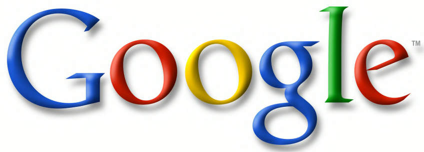


N. 1131

E Libris G. Orslien
1745/6





HOMERI ILIAS

GRÆCE ET *LATINE,*

CUM

ANNOTATIONIBUS

SAMUELIS CLARKE S.T.P.

NUPER DEFUNCTI.

VOL. II.

Edidit, atque imperfecta supplevit

SAMUEL CLARKE Filius, S. R. S.

EDITIO TERTIA.

LONDINI,

Impensis JOHANNIS & PAULI KNAPTON.

MDCCXL.

LECTORI.

CUM secundum hunc *Iliados* Tomum Pater meus imperfectum reliquerit, libros verò penè quatuor prorsùs absolvisset, notas & observationes cæteris in libris margini passim adscripsisset; ne hæc intercidèrent penitùs & perirent, reliqua aliquo modo supplere conatus sum.

In tres priores ex duodecim hisce posterioribus *Iliados* libris, itémque in quartum usque ad *ver.* 359, annotationes ipse perfecerat; Textum & Versionem usque ad *ver.* 510. ejusdem libri recensuerat. Atque hæc ex ejus Manuscripto quàm accuratissimè edidi.

Reliquis in libris *Textum* aut *Barnesii* aut veterum Editionum retinui; unà alterâve ex notis paternis, nullâ de meo adhibitâ correctione.

Versionem Editionis *Wetsteniana* plerunque secutus sum; quam tamen interdum ubi ipsa sententia exegerit, interdum ubi priores Patris emendationes admonuerint, emendavi.

LECTORI.

ANNOTATIONES partim ex Patris mei in priores libros annotationibus excerptas; partim ex illis, quas per reliquos libros passim in margine scriptas reliquerat, collectas; (de meo ipsius paucissimis interjectis,) addidi.

VARIAS porrò lectiones Codicis *Harleiani* & *Italicorum* quorundam mecum, ut olim cum Patre, a Viro erudito THOM. BENTLEIO communicatas, suis locis inserui.

INDICES denique duos subnexui, alterum Verborum de quibus in annotationibus præcipuè agitur, Auctorumque ibidem citatorum; alterum rerum in *Iliade* maximè memorabilium, ex Editione *Wetsteniana* ferè desumptum.

SAMUEL CLARKE.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Ν΄,

Ὑπόθεσις τοῦ ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας Ν΄.

Ποσειδῶν, νικωμένους ἐλεῶν τοὺς Ἕλληνας, ὁμοιοῦται Κάλχαντι, καὶ ἀμφοτέρους τοὺς Αἴαντας παρορμᾷ, ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους· μετὰ ταῦτα Ἰδομενεὺς ἀριστεύει, καὶ ἀναιρεῖ Ὀθρυονέα, καί τινας ἄλλους· πολλοὶ δὲ καὶ αὐτὴν ἀναιροῦνται. Τιτρώσκονται δὲ Δηίφοβος καὶ Ἕλενος· τοὺς δὲ ὑπηκόους συναγαγὼν Ἕκτωρ ἐπάγει τοῖς πολεμίοις, καὶ μεγάλως ἀμφοτέρωθεν ἀναιροῦνται.

Ἄ Λ Λ Η.

Διαῤῥήξας τὰς πύλας τοῦ τείχους τῶν Ἑλλήνων Ἕκτωρ, μετὰ βάρους τε εἰσελθὼν, εἰς φυγὴν αὐτοὺς τρέπει· καὶ Ζεὺς μὲν, ἀποστρέψας τὰς ὄψεις ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς, ἀλλοφύλους θεωρεῖ ἀνθρώπους. Ποσειδῶν δὲ καθεζόμενος ἐπὶ Σαμοθρᾴκης, θεασάμενος ἡττημένους τοὺς Ἕλληνας, παραγίνεται εἰς Αἰγὰς, ἔνθα ἦν αὐτοῦ τέμενος· λαβὼν δὲ συνήθη κόσμον, καὶ ὑποζεύξας ἵππους, παραγίνεται εἰς τὸ πεδίον· καὶ τὸ μὲν ἅρμα καθιστᾷ ἐν τῷ πελάγει, αὐτὸς δὲ, ὁμοιωθεὶς Κάλχαντι, παρορμᾷ τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων· οἳ καὶ τρόπον τινὰ ἐμπνευσθέντες παρὰ τοῦ θεοῦ, γενναίως ἀγωνίζονται· ἐν οἷς καὶ Ἰδομενεὺς καὶ Μηριόνης εὐδοκιμοῦσι. Συμβολῆς δὲ γενομένης, ἑκατέρων τῶν στρατευμάτων ἐξαίσιος βοὴ αἴρεται.

Ἐπιγραφαί.

Ἡ ἐπὶ ταῖς ναυσὶ μάχη.

Ἄλλως.

Νῦ δ', ἐπὶ νηυσὶ μάχη Δαναοῖς ἤμυνε Ποσειδῶν.

Ἄλλη.

Νῦ δὲ, Ποσειδάων Δαναοῖς κρυφτὸς ὤπασι λάθρη.

Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα νηυσὶ πέλασε,
Τοὺς μὲν ἔα παρὰ τῇσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζὺν

Jupiter verò postquam Troásque & Hectorem navibus admovisset,
Eos quidem reliquit ad illas, laborémque ut ferrent & ærumnas

Ver. 1. — ἐπεὶ οὖν] *Quoniam, ut dictum est* —. Nempe, libro superiori, *ver. ult.*

Ibid. — πέλασε.] Ita jam scribendum, necessariò; quia πέλασσε secundam corripit. Dubitari tamen potest, utrùmne Græci Antiquiores isto modo scripserint. Nam quum σ, *suæ potestatis literam* dixerunt, haud scio an hoc sibi voluerint: literas ζ, ξ, ψ, necessariò quidem *duplices* esse; consonantium reliquas omnes, *simplices*; unicam autem σ, isthus-

Νωλεμέως· αὐτὸς δὲ πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ,
Νόσφιν ἐφ' ἱπποπόλων Θρηκῶν καθορώμενος αἶαν,
Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων, καὶ ἀγαυῶν Ἱππημολγῶν,
Γλακτοφάγων, ἀβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων.
Ἐς Τροίην δ' οὐ πάμπαν ἔτι τρέπεν ὄσσε φαεινώ·
Οὐ γὰρ ὅγ' ἀθανάτων τιν' ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμὸν
Ἐλθόντ', ἢ Τρώεσσιν ἀρηγέμεν, ἢ Δαναοῖσιν.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε κρείων Ἐνοσίχθων·
Καὶ γὰρ ὁ θαυμάζων ἧστο πτόλεμόν τε μάχην τε
Ὑψοῦ ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς Σάμου ὑληέσσης,
Θρηϊκίης· ἔνθεν γὰρ ἐφαίνετο πᾶσα μὲν Ἴδη,
Φαίνετο δὲ Πριάμοιο πόλις, καὶ νῆες Ἀχαιῶν.
Ἔνθ' ἄρ' ὅγ' ἐξ ἁλὸς ἕζετ' ἰών, ἐλέαιρε δ' Ἀχαιοὺς
Τρωσὶν δαμναμένους, Διὶ δὲ κρατερῶς ἐνεμέσσα.
Αὐτίκα δ' ἐξ ὄρεος κατεβήσατο παιπαλόεντος,

Indefinenter; ipse autem retrò vertit oculos fulgidos,
Seorsum equestrium Thracum intuens terram,
Mysorumque cominus-pugnantium, & illustrium Hippomolgorum,
Lacte-victitantium [*pauperum*] longævorumque, justissimorum hominum;
Ad Trojam autem non omnino ampliùs vertebat oculos fulgidos:
Non enim ille immortalium quemquam existimabat suo in animo
Profectum, vel Trojanis auxiliaturum, vel Danais.
Neque *verò* cæcam-speculationem agebat rex Neptunus:
Etenim hic spectans sedebat bellumque pugnamque
Altè super summum verticem Sami sylvosæ
Threïciæ: indè enim conspiciebatur tota quidem Ida,
Conspiciebatur & Priami urbs, & naves Achivorum.
Illic *utique* is è mari sedebat egressus, miserabatur autem Achivos
A Trojanis domitos, Jovique graviter succensebat.
Protinùs itaque de monte descendit prærupto,

istiusmodi esse, ut *permultis* in locis, ac *præcipuè* in Verborum Aoristis, *simplex dupléxve* ex æquo pronuntiari possit.

Ver. 4. Νόσφιν.] Vide suprà ad *ά*, 349.

Ver. 5. — ἀγαυῶν Ἱππημολγῶν, —— ἀβίων τε] *Al.* Ἀγαυῶν ἱππημολγῶν, — Ἀβίων τε. Quique ἀβίων scribunt, eorum alii intelligunt (notante *Eustathio*) ὀλιγοβίους, sive εὐτελεῖς καὶ ἁπλοῦς· alii, τοὺς ἅμα βίῳ, πορθουμένους, ὡς ἁμαξοβίους· alii, τοὺς ἅμα βιῷ, τουτέστι τόξῳ, πορθουμένους· alii, ἐλευθέρους, ὅτι βίαν οὐκ οἴδασιν· alii, ἀοίκους· alii, μακροβίους· alii, πολυβίους, ὅ ἐστιν, ἀνδρείους. Homeri, credo, temporibus nihil hîc ambigui. *Strabo* interpretatur, ἀνεστίους, ἁμαξοικοὺς, ἀπ' ὀλίγων εὐτελεῖς ζῶντας, κοινὰ κεκτημένους πάντα, sine πολυτελείᾳ καὶ καπηλείᾳ. Lib. 7. p. 455, 460, 461.

Ver. 8. — ἀθανάτων.] Vide suprà ad *ά*, 398.

Ver. 9. — ἀρηγέμεν.] ἀρηξέμεν, Codex *Harleianus* à viro erudito *Tho. Bentleio* collatus.

Ver. 11. — πτόλεμόν τε μάχην τε.] Vide suprà ad *ή*, 332, 279.

Ver. 12. — ὑληέσσης.] Vide suprà ad *γ'*, 151.

Ver. 13. — ἔνθεν γὰρ ἐφαίνετο πᾶσα.]
—— unde omnis Troja videri,
Et Danaûm solitæ naves, & Achaïca castra. *Æn.* II, 461.

Ver. 15. Ἔνθ' ἄρ'.] *Illic utique* ——

Ibid. — ἐλέαιρε δ' Ἀχαιοὺς, —— Διὶ δὲ —— ἐνεμέσσα.] Ἀσύστατον hoc existimavit *Spondanus*, cum eo quod dixerat *Neptunus* suprà, *θ'*, 210, Οὐκ ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι ——. Sed mentem Poëtæ minùs cepit vir eruditus. *Illic* nimirum in *campo*, longiùs a *mari*, pugnabatur: *Hîc* ad usque naves repulsi, *marique* ipso coërciti Achivi, necessitate coacti dimicabant.

Ver. 18.

Κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς· τρέμε δ' οὔρεα μακρὰ καὶ ὕλη
Ποσσὶν ὑπ' ἀθανάτοισι Ποσειδάωνος ἰόντος.
Τρὶς μὲν ὀρέξατ' ἰὼν· τὸ δὲ τέτρατον, ἵκετο τέκμωρ,
Αἰγάς· ἔνθα δέ οἱ κλυτὰ δώματα βένθεσι λίμνης,
Χρύσεα, μαρμαίροντα τετεύχαται, ἄφθιτα αἰεί.
Ἔνθ' ἐλθὼν, ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο χαλκόποδ' ἵππω,
Ὠκυπέτα, χρυσέῃσιν ἐθείρῃσιν κομόωντε.
Χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροΐ· γέντο δ' ἱμάσθλην
Χρυσείην, εὔτυκτον, ἑοῦ δ' ἐπεβήσατο δίφρου·
Βῆ δ' ἐλάαν ἐπὶ κύματ'· ἄταλλε δὲ κήτε' ὑπ' αὐτοῦ
Πάντοθεν ἐκ κευθμῶν, οὐδ' ἠγνοίησεν ἄνακτα·
Γηθοσύνῃ δὲ θάλασσα διΐστατο· τοὶ δ' ἐπέτοντο
Ῥίμφα μάλ', οὐδ' ὑπένερθε διαίνετο χάλκεος ἄξων·
Τὸν δ' ἐς Ἀχαιῶν νῆας ἐΰσκαρθμοι φέρον ἵπποι.
Ἔστι δέ τι σπέος εὐρὺ βαθείης βένθεσι λίμνης,

Rapidè pedibus progressus: tremebant autem montes alti & sylva,
Pedibus sub immortalibus Neptuni incedentis.
Ter quidem protendit gressum, quarto autem *passu* pervenit ad-locum-destinatum,
Ægas: Illic scilicet ei inclytæ sedes in imo mari,
Aureæ, coruscantes, ædificatæ sunt, incorruptibiles semper.
Illuc cum-venisset, sub curru junxit æripedes equos,
Celeriter-volantes, aureis jubis comantes.
Aurum autem ipse induit circum corpus; accepitque scuticam
Auream, scite-factum, suúmque conscendit currum;
Cœpitque invehi super undas; exultabant autem cete sub ipso
Undique è latebris, neque non agnoverunt regem:
Cum lætitiâ etiam mare huc-illuc-diductum-cedebat: Hi itaque volabant
Celeriter admodum, neque subtùs madescebat æreus axis:
Hunc autem ad Achivorum naves agiles ferebant equi.
Est autem quædam specus ampla alti in profundo maris,

Ver. 18. — τρέμε δ' οὔρεα μακρὰ καὶ ὕλη.] Πολὺ δὲ — ἄμεινον τά, —— οἷα (πολλοῖς δὲ πρὸ ἐμοῦ ὁ τόπος ἐξείργασται) τὰ ἐπὶ τοῦ Ποσειδῶνος. " τρέμε δ' οὔρεα μακρὰ καὶ ὕλη· —— Βῆ δ' ἐλάαν ἐπὶ κύματ'. —— ". *Longinus*, Sect. 9.

Ver. 22. — τετεύχαται.] *Al.* τιτεύχατο. Utrumvis, hoc quidem in loco, rectè constabit.

Ver. 23. — ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο — ἵππω.]
Junxit equos curru genitor. ——
Æn. V, 817.

Ibid. —— χαλκόποδ']
———— Æripidem. *Æn.* VI, 802.

Ver. 24. —— χρυσέῃσιν ἐθείρῃσιν.] Pronuntiabitur χρυσῆσιν· Prima enim corripi non potest; neque in his ulla unquam est Licentia. *Al.* χρυσείῃσιν.

Ver. 26. — ἐπεβήσατο.] *Al.* ἐπεβήσετο. Itemque *ver.* 17, κατεβήσετο. De quo, vide suprà ad β, 35; & ad ι, 109.

Ver. 27. Βῆ δ' ἐλάαν ἐπὶ κύματ' ——.] Vide suprà ad *ver.* 18.
—— manibusque omnes effundit habenas,
Cæruleo per summa levis volat æquora curru:
Subsidunt undæ, tumidumque sub axe tonanti
Sternitur æquor aquis: ——
Tum variæ comitum facies, immania cete. *Æn.* V, 818.
Atque rotis summas levibus perlabitur undas. *Æn.* I, 151.

Superiorem hoc in loco *Virgilio Homerum*, nemo negaverit.

Ibid. — ὑπ' αὐτοῦ.] ὑπ' αὐτῷ, Cod. *Cantab.* a *Barnesio*, & Codd. *Harleian.* à *Th. Bentleio* collati.

Ver. 29. Γηθοσύνῃ δὲ θάλασσα.] *Al.* Γηθόσυνη δὲ θάλασσα, *lætum mare*. Quæ & æquè commoda Lectio. Nam γηθόσυνος [*lætus*,] vox Homero non insusitata.

Μεσσηγὺς Τενέδοιο καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης·
Ἔνθ' ἵππους ἔστησε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Λύσας ἐξ ὀχέων, παρὰ δ' ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ
Ἔδμεναι· ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδας ἔβαλε χρυσείας,
Ἀῤῥήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν
Νοστήσαντα ἄνακτα· ὁ δ' ἐς στρατὸν ᾤχετ' Ἀχαιῶν.
Τρῶες δὲ φλογὶ ἶσοι ἀολλέες, ἠὲ θυέλλῃ,
Ἕκτορι Πριαμίδῃ ἄμοτον μεμαῶτες ἕποντο,
Ἄβρομοι, αὐΐαχοι· ἔλποντο δὲ νῆας Ἀχαιῶν
Αἱρήσειν, κτενέειν δὲ παρ' αὐτόφι πάντας Ἀχαιούς·
Ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος, ἐννοσίγαιος,
Ἀργείους ὄτρυνε, βαθείης ἐξ ἁλὸς ἐλθὼν,
Εἰσάμενος Κάλχαντι δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν.
Αἴαντε πρώτω προσέφη, μεμαῶτε καὶ αὐτώ·
Αἴαντε, σφὼ μέν κε σαώσετε λαὸν Ἀχαιῶν,
Ἀλκῆς μνησαμένω, μηδὲ κρυοροῖο φόβοιο.
Ἄλλῃ μὲν γὰρ ἔγωγ' οὐ δείδια χεῖρας ἀάπτους

Inter Tenedum & Imbrum asperam:
Illic equos stabulare-fecit Neptunus terræ quassator,
Solutos curribus, juxtáque divinum posuit pabulum
Ut ederent: circaque pedes pedicas jecit aureas,
Infrangibiles, insolubiles; ut firmiter illic manerent
Rediturum regem: Is autem ad exercitum abiit Achivorum.
Trojani verò flammæ pares conferti, sive procellæ,
Hectorem Priamidem inexpleto ardore sequebantur,
Magnum-frementes, clamantésque; sperabant autem naves Achivorum
Capturos *se*, occisurosque ad ipsas omnes Achivos:
Sed Neptunus terram-cingens, terræ-quassator,
Argivos excitabat, profundo è mari egressus,
Cum-se-assimilasset Calchanti corpore & indefessâ voce:
Atque Ajaces *quidem* primos allocutus est, promptos-animis etiam per se:
" Ajaces, vos quidem servabitis populum Achivorum,
" Fortitudinis memores, nequaquam autem diræ fugæ.
" Alibi enim equidem non timeo manus audaces

Ver. 36. — πέδας ἔβαλε χρυσείας.] De eo artificio, quo Poëta versûs sui numeros, verborumque ipsorum sonum, ad rei dicendæ naturam exegerit; vide suprà ad γ', 363.

Ver. 40. — Πριαμίδῃ] Vide suprà ad α'. 363.

Ver. 42. — παρ' αὐτόφι.] παρ' αὐτόθι, Cod. *Harleian.* a *Th. Bentleio* collatus.

Ver. 44. Ἀργείους ὄτρυνε]

— animum viresque Latinis
Addidit, & stimulos acres sub pectore vertit. *Æn.* IX, 717.
——— in prælia sæva
Suscitat, & stimulis haud mollibus incitat iras. *Æn.* XI, 727.

Ver. 45. Εἰσάμενος] Notandus hic primarius & maximè proprius *Vocis Mediæ* usus. Vide suprà ad γ', 141.

Ibid. — δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν.

Omnia Mercurio similis, vocemque coloremque. *Æn.* IV, 558.

Ver. 46. & suprà, 40. — μεμαῶτε.] Quâ analogiâ factum ex βασιλῆος, βασιλέως· ex βασιλῆα, βασιλέα· ex μετήορος, μετέωρος; ex λαός, λεώς· ex ἵλαος, ἵλεως· Μενέλαος, Μενέλεως· ex τεθνηότος, τεθνεῶτος: eâdem analogiâ fit ex μεμαότες, μεμαῶτες. Vide suprà ad α', 265; ad β', 818; ad ζ', 464.

Ver. 49. — δείδια] Vide suprà ad α', 37.

Ver. 53.

Τρώων, οἳ μέγα τεῖχος ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ·
Ἕξουσιν γὰρ ἅπαντας ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί·
Τῇ δὲ δὴ αἰνότατον περιδείδια, μή τι πάθωμεν,
Ἧ, ῥ' ὅγ' ὁ λυσσώδης, φλογὶ εἴκελος, ἡγεμονεύει
Ἕκτωρ, ὃς Διὸς εὔχετ' ἐρισθενέος πάϊς εἶναι.
Σφῶϊν δ' ὧδε θεῶν τις ἐνὶ φρεσὶ ποιήσειεν,
Αὐτώ θ' ἑστάμεναι κρατερῶς, καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους·
Τῶ κε καὶ ἐσσύμενόν περ ἐρωήσαιτ' ἀπὸ νηῶν
Ὠκυπόρων, εἰ καί μιν Ὀλύμπιος αὐτὸς ἐγείρει.
Ἦ, καὶ σκηπανίῳ γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
Ἀμφοτέρω κεκοπὼς πλῆσεν μένεος κρατεροῖο,
Γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρά, πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
Αὐτὸς δ', ὥς τ' ἴρηξ ὠκύπτερος ὦρτο πέτεσθαι,
Ὅς ῥά τ' ἀπ' αἰγίλιπος πέτρης περιμήκεος ἀρθεὶς
Ὁρμήσῃ πεδίοιο διώκειν ὄρνεον ἄλλο·
Ὣς ἀπὸ τῶν ἤϊξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων.
Τοῖιν δ' ἔγνω πρόσθεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
Αἶψα δ' ἄρ' Αἴαντα προσέφη Τελαμώνιον υἱόν·
Αἶαν, ἐπεί τις νῶϊ θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
Μάντεϊ εἰδόμενος κέλεται παρὰ νηυσὶ μάχεσθαι.

" Trojanorum, qui magnum murum transcenderunt turbâ;
" Sustinebunt enim omnes, benè-ocreati Achivi:
" Hâc vero *parte* sanè gravissimè timeo, nequid incommodi-accipiamus,
" Quâ hic rabiosus, flammæ par, ducit-copias
" Hector, qui Jovis jactat præpotentis filium *se* esse.
" At vobis sic deorum aliquis in mentibus ponat,
" Ut & ipsi stetis fortiter, & hortemini alios:
" Ita enim, ardentem licet, repuleritis à navibus
" Velocibus, etiam si eum Jupiter ipse excitet.
Dixit; & sceptro, terram-cingens Neptunus,
Ambos feriens, implevit robore forti,
Membráque fecit levia, pedes & manus superne.
Ipse autem, ut accipiter alis-pernix excitatus fuerit ad volandum,
Qui e præruptâ petrâ excelsâ levatus
Properaverit per planitiem insequi avem alius-generis:
Sic ab his facto-impetu-abiit Neptunus terræ-quassator.
Ex-ipsis-duobus autem sensit prius Oilei *filius* velox Ajax,
Statimque Ajacem allocutus est Telamonium filium:
" Ajax, quoniam aliquis nobis Deorum, qui Olympum habitant,
" Vati assimilatus jubet ad naves pugnare;

Ver. 53. Ἧ, ῥ' ἣ] *Quà scilicet hic &c.*
Ibid. — εἴκελος] Ita restituit *Barnesius*, alibi ex MS; hîc ex conjecturâ. *Al.* ἴκελος. Quod primam corripit.
Ver. 60. κεκοπὼς] *Al.* κεκοφώς.
Ibid. — πλῆσεν μένεος κρατεροῖο] Vide suprà, ad *ver.* 44.
Ver. 62. — ὥς τ' ἴρηξ] Ἰωνικῶς ψιλοῦται, ὃ ἢ τὸ ἱέραξ δασυνόμενον. *Eustath.*

Quam facilè accipiter saxo sacer ales ab alto
Consequitur pennis sublimem in nube columbam. *Æn.* XI, 721.
Ver. 67. Αἶψα δ' ἄρ.] *Statimque adeo; Statimque proinde.*
Ver. 68. — ἐπεί τις.] " Hæc oratio," inquit *Spondanus*, " est μείουρος. Nihil enim subjicitur, quod sit hujus initii ἀπό-" δοσις."

Οὐδ' ὅγε Κάλχας ἐστὶ, θεοπρόπος οἰωνιστής·
Ἴχνια γὰρ μετόπισθε ποδῶν ἠδὲ κνημάων
Ῥεῖ' ἔγνων ἀπιόντος, ἀρίγνωτοι δὲ θεοί περ·
Καὶ δ' ἐμοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
Μᾶλλον ἐφορμᾶται πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
Μαιμώωσι δ' ἔνερθε πόδες καὶ χεῖρες ὕπερθεν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Τελαμώνιος Αἴας·
Οὕτω νῦν καὶ ἐμοὶ περὶ δούρατι χεῖρες ἄαπτοι
Μαιμῶσιν, καί μοι μένος ὤρορε, νέρθε δὲ ποσσὶν
Ἔσσυμαι ἀμφοτέροισι· μενοινώω δὲ καὶ οἶος
Ἕκτορι Πριαμίδῃ ἄμοτον μεμαῶτι μάχεσθαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Χάρμῃ γηθόσυνοι, τήν σφιν θεὸς ἔμβαλε θυμῷ.
Τόφρα δὲ τοὺς ὄπιθεν Γαιήοχος ὦρσεν Ἀχαιοὺς,
Οἳ παρὰ νηυσὶ θοῇσιν ἀνέψυχον φίλον ἦτορ·

" (Neque *enim* hic Calchas est, vates augur;
" Vestigia quippe retrò pedum & tibiarum
" Facile cognovi abeuntis: facile utique dignoscuntur dii:)
" Continuò etiam mihi ipsi animus in pectoribus meis
" Magis excitatus est ad pugnandum atque præliandum;
" Pugnamque appetunt-gestientes subtus pedes, & manus supernè.
Hunc autem respondens allocutus est Telamonius Ajax:
" Sic nunc & mihi circa hastam manus audaces
" Gestiunt, & mihi animus erectus est; subtusque pedibus
" Sentio me-impulsum ambobus: animo verò incitato cupio vel solus
" Cum Hectore Priamide inexpletùm ardenti pugnare.
Sic hi quidem talia inter se dicebant,
Pugnæ-studio læti, quod ipsis deus immiserat animo.
Interim autem postremos Neptunus excitabat Achivos,
Qui ad naves veloces reficiebant suum animum:

δόσις." Non vidit nimirum vir eruditus, versus 70, 71, & 72, Parenthesi includendos; ἀπόδοσιν que ab istis demùm verbis incipere, Καὶ δ' ἐμοὶ αὐτῷ, &c.

Ver. 71. Ἴχνια γὰρ μετόπισθε ποδῶν]

—— avertens roseâ cervice refulsit: —
—— pedes vestis defluxit ad imos,
Et vera incessu patuit Dea. ——
Æn. I, 406.

Mortales medio aspectus sermone reliquit,
Et procul in tenuem ex oculis evanuit auram:
Agnovere Deum proceres. ——
Æn. IX, 657.

Ver. 74. — πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.] Vide suprà ad ή, 232, 279.

Ver. 78. — ὤρορε.] Schol. Ὥρμηται, ὁρμᾶται· ὑπερβιβασμὸς χρόνου. Quæ quàm inepta sit observatio, vide suprà ad ά, 37.

Ver. 79. — μενοινώω δὲ καὶ οἶος]

Audeo, & Æneadum promitto occurrere turmæ,
Solaque Tyrrhenos equites ire obvia contra.
Æn. XI, 503.

Ver. 83. Τόφρα δὲ.] *Barnesius* edidit Τόφρα δή· & τὸ "Δὲ," inquit, παρέλκει. Ineptè admodum, & contra omnem linguæ Græcæ analogiam.

Ver. 84. Οἳ —— ἀνέψυχον.] *Al.* ἀνέψυχθεν· Quod & comprobat *Barnesius*, ex κ', 575. Atqui ea vox hoc in loco sententiam planè perimeret. Aliud enim est, quod istic dicitur, *recreati sunt*; aliud, quod hîc, *recreabantur*. Indicat nimirum *Tempus illud* (quod appellant Grammatici) *imperfectum*, spatium aliquod temporis *productius* inter agendum; quâ de causâ aptè à Græcis appellatur παρατατικός. Vide suprà ad ά, 37.

Τῶν ῥ' ἅμα τ' ἀργαλέῳ καμάτῳ φίλα γυῖα λέλυντο,
Καί σφιν ἄχος κατὰ θυμὸν ἐγίνετο, δερκομένοισι
Τρῶας, τοὶ μέγα τεῖχος ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ·
Τοὺς οἵγ' εἰσορόωντες, ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λεῖβον·
Οὐ γὰρ ἔφαν φεύξεσθαι ὑπ' ἐκ κακοῦ· ἀλλ' Ἐνοσίχθων
Ῥεῖα μετεισάμενος κρατερὰς ὤτρυνε φάλαγγας.
Τεῦκρον ἔπι πρῶτον καὶ Λήϊτον ἦλθε κελεύων,
Πηνέλεών θ' ἥρωα, Θόαντά τε, Δηΐπυρόν τε,
Μηριόνην τε, καὶ Ἀντίλοχον, μήστωρας ἀϋτῆς·
Τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἰδὼς, Ἀργεῖοι, κοῦροι νέοι· ὔμμιν ἔγωγε
Μαρναμένοισι πέποιθα σαωσέμεναι νέας ἁμάς·
Εἰ δ' ὑμεῖς πολέμοιο μεθήσετε λευγαλέοιο,
Νῦν δὴ εἴδεται ἦμαρ, ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι.
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι,
Δεινὸν, ὃ οὔποτ' ἔγωγε τελευτήσεσθαι ἔφασκον,
Τρῶας ἐφ' ἡμετέρας ἰέναι νέας· οἳ τοπάρος περ
Φυζακινῆς ἐλάφοισιν ἐοίκεσαν, αἵτε καθ' ὕλην
Θώων, πορδαλίων τε, λύκων τ' ἤϊα πέλονται,

Quorum utique simul gravique labore sibi *defessa* membra soluta erant,
Simulque ipsis dolor in animo oriebatur, aspicientibus
Trojanos, qui magnum murum transcenderant cum tumultu.
Hos illi scilicet inspicientes, sub superciliis lachrymas fundebant;
Non enim putabant *se* effugituros perniciem: sed Neptunus
Facilè interventu-suo fortes concitavit phalangas.
Atque ad Teucrum *quidem* primùm & Leïtum venit hortans,
Peneleúmque heroëm, Thoantémque, Deïpyrúmque,
Merionémque, & Antilochum, peritos pugnæ:
Hos ille incitans, verbis alatis allocutus est:
" *Proh*, pudor, Argivi, juvenes adolescentes: vobis ego
" Pugnantibus confido salvas fore naves nostras;
" Si vero vos pugnam detrectabitis gravem,
" Jam nunc certè illuxit dies, quo à Trojanis domabimur.
" O dii, profectò ingens miraculum hoc oculis video,
" Indignum, quod nunquam ego eventurum putabam,
" Tojanos ad nostras accedere naves; qui priùs
" Fugacibus cervis similes erant, quæ per sylvam,
" Thoûm, pardaliumque, luporúmque escæ sunt,

Ver. 85. Τῶν ῥ'] *Quorum scilicet; quorum utique* ——.

Ver. 90. Ῥεῖα μετεισάμενος.] *Facilè se inferens, facilè humanâ specie interveniens.*

Ver. 94. —— πτερόεντα]
———— *verbis*
Quæ tutò tibi magna *volant*. ——
Æn. XI, 380.

Ver. 96. —πέποιθα] Malè hîc Interpretes, *Confidebam*. Nihil enim aliud græcè sonat πέποιθα, quàm quod Latinè *confido*.
———— πεποίθασιν τε βίηφι. δ', 325.
———— ὄφρα πεποίθῃς. α, 524.
Ἱπποσύνῃ πέποιθε. ————. ψ, 286.
—— νέος εἰμὶ, καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα.
Odyss. π', 71.
—— νεώτερός εἰμι, καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα,
φ', 132.
Vide suprà ad ά, 37; & ad θ', 322.

Ver. 102. —— ὕλην.] Vide supra ad γ', 151.

Ver. 103. —— πορδαλίων] Codices plerique, παρδαλίων.

Ibid. — ἤϊα πέλονται.] Supervacaneum est quod

Αὔτως ἠλάσκουσαι, ἀνάλκιδες, οὐδ' ἔπι χάρμη·
Ὣς Τρῶες τοπρὶν γε μένος καὶ χεῖρας Ἀχαιῶν
Μίμνειν οὐκ ἐθέλεσκον ἐναντίον, οὐδ' ἠβαιόν·
Νῦν δ' ἕκαθεν πόλιος κοίλης ἐπὶ νηυσὶ μάχονται,
Ἡγεμόνος κακότητι, μεθημοσύνῃσί τε λαῶν,
Οἳ κείνῳ ἐρίσαντες ἀμυνέμεν οὐκ ἐθέλουσι
Νηῶν ὠκυπόρων, ἀλλὰ κτείνονται ἀν' αὐτάς.
Ἀλλ' εἰ δὴ καὶ πάμπαν ἐτήτυμον αἴτιός ἐστιν
Ἥρως Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
Οὕνεκ' ἀπητίμησε ποδώκεα Πηλείωνα,
Ἡμέας γ' οὔπως ἐστὶ μεθιέμεναι πολέμοιο.
Ἀλλ' ἀκεώμεθα θᾶσσον· ἀκεσταί τοι φρένες ἐσθλῶν.
Ὑμεῖς δ' οὐκέτι καλὰ μεθίετε θούριδος ἀλκῆς,
Πάντες ἄριστοι ἐόντες ἀνὰ στρατόν· οὐδ' ἂν ἔγωγε
Ἀνδρὶ μαχεσσαίμην, ὅστις πολέμοιο μεθείη,
Λυγρὸς ἐών· ὑμῖν δὲ νεμεσσῶμαι περὶ κῆρι.

" Temerè errantes, imbelles, neque *natæ* ad pugnam :
" Sic Trojani antehac robur & manus Achivorum
" Manere nolebant ex adverso, nè paululum quidem :
" Nunc verò procul ab urbe cavas ad naves pugnant,
" Imperatoris ignaviâ, negligentiâque militum,
" Qui cum illo contendentes, propugnare nolunt
" Naves veloces, sed interficiuntur ad ipsas.
" Veruntamen etiam si omninò revera in culpa est
" Heros Atrides, late-dominans Agamemnon,
" Eò quòd contumeliâ-affecerit pedibus-celerem Pelidem ;
" Nobis tamen nullo-modo licet intermittere pugnâm :
" Sed medeamur ocyùs *huic malo* ; faciles utique sanatu mentes bonorum.
" Vos autem nequaquam honestè remittitis strenuam fortitudinem,
" Omnes fortissimi cùm sitis in exercitu : neque verò ego
" Virum objurgaverim, qui pugnam detrectet,
" Quum imbellis sit : at vobis succenseo ex animo.

quod hîc annotat *Barnesius* ; "*media τοῦ ἴια* "*—— aliàs certè brevis. ut Odyss. μ', 329,* "*—— ἐξέφθιτο ἤια πάντα.*" Cujus rei eandem esse causam, ac in voce *τίω*, —— ——*Ἰδομενεῦ, περὶ μέν σε τίω, δ', 257* ; ignoravit Vir eruditus. Nempe ad istum locum, "*vel hinc patet,*" inquit, "*priorem τοῦ τίω communem :*" Quod nequaquam verum est : Nam in *τίσω, τίσασθαι*, & similibus, ubi *duæ Vocales* non *concurrunt*, prior *Homero* nunquam corripitur. Et ad *Odyss. β'*, 289, Ὅπλισσόν τ' ἤια καὶ ἄγγεσιν —— "*in tertio* (inquit) *loco Anapæ*"*stus.*" Quæ æquè inepta est annotatio. Vide infrà ad ό, 24.

Ver. 109. —ἐρίσαντες] De hujus vocis, & similium, prosodiâ ; vide suprâ ad ά, 140.

Ver. 111. Ἀλλ' εἰ δὴ καὶ] *At sanè etiam si* ——.

Ver. 115. — ἀκεσταί τοι] *Faciles certè sanatu ; faciles utique sanatu* ——.

Ver. 116. — καλὰ] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 117. Πάντες ἄριστοι ἐόντες ——, ὑμῖν δὲ νεμεσσῶμαι.] Ἐπεὶ δὲ — οὔτ' ἐμπαθὴς ψυχὴ παῤῥησίαν ἀναδέχεται καὶ νουθεσίαν ἄκρατον, ἐν τοῖς χρηστομαθέσι τὸ τῶν βοηθημάτων ὁ παραμιγνύμενος ἔπαινος ὥσπερ ἐν τούτοις, —— "Πάντες ἄριστοι ἐόντες" —— *Plutarch. de Adul. & Amici discrim.* sub finem.

Ver. 118. Ἀνδρὶ μαχεσσαίμην, ὅστις.] Lautus planè ad hunc locum *Spondanus* : "*Quem virum, quæso, intelligit Neptu*"*nus, &c ?*"

Ibid. — μεθείη.] μεθίει, Codd. *Harleian.* à *Th. Bentleio* collati.

Ver. 120.

Ὦ πέπονες, τάχα δή τι κακὸν ποιήσετε μεῖζον
Τῇδε μεθημοσύνῃ· ἀλλ' ἐν φρεσὶ θέσθε ἕκαστος
Αἰδῶ καὶ νέμεσιν· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν.
Ἕκτωρ δὴ παρὰ νηυσὶ βοὴν ἀγαθὸς πολεμίζει,
Καρτερός· ἔρρηξεν δὲ πύλας καὶ μακρὸν ὀχῆα.
Ὣς ῥα κελευτιόων Γαιήοχος ὦρσεν Ἀχαιούς·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' Αἴαντας δοιοὺς ἵσταντο φάλαγγες
Καρτεραί, ἃς οὔτ' ἄν κεν Ἄρης ὀνόσαιτο μετελθὼν,
Οὔτε κ' Ἀθηναίη λαοσσόος· οἱ γὰρ ἄριστοι·
Κρινθέντες Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα δῖον ἔμιμνον,
Φράξαντες δόρυ δουρί, σάκος σάκεϊ προθελύμνῳ·
Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ.
Ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι
Νευόντων· ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν·

“ O molles, mox sanè aliquod malum admittetis gravius
“ Hâc ignaviâ: sed in mentibus reponite singuli
“ Pudorem, *hominumque* reprehensionem: certè enim ingens certamen ortum est.
“ Hector nempe ad naves prælio-strenuus pugnat,
“ Fortis; perfregitque portas, & longum vectem.
Sic sane adhortans Neptunus concitavit Achivos:
Circum autem Ajaces duos stabant phalanges
Firmæ, quas ne Mars quidem vituperâsset, si intervenisset,
Neque Minerva populorum-concitatrix: quippe præstantissimi *viri*
Delecti, Trojanosque & Hectorem nobilem manebant,
Constipantes hastam hastæ, scutum scuto densissimis ordinibus:
Clypeus nempe clypeum fulciebat, galea galeam, virum vir;
Seque-invicem-attingebant setis equinis-comantes galeæ splendentibus conis
Nutantium; adeò densi stabant inter se:

Ver. 120, 122, 123. — τάχα δὴ —— δὴ γὰρ ——, Ἕκτωρ δή.] *Mox sane* —— ; *certè enim* —— ; *Hector nempe* ——

Ver. 122. Αἰδῶ καὶ νέμεσιν.] Αἰδῶ, οἰκείαν· νέμεσιν, τὴν τῶν ἐκτός· *Scholia inedita* in Codd. *Harleiano* a *Th. Bentleio* communicata.

Ver. 123. — βοὴν ἀγαθός.] Vide suprà ad β, 408.

Ver. 126. Ἀμφὶ δ' ἄρ' Αἴαντας.] Connectit hæc istud ἄρ' cum eo quod præcessit, *ver.* 46, 47, Αἴαντε πρώτω, — σφὼ μέν κε σαώσετε λαὸν Ἀχαιῶν.

Ver. 129. Κρινθέντες.] Rectè. Nam κριθέντες primam necessariò corripit.

Ver. 130. Φράξαντες δόρυ δουρί, σάκος σάκεϊ προθελύμνῳ,
Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ.]
—— ποὺς ἐπαλλαχθεὶς ποδί,
Ἀνὴρ δ' ἐπ' ἀνδρὶ στὰς, ἐκαρτέρει μάχη.
Euripid, Heracl. 836.

—— Trojanæ acies, aciesque Latinæ
Concurrunt; hæret pede pes, densusque viro vir.
Æn. X, 360.

Quem ad locum, summâ cum inscitiâ *Servius*: “ *Pede* (inquit) *pro Pedi*; *nam est* “ *Antiptosis.*” Cæterum *Macrobius* in iis, quibus *Virgilium* contendit *Homerici* carminis majestatem non æquâsse; citatis his versibus, “ *quanta* (inquit) *sit differentia utri-* “ *usque loci, lectori æstimandum relinquo.*” lib. 5. c. 13. Mihi hic, in *utroque* Poëta, summus videtur splendor & pulchritudo. *Scaliger*, erga *Homerum* plerunque iniquior, de hisce duobus versibus, “ *Fatemur* (inquit) “ *ex Græcæ linguæ commoditate nobis esse* “ *aptiores ad laudandum, quàm ad imitan-* “ *dum.*” Poëtic. lib. 5. c. 3. Quod autem rogat; “ *cum dixi σάκος σάκεϊ, quid erit* “ *ἀσπίδ' ἀσπίς?*” non advertit vir eruditus, neque σάκος idem ipsum esse quod ἀσπίς; & sententiam, in voce Ἀσπὶς, ab alio esse inchoatam exordio; nec quæ demùm in sententiâ connectendâ vis esset particulæ istius, ἄρ'.

Ibid. — προθελύμνῳ] πολυπτύχῳ, *Scholia inedita* Codicis *Harleiani* à *Tho. Bentleio* communicata.

Ἔγχεα δ' ἐπτύσσοντο θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
Σειόμεν'· οἱ δ' ἰθὺς φρόνεον, μέμασαν δὲ μάχεσθαι.
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες, ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ
Ἀντικρὺ μεμαώς· ὀλοοίτροχος ὡς ἀπὸ πέτρης,
Ὅντε κατὰ στεφάνης ποταμὸς χειμάῤῥοος ὤσῃ,
Ῥήξας ἀσπέτῳ ὄμβρῳ ἀναιδέος ἔχματα πέτρης,
Ὕψι τ' ἀναθρώσκων πέτεται, κτυπέει δέ θ' ὑπ' αὐτοῦ
Ὕλη· ὁ δ' ἀσφαλέως θέει ἔμπεδον, ὄφρ' ἂν ἵκηται
Ἰσόπεδον, τότε δ' οὔτι κυλίνδεται, ἐσσύμενός περ·
Ὣς Ἕκτωρ, εἷος μὲν ἀπείλει μέχρι θαλάσσης
Ῥεῖα δ' ἐλεύσεσθαι κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Κτείνων· ἀλλ' ὅτε δὴ πυκινῇς ἐνέκυρσε φάλαγξι,
Στῆ ῥα μάλ' ἐγχριμφθείς· οἱ δ' ἀντίοι υἷες Ἀχαιῶν,
Νύσσοντες ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν,

Hastæ autem crispabantur audacibus à manibus
Concussæ: hi quippe *in hostes* rectà tendebant, ardebantque pugnare.
Trojani autem priùs-in-eos-impetum-fecerunt conferti; præibat Hector
Contrà alacer-ruens; lapis-cursu-perniciosus sicuti à petrâ,
Quem de vertice-montis fluvius torrens impulerit,
Abruptis immenso imbre asperæ retinaculis petræ,
Altéque subsiliens volat, resonatque sub ipso
Sylva; hic autem cursu-perpetuo currit magnâ vi, donec pervenerit
In planitiem; tum verò nequaquam volvitur, cursu licet incitatus:
Sic Hector, hactenus quidem minabatur, usque ad mare
Facile *se* perventurum ad tentoria & naves Achivorum,
Interficientem *eos*: verùm quando jam in densas incidisset phalangas,
Stetit propè-admodum obnitens: ex adverso autem filii Achivorum,
Percutientes ensibusque & hastis utrinque-acutis,

Ver. 136. — ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ.] *Duxit eos, ut diximus, Hector.* Ea enim hîc vis est vocabuli, ἄρ', ut conjungat hæc cum eo quod præcessit, *ver.* 39. Τρῶες δὲ —— Ἕκτορι —— ἕποντο.

Ver. 137. Ἀντικρὺ] Quâ ratione, ἀντικρὺ, hîc ultimam producat; vide suprà ad έ, 51.

Ibid. — ὀλοοίτροχος ὡς ἀπὸ πέτρης.]

Ac veluti montis saxum de vertice præceps
Cùm ruit avulsum vento, seu turbidus imber
Proluit, aut annis solvit sublapsa vetustas;
Fertur in abruptum magno mons improbus actu,
Exultatque solo, sylvas, armenta, virosque
Involvens secum: disjecta per agmina Turnus
Sic —— ruit. —— *Æn.* XII, 684.

Hujus Similitudinis & in utroque Poëtâ venustatem *totius*, & apud *Homerum* partium *singularum* (multò etiam magis quàm apud *Virgilium*) accommodam traductionem, aptamque & compositam pulchritudinem, optimè hoc in loco exposuit & enarravit *Popius*.

Ver. 138. — ὤσῃ.] *Al.* ὤσει.

Ver. 139. Ῥήξας —— πέτρης.] Vide suprà ad *ver.* 36.

Ver. 141. Ὕλη.] Vide suprà ad γ', 151.

Ver. 144. Ῥεῖα δ' ἐλεύσεσθαι κλισίας.] Hoc tantùm in loco, & infrà, ύ, 263; occurrit vox ῥεῖα δ' apud *Homerum*: Et utrobique cum voce ἐλεύσεσθαι conjuncta. Quare neque cum *Barnesio* sentio, voculam "δὲ" παρέλκειν· id quod linguæ Græcæ ratio haud patitur: neque cum *Eustathio*, δὲ positum esse pro δή· quod nihili est: Sed, ῥεῖα δ' ἐλεύσεσθαι κλισίας, tantundem esse ac si dictum fuisset, ῥεῖα κλισίασδε ἐλεύσεσθαι. Quod & indicat *Eustathius*, quum addit, ἴσως δὲ καὶ κατὰ τὸ οἴκαδε.

Ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ, χασσάμενος πελεμίχθη,
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Τρώεσσι γεγωνώς·
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχεμαχηταὶ,
Παρμένετ'· οὔτοι δηρὸν ἐμὲ σχήσουσιν Ἀχαιοὶ,
Καὶ μάλα πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες·
Ἀλλ', ὀΐω, χάσσονται ὑπ' ἔγχεος, εἰ ἐτεόν με
Ὦρσε θεῶν ἄριστος, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Δηΐφοβος δ' ἐν τοῖσι μέγα φρονέων ἐβεβήκει
Πριαμίδης, πρόσθεν δ' ἔχεν ἀσπίδα πάντοσε ἴσην,
Κοῦφα ποσὶ προβιβὰς, καὶ ὑπασπίδια προποδίζων·
Μηριόνης δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν, οὐδ' ἀφάμαρτε, κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην,
Ταυρείην· τῆς δ' οὔτι διήλασεν, ἀλλὰ πολὺ πρὶν
Ἐν καυλῷ ἐάγη δολιχὸν δόρυ· Δηΐφοβος δὲ
Ἀσπίδα ταυρείην σχέθ' ἀπὸ ἕο, δεῖσε δὲ θυμῷ
Ἔγχος Μηριόναο δαΐφρονος· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
Ἂψ ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, χώσατο δ' αἰνῶς
Ἀμφότερον, νίκης τε, καὶ ἔγχεος, ὃ ξυνέαξε·
Βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,

Repulerunt *eum* à se: ille verò cedens, aspere-concussus est,
Vociferatusque est altâ-voce Trojanos inclamans:
" Trojani, & Lycii, & Dardani cominùs-pugnantes,
" Perstate: haudquaquam diù me sustinebunt Achivi,
" Licet valdè addensatis-ordine quadrato agminibus seipsos instruxerint:
" Sed, puto, cedent hastâ *meâ fugati*, si revera me
" Incitavit deorum potentissimus, altitonans maritus Junonis.
Sic fatus, excitavit robur & animum uniuscujusque.
Deïphobus porro inter hos elato animo incedebat
Priamides, præque *se* tenebat clypeum undique æquale,
Levi passu progrediens, & clypeo-tectus procedens:
Meriones autem in eum collimans-direxit hastam fulgentem;
Et percussit, neque aberravit, clypeum undique æquale,
Taurinum; id verò haudquaquam trajecit, sed multò priùs
In extremo fracta est longa hasta: Deïphobus autem
Scutum taurinum tenuit-*procul* à se, timuit enim animo
Hastam Merionis bellicosi; at heros *Meriones*
Retrò sociorum in agmen recessit; iratus est autem graviter
Propter utrumque, victoriamque *amissam*, & hastam, quam fregerat:
Perrexit itaque ire præterque tentoria & naves Achivorum,

Ver. 151. —— οὔτοι δηρὸν ἐμέ.] *Al.* οὔτι δηρὸν ἐμέ· Malè. *Al.* οὔτι με δηρὸν ἔτι. *Al.* οὐκ ἔτι δηρὸν ἐμέ.

Ver, 152. — *σφέας αὐτούς.*] Pronuntiabatur *σφᾶς αὐτούς*· Nam *σφέας* ultimam producit. Alioqui contraheretur in *σφεῖς*.

Ibid. — *ἀρτύναντες.*] Vide suprà ad α', 338.

Ver. 156. — ἐβεβήκει.] Vide suprà ad α', 37.

Ver. 157. Πριαμίδης.] Vide suprà ad α', 398.

Ver. 163. — ἀπὸ ἕο.] Quâ ratione, ἀπὸ, hîc ultimam producat; vide suprà ad α', 51.

Ver. 168.

Οἰσόμενος δόρυ μακρὸν, ὅ οἱ κλισίηφι λέλειπτο·
Οἱ δ' ἄλλοι μάρναντο, βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Τεῦκρος δὲ πρῶτος Τελαμώνιος ἄνδρα κατέκτα
Ἴμβριον αἰχμητὴν, πολυΐππου Μέντορος υἱόν·
Ναῖε δὲ Πήδαιον, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν,
Κούρην δὲ Πριάμοιο νόθην ἔχε Μηδεσικάστην·
Αὐτὰρ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἤλυθον ἀμφιέλισσαι,
Ἂψ εἰς Ἴλιον ἦλθε, μετέπρεπε δὲ Τρώεσσι·
Ναῖε δὲ πὰρ Πριάμῳ· ὁ δέ μιν τίεν ἶσα τέκεσσι·
Τόν ῥ' υἱὸς Τελαμῶνος ὑπ' οὔατος ἔγχεϊ μακρῷ
Νύξ', ἐκ δ' ἔσπασεν ἔγχος· ὁ δ' αὖτ' ἔπεσεν, μελίη ὥς,
Ἥ τ' ὄρεος κορυφῇ ἕκαθεν περιφαινομένοιο
Χαλκῷ ταμνομένη τέρενα χθονὶ φύλλα πελάσσῃ·
Ὣς πέσεν· ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ·
Τεῦκρος δ' ὡρμήθη, μεμαὼς ἀπὸ τεύχεα δῦσαι·
Ἕκτωρ δ' ὁρμηθέντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.

Allaturus hastam longam, quæ sibi in tentoriis reliqua erat:
Cæteri verò pugnabant, clamórque immensus exortus est.
Ac Teucer quidem primus Telamonius virum interfecit
Imbrium armis-acerrimum, divitis-equorum Mentoris filium:
Habitabat autem *is* Pedæum, antequam venissent filii Achivorum,
Filiámque Priami notham uxorem habebat Medesicasten:
At postquam Danaorum venissent utrinque-remis-actæ.
Rursus ad Ilium venit, excellebátque inter Trojanos:
Habitabat autem apud Priamum: isque eum honorabat æquè ac filios.
Hunc utique filius Telamonis sub aurem hastâ longâ
Vulneravit, evulsitque hastam: is autem cecidit, fraxinus tanquam,
Quæ montis in vertice procul conspicui
Ære recisa, tenera terræ folia admovit:
Sic cecidit; circumque ipsum sonitum-dederunt arma varia ære.
Teucer itaque accurrit, cupiens arma exuere:
Hector verò in accurrentem jaculatus est hastâ fulgenti:

Ver. 168. Οἰσόμενος δόρυ.] Observandus hîc maximè proprius *vocis mediæ* Usus. Quod & *Eustathius* notavit, & Scholiastes. Οἴσων μὲν γὰρ, ἑτέρῳ· οἰσόμενος δὲ, ἑαυτῷ. *Allaturus sibi hastam*, &c. Vide suprà ad γ', 141.

Ibid. — κλισίηφι.] *Eustathius* in commentario, κλισίηφι.

Ver. 172. — Πήδαιον.] Scholiasti, Πήδασον.

Ibid. — πρὶν ἐλθεῖν.] Quâ ratione hîc, πρὶν, producatur; item ἀθάνατοι, *ver.* 193; & ἀνὰ, *ver.* 199; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 177. Τόν ῥ'] *Hunc, inquam: Hunc utique* —.

Ver. 178. — ἔπεσεν, μελίη ὥς, — χθονὶ φύλλα πελάσσῃ.]

Concidit; ut quondam cava concidit, aut Erymantho
Aut Idâ in magnâ, radicibus eruta pinus.
Æn. V, 448.

Ver. 179. — κορυφῇ.] κορυφῆς, codd. *Italic.* a *Th. Bentleio* collati.

Ver. 180. — ταμνομένη] Ita *Barnesius* rectè ex MSS, & ex *Eustathio*. *Al.* τεμνομένη. Vide suprà ad θ', 87. Quem ad locum *Eustathius*; εἰ δὲ, καὶ ἦν εἰπεῖν "ἀπό-"τεμνε" κοινότερον, ἀλλ' Ὅμηρος τὴν κατ' αὐτὸν Ἰάδα γλῶσσαν τιμῶν, τὸ τέμνειν "τάμνειν" λέγεσαν.

Ver. 181, —— 187. — βράχε, — δούπησεν, — ἀράβησε] De hujus ὀνοματοποιΐας pulchritudine, vide suprà ad β', 210; & ad δ', 455.

—— collapsa ruunt immania membra;
Dat tellus gemitum, & clypeum super intonat ingens.
Æn. IX, 708.
Corruit in vulnus, sonitum super arma dedere.
Æn. X, 488.

Ver. 183. & 190. — ἀκόντισε.] De prosodiâ

Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος
Τυτθόν· ὁ δ' Ἀμφίμαχον, Κτεάτου υἷ' Ἀκτορίωνος,
Νισσόμενον πόλεμόνδε, κατὰ στῆθος βάλε δουρί·
Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἕκτωρ δ' ὁρμήθη κόρυθα κροτάφοις ἀραρυῖαν
Κρατὸς ἀφαρπάξαι μεγαλήτορος Ἀμφιμάχοιο.
Αἴας δ' ὁρμηθέντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
Ἕκτορος· ἀλλ' οὔπη χροὸς εἴσατο, πᾶς δ' ἄρα χαλκῷ
Σμερδαλέῳ κεκάλυφθ'· ὁ δ' ἄρ' ἀσπίδος ὀμφαλὸν οὖτα,
Ὦσε δέ μιν σθένεϊ μεγάλῳ· ὁ δὲ χάσσατ' ὀπίσσω
Νεκρῶν ἀμφοτέρων· τοὺς δ' ἐξείρυσσαν Ἀχαιοί.
Ἀμφίμαχον μὲν ἄρα Στίχιος, δῖός τε Μενεσθεύς,
Ἀρχοὶ Ἀθηναίων, κόμισαν κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἴμβριον αὖτ' Αἴαντε, μεμαότε θούριδος ἀλκῆς·
Ὥστε δύ' αἶγα λέοντε, κυνῶν ὕπο καρχαροδόντων

Sed ille quidem ex adverso conspicatus evitavit æream hastam
Paululum; hic autem Amphimachum, Cteati filium Actorionis,
Venientem in pugnam ad pectus percussit hastâ:
Fragorem verò edidit cadens, & sonitum-dedêre arma super ipsum.
Hector itaque accurrit, ut galeam temporibus aptam
Capite deriperet magnanimi Amphimachi:
Ajax autem in accurrentem jaculatus est hastâ splendenti
Hectorem; sed nusquam ad corpus pervenit, totus quippe ære
Horrendo tectus erat: Ille tamen scuti umbonem percussit,
Repulitque eum vi magna: is autem cedebat retrò
A cadaveribus ambobus; ista autem *ad se* extraxerunt Achivi:
Amphimachum quidem Stichius, nobilisque Menestheus,
Principes Atheniensium, portaverunt ad exercitum Achivorum:
Imbrium verò Ajaces, studiosi impetuosæ pugnæ:
Ut duo capram leones, à canibus serratis-dentibus

prosodiâ hujus vocis, vide suprà ad ά, 140. Cæterùm Alii hîc legunt, ὀρέξατο.

Ver. 184. Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο.]
—— ille ictum venientem à vertice velox
Prævidit, celerique elapsus corpore cessit. *Æn.* V. 444.

Ibid. — χάλκεον ἔγχος.] Vide suprà ad γ', 380.

Ver. 191. — πᾶς δ' ἄρα.] *Totus quippe*: *Totus nempe, ut diximus*, ——.

Ver. 192. — οὖτα.] *Al.* οὔτα. Utrumque rectè. Ab οὐτάω, fit οὖτα, quod τὸ ά producit: Ab οὐτάζω, fit οὔτασε; (& inde οὔτα,) quod τὸ ά corripit. In aliis quibusdam verbis occultior est analogia; nec à Grammaticis, quod sciam, observata. Quemadmodum aliud scilicet est — ἄτλειν, aliud — ὄτλειν· similiterque aliud — ὕτλειν, aliud ἴτλειν· eodem planè modo, *pronuntiationis & prosodiæ* ratione, aliud est πράσσειν, in quo τὸ ά productum; aliud τάσσειν, in quo τὸ ά correptum est, licet syllaba τάσ positione producatur. Hinc nimirum πράσσω, in linguâ Ionicâ, migrat in πρήσσω· τάσσω, nequaquam in τήσσω. Hinc, diverso accentu, πρᾶγμα, πρᾶξις, πρᾶξαι (πρῆγμα, πρῆξις, πρῆξαι,) et similia. at τάγμα, τάξις, τάξαι, τέταγα. Neque in his ullus unquam est Licentiæ locus.

Ver. 194. — ἐξείρυσσαν.] Ita edidit *Barnesius* ex MS. *Al.* ἐξείρυσαν. Minùs rectè. Nam εἴρυσαν penultimam corripit. Vide suprà ad *ver.* 1.

Ver. 195. Ἀμφίμαχον μὲν ἄρα Στίχιος.] Non supervacaneum est istud, ἄρα. *Scilicet Amphimachum Stichius quidem* ——.

Ver. 196. — κόμισαν] Vide suprà ad ά, 140.

Ibid. — κατὰ λαόν.] *Al.* μετὰ λαόν.

Ver. 197. — μεμαότε.] Ita iterum rectè *Barnesius* ex MSS. Vide suprà, ad *ver.* 46: Item ad β', 818. *Al.* μεμαῶτε. Quod versum perimit.

Ver. 198. — αἶγα.] Nonnulli, αἶγε. Male.

Ἁρπάξαντε, φέρητον ἀνὰ ῥωπήϊα πυκνά,
Ὑψοῦ ὑπὲρ γαίης μετὰ γαμφηλῇσιν ἔχοντε·
Ὥς ῥα τὸν ὑψοῦ ἔχοντε δύω Αἴαντε κορυστὰ
Τεύχεα συλήτην, κεφαλὴν δ' ἁπαλῆς ἀπὸ δειρῆς
Κόψεν Ὀϊλιάδης, κεχολωμένος Ἀμφιμάχοιο·
Ἧκε δέ μιν σφαιρηδὸν ἑλιξάμενος δι' ὁμίλου,
Ἕκτορι δὲ προπάροιθε ποδῶν πέσεν ἐν κονίῃσι.
  Καὶ τότε δὴ περὶ κῆρι Ποσειδάων ἐχολώθη,
Υἱωνοῖο πεσόντος ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι·
Βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Ὀτρυνέων Δαναοὺς, Τρώεσσι δὲ κήδε' ἔτευχεν.
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα οἱ δουρικλυτὸς ἀντεβόλησεν,
Ἐρχόμενος παρ' ἑταίρου, ὅ οἱ νέον ἐκ πολέμοιο
Ἦλθε, κατ' ἰγνύην βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ.
Τὸν μὲν ἑταῖροι ἔνεικαν, ὁ δ' ἰητροῖς ἐπιτείλας
Ἤϊεν ἐκ κλισίης· ἔτι γὰρ πολέμοιο μενοίνα
Ἀντιάαν· τὸν δὲ προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων,

Ereptam, ferunt per virgulta densa,
Altè supra terram in malis tenentes:
Sic utique hunc [*Imbrium*] altè tenentes duo Ajaces bellatores,
Arma detraxerunt; caput autem molli a cervice
Amputavit Oïliades, iratus Amphimachi *causâ*;
Misitque illud instar-globi rotatum per turbam;
Hectori verò ante pedes cecidit in pulveribus.
  Ac tum quidem ex animo Neptunus iratus erat,
Nepotis *gratiâ* [*Amphimachi*] cæsi in gravi pugnâ:
Perrexit itaque ire prætérque tentoria & naves Achivorum,
Incitaturus Danaos, Trojanisque clades moliebatur.
Idomeneus autem illi hastâ-inclytus occurrit,
Rediens à socio, qui ei nuper è prælio
Venerat, ad poplitem vulneratus acuto ære:
Hunc quidem socii asportaverant, ille autem, medicis quum mandata-dedisset,
Redibat ex tentorio; adhuc enim pugnæ cupiebat
Particeps-esse: Ipsum itaque allocutus est rex Neptunus,

Ver. 199. — ἀνὰ ῥωπήϊα πυκνά.]
Hic in densas corylos ———
Virg. Eclog. I, 14.

Ver. 201. Ὥς ῥα τὸν] *Sic, inquam, hunc* —.

Ver. 202. —— κεφαλὴν δ' ἁπαλῆς ἀπὸ δειρῆς.]
Tum caput ipsi aufert —. *Æn.* IX, 332.

Ver. 209. Ὀτρυνέων] Vide suprà ad ά, 309.

Ver. 210. Ἰδομενεὺς δ' ἄρα οἱ.] *Idomeneus autem ei deinceps* —. *Idomeneus autem ei eunti* ——. Connectitur videlicet cum isto, βῆ δ' ἰέναι, *ver.* 208.

Ver. 212. — βεβλημένος.] Ita edidit *Barnesius* ex tribus MSS. Quod usitatius est. Cumque iisdem faciunt *MSS Harleian.* & *Italic.* à *Th. Bentleio* collati. *Al.* βεβολημένος. Sed *hoc* apud *Homerum*, ut rectè annotavit *Barnesius*, semper de *Animi* affectibus & mœstitiâ; *illud*, de vulneribus *Corporis*, aut siquid simile.

Ver. 214. — ἐκ κλισίης.] Ex *Amici vulnerati* tentorio, ἐρχόμενος παρ' ἑταίρου, *ver.* 211; iturus ad *Suum* tentorium, ut arma deinceps indueret, *ver.* 240. *Barnesius*, ex uno MS. edidit hoc in loco, ἐς κλισίην, *ad Suum* scilicet *tentorium*. Quod, ad sententiam, perinde est. Cúmque *Barnesio* faciunt MSS. à *Th. Bentleio* collati.

Ver. 216.

Εἰσάμενος φθογγὴν Ἀνδραίμονος υἷι Θόαντι,
Ὃς πάσῃ Πλευρῶνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι,
Αἰτωλοῖσιν ἄνασσε, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ·
Ἰδομενεῦ, Κρητῶν βουληφόρε, ποῦ τοι ἀπειλαὶ
Οἴχονται, τὰς Τρωσὶν ἀπείλεον υἷες Ἀχαιῶν;
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεύς, Κρητῶν ἀγός, ἀντίον ηὔδα·
Ὦ Θόαν, οὔτις ἀνὴρ νῦν γ' αἴτιος, ὅσον ἔγωγε
Γιγνώσκω· πάντες γὰρ ἐπιστάμεθα πτολεμίζειν·
Οὔτε τινὰ δέος ἴσχει ἀκήριον, οὔτε τις ὄκνῳ
Εἴκων, ἀνδύεται πόλεμον κακόν· ἀλλά που οὕτω
Μέλλει δὴ φίλον εἶναι ὑπερμενέϊ Κρονίωνι,
Νωνύμους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς.
Ἀλλά, Θόαν· καὶ γὰρ τοπάρος μενεδήϊος ἦσθα,
Ὀτρύνεις δὲ καὶ ἄλλον, ὅθι μεθιέντα ἴδηαι·
Τῷ νῦν μήτ' ἀπόληγε, κέλευέ τε φωτὶ ἑκάστῳ.

(Assimilans-se voce, Andræmonis filio Thoanti,
Qui per totam Pleurona & excelsam Calydona,
Ætolis imperàbat, deúsque tanquam honorabatur à populò:)
" Idomeneu, Cretum princeps, quò tandem minæ
" Abierunt, quas Trojanis minabantur filii Achivorum?
Hunc autem vicissim Idomeneus, Cretum doctor, contra allocutus est;
" O Thoa, nullus vir nunc in culpâ, quantum equidem
" Intelligo: omnes enim scimus præliari:
" Neque quenquam timor detinet exanimans, neque quisquam pigritiæ
" Cedens, subterfugit pugnam perniciosam: sed ita
" Videtur nimirum gratum esse præpotenti Saturnio,
" Inglorios perire procul ab Argo hîc Achivos.
" At, Thoa; quandoquidem ante bellicosus fuisti,
" Hortari-soles autem & alium, ubi remittentem videris:
" Idéo nec nunc quidem cessa *ipse*, hortaréque virum quemque.

Ver. 216. Εἰσάμενος.] Vide suprà ad *ver.* 45.

Ibid. — φθογγὴν] *Al.* φωνήν.

Ver. 219. Ἰδομενεῦ·] *Barnesius*, ante hunc versum, alterum istum ex MS. *Cantabrigiensi*, tanquam "*penè necessarium*," inseruit;

Τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων.

Sed nihil opus. Nam, Parenthesi inclusis versibus 216, 217, 218; constat expleta omnibus suis numeris & partibus sententia.

Ibid. — ποῦ τοι ἀπειλαὶ Οἴχονται —;] Scholiastes legendum contendit, ποῦ τοι ἀπειλαί; Οἴχονται. Minùs rectè. Simile enim est, ποῦ οἴχονται; ac illud, θ', 229, Πῇ ἔβαν εὐχωλαί;

Ver. 223. Γιγνώσκω.] *Al.* Γινώσκω. Quod perinde est: Nam γιγνώσκω primam producit.

Ibid. — ἐπιστάμεθα πτολεμίζειν.] Ita *Barnesius*, ex duobus MSS. *Al.* πολεμίζειν. Quod & ipsum ferri possit.

Ver. 224. — τινὰ δέος.] Quâ ratione, τινὰ, hîc ultimam producat; item ὅθι, *ver.* 229; vide suprà ad α, 51.

Ver. 225. — ἀλλά που.] *Sed, ut verisimile est: Sed, quantum conjicere est,* ———.

Ver. 227. Νωνύμους.] Nullâ ex analogiâ licentiarum, produci potest istud ύ. Utrúmne verò νωνύμνους, quomodo nonnulli ediderunt, an νωνύμμους, æquè ac νωνύμους, pronuntiârint Iones, non liquet.

Ver. 229. Ὀτρύνεις.] "*Orationis consequutionem poscere*" existimat vir doctissimus *Henr. Stephanus*, "*ut* ὤτρυνες *legatur* "*præcedente* ἦσθα." Sed nihil opus. Nam, ὀτρύνεις, hâc quidem in sententiâ, cum præcedente, ἦσθα satis aptè cohæret; non satis aptè, ὤτρυνες, cum subsequente ἴδηαι.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἰδομενεῦ, μὴ κεῖνος ἀνὴρ ἔτι νοστήσειεν
Ἐκ Τροίης, ἀλλ' αὖθι κυνῶν μέλπηθρα γένοιτο,
Ὅς τις ἐπ' ἤματι τῷδε ἑκὼν μεθίῃσι μάχεσθαι.
Ἀλλ' ἄγε, τεύχεα δεῦρο λαβὼν ἴθι· ταῦτα δ' ἅμα χρὴ
Σπεύδειν· αἴκ' ὄφελός τι γενώμεθα καὶ δύ' ἐόντε.
Συμφερτὴ δ' ἀρετὴ πέλει ἀνδρῶν, καὶ μάλα λυγρῶν·
Νῶϊ δὲ καὶ κ' ἀγαθοῖσιν ἐπισταίμεσθα μάχεσθαι.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη θεὸς ἀμπόνον ἀνδρῶν·
Ἰδομενεὺς δ' ὅτε δὴ κλισίην εὔτυκτον ἵκανε,
Δύσετο τεύχεα καλὰ περὶ χροῒ, γέντο δὲ δοῦρε·
Βῆ δ' ἴμεν ἀστεροπῇ ἐναλίγκιος, ἥν τε Κρονίων
Χειρὶ λαβὼν ἐτίναξεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
Δεικνὺς σῆμα βροτοῖσιν· ἀρίζηλοι δέ οἱ αὐγαί·
Ὣς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θέοντος.
Μηριόνης δ' ἄρα οἱ, θεράπων ἐῢς, ἀντεβόλησεν,
Ἐγγὺς ἔτι κλισίης· μετὰ γὰρ δόρυ χάλκεον ᾔει
Οἰσόμενος· τὸν δὲ προσέφη σθένος Ἰδομενῆος·

Huic autem respondit deinde Neptunus quatiens-terram;
" Idomeneu, ne iste vir ampliùs revertatur
" A Troja, sed hîc canibus ludibrium fiat,
" Quicunque die hoc volens remiserit pugnam.
" Sed agè, armis huc sumptis veni: hæc autem simul oportet
" Maturare; si cui usui esse queamus, etiam duo cùm simus:
" Utilis-certè-in-unum-collata virtus est virorum, etiam valdè imbellium;
" Nos autem & cum fortibus novimus pugnare.
Sic fatus, ille quidem rursus abiit deus in pugnam virorum:
Idomeneus autem, quando jam ad tentorium bene-structum venisset,
Induit arma pulchra circa corpus, sumpsitque duo-hastilia:
Perrexitque ire fulguri similis, quod scilicet Saturnius
Manu acceptum miserit vibratum è corusco Olympo,
Ostendens signum hominibus; præclari utique *sunt* ejus radii:
Sic hujus æs splendebat circa pectora currentis.
Meriones autem ei, famulus bonus, occurrit,
Quum abesset propè adhuc à tentorio: nam hastam æream ibat
Sumpturus. Hunc itaque allocuta est vis Idomenei, [*allocutus est Idomeneus:*]

Ver. 238. — ἐπισταίμεσθα μάχεσθαι.] Codd. *Harleian.* à *Th. Bentleio* collati, ἐπιστάμεθα. Unde fortè legendum, ἐπιστάμεθα μαχέεσθαι.

Ver. 240. — κλισίην — ἵκανε.] Vide suprà ad *ver.* 214.

Ver. 241. Δύσετο.] Ità Barnesius ex MSS. & Editt. Vett. rectè. Nam δύσετο, primam necessariò producit. *Al.* Δύσατο.

Ibid. — καλὰ] Vide suprà ad β', 43.

Ibid. — γέντο.] *Eustathius* ad ι, 369; φίλτατος, φίντατος· ἦλθεν, ἦνθεν· ἔλετο, ἕντο, καὶ Δωρικῶς, γέντο· κέλετο, κέντο. Equidem crediderim potiùs ab inusitato quodam γέω, vel γένω, vel γείνω deductam. Nam *Dorica* ista, quæ memorat *Eustathius*, recentiora videntur, & *Homero* (ut opinor) ignota.

Ver. 242. — ἀστεροπῇ ἐναλίγκιος.]
——— fulmina belli,
Scipiadas. ——— *Æn.* VI, 842.

Ver. 246. Μηριόνης δ' ἄρα.] *Meriones autem, ut dictum est,* ———. Connectitur nimirum cum eo quod suprà dictum est, *ver.* 167, &c.

Ibid. — θεράπων.] Non *Servus*, sed Militum *Præfectus inferior*. Vel, *Idomenei Armiger*.

Ver. 248. Οἰσόμενος.] Vide suprà ad *ver.* 168.

Ver. 215.

Μηριόνη, Μόλου υἱὲ, πόδας ταχὺ, φίλταθ' ἑταίρων,
Τίπτ' ἦλθες πόλεμόν τε λιπὼν καὶ δηϊοτῆτα;
Ἠέ τι βέβληαι, βέλεος δέ σε τείρει ἀκωκή;
Ἠέ τευ ἀγγελίης μετ' ἔμ' ἤλυθες; οὐδέ τι αὐτὸς
Ἧσθαι ἐνὶ κλισίῃσι λιλαίομαι, ἀλλὰ μάχεσθαι.
Τὸν δ' αὖ Μηριόνης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ἰδομενεῦ, Κρητῶν βουληφόρε χαλκοχιτώνων,
Ἔρχομαι, εἴ τι τοι ἔγχος ἐνὶ κλισίῃσι λέλειπται,
Οἰσόμενος· τό νυ γὰρ κατεάξαμεν, ὃ πρὶν ἔφεσκον,
Ἀσπίδα Δηϊφόβοιο βαλὼν ὑπερηνορέοντος.
Τὸν δ' αὖ Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
Δούρατα γ', αἴκ' ἐθέλῃσθα, καὶ ἓν καὶ εἴκοσι δήεις,
Ἑσταότ' ἐν κλισίῃ πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα,
Τρώϊα, τὰ κταμένων ἀποαίνυμαι· οὐ γὰρ ὀΐω
Ἀνδρῶν δυσμενέων ἑκὰς ἱστάμενος πολεμίζειν.
Τῷ μοι δούρατά ἐστι, καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι,
Καὶ κόρυθες, καὶ θώρηκες λαμπρὸν γανόωντες.
Τὸν δ' αὖ Μηριόνης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Καί τοι ἐμοὶ παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ

" Merione, Moli fili, pedibus celer, chariſſime ſodalium,
" Cur veniſti, prælióque relicto & pugnâ?
" Nunquid vulneratus es, telique te affligit cuſpis?
" An alicujus-rei nuncius ad me veniſti? neque verò omnino ipſe
" Deſidere in tentoriis cupio, ſed pugnare.
Hunc autem Meriones prudens viciſſim allocutus eſt:
" Idomeneu, Cretum princeps ære-loricatorum,
" Venio, ſi qua tibi haſta in tentoriis relicta eſt,
" Sumpturus; Eam enim jam confregimus, quam prius habebam,
" Clypeo Deïphobi percuſſo ferocientis.
Hunc autem Idomeneus, Cretum ductor, viciſſim allocutus eſt:
" Haſtas quidem, ſi volueris, & unam & viginti invenies,
" Stantes in tentorio ad parietes collucentes,
" Trojanas, quas à cæſis abſtuli. Non enim profiteor
" A viris hoſtibus longè ſtans pugnare.
" Ideò mihi haſtæ ſunt, & ſcuta umbonibus-munita,
" Et galeæ, & thoraces lucidùm renidentes.
Hunc autem Meriones prudens viciſſim allocutus eſt:
" Quis & mihi apud tentoriúmque & navem nigram

Ver. 251, 252. — βέβληαι, — ἤλυθες.] Non ex Aoriſto, ἤλυθον· ſed ex Perfecto, ἤλυθα. Vide ſuprà ad ά, 37.

Ver. 259. — αὖ] *Al.* αὖτ'.

Ver. 260. Δούρατά γ'] *Al.* Δούρατα δ'.

Ver. 260. — 262. Δούρατα — τὰ κταμένων ἀποαίνυμαι.]

Suggere tela mihi, ———
——— ſteterunt quæ in corpore Grajûm
Iliacis campis. ——— *Æn.* X, 333.

Ver. 261. — κλισίῃ.] κλισίῃς, Codd. *Italic.* à *Th. Bentleio* collati.

Ibid. — παμφανόωντα.] Scholiaſti, δούρατα παμφανόωντα. *Aliis*, ἐνώπια παμφανόωντα.

Ver. 262. — ἀποαίνυμαι.] Vide ſuprà ad γ', 260.

Ver. 267. — παρά τε κλισίῃ — Πολλ' ἔναρα Τρώων.]

——— & ſpolia illa tuis pendentia tectis.
Æn. V, 393.

Πόλλ' ἔναρα Τρώων· ἀλλ' οὐ σχεδόν ἐστιν ἑλέσθαι.
Οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐμέ φημι λελασμένον ἔμμεναι ἀλκῆς,
Ἀλλὰ μετὰ πρώτοισι μάχην ἀνὰ κυδιάνειραν
Ἵσταμαι, ὁππότε νεῖκος ὀρώρηται πολέμοιο.
Ἄλλον πού τινα μᾶλλον Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Λήθω μαρνάμενος, σὲ δὲ ἴδμεναι αὐτὸν ὀΐω.
Τὸν δ' αὖ Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
Οἶδ' ἀρετὴν οἷός ἐσσι· τί σε χρὴ ταῦτα λέγεσθαι;
Εἰ γὰρ νῦν παρὰ νηυσὶ λεγοίμεθα πάντες ἄριστοι
Ἐς λόχον, (ἔνθα μάλιστ' ἀρετὴ διαείδεται ἀνδρῶν,
Ἔνθ' ὅ, τε δειλὸς ἀνὴρ, ὅς τ' ἄλκιμος, ἐξεφαάνθη·
Τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ τρέπεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλῃ,
Οὐδέ οἱ ἀτρέμας ἧσθαι ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμὸς,
Ἀλλὰ μετοκλάζει, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους πόδας ἵζει·
Ἐν δέ τέ οἱ κραδίη μεγάλα στέρνοισι πατάσσει,
Κῆρας ὀϊομένῳ· πάταγος δέ τε γίνετ' ὀδόντων·
Τοῦ δ' ἀγαθοῦ οὔτ' ἂρ τρέπεται χρὼς, οὔτε τι λίην
Ταρβεῖ, ἐπειδὰν πρῶτον ἐσίζηται λόχον ἀνδρῶν,
Ἀρᾶται δὲ τάχιστα μιγήμεναι ἐν δαῒ λυγρῇ·)
Οὐδέ κεν ἔνθα τεόν γε μένος καὶ χεῖρας ὄνοιτο·
Εἴ περ γάρ κε βλεῖο πονεύμενος, ἠὲ τυπείης,

" Multa *sunt* spolia Trojanorum : sed non prope sunt, ut-sumere-possim.
" Neque enim ne me *quidem* puto oblitum esse fortitudinis ;
" Sed inter primos in pugnâ illustres-viros-reddente
" Sto, quandò certamen exortum fuerit belli.
" Alium fortè aliquem magis Achivorum ære-loricatorum
" Lateo pugnans, te verò scire ipsum puto.
Hunc autem Idomeneus, Cretum ductor, vicissim allocutus est :
" Novi virtute qualis sis : quid te oportet hæc dicere ?
" Si enim nunc prope naves seligamur omnes fortissimi
" Ad insidias, (ubi maximè virtus dispicitur virorum :
" Ubi, quique timidus vir, quique fortis, facile apparet :
" Quippe ignavi mutatur *subinde* color alius ex alio ;
" Neque ei, sine motando ut sedeat, continetur in præcordiis animus,
" Sed flexis-genibus-considit, & super ambos pedes sedet ;
" Intusque ei cor valdè in pectoribus palpitat,
" Mortem expectanti ; stridórque insuper oritur dentium :
" *Viri* autem fortis, neque mutatur color, neque valdè
" Tremit, postquam primùm se-collocârit-in insidiis virorum ;
" Optat autem quàm-citissimè misceri in prælio gravi :)
" Ne ibi quidem tuos animos & manus *quis* vituperârit.
" Si quando enim *seu* eminùs vulneratus fueris in-pugna-laborans, *seu* cominus ;

Ver. 276. — παρὰ νηυσὶ λεγοίμεθα — Ἐς λόχον.] In editione *Wetsteniana*, ubi Interpretatio plerunque perelegans, hæc ita redduntur : — *propè naves sedeamus in insidiis.* Pessimè.

Ver. 278. — ὅς τ' ἄλκιμος.] ὅ, τι τ' ἄλκιμος, Cod. *Italic.* à *Th. Bentleio* collatus.

Ver. 284. — οὔτε τι λίην Ταρβεῖ.] Καλῶς Ὅμηρος εἰπών; " Τοῦ δ' ἀγαθοῦ ——, " οὔτε τι λίην Ταρβεῖ." Τὸν φόβον οὐκ ἀφεῖλεν, ἀλλὰ τὸν ἄγαν φόβον· ὅπως ἀνδρεία μὴ ἀπόνοια, καὶ θαρραλεότης μὴ θρασύτης γένηται. Plutarch. περὶ τῆς ἀρετῆς ἠθικῆς, sub finem.

Ver. 288. — βλεῖο.] Codex *Harleian.* à *Th.*

Οὐκ ἂν ἐν αὐχέν' ὄπισθε πέσοι βέλος, οὐδ' ἐνὶ νώτῳ,
Ἀλλά κεν ἢ στέρνων, ἢ νηδύος ἀντιάσειε,
Πρόσσω ἱεμένοιο, μετὰ προμάχων ὀαριστύν.
Ἀλλ' ἄγε, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, νηπύτιοι ὥς,
Ἑσταότες, μή πού τις ὑπερφιάλως νεμεσήσῃ·
Ἀλλὰ σύ γε κλισίηνδε κιὼν ἕλευ ὄβριμον ἔγχος.
Ὣς φάτο· Μηριόνης δὲ, θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
Καρπαλίμως κλισίηθεν ἀνείλετο χάλκεον ἔγχος·
Βῆ δὲ μετ' Ἰδομενῆα, μέγα πτολέμοιο μεμηλώς.
Οἷος δὲ βροτολοιγὸς Ἄρης πόλεμόνδε μέτεισι,
Τῷ δὲ Φόβος, φίλος υἱὸς, ἅμα κρατερὸς καὶ ἀταρβὴς,
Ἕσπετο, ὅς τ' ἐφόβησε ταλάφρονά περ πολεμιστήν·
Τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρῄκης Ἐφύρους μέτα θωρήσσεσθον,
Ἠὲ μετὰ Φλέγυας μεγαλήτορας· οὐδ' ἄρα τώγε
Ἔκλυον ἀμφοτέρων, ἑτέροισι δὲ κῦδος ἔδωκαν·
Τοῖοι Μηριόνης τε καὶ Ἰδομενεὺς, ἀγοὶ ἀνδρῶν,
Ἤϊσαν ἐς πόλεμον, κεκορυθμένοι αἴθοπι χαλκῷ.

" Non in cervicem *tibi* à tergo inciderit telum, nec in dorsum,
" Sed vel pectoribus, vel ventri occurrerit,
" Ulteriùs recta-ruentis, inter primorum-pugnatorum turbam.
" Sed age, nè amplius hæc interloquamur, fatui tanquam,
" *Hìc* stantes, nè fortè quis supramodum reprehendat:
" Verùm tu ad tentorium profectus sume validam hastam.
Sic dixit. Meriones autem, veloci par Marti,
Raptim è-tentorio sustulit æream hastam;
Secutusque est Idomeneum valdè pugnæ cupidus.
Qualis autem hominum-pernicies Mars ad-pugnam accedit;
Ipsumque Terror, charus filius, simul validus & impavidus,
Comitatur, qui utique terret pectoris-licèt-constantis bellatorem;
Atque hi quidem è Thraciâ in Ephyros armantur,
Vel in Phlegyas magnanimos; neque quidem iidem
Exaudierunt utrosque, alterutris autem gloriam dederunt:
Tales Merionésque, & Idomeneus, ductores virorum,
Ibant ad pugnam, armati corusco ære.

Th. Bentleio collatus, βλῆο. Quod nescio annon magis analogum.

Ver. 289. — ἐν αὐχέν' ὄπισθε πέσοι.] *Al.* ἐπ' αὐχέν' ὄπισθε πέσῃ.

——— at non, Evandre, pudendis
Vulneribus pulsum aspicies. ———
Æn. XI, 55.

Ver. 290. — ἀντιάσειε. Vide suprà ad α', 67.

Ver. 295. — ἀτάλαντος.] Vide suprà ad β', 627.

Ver. 296. — χάλκεον ἔγχος.] Vide suprà ad γ', 380.

Ver. 298. Οἷος δὲ βροτολοιγὸς ———, Τῷ δὲ Φόβος ———.]

Qualis apud gelidi cùm flumina concitus Hebri
Sanguineus Mavors clypeo increpat, atque furentes
Bella movens immittit equos; ———
——— circumque atræ Formidinis ora,
Iræque, Insidiæque, Dei comitatus, aguntur.
Æn. XII, 331.

Ver. 300. Ἕσπετο] *Comitari solet.* Ita optimè constat *Temporum* ratio. Vide suprà ad β', 221; & ad α', 37.

Ver. 301. Τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρῄκης Ἐφύρους μετὰ θωρήσσεσθον,

Ἠὲ μετὰ Φλέγυας.] Hos nimirum populos ait, πολέμοις μάλιστα Ἑλλήνων χαίρειν. *Pausan, lib.* 9, *c.* 36. Cæterùm *Pausanias* versum priorem hoc modo citat;

Τὼ μὲν ἄρ' εἰς Ἐφύρους πόλεμον μεθωρήσσεσθον.

Ver. 307.

Τὸν καὶ Μηριόνης πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε·
Δευκαλίδη, πῆ τ' ἂρ μέμονας καταδῦναι ὅμιλον;
Ἢ ἐπὶ δεξιόφιν παντὸς στρατοῦ, ἢ ἀνὰ μέσσους,
Ἢ ἐπ' ἀριστερόφιν; ἐπεὶ οὔποθι ἔλπομαι οὕτω
Δεύεσθαι πολέμοιο καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
Νηυσὶ μὲν ἐν μέσσῃσιν ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἄλλοι,
Αἴαντές τε δύω, Τεῦκρός θ', ὃς ἄριστος Ἀχαιῶν
Τοξοσύνῃ, ἀγαθὸς δὲ καὶ ἐν σταδίῃ ὑσμίνῃ·
Οἵ μιν ἄδην ἐλόωσι καὶ ἐσσύμενον πολέμοιο,
Ἕκτορα Πριαμίδην, καὶ εἰ μάλα καρτερός ἐστιν.
Αἰπύ οἱ ἐσσεῖται, μάλα περ μεμαῶτι μάχεσθαι,
Κείνων νικήσαντι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
Νῆας ἐνιπρῆσαι, ὅτε μὴ αὐτός γε Κρονίων
Ἐμβάλοι αἰθόμενον δαλὸν νήεσσι θοῇσιν.
Ἀνδρὶ δέ κ' οὐκ εἴξειε μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
Ὃς θνητός τ' εἴη, καὶ ἔδοι Δημήτερος ἀκτὴν,

Hunc & Meriones prior verbo allocutus est:
" Deucalionide, quâ-parte fert-animus ingredi turbam?
" An ad dextram totius exercitûs, an per medios,
" An ad finistram? quoniam nusquam existimo adeò
" Indigere certamine comantes Achivos.
Hunc autem Idomeneus, Cretum ductor, vicissim allocutus est:
" Naves quidem ad medias qui auxilientur sunt & alii,
" Ajacésque duo, Teucérque, qui præstantissimus Achivorum
" Arte-sagittandi, strenuus etiam & in statariâ pugnâ;
" Qui illum satis exerceant, perquam-incitatum licèt ad pugnam,
" Hectorem Priamidem; etiamsi admodum fortis sit.
" Arduum *sanè* ei erit, valdè licèt ardenti in prælium,
" Illorum superato robore & manibus invictis,
" Naves incendere; modò non ipse Saturnius
" Injecerit ardentem torrem navibus velocibus.
" Homini autem non cesserit magnus Telamonius Ajax,
" Qui mortalísque sit, & edat Cereris fruges,

Ver. 307. — πῆ τ' ἂρ] *Et quònam igitur?*
Ver. 309. — ἀριστερόφιν; ἐπεὶ] Quâ ratione, ἀριστερόφιν, hîc ultimam producat; item τε, *ver.* 323; & Ἀχιλλῆϊ, *ver.* 324; & ὑπὸ, *ver.* 334; Vide suprà ad ά, 51.
Ibid. — ἐπεὶ οὔποθι —— οὕτω δεύεσθαι.] Ne *dubitare* videatur *Meriones*, cóne versùs iret auxiliatum, ubi se *maximè* opus esset; an eò ubi se *nihil* opus esset; quod est videlicet absurdum: contendit *Popius* verba, οὔποθι οὕτω δεύεσθαι, eam vim habere, ut dicantur Græci, *omni ex parte* pulsi, auxilio *undique* ex æquo indigere. At hoc non fert linguæ Græcæ ratio. Dubitanti & quærenti, dextræne parti, an finistræ, an mediæ demùm aciei opem ferret, succurrit, finistram exercitûs partem auxilio maximè egere: Nec in hoc, quidquam absurdi.

Ver. 310. — καρηκομόωντας.] Crinitos.
——— *Crinitus* Iopas. *Æn.* I, 744.
Ver. 312. — ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἄλλοι.]
Sunt alii, qui tecta manu defendere possunt. *Æn.* XII, 627.
Ver. 316. Ἕκτορα Πριαμίδην, καὶ εἰ μάλα καρτερός ἐστιν.
Αἰπύ οἱ —,] Plerique distinguunt,
Ἕκτορα Πριαμίδην· καὶ εἰ μάλα καρτερός ἐστιν,
Αἰπύ οἱ ———,
Sed istâ ratione, multò magis ταυτολόγον erit in eâdem sententiâ, εἰ μάλα καρτερός ἐστιν, &, μάλα περ μεμαῶτι μάχεσθαι.
Ibid. — Πριαμίδην.] Vide suprà ad ά, 398.
Ver. 317. — μεμαῶτι.] Vide supra ad ψ, 46.
Ver. 320. Ἐμβάλοι.] *Al.* ἐμβάλῃ.
Ver. 321. Ἀνδρὶ δὲ κ' οὐκ] *Al.* Ἀνδρὶ δ' οὐκ.

Ver. 324.

Χαλκῷ τε ῥηκτὸς, μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν·
Οὐδ' ἂν Ἀχιλλῆϊ ῥηξήνορι χωρήσειεν,
Ἔν γ' αὐτοσταδίῃ· ποσὶ δ' οὔπως ἐστὶν ἐρίζειν.
Νῶϊν δ' ὧδ' ἐπ' ἀριστερ' ἔχε στρατοῦ, ὄφρα τάχιστα
Εἴδομεν, ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν, ἠέ τις ἡμῖν.
Ὣς φάτο· Μηριόνης δὲ, θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
Ἦρχ' ἴμεν, ὄφρ' ἀφίκοντο κατὰ στρατὸν, ᾗ μιν ἀνώγει.
Οἱ δ' ὡς Ἰδομενῆα ἴδον, φλογὶ εἴκελον ἀλκὴν,
Αὐτὸν καὶ θεράποντα σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισι,
Κεκλόμενοι καθ' ὅμιλον, ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν·
Τῶν δ' ὁμὸν ἵστατο νεῖκος, ἐπὶ πρυμνῇσι νέεσσιν.
Ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ λιγέων ἀνέμων σπέρχωσιν ἄελλαι
Ἤματι τῷ, ὅτε τε πλείστη κόνις ἀμφὶ κελεύθους,
Οἵ τ' ἄμυδις κονίης μεγάλην ἱστᾶσιν ὀμίχλην·
Ὣς ἄρα τῶν ὁμόσ' ἦλθε μάχη, μέμασαν δ' ἐνὶ θυμῷ
Ἀλλήλους καθ' ὅμιλον ἐναιρέμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
Ἔφριξεν δὲ μάχη φθισίμβροτος ἐγχείῃσι

" Æréque violabilis *sit*, magnisque saxis:
" Nè ipsi quidem Achilli hostium-agmina-perrumpenti cesserit,
" In statariâ quidem *pugnâ*; pedibus autem nequaquam potest contendere.
" Nobis itaque huc ad sinistram tendit exercitûs, ut citissimè
" Videamus, an alicui gloriam præbituri simus, an quis nobis.
Sic dixit. Meriones autem, veloci per Marti,
Cœpit ire, donec pervenissent ad exercitum, quâ eum jusserat.
Hi autem, [*hostes*] quum Idomeneum viderent, flammæ similem fortitudine,
Ipsum & famulum cum armis vario-artificio-factis:
Cohortantes per turbam, in ipsum omnes irruebant;
Manibusque utrinque consertis, commissum-est certamen ad puppes navium.
Ut verò cùm à stridulis ventis *agitatæ* ingruunt procellæ,
Die illo quum plurimus pulvis *est* in viis;
Qui porrò *venti*, simul pulveris magnam stare-faciunt nebulam:
Sic utique his simul *irruentibus* inita est pugna, ardebantque animo
Invicem-se per turbam interficere acuto ære.
Horruit autem pugna mortalibus-exitiosa hastis

Ver. 324. Οὐδ' ἂν Ἀχιλλῆϊ.] Notandum hîc quanto cum artificio, (ut Poëma unum sit a capite ad calcem,) quicquid rerum narretur, quisquis hominum loquatur, nusquam non spectetur & inseratur *Achilles*. Vide suprà ad *β*, 673, 681; ad *ι*, 788; & ad *λ*, 228.

Ver. 326. Νῶϊν δ' ὧδ' ἐπ' ἀριστερ'] *Quoniam media acies Tantis Viris tuta est, ideò Nos ad sinistram* ——.

Ver. 329. — ἀφίκοντο.] ἀφίκετο, cod. *Harleian.* à *Th. Bentleio* collatus.

Ver. 331. — θεράποντα] Vide suprà ad ver. 246.

Ver. 334. Ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ λιγέων ἀνέμων]
Qualis ubi ad terras abrupto sidere nimbus
It mare per medium; miseris heu præscia longè
Horrescunt corda agricolis; dabit ille ruinas
Arboribus, stragemque satis; ruet omnia latè:
Antevolant, sonitumque ferunt ad littora ventis:
Talis in adversos ductor Rhæteius hostes
Agmen agit; densi cuneis se quisque coactis
Agglomerant. ——— *Æn.* XII, 451.

Ver. 339. Ἔφριξεν δὲ μάχη —— ὄσσε δ' ἄμερδεν αὐγὴ χαλκείη.]
—— ferro ancipiti decernunt, atraque latè
Horrescit strictis seges ensibus, *æraque fulgent*
Sole lacessita, & lucem sub nubila jactant.
Æn. VII, 525.

—— tum

Μακρῆς, ἃς εἶχον ταμεσίχροας· ὄσσε δ' ἄμερδεν
Αὐγὴ χαλκείη κορύθων ἀπὸ λαμπομενάων,
Θωρήκων τε νεοσμήκτων, σακέων τε φαεινῶν,
Ἐρχομένων ἄμυδις· μάλα κεν θρασυκάρδιος εἴη,
Ὃς τότε γηθήσειεν ἰδὼν πόνον, οὐδ' ἀκάχοιτο.
Τὼ δ' ἀμφὶς φρονέοντε δύω Κρόνου υἷε κραταιὼ
Ἀνδράσιν ἡρώεσσι τετεύχατον ἄλγεα λυγρά.
Ζεὺς μὲν ἄρα Τρώεσσι καὶ Ἕκτορι βούλετο νίκην,

Longis, quas tenebant acutas; oculosque perstringebat
Splendor æreus, galeis à lucentibus.
Thoracibusque recens-tersis, scutisque fulgentibus,
Congredientium in-unum: Valdè utique audax-animo esset,
Qui tunc gavisus esset viso labore, neque animo-turbaretur.
Porrò diversis *partibus* faventes duo Saturni filii viribus-potentes,
Viris heroibus struebant dolores graves.
Quippe Jupiter quidem Trojanis & Hectori volebat victoriam,

——— tum latè ferreus hostis
Horret ager, campique armis sublimibus
ardent. *Æn.* XI, 601.

—— et *luce* coruscus *ahenâ.* *Æn.* II, 270.

"Ενια μέντοι σαφέστερον ἐν ταῖς μεταφοραῖς λέγεται καὶ κυριώτερον, ἤπερ ἐν αὐτοῖς τοῖς κυρίοις· ὡς τὸ, "Ἔφριξεν δὲ μάχη." Οὐ γὰρ ἄν τις αὐτὸ μεταλαβὼν διὰ κυρίων, οὔτ' ἀληθέστερον εἴποι, οὔτε σαφέστερον. *Demetr. Phaler.* § 82. Τὸ δὲ, "αὐγὴ χαλκείη," τολμηρόν φασιν ἐνταῦθα εἶναι οἱ παλαιοί. Οὐ γὰρ παραβολικῶς εἶπεν, ὡς ἐν ἄλλοις, "Χαλκὸς ἐλάμπετο εἴκελος αὐγῇ "πυρὸς," ἤ τι τοιοῦτον· ἀλλὰ μονονουχὶ ἐφλέγμηνεν τὰ ὅπλα, ἡλίου ἤ τινα τοιαύτην λαμπηδόνα περιαστράπτοντα αὐτοῖς. *Eustath.*

Ibid. —— φθισιμβρότος.] Syllaba φθῖ, in vocabulis φθισίμβροτος & φθισήνορα, non ex φθίσις desumpta est, sed ex φθίνω. Quæ vox, apud Homerum, etiam & in *Futuris* φθίσειν & φθίσεσθαι, primam *semper* producit. At φθίσις, φθιτὸς, & similia, sunt ex *Aoristo* ἔφθινον. Vide suprà ad ά, 309, 314, 338; & ad β', 43, 833.

Ver. 341. ——— ἀπὸ λαμπομενάων] *Al.* ἀπολαμπομενάων.

Ver. 344. Ὃς — γηθήσειεν ———, οὐδ' ἀκάχοιτο.] Ἡ ἀπόφασις τῇ καταφάσει πολλὰ μὲν τὸ ἴσον δύναται, πολλὰ δὲ τὸ πλέον· —— "οὐδ' ἄρα τώγε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς." *Hermogenes* περὶ μεθόδου δεινότητος, c. 37. Similiter *Eustathius*, ad ά, 330, Μυριαχοῦ φίλον τοῖς ῥήτορσιν, ἀντὶ καταφάσεων, ἐνδεεῖ χρᾶσθαι σχήματι τῷ κατ' ἀπόφασιν· ὡς καὶ ὅτε εἴρηται, "οὐ γάρ μιν ἀμαυρότατος βάλεν," ἀλλὰ δηλαδὴ ὁ ἰσχυρότατος. Imitatus est hanc loquendi rationem *Virgilius:*

Nec verò Alciden me *sum lætatus* euntem
Accepisse. ——— *Æn.* VI, 392.

Quam *ignaviter* igitur de hoc loco Scriptor Gallicus *Terrasson!* "*Quelque licence*" (inquit) "*qu' Homére se soit donné dans sa Poësie, la necessité ou du moins la commodité de son Vers l'a jetté dans des confusions bien plus grandes,* —— γηθήσειεν, οὐδ' ἀκάχοιτο. *Qui est ce qui pense à* le rejoüir *en voyant un combat? Et est-ce d'un autre côté un objet de* Tristesse *proprement dite?*" Dissert. sur l'Iliade, Part IV. chap. 6.

Ver. 346. — τετεύχατον ἄλγεα λυγρά.] Quâ analogiâ vocabulum hoc ἅπαξ λεγόμενον ita deductum sit ex τεύχω, ut vim habeat vel *Imperfecti*, vel *Aoristi*, vel ejus *Temporis* quod Grammatici *plusquam perfectum* appellant, equidem non video. Certè *Perfectum* τέτευχα locum hîc habere non potest. Nec enim usquam in totâ, quàm longa est, Iliade, ullius Verbi *Tempus perfectum* διαιρούμενον, constructum hoc modo reperias vel ἀορίστως, vel παρατατικῶς· Vide suprà ad ά, 37. Vim autem hoc in loco necesse esse ut habeat vel *Aoristi*, vel *Imperfecti*, vel ejus denique *Temporis* quod *plusquam perfectum* appellari solet, indicat tum orationis ordo atque ratio; tum in eâdem quæ sequuntur sententiâ, βούλετο, ἤθελε, κῦδ' ἔτι, ὀρόθυνε, ἤχθετο, ἐνεμέσσα· tum & *Scholiastæ* & *Eustathii* interpretatio: Quorum alter istud τετεύχατον exponit, ἔτευχον, κατεσκεύαζον, (non τετεύχατι, κατεσκευάκασι·) Alter dictum ait πρὸς ὁμοιότητα τοῦ, —— αὐτὰς δ' ἑλώρια "τεῦχε" κύνεσσιν. Cod. *Italic.* à *Tho. Benlleio* collatus, habet τετεύχετον.

Κυδαίνων Ἀχιλῆα πόδας ταχύν, οὐδ' ὅγε πάμπαν
Ἤθελε λαὸν ὀλέσθαι Ἀχαιϊκὸν Ἰλιόθι πρὸ,
Ἀλλὰ Θέτιν κύδαινε καὶ υἱέα καρτερόθυμον·
Ἀργείους δὲ Ποσειδάων ὀρόθυνε μετελθὼν,
Λάθρῃ ὑπεξαναδὺς πολιῆς ἁλός. ἤχθετο γάρ ῥα
Τρωσὶν δαμναμένους, Διὶ δὲ κρατερῶς ἐνεμέσσα.
Ἦ μὰν ἀμφοτέροισιν ὁμὸν γένος, ἠδ' ἴα πάτρη,
Ἀλλὰ Ζεὺς πρότερος γεγόνει καὶ πλείονα ᾔδη.
Τῷ ῥα καὶ ἀμφαδίην μὲν ἀλεξέμεναι ἀλέεινε,
Λάθρῃ δ' αἰὲν ἔγειρε κατὰ στρατὸν, ἀνδρὶ ἐοικώς.
Τὼ δ' ἔριδος κρατερῆς καὶ ὁμοιΐου πολέμοιο
Πεῖραρ ἐπαλλάξαντες, ἐπ' ἀμφοτέροισι τάνυσσαν,
Ἄρρηκτόν τ' ἄλυτόν τε, τὸ πολλῶν γούνατ' ἔλυσεν.
Ἔνθα, μεσαιπόλιός περ ἐὼν, Δαναοῖσι κελεύσας
Ἰδομενεὺς, Τρώεσσιν ἐπάλμενος ἐν φόβον ὦρσε·
Πέφνε γὰρ Ὀθρυονῆα, Καβησόθεν ἔνδον ἐόντα·
Ὅς ῥα νέον πολέμοιο μετὰ κλέος εἰληλούθει·

Gloriosum-reddens Achillem pedibus velocem; neque *tamen* ille penitùs
Volebat populum perdere Achaïcum, ad Ilium;
Sed Thetin honorabat, & filium *ejus* magnanimum:
Argivorum verò Neptunus animos-excitabat interventu *suo*,
Clam emersus è cano mari; dolebat enim
A Trojanis *illos* domari, Jovique vehementer iratus erat.
Sanè quidem utriusque unum *erat* genus, atque unus ortus;
Sed Jupiter prior natus-fuerat, & plura noverat.
Quocirca etiam *Neptunus* palàm quidem auxiliari cavebat,
Clàm verò semper concitabat *eos* exercitum, homini assimilatus.
Hi itaque certaminis vehementis & omnibus-æquè-gravis pugnæ
Funem hinc-inde-nexum super utrosque extenderunt,
Infrangibilémque, insolubilémque, qui multorum genua solvit.
Tum, semicanus licet existens, Danaos cohortans
Idomeneus, Trojanis insiliens fugam incussit:
Interfecit enim Othryoneum, è Cabeso qui aderat:
Qui nuper belli ad famam venerat:

Ver. 348. Κυδαίνων Ἀχιλῆα.] Vide suprà ad *ver.* 324.

Ver. 349. — ὀλέσθαι.] ὀλέσθαι, *perire*; Cod. *Harleian.* à *Th. Bentleio* collatus.

Ver. 352. — ἤχθετο γάρ ῥα.] *Dolebat enim, ut dixi,* —— Connectitur nimirum cum eo quod suprà dictum est, *ver.* 206.

Ver. 355. — *Ζεὺς πρότερος γεγόνει, καὶ πλείονα ᾔδη.*] Οὐ γὰρ ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ μακάριον τὸ θεῖον, οὐδὲ βρονταῖς καὶ κεραυνοῖς ἰσχυρὸν, ἀλλ' ἐπιστήμῃ καὶ φρονήσει. Καὶ τοῦτο κάλλιστα πάντων Ὅμηρος ἂν εἴρηκε περὶ θεῶν ἀναφθεγξάμενος, —— "*Ζεὺς πρότερος γεγόνει,* "καὶ πλείονα ᾔδη." *Plutarch. de Iside & Osiride; sub initio.* Repperit & *Barnesius*, in duobus MSS, ᾔδη.

Ver. 357. — ἀνδρὶ ἐοικώς.]
Omnia Mercurio similis, vocemque coloremque. *Æn.* IV, 558.

Ver. 358. Τὼ.] *Al.* Τοί.

Ver. 359. Πεῖραρ ἐπαλλάξαντες —— τάνυσσαν.] *Utrumque exercitum, tanquam circumjecto fune, in arctum constringebant.* Ut rectè *Popius.*

Ver. 362. — Τρώεσσιν ἐπάλμενος.] MS. *Barnesii* unus, *Th. Bentleii* tres; Τρώεσσι μετάλμενος.

Ver. 364. Ὅς ῥα νέον —— Κασσάνδρην.]
—— illis ad Trojam fortè diebus
Venerat insano Cassandræ incensus amore,
Et gener auxilium Priamo Phrygibusque ferebat. *Æn.* II, 342.

Ver. 366.

Ἤτεε δὲ Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην,
Κασσάνδρην, ἀνάεδνον· ὑπίσχετο δὲ μέγα ἔργον,
Ἐκ Τροίης ἀέκοντας ἀπωσέμεν υἷας Ἀχαιῶν.
Τῷ δ' ὁ γέρων Πρίαμος ὑπό τ' ἴσχετο, καὶ κατένευσε
Δωσέμεναι· ὁ δὲ μάρναθ', ὑποσχεσίῃσι πιθήσας.
Ἰδομενεὺς δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν ὕψι βιβάντα τυχών· οὐδ' ἤρκεσε θώρηξ
Χάλκεος, ὃν φορέεσκε, μέσῃ δ' ἐν γαστέρι πῆξε·
Δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπεύξατο, φώνησέν τε.
Ὀθρυονεῦ, περὶ δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἁπάντων,
Εἰ ἐτεὸν δὴ πάντα τελευτήσεις, ὅσ' ὑπέστης
Δαρδανίδῃ Πριάμῳ· ὁ δ' ὑπίσχετο θυγατέρα ἥν.
Καί κέ τοι ἡμεῖς ταῦτά γ' ὑποσχόμενοι τελέσαιμεν·
Δοῖμεν δ' Ἀτρείδαο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην,
Ἄργεος ἐξαγαγόντες, ὀπυιέμεν· εἴκε σὺν ἄμμιν
Ἰλίου ἐκπέρσῃς εὖ ναιόμενον πτολίεθρον.
Ἀλλ' ἕπευ, ὄφρ' ἐπὶ νηυσὶ συνώμεθα ποντοπόροισιν
Ἀμφὶ γάμῳ· ἐπεὶ οὔτοι ἐεδνωταὶ κακοί εἰμεν.
Ὣς εἰπών, ποδὸς ἕλκε κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην

Petebat autem Priami filiarum formâ præstantissimam.
Cassandram, indotatam: pollicitus nempè fuerat magnum opus,
A Trojâ *quantumvis* invitos depulsurum *se* filios Achivorum.
Illi autem senex Priamus *eam* promiserat, & annuerat
Daturum esse: ille itaque pugnabat, promissis fretus.
Idomeneus autem in illum collimabat hastâ fulgenti,
Et percussit sublimi-gradu incedentem assecutus; nec arcuit thorax
Æreus, quem gestabat; medio autem *is* in ventre fixit:
Fragorem verò edidit cadens: Is autem super *eum* gloriatus est, dixitque;
" Othryoneu, te sanè supra mortales laudo omnes,
" Si utique verè omnia perficies, quæ pollicitus es
" Dardanidæ Priamo: is autem promisit filiam suam.
" Quin & tibi nos hæc polliciti præstiterimus;
" Dederimúsque Atridæ filiarum formâ præstantissimam,
" Ex Argis arcessitam, quam ducas; siquidem nobiscum
" Ilii expugnaveris bene-habitatam urbem.
" Sed sequere, ut ad naves in-colloquium-veniamus pontum transeuntes
" De nuptiis: quippe nequaquam soceri illiberales sumus.
Sic fatus, pede traxit per acre prælium

Ver. 366. — ἀνάεδνον·] Cassandram nimirum, non muneribus, sed operâ & rebus gestis, promereri studebat. Ut notavit Dna *Dacier*.

Ibid. — ὑπίσχετο δὲ.] Quâ ratione, δὲ, hic producatur; item Πρίαμος, *ver.* 368; & θυγατέρα, *ver.* 376; vide suprà ad α, 51. *Barnesius*, δὴ, hoc in loco scribendum voluit: Sed nihil opus.

Ver. 368. — *Πρίαμος ὑπό τ' ἴσχετο.*] Edidit *Barnesius* ex conjecturâ, Πρίαμος μὲν ὑπέσχετο· vel, Πρίαμός μιν ὑπέσχετο. At idem uno in MS repperit, & *Th. Bentleius* in pluribus, Πρίαμος ὑπό τ' ἴσχετο. *Vulgg.* Πρίαμος ὑπίσχετο. Quod manifestè corruptum est.

Ver. 373. Δούπησεν.] Vide suprà ad *Ver.* 181.

Ver. 376. — θυγατέρα.] Vide suprà ad α, 398.

Ver. 382. — ἐεδνωταί.] Ità *Barnesius* & *Veteres*. Nempe ut ex ἥλιος, ἠέλιος· ita ex ἔδνον,

Ἥρως Ἰδομενεύς· τῷ δ' Ἄσιος ἦλθεν ἀμύντωρ,
Πεζὸς πρόσθ' ἵππων· τὼ δὲ πνείοντε κατ' ὤμων
Αἰὲν ἔχ' ἡνίοχος θεράπων· ὁ δὲ ἵετο θυμῷ
Ἰδομενῆα βαλεῖν, ὁ δέ μιν φθάμενος βάλε δουρὶ
Λαιμὸν ὑπ' ἀνθερεῶνα, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν·
Ἤριπε δ', ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν, ἢ ἀχερωῒς,
Ἠὲ πίτυς βλωθρὴ, τήν τ' οὔρεσι τέκτονες ἄνδρες
Ἐξέταμον πελέκεσσι νεήκεσι, νήϊον εἶναι·
Ὣς ὁ πρόσθ' ἵππων καὶ δίφρου κεῖτο τανυσθεὶς,
Βεβρυχὼς, κόνιος δεδραγμένος αἱματοέσσης.
Ἐκ δέ οἱ ἡνίοχος πλήγη φρένας, ἃς πάρος εἶχεν,
Οὐδ' ὅγε τόλμησεν, δηΐων ὑπὸ χεῖρας ἀλύξας,
Ἂψ ἵππους στρέψαι· τὸν δ' Ἀντίλοχος μενεχάρμης
Δουρὶ μέσον περόνησε τυχών· οὐδ' ἤρκεσε θώρηξ

Heros Idomeneus. Huic autem Aſius venit vindex,
Pedes, ante equos; hos autem anhelantes in humeros *ejus*
Aſſiduè tenebat auriga famulus: ille verò cupiebat animo
Idomeneum percutere; is autem illum prior percuſſit haſtâ
Ad jugulum ſub mento, penituſque haſtam adegit:
Cecidit igitur, ſicut quando aliqua quercus cecidit, vel populus-alba,
Vel pinus alta, quam ſcilicet in montibus fabri
Exciderunt ſecuribus recens-exacutis, navale-lignum ut-fit:
Sic *ille* ante equos & currum jacebat porrectus.
Dentibus frendens, pulvere manibus-prehenſo ſanguinolento.
Defectus verò eſt ejus auriga mente, quam ante habebat;
Neque is auſus eſt, hoſtium-manus *ut*-effugeret,
Retrò equos vertere: Eum itaque Antilochus bellicoſus
Haſtâ medium transfodit aſſecutus: neque arcuit thorax

ἰδυῖαι. *Vulgg.* ἰδυῖαι. Sed leviculum hoc.

Ibid. — εἰμέν.] *Al.* ἰσμέν.

Ver. 384. — ἦλθεν ἀμύντωρ.] *Al.* ἦλθ' ἐπαμύντωρ.

Ver. 388. Λαιμὸν ὑπ' ἀνθερεῶνα.]

Sternitur; hæſit enim ſub gutture vulnus, & udæ
Vocis iter tenuemque incluſit ſanguine vitam. *Æn.* VII, 533.

Ver. 389. — ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν.]

Ac veluti ſummis antiquam in montibus ornum
Cùm ferro acciſam crebriſque bipennibus inſtant
Eruere agricolæ certatim; illa uſque minatur,
Et tremefacta comam concuſſo vertice nutat:
Vulneribus donec paullatim evicta, ſupremùm
Congemuit, traxitque jugis avulſa ruinam. *Æn.* II, 626.

Pulcherrimus ſanè hic locus *Virgilianus*, unuſque ex numero eſt, quos (*Macrobio* judice, *lib.* 5. *c.* 11.) ita tranſtulit *Virgilius*, ut *Homero* ſuperior videatur: Quippe "*magno cultu* Virgilius *difficultatem abſcidendæ arboreæ molis expreſſit; verùm nullo negotio Homerica arbor abſciditur.*" At reverà (ut ex *Hobbeſio* notavit *Popius*) ineptè eſt omnis horum duorum locorum inter ſe inſtituta comparatio. Quippe *Homerus* & *Virgilius*, cùm res longè inter ſe diverſas deſcriberent; hic Urbem ingentem in ignes paullatim conſidentem, ille hominem uno ictu occiſum atque humi ſtratum; ſuam uterque materiam ſuo colore ac ſpecie ornavit, ſuam uterque pulcherrimâ aptiſſimâque ſimilitudine explicavit.

Ibid. — ἀχερωῒς.] *Al.* ἀφελωῒς.

Ver. 392. Ὣς ὁ —— αἱματοέσσης.] Citato hoc loco, indicat *Dionyſius Halicarnaſſeus*, quomodo συνθέσεως λύσις λύει καὶ τὸ κάλλος αὐτῆς καὶ τὸ κράτος, quamvis quis οὔτε προσθεὶς οὐδὲν, οὔτε ἀφελὼν, τὴν σύνθεσιν ἀλλάξαι μόνον. Περὶ Συνθέσεως, §4.

Ver. 394. — πλήγη.] Vide ſuprà ad ỳ. 35.

Ver. 402.

Χάλκειος, ὃν φορέεσκε, μέσῃ δ' ἐν γαστέρι πῆξεν.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀσθμαίνων εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου.
Ἵππους δ' Ἀντίλοχος, μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς,
Ἐξέλασε Τρώων μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Δηΐφοβος δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθεν Ἰδομενῆος,
Ἀσίου ἀχνύμενος, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος
Ἰδομενεύς· κρύφθη γὰρ ὑπ' ἀσπίδι πάντοσε ἴσῃ,
Τὴν ἄρ' ὅγ' ἐν ῥινοῖσι βοῶν καὶ νώροπι χαλκῷ
Δινωτὴν φορέεσκε, δύω κανόνεσσ' ἀραρυῖαν·
Τῇ ὕπο πᾶς ἐάλη, τὸ δ' ὑπερέπτατο χάλκεον ἔγχος·
Καρχαλέον δέ οἱ ἀσπὶς ἐπιθρέξαντος ἄϋσεν
Ἔγχεος· οὐδ' ἅλιόν ῥα βαρείης χειρὸς ἀφῆκεν,
Ἀλλ' ἔβαλ' Ἱππασίδην Ὑψήνορα, ποιμένα λαῶν,
Ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε.
Δηΐφοβος δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας·
Οὐ μὰν αὖτ' ἄτιτος κεῖτ' Ἄσιος· ἀλλά ἑ φημὶ,
Εἰς Ἀϊδός περ ἰόντα πυλάρταο κρατεροῖο,
Γηθήσειν κατὰ θυμόν· ἐπεί ῥά οἱ ὤπασα πομπόν.

Æreus, quem gerebat; medio autem in ventre fixit.
Atque hic quidem anhelans affabrè-factâ excidit sellâ:
Equos autem Antilochus, magnanimi Nestoris filius,
Abegit à Trojanis ad benè-ocreatos Achivos.
Deïphobus verò admodùm propè venit Idomeneum,
Propter-Asium dolens, & jaculatus est hastâ fulgenti:
At quidem ex-adverso conspicatus evitavit æream hastam
Idomeneus; occultatus est enim sub clypeo undique æquali,
Quem ipse coriis boum & corusco ære
Tornatum gerebat, duobus manubriis aptatum:
Sub hoc se totum collegit, supervolavitque ærea hasta:
Aridùm verò ei clypeus in-transcursu-stringente resonuit
Hastâ: neque irritam sanè robustâ manu emisit *Deïphobus*,
Sed percussit Hippasidem Hypsenorem, pastorem populorum,
Ad hepar sub præcordiis, confestimque genua solvit.
Deiphobus igitur valdè super eum gloriatus est, altè clamans:
" Non utique inultus jacet Asius: sed ipsum puto,
" Ad Orcum licèt euntem validas-portas habentem, durum,
" Gavisurum esse animo; quoniam ei dedi comitem, *qui-deducat*.

Ver. 402. —— ἤλυθεν.] Postulat Temporum ratio, ut sit ἤλυθεν ex Aoristo ἤλυθον, non ex Perfecto ἤλυθα. Vide suprà ad α', 37.
Ver. 403. —— ἀχνύμενος.] Vide suprà ad γ', 260.
Ibid. —— ἀκόντισε.] Vide suprà ad α', 140.
Ver. 404. —— ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο.]
—— ille ictum venientem a vertice velox
Prævidit, celerique elapsus corpore cessit. *Æn.* V, 444.
Ver. 406. —— νώροπι χαλκῷ.] Vide suprà ad β', 578.
Ver. 408. —— ἐάλη.] *Al.* ἐάλη. Quod est parvi momenti.
Ibid. — τὸ δ' ὑπερέπτατο χάλκεον ἔγχος.]
—— tremebunda supervolat hasta.
Æn. X, 522.
Ver. 414. — ἄτιτος.] Ex τίω, ἄτιτος· eâdem analogiâ, atque ex λύω, ἄλυτος· ex κρίνω, ἄκριτος· ex φθίνω, ἄφθιτος· ex κλίνω, ἄκλιτος· ex μαρτύρομαι, ἀμάρτυρος· aliaque innumera. Vide suprà ad α', 309, 324, 338; & ad β', 43; & ad γ', 257.

Ὣς ἔφατ'· Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο,
Ἀντιλόχῳ δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν·
Ἀλλ' οὐδ', ἀχνύμενός περ, ἑοῦ ἀμέλησεν ἑταίρου,
Ἀλλὰ θέων περίβη, καί οἱ σάκος ἀμφεκάλυψε.
Τὸν μὲν ἔπειθ' ὑποδύντε δύω ἐρίηρες ἑταῖροι,
Μηκιστεὺς, Ἐχίοιο πάϊς, καὶ δῖος Ἀλάστωρ,
Νῆας ἔπι γλαφυρὰς φερέτην, βαρέα στενάχοντε.
Ἰδομενεὺς δ' οὐ λῆγε μένος μέγα· ἵετο δ' αἰεὶ
Ἠέ τινα Τρώων ἐρεβεννῇ νυκτὶ καλύψαι,
Ἢ αὐτὸς δουπῆσαι, ἀμύνων λοιγὸν Ἀχαιοῖς.
Ἔνθ' Αἰσυήταο διοτρεφέος φίλον υἱὸν
Ἥρω' Ἀλκάθοον· γαμβρὸς δ' ἦν Ἀγχίσαο·
Πρεσβυτάτην δ' ὤπυιε θυγατρῶν Ἱπποδάμειαν,
Τὴν περὶ κῆρι φίλησε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Ἐν μεγάρῳ· πᾶσαν γὰρ ὁμηλικίην ἐκέκαστο
Κάλλεϊ, καὶ ἔργοισιν, ἰδὲ φρεσί· τοὔνεκα καί μιν
Γῆμεν ἀνὴρ ἄριστος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ·
Τὸν τόθ' ὑπ' Ἰδομενῆϊ Ποσειδάων ἐδάμασσε,

Sic dixit; Argivis autem dolor datus est, eo gloriante;
Antilocho autem maximè, bellicoso animum commovit;
Non tamen, dolens licèt, suum neglexit socium,
Sed accurrens protexit, & ei scutum prætendit.
Hunc quidem deinde subeuntes duo chari socii,
Mecisteus, Echii filius, & nobilis Alastor,
Naves ad cavas portabant, graviter gementes.
Idomeneus autem non remittebat de animo magno; sed cupiebat assidue
Vel aliquem Trojanorum tenebrosâ nocte tegere,
Vel ipse fragorem-edere-cadens, dum depelleret exitium Achivis.
Tunc Æsyetæ Jovis-alumni charum filium
Heroëm Alcathoum; (gener autem erat Anchisæ;
Maximámque-natu duxerat filiarum Hippodamiam,
Quam ex corde dilexit pater & veneranda mater
In domo; supra totum enim æqualium-cœtum eminebat
Pulchritudine, & operum peritiâ, atque prudentiâ; quare & ipsam
Duxerat vir nobilissimus in Trojâ amplâ:)
Hunc tunc sub Idomeneo Neptunus domuit,

Ver. 424. — οὐ λῆγε μένος.] *Eustath.* Τὸ δὲ "ἔληγε μένος," οἱ μεθ' Ὅμηρον, "ἔληξε μένους," ἐρῶσιν ἄν· —— Ἔστι δὲ τὸ μὲν, "ἔληξε μένος," ἀντὶ τοῦ "ἔπαυσε·" τὸ δὲ, "ἔληξε μένους," ἀντὶ τοῦ "ἐπαύσατο." Rectissimè. Nempe λήγει μένος, is qui ipse se cohibet; λήγει μένους, is qui occisus aut vulneratus aut defatigatus deficit. Vide suprà ad γ', 141.

Ver. 426. Ἢ αὐτὸς δουπῆσαι.]
—— seu certæ occumbere morti.
Æn. II, 62.

Ver. 430. — περὶ κῆρι φίλησε.] *Eustath.* περισσῶς ἐφίλησε. Unde Vir doctissimus *H. Stephanus* scribit, περὶ κῆρι φίλησε.

Ver. 432. Κάλλεϊ καὶ ἔργοισιν.] *Al.* Κάλλεϊ ἠδ' ἔργοισιν.

Ver. 433. Γῆμεν ἀνὴρ ἄριστος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ.] Post hunc versum nonnulli Antiquorum, teste *Eustathio*, tres sequentes inseruerunt;

Πρὶν Ἀντηνορίδας τραφέμεν καὶ Πανθόου υἷας,
Πριαμίδας θ', οἳ Τρωσὶ μετέπρεπον ἱπποδάμοισιν·
Ἕως ἔτ' ἥβην εἶχεν, ὄφελλε δὲ κύδιον ἄνθος·

Homero non indignos, judice D^na *Dacier*. Mihi videntur commentitii, & recentiorem ætatem sapere.

Ver. 435.

Θέλξας ὄσσε φαεινά, πέδησε δὲ φαίδιμα γυῖα.
Οὔτε γὰρ ἐξοπίσω φυγέειν δύνατ', οὔτ' ἀλέασθαι·
Ἀλλ', ὥστε στήλην, ἢ δένδρεον ὑψιπέτηλον,
Ἀτρέμας ἑσταότα, στῆθος μέσον οὔτασε δουρὶ
Ἥρως Ἰδομενεύς, ῥῆξεν δέ οἱ ἀμφὶ χιτῶνα
Χάλκεον, ὅς οἱ πρόσθεν ἀπὸ χροὸς ἤρκει ὄλεθρον.
Δὴ τότε γ' αὖον ἄϋσεν, ἐρεικόμενος περὶ δουρί·
Δούπησεν δὲ πεσών, δόρυ δ' ἐν κραδίῃ ἐπεπήγει,
Ἥ ῥά οἱ ἀσπαίρουσα, καὶ οὐρίαχον πελέμιζεν
Ἔγχεος· ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης.
Ἰδομενεὺς δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας·
Δηΐφοβ', ἦ ἄρα δή τι ἐΐσκομεν ἄξιον εἶναι

Caligine-offusâ oculis lucidis, præpedivit autem *quasi vinculo* pulchra membra.
Neque enim retrò fugere poterat, neque declinare:
Sed tanquam columnam, vel arborem alto-vertice-comantem,
Sine-motu stantem, pectus medium vulneravit hastâ
Heros Idomeneus, disciditque ei circùm loricam
Æream, quæ ei antè à corpore arcebat perniciem;
Ac tunc quidèm aridum-quid resonuit, fissa ab hastâ:
Fragoremque-ille-edidit cadens, hasta verò in corde fixa erat,
Quod quidem ipsi palpitans, etiam extremum-ferrum quassabat
Hastæ: tum verò deinde remisit impetum *suum* valida hasta.
Idomeneus ergò valde super *eum* gloriatus est, altè clamans:
" Deïphobe, numquid jam *tibi* videmur-rectè-judicare, æquum esse,

Ver. 435. — ὄσσε φαεινά.] Ita *Barnesius*, & Veterum nonnulli. Rectè, ut mihi quidem videtur. Nam *Eustathius*, locis à *Barnesio* citatis, agnoscit ὄσσε tam esse *Neutrum* posse, quàm *Masculinum*. Vir doctissimus *H. Stephanus* scribendum omninò contendit, ὄσσε φαεινώ. Quod tamen versum planè perimit, ita ut *nullâ licentiâ* sanari queat; nisi quis ex merâ conjecturâ, pro πέδησε, scribere velit ἔδησε. At, inquit vir doctissimus, "*quî φαεινὰ defendi possit, non video.*" Nec tamen causam subjicit, quare defendi non posse existimet. Certè, si ὄσσε *generis neutrius* esse potest, quod agnoscit *Eustathius*, nihil impedit quominùs cum *Substantivo Duali* conjungatur *Plurale Adjectivum*. Non quòd ἀδιαφόρως (ut ex *Eustathio Barnesius*) τὰ Δυϊκά τε πληθυντικῶς ἐκφωνεῖται, καὶ τὰ Πληθυντικὰ δυϊκῶς· quod est *perabsurdum*: Sed quòd *certâ quâdam ac constanti ratione*, (quam suprà exposuimus, ad α', 566; ad β', 288; & ad ε', 487;) fieri id queat.

Ver. 438. — οὔτασε.] Vide suprà ad δ', 525; & ad ά, 140.

Ver. 440. — ὅς οἱ.] Quâ ratione, ὅς, hîc producatur: item ἑταρίσσαιτο, *ver.* 456; vide suprà ad α', 51. Cæterùm sunt qui hîc legant, ὅς ῥ' οἱ.

Ver. 442. Δούπησεν δὲ πεσών.] Vide suprà ad *ver.* 181.

Ver. 444. — ἀφίει μένος.] Ἤγουν ἕως τῷ προσπαίρειν ὁρμῆς ὁ σίδηρος· ἢ —— ἐπειδὴ τοῦ τειρομένου ἀφεῖναι τὸ ψυχικὸν μένος. *Eustath.* Priorem veram esse explicandi rationem, liquet ex π', 613: Ubi eadem iterum occurrunt verba, ita disposita, ut nullus sit intellectui ambiguo locus.

Ver. 446. — ἦ ἄρα δή τι ἐΐσκομεν ἄξιον εἶναι
Τρεῖς ἑνὸς ἀντὶ πεφάσθαι, ἐπεὶ σύ περ εὔχεαι οὕτως;
Δαιμόνι', ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ——.]
Al. εὖ τοι ἐΐσκομεν. *Al.* δή τι σ' ἐΐσκομεν. Vir doctissimus *Henr. Stephanus* sine interrogatione scribendum, & hoc modo distinguendum contendit;
—— ἦ ἄρα δή τοι ἐΐσκομεν ἄξιον εἶναι
Τρεῖς ἑνὸς ἀντὶ πεφάσθαι· ἐπεὶ σύ περ εὔχεαι οὕτως,
Δαιμόνι', ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ——· "Ut "*hic Sensus sit: Equidem, Deïphobe, nos* "*abundè vicem retulisse (vel injuriam ultos* "*esse) putamus in eo quòd tres pro uno à no-* "*bis occisi sint: Quid tamen te ita jactas,* "*vir præclare, tuquoque mecum congredere;* "*ut si non satis est tres occidisse pro uno, tu* "*quartus*

Τρεῖς ἑνὸς ἀντιπεφάσθαι, ἐπεὶ σύ περ εὔχεαι αὔτως;
Δαιμόνι', ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐναντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
Ὄφρα ἴδῃς, οἷος Ζηνὸς γόνος ἐνθάδ' ἱκάνω,
Ὃς πρῶτος Μίνωα τέκε Κρήτῃ ἐπίουρον.
Μίνως δ' αὖ τέκεθ' υἱὸν ἀμύμονα Δευκαλίωνα.
Δευκαλίων δ' ἐμὲ τίκτε, πολέσσ' ἄνδρεσσιν ἄνακτα,
Κρήτῃ ἐν εὐρείῃ· νῦν δ' ἐνθάδε νῆες ἔνεικαν,
Σοί τε κακὸν, καὶ πατρὶ, καὶ ἄλλοισι Τρώεσσιν.
Ὣς φάτο· Δηΐφοβος δὲ διάνδιχα μερμήριξεν,
Ἤ τινά που Τρώων ἑταρίσσαιτο μεγαθύμων,
Ἂψ ἀναχωρήσας· ἢ πειρήσαιτο καὶ οἶος.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι, δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Βῆναι ἐπ' Αἰνείαν· τὸν δ' ὕστατον εὗρεν ὁμίλου
Ἑσταότ'· αἰεὶ γὰρ Πριάμῳ ἐπεμήνιε δίῳ,
Οὕνεκ' ἄρ', ἐσθλὸν ἐόντα μετ' ἀνδράσιν, οὔτι τίεσκεν·
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

"Tres pro uno occisi ut sint, quando tu gloriaris inanitèr?
"O bone, quin & ipse adversus stato mihi,
"Ut videas, qualis Jovis Soboles huc venerim;
"Qui primus Minoa genuit, Cretæ custodem:
"Minos verò genuit filium eximium Deucalionem:
"Deucalion autem me genuit, multis viris regem,
"Cretâ in latâ: nunc verò huc *me* naves advexerunt,
"Tibique perniciem, & patri, & cæteris Trojanis.
Sic dixit; Deïphobus autem bifariàm deliberavit,
Utrúmne aliquem alicubi Trojanorum *sibi* adjutorem assumeret magnanimorum,
Regressus; an experiretur etiam solus.
Sic autem ei cogitanti, visum est utilius esse,
Ire ad Æneam: eum verò postremum invenit agminis
Stantem: jugiter enim is Priamo succensebat nobili,
Quòd se, strenuum *licèt* existentem inter viros, nequaquam honorabat:
Propè itaque stans *Deïphobus*, verbis allatis allocutus est:

" *quartus numerum expleas.*" Sententia elegans sanè & commoda. Veruntamen, prætorquam quòd isto modo vox, ἀλλὰ, nimis duriter sit transposita (id quod ipsum virum doctum non fugit;) mihi porrò neque istud ἄρα, neque istud τὶ, satis rectè videntur constare, nisi ἐΐσκομεν intelligatur interrogativé. Cæterùm, ἐΐσκομεν ἄξιον εἶναι, reddi potest, vel, "*num tibi videmur rectè judicare, æ-" quum esse,*" ——? vel, "*num tibi vide-" mur judicare, satis esse,*"——?

Ver. 447. — ἀντιπεφάσθαι] Vide infrà in ξ, 471.

Ibid. — αὔτως;] οὕτως; MSS duo a *Th. Bentleio* collati.

Ver. 450. — πρῶτος] *Al.* πρῶτον.

Ver. 452. — δ' ἐμὲ τίκτε.] *Barnesius* edidit, δ' ἐμ' ἔτικτε. Quod perinde est.

Ibid. — πολέσσ' ἄνδρεσσιν.] Ita edidit *Barnesius*: Quemadmodum ε', 236, —— ὑπὸ πολέεσσιν. Et *ibid.* 308, —— πολέσσ' ἄνδρεσσιν ἀνάσσων. Vulg. hîc habent, πολέεσσ' ἄνδρεσσιν. Quod & ipsum ferri possit: Ut *pronuntietur* scilicet, πολεῖσσιν.

Ver. 458. Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι]

Hæc alternanti potior sententia visa est.
Æn. IV, 287.
—————— Omnia secum
Versanti, subitò vix hæc sententia sedit.
Æn. XI, 551.

Ver. 462. — ἱστάμενος, ἔπεα.] Quâ ratione, ἱστάμενος, hîc ultimam producat; item, τηλύγετον, *ver.* 470; & ὑποσχόμενος, *ver.* 495; & ὁμιλον, *ver.* 512; & γὰρ, *ver.* 517; & αἰγυπιὸς, *ver.* 531: Vide suprà ad α', 51.

Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε, νῦν σε μάλα χρὴ
Γαμβρῷ ἀμυνέμεναι, εἴπερ τί σε κῆδος ἱκάνει·
Ἀλλ' ἕπευ, Ἀλκαθόῳ ἐπαμύνομεν, ὅς σε πάρος περ
Γαμβρὸς ἐὼν ἔθρεψε, δόμοις ἔνι, τυτθὸν ἐόντα·
Τὸν δέ τοι Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἐξενάριξεν.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ὄρινε·
Βῆ δὲ μετ' Ἰδομενῆα, μέγα πολέμοιο μεμηλώς.
Ἀλλ' οὐκ Ἰδομενῆα φόβος λάβε, τηλύγετον ὥς,
Ἀλλ' ἔμεν', ὡς ὅτε τις σῦς οὔρεσιν ἀλκὶ πεποιθὼς,
Ὅστε μένει κολοσυρτὸν ἐπερχόμενον πολὺν ἀνδρῶν
Χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ, φρίσσει δέ τε νῶτον ὕπερθεν·
Ὀφθαλμὼ δ' ἄρα οἱ πυρὶ λάμπετον· αὐτὰρ ὀδόντας
Θήγει, ἀλέξασθαι μεμαὼς κύνας ἠδὲ καὶ ἄνδρας.
Ὣς μένεν Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς, (οὐδ' ὑπεχώρει,)
Αἰνείαν ἐπιόντα βοῇ θοόν· αὖε δ' ἑταίρους,
Ἀσκάλαφόν τ' ἐσορῶν, Ἀφαρῆά τε, Δηΐπυρόν τε,
Μηριόνην τε, καὶ Ἀντίλοχον, μήστωρας ἀϋτῆς·
Τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Δεῦτε, φίλοι, καί μ' οἴῳ ἀμύνατε· δείδια δ' αἰνῶς
Αἰνείαν ἐπιόντα πόδας ταχὺν, ὅς μοι ἔπεισιν·

" Ænea, Trojanorum princeps, nunc te omninò oportet
" Sororis-marito auxiliari, si quid te affinis-cura tangit.
" Quin sequere; Alcathoo auxilium feramus, qui te olim
" Sororis maritus existens nutrivit, in ædibus, parvulum existentem.
" Hunc verò Idomeneus hastâ-inclytus interfecit.
Sic dixit: *Æneæ* verò animum in pectoribus commovit:
Ivit autem adversùs Idomeneum, valdè pugnæ studiosus.
At non Idomeneum fuga cepit, puerulum veluti;
Sed mansit, ut quum quis aper in montibus robore fretus,
Qui expectat tumltum advenientem magnum virorum
Loco in deserto, horrétque dorso supernè:
Oculi verò ei igne lucent: ac dentes
Acuit, repellere cupiens canes, atque etiam viros.
Sic manebat Idomeneus hastâ-inclytus, (neque retrocessit,)
Æneam invadentem pugnâ celerem: inclamabat autem socios,
Ascalaphúmque aspiciens, Aphareúmque, Deïpyrúmque,
Merionémque, & Antilochum, peritos pugnæ:
Hos hic adhortans verbis alatis allocutus est;
" Adeste, amici, & mihi *jam*-soli succurrite: timeo enim valdè
" Æneam incurrentem pedibus velocem, qui me aggreditur;

Ver. 464. Γαμβρῷ.] *Sororis marito:* Ver. 428, 429.

Ibid. — κῆδος.] *Al.* κῦδος. Minùs rectè.

Ver. 468. — ἄρα.] "*Ut par erat; ut expectandum erat.*"

Ver. 469. — *μέγα πολέμοιο.*] MSS. à *Th. Bentleio* collati, *μέγα πτολέμοιο.* Ut & alibi sæpè.

Ver. 472. Ὅς τε μένει] *Qui scilicet expectat* ———.

Ver. 474. — ἄρα] "*Deinceps;*" vel, "*ut fieri solet.*"

Ver. 477. — βοῇ θοόν.] *Al.* βοηθόον. Nempe *Alcathoo* auxiliatorem, *ver.* 465.

Ver. 481. δείδια] *Timeo;* non, *Timui.* Vide suprà ad ά, 37; & ad θ', 322.

Ὃς μάλα καρτερός ἐστι μάχῃ ἔνι φῶτας ἐναίρειν·
Καὶ δ' ἔχει ἥβης ἄνθος, ὅ, τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Εἰ γὰρ ὁμηλικίῃ γεγενοίμεθα τῷδ' ἐνὶ θυμῷ,
Αἶψά κεν ἠὲ φέροιτο μέγα κράτος, ἠὲ φεροίμην.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες, ἕνα φρεσὶ θυμὸν ἔχοντες,
Πλησίοι ἔστησαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες.
Αἰνείας δ' ἑτέρωθεν ἐκέκλετο οἷς ἑτάροισι,
Δηΐφοβόν τε, Πάριν τ' ἐσορῶν, καὶ Ἀγήνορα δῖον,
Οἵ οἱ ἅμ' ἡγεμόνες Τρώων ἔσαν· αὐτὰρ ἔπειτα
Λαοὶ ἕπονθ', ὡσεί τε μετὰ κτίλον ἕσπετο μῆλα
Πιόμεν' ἐκ βοτάνης· γάνυται δ' ἄρα τε φρένα ποιμήν·
Ὣς Αἰνείᾳ θυμὸς ἐνὶ στήθεσι γεγήθει,
Ὡς ἴδε λαῶν ἔθνος ἐπισπόμενον ἑοῖ αὐτῷ.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀλκαθόῳ αὐτοσχεδὸν ὡρμήθησαν
Μακροῖσι ξυστοῖσι· περὶ στήθεσι δὲ χαλκὸς
Σμερδαλέον κονάβιζε, τιτυσκομένων καθ' ὅμιλον
Ἀλλήλων· δύο δ' ἄνδρες ἀρήϊοι, ἔξοχοι ἄλλων,

" Qui perquam validus est in pugnâ, ad viros interficiendos:
" Sed & obtinet juventæ florem, quod utique robur est maximum;
" Si enim eâdem-ætate essemus, hoc cum animo;
" Satim vel *is* referret magnam gloriam, vel *ego* referrem.
Sic dixit: hi autem omnes, unum mentibus animum habentes,
Propinqui constiterunt, scuta humeris acclinantes.
Æneas autem ex-alterâ-parte hortabatur suos socios,
Deïphobúmque, Parinque aspiciens, & Agenorem nobilem;
Qui secum duces Trojanorum erant: ac deinde
Copiæ sequebantur, ut post arietem sequuntur pecudes
Potum-ductæ à pastu; lætantur autem mente pastor:
Sic Æneæ animus in pectoribus lætatus est,
Ut vidit copiarum agmen sequens se-ipsum.
Hi itaque de Alcathoo cominùs in-pugnam-ruerunt
Longis hastilibus: circa pectora verò æs
Horrendùm resonabat, petentium per turbam
Se invicem: duo autem viri bellicosi, egregii præ cæteris,

Ver. 484. — ὅ, τε.] Fuerint viri docti, qui legerent, ὅτε, "*quando.*" Sed multò elegantiùs est, ὅ, τε, "*quod scilicet.*"

Ver. 485. Εἰ γὰρ.] Refertur istud γὰρ, non ad id quod proximè præcessit, sed ad id quod elegantiùs reticetur: "*Nè me igitur repre-" hendas, ignaviæq; incuses; Si ENIM—.*"

Ibid. — γεγενοίμεθα] *Al.* γε γενοίμεθα.

Ver. 486. — κράτος.] MS. à *Th. Bentleio* collatus, κλέος.

Ver. 488. — κλίναντες.] Vide suprà ad ά, 309, 314.

Ver. 492. — ἕσπετο] *Sequi solent.* Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 493. — γάνυται δ' ἄρα τε — ποιμήν.] "*Lætatur autem inde & Pastor.*" Vel, "*Lætatur autem, ut solet,* (vel, *ut æquum* "*est,*) *& Pastor.*"

Ver. 494. — γεγήθει.] Si γέγηθε dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Simile enim fuisset, ac siquis Anglicè diceret, Is glad; pro eo quod est, Was glad. Vide suprà ad ά, 27; & ad δ', 492.

Ver. 495. — ἔθνος.] Cod. à *Th. Bentleio* collatus, στίχας.

Ibid. — ἐπισπόμενον] "Melius hîc" (inquit *Barnesius*) "legi potest ἐπισπομένων" "quomodo, *ver.* 472, —— ἐπερχομένων." At ἐπισπομένων, *hoc* in loco minùs erit elegans; ἐπερχομένων, *isto* in loco, propter duriorem verborum transpositionem, prorsus infacetum.

Ver. 499. — ἔξοχοι.] MSS *Harleian. Vatican.* & *Florentin.* à *Tho. Bentleio* collati, ἔξοχον.

Αἰνείας τε, καὶ Ἰδομενεύς, ἀτάλαντοι Ἄρηϊ,
Ἵεντ' ἀλλήλων ταμέειν χρόα νηλέϊ χαλκῷ.
Αἰνείας δὲ πρῶτος ἀκόντισεν Ἰδομενῆος·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος·
Αἰχμὴ δ' Αἰνείαο κεραδαινομένη κατὰ γαίης
Ὤχετ', ἐπεί ῥ' ἅλιον στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ὄρουσεν.
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Οἰνόμαον βάλε γαστέρα μέσσην·
Ῥῆξε δὲ θώρηκος γύαλον, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς
Ἤφυσ'· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
Ἰδομενεὺς δ' ἐκ μὲν νέκυος δολιχόσκιον ἔγχος
Ἐσπάσατ', οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ
Ὤμοιιν ἀφελέσθαι· ἐπείγετο γὰρ βελέεσσιν.
Οὐ γὰρ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα ποδῶν ἦν ὁρμηθέντι,
Οὔτ' ἄρ' ἐπαΐξαι μεθ' ἑὸν βέλος, οὔτ' ἀλέασθαι·
Τῷ ῥα καὶ ἐν σταδίῃ μὲν ἀμύνετο νηλεὲς ἦμαρ,
Τρέσσαι δ' οὐκέτι ῥίμφα πόδες φέρον ἐκ πολέμοιο·
Τοῦ δὲ βάδην ἀπιόντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
Δηΐφοβος· δὴ γάρ οἱ ἔχεν κότον ἐμμενὲς αἰεί·

Æneasque, & Idomeneus, pares Marti,
Cupiebant alter alterius vulnerare corpus sævo ære.
Æneas autem primus jaculatus est *in* Idomeneum:
At is quidem ex-adverso conspicatus, evitavit æream hastam:
Cuspisque Æneæ vibrans in terram
Abiit; quippe incassùm robustâ è manu exilierat.
Idomeneus autem Oenomaum percussit, ventrem *in* medium;
Rupitque thoracis cavitatem, intestina autem æs
Penetrans-hausit: ille vero in pulvere lapsus, prehendit terram palmâ.
Idomeneus autem ex mortuo quidem prælongam hastam
Evulsit; at non itidem alia potuit arma pulchra
Humeris detrahere: urgebatur enim telis.
Non enim jam firmi artus pedum erant quum-impetum-faceret;
Neque ut irruere posset ad *repetendam* suam hastam, nec ut *alterius* evitaret.
Ideòque in statariâ pugnâ quidem arcebat sævum diem,
Ad fugam verò *capessendam* non jam facilè *eum* pedes ferebant ex pugnâ.
In hunc igitur lento-gradu abeuntem jaculatus est hastâ fulgenti
Deïphobus: quippe ei infensus erat *odio* perpetuo semper.

Ver. 500. —ἀτάλαντοι.] Vide suprà ad β', 627.

Ver. 502. Αἰνείας δὲ πρῶτος.] *Barnesius* ex MS quodam edidit, Αἰνείας δή. At vocula ista δή, locum hîc aptum non habet. Equidem, siquid hîc mutandum, legerem Αἰνείας μὲν, "*Ac Æneas quidem*——." Sed mutato nihil est opus.

Ibid. —ἀκόντισεν.] Vide suprà ad δ', 140.

Ver. 506. —ἄρα.] Eam hîc vim habet vocula ἄρα, ut dicat Idomeneum "*itidem* "*jaculatum esse*," ut jam fecerat Æneas.

Ver. 508. —ἐν κονίῃσι πεσών.] Latinè itidem rectè dicas, *in pulvere decidens*. Non quòd, *in pulvere*, idem ipsum sit, quod est alterum illud, *in pulverem*: sed quòd, *in pulvere decidere*, sit, *humi decidere in pulvere*; quippe cùm is, qui sit *in terram dejectus*, jaceat *in pulvere* necesse sit. Vide quæ nos hâc de re suprà ad θ', 156; & ad δ', 593. Item ad *Cæsaris Commentar. de bello Gallico*, *lib.* 4. §9.

Ver. 510. —καλά.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 517. —ἐμμενὲς αἰεί.] *Al.* αἰέν. Et codex *Harleian.* à *Th. Bentleio* collatus, ἐμμενα.

Ver. 518.

Ἀλλ' ὅγε καὶ τόθ' ἅμαρτεν, ὁ δ' Ἀσκάλαφον βάλε δουρὶ
Υἱὸν Ἐνυαλίοιο, δι' ὤμου δ' ὄβριμον ἔγχος
Ἔσχεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
Οὐδ' ἄρα πώ τι πέπυστο βριήπυος ὄβριμος Ἄρης
Υἷος ἑοῖο πεσόντος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
Ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἄκρῳ Ὀλύμπῳ ὑπὸ χρυσέοισι νέφεσσιν
Ἧστο, Διὸς βουλῇσιν ἐελμένος, ἔνθα περ ἄλλοι
Ἀθάνατοι θεοὶ ἦσαν ἐεργόμενοι πολέμοιο.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀσκαλάφου αὐτοσχεδὸν ὁρμήθησαν·
Δηΐφοβος μὲν ἀπ' Ἀσκαλάφου πήληκα φαεινὴν
Ἥρπασε· Μηριόνης δὲ θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ
Δουρὶ βραχίονα τύψεν ἐπάλμενος, ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
Αὐλῶπις τρυφάλεια χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα.
Μηριόνης δ' ἐξαῦτις ἐπάλμενος, αἰγυπιὸς ὥς,
Ἐξέρυσε πρυμνοῖο βραχίονος ὄβριμον ἔγχος·
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο· τὸν δὲ Πολίτης,
Αὐτοκασίγνητος, περὶ μέσσῳ χεῖρε τιτήνας,

Sed ille & tunc aberravit; Ascalaphum autem percussit hastâ,
Filium Martis; perque humerum rapida hasta
Penetravit: hic autem in pulvere lapsus, prehendit terram palmâ.
Necdum adhuc quidquam audiverat clamosus impetuosus Mars,
Filium suum cecidisse in acri prælio;
Sed ille quidem summo in Olympo sub aureis nubibus
Sedebat, Jovis consiliis conclusus, ubi cæteri
Immortales dii erant prohibiti à pugnâ.
Hi autem de Ascalapho cominùs in-pugnam-ruebant:
Ac Deïphobus quidem ab Ascalapho cassidem lucidam
Rapuit; Meriones verò veloci par Marti
Hastâ *ei* brachium feriit insiliens, è manuque
Oblonga galea humi resonuit lapsa.
Meriones autem denuò insiliens, vultur tanquam,
Retraxit ex imo brachio validam hastam;
Retróque sociorum ad agmen cessit. *Deïphobum* autem Polites,
Germanus-frater, medium manibus circumplexus

Ver. 518. — καὶ τόθ'.] Ita edidit *Barnesius*, ex MSS & Editt. Vett. Rectéque annotat, *Deïphobum* jam antè aberrâsse ab *Idomeneo*, ver. 408. Vulgati habent, γε τόθ'.

Ver. 520. — ἐν κονίῃσι πεσών.] Vide suprà ad *ver.* 508.

Ver. 521. Οὐδ' ἄρα.] *Neque scilicet* —.

Ver. 523. — ὑπὸ χρυσέοισι.] Pronunciabatur χρυσοῖσι, quomodo & scribi posteà cœptum est. Nam *prima* necessario producitur; neque in his ulla unquam est licentia. Sic apud *Virgilium:*

Aureâ composuit spondâ. — *Æn.* I, 702.
Aureâ percussum virgâ. — *Æn.* VII, 190.
Uno eodemque igni. — *Eclog.* VIII, 80.
Unâ eâdemque viâ. — *Æn.* X, 487.

Vide suprà ad β', 811.

Ver. 525. Ἀθάνατοι.] Vide suprà ad α', 398.

Ver. 528. Ἥρπασε.] Vide suprà ad α', 140; & ad hujus libri *ver.* 192.

Ver. 529. — ἐκ δ' ἄρα χειρὸς] *Adeò ut è manu.* —

Ver. 530. — βόμβησε.] De hâc ὀνοματοποιΐᾳ, vide suprà ad δ', 455.

Ver. 533. — ἐχάζετο.] Vel *Meriones*, vel *Deïphobus*; pro eo ut interpungatur sententia.

Ἐξῆγον πολέμοιο δυσηχέος, ὄφρ' ἵκεθ' ἵππους
Ὠκέας, οἵ οἱ ὄπιθε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο
Ἕστασαν, ἡνίοχόν τε καὶ ἅρματα ποικίλ' ἔχοντες·
Οἵ τόν γε προτὶ ἄστυ φέρον βαρέα στενάχοντα,
Τειρόμενον· κατὰ δ' αἷμα νεουτάτου ἔρρεε χειρός·
Οἱ δ' ἄλλοι μάρναντο, βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Αἰνείας δ' Ἀφαρῆα Καλητορίδην, ἐπορούσας,
Λαιμὸν τύψ', ἐπί οἱ τετραμμένον, ὀξέϊ δουρί·
Ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε κάρη, ἐπὶ δ' ἀσπὶς ἑάφθη,
Καὶ κόρυς· ἀμφὶ δέ οἱ θάνατος χύτο θυμοραϊστής.
Ἀντίλοχος δὲ Θόωνα, μεταστρεφθέντα δοκεύσας,
Οὖτασ' ἐπαΐξας· ἀπὸ δὲ φλέβα πᾶσαν ἔκερσεν,
Ἥτ' ἀνὰ νῶτα θέουσα διαμπερὲς, αὐχέν' ἱκάνει·
Τὴν ἀπὸ πᾶσαν ἔκερσεν· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
Κάππεσεν, ἄμφω χεῖρε φίλοις ἑτάροισι πετάσσας.
Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε, καὶ αἴνυτο τεύχε' ἀπ' ὤμων,

Eduxit è prælio horrisono, donec pervenit ad equos
Veloces, qui ei post pugnam & prælium
Stabant, aurigámque & currum ornatu-varium habentes;
Qui illum quidem ad urbem portabant gravitèr gementem,
Laborantem; sanguis verò ex recens-vulneratâ fluebat manu.
At cæteri pugnabant, clamórque immensus exortus est.
Æneas porrò in Aphareum Caletoridem irruens,
Ad jugulum feriit, contra se versum, acutâ hastâ:
Inclinatum est autem in alteram-partem caput, clypeúsque appensus sequebatur,
Et galea; circáque eum mors fusa est exitialis.
Antilochus autem Thoonem, terga-vertentem observans,
Vulneravit impetu-facto; venámque totam abscidit,
Quæ per dorsum currens penitùs, ad cervicem pervenit;
Hanc totam abscidit: ille autem supinus in pulvere
Decidit, ambas manus dilectis sociis extendens.
Antilochus autem insiliit, & detrahebat arma ab humeris,

Ver. 535. Ἐξῆγον πολέμοιο.] *Al.* Ἐξῆγε πτολέμοιο.

Ver. 536. — μάχης ἠδὲ πτολέμοιο.]

—— *pugnas* ineant, & *prælia* tentent.
Æn. XI, 912.

Vide autem suprà, ad ι', 279.

Ver. 537. Ἕστασαν.] Vide suprà ad μ', 55.

Ver. 539. — νευτάτου.] Ex οὐτάζω, non ex οὐτάω. Vide suprà ad *ver.* 192: Item ad ε', 140; & ad δ', 525.

Ver. 541. Αἰνείας δ' Ἀφαρῆα.] Apud *Eustathium* legitur, inchoatâ à novo exordio sententiâ, Ἔνθ' Αἰνείας Ἀφαρῆα. *Errore*, inquit Barnesius, *non levi*. At ita habent MSS *Harleian.* & *Vatican.* & *Florentin.* à *Th. Bentleio* collati. Nec facilè ex nihilo irrepere potuit vox Ἔνθα. Quæ proinde si vera demùm sit lectio, Αἰνείας sive Αἰνέας in vocem dissyllabam erit contracta.

Ver. 543. — ἑάφθη] *Al.* ἰάφθη. Vide suprà ad *ver.* 382.

Ver. 544. — θυμοραϊστής.] Ὁ διϊστῶν τὴν ψυχὴν τοῦ σώματος. Schol. inedita Codicis *Harleiani*.

Ver. 545. — μεταστρεφθέντα —— Οὖτασ' ἐπαΐξας.]

—— hinc raptas fugientibus ingerit hastas
In tergum —— *Æn.* IX, 763.

De οὐτάω, vide suprà ad δ', 525; & ad ε', 140.

Ver. 546. — φλέβα] Vide suprà ad β', 267.

Ver. 548. — ἐν κονίῃσι Κάππεσεν.] Vide suprà ad *ver.* 508.

Ver. 553.

Παπταίνων· Τρῶες δὲ περισταδὸν ἄλλοθεν ἄλλος
Οὔταζον σάκος εὐρὺ παναίολον, οὐδὲ δύναντο
Εἴσω ἐπιγράψαι τέρενα χρόα νηλέϊ χαλκῷ
Ἀντιλόχου· περὶ γάρ ῥα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Νέστορος υἱὸν ἔρυτο, καὶ ἐν πολλοῖσι βέλεσσιν.
Οὐ μὲν γάρ ποτ' ἄνευ δηΐων ἦν, ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς
Στρωφᾶτ'· οὐδέ οἱ ἔγχος ἔχ' ἀτρέμας, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
Σειόμενον ἐλέλικτο· τιτύσκετο δὲ φρεσὶν ᾗσιν,
Ἢ τευ ἀκοντίσσαι, ἠὲ σχεδὸν ὁρμηθῆναι.
Ἀλλ' οὐ λῆθ' Ἀδάμαντα τιτυσκόμενος καθ' ὅμιλον
Ἀσιάδην, ὅς οἱ οὖτα σάκος μέσον ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἐγγύθεν ὁρμηθείς· ἀμενήνωσεν δέ οἱ αἰχμὴν
Κυανοχαῖτα Ποσειδάων, βιότοιο μεγήρας.
Καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ μεῖν', ὥστε σκῶλος πυρίκαυστος,
Ἐν σάκει Ἀντιλόχοιο, τὸ δ' ἥμισυ κεῖτ' ἐπὶ γαίης·
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, κῆρ' ἀλεείνων·

Circumspectans: Trojani autem circumsistentes aliundè alius
Telis feriebant scutum latum, pulchrum; neque poterant
Intro perstringere tenerum corpus saevo aere,
Antilochi: undique enim Neptunus, quatiens terram,
Nestoris filium tuebatur; etiam inter multa tela.
Non enim unquam *Antilochus* seorsum ab hostibus erat, sed inter ipsos
Versabatur: nec ei hasta cessavit, sed admodùm assiduè
Quassata vertebatur; parabátque mente suâ,
Aut in aliquem eminùs-jaculari, aut cominùs irruere.
Sed non latuit Adamanta *haec* animo-meditans in turbâ
Asiadem, qui ei percussit scutum medium acuto aere,
Cominùs impetu-facto: comminuit autem ejus cuspidem
Caeruleis-crinibus Neptunus, vitam *Antilochi ei eripiendam* negans.
Et *dimidium* quidem illic mansit, tanquam sudes *praeacuta* igne-praeusta,
In scuto Antilochi; dimidiúmque jacebat super terrâ:
Retrò itaque sociorum ad agmen cessit *Adamas*, mortem evitans:

Ver. 552. — παπταίνων.] Porphyrio, *mobile*; *versatile*; *facilè huc illuc motatum*. Vide suprà ad β', 816.

Ver. 555. — ἔρυτο] *Barnesius* scribendum existimat ἐρῦτο, ad analogiam τοῦ "Λῦτο."

Ver. 558. Σειόμενον ἐλέλικτο.] Vide suprà ad ά, 51. *Barnesius* edidit, Σειόμενόν ῥ' ἐλέλικτο. Non malè; siquo in Codice ita scriptum repperisset.

Ver. 559. — ἀκοντίσσαι.] Ita' *Barnesius* ex uno MS. Optimè. Nam ἀκοντίσαι, penultimam necessariò corripit. Vide suprà ad ver. 1.

Ver. 560. — Ἀδάμαντα —— Ἀσιάδην] *Barnesius* omninò scribendum contendit, Ἀκάμαντα —— Ἀσιάδην· quoniam suprà legitur μ', 140, Ἀσιάδην τ' Ἀκάμαντα. At non haec satis idonea ratio. Nam & *tertius* legitur *Asiades*, ξ', 583; Φαίνοπι Ἀσιάδῃ. Praeterea; hoc in loco, *casus* narratur *Adamas*: At *Acamas* infrà memoratur *vivus*, ξ', 476, 478, 488; & à *Merione* demùm *interfectus*, π', 342.

Ver. 561. — οὖτα.] Vide suprà ad ver. 192: Item ad γ', 525.

Ibid. — σάκος μέσον.] MS à *Th. Bentleio* collatus, μέσον σάκος.

Ver. 563. Κυανοχαῖτα.] Vide suprà ad ά, 43 & 175.

Ibid. — μεγήρας.] *Al.* μεγαίρας.

Ver. 564. — σκῶλος.] Εἶδος σκόλοπος, ὃν ἀποξύναντες ἀγρόται πυρακτοῦσιν. —— Ἕτεροι δὲ εἶδος ἀκάνθης τὸν σκῶλόν φασιν, ἥτις πυρωθεῖσα, ἔντονος γίνεται. *Eustath.*

Ver. 566. Ἂψ δ' —— ἀλεείνων.] Post hunc versum, addit Cod. *Harleian.*

Πάντοσε παπταίνων, μή τις χρόα χαλκῷ ἐπαυρῇ.

Ex versu (ut videtur) infrà, 649.

Μηριόνης δ' ἀπιόντα μεταστόμενος βάλε δουρὶ
Αἰδοίων τε μεσηγὺ καὶ ὀμφαλοῦ· ἔνθα μάλιστα
Γίνετ' ἄρης ἀλεγεινὸς ὀϊζυροῖσι βροτοῖσιν·
Ἔνθα οἱ ἔγχος ἔπηξεν· ὁ δ' ἑσπόμενος, περὶ δουρὶ
Ἤσπαιρ', ὡς ὅτε βοῦς, τόν τ' οὔρεσι βουκόλοι ἄνδρες
Ἰλλάσιν οὐκ ἐθέλοντα βίῃ δήσαντες ἄγουσιν·
Ὣς ὁ τυπεὶς ἤσπαιρε μίνυνθά περ, οὔτι μάλα δήν,
Ὄφρα οἱ ἐκ χροὸς ἔγχος ἀνεσπάσατ' ἐγγύθεν ἐλθὼν
Ἥρως Μηριόνης· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε.
Δηΐπυρον δ' Ἕλενος ξίφει σχεδὸν ἤλασε κόρσην
Θρηϊκίῳ, μεγάλῳ, ἀπὸ δὲ τρυφάλειαν ἄραξεν·
Ἡ μὲν ἀποπλαγχθεῖσα, χαμαὶ πέσε· καί τις Ἀχαιῶν
Μαρναμένων μετὰ ποσσὶ κυλινδομένην ἐκόμισσε·
Τὸν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψεν.
Ἀτρείδην δ' ἄχος εἷλε, βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον·
Βῆ δ' ἐπαπειλήσας Ἑλένῳ ἥρωϊ ἄνακτι,
Ὀξὺ δόρυ κραδάων· ὁ δὲ τόξου πῆχυν ἀνεῖλκε.
Τὼ δ' ἄρ' ὁμαρτήτην, ὁ μὲν ἔγχεϊ ὀξυόεντι
Ἵετ' ἀκοντίσσαι, ὁ δ' ἀπὸ νευρῆφιν ὀϊστῷ·
Πριαμίδης μὲν ἔπειτα κατὰ στῆθος βάλεν ἰῷ

Meriones autem abeuntem insecutus percussit hastâ
Pudendáque inter & umbilicum, ubi maximè
Est Martis-plaga gravis miseris mortalibus:
Illic ei hastam infixit: is autem secutus [*decidens*,] circa hastam
Palpitabat; velut quum bos, quem utique *in* montibus bubulci viri
Vinculis-contortis invitum vi ligatum ducunt;
Sic iste vulneratus palpitabat paullisper quidem, haud admodùm diù;
Donec ei ex corpore hastam evulsit propè accedens
Heros Meriones; ei verò tenebræ oculos texerunt.
Deïpyrum autem Helenus gladio cominùs percussit tempus
Thracio, magno, galeámque perruptam abscidit:
Atque hæc quidem excussa, in terram decidit; & quidam Achivorum
Pugnantium inter pedes devolutam sustulit;
Ei verò oculos tenebrosa nox cooperuit,
Atridem autem dolor cepit, pugnâ strenuum Menelaum:
Prodiit ergò minitans Heleno heroï regi,
Acutam hastam vibrans: hic verò arcûs cornu adduxit.
Ambo autem simul concurrebant; alter quidem hastâ acutâ
Cupiebat jaculari; alter vero, à nervo, sagittâ:
Ac Priamides quidem deinde ad pectus percussit sagittâ

Ver. 569. —ὀϊζυροῖσι βροτοῖσιν.] —— Mortalibus ægris. *Æn.* II, 268.

Ver. 571. Ἤσπαιρ', ὡς] Singultim palpitantem & anhelantem, pulchrè depingit hoc in loco & cæsuræ & interpuncti dispositio.

Ver. 572. Ἰλλάσιν οὐκ.] MSS à *Th. Bentleio* collati, Ἱμᾶσ' οὐκ.

Ver. 573. —μάλα δήν.] Quâ ratione, μάλα, hic ultimam producat; item ἀπὸ, ver. 585; & γύαλον, ver. 587; & ὑπὸ, ver. 590; & ἀντικρὺ, ver. 595; & χειρὶ, ver. 598; & ἀχνύμενος, ver. 619; Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 581. —βοὴν ἀγαθὸν.] Vide suprà ad β', 408.

Ver. 584. —ὁμαρτήτην.] *Al.* ὁμαρτήδην. *Al.* ἁμαρτῆδην.

Ibid. —ὀξυόεντι.] Vide suprà ad ί, 50.

Ver. 586. Πριαμίδης.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 588.

Θώρηκος γύαλον, ἀπὸ δ' ἔπτατο πικρὸς ὀϊστός.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ πλατέος πτυόφιν μεγάλην κατ' ἀλωὴν
Θρώσκουσιν κύαμοι μελανόχροες, ἢ ἐρέβινθοι,
Πνοιῇ ὕπο λιγυρῇ καὶ λικμητῆρος ἐρωῇ·
Ὣς ἀπὸ θώρηκος Μενελάου κυδαλίμοιο
Πολλὸν ἀποπλαγχθεὶς, ἑκὰς ἔπτατο πικρὸς ὀϊστός.
Ἀτρείδης δ' ἄρα χεῖρα, βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Τὴν βάλεν, ᾗ ῥ' ἔχε τόξον ἐΰξοον· ἐν δ' ἄρα τόξῳ
Ἀντικρὺ διὰ χειρὸς ἐλήλατο χάλκεον ἔγχος·
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, κῆρ' ἀλεείνων,
Χεῖρα παρακρεμάσας· τὸ δ' ἐφέλκετο μείλινον ἔγχος·
Καὶ τὸ μὲν ἐκ χειρὸς ἔρυσεν μεγάθυμος Ἀγήνωρ,
Αὐτὴν δὲ ξυνέδησεν ἐϋστρόφῳ οἰὸς ἀώτῳ,
Σφενδόνῃ, ἣν ἄρα οἱ θεράπων ἔχε ποιμένι λαῶν.
Πείσανδρος δ' ἰθὺς Μενελάου κυδαλίμοιο
Ἤϊε· τὸν δ' ἄγε μοῖρα κακὴ θανάτοιο τέλοσδε,
Σοὶ, Μενέλαε, δαμῆναι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν, ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,

Thoracis cavam-partem, resiliit autem acerba sagitta.
Ut videlicèt cùm à lato ventilabro magnam per aream
Saliunt fabæ nigræ, vel cicera,
Flatu à stridulo & ventilatoris impetu:
Sic à thorace Menelai gloriâ-sublimis
Multùm rejecta, longè volavit acerba sagitta.
Atrides autem manum, in prælio strenuus Menelaus,
Eam percussit, quæ tenebat arcum politum; inque arcu
E-regione per manum infixa est ærea hasta.
Retrò autem sociorum in agmen cessit *Helenus*, mortem evitans,
Manu suspensâ; tractimque-unà-ferebatur fraxinea hasta;
Et hanc quidem è manu traxit magnanimus Agenor,
Ipsamque *manum* colligavit scitè-circumvolutâ ovis lanâ,
Fundâ *scilicet*, quam ei minister tenebat pastori populorum.
Pisander autem rectà in Menelaum gloriâ-sublimem
Ibat: eum quippe ducebat fatum funestum, mortis ad finem,
A te, Menelae, ut sterneretur in gravi pugnâ.
Hi ergò quando jam propè erant, inter se concurrentes;

Ver. 588. Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ πλατέος.] Θαυμάζουσιν ἐν τούτοις οἱ παλαιοὶ τὸν ποιητὴν, καὶ ὡς παράδειγμα τοιοῦτο τὸ κατὰ κυάμους καὶ ἐρεβίνθους, καὶ ὄντως ἀτιμον, ἐπιθέντος τι ὑφάνας ἰσέμαυνον, ἐπικαλύπτων τὸ τοιοῦτο, καὶ λέξεσι μεγαλοπρεπέσι ἐκόσμησε. *Eustath.*

Ibid. — πλατέος πτυόφιν.] Reprehendit hìc *Eustathium Barnesius*, quod πτυόφιν hoc in loco *Genitivum* esse fassus ex πτύον, id tamen idem jam anteà de vocabulo νευρῆφιν negâsset. At rectè observaverat *Eustathius*, id quod non animadvertit *Barnesius*, unam in utroque horum vocabulorum *non* esse Analogiam. Nam quâ ratione ex πτύον fit πτυόφιν, & ex χαλκοῦ χαλκόφιν, non utique eâdem ratione fit ex νευρῆς νευρῆφιν. Οὐκ ἂν ἔχοι καὶ ἀπὸ γενικῆς σχηματίζεσθαι τὸ "νευρῆς" ἀποβολῇ τοῦ σ'. Εἴη δὲ ἂν μάλιστα ὡς ἐπίρρημα, — ὡς βίηφι, οὕτω καὶ νευρῇ νευρῆφι.

Ver. 589. Θρώσκουσιν.] *Al.* Θρώσκωσιν.

Ver. 593. — Ἀτρείδης δ' ἄρα.] *Atrides autem invicem* ———.

Ver. 954. — ἣ] *Al.* ἧ.

Ver. 597. — μείλινον.] *Al.* χάλκεον. Nempe ex *ver.* 595.

Ver. 600. — ἣν ἄρα.] *Quam, ut fieri solet,* ———.

Ver. 602. — τὸν δ' ἄγε μοῖρα.]

Fato

Ἀτρείδης μὲν ἅμαρτε, παραὶ δέ οἱ ἐτράπετ' ἔγχος·
Πείσανδρος δὲ σάκος Μενελάου κυδαλίμοιο
Οὔτασεν, οὐδὲ διὰ πρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσαι·
Ἔσχετο γὰρ σάκος εὐρὺ, κατεκλάσθη δ' ἐνὶ καυλῷ
Ἔγχος· ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσι χάρη, καὶ ἐέλπετο νίκην·
Ἀτρείδης δὲ, ἐρυσσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον,
Ἆλτ' ἐπὶ Πεισάνδρῳ· ὁ δ' ὑπ' ἀσπίδος εἵλετο καλὴν
Ἀξίνην εὔχαλκον, ἐλαΐνῳ ἀμφὶ πελέκκῳ,
Μακρῷ, ἐϋξέστῳ· ἅμα δ' ἀλλήλων ἐφίκοντο.
Ἤτοι ὁ μὲν κόρυθος φάλον ἤλασεν ἱπποδασείης
Ἄκρον ὑπαὶ λόφον αὐτόν· ὁ δὲ προσιόντα, μέτωπον,
Ῥινὸς ὕπερ πυμάτης· λάκε δ' ὀστέα, τὼ δέ οἱ ὄσσε
Πὰρ ποσὶν αἱματόεντα χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν·
Ἰδνώθη δὲ πεσών· ὁ δὲ λὰξ ἐν στήθεσι βαίνων,
Τεύχεά τ' ἐξενάριξε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Λείψετέ θην οὕτω γε νέας Δαναῶν ταχυπώλων,
Τρῶες ὑπερφίαλοι, δεινῆς ἀκόρητοι ἀϋτῆς.
Ἄλλης μὲν λώβης τε καὶ αἴσχεος οὐκ ἐπιδευεῖς,

Atrides quidem aberravit, ipsique aversa est hasta:
Pisander verò scutum Menelai gloriâ-sublimis
Percussit, neque penitùs potuit aes adigere:
Prohibuit enim scutum latum, fractáque est in extremâ-parte
Hasta: hic tamen mente suâ gavisus est, & sperabat victoriam.
Atrides autem extracto ense argenteis-clavis-distincto,
Insiliit in Pisandrum; ille autem sub scuto desumpsit pulchram
Securim ex-aere-scite-factam, oleaginum insertum-habens manubrium,
Longum, benè-politum; uno autem tempore alter alterum assecutus est.
Utique hic quidem [*Pisander*] galeae conum percussit equinis-setis densae
Summam sub cristam ipsam: ille verò accedentem, in fronte,
Naso super extremo; crepuerúntque ossa; atque ei oculi
Ad pedes sanguinolenti humi deciderunt in pulvere:
Incurvatusque est concidens; ille autem calcem in pectoribus ponens,
Armáque interfecto-exuit, & glorians verbum dixit:
" Relinquetis ità demùm naves Danaorum rei-equestris-peritorum,
" Trojani foedifragi, gravis insatiabiles pugnae:
" Alio quidem flagitioque & probro non carentes *estis*,

Fata vocant, metasque dati pervenit ad aevi. *Æn*. X, 472.

Ver. 605. — ἐτράπετ' ἔγχος.] Non, à scuto *repulsa est*; sed *avertit sese*, aberravit. De primigenio hoc *vocis Mediae* usu, vide suprà ad γ, 141.

Ver. 607. Οὔτασεν.] Vide suprà ad *ver*. 192; & ad ά, 140.

Ver. 611. — καλὴν.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 612. Ἀξίνην —— *μέτωπον* —— λάκε δ' ὀστέα.]

——— ——— ille securi
Adversi frontem mediam mentúmque reductâ
Disjicit, & sparso latè rigat arma cerebro. *Æn*. XII, 306.

Non unus hîc rei eventus, sed una ferè loquendi ratio.

Ver. 613. — ἐφίκοντο.] *Al*. ἀφίκοντο.

Ver. 615. — ὑπαὶ λόφον.] *Al*. ὑπὸ λόφον.

Ver. 617. — αἱματόεντα.] Ita *Barnesius* ex MSS, ex Scholiis, & ex Editt. Vett. Quibuscum faciunt MSS *Harleian*. & *Vatican*. & *Florentin*. à *Th. Bentleio* collati. Vide suprà ad *ver*. 435. *Al*. αἱματόεντε.

Ibid. — ἐν κονίῃσιν.] Vide suprà ad *ver*. 508.

Ver. 620. — θὴν.] *Al*. δή.

Ἣν ἐμὲ λωβήσασθε, κακαὶ κύνες· οὐδέ τι θυμῷ
Ζηνὸς ἐριβρεμέτεω χαλεπὴν ἐδδείσατε μῆνιν,
Ξεινίου· ὅς τέ ποτ' ὔμμι διαφθέρσει πόλιν αἰπήν.
Οἵ μευ κουριδίην ἄλοχον καὶ κτήματα πολλὰ
Μὰψ οἴχεσθ' ἀνάγοντες, ἐπεὶ φιλέεσθε παρ' αὐτῇ·
Νῦν αὖτ' ἐν νηυσὶν μενεαίνετε ποντοπόροισι
Πῦρ ὀλοὸν βαλέειν, κτεῖναι δ' ἥρωας Ἀχαιούς·
Ἀλλά ποθι σχήσεσθε, καὶ ἐσσύμενοί περ, Ἄρηος.
Ζεῦ πάτερ, ἦ τέ σέ φασι περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων
Ἀνδρῶν, ἠδὲ θεῶν· σέο δ' ἐκ τάδε πάντα πέλονται·
Οἷον δὴ ἄνδρεσσι χαρίζεαι ὑβριστῇσι
Τρωσίν, τῶν μένος αἰὲν ἀτάσθαλον, οὐδὲ δύνανται
Φυλόπιδος κορέσασθαι ὁμοιΐου πολέμοιο.
Πάντων μὲν κόρος ἐστὶ καὶ ὕπνου, καὶ φιλότητος,
Μολπῆς τε γλυκερῆς, καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο,
Τῶν πέρ τις καὶ μᾶλλον ἐέλδεται ἐξ ἔρον εἶναι,
Ἢ πολέμου· Τρῶες δὲ μάχης ἀκόρητοι ἔασιν.
Ὣς εἰπών, τὰ μὲν ἔντε' ἀπὸ χροὸς αἱματόεντα
Συλήσας, ἑτάροισι δίδου Μενέλαος ἀμύμων·
Αὐτὸς δ' αὖτ' ἐξαῦτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη.

" Quo me violastis, improbæ canes: neque quidquam animo
" Jovis altitonantis gravem veriti estis iram,
" Hospitalis; qui aliquandò vobis evertet urbem altam.
" Qui meam quam-virginem-duxi uxorem & opes multas
" Nullâ-injuriâ lacessiti abduxistis, cum hospitio-accepti-fueratis ab ipsâ:
" Nunc vero in naves cupitis pontum-transeuntes,
" Ignem perniciosum jacere, occiderèque heroas Achivos:
" Sed aliquando coërcebimini impetuosi licèt, à pugnâ.
" Jupiter pater, sanè te aiunt sapientiâ superare cæteros *omnes*
" Homines atque deos; à te tamen hæc omnia proficiscuntur:
" Cum ita nempè viris gratificeris injuriosis
" Trojanis, quorum animus semper vi-injustâ-gaudens, neque possunt
" Pugnâ satiari omnibus-æquè-gravis belli.
" Omnium quidem rerum satietas est, & somni, & amoris,
" Cantûsque dulcis, & egregiæ saltationis,
" Quarum *rerum* quidem quis etiam magis appetit desiderium explere,
" Quàm belli: Trojani verò pugnæ insatiabiles sunt.
Sic locutus, arma quidem à corpore sanguinolenta
Detracta, sociis dedit Menelaus insignis:
Ipse verò iterùm reversus primis-pugnatoribus immistus est.

Ver. 622. —κακαὶ κύνες.] *Al.* κακοὶ κύνες. Ut *Barnesio* videtur, rectè. Sed mutato nihil opus. Dictum est enim ad *contumeliam.*

Ver. 625. —ὅς τε.] *Qui videlicet* ——.

Ver. 628. Νῦν αὖτ'.] *Nunc hanc gratiam rependentes* ——.

Ver. 629. — κτεῖναι δ'.] *Barnesius* ex conjecturâ, κτεῖναί θ'. Quam & *præstabiliorem* appellat *Lectionem.* Sed κτεῖναι δὲ, perinde est.

Ver. 638. Τῶν.] *Al.* Ὧν.

Ver. 639. —μάχης ἀκόρητοι.]
Bellum importunum, cives, cum ——
Invictisque viris gerimus; quos nulla fatigant
Prælia, nec victi possunt absistere ferro.
Æn. XI, 305.

Ver. 642.

Ἔνθα οἱ υἱὸς ἐπᾶλτο Πυλαιμένεος βασιλῆος
Ἁρπαλίων, ὅ ῥα πατρὶ φίλῳ ἕπετο πτολεμίζων
Ἐς Τροίην, οὐδ᾽ αὖτις ἀφίκετο πατρίδα γαῖαν·
Ὅς ῥα τότ᾽ Ἀτρεΐδαο μέσον σάκος οὔτασε δουρὶ
Ἐγγύθεν, οὐδὲ διαπρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσαι·
Ἂψ δ᾽ ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, κῆρ᾽ ἀλεείνων,
Πάντοσε παπταίνων, μήτις χρόα χαλκῷ ἐπαύρῃ.
Μηριόνης δ᾽ ἀπιόντος ἵει χαλκήρε᾽ ὀϊστόν·
Καί ῥ᾽ ἔβαλε γλουτὸν κατὰ δεξιόν· αὐτὰρ ὀϊστὸς
Ἀντικρὺ κατὰ κύστιν ὑπ᾽ ὀστέον ἐξεπέρησεν.
Ἑζόμενος δὲ κατ᾽ αὖθι, φίλων ἐν χερσὶν ἑταίρων,
Θυμὸν ἀποπνείων, ὥστε σκώληξ, ἐπὶ γαίῃ
Κεῖτο ταθείς· ἐκ δ᾽ αἷμα μέλαν ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
Τὸν μὲν Παφλαγόνες μεγαλήτορες ἀμφεπένοντο·
Ἐς δίφρον δ᾽ ἀνέσαντες ἄγον προτὶ Ἴλιον ἱρὴν
Ἀχνύμενοι· μετὰ δέ σφι πατὴρ κίε, δάκρυα λείβων·
Ποινὴ δ᾽ οὔτις παιδὸς ἐγίνετο τεθνειῶτος.

Tunc ei filius insiliit Pylæmenis regis
Harpalion, qui quidem patrem dilectum secutus erat, ut pugnaret
Ad Trojam; sed non rediit in patriam terram:
Qui tunc quidem Atridæ medium scutum feriit hastâ
Cominùs, neque penitùs potuit æs adigere:
Retrò igitur sociorum in agmen cessit, mortem evitans;
Quoquoversus circumspectans, nè quis *sibi* corpus ære attingeret;
Meriones autem in abeuntem misit æratam sagittam;
Et percussit clunem ad dextrum: at sagitta
E regione juxta vesicam sub osse penetravit.
Subsidens igitur ibidem, charorum inter manus sociorum,
Animam efflans, tanquam vermis, super terrâ
Jacebat extensus; sanguis autem niger effluebat, rigabátque terram.
Atque hunc quidem Paphlagones magnanimi circùm-occupabantur;
In currum verò collocatum ducebant ad Ilium sacram
Dolentes; intérque ipsos pater ibat, lachrymas fundens;
Ultio autem nulla filii contigit mortui.

Ver. 642. Αὐτὸς δ᾽ αὖτ᾽ ἐξαῦτις.] Cod. à *Th. Bentleio* collatus, Αὐτὸς δὲ ἐξαῦτις.

Ver. 644. — πτολεμίζων.] πτολεμίξων· *Ibid.*

Ver. 646. — οὔτασε.] Vide suprà ad *ver.* 192; & ad ά, 140.

Ver. 649. — χαλκῷ.] MS à *Th. Bentleio* collatus, χαλκός.

Ver. 652. Ἀντικρὺ.] Quâ ratione, ἀντικρὺ, hìc ultimam producat; item γὰρ, *ver.* 661 & 666; & ἀπὸ, *ver.* 672; & Διὶ, *ver.* 674; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 658. — μετὰ δέ σφι πατὴρ κίε.] *Pylæmenes* hic, *Harpalionis* pater, alius est ab illo, qui suprà occisus narratur, έ, 576, ὁμώνυμος τούτῳ, ut ait *Eustathius.* Non enim temerè ac fortuitò, negligentérque scripsit *Homerus*; nec heroüm nomina necesque confinxit, sed ex historiâ memoravit: Vide suprà ad β΄, 494. Quominùs duo fuerint *Pylæmenes, Paphlagonum* Duces; nihil sanè impedit. Utrúmne alter *Harpalionis pater*, *avus* fuerit alter, uti conjecit *Barnesius*; incertum. Qui *Harpalionis patrem* priùs occisum existimant, legendum hoc in loco volunt, — μετὰ δ᾽ Οὔ σφι πατὴρ κίε. Sed sine codicibus nihil mutandum. Nec tam venustè, si ita legas, cohærebit id quod sequitur, Ποινὴ δ᾽ οὔτις παιδὸς ———.

Ver. 659. — τεθνειῶτος.] Vide suprà ad *ver.* 46.

Τοῦ δὲ Πάρις μάλα θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη.
Ξεῖνος γάρ οἱ ἔην, πολέσιν μετὰ Παφλαγόνεσσι.
Τοῦ ὅγε χωόμενος προΐει χαλκήρε' ὀϊστόν·
Ἦν δέ τις Εὐχήνωρ, Πολυΐδου μάντιος υἱὸς,
Ἀφνειός τ', ἀγαθός τε, Κορινθόθι οἰκία ναίων,
Ὅς ῥ' εὖ εἰδὼς κῆρ' ὀλοὴν, ἐπὶ νηὸς ἔβαινε·
Πολλάκι γάρ οἱ ἔειπε γέρων ἀγαθὸς Πολύϊδος,
Νούσῳ ὑπ' ἀργαλέῃ φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν,
Ἢ μετ' Ἀχαιῶν νηυσὶν ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι·
Τῷ ῥ' ἅμα τ' ἀργαλέην θωὴν ἀλέεινεν Ἀχαιῶν,
Νοῦσόν τε στυγερὴν, ἵνα μὴ πάθοι ἄλγεα θυμῷ·
Τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος· ὦκα δὲ θυμὸς
Ὤχετ' ἀπὸ μελέων· στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλεν.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο, δέμας πυρὸς αἰθομένοιο·
Ἕκτωρ δ' οὐκ ἐπέπυστο Διῒ φίλος, οὐδέ τι ᾔδη,
Ὅττι ῥά οἱ νηῶν ἐπ' ἀριστερὰ δηϊόωντο
Λαοὶ ὑπ' Ἀργείων· τάχα δ' ἂν καὶ κῦδος Ἀχαιῶν
Ἔπλετο, τοῖος γὰρ γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
Ὤτρυν' Ἀργείους, πρὸς δὲ σθένει αὐτὸς ἄμυνεν·

Ob hunc autem Paris valdè animò, interfectum iratus est;
Hospes enim ei erat, multos inter Paphlagonas.
Propter hunc *igitur* is iratus emisit æratam sagittam:
Erat autem quidam Euchenor, Polyïdi vatis filius,
Divesque, fortisque, Corinthi domos habitans,
Qui planè admonitus de fato *suo* exitiali, navi *tamen* vectus-venit:
Sæpè enim ei dixerat senex bonus [vel *peritus*] Polyïdus,
Eum morbo gravi interiturum suis in ædibus,
Aut inter Achivorum naves à Trojanis domitum iri:
Ideò simul gravémque mulctam [*contumeliam*] evitabat Achivorum,
Morbúmque tetrum, ut ne pateretur dolores animo:
Hunc percussit *Paris* sub maxillâ & aure: protinus autem animus
Abiit à membris, horendáque ipsum caligo occupavit.
Sic hi quidem pugnabant, instar ignis ardentis:
Hector autem non audierat Jovi dilectus, neque quid nôrat,
Quòd sibi navium ad sinistram cædebantur
Copiæ ab Argivis; propemodùm autem etiam victoria Achivorum
Erat; talis enim Neptunus terram-quatiens
Impellebat Argivos, insuperque & robore ipse auxiliabatur:

Ver. 665. Ὅς ῥ' εὖ εἰδὼς κῆρ' ὀλοήν.] Οὐχ ὅμοιος τῷ Ἀχιλλεῖ ὁ Εὐχήνωρ, εἴγε καὶ αὐτὸς, εἰδὼς ὡς θανεῖται, ἦλθεν εἰς Τροίαν· Ἐκείνῳ μὲν γὰρ μὴ ἐλθόντι, ζῆν ἦν ἐπὶ μακρόν· Εὐχήνορι δὲ, τὰ τοῦ θανάτου ἄφυκτα, κἂν οἴκοι ἔμεινεν. *Eustath.*

Ver. 670. — πάθοι.] *A.* πάθη.

Ver. 672. — ἄρα.] *Porro; proinde; exinde; ut solitum est.*

Ver. 673. — δέμας πυρός.] Διὰ τὸ θερμὸν, ἢ σύντονον, ἢ ἀκάματον τῶν μαχομένων. *Schol. inedita, à Th. Bentleio communicata.*

Ver. 675. Ὅττι.] Vide suprà ad ά, 537.

Ver. 676. — τάχα δ' ἄν.] Εἰ μὴ ἐμεμαθήκει· *Nisi tandem admonitus fuisset Hector,* ver. 725, infrà. *Schol. inedita,* Codicis *Harleiani.*

Ver. 678. Ὤτρυν' ———, σθένει αὐτὸς ἄμυνεν.] Nempe *Mare* eos cohibuit, nè fugerent; ipsaque necessitas fortitudinem inspiravit.

Ἀλλ' ἔχεν, ᾗ τὰ πρῶτα πύλας καὶ τεῖχος ἐσᾶλτο,
Ῥηξάμενος Δαναῶν πυκινὰς στίχας ἀσπιστάων·
Ἔνθ' ἔσαν Αἴαντός τε νέες καὶ Πρωτεσιλάου,
Θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς εἰρυμέναι· αὐτὰρ ὕπερθε
Τεῖχος ἐδέδμητο χθαμαλώτατον, ἔνθα μάλιστα
Ζαχρηεῖς γίνοντο μάχῃ αὐτοί τε καὶ ἵπποι·
Ἔνθα δὲ Βοιωτοί, καὶ Ἰάονες ἑλκεχίτωνες,
Λοκροί, καὶ Φθῖοι, καὶ φαιδιμόεντες Ἐπειοί,
Σπουδῇ ἐπαΐσσοντα νεῶν ἔχον· οὐδ' ἐδύναντο
Ὦσαι ἀπὸ σφείων φλογὶ εἴκελον Ἕκτορα δῖον·
Οἱ μὲν Ἀθηναίων προλελεγμένοι· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν
Ἦρχ' υἱὸς Πετεῶο, Μενεσθεύς· οἱ δ' ἅμ' ἕποντο,
Φείδας τε, Στιχίος τε, Βίας τ' ἐΰς· αὐτὰρ Ἐπειῶν
Φυλεΐδης τε Μέγης, Ἀμφίων τε, Δρακίος τε.
Πρὸ Φθίων δὲ, Μέδων τε, μενεπτόλεμός τε Ποδάρκης,
(Ἤτοι ὁ μὲν, νόθος υἱὸς Ὀϊλῆος θείοιο
Ἔσκε Μέδων, Αἴαντος ἀδελφεός· αὐτὰρ ἔναιεν
Ἐν Φυλάκῃ γαίης ἄπο πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς,
Γνωτὸν μητρυιῆς Ἐριώπιδος, ἣν ἔχ' Ὀϊλεύς·

Sed perstabat *Hector*, ubi primùm portas & murum insilierat,
Perruptis Danaorum densis ordinibus scutatorum;
Ubi erant Ajacisque naves & Protesilai,
Littus ad maris cani subductæ; ac suprà
Murus ædificatus erat humillimus, ubi maximè
Acerrimi erant *in* pugnâ ipsique *viri* & equi:
Illic autem Bœoti, & Iaones longis-vestibus induti,
Locri, & Phthii, & illustres Epei,
Acriter irruentem, à navibus arcebant; neque *tamen* poterant
Repellere à se, flammæ similem Hectorem nobilem:
Atque Atheniensium quidem selecti-*stabant*-primâ-in-acie; iis autem
Præerat filius Petei, Menestheus; unàque sequebantur
Phidásque, Stichiúsque, Biásque fortis; at Epëis præerat
Phylidésque Meges, Amphiónque, Draciúsque.
Ante Phthios autem, Medónque, bellicosúsque Podarces;
(Ac quidem nothus filius Oïlei divini
Erat Medon, Ajacis frater; & habitabat
In Phylace, terrâ procul à patriâ, viro interfecto,
Fratre novercæ Eriopidis, quam habebat Oïleus:

Ver. 682. — εἰρυμέναι.] Ab εἰρύομαι. Quæ enim sunt ex verbis in υμαι desinentibus, ea omnia istud υ ubique corripiunt.

Ver. 686. Φθῖοι.] Φθιῶται μὲν, οἱ ὑπ' Ἀχιλλεῖ· Φθῖοι δὲ οἱ ὑπὸ Πρωτεσιλάῳ καὶ Φιλοκτήτῃ. *Eustath.*

Ver. 688. — εἴκελον.] Vide suprà ad ver. 53.

Ver. 689. — προλελεγμένοι.] Ἐκλελεγμένοι προτεταγμένοι, ὡς πρωτοστάται. *Eustath.*

Ver. 692. Φυλεΐδης τε Μέγης.] *Al.* Φυλείδης τε Μέγης τε. Malè. Ut rectè annotavit *Barnesius.* Erat enim *Meges*, *Phylei* filius; 6, 528, 535.

Ver. 693. — μενεπτόλεμός τε Ποδάρκης.] *Al.* Μενεπτόλεμός τε ποδάρκης. Malé. Nam, ut rectè annotavit *Barnesius*, Homero & alibi memoratur Ποδάρκης, non item Μενεπτόλεμος.

Ver. 702.

Αὐτὰρ ὁ, Ἰφίκλοιο πάϊς τοῦ Φυλακίδαο·)
Οἱ μὲν πρὸ Φθίων μεγαθύμων θωρηχθέντες,
Νηῦφιν ἀμυνόμενοι, μετὰ Βοιωτῶν ἐμάχοντο.
Αἴας δ' οὐκέτι πάμπαν, Ὀϊλῆος ταχὺς υἱὸς,
Ἵστατ' ἀπ' Αἴαντος Τελαμωνίου, οὐδ' ἠβαιόν·
Ἀλλ' ὥς τ' ἐν νειῷ βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον,
Ἶσον θυμὸν ἔχοντε, τιταίνετον· ἀμφὶ δ' ἄρα σφιν
Πρυμνοῖσιν κεράεσσι, πολὺς ἀνακηκίει ἱδρώς·
Τὼ μέν τε ζυγὸν οἶον ἐΰξοον ἀμφὶς ἐέργει
Ἱεμένω κατὰ ὦλκα, τέμνει δέ τε τέλσον ἀρούρης·
Ὣς τὼ, παρβεβαῶτε μάλ' ἕστασαν ἀλλήλοιιν.
Ἀλλ' ἤτοι Τελαμωνιάδῃ πολλοί τε καὶ ἐσθλοὶ
Λαοὶ ἕπονθ' ἕταροι, οἵ οἱ σάκος ἐξεδέχοντο,
Ὁππότε μιν κάματός τε καὶ ἱδρὼς γούναθ' ἵκοιτο.
Οὐδ' ἄρ' Ὀϊλιάδῃ μεγαλήτορι Λοκροὶ ἕποντο·
Οὐ γάρ σφιν σταδίῃ ὑσμίνῃ μίμνε φίλον κῆρ·

At *Podarces*, Iphicli filius Phylacidæ *erat*:)
Hi quidem ante Phthios magnanimos armati,
Naves defendentes, unà-cum Bœotis pugnabant.
Ajax verò haud omnino, Oïlei velox filius,
Absistebat ab Ajace Telamonio, nè paululùm quidem;
Sed sicut in novali duo-boves nigri compactile aratrum,
Parem animum habentes, trahunt; circaque ipsorum
Ima cornua, multus erumpit sudor;
Atque hos quidem jugum solum politum distinet,
Vadentes per sulcum, proscinditque fundum terræ:
Sic isti [*Ajaces*] conjuncti propè-admodum stabant inter se.
Sed Telamonium quidem multique & strenui
Viri sequebantur socii, qui ei scutum *vicibus* excipiebant,
Quando ipsi defatigatióque & sudor genua occupâsset:
At non Oïliadem magnanimum Locri sequebantur;
Non enim ipsis *in* statariâ pugnâ constabat suus animus;

Ver. 702. Ἵστατ' ἀπ'.] Ἀφίστατο.

Ver. 704. — ἄρα.] *Ut fieri solet* ——.

Ver. 707. — τέμει δέ τε τέλσον ἀρούρης.] Non de nihilo est, quòd codices, in hoc vocabulo "τέμνει," mendosos esse suspicetur *Barnesius*. Non quòd "*Jugum sulcos non* "*findere soleat*;" Nam & *Aratorem*, & *Boves*, & *Jugum* utique, trahendo aratrum, terram *secare* dixeris, non ineptè: Sed quòd vox τέμνειν, & quæ ejusmodi sunt, in Poëmate *epico*, (ubi oratio grandis plerunque & sublimis esse debet, atque à sermone vulgari quàm maximè distare,) *rarissimè* corripiantur; quódque *Eustathius*, (qui, ad Δ', 87, *Homerum* non τέμνειν, sed τάμνειν, semper scripsisse docet,) hoc in loco, licèt totam Similitudinem minutatim & per verba singula expendat, de hoc tamen vocabulo nè γρὺ quidem. Non tamen ideò sequendus *Barnesius*, qui nullis allatis Codicibus, nec ullâ satis idoneâ ratione, de suo edidit, τέμεν δέ τε τέλσον ἀρούρης. Nec audiendus Scholiastes, quâ istud "τέμνει" inficetè admodùm exponit, τέμνεται. Codex *Harleianus*, à *Th. Bentleio* collatus, habet τεμεῖ· & *Scholia* ibidem inedita, τὸ ἄροτρον ἢ ὑποφαίνειαν.

Ibid. — ἀρούρης.] Vide suprà ad ζ, 142.

Ver. 708. — παρβεβαῶτε.] Vide suprà ad *ver.* 46.

Ibid. — ἕστασαν.] Vide suprà ad μ', 55. Cod. à *Th. Bentleio* collatus, habet πὰρ βεβαῶτε παρέστασαν ἀλλήλοισι.

Ver. 710. — ἕταροι.] *Al.* ἑτάρων.

Ver. 713. Οὐ γάρ σφι σταδίῃ ὑσμίνῃ μίμνε φίλον κῆρ.] Apud *Strabonem*, lib. x. p. 689. *Al.* 449. Οὐ γάρ σφιν σταδίης ὑσμίνης ἔργα μέμηλεν. Cod. *Harleian.* Οὐδ' ἄρ σφιν ——.

Ver. 716.

I

Οὐ γὰρ ἔχον κόρυθας χαλκήρεας ἱπποδασείας,
Οὐδ᾽ ἔχον ἀσπίδας εὐκύκλους καὶ μείλινα δοῦρα·
Ἀλλ᾽ ἄρα τόξοισιν καὶ ἐϋστρόφῳ οἰὸς ἀώτῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ᾽ ἕποντο πεποιθότες· οἷσιν ἔπειτα
Ταρφέα βάλλοντες, Τρώων ῥήγνυντο φάλαγγας.
Δή ῥα τόθ᾽ οἱ μὲν πρόσθε, σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισι,
Μάρναντο Τρωσίν τε καὶ Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ·
Οἱ δ᾽ ὄπιθεν βάλλοντες, ἐλάνθανον· οὐδέ τι χάρμης
Τρῶες μιμνήσκοντο· συνεκλόνεον γὰρ ὀϊστοί.
Ἔνθα κε λευγαλέως νηῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Τρῶες ἐχώρησαν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν,
Εἰ μὴ Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς·
Ἕκτορ, ἀμήχανός ἐσσι παραῤῥητοῖσι πιθέσθαι.
Οὕνεκά τοι πέρι δῶκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα,
Τοὔνεκα καὶ βουλῇ ἐθέλεις περιίδμεναι ἄλλων;
Ἀλλ᾽ οὔπως ἅμα πάντα δυνήσεαι αὐτὸς ἑλέσθαι·

Non enim habebant galeas æreas equinis-setis densas,
Neque habebant clypeos pulchrè-orbiculatos, & fraxineas hastas;
Sed arcubus & scitè-tortâ ovis lanâ,
Ad Ilium simul secuti sunt, freti; quibus deinceps
Crebrò jacientes, Trojanorum rumpebant phalangas.
At tunc illi [*Ajacis*] quidem antè, cum armis vario-artificio factis,
Pugnabant contra Trojanósque & Hectorem ære armatum:
Hi autem [*Locri*] à tergo jacientes, latebant: neque omninò pugnæ
Trojani *ampliùs* recordabantur; conturbabant enim *eos* sagittæ.
Tum sanè magnâ-clade-acceptâ, à navibus & tentoriis
Trojani recessissent ad Ilium ventosam;
Nisi Polydamas audacem Hectorem allocutus esset adstans:
" Hector, à te impetrare-nescis, ut *aliorum* monitis obsequaris;
" Quoniam tibi excellentèr dedit Deus bellica opera,
" Ideò & consilio vis peritus esse supra cæteros?
" At nequaquam simul omnia poteris ipse-solus consequi;

Ver. 716. Ἀλλ᾽ ἄρα.] *Sed, quod inermium erat, & statariæ pugnæ imperitorum,* ———.

Ibid. — ἐϋστρόφῳ οἰὸς ἀώτῳ.] *Fundâ.* Ut suprà, *ver.* 559, ἐϋστρόφῳ οἰὸς ἀώτῳ, Σφενδόνῃ.

Ver. 717. — οἷσιν ἔπειτα.] *Al.* οἷσι μάλιστα.

Ver. 719. Δή ῥα τόθ᾽ οἱ μὲν.] *At tunc quidem, juxta istam consuetudinem,* ———.

Ver. 721. — οὐδέ τι.] *Al.* οὐδ᾽ ἔτι.

Ver. 722. — συνεκλόνεον γὰρ ὀϊστοί.] Scholiasti, συνεκλονέοντο, συνεταράσσοντο. Ut adeo legisse videatur, συνεκλονέοντό γ᾽ ὀϊστοῖς.

Ver. 728. — περιίδμεναι.] Vel, περὶ ἴδμεναι. *Al.* περιέμμεναι. Quam Lectionem & præfert *Henric. Stephanus*, propter id quod suprà legitur, ά, 258, Οἳ περὶ μὲν βουλὴν Δαναῶν, περὶ δ᾽ ἐστὲ μάχεσθαι.

Ver. 729. — οὔπως ἅμα πάντα ———. Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεός.]

——— οὐ πάντεσσι θεὸς χαρίεντα δίδωσιν
Ἀνδράσιν, οὔτε φυὴν, οὔτ᾽ ἂρ φρένας, οὔτ᾽ ἀγορητύν.
Ἄλλος μὲν γὰρ ———————
——— ἀσφαλέως ἀγορεύει· ———
Ἄλλος δ᾽ αὖ εἶδος ——— *Odyss.* θ᾽, 167.

Ἀλλ᾽ οὐ γὰρ αὐτὸς πάντ᾽ ἐπίστασθαι βροτῶν
Πέφυκεν, ἄλλῳ δ᾽ ἄλλο πρόσκειται γέρας·
Σὲ μὲν μάχεσθαι, τοὺς δὲ βουλεύειν καλῶς. *Euripid. Rhes.* 106.

——— non omnia possumus omnes.
Virgil. Eclog. VIII, 63.

Ver. 731.

Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα·
Ἄλλῳ δ' ὀρχηστὺν, ἑτέρῳ κίθαριν καὶ ἀοιδήν.
Ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσσι τίθει νόον εὐρύοπα Ζεὺς
Ἐσθλὸν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκοντ' ἄνθρωποι,
Καί τε πόλεις ἐσάωσε, μάλιστα δέ κ' αὐτὸς ἀνέγνω.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα·
Πάντη γάρ σε περὶ στέφανος πολέμοιο δέδηε·
Τρῶες δὲ μεγάθυμοι, ἐπεὶ κατὰ τεῖχος ἔβησαν,
Οἱ μὲν ἀφεστᾶσιν σὺν τεύχεσιν, οἱ δὲ μάχονται
Παυρότεροι πλεόνεσσι, κεδασθέντες κατὰ νῆας.
Ἀλλ' ἀναχασσάμενος κάλει ἐνθάδε πάντας ἀρίστους.
Ἔνθεν δ' ἂν μάλα πᾶσαν ἐπιφρασσαίμεθα βουλήν·
Ἤ κεν ἐνὶ νήεσσι πολυκλήϊσι πέσωμεν,
Αἴ κ' ἐθέλῃσι θεὸς δόμεναι κράτος, ἤ κεν ἔπειτα
Πὰρ νηῶν ἔλθοιμεν ἀπήμονες· ἦ γὰρ ἔγωγε
Δείδω, μὴ τὸ χθιζὸν ἀποστήσωνται Ἀχαιοὶ

" Alii enim tribuit Deus bellica opera;
" Alii autem artem-saltandi, alii citharam & cantum;
" Alii verò in pectoribus posuit mentem late-sonans Jupiter
" Prudentem; cujus quidem, multi fructum-percipiunt homines;
" Quin & urbes servat; præcipuè autem ipse, *qui habet, ejus utilitatem novit.*
" Sed ego dicam, ut mihi videtur esse optimum.
" Undique enim te circum, corona belli flagrat;
" Trojani autem magnanimi, postquam trans murum iverunt,
" Alii quidem subducunt-se cum armis, alii verò præliantur
" Pauciores contra-plures, dissipati circa naves.
" Quin *tu*, retrocedens voca huc omnes proceres:
" Deinde verò de summâ-rerum inire-poterimus consilium;
" Utrúmne in naves multa-transtra-habentes irruamus,
" Si quidem velit Deus largiri victoriam; an verò jam deinceps
" A navibus abeamus illæsi. Certè enim equidem
" Timeo, nè hesternum rependant Achivi

Ver. 731. Ἄλλῳ δ' ὀρχηστὺν, ἑτέρῳ κίθαριν καὶ ἀοιδήν.] Apud *Lucianum* περὶ ὀρχήσεως,

Ἄλλῳ δ' ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδήν.

Cæterùm nonnulli totum hunc versiculum *suppositum existimant*. Δῆλον δὲ, ὡς ἀχρειοῖ τὸ ἔπος τοῦτο τὴν Ὁμηρικὴν ἔννοιαν· ἧς ὁ σκοπὸς εἷς καὶ μόνος, Ἀνδρείαν συγκεῖναι φρονήσει. *Eustath.*

Ver. 732. — τίθει.] *Al.* τιθεῖ.

Ibid. — εὐρύοπα.] Vide suprà ad α, 175.

Ver. 734. — πόλεις.] *Al.* πολέας, *multas.*

Ibid. — μάλιστα δὲ κ' αὐτὸς ἀνέγνω.] Dna *Dacier* vocem αὐτὸς, ad ipsum *Jovem* refert. Rectiùs, ut opinor, *Eustathius*: Τῆς μὲν (ἀνδρείας,) τὸ σωματικὸν ἰσχύος ἄλλους ἐν τῷ σώζειν ἑτέρους, ———. τὸ δὲ Νόησις, κἂν μή τινας ἔχῃ σώζειν, ὅμως οὗτος αὐτάρκως ἰσχύουσα, διὰ τὸ αὐτῆς γνωστικόν.

Ver. 735. — ἄριστα.] *Al.* ἄριστον.

Ver. 736. — δέδηε.] *Flagrat*; non, *flagrabat*. Nam *præteritum* istud (quod appellant Grammatici) *perfectum*, semper indicat *præsens tempus* rei perfectæ: Ideóque à Græcis aptè appellatur παρακείμενος· quia *Tempori* isti, quo aliquid rerum *fiat*, *adjacet* nimirum *Tempus* quo id *factum* demùm *sit*. Vide suprà ad α, 37.

Ver. 737. — Τρῶες δὲ.] *Al.* Τρῶες δὴ. Sed nihil opus. Vide ad α, 51.

Ver. 741. Ἔνθεν δ' ἄν.] Ἔνθεν δ' αὖ, MS à *Th. Bentleio* collatus.

Ver. 745. — μὴ τὸ χθιζὸν ἀποστήσωνται Ἀχαιοὶ

Χρεῖος, ἐπεὶ παρὰ νηυσὶν ἀνὴρ ἆτος πολέμοιο
Μίμνει, ὃν οὐκέτι πάγχυ μάχης σχήσεσθαι ὀΐω.
Ὣς φάτο Πουλυδάμας· ἅδε δ' Ἕκτορι μῦθος ἀπήμων·
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε·
Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Πουλυδάμα, σὺ μὲν αὐτοῦ ἐρύκακε πάντας ἀρίστους·
Αὐτὰρ ἐγὼ κεῖσ' εἶμι, καὶ ἀντιόω πολέμοιο·
Αἶψα δ' ἐλεύσομαι αὖτις, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπιτείλω.
Ἦ ῥα, καὶ ὡρμήθη, ὄρεϊ νιφόεντι ἐοικὼς,

" Debitum; quoniam apud naves vir insatiabilis pugnæ
" Manet, quem non ampliùs omninò à pugnâ cessaturum puto.
Sic dixit Polydamas: Placuit autem Hectori consilium tutum:
Continuò igitur è curribus cum armis desiliit in terram,
Et cum editâ-voce verbis velocibus allocutus est:
" Polydama, tu quidem hîc retine omnes fortissimos:
" At ego illuc ibo, & occurram prælio:
" Protinùs autem revertar, postquam diligentèr illis mandata-dedero.
Dixit; & impetu-facto-abiit, monti nivoso similis,

χαιοὶ Χρεῖος.] Vulgati habent ἀποτίσωνται. Sed *Barnesius* ex *Eustathio* edidit, ἀποστήσωνται· ejusque rei rationem ita reddit. " *Editiones Basileensis & Romana Eustathii*, τὸ " ἀποστήσωνται *apertè præferunt, in Textu* " *pariter & in παρεκβολαῖς. Eustathius*, " fol. 937, lin. 16; & fol. 938, lin. 48; " Τὸ δὲ, ἀποστήσωνται τὸ χθιζὸν χρεῖος. τινὲς " μὲν γράφουσιν ἀποτίσωνται· οὐκ ἀρέσκονται δὲ οἱ " σοφοὶ, ἀλλὰ θέλουσιν εἶναι ἀποστήσωνται, ἀντὶ " τοῦ ἀποσταθμήσωσιν, ἤγουν σταθμῷ ἀποδώσουσιν ἢ λήψονται. *Eandem lectionem* τοῦ ἀπο- " στήσωνται *repetit*, fol. 950, lin. 18. *Ita* " *Iliad.* χ', 350; Στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες ἄ- " ποινα. *Ita* ά, 232, Χρυσοῦ δὲ στήσας ἴφι- " ριν δίκα πάντα τάλαντα· *Ubi Eustathius*, " fol. 1479. lin. 29, Τὸ δὲ στήσας, ἀντὶ τοῦ " σταθμήσας, ὡς πρὸς ἀκρίβειαν, ἵνα μὴ " ψεύσηται τὸ σταθμὸν τυχὸν ἐλλειφθείς· Ἐκ " τούτου δὲ, περὶ τούτων, τὸ, χθιζὸν ἀποστή- " σωνται χρεῖος, ὡς συνεσταλμένου· Καὶ, μεταστῆσαι, ἐν Ὀδυσσείᾳ, τὸ μεταλλάξαι εἴ- " ρηται μεταφορικῶς, Odyss. δ', 612. *Hesychius*, Ἀποστήσωνται, ἀποκομίσωνται· σταθμῷ γὰρ ἀπεδίδοσαν. ——— *Harpocration*, " Ἀποστατάμενον, ἀντὶ τοῦ, περισταθμὸν παρελαβόντα· Δημοσθένης. *Idem ferè Brev.* " *Scholia*, [ὥσπερ σταθμῷ δεδανεικότες.] " *Et Etymolog. magn.* voce Στατήρ· —— τὸ " γὰρ ἀποστήσωνται, ἀντὶ τοῦ, ἀποκαλέσωσιν." His adde *Porphyrium*. Ζητήμ. Ὁμηρικ. 25; Κέχρηται τοῦ ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ διαμετρήσεως, καὶ ἐπὶ τοῦ, " Δείδω μὴ τὸ χθιζὸν ἀποτίσωνται [ita *Editi*, " sed necesse est scripserit *Porphyrius* ἀπο- " στήσωνται] Ἀχαιοὶ χρεῖος." —— οἱ ἐν ζυγῷ ἴσον στήσαντες, καὶ ἀπομετρούμενοι ὄφλημα, ——— στήσαντες τὸ χρεῖος. Porrò, *medio in vocabulo* ἀποτίσωνται, non rectè producitur istud ι. Denique licèt eandem in sententiâ vim habeat horum vocabulorum utrumque; tamen facilius creditu est, verbum usitatius ἀποτίσωνται, ex inusitatiori ἀποστήσωνται ortum esse, quàm è contrario ex usitatiori inusitatius. Veruntamen judicet Lector eruditus.

Ver. 746. — παρὰ νηυσὶν ἀνὴρ ἆτος.] Vide suprà ad *ver.* 324.

Ver. 748. — ἅδε.] *Al.* ἅδε. Sed hoc, leviculum.

Ver. 749. — ἐξ ὀχέων.] Sunt qui Poëtam hîc reprehendant, tanquam oblitum mandatorum quæ suprà memoraverat, μ', 81—85. Sed facilè intelligi potest, *Hectoris* currum, post effractas fores, exuperatumque murum atque vallum, eum interjecto aliquo intervallo ita secutum, ut tamen plerunque staret ὄπιθε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο, ξ', 430. Reliqui certè currus, extra murum atque vallum usque permanebant (ὁ, 3;) Ut rectè annotavit *Popius*.

Ibid. — ἆλτο χαμᾶζε.] Vide suprà ad γ', 29.

Ver. 754. — ὄρεϊ νιφόεντι.]

——— Tanaimque nivalem.

Virg. Georg. IV, 517.

Similitudo hîc desumpta, partim ex corporis proceritate & robore, partim ex galeæ splendore, & albitudine cristæ. Cæterùm, quâ ratione ὄρεϊ hîc ultimam producat; item Ἀλέξανδρον, *ver.* 766; vide suprà ad ά, 51. Denique, quâ analogiâ vox νιφόεντι, quæ primam corripit, deducta sit ex νίφειν, quæ primam *producit*; vide suprà ad ά, 338; & ad μ', 280.

Ver. 757.

Κεκλήγων· διὰ δὲ Τρώων πέτετ', ἠδ' ἐπικούρων.
Οἱ δ' ἐς Πανθοΐδην ἀγαπήνορα Πουλυδάμαντα
Πάντες ἐπεσσεύοντ', ἐπεὶ Ἕκτορος ἔκλυον αὐδήν.
Αὐτὰρ ὁ Δηΐφοβόν τε, βίην θ' Ἑλένοιο ἄνακτος,
Ἀσιάδην τ' Ἀδάμαντα, καὶ Ἄσιον Ὑρτάκου υἱόν,
Φοίτα ἀνὰ προμάχους διζήμενος, εἴ που ἐφεύροι·
Τοὺς δ' εὗρ' οὐκέτι πάμπαν ἀπήμονας, οὐδ' ἀνολέθρους·
Ἀλλ' οἱ μὲν δή, νηυσὶν ἔπι πρυμνῇσιν Ἀχαιῶν,
Χερσὶν ὑπ' Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες·
Οἱ δ' ἐν τείχει ἔσαν βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε.
Τὸν δὲ τάχ' εὗρε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ δακρυοέσσης
Δῖον Ἀλέξανδρον, Ἑλένης πόσιν ἠϋκόμοιο,
Θαρσύνονθ' ἑτάρους, καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι·
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη αἰσχροῖς ἐπέεσσι·
Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανές, ἠπεροπευτά,
Ποῦ τοι Δηΐφοβός τε, βίη θ' Ἑλένοιο ἄνακτος,
Ἀσιάδης τ' Ἀδάμας, ἠδ' Ἄσιος Ὑρτάκου υἱός;
Ποῦ δέ τοι Ὀθρυονεύς; νῦν ὤλετο πᾶσα κατ' ἄκρης

Inclamans, perque Trojanos volabat, & *per* socios.
Hi autem ad Panthoïdem fortitudinis-amantem Polydamanta
Omnes ocyùs-accurrebant, simulac Hectoris audierunt vocem.
At *Hector* Deiphobúmque, vimque Heleni regis,
Asiadémque Adamanta; & Asium Hyrtaci filium,
Itabat per primos-pugnatores quærens, sicubi invenire-posset.
Hos autem invenit non jam prorsus illæsos, neque inextinctos:
Sed hi quidem jam, navium ad puppes Achivorum,
Sub manibus Argivorum jacebant animabus deperditis:
Alii autem in muro erant eminùs cominúsque vulnerati.
Verùm statim invenit pugnæ ad sinistram lachrymosæ
Nobilem Alexandrum, Helenæ maritum pulchræ-comæ,
Animos-addentem sociis, & incitantem ad pugnam:
Propè autem stans, *eum* allocutus est probrosis verbis:
" Infauste-Pari, formâ præstantissime, mulierose, deceptor,
" Ubi tibi Deïphobusque, visque Heleni regis;
" Asiadésque Adamas, atque Asius Hyrtaci filius?
" Ubi verò & Othryoneus; nunc periit tota à culmine

Ver. 757. — αὐδήν.] *Al.* αὐδῆς.

Ver. 758. (& infrà, *ver.* 770,) βίην θ' Ἑλένοιο.] Simili planè loquendi ratione, ac, in linguis recentioribus, *regia majestas* ipse scilicet *Rex est*, & *divinitas* ipse *Deus*.

Ver. 759. — Ἀδάμαντα.] Vide suprà, ad *ver.* 560.

Ver. 761. — οὐδ' ἀνολέθρους.] Ἡ ἀπόφασις τῇ καταφάσει αὐτὸ τὸ μὲν ἴσον δύναται, ποτὲ δὲ τὸ πλέον. *Hermogenes* περὶ μεθόδου δεινότητος, c. 37. Vide suprà ad ἄ, 330.

Ver. 766. — Ἑλένης πόσιν ἠϋκόμοιο.] Vide suprà ad γ, 355.

Ver. 767. Θαρσύνονθ'.] Vide infrà ad *ver.* 823.

Ver. 769. Δύσπαρι.] Vide suprà ad γ', 39.

Ver. 771. — Ἀδάμας.] Vide suprà ad *ver.* 560.

Ver. 772. — νῦν ὤλετο πᾶσα κατ' ἄκρης.] *Al.* κατὰ κρῆς.

——— ruit alto à culmine Troja.
Æn. II, 290.
——— sternitque à culmine Trojam.
Ibid. 603.

Ἴλιος αἰπεινή· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
Ἕκτορ, ἐπεί τοι θυμὸς ἀναίτιον αἰτιάασθαι,
Ἄλλοτε δήποτε μᾶλλον ἐρωῆσαι πολέμοιο
Μέλλω, ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ πάμπαν ἀνάλκιδα γείνατο μήτηρ·
Ἐξ οὗ γὰρ παρὰ νηυσὶ μάχην ἤγειρας ἑταίρων,
Ἐκ τοῦδ' ἐνθάδ' ἐόντες ὁμιλέομεν Δαναοῖσι
Νωλεμέως· ἕταροι δὲ κατέκταθεν οὓς σὺ μεταλλᾷς·
Οἴω Δηΐφοβός τε, βίη θ' Ἑλένοιο ἄνακτος,
Οἴχεσθον, μακρῇσι τετυμμένω ἐγχείῃσιν,
Ἀμφοτέρω κατὰ χεῖρα· φόνον δ' ἤμυνε Κρονίων.
Νῦν δ' ἄρχ', ὅππη σε κραδίη θυμός τε κελεύει·
Ἡμεῖς δ' ἐμμεμαῶτες ἅμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τι φημὶ

" Ilios alta; nunc te certa *manet* gravis pernicies.
Illum autem vicissim allocutus est Alexander divinâ-formâ-præditus:
" Hector, quoniam tibi animus *est* insontem culpare,
" Alias fortè magis cessare à prælio
" Potuerim, cùm neque me prorsus imbellem genuerit mater:
" Ex quo enim apud naves pugnam suscitâsti sociorum,
" Ex eo hic permanentes congredimur cum Danaïs
" Indesinentér: socii autem cæsi sunt *ii*, quos tu requiris.
" Duo-soli, Deiphobúsque, visque Heleni regis,
" Abierunt, longis saucii hastis,
" Ambo manum; cædem autem arcebat Saturnius.
" Nunc verò duc, quò te cor animusque jubeat:
" Nos enim paratissimis-animis sequemur, neque omninò puto

Ver. 775. — ἀναίτιον αἰτιάασθαι.] Malè hîc *Eustathius* Σημείωσαι, ὅτι οὐδὲ τὶ τοῦ Ἀχιλλέως ἦθος ἀνόμοιον πρὸς Ἕκτορα, εἴγε καὶ αὐτὸς "τάχα κεν ἀναίτιον αἰτιόῳτο·" λ', 653. Istud enim reverà erat *Achillis* ἦθος· " Οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ' ἀγανόφρων, Ἀλλὰ μάλ' ἐμμεμαώς·" ύ, 467. At *Hector* ubique indole atque ingenio *mansuetus*, & γλυκύθυμος describitur; licèt *Paridem*, in re & loco opportuno, acriùs nonnunquam, non sine causâ reprehenderit. Quare multo adhuc pejus D[na] *Dacier*, & *Popius*; qui *Hectorem* hîc *injustum*, *violentum*, & *iracundum* depingunt: Ac si ipse suâ in oppugnandis Achivorum munitionibus temeritate & pertinaciâ, fortissimos Suorum perdidisset; quorum mortem *Paridi*, non tam ut ignavo quidem & imbelli, (quanquam is & hâc in parte à reprehensione non abfuit,) quàm ut primæ malorum causæ atque auctori, exprobraret.

Ver. 776. — ἐρωῆσαι πολέμοιο.] MS à *Th. Bentleio* collatus, ἐρωήσειν πολέμοιο. Vir doctissimus *Hen. Stephanus*, propter præcedentem syllabam longam scribendum hîc contendit πτολέμοιο. Ipse tamen, ut rectè observavit *Berglerus*, edidit, ὁμοιΐου πτολέμοιο, ό, 670. Atque in πτόλις πτολίπορθον, & similibus, post syllabam alioqui positione longam, sæpè abundat litera, gravioris Soni causâ. Quod idem in προτὶ pro ποτὶ frequentèr factum, *Stephanus* ipse judicio candido hunc ad locum observavit.

Ver. 777. Μέλλω, ἐπεὶ οὐδ'.] Pronunciabatur ἐπ' οὐδ' vel ἐπειοὐδ', duabus syllabis. Vide suprà ad ί, 349; & ad ί, 533.

Ver. 778. Ἐξ οὗ γὰρ.] Refertur istud, γὰρ, ad id quod elegantissimè reticetur. *Aliàs fortè culpandus fuerim; At Nunc certè in reprehensionem non incurri: NAM ex quo* ———.

Ver. 781. — βίη θ' Ἑλένοιο.] Vide suprà ad *ver.* 758.

Ver. 785. — ἐμμεμαῶτες.] Vide suprà ad *ver.* 46. Item ad ά, 265; ad β', 818; ad ζ', 464.

Ibid. — οὐδέ τι.] *Al.* οὐδέ τι. *Al.* οὐδ' ἔτι.

Ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύναμίς γε πάρεστι·
Πὰρ δύναμιν δ' οὐκ ἔστι καὶ ἐσσύμενον πτολεμίζειν.
Ὣς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως·
Βὰν δ' ἴμεν, ἔνθα μάλιστα μάχη καὶ φύλοπις ἦεν,
Ἀμφί τε Κεβριόνην, καὶ ἀμύμονα Πουλυδάμαντα,
Φάλκην, Ὀρθαῖόν τε, καὶ ἀντίθεον Πολυφοίτην,
Πάλμυν τ', Ἀσκάνιόν τε, Μόρυν θ' υἷ' Ἱπποτίωνος·
Οἵ ῥ' ἐξ Ἀσκανίης ἐριβώλακος ἦλθον ἀμοιβοὶ
Ἠοῖ τῇ προτέρῃ· τότε δὲ Ζεὺς ὦρσε μάχεσθαι.
Οἱ δ' ἴσαν, ἀργαλέων ἀνέμων ἀτάλαντοι ἀέλλῃ,
Ἥ ῥά θ' ὑπὸ βροντῆς πατρὸς Διὸς εἶσι πέδονδε,
Θεσπεσίῳ δ' ὁμάδῳ ἁλὶ μίσγεται, ἐν δέ τε πολλὰ

" Virtutem *te* desideraturum, quantum quidem *in nobis* virium fuerit :
" Ultra vires autem non licet, quantumvis cupido, pugnare.
Sic fatus, flexit fratris animam heros:
Perrexerunt autem ire, ubi maximè pugna & prælium erat;
Ubi erat Cebrionesque, & eximius Polydamas,
Phalces, Orthæusque, & divinus Polyphœtes,
Palmysque, Ascaniúsque, Morysque, filii [*vel* filius] Hippotionis;
Qui ex Ascaniâ glebosâ venerant suis-vicibus
Die præcedenti; tunc verò Jupiter *eos* impulit ad pugnam.
Hi autem ibant, vehementium ventorum similes turbini,
Qui ex tonitru patris Jovis ingruit in campum,
Immanique cum tumultu mari miscetur, in*surgúnt*que multi

Ver. 787. — πτολεμίζειν.] *Stephanus*, πολεμίζειν. Vide suprà ad *ver.* 776.

Ver. 789. Βὰν δ' ἴμεν, ἔνθα μάλιστα]

—— ruit ad —— ubi plurima
fuso
Sanguine terra madet, stridentque hastilibus auræ. *Æn.* XII, 690.

Ver. 792. — υἷ' Ἱπποτίωνος.] Vulgati habent, υἷς Ἱπποτίωνος. Sed scribendum, ut opinor, cum *Barnesio*, aut υἷ', aut υἱὲ· nè syllaba videlicet circumflexa corripiatur. *Strabo* citat,

—— υἱὸν Ἱπποτίωνος,
Μυσῶν ἀγχεμάχων ἡγήτορα ——.
Lib. 12. *p.* 847. al. 565.

Quo magis mireris *Barnesii* levitatem; qui, quoniam alibi legerat Μόρυν τε καὶ Ἱπποτίωνα *κατέκτα*, Ξ', 514. "*in eodem* Versu & "Fato, *ut* Fratres *potiùs quàm ut* Filium "& Patrem" conjunctos; ideò & hîc, pro Μόρυν θ' υἷ' Ἱπποτίωνος, scribendum existimavit Μόρυν τε καὶ Ἱπποτίωνα. Quasi verò *Pater & filius* non tam *interfici simul* potuerint, quàm *bini Fratres*.

Ver. 793. Οἵ ῥ' ἐξ.] *Strabo*, loco jam citato, legit Οἵ γ' ἐξ. Quæ, quantum ex analogiâ quidem judicio, & probabilior est Lectio.

Ibid. — ἀμοιβοί.] Διαδοχῇ τινι βοηθείας· —— πολέμου διάδοχοι, τοῖς προτέροις ἴσοι. —— Ἢ ἀμειβόμενοι Πρίαμον, ὑπὲρ ὧν αὐτὸς ἐπεκούρησε τοῖς Φρυξὶ πάλαι, ὡς ἐν τῇ γ' ῥαψῳδίᾳ εἴρηται. *Eustath.*

Ver. 795. — ἀργαλέων ἀνέμων ἀτάλαντοι ἀέλλῃ, ——] Ἐπαινεῖται δὲ καὶ ἐνταῦθα παραβολὴ ἐν τοῖς μάλιστα· —— δηλοῖ δὲ —— τὴν πολλὴν, καὶ σφοδρὰν, καὶ συνεχῆ, καὶ μετὰ ἤχου τὴν πολεμίων ἐπέλευσιν. *Eustath.*

Ver. 796. Ἥ ῥά θ' ὑπὸ βροντῆς.] Σὺν ἀερίᾳ βροντῇ· *Eustath.* Ἀντὶ τοῦ, μετὰ βροντῆς· *Schol.* Quod si verum est, quidni (obsecro) *&* *scribere* potuisset Homerus, Ἥ ῥα μετὰ βροντῆς ——? At, ὑπὸ βροντῆς, indicat turbinem (secundum Poëtæ sententiam) vel ex tonitru, vel ex nube atque eâdem utique origine ac tonitru ipsum, natum.

Ver. 797. — ἐν δέ τε πολλά.] *Al.* ἔνθα τε πολλά. Quod & laudat *Barnesius*. Sed minùs rectè. Meliùs enim indicat vulgata Lectio fluctus ex turbine, qui hîc *jam* describitur, oriundos.

Ver. 798.

Κύματα παφλάζοντα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Κυρτὰ, φαληριόωντα, πρὸ μὲν τ' ἄλλ', αὐτὰρ ἐπ' ἄλλα·
Ὣς Τρῶες πρὸ μὲν ἄλλοι ἀρηρότες, αὐτὰρ ἐπ' ἄλλοι
Χαλκῷ μαρμαίροντες ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕποντο·
Ἕκτωρ δ' ἡγεῖτο, βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ,
Πριαμίδης· πρὸ ἕθεν δ' ἔχεν ἀσπίδα πάντοσε ἴσην,
Ῥινοῖσιν πυκινήν· πολλὸς δ' ἐπελήλατο χαλκός·
Ἀμφὶ δέ οἱ κροτάφοισι φαεινὴ σείετο πήληξ.
Πάντη δ' ἀμφὶ φάλαγγας ἐπειρᾶτο προποδίζων,
Εἴπως οἱ εἴξειαν ὑπασπίδια προβιβῶντι.
Ἀλλ' οὐ σύγχει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Αἴας δὲ πρῶτος προκαλέσσατο, μακρὰ βιβάσθων·
Δαιμόνιε, σχεδὸν ἐλθέ· τίη δειδίσσεαι οὕτως
Ἀργείους; οὔτοι τι μάχης ἀδαήμονες εἰμὲν,
Ἀλλὰ Διὸς μάστιγι κακῇ ἐδάμημεν Ἀχαιοί.
Ἦ θήν πού τοι θυμὸς ἐέλπεται ἐξαλαπάξειν

Fluctus aestuantes multo-strepitu-resonantis maris,
Tumidi, spumâ-albescentes, antè quidem alii, ac deinceps alii:
Sic Trojani, antè quidem alii stipati, post etiam alii,
Ære coruscantes cum ducibus sequebantur:
Hector verò praeibat, hominum-perniciei par Marti
Priamides; & ante se tenebat scutum undique aequale,
Pellibus densum; multum autem super-inductum-erat aes:
Circúmque ejus tempora fulgens quassabatur cassis.
Quoquoversùm verò circum phalangas tentabat pedem-inferens,
Si quo-modo sibi cederent sub clypeo-progredienti:
Sed non conturbabat animum in pectoribus Achivorum.
Ajax autem primus provocavit, magnis-passibus gradiens:
" O bone, propiùs-accede: cur territas ità
" Argivos? nequaquam pugnae imperiti sumus,
" Sed Jovis flagello pernicioso domiti sumus Achivi.
" Sanè quidem tibi animus sperat direpturum te esse

Ver. 798. Κύματα παφλάζοντα, —— φαληριόωντα, πρὸ μὲν τ' ἄλλ', αὐτὰρ ἐπ' ἄλλα.] Ἐν πᾶσι, τὸ ἐνέργειαν ποιεῖν, εὐδοκιμεῖ. —— ποιεῖ δὲ ἐν ταῖς εὐδοκιμούσαις εἰκόσιν ἔστι τῶν ἀψύχων ταῦτα·

Κυρτὰ, φαληριόωντα, πρὸ μὲν τἄλλ', αὐτὰρ ἐπ' ἄλλα.

Κινούμενα γὰρ, καὶ ζῶντα, ποιεῖ πάντα. [ubi notandum *Aristotelem* voce mediâ, κινούμενα, eas propriè dixisse res, quae *se* ipsae *moveant*:] *Rhetoric. lib.* 3. *c.* 11. Caeterùm de eo artificio, quo Poëta versûs sui numeros, verborumque ipsorum Sonum, ad rei dicendae naturam exegerit; vide suprà ad γ', 363.

Ver. 803. Πριαμίδης.] Vide suprà ad ώ, 398.

Ibid. — πρὸ ἕθεν.] *Al.* πρόσθεν.

Ver. 805. — κροτάφοισι φαεινὴ σείετο πήληξ.] Ὅθεν ἴσως καὶ "κορυθαίολος" καὶ "κορυθάϊξ" λέγεται· *Eustath.* Id quod cum *Porphyrio* facit, qui αἰόλον non *varium*, sed *mobile*, semper significare contendit. Vide suprà ad β', 816.

Ver. 809. —— βιβάσθων.] *Al.* βιβάζων.

Ver. 811. — οὔτοι τι μάχης ἀδαήμονες εἰμὲν, Ἀλλὰ Διὸς μάστιγι.]

—— non me tua fervida terrent
Dicta, ferox; Dii me terrent, & Jupiter hostis.

Æn. XII, 894.

Ver. 814.

Νῆας, ἄφαρ δέ τε χεῖρες ἀμυνέμεν εἰσὶ καὶ ἡμῖν.
Ἦ κε πολὺ φθαίη εὖ ναιομένη πόλις ὑμὴ
Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε, περθομένη τε.
Σοὶ δ' αὐτῷ φημὶ σχεδὸν ἔμμεναι, ὁππότε φεύγων
Ἀρήσῃ Διὶ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι,
Θάσσονας ἰρήκων ἔμμεναι καλλίτριχας ἵππους,
Οἵ σε πόλινδ' οἴσουσι, κονίοντες, πεδίοιο.
Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
Αἰετὸς ὑψιπέτης· ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς Ἀχαιῶν,
Θάρσυνος οἰωνῷ· ὁ δ' ἀμείβετο φαίδιμος Ἕκτωρ·
Αἶαν ἁμαρτοεπὲς, βουγάϊε, ποῖον ἔειπες;
Αἲ γὰρ ἐγὼν οὕτω γε Διὸς πάϊς Αἰγιόχοιο
Εἴην ἤματα πάντα, τέκοι δέ με πότνια Ἥρη,
Τιοίμην δ' ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων·
Ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισι
Πᾶσι μάλ'· ἐν δὲ σὺ τοῖσι πεφήσεαι, αἴ κε ταλάσσῃς
Μεῖναι ἐμὸν δόρυ μακρὸν, ὅ τοι χρόα λειριόεντα
Δάψει· ἀτὰρ Τρώων κορέεις κύνας ἠδ' οἰωνοὺς

" Naves; in-promptu autem manus ad repellendum sunt & nobis.
" Ac sanè longè antè bene-habitata urbs vestra
" Manibus nostris captáque, excisáque erit.
" Tibi verò ipsi aio *tempus* instare, quando fugiens
" Supplicabis Jovi patri & aliis immortalibus,
" Velociores accipitribus ut sint *tui* jubis-pulchris-comantes equi,
" Qui te ad urbem ferant, pulverem-excitantes per campum.
Sic ei locuto supervolavit dextra avis,
Aquila altivolans; acclamavit autem populus Achivorum,
Confirmatus augurio: At respondit tamen illustris Hector:
" Ajax blatero, ~~ingens-&-hebes, quid dixisti~~?
" Utinam enim ego ità sanè Jovis filius Ægiochi
" Essem dies omnes, peperissétque me veneranda Juno,
" Honorarer autem sicut honoratur Minerva & Apollo:
" Ut jam dies hæc malum fert Argivis
" Omnibus prorsus; tuque inter illos occidèris, si ausus fueris
" Manere meam hastam longam, quæ tibi corpus tenerum
" Lacerabit: Ac Trojanorum saturabis canes & alites

Ver. 814. — ἄφαρ δέ τε χεῖρες ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἡμῖν.]

—— totidem nobis animæque manusque. *Æn.* X, 376.

Ver. 815. — ὑμή.] *Al.* ὔμμιν.

Ver. 818. — ἀθανάτοισι.] Vide suprà ad δ', 398.

Ver. 819. — ἰρήκων.] Vide suprà ad *ver.* 62.

Ver. 823. Θάρσυνος οἰωνῷ.] Quâ analogiâ vox θάρσυνος, quæ mediam *corripit*, deducta sit ex θαρσύνω, quæ eandem *producit*; vide suprà ad δ', 338; & ad μ', 208.

Ver. 824. — ἁμαρτοεπές.] *Impropria & supervacua effutiens.* Cujus contrarium, οὐδ' ἀφαμαρτοεπής, γ', 215, ita reddit Quintilianus; *propriam,* (*id enim est, non errare verbis,*) *& carentem supervacuis eloquentiam.* Lib. 12, cap. 10.

Ver. 828. — φέρει.] *Al.* φέροι.

Ver. 831. — Τρώων κορέεις κύνας ἠδ' οἰωνούς.] *Al.* κορέσεις.

Δημῷ καὶ σάρκεσσι, πεσὼν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ᾽ ἅμ᾽ ἕποντο
Ἠχῇ θεσπεσίῃ, ἐπὶ δ᾽ ἴαχε λαὸς ὄπισθεν·
Ἀργεῖοι δ᾽ ἑτέρωθεν ἐπίαχον, οὐδ᾽ ἐλάθοντο
Ἀλκῆς, ἀλλ᾽ ἔμενον Τρώων ἐπιόντας ἀρίστους·
Ἠχὴ δ᾽ ἀμφοτέρων ἵκετ᾽ αἰθέρα, καὶ Διὸς αὐγάς.

" Pinguedine & carnibus, prostratus ad naves Achivorum.
Sic utique locutus præibat: Illi verò simul sequebantur
Clamore *cum* immenso, acclamabant autem & copiæ à-tergo.
Sed & Argivi ex-alterâ-parte acclamabant, neque obliviscebantur
Fortitudinis, sed manebant Troûm invadentes fortissimos.
Clamor autem utrorumque pervenit-ad æthera, & Jovis lucidas-domos.

——— canibus data præda Latinis,
Alitibusque jaces. ——— *Æn.* IX, 485.

Ver. 837. — Διὸς αὐγάς.] *Barnesius* scribendum conjicit, αὐλάς· quia nimirùm, *Odyss.* Δ, 74, legitur Ζηνὸς ——— αὐλή. Sed αὐλαὶ, in plurali, apud *Homerum* non occurrit.

THE

ΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Ξ',

Ὑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας Ξ'.

Ἀγαμέμνων συμπαραλαβὼν τοὺς τραυματίας, καὶ Νέστορα σὺν αὐτοῖς, ἔξεισιν ἐπὶ τὸν πόλεμον. Ἥρα δὲ, τὸν κεστὸν λαβοῦσα παρὰ τῆς Ἀφροδίτης, κατέχει τε, καὶ τὸν Ὕπνον πείσασα, κοιμίζει τὸν Δία. Ποσειδῶν δὲ τοῖς Ἕλλησι βοηθεῖ, καὶ πολὺς φόνος γίνεται τῶν Τρώων. Αἴας δὲ λίθῳ βαλὼν Ἕκτορα πλήσσει· ὁ δὲ ἀναβαλὼν αἷμα, λειποψυχεῖ. Ἀριστεύει δὲ καὶ Αἴας, ὁ Λοκρός.

Ἐπιγραφαί.

Διὸς ἀπάτη.

Ἄλλως.

Ξῖ, Κρονίδην λεχέεσσι παρήπαφεν Ὕπνος, ἰδ' Ἥρη.

Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ, πίνοντά περ ἔμπης,
Ἀλλ' Ἀσκληπιάδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Φράζεο, δῖε Μαχάον, ὅπως ἔσαι τάδε ἔργα·
Μείζων δὴ παρὰ νηυσὶ βοὴ θαλερῶν αἰζηῶν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν πῖνε καθήμενος αἴθοπα οἶνον,
Εἰσόκε θερμὰ λοετρὰ ἐϋπλόκαμος Ἑκαμήδη
Θερμήνῃ, καὶ λούσῃ ἀπὸ βρότον αἱματόεντα·

Nestorem autem non fugit clamor, bibentem licet;
Sed Asclepiadem verbis alatis allocutus est:
" Vide, nobilis Machaon, quomodo futura sint hæc opera:
" *Solito*-major sanè ad naves clamor florentium ætate juvenum.
" Verùm tu quidem nunc bibe sedens nigrum vinum,
" Dum calida lavacra comas-pulchra Hecamede
" Calefaciat, & abluat tabum sanguinolentum:

Ver. 1. Νέστορα δ' —— πίνοντα.] Connectitur cum eo quod suprà narratum est, λ', 617, &c.

Ibid. —ἔλαθεν ἰαχὴ.] Quâ ratione, ἔλαθεν, hîc ultimam producat; item ἐϋπλόκαμος, *ver.* 6; & παμφαίνων, *ver.* 11; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 3. —τάδε ἔργα.] Cod. *Harleian.* à *Th. Bentleio* collatus, τάδε ἔργον.

Ver. 5. —καθήμενος.] *Al.* παρήμενος.

Ibid. —αἴθοπα οἶνον.] Vide suprà ad ά, 462.

Ver. 9.

Αὐτὰρ ἐγὼν ἐλθὼν τάχα εἴσομαι ἐς περιωπήν.
Ὣς εἰπὼν, σάκος εἷλε τετυγμένον υἷος ἑῆος,
Κείμενον ἐν κλισίῃ, Θρασυμήδεος ἱπποδάμοιο,
Χαλκῷ παμφαῖνον· ὁ δ' ἔχ' ἀσπίδα πατρὸς ἑοῖο.
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
Στῆ δ' ἐκτὸς κλισίης, τάχα δ' εἴσιδεν ἔργον ἀεικὲς,
Τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὄπισθε
Τρῶας ὑπερθύμους· ἐρέριπτο δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν.
Ὡς δ' ὅτε πορφύρῃ πέλαγος μέγα κύματι κωφῷ,
Ὀσσόμενον λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα
Αὔτως, οὐδ' ἄρα τε προκυλίνδεται οὐδετέρωσε,
Πρίν τινα κεκριμένον καταβήμεναι ἐκ Διὸς οὖρον·
Ὣς ὁ γέρων ὥρμαινε, δαϊζόμενος κατὰ θυμὸν
Διχθάδι'· ἢ μεθ' ὅμιλον ἴοι Δαναῶν ταχυπώλων,
Ἠὲ μετ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,

" At ego conscensâ actutùm cognoscam speculâ.
Sic fatus, scutum sumpsit affabrè-factum filii sui,
Jacens in tentorio, Thrasymedis equûm-domitoris.
Ære collucens; ille autem habebat clypeum patris sui.
Sumpsit porrò & validam hastam, præfixam acuto ære:
Stetitque extra tentorium: protinúsque inspexit rem indignam,
Hos quidem turbatos, illos verò turbantes à-tergo,
Trojanos *utique* ferocientes: dirutus autem erat murus Achivorum,
Ut verò quum nigrescit pelagus magnum undâ tacitâ,
Præsentiens stridulorum ventorum celeres motus
Nullo-effectu, neque videlicèt provolvitur in-hanc-vel-illam-partem,
Antequam aliquis certus descenderit à Jove ventus:
Sic senex *secum* agitabat, distractus animo
Bifariam; utrum in agmen iret Danaorum equitum-velocium,
An ad Atridem Agamemnonem, pastorem populorum.
Sic autem ei cogitanti visum est utilius esse,

Ver. 9. —ἑῆος.] *Al.* ἑοῖο. Nempe ex *ver.* 11, infrà. Haud satis venustè: Non enim auribus placent tres versus perpetui, ὁμοιοτέλευτοι.

Ver. 11. — ὁ δ' ἔχ' ἀσπίδα πατρὸς ἑοῖο.] Πιθανῶς ὁ υἱὸς εἰσῆκται, κεχρημένος τῇ χρυσῇ ἀσπίδι· προείρηκε γὰρ περὶ αὐτῆς ὁ Ποιητὴς, Θ', 191;

Ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον, καὶ σπεύδετον· αἶκε λάβωμεν
Ἀσπίδα Νεστορέην, τῆς νῦν κλέος οὐρανὸν ἥκει,
Πᾶσαν χρυσείην ἔμμεναι, κανόνας τε καὶ αὐτήν. *Schol.*

Ubi notandum, αἶκε & ἥκει scriptum, pro eo quod vulgò legitur, ὄφρα & ἵκει.

Ver. 16. —ὅτε πορφύρῃ πέλαγος —— κύματι κωφῷ, —— Αὔτως.] De prosodiâ vocabulorum πορφύρειν & πορφύρεος, vide suprà ad ά, 338. Κύματι κωφῷ, illud est quod dicunt Latini, *cæco volvente fluctu.* Cæterùm de toto hoc loco *Scaliger*, erga Homerum plerumque iniquior: " Mirificè sanè " Homeros *surdum* fluctum dicit, & colo- " rem tantùm assignat mari *purpureum*, non " autem μαρμαρυγὰς, aut φλοῖσβον, aut σφα- " ραγὸν, ut alibi. Et dixit, *αὔτως*· Latinè " dicas eleganter, *Tantum*; id est, *nihil* " *præterea.*" Poëtic. *lib.* 5. *cap.* 3.

Ver. 18. —οὐδετέρωσε.] *Al.* οὐδ' ἑτέρωσε.

Ver. 19. —κεκριμένον.] Vide suprà ad ά, 309, 314.

Ver. 20. —δαϊζόμενος κατὰ θυμὸν Διχθάδι',]

—— animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc. *Æn.* IV, 285.

Ver. 23. Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι.]

Hæc

Βῆναι ἐπ' Ἀτρείδην· οἱ δ' ἀλλήλους ἐνάριζον,
Μαρνάμενοι· λάκε δέ σφι περὶ χροῒ χαλκὸς ἀτειρὴς
Νυσσομένων ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Νέστορι δὲ ξύμβληντο διοτρεφέες βασιλῆες
Πὰρ νηῶν ἀνιόντες, ὅσοι βεβλήατο χαλκῷ,
Τυδεΐδης, Ὀδυσεύς τε, καὶ Ἀτρεΐδης Ἀγαμέμνων.
Πολλὸν γάρ ῥ' ἀπάνευθε μάχης εἰρύατο νῆες
Θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς· τὰς γὰρ πρώτας πεδίονδε
Εἴρυσαν, αὐτὰρ τεῖχος ἐπὶ πρύμνῃσιν ἔδειμαν.
Οὐδὲ γὰρ οὐδ', εὐρύς περ ἐών, ἐδυνήσατο πάσας
Αἰγιαλὸς νῆας χαδέειν· στείνοντο δὲ λαοί.
Τῷ ῥα προχόσσας ἔρυσαν, καὶ πλῆσαν ἁπάσης
Ἠϊόνος στόμα μακρὸν, ὅσον συνεέργαθον ἄκραι.
Τῷ ῥ' οἵγ' ὀψείοντες ἀϋτῆς καὶ πολέμοιο,
Ἔγχει ἐρειδόμενοι κίον ἀθρόοι· ἄχνυτο δέ σφιν
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν· ὁ δὲ ξύμβλητο γεραιὸς
Νέστωρ, πλῆξε δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν·
Τὸν καὶ φωνήσας προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Τίπτε λιπὼν πόλεμον φθισήνορα δεῦρ' ἀφικάνεις;

Proficisci ad Atridem. Illi interim alii alios interficiebant,
Pugnantes: resonabat autem eis circa corpus æs solidum,
Dum ferirentur ensibusque & hastis utrinque-acutis.
Nestori autem obviam-facti-sunt Jovis-alumni reges
A navibus ascendentes, quotquot vulnerati fuerant ære,
Tydides, Ulyssésque, & Atrides Agamemnon.
Longè enim seorsum à pugnâ subductæ erant naves *ipsorum*,
Littore in maris cani: nam primas usque-in-planitiem
Traxerant, & murum ad puppes ædificârant.
Haud enim, quamvis latum esset, potuit omnes
Littus naves capere: arctabantur autem copiæ.
Ideò alias-ante-alias-more scalarum subduxerant, & implêrant totius
Littoris fauces longas, quantum complectebantur promontoria.
Itaque hi cupientes-videre tumultum & pugnam,
Hastâ nixi ibant conferti: tristabatur autem ipsis
Animus in pectoribus: *iis* verò obviam-factus-est senex
Nestor, perterrefecitque animum in pectoribus Achivorum:
Quem & voce-editâ allocutus est rex Agamemnon:
" O Nestor Neleïde, magna gloria Achivorum,
" Cur relicto prælio viros-perdente huc venis?

Hunc alternanti potior sententia visa est. *Æn.* IV, 287.

Ver. 30. — ῥ'] Deest in MSS *Harleianis* duobus.

Ibid. — νῆες.] *Naves ipsorum*; Nempe *Diomedis*, *Ulyssis*, & *Agamemnonis*.

Ver. 31. — τὰς γὰρ πρώτας.] *Primas* hîc dicit à parte *Terræ*; nempe à *Mari* maximè remotas. *Primas* infrà, *ver.* 75, dicit à parte *Maris*; nempe *Mari* maximè *propinquas*.

Ver. 37. — ὀψείοντες.] *Al.* apud *Eustathium*, ὀψαίοντες. Satis invenustè.

Ver. 40. — πλῆξε.] *Al.* πτῆξε.

Ver. 43. — φθισήνορα.] Vide suprà ad β', 339.

Ver. 45.

Δείδω, μὴ δή μοι τελέσῃ ἔπος ὄβριμος Ἕκτωρ,
Ὥς ποτ' ἐπηπείλησεν ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων,
Μὴ πρὶν πὰρ νηῶν προτὶ Ἴλιον ἀπονέεσθαι,
Πρὶν πυρὶ νῆας ἐνιπρῆσαι, κτεῖναι δὲ καὶ αὐτούς.
Κεῖνός θ' ὣς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Ὢ πόποι, ἦ ῥα καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Ἐν θυμῷ βάλλονται ἐμοὶ χόλον, ὥσπερ Ἀχιλλεύς·
Οὐδ' ἐθέλουσι μάχεσθαι ἐπὶ πρυμνῇσι νέεσσι.
 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ἦ δὴ ταῦτά γ' ἑτοῖμα τετεύχαται, οὐδέ κεν ἄλλως
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης αὐτὸς παρατεκτήναιτο.
Τεῖχος μὲν γὰρ δὴ κατερήριπεν, ᾧ ἐπέπιθμεν,
Ἄρρηκτον νηῶν τε καὶ αὐτῶν εἶλαρ ἔσεσθαι·
Οἱ δ' ἐπὶ νηυσὶ θοῇσι μάχην ἀλίαστον ἔχουσι
Νωλεμές· οὐδ' ἂν ἔτι γνοίης, μάλα περ σκοπιάζων,
Ὁπποτέρωθεν Ἀχαιοὶ ὀρινόμενοι κλονέονται·
Ὡς ἐπιμὶξ κτείνονται, ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἵκει.
Ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ', ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,
Εἴ τι νόος ῥέξει· πόλεμον δ' οὐκ ἄμμε κελεύω

" Metuo utique nè jam mihi perficiat verbum impetuosus Hector,
" Ut quondam minatus est inter Trojanos concionans,
" Non priùs *se* à navibus ad Ilium rediturum esse,
" Quàm igne naves incendisset, interfecissétque & *nos* ipsos.
" Is utique sic concionabatur: illa *autem* sanè nunc omnia perficiuntur.
" O dii immortales: certè igitur & ceteri benè ocreati Achivi
" In animo reponunt adversus me iram, sicut Achilles;
" Neque volunt pugnare ad puppes navium.
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor:
" Certè *jam* hæc ipsâ-re advenerunt, nec sanè alio-modo
" Jupiter altitonans ipse *hæc jam* moliri-potuerit.
" Murus enim jam corruit, cui confidebamus,
" Inviolabile naviúmque & *nostrûm* ipsorum munimen fore:
" Hi autem ad naves veloces pugnam animo-obstinato sustinent
" Indesinenter: neque jam ampliùs noveris, diligenter licèt speculans,
" Utrâ-ex-parte Achivi agitati turbentur:
" Adeò promiscuè cæduntur, clamórque ad cœlum it.
" Nos verò deliberemus, quomodò futura sint hæc opera:
" Siquid consilium proficiet: Pugnam verò non nos suadeo

Ver. 45. Ὥς ποτ'.] *Al.* Ὥς τότ'.

Ver. 46. —ἀπονέεσθαι.] Vide suprà ad ί, 398.

Ver. 48. — θ' ὥς.] Cod. *Harleianus*, τώς.

Ver. 50. — ὥσπερ Ἀχιλλεύς.] Vide suprà ad ν', 324.

Ver. 52. —ἱππότα Νέστωρ.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 53. —τετεύχαται.] *Jam adsunt.* Vide ad ά, 37.

Ver. 55. — ᾧ ἐπέπιθμεν.] *Barnesius* ex *Eustath.* citat, ὡς ἐπέπιθμεν. At non ita scripsit *Eustathius*.

Ver. 61. — τάδε ἔργα.] Cod. *Harleian.* τάδε ἔργον.

Ver. 62. — οὐκ ἄμμε ——, οὐ γάρ πως βεβλημένον.] De voce ἄμμε, vide suprà ad ά, 59. *Barnesius* (quorum faciunt & Codd. *Harleiani* bini) edidit, οὐχ ὕμμε· quia *Nestor* scilicet, " *cùm ipse minimè vulneretur, non* " *rectè videtur numerare se inter vulnera-* " *tos.*

Δύμεναι· οὐ γάρ πως βεβλημένον ἐστὶ μάχεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Νέστορ, ἐπειδὴ νηυσὶν ἐπὶ πρυμνῇσι μάχονται,
Τεῖχος δ' οὐκ ἔχραισμε τετυγμένον, οὐδέ τι τάφρος,
Ἧ ἔπι πόλλ' ἔπαθον Δαναοὶ, ἔλποντο δὲ θυμῷ
Ἄρρηκτον νηῶν τε καὶ αὐτῶν εἶλαρ ἔσεσθαι·
Οὕτω που Διῒ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
Νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς.
Ἤιδεα μὲν γὰρ, ὅτε πρόφρων Δαναοῖσιν ἄμυνεν·
Οἶδα δὲ νῦν, ὅτι τοὺς μὲν ὁμῶς μακάρεσσι θεοῖσι
Κυδάνει, ἡμέτερον δὲ μένος καὶ χεῖρας ἔδησεν.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
Νῆας, ὅσαι πρῶται εἰρύαται ἄγχι θαλάσσης,
Ἕλκωμεν, πάσας δὲ ἐρύσομεν εἰς ἅλα δῖαν·
Ὕψι δ' ἐπ' εὐνάων ὁρμίσομεν, εἰσόκεν ἔλθῃ
Νὺξ ἀβρότη, ἢν καὶ τῇ ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἔπειτα δέ κεν ἐρυσαίμεθα νῆας ἁπάσας·

" Ingredi: nullo enim modo vulneratum licet pugnare.
Hunc autem rurſus allocutus eſt rex virorum Agamemnon:
" Neſtor, quoniam jam navium ad puppes pugnant,
" Murus verò non profuit ſtructus, neque quid foſſa,
" Quâ faciendâ multa paſſi ſunt Danaï, ſperabántque animo
" Inviolabile naviúmque & *ſui* ipſorum munimentum fore;
" Ita ſanè videtur Jovi præpotenti gratum fore,
" Inglorios perire longè ab Argis hic Achivos.
" Equidem nôram enim, quando lubens Danaïs auxiliabatur;
" Scio autem nunc, quod illos [*Trojanos*] quidem æque ac beatos deos
" Gloriâ-inſignis, noſtros verò animos & manus quaſi-vinculo-ligavit.
" Verùm agite, quemadmodum ego dixero, obſequamur omnes:
" Naves, quæcunque primæ ſubductæ ſunt prope mare,
" Trahamus, omnéſque deducamus in mare vaſtum:
" In alto verò anchoris ſtabiliamus, donec venerit
" Nox intempeſta, ſi vel in eâ abſtineant à pugnâ
" Trojani; deinde verò deducere-poterimus naves omnes.

" *tus.*" Attamen ſatis rectè ſe habet & iſtud, ἄμμι: Refertur enim ad *Neſtorem* & *Agamemnonem*, qui hîc *interloquuntur*. Sententia autem eſt; " *Pugnam ut nos ineamus,* " *equidem auctor non ſum; quum Tu vulne-* " *ratus ſis.*" Quod idem ſimiliter & ad *Diomedem* & ad *Ulyſſem* (*ver.* 28, 29,) dictum intelligi poteſt.

Ver. 69. —ὑπερμενέϊ φίλον.] Quâ ratione, ὑπερμενέϊ hîc ultimam producat; item αν, *ver.* 79; vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 70. Νωνύμνους. Vide ſuprà ad ν', 227.

Ver. 72. Οἶδα — ὅτι.] Vide ſuprà ad ά, 537.

Ver. 74. —ἐγὼν εἴπω.] *Al.* ἐγὼ εἴπω.

Ver. 75. —ὅσαι πρῶται.] *Primas* hîc dicit à parte *Maris*; nempe *Mari* maximè *propinquas*. *Primas* antea, *ver.* 31, dixerat à parte *Terræ*; nempè à *Mari* maximè *remotas*.

Ver. 76. —πάσας δὲ ἐρύσομεν εἰς ἅλα.] Ἐπιτρέπει αὐτοῖς φεύγειν· ἵνα μὴ δόξῃ, παρὰ δύναμιν κατέχων αὐτοὺς ἕνεκα τοῦ καθ' ἑαυτὸν χρησίμου, αἴτιος γενέσθαι τοῦ πάντας ἀπολέσθαι. *Schol.*

——fugam Danaï Trojâ cupiere relictâ
Moliri, & longo feſſi diſcedere bello.
Æn. II, 108.

Ver. 77. —ἐπ'.] *Al.* ἀπ'.

Ver. 79. —ἔπειτα δέ κεν ἐρυσαίμεθα νῆας ἁπάσας.]

Etiam

Οὐ γάρ τις νέμεσις φυγέειν κακὸν, οὐδ' ἀνὰ νύκτα.
Βέλτερον, ὃς φεύγων προφύγῃ κακὸν, ἤπερ ἁλώῃ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀτρείδη, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Οὐλόμεν', αἴθ' ὤφελλες ἀεικελίου στρατοῦ ἄλλου
Σημαίνειν, μηδ' ἄμμιν ἀνασσέμεν· οἷσιν ἄρα Ζεὺς
Ἐκ νεότητος ἔδωκε καὶ ἐς γῆρας τολυπεύειν
Ἀργαλέους πολέμους, ὄφρα φθιόμεσθα ἕκαστος.
Οὕτω δὴ μέμονας Τρώων πόλιν εὐρυάγυιαν
Καλλείψειν, ἧς εἵνεκ' ὀϊζύομεν κακὰ πολλά;
Σίγα, μήτις τ' ἄλλος Ἀχαιῶν τοῦτον ἀκούσῃ
Μῦθον, ὃν οὔ κεν ἀνήρ γε διὰ στόμα πάμπαν ἄγοιτο,
Ὅστις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν,

" Non enim reprehensione dignum est, fugere malum, ne per noctem quidem.
" Melius *fecerit*, qui fugiens effugerit malum, quàm *qui* captus fuerit.
Illum autem torvè intuens allocutus est consiliis-abundans Ulysses:
" Atrida, quale tibi verbum fugit ex septo dentium?
" Perdite, utinam ignavo exercitui alii
" Praeesses, non autem nobis imperares; quibus utique Jupiter
" A juventute dedit etiam usque ad senium conficere
" Ardua bella, donec periterimus singuli.
" Siccine verò tibi-fert-animus Trojanorum urbem latas-vias-habentem
" Derelinquere, cujus gratiâ-perpetimur-aerumnosi mala multa?
" Tace, nequis alius utique Achivorum hunc audiat
" Sermonem, quem haudquaquam vir quidem in ore omninò habuerit,
" Quicunque nôrit suo *in* animo sana loqui,

Etiam illas, quae longius à Mari in planitiem usque protrusae essent; *ver.* 31, 32.

Ver. 80. — οὐδ' ἀνὰ νύκτα.] Οὐδ' ὑπαλύξαι· Apud *Maxim. Tyrium*, § 25. Ut notavit *Barnesius*.

Ver. 81. — ἤπερ ἁλώῃ,] *Al.* ἠὲ ἁλώῃ.

Ver. 84. Οὐλόμεν', αἴθ' ὤφελλες.] Αἰδοῦνται τοὺς παῤῥησιαζομένους, καὶ θαυμάζουσι· τοὺς δὲ μεμφομένους ἀντιγκαλοῦσι, καὶ καταφρονοῦσιν. Ὥσπερ ὁ Ἀγαμέμνων τὸν Ἀχιλλέα, παῤῥησιάζεσθαι δοκοῦντα μετρίως, οὐχ ὑπέμεινε· τοῦ δ' Ὀδυσσέως καθαπτομένου πικρῶς, καὶ λέγοντος,
" Οὐλόμεν', αἴθ' ὤφελλες ἀεικελίου στρα-
" τοῦ ἄλλου
" Σημαίνειν, "
εἶξε καὶ καθῆκε. —— Οὗτος μὲν γὰρ οὐκ ἔχων ἰδίαν πρόφασιν ὀργῆς, ἐπαῤῥησιάζετο πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Ἐκεῖνος δὲ δι' αὑτὸν ἐδόκει μάλιστα χαλεπαίνειν. *Plutarch. de Adulat. & Amici discrim.*

Ver. 85. — οἷσιν ἄρα.] *Quibus utique*—; *Quibus, ut scis*, ——,

Ver. 86. Ἐκ νεότητος ——.] Aptè & appositè haec ad *Romanorum* Antiquiores transduxit *Plutarchus* in *Marcello*: Εἰ γὰρ ἄλλοις τισὶν ἀνθρώποις ὁ Θεὸς, ὥσπερ Ὅμηρος εἴρηκεν,
" Ἐκ νεότητος ἔδωκε καὶ εἰς γῆρας τολυπεύειν
" Ἀργαλέους πολέμους, "
καὶ τοῖς τότε πρωτεύουσι Ῥωμαίων. *sub initio.*

Ver. 88. Οὕτω δὴ,] *Siccine verò, quaeso*, ————.

Ver. 89. Καλλείψειν.] *Al.* Καλλειπέειν.

Ver. 90. Σίγα, μήτις τ' ἄλλος. Ita edidit *Barnesius*, ex duobus MSS. & ex *Odyss.* τ', 486. Quibuscum faciunt & Codd. *Harleiani.* Rectè, ut opinor. *Al.* Σίγα, μήτις ἄλλος.

Ver. 92. — ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν.] Vide ad ά, 51, Caeterùm *Barnesius* hîc, ex *Scholiis Aldinis* ad *Odyss.* θ', 240, edidit, ἐπισταίη ᾗσι φρεσίν. *Eustathius*, quocum facit unus apud *Barnesium* MS, legit ἐπίσταται· Quae si vera sit lectio, credibile erit (quod conjicit *Barnesius*) scripsisse *Homerum*, ἐπίσταται ᾗσιν ἐνὶ φρεσίν. Nec invenusta denique est altera Ejusdem conjectura; ἐπίσταιθ' ᾗσιν ἐνὶ φρεσίν.

Ver. 97.

Σκηπτοῦχός τ' εἴη, καί οἱ πειθοίατο λαοὶ
Τοσοίδ', ὅσοισιν σὺ μετ' Ἀργείοισιν ἀνάσσεις.
Νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπες·
Ὃς κέλεαι, πολέμοιο συνεστaότος καὶ αὐτῆς,
Νῆας ἐϋστέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Τρωσὶ μὲν εὐκτὰ γένηται, ἐπικρατέουσί περ ἔμπης·
Ἡμῖν δ' αἰπὺς ὄλεθρος ἐπιρρέπῃ· οὐ γὰρ Ἀχαιοὶ
Σχήσουσιν πόλεμον, νηῶν ἅλαδ' ἑλκομενάων,
Ἀλλ' ἀποπαπτανέουσιν, ἐρωήσουσι δὲ χάρμης.
Ἔνθα κε σὴ βουλὴ δηλήσεται, ὄρχαμε λαῶν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Ὦ Ὀδυσσεῦ, μάλα πώς με καθίκεο θυμὸν ἐνιπῇ
Ἀργαλέῃ· ἀτὰρ οὐ μὲν ἐγὼν ἀέκοντας ἄνωγα
Νῆας ἐϋστέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν υἷας Ἀχαιῶν·
Νῦν δ' εἴη, ὃς τῆσδέ γ' ἀμείνονα μῆτιν ἐνίσποι,

" Sceptriferque fuerit, & ei paruerint copiæ
" Tantæ, quantis tu inter Argivos imperas.
" Nunc autem tuam improbo omninò sententiam, quam dixisti:
" Qui jubes, prælio jam conserto & pugnâ,
" Naves bonis-transtris-instructis in mare deducere, ut adhuc magis
" Trojanis quidem optata contingant, *jam* superioribus licet *pridem*:
" In nos autem gravis pernicies ingruat: Non enim Achivi
" Sustinebunt bellum, dum naves in mare deducuntur;
" Sed respicient, cedéntque pugnâ.
" Tunc sanè tuum consilium nocebit, princeps populorum.
Huic autem respondit deinde rex virorum Agamemnon:
" O Ulysse, valdè quidem meum attigisti animum increpatione
" Gravi; sed neutiquam ego invitos jubeo
" Naves bonis-transtris-instructas in mare deducere filios Achivorum:
" Nunc verò *utinam* sit, qui isto melius consilium dicat,

Ver. 97. —ἑλκέμεν.] *Al.* ἕλκειν· Apud *Platonem* de Legibus, *lib.* 4.

Ver. 98. ἐπικρατέουσι.] *Al.* ἑλδομένοισι· *Ibid.*

Ver. 101. Ἀλλ' ἀποπαπτανέουσιν.] Vulgg. Ἀλλὰ ἀποπτανέουσιν. *Barnesius*, intoleran-dâ audaciâ atque etiam inscitiâ, edidit de suo, Αὐτὰρ ἀποπτανέουσιν· ac si αὐτὰρ, quod ordine disposita atque sequentia connectit, idem esset atque ἀλλὰ, quod inter se opposita disjungit. *Eustathius* edidit, Ἀλλ' ἀποπτανέουσιν· Ubi liquet syllabam aliquam intercidisse. *Hesychius* habet, ἀποπαπταίνουσι, (περιβλέπουσιν ὅπως φύγωσι.) Quem ad locum annotat *Gesnerus*, " *fortè legendum* ἀποπτανέουσι·" & *Jos. Hill.* ἀποπαπτανέουσιν. Ex his Celeberrimus *Richardus Bentleius* olim viderat scribendum, ἀποπαπτανέουσιν. Atque eam demum veram esse lectionem ostendunt MSS *Vatican.* & *Florentin.* in quorum utroque ita scriptum repperit Vir doctissimus *Thomas Bentleius.*

Ver. 102. Ἔνθα κε σὴ βουλή.] *Barnesius* mallet legendum, Ἔνθα σε σὴ βουλή. Sed mutato nihil opus. Non enim *Agamemnoni soli*, sed & *toti exercitui* perniciosum fore ait *Ulysses* consilium *Agamemnonis.*

Ibid. —ὄρχαμε λαῶν.] *Al.* οἷ' ἀγορεύεις. Apud *Platonem*, loco jam suprà citato.

Ver. 105. —ἄνωγα.] Vide suprà ad Θ', 322; & ad Α', 37.

Ver. 107. Νῦν δ' εἴη, ὃς——] Pulchrè hos versus παραφράζει *M. Antoninus*, *lib.* 6. § 21. Εἴ τις με ἐλέγξαι, καὶ παραστῆσαί μοι, ὅτι οὐκ ὀρθῶς ὑπολαμβάνω ἢ πράσσω δύναται, χαίρων μεταθήσομαι. Ζητῶ γὰρ τὴν ἀλήθειαν, ὑφ' ἧς οὐδεὶς πώποτε ἐβλάβη. Et § 30. Τὸ ἀνέχεσθαι ἀντιδοξούντων παρρησιαστικῶς ταῖς γνώμαις αὐτοῦ, καὶ χαίρειν εἴ τις δεικνύοι κρεῖττον. Et *lib.* 1, 16, Τὸ ἀκουστικὸν τῶν ἐχόντων τι κοινωφελὲς εἰσφέρειν. Quem ad locum quæ ex *Sophocle* attulit doctissimus *Gatakerus*, lectu sunt dignissima. Cæterum istud, νῦν δ'

Ἢ νέος, ἠὲ παλαιός· ἐμοὶ δέ κεν ἀσμένῳ εἴη.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Ἐγγὺς ἀνὴρ, οὐ δηθὰ ματεύσομεν, αἴκ' ἐθέλητε
Πείθεσθαι· καὶ μήτι κότῳ ἀγάσησθε ἕκαστος,
Οὕνεκα δὴ γενεῆφι νεώτατός εἰμι μεθ' ὑμῖν·
Πατρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ καὶ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι
Τυδέος, ὃν Θήβῃσι χυτὴ κατὰ γαῖα κάλυψε.
Πορθεῖ γὰρ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο,
Ὤκεον δ' ἐν Πλευρῶνι, καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι,
Ἄγριος, ἠδὲ Μέλας, τρίτατος δ' ἦν ἱππότα Οἰνεὺς,
Πατρὸς ἐμεῖο πατήρ· ἀρετῇ δ' ἦν ἔξοχος αὐτῶν.
Ἀλλ' ὁ μὲν αὐτόθι μεῖνε, πατὴρ δ' ἐμὸς Ἄργεϊ νάσθη,
Πλαγχθείς· ὣς γάρ που Ζεὺς ἤθελε καὶ θεοὶ ἄλλοι.
Ἀδρήστοιο δ' ἔγημε θυγατρῶν, ναῖε δὲ δῶμα
Ἀφνειὸν βιότοιο, ἅλις δέ οἱ ἦσαν ἄρουραι
Πυροφόροι, πολλοὶ δὲ φυτῶν ἔσαν ὄρχατοι ἀμφίς·
Πολλὰ δέ οἱ πρόβατ' ἔσκε, κέκαστο δὲ πάντας Ἀχαιοὺς
Ἐγχείῃ· τὰ δὲ μέλλετ' ἀκουέμεν, ὡς ἐτεόν περ.

" Vel juvenis, vel senex: mihi autem lubenti adfuerit.
Inter hos verò & locutus est pugnâ strenuus Diomedes:
" Propè *adest* vir, non diù inquiremus; siquidem velitis
" Obsequi; & haud præ irâ *sententiam meam* vituperetis unusquisque,
" Eo quòd natu minimus sim inter vos.
" Patre tamen ex nobili & ego genere glorior esse
" Tydeo, quem Thebis ingesta terra cooperuit.
" Portheo enim tres filii egregii procreati sunt,
" Habitabant autem in Pleurone & excelsâ Calydone,
" Agrius, & Melas, tertius verò erat eques Oeneus,
" Patris meî pater; virtute autem præstabat inter illos.
" Ast hic quidem ibidem vixit; pater verò meus Argis habitavit,
" Actus-erroribus; ita enim Jupiter voluit, & Dii cæteri.
" Adrasti autem duxit *unam* è filiabus, habitabatque domum
" Divitem opum, abundéque ei erant arva
" Tritici-feracia, multique plantarum erant horti seorsum;
" Multa etiam ei pecora erant; excelluit autem supra omnes Achivos
" Hastæ-peritiâ: hæc verò audienda erant vobis, ut verum est.

εἴη, exponunt *Scholia inedita* in Codice *Harleiano*, ἴτω, "*prodeat.*"

Ver. 109. — βοὴν ἀγαθὸς.] Vide suprà ad *Β*, 408.

Ver. 110. — ματεύσομεν.] *Al.* μαστεύσομεν.

Ver. 111. — κότῳ.] *Al.* χόλῳ.

Ver. 112. — νεώτατος.] *Al.* νεώτερος.

Ver. 114. — κάλυψε.] Cod. *Harleian.* καλύπτει.

Ver. 116. Ὤκεον.] Pronuntiabatur ᾤκευν, vel ᾤκουν· quomodo & scribi posteà cœptum est.

Ver. 117. — ἱππότα,] Vide suprà ad *Δ*, 175.

Ver. 118. — ἐμεῖο.] Cod. *Harleian.* ἐμοῖο.

Ver. 119. — μεῖνε.] *Al.* μίμνε.

Ibid. — νάσθη.] *Al.* ναῖε.

Ver. 122. — ἄρουραι.] Vide suprà ad *Ζ*, 142.

Ver. 123. — ὄρχατοι.] *Schol. Vulg.* Αἱ ἐπίστιχοι φυτεῖαι, κῆποι. *Schol. inedita* in Cod. *Harleiano*; ὄρχατος, ἡ εὔρυθμος τάξις τῶν φυτῶν.

Ver. 125. — τὰ δὲ μέλλετ' ἀκουέμεν.] *Hæc benignè audietis. Hæc benignè vobis audienda erant.* Ταῦτα εἰκὸς ὑμᾶς ἀκοῦσαι. *Schol.*

Τῷ οὐκ ἄν με γένος γε κακὸν καὶ ἀνάλκιδα φάντες,
Μῦθον ἀτιμήσητε πεφασμένον, ὅν κ' εὖ εἴπω.
Δεῦτ' ἴομεν πόλεμόνδε, καὶ οὐτάμενοί περ, ἀνάγκῃ·
Ἔνθα δ' ἔπειτ' αὐτοὶ μὲν ἐχώμεθα δηϊοτῆτος,
Ἐκ βελέων, μή πού τις ἐφ' ἕλκεϊ ἕλκος ἄρηται·
Ἄλλους δ' ὀτρυνέοντες ἐνήσομεν, οἳ τὸ πάρος περ,
Θυμῷ ἦρα φέροντες, ἀφεστᾶσ', οὐδὲ μάχονται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο·
Βὰν δ' ἴμεν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
Ἀλλὰ μετ' αὐτοὺς ἦλθε, παλαιῷ φωτὶ ἐοικώς·
Δεξιτερὴν δ' ἕλε χεῖρ' Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀτρεΐδη, νῦν δή που Ἀχιλλῆος ὀλοὸν κῆρ
Γηθεῖ ἐνὶ στήθεσσι, φόνον καὶ φύζαν Ἀχαιῶν

" Ideò non me genere quidam ignavum & imbellem putantes,
" Sententiam spreveritis liberè-prolatam, quam quidem rectè dixero.
" Agite; eamus ad pugnam, etsi vulnerati, præ-necessitate:
" Ibi deinde ipsi quidem propinqui sternus prælio,
" Extra tela, nè fortè quis super vulnere vulnus accipiat:
" Cæteros verò adhortantes immittemus: qui jam pridem,
" Animo gratificantes, seorsum stant, nec pugnant.
Sic dixit: Illi verò ei omninò quidem auscultabant, atque obsecuti sunt:
Perrexerunt itaque ire, præibátque ipsis rex virorum Agamemnon.
Neque verò cæcam-speculationem habuit inclytus terræ-quassator [*Neptunus*,]
Sed ad ipsos accessit, seni viro similis:
Dexteram autem prehendit manum Agamemnonis Atridæ,
Et eum editâ-voce verbis alatis allocutus est:
" Atride, nunc utique Achillis perniciosum cor
" Lætatur in pectoribus, cædem & fugam Achivorum

Ver. 127. —ἀτιμήσητε.] Cod. *Harleian.* ἀτιμήσαιτε.

Ibid. —ὅν κ' εὖ εἴπω.] *Al.* ὅν κεν εὖ εἴπω.

Ver. 128. — καὶ οὐτάμενοί περ. *Ver.* 28, 29, & 63.

Ver. 129. —ἐχώμεθα δηϊοτῆτος.] *Schol.* ἀπεχώμεθα. Quod rectè reprehendit *Barnesius*; citatis ex *Thucydide*, πολέμου εἴχοντο, & ἔργου εἴχοντο, quæ contrarium ferè sonant ac ἀπείχοντο. *Eustathius*, τὸ δὲ ἐχώμεθα δηϊοτῆτος, inquit, οὐκ ἀντὶ τοῦ ἀντεχώμεθα, —— ἢ μᾶλλον ἀντὶ τοῦ ἀπεχώμεθα μάχης, ὡς ἰσχυροί, ἐκ βελέων· τουτέστιν, ἀπόμαχοι μὲν ὄντες, παραινοῦντες δέ.

Ver. 141. — ὀτρυνέοντες.] *Al.* ὀτρύνοντες. Utrumque salvâ prosodiâ. Vide ad *ά*, 338.

Ver. 132. Θυμῷ ἦρα φέροντες.] *Schol.* Χαριζόμενοι τῇ ψυχῇ τὴν ὀργήν· Rectè. *Barnesius* θυμῷ exponit, *Iræ*; ut de iis scilicet intelligatur, qui *Achillis* partibus faverent. Quod, hoc quidem in loco, importunum est.

Ver. 134. —ἦρχε δ' ἄρα.] *Præibatque, ut par erat.* —*Præibatque, ut solitus est*—.

Ver. 136. —μετ' αὐτοὺς.] *Schol.* Ἀντὶ τοῦ, πρὸς αὐτούς. Quod admodum invenustè est dictum & jejuné. Nam πρὸς αὐτοὺς ἐλθεῖν, est *advenire* solummodó: At μετ' αὐτοὺς ἐλθεῖν, est *ita advenire*, ut iis, ad quos adveneris, deinceps *intersis*. Haud multùm dissimili ratione, apud Latinos; aliud est, si dicas, *Hæc Romæ acta sunt*; aliud, si dicas, *Hæc ad Romam acta sunt*. Prius nimirùm iis de rebus, quæ tum *intra* quàm *extra* urbem sint actæ, rectè dicas; Posterius, ni fallor, non nisi de iis quæ *extra* urbem.

Ibid. —φωτὶ ἐοικώς·]

Omnia Mercurio similis, vocemque coloremque. *Æn.* IV, 558.

Ver. 139. —Ἀχιλλῆος.] Vide suprà ad *γ'*, 324. Et, de prosodiâ; ad *ά*, 51.

Ver. 140. Γηθεῖ ἐνὶ.] *Al.* Γηθέει ἐν.

Δερκομένῳ· ἐπεὶ οὔ οἱ ἔνι φρένες οὐδ' ἠβαιαί·
Ἀλλ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλοιτο, θεὸς δέ ἑ σιφλώσειε·
Σοὶ δ' οὔπω μάλα πάγχυ θεοὶ μάκαρες κοτέουσιν·
Ἀλλ' ἔτι που Τρώων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Εὐρὺ κονίσουσιν πεδίον· σὺ δ' ἐπόψεαι αὐτοὺς
Φεύγοντας προτὶ ἄστυ, νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Ὣς εἰπὼν, μέγ' ἄυσεν, ἐπεσσύμενος πεδίοιο.
Ὅσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον, ἢ δεκάχιλοι
Ἀνέρες ἐν πολέμῳ, ἔριδα ξυνάγοντες Ἄρηος·
Τόσσην ἐκ στήθεσφιν ὄπα κρείων Ἐνοσίχθων
Ἧκεν· Ἀχαιοῖσιν δὲ μέγα σθένος ἔμβαλ' ἑκάστῳ
Καρδίῃ, ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ἥρη δ' εἰσεῖδε χρυσόθρονος ὀφθαλμοῖσι,
Στᾶσ', ἐξ Οὐλύμποιο ἀπὸ ῥίου· αὐτίκα δ' ἔγνω

" Aspicientis, quoniam non ei inest mens, nè exigua quidem.
" Verùm ille quidem sic pereat, deúsque illum ignominiâ-afficiat;
" Tibi verò nondum prorsùs omninò dii beati irati sunt:
" Sed adhuc sanè Trojanorum duces atque principes,
" Latum pulvere-implebunt campum; túque videbis ipsos
" Fugientes ad urbem, à navibus & tentoriis.
Sic locutus, altùm exclamavit, cursu-concitus per campum.
Quantum utique novies-mille exclamant, vel decies-mille
Viri in pugnâ, certamen committentes Martis;
Tantam ex pectoribus vocem rex quassator terræ
Emisit: Achivis autem ingens robur immisit unicuique
In cor, ut indefinentèr pugnarent & præliarentur.
Juno autem inspexit, aureum-solium-habens, oculis;
Stans, ex Olympo à vertice; statimque agnovit

Ver. 141. Δερκομένῳ.] Ita edidit *Barnesius*, rectè & venustè, ex MS, & ex *Eustathio*. Quamvis enim apud *Eustathium* hoc quidem in loco corruptè legatur, quod habent Vulgati, δερκομένου· hoc tamen alibi ita citat *Eustathius*, ut non potuerit non legisse, δερκομένῳ. Nempe, ad *Odyss.* ι. 256, " Ἡμῖν ——— δεισάντων," (cujus constructionis ratio non multùm abludit ab istâ quæ occurrit apud Latinos, " *nostros vidisti* " *flentis ocellos:* ") annotat *Eustathius*, syntaxin istam, ex aliorum locorum non absimilium analogiâ, concinnam esse & elegantem. Sic enim, *inquit ille*, ἐν τῷ,

Ὣς τῶν νήδυμος ὕπνος ἀπὸ βλεφάροιιν ὀλώλει,
Νύκτα φυλασσομένοισι. — *Iliad.* κ', 187.

Καὶ,

——— Ἀχιλλῆος ὀλοὸν κῆρ
Γηθεῖ ——— φόνον ——— Ἀχαιῶν
Δερκομένῳ· ——— *Iliad.* ξ', 139, 141; ὤφειλε γὰρ " δερκομένου " εἰπεῖν. Καὶ,

——— τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ
Σήματ' ἀναγνούσῃ. — *Odyss.* ψ', 205, 206;

——— τοίνυν ——— οὐκ ἂν εἴη ——— σόλοικον ——— διότι ἀσφαλεῖς οἱ πλατιασμοὶ πρὸς σύνταξιν, καὶ ἀσόλοικοι. Ad hæc addit *Barnesius*, τὸ,

——— σφίσι θυμὸς
Λευσσόντων· ——— *Odyss.* ζ, 155, 157.

Mirâ tamen ἀσυστασίᾳ, in versu isto jam citato, *Odyss.* ψ', 206; quam lectionem qui præferrent, *elegantiæ imperitos* appellaverat, in *Notis* ad *Odyss.* ι, 256; eandem ipse prætulit, suoque in loco scripsit, scribendúmque contendit, Σήματ' ἀναγνούσης, *Odyss.* ψ', 206.

Ver. 146. — προτὶ.] *Al.* ποτί.

Ver. 148. Ὅσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον.] Ingens nimirùm è *littore* oriebatur militum ad pugnam invicem se hortantium clamor. Cæterùm *Aristarchi* hoc in loco sive emendationem, sive interpretationem, ἐννεάχειλοι, ἄνδρες ἐννέα χείλη ἔχοντες, rectè damnat *Eustathius*.

Ver. 152. — πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.] Vide suprà ad ι, 232 & 279.

Ver. 154.

Τὸν μὲν ποιπνύοντα μάχην ἀνὰ κυδιάνειραν
Αὐτοκασίγνητον καὶ δαέρα, χαῖρε δὲ θυμῷ·
Ζῆνα δ' ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς πολυπίδακος Ἴδης
Ἥμενον εἰσεῖδε· στυγερὸς δέ οἱ ἔπλετο θυμῷ.
Μερμήριξε δ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη,
Ὅππως ἐξαπάφοιτο Διὸς νόον αἰγιόχοιο·
Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Ἐλθεῖν εἰς Ἴδην, εὖ ἐντύνασαν ἓ αὐτήν,
Εἴ πως ἱμείραιτο παραδραθέειν φιλότητι
Ἧ χροιῇ, τῷ δ' ὕπνον ἀπήμονά τε λιαρόν τε
Χεύῃ ἐπὶ βλεφάροισιν, ἰδὲ φρεσὶ πευκαλίμῃσι.
Βῆ δ' ἴμεν εἰς θάλαμον, τόν οἱ φίλος υἱὸς ἔτευξεν
Ἥφαιστος, πυκινὰς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπῆρσε
Κληῗδι κρυπτῇ· τὴν δ' οὐ θεὸς ἄλλος ἀνῷγεν.
Ἔνθ' ἥγ' εἰσελθοῦσα, θύρας ἐπέθηκε φαεινάς·
Ἀμβροσίῃ μὲν πρῶτον ἀπὸ χροὸς ἱμερόεντος

Satagentem quidem, pugnam per gloriosam,
Fratrem-germanum & levirum, gaudebátque animo.
Jovem verò in summo cacumine fontibus-irriguæ Idæ
Sedentem vidit; odiosus autem ei erat animo.
Anxiè igitur cogitavit deinde magnis-oculis veneranda Juno,
Quomodò deciperet Jovis animum Ægicchi:
Hoc autem ei in animo optimum visum est consilium,
Ire ad Idam, postquam scitè ornâsset se ipsam,
Si fortè *ille* cuperet juxta-dormire amore
Propter ejus pulchritudinem, illi autem somnum jucundúmque dulcémque
Funderet in palpebras atque præcordia prudentia.
Perrexit igitur ire in thalamum, quem ei charus filius struxerat
Vulcanus, solidas autem fores postibus aptaverat
Cum clave arcanâ: quem porro *thalamum* haud deus alius aperire poterat.
Illuc hæc ingressa, fores clausit fulgentes:
Atque ambrosiâ quidem primùm à corpore amabili

Ver. 154. — ἀπὸ ῥίον.] Quâ ratione, ἀπὸ, hîc ultimam producat; item τε, *ver.* 164; & εἰς, *ver.* 166, etiam extra cæsuram: & δὲ, *ver.* 171; vide suprà ad α', 51.

Ver 159. — βοῶπις.] Vide suprà ad δ', 43, 58, & 551.

Ver. 161. Ἥδε δὲ —— ἀρίστη.]
Hæc alternanti potior sententia visa est.
Æn. IV, 287.

Ver. 162. — ἐντύνασαν.] Vide suprà ad ε', 720; & ad ι', 203.

Ibid. — ἓ αὐτήν.] Ita *Barnesius*; Rectè. *Ἑαυτήν, ὃ μᾶλλον* [illegible]*, ἓ αὐτήν· ὡς Ὁμήρῳ γράφειν συνήθως. Eustath.* ad ζ', 551.

Ver. 168. Κληῗδι κρυπτῇ.] Lautissimè hunc ad locum Scholiastes: Οὕτω, *inquit, καλεῖται κληῗδες κρυπταί.*

Ibid. — τὴν δ'.] Nempe θάλαμον. Nonnulli MSS & Editi, τῇ δ'.

Ibid. — ἀνῷγεν.] Editi habent, ἀνῷγεν· ut sit contractum ex *Præterito*, quod vocant, ἀνέῳγεν. Sed isto pacto non constat Temporum ratio. Quare necessariò scribendum ἄνῳγεν, ex Imperfecto vel Aoristo ἄνωγον. Vide suprà ad α', 37.

Ver. 170. Ἀμβροσίῃ μὲν πρῶτον.] *Περιεργίαν οἶμαί τι πάμπολυ διαφέρειν καθαρειότητος. Καὶ γὰρ αἱ γυναῖκες φυκούμεναι καὶ μυριζόμεναι καὶ χρυσὸν φοροῦσαι καὶ πορφύραν, περίεργοι δοκοῦσι. λουτρὸν δὲ, καὶ ἄλειμμα, καὶ κόμης θρέψιν, οὐδεὶς αἰτιᾶται. Χαριέντως δὲ τὴν διαφορὰν ὁ ποιητὴς ἀποδείκνυσιν ἐπὶ τῆς κοσμουμένης Ἥρας,* "Ἀμβροσίῃ μὲν πρῶτον —". *Plutarch. Sympoſiac. Lib.* 6. *Probl.* 7.

Λύματα πάντα κάθηρεν, ἀλείψατο δὲ λίπ' ἐλαίῳ,
Ἀμβροσίῳ, ἑδανῷ, τό ῥά οἱ τεθυωμένον ἦεν·
Τοῦ καὶ κινυμένοιο Διὸς προτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
Ἔμπης ἐς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀϋτμή.
Τῷ ῥ' ἥγε χρόα καλὸν ἀλειψαμένη, ἰδὲ χαίτας
Πεξαμένη, χερσὶ πλοκάμους ἔπλεξε φαεινοὺς,
Καλοὺς, ἀμβροσίους, ἐκ κράατος ἀθανάτοιο.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιον ἑανὸν ἕσαθ', ὅν οἱ Ἀθήνη
Ἔξυσ' ἀσκήσασα, τίθει δ' ἐνὶ δαίδαλα πολλά·
Χρυσείης δ' ἐνετῇσι κατὰ στῆθος περονᾶτο.
Ζώσατο δὲ ζώνην ἑκατὸν θυσάνοις ἀραρυῖαν,
Ἐν δ' ἄρα ἕρματα ἧκεν ἐϋτρήτοισι λοβοῖσι,
Τρίγληνα, μορόεντα· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
Κρηδέμνῳ δ' ἐφύπερθε καλύψατο δῖα θεάων,
Καλῷ, νηγατέῳ· λευκὸν δ' ἦν, ἠέλιος ὥς.
Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.

Sordes omnes purgavit, unxitque se pingui oleo,
Divino, suavi, quod utique sibi odoriferum erat;
Cujus, si modò agitaretur in Jovis solidâ domo,
Etiam ad terrámque & cœlum pervenit halitus:
Eo utique illa corpus pulchrum cùm unxisset, atque capillos
Pexuisset, manibus cincinnos composuit nitentes,
Pulchros, divinos, à capite *fluentes* immortali.
Circùm porrò divinum peplum induit, quod ei Minerva
Expoliverat elaboratè-concinnatum, intexueratque artificii-plena multa:
Aureisque *hoc* fibulis ad pectus *suum* nectebat.
Cinxit autem se zonâ, centum fimbriis concinnatâ;
Inaurésque immisit in scitè-perforatas auriculas,
Tribus-gemmarum-oculis-insignes, elaboratas: gratiáque effulgebat multa.
Calyptrâ porrò desuper velavit se augustissima dearum,
Pulchrâ, recens-factâ; candida autem erat, sol veluti.
Pedibus demùm sub nitidis ligavit pulchros calceos.

Ver. 171. Λύματα.] Vide suprà ad α', 314.

Ibid. — ἀλείψατο.] Notandus hîc *primigenius* & maximè proprius *vocis mediæ* Usus. ἀλείψατο, *unxit se*. Vide suprà ad γ', 141.

Ver. 173. — προτὶ.] *Al.* ποτί.

Ver. 174. Ἔμπης.] Νῦν, inquit Scholiastes, ὁμοίως. Languidè admodum, & importuné. Sententia est; *Si vel tantillum agitaretur, tamen* &c.

Ibid. — ἵκετ' ἀϋτμή.]

Ambrosiæque comæ divinum vertice odorem
Spiravere. ——— *Æn.* I, 407.

Ver. 175, 177. — καλὸν —— καλούς.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 177. — ἀθανάτοιο.] Vide suprà ad α', 398.

Ver. 178. — ἀμβρόσιον ἑανὸν ἕσαθ', ὅν οἱ Ἀθήνη.] Ἑανὸς, *peplum*, est ab ἕννυμι· Ἑανὸς, *tenuis*, est (ni fallor) ex ἑάω. Nam καλλιστερὴς ἑανὸς, idem est quod εὔρυτος καὶ διάχυτος. Unde *Eustathius* conjecit, ἑανὸν dictum, quasi ῥεανόν. Quòd est valdè infœcetum. In utroque horum vocabulorum, mirè cæcutierunt & *Grammatici* & de re *prosodiacâ* Scriptores. Vide suprà ad γ', 385. Cæterùm quâ ratione ἀμβρόσιον, & ἑανὸν, & ὃν, hîc ultimam producant; item τρίγληνα, *ver.* 183; & ἠέλιος, *ver.* 185; vide suprà ad α', 51.

Ver. 179. Ἔξυσ'.] *Tenue texuerat* ——.

Ver. 182. — ἄρα.] *Ut solita erat; Ut æquum erat* ——.

Ver. 184. — καλύψατο] Vide suprà ad *ver.* 171; item ad γ', 141.

Ver. 185, 186. Καλῷ ——— καλά.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 191.

Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῒ θήκατο κόσμον,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο· καλεσσαμένη δ' Ἀφροδίτην,
Τῶν ἄλλων ἀπάνευθε θεῶν, πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο, φίλον τέκος, ὅττι κεν εἴπω;
Ἦέ κεν ἀρνήσαιο, κοτεσσαμένη τόγε θυμῷ,
Οὕνεκ' ἐγὼ Δαναοῖσι, σὺ δὲ Τρώεσσιν ἀρήγεις;
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἥρη, πρέσβα θεὰ, θυγάτηρ μεγάλοιο Κρόνοιο,
Αὔδα ὅ, τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
Εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστί.
Τὴν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
Δὸς νῦν μοι φιλότητα καὶ ἵμερον, ᾧ τε σὺ πάντας
Δαμνᾷ ἀθανάτους, ἠδὲ θνητοὺς ἀνθρώπους.
Εἶμι γὰρ ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,
Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθὺν,
Οἵ μ' ἐν σφοῖσι δόμοισιν ἐῢ τρέφον ἠδ' ἀτίταλλον,

Tum postquam omnem circum corpus adposuerat ornatum,
Perrexit ire ex thalamo; advocatámque Venerem,
Ab aliis seorsum diis, verbis *ita* allocuta est:
" Nunquid mihi obsequi voles, dilecta filia, *in eo* quod dixero?
" An recusaveris; irata ob id animo,
" Quòd ego Danais, tu autem Trojanis auxiliaris?
Huic autem respondit dein Jovis filia Venus:
" Juno, veneranda Dea, filia magni Saturni,
" Eloquere quod in-animo habes: perficere enim me animus jubet,
" Si possum quidem perficere, & si perfici potest.
Hanc autem dolos-struens allocuta est veneranda Juno:
" Da nunc mihi amabilitatem & desiderium, quo utique tu omnes
" Domas immortales, atque mortales homines:
" Vado enim visura almæ fines terræ,
" Oceanúmque, deorum parentem, & matrem Tethyn;
" Qui me in suis ædibus magnâ-cum-curâ-nutrierunt & educârunt,

Ver. 191. — κεν ἀρνήσαιο.] *Al.* ἀπαρνήσαιο.

Ver. 195. Αὔδα ὅ, τι φρονέεις· —— τετελεσμένον ἐστί.] *Plebeia sanè omnia,* (inquit Scaliger, Poëtic. Lib. 5, cap. 3.) *atque quovis ingenio parabilia.* At Quintilianus: *Homerum nemo in Magnis sublimitate, in Parvis proprietate superaverit.* Lib. 10, cap. 1. Et Scholia Victorian. ad ί, 212; Εἰς ταπεινὸν ἐναγγελίαν οὐδεὶς τοσαύτην ἐπέθηκε σεμνότητα.

—— Tune, ô regina, quid optes,
Explorare labor; mihi jussa capessere fas est. *Æn.* I, 80.

Ibid. — ἄνωγεν.] Vide suprà ad Θ', 322; & ad ά, 37.

Ver. 197. — δολοφρονέουσα προσηύδα.]
—— simulatâ mente locutam. *Æn.* IV, 105.

Ver. 198. — σὺ πάντας Δαμνᾷ ἀθανάτους.]
—— —— affatur *Amorem*:
Nate, meæ vires, mea magna potentia; solus,
Nate, Patris summi qui tela Typhoëa temnis. *Æn.* I, 667.

Ver. 201. Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν.
Oceanumque patrem rerum. ——
Georgic. IV, 382.
Ὅμηρος εἰπὼν, " Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, " καὶ μητέρα Τηθὺν," πάντα εἴρηκεν ἔκγονα ῥοῆς τε καὶ κινήσεως. *Plato in Theæteto.*

Ver. 202. — ἐῢ τρέφον.] *Al.* εὔτρεφον, & ἐΰτρεφον.

Δεξάμενοι Ῥείης, ὅτε τε Κρόνον εὐρύοπα Ζεὺς
Γαίης νέρθε καθεῖσε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
Τοὺς εἶμ' ὀψομένη, καὶ σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω·
Ἤδη γὰρ δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται
Εὐνῆς καὶ φιλότητος, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
Εἰ κείνω γ' ἐπέεσσι παραιπεπιθοῦσα φίλον κῆρ
Εἰς εὐνὴν ἀνέσαιμι ὁμωθῆναι φιλότητι,
Αἰεί κέ σφι φίλη τε καὶ αἰδοίη καλεοίμην.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη·
Οὐκ ἔστ', οὐδὲ ἔοικε, τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι·
Ζηνὸς γὰρ τοῦ ἀρίστου ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαύεις.
Ἦ, καὶ ἀπὸ στήθεσφιν ἐλύσατο κεστὸν ἱμάντα,
Ποικίλον· ἔνθα δέ οἱ θελκτήρια πάντα τέτυκτο·
Ἔνθ' ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ' ἵμερος, ἐν δ' ὀαριστὺς,
Πάρφασις, ἥ τ' ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων·
Τόν ῥά οἱ ἔμβαλε χερσὶν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τῆ νῦν τοῦτον ἱμάντα, τεῷ δ' ἐγκάτθεο κόλπῳ,

" Excipientes à Rheâ, quandò nempe Saturnum latè sonans Jupiter
" Terram subter dejecit & infructuosum mare.
" Hos vado visura, & ipsis acerbas lites dirimam:
" Jam enim diuturno tempore inter se abstinent
" Cubili & amore, quoniam ira *eis* invasit animum.
" Quod-si illos quidem verbis *meis* persuasos suo-sibi animo
" In lectum reduxero, ut-jungantur amore;
" Semper sanè eis dilectáque & veneranda vocabor.
Hanc autem rursus allocuta est amans-risum Venus:
" Non licet, neque decet, tu-quod-petisti, recusare:
" Jovis enim potentissimi in ulnis dormis.
Dixit, & à pectoribus solvit acu-pictum cingulum,
Varium; in eo autem sibi delinimenta omnia inclusa erant:
Ibi inerat quidem amor, inerat desiderium, inerat & amantium-colloquium,
Blandiloquentia scilicet, quæ furtim-surripit mentem etiam prudentium:
Hoc utique ei imposuit manibus, verbáque fecit, dixitque:
" Accipe nunc hoc cingulum, tuoque reconde sinu,

Ver. 203. — ὅτε τε] *Quando videlicet* ——.

Ibid. — εὐρύοπα.] Vide suprà ad α', 175, 498.

Ver. 204. ἀτρυγέτοιο.] Ἀκαταπονήτου, πολλῆς· ἢ, ὡς ἔνιοι φασὶ, τῆς ἀκάρπου. *Schol.* ad α', 316.

Ver. 205. — ἄκριτα.] Vide suprà ad α', 309, 314.

Ver. 212. Οὐκ ἔστ', οὐδὲ ἔοικε.] Οὔτε πρέπον, οὔτε δυνατόν. *Schol. Al.* οὐδ' ἐπέοικε.

—— Quis talia demens
Abnuat? —————— *Æn.* IV, 107.

Ibid. — τεὸν ἔπος.] Quâ ratione τεὸν, hîc ultimam producat; item ὄρεα, *ver.* 227; vide suprà ad α', 51.

Ver. 216. — ἐν δ' ἵμερος.] Apud *Sextum Empiricum*, ἔνι δ' ἵμερος.

Ver. 217. — φρονεόντων.] Apud *Aristotelem*, φρονέοντος· *Ethic. Eudem. lib.* 6, *cap.* 6; & *Ethic. Nicomach. lib.* 7, *cap.* 7. Ἀλλὰ καὶ περὶ Ποιητικῆς ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι " Ἔνθ' " ἔνι μὲν φιλότης, ἐνθ' ἵμερος, " —— *Plutarch. de audiend. Poëtis*, sub initio.

Ver. 218. Τόν ῥα.] *Hoc, inquam.* — *Hoc utique* ——.

Ver. 219. Τῆ ——, τεῷ δ' ἐγκάτθεο κόλπῳ.] Cod. *Harleian.* Τῆ ——, τεῷ ἐγκάτθεο κόλπῳ. Atque ita quidem istud Τῆ semper usurpat *Homerus* ἀσυνδέτως·

Τῆ δὲ τόδε κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τανύσσαι. *Odyss.* ε', 346.

Κήρυξ,

Ποικίλον, ᾧ ἔνι πάντα τετεύχαται· οὐδέ σε φημὶ
Ἄπρηκτόν γε νέεσθαι, ὅ, τι φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη,
Μειδήσασα δ' ἔπειτα ἑῷ ἐγκάτθετο κόλπῳ.
Ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἥρη δ' ἀΐξασα, λίπεν ῥίον Οὐλύμποιο,
Πιερίην δ' ἐπιβᾶσα, καὶ Ἠμαθίην ἐρατεινὴν,
Σεύατ' ἐφ' ἱπποπόλων Θρηκῶν ὄρεα νιφόεντα,
Ἀκροτάτας κορυφὰς, οὐδὲ χθόνα μάρπτε ποδοῖιν.
Ἐξ Ἀθόω δ' ἐπὶ πόντον ἐβήσατο κυμαίνοντα·
Λῆμνον δ' εἰσαφίκανε, πόλιν θείοιο Θόαντος,
Ἔνθ' Ὕπνῳ ξύμβλητο, κασιγνήτῳ Θανάτοιο,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ὕπνε, ἄναξ πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων,
Εἰ μὲν δή ποτ' ἐμὸν ἔπος ἔκλυες, ἠδ' ἔτι καὶ νῦν

"Varium, in quo omnia inclusa sunt: neque te puto
"Re-infectâ redituram, quicquid mentibus tuis concupieris.
Sic dixit: Subrisit autem magnos-oculos-habens veneranda Juno;
Subridensque, deinde suo recondidit sinu.
Ac tum quidem ivit ad domum, Jovis filia, Venus:
Juno autem festinans reliquit verticem Olympi,
Pieriámque supergressa, & Emathiam amœnam,
Ferebatur super equestrium Thracum montes nivosos,
Summa cacumina: neque terram carpebat pedibus.
Ex Atho autem ad pontum descendit fluctuantem:
Lemnúmque pervenit, *in* urbem divini Thoantis,
Ubi Somnum convenit, fratrem Mortis,
Inque ejus hæsit manu, veráque fecit, dixitque:
"Somne, rex omniúmque deorum omniúmque hominum;
"Si quidem unquam-anteà meo verbo auscultâsti, etiam nunc

Κάρυξ, τῇ δὴ τοῦτο πόρε κρέας, ὄφρα φάγησι. *Odyss.* θ', 477.
Κύκλωψ, τῆ, πίε οἶνον. ——— *Odyss.* ι', 347.
Τῆ, τόδε φάρμακον ἐσθλὸν ἔχων, ἐς δώματα Κίρκης
Ἔρχευ. ——— *Odyss.* κ', 287.
Ita nimirùm ultimum hunc versum scribit *Eustathius* in *commentario*; cùm Editi habeant, Ἔχων δ' ἐς δώματα Κίρκης Ἔρχευ.

Ver. 220. — τετεύχαται.] Vide suprà ad δ', 37.

Ver. 221. Ἄπρηκτον.] Vide suprà ad ν', 192.

Ver. 222. — βοῶπις.] Vide suprà ad α', 551.

Ver. 223. ἑῷ.] *Al.* μέσῳ.

Ver. 225. — ἀΐξασα.]
Illa viam celerans ———
——— cito decurrit tramite virgo.
Æn. V, 609.

Ver. 227. — νιφόεντα.] Quâ analogiâ vox νιφόεντα, quæ primam *corripit*, deducta sit ex νίφειν, quæ primam *producit*; vide suprà ad α', 338; & ad μ', 280.

Ver. 228. — οὐδὲ χθόνα μάρπτε ποδοῖιν.] Vide suprà ad ε', 769. Et de proprio significatu temporis istius imperfecti, μάρπτε, vide ad ν', 84.

Ver. 229. — Ἀθόω.] Ita *Barnesius*: Rectè, ut opinor. *Al.* Ἄθω.

Ibid. — ἐβήσατο.] *Al.* ἐβήσετο. Vide suprà ad β', 35; & ad ι', 109.

Ver. 231. — ὕπνῳ — κασιγνήτῳ Θανάτοιο.]
Tum consanguineus Leti Sopor ———.
Æn. VI, 278.

Ver. 232. — ἄρα.] *Ut solent amici obviam facti*, ———.

Vea. 234. Εἰ μὲν.] *Al.* apud *Eustathium*, Ἦ μὲν. Non malè; inquit *Barnesius*. At *Eustathius*; γράφεται, inquit, καὶ "Εἰ μὲν·" ὃ καὶ κρεῖττον.

Πείθευ· ἐγὼ δέ κέ τοι εἰδέω χάριν ἤματα πάντα·
Κοίμησόν μοι Ζηνὸς ὑπ' ὀφρύσιν ὄσσε φαεινώ,
Αὐτίκ', ἐπεί κεν ἐγὼ παραλέξομαι ἐν φιλότητι.
Δῶρα δέ τοι δώσω, καλὸν θρόνον, ἄφθιτον αἰεί,
Χρύσεον· Ἥφαιστος δέ κ' ἐμὸς πάϊς ἀμφιγυήεις
Τεύξει ἀσκήσας, ὑπὸ δὲ θρῆνυν ποσὶν ἥσει,
Τῷ κεν ἐπισχοίης λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφωνεε νήδυμος Ὕπνος·
Ἥρη, πρέσβα θεά, θύγατερ μεγάλοιο Κρόνοιο,
Ἄλλον μέν κεν ἔγωγε θεῶν αἰειγενετάων
Ῥεῖα κατευνήσαιμι, καὶ ἂν ποταμοῖο ῥέεθρα
Ὠκεανοῦ, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται·
Ζηνὸς δ' οὐκ ἂν ἔγωγε Κρονίονος ἆσσον ἱκοίμην,
Οὐδὲ κατευνήσαιμ', ὅτε μὴ αὐτός γε κελεύοι.
Ἤδη γάρ με καὶ ἄλλο τεὴ ἐπίνυσσεν ἐφετμή,
Ἤματι τῷ, ὅτ' ἐκεῖνος ὑπέρθυμος Διὸς υἱὸς
Ἔπλεεν Ἰλιόθεν, Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξας.
Ἤτοι ἐγὼ μὲν ἔθελξα Διὸς νόον αἰγιόχοιο

" Obsequere, ego autem tibi habeo gratias dies omnes:
" Sopito mihi Jovis sub palpebris oculos fulgentes,
" Statim, postquam ego accubuero in amore,
" Dona autem tibi dabo, pulchrum solium, incorruptum in-perpetuum,
" Aureum; Vulcanus nempè meus filius utroque-pede-claudus
" Fabricabit elaboratum; sub pedibúsque scabellum mittet,
" Cui utique imponas nitidos pedes dum-convivaris.
Hanc autem respondens allocutus est suavis Somnus;
" Juno, veneranda dea, filia magni Saturni,
" Alium quidem ego deorum sempiternorum
" Facilè sopiverim; etiam torrentis fluenta
" Oceani, qui quidem parens omnibus est:
" Jovem autem non ego Saturnium propè adiero,
" Neque sopivero, quandò non ipse quidem jusserit.
" Jam enim me & aliàs tuum sapere-fecit mandatum,
" Die isto, quando ille magnanimus Jovis filius [*Hercules*]
" Navigabat ex Ilio, Trojanorum urbe direptâ.
" Tum ego sanè demulsi Jovis mentem Ægiochi

Ibid. — ἐμὸν ἔπος.] Cod. *Harleian.* ἐμὸν ἔπος. Quod & ferri potest.

Ver. 235. — εἰδέω χάριν.] Cod. *Harleian.* ἰδέω χάριν, " *gratias habebo.*"

Ver. 236. Κοίμησον.] Cod. *Harleian.* Κοίμασον.

Ver. 237. — παραλέξομαι ἐν φιλότητι.] *Al.* παραλέξομαι φιλότητι. Vide autem suprà ad β', 515.

Ver. 238. — καλόν.] Vide suprà ad β', 43.

Ibid. — ἄφθιτον.] De hujus vocis prosodiâ, vide suprà ad γ', 339.

Ver. 246. Ὠκεανοῦ, ὅσπερ γένεσις.] Vide suprà ad *ver.* 201.

Ibid. — τέτυκται.] Vide suprà ad α', 37.

Ver. 247. — Κρονίωνος.] De prosodiâ vocis Κρονῖωνος & Κρονΐωνος, vide suprà ad α', 397; ad ζ'. 464; & ad ν', 46.

Ver. 249. — ἄλλο τεὴ ἐπίνυσσεν ἐφετμή.] *Al.* ἄλλοτε ἦ (vel ἄλλοθ' ἡ) ἐπίνυσσεν ἐφετμή. Tumque vox ἐπίνυσσεν referenda ad præcedentem Ζεύς. Sed præstat vulgata Lectio.

Ver. 250. — ὅτ' ἐκεῖνος.] *Al.* ὅτι κεῖνος.

Ver. 252. — ἔθελξα.] *Eustathius*, & MSS, & Editi plurimi, & Scholiastes habet, ἔλεξα.

Quæ

Νήδυμος ἀμφιχυθείς· σὺ δέ οἱ κακὰ μήσαο θυμῷ,
Ὄρσασ' ἀργαλέων ἀνέμων ἐπὶ πόντον ἀήτας·
Καί μιν ἔπειτα Κόωνδ' εὖ ναιομένην ἀπένεικας,
Νόσφι φίλων πάντων· ὁ δ' ἐπεγρόμενος χαλέπαινε,
Ῥιπτάζων κατὰ δῶμα θεούς· ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων
Ζήτει, καί κέ μ' ἄϊστον ἀπ' αἰθέρος ἔμβαλε πόντῳ,
Εἰ μὴ Νὺξ δμήτειρα θεῶν ἐσάωσε καὶ ἀνδρῶν,
Τὴν ἱκόμην φεύγων· ὁ δ' ἐπαύσατο, χωόμενός περ·
Ἅζετο γὰρ, μὴ Νυκτὶ θοῇ ἀποθύμια ἕρδοι.
Νῦν αὖ τοῦτό μ' ἄνωγας ἀμήχανον ἄλλο τελέσσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶπις πότνια Ἥρη·
Ὕπνε, τίη ἢ σὺ ταῦτα μετὰ φρεσὶ μενοινᾷς;
Ἦ φῄς, ὡς Τρώεσσιν ἀρηγέμεν εὐρύοπα Ζῆν',
Ὡς Ἡρακλῆος περὶ χώσατο, παιδὸς ἑοῖο;
Ἀλλ' ἴθ', ἐγὼ δέ κέ τοι Χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων
Δώσω ὀπυιέμεναι, καὶ σὴν κεκλῆσθαι ἄκοιτιν,
Πασιθέην, ἧς αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα.

" Suavis circumfusus: tu autem ei mala struebas animo,
" Excitatis sævorum ventorum in pontum flatibus:
" Et eum deinde ad Con benè habitatam de-cursu-detulisti,
" Seorsum ab amicis omnibus: *Jupiter* autem experrectus indignabatur,
" Proturbans per domum deos; me autem maximè omnium
" Quærebat, & me perditum ab æthere injecisset ponto,
" Nisi Nox domitrix deorum servâsset & hominum,
" Quam adivi fugiens: ille autem cohibuit-se, iratus licet;
" Verebatur enim, nè Nocti celeri ingrata-animo faceret.
" Jamque rursus hoc me jubes periculosissimum aliud perficere.
Hunc autem rursus allocuta est magnis-oculis veneranda Juno:
" Somne, quid verò tu hæc in mentibus tuis cogitas?
" Putásne ità Trojanis favere latè-sonantem Jovem,
" Sicut propter Herculem iratus est, filium suum?
" Quin ito *mecum*; ego autem tibi Gratiarum unam juniorum
" Dabo ducendam, & tuam vocandam conjugem,
" Pasitheam, quam semper cupis dies omnes.

Quæ si vera Lectio, erit (ut opinor) non à λέγω, sed ab inusitato λέχω. Vide suprà ad β, 515.

Ver. 253. — οἱ] *Herculi.*

Ver. 256. Νόσφι.] Vide suprà ad α, 349.

Ibid. — ἐπεγρόμενος.] *Al.* ἀντεγρόμενος.

Ver. 259. — δμήτειρα.] *Al.* μήτειρα. Sed præstat vulgata Lectio.

Ver. 262. — ἄνωγας.] Vide suprà ad θ', 322.

Ver. 265. — ἀρηγέμεν.] *Al.* ἀρηξέμεν.

Ver. 266. — περὶ χώσατο.] *Al.* ἀπεχώσατο.

Ver. 267. ἐγὼ δέ κέ τοι Χαρίτων μίαν—.]
Sunt mihi bis septem præstanti corpore Nymphæ;
Quarum, quæ formâ pulcherrima, Deiopeiam
Connubio jungam stabili, propriamque dicabo;
Omnes ut tecum meritis pro talibus annos
Exigat, & pulchrâ faciat te prole parentem. *Æn.* I, 75.

Ver. 269. — ἧς αἰὲν ἐέλδεαι.] Ita edidit *Barnesius*, ex *ver.* 276, infrà. Alii omnes legunt, ἱμείρεαι. Quæ si vera sit Lectio, scribendum aut ἧς αἰὲν ἱμείρεαι, aut siquid simile. Nam ἱμείρεαι, ut rectè observavit *Barnesius*, primam producit. Porrò, totum hunc versum omittunt Codd. *Harleiani* bini, à *Th. Bentleio* collati.

Ver. 271.

Ὣς φάτο· χήρατο δ' Ὕπνος, ἀμειβόμενος δὲ προσηύδα·
Ἄγρει νῦν μοι ὄμοσσον ἀάατον Στυγὸς ὕδωρ,
Χειρὶ δὲ τῇ ἑτέρῃ μὲν ἕλε χθόνα πουλυβότειραν,
Τῇ δ' ἑτέρῃ ἅλα μαρμαρέην· ἵνα νῶϊν ἅπαντες
Μάρτυροι ὦσ' οἱ ἔνερθε θεοὶ Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες·
Ἦ μὲν ἐμοὶ δώσειν Χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων,
Πασιθέην, ἧς τ' αὐτὸς ἐέλδομαι ἤματα πάντα.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Ὤμνυε δ', ὡς ἐκέλευε, θεοὺς δ' ὀνόμηνεν ἅπαντας
Τοὺς ὑποταρταρίους, οἳ Τιτῆνες καλέονται.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε, τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
Τὼ βήτην, Λήμνου τε καὶ Ἴμβρου ἄστυ λιπόντε,
Ἠέρα ἑσσαμένω, ῥίμφα πρήσσοντε κέλευθον·
Ἴδην δ' ἱκέσθην πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν,
Λεκτόν· ὅθι πρῶτον λιπέτην ἅλα· τὼ δ' ἐπὶ χέρσου
Βήτην· ἀκροτάτη δὲ ποδῶν ὕπο σείετο ὕλη.
Ἔνθ' Ὕπνος μὲν ἔμεινε, πάρος Διὸς ὄσσε ἰδέσθαι,

Sic dixit: Gavisus est autem Somnus, respondénsque allocutus est:
" Age, nunc mihi jura inviolabilem Stygis aquam,
" Manúque alterâ quidem tange terram almam,
" Alterâ verò mare marmoreum; ut nobis omnes
" Testes sint inferi dii, Saturnum circa existentes;
" Omninò *te* mihi daturam-esse Gratiarum unam juniorum,
" Pasitheam, quam & ego cupio dies omnes.
Sic dixit: Neque non obsecuta-est dea ulnas-candida Juno;
Jurabat autem ut *is* jubebat, deósque nominabat omnes
Subtartareos, qui Titanes appellantur.
Tum postquàm juraverátque, absolverátque juramentum,
Ipsi *simul* ibant, Lemnique & Imbri urbe relictâ,
Caligine induti, celeritèr conficientes iter:
Ad Idam autem pervenerunt fontibus irriguam, matrem ferarum,
Ad Lecton; ubi primùm liquerunt mare: hique super terra
Ibant: summa autem sub pedibus quassabatur sylva.
Atque illic Somnus quidem mansit, antequam Jovis oculi viderent *eum*,

Ver. 271. — ἀάατον Στυγὸς ὕδωρ.] Vide suprà ad Θ', 369.

Ver. 274. Μάρτυροι.] Vide suprà ad α', 338.

Ibid. — ὦσ' οἱ.] *Al.* ὦσιν. *Al.* ὅσσοι.

Ibid. — ἔνερθε θεοὶ.] *Titanes*, ver. 279.

Ver. 279. — οἳ Τιτῆνες καλέονται.] Ἀντὶ δὲ τοῦ, " Οἱ Τιτῆνες καλέονται," προσγράφουσί τινες ἕτερον στίχον τοῦτον,

Ὤμνυε δ' ἐκ πέτρης καταλειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ. *Eustath.*

Quem quidem versum hoc modo citat *Barnesius*,

Ὤμνυε δ' ἐκ πέτρηφι καταλειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ.

Vide suprà ad ν', 588.

Ver. 282. — πρήσσοντε.] Vide suprà ad ν', 192.

Ver. 284. Λεκτόν.] Vide suprà ad β', 515.

Ver. 285. — ἀκροτάτη δὲ ποδῶν ὕπ' ἐσείετο ὕλη.] Ita edidit *Barnesius*. *Al.* ὑποσείετο.

——— dat euntibus ingens
Sylva locum. ———
Æn. VII, 676.

Ibid. — ὕλη.] Vide suprà ad γ', 151.

Ver. 286. — ἔμεινε, ——— ὄσσε ἰδέσθαι.] *Al.* ἔμιμνε, ——— ὄσσεν ἱκέσθαι.

Ver. 287.

Εἰς ἐλάτην ἀναβὰς περιμήκετον, ἣ τότ' ἐν Ἴδῃ
Μακροτάτη πεφυῦια δι' ἠέρος αἰθέρ' ἵκανεν·
Ἔνθ' ἧς' ὄζοισιν πεπυκασμένος εἰλατίνοισιν,
Ὄρνιθι λιγυρῇ ἐναλίγκιος, ἥν τ' ἐν ὄρεσσι
Χαλκίδα κικλήσκουσι θεοί, ἄνδρες δὲ Κύμινδιν.
Ἥρη δὲ κραιπνῶς προσεβήσατο Γάργαρον ἄκρον
Ἴδης ὑψηλῆς· ἴδε δὲ νεφεληγερέτα Ζεύς.
Ὡς δ' ἴδεν, ὥς μιν ἔρως πυκινὰς φρένας ἀμφεκάλυψεν,
Οἷον ὅτε πρώτιστον ἐμισγέσθην φιλότητι,
Εἰς εὐνὴν φοιτῶντε, φίλους λήθοντε τοκῆας·
Στῆ δ' αὐτῆς προπάροιθεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἥρη, πῆ μεμαυῖα κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἱκάνεις;
Ἵπποι δ' οὐ παρέασι καὶ ἅρματα, τῶν κ' ἐπιβαίης,

Abiete conscensâ admodum-procerâ, quæ tunc in Idâ
Altissima enata per aërem ad æthera ibat:
Illic *is* sedit ramis densè-opertus abiegnis,
Avi argutæ similis, quam utique in montibus
Chalcidem nominant dii, homines autem Cymindin.
Juno autem celeriter conscendebant *in* Gargarum summum
Idæ excelsæ: vidit autem *eam* nubes-cogens Jupiter.
Ut verò vidit, continuò illum amor prudentia præcordia cooperuit.
Perinde-ac quando primùm congressi sunt amore,
Cubili initio suis clam parentibus:
Stetit autem ipsam ante, verbáque fecit, dixitque:
" Juno, quò festinans ab Olympo huc venis?
" Equi autem non adsunt & currus, quos conscendas.

Ver. 287. ἣ τότ' ἐν Ἴδῃ.] Nugator hîc planè Scholiastes: Διὰ τοῦτο "Τότε," inquit, ἀνῄρηκε τὸ ψεῦδος· ὥστε μὴ ζητεῖν αὐτήν.

Ver. 290. Ὄρνιθι λιγυρῇ ἐναλίγκιος.]

Alitis in parvæ subito collecta figuram.
Æn. XII, 862.

Cæterùm quâ ratione, ὄρνιθι, hîc ultimam producat; item δὲ, *ver.* 293; vide suprà ad ά, 51.

Ver 291. Χαλκίδα κικλήσκουσι θεοί, ἄνδρες δὲ Κύμινδιν.] De hâc loquendi ratione, mihi id veri simillimum videtur; quæ *Eruditioribus* usitata fuerint nomina, *Diis* tributa; quæ vulgo magis trita, *Hominibus*. Nimirùm, quam *Chalcidem* appellabant *Græci eruditiores* avem; ei, apud *vulgus Ionicum*, nomen erat *Cymindi*. Ἡ Χαλκὶς ὀλιγάκις μὲν φαίνεται· οἰκεῖ γὰρ ὄρη· —— κύμινδιν δὲ καλοῦσιν Ἴωνες αὐτήν. *Aristot. de Hist. Animal. lib.* 9. *cap.* 12. *Plato* in eâ erat sententiâ; quæ *Rei naturam* quodammodo vi & significatu suo exprimerent *Nomina*, illa utique Diis tributa. Δῆλον γὰρ δὴ, ὅτι οἵ γε θεοὶ αὐτὰ καλοῦσι πρὸς ὀρθότητα, ἅπερ ἐστὶ φύσει ὀνόματα. —— Τὸν "Ἀστυάνακτα" ἄρα ὀρθότερον ᾤετο κεῖσθαι τῷ παιδὶ [τοῦ Ἕκτορος,] ἢ τὸ Σκαμάνδριον· "Οἶος γάρ σφιν ἔρυτο πόλιν καὶ τείχεα μακρά." Διὰ ταῦτα δὴ, ὡς ἔοικεν, ὀρθῶς ἔχει καλεῖν τὸν τοῦ σωτῆρος υἱὸν, Ἀστυάνακτα τοῦτον ὃ ἔσωζεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. *Plat. in Cratylo.* De aliorum hâc in re sententiâ, vide quæ suprà ad ά, 403.

Ver. 292. — προσεβήσατο.] *Al.* προσεβήσετο. Vide suprà ad β', 35; & ad ί, 109.

Ver. 293. — νεφεληγερέτα.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 294. Ὡς δ' ἴδεν, ὥς μιν ἔρως,] Scholiasti, ἔρος· Ut infrà, *ver.* 315.

Ὡς ἴδον, ὡς ἐμάνην· —— *Theocrit.*
Ut vidi, ut perii! ——
Virgil. Eclog. VIII, 41.

—— ille repentè
Accepit solitam flammam, notusque medullas
Intravit calor, & labefacta per ossa cucurrit. ——
Sensit læta dolis, & formæ conscia conjux.
Æn. VIII, 388.

Ver. 295. — πρώτιστον ἐμισγέσθην.] Cod. *Harleian.* πρῶτόν περ ἐμισγέσθην.

Ver. 299. — τῶν κ' ἐπιβαίης.] *Quos utique* con-

Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
Ἔρχομαι ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,
Ὠκεανόν τε, θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθὺν,
Οἵ μ' ἐν σφοῖσι δόμοισιν ἐῢ τρέφον ἠδ' ἀτίταλλον·
Τοὺς εἶμ' ὀψομένη, καί σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω.
Ἤδη γὰρ δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται
Εὐνῆς καὶ φιλότητος· ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
Ἵπποι δ' ἐν πρυμνωρείῃ πολυπιδάκου Ἴδης
Ἑστᾶσ', οἵ μ' οἴσουσιν ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρήν.
Νῦν δέ σευ εἵνεκα δεῦρο κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἱκάνω,
Μήπως μοι μετέπειτα χολώσεαι, αἴκε σιωπῇ
Οἴχωμαι πρὸς δῶμα βαθυῤῥόου Ὠκεανοῖο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἥρη, κεῖσε μὲν ἔστι καὶ ὕστερον ὁρμηθῆναι,
Νῶϊ δ', ἄγ', ἐν φιλότητι τραπείομεν εὐνηθέντε·
Οὐ γὰρ πώποτέ μ' ὧδε θεᾶς ἔρος, οὐδὲ γυναικὸς,
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι περιπροχυθεὶς ἐδάμασσεν,
Οὐδ' ὁπότ' ἠρασάμην Ἰξιονίης ἀλόχοιο,

Hunc autem dolos-struens allocuta est veneranda Juno;
" Eo visura almæ fines terræ,
" Oceanúmque deorum parentem, & matrem Tethyn,
" Qui me in suis ædibus magnâ-cum-curâ nutriêrunt & educârunt;
" Hos vado visura, & ipsis acerbas lites dirimam.
" Jam enim diuturno tempore inter se abstinent
" Cubili & amore: quoniam ira eis invasit animum.
" Equi autem in radicibus fontibus-irriguæ Idæ
" Stant, qui me ferent supra aridúmque & humidum.
" Nunc verò tui gratiâ huc ab Olympo ob hoc venio,
" Ne-fortè mihi posthàc irascaris, si silentio
" Abeam ad domum profundè-fluentis Oceani.
Hanc autem respondens allocutus est nubes-cogens Jupiter:
" Juno, illuc quidem licet & posthac proficisci;
" Nos autem age amore congrediamur concumbentes:
" Non enim unquam mihi sic deæ amor, neque mulieris,
" Animum in pectoribus circumfusus domuit:
" Neque quandò captus-fui amore Ixioniæ uxoris,

conscendas. Rectè hîc notavit *Barnesius*, ad sententiam *aliquid*, ad versum explendum *nihil* conferre istud κέ. Quod & in solutâ oratione, apud *Platonem* aliosque, facile est observatu.

Ver. 302. Ὠκεανόν τε, θεῶν γένεσιν.] Vide suprà ad *ver.* 201.

Ver. 303. — ἐῢ τρέφον.] *Al.* ἐΰτρεφον.

Ver. 307. — πολυπιδάκου.] *Al.* πολυπιδάκων.

Ver. 310. — μετέπειτα χολώσεαι.] *Al.* μετόπισθε κοτέσσεαι. Ut ά, 82, — μετόπισθεν ἔχει κότον. Et *Odyss.* ί, 147, Μήπως τοι μετόπισθε χολωσάμενος——.

Ver. 312. — νεφεληγερέτα.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 314. Νῶϊ δ', ἄγ' —.] Rectè hæc reprehendit *Plato de Republ. lib.* 3. Οὐ, μὰ τὸν Δία, οὔ μοι φαίνεται ἐπιτήδεια. Ἀλλ' εἴ που τινὲς καρτερίαι πρὸς ἅπαντα καὶ λέγονται καὶ πράττονται ὑπὸ ἐλλογίμων ἀνδρῶν, θεατέον τε καὶ ἀκουστέον. Optimè etiam *Cicero*, de his quæ ad *Deos Humana transtulit* Homerus; *Mallem*, inquit, *Divina ad Nos.*

Ibid. — εὐνηθέντε.] *Al.* εὐνηθέντες.

Ver. 317. — ἠρασάμην.] Vocabulum hoc, quoniam *secundam* corripit, nequit deductum esse ex ἐράομαι, sed omninò ex ἔραμαι vel ἐράζομαι. Vide suprà ad ά, 67.

Ἣ τέκε Πειρίθοον, θεόφιν μήστωρ' ἀτάλαντον·
Οὐδ' ὅτε περ Δανάης καλλισφύρου Ἀκρισιώνης,
Ἣ τέκε Περσῆα, πάντων ἀριδείκετον ἀνδρῶν·
Οὐδ' ὅτε Φοίνικος κούρης τηλεκλειτοῖο,
Ἣ τέκε μοι Μίνω τε καὶ ἀντίθεον Ῥαδάμανθυν·
Οὐδ' ὅτε περ Σεμέλης, οὐδ' Ἀλκμήνης ἐνὶ Θήβῃ,
Ἥ ῥ' Ἡρακλῆα κρατερόφρονα γείνατο παῖδα·
Ἣ δὲ Διώνυσον Σεμέλη τέκε, χάρμα βροτοῖσιν.
Οὐδ' ὅτε Δήμητρος, καλλιπλοκάμοιο ἀνάσσης·
Οὐδ' ὁπότε Λητοῦς ἐρικυδέος, οὐδὲ σεῦ αὐτῆς·
Ὡς σέο νῦν ἔραμαι, καί με γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ.
Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Εἰ νῦν ἐν φιλότητι λιλαίεαι εὐνηθῆναι
Ἴδης ἐν κορυφῇσι, τὰ δὲ προπέφανται ἅπαντα,
Πῶς κ' ἔοι, εἴ τις νῶϊ θεῶν αἰειγενετάων
Εὕδοντ' ἀθρήσειε, θεοῖσι δὲ πᾶσι μετελθὼν
Πεφράδοι; οὐκ ἂν ἔγωγε τεὸν πρὸς δῶμα νεοίμην,
Ἐξ εὐνῆς ἀνστᾶσα· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.

" Quæ peperit Pirithoüm, diis consiliarium parem:
" Neque quandò Danaës pedibus-elegantis Acrisii-filiæ,
" Quæ peperit Perseum, omnium clarissimum virorum;
" Neque quando Phœnicis filiæ percelebris,
" Quæ peperit mihi Minoáque & diis-parem Rhadamanthyn:
" Neque quando Semeles, neque Alcmenes in Thebis;
" *Quarum* hæc quidem Herculem fortissimum peperit filium;
" At Bacchum Semele peperit, gaudium mortalibus.
" Neque quandò Cereris, comas-pulchræ reginæ:
" Nec quandò Latonæ gloriosæ, neque *quandò* tui ipsius:
" Ut tui nunc amore-teneor, & me dulce desiderium capit.
Hunc autem dolos-struens allocuta est veneranda Juno:
" Importunissime Saturnie, quale verbum dixisti?
" Si nunc in amore cupis dormire
" Idæ in verticibus, hæc autem *loca* propatula-sunt omnia;
" Quomodò esset, si quis nos deorum sempiternorum
" Dormientes videret, diisque omnibus interveniens
" Indicaret? non equidem tuam ad domum redirem,
" E cubili cùm consurrexero: vituperabile certè esset.

Ver. 318. —ἀτάλαντον.] Vide suprà ad β, 627.

Ver. 320. —Περσῆα.] Quâ ratione, Περσῆα, hîc ultimam producat; item ὁπότε, *ver.* 327; & μαλακὸν, *ver.* 349; & δὲ, *ver.* 350; & ἱστάμενος, *ver.* 356; vide suprà ad α, 51.

Ver. 322. —Μίνω τε.] *Al.* Μίνων.

Ver. 325. —Διώνυσον —— χάρμα βροτοῖσιν]
——Διωνύσου πολυγηθέος. *Hesiod.*
——Διώνυσον πολυγαθῆ. *Pindar.*
Adsit lætitiæ Bacchus dator ——
Æn. I, 738.
Munera lætitiamque Dei. —— 640.

Ver. 327. —ὁπότε.] *Al.* ὅτε περ. Ut *ver.* 319, & 323.

Ver. 329. —δολοφρονέουσα —— Ἥρη.]
———— læta dolis ———— conjux.
Æn. VIII, 393.
—simulatâ mente locutam *Æn.* IV, 105.

Ver. 335. —ἔγωγε.] *Al.* ἔπειτα.

Ver. 337.

Ἀλλ' εἰ δή ῥ' ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
Ἔστιν τοι θάλαμος, τόν τοι φίλος υἱὸς ἔτευξεν
Ἥφαιστος, πυκινὰς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπῆρσεν·
Ἔνθ' ἴομεν κίοντες, ἐπεί νύ τοι εὔαδεν εὐνή.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἥρη, μήτε θεῶν τόγε δείδιθι, μήτε τιν' ἀνδρῶν
Ὄψεσθαι· τοῖόν τοι ἐγὼ νέφος ἀμφικαλύψω,
Χρύσεον· οὐδ' ἂν νῶϊ διαδράκοι Ἠέλιός περ,
Οὗ τε καὶ ὀξύτατον πέλεται φάος εἰσοράασθαι.
Ἦ ῥα, καὶ ἀγκὰς ἔμαρπτε Κρόνου παῖς ἣν παράκοιτιν·
Τοῖσι δ' ὑπὸ χθὼν δῖα φύεν νεοθηλέα ποίην,
Λωτόν θ' ἑρσήεντα, ἰδὲ κρόκον, ἠδ' ὑάκινθον
Πυκνὸν καὶ μαλακόν· ὃς ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἔεργε·
Τῷ ἔνι λεξάσθην, ἐπὶ δὲ νεφέλην ἕσσαντο
Καλὴν, χρυσείην· στιλπναὶ δ' ἀπέπιπτον ἔερσαι.

" Sed si reverà vis, & tibi *hoc* gratum est animo;
" Est tibi thalamus, quem tibi dilectus filius fabricatus est
" Vulcanus, solidásque fores postibus aptavit:
" Illuc eamus dormituri: quandoquidem tibi placet concubitus.
Hanc autem respondens allocutus est nubes-cogens Jupiter:
" Juno, nec *tu* deorum hoc metue, nec quenquam hominum
" Visurum esse: talem tibi ego nubem circumfundam,
" Auream: neque nos per-*eam*-viderit ne Sol quidem,
" Cujus & acutissimum est lumen ad inspiciendum.
Dixit, & ulnis complexus est Saturni filius suam uxorem:
His autem subter Tellus divina summisit recentem herbam,
Lotúmque roscidum, & crocum, & hyacinthum
Densum & mollem; qui à terrâ *eos* altè elevabat.
Hoc in *toro* cubârunt, insupérque nubem sibi-induerunt
Pulchram, auream; lucidique decidebant rores.

Ver. 337. — ῥ'.] *Ut dixisti*, ——.

Ver. 340. — εὔαδεν.] Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 341. — νεφεληγερέτα.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 346. — ἀγκὰς ἔμαρπτε.] *Al.* ἀγκὰς ἔλαζε.

—— niveis hinc atque hinc —— lacertis
Cunctantem amplexu molli fovet. ——
Æn. VII, 387.

Fuerunt inter Grammaticos, qui ἀγκὰς ita acciperent, ac si *Accusativus* esset ab ἀγκαί. Sed hoc nullo modo ferri potest. Nam Accusativum istum pluralem *primæ* (quam vocant) *Declinationis*, qui in linguâ *Doricâ* syllabam ας corripit, ignoravit planè *Homerus*. Vide suprà ad β', 43.

Ver. 347. — φύεν νεοθηλέα ποίην ——.] Hîc liquet præcedentem totam fabulam, *VERIS* esse videlicet descriptionem; quo tempore *Idam* videre erat herbis florentem, & nubibus aureis identidem obductam. De cujusmodi ἀλληγορίαις, consulatur (si lubet) *Heraclides Ponticus*:

Vere tument terræ, & genitalia semina poscunt.
Tum *Pater* omnipotens fœcundis imbribus *Æther*
Conjugis in *gremium* lætæ descendit, & omnes
Magnus alit, magno commixtus corpore, fœtus. ——
Parturit almus ager. — *Georgic.* II, 324.

Ἥρα μὲν νοεῖται ὁ ἀὴρ, ὥσπερ ἐστὶν ὑγρὰ οὐσία· —— Ζεὺς δὲ ὁ αἰθὴρ, τουτέστιν ἡ πυρώδης καὶ ἔνθερμος οὐσία· —— Καὶ ἡ γῆ αὐτοῖς φύει τὰς πόας καὶ τὰ ἄνθη. *Dion. Halicarn.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, § 11.

Ver. 350. — λεξάσθην.] Vide suprà ad β', 515.

Ver. 351. — καλὴν.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 352.

4

Ὣς ὁ μὲν ἀτρέμας εὗδε πατὴρ ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρῳ,
Ὕπνῳ καὶ φιλότητι δαμείς. ἔχε δ' ἀγκὰς ἄκοιτιν.
Βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν νήδυμος Ὕπνος,
Ἀγγελίην ἐρέων γαιηόχῳ Ἐννοσιγαίῳ·
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Πρόφρων νῦν Δαναοῖσι, Ποσειδάων, ἐπάμυνε,
Καί σφιν κῦδος ὄπαζε, μίνυνθά περ, ὄφρ' ἔτι εὕδει
Ζεύς· ἐπεὶ αὐτῷ ἐγὼ μαλακὸν περὶ κῶμα κάλυψα·
Ἥρη δ' ἐν φιλότητι παρήπαφεν εὐνηθῆναι.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν ᾤχετ' ἐπὶ κλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων·
Τὸν δ' ἔτι μᾶλλον ἀνῆκεν ἀμυνέμεναι Δαναοῖσιν.
Αὐτίκα δ' ἐν πρώτοισι μέγα προθορὼν ἐκέλευσεν·
Ἀργεῖοι, καὶ δ' αὖτε μεθίεμεν Ἕκτορι νίκην
Πριαμίδῃ, ἵνα νῆας ἕλῃ, καὶ κῦδος ἄρηται;
Ἀλλ' ὁ μὲν οὕτω φησὶ, καὶ εὔχεται, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσι μένει κεχολωμένος ἦτορ·
Κείνου δ' οὔτι λίην ποθὴ ἔσσεται, εἴ κεν οἱ ἄλλοι
Ἡμεῖς ὀτρυνώμεθ' ἀμυνέμεν ἀλλήλοισιν.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
Ἀσπίδας, ὅσσαι ἄρισται ἐνὶ στρατῷ ἠδὲ μέγισται,

Sic quidem quietè dormiebat pater in Gargaro summo,
Somno & amore domitus, tenebátque in ulnis uxorem.
Perrexit verò currere ad naves Achivorum dulcis Somnus,
Nuncium allaturus terram-cingenti Neptuno:
Propè autem stans, verbis allatis *eum* allocutus est:
" Alacris nunc Danais, Neptune, auxiliare:
" Et ipsis gloriam præbe, parumper saltem, dum adhuc dormit
" Jupiter: quoniam ipsi ego mollem soporem circumfudi:
" Juno autem in amore *eum* decepit ut-dormiret.
Sic fatus, hic quidem abiit ad inclytas nationes hominum:
Neptunum autem adhuc magis impulit ad auxiliandum Danais.
Statim itaque *is* inter primos longè-prosiliens hortabatur:
" Argivi, etiámne rursus concedimus Hectori victoriam
" Priamidæ, ut naves capiat, & gloriam referat?
" At is quidem ne existimat, & gloriatur, quia Achilles
" Navibus in cavis manet iratus corde:
" Illius tamen non magnum desiderium erit, siquidem cæteri
" Nos *fortiter*-excitemur ad defendendum invicem.
" Sed agite, sicut ego dixero, obsequamur omnes:
" Clypeos, quotquot optimi *sunt* in exercitu & maximi,

Ver. 352. — ἀτρέμας εὗδε —— ὕπνῳ — δαμείς.]
——— placidumque petivit
——— per membra soporem.
Æn. VIII, 405.

Ver. 361. — ἐπὶ κλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων.] *Ad Lemnum*, interpretatur Dna *Dacier*. Sed rationibus haud satis idoneis.

Ver. 364. — μεθίεμεν.] Cod. *Harleian.* μεθίεις.

Ver. 365—375. Πριαμίδῃ — Πριαμίδην.] Vide suprà ad δ, 398.

Ver. 366. — οὕνεκ' Ἀχιλλεύς.] Vide suprà ad ν, 324.

Ver. 368. — ποθὴ.] *Al.* πόθος.

Ver. 370. — ἐγών.] *Al.* ἐγώ.

Ver. 373.

Ἑσσάμενοι, κεφαλὰς δὲ παναίθῃσιν κορύθεσσι
Κρύψαντες, χερσίν τε τὰ μακρότατ' ἔγχε' ἑλόντες,
Ἴομεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἡγήσομαι, οὐδέ τι φημὶ
Ἕκτορα Πριαμίδην μενέειν, μάλα περ μεμαῶτα.
Ὃς δέ κ' ἀνὴρ μενέχαρμος, ἔχει δ' ὀλίγον σάκος ὤμῳ,
Χείρονι φωτὶ δότω, ὁ δ' ἐν ἀσπίδι μείζονι δύτω.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
Τοὺς δ' αὐτοὶ βασιλῆες ἐκόσμεον, οὐτάμενοί περ,
Τυδείδης, Ὀδυσεύς τε, καὶ Ἀτρείδης Ἀγαμέμνων·
Οἰχόμενοι δ' ἐπὶ πάντας, ἀρήϊα τεύχε' ἄμειβον,
Ἐσθλὰ μὲν ἐσθλὸς ἔδυνε, χέρεια δὲ χείρονι δόσκον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκὸν,
Βάν ῥ' ἴμεν· ἦρχε δ' ἄρα σφι Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Δεινὸν ἄορ τανύηκες ἔχων ἐν χειρὶ παχείῃ,
Εἴκελον ἀστεροπῇ· τῷ δ' οὐ θέμις ἐστὶ μιγῆναι
Ἐν δαῒ λευγαλέῃ, ἀλλὰ δέος ἰσχάνει ἄνδρας.
Τρῶας δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐκόσμεε φαίδιμος Ἕκτωρ.
Δή ῥα τότ' αἰνοτάτην ἔριδα πτολέμοιο τάνυσσαν

" *Nos* induti, capitáque fulgentibus galeis
" Tecti, manibúsque longissimas hastas tenentes,
" Eamus: ac ego quidem præibo; nec omninò opinor
" Hectorem Priamidem mansurum, admodum licèt animo-incitatum.
" Quicunque autem vir strenuus *est*, gestatque parvum scutum humero,
" Imbelliori viro det, ipse vero scutum majus subeat.
Sic dixit: Hi autem ei maximè auscultârunt, atque obsecuti sunt.
Atque hos *quidem* ipsi reges instruebant, vulnerati licèt,
Tydides, Ulyssésque, & Atrides Agamemnon:
Obeuntes autem *copias* omnes, martia arma commutabant;
Fortia quidem fortis induebat, deteriora autem imbelliori dabant.
Tum postquam induissent sibi circum corpus coruscum æs,
Perrexerunt ire: præibat verò eis Neptunus quassator-terræ,
Horrendum ensem longum habens in manu robustâ,
Similem fulguri: ei autem [*vel*, eo cum gladio] non fas est congredi
In pugnâ perniciosâ, sed metus *ejus solummodò* reprimit viros.
Trojanos verò ex-alterâ-parte instruebat illustris Hector.
Tum verò gravissimum certamen pugnæ intenderunt

Ver. 373. — χερσίν τε.] *Al.* χερσὶν δέ.

Ver. 375. — μεμαῶτα.] Vide suprà ad ι', 46.

Ver. 378. — ἄρα.] *Ut solent, ut par erat,* ———.

Ver. 382. — χέρεια.] *Al.* χέρηα.

Ibid. — δόσκον.] *Eustath.* Δόσκον, γράφουσιν οἱ ἀκριβέστεροι· τουτέστιν, ἐδίδουν οἱ βασιλεῖς. *Al.* δόσκεν.

Ver. 383. — νώροπα χαλκὸν] Vide suprà ad β', 578.

Ver. 384. — ἄρα.] *Ut promiserat,* ——. *ver.* 374.

Ver. 386. Εἴκελον.] Ita *Barnesius.* Alii ἴκελον· quod primam corripit.

Ibid. — τῷ δ' οὐ θέμις ἐστὶ μιγῆναι Ἐν δαΐ.]

Non ut tela tamen, non ut contenderet arcum. *Æn.* XII, 815.

Ver. 387. — ἀλλὰ δέος ἰσχάνει ἄνδρας.] Maris nimirum murmurantis Strepitus, milites terrefecit. Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα ποτὶ κλισίας τε νέας τε, *ver.* 392. Cæterùm quâ ratione, ἀλλὰ, hîc ultimam producat; item δὲ *ver.* 402; & σάκεος, *ver.* 405; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 390.

Κυανοχαῖτα Ποσειδάων, καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ,
Ἤτοι ὁ μὲν Τρώεσσιν, ὁ δ' Ἀργείοισιν ἀρήγων.
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα ποτὶ κλισίας τε νέας τε
Ἀργείων· οἱ δὲ ξύνισαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.
Οὔτε θαλάσσης κῦμα τόσον βοάᾳ ποτὶ χέρσον,
Ποντόθεν ὀρνύμενον πνοιῇ Βορέω ἀλεγεινῇ·
Οὔτε πυρὸς τόσσος γε ποτὶ βρόμος αἰθομένοιο,
Οὔρεος ἐν βήσσῃς, ὅτε τ' ὤρετο καιέμεν ὕλην.
Οὔτ' ἄνεμος τόσσον γε ποτὶ δρυσὶν ὑψικόμοισιν
Ἠπύει, ὅς τε μάλιστα μέγα βρέμεται χαλεπαίνων·
Ὅσση ἄρα Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἔπλετο φωνή,
Δεινὸν ἀϋσάντων, ὅτ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
Αἴαντος δὲ πρῶτος ἀκόντισε φαίδιμος Ἕκτωρ
Ἔγχει, ἐπεὶ τέτραπτο πρὸς ἰθύ οἱ, οὐδ' ἀφάμαρτε·
Τῇ ῥα δύω τελαμῶνε περὶ στήθεσσι τετάσθην,
Ἤτοι ὁ μὲν σάκεος, ὁ δὲ φασγάνου ἀργυροήλου·
Τώ οἱ ῥυσάσθην τέρενα χρόα· χώσατο δ' Ἕκτωρ,

Cæruleus-crines Neptunus, & illustris Hector;
Hic quidem Trojanis, ille verò Achivis auxilians.
Inundavit autem mare ad tentoriáque navésque
Argivorum: hi autem congrediebantur ingenti *cum* clamore.
Neque maris unda tantum boat ad terram,
Ex ponto impulsa flatu Boreæ gravi:
Neque ignis tantus ad*fremit* crepitus ardentis,
Montis in saltibus, quando concitus-exardescit crematurus sylvam:
Neque ventus tantum in quercubus altè-comantibus
Insonat, qui maximè rapidùm fremit sæviens:
Quantus quidem Trojanorum & Achivorum erat clamor,
Horrendè vociferantium, quando in se invicem ruerent.
In Ajacem verò primus jaculatus est illustris Hector
Hastâ, quippe conversus erat rectà in ipsum; neque aberravit;
Sed eum percussit quà duo baltei circa pectora extensi erant,
Alter quidem scuti, alter verò ensis argenteis-clavis-distincti:
Atque hi *quidem* ei tutati sunt tenerum corpus: Iratus est autem Hector,

Ver. 390. Κυανοχαῖτα.] Vide suprà ad *ά*, 175.

Ver. 394, &c. Οὔτε θαλάσσης ———. Οὔτε πυρὸς ——, Οὔτ' ἄνεμος.]

Frigidus ut quondam sylvis immurmurat *Auster*,
Ut *mare* sollicitum stridet refluentibus undis,
Æstuat ut clausis rapidus fornacibus *ignis*. *Georgic.* IV, 261.

Ibid. — περὶ —— ποτὶ.] Variat in codicibus harum vocularum scribendi ratio.

Ver. 395. —— ὀρνύμενον.] Vide suprà ad *γ'*, 260.

Ver. 396. — ὕλην.] Vide suprà ad *γ'*, 151.

Ver. 397. —— ὑψικόμοισιν.] *Al.* ἰξοφόροισιν· notante *Eustathio*.

Ver. 398. —— ποτὶ.] Cod. *Harleian.* περὶ.

Ver. 399. —— ὅς τε μάλιστα.] *Qui etiam maximè* ———.

Ver. 400. Ὅσση.] *Al.* Τόσση.

Ibid. —— ἄρα.] "*Ut jam dictum est* —— scilicet *ver.* 393.

Ver. 402. —— δέ.] "At δὴ," inquit *Barnesius*, "hîc potior Lectio." Conjecturâ malè admodùm feriatâ.

Ibid. —— ἀκόντισε.] Vide suprà ad *ά*, 140.

Ver. 404. Τῇ.] *Al.* Τὼ, & Τῷ.

Ὅττι δή οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός·
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, κῆρ' ἀλεείνων.
Τὸν μὲν ἔπειτ' ἀπιόντα μέγας Τελαμώνιος Αἴας
Χερμαδίῳ, τά ῥα πολλὰ, θοάων ἔχματα νηῶν,
Πὰρ ποσὶ μαρναμένων ἐκυλίνδετο· τῶν ἓν ἀείρας,
Στῆθος βεβλήκει ὑπὲρ ἄντυγος, ἀγχόθι δειρῆς·
Στρόμβον δ' ὥς, ἔσσευε βαλὼν, περὶ δ' ἔδραμε πάντη.
Ὡς δ' ὅθ' ὑπαὶ ῥιπῆς πατρὸς Διὸς ἐξερίπῃ δρῦς
Πρόῤῥιζος, δεινὴ δὲ θεείου γίνεται ὀδμὴ
Ἐξ αὐτῆς· τὸν δ' οὔπερ ἔχει θράσος, ὅσκεν ἴδηται
Ἐγγὺς ἐὼν, χαλεπὸς δὲ Διὸς μεγάλοιο κεραυνός·
Ὣς ἔπεσ' Ἕκτορος ὦκα χαμαὶ μένος ἐν κονίῃσι·
Χειρὸς δ' ἔκβαλεν ἔγχος, ἐπ' αὐτῷ δ' ἀσπὶς ἑάφθη,
Καὶ κόρυς, ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.

Quòd sibi telum velox irritum evolâsset è manu;
Retróque sociorum in agmen cessit, mortem evitans.
Hunc quidem deinde abeuntem magnus Telamonius Ajax
Saxo, quæ sanè multa, velocium retinacula navium,
Ad pedes pugnantium passim-jacebant; horum uno sublato,
In pectus percussit super scuti-orbem, prope collum:
Turbinis autem instar, concitum misit, rotatúmque est circumcircà.
Ut verò quum violento-ictu patris Jovis procidit quercus
Radicitùs, teter autem sulfuris oritur odor
Ex eâ; isque nullius ampliùs est animi, qui viderit
Propè existens; durum quippe Jovis magni fulmen:
Sic cecidit Hectoris celeritèr humi robur in pulveribus:
Manu autem demisit hastam, insupérque scutum secutum est,
Et galeæ; circáque ipsum sonitum-dedere arma varia ære.

Ver. 407. Ὅττι δή.] *Quòd adeo, Quòd videlicet,* ———. Cod. *Harleian.* Ὅττι ῥά.

Ver. 410. Χερμαδίῳ.] De hoc saxo Epigramma non illepidum citat *Barnesius* ex Anthologiâ, *lib.* 1, *cap.* 5:

Μή με τὸν Αἰάντειον ἀνοχμάζειας, ὁδῖτα,
Πέτρον ἀκοντιστὴν στήθεος Ἑκτορέου.
Εἰμὶ μέλας τρηχύς τε· σὺ δ' εἴρεο θεῖον Ὅμηρον,
Πᾶς τὸν Πριαμίδην ἐξεκύλισσα πέδῳ.
Νῦν δὲ πόλις βαιόν με παροχλίζουσιν ἀεργεὶς
Ἄνθρωποι, γλυφῆς αἴσχεα λωβαλέης.
Ἀλλά μέ τις κρύψειεν ὑπὸ χθονός· αἰδέομαι γὰρ
Παίγνιον οὐτιδανοῖς ἀνδράσι γινόμενος.

Ver. 412. —βεβλήκει.] Vide suprà ad δ', 492; & ad ά, 37.

Ver. 413. Στρόμβον δ' ὥς, ἔσσευε.]

Ceu quondam torto volitans sub verbere *turbo,*
Quem pueri magno in gyro vacua atria circum
Intenti ludo exercent: Ille actus habenâ
Curvatis fertur spatiis; stupet inscia turba,
Impubesque manus, mirata volubile buxum. *Æn.* VII, 378.

Στρόμβου δὲ δίκην ἐκίνησεν ὁ Αἴας, οὐ τὸν βληθέντα Ἕκτορα, —— ἢ μᾶλλον τὸν λίθον. *Eustath.* Mihi & στρόμβος, & ἔσσευε, & περιέδραμε, & πάντη, (quæ omnia cum præcedente isto ἐκυλίνδετο conveniunt;) de *Saxo projecto* videntur multò aptiùs dicta, quàm de *Hectore* jam humi delabente.

Ver. 414. —ὑπαὶ.] *Al.* ὑπό.

Ver. 416. —οὔπερ.] *Al.* οὐ κεν.

Ver. 418. —Ἕκτορος ——— μένος ἐν κονίῃσι.] Vide suprà ad ν', 508 & 758.

Ver. 419. —ἑάφθη.] Vide suprà ad ν', 543.

Ver. 420. —βράχε.] Vide suprà ad ν', 181.

Ver. 421.

Οἱ δὲ μέγα ἰάχοντες ἐπέδραμον υἷες Ἀχαιῶν,
Ἐλπόμενοι ἐρύεσθαι, ἀκόντιζον δὲ θαμειὰς
Αἰχμάς· ἀλλ᾽ οὔτις ἐδυνήσατο ποιμένα λαῶν
Οὐτάσαι, οὐδὲ βαλεῖν· πρὶν γὰρ περίβησαν ἄριστοι,
Πουλυδάμας τε, καὶ Αἰνείας, καὶ δῖος Ἀγήνωρ,
Σαρπηδών τ᾽ ἀρχὸς Λυκίων, καὶ Γλαῦκος ἀμύμων·
Τῶν δ᾽ ἄλλων οὔτις εὖ ἀκήδησ᾽, ἀλλὰ πάροιθεν
Ἀσπίδας εὐκύκλους σχέθον αὐτοῦ· τὸν δ᾽ ἄρ᾽ ἑταῖροι
Χερσὶν ἀείραντες φέρον ἐκ πόνου, ὄφρ᾽ ἵκεθ᾽ ἵππους
Ὠκέας, οἵ οἱ ὄπισθε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο
Ἕστασαν, ἡνίοχόν τε καὶ ἅρματα ποικίλ᾽ ἔχοντες·
Οἳ τόν γε προτὶ ἄστυ φέρον βαρέα στενάχοντα.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεὺς,
Ἔνθα μιν ἐξ ἵππων πέλασαν χθονὶ, καδδέ οἱ ὕδωρ
Χεῦαν· ὁ δ᾽ ἀμπνυώθη, καὶ ἀνέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·

Tum verò magno cum clamore accurrebant filii Achivorum,
Sperantes trahere *ad se*; jaculabantúrque crebra
Spicula; at nemo potuit pastorem populorum
Nec comminùs, nec eminùs-ferire: priùs enim circum jecerunt-se fortissimi,
Polydamásque, & Æneas, & nobilis Agenor,
Sarpedónque princeps Lyciorum, & Glaucus eximius:
Cæterorúmque nullus ipsum neglexit, sed ante
Clypeos probè orbiculatos tenebant ipsum; eúmque socii
Manibus sublatum asportabant ex pugnâ, donec pervenit ad equos
Veloces, qui ei post pugnam & prælium
Stabant, aurigámque & currum varium habentes:
Qui porrò eum urbem versùs portabant graviter gementem.
Sed quandò jam an vadum pervenerunt pulchrè-fluentis fluvii
Xanthi vorticosi, quem immortalis genuit Jupiter;
Ibi illum è curru admoverunt terræ, eique aquam
Affuderunt: ille itaque spiritum-recepit, & suspexit oculis;

Ver. 421. —— *μέγα ἰάχοντες.*] Vide suprà ad γ', 456.

Ver. 423. —— οὔτις ἐδυνήσατο.] *Barnesius* edidit, οὔτις ῥ᾽ ἐδυνήσατο.

Ver. 424. Οὐτάσαι.] Vide suprà ad ν', 192; & ad ά, 140.

Ver. 427. Τῶν δ᾽ ἄλλων οὔτις εὖ ἀκήδησ᾽.] *Al.* Τῶν τ᾽ ἄλλων οὔτις οἱ ἀκήδεσεν. &, οὐ ἀκήδεσεν. Cæterùm quâ ratione, οὔτις & *hîc* & *ver.* 423, ultimam producat; item ἄρα, *ver.* 444; & χρῆ, *ver.* 447; & Αἴαντι, *ver.* 459; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 428. ἄρ᾽.] *Proinde; deinceps,* ——.

Ver. 430. —— *μάχης ἠδὲ πτολέμοιο.*] Vide suprà ad ί, 232, 279.

Ver. 431. Ἕστασαν.] Vide suprà ad μ', 55.

Ver. 433. Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ πόρον ἷξον.] Τοῖς παραπληρωματικοῖς συνδέσμοις χρηστέον, οὐχ ὡς προσθήκαις κεναῖς, —— ὥσπερ τινὲς τῷ "Δὴ" χρῶνται πρὸς οὐδὲν, —— ἀλλ᾽ ἐὰν συμβάλλωνταί τι τῷ μεγέθει τοῦ λόγου. Καθάπερ παρὰ Πλάτωνι· "Ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν "ἐν οὐρανῷ Ζεύς." Καὶ παρ᾽ Ὁμήρῳ, "Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο." Ἀρκτικὸς γὰρ τεθεὶς σύνδεσμος, καὶ ἀποσπασθεὶς τῶν προτέρων τὰ ἐχόμενα, μεγαλεῖόν τι εἰργάσατο. —— σεμνότητα ἐργάζονται. Εἰ δ᾽ ὧδε εἶπεν —— [ἄνθρ. τὺ Δὴ] —— μικρολογοῦντι ἐῴκει. *Demetr. Phaler.* περὶ ἑρμηνείας, § 55, 56. Vide infrà ad *ver.* 504.

Ver. 434. —— ἀθάνατος.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 435. —— πέλασαν.] Vide suprà ά, 140.

Ἑζόμενος δ' ἐπὶ γοῦνα, κελαινεφὲς αἷμ' ἀπέμεσσεν·
Αὖτις δ' ἐξοπίσω πλῆτο χθονὶ, καδδέ οἱ ὄσσε
Νὺξ ἐκάλυψε μέλαινα· βέλος δ' ἔτι θυμὸν ἐδάμνα.
Ἀργεῖοι δ', ὡς οὖν ἴδον Ἕκτορα νόσφι κιόντα,
Μᾶλλον ἐπὶ Τρώεσσι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.
Ἔνθα πολὺ πρώτιστος Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας
Σάτνιον οὔτασε, δουρὶ μετάλμενος ὀξυόεντι,
Ἠνοπίδην, ὃν ἄρα νύμφη τέκε Νηῒς ἀμύμων
Ἤνοπι βουκολέοντι παρ' ὄχθας Σατνιόεντος.
Τὸν μὲν Ὀϊλιάδης δουρικλυτὸς, ἐγγύθεν ἐλθὼν,
Οὖτα κατὰ λαπάρην· ὁ δ' ἀνετράπετ', ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ
Τρῶες καὶ Δαναοὶ σύναγον κρατερὴν ὑσμίνην.
Τῷ δ' ἐπὶ Πουλυδάμας ἐγχέσπαλος ἦλθεν ἀμύντωρ
Πανθοΐδης· βάλε δὲ Προθοήνορα δεξιὸν ὦμον,
Υἱὸν Ἀρηϊλύκοιο· δι' ὤμου δ' ὄβριμον ἔγχος
Ἔσχεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ·
Πουλυδάμας δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας·
Οὐ μὰν αὖτ' ὀΐω μεγαθύμου Πανθοΐδαο
Χειρὸς ἀπὸ στιβαρῆς ἅλιον πηδῆσαι ἄκοντα,
Ἀλλά τις Ἀργείων κόμισε χροΐ· καί μιν ὀΐω

Sedénsque in genua, nigrum sanguinem evomuit:
Iterùm verò retrò lapsus est in terram, eique oculos
Nox obtexit nigra; ictus enim adhuc animum domabat.
Argivi autem, ut viderunt Hectorem seorsum euntem,
Alacriùs in Trojanos irruerunt, meminerúntque pugnæ.
Tunc longè primus Oïlei *filius* velox Ajax
Satnium vulneravit, cum hastâ insiliens acutâ,
Enopidem, quem nympha peperit Naïs eximia
Enopi armenta-pascenti ad ripas Satnioentis.
Hunc quidem Oïliades hastâ-inclytus, propè accedens,
Vulneravit ad ile: itaque cecidit-resupinus; de eo verò
Trojani & Danai commiserunt acrem pugnam.
Ad eum verò Polydamas hastam-vibrans accessit ultor
Panthœdes; percussitque Prothoënorem dextrum *in* humerum,
Filium Areïlyci; per humerum autem valida hasta
Penetravit: Hic itaque in pulveribus lapsus prehendit terram palmâ:
Polydamas autem vehementer super-eum-gloriatus-est, altâ-voce clamans:
" Non equidem puto magnanimi Panthœdæ
" Manu e robustâ vanum exiliisse telum,
" Sed *id* aliquis Argivorum recepit corpore: & ipsum puto

Ver. 438. —— καδδέ οἱ ὄσσε.] *Al.* καὶ δέ οἱ ὄσσε.

Ver. 440. —— νόσφι κιόντα.] Vide suprà ad ά, 349. Cod. *Harleian.* νόσφιν ἰόντα.

Ver. 443. —— οὔτασε.] Similiter, *ver.* 447, Οὖτα κατὰ. Vide suprà ad ν', 192; & ad ά, 140.

Ibid. —— μετάλμενος.] *Al.* μεταλμένος.

Ibid. —— ὀξυόεντι.] Vide suprà ad έ, 50.

Ver. 447. Οὖτα κατὰ λαπάρην.] *Al.* Οὔτασε καλλαπάρην.

Ibid. —— ἄρ'.] *Ut fit, Ut fieri solet,* ——.

Ver. 452. —— ἐν κονίῃσι πεσών.] Vide suprà ad ν', 508.

Ver. 456, 463. —— κόμισε.] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 459.

Αὐτῷ σκηπτόμενον κατίμεν δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Ὣς ἔφατ'· Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο·
Αἴαντι δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινε
Τῷ Τελαμωνιάδῃ· τοῦ γὰρ πέσεν ἄγχι μάλιστα·
Καρπαλίμως δ' ἀπιόντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Πουλυδάμας δ' αὐτὸς μὲν ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν,
Λικριφὶς ἀΐξας· κόμισεν δ' Ἀντήνορος υἱὸς
Ἀρχίλοχος· τῷ γάρ ῥα θεοὶ βούλευσαν ὄλεθρον·
Τόν ῥ' ἔβαλεν, κεφαλῆς τε καὶ αὐχένος ἐν συνεοχμῷ,
Νείατον ἀστράγαλον· ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε·
Τοῦ δὲ πολὺ πρότερον κεφαλή, στόμα τε, ῥῖνές τε
Οὔδει πλῆντ', ἤπερ κνῆμαι καὶ γοῦνα πεσόντος.
Αἴας δ' αὖτε γέγωνεν ἀμύμονι Πουλυδάμαντι·
Φράζεο, Πουλυδάμα, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπες,
Ἦ δὴ οὐχ οὗτος ἀνὴρ Προθοήνορος ἀντιπεφάσθαι

" Ei *baculo* innitentem, descensurum domum Plutonis intra.
Sic dixit: Argivis autem dolor exortus est, eo gloriante;
Ajaci autem maxime, bellicoso animum commovit
Telamoniadæ: hunc enim *Prothoënor* cecidit proximè:
Statim igitur in *Polydamanta* abeuntem jaculatus est hastâ fulgenti.
Polydamas autem ipse quidem evitavit mortem nigram,
In obliquum absiliens: excepit autem *ictum* Antenoris filius
Archilochus; huic enim dii destinaverunt perniciem:
Hunc percussit, capitisque & cervicis in commissurâ,
Extremam *ad* vertebram; ambosque discidit nervos:
Hujus autem multò priùs caput, ósque, narésque
Solo allapsa sunt, quam tibiæ & genua cadentis.
Ajax itaque vicissim inclamavit eximio Polydamanti:
" Perpende, Polydama, & mihi verum dic;
" Annon hic vir pro Prothoënore *vicissim* occidi

Ver. 459, 460. Αἴαντι —— Τῷ Τελαμωνιάδῃ.] Τί οὖν; (φήσαι τις ἄν,) οὐθὲν ταῦτα [τὰ Ἄρθρα] συμβάλλεται πρὸς λόγον; Ἔγωγε φήσαιμ' ἄν, ὥσπερ ἅλας συμβάλλεσθαι πρὸς ὄψον, ὕδωρ δὲ πρὸς μᾶζαν. —— Καὶ Ὅμηρος, ἐνίων κόσμῳ προσεχόμενος, ὀλίγοις τῶν ὀνομάτων Ἄρθρα ὥσπερ λαβὰς ἐκπώμασι δεομένοις, ἢ λόφους κράνεσιν, ἐπιτίθησι. Διὸ καὶ παράσημα τῶν ἐπῶν, ἐν οἷς ταῦτα ποιεῖ, γέγονεν· Ὡς τὸ, " Αἴαντι δὲ μάλιστα δαΐφρονι " θυμὸν ὄρινε τῷ Τελαμωνιάδῃ." *Plutarch. Quæst. Platonicæ*, sub finem.

Ver. 461. — ἀκόντισε.] Vide suprà ad *δ*, 140.

Ver. 464. Ἀρχίλοχος.] *Al.* Ἀρχέλοχος. Vide suprà ad *μ*, 100.

Ver. 465. Τόν ῥ'.] *Hunc, inquam*,——.

Ver. 466. — ἀστράγαλον· ἀπὸ.] Quâ ratione, ἀστράγαλον, hic ultimam producat; item τι, *ver.* 467; & κασίγνητος, *ver.* 473; & οἱ, *ver.* 485; vide suprà ad *α*, 51.

Ver. 467. — πολὺ πρότερον κεφαλή.]
———— pronusque magister
Volvitur in caput, —— *Æn.* I, 119.

Ver. 469. — γέγωνεν.] Non ex præterito (quod vocant) γέγωνα· quo pacto non constaret *Temporum* ratio: Vide suprà ad *α*, 37. Sed ex verbo γεγώνω· unde & alibi, γεγωνέμεν.

Ver. 471. Ἦ δὴ οὐχ.] Pronuntiabatur, Ἦ δηὐχ· Vide suprà ad *ε*, 349; & ad *ι*, 533. *Al.* Ἦ ῥ' οὐχ.

Ibid. —— ἀντιπεφάσθαι.] *Al.* ἀντιπεφᾶσθαι. Sed omninò scribendum, ἀντιπεφάσθαι. Nam istud *α*, (ut liquet ex analogo πέφαται,) cùm sit naturâ *breve*, syllabam *positione solummodò* longam efficit, sicuti in τάγμα, τετάχθαι, τάξις, τάξαι, & similibus; non *ipsum* enuntiatur *productè*, sicuti in πρᾶγμα, πεπρᾶχθαι, πρᾶξις, πρᾶξαι, & quæ ejusmodi sunt. Vide suprà ad *ν*, 192.

Ἄξιος· οὐ μέν μοι κακὸς εἴδεται, οὐδὲ κακῶν ἐξ·
Ἀλλὰ κασίγνητος Ἀντήνορος ἱπποδάμοιο,
Ἢ παῖς· αὐτῷ γὰρ γενεὴν ἄγχιστα ἐῴκει·
Ἦ ῥ', εὖ γινώσκων· Τρῶας δ' ἄχος ἔλλαβε θυμόν.
Ἔνθ' Ἀκάμας Πρόμαχον Βοιώτιον οὔτασε δουρὶ,
Ἀμφὶ κασιγνήτῳ βεβαώς· ὁ δ' ὕφελκε ποδοῖϊν.
Τῷ δ' Ἀκάμας ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας·
Ἀργεῖοι ἰόμωροι, ἀπειλάων ἀκόρητοι,
Οὐ θὴν οἴοισίν γε πόνος τ' ἔσεται καὶ ὀϊζὺς
Ἡμῖν, ἀλλά ποθ' ὧδε κατακτενέεσθε καὶ ὕμμες.
Φράζεσθ', ὡς ὑμῖν Πρόμαχος δεδμημένος εὕδει
Ἔγχει ἐμῷ, ἵνα μή τι κασιγνήτοιό γε ποινὴ
Δηρὸν ἔῃ ἄτιτος· τῷ καί κέ τις εὔχεται ἀνὴρ
Γνωτὸν ἐνὶ μεγάροις ἀρεῶς ἀλκτῆρα λιπέσθαι.

" Dignus: non quidem mihi ignavus videtur, neque ex ignavis;
" Sed frater Antenoris equum-dormitoris,
" Vel filius: ipsi enim genere proximè similis-videbatur *mibi*.
Sic dixit, benè cognoscens: Trojanos autem dolor cepit animo.
Tunc Acamas Promachum Bœotium vulneravit hastâ,
Fratrem *suum* circumeundo-protegens: Promachus enim *eum* trahebat pedibus.
Super hunc itaque Acamas vehementer gloriabatur, altè clamans;
" Argivi, sagittarii-infausti, minarum insatiabiles,
" Haud sanè solis labórque erit & luctus
" Nobis, sed aliquandò sic occidemini & vos.
" Videte, ut vobis Promachus domitus dormit
" Hastâ meâ; ut nequaquam fratris ultio
" Diù insoluta sit: Quare & quivis optet vir
" Fratrem in ædibus belli [*vel* cædis] vindicem sibi-relinqui.

Ver. 475. — εὖ γινώσκων.] *Probè quum nôras, quis esset.*

Ibid. — θυμόν.] Ita Cod. *Harleian.* optimè, ut mihi quidem videtur. *Al.* θυμοῦ, & θυμῷ.

Ver. 476, 489. — οὔτασε.] Vide suprà ad δ', 140

Ver. 478. — μακρὸν ἀΰσας.] Cod. *Harleian.* μακρὰ βιβάσθων.

Ver. 479. — ἰόμωροι.] Vide suprà ad δ', 242.

Ver. 480. — Οὐ θὴν οἴοισίν γε — Ἡμῖν.]

——— Nec soli pœnas dant sanguine Teucri:
Quondam etiam victis redit in præcordia virtus,
Victoresque cadunt Danai. ———

Æn. II, 366.

Ver. 484. Δηρὸν ἔῃ ἄτιτος.] Editi habent, Δηρὸν ἄτιτος ἔῃ. Sed voculas istas transponere non dubitavi. Quamvis enim τίνειν, & τίσειν, & τίσασθαι, apud Homerum *semper*; atque etiam τίω, *quoties lubet*, priorem *producat*; attamen ἄτιτος, & ἄντιτος, & παλίντιτος, & τίσις, & *corripiuntur*, & omni ex analogiâ *semper corripiantur* necesse est. Vide suprà ad ν', 414.

Οὐ μὰν αὖτ' ἄτιτος —. *Iliad.* ν', 414.
——— τότ' ἄντιτα ἔργα γένοιτο. ω', 213.
——— Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ. *Odyss.* ρ', 51 & 60.
——— παλίντιτα ἔργα γένηται. *Odyss.* α', 379; & β', 144.
——— ἐπεὶ οὔ τι τίσιν γ' ἔδδεισας ὀπίσσω. *Iliad.* χ', 19.
——— τίσις ἔσσεται Ἀτρεΐδαο. *Odyss.* α', 40.
——— ἢ τίσις εἴη. *Odyss.* β', 76.
——— ἐξοπίσω τίσις αἰεί. *Odyss.* ν', 144.

Ver. 485. — ἐνὶ μεγάροις ἀρεῶς ἀλκτῆρα λιπέσθαι.] *Al.* ἐνὶ μεγάροισιν ἀρῆς ἀλκτῆρα γενέσθαι. Ut infrà. ——— ἐμεῖο δὲ δῆσεν ἀρῆς ἀλκτῆρα γενέσθαι· σ', 100. Et, Μέντορ, ἄμυνον ἀρήν· ———. *Odyss.* χ', 208. Nisi fortè & istis in locis scribendum sit, δῆσεν Ἄρεως sive Ἄρεος, & ἄμυνον Ἄρην. Cod. *Harleian.* à *Th. Bentleio*, & Cod. *Oxon.* à *Barnesio* collatus, habent Ἄρεος. Nec ita malè.

Ver. 489.

Ὣς ἔφατ'· Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο·
Πηνέλεῳ δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν·
Ὁρμήθη δ' Ἀκάμαντος· ὁ δ' οὐχ ὑπέμεινεν ἐρωὴν
Πηνελέοιο ἄνακτος· ὁ δ' οὔτασεν Ἰλιονῆα,
Υἱὸν Φόρβαντος πολυμήλου, τόν ῥα μάλιστα
Ἑρμείας Τρώων ἐφίλει, καὶ κτῆσιν ὄπασσε·
Τῷ δ' ἄρ' ὑπὸ μήτηρ μοῦνον τέκεν Ἰλιονῆα,
Τὸν τόθ' ὑπ' ὀφρύος οὖτα κατ' ὀφθαλμοῖο θέμεθλα,
Ἐκ δ' ὦσε γλήνην· δόρυ δ' ὀφθαλμοῖο διὰ πρὸ,
Καὶ διὰ ἰνίου ἦλθεν· ὁ δ' ἕζετο χεῖρε πετάσσας
Ἄμφω· Πηνέλεως δὲ, ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ,
Αὐχένα μέσσον ἔλασσεν· ἀπήραξεν δὲ χαμᾶζε,
Αὐτῇ σὺν πήληκι, κάρη· ἔτι δ' ὄβριμον ἔγχος
Ἦεν ἐν ὀφθαλμῷ· ὁ δὲ φῆ, κώδειαν ἀνασχὼν,
Πέφραδέ τε Τρώεσσι, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Εἰπέμεναί μοι, Τρῶες, ἀγαυοῦ Ἰλιονῆος

Sic dixit: Argivis autem dolor obortus est, eo gloriante;
Peneleo autem maximè, bellicoso animum commovit;
Ruit itaque in Acamantem; ille verò non sustinuit impetum
Penelei regis; *Peneleus* autem vulneravit Ilioneum,
Filium Phorbantis divitis-pecorum, quem maximè
Mercurius Trojanorum diligebat, & possessiones *ei* dederat:
Ex hoc autem Mater unicum peperit Ilioneum:
Quem tunc sub supercilio vulneravit *Peneleus* ad oculi radices,
Excussitque pupillam; hasta verò per oculum penitùs,
Et per occipitium transiit: Hic itaque *in terram* desedit, manibus porrectis
Ambabus: Peneleus autem, stricto ense acuto,
Cervicem mediam feriit; deturbavitque humi,
Ipsâ cum casside, caput: adhuc verò valida hasta
Erat in oculo: *Peneleus* autem dixit, *capite tanquam*-papaveris-capite sublato,
Denuntiavitque Trojanis, & glorians verba fecit:
" Renunciate mihi, Trojani, illustris Ilionei

Ver. 489. Πηνελέοιο.] *Al.* Πηνελεῷο.

Ver. 490. —τόν ῥα.] *Quem utique*——; *Quem videlicet*———. Est enim *causa allata*, quare πολύμηλος fuerit *Phorbas*.

Ver. 492. —ὑπὸ μήτηρ.] Quâ ratione, ὑπὸ, hic ultimam producat; item εὐχόμενος, *ver.* 500; & δάμας, *ver.* 503; & κατὰ, *ver.* 517; & γὰρ, etiam extra cæsuram, *ver.* 521; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 493. —οὖτα.] Vide suprà ad γ', 192.

Ver. 497. —ἀπήραξεν δὲ χαμᾶζε, Αὐτῇ σὺν πήληκι, κάρη.]

——huic uno dejectum cominus ictu
Cum galeâ longè jacuit caput.——

Æn. IX, 770.

Ver. 499. ——ὁ δὲ φῆ——πέφραδέ τε—, καὶ——ηὔδα.] Καὶ εἶεν κατὰ παραλληλίαν ταυτολογία ἐν τῷ, " φῆ καὶ πέφραδε καὶ ηὔδα." Τὸ δὲ—— οὐδὲ ἔξω πάθους. Ἠρεθίσθη γὰρ ὁ ἥρως τῷ ἔργῳ, εἰς λύπην τῶν Τρώων. Ὃ πάνυ παροξυντικόν ἐστιν εἰς θυμὸν, εἰ οὕτως ἀνατείνας παραδειγματίζει τῷ σπονδύλος τὴν κεφαλήν. *Eustath.*

Ver. 500. Πέφραδε.] de hujusmodi vocabulorum formatione, quâ nimirùm analogiâ ex φράζω oriatur πέφραδα, ex κράζω autem κέκρᾱγα· ex τάττω similiter τέτᾰγα, ex πράττω autem πέπρᾱγα· vide suprà ad β', 314; & ad γ', 192. Cæterùm πέφραδε, hoc in loco, non est ex ipso πέφραδα· quo pacto non constaret Temporum ratio: Sed ex Poëtico, πεφράδω, imperfectum vel aoristus ἐπέφραδον· sicuti in σ', *ver.* 9, & ώ, 340, διεπέφραδε.

Ver. 501. Εἰπέμεναί μοι.] *Renuntiate, quæso*, ———.

Πατρὶ φίλῳ καὶ μητρὶ, γοήμεναι ἐν μεγάροισιν·
Οὐδὲ γὰρ ἡ Προμάχοιο δάμαρ Ἀλεγηνορίδαο,
Ἀνδρὶ φίλῳ ἐλθόντι γανύσσεται, ὁππότε κεν δὴ
Ἐκ Τροίης σὺν νηυσὶ νεώμεθα κοῦροι Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλε.
Πάπτηνεν δὲ ἕκαστος, ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
Ὅστις δὴ πρῶτος, βροτόεντ' ἀνδράγρι', Ἀχαιῶν
Ἤρατ', ἐπεί ῥ' ἔκλινε μάχην κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
Αἴας ῥα πρῶτος Τελαμώνιος Ὕρτιον οὖτα
Γυρτιάδην, Μυσῶν ἡγήτορα καρτεροθύμων·
Φάλκην δ' Ἀντίλοχος, καὶ Μέρμερον ἐξενάριξε·
Μηριόνης δὲ Μόρυν τε, καὶ Ἱπποτίωνα κατέκτα·
Τεῦκρος δὲ Προθόωνά τ' ἐνήρατο, καὶ Περιφήτην·

" Patri charo & matri, ut lugeant in ædibus:
" Neque enim Promachi uxor Alegenoridæ,
" Viro charo reverso se-læto-vultu-offeret, quando demùm
" Ex Trojâ cum navibus reverterimus filii Achivorum.
Sic dixit: Illos autem omnes pallidus timor cepit;
Circumspectabátque unusquisque, quà effugere-posset gravem perniciem.
Dicite nunc mihi, Musæ, cœlestes domos tenentes,
Quisnam primus, cruentas exuvias, Achivorum
Sustulerit, postquam inclinavit pugnam inclytus Neptunus.
Ajax quidem primus Telamonius Hyrtium percussit
Gyrtiadem, Mysorum ductorem magnanimorum:
Phalcem autem Antilochus, & Mermerum interfectos-spoliavit:
Meriones autem Morymque, & Hippotionem interfecit:
Teucer verò Prothoonáque peremit, & Periphetem:

Ver. 503. Οὐδὲ γὰρ.] *Nam, ut non dudum gloriati estis, neque apud Nos* ——.

Ver. 504. —— ὁππότε κεν δὴ —— νεώμεθα.] "*Quando cunque erit futurum, ut*" ——. Spem & expectationem *longam* pulcherrimè depingunt Explementa ista, κεν δὴ· Quæ siquis vocabulo quovis dissyllabo mutaverit, statim sentiet quanto languidiorem effecerit sententiam. Vide infrà ad χ', 365. Haud dissimiliter, etiam in soluto scribendi genere; *negantis* est, οὐδέποτε· *pernegantis*, οὐδεπώποτε. Quæ quidem voculæ optimè reddi possunt latinè; *nequaquam*, &, *neque adhuc quaquam*; Vel, *nunquam*, & *neque adhuc unquam*. Ad vim & elegantiam hujusmodi explementorum, videatur & *Platonis* locus suprà citatus; *ver.* 433 *hujus libri.*

Ver. 506, —— ἄρα.] *Ut fit*; *Ut par erat*, ——

Ibid. — χλωρὸν δέος εἷλε.] *Al.* χλωρὸν δέος ᾕρει. *Al.* τρόμος ἔλλαβε γυῖα. Ex versibus nimirùm sæpiùs memoriter citatis.

Ver. 507. — ὅπῃ, & φύγοι.] *Al.* ὅπως, & φύγῃ.

Ver. 508. Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι,]

Vos, ô Calliope, precor, aspirate canenti;
Quas ibi tum ferro strages, quæ funera Turnus
Ediderit, quem quisque virum demiserit Orco:
Et mecum ingentes oras evolvite belli.
Æn. IX, 525.

Ver. 509. Ὅστις δὴ πρῶτος ——; Αἴας ῥα.] Notandum quàm aptè & *significanter* hîc sibi invicem *respondeant*, δὴ, & ῥα.

Ver. 510. Ἤρατ'.] *Al.* Ἤρει'.

Ibid. — ῥ'.] *Ut diximus*, ———.

Ibid. — ἔκλινε.] Vide suprà ad δ', 309, 314.

Ver. 512. —— καρτεροθύμων.] *Al.* καρτερόθυμον.

Ver. 514. —— Μόρυν τε καὶ Ἱπποτίωνα.] Vide suprà ad ν', 792.

Ver. 516.

Ἀτρείδης δ' ἄρ' ἔπειθ' Ὑπερήνορα, ποιμένα λαῶν,
Οὖτα κατὰ λαπάρην, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς ἄφυσσε
Δηώσας· ψυχὴ δὲ κατ' οὐταμένην ὠτειλὴν
Ἔσσυτ' ἐπειγομένη· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε.
Πλείστους δ' Αἴας εἷλεν, Ὀϊλῆος ταχὺς υἱός·
Οὐ γάρ οἵ τις ὁμοῖος ἐπισπέσθαι ποσὶν ἦεν,
Ἀνδρῶν τρεσσάντων, ὅτε τε Ζεὺς ἐν φόβον ὦρσεν.

Atridésque deinde Hyperenorem, pastorem populorum,
Vulneravit ad ile; intestina autem æs penitùs-hausit
Dilacerans: animáque per inflictum vulnus
Erupit exacta; illum autem tenebræ oculos texerunt.
Plurimos verò Ajax interfecit, Oilei velox filius:
Non enim ei quisquam par ad insequendum pedibus erat
Viros fugientes, quando utique Jupiter fugam immitteret.

Ver. 516. Ἀτρείδης.] *Menelaus.* Nam *Agamemnon* jam vulneratus, à pugnâ abstinuit; suprà *ver.* 28, 29, 63, 130, 379, 380. Et *Menelaus* infrà ρ', 24; à se occisum memorat *Hyperenora.* Ut rectè annotavit *Barnesius.*

Ver. 517. Οὖτα κατὰ λαπάρην.] *Al.* Οὔτησε λαπάρην.

Ver. 518. — ψυχὴ δὲ κατ' οὐταμένην ὠτειλὴν.]

Ille rapit calidum frustrà de vulnere telum;
Unâ eâdemque viâ sanguisque animusque sequuntur. *Æn.* X, 486.

Ver. 522. — ὅτε τε.] *Quando utique; Quando videlicet,* ———.

Ibid. — ὦρσεν.] *Al.* ὄρσῃ.

ΤΗΣ

ΤΗΣ
ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ, ἡ ΓΡΑΜΜΑ, Ο',

Ὑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας Ο'.

Ζεὺς ἐγερθεὶς, καὶ θεασάμενος τοὺς Τρῶας νικωμένους, Ἥραν ἐπιπλήσσει, καὶ Ἶριν μὲν μεταπέμπει πρὸς Ποσειδῶνα, κελεύων ἀφίστασθαι τοῦ πολέμου· Ἀπόλλωνα δὲ, ὅπως * ἀναῤῥώσῃ τὸν Ἕκτορα· ὃς ἀναλαβὼν Αἰγίδα, τοὺς Ἕλληνας εἰς φυγὴν τρέπει· καὶ μέχρι τῶν νεῶν συνδιωχθέντων, Αἴας ὁ Τελαμώνιος πολλοὺς ἀναιρεῖ τῶν πολεμίων, τοὺς ταῖς ναυσὶ πῦρ ἐπιφέροντας.

* *Al.* ἀνδρώσῃ.

Ἐπιγραφαί.

Παλίωξις.

Ἄλλως.

Οὗ, Κρονίδης κεχόλωτο Ποσειδάωνι, καὶ Ἥρῃ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ διά τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν
Φεύγοντες, πολλοὶ δὲ δάμεν Δαναῶν ὑπὸ χερσίν,
Οἱ μὲν δὴ παρ' ὄχεσφιν ἐρητύοντο μένοντες,
Χλωροὶ ὑπαὶ δείους, πεφοβημένοι· ἔγρετο δὲ Ζεὺς

At postquam vallósque & fossam transcendissent
Fugientes, multique domiti-essent Danaorum manibus,
Trojani quidem jam ad currus repressi-*fugâ* manebant,
Pallidi præ metu, exterriti: experrectus verò est Jupiter

Ver. 1. — *διά τε* — ἔβησαν.] Τὸ ἑξῆς, "διέβησαν." Ὑπερβατὸν γὰρ (inquit *Scholiastes*) ὁ τρόπος. Quod nihili est. *Eustathius* meliús: Οἱ μὲν γραμματικοὶ σχῆμα λέγουσιν Ὑπερβατόν. Οἱ δὲ ῥήτορες οὐκ ἀξιοῦσιν οὕτω καλεῖν αὐτό. Διακεκόφθαι δέ φασι τὴν σύνταξιν ἐπίτηδες, ἵνα ἡ διακοπὴ τῆς λέξεως, τὸ ταλαιπωρὸν καὶ δυσδιόδευτον ἐμφήνῃ τῶν τὴν τάφρον διαβαινόντων. Similiter *Hermogenes*: Οὐκ ἔστιν, ὡς δοκεῖ τισιν, Ὑπερβατόν. —— Ἀλλ' ὡς ἐγένετο ἡ δυσκολία τῆς ὁδοῦ διὰ σκολόπων καὶ τάφρου. εἶτα ὁμαλὴ ἔξοδος ἐν τῇ φυγῇ· οὕτω καὶ ἡ ἑρμηνεία ἔχει, τὸ πάθος τῶν φευγόντων τῆς λέξεως μεμιμημένης. *Hermogen.* περὶ μεθόδου δεινότητος, *cap.* 14.

Ver. 3. Οἱ μὲν δή.] *Trojani quidem sane* ——.

Ibid. — παρ' ὄχεσφιν.] Ad currus ultra fossam jam ab initio oppugnationis relictos; μ', 75—85.

Ver. 4. — ἔγρετο δὲ —· Στῆ δ' ἄρ ἀναΐξας, ἴδε δὲ —.]

Prospiciens, summâ placidum *caput extulit* undâ:
Disjectam Æneæ toto *videt* æquore classem,
Fluctibus oppressos Troas, cœlique ruina:
Nec latuere doli fratrem Junonis & iræ.

Æn. I, 131.

Ver. 11.

Ἴδης ἐν κορυφῇσι παρὰ χρυσοθρόνου Ἥρης·
Στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, ἴδε δὲ Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς,
Τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὄπισθεν
Ἀργείους· μετὰ δέ σφι Ποσειδάωνα ἄνακτα.
Ἕκτορα δ' ἐν πεδίῳ ἴδε κείμενον· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Εἵαθ', ὁ δ' ἀργαλέῳ ἔχετ' ἄσθματι, κῆρ ἀπινύσσων,
Αἷμ' ἐμέων· ἐπεὶ οὔ μιν ἀφαυρότατος βάλ' Ἀχαιῶν.
Τὸν δὲ ἰδὼν ἐλέησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Δεινὰ δ' ὑπόδρα ἰδὼν Ἥρην πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἦ μάλα δὴ κακότεχνος, ἀμήχανε, σὸς δόλος, Ἥρη,
Ἕκτορα δῖον ἔπαυσε μάχης, ἐφόβησε δὲ λαούς.
Οὐ μὰν οἶδ', εἰ αὖτε κακορραφίης ἀλεγεινῆς
Πρώτη ἐπαύρηαι, καί σε πληγῇσιν ἱμάσσω.
Ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε τ' ἐκρέμω ὑψόθεν, ἐκ δὲ ποδοῖιν

Idæ in verticibus, ex aureum-folium-habentis-Junonis *amplexu*:
Stetitque raptim-exurgens, viditque Trojanos & Achivos,
Trojanos quidem turbatos, turbantes autem *eos* à tergo
Argivos; intérque hos Neptunum regem.
Hectorem verò in campo vidit jacentem; circúmque socii
Sedebant; is autem gravi angebatur anhelitu, mente-&-viribus defectus,
Sanguinem vomens; cum quippe non imbecillimus vulneravit Achivorum.
Hunc autem intuitus, misertus est pater hominúmque deûmque;
Ac terribili-modo torvùm intuens, Junonem verbo allocutus est.
" Certo-certius mali-artifex, ô fraudulenta, tuus dolus, Juno,
" Hectora nobilem cessare-fecit à pugnâ, fugavitque *ejusdem* copias.
" Haud equidem scio, annon rursùs machinationum perniciosarum
" Prima fructum sis perceptura, & te verberibus cædam.
" An non meministi, quando pependisti ab-alto, à pedibus autem

Ver. 11. Αἷμ' ἐμέων.]
Purpureum vomit ille animam. ——
Æn. IX, 349.

Ibid. — οὐ μιν ἀφαυρότατος βάλ' Ἀχαιῶν.] Ἡ ἀπόφασις τῆς καταφάσεως πολὺ μεῖζον τὸ ἴσον δύναται, πολὺ δὲ τὸ πλεῖον. —— Ὅταν λέξῃ, "ἐπεὶ οὐ μιν ἀφαυρότατος βάλ' Ἀχαιῶν," μεῖζον ἡ ἀπόφασις δηλοῖ τῆς καταφάσεως· τὸ γὰρ πάνυ ἰσχυρὸν δεῖξαι θέλει. *Hermogenes* περὶ μεθόδου δεινότητος, *cap.* 37.

Ver. 12. — πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.]
——Divûm pater, atque hominum Rex. *Æn.* I, 69.
—— hominum sator, atque Deorum. *Æn.* XI, 725.

Ver. 18. Ἦ οὐ μέμνῃ.] *Al.* Ἦ οὐ μέμνη', & Ἦ οὐ μέμνησ'. Pronuntiabatur autem ἦυ μέμνῃ· Non utique licentiâ aliquâ *Poëticâ*, sed quia vulgò etiam in *solutâ* (ut opinor) oratione ità pronuntiabatur. Non enim id semel iterúmve, sed perpetuò ferè, & consultò fecit Poëta. Vide suprà ad ί, 349; & ad ί, 533.

Ibid. — ὅτε τ' ἐκρέμω.] *Quando utique*; *Quando nimirum* ——. Cæterùm de hujus versiculi numeris, vide supra ad ν', 36; & ad γ', 363.

Ibid. — ἐκ δὲ ποδοῖιν ἄκμονας ἧκα δύω.] Non hæc ab *Homero* conficta, sed ab antiquis desumpta Philosophis; qui elementorum mutationes, rerúmque naturalium formandarum rationem, sub hujusmodi fabulis soliti sunt docere. Quarum tamen fabularum subtilior & enucleatior explicatio, ad Poëtici Ornatûs intelligentiam parùm facit. Ἔοικεν ὁ Ποιητὴς μύθου παλαιοῦ παραφέρειν τοῦτο, καθ' ὃν Ζεὺς ἐμυθεύετο κρεμάσαι τὴν Ἥραν ——. *Phurnutus* de Naturâ Deorum, *capite* de Fabulis antiquitùs traditis. Ἐκ μηδενὸς δὲ ἀληθοῦς, ἀνάπτειν καινὴν τερατολογίαν, οὐχ Ὁμηρικόν. —— Τὸ δὲ πάντα πλάττειν, οὐχ Ὁμηρικόν. *Strabo, lib.* 1, *pag.* 38 & 45. *Al.* 20 & 25.

Ver. 21.

Ἄκμονας ἧκα δύω, περὶ χερσὶ δὲ δεσμὸν ἴηλα
Χρύσεον, ἄῤῥηκτον; σὺ δ' ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν
Ἐκρέμω, ἠλάστεον δὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον·
Λῦσαι δ' οὐκ ἐδύναντο παρασταδόν· ὃν δὲ λάβοιμι,
Ῥίπτασκον τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ, ὄφρ' ἂν ἵκηται
Γῆν ὀλιγηπελέων· ἐμὲ δ' οὐδ' ὧς θυμὸς ἀνίει
Ἀζηχὴς ὀδύνη Ἡρακλῆος θείοιο,
Τὸν σὺ ξὺν Βορέῃ ἀνέμῳ πεπιθοῦσα θυέλλας,
Πέμψας ἐπ' ἀτρύγετον πόντον, κακὰ μητιόωσα,
Καί μιν ἔπειτα Κόωνδ' εὖ ναιομένην ἀπένεικας.
Τὸν μὲν ἐγὼν ἔνθεν ῥυσάμην, καὶ ἀνήγαγον αὖτις
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον, καὶ πολλά περ ἀθλήσαντα.
Τῶν σ' αὖτις μνήσω, ἵν' ἀπολλήξῃς ἀπατάων·
Ὄφρ' εἰδῇς, ἤν τοι χραίσμῃ φιλότης τε καὶ εὐνή,

" Incudes-*suspensas* demisi duas, circum manus autem vinculum misi
" Aureum, infrangibile? tu autem in æthere & nubibus
" Pependisti; mœrore-afficiebantur autem Dii per excelsum Olympum:
" Solvere autem non poterant circumstantes: quemcunque autem prehenderem,
" Projiciebam correptum de limine *cœli*, donec perveniret
" In terram vix-spirans: me verò nè sic quidem ira missum-faciebat
" Vehemens *ob* dolorem Herculis divini;
" Quem tu cum Boreâ vento inductis procellis,
" Misisti per infructuosum pontum, mala machinans,
" Et eum deinde ad Coon benè habitatam de-cursu-detulisti.
" *Ac* eum quidem ego inde liberavi, & reduxi iterùm
" In Argos equis-aptum, multis licèt malis-exercitum.
" Hæc tibi rursus-in-memoriam-reducam, ut desistas à fallaciis:
" Ut scias, an tibi profuerit congressúsque & cubile,

Ver. 21. — ἠλάστεον.] Pronuntiabatur, ἠλάστευν, vel ἠλάστουν. Vide suprà ad β', 811.

Ver. 22. — οὐκ ἐδύναντο παρασταδόν· ὃν δὲ λάβοιμι, ——.] Scholiastes legit; οὐκ ἐδύναντο· παρασταδὸν ὃν δὲ λάβοιμι, —. Multò minùs venustè. In vulgatis istud, ὃν δὲ λάβοιμι, id ipsum est quod quæritabat Scholiastes, ὃν δὲ ἂν λάβοιμί σοι παρεστῶτα. Deinceps autem quod adjicit, δῆλον δὲ, ὅτι λέγει τὸν Ἥφαιστον· rectè se habet: Ut liquet ex sequente, ῥίπτασκον τεταγὼν, comparato cum, ῥίψε ποδὸς τεταγὼν, suprà α'. 591.

Ver. 24. — ἐμὲ δ' οὐδ' ὧς θυμὸς ἀνίει Ἀζηχὴς ὀδύνη.] *Al.* ἐμὲ δ' ὧς θυμὸν ἀνίει Ἀζηχὴς ὀδύνη. Utravis lectio ferri possit. Quod autem conjicit *Barnesius*, scribendum hîc ἀνίει, propterea quòd ἀνίει aliis in locis mediam *corripiat*; planè nihili est. Quod enim in *omnibus* fit vocabulis, ut *ultimâ* in syllabâ Vocalis *longa*, sequente aliâ Vocali, *dimidiâ ex parte elidi*, hoc est, *corripi* possit; vide suprà ad α', 51: id *nonnullis* in vocabulis, etiam in syllabis *non ultimis*, fieri itidem potest: Ut in τίω, ἰὸς, υἱὸς, οἷα, ἀνίει, & similibus *permultis*. Vide suprà ad ν', 103.

Ver. 26. — ἀνέμῳ.] *Al.* ἀνέμων.

Ver. 27. — ἀτρύγετον.] Ἀκαταπόνητον, πολλῶν· ἢ, ὥς τινες φασὶ, τὸν ἄκαρπον. *Schol.* ad α', 316.

Ver. 28. — Κόωνδ' — ἀπένεικας.] Ut & ibi eum videlicèt novis periculis objiceres.

Ver. 30. — ἀθλήσαντα.] Εἰς δὲ τὸν τόπον τοῦτον προσγράφουσί τινες καὶ τούτους τοὺς στίχους·

Πρίν γ' ὅτε δή σ' ἀπέλυσα ποδοῖν· μύδρους δ' ἐνὶ Τροίῃ
Κάββαλον· ὄφρα πέλοιτο καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι. *Eustath.*

Ver. 32. Ὄφρ' εἰδῇς.] *Al.* Ὄφρα ἴδῃς· Et, Ὄφρα ἴδῃ. Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν Ἥρας, ἄριστα τὸ —— μετὰ δόλου πρὸς τοὺς ἄνδρας ὁμιλίαν καὶ χάριν ἔδειξεν· —— Τοιαῦτα γὰρ ὁ Ζεὺς ἀπειλεῖ καὶ λέγει πρὸς αὐτήν· " Ὄφρα ἴδῃς, " &c." Plutarch. *de audiend. Poetis.*

Ver. 34.

Ἣν ἐμίγης ἐλθοῦσα θεῶν ἄπο, καί μ' ἀπάτησας.
Ὣς φάτο· ῥίγησεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη,
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἴστω νῦν τόδε Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅστε μέγιστος
Ὅρκος, δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι·
Σή θ' ἱερὴ κεφαλὴ, καὶ νωΐτερον λέχος αὐτῶν
Κουρίδιον, τὸ μὲν οὐκ ἂν ἐγώ ποτε μὰψ ὀμόσαιμι·
Μὴ δι' ἐμὴν ἰότητα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Πημαίνει Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα, τοῖσι δ' ἀρήγει·
Ἀλλά που αὐτὸν θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει·
Τειρομένους δ' ἐπὶ νηυσὶν ἰδὼν ἐλέησεν Ἀχαιούς.
Αὐτάρ τοι καὶ κείνῳ ἐγὼ παραμυθησαίμην,
Τῇ ἴμεν, ᾗ κεν δὴ σὺ, Κελαινεφὲς, ἡγεμονεύοις.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,

" Quo mista es, veniens seorsum-à diis, & me decepisti.
Sic dixit: Cohorruit autem magnis-oculis veneranda Juno,
Et eum compellens verbis alatis allocuta est:
" Sciat nunc hoc Terra & Cœlum latum supernè,
" Et subterlabens Stygis aqua, quod utique maximum
" Juramentum, gravissimúmque est beatis diis;
" Tuúmque sacrum caput, & noster torus ipsorum
" Nuptialis, quem quidem non ego unquam temerè jurârim;
" Non meo hortatu Neptunus terræ-quassator
" Cladem-infert Trojanis & Hectori, *Argivis* autem auxiliatur:
" Sed nimirùm ipsum *suus* animus incitat jubétque;
" Afflictos autem ad naves videns miseratus est Achivos.
" Atquin & ei ego consuluerim,
" Eò ire, quò quidem tu, *O Jupiter*, atras-nubes-cogens, imperaveris.
Sic dixit: Subrisit autem pater hominúmque deûmque,

Ver. 34. — *βοῶπις.*] Vide suprà ad ά, 551.

Ver. 36. *Ἴστω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανός.*]

Esto nunc Sol testis, & hæc mihi terra precanti. *Æn* XII, 176,
Fontésque fluviósque voco, quæque ætheris alti
Relligio, & quæ cæruleo sunt numina ponto. *Ibid. v.* 181.

Ver. 37. *Καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅστε μέγιστος Ὅρκος, δεινότατός τε —— θεοῖσι.*]

—— idque ratum, Stygii per flumina fratris,
Per pice torrentes atrâque voragine ripas,
Annuit. ——
Æn. IX, 104; & X, 113.

Adjuro Stygii caput implacabile fontis,
Una superstitio superis quæ reddita Divis. *Æn.* XII, 816.

Μάλιστα δὲ τῆς Στυγὸς τὸ ὄνομα ἐς τὴν ποίησιν ἐπεισηγάγετο Ὅμηρος. Ἐν μὲν γε Ἥρας ἐποίησεν ὅρκῳ, " Ἴστω νῦν —— τὸ κατειβόμενον " Στυγὸς ὕδωρ." Ταῦτα μὲν δὴ ἐποίησεν ὡς ἂν ἰδὼν ἐς τὸ ὕδωρ τῆς Στυγὸς στάζον. —— Τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ τοῦ παρὰ τὴν Νώνακριν στάζον, ἐμπίπτει μὲν πρῶτον ἐς πέτραν ὑψηλήν· διεξελθὸν δὲ διὰ τῆς πέτρας, ἐς τὸν Κρᾶθιν ποταμὸν κάτεισι. Θάνατον δὲ τὸ ὕδωρ φέρει τοῦτο, καὶ ἀνθρώπῳ καὶ ἄλλῳ ζώῳ παντί. Pausanias, lib. 8. *cap.* 18.

Ver. 39. — *καὶ νωΐτερον λέχος αὐτῶν Κουρίδιον.*]

Per connubia nostra, per inceptos Hymenæos;
Si benè quid de te merui, fuit aut tibi quicquam
Dulce meum. —— *Æn.* IV, 316.

Ver. 44. *Τειρομένους.*] *Al.* *Κτεινομένους.*

Ver. 46. — *ᾗ κεν δὴ*] *Quócunque demùm* —.

Ibid. — *ἡγεμονεύοις.*] *Al.* *ἡγεμονεύῃς.*

Ver. 47. — *πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.*] Vide suprà ad *ver.* 12.

Καί μιν ὑμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Εἰ μὲν δὴ σύ γ' ἔπειτα, βοῶπις πότνια Ἥρη,
Ἶσον ἐμοὶ φρονέουσα μετ' ἀθανάτοισι καθίζοις,
Τῷ κε Ποσειδάων γε, καὶ εἰ μάλα βούλεται ἄλλῃ,
Αἶψα μεταστρέψειε νόον, μετὰ σὸν καὶ ἐμὸν κῆρ·
Ἀλλ' εἰ δή ῥ' ἐτεόν γε καὶ ἀτρεκέως ἀγορεύεις,
Ἔρχεο νῦν μετὰ φῦλα θεῶν, καὶ δεῦρο κάλεσσον
Ἶριν τ' ἐλθέμεναι, καὶ Ἀπόλλωνα κλυτότοξον,
Ὄφρ' ἡ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Ἔλθῃ, καὶ εἴπῃσι Ποσειδάωνι ἄνακτι,
Παυσάμενον πολέμοιο, τὰ ἃ πρὸς δώμαθ' ἱκέσθαι·
Ἕκτορα δ' ὀτρύνῃσι, μάχην ἐς, Φοῖβος Ἀπόλλων,
Αὖτις δ' ἐμπνεύσῃσι μένος, λελάθῃ δ' ὀδυνάων,
Αἳ νῦν μιν τείρουσι κατὰ φρένας· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Αὖτις ἀποστρέψῃσιν, ἀνάλκιδα φῦζαν ἐνόρσας·
Φεύγοντες δ' ἐν νηυσὶ πολυκλήϊσι πέσωσι
Πηλείδεω Ἀχιλῆος· ὁ δ' ἀνστήσει ὃν ἑταῖρον
Πάτροκλον, τὸν δὲ κτενεῖ ἔγχεϊ φαίδιμος Ἕκτωρ
Ἰλίου προπάροιθε, πολέας ὀλέσαντ' αἰζηοὺς

Et eam respondens verbis alatis allocutus est :
" Si quidem tu jam deinceps, magnis-oculis veneranda Juno,
" Idem mecum sentiens inter immortales sederis ;
" *Tum* eòdem sanè Neptunus, etiam si maximè velit aliò,
" Confestim & *suam* converterit mentem, ad tuam & meam voluntatem
" Quin, si jam quidem ex-animo & verè loqueris,
" Vade nunc ad cætus deorum, & huc vocatos-jube
" Irimque accedere, & Apollinem inclytum-arcu ;
" Ut illa quidem ad exercitum Achivorum ære-loricatorum
" Eat, & dicat Neptuno regi,
" Ut, relictâ pugnâ, suas ad ædes redeat :
" Hectorem verò excitet ad pugnam Phœbus Apollo,
" Iterúmque inspiret robur, obliviscique-faciat dolorum
" Qui nunc ei premunt præcordia : Achivos autem
" Iterùm avertat, imbelli fugâ immissâ :
" Fugientes autem, in naves multa-transtra-habentes incidant
" Pelidæ Achillis : Is verò excitabit suum socium
" Patroclum, illúmque interficiet hastâ illustris Hector
" Ilium ante ; multos ubi-*ille*-peremerit juvenes

Ver. 48. — ἀμειβόμενος ἔπεα.] Quâ ratione, ἀμειβόμενος, hîc ultimam producat ; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 49. Εἰ μὲν δὴ σύ.] *Siquidem tu reverâ* ———.

Ver. 50. — ἀθανάτοισι.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 56 — 77. Ὄφρ' ἡ μὲν ——— Ἀχιλλῆα πτολίπορθον.] Versus hosce *viginti duos*, tanquam suppositos, repudiârunt Veterum nonnulli : Rationibus, ut mihi quidem videtur, haud satis idoneis. Quâ de re videatur *Eustathius*.

Ver. 51. Παυσάμενον.] *Al.* Παυσαμένη.

Ver 64. — Ἀχιλῆος.] Vide suprà ad ύ, 324.

Ibid. — ἀνστήσει.] *Al.* ἀνστήσῃ.

Ver. 66. Ἰλίου.] De hujusmodi vocabulorum *prosodiâ*, vide suprà ad *ver.* 24. Ineptè admodum *Barnesius*, " *Producitur* (inquit) εἰς ἀναγκαῖον ἀπαρτισμὸν τοῦ Σπονδείου." Quasi scilicet vox, Ἰλίου, locum non haberet sexcenties *pes dactylus*.

Τοὺς ἄλλους, μετὰ δ', υἱὸν ἐμὸν Σαρπηδόνα δῖον·
Τοῦ δὲ χολωσάμενος κτενεῖ Ἕκτορα δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἐκ τοῦ δ' ἄν τοι ἔπειτα παλίωξιν παρὰ νηῶν
Αἰὲν ἐγὼ τεύχοιμι διαμπερὲς, εἰσόκ' Ἀχαιοὶ
Ἴλιον αἰπὺ ἕλοιεν, Ἀθηναίης διὰ βουλάς.
Τοπρὶν δ' οὔτ' ἄρ' ἐγὼ παύσω χόλον, οὔτε τιν' ἄλλον
Ἀθανάτων Δαναοῖσιν ἀμυνέμεν ἐνθάδ' ἐάσω,
Πρίν γε τὸ Πηλεΐδαο τελευτηθῆναι ἐέλδωρ·
Ὥς οἱ ὑπέστην πρῶτον, ἐμῷ δ' ἐπένευσα κάρητι
Ἤματι τῷ, ὅτ' ἐμεῖο θεὰ Θέτις ἥψατο γούνων,
Λισσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθον.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἐς μακρὸν Ὄλυμπον.
Ὡς δ' ὅτ' ἀναΐξῃ νόος ἀνέρος, ὅς τ' ἐπὶ πολλὴν
Γαῖαν ἐληλουθὼς, φρεσὶ πευκαλίμῃσι νοήσῃ,
Ἔνθ' εἴην, ἢ ἔνθα, μενοινήσειέ τε πολλά·
Ὣς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτατο πότνια Ἥρη·
Ἵκετο δ' αἰπὺν Ὄλυμπον, ὁμηγερέεσσι δ' ἐπῆλθεν
Ἀθανάτοισι θεοῖσι Διὸς δόμῳ· οἱ δὲ ἰδόντες,

" *Cùm* alios, tum filium meum Sarpedona nobilem:
" *Ob Patroclum* autem iratus interficiet Hectorem nobilis Achilles.
" Ex eo deinceps tempore ut-iterum-in-fugam-avertantur-*Trojani* à navibus
" Semper ego efficiam perpetuò; usque-dum Achivi
" Ilium excelsum ceperint, Minervæ consiliis.
" Priùs autem neque ego cessabo ab irâ, neque quempiam aliorum
" Immortalium Danais auxiliari hîc sinam,
" Quàm Pelidæ expletum fuerit desiderium;
" Sicut ei promisi primùm, meóque annui capite
" Die illo, quando mihi Dea Thetis tetigit genua,
" Supplicans, ut honorarem Achillem urbium-vastatorem.
Sic dixit: Neque non-obsecuta-est dea ulnas-candida Juno;
Discessit itaque ab Idæis montibus, *ut iret* ad excelsum Olympum.
Sicut verò cùm se arrigit mens viri, qui per multas
Terras profectus, præcordiis *in* prùdentibus secum-cogitat,
" Huc iverim, vel illuc," animóque-versat multa:
Sic celeriter viam-carpens pervolavit veneranda Juno;
Pervenitque in excelsum Olympum: Congregatis autem supervenit
Immortalibus diis, Jovis in domo: Illi verò conspicati,

Ver. 72. —οὔτ' ἄρ'.] *Al.* οὔτ' ἄν.
Ibid. —παύσω.] *Al.* παύω.
Ibid. —ἄλλον.] ἄλλοι· MSS à viro erudito, *Thom. Bentleio*, collati. Quæ & proba Lectio.
Ver. 73. Ἀθανάτων.] Vide suprà ad ά, 398.
Ibid. —ἐάσω.] *Barnesius* pessimè, ἐάσσω. Vide suprà ad δ', 42.
Ver. 77. —πτολίπορθον.] Vide suprà ad β', 278.
Ver. 78. —θεὰ λευκώλενος Ἥρη] βοῶπις πότνια Ἥρη, MSS duo à *Th. Bentleio* collati. Quæ si vera sit lectio; erit prior illa ex *ver.* 92, jam infrà, desumpta.
Ver. 79. Βῆ δὲ κατ'.] Βῆ δ' ἐξ. MS *Harleian.* à *Th. Bentleio* collatus.
Ver. 80. —ὅτ' ἀναΐξῃ.] *Al.* ὅταν ἀΐξῃ.
Ver. 81. —νοήσῃ.] *Al.* νοήσει.
Ver. 82. —εἴην.] *Al.* ἤειν.
Ver. 85. Ἀθανάτοισι.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 86.

Πάντες ἀνήϊξαν, καὶ δεικανόωντο δέπασσιν.
Ἡ δ᾽ ἄλλους μὲν ἔασε, Θέμιστι δὲ καλλιπαρήῳ
Δέκτο δέπας, πρώτη γὰρ ἐναντίη ἦλθε θέουσα,
Καί μιν φωνήσασ᾽ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἥρη, τίπτε βέβηκας, ἀτυζομένῃ δὲ ἔοικας;
Ἦ μάλα δή σε φόβησε Κρόνου παῖς, ὅς τοι ἀκοίτης;
Τὴν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
Μή με, θεὰ Θέμι, ταῦτα διείρεο· οἶσθα καὶ αὐτὴ,
Οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής·
Ἀλλὰ σύ γ᾽ ἄρχε θεοῖσι δόμοις ἔνι δαιτὸς ἐΐσης·
Ταῦτα δὲ καὶ μετὰ πᾶσιν ἀκούσεαι ἀθανάτοισιν,
Οἷα Ζεὺς κακὰ ἔργα πιφαύσκεται. οὐδέ τι φημὶ
Πᾶσιν ὁμῶς θυμὸν κεχαρησέμεν, οὔτε βροτοῖσιν,
Οὔτε θεοῖς, εἴπερ τις ἔτι νῦν δαίνυται εὔφρων.
Ἡ μὲν ἄρ᾽ ὡς εἰποῦσα καθέζετο πότνια Ἥρη·
Ὤχθησαν δ᾽ ἀνὰ δῶμα Διὸς, θεοί· ἡ δ᾽ ἐγέλασσε

Omnes celeriter-adsurrexerunt, & excipiebant poculis,
Atque hæc alios quidem omisit, à Themide verò genas-pulchrâ
Accepit poculum: prima enim *illa* obvia venit currens,
Et eam compellans verbis allatis allocuta est:
" Juno, cur *huc* ascendisti; metu utique perculsæ similis-videris?
" Annè valde scilicèt te territavit Saturni filius, qui tibi maritus?
Huic autem respondit deinde dea ulnas-candida Juno:
" Ne me, dea Themi, hæc interroga: scis & ipsa,
" Qualis illius animus superbus & inclemens:
" At tu quidem præsis inter-Deos, in ædibus, convivio æquali:
" Hæc autem & inter omnes audies immortales,
" Qualia Jupiter mala opera denunciet: neque omninò puto
" Omnibus unà animum gavisurum, neque mortalibus,
" Neque diis; etiamsi quis usque nunc convivetur hilaris.
Ac quidem sic locuta consedit veneranda Juno:
Molestè autem ferebant per domum Jovis, dii: Illa verò risit

Ver. 86. — δεικανόωντο δέπασσιν.] Vide suprà ad δ', 4.

Ver. 87. — ἔασε.] Vide suprà ad δ', 42.

Ver. 88. — θέουσα.] φέρουσα Cod. *Harleian.* à *Th. Bentleio* collatus.

Ver. 90. — βέβηκας.] Vide suprà ad ά, 37.

Ibid. — ἀτυζομένῃ δὲ ἔοικας.] Scholiastes cum Cod. *Harleiano* legit, atque exponit, ἀτυζομένη. Sed ἔοικας, apud Homerum, rariùs respondet Latino, *videris*; sæpiùs, τῷ *similis-videris*.

Ver. 92. — σε φόβησε.] *Al.* σ' ἐφόβησε.

Ver. 92. — θεὰ λευκώλενος.]
—— niveis —— diva lacertis.
Æn. VIII, 387.

Ver. 93. Μή με, θεὰ Θέμι, ταῦτα.] Vir eruditus *Tho. Bentleius*, uno in MS *Italico* scriptum repperit, Μή με, θεά, μήτι ταῦτα. Unde fortassè legendum, eodem conjectante; Μή με, θεὰ, μὴ ταῦτα ——.

Ver. 95. — δαιτὸς ἐΐσης.] Vide suprà ad ά, 468.

Ver. 99, & 107. — ἀθανάτοισι.] Vide suprà ad α, 398.

Ver. 97. — οὐδ' ἔτι.

Ver. 98. — κεχαρησέμεν.] Vide suprà ad *ver.* 11.

Ver. 90. — τις ἔτι νῦν.] Quâ ratione, ἔτι, hîc ultimam producat; item Ζεὺς, *ver.* 104; & σθένεϊ, *ver.* 108; & γὰρ, *ver.* 111; & κέλετο, *ver.* 119; vide suprà ad ά, 51.

Ibid. — δαίνυται.] Vide suprà ad γ, 260.

Ver. 101. Ὤχθησαν.] Cod. *Harleian.* Ὄχθησαν.

Ibid. — ἐγέλασσε —— οὐδὲ —— ἰάνθη.]
—— curisque ingentibus æger
Spem vultu simulat, premit altum corde dolorem.
Æn. I, 212.

Χείλεσιν, οὐδὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι κυανέῃσιν
Ἰάνθη· πᾶσιν δὲ νεμεσσηθεῖσα μετηύδα·
Νήπιοι, οἳ Ζηνὶ μενεαίνομεν ἀφρονέοντες,
Ἦ ἔτι μιν μέμαμεν καταπαυσέμεν, ἆσσον ἰόντες,
Ἢ ἔπει, ἠὲ βίῃ· ὁ δ' ἀφήμενος οὐκ ἀλεγίζει,
Οὐδ' ὄθεται· φησὶν γὰρ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι
Κάρτεΐ τε σθένεΐ τε διακριδὸν εἶναι ἄριστος.
Τῷ ἔχεθ', ὅ, τι κεν ὔμμι κακὸν πέμπῃσιν ἑκάστῳ·
Ἤδη γὰρ νῦν ἔλπομ' Ἄρηΐ γε πῆμα τετύχθαι·
Υἱὸς γάρ οἱ ὄλωλε μάχῃ ἔνι, φίλτατος ἀνδρῶν,
Ἀσκάλαφος, τὸν φησὶν ὃν ἔμμεναι ὄβριμος Ἄρης.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ Ἄρης θαλερὼ πεπλήγετο μηρὼ
Χερσὶ καταπρηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δὲ προσηύδα·
Μὴ νῦν μοι νεμεσήσετ', Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
Τίσασθαι φόνον υἷος, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Εἴπερ μοι καὶ μοῖρα, Διὸς πληγέντι κεραυνῷ,
Κεῖσθαι, ὁμοῦ νεκύεσσι μεθ' αἵματι καὶ κονίῃσιν.
Ὣς φάτο· καί ῥ' ἵππους κέλετο Δεῖμόν τε Φόβον τε

Labiis tenus, non autem frons super supercilia nigra
Exhilarata est: inter omnes autem, indignata locuta est:
" Dementes, qui Jovi irascimur insipientes;
" Quique adhuc ipsum cupimus compescere, propiùs accedentes,
" Vel suasu, vel vi: is verò è-longinquo-sedens nostri-rationem-non habet,
" Neque movetur: ait enim inter immortales deos
" Viribúsque potentiâque eximiè se esse optimum,
" Quare tolerate, quodcunque vobis malum immittat unicuique:
" Jam enim nunc opinor Marti utique damnum illatum esse:
" Filius enim ei interiit in pugnâ, charissimus hominum,
" Ascalaphus, quem ait suum esse impetuosus Mars.
Sic dixit: Mars autem robusta feriebat-sibi fœmora
Manibus pronis, lugens autem allocutus est:
" Nè nunc mihi succenseatis, cœlestes domos incolentes,
" Quod-ulcisci-velim cædem filii, profectus ad naves Achivorum,
" Etiam si mihi sit fatale, Jovis percussum fulmine
" Jacere, unà-cum mortuis, in sanguine & pulvere.
Sic dixit: & equos jussit Terrorémque Horrorémque

Ver. 102. — κυανέῃσιν.] Vide suprà ad δ, 528.

Ver. 105. Ἦ ἔτι μιν.] *Al.* Ἤ τι μιν.

Ver. 106. Ἢ ἔπει, ἠὲ βίῃ,] Vide suprà ad α', 395.

Ver. 108. — διακριδόν.] Vide suprà ad ί, 309.

Ver. 113. — πεπλήγετο μηρώ.] Notandus hîc primigenius & maximè proprius *Formæ Mediæ* usus; *sua sibi percussit femora.*

Ver. 114. — δὲ προσηύδα.] *Al.* δ' ἔπεα ηὔδα.

Ver. 115. — νεμεσήσετ'.] *Al.* νεμεσήσατ'.

Ver. 116. Τίσασθαι.] Τίσασθαι & τίσασθαι primam Homero *semper* producunt, sicuti χθίνω & φθίσασθαι. Vide suprà ad ί, 339; & ad β', 43; & ad δ', 257.

Ver. 117. — πληγέντι.] Vide suprà ad γ', 31.

Ver. 119. — καί ῥ'.] *Et proinde, ut comminatus erat,* ———.

Ibid. — Δεῖμόν τε Φόβον τε.] Filios Martis, quibus equos sibi jungendos jussit.

Ζεύγνυμεν· αὐτὸς δ' ἔντε' ἐδύσετο παμφανόωντα.
Ἔνθα κέ τις μείζων τε καὶ ἀργαλεώτερος ἄλλος
Πὰρ Διὸς ἀθανάτοισι χόλος καὶ μῆνις ἐτύχθη,
Εἰ μὴ Ἀθήνη, πᾶσι περιδείσασα θεοῖσιν,
Ὦρτο διὲκ προθύρου, λίπε δὲ θρόνον, ἔνθα θάασσε.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κεφαλῆς κόρυθ' εἵλετο, καὶ σάκος ὤμων,
Ἔγχος δ' ἔστησε στιβαρῆς ἐκ χειρὸς ἑλοῦσα
Χάλκεον· ἡ δ' ἐπέεσσι καθάπτετο θοῦρον Ἄρηα·
Μαινόμενε, φρένας ἠλὲ, διέφθορας· ἦ νύ τοι αὔτως
Οὔατ' ἀκουέμεν ἐστὶ, νόος δ' ἀπόλωλε καὶ αἰδώς;
Οὐκ ἀΐεις, ἅτε φησὶ θεὰ λευκώλενος Ἥρη;
Ἣ δὴ νῦν πὰρ Ζηνὸς Ὀλυμπίου εἰλήλυθεν·
Ἦ ἐθέλεις αὐτὸς μὲν ἀναπλήσας κακὰ πολλὰ,
Ἂψ ἴμεν Οὔλυμπόνδε καὶ ἀχνύμενός περ ἀνάγκῃ,
Αὐτὰρ τοῖς ἄλλοισι κακὸν μέγα πᾶσι φυτεῦσαι;
Αὐτίκα γὰρ Τρῶας μὲν ὑπερθύμους καὶ Ἀχαιοὺς
Λείψει, ὁ δ' ἡμέας εἶσι κυδοιμήσων ἐς Ὄλυμπον·

Jungere: ipse autem arma induebat collucentia.
Tum sanè quædam majórque & gravior alia
A Jove in immortales ira & indignatio exorta fuisset,
Nisi Minerva, cunctis metuens diis,
Prosiluisset extra vestibulum, liquissétque solium ubi sedebat.
Atque *Martis* quidem à capite galeam dempsit, & scutum humeris;
Hastámque seposuit-erectam, robustâ è manu raptam,
Æream; ipsa verò verbis *hisce* corripuit impetuosum Martem:
"Furiose, vecors, periisti: an verò tibi frustrà
"Aures ad-audiendum sunt, ménsque etiam periit & pudor?
"Non audis, quæ dicit dea ulnas-candida Juno?
"Quæ jam nunc à Jove Olympio venit:
"An velis ipse quidem, perpessus mala multa,
"Reverti ad-Olympum, dolens utique, necessitate;
"Atque etiam cæteris malum magnum omnibus creare?
"Continuò enim Trojanos quidem magnanimos & Achivos
"Linquet *Jupiter*, ad nos autem veniet turbas-excitaturus in Olympum:

Ver. 120. Ζεύγνυμεν.] Vide suprà ad γ', 260.

Ibid. —ἐδύσετο. *Al.* ἐδύσατο. Vide suprà ad β', 35; & ad ί, 109.

Ver. 121. —κέ τις.] Cod. *Harleian.* κέ τι.

Ver. 122. —ἀθανάτοισι.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 123. —Ἀθήνη] *Consilium prudentius.* Vide suprà ad ά, 194; ad β', 169; & ad γ', 92.

Ver. 124. —διὲκ.] *Al.* μὲν ἐκ.

Ver. 126. —ἐκ.] Cod. *Harleian.* ἀπό.

Ver. 128. —φρένας ἠλὲ, διέφθορας.] Notandus hîc proprius & primigenius vocis *Mediæ* usus: *Te ipse perdidisti: periisti.* Vide suprà ad γ', 141. Alii *activè* accipiunt; φρένας, ἠλὲ, διέφθορας.

Ibid. —αὔτως.] Schol. inedita, in Cod. *Harleiano*; ἀδιακρίτως.

Ver. 134. —εἰλήλυθεν.] Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 134. —τοῖς ἄλλοισι κακὸν μέγα πᾶσι φυτεῦσαι.] Vir eruditus, *Tho. Bentleius*, in Codice *Harleiano* & in duobus MSS *Italicis* scriptum repperit, τοῖς ἄλλοισι θεοῖς, sicuti in ά, 597. Quæ si fortè vera fuerit Lectio, tum ex ejusdem *conjecturâ* scribendum erit; —τοῖς ἄλλοισι θεοῖς μέγα πῆμα φυτεῦσαι; Sed expectandi Codices.

Ver. 136. —ἡμέας εἶσι. Pronuntiabatur, ἡμᾶς εἶσι· Nam ἡμέας ultimam producit.

Μάρψει δ' ἑξείης, ὅς τ' αἴτιος, ὅς τε καὶ οὐκί.
Τῷ σ' αὖ νῦν κέλομαι μεθέμεν χόλον υἷος ἑῆος·
Ἤδη γάρ τις, τοῦδε βίην καὶ χεῖρας ἀμείνων,
Ἢ πέφατ', ἢ καὶ ἔπειτα πεφήσεται· ἀργαλέον δὲ
Πάντων ἀνθρώπων ῥῦσθαι γενεήν τε τόκον τε.
Ὣς εἰποῦσ', ἵδρυσε θρόνῳ ἔνι θοῦρον Ἄρηα.
Ἥρη δ' Ἀπόλλωνα καλέσσατο δώματος ἐκτὸς,
Ἶρίν θ', ἥ τε θεοῖσι μετάγγελος ἀθανάτοισι,
Καί σφεας φωνήσασ', ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ζεὺς σφὼ εἰς Ἴδην κέλετ' ἐλθέμεν ὅττι τάχιστα·
Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθητε, Διός τ' εἰς ὦπα ἴδησθε,
Ἕρδειν, ὅ, ττι κε κεῖνος ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ.
Ἡ μὲν ἄρ' ὡς εἰποῦσα, πάλιν κίε πότνια Ἥρη·
Ἕζετο δ' εἰνὶ θρόνῳ· τὼ δ' ἀΐξαντε πετέσθην,
Ἴδην δ' ἵκανον πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν·
Εὗρον δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρῳ
Ἥμενον, ἀμφὶ δέ μιν θυόεν νέφος ἐστεφάνωτο·
Τὼ δὲ πάροιθ' ἐλθόντε Διὸς νεφεληγερέταο,
Στήτην· οὐδέ σφωϊν ἰδὼν ἐχολώσατο θυμῷ,
Ὅττι οἱ ὦκ' ἐπέεσσι φίλης ἀλόχοιο πιθέσθην·

" Corripiet autem alium-post-alium, quique in culpâ *sit*, quique etiam non.
" Quare te nunc jubeo missam-facere iram de filio tuo:
" Jam enim aliquis, eo & vi & manibus fortior,
" Vel interfectus est, vel etiam posthâc interficietur: difficile quippe *est*,
" Omnium hominum liberare *à morte* progeniémque partúmque.
Sic locuta, collocavit in solio impetuosum Martem.
Juno autem Apollinem vocavit domum extra,
Irimque, quæ diis internuncia *est* immortalibus;
Et eos compellans, verbis alatis allocuta est:
" Jupiter vos in Idam jubet venire quàm celerrimé:
" Ac postquam veneritis, Jovisque vultum aspexeritis,
" Facite, quicquid ille hortatus fuerit & jusserit.
Ac quidem sic locuta, retro cessit veneranda Juno;
Conseditque in solio: ii verò properantes volabant,
Idámque pervenerunt fontibus-irriguam, matrem ferarum.
Invenerunt autem laté-sonantem Saturnium in Gargaro summo
Sedentem, circúmque ipsum odorata nubes circumfusa erat:
Hi autem ut coram venerunt Jove nubes-cogente,
Steterunt; neque iis visis iratus est animo,
Quoniam sibi celeriter verbis suæ uxoris paruerant:

Ver. 144. — ἥ τε.] *Quæ utique; Quæ scilicet* ———.

Ibid. — μετάγγελος.] *Al.* μετ' ἄγγελος.

Ibid. — ἀθανάτοισι.] Vide suprà ad *α'*, 398.

Ver. 147. — ἴδησθε. *Al.* ἵκησθε. *Al.* ἴδητε.

Ver. 148. — ὅ, ττι κε κεῖνος.] *Al.* ὅττι κ' ἐκεῖνος.

Ver. 152. — εὐρύοπα.] Vide suprà ad *α'*, 175, 498; & ad θ', 206.

Ver. 153. — ἐστεφάνωτο.] Si ἐστεφάνωται dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad *α'*, 37.

Ver. 155. — οὐδέ σφωϊν ἰδὼν ἐχολώσατο.] Vide suprà ad *ver.* 11.

Ἶριν δὲ προτέρην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Βάσκ' ἴθι, Ἶρι ταχεῖα, Ποσειδάωνι ἄνακτι
Πάντα τάδ' ἀγγεῖλαι, μηδὲ ψευδάγγελος εἶναι·
Παυσάμενόν μιν ἄνωχθι μάχης ἠδὲ πτολέμοιο,
Ἔρχεσθαι μετὰ φῦλα θεῶν, ἢ εἰς ἅλα δῖαν.
Εἰ δέ μοι οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεται, ἀλλ' ἀλογήσει,
Φραζέσθω δὴ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Μή μ' οὐδὲ, κρατερός περ ἐὼν, ἐπιόντα ταλάσσῃ
Μεῖναι· ἐπεὶ ἕο φημὶ βίῃ πολὺ φέρτερος εἶναι,
Καὶ γενεῇ πρότερος· τοῦ δ' οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ
Ἶσον ἐμοὶ φάσθαι, τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων εἰς Ἴλιον ἱρήν.
Ὡς δ' ὅταν ἐκ νεφέων πτῆται νιφὰς, ἠὲ χάλαζα
Ψυχρὴ ὑπαὶ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο·
Ὣς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτατο ὠκέα Ἶρις,

Irim autem priorem verbis alatis allocutus est:
" Vade, age, Iri velox, Neptuno regi
" Omnia hæc nuncia, neque falsa-nuncia sis:
" Relictâ illum jube pugnâ atque prælio,
" Ire ad cœtus deorum, vel in mare vastum.
" Si verò meis non verbis parebit, sed aspernabitur,
" Perpendat deinde mente & animo,
" Ne me nequaquam, fortis ut ut sit, invadentem valeat
" Sustinere; quoniam eo profiteor viribus multo præstantiorem *me* esse,
" Et natu majorem: illius autem non veretur cor
" Æqualem mihi se-profiteri, quem metuunt etiam cæteri.
Sic dixit; neque non-obsecuta est alis-ventosis velox Iris:
Descendit autem ab Idæis montibus Ilium versùs sacram.
Ut verò cùm ex nubibus volat nix, aut grando
Gelida, *acta* impetu serenitatem-inducentis Boreæ:
Sic festinanter viam-carpens pervolavit velox Iris,

Ver. 158. Βάσκ' ἴθι.] Vade, age, nate; —— *Æn.* IV, 223. " Ceterùm, quis tam obtuso ingenio est, " qui intelligat, βάσκ' ἴθι, verba duo i-" dem significantia, non frustrà posita esse " ἐκ παραλλήλου, ut quidam putant; sed " hortamentum esse aciæ imperatæ celeri-" tatis." *Gell. lib.* 13, *cap.* 23.

Ver. 160. —— μάχης ἠδὲ πτολέμοιο.] Vide suprà ad ι', 232, 279.

Ver. 161. Ἔρχεσθαι μετὰ.] Ἔρχεσθ' ἢ μετὰ, *ver.* 177.

Ver. 162. —— ἐπέεσσ' ἐπιπείσεται.] *Al.* ἐπέεσσι πιπείσεται· notante *Henr. Stephano.*

Ver. 163. —— δὴ ἔπειτα.] *Al.* δὴ ἔπειτα. Quod ferri potest. *Vulgg.* ἔπειτα· Quod ex analogiâ minùs est accuratum.

Ver. 164. Μή μ' οὐδὲ, κρατερός περ ἐὼν, —— ταλάσσῃ.] *Barnesius*, & Editio *Wetsteniana*, aliique, pessimè hoc ita vertunt, ac si *Homerus* contrà planè, quàm voluerit, scripsisset; Μή μ' οὐδὲ, κρατερός περ ἐὼν, —— ταλάσσῃ.]

Ver. 167. Ἶσον ἐμοὶ φάσθαι.] Notandus hîc primigenius & maximè proprius *Vocis Mediæ* usus: *Æqualem S E mihi dicere.* Vide ad γ', 141.

Ibid. — τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι.] *Quem utique* ———. *Al.* καὶ ὁμοιωθήμεναι ἄντην. Nempe ex ά, 187. Sed priorem Lectionem firmat infrà *ver.* 183.

Ver. 170. — νιφάς.] Quâ analogiâ ex νίφειν deducta fit νιφὰς, vide suprà ad ά, 338; & ad μ', 280.

Ver. 174.

Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη κλυτὸν Ἐννοσίγαιον·
Ἀγγελίην τινά τοι, Γαιήοχε κυανοχαῖτα,
Ἦλθον δεῦρο φέρουσα παραὶ Διὸς αἰγιόχοιο·
Παυσάμενόν σ' ἐκέλευσε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο,
Ἔρχεσθ' ἢ μετὰ φῦλα θεῶν, ἢ εἰς ἅλα δῖαν.
Εἰ δέ οἱ οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεαι, ἀλλ' ἀλογήσεις,
Ἠπείλει κἀκεῖνος ἐναντίβιον πολεμίζων
Ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι· σὲ δ' ὑπεξαλέασθαι ἀνώγει
Χεῖρας, ἐπεὶ σέο φησὶ βίῃ πολὺ φέρτερος εἶναι,
Καὶ γενεῇ πρότερος· σὸν δ' οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ
Ἶσόν οἱ φάσθαι, τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη κλυτὸς Ἐννοσίγαιος·
Ὢ πόποι, ἦ ῥ', ἀγαθός περ ἐών, ὑπέροπλον ἔειπεν,
Εἴ μ' ὁμότιμον ἐόντα βίῃ ἀέκοντα καθέξει.
Τρεῖς γάρ τ' ἐκ Κρόνου εἰμὲν ἀδελφεοί, οὓς τέκε Ῥείη,
Ζεὺς καὶ ἐγώ, τρίτατος δ' Ἀΐδης ἐνέροισιν ἀνάσσων·
Τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς.
Ἤτοι ἐγὼν ἔλαχον πολιὴν ἅλα ναιέμεν αἰεί,

Propè autem ſtans allocuta eſt inclytum Neptunum :
" Nuncium quendam tibi, Neptune crines-cærulee,
" Veni huc ferens a Jove Ægiocho:
" Relictâ te jubet pugnâ atque prælio,
" Ire vel ad cœtus deorum, vel in mare vaſtum.
" Si verò ejus non verbis parebis, ſed aſpernaberis,
" Minatus eſt & ipſum-ſe ex-adverſo pugnaturum
" Huc venturum: te autem vitare jubet *ſuas*
" Manus: quia, *quàm* tu *ſis*, ait viribus multò *ſe* præſtantiorem eſſe,
" Et natu majorem: tuum autem non veretur cor
" Æqualem *te* ei profiteri, quem metuunt etiam cæteri.
Hanc autem valdè indignatus allocutus eſt inclytus Neptunus:
" Eheu; certè, potens licèt exiſtens, ſuperbè locutus eſt,
" Si me, pari honore præditum, vi invitum coërcebit.
" Tres enim ex Saturno ſumus fratres, quos peperit Rhea,
" Jupiter & ego, tertius autem Pluto inferis imperans:
" Trifariam autem omnia diviſa-ſunt, quiſque verò *ſuum* ſortitus eſt dignitatem.
" Meæ ſanè ſortis erat, canum mare habitare perpetuò,

Ver. 174. — κυανοχαῖτα.] Vide ſuprà ad ά, 43, 58, 528.

Ver. 177. Ἔρχεσθ' ἢ μετὰ.] Ἔρχεσθαι μετὰ, *ver.* 161. Aut locus iſte ex hoc, aut hic ex iſto, corrigendus.

Ver. 179. — πολεμίζων.] *Al.* πολεμίξων.

Ver. 180. — ἀνώγει.] Cod. *Harleian.* ἄνωγε. Quod & ipſum rectè dicitur de præſenti: Vide ſuprà ad θ', 322.

Ver. 183. Ἶσόν οἱ φάσθαι.] Quâ ratione, ἶσον, ultimam hîc, etiam extra cæſuram, producat; item καλὸν, *ver.* 196; & χολωσέμεν, *ver.* 210; vide ſuprà ad ά, 51. Scribi hoc quidem in loco poterat, Ἶσόν σ' οἱ φάσθαι. Sed venuſtiùs abeſt iſtud σέ. Vide ſuprà ad *ver.* 166: Ubi itidem ſcribi potuiſſet, Ἶσόν ἑ μοι φάσθαι· ſed minùs eleganter.

Ver. 187. Τρεῖς γάρ τ' ἐκ Κρόνου.] *Etenim tres* ——; *Nam tres videlicet* ———. *Al.* Τρεῖς γάρ τε Κρόνου.

Ibid. — οὓς τέκε Ῥείη.] *Al.* οὓς τέκε Ῥείη. Et, οὓς τέκετο Ῥέα.

Ver. 189. — δέδασται ——— ἔμμορε.] Conjuncta ſunt cum præcedente εἰμέν. Vide ſuprà ad ά, 37.

Ver. 190. — ἐγὼν ἔλαχον πολιὴν ἅλα.]

Παλλομένων, Ἀΐδης δ᾽ ἔλαχε ζόφον ἠερόεντα·
Ζεὺς δ᾽ ἔλαχ᾽ οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσι.
Γαῖα δ᾽ ἔτι ξυνὴ πάντων, καὶ μακρὸς Ὄλυμπος·
Τῷ ῥα καὶ οὔτι Διὸς βέομαι φρεσίν· ἀλλὰ ἕκηλος,
Καὶ κρατερός περ ἐών, μενέτω τριτάτῃ ἐνὶ μοίρῃ.
Χερσὶ δὲ μήτι με πάγχυ, κακὸν ὥς, δειδισσέσθω.
Θυγατέρεσσιν γάρ τε καὶ υἱάσι κέρδιον εἴη
Ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν ἐνισσέμεν, οὓς τέκεν αὐτός,
Οἵ ἕθεν ὀτρύνοντος ἀκούσονται καὶ ἀνάγκῃ.
Τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
Οὕτω γὰρ δή τοι, Γαιήοχε κυανοχαῖτα,
Τόνδε φέρω Διὶ μῦθον ἀπηνέα τε, κρατερόν τε;
Ἦ τι μεταστρέψεις; στρεπταὶ μέν τε φρένες ἐσθλῶν.

"Motis-sortibus: Plutoni autem sorte-obvenere tenebræ caliginosæ;
"Jovi verò obvenit cœlum latum, in æthere & nubibus.
"Terra autem etiamnùm communis *est* omnium, & excelsus Olympus:
"Quare sanè nequaquam Jovis degam ex voluntate; sed quietus,
"Potens licèt existens, maneat *suâ* tertiâ in portione.
"Manibus verò nequid me omninò, ignavum veluti, territet.
"Filias enim & filios satius esset
"Terrificis verbis incessere, quos genuit ipse;
"Qui & imperitanti auscultabunt, etiam necessitate.
Huic autem respondit deinde pedibus-ventos æquans velox Iris:
"Itáne verò à te, Neptune crines-cærulee,
"Hunc fero Jovi sermonem durúmque asperúmque?
"An quid mutabis? Flexibiles sanè mentes prudentium.

—— imperium pelagi, sævumque tridentem.
—— *mihi* sorte datum; tenet *ille* immania saxa. *Æn.* I, 142.
———— Hæc ———— manebat
Sors rerum. ———— ———— X, 39.

Ver. 191. — ἔλαχε ζόφον.] Ita MSS à *Tho Bentleio* collati. *Vulgg.* ἔλαχεν ζόφον· minùs numerosé.

Ver. 197. Θυγατέρεσσιν γάρ τε.] *Etenim filias* ————. De prosodiâ autem, vide suprà ad ά, 398.

Ibid. — κέρδιον εἴη.] *Al.* βέλτερον εἴη.

Ver. 199. — ἀκούσονται.] *Al.* ἀκούσωνται.

Ver. 201. Οὕτω γὰρ δή.] *Siccinè autem, quæso? Siccinè enim reverà* ———? Nempe refertur istud, γὰρ, ad id quod elegantissimè reticetur; "*Hæreo de responso renunti-*"*ando:*" Vel, "*Metuo tibi; Nam* ——"; Vel, siquid simile. Vide suprà ad έ, 22. Quare inficetè admodùm *Spondanus*; "*Il-*"*lud, γὰρ, vide nè superfluum sit.*" Atque etiam *Eustathius*; Σκοπητέον εἰ μὴ παρέλκει ὁ "γὰρ" συνδεσμος· οὐδὲν γὰρ αἰτιολογεῖ.

Virgilius elegantissimè, constructione non multùm dissimili:
———— tandem ore locutus;
Nam quis te, juvenum confidentissime, nostras
Jussit adire domos? ————
Georgic. IV. 455.

Ubi istud, *Nam*, in ipso statim orationis initio, vim habet recentioribus linguis prorsus incognitam. Cæterùm de *totâ* hâc *Iridis* oratione, ita *Dionysius Halicarnassensis*: λέγειν μὲν βούλεται, ἀπρεπῶς δὲ λέγει· —— Τὸν λέγοντα, ζητεῖν εὐπρεπῶς λέγειν, δείκνυσιν ὅδε ὁ Ἴριδος· —— Παραινεῖ αὐτῷ ἡ Ἶρις εὐπρεπέστερον λέγειν, ἵν᾽ ἀκινδυνότερος ὁ λόγος ᾖ. —— "Οὕτω γὰρ δή τοι ——;" Καὶ τὴν ἀπειλὴν αὐτῷ ἐπάγει, ὀνόματί τινι λέγουσα, "Διῒ "μῦθον." *Dion. Halicarn.* Τέχνη, § 9.

Ibid. — κυανοχαῖτα] Vide suprà ad ά, 43, 58, 528.

Ver. 205. — στρεπταὶ μέν τε φρένες ἐσθλῶν.] *Al.* στρεπταὶ γάρ τοι φρένες.
—— στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοί. ί, 493.
—— ἀκεσταί τοι φρένες ἐσθλῶν. ν́, 115.

Οἶσθ', ὡς πρεσβυτέροισιν Ἐρινύες αἰὲν ἕπονται.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἶρι θεά, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Ἐσθλὸν καὶ τὸ τέτυκται, ὅτ' ἄγγελος αἴσιμα εἰδῇ.
Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει,
Ὁππόταν ἰσόμορον καὶ ὁμῇ πεπρωμένον αἴσῃ
Νεικείειν ἐθέλῃσι χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν.
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μέν κε νεμεσσηθεὶς ὑποείξω·
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, καὶ ἀπειλήσω τόδε θυμῷ,
Αἴκεν ἄνευ ἐμέθεν καὶ Ἀθηναίης ἀγελείης,
Ἥρης, Ἑρμείω τε, καὶ Ἡφαίστοιο ἄνακτος,
Ἰλίου αἰπεινῆς πεφιδήσεται, οὐδ' ἐθελήσει
Ἐκπέρσαι, δοῦναι δὲ μέγα κράτος Ἀργείοισιν·
Ἴστω τοῦθ', ὅτι νῶϊν ἀνήκεστος χόλος ἔσται.
Ὣς εἰπὼν, λίπε λαὸν Ἀχαιϊκὸν Ἐννοσίγαιος·
Δῦνε δὲ πόντον ἰὼν, πόθεσαν δ' ἥρωες Ἀχαιοί.
Καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἔρχεο νῦν, φίλε Φοῖβε, μεθ' Ἕκτορα χαλκοκορυστήν·

“ Nôsti, quòd majoribus-natu Erinnyes semper asseclæ-sunt.
Hanc autem vicissim allocutus est Neptunus terræ-quassator:
“ Iri dea, valdè hoc verbum rectè dixisti:
“ Bonum & illud est, quandò nuncius utilia nôrit:
“ Sed hic gravis dolor cor & animum meum occupat,
“ Cùm parem-sorte & pari destinatum fato
“ Objurgare vult iracundis verbis.
“ At sanè nunc quidem, indignatus licèt, cedam:
“ Aliud verò tibi dicam, & minabor illud animo;
“ Siquidem invitis me & Minervâ prædatrice,
“ Junone, Mercurióque, & Vulcano rege,
“ Ilio excelso parcet, neque volet
“ Evertere, daréque magnam victoriam Argivis;
“ Sciat hoc, nobis insanabilem iram fore.
Sic fatus, liquit exercitum Achaicum Neptunus:
Subiitque pontum profectus; desiderabant verò eum heroes Achivi.
Et tunc Apollinem allocutus est nubes-cogens Jupiter:
“ Vade nunc, dilecte Phœbe, ad Hectorem ære-armatum:

Ver. 204. Οἶσθ', ὡς.] Vide suprà ad α, 537.

Ver. 206. — ἔειπες.] *Al.* ἔειπας· ut & alibi sæpè.

Ver. 207. — τέτυκται.] Vide suprà ad α, 37.

Ver. 211. — νεμεσσηθείς.] Schol. inedita, in cod. *Harleiano*, à *Tho. Bentleio* communicata; ἢ ἡμῖν εὐλαβηθείς. Vide infra, *ver.* 227.

Ver. 212—217. Ἄλλο δέ —— χόλος ἔσται.] Hosce sex versiculos rejecerunt nonnulli: Rationibus admodùm ineptis; ut ostendit *Eustathius.*

Ver. 213. — ἄνευ ἐμέθεν καὶ Ἀθηναίης.] *Al.* ἄνευθεν ἐμεῖο, Ἀθηναίης τε.

Ibid. ἀγελείης.] Vide suprà ad δ, 128.

Ver. 214. — Ἑρμείω τε.] *Al.* Ἑρμείαο τε. Quod pronuntiatu idem est.

Ver. 218. Ὣς εἰπὼν, λίπε λαὸν —— · Δῦνε δὲ πόντον.

Tantum effata, caput glauco contexit amictu,
Multa gemens, & se fluvio Dea condidit alto. *Æn.* XII, 885.

Ver. 220. — νεφεληγερέτα.] Vide suprà ad α, 175.

Ἤδη μὲν γάρ τοι γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
Οἴχεται εἰς ἅλα δῖαν, ἀλευάμενος χόλον αἰπὺν
Ἡμέτερον· μάλα γάρ κε μάχης ἐπύθοντο καὶ ἄλλοι,
Οἵπερ νέρτεροί εἰσι θεοὶ, Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες.
Ἀλλὰ τόδ' ἠμὲν ἐμοὶ πολὺ κέρδιον, ἠδέ οἱ αὐτῷ
Ἔπλετο, ὅττι πάροιθε νεμεσσηθεὶς ὑπόειξε
Χεῖρας ἐμάς· ἐπεὶ οὔ κεν ἀνιδρωτί γ' ἐτελέσθη.
Ἀλλὰ σύ γ' ἐν χείρεσσι λάβ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν.
Τὴν μάλ' ἐπισσείων, φοβέειν ἥρωας Ἀχαιούς.
Σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, Ἑκατηβόλε, φαίδιμος Ἕκτωρ·
Τόφρα γὰρ οὖν οἱ ἔγειρε μένος μέγα, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
Φεύγοντες νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκωνται·
Κεῖθεν δ' αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι ἔργον τε ἔπος τε,
Ὥς κε καὶ αὖτις Ἀχαιοὶ ἀναπνεύσωσι πόνοιο.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα πατρὸς ἀνηκούστησεν Ἀπόλλων·
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων, ἴρηκι ἐοικὼς
Ὠκέϊ, φασσοφόνῳ, ὅς' ὤκιστος πετεηνῶν·
Εὗρ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος, Ἕκτορα δῖον,

" Jam enim terram-cingens terræ-quassator
" Abiit in mare vastum, evitans iram gravem
" Nostram: Nam omninò alioqui pugnam audiissent & alii,
" Etiam qui inferi sunt dii, Saturnum circa existentes.
" Sed hoc & mihi multò satius, & illi ipsi
" Est; quòd antè veritus cessit
" Manus meas: quippe haud sine-sudore perfecta-fuisset-*res*.
" Sed tu quidem manibus accipe Ægidem fimbriatam,
" Quâ admodùm incussâ terreas heroas Achivos.
" Tibi verò ipsi curæ sit, *O Apollo* è-longinquo-feriens, illustris Hector:
" Tantisper enim ei excita robur magnum, dum Achivi
" Fugientes ad navésque & Hellespontum pervenerint:
" Exindè verò ipse ego consultabo operéque verbisque,
" Ut & vicissim Achivi respirent à labore.
Sic dixit: Neque sanè patri non-obsequutus est Apollo:
Descendit verò ab Idæis montibus, accipitri similis
Celeri, columbarum-occisori, qui celerrimus volucrum:
Invenit filium Priami bellicosi Hectorem nobilem

Ver. 225. — νέρτεροι.] *Al.* ἐνέρτεροι.

Ver. 226. — ἐμοὶ ———, ἠδέ οἱ αὐτῷ.] Ἐμοὶ μὲν, διὰ τὸ μὴ τιμωρήσασθαι· ἐκείνῳ δὲ, διὰ τὸ μὴ βληθῆναι. Τὸ γὰρ "ἀνιδρωτὶ," ἐπὶ Ποσειδῶνος κεῖται. Schol. inedita, in Cod. *Harleiano*, à *Th. Bentleio* communicata.

Ver. 227. — νεμεσσηθεὶς ὑπόειξε Χεῖρας ἐμάς.] Νεμεσσηθεὶς, ——— εὐλαβηθεὶς τὴν νέμεσιν. Τὸ δὲ, χεῖρας ἐμὰς, μετὰ τοῦ νεμεσσηθεὶς συντακτέον μᾶλλον, ἤπερ μετὰ τοῦ ὑπόειξεν. *Eustath.*

Ver. 230. Τὴν μάλ'.] Cod. *Harleian.* Τῇ μάλ'· Scholia ibidem, inedita; Διὰ τῆς αἰγίδος

Ver. 232. — οὖν.] *Ut dixi; Ut decrevi; Ut statui* ———.

Ver. 234. — φράσομαι.] Vide supra ad *A*, 140.

Ibid. — ἔργον τε ἔπος τε.] Vide suprà ad *A*, 395.

Ver. 235. Ὥς κε.] *Al.* Ὥστε.

Ver. 236. — ἄρα.] *Ut solitus erat; Ut æquum erat; Ut par erat* ————.

Ver. 238. — ὅς'.] *Qui utique*, ———.

Ver. 239. Εὗρ' υἱὸν.] Constructio hæc asyndetos, *celeritatem* optimè depingit proficiscentis.

Εὗρε

Ἥμενον, οὐδ' ἔτι κεῖτο· νέον δ' ἐσαγείρετο θυμὸν,
Ἀμφὶ ἓ γινώσκων ἑτάρους· ἀτὰρ ἆσθμα καὶ ἱδρὼς
Παύετ', ἐπεί μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἕκτορ, υἱὲ Πριάμοιο, τίη δὲ σὺ νόσφιν ἀπ' ἄλλων
Ἧσ' ὀλιγηπελέων; ἦ πού τί σε κῆδος ἱκάνει;
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Τίς δὲ σύ ἐσσι, φέριστε θεῶν, ὅς μ' εἴρεαι ἄντην;
Οὐκ ἀΐεις, ὅ με νηυσὶν ἔπι πρυμνῇσιν Ἀχαιῶν,
Οὓς ἑτάρους ὀλέκοντα, βοὴν ἀγαθὸς βάλεν Αἴας
Χερμαδίῳ πρὸς στῆθος, ἔπαυσε δὲ θούριδος ἀλκῆς;
Καὶ δὴ ἔγωγ' ἐφάμην νέκυας καὶ δῶμ' Ἀΐδαο
Ἤματι τῷδ' ὄψεσθαι, ἐπεὶ φίλον ἄιον ἦτορ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Θάρσει νῦν, τοῖόν τοι ἀοσσητῆρα Κρονίων
Ἐξ Ἴδης προέηκε παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν,
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον· ὅς σε πάρος περ

Sedentem; neque *enim* ampliùs jacebat; modò autem collegerat animum,
Circum se agnoscens socios: anhelitus verò & sudor
Cessârat, quando ipsum reficiebat Jovis voluntas Ægiochi.
Propè autem stans allocutus est longè-jaculans Apollo:
" Hector, fili Priami, curnam tu seorsum ab aliis
" Sedes viribus-defectus? nunquid aliquis te dolor invasit?
Hunc autem languidus allocutus est pugnam-expeditè-ciens Hector:
" Quisnam verò tu es, optimè deorum, qui me interrogas coram?
" Non audis; quòd me navium ad puppes Achivorum,
" Suos socios perdentem, pugnâ strenuus percussit Ajax
" Saxo in pectus, cessaréque *me* fecit ab animosâ fortitudine?
" Et sanè ego putabam *me* mortuos & domum Plutonis
" Die hoc visurum; quippe charam expirabam animam.
Hunc autem vicissim allocutus est rex è-longinquo-feriens Apollo:
" Confide nunc, talem tibi adjutorem Saturnius
" Ex Idâ misit, astare *tibi* & auxiliari,
" Phœbum Apollinem aureo-gladio-conspicuum; qui te etiam anteà

Εὗρε Λυκάονος υἱὸν ——— δ', 89.
Εὗρ' υἱὸν Πετεῶο ——— δ', 327.
Εὗρε Λυκάονος ——— ε', 169.

Ver. 240. — ἐσαγείρετο.] Cod. *Harleian.* ἐσαγείρατο.

Ver. 243. — ἑκάεργος.] Vide suprà ad α', 43 & 58.

Ver. 244. ——— νόσφιν.] Vide suprà ad α', 349.

Ver. 245. Ἧσ'.] Vide suprà ad α', 565; & ad β', 191.

Ver. 248. ——— ὅ με.] Vide suprà ad α', 537.

Ver. 249. βοὴν ἀγαθὸς.] Vide suprà ad β', 408.

Ver. 252. ——— ἄιον ἦτορ.] "*Doricè,*" inquit *Barnesius*, "*pro* ἤιον· *unde & Prior* "*longa, aliàs brevis.*" At *Dorica* ista, Homero prorsùs ignota. Ἀΐω, vocalem primam habet *longam*; ut liquet ex versu quem citat ipse *Barnesius*:

Τὴν βάρβαρον γὰρ γλῶσσαν οὐκ ἐπαΐω.
Sophocl. Aj. 1283.

Syllaba tamen ista prima *corripi* potest, propter sequentem Vocalem: Quâ de re, vide suprà ad *ver.* 24.

Ver. 256. Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον.] Vide suprà ad α', 43, & 58.

Armatumque auro ——— *Æn.* III, 517.

Ibid. ——— πάρος περ.] Cod. *Harleian.* πάρος γε.

Ῥύομ', ὁμῶς αὐτόν τε καὶ αἰπεινὸν πτολίεθρον.
Ἀλλ' ἄγε, νῦν ἱππεῦσιν ἐπότρυνον πολέεσσι,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν ὠκέας ἵππους·
Αὐτὰρ ἐγὼ προπάροιθε κιὼν, ἵπποισι κέλευθον
Πᾶσαν λειανέω, τρέψω δ' ἥρωας Ἀχαιούς.
Ὣς εἰπὼν, ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν.
Ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος, ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ,
Δεσμὸν ἀπορρήξας θείει πεδίοιο κροαίνων,
Εἰωθὼς λούεσθαι ἐϋρρεῖος ποταμοῖο,
Κυδιόων, ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖται
Ὤμοις ἀΐσσονται· ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθὼς,
Ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει μετά τ' ἤθεα καὶ νομὸν ἵππων·
Ὣς Ἕκτωρ λαιψηρὰ πόδας καὶ γοῦνατ' ἐνώμα,
Ὀτρύνων ἱππῆας, ἐπεὶ θεοῦ ἔκλυεν αὐδήν.
Οἱ δ' ὥς' ἢ ἔλαφον κεραὸν, ἢ ἄγριον αἶγα
Ἐσσεύοντο κύνες τε καὶ ἀνέρες ἀγροιῶται·

" Tueri-soleo, simul ipsúmque & excelsam urbem.
" Sed age, nunc equites exhortare numerosos,
" Naves ad cavas ut agant veloces equos:
" At ego ante iens, equis viam
" Omnem complanabo, & vertam-in-fugam heroas Achivos.
Sic locutus, inspiravit robur magnum pastori populorum.
Ut verò cum stabulatus equus, hordeo-pastus ad præsepe,
Vinculo rupto currit per campum terram-pedibus-pulsans,
Consuetus lavari *in* pulchrè-fluenti fluvio,
Superbiens; altè verò caput fert, circúmque jubæ
Humeros motantur; ipse autem pulchritudine-*corporis* fretus,
Facilè ipsum genua ferunt ad loca-consueta & pascua equarum:
Sic Hector celeriter pedes & genua movebat,
Concitans equites, postquam dei audivit vocem.
Sicuti verò vel in cervum cornutum, vel sylvestrem capram,
Incitate-feruntur canésque & viri rustici;

Ver. 260. —— ἐγὼ —— κέλευθον Πᾶσαν λειανέω.] Sol nimirùm verno tempore vias exsiccat & reficit.

Ver. 262. —— ἔμπνευσε μένος μέγα.] Vide suprà ad ν', 44; & ad κ', 482; & ad ἱ, 185.

Ver. 263 -- 268. Ὡς δ' ὅτε τις —— Δεσμὸν ἀπορρήξας θείει ——, καὶ νομὸν ἵππων.] Pro δεσμὸν ἀπορρήξας, & θείει, alii habent, δεσμὰ διαρρήξας, & θείοι vel θείῃ. Cæterùm de toto hoc loco, vide suprà ad ζ', 506 ---511: Ubi iidem sex versus repetuntur, *Paridémque* luxuriantem & jactabundum illic paulo etiam aptiùs describunt, quàm *Hectorem* hîc ex vulnere gravissimo nuperrime refectum. Quam ob causam, οἱ παλαιοὶ, inquit *Eustathius*, δύο στίχους ἐνταῦθα μόνους ἐκ τῆς παραβολῆς δέχονται, τοὺς ἐν τῇ ἀρχῇ· τοὺς δὲ τέσσαρας ὀβελίζουσι, παραθέντες τῷ ὀβελῷ καὶ Ἀστερίσκον, ὡς ἀλλαχοῦ κάλλιστα κειμένων τῶν στίχων ἐκεῖ, καὶ μὴ ἐνταῦθα. Atque hæc quidem rectè ex *Eustathio* exhibuit *Gallicè* Dna *Dacier* Eadem autem deinceps ex sermone *Gallico*, propter clausulam errore Typographi male interpunctam, *Anglicè* ita vertit *Popius*, ut dicat ex hisce *sex* versiculis Antiquos, hoc quidem in loco, *duos* tantùm & *quatuor* retinuisse.

Ver. 271. Οἱ δ' ὥς'.] Ita Vulgati. *Mihi* ad orationis elegantiam spectandam pertinere videtur, ut scribantur Οἱ δ' ὥς' ——. Nempe ut vox Δαναοὶ *ver.* 277, repetitio intelligatur hujus Οἱ δέ· Quod proinde hoc in loco rectè verti poterit, *Danai autem*, ——.

Ibid. --- κεραὸν ἢ.] Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 272. Ἐσσεύοντο.] *Irruere solent; Persequi solent* ————. Vide suprà ad γ', 84; & ad ά, 37.

Τὸν μέν τ' ἠλίβατος πέτρη καὶ δάσκιος ὕλη
Εἰρύσατ', οὐδ' ἄρα τέ σφι κιχήμεναι αἴσιμον ἦεν·
Τῶν δέ θ' ὑπαὶ ἰαχῆς ἐφάνη λὶς ἠϋγένειος
Εἰς ὁδὸν, αἶψα δὲ πάντας ἀπέτραπε καὶ μεμαῶτας·
Ὡς Δαναοὶ, εἵως μὲν, ὁμιλαδὸν αἰὲν ἕποντο,
Νύσσοντες ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν·
Αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδον Ἕκτορ' ἐποιχόμενον στίχας ἀνδρῶν,
Τάρβησαν, πᾶσιν δὲ παραὶ ποσὶ κάππεσε θυμός.
Τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀγόρευε Θόας, Ἀνδραίμονος υἱὸς,
Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστος, ἐπιστάμενος μὲν ἄκοντι,
Ἐσθλὸς δ' ἐν σταδίῃ· ἀγορῇ δέ ἑ παῦροι Ἀχαιῶν
Νίκων, ὁππότε κοῦροι ἐρίσσειαν περὶ μύθων·
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Οἷον δ' αὖτ' ἐξαῦτις ἀνέστη, κῆρας ἀλύξας,
Ἕκτωρ· ἦ θήν μιν μάλα ἔλπετο θυμὸς ἑκάστου,
Χερσὶν ὑπ' Αἴαντος θανέειν Τελαμωνιάδαο·
Ἀλλά τις αὖτε θεῶν ἐρρύσατο καὶ ἐσάωσεν
Ἕκτορ', ὃ δὴ πολλῶν Δαναῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
Ὡς καὶ νῦν ἔσσεσθαι ὀΐομαι· οὐ γὰρ ἄτερ γε
Ζηνὸς ἐριγδούπου πρόμος ἵσταται, ὧδε μενοινῶν.

Atque hunc quidem excelsa petra & densè-umbrosa sylva
Servat, neque enim ipsis *eum* prehendere in-fatis erat;
Horum autem clamore-*excitatus* apparet leo maxillis-terribilibus
Ad viam, statimque omnes avertit, ardentèr licèt persequentes;
Sic Danai, hactenùs quidem, catervatim perpetuò sequebantur,
Ferientes ensibúsque & hastis utrinque-acutis:
Sed postquam viderunt Hectorem obeuntem ordines virorum,
Metu-perculsi-sunt, omnibúsque in pedes decidit animus.
Iis autem dein concionatus est Thoas, Andræmonis filius,
Ætolorum longè præstantissimus, peritus quidem jaculo-*pugnandi*,
Strenuúsque etiam in statariâ *pugnâ*; concione verò ipsum pauci Achivorum
Vincebant, quando juvenes contenderent de eloquentiâ:
Qui *utique* inter illos prudens concionatus est & dixit:
" O dii, profectò ingens miraculum hoc oculis video:
" Cum ita jam de integro exurrexit, morte evitatâ,
" Hector: Atqui ipsum omninò sperabat animus cujusque,
" Manibus sub Ajacis mortuum esse Telamonidæ:
" Sed aliquis rursùs deorum liberavit & servavit
" Hectorem, qui profectò multorum Danaorum genua solvit:
" Quemadmodum & nunc itidem-fore puto; non enim sine
" Jove altitonante primus-inter-pugnatores stat, adeò animo-incitatus.

Ver. 273. ——ὕλη.] Vide suprà ad ƴ, 151.

Ver. 274. ——οὐδ' ἄρα τε] *Ac proinde non* ——.

Ver. 276. ——μεμαῶτας.] Vide supra ad ƴ, 46.

Ver. 290. —— ἐρρύσατο.] *Al.* ἐρρύσσατο, *vel.* εἰρύσσατο.

Ver. 291. —— ὃ δὴ.] *Qui sanè*; *Qui profectò*, ——.

Ibid. —— Δαναῶν.] Ἀνδρῶν, MSS *Florentin.* & *Vatican.* à *Tho. Bentleio* collati.

Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
Πληθὺν μὲν προτὶ νῆας ἀνώξομεν ἀπονέεσθαι.
Αὐτοὶ δ', ὅσσοι ἄριστοι ἐνὶ στρατῷ εὐχόμεθ' εἶναι,
Στείομεν, εἴ κε πρῶτον ἐρύξομεν ἀντιάσαντες,
Δούρατ' ἀνασχόμενοι· τὸν δ' οἴω καὶ μεμαῶτα
Θυμῷ δείσεσθαι Δαναῶν καταδῦναι ὅμιλον.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
Οἱ μὲν ἄρ' ἀμφ' Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα,
Τεῦκρον, Μηριόνην τε, Μέγην τ' ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
Ὑσμίνην ἤρτυνον, ἀριστῆας καλέσαντες,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσιν ἐναντίον· αὐτὰρ ὀπίσσω
Ἡ πληθὺς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀπονέοντο.
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ
Μακρὰ βιβάς· πρόσθεν δὲ κί' αὐτοῦ Φοῖβος Ἀπόλλων,
Εἱμένος ὤμοιιν νεφέλην, ἔχε δ' αἰγίδα θοῦριν,
Δεινήν, ἀμφιδάσειαν, ἀριπρεπέ', ἣν ἄρα χαλκεὺς
Ἥφαιστος Διὶ δῶκε φορήμεναι ἐς φόβον ἀνδρῶν·
Τὴν ἄρ' ὅγ' ἐν χείρεσσιν ἔχων, ἡγήσατο λαῶν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες· ὦρτο δ' ἀϋτὴ

" Sed agite, sicut ego dixero, pareamus omnes:
" Multitudinem quidem ad naves jubeamus redire:
" Ipsi verò, quotquot fortissimos in exercitu profitemur nos esse,
" Stemus; si quâ primùm arcere poterimus, occurrentes
" Hastis cum elevatis; hunc autem puto, ardentem licèt,
" Animorum veriturum Danaorum ingredi multitudinem.
Sic dixit: Illique ei maximè quidem auscultârunt & paruerunt.
Itaque Ajax & Idomeneus rex,
Teucer, Merionésque, Megésque par Marti,
Ad pugnam copias-instruebant, proceribus convocatis,
Hectorem & Trojanos contra: sed retrò
Multitudo-*imbecillior* ad naves Achivorum redibant.
Trojani verò priores in-eos-impetum-fecerunt conferti; præibat autem Hector
Passibus-magnis gradiens; anteibat autem ipsum Phœbus Apollo,
Indutus humeros nube, tenebátque ægidem impetuosè-versatilem,
Horrendam, undique-hirtam, insignem, quam faber
Vulcanus Jovi dederat gestandam, ad fugandos-*in-pugna* viros:
Hanc ille in manibus tenens, præibat copiis.
Argivi verò, impetum-sustinuerunt conferti; excitatus est autem clamor

Ver. 294. — ἐγὼν.] *Al.* ἐγώ.
Ver. 295. — προτί.] *Al.* ποτί.
Ibid. — ἀπονέεσθαι.] Vide suprà ad δ, 398.
Ver. 297. — ἀντιάσαντες.] Vide suprà ad δ, 67.
Ver. 298. μεμαῶτα.] Vide suprà ad γ, 46.
Ver. 300. — ἄρα.] *Ut fit*, ———.
Ver. 301. — Οἱ —— ἀμφ' Αἴαντα.] Vide suprà ad γ, 146. *Al.* Αἴαντε

Ver. 302. — ἀτάλαντον.] Vide suprà ad β, 627.
Ver. 305. — ἀπονέοντο.] Vide suprà ad δ, 398.
Ver. 307. — βιβάς· —— δὲ κί'.] *Al.* βιβῶν· ———— δ' ἴκι'.
Ver. 306. — ἄρ'.] *Ut par erat; Ut solebat*
Ver. 308. — αἰγίδα.] *Al.* ἀσπίδα. Quod videtur esse commentum.
Ver. 309. — ἣν ἄρα.] *Quippe quam* *Quam utique*, ————.
Ver. 311. Τὴν ἄρ'.] *Hanc, inquam*, —.

Ver. 313.

Ὀξέ' ἀμφοτέρωθεν· ἀπὸ νευρῆφι δ' ὀϊστοὶ
Θρῶσκον· πολλὰ δὲ δοῦρα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
Ἄλλα μὲν ἐν χροῒ πήγνυντ' ἀρηϊθόων αἰζηῶν·
Πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγὺ, πάρος χρόα καλὸν ἐπαυρεῖν,
Ἐν γαίῃ ἵσταντο, λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι.
Ὄφρα μὲν αἰγίδα χερσὶν ἔχ' ἀτρέμα Φοῖβος Ἀπόλλων,
Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πῖπτε δὲ λαός·
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατένωπα ἰδὼν Δαναῶν ταχυπώλων
Σεῖσ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἄϋσε μάλα μέγα, τοῖσι δὲ θυμὸν
Ἐν στήθεσσιν ἔθελξε, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Οἱ δ' ὥστ' ἠὲ βοῶν ἀγέλην, ἢ πῶϋ μέγ' οἰῶν
Θῆρε δύω κλονέουσι, μελαίνης νυκτὸς ἀμολγῷ,
Ἐλθόντ' ἐξαπίνης, σημάντορος οὐ παρεόντος·
Ὣς ἐφόβηθεν Ἀχαιοὶ ἀνάλκιδες· ἐν γὰρ Ἀπόλλων
Ἧκε φόβον, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζεν.
Ἔνθα δ' ἀνὴρ ἕλεν ἄνδρα, κεδασθείσης ὑσμίνης·

Acutæ utrinque: à nervis verò sagittæ
Exiliebant; multáque hastilia fortibus è manibus,
Alia quidem in corpore figebantur bellicosorum juvenum;
Multa verò & in-medio, antequam corpus pulchrum attingerent,
In terrâ stabant-*fixa*, cupientia corpore se saturare.
Ac quamdiù quidem ægida manibus tenebat immotam Phœbus Apollo,
Tamdiù valdè utrosque tela attingebant, cadebátque populus:
Sed postquam in-vultum recta-intuens Danaorum equitum-pernicium
Ægidem concussit, ipseque insuper clamavit *voce* admodum ingenti; tum illis animos
In pectoribus debilitavit, oblitique sunt strenuæ fortitudinis.
Sicuti autem vel boum armentum, vel gregem magnum ovium
Feræ duæ turbant, nigrâ in nocte intempestâ,
Adventu repentino, custode non præsente:
Sic fugati sunt Achivi imbelles: Iis enim Apollo
Immisit terrorem, Trojanis autem & Hectori gloriam dedit.
Tum verò vir interfecit virum, dissipatâ acie:

Ver. 313. — ἀπὸ νευρῆφι.] Vide suprà ad ι', 588. Cæterùm quâ ratione hîc, ἀπὸ, ultimam producat; item μάλα, *ver.* 321; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 316. — καλόν.] Vide suprà ad β', 43. Alii autem hîc scribunt, λευκόν.

Ver. 317. — λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι.] Ἐν πᾶσι δὲ τὸ ἐνέργειαν ποιεῖν, εὐδοκιμεῖ· οἷον ἐν τοῖσδε, —— "ἐπιπτέσθαι μενεαίνων."—— καὶ, "λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι." Ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις, διὰ τὸ ἔμψυχα εἶναι, ἐνεργοῦντα φαίνεται. *Arist. Rhetoric. lib.* 3. *cap.* 11. Οἱ ποιηταὶ, —— πρὸς τὰς ἐμφάσεις καὶ τὰς μιμήσεις καὶ ὀνοματοποιΐας, χρῶνται καὶ μεταφοραῖς· ——— ἐθέλοντας δὲ τὰ βέλη φέρεσθαι "λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι." *Plutarch. Symposiac. lib.* 9. *Probl.* 15,

Hasta ——— altè *bibit* acta cruorem.
Æn. XI, 804.

Ver. 320. — κατένωπα ἰδὼν Δαναῶν.] Sol nimirùm Achivis tum fortè oculos perstrinxit.

Ver. 321. — τοῖσι δέ.] *Tum vero illis* —. Vide suprà ad ά, 57; ad γ', 200; & ad θ', 160.

Ver. 323. Οἱ δ' ὥστ'.] Οἱ δ' ὥς. Vide suprà ad *ver.* 271.

Ver. 324. — δύω.] Ut intelligantur videlicet comparatè *Hector & Apollo.*

Ibid. — κλονέουσι.] *Al.* κλονέωσι.

Ver. 326. Ὣς ἐφόβηθεν Ἀχαιοὶ ———. ἐν γὰρ Ἀπόλλων Ἧκε φόβον.]

——— hæc cernens, arcum intendebat
Apollo
Desuper: omnis eo terrore ———
———, omnes vertebant terga Sabæi.
Æn. VIII, 704.
Ver. 336.

Ἕκτωρ μὲν Στιχίον τε καὶ Ἀρκεσίλαον ἔπεφνε,
Τὸν μὲν, Βοιωτῶν ἡγήτορα χαλκοχιτώνων·
Τὸν δὲ, Μενεσθῆος μεγαθύμου πιστὸν ἑταῖρον.
Αἰνείας δὲ Μέδοντα καὶ Ἴασον ἐξενάριξεν·
Ἤτοι ὁ μὲν, νόθος υἱὸς Ὀϊλῆος θείοιο
Ἔσκε Μέδων, Αἴαντος ἀδελφεός· αὐτὰρ ἔναιεν
Ἐν Φυλάκῃ, γαίης ἄπο πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς
Γνωτὸν μητρυιῆς Ἐριώπιδος, ἣν ἔχ' Ὀϊλεύς·
Ἴασος αὖτ', ἀρχὸς μὲν Ἀθηναίων ἐτέτυκτο,
Υἱὸς δὲ Σφήλοιο καλέσκετο Βουκολίδαο.
Μηκιστῆ δ' ἕλε Πουλυδάμας, Ἐχίον δὲ Πολίτης
Πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ, Κλονίον δ' ἕλε δῖος Ἀγήνωρ.
Δηΐοχον δὲ Πάρις βάλε νείατον ὦμον ὄπισθε,
Φεύγοντ' ἐν προμάχοισι, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν.
Ὄφρ' οἱ τοὺς ἐνάριζον ἀπ' ἔντεα, τόφρα δ' Ἀχαιοὶ
Τάφρῳ, καὶ σκολόπεσσιν, ἐνιπλήξαντες ὀρυκτῇ,
Ἔνθα καὶ ἔνθα φέβοντο· δύοντο δὲ τεῖχος ἀνάγκῃ.
Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας,

Hector quidem Stichiúmque & Arcesilaum occidit;
Hunc quidem, Bœotorum ductorem ære-loricatorum;
Illum verò, Menesthei magnanimi fidum socium.
Æneas autem Medonta & Iasum interfecit:
Ac quidem nothus filius Oïlei divini
Erat Medon, Ajacis frater; habitabat autem
In Phylace terrâ, procul à patriâ, virum cùm occidisset
Fratrem novercæ Eriopidis, quam habebat Oïleus:
Iasus verò, dux quidem Atheniensium erat,
Filius autem Spheli vocabatur Bucolidæ.
Mecisteum autem occidit Polydamas, Echiúmque Polites
Primâ in acie, Cloniúmque interemit nobilis Agenor.
Deïochum porrò Paris percussit extremum in humerum à-tergo,
Fugientem inter propugnatores; penitus autem æs adegit.
Dum *autem* hi illos spoliabant armis, interim Achivi
In fossam & palos delapsi profundam,
Huc & illuc fugiebant; introibantque murum, necessitate-*adacti*.
Hector autem Trojanos hortabatur, altùm clamans,

Ver. 336. — ἣν ἔχ' Ὀϊλεύς.] Cod. *Harleian.* ἣν εἶχ' Οἰλεύς, vel, (ut alii scripserunt, notante *Eustathio*,) Ἰλεύς.

Ver. 338. — Σφήλοιο καλέσκετο.] Quoniam *Homerus* aliàs scribit καλέεσκον, & καλέεσκε, ideò *Barnesius* & hîc edidit, Σφήλου καλέεσκετο. Quod etsi analogiâ non improbabili, sine codicibus tamen factum non oportuit. Nam quâ ratione οἴχνεσκον, ε, 790; & οἴχνεσκε, hujus libri *ver.* 640, scriptum legimus; eâdem ratione κάλεσκε, & καλέσκετο, scribi potuit. Non, quod commentus est *Barnesius*, ex καλέεσκε & οἰχνέεσκε, quæ nulla sunt; sed ex καλέω & οἰχνέω.

Ver. 339. Μηκιστῆ] Fortè scripserit *Homerus* Μηκιστέα· Quod & ipsum pronuntiabatur Μηκιστῆ. Attamen Τυδῆ eâdem formâ occurrit, δ', 384; nisi & ibi fortè scribendum Τυδέα, pronuntiandum Τυδῆ. Nàm Τυδέα, Θησέα, Πηλέα, & similia, ultimam semper *producunt* necessarió. Vide suprà ad α, 265.

Ver. 343. — τόφρα δ'.] *Barnesius* edidit, τόφρα δ'. Nam τὸ "Δὲ," *inquit*, παρέλκει. Quod est ineptissimum. Vide suprà ad α, 57; ad γ', 200; & ad θ', 160.

Ver. 348.

Νηυσὶν ἐπισσεύεσθε, ἐᾶν δ' ἔναρα βροτόεντα·
Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἑτέρωθι νοήσω,
Αὐτοῦ οἱ θάνατον μητίσομαι, οὐδέ νυ τόν γε
Γνωτοί τε γνωταί τε πυρὸς λελάχωσι θανόντα,
Ἀλλὰ κύνες ἐρύουσι πρὸ ἄστεος ἡμετέροιο.
Ὣς εἰπὼν, μάστιγι κατωμαδὸν ἤλασεν ἵππους,
Κεκλόμενος Τρώεσσι κατὰ στίχας· οἱ δὲ, σὺν αὐτῷ
Πάντες ὁμοκλήσαντες, ἔχον ἐρυσάρματας ἵππους,
Ἠχῇ θεσπεσίῃ· προπάροιθε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων
Ῥεῖ' ὄχθας καπέτοιο βαθείης ποσσὶν ἐρείπων
Ἐς μέσον κατέβαλλε· γεφύρωσεν δὲ κέλευθον

In naves ut irruerent, omitterént que spolia sanguinolenta:
" Quem autem, *inquiebat*, ego seorsum à navibus alibi animadvertero,
" Ibi ei mortem moliar, neque sanè eum
" Fratrésque sororésque rogi participem-facient mortuum,
" Sed cane eum distrahent ante urbem nostram.
Sic fatus, scuticâ super-humeros feriens-impulit equos,
Adhortans Trojanos per ordines; illi verò, cum ipso
Omnes minacitèr-clamantes, dirigebant trahentes-currum equos,
Clamore immenso: ante autem Phœbus Apollo
Facile labra fossæ profundæ pedibus proruens
In medium dejecit; munivitque-tanquam-ponte-facto viam

Ver. 348. Ὃν δ' ἂν ἐγὼν.] Γίνεται δὲ —— καὶ ἐπὶ προσώπων μεταβολὴ, —— ὅταν, τὸ τῶν λόγων, ἀφ' ἑτέρου ἐφ' ἕτερον πρόσωπον μεταπέσῃ· —— Τῷ δὲ μιμητικῷ, κινεῖ καὶ ἄγει τὸν ἀκροώμενον. Οἷόν ἐστιν, —— "Ἕκτωρ δὲ, " —— Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ——." Ἀπὸ γὰρ τοῦ διηγηματικοῦ μετέβαλεν εἰς τὸ μιμητικόν. *Dion. Halicarn.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, § 8. Ἔτι γε μὴν ἰδεῖν ἔστι περὶ προσώπου διηγούμενος ὁ συγγραφεὺς, ἐξαίφνης παρενεχθεὶς, εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον [*al.* αὐτοπρόσωπον] ἀντιμεθίσταται· καὶ ἔστι τὸ τοιοῦτον εἶδος, ἐμβολή τις πάθους· "Ἕκτωρ δὲ, —— Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ——" Οὐκοῦν τὴν μὲν διήγησιν, ἅτε πρέπουσαν, ὁ ποιητὴς προσῆψεν ἑαυτῷ· τὴν δ' ἀπότομον ἀπειλὴν, τῷ θυμῷ τοῦ ἡγεμόνος ἐξαπίνης, οὐδὲν προδηλώσας, περιέθηκεν. Ἐψύχετο γὰρ, εἰ παρενετίθει, "Ἔλεγε δὲ τοιά τινα, καὶ τοῖα ὁ Ἕκτωρ." Νυνὶ δὲ ἔφθακεν ἄφνω τὸν μεταβαίνοντα ἡ τοῦ λόγου μετάβασις. Διὸ καὶ ἡ πρόσχρησις τοῦ σχήματος τότε, ἡνίκα ὀξὺς ὁ καιρὸς ὢν, διαμέλλειν [*al.* διαμένειν] τῷ γράφοντι, μὴ διδῷ, ἀλλ' εὐθὺς ἐπαναγκάζῃ μεταβαίνειν ἐκ προσώπων εἰς πρόσωπα. *Longin.* § 27. "Hæc "schemata —— & convertunt in se "auditorem, nec languere patiuntur, sub- "inde aliquâ notabili figurâ excitatum." *Quintilian. lib.* 9. *cap.* 3. Imitatus est hoc schema *Virgilius*:

—— & cava tempora ferro
Trajicit: " I, verbis virtutem illude "superbis." *Æn.* IX, 634.

Ubi (ut rectè notavit *Tollius*) si, quod reticetur, [" *& subjicit*,"] adjeceris; totus ille indignantis animi impetus, velut injectis pedicis retinebitur infringetúrque, omnisque decor sententiæ corrumpetur. Est & aliud (notante eodem *Tollio* ad locum jam è *Longino* citatum,) apud *Horatium*:

—— conspexit, ut aiunt,
Adrasum quendam, vacuâ tonsoris in umbrâ
Cultello proprios purgantem leniter ungues;
" Demetri, puer ——
" —— abi, quære, & refer; unde do-
" mo quis?" *Lib.* 1. *Epist.* 7.

Ubi, si itidem illa quæ subintelliguntur, [" *& vocans puerum suum Demetrium, di- " xit*,"] addideris; quantum sententiæ venustati decessurum sit, facilè advertes.

Ibid. —— ἑτέρωθι νοήσω.] *Dionys. Halicarn.* loco jam suprà citato, legit; ἑτέρωσε νοήσω. *Tollius* in *Vaticanis* duobus *Longini* MSS repperit, ἐθέλοντα νοήσω· "Quod, *inquit*, " mihi diutiùs considerandum videtur." At hoc unde acciderit, videre est suprà ad β', 391.

Ver. 351. —— κυνες ἐρύουσι.] *Al.* ἐρύσουσι. Cæterùm quâ ratione, κυνὲς, hîc ultimam producat; item ἔχον, *ver.* 354; & ἄστυ, *ver.* 381; vide suprà ad α', 51.

Ver. 353. —— Τρώεσσι κατ.] *Al.* Τρώεσσιν ἐπί.

Ver. 358.

Μακρὴν, ἠδ' εὐρεῖαν, ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ
Γίγνεται, ὁππότ' ἀνὴρ σθένεος πειρώμενος ἧσι.
Τῇ ῥ' οἵγε προχέοντο φαλαγγηδὸν, πρὸ δ' Ἀπόλλων,
Αἰγίδ' ἔχων ἐρίτιμον· ἔρειπε δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν
Ῥεῖα μάλ', ὡς ὅτε τις ψάμαθον πάϊς ἄγχι θαλάσσης,
Ὅς' ἐπεὶ ἂν ποιήσῃ ἀθύρματα νηπιέῃσιν,
Ἂψ αὖτις συνέχευε ποσὶν καὶ χερσὶν, ἀθύρων.
Ὣς ῥα σὺ, ἤιε Φοῖβε, πολὺν κάματον καὶ ὀϊζὺν
Σύγχεας Ἀργείων, αὐτοῖσι δὲ φύζαν ἐνῶρσας.
Ὣς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες,
Ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι, καὶ πᾶσι θεοῖσι
Χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος·
Νέστωρ αὖτε μάλιστα, Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
Εὔχετο, χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα·
Ζεῦ πάτερ, εἴποτέ τίς τοι ἐν Ἄργεΐ περ πολυπύρῳ,
Ἢ βοὸς, ἢ οἰὸς κατὰ πίονα μηρία καίων,
Εὔχετο νοστῆσαι, σὺ δ' ὑπέσχεο καὶ κατένευσας·

Longam & latam, quàm-longè hastæ jactus
Pertingit, cùm vir roboris *sui* periculum-faciens jaculatur.
Hâc *viâ* illi profundebantur turmatim; ante verò *ibat* Apollo,
Ægidem habens venerandum: diruebat autem murum Achivorum
Facilè admodum, ut cum quis arenam puer prope mare;
Qui postquam fecerit ludicra-puerilia animo infantis,
Deinceps iterùm destruit pedibus & manibus, lusitans.
Ita tu, arcitenens Phœbe, multum laborem & ærumnam *operosam*
Confudisti Argivorum, ipsisque trepidam-fugam immisisti.
Atque hoc-modo illi quidem ad naves compellebantur *tandem* se sistentes;
Invicémque adhortantes, & omnibus diis
Manus attollentes, altâ-voce vota-faciebant unusquisque.
Nestòr autem maximè, Gerenius, custos Achivorum,
Precabatur, manus porrigens cœlum versùs stellatum:
" Jupiter pater, si unquam aliquis tibi in Argo tritici-ferace,
" Vel bovis, vel ovis pinguia femora comburens,
" Precatus est ut rediret, tu autem promisisti & annuisti:

Ver. 358. — ὅσον τ'.] *Quàm longè utique* ———.

Ver. 359. Γίγνεται.] Ita *Barnesius* ex MSS. *Al.* γίνεται. Quod perinde est. Nam & id primam producit.

Ibid. — σθένεος πειρώμενος.] Notandus hîc primigenius & maxime proprius *Vocis Mediæ* Usus: *Suarum sibi virium periculum faciens* ———.

Ibid. — ἧσι.] *Al.* εἷσι' &, ἧσι.

Ver. 363. Ὅς' ἐπεὶ ἂν.] *Qui videlicet postquam ex arenâ, quam dixi,* ———.

Ibid. — ποιήσῃ.] Ita Cod. *Harleianus*; Atque ita edidit *Barnesius* ex duobus MSS. *Al.* ποιήσει. Quæ & ipsa loquendi ratio, *Homero* non inusitata.

Ver. 365. Ὣς ῥα.] *Sic, inquam* ———.

Ibid. — ἤιε.] *Al.* ἤιε. Ὅτι πανταχοῦ ἵησιν ὁ ἥλιος τὴν ἀκτῖνα. Vide suprà ad α', 43 & 75.

Ver. 371. — οὐρανὸν ἀστερόεντα.]
——— stellantis regia cœli.
Æn. VII, 210.
—— cœlum stellis fulgentibus aptum.
Æn. XI, 202.

Ver. 372. Ζεῦ πάτερ.] Equidem continere me nequeo, quin vocem Romanam *Jupiter*, multò potiùs Ζεὺς πατὴρ esse credam, quàm *Juvans pater*.

Ver. 374. — νοστῆσαι.] *Al.* νοστήσειν.

Ver. 377.

Τῶν μνῆσαι, καὶ ἄμυνον, Ὀλύμπιε, νηλεὲς ἦμαρ·
Μηδ' οὕτω Τρώεσσιν ἔα δάμνασθαι Ἀχαιούς.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· μέγα δ' ἔκτυπε μητίετα Ζεὺς,
Ἀράων ἀΐων Νηληϊάδαο γέροντος.
Τρῶες δ', ὡς ἐπύθοντο Διὸς νόον αἰγιόχοιο,
Μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.
Οἱ δ' ὥστε μέγα κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο
Νηὸς ὑπὲρ τοίχων καταβήσεται, ὁππότ' ἐπείγῃ
Ἲς ἀνέμου· ἡ γάρ τε μάλιστά γε κύματ' ὀφέλλει·
Ὣς Τρῶες μεγάλῃ ἰαχῇ κατὰ τεῖχος ἔβαινον.
Ἵππους δ' εἰσελάσαντες, ἐπὶ πρύμνῃσι μάχοντο,
Ἔγχεσιν ἀμφιγύοις αὐτοσχεδὸν, οἱ μὲν ἀφ' ἵππων,
Οἱ δ' ἀπὸ νηῶν ὕψι μελαινάων ἐπιβάντες,
Μακροῖσι ξυστοῖσι, τά ῥά σφ' ἐπὶ νηυσὶν ἔκειτο
Ναύμαχα, κολλήεντα, κατὰ στόμα εἱμένα χαλκῷ.
Πάτροκλος δ', εἵως μὲν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε
Τείχεος ἀμφεμάχοντο θοάων ἔκτοθι νηῶν,
Τόφρ' ὅγ' ἐνὶ κλισίῃ ἀγαπήνορος Εὐρυπύλοιο
Ἧστό τε, καὶ τὸν ἔτερπε λόγοις, ἐπὶ δ' ἕλκεϊ λυγρῷ
Φάρμακ', ἀκήματ' ἔπασσε μελαινάων ὀδυνάων·

" Horum memento; & arce, Olympie, sævum diem:
" Neque sic à Trojanis sinas domari Achivos.
Sic dixit orans: grande autem intonuit providus Jupiter,
Preces exaudiens Neleïdæ senis.
Trojani autem, ut intelligere-sibi-videbantur Jovis voluntatem Ægiochi,
Acriùs in Argivos irruebant, recordabantúrque pugnæ.
Veluti autem magna unda maris vasti
Navis supra latera *in eam* transcendit, quandò urget:
Vis venti; hæc enim maximè undas auget:
Sic Trojani magno *cum* clamore per murum scandebant.
Equos autem ubi-misissent, intrò ad puppes pugnabant,
Hastis utrinque-acutis comminùs; hi quidem ex curribus,
Illi verò è navibus ex-alto nigris quas conscenderant,
Longis cum contis, qui sibi in navibus jacebant
Ad-navale-prælium-apti, compacti, os induti ære.
Patroclus autem, quamdiu quidem Achivique Trojanique
Murum circa pugnabant, veloces extra naves;
Tamdiu ipse in tentorio virtutem-amantis Eurypyli
Sedebátque, & hunc oblectabat sermonibus; inque vulnere gravi
Pharmaca, medelas spargebat atrorum dolorum:

Ver. 377. Ὣς ἔφατ' — μέγα δ' ἔκτυπε.] Audiit, & cæli genitor de parte serenâ Intonuit lævum. —— *Æn.* IX, 630.

Ibid. — μητίετα.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 379. — νόον.] Cod. *Harleian.* à *Th. Bentleio* collatus, κλύων.

Ver. 381. Οἱ δ' ὥστε.] Οἱ δ', ὥστε —. Vide suprà ad ver. 271.

Ver. 383. — ἡ γάρ τε.] *Etenim ea* ——. Cod. *Harleian.* ἡ γάρ ῥα.

Ver. 386. — ἀμφιγύοις αὐτοσχεδὸν.] Ita Cod. *Harleian.* Atque ita *Barnesius* rectè edidit, ex MSS tribus. Vulgg. ἀμφιγύοισιν αὐτοσχεδὸν.

Ver. 388. — τά ῥα.] *Quæ, ut fit*; *Quæ, ut solitum est*, ——.

Ver. 389. — στόμα.] *Al.* στόμαθ'.

Ver. 392. — ἐνὶ κλισίῃ ἀγαπήνορος Εὐρυπύλοιο.] Suprà, *lib.* λ', 842; & *lib.* μ', 1.

Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησε
Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχή τε φόβος τε,
Ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὣ πεπλήγετο μηρὼ
Χερσὶ καταπρηνέσσ'· ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα·
Εὐρύπυλ', οὐκέτι τοι δύναμαι, χατέοντί περ ἔμπης,
Ἐνθάδε παρμενέμεν· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν·
Ἀλλὰ σὲ μὲν θεράπων ποτιτερπέτω· αὐτὰρ ἔγωγε
Σπεύσομαι εἰς Ἀχιλῆα, ἵν' ὀτρύνω πολεμίζειν.
Τίς δ' οἶδ', εἴ κεν οἱ, σὺν δαίμονι, θυμὸν ὀρίνω
Παρειπών; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου.
Τὸν μὲν ἄρ' ὣς εἰπόντα πόδες φέρον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Τρῶας ἐπερχομένους μένον ἔμπεδον, οὐδὲ δύναντο,
Παυροτέρους περ ἐόντας, ἀπώσασθαι παρὰ νηῶν,
Οὔτε ποτὲ Τρῶες Δαναῶν ἐδύναντο φάλαγγας
Ῥηξάμενοι, κλισίῃσι μιγήμεναι, οὐδὲ νέεσσιν.
Ἀλλ' ὥστε στάθμη δόρυ νήϊον ἐξιθύνει

Sed postquam murum impetu-cum-magno-ingressos advertit
Trojanos, ac Danaorum ortus est clamórque fugáque,
Ejulavit utique deinde, & sua percussit femora
Manibus pronis; lugénsque, verbum dixit:
" Eurypyle, non ampliùs tecum possum, indigente licèt,
" Hîc manere; sanè enim magnum certamen ortum est:
" Sed te quidem famulus oblectet: at ego
" Festinabo ad Achillem, ut impellam *eum* ad pugnam.
" Quis autem scit, si fortè ei, favente deo, animum moveam
" Admonitu *meo?* Bona utique admonitio est amici.
Atque hunc quidem sic locutum, pedes ferebant: At Achivi
Trojanos ingruentes sustinebant constanter; nec tamen poterant,
Pauciores *illos* licèt existentes, repellere à navibus;
Neque itidem Trojani Danaorum valebant phalangibus
Perruptis, tentoriis se-immiscere neque navibus.
Sed sicuti amussis lignum navale dirigit

Ver. 396. — γένετο ἰαχή.] Vide suprà ad δ', 456.

Ver. 397. — καὶ ὣ πεπλήγετο μηρώ.] Notandus hîc primigenius & maximè proprius *Formæ Mediæ* Usus: *Sua sibi percussit femora.*

—— palmis percussa lacertos,
Auxilium vocat,—— *Æn.* VII, 503.

Ver. 398. — δ' ἔπος ηὔδα.] *Al.* δὲ προσηύδα.

Ver. 400. — δὴ γάρ.] *Reverâ enim; Nam profectò* ——.

Ver. 402. Σπεύσομαι εἰς Ἀχιλῆα.] Vide suprà ad ν', 324.

Ver. 403. — εἴ κεν οἱ.] Quâ ratione hîc, εἴκεν, syllabam ultimam, etiam extra cæsuram, producat; vide suprà ad α, 51. Παρειπών, versu sequente, cùm sit vox ex duabus *composita*, priorem simili ratione producit. Vide suprà ad ζ, 62 & 337.

Ver. 405. — πόδες φέρον.]
Quò te, Mœri, pedes?
Virg. Eclog. IX, 1.
Quod vel hinc liquet non esse sermonem agrestem solummodò, propriúmque Rusticorum. Vide *Victorii varias Lection. lib.* 36. *cap.* 3.

Ibid. — Ἀχαιοὶ Τρῶας —— οὐδὲ δύναντο, —— οὔτε —— Τρῶες Δαναῶν.] Εἰκότως ἰσόρροπος ἡ μάχη· Οἱ μὲν γάρ, ἐλπίδι τῆς νίκης ἐφράξαντο· οἱ δέ, ἀπογνώσει σωτηρίας, ἑστᾶσιν. *Schol.*

Ver. 406. — οὐδὲ δύναντο.] *Al.* οὐδ' ἐδύναντο. Ut infrà, *ver.* 416.

Ver. 407. — παρά.] *Al.* ἀπό.

Ver. 408. Οὔτε.] *Al.* Οὐδέ.

Ver. 409. — οὐδέ.] *Al.* ἠδέ.

Ver. 410. — ἐξιθύνει.] *Al.* ἐξιθύνῃ, & ἐξιθύνει.

Ver. 411.

Τέκτονος ἐν παλάμῃσι δαήμονος, ὅς ῥά τε πάσης
Εὖ εἰδῇ σοφίης, ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης·
Ὣς μὲν τῶν ἐπὶ ἶσα μάχη τέτατο πτόλεμός τε.
Ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλῃσι μάχην ἐμάχοντο νέεσσιν·
Ἕκτωρ δ' ἄντ' Αἴαντος ἐείσατο κυδαλίμοιο.
Τὼ δὲ μιῆς περὶ νηὸς ἔχον πόνον, οὐδ' ἐδύναντο
Οὔθ' ὁ τὸν ἐξελάσαι, καὶ ἐνιπρῆσαι πυρὶ νῆας,
Οὔθ' ὁ τὸν ἂψ ὤσασθαι, ἐπεί ῥ' ἐπέλασσέ γε δαίμων.
Ἔνθ' υἷα Κλυτίοιο Καλήτορα φαίδιμος Αἴας,
Πῦρ ἐς νῆα φέροντα, κατὰ στῆθος βάλε δουρί·
Δούπησεν δὲ πεσὼν, δαλὸς δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Ἕκτωρ δ' ὡς ἐνόησεν ἀνεψιὸν ὀφθαλμοῖσιν
Ἐν κονίῃσι πεσόντα, νεὼς προπάροιθε μελαίνης,
Τρωσί τε, καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
Μὴ δή πω χάζεσθε μάχης ἐν στείνεϊ τῷδε·
Ἀλλ' υἷα Κλυτίοιο σαώσατε, μή μιν Ἀχαιοὶ
Τεύχεα συλήσωσι, νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα.

Fabri in manibus periti, qui totam
Benè callet artem præceptis Minervæ:
Sic quidem horum æqualitèr pugna porrecta erat, præliúmque.
Atque alii quidem circa alias pugnam pugnabant naves;
Hector verò contra Ajacem incessit gloriâ-sublimem.
Hi itaque circa unam navem capiebant *bellicum*-laborem, neque poterant
Neque hic illum vi-abigere, & incendere igni naves;
Neque ille hunc repellere, postquam propè-admôrat Deus.
Tunc filium Clytii Caletorem illustris Ajax
Ignem in navem ferentem, ad pectus percussit hastâ:
Fragorem verò edidit cadens, torrisque ei excidit manu.
Hector autem ut advertit consobrinum oculis *suis*
In pulvere procubuisse, navem ante nigram;
Trojanósque & Lycios adhortatus est, altùm clamans:
" Trojani, & Lycii, & Dardani cominùs-pugnantes,
" Ne qua jam recedatis à pugnâ in angustiâ hâc:
" Sed filium Clytii servate, nè ei Achivi
" Arma detrahant in certamine ad naves *humi* delapso.

Ver. 411. —ὅς ῥά τε.] *Qui utique*—.
Ver. 412. —εἰδῇ.] *Al.* εἰδώς.
Ver. 413. —μάχη—πτόλεμός τε.] Vide suprà ad ν', 232, 279.
Ver. 415. Ἕκτωρ δ' ἄντ' Αἴαντος.] Ἀκέσατο τὸ ἴσον (suprà, ξ', 418.) θέλει, ὑπὸ τῶν θεῶν ὑποκεχειρισμένος. *Schol. MSS, apud Barnesium.*
Ver. 418. —ἐπεί ῥα—γε.] *Quando quidem; Quoniam videlicet* ———.
Ver. 419. — Καλήτορα — πῦρ — φέροντα — βάλε.

Ardentes tedas alii ad fastigia jactant.
Ilioneus saxo, atque ingenti fragmine montis,
Lucetium, portæ subeuntem *ignesque ferentem*,
——sternit—— *Æn.* IX, 568.
Ver. 421. Δούπησεν.] Vide suprà ad ν', 181.
Ver. 423. Ἐν κονίῃσι πεσόντα.] Vide suprà ad ν', 508.
Ver. 426. Μὴ δή πω.] *Nequaquam, quæso* ———. Vide suprà ad ξ', 433.

Ὣς εἰπὼν, Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
Τοῦ μὲν ἅμαρθ'· ὁ δ' ἔπειτα Λυκόφρονα, Μάστορος υἱὸν,
Αἴαντος θεράποντα, Κυθήριον, ὅς ῥα παρ' αὐτῷ
Ναῖ', ἐπεὶ ἄνδρα κατέκτα Κυθήροισι ζαθέοισι·
Τόν ῥ' ἔβαλεν κεφαλὴν ὑπὲρ οὔατος ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἑσταότ' ἄγχ' Αἴαντος· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
Νηὸς ἀπὸ πρύμνης χαμάδις πέσε· λῦντο δὲ γυῖα.
Αἴας δ' ἐῤῥίγησε, κασίγνητον δὲ προσηύδα·
Τεῦκρε πέπον, δὴ νῶϊν ἀπέκτατο πιστὸς ἑταῖρος
Μαστορίδης, ὃν νῶϊ Κυθηρόθεν ἔνδον ἐόντα,
Ἶσα φίλοισι τοκεῦσιν ἐτίομεν ἐν μεγάροισι·
Τὸν δ' Ἕκτωρ μεγάθυμος ἀπέκτανε· ποῦ νύ τοι ἰοὶ
Ὠκύμοροι καὶ τόξον, ὅ τοι πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων;
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ ξυνέηκε· θέων δέ οἱ ἄγχι παρέστη,
Τόξον ἔχων ἐν χειρὶ παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρην
Ἰοδόκον· μάλα δ' ὦκα βέλεα Τρώεσσιν ἐφίει·
Καί ῥ' ἔβαλε Κλεῖτον, Πεισήνορος ἀγλαὸν υἱὸν,
Πουλυδάμαντος ἑταῖρον, ἀγαυοῦ Πανθοΐδαο,
Ἡνία χερσὶν ἔχοντα· ὁ μὲν πεπόνητο καθ' ἵππους·

Sic fatus, in Ajacem jaculatus est hastâ fulgenti:
Atque ab eo quidem aberravit: ac deinde Lycophronem, Mastoris filium,
Ajacis famulum, Cytherium, qui cum illo
Habitabat, quoniam virum interfecerat Cytheris inclytis;
Hunc utique percussit caput super aurem acutâ hastâ,
Stantem propè Ajacem: Hic autem supinus in pulvere
Navis à puppe humi decidit; solutaque sunt *ei* membra.
Ajax autem exhorruit, fratrémque allocutus est:
" Teucer dulcissime, sanè nobis interfectus est fidus socius
" Mastorides; quem nos, Cytheris huc profectum,
" Æquè-ac charos parentes honorabamus in ædibus;
" Hunc autem Hector fortis occidit: Ubinam jam tibi sagittæ
" Letiferæ, & arcus, quem tibi dedit Phœbus Apollo?
Sic dixit: Hic autem intellexit; currensque ei propè astitit
Arcum tenens in manu resilientem, atque pharetram
Sagittiferam; perquàm autem citò sagittas Trojanis immittebat;
Et percussit Clitum Pisenoris illustrem filium,
Polydamantis socium, præclari Panthœdæ,
Fræna manibus tenentem: Hic quidem exercebatur equis-regendis;

Ver. 429. —ἀκόντισε.] Vide suprà ad *δ*, 140.

Ver. 433. Τόν ῥ'.] *Hunc inquam,*——.

Ver. 437. —δὴ] *Profectò* ———.

Ver. 440. —ποῦ νύ τοι ἰοὶ;]
Πάνδαρε, ποῦ τοι τόξον, ἰδὲ πτερόεντες ὀϊστοὶ,
Καὶ κλέος; ——————— *ε*, 171.
——— Ubi nunc nobis Deus ille magister
Nequicquam memoratus? —— Ubi fama per omnem
Trinacriam? ——— *Æn.* V, 391.

Ver. 444. —βέλεα.] Ita Cod. *Harleianus.* Atque ita edidit *Barnesius* ex MS. Rectè, & secundum usitatam *Homero* scribendi rationem. *Vulgg.* βέλη· quomodo scilicèt & ipsum βέλεα pronuntiabatur.

Ver. 447. —ὁ μὲν ——· τάχα δ'.] Respondent hîc ita inter se, ὁ & δὲ· ut interpositum istud, Τῷ γὰρ —— χαριζόμενος, tanquam Parenthesi inclusum intelligatur.

Ver. 448.

Τῇ γὰρ ἔχ', ᾗ ῥα πολὺ πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος· τάχα δ' αὐτῷ
Ἦλθε κακὸν, τό οἱ οὔτις ἐρύκακεν, ἱεμένῳ περ·
Αὐχένι γάρ οἱ ὄπισθε πολύστονος ἔμπεσεν ἰός·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι,
Κεῖν' ὄχεα κροτέοντες· ἄναξ δ' ἐνόησε τάχιστα
Πουλυδάμας, καὶ πρῶτος ἐναντίον ἤλυθεν ἵππων.
Τοὺς μὲν ὅγ' Ἀστυνόῳ, Προτιάονος υἱέϊ, δῶκε·
Πολλὰ δ' ἐπώτρυνε σχεδὸν ἴσχειν εἰσορόωντα
Ἵππους· αὐτὸς δ' αὖτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη.
Τεῦκρος δ' ἄλλον ὀϊστὸν ἐφ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
Αἴνυτο, καί κεν ἔπαυσε μάχης ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν,
Εἴ μιν ἀριστεύοντα βαλὼν ἐξείλετο θυμόν·
Ἀλλ' οὐ λῆθε Διὸς πυκινὸν νόον, ὅς ῥ' ἐφύλασσεν
Ἕκτορ', ἀτὰρ Τεῦκρον Τελαμώνιον εὖχος ἀπηύρα,
Ὅς οἱ ἐϋστρεφέα νευρὴν ἐν ἀμύμονι τόξῳ

Eà enim dirigebat, quà multò plurimæ turbabantur phalanges,
Hectori & Trojanis gratificans: statim verò ei
Venit malum, quod ab eo nemo arcuit, ardenti licét:
Cervici enim ejus à tergo luctuosa incidit sagitta:
Decidit autem de curribus, retrocesserúntque ejus equi,
Vacuos currus succutientes-magno-cum-sonitu: Rex verò sensit citissimè
Polydamas, & primus obviàm vinit equis.
Atque hos quidem ille Astynoo, Protiaonis filio, dedit:
Multùmque *eum* hortabatur propè *se* tenere in conspectu
Equos: ipse autem rursus profectus primis-pugnatoribus mistus est.
Teucer autem aliam sagittam in Hectorem ære-armatum
Depromebat, & repressisset quidem *eum* à pugnâ prope naves Achivorum,
Quandoquidem ei pugnanti fortissimè sagittâ-assecutus eripuisset animam:
Sed non latuit Jovis prudentem mentem, qui custodiebat
Hectorem, Teucrúmque Telamonium gloriâ privavit;
Qui *scilicèt* ei scitè-tortum nervum in eximio arcu

Ver. 448. Τῇ γὰρ ἔχ', ᾗ ῥα πολὺ πλεῖσται.]
——— in hostes
Irruit; & quà tela videt densissima, tendit. *Æn.* IX, 445.

Ver. 450. — ἱεμένῳ περ.] *Schol.* ἀντὶ τοῦ ἱεμένοις. *Al.* ἱεμένων περ.

Ver. 451. Αὐχένι γάρ οἱ.] Quâ ratione, γὰρ, hîc producatur; item ὅς & ἐϋστρεφέα, *ver.* 463; & ζ, *ver.* 478; & γὰρ, *ver.* 488; vide suprà ad ά, 51.

Ibid. — ὄπισθε — ἔμπεσεν.] *Schol.* Ἀποστρεφόντων τὰ ἅρματα τῶν Τρώων, πρὸς τὸ ἐξ ἴσου πολεμεῖν ἀντιβεβηκόσιν περὶ νηῶν τοῖς Ἕλλησιν, οὕτως ὁ ἡνίοχος τετραμμένος πρὸς τοὺς ἵππους βέβληται κατὰ τοῦ αὐχένος. Meliùs & simpliciùs, ut mihi quidem videtur, Dna *Dacier*, juveni hoc *præcipiti*, & *quaquaversùm* equis incitatis *discurrenti*, accidisse commiscitur.

Ver. 454. — πρῶτος ἐναντίον.] *Al.* πρῶτος ἐναντίος. Sed πρῶτος ἐναντίον, auribus magis placet.

Ibid. — ἤλυθεν.] Postulat Temporum ratio, ut sit ἤλυθεν hîc ab Aoristo ἤλυθον, non à Præterito (quod vocant) ἤλυθα. Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 461. — ὅς ῥ' ἐφύλασσεν.] Si istud, ἐφύλασσε, referatur ad ea quæ hîc *sequuntur*; tum, ὅς ῥα, illud erit quod Latinè dicitur, "*qui utique*" ——. Sin, ἐφύλασσε, referas ad ea quæ *præcesserunt*, *ver.* 254, 255; tum erit ὅς ῥα, "*qui, ut dictum est,*" —.

Ver. 463. Ὅς οἱ.] *Al.* Ὅς ῥ' οἱ.

Ibid. — ἐϋστρεφέα.] Quibus vocabulis *Genitivus* fit — έος, iisdem *Accusativus* itidem fit — έα· Vide ad ά, 365; & ad κ', 46. Quibus autem *Genitivus* fit — έος, iisdem & *Accu-*

Ῥῆξ' ἐπὶ τῷ ἐρύοντι· παρεπλάγχθη δέ οἱ ἄλλῃ
Ἰὸς χαλκοβαρὴς, τόξον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Τεῦκρος δ' ἐῤῥίγησε, κασίγνητον δὲ προσηύδα·
Ὢ πόποι, ἦ δὴ πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κείρει
Δαίμων ἡμετέρης, ὅ, τέ μοι βιὸν ἔκβαλε χειρός·
Νευρὴν δ' ἐξέῤῥηξε νεόστροφον, ἣν οἱ ἔδησα
Πρώϊον, ὄφρ' ἀνέχοιτο θαμὰ θρώσκοντας ὀϊστούς.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
Ὦ πέπον, ἀλλὰ βιὸν μὲν ἔα ταρφέας ἰοὺς
Κεῖσθαι, ἐπεὶ συνέχευε θεὸς, Δαναοῖσι μεγήρας·
Αὐτὰρ χερσὶν ἑλὼν δολιχὸν δόρυ, καὶ σάκος ὤμῳ,
Μάρναό τε Τρώεσσι, καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαούς.
Μὴ μὰν ἀσπουδεί γε, δαμασσάμενοί περ, ἕλοιεν
Νῆας ἐϋσσέλμους, ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ τόξον μὲν ἐνὶ κλισίῃσιν ἔθηκεν·
Αὐτὰρ ὅγ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον·
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν,
Ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·

Rupit in *Hectorem* trahenti; detorquebatur autem ei aliò
Sagitta ære-gravis, arcúsque ei excidit è manu.
Teucer verò cohorruit, fratrémque allocutus est:
" Eheu, certè jam penitùs pugnæ consilia præcîdit
" Deus nostræ, qui mihi arcum excussit manu;
" Nervum autem disrupit recens-tortum, quem ei illigaveram
" Hodiè-manè, ut sustineret crebrò exilientes sagittas.
Huic autem respondit deinde magnus Telamonius Ajax:
" O amice, quin *tu* arcum quidem sine, & crebras sagittas
" Jacere; quoniam confregit deus, Danais invidens:
" Sed manibus sumptâ longâ hastâ, & scutum *ferens* humero,
" Pugnáque *ipse* in Trojanos, & cæteras excita copias:
" Ne sine-labore saltem, victores licèt, capiant
" Naves-bonis-transtris-instructas; sed recordemur pugnæ.
Sic dixit: ille verò arcum quidem in tentoriis reposuit:
Ac circum humeros scutum sibi-cepit quadruplex;
Capitique forti galeam scitè-factam imposuit,
Equinis-setis-comantem, terribiliter autem & crista desuper nutabat:

Accusativus fit pariter — ἰᾶ. Quare ᾰ breve quo pacto hîc producatur, vide suprà ad *α*, 51.

Ver. 468. — ὅ, τε.] *Qui scilicet; Qui utique* ——.

Ver. 469. — ἣν οἱ ἔδησα.] *Al.* ἐνέδησα.

Ver. 472. — ἔα — κεῖσθαι] Respondet Græcum ἐάω, Latino "*sino:*" Unde, eodem significatu, (inusitatum "*posino,*" contractum in) "*pono:*" Quod proindè primam producit, quum *posui* & *positus* corripiantur. Etymologici ineptè deducunt ex πονῶ.

Ver. 475. — ὄρνυθι.] Quâ analogiâ fit δίδυ, δίδοθι· eâdem analogiâ fit ὄρνυ, ὄρνυθι· Nec in his ullus unquam est Licentiæ locus. Vide suprà ad *γ*, 260.

Ver. 477. — μνησώμεθα.] *Al.* μνησαίμεθα.

Ver. 478. — ὁ δὲ.] "*Et δὴ,*" inquit *Barnesius*, "*scribi potest.*" Quod quam ineptè sit dictum, sentiet quisquis Latinè, pro "*ille verò,*" scripserit "*ille sanè.*"

Ver. 481.] Deest hic versus in plurimis MSS.

Ver. 488.

Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
Βῆ δ' ἰέναι, μάλα δ' ὦκα θέων Αἴαντι παρέστη.
Ἕκτωρ δ' ὡς εἶδεν Τεύκρου βλαφθέντα βέλεμνα,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
Ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς,
Νῆας ἀνὰ γλαφυράς· δὴ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Ἀνδρὸς ἀριστῆος Διόθεν βλαφθέντα βέλεμνα.
Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος Διὸς ἀνδράσι γίγνεται ἀλκὴ,
Ἠμὲν ὁτέοισιν κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυαλίξῃ,
Ἠδ' ὅτινας μινύθῃ τε καὶ οὐκ ἐθέλῃσιν ἀμύνειν·
Ὡς νῦν Ἀργείων μινύθει μένος, ἄμμι δ' ἀρήγει.
Ἀλλὰ μάχεσθ' ἐπὶ νηυσὶν ἀολλέες· ὃς δέ κεν ὑμέων
Βλήμενος, ἠὲ τυπεὶς, θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ,
Τεθνάτω· οὔ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης
Τεθνάμεν· ἀλλ' ἄλοχός τε σόη καὶ παῖδες ὀπίσσω,
Καὶ οἶκος, καὶ κλῆρος ἀκήρατος· εἴκεν Ἀχαιοὶ
Οἴχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.

Sumpsit autem & validam hastam, præfixam acuto ære;
Perrexitque ire, admodúmque celeritèr currens Ajaci astitit.
Hector autem, ut vidit Teucri inutiles-factas sagittas;
Trojanósque & Lycios adhortatus est, altùm clamans:
" Trojani, & Lycii, & Dardani cominùs-pugnantes,
" Viri estote, amici, recordaminique strenuæ fortitudinis,
" Naves ad cavas: jam enim vidi oculis
" Viri primarii à Jove inutiles-factas sagittas.
" Admodùm utique facilis-agnitu Jovis hominibus est potentia,
" Tum quibus gloriam superiorem dederit,
" Tum quos minuat, & nolit defendere:
" Sicut nunc Argivorum minuit robur, nobisque auxiliatur.
" Sed pugnate ad naves conferti: Qui autem vestrûm
" Vulneratus eminùs vel cominùs, mortem & fatum assecutus fuerit,
" Moriatur: Non ei indecorum *erit* pugnanti pro patriâ
" Mori; at uxórque salva *erit*, & filii in-posterum,
" Et domus, & patrimonium integrum; siquidem Achivi
" Abeant cum navibus dilectam in patriam terram.
Sic fatus, excitavit robus & animum uniuscujusque.

Ver. 488. — δὴ γὰρ ἴδον.] *Certè enim* —. Vide suprà ad ξ', 433, 504; & ad β', 158. *Barnesius* legi hîc &, δὴ γάρ ῥ' ἴδον, annotat. Sed nihil opus.

Ver. 491. — ἐγγυαλίξῃ, — μινύθῃ τε.] *Al.* ἐγγυαλίξει, — μινύθει τε. Minùs rectè: Ut liquet ex sequenti ἐθέλῃσιν· notante *Barnesio.*

Ver. 494. — νηυσὶν ἀολλέες.] *Al.* νηυσὶ διαμπερές.

Ver. 496. — οὐ — ἀεικές.] Vide suprà ad ver. 11.

Dulce & decorum est, pro patriâ mori.
Horat.

——— pulchrumque mori succurrit in armis. *Æn.* II, 317.

Ver. 497. — καὶ παῖδες ὀπίσσω.] Καλὴ δὲ καὶ ἡ προσθήκη τοῦ "ὀπίσσω," αἰώνιον διαδοχὴν τοῦ γένους παριστᾶσα. *Schol. Victorian.*

Ver. 499. Οἴχωνται.] *Al.* Οἴχονται. Id quod spem indicat *firmiorem*: Sed cum præcedente, εἴκεν, minùs aptè congruit.

Αἴας δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐκέκλετο οἷς ἑτάροισιν·
Αἰδώς, Ἀργεῖοι· νῦν ἄρκιον, ἢ ἀπολέσθαι,
Ἠὲ σαωθῆναι, καὶ ἀπώσασθαι κακὰ νηῶν.
Ἦ ἔλπεσθ', ἢν νῆας ἕλῃ κορυθαιόλος Ἕκτωρ,
Ἐμβαδὸν ἵξεσθαι ἣν πατρίδα γαῖαν ἕκαστος;
Ἦ οὐκ ὀτρύνοντος ἀκούετε λαὸν ἅπαντα
Ἕκτορος, ὃς δὴ νῆας ἐνιπρῆσαι μενεαίνει;
Οὐ μὰν ἔς γε χορὸν κέλετ' ἐλθέμεν, ἀλλὰ μάχεσθαι.
Ἡμῖν δ' οὔτις τοῦδε νόος καὶ μῆτις ἀμείνων,
Ἢ αὐτοσχεδίην μῖξαι χεῖράς τε μένος τε.
Βέλτερον, ἢ ἀπολέσθαι ἕνα χρόνον, ἠὲ βιῶναι,
Ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Ὧδ' αὔτως παρὰ νηυσὶν, ὑπ' ἀνδράσι χειροτέροισιν.
Ὣς εἰπὼν, ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Ἔνθ' Ἕκτωρ μὲν ἕλε Σχεδίον, Περιμήδεος υἱὸν,
Ἀρχὸν Φωκήων· Αἴας δ' ἕλε Λαοδάμαντα,
Ἡγεμόνα πρυλέων, Ἀντήνορος ἀγλαὸν υἱόν·
Πουλυδάμας δ' Ὦτον Κυλλήνιον ἐξενάριξε,
Φυλείδεω ἕταρον, μεγαθύμων ἀρχὸν Ἐπειῶν.

Ajax vero viciſſim ex-alterâ-parte hortatus eſt ſuos ſocios:
" *Proh* pudor, Argivi! nunc ſatius *fuerit*, vel *penitùs* periiſſe,
" Vel ſervatos eſſe, & avertiſſe mala à navibus.
" An ſperatis, ſi naves ceperit pugnam-expeditè-ciens Hector,
" Pedibus *vos* perventuros eſſe in ſuam patriam terram ſingulos?
" Annon incitantem auditis copias *ſuas* omnes
" Hectorem, qui jam ad naves incendendas animo-fertur-incitato?
" Non certè ad tripudium jubet ire, ſed ad pugnam.
" Nobis itaque nulla hâc *eſt* ſententia, & *nullum* conſilium melius,
" Quàm ut cominùs miſceamus manuſque robúrque.
" Melius *erit*, aut periiſſe ſemel, aut vitam-ſervâſſe;
" Quàm per-longum-tempus paulatim-conſumi in gravi pugnâ,
" Ita inultos ad naves, à viris deterioribus.
Sic fatus, incitavit robur & animum uniuſcujuſque.
Tunc Hector quidem interfecit Schedium, Perimedei filium,
Ducem Phocenſium: Ajax autem interfecit Laodamanta,
Ductorem peditum, Antenoris clarum filium:
Polydamas autem Otum Cyllenium interemit,
Phylidæ [*Megetes*] ſocium, magnanimorum ducem Epeiorum:

Ver. 502. — ἄρκιον.] Malè hîc Scholiaſtes; αὐτάρκης, ἱκανόν. Non vidit nimirùm, ſententiam eſſe, ex elegantiſſimâ Apoſiopeſi, *comparativam.* Νῦν, ἢ ἀπολέσθαι ἢ σαωθῆναι, ἄρκιον ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι. Sicuti infrà, *ver.* 511, 512.

Ver. 504. Ἦ ἔλπεσθ', — Ἐμβαδὸν ἵξεσθαι.]

Fidite nè pedibus; ferro rumpenda per hoſtes
Eſt via. —————— *Æn.* X, 372.

Ver. 505. Ἐμβαδόν.] Vide ſuprà ad ζ', 434.

Ver. 507, — ὃς δή.] *Qui planè* ——. Vide ſuprà ad ξ', 433, 504; & ad β', 158.

Ver. 508. — μάχεσθαι.] *Al.* μάχεσθε.

Ver. 510. — αὐτοσχεδίην.] Ita Cod. *Harleianus:* Atque ita alibi *Homerus.* *Al.* αὐτοσχεδόν.

Ver. 511. Βέλτερον, ἢ ἀπολέσθαι.]

Ἀλλ' ἢ καλῶς ζῆν, ἢ καλῶς τεθνηκέναι
Τὸν εὐγενῆ χρή. —— *Sophocl. Aj.* 480.

Ver. 313. — ὑπ' ἀνδράσι χειροτέροισιν.] *Al.* ἐν ἀνδράσι παυροτέροισιν.

Ver. 523.

Τῷ δὲ Μέγης ἐπόρουσεν ἰδών· ὁ δ' ὕπαιθα λιάσθη
Πουλυδάμας· καὶ τοῦ μὲν ἀπήμβροτεν· οὐ γὰρ Ἀπόλλων
Εἴα Πάνθου υἱὸν ἐνὶ προμάχοισι δαμῆναι·
Αὐτὰρ ὅγε Κροίσμου στῆθος μέσον οὔτασε δουρί·
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ὁ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα.
Τόφρα δὲ τῷ ἐπόρουσε Δόλοψ, αἰχμῆς εὖ εἰδὼς,
Λαμπετίδης, (ὃν Λάμπος ἐγείνατο, φέρτατος ἀνδρῶν,
Λαομεδοντιάδης, εὖ εἰδότα θούριδος ἀλκῆς·)
Ὅς τότε Φυλεΐδαο μέσον σάκος οὔτασε δουρὶ,
Ἐγγύθεν ὁρμηθείς· πυκινὸς δέ οἱ ἤρκεσε θώρηξ,
Τόν ῥ' ἐφόρει γυάλοισιν ἀρηρότα· τόν ποτε Φυλεὺς
Ἤγαγεν ἐξ Ἐφύρης, ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος.
Ξεῖνος γάρ οἱ ἔδωκεν ἄναξ ἀνδρῶν Εὐφήτης,
Ἐς πόλεμον φορέειν, δηΐων ἀνδρῶν ἀλεωρήν·
Ὅς οἱ καὶ τότε παιδὸς ἀπὸ χροὸς ἤρκεσ' ὄλεθρον.
Τοῦ δὲ Μέγης κόρυθος χαλκήρεος ἱπποδασείης
Κύμβαχον ἀκρότατον νύξ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
Ῥῆξε δ' ἀφ' ἵππειον λόφον αὐτοῦ· πᾶς δὲ χαμᾶζε
Κάππεσεν ἐν κονίῃσιν νέον φοίνικι φαεινός.

In *Polydamanta* verò Meges irruit, simul-ac-hoc-vidisset; at in-obliquum se declinavit
Polydamas; & ab eo quidem aberravit *Meges*: Non enim Apollo
Sinebat Panthi filium inter primos pugnatores domari:
Sed *Meges* Crœsmi pectus medium vulneravit hastâ;
Fragoremque *is* edidit cadens, *Megésque ei* ab humeris arma detrahebat.
Intereà autem *Megeti* insiliit Dolops, hastâ-pugnandi peritus,
Laomedontiades, peritum strenuæ pugnæ:
Hic *Dolops* tunc Phylidæ [*Megetis*] medium scutum percussit hastâ,
Cominùs impetu-facto; densus autem tuitus est thorax,
Quem utique ferebat cavitates-firmiter-conjunctas-habentem; quem quondam Phyleus
Attulit ex Ephyre, fluvio à Selleënte:
Hospes enim ei dederat rex virorum Euphetes,
In pugnam ferendum, *adversus* hostes munimen:
Qui ei & tunc filii a corpore defendit perniciem.
Dolopi autem, Meges galeæ æreæ equinis-setis densæ
Coni-basin extremam percussit hastâ acutâ,
Abrupitque equinum conum ejus: *ita ut* totus-*conus* humi
Deciderit in pulvere, recens puniceo-colore fulgens.

Ver. 523, & 528. — οὔτασε.] Vide suprà ad ν', 192; & ad δ', 140.

Ver. 524. Δούπησεν.] Vide suprà ad ν', 181.

Ver. 526. — φέρτατος.] Cod. *Harleian.* φέρτατον. Minus rectè.

Ver. 532. — γάρ οἱ.] Quâ ratione, γὰρ, hîc producatur; & ἐς, *ver.* 534; vide suprà ad α', 51.

Ver. 534. — ἤρκεσ'.] *Al.* ἤρκει.

Ver. 533. — ὀξυόεντι.] Vide suprà ad ε', 50.

Ver. 538. Κάππεσεν ἐν κονίῃσι.] Vide suprà ad ν', 508.

Ibid. — νέον φοίνικι φαεινός.] Νεωστὶ ἐοικὼς τῷ χρώματι βεβαμμένος· ut rectè Scholiastes. Quod autem statim adjicit, ὅ ἐστιν, ἐρυθρῷ τῷ αἵματι, absurdè dictum est. Nam, ut rectè notavit

Ἕως ὁ τῷ πολέμιζε μένων, ἔτι δ' ἤλπετο νίκην,
Τόφρα δέ οἱ Μενέλαος ἀρήϊος ἦλθεν ἀμύντωρ·
Στῆ δ' ἐυρὰξ σὺν δουρὶ λαθών, βάλε δ' ὦμον ὄπισθεν·
Αἰχμὴ δὲ στέρνοιο διέσσυτο μαιμώωσα,
Πρόσσω ἱεμένη· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐλιάσθη.
Τὼ μὲν ἐεισάσθην χαλκήρεα τεύχε' ἀπ' ὤμων
Συλήσειν· Ἕκτωρ δὲ κασιγνήτοισι κέλευε
Πᾶσι μάλα, πρῶτον δ' Ἱκεταονίδην ἐνένιπεν
Ἴφθιμον Μελάνιππον· ὁ δ' ὄφρα μὲν εἰλίποδας βοῦς
Βόσκ' ἐν Περκώτῃ, δηΐων ἀπονόσφιν ἐόντων·
Αὐτὰρ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἤλυθον ἀμφιέλισσαι,
Ἂψ εἰς Ἴλιον ἦλθε, μετέπρεπε δὲ Τρώεσσιν·
Ναῖε δὲ πὰρ Πριάμῳ· ὁ δέ μιν τίεν ἶσα τέκεσσι·
Τόν ῥ' Ἕκτωρ ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
  Οὕτω δὴ, Μελάνιππε, μεθήσομεν; οὐδέ νύ σοί περ
Ἐντρέπεται φίλον ἦτορ, ἀνεψιοῦ κταμένοιο;
Οὐχ ὁράᾳς, οἷον Δόλοπος περὶ τεύχε' ἔπουσιν;
Ἀλλ' ἕπευ· οὐ γὰρ ἔτ' ἐστὶν ἀποσταδὸν Ἀργείοισι

Dum *hoc modo* Meges cum Dolope pugnabat perſtans, & adhuc ſperabat victoriam.
Interim *Megeti* Menelaus Mavortius venit adjutor;
Stetitque *Dolopi* à-latere cum haſtâ, latens; percuſſitque humerum à tergo;
Cuſpis verò pectus tranſegit rapido-impetu-acta,
Ulteriùs tendens: is autem pronus prolapſus eſt.
Tum illi quidem irruerunt, ærea arma ab humeris
Detracturi: Hector verò cognatos adhortabatur
Omnes valdè; primum autem Hicetaonidem increpabat
Fortem Melanippum: Is olim quidem flexipedes boves
Paſcebat in Percotâ, hoſtibus procul abſentibus:
Sed poſtquam Danaorum naves veniſſent utrinque-remis-actæ;
Reverſus ad Ilium eſt, excellebátque inter Trojanos;
Habitabátque juxta Priamum; iſque eum honorabat æquè ac filios;
Hunc Hector *jam* increpabat, verbáque fecit, dixitque:
  " Itáne verò, Melanippe, remiſsè-agemus? nec vel tibi
" Movetur-curâ tuum cor, *ob* conſobrinum occiſum?
" Nonne vides, ut Dolopis circum arma *hi* occupantur?
" Sed ſequere: Non enim ampliùs licet eminùs cum Argivis

tavit Dna *Dacier*, nondum vulneratus erat Dolops. Sed neſcio an fortè ſcripſerit Scholiaſtes, ἐρυθρῷ τῷ βάμματι.

Ver. 539. Ἕως ὁ.] Pronuntiabatur raptim legentibus, ac ſi ſcriptum fuiſſet ἄσω, vel ἄσιο, λel ἄσε. Simili ferè ratione, ac quâ ex ἄλοχα fit ἄλκα· ν', 707.

Ver. 540. Τόφρα δέ.] Vide ſuprà ad α', 57; ad γ', 200; & ad θ', 160. *Barneſius* edidit Τόφρα'δε· &, τὸ "Δὲ," inquit, παρέλκει. Quod eſt ineptiſſimum.

Ver. 542. —μαιμάωσα.] Vide ſuprà ad *ver.* 317.

Ver. 543. —ἄρα.] *Ut fit*, ———.

Ver. 544. Τὼ.] *Menelaus & Meges.*

Ver. 545. —κέλευε.] *Al.* κέλευσε. Vide ſuprà ad ν', 84.

Ver. 546, & 552. —ἐνένιπεν.] Ita edidit *Barneſius* ex MS. Rectè. *Al.* ἐνένισσεν.

Ver. 552. Τόν ῥ'.] *Hunc, inquam*, ———. Refertur nimirùm ad *ver.* 546.

Ver. 553. Οὕτω δὴ.] *Siccine verò, quæſo*, ——— ? Vide ſuprà ad ξ', 433.

Ver. 554. —ἀνεψιοῦ.] Vide ſuprà ad *ver.* 24.

Ver. 557.

Μάρνασθαι, πρίν γ' ἠὲ κατακτάμεν, ἠὲ κατ' ἄκρης
Ἴλιον αἰπεινὴν ἑλέειν, κτάσθαι τε πολίτας.
Ὣς εἰπών, ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς.
Ἀργείους δ' ὤτρυνε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἐστέ, καὶ αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ,
Ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι, ἠὲ πέφανται·
Φευγόντων δ' οὔτ' ἂρ κλέος ὄρνυται, οὔτε τις ἀλκή.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενέαινον·
Ἐν θυμῷ δὲ βάλοντο ἔπος· φράξαντο δὲ νῆας
Ἕρκεϊ χαλκείῳ· ἐπὶ δὲ Ζεὺς Τρῶας ἔγειρεν.
Ἀντίλοχον δ' ὤτρυνε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Ἀντίλοχ', οὔτις σεῖο νεώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν,
Οὔτε ποσὶν θάσσων, οὔτ' ἄλκιμος, ὡς σύ, μάχεσθαι·
Εἴ τινά που Τρώων ἐξάλμενος ἄνδρα βάλησθα.
Ὣς εἰπών, ὁ μὲν αὖτις ἀπέσσυτο, τὸν δ' ὀρόθυνεν·
Ἐκ δ' ἔθορε προμάχων, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,

" Pugnare, priusquam vel occiderimus *eos*, vel *illi* à culmine
" Ilium excelsam ceperint, interfecerintque cives.
Sic fatus, ipse quidem præibat; ille verò simul sequebatur, deo-par vir.
Argivos autem excitabat magnus Telamonius Ajax:
" O amici, viri estote, & pudorem habete in animo;
" Et alius alium verecundantes-observate, per acres pugnas:
" Verecundantium quippe virorum plures salvi, quàm occisi sunt;
" Fugientium verò neque gloria exurgit, nec ullum auxilium.
Sic dixit: Illi verò etiam per-se arcere *hostem* prompto-erant-animo;
Mente autem reponebant verbum; muniebántque naves
Muro aheneo: In *eos* autem Jupiter Trojanos excitabat.
Antilochum autem impellebat pugnâ strenuus Menelaus:
" Antiloche, nemo te junior est alius Achivorum,
" Neque pedibus velocior, neque robustus, sicut tu ad pugnandum:
" *Aggredere*, si quâ aliquem Troüm exiliens virum percutere-possis.
Sic fatus, ipse quidem rursus recessit, hunc quum incitaverat:
Exiliit igitur *Antilochus* extra primos-pugnatores, & jaculatus est hastâ fulgenti.

Ver. 557. — κατ' ἄκρης.] *Al.* κατ' ἄκρης.
——— ruit alto à culmine Troja.
Æn. II, 290.
——— sternitque à culmine Trojam.
Ibid. 603.

Ver. 558. — κτάσθαι.] *Al.* κτᾶσθαι· quod est Ionicum κτῆσθαι, *possidere*. Κτᾶσθαι, ex κτάομαι, vocalem ᾱ habet productam; Κτάσθαι, ex κτείνομαι, vocalem ᾰ corripit, & solummodò Consonantium *positione* syllabam producit. Vide quæ suprà de πέφατο, τάτο· πρῆξαι, τάξαι· & de similibus dicta sunt; ad γ', 192.

Ver. 564. — ὄρνυται.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 567. — Ἕρκεϊ χαλκείῳ.] *Schol.* τῷ κύκλῳ τῶν ἀσπίδων.

Ver. 568. — βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος.] *Al.* μέγας Τελαμώνιος Αἴας. Minùs rectè hoc in loco, ex *ver.* 560 suprà. Quod enim sequitur, *ver.* 572, —— ὁ μὲν αὖτις ἀπέσσυτο, de *Menelao* aptiùs quàm de *Ajace* dictum.

Ver. 571. Εἴ τινα ——— βάλησθα.] *Al.* βάλοισθα. Habet autem & πάθος & vim peculiarem Aposiopesis ista; *O, siquem*, —; *Gauderem, siquem* ———; *Aggredere, siquem* ———; Σκόπει, εἴ τινα ———. Innuit autem *Hectorem*; sicuti suprà, *ver.* 458, & alibi.

Ἀμφὶ ἑ παπτήνας· ὑπὸ δὲ Τρῶες κεκάδοντο,
Ἀνδρὸς ἀκοντίσαντος· ὁ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἧκεν,
Ἀλλ' Ἱκετάονος υἱὸν ὑπέρθυμον Μελάνιππον,
Νισσόμενον πόλεμόνδε βάλε στῆθος παρὰ μαζόν·
Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ·
Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε, κύων ὡς, ὅς τ' ἐπὶ νεβρῷ
Βλημένῳ ἀΐξῃ, τόν τ' ἐξ εὐνῆφι θορόντα
Θηρητὴρ ἐτύχησε βαλών, ὑπέλυσε δὲ γυῖα·
Ὣς ἐπὶ σοί, Μελάνιππε, θόρ' Ἀντίλοχος μενεχάρμης,
Τεύχεα συλήσων· ἀλλ' οὐ λάθεν Ἕκτορα δῖον,
Ὅς ῥά οἱ ἀντίος ἦλθε, θέων ἀνὰ δηϊοτῆτα·
Ἀντίλοχος δ' οὐ μεῖνε, θοός περ ἐὼν πολεμιστής,
Ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἔτρεσε, θηρὶ κακὸν ῥέξαντι ἐοικώς,
Ὅστε κύνα κτείνας, ἢ βουκόλον, ἀμφὶ βόεσσι,
Φεύγει, πρίν περ ὅμιλον ἀολλισθήμεναι ἀνδρῶν·
Ὣς τρέσε Νεστορίδης· ἐπὶ δὲ Τρῶές τε καὶ Ἕκτωρ
Ἠχῇ θεσπεσίῃ βέλεα στονόεντα χέοντο·

Circum se spectans: Trojani autem recesserunt,
Viro jaculante: is verò non irritum telum emisit;
Sed Hicetaonis filium animosum Melanippum,
Euntem in pugnam percussit pectore ad papillam;
Fragorem verò edidit cadens, & sonitum-dedere arma super ipso;
Antilochus autem irruit, canis tanquam, qui in hinnulum
Vulneratum accurrit, quem è cubili exilientem
Venator assequutus fuerit jaculando, solveritque membra:
Sic in te, Melanippe, irruit Antilochus bellicosus,
Arma detracturus: Sed non latuit Hectorem nobilem,
Qui ei obvius venit currens per prælium:
Antilochus autem non mansit, impiger licèt existens bellator;
Sed is fugit quidem, feræ quæ malum patravit similis,
Quæ canem ubi-interfecerit, vel bubulcum circa boves,
Fugit, antequàm multitudo congregetur virorum:
Sic fugit Nestorides; in eum verò Trojanique & Hector,
Clamore cum ingenti, tela luctuosa fundebant:

Ver. 573. —ἀκόντισε.] Vide suprà ad ά, 340.

Ver. 577. Νισσόμενον.] *Al.* Νεισσόμενον.

Ver. 578. Δούπησεν δὲ.] Vide suprà ad γ', 181.

Ibid. —ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.] Cod. *Harleian.* à *Th. Bentleio* collatus, τὸ δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.

Ver. 579. —κύων ὥς.] *Al.* λέων ὥς. Minùs rectè.

Ibid. —ὅς τ'.] *Qui utique* ——. Similemque habent vim ista τόν τ' & ὅς τε, *ver.* 580 & 587.

Ver. 584. Ὅς ῥα.] *Qui proindè* ——; *Qui, ut expectandum erat,* ——.

Ver. 586. Ἀλλ' ὅ γ' ἄρ' ἔτρεσε.] *Al.* Ἀλλὰ παρέτρεσε.

Ver. 587. —κύνα κτείνας, ἢ βουκόλον, — φεύγει πρίν περ.]

Ac velut ille, priùs quàm tela inimica sequantur,
Continuò in montes sese avius abdidit altos
Occiso pastore lupus magnove juvenco,
Conscius audacis facti; caudamque remulcens
Subjecit pavitantem utero, sylvasque petivit:
Haud secùs —— *Æn.* XI, 809.

Στῆ δὲ μεταστρεφθεὶς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων.
Τρῶες δὲ, λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισι,
Νηυσὶν ἐπεσσεύοντο· Διὸς δ' ἐτέλειον ἐφετμάς·
Ὅς σφισιν αἰὲν ἔγειρε μένος μέγα, θέλγε δὲ θυμὸν
Ἀργείων, καὶ κῦδος ἀπαίνυτο· τοὺς δ' ὀρόθυνεν.
Ἕκτορι γάρ οἱ θυμὸς ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι
Πριαμίδῃ, ἵνα νηυσὶ κορωνίσι θεσπιδαὲς πῦρ
Ἐμβάλῃ ἀκάματον· Θέτιδος δ' ἐξαίσιον ἀρὴν
Πᾶσαν ἐπικρήνειε· τὸ γὰρ μένε μητίετα Ζεὺς,
Νηὸς καιομένης σέλας ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι·
Ἐκ γὰρ δὴ τοῦ ἔμελλε παλίωξιν παρὰ νηῶν
Θησέμεναι Τρώων, Δαναοῖσι δὲ κῦδος ὀρέξαι.
Τὰ φρονέων, νήεσσιν ἔπι γλαφυρῇσιν ἔγειρεν
Ἕκτορα Πριαμίδην, μάλα περ μεμαῶτα καὶ αὐτόν.
Μαίνετο δ', ὡς ὅτ' Ἄρης ἐγχέσπαλος, ἢ ὀλοὸν πῦρ
Οὔρεσι μαίνηται, βαθέης ἐνὶ τάρφεσιν ὕλης·

Stetit tamen conversus, postquam venit ad agmen sociorum.
Trojani autem, leonibus similes crudà-vorantibus,
In naves ruebant; Jovisque perficiebant mandata;
Qui eis semper excitabat robur magnum, debilitabátque animos
Argivorum, & gloriam auferebat; horum verò excitabat-animos.
Hectori enim ejus animus volebat gloriam præbere
Priamidæ, ut navibus recurvis immanè-ardentem ignem
Injiceret indefessum; Thetidisque enormem supplicationem
Totam perficeret: Hoc enim expectabat providus Jupiter,
Navis ardentis splendorem oculis ut-videret.
Ex illo enim *tempore* erat iterùm-in-fugam à navibus
Conjecturus Trojanos, Danaisque gloriam præbiturus.
Hæc cogitans, naves in cavas suscitabat
Hectorem Priamidem, perquàm ardentem etiam per se.
Furebat autem is, veluti cum Mars hastam-vibrans, vel perniciosus ignis
In montibus furit, profundæ in densis-recessibus sylvæ:

Ver. 592. Τρῶες δὲ.] Quâ ratione, δὲ, hîc producatur; item γὰρ, *ver.* 596, 610, 613; & ἔθελε, *ver.* 615; & δύνατο, *ver.* 617; vide suprà ad α', 51. Cæterùm Cod. *Harleian.* hîc habet, Τρῶες δ' αὖ.

Ver. 594. Ὅς σφισιν αἰὲν ἔγειρε μένος μέγα.] Vide suprà ad ν', 44.

Ibid. — θέλγε.] ἐχαύνου· Schol. inedita in Cod. *Harleiano.*

Ver. 597, 598, 604. — Πριαμίδῃ, ——— ἀκάματον, ——— Πριαμίδην.] Vide suprà ad α', 398.

Ver. 599. — μητίετα.] Vide suprà ad α', 175.

Ver. 601. Ἐκ γὰρ δὴ τοῦ.]. *Nam ex eo videlicèt tempore* ———. Vide suprà ad ξ', 433.

Ibid. — παλίωξιν.] Vide suprà ad *ver.* 24.

Ver. 604. — μεμαῶτα.] Vide suprà ad ν', 46.

Ver. 605. — ἢ ὀλοὸν πῦρ.] *Tanaq. Faber,* Notis ad *Longini* § 9, scribendum contendit, ᾗ ὀλοὸν πῦρ, *quâ ratione ignis,* &c. Alioquin enim, *qui* (inquit) *stare poterit quod sequitur,* ἀφλοισμὸς δὲ ———? Nempè istud, ἀφλοισμὸς δὲ ———, syntaxi admodùm inficetâ retulit vir eruditus ad *Martem,* quod ab *Homero* dictum est de *Hectore.*

Ver. 606. Οὔρεσι ——— τάρφεσιν.] *Al.* ταρφέσιν· à ταρφεὺς vel ταρφής. Ut ὄρεα nimirum, adjecto epitheto, dicantur ταρφέα, Syntaxi valdè perplexâ & inconcinnâ.

Ibid. — ὕλης.] Vide suprà ad γ', 151.

Ver. 607.

Ἀφλοισμὸς δὲ περὶ στόμα γίνετο, τὼ δέ οἱ ὄσσε
Λαμπέσθην βλοσυρῇσιν ὑπ' ὀφρύσιν· ἀμφὶ δὲ πήληξ
Σμερδαλέον κροτάφοισι τινάσσετο μαρναμένοιο
Ἕκτορος· αὐτὸς γάρ οἱ ἀπ' αἰθέρος ἦεν ἀμύντωρ
Ζεὺς, ὅς μιν πλεόνεσσι μετ' ἀνδράσι μοῦνον ἐόντα
Τίμα καὶ κύδαινε· μινυνθάδιος γὰρ ἔμελλεν
Ἔσσεσθ'· ἤδη γάρ οἱ ἐπώρνυε μόρσιμον ἦμαρ
Παλλὰς Ἀθηναίη ὑπὸ Πηλείδαο βίηφι.
Καί ῥ' ἔθελε ῥῆξαι στίχας ἀνδρῶν, πειρητίζων,
Ἧι δὴ πλεῖστον ὅμιλον ὅρα καὶ τεύχε' ἄριστα·
Ἀλλ' οὐδ' ὡς δύνατο ῥῆξαι, μάλα περ μενεαίνων·
Ἴσχον γὰρ πυργηδὸν ἀρηρότες, ἠΰτε πέτρη
Ἠλίβατος, μεγάλη, πολιῆς ἁλὸς ἐγγὺς ἐοῦσα·
Ἥτε μένει λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα,
Κύματά τε τροφόεντα, τά τε προσερεύγεται αὐτήν·

Spumáque circùm os oriebatur, eique oculi
Fulgebant torvis sub superciliis: circùm autem cassis
Horrendùm tempora quassabatur pugnantis
Hectoris: Ipse enim ei ab æthere erat auxiliator
Jupiter, qui eum plures inter viros solum existentem
Honorabat, gloriâque-extollebat: Brevis enim ævi erat
Futurus: jam enim in eum urgebat fatalem diem
Pallas Minerva sub Pelidæ viribus.
Et sanè volebat *Hector* perrumpere, ordines virorum, tentans,
Quacunque plurimam turbam videret, & arma optima:
Sed nè sic quidem poterat perrumpere, valdè licèt ardens:
Sustinebant enim quadratis-ordinibus conferti, veluti petra
Excelsa, magna, canum mare prope existens;
Quæ sustinet stridulorum ventorum vehementes incursiones,
Undásque ingentes, quæ illiduntur in ipsam:

Ver. 607. — τὼ δέ οἱ ὄσσε Λαμπέσθην.]
—— stant lumina flammâ. *Æn.* VI, 300.
—— totque ardentis ab ore
Scintillæ absistunt; oculis micat acribus ignis. *Æn.* XII, 102.

Ver. 613. — ἐπώρνυε —— βίηφι.] Cod. *Harleian.* à *Th. Bentleio* collatus, ἐπίειρε —— δαμῆναι. Exponúntque Scholia ibidem inedita, ἠτίμαζεν.

Ver. 615. Καί ῥ' ἔθελε ῥῆξαι.] Ita Cod. *Harleian.* & hîc, & aliàs sæpius. *Al.* ἔθελεν. Cæterùm conjuncta sunt hæc cum præcedente *ver.* 605; Μαίνετο ——, καί ῥ' ἔθελε ῥῆξαι ——. Ut quod de *Jove* ac *Minervâ* insertum est, tanquam in Parenthesi scilicèt inclusum intelligatur.

Ver. 618. Ἴσχον ——, ἠΰτε πέτρη.]
Ille velut pelagi rupes immota, resistit;
Ut pelagi rupes, magno veniente fragore
Quæ sese, multis circumlatrantibus undis,
Mole tenet; scopuli nequicquam & spumea circùm
Saxa fremunt, laterique illisa refunditur alga. *Æn.* VII, 586.
Ille, velut rupes vastum quæ prodit in æquor,
Obvia ventorum furiis, expostaque ponto,
Vim cunctam atque minas præfert cælique marisque,
Ipsa immota manens. — *Æn.* X, 693.
Haud secùs ac moles, quam magno murmure fluctus
Oppugnant; manet illa, suoque est pondere tuta. *Ovid. Metam.* IX, 39.

Ver. 620. Ἥ τε.] *Quæ utique* ——.

Ver. 621. — τροφόεντα.] *Al.* τροφέοντα.

Ibid. — προσερεύγεται αὐτήν.] *Al.* αὐτῇ· & ἀκτῇ· & ἀκτήν·

—— Ὡς

Ὣς Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον, οὐδὲ φέβοντο.
Αὐτὰρ ὁ λαμπόμενος πυρὶ πάντοθεν ἔνθορ' ὁμίλῳ·
Ἐν δ' ἔπεσ', ὡς ὅτε κῦμα θοῇ ἐν νηῒ πέσῃσι
Λάβρον ὑπαὶ νεφέων ἀνεμοτρεφές, ἡ δέ τε πᾶσα
Ἄχνῃ ὑπεκρύφθη, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς ἀήτης
Ἱστίῳ ἐμβρέμεται· τρομέουσι δέ τε φρένα ναῦται
Δειδιότες· τυτθὸν γὰρ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρονται·
Ὣς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ὅ γ', ὥστε λέων ὀλοόφρων βουσὶν ἐπελθὼν,

Sic Danai Trojanos ſuſtinebant firmiter, neque fugiebant.
At *Hector* fulgens igne undique, inſiliit turbæ:
Irruit autem, veluti cùm unda velocem in navem illiſerit
Impetuoſa è nubibus ventis-aucta, *navis* autem tota
Spumâ cooperta eſt, ventique vehemens flatus
In velo fremit; trepidántque animo nautæ
Timentes; parvulo enim ſpatio à morte *diſtantes* ſubvehuntur:
Sic ſcindebatur animus in pectoribus Achivorum.
At *Hector*, tanquam leo infeſtus bobus ſuperveniens,

——— Ὣς ὅτε κῦμα
Ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσῃ Νότος ἐλθὼν
Προβλῆτι σκοπέλῳ· ——— β', 394.

Ver. 624. — ὡς ὅτε κῦμα ———, ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρονται.] Ὁ δὲ Ὅμηρος πῶς; —— "Ἐν δ' ἔπεσ', ὡς ὅτε κῦμα ——, ὑπ' "ἐκ θανάτοιο φέρονται." Ἐπιχειρεῖ καὶ ὁ Ἄρατος τὸ αὐτὸ τοῦτο μετενεγκεῖν, —— "ὀλί-"γον δὲ διὰ ξύλον ἄϊδ' ἐρύκει·" πλὴν μικρὸν αὐτὸ καὶ γλαφυρὸν ἐποίησεν, ἀντὶ φοβεροῦ· ἔτι δὲ παρώρισε τὸν κίνδυνον, εἰπὼν —— "ξύ-"λον ἐρύκει." —— Ὁ δὲ Ποιητὴς [Ὅμηρος] οὐχ ἅπαξ παρορίζει τὸ δεινὸν, ἀλλὰ τοὺς ἀεὶ καὶ μονονουχὶ κατὰ πᾶν κῦμα πολλάκις ἀπολλυμένους εἰκονογραφεῖ· καὶ μὴν τὰς προθέσεις, ἀσυνθέτους οὔσας, συναναγκάσας παρὰ φύσιν, καὶ εἰς ἀλλήλας συμβιασάμενος, "ὑπ' ἐκ θανά-"τοιο," τῷ μὲν συνεμπίπτοντι πάθει τὸ ἔπος ὁμοίως ἐβασάνισεν· τῇ δὲ τοῦ ἔπους συνθλίψει, τὸ πάθος ἄκρως ἀπεπλάσατο, καὶ μονονουχὶ ἐνετύπωσε τῇ λέξει τοῦ κινδύνου τὸ ἰδίωμα, "ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρονται." *Longinus*, § 10. Sed & *pedes dactylici* in iſtis ſex verſibus, (Αὐτὰρ ὁ λαμπόμενος ——— θανάτοιο φέρονται), *ver.* 623 —— 628,) quàm numeroſè & volubiliter vim impetúmque depingant tum *Hectoris* tum *procellæ* ingruentis, non indignum obſervatu: Vide ſuprà ad γ', 363.

——— ſtridens Aquilone procella
Velum adverſa ferit, fluctuſque ad ſidera tollit.
Franguntur remi; tum prora avertit, & undis
Dat latus; inſequitur cumulo præruptus aquæ mons.
Hi ſummo in fluctu pendent, his unda dehiſcens
Terram inter fluctus aperit.
Æn. I, 106.

Pulcherrima & hæc: "*Veruntamen brevi-*"*tas illa Homeri* (inquit *Tollius*, Notis ad "*Longini* § 10,) *plus mihi habere videtur* "*horroris, dum uno velut contuitu omne pe-*"*riculum oculis ſubjicitur; At apud Vir-*"*gilium nimiùm picta pleraque plus habent* "*elegantiæ, quàm terroris.*"

Ibid. — ἐν νηΐ.] *Al.* ἐνὶ νηΐ.

Ver. 625. — ἀνεμοτρεφές.] *Al.* ἀνεμοτρεφής.

Ver. 630. Αὐτὰρ ὅ γ' ——— Ἀχαιοὶ —— ἐφόβηθεν.] De hâc elegantiſſimâ ſpecie conſtructionis ἀνακολούθῳ, quâ ſententia, ab alio inchoata exordio, mutatâ derepente loquendi ratione, in aliam quaſi inopinatò ſyntaxin deſinit; auctoribus optimis, tum Græcis, tum Latinis, non inuſitatâ; vide ſuprà ad β', 353, 681; ad γ', 211; ad ζ', 510; ad κ', 224, 437; & ad *Odyſſ.* μ', 73. Οὐκ ἀσύντακτος ἡ — παρεμβολὴ, ἀλλὰ ἀνανταπόδοτος καὶ καινοπρεπής· Ἀρξάμενος γὰρ ἀπὸ εὐθείας, "αὐτὰρ ὅ γε," —— οὐκ ἀπέδωκε συνήθως, οἷον, "ὣς ὁ Ἕκτωρ" —— ἀλλ' ἀνακολούθως πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς ——— ἐποίησε τὴν ἀπόδοσιν. ——— Εἰ δέ τις εἴποι καὶ ἐπιτηδείως τῇ τῶν πραγμάτων ἄρτι καινότητι τὴν ποικίλην συνεξομοιωθῆναι φράσιν, καὶ δεινωθῆναι πλέον τοῦ συνήθους, ὡς οἷον ἐνθουσιῶντος Ὁμήρου μεγαλοπρεπέστερον· εἴποι ἄν, οὐκ ἀπροσφυῶς. *Euſtath.*

Αἵ ῥά τ' ἐν εἱαμενῇ ἕλεος μεγάλοιο νέμονται
Μυρίαι, ἐν δέ τε τῇσι νομεὺς οὔπω σάφα εἰδὼς
Θηρὶ μαχέσσασθαι, ἕλικος βοὸς ἀμφὶ φονῇσιν·
Ἤτοι ὁ μὲν πρώτῃσι καὶ ὑστατίῃσι βόεσσιν
Αἰὲν ὁμοστιχάει, ὁ δέ τ' ἐν μέσσῃσιν ὀρούσας
Βοῦν ἔδει, αἱ δέ τε πᾶσαι ὑπέτρεσαν. ὣς τότ' Ἀχαιοὶ
Θεσπεσίως ἐφόβηθεν ὑφ' Ἕκτορι καὶ Διὶ πατρὶ
Πάντες· ὁ δ' οἶον ἔπεφνε Μυκηναῖον Περιφήτην,
Κοπρῆος φίλον υἱὸν, ὃς Εὐρυσθῆος ἄνακτος
Ἀγγελίης οἴχνεσκε βίῃ Ἡρακληείῃ·
Τοῦ γένετ' ἐκ πατρὸς πολὺ χείρονος υἱὸς ἀμείνων
Παντοίας ἀρετὰς, ἠμὲν πόδας, ἠδὲ μάχεσθαι,
Καὶ νόον ἐν πρώτοισι Μυκηναίων ἐτέτυκτο·
Ὅς ῥα τόθ' Ἕκτορι κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυάλιξε.
Στρεφθεὶς γὰρ μετόπισθεν ὑπ' ἀσπίδος ἄντυγι πάλτο,

Quæ in irriguo-loco paludis magnæ pascuntur
Innumeræ, intérque eas *sit* pastor haud rectè gnarus
Cum ferâ pugnare, camuris-cornibus bovis circa cædem:
Atque hic quidem cum primis aut postremis bobus
Usque simul-graditur, *leo* verò in medias irruens
Bovem vorat, cæteræque omnes territæ-fugiunt: sic tunc Achivi
Divinitùs in-fugam-conjecti-sunt ab Hectore & Jove patre
Omnes; *Hector* autem solum occidit Mycenæum Periphetem,
Coprei dilectum filium, qui *Copreus* Eurysthei regis
Nuncius ibat ad vim Herculeam:
Hoc *utique* genitus erat ex patre multò deteriore filius præstantior
Omnigenis virtutibus, & pedibus, & pugnando;
Et prudentiâ *quoque* inter primos Mycenæorum fuit:
Qui tunc Hectori gloriam superiorem præbuit:
Conversus enim retrò, in scuti extremâ-orâ offendit,

Ver. 631. Αἵ ῥά τ'.] *Quæ, ut fit,* ——. *Quæ, ut solitum est,* ——.

Ver. 633. Θηρὶ,] *Al.* Χειρί.

Ver. 634. — πρώτῃσι καὶ ὑστατίῃσι.] Ὁ δὲ, "καὶ," σύνδεσμος, inquit Scholiastes, ἀντὶ τοῦ, "ἢ," διαζευκτικοῦ κεῖται· ὅπερ ἄμεινον· ἤτοι ἢ ταῖς πρώταις ἢ ὑστάταις. Atqui Poëta, opinor, non voluit, "*primisve vel ultimis*; sed, "*modò primis, modò ultimis.*"

Ver. 636. — ὣς τότ' Ἀχαιοὶ — ἐφόβηθεν.]

At Danaûm proceres, Agamemnoniæque phalanges
Ut vidêre virum fulgentiaque arma per umbras;
Ingenti trepidare metu. Pars vertere terga,
Ceu quondam petiere rates: ——
Æn. VI, 489.

——omnis, eo terrore, ——;
——omnes vertebant terga——.
Æn. VIII, 705.

Ver. 639. — ἄνακτος.] *Al.* ἀέθλων. Sicuti infrà, τ', 133.

Ver. 640. — οἴχνεσκε.] *Ire solebat.* Vide suprà ad ν', 84.

Ibid. — βίῃ Ἡρακληείῃ.] Vide suprà ad ν', 758.

Ver. 641. — πατρὸς πολὺ χείρονος υἱὸς ἀμείνων.]

——dignus patriis qui lætior esset
Imperiis, & cui pater haud Mezentius esset. *Æn.* VII, 653.

Ver. 642. Παντοίας ἀρετάς.] *Al.* Παντοίην ἀρετήν.

Ver. 644. Ὅς ῥα.] *Qui, ut dixi,* —— ver. 638.

Ver. 645. — ὑπ'.] *Al.* ἐν.

Ver. 650.

Τὴν αὐτὸς φορέεσκε, ποδηνεκὲς ἕρκος ἀκόντων·
Τῇ ὅγ᾽ ἐνιβλαφθεὶς, πέσεν ὕπτιος· ἀμφὶ δὲ πήληξ
Σμερδαλέον κονάβησε περὶ κροτάφοισι πεσόντος·
Ἕκτωρ δ᾽ ὀξὺ νόησε, θέων δέ οἱ ἄγχι παρέστη,
Στήθεϊ δ᾽ ἐν δόρυ πῆξε, φίλων δέ μιν ἐγγὺς ἑταίρων
Κτεῖν᾽· οἱ δ᾽ οὐκ ἐδύναντο, καὶ ἀχνύμενοί περ ἑταίρου,
Χραισμεῖν· αὐτοὶ γὰρ μάλ᾽ ἐδείδισαν Ἕκτορα δῖον.
Εἰσωποὶ δ᾽ ἐγένοντο νεῶν, περὶ δ᾽ ἔσχεθον ἄκραι
Νῆες, ὅσαι πρῶται εἰρύατο· τοὶ δ᾽ ἐπέχυντο.
Ἀργεῖοι δὲ νεῶν μὲν ἐχώρησαν καὶ ἀνάγκῃ
Τῶν προτέρων, αὐτοῦ δὲ παρὰ κλισίῃσιν ἔμειναν
Ἀθρόοι, οὐδ᾽ ἐκέδασθεν ἀνὰ στρατόν· ἴσχε γὰρ αἰδὼς
Καὶ δέος· ἀζηχὲς γὰρ ὁμόκλεον ἀλλήλοισι·
Νέστωρ αὖτε μάλιστα Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
Λίσσεθ᾽ ὑπὲρ τοκέων γουνούμενος ἄνδρα ἕκαστον·
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἐστὲ, καὶ αἰδῶ θέσθ᾽ ἐνὶ θυμῷ

Quod ipse gestabat, talare munimentum adversus-jacula:
Eo hic impeditus, cecidit supinus; cassis autem
Terribiliter circumsonuit circa tempora prolapsi:
Hector autem citò animadvertit, currénsque ei propè astitit,
Pectorique hastam infixit, charósque ipsum prope socios
Interfecit: *Illi* autem non poterant, tristes licèt ob socium,
Opitulari; ipsi enim valdè timebant Hectorem nobilem.
Intra-ordines autem recesserunt navium, circúmque *eas* sepserunt extremæ
Naves, quæ propiùs *à mari* subductæ erant; *hostes* autem certatim-insequebantur.
Argivi igitur à navibus quidem recesserunt præ necessitate
Prioribus, illic autem ad tentoria manserunt
Conferti, nec dissipabantur per castra: Retinebat enim pudor
Et metus; perpetuò enim vociferantes-hortabantur invicem:
Nestor autem maximè, Gerenius, Custos Achivorum,
Obtestabatur per parentes supplicans viro cuique:
" O amici, viri estote, & cum-pudore reveremini animo

Ver. 650. Στήθεϊ.] *Al.* Στήθεσι.

Ver. 653. Εἰσωποὶ δ᾽ ἐγένοντο νεῶν.] Huc spectat *Andromaches* illud, apud *Euripidem*, de marito suo *Hectore*, ad *Menelaum*:

Πόσις δ᾽ ὁ κλεινὸς, ὅς σε πολλάκις δορὶ
Ναύτην ἔθηκεν εἰσὶ χερσαῖον κακόν.

Androm. ver. 456.

" Εἰσωποὶ δ᾽ ἐγένοντο νεῶν " οἱ Ἀχαιοὶ, —— ὑποστείλαντες ἑαυτοὺς ὑπὸ τὰς νῆας. —— ἢ ἐν ὄψει ἔχοντες, διὰ τὴν ἧτταν, τὰς πρὸς τοῦ τείχους νῆας, ἃς εἶχον κατὰ νώτου περὶ τούτου· —— " περὶ δ᾽ ἔσχεθον ἄκραι νῆες, ὅσαι πρῶται εἰρύατο, " —— ἵνα κατὰ νώτου μὲν ἔχωσι τὰς ἐκ θαλάσσης πρώτας, πρὸ ὀφθαλμῶν δὲ τὰς ἐν τῷ τείχει πρωτέρας. *Eustath.*

Ver. 654. — τοὶ δ᾽ ἐπέχυντο.] Ad naves ruebant *Achivi* fugientes. *Vel*; eos certatim insequebantur *Trojani*. Pro posteriori sententiâ facit quod sequitur, Ἀργεῖοι δὲ ——.

Ver. 657. — οὐδ᾽ ἐκέδασθεν.] *Al.* οὐδὲ κέδασθεν.

Ver. 659. Νέστωρ αὖτε μάλιστα.] Ita *Barnesius* ex MSS tribus; & ex *ver.* 370 suprá. *Al.* Νέστωρ δ᾽ αὖτε μάλιστα.

Ver. 660. — τοκέων.] *Al.* τεκέων.

Ver. 661. — ἀνέρες ἐστὲ· —— μνήσασθε —— ἀλόχων, —— ἠδὲ τοκήων.]

Ultrò animos tollit dictis, atque increpat ultró: ——
In manibus Mars ipse, viri; nunc conjugis esto
Quisque suæ tectique memor, nunc magna referto
Facta, patrum laudes. ——

Æn. X, 278.

Ἄλλων ἀνθρώπων· ἐπὶ δὲ μνήσασθε ἕκαστος
Παίδων, ἠδ' ἀλόχων, καὶ κτήσιος, ἠδὲ τοκήων,
Ἠμὲν ὅτεῳ ζώουσι, καὶ ᾧ κατατεθνήκασι.
Τῶν ὕπερ ἐνθάδ' ἐγὼ γουνάζομαι οὐ παρεόντων,
Ἑστάμεναι κρατερῶς· μηδὲ τρωπᾶσθε φόβονδε.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου·
Τοῖσι δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν νέφος ἀχλύος ὦσεν Ἀθήνη
Θεσπέσιον· μάλα δέ σφι φόως γένετ' ἀμφοτέρωθεν,
Ἠμὲν πρὸς νηῶν, καὶ ὁμοιΐου πολέμοιο.
Ἕκτορα δ' ἐφράσσαντο βοὴν ἀγαθὸν, καὶ ἑταίρους,
Ἠμὲν ὅσοι μετόπισθεν ἀφέστασαν, οὐδ' ἐμάχοντο,
Ἠδ' ὅσσοι παρὰ νηυσὶ μάχην ἐμάχοντο θοῇσιν·
Οὐδ' ἄρ' ἔτ' Αἴαντι μεγαλήτορι ἥνδανε θυμῷ
Ἑστάμεν, ἔνθα περ ἄλλοι ἀφέστασαν υἷες Ἀχαιῶν·
Ἀλλ' ὅγε νηῶν ἴκρι' ἐπῴχετο, μακρὰ βιβάσθων,
Νώμα δὲ ξυστὸν μέγα ναύμαχον ἐν παλάμῃσι,
Κολλητὸν βλήτροισι, δυωκαιεικοσίπηχυ.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἵπποισι κελητίζειν εὖ εἰδὼς,
Ὅς' ἐπεὶ ἐκ πολέων πίσυρας συναείρεται ἵππους,

" Alios homines; & recordamini quisque
" Filiorum, & uxorum, & possessionis. & parentum,
" Sicuti vivunt, & sicuti mortui sunt.
" Hos per hîc ego supplico, non præsentes,
" Ut-stetis fortitèr; neque, *quæso*, vertamini in fugam.
Sic fatus, accendit robur & animum cujusque:
Illis autem, ab oculis nubem caliginis submovit Minerva
Divinitùs-immissam; valdéque ipsis lux coorta est utrinque,
Et ex-parte navium, & *ex parte* omnibus-æquè-gravis prælii.
Hectorem autem conspexerunt pugnâ-strenuum, & socios,
Tum quotquot à-tergo abstiterant, neque pugnabant,
Tum quotquot ad naves pugnam pugnabant veloces:
Neque verò ampliùs Ajaci magnanimo placuit mente
Stare, ubi alii consistebant filii Achivorum:
Sed hic navium tabulata obibat, magnis-passibus gradiens,
Versabátque contum magnum navalem in manibus,
Compactum clavis-ferreis, duorum-&-viginti-cubitorum.
Ut verò quum vir equis desultoriis-uti peritus,
Qui postquam ex multis quatuor selegit equos,

Ver. 664. — ζώουσι, —— κατατεθνήκασι.] Vide suprà ad ν', 736; & ad ά, 37.

Ver. 666. — τρωπᾶσθε.] Ita Cod. *Harleian.* à *Tho. Bentleio* collatus. Quod & *Homero* usitatius. *Al.* τροπάασθε, & τρωπάασθε.

Ver. 668. — νέφος ἀχλύος ὦσεν Ἀθήνη.] Nempe *Nestoris* prudentia, & præsens consilium, Achivis terrorem nonnihil imminuerat. Vide suprà ad ά, 194; ad β', 169; & ad γ', 92.

Ver. 671. — ἐφράσσαντο.] Editorum nonnulli, ἐφράσαντο. Quod ferri non potest. Vide suprà ad ά, 140; & ad ν', 1.

Ibid. — βοὴν ἀγαθὸν.] Vide suprà ad β', 408.

Ver. 674. — Αἴαντι.] Quâ ratione, Αἴαντι, hîc ultimam producat; item μάλα, *ver.* 695; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 675. — ἀφέστασαν.] Ita *Eustathius*, & in contextu & in commentario; Ita & Cod. *Harleianus*: Sicuti suprà, *ver.* 672. *Al.* ἐφέστασαν.

Ver. 680. Ὅς'.] *Eustathius*; Τὸ ὅς, " ὅς τις, " —— ἀντὶ τοῦ, οὗτος' —— ἄλλως

Σεύας ἐκ πεδίοιο μέγα προτὶ ἄστυ διώκει,
Λαοφόρον καθ' ὁδὸν, πολέες τέ ἑ θηήσαντο
Ἀνέρες, ἠδὲ γυναῖκες· ὁ δ' ἔμπεδον ἀσφαλὲς αἰεὶ
Θρώσκων, ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον ἀμείβεται· οἱ δὲ πέτονται·
Ὣς Αἴας ἐπὶ πολλὰ θοάων ἴκρια νηῶν
Φοίτα, μακρὰ βιβὰς, φωνὴ δέ οἱ αἰθέρ' ἵκανεν·
Αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοόων Δαναοῖσι κέλευε,
Νηυσί τε καὶ κλισίῃσιν ἀμυνέμεν. Οὐδὲ μὲν Ἕκτωρ
Μίμνεν ἐνὶ Τρώων ὁμάδῳ πύκα θωρηκτάων·
Ἀλλ' ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν αἰετὸς αἴθων
Ἔθνος ἐφορμᾶται, ποταμὸν παρὰ βοσκομενάων,
Χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων·
Ὣς Ἕκτωρ ἴθυσε νεὸς κυανοπρῴροιο
Ἀντίος ἀΐξας· τὸν δὲ Ζεὺς ὦσεν ὄπισθε
Χειρὶ μάλα μεγάλῃ, ὤτρυνε δὲ λαὸν ἅμ' αὐτῷ.
Αὖτις δὲ δριμεῖα μάχη παρὰ νηυσὶν ἐτύχθη·

Agitans ex campo magnam ad urbem incitat
Publicam per viam, multique eum admirantes-ſpectant
Viri & mulieres; ipſe autem firmitèr ſine-lapſu aſſiduè
Subſiliens, aliàs in alium alternat; illique *interim* volant:
Sic Ajax multa velocium tabulata-excelſa-in-puppibus navium
Obibat, magnis-paſſibus gradiens; voxque ejus ad æthera perveniebat:
Semper enim terribilitèr clamans Danaos hortabatur
Naveſque & tentoria defendere. At neque Hector
Manebat in Trojanarum turbâ benè armatorum:
Sed ſicut avium volucrium aquila fulva
Gentem invadit, fluvium juxta paſcentium,
Anſerum, vel gruum, vel cygnorum longa-colla-habentium:
Sic Hector impetu ferebatur-rectà in navem prorâ-cæruleam,
Prorsùm prorumpens; eúmque Jupiter impellebat à tergo
Manu valdè magnâ, concitabátque populum unà-cum ipſo.
Iterum verò acris pugna ad naves commiſſa eſt:

δας γὰρ, οὐκ ἀσύντακτος ἡ παραβολή. Sed omninò erravit vir eruditus. Neque enim ullo pacto fert linguæ græcæ ratio, ut ὅς τι intelligatur ἔτος. Et prætereà uſitatiſſima eſt *Homero*, atque etiam concinnior, iſtiuſmodi ſyntaxis; Ὡς δ' ὅτε ———. Ut reticeatur ſcilicet elegantiſſimè id, quod languidiùs ita ſupplere poſſis: "*Sicuti* fit, "*quum* ———;" vel, "*Sicuti* res ſe habet, *quum*:" vel, (quod *hoc in loco* optimè congruit,) "*Sicuti quum* oſtendit ſe "*bene peritus* ———, *qui*" &c.

Ibid. —συναείρεται.] Τὸ δὲ χωρὶς τοῦ γ γράφειν, Ὁμηρικὸν, παρὰ τῇ χρήσει, καὶ τοῖς ἄλλοις πάλιν συνᾷδον Ἀττικῶς. Τὸ γὰρ "συν-" "αείρεται," μᾶλλον προσηχῶς σημαίνει τὸ "συνδῆσαι καὶ συναρμόζειν." Καὶ ἐν ἄλλοις, "Σὺν δ' ἤειρεν ἱμᾶσι," (κ', 499.) —συνήγαγε τοὺς ἵππους. *Porphyr. Quæſt. Homeric.* 8.

Ver. 681. Σεύας.] Cod. *Harleian.* Σεύσας.

Ibid. —διώκει.] *Al.* δίηται.

Ver. 687. —κέλευε.] Vide ſuprà ad ν', 84.

Ver. 690. —ὀρνίθων —— αἰετὸς —— Ἔθνος ἐφορμᾶται.]

——— ——— quantum
Chaonias dicunt, aquilâ veniente, columbas. *Virg. Eclog.* IX, 12.

Ver. 691. —ποταμὸν.] Cod. *Harleian.* ποταμῷ.

Ver. 693. —νεὸς.] *Al.* νεώς.

Ver. 694. —ἄστιν.] *Al.* ὦρσιν. Vide ſuprà ad ν', 44.

Φαίης κ' ἀκμῆτας καὶ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν
Ἄντεσθ' ἐν πολέμῳ· ὡς ἐσσυμένως ἐμάχοντο.
Τοῖσι δὲ μαρναμένοισιν ὅδ' ἦν νόος· ἤτοι Ἀχαιοὶ
Οὐκ ἔφασαν φεύξεσθαι ὑπὲκ κακοῦ, ἀλλ' ὀλέεσθαι·
Τρωσὶν δ' ἤλπετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἑκάστου,
Νῆας ἐνιπρήσειν, κτενέειν θ' ἥρωας Ἀχαιούς·
Οἱ μὲν τὰ φρονέοντες ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν.
Ἕκτωρ δὲ πρύμνης νεὸς ἥψατο ποντοπόροιο,
Καλῆς, ὠκυάλου, ἣ Πρωτεσίλαον ἔνεικεν
Ἐς Τροίην, οὐδ' αὖτις ἀπήγαγε πατρίδα γαῖαν·
Τοῦ περ δὴ περὶ νηὸς Ἀχαιοί τε Τρῶές τε
Δήουν ἀλλήλους αὐτοσχεδόν· οὐδ' ἄρα τοίγε
Τόξων ἀϊκὰς ἀμφὶς μένον, οὐδέ τ' ἀκόντων,
Ἀλλ' οἵγ' ἐγγύθεν ἱστάμενοι ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
Ὀξέσι δὴ πελέκεσσι καὶ ἀξίνῃσι μάχοντο,
Καὶ ξίφεσιν μεγάλοισι, καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Πολλὰ δὲ φάσγανα καλὰ, μελάνδετα, κωπήεντα,
Ἄλλα μὲν ἐκ χειρῶν χαμάδις πέσον, ἄλλα δ' ἀπ' ὤμων
Ἀνδρῶν μαρναμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα μέλαινα.

Dixisses certè indefessos & indefatigabiles, inter-se
Occurrere in prælio: tanto cum impetu pugnabant.
Ac pugnantibus hic erat animus: Achivi quidem
Non putabant *se* evasuros è clade, sed perituros:
Trojanis autem credebat animus in pectoribus cujusque,
Naves incensuros esse *se*, occisurósque heroas Achivos.
Atque hi quidem his animis instabant sibi invicem.
Hector autem puppim navis prehendit pontum transeuntis,
Pulchræ, velocis, quæ Protesilaum advexerat
Ad Trojam, nequè retrò reduxit *eum* in patriam terram:
Hujus utique pro nave Achivique Trojanique
Occidebant alii-allos cominus: Neque sanè ii
Sagittarum impetus eminùs expectabant, neque jaculorum;
Sed cominùs stantes, unum animum habentes,
Acutis jam securibus & bipennibus pugnabant,
Et ensibus magnis, & hastis utrinque-acutis.
Multi verò gladii pulchri, nigris-inditi-manubriis, capulis-magnis,
Alii quidem è manibus in-terram cadebant, alii verò ab humeris
Virorum pugnantium: fluebátque sanguine terra nigra.

Ver. 697. — ἀκμῆτας καὶ ἀτειρέας.]
—— ingentem pugnam, ——
—— Martem indomitum. ——
Æn. II; 438, 440.

Ver. 704. — νηὸς ἥψατο.] *Al.* νεὼς ἥψατο. Ut pronuntiaretur scilicet, νεῶς ἥψατο.

Ver. 705. Καλῆς.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 708. — οὐδ' ἄρα τοίγε ——.] Ὅρα τὸ φοβερὸν τῆς κινδυνώδους ἀκμαίας μάχης. οὐκ ἂν φράσειεν κάλλιον, οὐδ' εἰ πάντες οἱ ῥήτορες εἰς ἓν συνελθόντες μελετήσαιεν. *Eustath.*

Ver. 711. — δή.] *Omninò* ——. Vide autem suprà, ad ξ', 433.

Ver. 713. — καλά.] Vide suprà ad β', 43.

Ibid. — μελάνδετα.] *Nigris manubriis inditi.* Malè Barnesius, *nigris illigati vaginis.* Quod hîc minùs convenit.

Ver. 714. — χειρῶν.] Cod. *Harleian.* χειρός.

Ver. 716.

Ἕκτωρ δὲ πρύμνηθεν ἐπεὶ λάβεν, οὐχὶ μεθίει,
Ἄφλαστον μετὰ χερσὶν ἔχων, Τρωσὶν δ' ἐκέλευεν·
Οἴσετε πῦρ, ἅμα δ' αὐτοὶ ἀολλέες ὄρνυτ' ἀϋτήν.
Νῦν ἡμῖν πάντων Ζεὺς ἄξιον ἦμαρ ἔδωκε,
Νῆας ἑλεῖν, αἳ δεῦρο θεῶν ἀέκητι μολοῦσαι,
Ἡμῖν πήματα πολλὰ θέσαν, κακότητι γερόντων·
Οἵ μ', ἐθέλοντα μάχεσθαι ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσιν,
Αὐτόν τ' ἰσχανάασκον, ἐρητύοντό τε λαόν·
Ἀλλ' εἰ δή ῥα τότ' ἔβλαπτε φρένας εὐρύοπα Ζεὺς
Ἡμετέρας, νῦν αὐτὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισιν ὄρουσαν·
Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε, βιάζετο γὰρ βελέεσσιν·
Ἀλλ' ἀνεχάζετο τυτθὸν, οἰόμενος θανέεσθαι,
Θρῆνυν ἐφ' ἑπταπόδην, λίπε δ' ἴκρια νηὸς ἐΐσης·
Ἔνθ' ἄρ' ὅγ' εἱςήκει δεδοκημένος· ἔγχεϊ δ' αἰεὶ
Τρῶας ἄμυνε νεῶν, ὅςις φέροι ἀκάματον πῦρ·

Hector autem puppim-*navis* postquam prehenderat, non dimittebat,
Summam-puppis partem manibus tenens; Trojanis verò inclamabat:
" Ferte ignem, simúlque & ipsi conferti excitate pugnam.
" Nunc nobis omnium Jupiter instar diem dedit;
" Ut naves capiamus, quæ huc diis invitis profectæ,
" Nobis clades multas intulerunt, ignaviâ seniorum;
" Qui me, volentem pugnare ad puppes navium,
" Ipsumque detinebant, inhibebantque exercitum.
" Verùm si tum lædebat mentes latè-sonans Jupiter
" Nostras, nunc ipse impellit & jubet.
Sic dixit: Illi autem inde acriùs in Argivos irruebant:
Ajax autem non amplius sustinebat, obruebatur enim telis;
Sed recedebat paululùm, (putans *se* moriturum esse,)
Ad transtrum septem-pedale; liquit verò tabulata navis undique-æqualis:
Ibi ille stabat observans; hastâque assiduè
Trojanos arcebat à navibus, quicunque ferret indefessum ignem:

Ver. 716. Ἕκτωρ δὲ πρύμνηθεν——, Οἴσετε πῦρ.]

Classem, quæ lateri castrorum adjuncta latebat,
Aggeribus septem circùm & fluvialibus undis,
Invadit; sociosque incendia poscit ovantes;
Atque manum pinu flagranti fervidus implet. *Æn.* IX, 69.

Ibid. —μεθίει.] Vide suprà ad *ver.* 24.

Ver. 717. —ἐκέλευεν.] Vide suprà ad ν', 34.

Ver. 718. Οἴσετε.] Cod. *Harleian.* Οἴσατε.

Ibid. —ὄρνυτ'.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 719. —πάντων —— ἄξιον.] Πάντων τῶν τολμηθέντων εἰς ἡμᾶς ἀξίαν ἀμοιβήν. *Schol. Vulgg.* Ἀντάξιον ἀντὶ πάντων ὧν ἐπάχομεν. *Schol. inedita in* Cod. *Harleiano.*

Ver. 724. Ἀλλ' εἰ δή ῥα τότ'.] *At si tum reverà* ———.

Ibid. — τότ' ἔβλαπτε.] *Eustathius*, in Commentario suo, videtur legisse τότε βλάπτε· Id quod auribus non displicet.

Ibid. —εὐρύοπα.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 729. —νηὸς ἐΐσης.] Vide suprà ad ά, 306.

Ver. 730. Ἔνθ' ἄρ'.] *Ibi, inquam,* ——.

Ibid. —εἱςήκει.] Si ἕστηκεν dixisset, jam non constaret Temporum ratio. Vide suprà ad δ', 434; & ad ά, 37.

Ver. 731. —ἀκάματον.] Vide suprà ad ά, 398.

Αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοόων, Δαναοῖσι κέλευεν·
Ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος,
Ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Ἠέ τινάς φαμεν εἶναι ἀοσσητῆρας ὀπίσσω;
Ἠέ τι τεῖχος ἄρειον, ὅκ' ἀνδράσι λοιγὸν ἀμύναι;
Οὐ μέν τις σχεδόν ἐστι πόλις, πύργοις ἀραρυῖα,
Ἧι κ' ἀπαμυναίμεσθ', ἑτεραλκέα δῆμον ἔχοντες·
Ἀλλ' ἐν γὰρ Τρώων πεδίῳ πύκα θωρηκτάων,
Πόντῳ κεκλιμένοι, ἑκὰς ἥμεθα πατρίδος αἴης·
Τῷ ἐν χερσὶ φόως, οὐ μειλιχίῃ πολέμοιο.
Ἦ, καὶ μαιμώων ἔφεπ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι·
Ὅστις δὲ Τρώων κοίλης ἐπὶ νηυσὶ φέροιτο,
Σὺν πυρὶ κηλείῳ, χάριν Ἕκτορος ὀτρύναντος,
Τὸνδ' Αἴας οὔτασκε, δεδεγμένος ὀξέϊ δουρί·
Δώδεκα δὲ προπάροιθε νεῶν αὐτοσχεδὸν οὖτα.

Sempérque horrendùm clamans, Danaos hortabatur:
" O amici, heroës Danai, famuli Martis;
" Viri estote, amici, recordaminique strenuæ fortitudinis.
" An aliquos putamus esse adjutores à tergo?
" Aut aliquem murum firmiorem, qui viris perniciem arceat?
" Non quidem aliqua prope est urbs turribus munita,
" Quâ defendamur, suis vicibus-succedentem exercitum habentes;
" Sed enim in Trojanorum campo benè armatorum,
" Ponto admoti, longè sedemus à patriâ terrâ:
" Ideò in manibus salus, non in remissione pugnæ.
Dixit, & furens insectabatur hastâ acutâ:
Quicunque utique Trojanorum, cavas ad naves ferretur
Cum igne ardenti, *in* gratiam Hectoris concitantis;
Hunc Ajax vulnerabat, excipiens acutâ hastâ:
Duodecim adeò ante naves cominùs feriit.

Ver. 732. — κέλευεν.] Vide suprà ad ν', 84.

Ver. 736. Ἠέ τι τεῖχος ἄρειον.]

——— Quò deinde fugam? quò tenditis? inquit.
Quos alios muros, quæ jam ultrà mœnia habetis? *Æn.* IX, 781.

Ver. 738. — ἀπαμυναίμεσθ'.] ἐπαμυναίμεσθ'. Cod. *Harleian.* à *Tho. Bentleio* collatus. Βοήθειαν λάβοιμεν. *Schol. ibidem inedita.*

Ibid. — ἑτεραλκέα δῆμον.] ἀμοιβάς· ν', 793.

Ver. 739. — Τρώων πεδίῳ ——, πόντῳ κεκλιμένοι, —— ἐν χερσὶ φόως —— · Ἦ, καὶ μαιμώων ἔφεπ' ἔγχει.]

Nec spes ulla fugæ: rerum pars altera adempta est. *Æn.* IX, 131.
Ecce, maris magno claudit nos obice pontus;
Deest jam terra fugæ; pelagus, Trojamne petemus?
Hæc ait, & medius densos prorumpit in hostes. *Æn.* X, 377.

Ver. 741. — μειλιχίῃ.] *Al.* μειλιχίη.

Ver. 742. — ὀξυόεντι.] Vide suprà ad ε, 50.

Ver. 743. — κοίλης ἐπὶ νηυσὶ φέροιτο.] *Al.* κοιλὰς ἐπὶ νῆας ἄγοιτο. Scholia inedit. in Cod. *Harleiano*, exponunt; ἐφέρετο τῇ ὁρμωμένῃ. Sed aptiùs intelligas; *virtute suâ*, vel, *hortatu Hectoris.*

Ver. 745. — ὀξέϊ δουρί.] *Al.* ἔγχεϊ μακρῷ.

Ver. 746. — δὲ.] *Al.* δή. Longè minus venustè.

Ibid. — οὖτα.] *Al.* ἔκτα.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Π′,

Ὑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας Π′.

Πατρόκλῳ δεηθέντι Ἀχιλλεὺς τὴν ἑαυτοῦ πανοπλίαν ἐπιτρέπει ἀναλαβεῖν, καὶ τοὺς Μυρμιδόνας ἐξάγειν ἐπὶ τὸν πόλεμον· οἱ δὲ, ἐξελθόντες ἔτρεψαν τοὺς Τρῶας. Πάτροκλος δὲ Σαρπηδόνα τὸν Διὸς ἀναιρεῖ, τὸν παρήορον ἵππον τοῦ Ἀχιλλέως ἀνελόντα, Πήδασον· ἔπειτα δὲ Πάτροκλον Ἕκτωρ ἀναιρεῖ, πληγέντα πρότερον ὑπὸ Εὐφόρβου, Ἀπόλλωνος ἀφελομένου τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ.

Ἐπιγραφαί.

Πατρόκλεια.

Ἄλλως.

Πῖ, Πάτροκλον ἔπεφνεν Ἀρήϊον Ἕκτορος αἰχμή

Ὣς οἱ μὲν περὶ νηὸς ἐϋσσέλμοιο μάχοντο·
Πάτροκλος δ' Ἀχιλῆϊ παρίστατο, ποιμένι λαῶν,
Δάκρυα θερμὰ χέων, ὥστε κρήνη μελάνυδρος,
Ἥτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ.
Τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τίπτε δεδάκρυσαι, Πατρόκλεις, ἠΰτε κούρη
Νηπίη; ἥθ' ἅμα μητρὶ θέουσ' ἀνελέσθαι ἀνώγει,

SIC hi quidem de navi bonis-transtris-instructâ pugnabant ;
Patroclus autem Achilli astabat, pastori populorum,
Lacrymas calidas fundens ; tanquam fons aquis-niger,
Qui utique ab excelsâ petrâ nigram fundit aquam.
Hunc autem intuens miseratus est pedibus-celer nobilis Achilles,
Et ipsum compellans verbis alatis allocutus est :
" Curnam lacrymaris, Patrocle, tanquam puella
" Parvula ? Quæ cum matre currens, eam se-*brachiis*-suscipere flagitat,

Ver. 1. Δάκρυα θερμὰ χέων.]
Multa gemens, largoque humectat flumine vultum. *Æn.* I, 469.

Ver. 5. —ποδάρκης.] Vide suprà ad ά, 58.

Ver. 6. —ἔπεα πτερόεντα.]
———————— *verbis*
Quæ tuto tibi magna *volant*.————
Æn. XI, 380.

Εἰανοῦ ἁπτομένη, καί τ' ἐσσυμένην κατερύκει,
Δακρυόεσσα δέ μιν ποτιδέρκεται, ὄφρ' ἀνέληται·
Τῇ ἴκελος, Πάτροκλε, τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβεις.
Ἠέ τι Μυρμιδόνεσσι πιφαύσκεαι, ἢ ἐμοὶ αὐτῷ;
Ἠέ τιν' ἀγγελίην Φθίης ἐξέκλυες οἶος;
Ζώειν μὰν ἔτι φασὶ Μενοίτιον, Ἄκτορος υἱόν,
Ζώει δ' Αἰακίδης Πηλεὺς μετὰ Μυρμιδόνεσσι,
Τῶν κε μάλ' ἀμφοτέρων ἀκαχοίμεθα τεθνειώτων.
Ἠὲ σύ γ' Ἀργείων ὀλοφύρεαι, ὡς ὀλέκονται
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν, ὑπερβασίης ἕνεκα σφῆς;
Ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω.
Τὸν δὲ βαρυστενάχων προσέφης, Πατρόκλεις ἱππεῦ·
Ὦ Ἀχιλεῦ, Πηλέος υἱὲ, μέγα φέρταθ' Ἀχαιῶν,
Μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
Ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε·
Βέβληται μὲν ὁ Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης·

" Vestem apprehendens, & properantem detinet;
" Lacrymabunda autem ipsam suspicit, ut ulnis-se-attollat:
" Huic similis, Patrocle, rorantem lacrymam effundis.
" Anne aliquid Myrmidonibus nuncias, aut mihi ipsi?
" An aliquem nunciam ex Phthiâ audivisti solus?
" Vivere sanè adhuc aiunt Menœtium, Actoris filium;
" Vivit & Æacides Peleus inter Myrmidonas;
" Quorum utique valdè alterutro tristaremur mortuo.
" An verò tu Argivorum gratiâ luges, quòd ita pereant
" Naves ad cavas, injustitiam propter suam?
" Eloquere; nè cela mente; ut sciamus ambo.
Hunc autem graviter-suspirans allocutus es, Patrocle eques:
" O Achille, Pelei fili, multò fortissime Achivorum,
" Nè indigneris: tam-gravis enim dolor oppressit Achivos,
" Illi enim jam omnes, quicunque ante erant fortissimi,
" In navibus jacent eminùs cominúsque vulnerati.
" Eminùs quidem sauciatus est Tydides fortis Diomedes;

Ver. 9. Εἰανοῦ.] Vide suprà ad ξ', 178; & ad γ', 385.

Ver. 10. — ποτιδέρκεται.] *Al.* προτιδέρκεται.

Ver. 13. — Φθίης ἐξέκλυες.] *Al.* Φθίης ἐξ ἔκλυες.

Ver. 16. — ἀκαχοίμεθα.] *Al.* ἀκαχήμεθα.

Ibid. — τεθνειώτων.] Vide suprà ad ν', 46.

Ver. 21. — Πηλέος.] *Al.* Πήλεως, & Πηλῆος. Quæ omnia ferri possint. Vide suprà ad α', 489.

Ibid. — υἱὲ, μέγα.] Quâ ratione, υἱὲ, hîc ultimam producat; vide suprà ad α', 51.

Ibid. — μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν.]
—— O Danaûm fortissime gentis.
Æn. I, 100.

Ver. 22. Μὴ νεμέσα.] Qui hoc de *irâ* Achillis adversus Agamemnonem coërcendâ acceperunt, vim hujus vocabuli prorsùs ignorârunt. Longè aliud est, μηνίειν· aliud, νεμεσᾶν. Videatur idem iste versiculus suprà, κ', 145.

Ibid. — βεβίηκεν ——· Βέβληται ——· Οὔτασαι.] Vide suprà ad ν', 736; & ad ά, 37.

Ver. 33. — δὴ.] *Omninò* ——; *Profectò* ——. Vide suprà ad ξ, 433.

Ver. 25. — Διομήδης· —— Ὀδυσσεὺς ——, Ἀγαμέμνων· —— Εὐρύπυλος.] —— ἐκκρινεῖται τὰς τάξεις· Τὸν μὲν γὰρ βασιλέα οὔτε προτάττει τῶν ἄλλων, μήποτε καὶ χαλεπαίνοι ὁ Ἀχιλλεὺς ἅμα τῇ τοῦ ἐχθροῦ μνήμῃ προτεθεῖται τὸ ὑπέταξεν. Ἀλλ' οὐδ' ἔσχατον τίθησι· δέος γὰρ καὶ

ὕτως

Οὔτασται δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς, ἠδ' Ἀγαμέμνων·
Βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν ὀϊστῷ.
Τοὺς μέν τ' ἰητροὶ πολυφάρμακοι ἀμφιπένονται,
Ἕλκε' ἀκειόμενοι· σὺ δ' ἀμήχανος ἔπλευ, Ἀχιλλεῦ·
Μὴ ἐμὲ γοῦν οὗτός γε λάβοι χόλος, ὃν σὺ φυλάσσεις,
Αἰναρέτη· τίς σεῦ ἄλλος ὀνήσεται ὀψίγονός περ,
Αἴκε μὴ Ἀργείοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνῃς;
Νηλεές· οὐκ ἄρα σοί γε πατὴρ ἦν ἱππότα Πηλεὺς,
Οὐδὲ Θέτις μήτηρ· γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα,
Πέτραι τ' ἠλίβατοι, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής·
Εἰ δέ τινα φρεσὶ θεοπροπίην ἀλεείνεις,
Καί τινά τοι πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ,
Ἀλλ' ἐμέ περ πρόες ὦχ', ἅμα δ' ἄλλον λαὸν ὄπασσον

" Cominùs verò Ulysses hastâ-inclytus, atque Agamemnon:
" Vulneratus etiam est Eurypylus in fœmore sagittâ.
" Atque hos quidem medici multis-medicamentis-utentes curando-occupati sunt,
" Vulnera sanantes: tu verò inexorabilis es, Achille.
" Nè me *unquam* talis utique ceperit ira, qualem tu servas,
" In-malum-fortis: Quisnam a te alius juvabitur posthac,
" Si non ab Argivis *nunc* indignam perniciem propulsaveris?
" Immisericors: non utique tibi pater erat eques Peleus,
" Nec Thetis mater; cæruleum autem te peperit mare,
" Excelsæque petræ; quoniam tibi mens est sæva.
" Quòd si aliquod mentibus tuis vaticinium vereris,
" Et aliquod tibi a Jove dixit veneranda mater;
" At me saltem mitte citò, simul cæteras copias præbe

ἔτι, μετὰ τῆς τοῦ ἐνδυκαῖος περιφορᾶς τελευταία κειμένη καὶ ἐπαύλησι οὖσα, ἀνανεύσει πρὸς τὸ παρόν. Ὅθεν μέσην αὐτῷ δίδωσι τάξιν, ἐκπρέπων τὴν μετάμελον, καὶ ἀμβλύνων τὸ μῖσος, διὰ τοῦ ἐναλίγκιον, καὶ μάλιστα διὰ τὴν ἄγαν βραχυλογίαν. Οὐ γὰρ πολλὰς λέξεις ἐπὶ τῷ βασιλεῖ, καθὰ καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις, ἐδαπάνησεν· ἀλλὰ φειδωλῶς οὕτως ἐπέδραμεν, "ἠδ' Ἀγαμέμνων." *Eustath.*

Ver. 29. — ἀκειόμενοι.] *Al.* ἀκειόμενοι.

Ver. 31. — τίς σεῦ ἄλλος.] Pronuntiabatur, τίς σεῦ ἄλλος. MS. *Barnesii* unus, τί σεῦ ἄλλος: Quod & probat vir eruditus. Sed & ad sententiam, minùs rectè; & ad constructionem cum isto περ, parùm apté.

Ver. 33. Νηλεές· οὐκ ἄρα ———, γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα, Πέτραι τ' ἠλίβατοι.]

——————— ἦ ῥα λεχίνας
Μασδὸν ἐθήλαξε, δρυμῷ τέ μιν ἔτρεφε μάτηρ. *Theocrit. Idyll.* III, 15.

Nec tibi Diva parens, generis nec Dardanus auctor,
Perfide, sed duris genuit te cautibus horrens
Caucasus, Hyrcanæque admôrunt ubera tigres. *Æn.* IV, 365.

Quo de loco *Macrobius*: " Plenè Virgilius, " Non *partionem* solam, sicut ille quem " sequebatur; sed *educationem* quoque *nutricationis*, tanquam bellualem & asperam, criminatur. Addit enim de suo, " *Hyrcanæque admôrunt ubera tigres.* —— " Ad criminandos igitur mores, defuit *Homero*, quod *Virgilius* adjecit." *Lib.* V. *cap.* 11. Καὶ καλῶς Ὅμηρος εἶπε, "γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα," περὶ τὸ ἀνήμερον εἶναι δοκοῦντα καὶ ἄμικτον. *Plutarch. de Solertia Animalium.* Φιλικὸν ἡ παῤῥησία, καὶ σεμνόν. —— ὅθεν αἰδοῦνται τοὺς παῤῥησιαζομένους, καὶ θαυμάζουσι. . ——— Αὐτίς γε μὴν ὁ Ἀχιλλεὺς, καίπερ οὐ γλυκύθυμος ὢν οὐδ' ἀγανόφρων, ἀλλὰ δεινὸς ἀνὴρ, ——— παρεῖχε τῷ Πατρόκλῳ σιωπῇ καταφέρειν αὐτοῦ πολλὰ τοιαῦτα· "Νηλεές· οὐκ ἄρα σοί γε πατὴρ" &c. *Id. de Adulat. & Amic. discrim.*

Ibid. — ἱππότα.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 34. — σε τίκτε.] *Al.* σ' ἔτικτε. Quod leviculum est.

Ver. 38. Ἀλλ' ἐμέ περ πρόες.] Codd. à *Tho. Bentleio* collati, Ἀλλὰ ἐμὲ πρόες.

Μυρμιδόνων, ἤν πού τι φόως Δαναοῖσι γένωμαι.
Δὸς δέ μοι ὤμοιιν τὰ σὰ τεύχεα θωρηχθῆναι,
Αἴ κ' ἐμὲ σοὶ ἴσκοντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
Τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
Ῥεῖα δέ κ' ἀκμῆτες κεκμηότας ἄνδρας ἀϋτῇ
Ὤσαιμεν προτὶ ἄστυ, νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Ὣς φάτο λισσόμενος, μέγα νήπιος· ἦ γὰρ ἔμελλεν
Οἷ αὐτῷ θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα λιτέσθαι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ὤ μοι, διογενὲς Πατρόκλεις, οἷον ἔειπες·
Οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἥντινα οἶδα,
Οὔτε τί μοι πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ·
Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει,
Ὁππότε δὴ τὸν ὁμοῖον ἀνὴρ ἐθέλῃσιν ἀμέρσαι,
Καὶ γέρας ἂψ ἀφελέσθαι, ὅ, τε κράτεϊ προβεβήκῃ·
Αἰνὸν ἄχος τό μοι ἐστὶν, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ.
Κούρην, ἣν ἄρα μοι γέρας ἔξελον υἷες Ἀχαιῶν,
Δουρὶ δ' ἐμῷ κτεάτισσα, πόλιν εὐτείχεα πέρσας,

" Myrmidonum, si fortè quid luminis Danais fiam.
" Da autem mihi humeris tua arma ut induam;
" Si fortè, me ob-similitudinem-esse-Te credentes, abstineant à pugnâ
" Trojani, respirentque Mavortii filii Achivorum
" Afflicti *jam*: exigua sanè respiratio in bello, *profuerit*.
" Facilè verò integri defessos viros prælio
" Repulerimus ad urbem, à navibus & tentoriis.
Sic dixit supplicans, valdè demens: certè enim erat
Sibi ipsi mortemque malam, & fatum rogaturus.
Illum autem graviter gemens allocutus est pedibus velox Achilles:
" Hei mihi, nobilissime Patrocle, quod dixeris;
" Neque vaticinium ullum vereor, quod audiverim;
" Neque quidquam mihi à Jove dixit veneranda mater:
" Sed hic gravis dolor cor & animum occupat,
" Quandò æqualem quis voluerit privare-portione-suâ,
" Et præmium rursus auferre *is*, qui potentiâ antecellat:
" Gravis dolor hic mihi est, quandoquidem *inde* passus sum mœrores animo.
" Puellam, quam quidem mihi præmium elegerant filii Achivorum,
" Hastâque meâ quæsiveram, urbe benè-munitâ eversâ;

Ver. 43. —ὀλίγη δέ τ'.] Vertit *Barnesius*, aliique; " *exiguâque fiat* ———." Sententiâ non prorsùs incommodâ. Sed minùs videbitur ταυτολόγον, multoque majus inerit πάθος, si vertas: " *Vel exiguum sanè respirandi spatium in bello, non erit inutile.*" Quod & *Barnesium* non fugerat suprà, λ', 800.

Ver. 50. Οὔτε θεοπροπίης ———, Οὔτε τί μοι πὰρ Ζηνός.] Nempè, nihil *novi*, nihil quod ipsum *terrefaceret*, nihil quod non *jamdudùm probè nosset* Patroclus. Nam alioqui fatum suum sibi à Jove nuntiaverat Thetis, ι, 410. Ut rectè notavit *Barnesius*.

Ver. 53. Ὁππότε δή.] Vide suprà ad ξ', 433.

Ver. 56. — ἄρα.] *Ut nôsti*, ———.

Ibid. —ἔξελον.] Ὡς ἐξαίρετον ἔδωκαν. *Schol.*

Ver. 57. — πόλιν εὐτείχεα πέρσας.] Quâ ratione, πόλιν, hîc ultimam producat; item πὰρ, *ver.* 60; & δὲ, *ver.* 67; & πόλις, *ver.* 69; vide suprà ad α, 51. Cæterùm Codi-

Τὴν ἂψ ἐκ χειρῶν ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρείδης, ὡσεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην.
Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν· οὐδ' ἄρα πως ἦν
Ἀσπερχὲς κεχολῶσθαι ἐνὶ φρεσίν· ἤτοι ἔφην γε
Οὐ πρὶν μηνιθμὸν καταπαυσέμεν, ἀλλ' ὁπόταν δὴ
Νῆας ἐμὰς ἀφίκηται ἀϋτή τε, πτόλεμός τε.
Τύνη δ' ὤμοιιν μὲν ἐμὰ κλυτὰ τεύχεα δῦθι,
Ἄρχε δὲ Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι μάχεσθαι,
Εἰ δὴ κυάνεον Τρώων νέφος ἀμφιβέβηκε
Νηυσὶν ἐπικρατέως· οἱ δὲ ῥηγμῖνι θαλάσσης
Κεκλίαται, χώρης ὀλίγην ἔτι μοῖραν ἔχοντες,
Ἀργεῖοι· Τρώων δὲ πόλις ἐπὶ πᾶσα βέβηκε,
Θάρσυνος· οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσσουσι μέτωπον
Ἐγγύθι λαμπομένης· τάχα κεν φεύγοντες ἐναύλους
Πλήσειαν νεκύων, εἴ μοι κρείων Ἀγαμέμνων

" Hanc rursus è manibus eripuit rex Agamemnon
" Atrides, tanquam ab aliquo honorum-exorte inquilino.
" Sed hæc quidem ante-acta-esse sinamus: neque enim fas erat
" Perpetuò iratum esse animo: At statueram sanè,
" Non priùs iram *me* cohibiturum, quàm cùm jam
" Ad naves meas pervenisset clamórque, pugnáque.
" Tu tamen humeris quidem mea inclyta arma indue,
" Et Dux esto Myrmidonibus bellicosis ad pugnam;
" Siquidem nigra Trojanorum nubes circumdedit
" Naves prævalidè; at littore maris
" Conclusi sunt, loci parvam deinceps portionem habentes,
" Argivi: Trojanorum autem civitas tota ingruit,
" Fiduciæ-plena: Non enim meæ galeæ vident frontem
" Propè splendentis: Citò certe fugientes fossas-campestres
" Implevissent cadaveribus, si in me rex Agamemnon

ces omnes à *Tho. Bentleio* collati, habent *ϖόλιν ἀντείχεον πέρσας*· ut pronuntietur scilicèt *ἀντείχεν*. Atque alibi semper adhibet *Homerus*, *εὐτείχεον*.

Ver. 60. — *ἐάσομεν.*] Ineptè hîc *Barnesius*, *ἐάσσομεν*. Vide suprà ad *δ'*, 42.

Ibid. — *ἄρα πως ἦν.*] *Al.* *ἄρα πῶς ἦν.*

Ver. 62. — *ὁπόταν δὴ.*] *Quando demum*—.

Ver. 66. Εἰ δὴ.] *Al.* Ἢ, δὴ ——. *quâ parte* ——.

Ibid. — *ἀμφιβέβηκε* ——, *κεκλίαται* ——, *βέβηκε.*] Vide suprà ad *ν'*, 736; & ad *α'*, 37.

Ver. 67. — *οἱ δὲ ῥηγμῖνι θαλάσσης.*]

Ecce, maris magno claudit nos obice pontus;
Deest jam terra fugæ.——————
Æn. X, 377.

Ver. 70. Θάρσυνος.] A *θαρσύνω*, *θάρσυνος*· eâdem analogiâ, atque à *μαρτύρομαι*, *μάρτυρος*· à *νίφω*, *νιφετός*· à *κρίνω*, *κριτός*· similiáque innumera. In quibus nullus unquam est licentiæ locus. Vide suprà ad *α'*, 338.

Ibid. — *οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσσουσι μέτωπον.*] Ἀδικουμένῳ μέντοι τῷ πολιτικῷ δίδοται τὸ λέγειν τι περὶ ἑαυτοῦ πρὸς τοὺς ἀγνωμονοῦντας· ὥσπερ ὁ Ἀχιλλεύς, ἄλλως μὲν ὑφίετο τῷ Θεῷ τῆς δόξης, καὶ μέτριος ἦν, λέγων, —— "αἴ κέ "ποθι Ζεὺς Δῷσι ——." ὑβρισθεὶς δὲ παρ' ἀξίαν καὶ προπηλακισθείς, ἐφίησι τὴν μεγαλαυχίαν τῇ ὀργῇ· —— "οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος "λεύσσουσι μέτωπον Ἐγγύθι λαμπομένης·" Δέχεται γὰρ ἡ παῤῥησία, μέρος οὖσα τῆς δικαιολογίας, τὴν μεγαληγορίαν. *Plutarch. de sui laude.*

Ver. 71. — *φεύγοντες, ἐναύλους Πλήσειαν νεκύων.*] Τοὺς διὰ στενοῦ ῥέοντας ποταμούς, διώρυχας· Διὰ δὲ τούτου προκατασκευάζει ὁ Ποιητὴς τὴν παρὰ τῷ ποταμῷ μάχην, τὴν ἐν τῷ φ'. *Schol.*

Ver. 77.

Ἤπια εἰδείη· νῦν δὲ στρατὸν ἀμφιμάχονται.
Οὐ γὰρ Τυδείδεω Διομήδεος ἐν παλάμησι
Μαίνεται ἐγχείη, Δαναῶν ἄπο λοιγὸν ἀμῦναι·
Οὐδέ πω Ἀτρείδεω ὀπὸς ἔκλυον αὐδήσαντος,
Ἐχθρῆς ἐκ κεφαλῆς· ἀλλ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο,
Τρωσὶ κελεύοντος, περιάγνυται· οἱ δ' ἀλαλητῷ
Πᾶν πεδίον κατέχουσι, μάχῃ νικῶντες Ἀχαιούς.
Ἀλλὰ καὶ ὧς, Πάτροκλε, νεῶν ἄπο λοιγὸν ἀμύνων
Ἔμπεσ' ἐπικρατέως, μὴ δὴ πυρὸς αἰθομένοιο
Νῆας ἐνιπρήσωσι, φίλον δ' ἀπὸ νόστον ἕλωνται.
Πείθεο δ', ὥς τοι ἐγὼ μύθου τέλος ἐν φρεσὶ θείω,
Ὡς ἄν μοι τιμὴν μεγάλην καὶ κῦδος ἄροιο
Πρὸς πάντων Δαναῶν· ἀτὰρ οἱ περικαλλέα κούρην
Ἂψ ἀπονάσσωσιν, προτὶ δ' ἀγλαὰ δῶρα πόρωσιν.
Ἐκ νηῶν ἐλάσας, ἰέναι πάλιν· εἰ δέ κεν αὖ τοι
Δώῃ κῦδος ἀρέσθαι ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
Μὴ σύ γ' ἄνευθεν ἐμεῖο λιλαίεσθαι πολεμίζειν

" Leni animo-fuisset; nunc verò exercitum occlusum-oppugnant.
" Non enim Tydidæ Diomedis in manibus
" Furit hasta, a Danais mortem ut-arcere-possit;
" Neque dum Atridæ vocem audivi clamantis,
" Inimico è capite; sed Hectoris homicidæ *vox*,
" Trojanos adhortantis, resonat: illi autem cum clamore
" Totum campum obtinent prælio vincentes Achivos.
" Sed & sic, Patrocle, a navibus pestem propulsans
" Irrue strenuè; nè jam igne ardenti
" Naves incendant, dulcémque reditum præcidant.
" Pareto autem, sicut tibi ego sermonis summam in animo posuero;
" Quò mihi honorem magnum & gloriam referas
" Ab omnibus Danais; & illi perpulchram puellam
" Abductam reddant, insupérque splendida dona præbeant.
" A navibus ubi-hostem-repuleris, revertere: Quòd si tibi
" Dederit gloriam consequi altitonans maritus Junonis,
" Nè tu sine me sis-cupidus pugnandi

Ver. 77. Ἐχθρῆς ἐκ κεφαλῆς.] Infandum caput —— *Æn.* IV, 613.

Ibid. — Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο.] *Homicidam Hectorem* dixit *Horatius*, Epod. 17. At *vim* græcæ vocis vix assecutus videtur sermo Romanus. Vide *Mureti Var. Lect. lib.* 3. *cap.* 19.

Ver. 78. — περιάγνυται.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 81. — μὴ δὴ.] *Ne reverà* ——. Vide suprà ad ξ', 433.

Ver. 83. Πείθεο δ'.] Ante hunc versiculum, inseruit ex conjecturâ *Barnesius* alterum istum à *Laërtio* in vitâ *Diogenis* memoratum, qui tamen hoc in loco haud satis aptè convenit,

Τοὺς ἄλλους ἐνάριζ', ἀπὸ δ' Ἕκτορος ἴσχεο χεῖρας.

Nempè ἔρανόν τινα αἰτούμενος *Diogenes*, ita παρῳδῶν respondit,

Τοὺς ἄλλους ἐράνιζ', ἀπὸ Δέκτορος ἴσχεο χεῖρας.

Ita nimirùm apud *Laërtium* scriptum oportuit, non δ' Ἕκτορος, sed Δέκτορος.

Ver. 84. — ἄροιο.] *Al.* ἄρηαι.

Ver. 85. — περικαλλέα.] In hujusmodi vocabulis omnibus analogiam *Genitivi* semper sequitur *Accusativus*; —— εως, —— εα· —— εος, —— εα. Vide suprà ad α', 265, & ad ν', 46.

Ver. 91.

Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ἀτιμότερον δέ με θήσεις.
Μηδ' ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δηϊοτῆτι,
Τρῶας ἐναιρόμενος, προτὶ Ἴλιον ἡγεμονεύειν·
Μή τις ἀπ' Οὐλύμποιο θεῶν αἰειγενετάων
Ἐμβήῃ· μάλα τούς γε φιλεῖ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἀλλὰ πάλιν τρωπᾶσθαι, ἐπὴν φάος ἐν νήεσσι
Θείης, τοὺς δὲ δ' ἐᾶν πεδίον καταδηριάασθαι.
Αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
Μήτε τις οὖν Τρώων θάνατον φύγοι, ὅσσοι ἔασι,
Μήτε τις Ἀργείων· νῶϊν δ' ἐκδῦμεν ὄλεθρον·
Ὄφρ' οἶοι Τροίης ἱερὰ κρήδεμνα λύοιμεν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε· βιάζετο γὰρ βελέεσσι·

" Cum Trojanis bellicosis; inhonoratiorem quippe me reddes.
" Néve exultans prælio & pugnâ,
" Trojanos occidens, ad Ilium usque *tuos milites* ducas:
" Nequis ab Olympo deorum sempiternorum *adversus te*
" Descendat: valde hos utique diligit longe-jaculans Apollo:
" Sed revertaris, postquam salutem navibus
" Dederis, illósque sine per campum prælio-certare.
" Utinam enim, Jupiterque pater, & Minerva, & Apollo,
" Neu quis Trojanorum mortem effugiat, quàm multi sunt,
" Neve quis Argivorum; nobis verò duobus effugere perniciem *contingat*:
" Ut soli Trojæ sacra mœnia diruamus.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Ajax verò non ampliùs permanebat; obruebatur enim telis:

Ver. 91. — πολέμῳ καὶ δηϊοτῆτι.] Vide suprà ad ί, 232, 279.

Ver. 94. Ἐμβήῃ.] Ἐμποδίσῃ· ἐναντιωθῇ σοι. *Schol.* inedita, in Cod. *Harleiano*.

Ver. 96. Θείης, τοὺς δὲ δ' ἐᾶν.] *Al.* Θήῃς, σὺ δὲ τ' ἐᾶν.

Ver. 97. Αἲ γὰρ ——— Μήτε τις οὖν Τρώων ———, Μήτε τις Ἀργείων.] Fuerunt, notante *Eustathio*, qui quatuor hosce versiculos rejicerent, διὰ τὸ ἀδύνατον, καὶ τὸ τοῦ ἤθους φθονερόν. Sed nequaquam idoneæ hæ rationes. Nam, de *Moribus*, semper exhibet Heroëm suum Poëta, non qualis esse debuerit, sed qualem famâ accepisset: Vide suprà ad ά, 2. *Hyperbolen* autem quod attinet; non prorsùs absimile est, quod & *Diomedes* alibi jactabat:

Φευγόντων σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Νῶϊ δ', ἐγὼ Σθένελός τε μαχησόμεθ', εἰσόκε τέκμωρ
Ἰλίου εὕρωμεν. ——— ί, 47.

Nec tam *insulsus* hîc, quod voluerunt nonnulli, depingitur *Achilles*, ut, postquam Achivi Trojanique ad internecionem cæsi fuerint omnes, victoriam se ab hoste tum, quum superstes sit nullus, reportaturum optet; sed ut, in prælio & obsidione occisis utrinque omnibus, ipse unus, cum amico suo *Patroclo*, Trojæ eversæ supersit.

Ver. 98. — οὖν.] *Eas ob causas, quas tibi memoravi*; ———.

Ver. 99. — νῶϊν δ' ἐκδῦμεν.] *Al.* νῶϊ δ' ἐκδῦμεν· ut sit contractum videlicèt ex ἐκδύαιμεν. Notante *Eustathio*.

Ver. 100. — λύοιμεν.] *Al.* λύσαιμεν.

Ver. 102. Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε· βιάζετο γὰρ ——.] Conjuncta sunt hæc cum præcedentibus in superiore libro; ό, 727 & 745.

Ergo nec clypeo juvenis subsistere tantùm,
Nec dextrâ valet: injectis sic undique telis
Obruitur. Strepit assiduo cava tempora circum
Tinnitu galea, & saxis solida æra fatiscunt.
Discussæque jubæ capiti; nec sufficit umbo
Ictibus:-ingeminant hastis & Troës,—.
Æn. IX, 806.

Ver. 105.

Δάμνα μιν Ζηνός τε νόος, καὶ Τρῶες ἀγαυοὶ,
Βάλλοντες· δεινὴν δὲ περὶ κροτάφοισι φαεινὴ
Πήληξ βαλλομένη καναχὴν ἔχε· βάλλετο δ' αἰεὶ
Καπφάλαρ' εὐποίηθ'· ὁ δ' ἀριστερὸν ὦμον ἔκαμνεν,
Ἔμπεδον αἰὲν ἔχων σάκος αἰόλον· οὐδὲ δύναντο
Ἀμφ' αὐτῷ πελεμίξαι, ἐρείδοντες βελέεσιν·
Αἰεὶ δ' ἀργαλέῳ ἔχετ' ἄσθματι· καδδὲ οἱ ἱδρὼς
Πάντοθεν ἐκ μελέων πολὺς ἔρρεεν, οὐδέ πῃ εἶχεν
Ἀμπνεῦσαι· πάντῃ δὲ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο.
  Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
Ὅππως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
  Ἕκτωρ Αἴαντος δόρυ μείλινον ἄγχι παραστὰς
Πλῆξ' ἄορι μεγάλῳ, αἰχμῆς παρὰ καυλὸν ὄπισθεν·
Ἀντικρὺ δ' ἀπάραξε· τὸ μὲν Τελαμώνιος Αἴας
Πῆλ' αὔτως ἐν χειρὶ κόλον δόρυ· τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ

Domabat eum *nempè* Jovisque consilium & Trojani feroces,
Jaculantes: terribilem autem circa tempora fulgens
Galea percussa sonitum edebat: Percutiebatur quippe assiduè
Ad clavos-cassidis affabrè-factos: Ille verò sinistro humero delassabatur,
Firmirèr usque tenendo scutum versatile: neque-tamen poterant
Undique illum loco-movere, urgentes telis:
Jugiter autem gravi tenebatur anhelitu; eique sudor
Undique ex membris multus defluebat, neque omninò poterat
Respirare; ex-omni-parte enim malo opprimebatur.
  Dicite nunc mihi, Musæ, cœlestes domos tenentes,
Quomodo primò ignis inciderit navibus Achivorum.
  Hector Ajacis hastam fraxineam propè astans
Percussit ense magno, cuspidis ad commissuram cum-ligno retrò;
Penitúsque amputavit: *Ac tum* quidem Telamonius Ajax
Vibrabat frustrà in manu mutilum hastile; procul autem ab ipso

Ver. 105. —καναχὴν.] Vide suprà ad γ', 455.

Ver. 106. Καπφάλαρ'.] Κατὰ τὰ φάλαρα. Sic, ἀμβωμοῖσι, θ', 441. ἀμφόνων, ἀννέκυας, κ', 298. καδδὲ, infrà, *ver.* 109. & καλλαπάδην, in multis codicibus, ξ, 447, 517.

Ibid. —ἔκαμνεν.] *Al.* ἔκαμψεν· Minùs rectè. Vide suprà ad ν', 84.

Ver. 107. —αἰόλον.] *Schol. Vulgg.* ποικίλον. Minùs rectè. Vide suprà ad β', 816.

Ver. 108. —βελέεσιν.] MS unus apud *Barnesium*; τελέεσσιν, turmis: Sicuti in ή, 280.

Ver. 109. —ἔχετ' ἄσθματι, καδδέ οἱ ἱδρὼς.]
—— tum creber anhelitus artus
Aridaque ora quatit; sudor fluit undique rivis. *Æn.* V, 199.
—— tum toto corpore sudor
Liquitur, & piceum (nec respirare potestas)
Flumen agit; fessos quatit æger anhelitus artus. *Æn.* IX, 812.

Ver. 110. —οὐδέ πῃ.] *Al.* οὐδέ πη.

Ver. 111. —κακὸν κακῷ.] *Al.* κακῷ κακόν.

Ver. 112. —Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι.] Vide suprà ad β', 484 & 681.

Ver. 113. Ὅππως δὴ.] *Quomodo utique* —. Refertur nimirùm ad id quod præcessit, ί, 318. Vide autem & suprà ad ξ', 433.

Ver. 114. Ἕκτωρ Αἴαντος.] Ita edidit *Barnesius* ex MS. Rectè, ut mihi quidem videtur. *Vulgg.* Ἕκτωρ δ' Αἴαντος ———, Quod hoc in loco languidulum est.

Ver. 115. —ἄορι μεγάλῳ.] Quâ ratione, ἄορι, hîc ultimam producat; item, ἀντικρὺ, *ver.* 116; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 117. —χειρὶ.] *Al.* χερσί.

Αἰχμὴ χαλκείη χαμάδις βόμβησε πεσοῦσα.
Γνῶ δ' Αἴας κατὰ θυμὸν ἀμύμονα, ῥίγησέν τε
Ἔργα θεῶν, ὅ ῥα πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κεῖρε
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην.
Χάζετο δ' ἐκ βελέων· τοὶ δ' ἔμβαλον ἀκάματον πῦρ
Νηὶ θοῇ· τῆς δ' αἶψα κατ' ἀσβέστη κέχυτο φλόξ.
Ὣς τὴν μὲν πρύμνην πῦρ ἄμφεπεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Μηρὼ πληξάμενος Πατροκλῆα προσέειπεν·
Ὄρσεο, διογενὲς Πατρόκλεις, ἱπποκέλευθε·
Λεύσσω δὴ παρὰ νηυσὶ πυρὸς δηΐοιο ἐρωήν·
Μὴ δὴ νῆας ἕλωσι, καὶ οὐκέτι φυκτὰ πέλωνται·
Δύσεο τεύχεα θᾶσσον, ἐγὼ δέ κε λαὸν ἀγείρω.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ·

Cuspis ærea humi resonuit cadens.
Agnovit verò Ajax animo egregio, exhorruitque
Opera deorum; quòd penitùs belli consilia præcidat
Jupiter altitonans; Trojanísque *tum* vellet victoriam.
Recessit itaque extra tela: Illi verò injecerunt indefessum ignem
Navi veloci: per hanc autem statim inextinguibilis diffusa est flamma.
Sic quidem puppim ignis circum-dedit: At Achilles
Femora percutiens, Patroclum allocutus est:
" Propera, nobilissime Patrocle, eques:
" Video utique apud naves, ignis hostilis impetum:
" Nè jam naves capiant, & non posthâc facultas fugiendi sit;
" Induere arma ocyùs, ego autem copias congregabo.
Sic dixit: Patroclus autem armabat se corusco ære:

Ver. 118. — βόμβησε.] Vide suprà ad δ', 455.

Ver. 120. — ὅ ῥα.] *Quòd scilicèt* ——.

Ibid. — κεῖρε ——— βούλετο.] Notandum quàm elegantèr hîc constet *Temporum* ratio. Et *semper* suo arbitrio consilia *regit* omnia, & *jam tum* hoc *volebat*, ut &c.

Ver. 122. Χάζετο δ' ————. Vide infrà ad *ver.* 126.

Ibid. — ἀκάματον.] Vide suprà ad α', 398.

Ver. 123. — αἶψα κατ' ἀσβέστη.] *Al.* αἶψ' ἀκατάσβεστη. Quod idem est. *Al.* αἶψα κατεσβέσθη· pessimè.

Ver. 125. Μηρὼ πληξάμενος.] Notandus hîc primigenius & maximè proprius *Vocis Mediæ* usus: *Sua sibi percutiens femora.* Vide suprà ad γ', 141. Cod. *Harleian.* à *Th. Bentleio* collatus, habet; μηρά.

Ver. 126. Ὄρσεο, διογενὲς Πατρόκλεις —.] Quæ hîc, *& in* sequentibus, de *Patroclo*; quæque jam suprà, *ver.* 122, 123, de *Ajace* dicta sunt; optimè expressit *Ovidius:*

Reppulit Actorides, sub imagine tutus Achillis,
Troas ab arsuris cum Defensore carinis.
Metam. XIII, 273.

Ubi vulgò istud, " *cum Defensore,* " Trojam videlicèt Defensorem *Hectorem,* lautissimè intelligunt. Quod meritò ridens Vir eruditissimus *Richardus Bentleius,* (in *Præfatione ad editionem alteram Dissertationis suæ de Phalaridis epistolis,*) ipse istud, " *cum* " *Defensore,* " navium videlicèt Defensorem interpretatur *Exercitum Achivorum universum.* Sententiâ nequaquam quidem aut ineptâ aut inconcinnâ. Attamen ex ore *Ulyssis* adversus *Ajacem* perorantis, multò id salsiùs atque etiam acerbiùs dictum audiit *Ajax*; naves videlicet, " *unà cum TE Defensore,* " jamjam arsuras. Id quod primus, quod sciam, observavit Vir acutissimus *Sam. Hoadleius.*

Ver. 127 & 128. — δὴ.] *Reverà*; *omninò*; *prorsùs.*

Ver, 128. Μὴ ——— ἕλωσι.] Pro eo, quo pacto interpungatur sententia; conjùngi potest hoc, vel cum sequente Δύσεο, vel cum præcedente Ὄρσεο.

Ibid. — φυκτὰ.] *Barnesius* edidit, & scribendum contendit, φυλκτά· Sed rationibus haud satis idoneis. Vide suprà ad ζ', 488.

Ver. 129. Δύσεο.] Ita *Barnesius*; Atque ita Cod. *Harleianus*; Rectè. *Vulgg.* Δύσσεο. Vide suprà ad γ', 241.

Ver. 130. — κορύσσετο — Κνημῖδας — Θώρηκα —· ξίφος.] Cingi-

Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
Καλάς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
Δεύτερον αὖ, θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε,
Ποικίλον, ἀστερόεντα, ποδώκεος Αἰακίδαο·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,
Χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν,
Ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
Εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε, τά οἱ παλάμηφιν ἀρήρει·
Ἔγχος δ' οὐχ ἕλετ' οἶον ἀμύμονος Αἰακίδαο,
Βριθὺ, μέγα, στιβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν
Πάλλειν, ἀλλά μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεύς·
Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ πόρε Χείρων
Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσιν.
Ἵππους δ' Αὐτομέδοντα θοῶς ζευγνύμεν' ἄνωγε,

Ocreas quidem primùm circa tibias posuit
Pulchras, argenteis fibulis aptè-junctas;
Deinde thoracem circa pectora induebat,
Varium, stellatum, pedibus-velocis Æacidæ:
Circa humeros autem suspendit ensem argenteis-clavis-distinctum,
Æreum, ac deindè scutum magnúmque solidúmque:
Capiti verò forti galeam affabrè-factam imposuit,
Setis-equinis-comantem; horrendúmque crista desuper nutabat,
Sumpsit porrò validas hastas, quæ ejus manibus quadrabant:
Hastam verò non sumpsit unicam eximii Æacidæ,
Gravem, magnam, validam; quam quidem non potuit alius Achivorum
Vibrare; sed ipsam solus nôrat vibrare Achilles;
Utique Peliacam fraxinum, quam patri ejus dederat Chiron
Pelii ex vertice *cæsam*, cædem futuram heroïbus.
Equos autem Automedontem confestim jungere jussit;

Cingitur ipse furens certatim in prælia Turnus.
Jamque adeò Rutulum thoraca indutus, ahenis
Horrebat squamis, surasque incluserat auro,
———— laterique accinxerat ensem.
Fulgebatque altâ decurrens aureus arce;
Exultatque animis, & spe jam præcipit hostem. *Æn.* XI, 486.

Ibid. — νώροπι χαλκῷ.] Vide supra ad β', 578.

Ver. 132. Καλάς.] Vide supra ad β', 43.

Ver. 134. — ἀστερόεντα.] Ἄστροις ἐοικότα, λαμπρόν· ἢ, ἀστέρας ἐμπεποικιλμένους ἔχοντα. *Eustath.* & *Schol.*

Ibid. — ποδώκεος.] Vide supra ad ά, 58.

Ver. 135. — βάλετο.] Vide supra ad *ver.* 125.

Ver. 138. Ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος.]

Ære caput fulgens, cristâque hirsutus equinâ. *Æn.* X, 869.

Ibid. — ἔνευεν.] Vide supra ad γ', 84.

Ver. 139. — ἄλκιμα δοῦρε.] Cod. *Harleian.* ἄλκιμα δοῦρα.

———— validam hastam. ————
Æn. X, 401.

Ibid. — ἀρήρει.] Vide supra ad δ', 492.

Ver. 143. Πηλιάδα μελίην.] Quâ ratione Πηλιάδα, hîc ultimam producat; item Ἀχιλλῆα, *ver.* 146; & παρά, *ver.* 151; & Διΐ, *ver.* 169; vide supra ad ά, 51.

Ibid. — τὴν πατρὶ φίλῳ πόρε Χείρων.] *Al.* τὴν ῥέρσεν ἔκλαμε Χείρων. *Al.* τὴν πατρὶ φίλῳ τάμε Χείρων.

Ver. 145. — ζευγνύμεν'.] Ex τίθημι, ἵστημι, δίδωμι, ζεύγνυμι· fit τιθέναι, ἱστάναι, διδόναι, ζευγνύναι. Neque in his ullus unquam est licentiæ locus, ut litera ν geminetur. Ex τιθέναι fit & τιθέμεναι & τιθέμεν· Unde

Τὸν μετ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα τῖε μάλιστα·
Πιστότατος δέ οἱ ἔσκε μάχῃ ἔνι μεῖναι ὁμοκλήν.
Τῷδε καὶ Αὐτομέδων ὕπαγε ζυγὸν ὠκέας ἵππους,
Ξάνθον καὶ Βαλίον, τὼ ἅμα πνοιῇσι πετέσθην·
Τοὺς ἔτεκε Ζεφύρῳ ἀνέμῳ Ἅρπυια Ποδάργη,
Βοσκομένη λειμῶνι παρὰ ῥόον ὠκεανοῖο.
Ἐν δὲ παρηορίῃσιν ἀμύμονα Πήδασον ἵει,
Τὸν ῥά ποτ' Ἠετίωνος ἑλὼν πόλιν ἤγαγ' Ἀχιλλεύς·
Ὃς καὶ θνητὸς ἐὼν, ἕπεθ' ἵπποις ἀθανάτοισι.
Μυρμιδόνας δ' ἄρ' ἐποιχόμενος θώρηξεν Ἀχιλλεὺς,
Πάντας ἀνὰ κλισίας σὺν τεύχεσιν· οἱ δὲ, λύκοι ὡς
Ὠμοφάγοι, τοῖσίν τε περὶ φρεσὶν ἄσπετος ἀλκὴ,
Οἵ τ' ἔλαφον κεραὸν μέγαν οὔρεσι δῃώσαντες
Δάπτουσιν· πᾶσιν δὲ παρήϊον αἵματι φοινόν·

Quem, post Achillem hostium-agmina-perrumpentem, honorabat maximè:
Fidelissimus enim ei erat in pugnâ, ad sustinendum hostium-impetum.
Itaque Automedon junxit sub jugum veloces equos,
Xanthum & Balium, qui cursu-ventis-æquo volabant:
Hos peperit Zephyro vento Harpyia Podarge,
Pascens *in* prato juxta fluentum oceani.
Loro autem exteriore eximium Pedasum junxit,
Quem quondam Eëtionis captâ urbe abduxit Achilles;
Qui *equus* licèt mortalis existens, simul-ibat-cum equis immortalibus.
Myrmidonas autem obiens armabat Achilles,
Omnes, per tentoria cum armis: Illi verò, lupi tanquam
Carnivori, quibus in præcordiis immensum robur,
Qui cervum cornutum magnum *in* montibus interfectum
Laniantes-vorant; omnibusque maxilla sanguine *fit* rubra;

de fieri potest, ut ex ζευγνῦναι, pari analogiâ, formetur tum ζευγνύμεναι, tum ζευγνῦμεν. Veruntamen, quoniam ζευγνύμεναι nusquam alibi occurrit, nec ζευγνυμέμεναι usquam scriptum reperiatur; edidit hoc in loco *Barnesius* ζευγνῦμεν, tanquam contractum ex ζευγνυέμεν, quod erit ex ζευγνύειν.

Ibid. — ἄνωγε.] Non ex præterito (quod vocant) ἄνωγα, sed ex Aoristo ἄνωγον. Vide suprà ad ζ', 322.

Ver. 149. — ἅμα πνοιῇσι πετέσθην.]

—— cursuque pedum prævertere ventos. *Æn.* VII, 807.
—— anteirent cursibus auras. *Æn.* XII, 84.

Ver. 151. — παρὰ ῥόον ὠκεανοῖο.]

—— Oceani —— amnes ——. *Georgic.* IV, 223.

Alii habent, παρὰ ῥόον Ἠριδανοῖο.

Ver. 152. Ἐν δὲ παρηορίῃσιν.] Nempè ut Tertius esset à *latere* junctus, extra τὴν ξυνωρίδα, extra binos τοὺς συνωρέας.

Ibid. — ἵει.] Vide suprà ad 6, 24.

Ver. 154. — θνητὸς —— ἀθανάτοισι.] Ξάνθον καὶ Βαλίον —— ἄῤῥενας εἶναι, ὁ μὲν ἐντομίας —— δηλοῖ, δυναμένους —— τῇ διαδοχῇ ὥσπερ ἀθανατίζεσθαι. Ὁ μέντοι Πήδασος, ἔοικεν ἐκτετμῆσθαι, καὶ διὰ τοῦτο θνητὸς λέγεται. *Eustath.* Observatione, ut mihi quidem videtur, subtiliori & evanidâ. Simpliciùs dicas; *Pedasum* θνητὸν, quippe paullò pòst *interfectum*; alteros ἀθανάτους, quia bello *superessent.*

Ver. 156. — οἱ δὲ, λύκοι ὡς.]

—— —— Inde, lupi ceu
Raptores, atrâ in nebulâ, quos improba ventris
Exegit cæcos rabies, catulique relicti
Faucibus expectant siccis. ——
Æn. XI, 355.

Ver. 157, 158. — τοῖσίν τε ——, Οἵ τ'.] *Quibus scilicèt* ——; *Qui utique* ——.

Ver. 159. Δάπτουσιν· πᾶσιν ——.] *Schol.* Δάπτουσι· πᾶσιν ——. Quod & auribus magis placet.

Καί τ' ἀγεληδὸν ἴασιν, ἀπὸ κρήνης μελανύδρου
Λάψοντες γλώσσῃσιν ἀραιῇσιν μέλαν ὕδωρ
Ἄκρον, ἐρευγόμενοι φόνον αἵματος· ἐν δέ γε θυμὸς
Στήθεσιν ἄτρομός ἐστι, περιστένεται δέ τε γαστήρ·
Τοῖοι Μυρμιδόνων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
Ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο
Ῥώοντ'· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν ἀρήϊος ἵστατ' Ἀχιλλεὺς,
Ὀτρύνων ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας.
Πεντήκοντ' ἦσαν νῆες θοαὶ, ᾗσιν Ἀχιλλεὺς
Ἐς Τροίην ἡγεῖτο Διῒ φίλος· ἐν δὲ ἑκάστῃ
Πεντήκοντ' ἔσαν ἄνδρες ἐπὶ κληῗσιν ἑταῖροι·
Πέντε δ' ἄρ' ἡγεμόνας ποιήσατο, τοῖς ἐπεποίθει,
Σημαίνειν· αὐτὸς δὲ μέγα κρατέων ἤνασσε.
Τῆς μὲν ἰῆς στιχὸς ἦρχε Μενέσθιος αἰολοθώρηξ.

Túmque gregatim vadunt, è fonte aquis-nigro
Haufturi linguis tenuibus nigram aquam
Summam, eructantes glutitum sanguinem; animus verò
Pectoribus intrepidus ineft, diftenditúrque venter:
Tales Myrmidonum ductores, atque principes,
Circum ftrenuum famulum velocis Æacidæ
Magnis-ibant-animis: inter eos autem Mavortius ftabat Achilles,
Adhortationibus-urgens equósque & viros clypeatos.
Quinquaginta erant naves veloces, quibus Achilles
Ad Trojam copias-duxerat Jovi charus: in fingulis autem
Quinquaginta erant viri ad tranftra focii:
Quinque autem duces fecerat, quibus confifus eft,
Qui præeffent; ipfe verò fummam tenens-poteftatem imperabat.
Unius quidem agminis dux-erat Meneſthius vario-thorace-ornatus,

Ver. 160. — ἀγεληδὸν ἴασιν, ἀπὸ κρήνης μελανύδρου Λάψοντες.] Editi recentiores, quos viderim, peffimè interpunxerunt; ἀγεληδὸν ἴασιν ἀπὸ κρήνης μελανύδρου, Λάψοντες.

Ibid. — ἀγεληδὸν.] Τὸ δὲ ἀγεληδὸν, ἰδιότητα λύκων ἱστορεῖ· συναγελαστικὸν γὰρ καὶ αὐτοὶ ζῶον· καὶ οὐ, κατὰ λέοντας καὶ παρδάλεις, ἐρημάζει μονάζοντα. *Euftath.*

Ver. 161. Λάψοντες ——— ὕδωρ Ἄκρον ἐρευγόμενοι φόνον αἵματος.] Scholiaftes apud *Barnefium*, legit Λάψοντος —— ὕδωρ, Ἄκρον ἐρευγόμενοι φόνον αἵματος. Exponitque; ἀπὸ ἄκρου τοῦ στόματος ἐρευγόμενοι ———. Meliùs *Euftathius*: Ἄκρον δὲ λέπτεσιν ὕδωρ, διότι, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, οὐ καθιᾶσι τὴν γλῶσσαν εἰς τὸ ὕδωρ, ὡς οἱ βόες· οὐδὲ, κατὰ τοὺς —— ἵππους, τὸ ἥμισυ τῆς ὄψεως· ἀλλὰ τοῦ ἐπιπολῆς ὕδατος πίνουσιν, ὥσπερ καὶ ἔλεγχον.

Ver. 162. — ἐν δέ γε.] Cod. *Harleian.* ἐν δέ τε.

Ver. 166. — ἄρα.] *Ut æquum erat*; *Ut folitus erat*, ———.

Ver. 169. — ἐν δὲ ἑκάστῃ.] *Al.* ἐν δ' ἄρ' ἑκάστῃ.

Ver. 171. — τοῖς ἐπεποίθει.] Si, τοῖσι πέποιθε, dixiffet; jam non conftitiffet *Temporum* ratio. Vide fuprà ad ν', 736; ad δ', 492; & ad α, 37.

Ver. 172. — ἤνασσε.] Obfervavit Vir fummæ eruditionis, *Richardus Bentleius*, vocabula ἄναξ & ἀνάσσειν, quàm *frequenter* apud *Homerum* occurrunt, tamen *haud ferè ullis* in locis ita pofita reperiri, quin antecedat aut Vocalis, aut iftud ν' paragogicum in Nominum Verborúmque fine fupervacaneum, quod ubique fine difpendio dempferis. Unde meritò colligit, vocabula ifta, in fermone *Æolico*, præfixo *Digamma*, pronuntiata fuiffe, ϝάναξ & ϝανάσσειν. Quod fi verum eft, confequens erit ut vox ἤνασσε pronuntiatum fuerit ἐϝάνασσε· ideóque, (quod notatu digniffimum eft,) Verficulum à voce ἤνασσεν vel ἤνασσες vel ἤνασσον inchoatum, apud *Homerum* nufquam reperias.

Ver. 173. — αἰολοθώρηξ.] Schol. Vulgg. ποικίλον θώρακα ἔχων. At Porphyrio, "*thoracem (corpus fuum thorace indutum)* "*agilitèr movens.*" Quæft. Homeric. 3. Vide fuprà ad β', 816.

Ver. 174.

Υἱὸς Σπερχειοῖο, διιπετέος ποταμοῖο·
Τὸν τέκε Πηλῆος θυγάτηρ, καλὴ Πολυδώρη,
Σπερχειῷ ἀκάμαντι, γυνὴ θεῷ εὐνηθεῖσα·
Αὐτὰρ ἐπίκλησιν Βώρῳ, Περιήρεος υἷι,
Ὅς ῥ' ἀναφανδὸν ὄπυιε, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
Τῆς δ' ἑτέρης Εὔδωρος ἀρήϊος ἡγεμόνευε
Παρθένιος, τὸν ἔτικτε χορῷ καλὴ Πολυμήλη,
Φύλαντος θυγάτηρ· τῆς δὲ κρατὺς Ἀργειφόντης
Ἠράσατ', ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν, μετὰ μελπομένῃσιν,
Ἐν χορῷ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου, κελαδεινῆς·
Αὐτίκα δ' εἰς ὑπερῷ' ἀναβὰς, παρελέξατο λάθρῃ
Ἑρμείας ἀκάκητα· πόρεν δέ οἱ ἀγλαὸν υἱὸν
Εὔδωρον, πέρι μὲν θείειν ταχὺν, ἠδὲ μαχητήν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τόν γε μογοστόκος Εἰλείθυια
Ἐξάγαγε πρόφόωσδε, καὶ ἠελίου ἴδεν αὐγάς,

Filius Sperchii, à-Jove-fluentis fluvii;
Quem peperit Pelei filia, pulchra Polydora,
Reverà Sperchio indefesso, mulier deo concubitu-mista;
Sed, nomine-tenus, Boro, Perieris filio,
Qui palàm *eam* uxorem-duxerat, datis immensis sponsalibus.
Agminis autem secundi Eudorus Mavortius dux-erat
Clàm-susceptus, quem peperit choreis-ducendis-inclyta Polymela,
Phylantis filia: Hanc *nempè* potens Argicida
Adamavit, oculis conspicatus, inter tripudiantes-cum-cantu,
In choro Dianæ aureo-arcu-insignis, tumultuum-venaticorum-amantis:
Statim verò in superiora-domûs ascendens, concubuit *cum eâ* clàm
Mercurius pacificus; peperitque *hæc* ei illustrem filium
Eudorum, egregium & cursûs-celeritate, & pugnâ.
Porrò, postquàm hunc partuum præses Ilithyia
Eduxisset in-lucem, & solis vidit jubar;

Ver. 175. — διιπετέος.] Vocabulum hoc, cùm sit ex *duobus* compositum, secundam producit eâdem ferè ratione, ac Διΐ, *ver.* 169 suprà. Similitèr ut παρειπὼν, & παρείπουσα, ζ, 62 & 337; & ό, 404.

Ver. 175 & 180. — καλή.] Vide suprà ad β, 43.

Ver. 176. — γυνὴ θεῷ εὐνηθεῖσα.]

——————— quem Rhea sacerdos
Furtivum partu sub luminis edidit auras
Mixta Deo mulier. — *Æn.* VII, 659.

Ver. 177. — ἐπίκλησιν Βώρῳ.] Refertur istud, ἐπίκλησιν, non ad Σπερχειῷ, ut nonnulli ineptè existimârunt, sed ad τέκε. Non, Σπερχειῷ, ἐπίκλησιν Βώρῳ· Sed υἱὸν τέκε, κατ' ἐπίκλησιν, Βώρῳ· revera, Σπερχειῷ. Quod & eruditam D^na^ *Dacier* non fugit.

Ver. 178. — ἀπερείσια ἕδνα.] *Al.* ἀπερείσι' ἔεδνα.

Ver. 182. Ἠράσατ'.] Non ab ἐρῶμαι, (tum enim syllabam mediam necessariò producere deberet,) sed ab ἐράζομαι vel ἔραμαι. Vide suprà ad ά, 67.

Ver. 184. — παρελέξατο.] Vide suprà ad β, 515.

Ver. 185. Ἑρμείας ἀκάκητα.] Ὡς μὴ κακούμενος· *Eustath.* Ὅτι κακὸν μὲν οὐδὲν ἡ παρ' αὐτοῦ δωρεά· *Aristid. Orat.* 3. Alitèr *Pausanias*; Ἀκάκησ —— πόλιν —— Ἀκακήσιον ἔκτισεν· Ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ Ἀκάκου καὶ Ὅμηρος, λόγῳ τῷ Ἀρκάδων, ἐς Ἑρμῆν ἐποίησεν ἐπίκλησιν· *lib.* 8. *cap.* 3. Πόλις τε ἦν Ἀκακήσιον, Ἑρμοῦ τε Ἀκακησίου λίθου πεποιημένον ἄγαλμα· ——— Τραφῆναι δὲ Ἑρμῆν παῖδα αὐτόθι, καὶ Ἄκακον τὸν Λυκάονος γενέσθαι οἱ τροφέα, Ἀρκάδων ἐστὶν ἐς αὐτὸν λόγος. *Ibid. cap.* 36. *Barnesius* aliique de hoc vocabulo, ineptè, ut in similibus, τὸ "ἀκάκητα," *Vocativum* pro *Nominativo* positum commenti sunt; sed & "*pro Accusativo*" quoque, si

Τὴν μὲν Ἐχεκλῆος κρατερὸν μένος Ἀκτορίδαο
Ἠγάγετο πρὸς δώματ', ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα·
Τὸν δ' ὁ γέρων Φύλας εὖ ἔτρεφεν, ἠδ' ἀτίταλλεν,
Ἀμφαγαπαζόμενος, ὡσεί θ' ἑὸν υἱὸν ἐόντα.
Τῆς δὲ τρίτης Πείσανδρος ἀρήϊος ἡγεμόνευε
Μαιμαλίδης, ὃς πᾶσι μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσιν,
Ἔγχεϊ μάρνασθαι, μετὰ Πηλείωνος ἑταῖρον.
Τῆς δὲ τετάρτης ἦρχε γέρων ἱππηλάτα Φοῖνιξ·
Πέμπτης δ' Ἀλκιμέδων, Λαέρκεος υἱὸς ἀμύμων.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντας ἅμ' ἡγεμόνεσσιν Ἀχιλλεὺς
Στῆσεν ἐῢ κρίνας, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε·
Μυρμιδόνες, μήτις μοι ἀπειλάων λελαθέσθω,
Ἃς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἀπειλεῖτε Τρώεσσι,
Πάνθ' ὑπὸ μηνιθμόν· καί μ' ἠτιάασθε ἕκαστος·
Σχέτλιε, Πηλέος υἱὲ, χόλῳ ἄρα σ' ἔτρεφε μήτηρ·
Νηλεὲς, ὃς παρὰ νηυσὶν ἔχεις ἀέκοντας ἑταίρους·
Οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα ποντοπόροισιν

Illam quidem Echeclei fortis vis Actoridæ
Duxit domum, quùm dedisset innumera dona sponsalia;
Hunc autem senex Phylas magnâ-cum-curâ nutrivit & educavit,
Vehementi-amore-prosequens tanquam suus *ipsius* filius foret.
Tertii autem *agminis* Pisander Mavortius dux erat
Mænalides, qui inter omnes excellebat Myrmidonas,
Hastâ pugnando, post Pelidæ socium.
Quarto autem præerat senex equûm-agitator Phœnix:
Quinto demùm Alcimedon, Laërcei filius eximius.
Tum postquam omnes cum ducibus Achilles
Collocâsset benè ordinatos, acria utique mandata dedit:
" Myrmidones, nè quis mihi minarum oblivifcatur,
" Quas in navibus velocibus minabamini Trojanis,
" Toto tempore iræ; & me accusabatis unusquisque, *hoc modo*;
" Dure, Pelei fili, bili certè te nutrivit mater;
" Immitis, qui apud naves tenes invitos socios:
" Domum saltem cum navibus revertamur pontum transeuntibus,

Diis placet, aliquando *Vocativum* poni: Quo nihil fingi potest *absurdius*. De *Nominativo*, vide suprà ad α, 175. In *Accusativo* sicubi legatur ἀκάκητα, formatum erit tanquam ab ἀκάκης: similitèr ferè, ac εὐρύοπα ab εὐρύοψ, & καλλιγύναικα a καλλιγύναιξ vel καλλιγυνής.

Ver. 189. — μένος Ἀκτορίδαο.] Vide suprà ad ν', 758.

Ver. 190. —— μυρία ἕδνα.] *Al.* μυρί' ἔεδνα.

Ver. 192. Ἀμφαγαπαζόμενος, ὡσεί.] Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 194. — πᾶσι μετέπρεπε —— μετὰ Πηλείωνος ἑταῖρον.] Notandum hîc *Amplificationis* genus id, quod a *Quintiliano* appellatum est *Incrementum*: Quod "*est potentissimum, cùm magna videntur etiam quæ inferiora sunt.* —— *Per id venitur non modò ad summum, sed interim quodamodò suprà summum.*" Lib. 8. cap. 4. Antecelluit omnibus *Pisander*, *Pisandro Patroclus*, *Achille & ipse* minor.

Ver. 196. — ἱππηλάτα.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 199. — κρατερὸν δ'.] *Acre utique* —; *Tum verò acre* ——. *Barnesius* edidit κρατερόν δ'· & τὸ Δὲ, (inquit) παρέλκει". Quod nihili est. Vide suprà ad ά, 57; ad γ', 200; & ad θ', 160.

Ver. 201. — ἀπειλεῖτε.] *Al.* ἀπείλειτε.

Αὖτις· ἐπεί ῥά τοι ὧδε κακὸς χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
Ταῦτά μ' ἀγειρόμενοι θάμ' ἐβάζετε· νῦν δὲ πέφανται
Φυλόπιδος μέγα ἔργον, ἕης τὸ πρίν γ' ἐράασθε·
Ἔνθα τις ἄλκιμον ἦτορ ἔχων Τρώεσσι μαχέσθω.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου·
Μᾶλλον δὲ στίχες ἄρθεν ἐπεὶ βασιλῆος ἄκουσαν.
Ὡς δ' ὅτε τοῖχον ἀνὴρ ἀράρῃ πυκινοῖσι λίθοισι
Δώματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων·
Ὣς ἄραρον κόρυθές τε καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι·
Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ·
Ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι
Νευόντων· ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισι.
Πάντων δὲ προπάροιθε δύ' ἀνέρε θωρήσσεσθον,
Πάτροκλός τε καὶ Αὐτομέδων, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
Πρόσθεν Μυρμιδόνων πολεμιζέμεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς κλισίην· χηλοῦ δ' ἀπὸ πῶμ' ἀνέῳγε
Καλῆς, δαιδαλέης, τήν οἱ Θέτις ἀργυρόπεζα

" Retrò; siquidem tibi adeò perniciosa ira incidit animo.
" Hæc mihi, congregati, frequentèr dicebatis; nunc verò apparet
" Prælii-committendi magnum opus, cujus anteà quidem cupidi eratis:
" Ibi aliquis, fortè cor gerens, contra Trojanos pugnet.
Sic fatus, excitavit robur & animum uniuscujusque:
Magis itaque catervæ addensatæ sunt, ut regem audierunt.
Ut verò quandò parietem vir coagmentet aptè-junctis lapidibus
Domus altæ, impetus ventorum vitans;
Sic arctè-junctæ-erant galeæque & clypei umbonibus-muniti:
Clypeus nempè clypeum fulciebat, galea galeam, virum vir;
Séque invicem contingebant setis-equinis-comantes galeæ splendentibus conis
Nutantium: adeò densi stabant inter se.
Omnes autem ante, duo viri armabantur,
Patroclúsque & Automedon, unum animum habentes,
In-primâ-acie Myrmidonum pugnare: Sed Achilles
Perrexit ire in tentorium; arcæque operculum aperuit
Pulchræ, affabrè-factæ, quam ei Thetis pedes-argentea

Ver. 207. Ταῦτα μ' ἀγειρόμενοι.] *Al.* Ταῦθ' ἅμ' ἀγειρόμενοι· notante *Henr. Stephano.*

Ibid. — πέφανται.] In numero *singulari*, πέφασμαι, [quod est videlicèt πέφανμαι, sicuti τέτυμμαι est τέτυπμαι,] πέφανσαι, πέφανται, &c.

Ver. 209. — τις.] *Quisquis volet* —.

Ver. 210. — ὤτρυνε μένος.] Vide suprà ad ι', 44.

Ver. 211. — ἄρθεν.] Παρεκινήθησαν τῇ προθυμίᾳ· *Schol. inedita* in Cod. *Harleiano,* à *Th. Bentleio* communicata. Λόγοις ἐπηρέθησαν, καὶ οἷον ἐκαμφίλησαν, ὡς ὑπὸ πτερῶν. ——— κρεῖττον δὲ νοηθῆναι αὐτὸ ἀντὶ τοῦ ἡρμόσθησαν, ἀπὸ τοῦ "ἀρῶ," τὸ ἁρμόζω. *Eustath.*

Ver. 215. Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, ——.] Vide suprà ad ν', 130.

Ver. 217. — ἐφέστασαν.] Vide suprà ad μ', 55.

Ver. 218. — θωρήσσεσθον.] *Al.* θωρήσσοντο. Quod & rectè dicitur: Vide suprà ad δ', 566.

Ver. 219. — ἕνα θυμὸν ἔχοντες.]

His amor unus erat, pariterque in bella ruebant. *Æn.* IX, 182.

Ver. 221. — ἀνέῳγε.] Non ex *præterito,* quod vocant, ἀνέῳγα· sed ex *aoristo,* ἀνέῳγον. Ut rectè Scholiastes, ἀνέῳξεν. Vide suprà ad ξ', 322.

Ver. 222 & 229. Καλῆς.] Vide suprà ad β', 43.

Θῆκ' ἐπὶ νηὸς ἄγεσθαι, ἐϋπλήσασα χιτώνων,
Χλαινάων τ' ἀνεμοσκεπέων, οὔλων τε ταπήτων.
Ἔνθα δέ οἱ δέπας ἔσκε τετυγμένον, οὐδέ τις ἄλλος
Οὔτ' ἀνδρῶν πίνεσκεν ἀπ' αὐτοῦ αἴθοπα οἶνον,
Οὔτε τέῳ σπένδεσκε θεῶν, ὅτε μὴ Διῒ πατρί.
Τό ῥα τότ' ἐκ χηλοῖο λαβὼν ἐκάθηρε θεείῳ
Πρῶτον, ἔπειτα δὲ νίψ' ὕδατος καλῇσι ῥοῇσι,
Νίψατο δ' αὐτὸς χεῖρας, ἀφύσσατο δ' αἴθοπα οἶνον·
Εὔχετ' ἔπειτα στὰς μέσῳ ἕρκεϊ, λεῖβε δὲ οἶνον,
Οὐρανὸν εἰσανιδών· Δία δ' οὐ λάθε τερπικέραυνον·
Ζεῦ ἄνα, Δωδωναῖε, Πελασγικὲ, τηλόθι ναίων,
Δωδώνης μεδέων δυσχειμέρου· ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ
Σοὶ ναίουσ' ὑποφῆται ἀνιπτόποδες, χαμαιεῦναι.
Ἠ μὲν δή ποτ' ἐμὸν ἔπος ἔκλυες εὐξαμένοιο,
Τίμησας μὲν ἐμὲ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν.
Ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ·
Αὐτὸς μὲν γὰρ ἐγὼ μένέω νηῶν ἐν ἀγῶνι,

Impoſuit navi vehendam, quum benè-implêſſet tunicis,
Chlænisque ventum-arcentibus, villoſisque tapetibus,
Inibi autem ei poculum erat elaboratè-factum, neque quis alius
Neque virorum bibebat ex eo nigrum vinum,
Neque cui libabat deorum, niſi Jovi patri.
Hoc utique tunc ex arcâ ſumptum purgavit ſulphure
Primùm, poſteà autem lavit aquæ puro liquore;
Lavitque ipſe manus, hauſitque nigrum vinum:
Precabatur deindè ſtans medio in ſepto, libavitque vinum,
Cælum ſuſpiciens; Jovémque non latuit fulmine-gaudentem:
" Jupiter rex, Dodonæe, Pelaſgice, procul habitans,
" Dodonæ præſidens hyberno-frigore-infeſtæ; circùm autem Selli
" Tui habitant vates, pedibus illotis, humi-cubantes.
" Certè quidem jam olim meum ſermonem exaudîſti precantis;
" Honorâſti quidem me, valdéque læſiſti populum Achivorum:
" Itaque adhuc etiam nunc mihi hoc perfice votum:
" Ipſe quidem enim ego manebo navium in cœtu;

Ver. 226, 230. — αἴθοπα οἶνον.] Vide ſuprà ad α', 462.

Ver. 228. Τό ῥα.] Pronuntiabatur τόῤῥα· quomodo & nonnulli *ſcripſerunt.* Vide quoque infra, φ', 352; & χ', 307.

Ver. 229, 230. — νίψ' — Νίψατο] Notandus hîc maximè proprius & primigenius vocis *mediæ* uſus. Ἔνιψε, *lavit poculum*; ἐνίψατο, *lavit manus ſibi ipſe ſuas.*

Ver. 233. — Πελασγικέ.] *Al.* Πελαργικέ.

Ver. 234. — ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ Σοὶ ναίουσ' ὑποφῆται) ἀνιπτόποδες, χαμαιεῦναι.]

Μαντεῖα καινὰ, ———— ————.
Ἃ τῶν ὀρείων καὶ χαμαικοιτῶν ἐγὼ
Σιλλῶν ἐσελθὼν ἄλσος εἰσεγραψάμην
Πρὸς τῆς πατρῴας καὶ πολυγλώσσου δρυός.
Sophocl. Trachin. 1173.

Ceterùm alii hîc legunt, —— " ἀμφὶ δὲ σ' " Ἑλλοὶ Σοὶ ναίουσ' ὑποφῆται·" ἤγουν, περί σε ναίουσιν οἱ Ἑλλοὶ οἱ σοὶ ὑποφῆται. Quæ, ad ſententiæ quidem conſtructionem, æquè probabilis lectio; neque omninò (quod credidit *Barneſius)* ex eo refutatur, quòd vox σοὶ ſequatur. Πλείους δὲ οἱ " Σελλοὺς " γράφοντες. *Euſtath.*

Ver. 236. Ἠ μὲν δή ποτ' ἐμὸν ἔπος.] Ἠδη μέν ποτ' ἐμεῦ πάρος ——. α', 453. Ceterùm quâ ratione, ἐμὸν, hic ultimam producat; item ἐμὲ, *ver.* 237; & μὲν, *ver.* 251; vide ſuprà ad α', 51.

Ver. 240.

Ἀλλ' ἕταρον πέμπω, πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσι,
Μάρνασθαι· τῷ κῦδος ἅμα πρόες εὐρύοπα Ζεῦ·
Θάρσυνον δέ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσὶν, ὄφρα καὶ Ἕκτωρ
Εἴσεται, ἤ ῥα καὶ οἶος ἐπίσηται πολεμίζειν
Ἡμέτερος θεράπων, ἦ οἱ τότε χεῖρες ἄαπτοι
Μαίνονθ', ὁππότ' ἐγώ περ ἴω μετὰ μῶλον Ἄρηος.
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἀπὸ ναῦφι μάχην ἐνοπήν τε δίηται,
Ἀσκηθής μοι ἔπειτα θοὰς ἐπὶ νῆας ἵκοιτο,
Τεύχεσί τε ξὺν πᾶσι καὶ ἀγχεμάχοις ἑτάροισιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς·
Τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε·
Νηῶν μέν οἱ ἀπώσασθαι πόλεμόν τε μάχην τε
Δῶκε, σόον δ' ἀνένευσε μάχης ἐξαπονέεσθαι.
Ἤτοι ὁ μὲν, σπείσας τε, καὶ εὐξάμενος Διὶ πατρὶ,
Ἂψ κλισίην εἰσῆλθε, δέπας δ' ἀπέθηκ' ἐνὶ χηλῷ.
Στῆ δὲ πάροιθ' ἐλθὼν κλισίης, ἔτι δ' ἤθελε θυμῷ
Εἰσιδέειν Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνήν,

" Sed socium mitto, multis cum Myrmidonibus,
" Ad-pugnam: cum hoc unâ victoriam præmitte, latè-sonans Jupiter:
" Confirma autem ei cor in præcordiis; ut & Hector
" Intelligat, num, etiam solus *cùm sit*, sciat pugnare
" Noster famulus; an ei tunc *tantùm* manus invictæ
" Insaniant, quando ego îero ad pugnam Martis.
" Ac postquam à navibus prælium clamorémque repulerit,
" Incolumis mihi posteà veloces ad naves redeat,
" Armisque cum omnibus, & comminùs-pugnantibus sociis.
Sic dixit precans; hunc autem audivit Jupiter;
Eique alterum quidem dedit pater, alterum verò abnuit:
A navibus quidem ei repellere præliúmque pugnámque
Dedit, salvum autem *Patroclum* abnuit è pugnâ reverti.
Rursus tentorium ingressus est, poculúmque reposuit in arcâ.
Atque hic quidem, ubi *ita* libâratque & supplicaverat Jovi patri,
Stetit autem egressus pro tentorio: adhuc enim voluit animo
Spectare Trojanorum & Achivorum pugnam gravem.

Ver. 240. — πολέσιν.] *Al.* πολέσι. Quod & ferri potest.

Ver. 241. — εὐρύοπα.] Vide suprà ad α', 175.

Ver. 242. Θάρσυνον.] De analogiâ vocabulorum, θαρσύνω, θάρσυνος. μαρτύρομαι, μάρτυρες· νίφω, νιφάς· & similium innumerorum, in quibus nullus unquam est *licentiæ* locus; vide suprà ad α', 338; & ad ζ, 434.

Ver. 233. — ἐπίσηται πολεμίζειν.] *Al.* ἐπίσταιτο πολεμίζειν.

Ver. 245. — ὁππότ' ἐγώ περ.] *Quando ego demùm* ———.

Ver. 249. — μητίετα.] Vide suprà ad α', 175.

Ver. 250. — ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε.]

Audiit, & voti Phœbus succedere partem
Mente dedit, partem volucres dispersit in auras.
Sterneret ut subitâ turbatam morte Camillam,
Annuit oranti; reducem ut patria alta videret,
Non dedit; inque Notos vocem vertêre procellæ. *Æn.* XI, 794.

Ver. 251. — πόλεμόν τε μάχην τε.] Vide suprà ad η', 232, 279.

Ver. 252. — ἐξαπονέεσθαι.] *Al.* ἐξ ἀπονέεσθαι. Vide suprà ad α', 398.

Οἱ δ' ἅμα Πατρόκλῳ μεγαλήτορι θωρηχθέντες
Ἔστιχον, ὄφρ' ἐν Τρωσὶ μέγα φρονέοντες ὄρουσαν.
Αὐτίκα δὲ σφήκεσσιν ἐοικότες ἐξεχέοντο
Εἰνοδίοις, οὓς παῖδες ἐριδμαίνουσιν ἔθοντες,
Αἰεὶ κερτομέοντες, ὁδῷ ἔπι οἰκί' ἔχοντας,
Νηπίαχοι· ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι τιθεῖσι.
Τοὺς δ' εἴ περ παρά τίς τε κιὼν ἄνθρωπος ὁδίτης
Κινήσει ἀέκων, οἱ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες
Πρόσσω πᾶς πέτεται, καὶ ἀμύνει οἷσι τέκεσσι.
Τῶν τότε Μυρμιδόνες κραδίην καὶ θυμὸν ἔχοντες,
Ἐκ νηῶν ἐχέοντο· βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Πάτροκλος δ' ἑτάροισιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας·
Μυρμιδόνες, ἕταροι Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς·
Ὡς ἂν Πηλεΐδην τιμήσομεν, ὃς μέγ' ἄριστος
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ, καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες·
Γνῷ δὲ καὶ Ἀτρεΐδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
Ἣν ἄτην, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου·

Illi verò cum Patroclo magnanimo armati
Ordine-ibant, donec in Trojanos magnis cum animis irruerent.
Protinùs autem vespis similes effundebantur
In-viâ-habitantibus, quas pueri irritant de more,
Assiduè vexantes, in viâ domicilia habentes,
Insipientes; commune autem malum multis faciunt.
Has porrò si aliquis præteriens homo viator
Moverit insciens, ipsæ continuò animosum cor habentes,
Ultrò quæque provolat, & defendit suos fœtus.
Harum tunc Myrmidones cor & animum habentes,
Ex navibus fundebantur: clamor autem immensus ortus est.
Patroclus verò socios hortabatur, altùm clamans:
" Myrmidones, socii Pelidæ Achillis,
" Viri estote, amici; recordaminíque strenuæ fortitudinis;
" Ut Pelidem honoremus, qui longè fortissimus est
" Argivorum apud naves, & cominùs-pugnantes famuli:
" Cognoscat autem & Atrides latè-dominans Agamemnon
" Suam noxam, quòd fortissimum Achivorum mihi honoravit.
Sic fatus, excitavit robur & animum uniuscujusque:

Ver. 260. — ἐριδμαίνουσιν.] Ita Codex *Harleian.* à *Th. Bentleio* collatus. Atque ita *Eustathius* in *Commentario*, & hunc ad locum, & suprà ad ί, 536. Quod & optimè congruit cum sequente, τιθεῖσι. *Al.* ἐριδμαίνωσι· Quod & ipsum quoque ferri possit.

Ibid — ἔθοντες.] Ἐξ ἔθους βλάπτοντες· — τὰ συνήθη πράττοντες· *Eustath.* ad ί, 536.

Ver. 261. — ἔχοντας.] *Al.* ἔχοντες.

Ver. 263. — παρά τίς τε κιών.] Scholiastes, Τὸ ἑξῆς, inquit, παριών τις. Unde videtur is legisse, παρά τίς τε ἰών. Cod. *Harleian.* habet, παρά τίς κε κιών.

Ver. 263, 264. Τοὺς δ' ——, οἱ δ'.] Vide suprà ad ά, 57; ad γ', 200; & ad θ', 160.

Ver. 264. Κινήσῃ.] *Al.* Κινήσει.

Ver. 269. Μυρμιδόνες, ἕταροι.] Quâ ratione Μυρμιδόνες, hic ultimam producat; item ἀντικρὺ, *ver.* 285; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 275. — ὤτρυνε μένος.] vide suprà ad γ', 44.

Ἐν δ' ἔπεσον Τρώεσσιν ἀολλέες. ἀμφὶ δὲ νῆες
Σμερδαλέον κονάβησαν, ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν.
Τρῶες δ', ὡς εἴδοντο Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν,
Αὐτὸν, καὶ θεράποντα, σὺν ἔντεσι μαρμαίροντας,
Πᾶσιν ὀρίνθη θυμὸς, ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες,
Ἐλπόμενοι παρὰ ναῦφι ποδώκεα Πηλείωνα
Μηνιθμὸν μὲν ἀπορρίψαι, φιλότητα δ' ἑλέσθαι·
Πάπτηνεν δὲ ἕκαστος, ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Πάτροκλος δὲ πρῶτος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
Ἀντικρὺ κατὰ μέσσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο,
Νηῒ παρὰ πρύμνῃ μεγαθύμου Πρωτεσιλάου·
Καὶ βάλε Πυραίχμην, ὃς Παίονας ἱπποκορυστὰς
Ἤγαγεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρὺ ῥέοντος·
Τὸν βάλε δεξιὸν ὦμον· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
Κάππεσεν οἰμώξας· ἕταροι δέ μιν ἀμφεφόβηθεν
Παίονες· ἐν γὰρ Πάτροκλος φόβον ἧκεν ἅπασιν,
Ἡγεμόνα κτείνας, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Ἐκ νηῶν δ' ἔλασεν, κατὰ δ' ἔσβεσεν αἰθόμενον πῦρ.
Ἡμιδαὴς δ' ἄρα νηῦς λίπετ' αὐτόθι· τοὶ δ' ἐφόβηθεν

Irruerunt itaque in Trojanos conferti: Circùm autem naves
Terribilitèr resonabant, clamantibus ab Achivis.
Trojani autem, ut viderunt Menœtii fortem filium,
Ipsum, & famulum, cum armis coruscantes;
Omnibus commotus est animus, inclinatæque sunt Phalanges,
Existimantes apud naves velocem Pelidem
Iram quidem abjecisse, in gratiam verò rediisse:
Circumspectabat igitur unusquisque, quà effugere-posset gravem perniciem.
Patroclus autem primus jaculatus est hastâ fulgenti,
Rectâ in medium, ubi plurimi tumultuabantur,
Navis ad puppim magnanimi Protesilai:
Et percussit Pyræchmen, qui Pæonas equestres-bellatores
Duxit ex Amydone, ab Axio latè fluente:
Hunc percussit dextrum humerum; is autem supinus in pulvere
Concidit edito-gemitu; socii autem circa ipsum in-fugam-conjecti-sunt
Pæones: Patroclus enim terrorem immiserat omnibus,
Ductore occiso, qui præstantissimus erat in pugnâ.
A navibus igitur eos repulit, extinxitque ardentem ignem:
Semiusta autem navis relicta est illic: In fugam verò versi sunt

Ver. 279. — θεράποντα.] *Automedonta,* ver. 219.

Ver. 283. — ὅπῃ φύγοι.] *Al.* ὅποι φύγῃ, & ὅπως φύγῃ.

Ver. 284. — ἀκόντισε.] Vide suprà ad δ', 140.

Ver. 285. — πλεῖστοι κλονέοντο.] *Al.* πλεῖστοι ᾗ ἄριστοι.

Ver. 286. Νηῒ — Πρωτεσιλάου.] Suprà, β', 705.

Ver. 287. — Πυραίχμην.] *Schol.* Πεποίηται τὸ ὄνομα τοῦ στρατηγοῦ, παρὰ τὸ πῦρ καὶ αἰχμὴν φέρειν τῇ νηΐ. Ineptè, ut videtur. Nam ab initio appellatus est Πυραίχμης· β', 848.

Ibid. — ἱπποκορυστάς.] Vide suprà ad β', 1.

Ver. 289. — ἐν κονίῃσι Κάππεσεν.] Vide suprà ad ν', 508.

Ver. 294. — ἄρα] *Proinde* ———.

Ver. 298.

Τρῶες θεσπεσίῳ ὁμάδῳ· Δαναοὶ δ' ἐπέχυντο
Νῆας ἀνὰ γλαφυράς· ὅμαδος δ' ἀλίαστος ἐτύχθη.
Ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλοιο
Κινήσῃ πυκινὴν νεφέλην στεροπηγερέτα Ζεύς,
Ἔκ τ' ἔφανον πᾶσαι σκοπιαὶ καὶ πρώονες ἄκροι,
Καὶ νάπαι, οὐρανόθεν δ' ἄρ' ὑπερράγη ἄσπετος αἰθήρ·
Ὡς Δαναοὶ νηῶν μὲν ἀπωσάμενοι δήϊον πῦρ,
Τυτθὸν ἀνέπνευσαν· πολέμου δ' οὐ γίνετ' ἐρωή·
Οὐ γάρ πώ τι Τρῶες ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Προτροπάδην φοβέοντο μελαινάων ἀπὸ νηῶν,
Ἀλλ' ἔτ' ἄρ' ἀνθίσταντο, νεῶν δ' ὑπόεικον ἀνάγκῃ.
Ἔνθα δ' ἀνὴρ ἕλεν ἄνδρα, κεδασθείσης ὑσμίνης,
Ἡγεμόνων· πρῶτος δὲ Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς
Αὐτίκ' ἄρα στρεφθέντος Ἀρηϊλύκου βάλε μηρὸν
Ἔγχεϊ ὀξυόεντι, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε·

Trojani, immani cum tumultu: Danai autem effundebantur
Naves per cavas: tumultúsque vehemens factus est.
Ut verò, cùm à summo vertice montis magni
Dimoverit densam nubem fulgurator Jupiter,
Continuoque apparent omnes speculæ & cacumina prominentia,
Et saltus, cœlitúsque adaperitur immensa æthra:
Sic Danai, à navibus quidem depulso hostili igne,
Paululùm respirârunt; pugnæ tamen non erat cessatio:
Nondum enim prorsùs Trojani bellicosis ab Achivis
Versis-ubique-tergis fugabantur nigris à navibus;
Sed adhuc resistebant, atque à navibus recedebant necessitate.
Tum verò vir interfecit virum, diffusâ-latè pugnâ,
Ducum: Primus utique Menœtii-fortis filius
Statim aversi Areïlyci percussit femur
Hastâ acutâ, penitúsque æs transegit;

Ver. 298. Κινήσῃ.] *Al.* Κινήσει.

Ibid. — στεροπηγερέτα.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 299. ἔφανεν.] Cod. *Harleian.* ἔφανεν.

Ver. 300. — ὑπερράγη ἄσπετος αἰθήρ.] *Schol.* Ἐξέλαμψεν αἰθήρ· τουτέστιν, ἀστραπὴ ἐγένετο. Similitèr & *Eustathius.* Non tamen videtur hoc de *fulgurum micationibus* dictum, sed de *Serenitate cæli* post disjectas nubes. Vide suprà, θ', 554, &c.

Ver. 301. Ὡς Δαναοὶ ——— ἀνέπνευσαν.] Rectè hic *Eustathius*: Ὁ ποιητὴς ——— πολλαχοῦ τὴν ἐν πολέμῳ ἀνάπνευσιν, "φάος" λέγει. ——— κατὰ τὸ,

——— ἤν πού τι φόως Δαναοῖσι γένωμαι. ver. 39.

——— ἐκείνῳ φάος ἐν νήεσσι
Θείης. ——— ——— ver. 95.

Ver. 302. — ἐρωή.] *Schol.* Νῦν, ἐρωή, ἔστι δ' ὅτε τὴν ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν δηλοῖ. Debuerat è contrario scrib[illegible] ἢ ἀνάπαυσις· (ἔστι δ' ὅτε τὴν ὁρμὴν δηλοῖ.) Ut ex sequenti versu liquet; ΟΥ ΓΑ'Ρ πω, &c.

Ver. 306. Ἔνθα δ' ἀνὴρ ἕλεν ἄνδρα, κεδασθείσης ὑσμίνης, Ἡγεμόνων· πρῶτος δὲ ——.] Rectè hic *Barnesius* ex *Eustathio*; Ἔνθα τῶν ἡγεμόνων, ἀνὴρ ἕλεν ἄνδρα· καὶ Πάτροκλος μὲν πρῶτος ———. Alii, malè interpungendo, conjungunt ὑσμίνης ἡγεμόνων· alii, nihilo minùs ineptè, ἡγεμόνων πρῶτος δὲ ———. Cæterùm de totâ sequenti narratione *Eustathius*: Ὅρα δὲ καὶ ἐνταῦθα πολλὴν ποικιλίαν· ——— τοιαύτη τις κἀνταῦθα τῆς Ὁμηρικῆς τέχνης ποικιλία ἐμφαίνεται· καὶ οὐ μόνον κατὰ διαφόρους τῶν πληγῶν τε καὶ τραυμάτων, ἀλλὰ καὶ κατὰ φράσιν τὴν αὐτοῦ τοῦ "ἔθανον." Ἄλλως γὰρ τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἐφ' ἑκάστῳ ἄλλως καὶ ἄλλως φράζει. Οἷον, ———

Ver. 308. — ἄρα.] Connectitur isto vocabulo sententia hæc cum eo quod præcessit, ver. 283.

Ver. 309. — ὀξυόεντι. Vide suprà ad έ, 50.

Ver. 310.

Ῥῆξεν δ' ὀστέον ἔγχος· ὁ δὲ, πρηνὴς ἐπὶ γαίης
Κάππεσ'· ἀτὰρ Μενέλαος ἀρήϊος οὖτα Θόαντα,
Στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα· λῦσε δὲ γυῖα.
Φυλεΐδης δ' Ἄμφικλον ἐφορμηθέντα δοκεύσας,
Ἔφθη ὀρεξάμενος πρυμνὸν σκέλος, ἔνθα πάχιστος
Μυὼν ἀνθρώπου πέλεται· περὶ δ' ἔγχεος αἰχμῇ
Νεῦρα διεσχίσθη· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
Νεστορίδαι δ', ὁ μὲν οὖτασ' Ἀτύμνιον ὀξέϊ δουρὶ
Ἀντίλοχος, λαπάρης δὲ διήλασε χάλκεον ἔγχος·
Ἤριπε δὲ προπάροιθε· Μάρις δ' αὐτοσχεδὰ δουρὶ
Ἀντιλόχῳ ἐπόρουσε, κασιγνήτοιο χολωθείς,
Στὰς πρόσθεν νέκυος· τοῦ δ' ἀντίθεος Θρασυμήδης
Ἔφθη ὀρεξάμενος, πρὶν οὐτάσαι· οὐδ' ἀφάμαρτεν,
Ὦμον ἄφαρ· πρυμνὸν δὲ βραχίονα δουρὸς ἀκωκὴ
Δρύψ' ἀπὸ μυώνων, ἀπὸ δ' ὀστέον ἄχρις ἄραξε·
Δούπησεν δὲ πεσών, κατὰ δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Ὣς τὼ μὲν δοιοῖσι κασιγνήτοισι δαμέντε
Βήτην εἰς Ἔρεβος, Σαρπηδόνος ἐσθλοὶ ἑταῖροι,

Fregit autem os hasta: Is verò, pronus in terram
Decidit: Item Menelaus mavortius vulneravit Thoantem,
Pectore nudatum juxta scutum; solvitque membra.
Phylides autem Amphiclum irruentem observans,
Prior assecutus percussit extremum crus, ubi crassissima
Sura hominis est; circúmque hastæ cuspide
Nervi discissi sunt: eum verò tenebræ oculos cooperuerunt.
Nestoridæ autem; alter quidem vulneravit Atymnium acutâ hastâ,
Nempè Antilochus, pérque ile trajecit æream hastam;
Cecidit igitur *hic ei* ad pedes: Maris autem cominùs hastâ
In Antilochum irruebat, ob fratrem iratus,
Stans ante cadaver; eum verò deo-par Thrasymedes
Prior est assequutus, antequam *is Antilochum* vulneraret; nec aberravit,
Sed vulneravit eum ad humerum protinùs; extremum autem brachium hastæ cuspis
Amputavit à musculis, & os penitùs abscidit:
Fragorem igitur edidit cadens, & caligo *ei* oculos cooperuit.
Sic illi quidem duo duobus à fratribus domiti
Iverunt ad erebum, Sarpedonis fortes socii,

Ver. 310. — γαίης.] *Al.* γαίῃ.

Ver. 311. — οὖτα.] Vide suprà ad ν', 192.

Ver. 313. Φυλεΐδης.] *Meges, Phylei filius.*

Ver. 315. — αἰχμῇ.] Cod. *Harleian.* ἀκμῇ. Et *Schol.* ibidem inedita, ὀξύτητι.

Ver. 317, 322. — οὖτασ'.] Vide suprà ad ε', 140.

Ver. 322. — πρόσθεν νέκυος.] Cod. *Harleian.* à *Th. Bentleius* collatus, προπάροιθε νέκυος. Quod & ferri possit. Nam νέκυος, ut ex Scriptoribus Tragicis liquet, pronuntiabatur interdum νέκῦς. Vide & infra, *ver.* 526.

Ver. 322. — πρὶν οὐτάσαι.] Quâ ratione, πρὶν, hic (etiam extra cæsuram) producatur; item ἀντικρὺ, *ver.* 346; vide suprà ad α', 51.

Ver. 324. — ἀπὸ δ' ὀστέον ἄχρις ἄραξε.] *Schol.* Ἀπέσχισε τὰ σάρκα ἄχρι τοῦ ὀστοῦ. *Eustathius*; Ἀπέραξε τοὺς μῦς, εἰς ὀστοῦν ἄχρι. At, οἱ παλαιοί, inquit, τὸ ἄχρις ἀντὶ τοῦ διόλου, φασί. Túmque os ipsum dicetur abscissum.

Ver. 325. Δούπησεν.] Vide suprà ad ν', 181.

Υἷες ἀκοντισταὶ Ἀμισωδάρου· ὅς ῥα Χίμαιραν
Θρέψεν ἀμαιμακέτην, πολέσιν κακὸν ἀνθρώποισιν.
Αἴας δὲ Κλεόβουλον Ὀϊλιάδης ἐπορούσας
Ζωὸν ἕλε, βλαφθέντα κατὰ κλόνον· ἀλλά οἱ αὖθι
Λῦσε μένος, πλήξας ξίφει αὐχένα κωπήεντι.
Πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
Πηνέλεως δὲ, Λύκων τε, συνέδραμον· ἔγχεσι μὲν γὰρ
Ἤμβροτον ἀλλήλων, μέλεον δ' ἠκόντισαν ἄμφω·
Τὼ δ' αὖτις ξιφέεσσι συνέδραμον· ἔνθα Λύκων μὲν
Ἱπποκόμου κόρυθος φάλον ἤλασεν, ἀμφὶ δὲ καυλὸν
Φάσγανον ἐρραίσθη· ὁ δ' ὑπ' οὔατος αὐχένα θεῖνε
Πηνέλεως, πᾶν δ' εἴσω ἔδυ ξίφος, ἔσχεθε δ' οἶον
Δέρμα· παρηέρθη δὲ κάρη, ὑπέλυντο δὲ γυῖα.

Filii jaculatores Amisodari; qui Chimæram
Nutrivit insuperabilem, multis perniciem hominibus.
Ajax verò Cleobulum Oïliades impetu-facto
Vivum cepit, impeditum in turbâ; sed ei ibi-statim
Solvit robur, percutiens ense cervicem capulum-magnum-habente.
Totus autem incaluit ensis sanguine; eique oculos
Occupavit purpurea mors, & fatum violentum.
Peneleus autem Lycónque concurrerunt; hastis enim
Aberrârant à se invicem, & incassùm jaculati erant ambo:
Hi igitur rursus ensibus concurrerunt: tunc Lycon quidem
Setis-equinis-cristatæ galeæ conum percussit, & juxta capulum
Ensis fractus est: at *ei* sub aure cervicem percussit
Peneleus, totúsque immersus est ensis; retinebat autem sola
Cutis; pendebátque *ab eâ* caput; solutáque sunt *ejus* membra.

Ver. 328. —Ἀμισωδάρου· ὅς ῥα.] *Amisodari; ejus, qui*——. *Ejus videlicèt, qui*——.

Ver. 329. πολέσιν.] *Al.* πολέσι· Quod & ferri possit.

Ver. 333. Πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι.] Ἔστι καὶ ἡ ἔμφασις· ἥπερ, δι' ὑπονοίας, ἐπίτασιν τοῦ λεγομένου παρίστησιν· Οἷον, "Πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι." Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ παρέχει μείζονα ἔμφασιν, ὡς βαπτισθέντος οὕτω τοῦ ξίφους, ὥστε θερμανθῆναι. *Dionys. Halicarn.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως· § 7.

——— it hasta Tago per tempus utrumque
Stridens, trajectoque hæsit *tepefacta* cerebro. *Æn.* IX, 418.
——— stomachoque infixa sub altum
Pectus abit; reddit specus atri vulneris undam
Spumantem, & fixo ferrum in pulmone *tepescit.* *Ibid.* 699.

Ver. 334. Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος.] *Homero* πορφύρεος θάνατος, non est *purpurea mors*, quâ ratione *Virgilius* dixit, de eo qui sanguinem ense trajectus vomeret, "*Purpuream vomit ille animam*;" sed, ut rectè interpretatur Scholiastes, *Atra mors*. Sic infrà, *ver.* 350;

——— θανάτου δὲ μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψε.

Et ρ', 551;

——— πορφυρέῃ νεφέλῃ πυκάσασα ἑαυτήν.

Porrò quâ analogiâ è πορφύρειν deducatur πορφύρεος, vide suprà ad ά, 338 & 482.

Ver. 335. —ἔγχεσι.] Cod. *Harleian.* ἔγχει.

Ver. 336. —μέλεον.] Vox, μέλεος, vim habet peculiarem. *Scholiastes* ad *Aristophanem* exponit, μάταιος, ἄθλιος, δυστυχής· ad istum versum,

Ἀλλ', ὦ μέλ', ἐξήλικας ἐμέ γ' ἐκ τῶν ἐμῶν. *Nub.* 33.

Ibid. — ἠκόντισαν.] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 338. — καυλὸν.] *Al.* καυλοῦ.

Ver. 340. —ἔσχεθε δ' οἶον.] Ita edidit *Barnesius* ex *Schol.* & MSS. Quocum facit Cod. *Harleian.* *Al.* ἔχε δὲ οἶον.

Ver. 346.

Μηριόνης δ' Ἀκάμαντα, κιχεὶς ποσὶ καρπαλίμοισι,
Νύξ', ἵππων ἐπιβησόμενον, κατὰ δεξιὸν ὦμον·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς.
Ἰδομενεὺς δ' Ἐρύμαντα κατὰ στόμα νηλέϊ χαλκῷ
Νύξε· τὸ δ' ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησε
Νέρθεν ὑπ' ἐγκεφάλοιο· κέασσε δ' ἄρ' ὀστέα λευκά.
Ἐκ δὲ τίναχθεν ὀδόντες· ἐνέπλησθεν δέ οἱ ἄμφω
Αἵματος ὀφθαλμοί· τὸ δ' ἀνὰ στόμα καὶ κατὰ ῥῖνας
Πρῆσε χανών· θανάτου δὲ μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν.
Οὗτοι ἄρ' ἡγεμόνες Δαναῶν ἕλον ἄνδρα ἕκαστος.
Ὡς δὲ λύκοι ἄρνεσσιν ἐπέχραον, ἢ ἐρίφοισι,
Σίνται, ὑπ' ἐκ μήλων αἱρεύμενοι, αἵτ' ἐν ὄρεσσι
Ποιμένος ἀφραδίῃσι διέτμαγεν· οἱ δὲ ἰδόντες,
Αἶψα διαρπάζουσιν ἀνάλκιδα θυμὸν ἐχούσας·
Ὣς Δαναοὶ Τρώεσσιν ἐπέχραον· οἱ δὲ φόβοιο
Δυσκελάδου μνήσαντο, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
Ἵετ' ἀκοντίσσαι· ὁ δὲ ἰδρείῃ πολέμοιο,
Ἀσπίδι ταυρείῃ κεκαλυμμένος εὐρέας ὤμους.

Meriones autem Acamanta, assecutus pedibus velocibus,
Percussit, currum conscendentem, ad dextrum humerum:
Ceciditque *is* ex curru, oculisque offusa est caligo.
Idomeneus autem Erymanta in os sævo ære
Percussit: atque in adversum hasta ærea pertransiit
Subtus sub cerebro; diffiditque ossa alba:
Excussi verò sunt dentes: impletique sunt ei ambo
Sanguine oculi: quem & per os *quoque* & per nares
Efflavit aperto-ore; Mortis autem nigra eum nubes obtexit.
Atque hi quidem ductores Danaorum, interfecerunt virum singuli.
Ut verò lupi agnis vehementi-impetu-irruunt, vel hædis,
Exitiabiles, è gregibus surripientes, qui in montibus
Pastoris stultitiâ dispersi sunt; hi autem conspicati,
Statim discerpunt imbellem animum habentes:
Sic Danai Trojanis vehementi-impetu-irruebant; Illi autem fugæ
Horrisonæ meminerunt, oblitique sunt strenuæ fortitudinis.
Ajax verò ille magnus semper in Hectorem ære-armatum
Cupiebat jaculari; is autem scientiâ bellandi,
Clypeo taurino coopertus latos humeros,

Ver. 346. — ἐξεπέρησε.] *Al.* εἰσεπέρησε.

Ver. 351. — ἄρ'.] Connectit sententiam hæc vocula, cum eo quod præcessit, *ver.* 306. Cod. *Harleian.* à *Th. Bentleio* collatus, habet ἄμ'. Exponúntque Scholia ibidem inedita, ἐν ἑνὶ καιρῷ.

Ver. 353. — αἵ τ'.] *Qui utique* ——.

Ver. 358. Αἴας δ' ὁ μέγας.] Pronuntiabatur ἐμμελείας. Vide suprà ad *ver.* 228. Περὶ δὲ καὶ δυσφωνία συνθέσεως ἐν πολλοῖς μέγεθος. Οἷον τὸ "Αἴας δ' ὁ μέγας ——" Demetr. Phaler. περὶ ἑρμηνείας § 48. Καὶ γὰρ τὸ δύσφωνον, πολλαχοῦ ὀγκηρόν· ὥσπερ, "Αἴας δ' ὁ μέγας ——." Πολὺ γὰρ μᾶλλον τὸν Αἴαντα μέγαν ἐνέφηνεν, —— ἢ ἑπταβόειος ἀσπίς. Id. § 105. Consultò certè ita scripsit Poëta, cùm (ut rectè annotavit *Barnesius*) facilè dicere potuisset, Αἴας δ' αὖ μέγας ——.

Ver. 361

Σκέπτετ' ὀϊστῶν τε ῥοῖζον καὶ δοῦπον ἀκόντων.
Ἦ μὲν δὴ γίγνωσκε μάχης ἑτεραλκέα νίκην·
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἀνέμιμνε, σάω δ' ἐρίηρας ἑταίρους.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπ' Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται οὐρανὸν εἴσω,
Αἰθέρος ἐκ δίης, ὅτε τε Ζεὺς λαίλαπα τείνῃ·
Ὣς τῶν ἐκ νηῶν γένετ' ἰαχή τε φόβος τε·
Οὐδὲ κατὰ μοῖραν πέραον πάλιν· Ἕκτορα δ' ἵπποι
Ἔκφερον ὠκύποδες σὺν τεύχεσι· λεῖπε δὲ λαὸν
Τρωϊκὸν, οὓς ἀέκοντας ὀρυκτὴ τάφρος ἔρυκε.
Πολλοὶ δ' ἐν τάφρῳ ἐρυσάρματες ὠκέες ἵπποι
Ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ λίπον ἅρματ' ἀνάκτων.
Πάτροκλος δ' ἕπετο, σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων,
Τρωσὶ κακὰ φρονέων· οἱ δὲ ἰαχῇ τε φόβῳ τε

Observabat sagittarúmque stridorem, & sonitum jaculorum.
Ac certè quidem jam videbat pugnæ aliò-inclinatam victoriam:
Sed & sic manebat, servabátque charos socios.
Ut verò quando ab Olympo nubes vadit in cœlis,
Ætherem post serenum, cùm Jupiter nimbos procellosos inducit:
Sic horum, à navibus *fugientium*, factus est clamórque fugáque:
Neque sine fœdâ-clade *fossam* transibant rursus: Hectorem autem equi
Efferebant veloces cum armis: deseruitque is populum
Trojanum, quos invitos profunda fossa coërcebat.
Multi verò in fossâ trahentes-currum veloces equi,
Fractos ad summum temonem liquerunt currus regum.
Patroclus autem insequebatur, vehementèr Danaos adhortans,
Trojanis mala cogitans: hi autem clamoréque fugâque

Ver. 361. Σκέπτετ' ὀϊστῶν τε ῥοῖζον, καὶ δοῦπον ἀκόντων.] Καὶ αὐτοί τε δὴ καλλωπίζουσιν οἱ ποιηταὶ ———, πρὸς χρῆμα ὁρῶντες, οἰκεῖα καὶ δηλωτικὰ τῶν ὑποκειμένων τὰ ὀνόματα, ——— καὶ μιμητικώτατα τῶν πραγμάτων· ὡς ἔχει ταυτὶ, —— "Σκέπτετ' ὀϊστῶν "τε ῥοῖζον καὶ δοῦπον ἀκόντων. *Dionys. Halicarn.* περὶ συνθέσεως, § 16. Vide suprà ad β', 210; & ad γ', 363.

Ver. 363. Ἀλλὰ καὶ ὣς ἀνέμιμνε.] *Modò paululùm retrocedebat, modò adversus hostem consistebat*; vi scilicèt, non præpositionis solius, ut ait *Eustathius*; sed & temporis imperfecti. Vide suprà ad θ', 87; & ad ν', 84.

Ibid. — σάω.] *Barnesius* ex *Etymolog. Magn.* Σάω δ' ἐρίηρας ἑταίρους· ἔστι ῥῆμα, σόω, τὸ σώζω· τροπῇ γίνεται σάω· τὸ παθητικὸν σάομαι· ἐσαόμην, ἐσάου· καὶ τροπῇ Δωρικῇ τοῦ ου εἰς ω, καὶ συναιρουμένως σάω. Malè; secunda enim persona minimè hîc cum sententiâ congruit. Meliùs *Eustathius*: τὸ δὲ σάω παρατατικῶς ἀποκέκοπται ἐκ τοῦ σάωζεν, ὅ ἐστιν ἔσωζεν· ἵνα κατὰ μὲν τὸ ἀναύξητον, ἰωνίζηται ἡ λέξις· κατὰ δὲ τὴν ἀποκοπὴν αἰολίζηται.

Ver. 365. —ὅτε τε] *Quando utique* —.
Ibid. — τείνῃ.] Cod. *Harleian.* τείνει.

Ver. 336. — γένετο ἰαχή τε φόβος τε.] De ultimâ vocis, γένετο, hîc, item δὲ, ver. 273, productâ; vide suprà ad δ', 456.

Ver. 367. Οὐδὲ κατὰ μοῖραν πέραον πάλιν.] —— οὐ κατὰ μοῖραν πέρασαν πάλιν οἱ Τρῶες· ἤγουν ἀτάκτως καὶ συντεταραγμένως διεπέρων τὴν τάφρον ὡς φεύγοντες· ὅπερ ἐκεῖνο ἔφη, οὐ κατὰ κόσμον φεύξεσθαι. Ταὐτὰ γὰρ ὥσπερ μοῖρα καὶ κόσμος, οὕτω καὶ τὸ οὐ κατὰ μοῖραν, καὶ τὸ οὐ κατὰ κόσμον. *Eustath.* Cæterum quâ ratione, κατὰ hîc ultimam producat; item ὑπὸ δίφρων, ver. 377; & Ἀντικρὺ, ver. 380; vide suprà ad α', 51.

Ibid. — Ἕκτορα δ' ἵπποι Ἔκφερον ὠκύποδες.] Absurdè hîc *Spondanus*; —— "*Homere, ubi est tuus nunc Jupiter, cujus auxilio freti Trojani paulò antè triumphabant? An idem quoque cum Trojanis aufugit? aut ejus potentia infirmata est?*" Quasi scilicèt hoc ipsum non prædixisset Jupiter.

Ver. 371. Ἄξαντ' ἐν πρώτῳ.] Numero duali, binos in singulis curribus equos fuisse indicatur. Vide suprà ad α', 566.

Ver. 374.

Πάσας πλῆσαν ὁδούς, ἐπεὶ ἂρ τμάγεν· ὕψι δ' ἄελλα
Σκίδναθ' ὑπαὶ νεφέων· τανύοντο δὲ μώνυχες ἵπποι
Ἄψορρον προτὶ ἄςυ, νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Πάτροκλος δ', ᾗ πλεῖστον ὀρινόμενον ἴδε λαόν,
Τῇ ῥ' ἔχ' ὁμοκλήσας· ὑπὸ δ' ἄξοσι φῶτες ἔπιπτον
Πρηνέες ἐξ ὀχέων, δίφροι δ' ἀνεκυμβαλίαζον.
Ἀντικρὺ δ' ἀνὰ τάφρον ὑπέρθορον ὠκέες ἵπποι,
Ἄμβροτοι, οὓς Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα,
Πρόσσω ἱέμενοι· ἐπὶ δ' Ἕκτορι κέκλετο θυμός·
Ἵετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι.
Ὡς δ' ὑπὸ λαίλαπι πᾶσα κελαινὴ βέβριθε χθὼν
Ἤματ' ὀπωρινῷ, ὅτε λαβρόταῖον χέει ὕδωρ
Ζεύς, ὅτε δή ῥ' ἄνδρεσσι κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ,

Omnes implebant vias, postquam dissipati sunt: In altum autem procella *pulveris*
Spargebatur sub nubes; pernicitérque currebant solidi-ungulis equi
Retrò ad urbem, à navibus & tentoriis.
Patroclus verò, quà plurimum turbatum videbat populum,
Eà utique dirigebat *equos*, minacitèr-clamans: Sub axibus autem viri cadebant
Proni de curribus, currûsque cum-fragore-evertebantur.
E regione autem fossam transilierunt veloces equi,
Immortales, quos Peleo dii dederant præclara dona,
Prorsum pergere-cupientes; in Hectorem autem instigabat *eum* animus;
Cupiebat enim percutere: illum verò extulerunt veloces equi.
Ut verò à nimbo-procelloso tota nigra obruta-gravatur terra
Tempore autumnali, cùm rapidissimum fundit imbrem
Jupiter; quandò utique hominibus iratus sævit,

Ver. 374. — ἐπεὶ ἂρ τμάγεν.] Vocula ista, ἂρ nequaquam hîc supervacanea est; sed vim habet in *connectendâ sententiâ* cum eo quod præcessit, *ver.* 366; Ὡς δ' ὅτ' ἀπ' Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται, &c.

Ibid. — ἄελλα.] Ita rectè edidit *Barnesius.* *Al.* ἄελλη; malé: Nam apud Homerum ᾰ naturâ brevis, ut in μοῦσα, τόλμα, ἄελλα, & similibus, nunquam mutatur in η. Vide suprà ad β', 314, & 633; & ad γ', 192.

Ver. 379. — ἀνεκυμβαλίαζον.] Οἱ δὲ παλαιοί φασι, καὶ ὅτι τὸ ῥῆμα βομβῶδες ὄν, ἔμφασιν ἔχει τῆς μετὰ ἤχου τῶν ἁρμάτων ἀνατροπῆς. *Eustath.* Vide suprà ad γ', 563; & ad δ', 455.

Ver. 380. — ἀνὰ.] *Al.* ἄρα.

Ibid. — ὑπέρθορον.] *Al.* ὑπέρθορον.

Ver. 384. Ὡς δ' ὑπὸ λαίλαπι]

Sæpe etiam immensum cœlo venit agmen aquarum,
Et fœdam glomerant tempestatem imbribus atris
Collectæ ex alto nubes; ruit arduus æther
Et pluviâ ingenti sata læta, boumque labores
Diluit: implentur fossæ & cava flumina crescunt
Cum sonitu, fervetque fretis spirantibus æquor. *Georgic.* I, 322.

Ibid. — βέβριθε.] Vide suprà ad α', 37; & ad β', 314. *Al.* βέβρυχε; ut infrà ρ', 264.

Ver. 385. — ὀπωρινῷ.] Vide suprà ad ε', 5.

Ibid. — λαβρόταῖον.] *Al.* λαυρόταῖον.

Ibid. — χέει ὕδωρ Ζεὺς —— κοτεσσάμενος —— σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας.] Τὰ δὲ λοιπὰ τῆς παραβολῆς ἐκφρασειδές τι ἔχει μεγάλου κατακλυσμοῦ, καὶ αἰτίαν αὐτοῦ ἠθικήν, καὶ διδασκαλίαν εὐθυδικίας· τὸ ἐναντίον τό, Σκολιὰς κρίνειν θέμιστας· δῆλον δὲ ὅτι τι σεμναὶ πάντως αἱ τῆς εἰρημένης παραβολῆς ἔννοιαι· τοιαῦται γὰρ αἱ τῶν μεγάλων καὶ θείων πραγμάτων ἐκφράσεις καὶ αἱ ἠθικαὶ παιδεύσεις· καὶ ὅτι σκοπὸς αὐτῷ, τοῦτο μόνον δηλῶσαι, ὡς αἱ Τρωϊκαὶ ἵπποι οὕτω ἀσθμαίνουσαι τῷ σφοδρῷ δρόμῳ τῷ ἐκ τοῦ διώκεσθαι, καθὰ ἐν δεινῷ κατακλυσμῷ τῷ ἐκ θεομηνίας, Χαράδραι μεγάλα στενάχουσι ῥέουσαι. *Eustath.*

Ver. 386. — ὅτε δή ῥ' ἄνδρεσσι.] *Al.* ὅτε δή τ' ἄνδρεσσι. Cæterùm de isto δὴ, vide suprà ad β', 158.

Ver. 387.

Οἳ βίῃ εἰν ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας,
Ἐκ δὲ δίκην ἐλάσωσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες·
Τῶν δέ τε πάντες μὲν ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
Πολλὰς δὲ κλιτῦς τότ' ἀποτμήγουσι χαράδραι,
Ἐς δ' ἅλα πορφυρέην μεγάλα στενάχουσι ῥέουσαι
Ἐξ ὀρέων ἐπὶ κάρ· μινύθει δέ τε ἔργ' ἀνθρώπων·
Ὣς ἵπποι Τρωαὶ μεγάλα στενάχοντο θέουσαι.
Πάτροκλος δ', ἐπεὶ οὖν πρώτας ἐπέκερσε φάλαγγας,
Ἂψ ἐπὶ νῆας ἔεργε παλιμπετὲς, οὐδὲ πόληος
Εἴα ἱεμένους ἐπιβαινέμεν, ἀλλὰ μεσηγὺ
Νηῶν καὶ ποταμοῦ καὶ τείχεος ὑψηλοῖο
Κτεῖνε μεταΐσσων, πολέων δ' ἀπετίνυτο ποινήν.
Ἔνθ' ἤτοι Πρόνοον πρῶτον βάλε δουρὶ φαεινῷ,
Στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα· λῦσε δὲ γυῖα.
Δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δὲ Θέστορα, Ἤνοπος υἱὸν,

Qui vi in foro perversa exercent judicia,
Justitiámque expellunt, deorum ultionem nihil verentes;
Horúmque omnes quidem fluvii inundant fluentes,
Multásque montium-devexitates tunc abscindunt torrentes,
Et in mare purpureum valdè strepunt fluentes
Ex montibus in praeceps? corrumpunturque opera hominum:
Sic equae Trojanae valdè ingemiscebant currentes.
Patroclus autem, postquàm primas intercidisset phalangas,
Rursus ad naves coërcitos-egit retrorsum, neque ad urbem
Sinebat cupientes ascendere, sed inter
Naves & fluvium & moenia sublimia
Occidebat rapidè-insequens, multorúmque exigebat ultionem:
Tunc quidem Pronoum primum percussit hastâ fulgenti,
Pectore nudatum juxta clypeum: solvitque membra.
Fragorem verò *is* edidit cadens: *Patroclus* autem Thestorem, Enopis filium,

Ver. 387, 381. — κρίνωσι —— ἐλάσωσι.] Cod. *Harleian.* κρίνουσι —— ἐλάσουσι.

Ver. 388. — θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες.] *Deorum ultionem.* Sic *Odyss.* φ', 28;

—— οὐδὲ θεῶν ὄπιν ᾐδέσατ' ——.

Et *Hesiod.* Ἔργ'. καὶ ἡμερ. I, 185;

—— οὐδὲ θεῶν ὄπιν εἰδότες ——·

Et *Theogon. ver.* 222;

Πρίν γ' ἀπὸ τοῦ δώωσι κακὴν ὄπιν, ὅστις ἁμάρτῃ.

Ver. 390. — κλιτῦς.] *Al.* κλειτῦς· Auctoribus non inidoneis; Quod autem *Barnesius* de *Metro*, nihili est. Ex κλίνομαι enim tam rectè κλῖτὺς, quám ex κέκλιμαι deducitur κλιτὸς; ut λῦμα, λῦτὸς, ex λύω, λέλυμαι, &c. Vide supra ad ά, 314. Sic *Odyss.* ί, 470;

Εἰ δέ κεν ἐς κλιτὺν ἀναβὰς ——.

Ver. 391. — πορφυρέην.] Vide suprà ad ά, 338, & 482.

Ver. 394. — ἐπεὶ οὖν.] Ἔστι δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ οὖν, ἀντὶ τοῦ δή· ἵνα εἴη τὸ, ἐπεὶ οὖν, ταυτὸν τῷ, ἐπειδή. *Eustath.* Verùm non hîc supervacuum est istud οὖν. Eam enim ferè vim habet ἐπεὶ οὖν, ac si latinè dicas: *Postquam, ut dixi*; vel *Postquam, eo modo quo dixi*, ———

Ibid. — ἐπέκερσε.] *Al.* ἀπέκερσε.

Ver. 395. Ἂψ ἐπὶ νῆας ἔεργε παλιμπετὲς, οὐδὲ πόληος Εἴα ἱεμένους ἐπιβαινέμεν.] *Spondanus*, & *Eustathius*, & D^na^ *Dacier*, haec de *Graecis* accipiunt; quasi *Patroclus* nimirùm partim, etsi non plenè, monitorum Achillis meminisset; suósque proindè, ne *Trojanos* ulteriùs insequerentur, urbémque aggrederentur, cohibuisset. Cum verò ἔεργε de hostibus propriùs dicatur, vocesque ἐπέκερσε & κτεῖνε ad *Trojanos* planè respiciant, nec ulla hîc Graecorum fiat mentio; istud, Ἂψ ἐπὶ νῆας ἔεργε, &c; de *Trojanis* potiùs à *Patroclo*, ne in urbem se reciperent, interclusis dictum crediderim.

Ver. 398. — μεταΐσσων.] *Al.* μεταΐγδην.

Ibid. — ἀπετίνυτο.] Vide suprà ad γ', 279.

Ver. 403.

Δεύτερον ὁρμηθείς· (ὁ μὲν εὐξέστῳ ἐνὶ δίφρῳ
Ἧστο ἀλείς· ἐκ γὰρ πλῆγη φρένας, ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
Ἡνία ἠΐχθησαν· ὁ δ') ἔγχεϊ νύξε παραστὰς
Γναθμὸν δεξιτερὸν, διὰ δ' αὐτοῦ πεῖρεν ὀδόντων·
Εἷλκε δὲ δουρὸς ἑλὼν ὑπὲρ ἄντυγος· ὡς ὅτε τις φὼς
Πέτρῃ ἔπι προβλῆτι καθήμενος, ἱερὸν ἰχθὺν
Ἐκ πόντοιο θύραζε λίνῳ καὶ ἤνοπι χαλκῷ·
Ὡς εἷλκ' ἐκ δίφροιο κεχηνότα, δουρὶ φαεινῷ·
Κὰδ δ' ἄρ' ἐπὶ στόμ' ἔωσε· πεσόντα δέ μιν λίπε θυμός.
Αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐρύαλον ἐπεσσύμενον βάλε πέτρῳ,
Μέσσην κακκεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη
Ἐν κόρυθι βριαρῇ· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ
Κάππεσεν· ἀμφὶ δέ μιν θάνατος χύτο θυμοραϊστής·
Αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐρύμαντα, καὶ Ἀμφοτερὸν, καὶ Ἐπάλτην,
Τληπόλεμόν τε Δαμαστορίδην, Ἐχίον τε, Πύρην τε,
Ἰφέα τ', Εὔιππόν τε, καὶ Ἀργεάδην Πολύμηλον,
Πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Σαρπηδὼν δ' ὡς οὖν ἴδ' ἀμιτροχίτωνας ἑταίρους

Iterùm impetu-facto, (qui quidem elegantèr-politâ in sellâ
Sedebat contractus; perculsus enim erat animo, ex manibúsque
Habenæ defluxerant; *Patroclus* autem *eum*) percussit cominùs
Malam dextram, pérque ejus transegit dentes:
Traxit autem *eum* hastâ levatum super Orbile-ad-sellam-currûs-fixum; veluti cùm vir
Scopulo in prominenti sedens, sacrum piscem
Ex ponto foràs lino & splendido ære:
Sic *hunc* traxit è curru hiantem *Patroclus* hastâ fulgenti;
Inque os *demùm* excussit: lapsúmque ipsum liquit anima.
Tum deindè Eryalum irruentem percussit *Patroclus* saxo,
Medio in capite; illúdque in duas-partes totum diffissum est
In casside validâ: is itaque pronus in terram
Decidit; ipsumque mors circumfusa est exitialis.
Ac postea Erymanta, & Amphoterum, & Epaltem,
Tlepolemúmque Damastoridem, Echiúmque, Pyrémque,
Ipheáque, Euïppúmque, & Argeadem Polymelum,
Omnes alium-super-alium dejecit in terram almam.
Sarpedon autem, postquam vidit discinctos socios

Ver. 403. — ἀλείς.] *Al.* ἁλείς.
Ibid. — πλῆγη.] Vide suprà ad γ', 31.
Ibid. — ἐκ δ' ἄρα χειρῶν.] *Adeóque è manibus.*
Ver. 405. — αὐτοῦ.] Γναθμοῦ δεξιτεροῦ.
Ver. 407. — ἱερὸν ἰχθύν.] Λέγει δὲ ἱερὸν ἰχθὺν, κατά τινας, ὃν καὶ Ἀριστοτέλης, τὸν Ἀνθίαν, οἷα σημαντικὸν ὄντα τοῦ ἄθηρον εἶναι τὴν θάλασσαν· ἐπεὶ ὅπου Ἀνθίας, ἐκεῖ οὐκ ἔστι θηρίον θαλάσσιον· ᾧ σημείῳ χρώμενοι, καλαμεύουσιν ἀδεῶς οἱ ἀσπαλιεῖς· καὶ τὸν ἰχθὺν, διὰ τοῦτο καλοῦσιν ἱερόν. *Eustath.* Sic & *Athenæus, Lib.* VII. *cap.* 7.

Ver. 411. — Ἐρύαλον.] Cod. *Harleian.* Ἐρύλαον.
Ibid. ἐπεσσύμενον.] *Al.* ἐπεσσύμενος.
Ibid. — βάλε πέτρῳ, Μέσσην κακκεφαλήν.]
—— mediam ferro gemina inter tempora frontem
Dividit, —— *Æn.* IX, 750.
Ver. 416. — Πύρην τε.] Cod. *Harleian.* Πύριν τε.
Ver. 418. — πέλασε.] Vide suprà ad ά, 140.
Ver. 419. Σαρπηδὼν δ' ὡς οὖν.] *Barnesius* hîc ex uno MS edidit Σαρπηδὼν ὡς οὖν, omis-

Χερσ' ὕπο Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμέντας,
Κέκλετ' ἄρ' ἀντιθέοισι καθαπτόμενος Λυκίοισιν·
Αἰδὼς, ὦ Λύκιοι, πόσε φεύγετε; νῦν θοοὶ ἐστέ·
Ἀντήσω γὰρ ἐγὼ τοῦδ' ἀνέρος, ὄφρα δαείω,
Ὅστις ὅδε κρατέει· καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε
Τρῶας· ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν.
Ἦ ῥα, καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν, ἐπεὶ ἴδεν, ἔκθορε δίφρου.
Οἱ δ' ὥστ' αἰγυπιοὶ, γαμψώνυχες, ἀγκυλοχεῖλαι,
Πέτρῃ ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μάχονται·
Ὣς οἱ κεκλήγοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
Τοὺς δὲ ἰδὼν ἐλέησε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω,
Ἥρην δὲ προσέειπε κασιγνήτην, ἄλοχόν τε·
Ὤ μοι ἐγὼν, ὅτε μοι Σαρπηδόνα, φίλτατον ἀνδρῶν,

Manibus Patrocli Menœtiadæ domitos,
Adhortatus est eximios increpans Lycios:
" *Proh* pudor, ô Lycii, quò fugitis? nunc strenui estote:
" Occurram enim huic viro, ut intelligam,
" Quisnam iste victor-grassetur: utique jam malis multis affecit
" Trojanos: quippe multorúmque & fortium genua solvit.
Dixit, & de curru cum armis desiliit in terram.
Patroclus verò alterâ-ex parte, ut vidit, desiliit de curru.
Hi autem, sicut vultures duo, unguibus-aduncis, rostris-curvis,
Petrâ super excelsâ ingentem clangorem-edentes pugnant:
Sic ei, clamantes, alter in alterum irruebant.
Hos autem intuitus, misertus est Saturni filius versuti,
Junonémque allocutus est sororem uxorémque:
" Hei mihi, cùm mihi Sarpedonem, charissimum hominum,

sâ voculâ δὲ, quæ tamen hoc in loco, ad narrationem connectendam, videtur necessaria.

Ibid. ἀμιτροχίτωνας ἑταίρους.] Vocem, ἀμιτροχίτωνας, ita explicat Dna *Dacier*: "*des gens qui ont quitté leur cuirasse pour* "*mieux fuir.*" Mihi verò, non de iis, qui arma abjecerant, sed de gentis istius habitu singulari dicta videtur; ut ἑλκεσιπέπλους, λινοθώρηξ, &c. —— ἀμιτροχίτωνας τοὺς Λυκίους λέγει, οὐχ ὡς ἀζώστους κατὰ τοὺς πρὸ ὀλίγου εἰρημένους· οὐδέποτε γὰρ μίτρα παρὰ τῷ ποιητῇ ἁπλῶς ἡ ζώνη· ἀλλὰ τοὺς μὴ ὑποζωννυμένους μίτρας τοῖς χιτῶσιν, ὅ ἐστι τοῖς θώραξιν, ἀλλὰ ἅμα τῷ θώρακι συμπεπηγυῖαν ἔχοντας καὶ τὴν μίτραν, καὶ οὐ συμβλητὴν κατὰ τοὺς πολλούς· ὥστε τὸ ἀ ἐνταῦθα, καὶ στέρησιν δύναται δηλοῦν διὰ τὸ μὴ ὑποζώννυσθαι μίτρας, καὶ ἀντὶ τοῦ "ἅμα" δὲ λαμβάνεται διὰ τὸ ὁμοῦ τῷ θώρακι συμπεπηγέναι αὐτάς. *Eustath.*

Ver. 422. — νῦν θοοὶ ἐστὲ.] Sententia hæc duplici modo accipi potest: Vel, ut *Lycios* ad fortitèr se gerendos adhortetur *Sarpedon*; *Jam acres estote*: Vel, ut eorum ignaviam increpet, quòd in pugnâ segnes essent, in fugâ celeres; *Jam celeres estis*: Atque ita *Eustathius*; Ὀνειδίζει δὲ ὁ λόγος, τοὺς ἀνδρείζεσθαι μὲν βραδεῖς, ὀξυκινήτους δὲ φεύγειν.

Ver. 423. — τοῦ δ' ἀνέρος —— Ὅστις ὅδε κρατέει.]

Unus homo —————
—— tantas strages impune per urbem
Ediderit? juvenum primos tot miserit
Orco? *Æn.* IX, 783.

Ver. 424. — καὶ δὴ κακά.] Vide suprà ad ξ', 433.

Ver. 428. — —αἰγυπιοὶ —— κλάζοντε] *Duo* scilicèt *vultures*. Vide suprà ad *ver.* 371; & ad ά, 566. Nec alitèr rectè instituta esset comparatio.

Ibid. — μάχονται.] *Al.* μάχοντο.

Ver. 432. — κασιγνήτην ἄλοχόν τε.]

—— Jovis ——
Et soror & conjux ——. *Æn.* I, 50.

Ver. 433. Ὤ μοι ἐγών.] Vituperat hîc Plato

Μοῖρ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμῆναι.
Διχθὰ δέ μοι κραδίη μέμονε, φρεσὶν ὁρμαίνοντι,
Ἤ μιν ζωὸν ἐόντα μάχης ἄπο δακρυοέσσης
Θείω ἀναρπάξας Λυκίης ἐν πίονι δήμῳ,
Ἤ ἤδη ὑπὸ χερσὶ Μενοιτιάδαο δαμάσσω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,
Ἂψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι;
Ἔρδ'· ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Αἴκε ζωὸν πέμψῃς Σαρπηδόνα ὅνδε δόμονδε,
Φράζεο, μήτις ἔπειτα θεῶν ἐθέλῃσι καὶ ἄλλος
Πέμπειν ὃν φίλον υἱὸν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης·
Πολλοὶ γὰρ περὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο μάχονται

" In fatis *fit* à Patroclo Menœtiade domari.
" Bifariàm autem animus mihi fertur, in præcordiis verfanti,
" Utrúmne ipſum vivum pugnâ è lacrymosâ
" Ponam abreptum Lyciæ in opulento populo,
" An jam ſub manibus Menœtiadæ domem.
Huic autem reſpondit deinde magnis-oculis veneranda Juno:
" Importuniſſime Saturnie, quale verbum dixiſti?
" Virúmne mortalem, jam-olim deſtinatum fato,
" Iterùm *nunc* vis a morte triſti liberare?
" Fac: at non tibi omnes aſſentiemur dii cæteri.
" Aliud autem tibi dicam, tu verò animo reconde tuo;
" Si vivum dimiſeris Sarpedonem ſuam ad domum,
" Perpende, ne quis poſthàc deorum velit & alius
" Abducendum-curare ſuum charum filium ex aſpero prælio:
" Multi enim circum urbem magnam Priami pugnant

Plato non locutionem Poëticam, ſed Rem ipſam. ——— ἀπεσώμεθα [Ὁμήρε] μὴ τι ——— ἢ ——— μέγιστον τῶν θεῶν τολμῆσαι ἔτως ἀνομοίως μιμήσασθαι, ὥστε, —— φάναι —— " Αἲ αἲ ἐγὼν, ὅτε μοι Σαρπηδόνα φίλτατον ἀνδρῶν Μοῖρ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμῆναι." *De Republ. lib.* 3. Ubi notandum legiſſe hîc *Platonem*, Αἲ αἲ ἐγὼν ———.

Ver. 436. Ἤ μιν ζωὸν ἐόντα μάχης ἄπο δακρυοέσσης Θείω ἀναρπάξας.]

Hunc tegere, & diræ valeam ſubducere pugnæ. *Æn.* X, 50.

" *Homerus querentem Jovem inducit, quòd Sarpedonem filium à morte contrà fatum eripere non poſſet.*" Cic. de Divinat. lib. 2. At non hîc *querentem* inducit Jovem, quòd filium à morte liberare *nequeat*; ſed *dubitantem*, an hoc ipſum facere *oporteat* contra fatum. Ut rectè obſervavit *Victorius*, *Var. Lect. lib.* 34, *cap.* 24.

Ver. 437. — ἀναρπάξας.] Vocem hanc vertit Dna *Dacier* " *tout d'un coup.*" Minùs rectè,

Ver. 439. — βοῶπις.] Vide ſuprà ad ά, 43, 58, & 551.

Ver. 440. — ἔειπες.] *Al.* ἔειπας.

Ver. 445. Αἴκε ζωὸν πέμψῃς.] Pronuntiabatur, ut opinor ζῶν. Atque ita etiam ſcribendum conjicit Vir doctus *Henricus Stephanus* (etſi abſque Exemplarium auctoritate nihil mutare eſt auſus) ex ε, 887. " Quidni," inquit, " hîc ζῶν ſcribamus, non ζωόν; ut *Il.* έ, *ver.* 887. Ἤ κεν ζὼς ἀμενηνὸς ἔα χαλκοῖο τυπῇσι, ſcriptum eſſe videmus?" Quin & eo veriſimilius eſt, aut ſcribendum aut ſaltem pronuntiandum ζῶν, quòd in duobus MSS ſcriptum repperit *Barneſius*, Αἴκεν ζῶν πέμψῃς. Porrò *Euſtathius* in Commentatio legit, Αἴκεν ζῶντα πέμψῃς.

Ver. 449. — ἀθανάτοισι.] Vide ſuprà ad δ, 398.

Υἱέες ἀθανάτων, τοῖσιν κότον αἰνὸν ἐνήσεις.
Ἀλλ' εἴ τοι φίλος ἐσὶ, τεὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ,
Ἦτοι μὲν μιν ἔασον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
Χέρσ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμῆναι·
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τόνγε λίπῃ ψυχή τε καὶ αἰὼν,
Πέμπειν μιν Θάνατόν τε φέρειν, καὶ νήδυμον Ὕπνον,
Εἰσόκε δὴ Λυκίης εὐρείης δῆμον ἵκωνται·
Ἔνθα ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε, ἔται τε,
Τύμβῳ τε, στήλῃ τε· τὸ γὰρ, γέρας ἐσὶ θανόντων.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Αἱματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε,
Παῖδα φίλον τιμῶν, τόν οἱ Πάτροκλος ἔμελλε
Φθίσειν ἐν Τροίῃ ἐριβώλακι, τηλόθι πάτρης.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,

" Filii immortalium, quibus iram gravem injicies.
" Sed si *hic* tibi dilectus est, tuúmque *vicem ejus* miseratur cor;
" Eum quidem finito in asperâ pugnâ
" Manibus sub Patrocli Minœtiadæ domari:
" At postquam jam eum reliquerit animáque & vita,
" Mitte eum ut mors ferat, & suavis Somnus,
" Donec Lyciæ latæ ad populum pervenerint:
" Ibi ei exequias-facient fratrésque, amicique,
" *Cum* tumulóque, cippóque: hic enim honor est mortuorum.
Sic dixit; neque non-obsecutus-est pater hominúmque deûmque:
Cruentas autem guttas demisit in terram,
Filium dilectum honorans, quem ei Patroclus erat
Interempturus in Trojâ glebosâ, procul à patriâ.
Hi autem cùm jam propè erant alter-in-alterum irruentes,

Ver. 450. —φίλος ἐσὶ.] *Al.* φίλον ἐσὶ.
Ver. 451. —ἔασον.] Vide suprà ad δ', 42.
Ver. 453. Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τόνγε.]

Post ego nube cavâ miserandæ corpus & arma
Inspoliata feram tumulo, patriæque reponam. *Æn.* XI, 593.

Ver. 456. —ταρχύσουσι.] *Al.* ταρχύσωσι.
Ver. 459. Αἱματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε.] Portentum, *pluvia sanguinea*, ut suprà λ', 53. Similitèr apud *Hesiodum*;

Κὰδ δ' ἄρ' ἀπ' οὐρανόθεν ψιάδας βάλεν αἱματοέσσας
Σῆμα τιθεὶς πολέμοιο ἑῷ μεγαθαρσέϊ παιδί. Ἀσπὶς Ἡρακλ. *ver* 384.

Τὰς μὲν ἐπὶ Σαρπηδόνι δάκρυα, λύπην μὲν οὐ καταψεύδεται θεοῦ, ὃ καὶ παρ' ἀνθρώποις νόσημα· αὐτὸς δὲ βουλόμενος τ' ἀκριβὲς ἐρευνᾶν, ἐπιτηδεύεται τρόπος ἀλληγορουμένης ἀληθείας. Πολλάκις γὰρ ἐν ταῖς μεταβολαῖς τῶν μεγάλων πραγμάτων, ἱστοροῦσι τεράστια τῷ βίῳ συμφέρεσθαι σημεῖα, ποταμῶν τε καὶ πηγῶν ναμάτων αἱμοφύρτοις ῥεύμασιν ἐκμαινομένων· ὡς ἔτ' Ἀσωποῦ τε καὶ Δίρκης παραδιδόασιν οἱ παλαιοὶ μῦθοι. Λόγος δ' ἔχει καὶ κατὰ νεφῶν ψεκάδας ὕεσθαι, φόνου τισὶ κηλῖσιν ἐπικεχρωσμένας. Ἐπεὶ τοίνυν ἡ μεταβολὴ τῆς μάχης ἀθρόαν φυγὴν ἐμποιήσειν ἔμελλε τοῖς βαρβάροις, ἐγγὺς δ' ἦν ὁ τοῦ κατ' ἀλκὴν ἀρίστου Σαρπηδόνος ὄλεθρος, ὥσπερεὶ τεράστια προὔφαινε ταύτης τῆς συμφορᾶς ἀγγελτικά, "Αἱματοέσσας δὲ "ψεκάδας κατέχευεν ἔραζε." Τοῦτον δὲ τὸν φοινὸν ὄμβρον, ἀλληγορικῶς εἴρηκεν αἰθέρος δάκρυα· διὸς μὲν οὐ, ἄκλαυστος γὰρ, ἐκ δὲ τοῦ ὑπεράνω πίπτων, ὥσπερεὶ θρηνώδεις μεμιγμένος καταρραγέντος ὑετοῦ. *Heraclid. Pontic.* Cæterùm observandum, legisse hîc *Heraclidem*, Αἱματοέσσας δὲ ψεκάδας ——.

Ver. 460. —τόν οἱ.] Quâ ratione, τὸ, ultimam hîc, etiam extra cæsuram, producat; item δὲ, *ver.* 475; & Αἴθωνα, *ver.* 488, & μιν, *ver.* 502; vide suprà ad ά, 51. *Al.* τόν ῥ' οἱ.

Ver. 461. Φθίσειν.] De hujus vocis prosodiâ, vide suprà ad β', 43, & 833.

Ἔνθ' ἤτοι Πάτροκλος μὲν ἀγακλειτὸν Θρασύμηλον,
Ὅς ῥ' ἠῢς θεράπων Σαρπηδόνος ἦεν ἄνακτος,
Τὸν βάλε νείαιραν κατὰ γαστέρα· λῦσε δὲ γυῖα.
Σαρπηδὼν δ' αὐτοῦ μὲν ἀπήμβροτε δουρὶ φαεινῷ,
Δεύτερος ὁρμηθείς· ὁ δὲ Πήδασον οὔτασεν ἵππον
Ἔγχει δεξιὸν ὦμον· ὁ δ' ἔβραχε θυμὸν ἀΐσθων·
Κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
Τὼ δὲ διαστήτην, κρίγε δὲ ζυγόν, ἡνία δέ σφι
Σύγχυτ', ἐπειδὴ κεῖτο παρήορος ἐν κονίῃσι.
Τοῖο μὲν Αὐτομέδων δουρικλυτὸς εὕρετο τέκμωρ,
Σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ,
Ἀΐξας ἀπέκοψε παρήορον· οὐδ' ἐμάτησε.
Τὼ δ' ἰθυνθήτην, ἐν δὲ ῥυτῆρσι τάνυσθεν·
Τὼ δ' αὖτις συνίτην ἔριδος πέρι θυμοβόροιο.
Ἔνθ' αὖ Σαρπηδὼν μὲν ἀπήμβροτε δουρὶ φαεινῷ,
Πατρόκλου δ' ὑπὲρ ὦμον ἀριστερὸν ἤλυθ' ἀκωκὴ
Ἔγχεος, οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν· ὁ δ' ὕστερος ὤρνυτο χαλκῷ
Πάτροκλος· τοῦ σ' οὐχ ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρός,

Tum Patroclus quidem inclytum Thrasymelum,
Qui strenuus famulus Sarpedonis erat regis,
Hunc *(inquam)* percussit imum ad ventrem; solvitque membra.
Sarpedon verò à *Patroclo* quidem aberravit hastâ fulgenti,
Secundus impetum faciens; at Pedasum vulneravit equum
Hastâ dextrum *in* humerum: is autem gemuit animam expirans;
Decidítque in pulvere ejulans, avolavitque anima.
Duo autem *reliqui equi* dissultabant; crepuitque jugum, habenæque ipsis
Confundebantur, quoniam jacebat equus-exterioris lori in pulveribus.
At hujus-rei quidem Automedon hastâ-inclytus invenit finem;
Educto *nempè* longo ense robusto à femore,
Insurgens abscidit equum *ipsum* extra-jugalem; neque segnitèr-agebat.
Itaque *bini equi iterùm* aptè-compositi-stabant, inque habenis directi-erant:
Patroclus verò & *Sarpedon* rursus congressi-sunt pugnâ in exitiosâ.
Tum Sarpedon quidem aberravit hastâ fulgenti,
Patroclique supra humerum sinistrum abiit cuspis
Hastæ, neque percussit ipsum: posterior autem irruit ære
Patroclus: hujus autem non irritum telum effugit manu,

Ver. 463. —Θρασύμηλον] Ita ex duobus MSS edidit *Barnesius.* Atque ita in Commentario legit *Eustathius.* *Al.* Θρασυμήδην. At *Nestoris* filio nomen erat *Thrasymedes,* suprà ί, 81. Quare Θρασύμηλον videtur potior Lectio.

Ver. 469. — ἐν κονίῃσι.] Vide suprà ad ν', 508.

Ver. 470. — κρίγε.] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 471. — παρήορος.] Vide suprà ad ver. 152.

Ver. 473. Σπασσάμενος.] Ita edidit *Barnesius.* *Vulgg.* Σπασάμενος. Minùs rectè. Primam enim corripit.

Ver. 474. Ἀΐξας ἀπέκοψε.] Vide suprà ad θ', 87.

Ver. 478. — ἤλυθ'.] Vide suprà ad ί, 454; & ad ά, 37.

Ver. 479. — ὤρνυτο.] Vide suprà ad ψ', 260.

Ver. 480. — τοῦ δ' οὐχ ἅλιον βέλος.]
At non hoc telum, mea quod vi dextera versat,
Effugies. ——— *Æn.* IX, 747.

Ἀλλ' ἔβαλ', ἔνθ' ἄρα τε φρένες ἔρχαται ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ·
Ἤριπε δ', ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν, ἢ ἀχερωΐς,
Ἠὲ πίτυς βλωθρὴ, τήν τ' οὔρεσι τέκτονες ἄνδρες
Ἐξέταμον πελέκεσσι νεήκεσι, νήϊον εἶναι·
Ὣς ὁ πρόσθ' ἵππων καὶ δίφρου κεῖτο τανυσθεὶς,
Βεβρυχὼς, κόνιος δεδραγμένος αἱματοέσσης.
Ἠΰτε ταῦρον ἔπεφνε λέων ἀγέληφι μετελθὼν,
Αἴθωνα, μεγάθυμον ἐν εἰλιπόδεσσι βόεσσιν,
Ὤλετό τε στενάχων ὑπὸ γαμφηλῇσι λέοντος·
Ὣς ὑπὸ Πατρόκλῳ Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων
Κτεινόμενος μενέαινε, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον·
Γλαῦκε πέπον, πολεμιστὰ μετ' ἀνδράσι, νῦν σε μάλα χρὴ
Αἰχμητήν τ' ἔμεναι, καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν.
Νῦν τοι ἐελδέσθω πόλεμος κακὸς, εἰ θοός ἐσσι.
Πρῶτα μὲν ὄτρυνον Λυκίων ἡγήτορας ἄνδρας,
Πάντη ἐποιχόμενος, Σαρπηδόνος ἀμφιμάχεσθαι·
Αὐτὰρ ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἐμεῦ πέρι μάρναο χαλκῷ.
Σοὶ γὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα κατηφείη καὶ ὄνειδος

Sed percussit, ubi utique præcordia complectuntur densum cor:
Cecidit autem, sicut quandò aliqua quercus cadit, vel populus,
Vel pinus alta, quam in montibus fabri
Exciderunt securibus recens-exacutis, navale-lignum ut sit:
Sic ille ante equos & currum jacebat porrectus,
Dentibus-frendens, pulvere manibus-prehenso sanguinolento.
Veluti taurum interficit leo armento superveniens,
Fulvum, magnanimum inter flexipedes boves,
Peritque *is* gemens sub maxillis leonis;
Sic à Patroclo Lyciorum ductor clypeatorum
Interfectus indignante-animâ-gemebat, charúmque nomine vocabat socium:
" Glauce charissime, bellator inter viros, nunc te admodùm oportet
" Pugnacémque esse, & audacem bellatorem:
" Nunc tibi cordi-fit pugna gravis, si prælio-impiger es.
" Primùm quidem adhortare Lyciorum ductores viros,
" Quaquaversùm obiens, pro Sarpedone præliari:
" Quin deinceps & ipse super me pugnes ære.
" Tibi enim ego etiam posthàc pudor & opprobrium

Ver. 481. — ἔρχαται.] Καθείργνυνται. *Eustath.* Nempe ab εἴργω, non ab ἔρχομαι, deducitur ἔρχαται; ut rectè hîc annotavit *Barnesius*.

Ver. 482. Ἤριπε δ', ὡς ὅτε τις — πίτυς.] Vide suprà ad ν', 389.

Concidit; ut quondam cava concidit, aut Erymantho,
Aut Idâ in magnâ, radicibus eruta pinus. *Æn.* V, 448.

Ver. 483. — τήν τ'.] *Quam scilicèt* —.

Ver. 485. Ὣς ὁ — κεῖτο τανυσθεὶς, Βεβρυχὼς, κόνιος δεδραγμένος αἱματοέσσης.]

——— cadit atque cruentam
Mandit humum, moriensque suo se in vulnere versat. *Æn.* XI, 669.

Ver. 488. — ἐν εἰλιπόδεσσι.] *Al.* ἐπ' εἰλιπόδεσσι.

Ver. 491. Κτεινόμενος.] *Quum interficeretur.*

Ver. 495. — ὄτρυνον.] Vide suprà ad ν', 44.

Ver. 496. Πάντη ἐποιχόμενος.] Cod. *Harleian.* Πάντας ἐποιχόμενος. Sed & iterùm occurrit Πάντη ἐποιχόμενος, infrà *ver.* 533.

Ἔσσομαι ἤματα πάντα διαμπερὲς, εἴ κέ μ' Ἀχαιοὶ
Τεύχεα συλήσωσι, νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα.
Ἀλλ' ἔχεο κρατερῶς, ὄτρυνε δὲ λαὸν ἅπαντα.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψεν,
Ὀφθαλμοὺς, ῥῖνάς θ'· ὁ δὲ λὰξ ἐν στήθεσι βαίνων,
Ἐκ χροὸς εἷλκε δόρυ, προτὶ δὲ φρένες αὐτῷ ἕποντο·
Τοῖο δ' ἅμα ψυχήν τε, καὶ ἔγχεος ἐξέρυσ' αἰχμήν.
Μυρμιδόνες δ' αὐτοῦ σχέθον ἵππους φυσιόωντας
Ἱεμένους φοβέεσθαι, ἐπεὶ λίπον ἅρματ' ἀνάκτων.
Γλαύκῳ δ' αἰνὸν ἄχος γένετο φθογγῆς ἀΐοντι·
Ὠρίνθη δέ οἱ ἦτορ, ὅτ' οὐ δύνατο προσαμῦναι.
Χειρὶ δ' ἑλὼν ἐπίεζε βραχίονα· τεῖρε γὰρ αἰνῶς
Ἕλκος, ὃ δή μιν Τεῦκρος ἐπεσσύμενον βάλεν ἰῷ,
Τείχεος ὑψηλοῖο ἀρὴν ἑτάροισιν ἀμύνων.
Εὐχόμενος δ' ἄρα εἶπεν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι·
Κλῦθι, ἄναξ, ὅς που Λυκίης ἐν πίονι δήμῳ

" Ero dies omnes perpetuò, si quidem mihi Achivi
" Arma detraxerint, in hoc ad naves certamine interfecto.
" Verùm capesse *pugnam* strenuè, adhortareque populum omnem.
Sic ipsum locutum finis mortis texit,
Oculos, narésque; *Patroclus* nempè, calce pectoribus impresso,
E corpore traxit hastam, præcordiáque ipsam *adhærentia* sequebantur;
Ejúsque simul animámque, & hastæ evulsit cuspidem.
Myrmidones autem illic detinuerunt *ejus* equos anhelantes,
Cupientes fugere, postquam reliquissent currus dominorum *suorum*.
Glauco verò gravis dolor ortus est vocem *amici* audienti:
Commotum autem est ei cor, quòd non posset opem-ferre.
Manu autem prehendens *eum* stringebat *sibi* brachium: affligebat enim eum graviter
Vulnus, quod jam ei Teucer irruenti inflixerat sagittâ,
E muro excelso malum à sociis propulsans.
Precans autem dixit longè-jaculanti Apollini:
" Exaudi, rex, qui alicubi Lyciæ in opulento populo

Ver. 500. — νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα.] Vituperat hîc *Homerum Terrassonus*, quòd *Sarpedonem*, etsi longè à navibus absentem, tamen *medias se inter naves occidisse* dicentem introducat. " Les Commentateurs " (inquit) " — ont dit là dessus, que Sarpedon rêvoit, " etant à l'article de la mort. — Ainsi, Homére n'a point d'autre raison pour faire " dire à Sarpedon qu'il meurt au milieu des " vaisseaux, quoiqu'il fut bien loin de là; " sinon que c'est un vers tout fait, une formule employé au 15e Livre, au sujet de " Caletor tué effectivement au milieu des " vaisseaux; νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα. 6, 428." *Dissertat. sur l'Iliade, Part. IV. cap.* 6. Verùm, ut opinor, " νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα" utrobique, non est, " *medias inter naves,*" sed " *in certamine de navibus, stratum.*" Atque ita hîc accipit Dna *Dacier*; " Il me " paroît que ——— νεῶν ἐν ἀγῶνι peut signifier fort naturellement, *à l'attaque des* " *vaisseaux.*" Alteram tamen explicandi rationem sequitur *Eustathius*, Τὸ δὲ, " νεῶν " ἐν ἀγῶνι πεσόντα," μιμητικῶς ἔψευσται· ἔξω μὲν γὰρ καὶ τῆς τάφρου ἐν τῷ πεδιάδι πέπτωκε, καὶ οὐκ ἐν τοῖς ἀθροίσμασι καὶ τῇ ἀγορᾷ τῶν νεῶν. Ὁ δὲ ἢ ὡς τεταραγμένος τὸ φρονεῖν, ἄλλως λέγει· ἤδη γὰρ πρὸς τῷ θνήσκειν ἐστί.

Ver. 502. — τέλος θανάτοιο κάλυψεν Ὀφθαλμούς.]

Olli dura quies oculos & ferreus urget
Somnus: in æternam clauduntur lumina noctem. *Æn.* XII, 309.

Ver. 510. — αἰνῶς.] *Al.* αὐτόν.

Ver. 511. — ὃ δή μιν Τεῦκρος ἐπεσσύμενον βάλεν ἰῷ.] Suprà, μ', 387.

Ver. 513. — ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι·] Cod. *Harleian*, ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα.

 Ver. 515.

Εἷς, ἢ ἐνὶ Τροίῃ· δύνασαι δὲ σὺ πάντοσ' ἀκούειν
Ἀνέρι κηδομένῳ, ὡς νῦν ἐμὲ κῆδος ἱκάνει.
Ἕλκος μὲν γὰρ ἔχω τόδε καρτερὸν, ἀμφὶ δέ μοι χεὶρ
Ὀξείῃς ὀδύνῃσιν ἐλήλαται, οὐδέ μοι αἷμα
Τερσῆναι δύναται· βαρύθει δέ μοι ὦμος ὑπ' αὐτοῦ·
Ἔγχος δ' οὐ δύναμαι σχεῖν ἔμπεδον, οὐδὲ μάχεσθαι
Ἐλθὼν δυσμενέεσσιν· ἀνὴρ δ' ὤριστος ὄλωλε,
Σαρπηδὼν, Διὸς υἱός· ὁ δ' οὐδ' ᾧ παιδὶ ἀμύνει.
Ἀλλὰ σὺ πέρ μοι, ἄναξ, τόδε καρτερὸν ἕλκος ἄκεσσαι,
Κοίμησον δ' ὀδύνας, δὸς δὲ κράτος, ὄφρ' ἑτάροισι
Κεκλόμενος Λυκίοισιν ἐποτρύνω πολεμίζειν·
Αὐτός τ' ἀμφὶ νέκυι κατατεθνειῶτι μάχωμαι.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων·
Αὐτίκα παῦσ' ὀδύνας, ἀπὸ δ' ἕλκεος ἀργαλέοιο
Αἷμα μέλαν τέρσηνε, μένος δέ οἱ ἔμβαλε θυμῷ.
Γλαῦκος δ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ, γήθησέν τε,

" Es, vel in Trojâ: potes autem tu undecunque auscultare
" Viro dolenti, sicut nunc me dolor invadit.
" Vulnus enim habeo hoc grave, undique autem mihi manus
" Acutis doloribus transfixa est, neque mihi sanguis
" Siccari potest; gravatur autem mihi humerus per ipsum:
" Hastam autem non possum sustinere firmitèr, neque pugnare
" Congressus cum hostibus: Vir autem fortissimus periit,
" Sarpedon, Jovis filius: ille verò nè suo quidem filio opem-fert.
" Sed tu saltem mihi rex huic gravi vulneri medere;
" Sopi autem dolores, præbéque vires; ut socios
" Adhortans Lycios excitem ad pugnandum;
" Ipséque de cadavere mortuo pugnem.
Sic dixit precans; hunc autem exaudivit Phœbus Apollo:
Statim sedavit dolores, à vulnere autem gravi
Sanguinem atrum siccavit, fortitudinémque immisit animo.
Glaucus autem agnovit suâ mente, lætatúsque est,

Ver. 515. — δύνασαι δὲ σύ.] Ita ex uno MS edidit *Barnesius*. *Al.* δύνασαι δέ τε.

Ver. 518, 521. — ἐλήλαται —— ὤλωλε.] Vide suprà ad κ', 186, 187; & ad ά, 37.

Ver. 521. — ἀνὴρ δ' ὃς ἄριστος.] Cod. *Harleian.* ἀνὴρ δ' ὃς ἄριστος.

Ver. 523. — ἕλκος.] Cod. *Harleian.* ἄλγος.

Ver. 524. Κοίμησον.] Ita edidit *Barnesius* ex ξ', 236. *Al.* Κοίμισον· ut opinor, minùs rectè: Vide suprà ad ά, 140. Cæterùm Codex *Harleianus* hîc legit Κοίμισσον.

Ver. 526. — ἀμφὶ νέκυι.] Malè hîc *Barnesius*; " Pes (inquit) *Proceleusmaticus* pro " *Anapæsto*." Quasi scilicet syllabæ duæ κυϊ in unam facilè coalescere non possent. Vide suprà ad *ver.* 321.

Ibid. — νέκυι κατατεθνειῶτι.] Non esse hoc ταυτολόγον ex Scriptoribus Tragicis liquet, quorum locutio Sermoni propior est:

Οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ κατθανὼν νέκυς.
Sophocl. Antig. 525.

Ibid. — κατατεθνειῶτι.] Vide suprà ad ά, 265; ad β, 818; & ad ζ, 464.

Ver. 527. Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.]

Dixit: opemque Dei non cassa in vota vocavit. *Æn.* XII, 780.

Ver. 528. Αὐτίκα παῦσ' ὀδύνας.]

——— fubitoque omnis de corpore fugit
Quippe dolor, omnis stetit imo vulnere sanguis.
——— atque novæ rediere in pristina vires. *Æn.* XII, 421.

Ver. 534.

Ὅττι οἱ ὦκ' ἤκουσε μέγας θεὸς εὐξαμένοιο.
Πρῶτα μὲν ὤτρυνεν Λυκίων ἡγήτορας ἄνδρας,
Πάντη ἐποιχόμενος, Σαρπηδόνος ἀμφιμάχεσθαι.
Αὐτὰρ ἔπειτα μετὰ Τρῶας κίε, μακρὰ βιβάσθων,
Πουλυδάμαντ' ἐπὶ Πανθοΐδην, καὶ Ἀγήνορα δῖον·
Βῆ δὲ μετ' Αἰνείαν τε, καὶ Ἕκτορα χαλκοκορυστὴν,
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἕκτορ, νῦν δὴ πάγχυ λελασμένος εἰς ἐπικούρων,
Οἳ σέθεν εἵνεκα, τῆλε φίλων, καὶ πατρίδος αἴης,
Θυμὸν ἀποφθινύθουσι· σὺ δ' οὐκ ἐθέλεις ἐπαμύνειν.
Κεῖται Σαρπηδὼν, Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων,
Ὃς Λυκίην εἴρυτο δίκῃσί τε καὶ σθένεϊ ᾧ·
Τὸν δ' ὑπὸ Πατρόκλῳ δάμασ' ἔγχεϊ χάλκεος Ἄρης.
Ἀλλὰ, φίλοι, πάρστητε, νεμεσσήθητε δὲ θυμῷ,
Μὴ ἀπὸ τεύχε' ἕλωνται, ἀεικίσσωσι δὲ νεκρὸν
Μυρμιδόνες, Δαναῶν κεχολωμένοι, ὅσσοι ὄλοντο,
Τοὺς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἐπέφνομεν ἐγχείῃσιν.
Ὣς ἔφατο· Τρῶας δὲ κατακρῆθεν λάβε πένθος
Ἄσχετον, οὐκ ἐπιεικτὸν, ἐπεί σφισιν ἕρμα πόληος
Ἔσκε, καὶ ἀλλοδαπός περ ἐών· πολέες γὰρ ἅμ' αὐτῷ

Quòd se citò exaudiverat magnus deus precatum.
Primùm quidem excitavit Lyciorum ductores viros,
Quaquaversùm obiens, *ut* super Sarpedone præliarentur.
Deinde verò Troas accersitum ibat, magnis-passibus gradiens,
Polydamanta ad Panthœdem & Agenora nobilem :
Accersitum etiam ivit Æneámque & Hectorem ære-armatum,
Propè autem stans verbis alatis allocutus est :
" Hector, nunc jam omninò oblitus es sociorum,
" Qui te propter, procul ab amicis, & patriâ terrâ,
" Animam deperdunt : tu verò non vis malum propulsare.
" Jacet Sarpedon, Lyciorum ductor clypeatorum,
" Qui Lyciam tuebatur júsque-dicendo & virtute suâ ;
" Hunc utique sub Patroclo domuit hastâ æreus Mars.
" Sed, amici, adeste, indignaminique animo,
" Ne arma abstulerint, indignisque modis acceperint mortuum
" Myrmidones, de Danais irati, quotquot perierunt,
" Quos apud naves veloces interfecimus hastis.
Sic dixit : Trojanos verò prorsùs occupavit dolor
Intolerabilis, cedere-nescius ; quippe ipsis columen urbis
Erat, alienigena licèt existens : Multæ enim illum

Ver. 534. — μακρὰ βιβάσθων.] Vide suprà ad γ́, 22.

Ver. 537. — ἱστάμενος ἔπεα.] Quâ ratione, ἱστάμενος, hîc ultimam producat ; item Αἴαντε, *ver.* 556 ; & ὤμοιϊν, *ver.* 560 ; & Ἀχαιοῖ, *ver.* 575 ; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 540. — ἀποφθινύθουσι.] Vide suprà ad β́, 43.

Ibid. — ἐπαμύνειν.] *Al.* ἐπαμύναι.

Ver. 545—559. —— ἀεικίσσωσι —— & ἀεικισσαίμεθ'.] Rectè (ut opinor) cum duplici σ. Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 548. — κατακρῆθεν.] —— Κατάκρηθεν, ἤγουν κατάκρας, ὡς ἀλλαχοῦ κεῖται· ἢ κατακρῆθεν προσπαρεστασμένως ἀντὶ τοῦ κατὰ κάρηθεν, ἢ ἐν συγκοπῇ κατακρῆθεν, ὅ ἐστι κατὰ κεφαλῆς λάβε πένθος. *Eustath.*

Λαοὶ ἕποντ', ἐν δ' αὐτὸς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Βὰν δ' ἰθὺς Δαναῶν λελιημένοι· ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἕκτωρ, χωόμενος Σαρπηδόνος· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Ὦρσε Μενοιτιάδαο Πατρόκλῆος λάσιον κῆρ·
Αἴαντε πρώτω προσέφη, μεμαῶτε καὶ αὐτώ·
Αἴαντε, νῦν σφῶϊν ἀμυνέσθαι φίλον ἔστω,
Οἷοί περ πάρος ἦτε μετ' ἀνδράσιν, ἢ καὶ ἀρείους.
Κεῖται ἀνὴρ, ὃς πρῶτος ἐσήλατο τεῖχος Ἀχαιῶν,
Σαρπηδών· ἀλλ' εἴ μιν ἀεικισαίμεθ' ἑλόντες,
Τεύχεά τ' ὤμοιϊν ἀφελοίμεθα, καί τιν' ἑταίρων
Αὐτοῦ ἀμυνομένων δαμασαίμεθα, νηλέϊ χαλκῷ.
Ὣς ἔφαθ'· οἳ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενέαινον.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας,
Τρῶες καὶ Λύκιοι, καὶ Μυρμιδόνες, καὶ Ἀχαιοὶ,
Σύμβαλον ἀμφὶ νέκυϊ κατατεθνειῶτι μάχεσθαι,
Δεινὸν ἀΰσαντες· μέγα δ' ἔβραχε τεύχεα φωτῶν.
Ζεὺς δ' ἐπὶ νύκτ' ὀλοὴν τάνυσε κρατερῇ ὑσμίνῃ,
Ὄφρα φίλῳ περὶ παιδὶ μάχης ὀλοὸς πόνος εἴη·
Ὦσαν δὲ πρότεροι Τρῶες ἑλίκωπας Ἀχαιούς·

Copiæ ſequebantur, inter quas ipſe fortiſſimus erat in pugnâ.
Ibant autem rectà in Danaos ardentes: præibátque ipſis
Hector, iratus de Sarpedone: At Achivos
Concitabat *ad certamen* Menœtiadæ Patrocli animoſum cor:
Ajaces primos allocutus eſt, animis-incitatos etiam per ſe:
" Ajaces, jam vobis hoſtes propulſare cordi ſit,
" Quales quidem anteà eratis inter viros, vel & fortiores,
" Jacet vir, qui primus inſiliit in murum Achivorum,
" Sarpedon; ſed ô ſi ipſum contumeliâ-afficere potuerimus ablatum,
" Armáque ab humeris auferre, & aliquem ſociorum
" Ab eo *nos* propulſantium domare ſævo ære.
Sic dixit: Hi verò etiam per-ſe *hoſtes* arcere promptis-erant-animis.
Poſtquam autem utrinque firmârant phalangas,
Trojani & Lycii, & Myrmidones & Achivi;
Concurrerunt ſuper cadavere mortuo pugnaturi,
Horrendùm clamantes: ingenti autem fragore ſonuerunt arma virorum.
Jupiter verò noctem perniciosam extendit ſuper aſperâ pugnâ,
Ut dilecto de filio pugnæ pernicioſus labor eſſet.
Moverunt autem loco priores Trojani nigros-oculis Achivos:

Ver. 552. — ἦρχε δ' ἄρα.] *Præibatque, ut ſolitus eſt.*

Ver. 553. — μεμαῶτε.] Vide ſuprà ad ν', 46.

Ver. 556. Αἴαντε, νῦν σφῶϊν —— Οἷοί περ πάρος ἦτε.]

——— nunc illas promite vires,
Nunc animos, quibus in Gætulis ſyrtibus uſi. *Æn.* V, 191.

Ver. 558. Κεῖται ἀνὴρ, ὃς πρῶτος.]

—— Cadit ipſe Tolumnius augur,
Primus in adverſos telum qui torſerat hoſtes. *Æn.* XII, 461.

Ver. 563. — ἐκαρτύναντο.] De hujus vocis proſodiâ, vide ſuprà ad λ', 215.

Ver. 565. — νέκυϊ κατατεθνειῶτι.] Vide ſuprà ad *ver.* 526; & ad β', 818.

Ver. 566. — μέγα δ' ἔβραχε τεύχεα φωτῶν.]

——————— & arma
Horrendum ſonuere. — *Æn.* IX, 731.

Cæterùm de voce, ἔβραχε, & ſimilibus; vide ſuprà ad δ', 125, & 455.

Ver. 570.

Βλῆτο γὰρ οὔτι κάκιστος ἀνὴρ μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
Υἱὸς Ἀγακλῆος μεγαθύμου, δῖος Ἐπειγεύς,
Ὅς ῥ' ἐν Βουδείῳ εὖ ναιομένῳ ἤνασσε
Τοπρίν· ἀτὰρ τότε γ' ἐσθλὸν ἀνεψιὸν ἐξεναρίξας
Ἐς Πηλῆ' ἱκέτευσε, καὶ ἐς Θέτιν ἀργυρόπεζαν·
Οἱ δ' ἅμ' Ἀχιλλῆϊ ῥηξήνορι πέμπον ἕπεσθαι
Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.
Τόν ῥα τόθ' ἁπτόμενον νέκυος βάλε φαίδιμος Ἕκτωρ
Χερμαδίῳ κεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη
Ἐν κόρυθι βριαρῇ· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ νεκρῷ
Κάππεσεν, ἀμφὶ δέ μιν θάνατος χύτο θυμοραϊστής.
Πατρόκλῳ δ' ἄρ' ἄχος γένετο φθιμένου ἑτάροιο·
Ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων, ἴρηκι ἐοικὼς
Ὠκέϊ, ὅς τ' ἐφόβησε κολοιούς τε, ψῆράς τε·
Ὣς ἰθὺς Λυκίων, Πατρόκλεις ἱπποκέλευθε,
Ἔσσυο καὶ Τρώων· κεχόλωσο δὲ κῆρ, ἑτάροιο.
Καί ῥ' ἔβαλε Σθενέλαον, Ἰθαιμένεος φίλον υἱόν,
Αὐχένα χερμαδίῳ, ῥῆξεν δ' ἀπὸ τοῖο τένοντας.
Χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ.

Percussus enim erat nequaquam ignavissimus vir inter Myrmidonas,
Filius Agaclei magnanimi, nobilis Epigeus,
Qui in Budio benè-habitato imperabat
Anteà: sed tunc strenuum consobrinum cùm occidisset,
Ad Peleum venit-supplex, & ad Thetin argenteis-pedibus-decoram:
Hi autem unà cum Achille hostium-agmina-perrumpente miserunt comitem
Ilium ad generosis-equis-fœcundam, ut adversus Trojanos pugnaret.
Hunc quidem tunc manum-injicientem cadaveri percussit illustris Hector
Saxo caput: illud verò in-duas-partes totum diffissum est
In casside validâ; is itaque pronus super cadavere
Decidit, ipsúmque mors circumfusa est exitialis.
Patroclo autem dolor ortus est de interfecto socio;
Rectà verò prorupit per primos pugnatores, accipitri similis
Veloci, qui fugatos-persequitur graculósque, sturnósque:
Sic rectà-in Lycios, Patrocle equestris,
Ruisti & Trojanos; iratus nempè eras corde, de socio.
Et percussit Sthenelaum, Ithæmenei dilectum filium,
Cervicem saxo, abrupitque ejus tendines.
Cesserunt autem retrò & primi-pugnatores & illustris Hector.

Ver. 570. Βλῆτο γὰρ οὔτι κάκιστος ἀνήρ.] Ἡ ἀπόφασις τῇ καταφάσει πολὺ μὲν τὸ ἴσον δύναται, πολὺ δὲ τὸ πλεῖον. *Hermogenes περὶ μεθόδου δεινότητος, cap.* 37. Vide suprà ad ή, 11; & ad ά, 330.

Ver. 571. — Ἐπειγεύς.] Cod. *Harleian.* [illegible].

Ver. 572. — *ἤνασσε.*] Vide suprà ad *ver.* 172.

Ver. 575. Οἱ δ' ἅμ' Ἀχιλλῆϊ.] Vide suprà ad ν', 324.

Ver. 577. Τόν ῥα.] *Hunc, inquam* ——

Ver. 578. — ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη.]

—— atque illi partibus æquis
Huc caput atque illuc humero ex utroque pependit. *Æn.* IX, 755.

Ver. 579. — *ἄρα.*] *Ut ex tali vulnere necesse erat.*

Ver. 581. — φθιμένου.] De syllabâ φθι correptâ, vide suprà ad β', 43; & ad ά, 309, & 314.

Ver. 583. — κολοιούς τε ψῆράς τε.] "Illud "verò

Ὅσση δ' αἰγανέης ῥιπὴ ταναοῖο τέτυκται,
Ἥν ῥά τ' ἀνὴρ ἀφέῃ πειρώμενος ἢ ἐν ἀέθλῳ,
Ἠὲ καὶ ἐν πολέμῳ, δηΐων ὑπὸ θυμοραϊστέων·
Τόσσον ἐχώρησαν Τρῶες, ὤσαντο δ' Ἀχαιοί.
Γλαῦκος δὲ πρῶτος, Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων,
Ἐτράπετ', ἔκτεινεν δὲ Βαθυκλῆα μεγάθυμον,
Χάλκωνος φίλον υἱὸν, ὃς Ἑλλάδι οἰκία ναίων,
Ὄλβῳ τε πλούτῳ τε μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσι.
Τὸν μὲν ἄρα Γλαῦκος, στῆθος μέσον, οὔτασε δουρὶ,
Στρεφθεὶς ἐξαπίνης, ὅτε μιν κατέμαρπτε διώκων·
Δούπησεν δὲ πεσών· πυκινὸν δ' ἄχος ἔλλαβ' Ἀχαιοὺς,
Ὡς ἔπεσ' ἐσθλὸς ἀνήρ, μέγα δὲ Τρῶες κεχάροντο·
Σταν δ' ἀμφ' αὐτὸν ἰόντες ἀολλέες· οὐδ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
Ἀλκῆς ἐξελάθοντο, μένος δ' ἰθὺς φέρον αὐτῶν.
Ἔνθ' αὖ Μηριόνης Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστὴν
Λαόγονον, θρασὺν υἱὸν Ὀνήτορος, ὃς Διὸς ἱρεὺς
Ἰδαίου ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὣς, τίετο δήμῳ·

Quantus autem jaculi jactus longi est
Quod quidem vir emiserit connixus vel in certamine-ludi;
Vel etiam in pugnâ, hostes propter animam-perdentes:
Tantum recesserunt Trojani; locóque moverunt *eos* Achivi.
Glaucus autem primus, Lyciorum ductor clypeatorum,
Conversus est, interfecitque Bathyclem magnanimum,
Chalconis dilectum filium, qui in Hellade domos habitans,
Opibúsque divitiisque excellebat inter Myrmidonas.
Hunc quidem Glaucus, pectore medio, vulneravit hastâ,
Conversus repentè, quandò ipsum jam-assequebatur insequens;
Fragorem verò *is* edidit cadens: Vehemens autem dolor cepit Achivos,
Quòd-ità ceciderat strenuus vir; admodùm verò Trojani gavisi sunt:
Steterunt verò circa ipsum progressi frequentes; neque sanè Achivi
Fortitudinis obliti sunt, sed vires rectà ferebant in eos.
Tum verò Meriones Trojanorum interfecit virum armis-acrem
Laogonum, audacem filium Onetoris, qui Jovis sacerdos
Idæi erat, deúsque veluti, honorabatur à populo:

"verò (*sc. verborum sonitum jucundiorem*) "cumprimis apud Homerum veteres grammatici annotaverunt: quòd quum dixisset quodam in loco κολοιούς τε ψῆράς τε, alio in loco non ψηρῶν τε sed ψαρῶν dixit; Τῶν δ' ὥστε ψαρῶν νέφος ἔρχεται ἠὲ κολοιῶν· (ρ΄, 755;) sequutus non communem, sed propriam in quoque vocis situ jucunditatem. Nam si alterum in alterius loco ponas, utrumque feceris sonitu insuave." *Gell. lib.* 13. *cap.* 19.

Ver. 589. — τέτυκται.] Vide suprà ad γ΄, 736; & ad δ΄, 37.

Ver. 591. — θυμοραϊστέων.] Pronunciabatur θυμοραϊστῶν.

Ver. 592. — Τρῶες, ὤσαντο.] Quâ ratione Τρῶες, hîc ultimam producit; item Βαθυκλῆα, *ver.* 594; & ὑπὸ *ver.* 607; & τι, *ver.* 636; vide suprà ad α΄, 51.

Ver. 594. Ἐτράπετ'.] Observandus hîc maximè propriùs *vocis mediæ* Usus: *Convertit se.* Vide suprà ad α΄, 199; & ad γ΄, 141.

Ibid. — Βαθυκλῆα.] Vide suprà ad ε΄, 265.

Ver. 597. — οὔτασε.] Vide suprà ad ν΄, 192; & ad δ΄, 140.

Ver. 599. Δούπησεν δὲ.] Vide suprà ad ν΄, 181.

Ver. 602. — ἐξελάθοντο.] *Al.* ἐκλελάθοντο.

Ver. 607.

Τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος· ὦκα δὲ θυμὸς
Ὤχετ' ἀπὸ μελέων, στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλεν.
Αἰνείας δ' ἐπὶ Μηριόνῃ δόρυ χάλκεον ἧκεν·
Ἔλπετο γὰρ τεύξεσθαι ὑπασπίδια προβιβῶντος·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος,
Πρόσσω γὰρ κατέκυψε, τὸ δ' ἐξόπιθεν δόρυ μακρὸν
Οὔδει ἐνισκίμφθη, ἐπὶ δ' οὐρίαχος πελεμίχθη
Ἔγχεος· ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης·
Αἰχμὴ δ' Αἰνείαο κραδαινομένη κατὰ γαίης
Ὤχετ', ἐπεί ῥ' ἅλιον στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ὄρουσεν.
Αἰνείας δ' ἄρα θυμὸν ἐχώσατο, φώνησέν τε·
Μηριόνη, τάχα κέν σε, καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα,
Ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε διαμπερὲς, εἴ σ' ἔβαλόν περ.
Τὸν δ' αὖ Μηριόνης δουρικλυτὸς ἀντίον ηὔδα·
Αἰνεία, χαλεπόν σε καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα,
Πάντων ἀνθρώπων σβέσσαι μένος, ὅς κέ σευ ἄντα
Ἔλθῃ ἀμυνόμενος· θνητὸς δέ νυ καὶ σὺ τέτυξαι.

Hunc percussit sub malâ & aure: confestim verò anima
Abiit è membris; horrendæque illum tenebræ occupârunt.
Æneas autem in Merionem hastam æream misit;
Sperabat enim *se* assecuturum sub-clypei-tegmine progredientem:
Sed ille quidem ex-adverso conspicatus evitavit æream hastam;
In anteriorem enim partem proclinavit, à tergo autem hasta longa
Solo infixa est, supráque pars-posterior quassabatur
Hastæ; tum deinde remisit impetum rapidè-actum *Mars*:
Cuspis adeò Æneæ vibrans in terram
Abiit; quippe incassùm robustâ è manu exilierat.
Æneas autem animo iratus est, dixitque:
" Merione, citò certè te, saltatorem quantumvis *egregium*,
" Hasta mea compescuisset in-perpetuum, si quidem te percussissem.
Illum verò Meriones hastâ-inclytus vicissim affatus est:
" Ænea, arduum *est*, te, fortis licèt *sis*,
" Omnium hominum extinguere robur, quicunque te contra
" Venerit propulsaturus; mortalis certè & tu es.

Ver. 607. — στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλεν.]
Immolat, ingentique umbrâ tegit ——
Æn. X, 541.

Ver. 610. — ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο.] Vide suprà ad ν', 404.

Ibid. — χάλκεον ἔγχος.] Vide suprà ad γ', 380.

Ver. 613. — ἀφίει μένος.] Vide suprà ad ν', 444.

Ver. 614, 615. Αἰχμὴ —— Ὤχετ' ——.] Versus hi duo, quos in uno MS deesse annotat *Barnesius*, desunt etiam in Codice *Harleiano*.

Ver. 615. — ἐπεὶ ῥ'.] *Quippe, ut dictum est,* —— *ver.* 610.

Ver. 617. Μηριόνη, τάχα κέν σε, καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα.] Ὅμηρος τὸν Μηριόνην οὐκ αἰσχῦναι βουλόμενος, ἀλλὰ κοσμῆσαι, ὀρχηστὴν προσεῖπε· καὶ οὕτως ἄρα ἐπίσημος ἦν καὶ γνώριμος ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχηστικῇ, ὥστε οὐχ οἱ Ἕλληνες μόνον ταῦτα ἠπίσταντο περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ οἱ Τρῶες αὐτοί, καίτοι πολέμιοι ὄντες. Ἑώρων γὰρ, οἶμαι, καὶ τὴν ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτοῦ κουφότητα, καὶ εὐρυθμίαν ἣν ἐξ ὀρχήσεως ἐκέκτητο. Φησὶ δὲ τὰ ἔπη ὧδέ πως,
" Μηριόνη, τάχα κέν σε, καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα,
" Ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε." *Lucian.* περὶ ὀρχήσεως.

Ver. 622. — θνητὸς δέ νυ καὶ σὺ τέτυξαι.]
—— mortali urgemur ab hoste
Mortales: totidem nobis animæque manusque.
Æn. X, 375.

Ver. 625

Εἰ καὶ ἐγώ σε βάλοιμι τυχὼν μέσον ὀξέϊ χαλκῷ,
Αἶψά κε, καὶ κρατερός περ ἐὼν καὶ χερσὶ πεποιθὼς,
Εὖχος ἐμοὶ δώης, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἐνένιπτε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός·
Μηριόνη, τί σὺ ταῦτα, καὶ ἐσθλὸς ἐὼν, ἀγορεύεις;
Ὦ πέπον, οὔτι Τρῶες ὀνειδείοις ἐπέεσι
Νεκροῦ χωρήσουσι, πάρος τινὰ γαῖα καθέξει·
Ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, ἐπέων δ', ἐνὶ βουλῇ·
Τῷ, οὔτι χρὴ μῦθον ὀφέλλειν, ἀλλὰ μάχεσθαι.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς.
Τῶν δ' ὥστε δρυτόμων ἀνδρῶν ὀρυμαγδὸς ὄρωρεν
Οὔρεος ἐν βήσσῃς, ἕκαθεν δέ τε γίνετ' ἀκουή·
Ὣς τῶν ὤρνυτο δοῦπος ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
Χαλκοῦ τε, ῥινοῦ τε, βοῶν τ' εὐποιητάων,
Νυσσομένων ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
Οὐδ' ἂν ἔτι φράδμων περ ἀνὴρ Σαρπηδόνα δῖον
Ἔγνω, ἐπεὶ βελέεσι, καὶ αἵματι, καὶ κονίῃσιν,
Ἐκ κεφαλῆς εἴλυτο διαμπερὲς ἐς πόδας ἄκρους.
Οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ὁμίλεον, ὡς ὅτε μυῖαι
Σταθμῷ ἔνι βρομέωσι περιγλαγέας κατὰ πέλλας,

" Si & ego te percussero assecutus medium acuto ære,
" Statim, strenuus licèt sis & manibus fretus,
" Gloriam mihi dederis, animam autem Plutoni equis-insigni.
Sic dixit: Hunc autem objurgavit Menœtii fortis filius:
" Merione, cur tu hæc, strenuus licèt, concionaris?
" O amice, neutiquam Trojani contumeliosis verbis
" A cadavere cedent, antequàm aliquem terra tenebit:
" In manibus enim finis pugnæ, verborum autem *finis* in concilio;
" Quapropter haudquaquam oportet verba multiplicare, sed pugnare.
Sic fatus, hic quidem præibat, ille verò unà sequebatur deo-par vir.
Horum autem veluti ligna-cædentium virorum fragor exoritur
Montis in saltibus, longéque exauditur:
Sic horum excitabatur strepitus à terrâ latè-patente,
Æréque, corióque, boúmque-tergoribus scitè-compositis,
Percussorum ensibúsque & hastis utrinque acutis.
Neque jam vel solers vir Sarpedona nobilem
Agnôsset; quippe telis & sanguine, & pulveribus,
A vertice obvolutus erat usque ad pedes imos.
Illi verò assiduè circa mortuum versabantur, ut quum muscæ
In stabulo murmurant lacte-plenas ad mulctras,

Ver. 625. —δώης.] *Al.* δοίης.
Ver. 628. —οὔτι Τρῶες.] Cod. *Harleian.* οὔ τι Τρῶες.
Ibid. —ὀνειδείοις ἐπέεσσι.] Ita edidit *Barnesius:* Quocum facit & Codex *Harleianus.* *Al.* ὀνειδίοις ἐπέεσσι. Sed, ut opinor, minùs rectè. Vide suprà ad ά, 519.
Ver. 633. —ὄρωρεν.] Vide suprà ad β', 810.
Ver. 635. —ὤρνυτο.] Vide suprà ad γ', 260.
Ibid. —δοῦπος.] Vide suprà ad δ', 455.
Ver. 642. —βρομέωσι.] Cod. *Harleian.* βρεμέωσι.
Ibid. —περιγλαγέας κατὰ πέλλας.] Πέλλα, ἀγγεῖον σκυφοειδὲς, πυθμένα ἔχον πλατύτερον, εἰς ὃ ἤμελγον τὸ γάλα. Ὅμηρος, " ὡς ὅτε " μυῖαι

Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει·
Ὣς ἄρα τοὶ περὶ νεκρὸν ὁμίλεον· οὐδέ ποτε Ζεὺς
Τρέψεν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης ὄσσε φαεινώ,
Ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς αἰὲν ὅρα, καὶ φράζετο θυμῷ
Πολλὰ μάλ' ἀμφὶ φόνῳ Πατρόκλου, μερμηρίζων,
Ἢ ἤδη κἀκεῖνον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
Αὐτοῦ ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνι φαίδιμος Ἕκτωρ
Χαλκῷ δῃώσῃ, ἀπό τ' ὤμων τεύχε' ἕληται·
Ἦ ἔτι καὶ πλεόνεσσιν ὀφέλλειεν πόνον αἰπύν.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι, δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Ὄφρ' ἠῢς θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
Ἐξαῦτις Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα χαλκοκορυστὴν
Ὤσαιτο προτὶ ἄστυ, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Ἕκτορι δὲ πρωτίστῳ ἀνάλκιδα θυμὸν ἐνῶρσεν·
Ἐς δίφρον δ' ἀναβὰς φύγαδ' ἔτραπε, κέκλετο δ' ἄλλους
Τρῶας φευγέμεναι· γνῶ γὰρ Διὸς ἱρὰ τάλαντα.
Ἔνθ' οὐδ' ἴφθιμοι Λύκιοι μένον, ἀλλ' ἐφόβηθεν
Πάντες, ἐπεὶ βασιλῆα ἴδον βεβλημένον ἦτορ,
Κείμενον ἐν νεκύων ἀγύρει· πολέες γὰρ ἐπ' αὐτῷ

Tempore in verno, quando lac vasa rigat:
Sic utique ii circa mortuum versabantur: Nec unquam Jupiter
Vertebat ab asperâ pugnâ oculos fulgentes,
Sed in ipsos usque aspiciebat, & consultabat animo
Multa admodùm de cæde Patrocli, anxiè-deliberans,
An jam & illum in asperâ pugnâ
Illic super deo-parem Sarpedonem illustris Hector
Ære cæderet, déque humeris arma auferret;
An adhuc etiam pluribus augeret laborem gravem.
Sic etiam ei cogitanti, visum est satius esse,
Ut strenuus famulus Pelidæ Achillis
Retrò Trojanos & Hectorem æreis-armis-acrem
Repelleret ad urbem, multorúmque animam eriperet.
Hectori autem primo imbellem animum immisit:
Currúque is conscenso in-fugam vertit-se, hortatúsque est cæteros
Trojanos fugere: agnovit enim Jovis sacras lances.
Tum verò nè fortes quidem Lycii sustinuerunt, sed in-fugam-versi-sunt
Omnes, regem enim viderunt vulneratum corde,
Jacentem in cadaverum acervo: multi enim super ipsum

" μέζας Σταθμοῦ ἐνερχομένοισιν εὐγλαγέας κατὰ
" πέλλας." *Athenæus, lib.* 11. *cap.* 13.

Ver. 644. —ἄρα.] *Ut diximus* —— ver. 641.

Ver. 647. —μερμηρίζων.]
—— animum nunc huc celerem, nunc
dividit illuc;
In partesque rapit varias, perque omnia
versat. *Æn.* IV, 285.

Ver. 652. Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι.]
Hæc alternanti potior sententia visa est.
ibid. 287.

Ver. 653. — Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.] Vide suprà ad *ά*, 1.

Ver. 654. — χαλκοκορυστὴν.] Vide suprà ad *β'*, 1.

Ver. 655. —πολέων.] Enuntiabatur, ac si scriptum fuisset πολῶν. Vide suprà ad *β'*, 811.

Ver. 656. — θυμὸν ἐνῶρσεν.] Cod. *Harleian.* θυμὸν ἐνῆκεν. *Al.* φῦζαν ἐνῆκεν.

Ver. 660.—βασιλῆα.] Vide suprà ad *ά*, 265.

Ibid. — βεβλημένον ἦτορ.] Ita ex MSS edidit *Barnesius*. *Al.* βεβλαμμένον ἦτορ. Codex *Harleianus* legit, δεδαϊγμένον ἦτορ.

Ver. 662.

Κάππεσον, εὖτ' ἔριδα κρατερὴν ἐτάνυσε Κρονίων.
Οἱ δ' ἄρ' ἀπ' ὤμοιιν Σαρπηδόνος ἔντε' ἕλοντο,
Χάλκεα, μαρμαίροντα, τὰ μὲν κοίλας ἐπὶ νῆας
Δῶκε φέρειν ἑτάροισι Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός.
Καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Εἰ δ' ἄγε νῦν, φίλε Φοῖβε, κελαινεφὲς αἷμα κάθηρον
Ἐλθὼν ἐκ βελέων Σαρπηδόνα, καί μιν ἔπειτα,
Πολλὸν ἄπο προφέρων, λοῦσον ποταμοῖο ῥοῇσι,
Χρῖσόν τ' ἀμβροσίῃ, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσον·
Πέμπε δέ μιν πομποῖσιν ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι,
Ὕπνῳ καὶ Θανάτῳ διδυμάοσιν, οἵ ῥά μιν ὦκα
Θήσουσιν Λυκίης εὐρείης πίονι δήμῳ·
Ἔνθα ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε, ἔται τε,
Τύμβῳ τε, στήλῃ τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα πατρὸς ἀνηκούστησεν Ἀπόλλων·
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἐς φύλοπιν αἰνήν·
Αὐτίκα δ' ἐκ βελέων Σαρπηδόνα δῖον ἀείρας,
Πολλὸν ἄπο προφέρων, λοῦσεν ποταμοῖο ῥοῇσι,
Χρῖσέν τ' ἀμβροσίῃ, περὶ δ' ἄμβροτα ἕσσε·

Deciderant, quandò certamen asperum intendebat Saturnius.
Illi verò ab humeris Sarpedonis arma abstulerunt,
Ærea, coruscantia, quæ quidem cavas ad naves
Dedit ferenda sociis Menœtii fortis filius.
Et tunc Apollinem allocutus est nubes-cogens Jupiter:
" Eja age nunc, dilecte Phœbe, atro sanguine purga
" Profectus è telorum-acervo *sublatum* Sarpedonem, & ipsum deindè,
" Procul illinc efferens, lava fluminis fluentis,
" Ungéque ambrosiâ, immortalibusque vestibus induito.
" Deducendum autem eum da deductoribus velocibus qui ferant,
" Somno & Morti gemellis, qui quidem eum celeritèr
" Ponent Lyciæ latæ *in* opulento populo:
" Ibi ei exequias-facient fratrésque familiarésque,
" Tumulóque cippóque: hic enim, honor est mortuorum.
Sic dixit: Neque patri non-fuit-dicto-audiens Apollo:
Descendit autem ab Idæis montibus ad pugnam gravem:
Statimque è telorum-acervo Sarpedonem nobilem sublatum,
Procul inde efferens lavit fluminis fluentis,
Unxitque ambrosiâ, immortalibúsque vestibus induit;

Ver. 662. —Κρονίων.] De prosodiâ vocis Κρονίων, Κρονίωνος, Κρονίονος; vide suprà ad ά, 397 & 265.

Ver. 666. — νεφεληγερέτα Ζεύς.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 667. Εἰ δ' ἄγε.] Vide suprà ad ί, 167.

Ver. 668. Ἐλθὼν ἐκ βελέων Σαρπηδόνα.] Cod. *Harleian.* Ἐλθὼν ἐκ μελέων Σαρπηδόνα, ——. Cæterùm scribendum hîc conjicit *Tho. Bentleius,* Ἕλκων ἐκ βελέων Σαρπηδόνα; ex *ver.* 678, 781, & ρ', 126.

Ver. 673. Θήσουσιν Λυκίης.] Cod. *Harleian.* Θήσουσ' ἐν Λυκίης; ut infrà, *ver.* 683. Κάτθεσαν ἐν Λυκίης ——.

Ver. 674, 675. Ἔνθα ἑ ταρχύσουσι —— τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.]

Interea socios inhumataque corpora terræ
Mandemus: qui solus honos Acheronte
sub imo est. *Æn.* XI, 22.

Πέμπε δέ μιν πομποῖσιν ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι,
Ὕπνῳ καὶ Θανάτῳ διδυμάοσιν· οἵ ῥά μιν ὦκα
Κάτθεσαν ἐν Λυκίης εὐρείης πίονι δήμῳ
Πάτροκλος δ' ἵπποισι καὶ Αὐτομέδοντι κελεύσας,
Τρῶας καὶ Λυκίας μετεκίαθε, καὶ μέγ' ἀάσθη,
Νήπιος· εἰ δὲ ἔπος Πηληϊάδαο φύλαξεν,
Ἦτ' ἂν ὑπεξέφυγε κῆρα κακὴν μέλανος θανάτοιο.
Ἀλλ' αἰεί γε Διὸς κρείσσων νόος, ἠέ περ ἀνδρῶν,
Ὅστε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην
Ῥηϊδίως, ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνησι μάχεσθαι·
Ὅς οἱ καὶ τότε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἀνῆκεν.
Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξας,
Πατρόκλεις, ὅτε δή σε θεοὶ θάνατόνδε κάλεσσαν;
Ἄδρηστον μὲν πρῶτα, καὶ Αὐτόνοον, καὶ Ἔχεκλον,
Καὶ Πέριμον Μεγάδην, καὶ Ἐπίστορα, καὶ Μελάνιππον·

Deducendum autem eum dedit deductoribus velocibus qui ferrent,
Somno & Morti gemellis: qui quidem eum celeritèr
Deposuerunt in Lyciæ latæ opulento populo.
Patroclus autem equos & Automedontem exhortatus,
Trojanos & Lycios insequebatur, & magnum accepit malum,
Demens: quòd si mandatum Pelidæ observâsset,
Certè effugisset fatum exitiale atræ mortis.
Sed semper Jovis validius consilium, quam hominum;
Qui & fortem virum in fugam vertit, & aufert victoriam
Facilè, etiam cum ipse excitaverit ad pugnandum:
Qui ei & tunc animum in pectoribus extimulavit.
Tum quem primum, quem & postremum interfecisti,
Patrocle, quandò jam te dii ad mortem vocârunt?
Adrestum quidem primùm, & Autonoum, & Echeclum,
Et Perimum Megadem, & Epistorem, & Melanippum:

Ver. 682. — *ἐά.*] *Ut jussi erant* ——

Ver. 685. — *ἀάσθη.*] Vide suprà ad *ί*, 116.

Ver. 686. Νήπιος.]

Infelix; qui —————— *Æn.* II, 345.

Ibid. — Πηληϊάδαο φύλαξεν.] Cod. *Harleian.* Πηληϊάδεω ἐφύλαξεν.

Ver. 688. Ἀλλ' αἰεί γε] Ita ex uno MS edidit *Barnesius.* Quam lectionem & probat *Henricus Stephanus* ad *ῥ*, 176. *Al.* Ἀλλ' αἰεί τε.

Ibid. — ἠέ περ ἀνδρῶν.] Cod. *Harleian.* ἠέ περ ἀνδρός. *Al.* αἰγιόχοιο.

Ver. 689, 690. Ὅστε καὶ —————— ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνησι μάχεσθαι.] *Al.* ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μαχέσασθαι. *Al.* ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει. *Henricus Stephanus* legendum censet, ὁτὲ δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μαχέσασθαι, itáque explicat: "*Sed semper Jovis sententia superior est sententiâ hominum, quippe qui strenuum etiam virum terret, adeò ut ei victoriam facilè auferat; aliàs verò ad pugnam accendit.*" Quod (ut & ipse annotat,) meliùs cum sequente, "Ὅς οἱ καὶ τότε, &c." congruit: Itémque, ubi iterùm occurrunt iidem hi duo versus, *Il.* *ῥ*, 177, 178; Codices omnes habent, ἐποτρύνει μαχέσασθαι, nec ullus intellectui ambiguo est locus. Cæterùm hos duos versus in quibusdam codicibus deesse annotat *Eustathius*: Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων μετὰ τὸ, "κρείσσων νόος ἠέπερ ἀνδρῶν," οὐ κεῖνται οἱ ἀναγεγραμμένοι ἐφεξῆς δύο γνωμικοὶ στίχοι, ἀλλὰ μόνος εἷς οὗτος, "Ὅς οἱ καὶ τότε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἀνῆκε."

Ver. 691. Ὅς οἱ.] Vide suprà ad *ά*, 51.

Ibid. — ἀνῆκεν.] Cod. *Harleian.* ἐνῆκεν.

Ver. 692. Ἔνθα τίνα πρῶτον.]

Quem telo primum, quem postremum aspera virgo
Dejicis? —————— *Æn.* XI, 664.

Ver. 694. — Ἔχεκλον.] Cod. *Harleian.* Ὀπίτην.

Αὐτὰρ ἔπειτ' Ἔλασον, καὶ Μούλιον, ἠδὲ Πυλάρτην·
Τοὺς ἕλεν· οἱ δ' ἄλλοι φύγαδ' ἐμνώοντο ἕκαστος.
Ἔνθα κεν ὑψίπυλον Τροίην ἕλον υἷες Ἀχαιῶν,
Πατρόκλου ὑπὸ χερσί, περὶ πρὸ γὰρ ἔγχεϊ θῦεν·
Εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος ἐϋδμήτου ἐπὶ πύργου
Ἔστη, τῷ ὀλοὰ φρονέων, Τρώεσσι δ' ἀρήγων.
Τρὶς μὲν ἐπ' ἀγκῶνος βῆ τείχεος ὑψηλοῖο
Πάτροκλος, τρὶς δ' αὐτὸν ἀπεστυφέλιξεν Ἀπόλλων,
Χείρεσιν ἀθανάτῃσι φαεινὴν ἀσπίδα νύσσων·
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος,
Δεινὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Χάζεο, διογενὲς Πατρόκλεις· οὔ νύ τοι αἶσα
Σῷ ὑπὸ δουρὶ πόλιν πέρθαι Τρώων ἀγερώχων,
Οὐδ' ὑπ' Ἀχιλλῆος, ὅσπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δ' ἀνεχάζετο πολλὸν ὀπίσσω,
Μῆνιν ἀλευόμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
Ἕκτωρ δ' ἐν Σκαιῇσι πύλης ἔχε μώνυχας ἵππους·
Δίζε γάρ, ἠὲ μάχοιτο κατὰ κλόνον αὖθις ἐλάσσας,

Deindè verò Elasum, & Mulium, atque Pylartem;
Hos interfecit: cæteri autem in-fugam-*eundi* memores fuere quisque.
Tum certè altam-portis Trojam cepissent filii Achivorum,
Patrocli sub manibus, supra-modum enim ante alios hastâ furebat;
Nisi Apollo Phœbus benè-structâ super turri
Stetisset, illi exitialia cogitans, Trojanisque auxilians.
Ter quidem in cubitum scandebat muri excelsi
Patroclus, ter autem ipsum-asperè-exceptum deturbavit Apollo,
Manibus immortalibus fulgentem clypeum feriens:
Sed quandò jam quartò irruebat deo par,
Minacitèr tum verò increpitans allocutus est longè-jaculans Apollo:
" Recede, nobilissime Patrocle: neque enim fatum
" Tuâ sub hastâ urbem vastatum iri Trojanorum magnanimorum,
" Neque sub Achille, qui tamen te multò fortior.
Sic dixit: Patroclus autem recessit longe retrò,
Iram devitans longe-jaculantis Apollinis.
Hector verò in Scæis portis tenebat solidos-ungulis equos:
Secum enim ambigebat, an pugnaret in turbam iterùm actis equis,

Ver. 700. — Ἀπόλλων Φοῖβος.] Vide suprà ad ά, 43.

Ver. 704. Χείρεσιν ἀθανάτῃσι.] Cod. *Harleian.* Χείρεσσ' ἀθανάτῃσι.

Ibid. — ἀθανάτῃσι·] Vide suprà ad ά, 398,

Ver. 706. Δεινὰ δ'.] Male hîc edidit *Barnesius* Δεινάδ', contenditque παρέλκειν τὸ Δέ. Quod nullo modo fert linguæ Græcæ ratio. Vide suprà ad ί, 439; & ad ά, 57.

Ibid. — προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων.] *Al.* ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Ver. 708. —— πέρθαι.] Cod. *Harleian.* πέρσαι.

Ver. 709. — Ἀχιλλῆος ὅσπερ.] Quâ ratione Ἀχιλλῆος, hîc ultimam producat; item ἀλευόμενος, *ver.* 711; & εἰσάμενος, *ver.* 716; & Αὐτοκασίγνητος, *ver.* 718; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 711. — ἀλευόμενος.] *Al.* ἀλεάμενος, ut suprà ί, 444.

Ibid. — ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.] Vide suprà ad ά, 75.

Ver. 712—719. —— πύλῃς ἔχε — ῥοῇς ἔπι·] Cod. *Harleian.* πύλῃσ' ἔχε — ῥοῇσ' ἔπι.

Ver. 712—724—732. —— μώνυχας ἵππους —— κρατερώνυχας ἵππους.]

—— solido —— ungula cornu.
Virg. Georgic. III, 88.

Ver. 713

Ἠ λαοὺς ἐς τεῖχος ὁμοκλήσειεν ἀλῆναι.
Ταῦτ' ἄρα οἱ φρονέοντι παρίστατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἀνέρι εἰσάμενος αἰζηῷ τε, κρατερῷ τε,
Ἀσίῳ, ὃς μήτρως ἦν Ἕκτορος ἱπποδάμοιο,
Αὐτοκασίγνητος Ἑκάβης, υἱὸς δὲ Δύμαντος,
Ὃς Φρυγίῃ ναίεσκε ῥοῇς ἔπι Σαγγαρίοιο·
Τῷ μιν ἐεισάμενος προσεφώνεε Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἕκτορ, τίπτε μάχης ἀποπαύεαι; οὐδέ τί σε χρή.
Αἴθ' ὅσον ἥσσων εἰμὶ, τόσον σέο φέρτερος εἴην·
Τῷ κε τάχα στυγερῶς πολέμου ἀπερωήσειας.
Ἀλλ' ἄγε, Πατρόκλῳ ἔφεπε κρατερώνυχας ἵππους,
Αἴκεν πώς μιν ἕλῃς, δώῃ δέ τοι εὖχος Ἀπόλλων.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη Θεὸς ἂμ πόνον ἀνδρῶν·
Κεβριόνῃ δ' ἐκέλευσε δαΐφρονι φαίδιμος Ἕκτωρ
Ἵππους ἐς πόλεμον πεπληγέμεν· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Δῦσεθ' ὅμιλον ἰών· ἐν δὲ κλόνον Ἀργείοισιν
Ἧκε κακὸν, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζεν.
Ἕκτωρ δ' ἄλλους μὲν Δαναοὺς ἔα, οὐδ' ἐνάριζεν·

An copias ad murum clamore-imperaret congregari.
Hæc quidem ei cogitanti astitit Phœbus Apollo,
Viro cum-se-assimulâsset juvenique, fortique,
Asio, qui avunculus erat Hectoris equûm-domitoris,
Frater-germanus Hecubæ, filiúsque Dymantis,
Qui Phrygiam habitabat fluenta ad Sangarii:
Huic se cùm assimulâsset, allocutus est Phœbus Apollo:
" Hector, cur à pugnâ cessas? neque enim omnino te decet.
" Utinam quantò deterior sum, tanto te fortior essem:
" Tum profectò statim tuo-malo à pugnâ recessisses.
" Sed age, in Patroclum impellito validos-ungulis equos,
" Si quà ipsum interficere poteris, dederitque tibi gloriam Apollo.
Sic fatus, rursus quidem abiit Deus per-laborem virorum:
Cebrionem verò jussit bellicosum illustris Hector
Equos ad prælium verberantem-agere: At Apollo
Ingressus est medium-agmen profectus; perturbationem autem Argivis
Immisit exitialem, Trojanisque & Hectori gloriam præbuit.
Hector autem cæteros quidem Danaos omittebat, neque occîdebat:

Ver. 713. ἀλῆναι.] Vide suprà ad *ver.* 647.

Ver. 716. Ἀνέρι εἰσάμενος.]
——— formâ tum vertitur oris
Antiquum in Buten — *Æn.* IX, 646.

Ibid. — εἰσάμενος.] Vide suprà ad ν', 45; & ad γ', 141.

Ver. 717. — ἱπποδάμοιο.] Vide suprà ad β, 23.

Ver. 718. Αὐτοκασίγνητος Ἑκάβης, υἱὸς δὲ Δύμαντος.] *Virgilio, non Dymantis,* sed *Cissei* filia erat Hecuba.
——— & face prægnans
Cisseïs regina Parin creat. ———
Æn. X, 704.
Vide suprà ad ζ', 299.

Ver. 720. Τῷ μιν ἐεισάμενος.] Vide suprà ad γ', 389.

Ibid. — προσεφώνεε Φοῖβος Ἀπόλλων.] *Al.* προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων.

Ver. 725. — ἕλῃς, δώῃ δέ τοι.] *Al.* ἕλοις, δῴη δέ τοι.

Ver. 728. — πεπληγέμεν.] Vide suprà ad γ', 31; & ad β', 314.

Ver. 729. Δῦσεθ'.] Vide suprà ad β', 35; & ad ι, 109.

Ver. 731. Ἕκτωρ δ' ἄλλους μὲν Δαναοὺς ἔα.] ——— Αὐτὰρ ὁ Πατρόκλῳ.

Αὐτὰρ ὁ Πατρόκλῳ ἔπεχε κρατερώνυχας ἵππους.
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἆλτο χαμᾶζε,
Σκαιῇ ἔγχος ἔχων· ἑτέρηφι δὲ λάζετο πέτρον
Μάρμαρον, ὀκριόεντα, τόν οἱ περὶ χεὶρ ἐκάλυψεν.
Ἧκε δ' ἐρεισάμενος· οὐδὲ δὴν χάζετο φωτὸς,
Οὐδ' ἁλίωσε βέλος· βάλε δ' Ἕκτορος ἡνιοχῆα
Κεβριόνην, νόθον υἱὸν ἀγακλῆος Πριάμοιο,
Ἵππων ἡνί' ἔχοντα, μετώπιον ὀξέϊ λᾶϊ·
Ἀμφοτέρας δ' ὀφρῦς σύνελεν λίθος, οὐδέ οἱ ἔσχεν
Ὀστέον· ὀφθαλμοὶ δὲ χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν
Αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν· ὁ δ' ἄρ', ἀρνευτῆρι ἐοικὼς,
Κάππεσ' ἀπ' εὐεργέος δίφρου· λίπε δ' ὀστέα θυμός.
Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφης, Πατρόκλεες ἱππεῦ·
Ὢ πόποι, ἦ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνὴρ, ὡς ῥεῖα κυβιστᾷ·
Εἰ δή που καὶ πόντῳ ἐν ἰχθυόεντι γένοιτο,
Πολλοὺς ἂν κορέσειεν ἀνὴρ ὅδε, τήθεα διφῶν,
Νηὸς ἀποθρώσκων, εἰ καὶ δυσπέμφελος εἴη·

Sed ille in Patroclum dirigebat validos-ungulis equos.
Patroclus autem ex-alterâ-parte ab equis desiliit in terram,
Sinistrâ hastam tenens: alterâque arripuit saxum
Candidum, asperum, quod ejus manus capiebat.
Misit verò connixus, neque diù aberat à viro,
Neque frustra-misit telum: percussit enim Hectoris aurigam
Cebrionem, nothum filium illustris Priami,
Equorum habenas tenentem, in frontem acuto lapide:
Ambo autem supercilia confregit lapis, neque ejus restitit
Os; oculi autem humi ceciderunt in pulveres
Ipsius antè pedes: Ipse verò urinatori similis,
Decidit ab affabrè-factâ sellâ; liquitque ossa anima.
Illum autem asperè-deridens allocutus es, Patrocle eques:
" Papæ, profectò perquam agilis vir, quum-ita facilè urinatur:
" Sicubi sanè & ponto in piscoso esset,
" Multos satiare posset vir hîc, ostrea quærens,
" Nave desiliens, etsi tempestuosus esset:

Ipse neque aversos dignatur sternere morti:
Nec pede congressos æquo, nec tela ferentes
Insequitur: solum densâ in caligine Turnum
Vestigat lustrans, solum in certamina poscit. *Æn.* XII, 464.

Ibid. ἐνάριζεν] Cod. *Harleian.* ἐνάριξεν. Quo modo & in uno MS scriptum repperit *Barnesius.*

Ver. 732. — ἔπεχε.] *Al.* ἔφεπε; ut suprà *ver.* 724.

Ver. 733. — ἆλτο χαμᾶζε.] Vide suprà ad γ', 29.

Ver. 735. — ὀκριόεντα.] Cod. *Harleian.* ὀκρυόεντα.

Ver. 736. — ἐρεισάμενος· οὐδὲ δὴν] Quâ ratione & ἐρεισάμενος, & οὐδὲ, hîc ultimam producant; item τι, *ver.* 767; & ἰοὶ, *ver.* 773; & χερμάδια, *ver.* 774; vide suprà ad α, 51.

Ibid. — χάζετο φωτὸς.] *Al.* ἄζετο φωτός.

Ver. 741. — ἐν κονίῃσιν.] Vide suprà ad ν', 508.

Ver. 742. — ὁ δ' ἄρ', ἀρνευτῆρι ἐοικώς.] Vide suprà ad μ', 385.

Ver. 743. εὐεργέος δίφρου.] Pronuntiabatur εὐεργοῦς, vel εὐεργεῦς. Ut rectè hîc annotavit *Barnesius.* Vide suprà ad ξ', 116.

Ver. 745. — ὡς ῥεῖα κυβιστᾷ.] Cod. *Harleian.* ὃς ῥεῖα κυβιστᾷ.

Ver. 751.

Ὡς νῦν ἐν πεδίῳ ἐξ ἵππων ῥεῖα κυβιστᾷ·
Ἦ ῥα καὶ ἐν Τρώεσι κυβιστητῆρες ἔασιν.
Ὣς εἰπὼν, ἐπὶ Κεβριόνῃ ἥρωϊ βεβήκει,
Οἶμα λέοντος ἔχων, ὅστε σταθμοὺς κεραΐζων,
Ἔβλητο πρὸς στῆθος, ἑή τέ μιν ὤλεσεν ἀλκή·
Ὣς ἐπὶ Κεβριόνῃ, Πατρόκλεις, ἆλσο μεμαώς.
Ἕκτωρ δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἆλτο χαμᾶζε.
Τὼ περὶ Κεβριόναο, λέονθ' ὥς, δηρινθήτην,
Ὥτ' ὄρεος κορυφῇσι περὶ κταμένης ἐλάφοιο,
Ἄμφω πεινάοντε, μέγα φρονέοντε μάχεσθον·
Ὣς περὶ Κεβριόναο δύω μήστωρες ἀϋτῆς,
Πάτροκλός τε Μενοιτιάδης καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ,
Ἵεντ' ἀλλήλων ταμέειν χρόα νηλέϊ χαλκῷ.
Ἕκτωρ μὲν κεφαλῆφιν ἐπεὶ λάβεν, οὐχὶ μεθίει·
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἔχεν ποδός· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Τρῶες καὶ Δαναοὶ σύναγον κρατερὴν ὑσμίνην.
Ὡς δ' Εὖρός τε Νότος τ' ἐριδαίνετον ἀλλήλοιιν

" Adeò nunc in campo è curru facilè urinatur:
" Profectò & inter Trojanos urinatores utique sunt.
Sic locutus, Cebrionem heroëm invasit,
Impetum leonis habens, qui stabula vastans,
Vulneratur ad pectus, suáque ipsum perdit virtus:
Sic in Cebrionem, Patrocle, insiliisti ardens.
Hector verò ex-alterâ-parte ab equis desiliit in-terram.
Hi duo de Cebrione, leones tanquam, pugnabant;
Qui *in* montis verticibus de interemptâ cervâ,
Ambo esurientes, magnis animis pugnant:
Sic de Cebrione duo artifices pugnæ,
Patroclúsque Menœtiades & illustris Hector,
Cupiebant alter alterius incîdere corpus sævo ære.
Hector quidem capite postquam prehendit, non dimittebat;
Patroclus autem ex-alterâ parte tenebat pede: Et jam cæteri
Trojani & Danai committebant acre prælium.
Ut verò Eurúsque Notúsque certant inter-se

Ver. 751. Ὣς εἰπὼν —— βεβήκει.] Si βέβηκε dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 755. — ἆλτο χαμᾶζε.] Vide suprà ad γ', 29.

Ver. 757. Ὥτ'.] *Qui utique* ——. *Qui scilicet* ——.

Ver. 762. — οὐχὶ μεθίει.] *Al.* οὐχὶ μεθίειν. Utrumque salvâ prosodiâ. Nam vox μεθίει *mediam naturâ* producit:

—— ἐπεὶ λάβεν, οὐχὶ μεθίει. ό, 716.
—— ἔχεν ἔγχος ἀνασχόμενον, οὐδὲ μεθίει. φ', 72.
Ἀτρεΐδη, μήπω τι μεθίετε —— δ', 234.

Quòd autem eadem hæc vox nonnullis in locis *mediam* correpta occurrat; ut,

Πολλάκι γὰρ μεθιεῖς —— κ', 121
Ἀλλὰ ἑκὼν μεθιεῖς —— ζ', 523;

& alibi; positioni hoc soli debetur. Vide suprà ad ν', 103; & ad ό, 24.

Ver. 765. Ὡς δ' Εὖρός τε Νότος τ' ἐριδαίνετον ἀλλήλοιιν —— Ὡς Τρῶες.

Ac velut annoso validum cum robore quercum
Alpini Boreæ, nunc hinc, nunc flatibus illinc
Eruere inter se certant; it stridor, & altè
Consternunt terram concusso stipite frondes ——
Haud secus ——. *Æn.* IV, 441.
Adversi rupto ceu quondam turbine venti

Οὔρεος ἐν βήσσῃς, βαθεῖαν πελεμιζέμεν ὕλην,
Φηγόν τε, μελίην τε, τανύφλοιόν τε κράνειαν,
Αἵ τε πρὸς ἀλλήλας ἔβαλον τανυήκεας ὄζους
Ἠχῇ θεσπεσίῃ, πάταγος δέ τε ἀγνυμενάων·
Ὣς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες
Δῄουν, οὐδ' ἕτεροι μνώοντ' ὀλοοῖο φόβοιο.
Πολλὰ δὲ Κεβριόνην ἀμφ' ὀξέα δοῦρα πεπήγει,
Ἰοί τε πτερόεντες ἀπὸ νευρῆφι θορόντες·
Πολλὰ δὲ χερμάδια μεγάλ' ἀσπίδας ἐστυφέλιξε
Μαρναμένων ἀμφ' αὐτόν· ὁ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης
Κεῖτο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἱπποσυνάων.
Ὄφρα μὲν ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο· πῖπτε δὲ λαός·
Ἦμος δ' ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε,
Καὶ τότε δή ῥ' ὑπὲρ αἶσαν Ἀχαιοὶ φέρτεροι ἦσαν·

Montis in saltibus, profundam concurrere sylvam,
Fagúmque, fraxinúmque, corticosámque cornum,
Quæ altera alteri affligunt extensos-in-longum ramos
Sono immenso, fragor autem *exoritur* inter frangendum:
Sic Trojani & Achivi mutuis assultibus
Cædebant, neutri verò meminerant perniciosæ fugæ.
Multæ autem Cebrionem circa acutæ hastæ defixæ sunt,
Sagittæque alatæ à nervis salientes:
Multa & saxa ingentia clypeos contudêre
Pugnantium circa ipsum; is autem in vortice pulveris
Jacebat ingens ingenti-spatio, oblitus aurigationis.
Quamdiù quidem sol medium cœlum ascendebat,
Tamdiù valdè utrosque tela attingebant; cadebatque populus:
Cùm verò sol transibat ad occasum,
Et tum quidem præter fatum Achivi superiores erant:

Confligunt Zephyrusque Notusque, &
Lætus Eoïs
Eurus equis: stridunt sylvæ ——
Æn. II, 416.

Macrobius hunc locum inter eos citat, in quibus *Virgilius Homerici* carminis majestatem non æquat. *Lib.* 5, *cap.* 13.

Ver. 766. — πελεμιζέμεν ὕλην.] *Al.* πτολεμιζέμεν ὕλην.

Ibid. — ὕλην.] Vide suprà ad γ', 151.

Ver. 769. — ἀγνυμενάων.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 772. — δοῦρα πεπήγει.] Cod. *Harleian.* δοῦρ' ἐπεπήγει.

Ver. 775. — ὁ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης.] Cod. *Harleian.* ὁ δὲ στροφάλιγγι κονίης.

Ver. 776. Κεῖτο μέγας μεγαλωστί.]
—— ingentem, atque ingenti vulnere victum. *Æn.* X, 842.

Porrò, de istiusmodi verborum sono, rem ipsam aptissimè depingente, vide surprà ad γ', 363; & ad δ', 455.

Ver. 777. Ὄφρα μὲν ἠέλιος.]
—— medios cum Sol accenderit æstus. *Georg.* IV, 401.
—— medium Sol igneus orbem
Hauserat —— *Ibid.* 426.
Sol medium cœli conscenderat igneus orbem. *Æn.* VIII, 97.

Ibid. — ἀμφιβεβήκει.] Vide suprà ad ά, 37; & ad δ', 492.

Ver. 778. Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο· πῖπτε δὲ λαός.]
Jam gravis æquabat luctus & mutua mavors
Funera: cædebant pariter, pariterque ruebant. *Æn.* X, 755.

Ver. 779. Ἦμος δ' ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε.]
—— aratra jugo referunt suspensa juvenci,
Et sol crescentes decedens duplicat umbras. *Eclog.* II, 65.

Ibid.

Ἐκ μὲν Κεβριόνην βελέων ἥρωα ἔρυσσαν
Τρώων ἐξ ἐνοπῆς, καὶ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο.
Πάτροκλος δὲ Τρωσὶ κακὰ φρονέων ἐνόρουσε·
Τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε, θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
Σμερδαλέα ἰάχων· τρὶς δ' ἐννέα φῶτας ἔπεφνεν·
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος,
Ἔνθ' ἄρα τοι, Πάτροκλε, φάνη βιότοιο τελευτή·
Ἤντετο γάρ τοι Φοῖβος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
Δεινός· ὁ μὲν τὸν ἰόντα κατὰ κλόνον οὐκ ἐνόησεν·
Ἠέρι γὰρ πολλῇ κεκαλυμμένος ἀντεβόλησε·
Στῆ δ' ὄπιθε, πλῆξεν δὲ μετάφρενον, εὐρέε τ' ὤμω
Χειρὶ καταπρηνεῖ· στρεφεδίνηθεν δέ οἱ ὄσσε.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κρατὸς κυνέην βάλε Φοῖβος Ἀπόλλων
Ἡ δὲ κυλινδομένη καναχὴν ἔχε ποσσὶν ὑφ' ἵππων
Αὐλῶπις τρυφάλεια· μιάνθησαν δὲ ἔθειραι
Αἵματι καὶ κονίῃσι· πάρος γε μὲν οὐ θέμις ἦεν,
Ἱπποκόμον πήληκα μιαίνεσθαι κονίῃσιν·
Ἀλλ' ἀνδρὸς θείοιο κάρη, χαρίεν τε μέτωπον
Ῥύετ' Ἀχιλλῆος· τότε δὲ Ζεὺς Ἕκτορι δῶκεν

Cebrionem quidem è telorum-acervo heroëm extraxerunt,
Trojanorum è tumultu, & humeris arma ademerunt.
Patroclus verò Trojanis infesto animo irruit:
Ter quidem deindè irruit, veloci par Marti,
Horrendùm clamans; ter autem novenos viros interfecit:
Sed cùm jam quartum impetum-faceret, deo par,
Tum verò tibi, Patrocle, manifestus-imminebat vitæ finis:
Occurrebat enim tibi Phœbus in asperâ pugnâ
Terribilis: Hic quidem illum euntem per turbam non vidit;
Caligine enim multâ tectus obvius-veniebat:
Stetit autem à-tergo, percussitque interscapilium, latósque humeros,
Manu pronâ: vertigine autem correpti-sunt ei oculi.
Hujus verò à capite quidem galeam dejecit Phœbus Apollo:
Voluta autem tinnitum dabat pedibus sub equorum
Oblonga galea; fœdatæque sunt jubæ
Sanguine & pulveribus: Anteà quidem fas utique non erat,
Setis-equinis-comantem cassidem fœdari pulveribus;
Sed viri divini caput, venustámque frontem
Turbatur Achillis: tum verò Jupiter Hectori dedit

Ibid. — μετενίσσετο] *Al.* μετανίσσετο.
Ver. 781. — ἔρυσσαν.] Ita *Barnesius*, ex MSS Rectè. *Al.* ἔρυσαν; Quod penultimam corripit: ——— ἴσχετο ἐξέρυσ' αἰχμήν. suprà ver. 505.
Ver. 784. — ἀτάλαντος.] Vide suprà ad β, 627.
Ver. 785. Σμερδαλέα ἰάχων.] Vide suprà ad γ, 456.
Ver. 786. — ἐπέσσυτο.] Vide suprà ad γ, 260.
Ver. 787. Ἔνθ' ἄρα τοι —— φάνη βιότοιο τελευτή.]
Hîc tibi mortis erant metæ. ———
Æn. XII, 546.
Ver. 792. — στρεφεδίνηθεν.] Cod. *Harleian.* στρεφεδίνησεν.
Ver. 794. — καναχὴν.] Vide suprà ad δ, 455.
Ver. 798. — μέτωπον.] *Al.* πρόσωπον.

Ἤ, κεφαλῇ φορέειν· σχεδόθεν δέ οἱ ἦεν ὄλεθρος·
Πᾶν δέ οἱ ἐν χείρεσσιν ἄγη δολιχόσκιον ἔγχος,
Βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, κεκορυθμένον· αὐτὰρ ἀπ' ὤμων
Ἀσπὶς σὺν τελαμῶνι χαμαὶ πέσε τερμιόεσσα·
Λῦσε δέ οἱ θώρηκα ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων.
Τὸν δ' ἄτη φρένας εἷλε, λύθεν δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα·
Στῆ δὲ ταφών· ὄπιθεν δὲ μετάφρενον ὀξέϊ δουρὶ
Ὤμων μεσσηγὺ σχεδόθεν βάλε Δάρδανος ἀνὴρ,
Πανθοΐδης Εὔφορβος, ὃς ἡλικίην ἐκέκαστο
Ἔγχεΐ θ', ἱπποσύνῃ τε, πόδεσσί τε καρπαλίμοισι·
Καὶ γὰρ δή ποτε φῶτας ἐείκοσι βῆσεν ἀφ' ἵππων,
Πρῶτ' ἐλθὼν σὺν ὄχεσφι, διδασκόμενος πολέμοιο.
Ὅς τοι πρῶτος ἐφῆκε βέλος, Πατρόκλεις ἱππεῦ
Οὐδὲ δάμασσ'· ὁ μὲν αὖθις ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὁμίλῳ,
Ἐκ χροὸς ἁρπάξας δόρυ μείλινον· οὐδ' ὑπέμεινε
Πάτροκλον, γυμνόν περ ἐόντ', ἐν δηϊοτῆτι.
Πάτροκλος δὲ θεοῦ πληγῇ καὶ δουρὶ δαμασθεὶς,
Ἂψ ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, κῆρ' ἀλεείνων.
Ἕκτωρ δ', ὡς εἶδεν Πατροκλῆα μεγάθυμον

Suo capite ferendam: propè enim ei erat exitium.
Tota verò ei in manibus tracta est prælonga hasta,
Gravis, magna, valida, *ære*-præmunita; & ab humeris
Clypeus cum loro in humum cecidit talaris:
Solvit porrò ei thoracem rex, Jovis filius, Apollo.
Illi verò stupor animum occupavit, solutáque sunt pulchra membra;
Stetit itaque attonitus: à-tergo autem interscapilium acutâ hastâ
Humeros inter ex-propinquo percussit Dardanus vir,
Panthœdes Euphorbus, qui supra æquales ornatus erat
Hastâque aurigandique-peritiâ, pedibúsque velocibus:
Etenim jam olim viros viginti deturbaverat de curribus,
Cùm primùm venit curru-vectus, discens præliari.
Qui tibi primus immisit telum, Patrocle eques,
Neque domuit: Is quidem retrò recurrit, immistúsque est turbæ,
E corpore abreptâ hastâ fraxineâ; neque sustinuit
Patroclum, nudum licèt, in pugnâ.
Patroclus autem Dei plagâ & hastâ domitus
Retrò sociorum in agmen recedebat, mortem evitans,
Hector verò, ut vidit Patroclum magnanimum

Ver. 806. Στῆ δὲ ταφών.]
——— obmutuit amens.
Æn. IV, 279.

Ibid. — ὀξέϊ δουρὶ.] Cod. *Harleian.* ὀξέϊ χαλκῷ.

Ver. 808. — ἐκέκαστο.] Vide suprà ad ε, 453; & ad γ, 492.

Ver. 813. — ὁ μὲν αὖθις ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὁμίλῳ, — οὐδ' ὑπέμεινε Πάτροκλον.]
— fugit ante omnes exterritus Aruns
——— nec jam ampliùs hastæ
Credere, nec telis occurrere virginis audet.
Æn. XI, 806.
——— ex oculis se —— abstulit Aruns,
Contentusque fugâ mediis se immiscuit armis.
Ibid. 814.

Ver. 818. — Πατροκλῆα μεγάθυμον.] Quâ ratione vox, Πατροκλῆα, hîc ultimam naturâ brevem producat; itémque ἱπποχάρμες, *ver.* 829; & πρὶν, *ver.* 839; & μιν, *ver.* 855; vide suprà ad δ, 51. Cæterùm, quæ vocis, *βασιλῆϊ*, formam sequuntur; eæ ultimam

Ἂψ ἀναχαζόμενον, βεβλημένον ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἀγχίμολόν ῥά οἱ ἦλθε κατὰ στίχας, οὖτα δὲ δουρὶ
Νείατον ἐς κενεῶνα· διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε·
Δούπησεν δὲ πεσὼν, μέγα δ' ἤκαχε λαὸν Ἀχαιῶν.
Ὡς δ' ὅτε σῦν ἀκάμαντα λέων ἐβιήσατο χάρμῃ,
Τώ τ' ὄρεος κορυφῇσι μέγα φρονέοντε μάχεσθον,
Πίδακος ἀμφ' ὀλίγης· ἐθέλουσι δὲ πιέμεν ἄμφω·
Πολλὰ δέ τ' ἀσθμαίνοντα λέων ἐδάμασσε βίηφιν·
Ὣς πολέας πεφνόντα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν
Ἕκτωρ Πριαμίδης σχεδὸν ἔγχεϊ θυμὸν ἀπηύρα·
Καί οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευε·
Πάτροκλ', ἦ που ἔφησθα πόλιν κεραϊζέμεν ἁμὴν,
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας, ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας,
Ἄξειν ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Νήπιε· τάων δὲ πρόσθ' Ἕκτορος ὠκέες ἵπποι
Ποσσὶν ὀρωρέχαται πολεμίζειν· ἔγχεϊ δ' αὐτὸς
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισι μεταπρέπω, ὅς σφιν ἀμύνω
Ἦμαρ ἀναγκαῖον· σὲ δέ τ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.
Ἆ δεῖλ', οὐδέ τοι, ἐσθλὸς ἐὼν, χραίσμησεν Ἀχιλλεύς.

Retrò cedentem, vulneratum acuto ære,
Prope eum venit per ordines, cominúsque percussit hastâ
Imum ad ile; penitùs autem æs adegit:
Fragorem verò *is* edidit cadens, magnóque affecit dolore populum Achivorum.
Ut autem cùm aprum viribus-ingentem leo urget pugnâ,
Hique montis *in* verticibus magnis animis decertant,
Fonte de exiguo; volunt quippe bibere ambo:
Multùm autem anhelantem *aprum* leo domat vi:
Sic multos occidenti Menœtii forti filio
Hector Priamides cominùs hastâ animam abstulit:
Et super eum glorians verba alata dixit:
" Patrocle, credidisti utique urbem *te* vastaturum nostram,
" Trojanásque mulieres, libero die erepto,
" Abducturum esse in navibus dilectam in patriam terram.
" Demens! pro his enim Hectoris veloces equi
" Pedibus contendunt pugnatum: hastâ verò ipse
" Inter Trojanos bellicosos excello, qui ab ipsis arceo
" Diem servilem: te autem hîc vultures comedent.
" Infelix, neque tibi fortis *licèt*, auxilio fuit Achilles,

ultimam *naturâ* semper *producunt*. Vide suprà ad ά, 265.

Ver. 820. —οὖτα.] Vide suprà ad ν', 192.

Ver. 822. Δούπησεν δὲ.] Vide suprà ad δ', 435; & ad ν', 181.

Ver. 824. Τώ τ' ὄρεος.] Cod. *Harleian.* Ὥς τ' ὄρεος.

Ver. 825. — πιέμεν.] *Al.* πινέμεν. Utrumque ferri possit. Vide suprà ad *ver.* 762.

Ver. 828. — Πριαμίδης.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 829. — ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευε.] *Al.* ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Ver. 830. — ἁμὴν.] Cod. *Harleian.* ἄμμιν.

Ver. 834. — ὀρωρέχαται.] Vide suprà ad ν', 736; & ad ά, 37.

Ver. 836. — σὲ δέ τ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.]
Alitibus linquêre feris——.
Æn. X, 559.
Ver. 838.

Ὅς πού τοι μάλα πολλὰ μένων ἐπετέλλετ' ἰόντι,
Μή μοι πρὶν ἰέναι, Πατρόκλεις ἱπποκέλευθε,
Νῆας ἀνὰ γλαφυρὰς, πρίν γ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Αἱματόεντα χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι·
Ὥς πού σε προσέφη, σοὶ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθε.
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφης, Πατρόκλεις ἱππεῦ·
Ἤδη νῦν, Ἕκτορ, μεγάλ' εὔχεο· σοὶ γὰρ ἔδωκε
Νίκην Ζεὺς Κρονίδης καὶ Ἀπόλλων, οἵ μ' ἐδάμασσαν
Ῥηϊδίως· αὐτοὶ γὰρ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο.
Τοιοῦτοι δ' εἴπερ μοι ἐείκοσιν ἀντεβόλησαν,
Πάντες ἂν αὐτόθ' ὄλοντο, ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες.
Ἀλλά με μοῖρ' ὀλοὴ, καὶ Λητοῦς ἔκτανεν υἱὸς,
Ἀνδρῶν δ' Εὔφορβος· σὺ δέ με τρίτος ἐξεναρίζεις.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Οὔ θην οὐδ' αὐτὸς δηρὸν βέῃ, ἀλλά τοι ἤδη

" Qui nimirùm tibi admodùm multis remanens mandavit proficiscenti,
" Nè mihi antè revertere, Patrocle equestris,
" Naves ad cavas; quàm Hectoris homicidæ
" Sanguinolentam loricam circa pectora discideris:
" Sic nimirùm te allocutus es, tibique animum vecordi persuasit.
Illum verò languens allocutus es, Patrocle eques:
" Jam nunc, Hector, magnis-verbis gloriator; tibi enim dedit
" Victoriam Jupiter Saturnius & Apollo, qui me domuerunt
" Facilè: ipsi enim ab humeris arma detraxerunt,
" Tales verò etiam si mihi viginti occurrissent,
" Amnes hîc periissent, meâ hastâ domiti.
" Sed me fatum perniciosum & Latonæ interfecit filius,
" Eque mortalibus Euphorbus: tu verò me tertius interfectum-spolias.
" Aliud autem tibi dicam, tu verò in animo reconde tuo,
" Haud sanè nè tu quidem ipse diù in-vitâ progredieris, sed tibi jam

Ver. 838. — ἐπετέλλετ' ἰόντι.] *Al.* ἐπέτελλεν ἰόντι.

Ver. 140. Νῆας ἀνὰ γλαφυρὰς.] *Al.* Νῆας ἐπὶ γλαφυράς.

Ibid. — ἀνδροφόνοιο.] Vide suprà ad ver. 77.

Ver. 842. — σοὶ δὲ φρένας.] Cod. *Harleian.* σοὶ δ' οὐ φρένας.

Ver. 847. Τοιοῦτοι δ' εἴπερ μοι ἐείκοσιν ἀντεβόλησαν.] Ἀνὴρ ὑπὸ τύχης σφαλλόμενος, ἑαυτὸν εἰς ὀρθὸν καθιστὰς καὶ ἀντίπαλον, πύκτης οὕτως εἰς χεῖρας, ἐκ τοῦ ταπεινοῦ καὶ οἰκτροῦ τὴν μεγαλαυχίαν μεταφέρων εἰς τὸ γαῦρον καὶ ὑψηλὸν, οὐκ ἐπαχθὴς οὐδὲ θρασὺς, ἀλλὰ μέγας εἶναι δοκεῖ καὶ ἀήττητος. Ὥς που καὶ τὸν Πάτροκλον ὁ Ποιητὴς μέτριον καὶ ἀνεπίφθονον ἐν τῷ κατορθοῦν, ἐν δὲ τῷ πταίειν μεγαλήγορον πεποίηκε λέγοντα· " Τοιοῦτοι δ' εἴπερ μοι ἐείκοσιν ἀντεβόλησαν." *Plutarch. de sui Laude.*

Ver. 848. Πάντες ἂν αὐτόθ' ὄλοντο.] *Al.* Πάντες κ' αὐτόθ' ὄλοντο.

Ver. 851. — σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.]
Καὶ ταῦτ' ἐπίστω, καὶ γράφου φρενῶν ἔσω.
Sophocl. Philoctet. ver. 1318.
Sensibus hæc imis, res est non parva, reponas. *Virg. Eclog.* III, 54.
Accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta. *Æn.* III, 250.
—— Tu condita mente teneto. *Ibid.* 388.
—— Simul hæc animo hauri. *Æn.* XII, 26.

Ver. 852. Οὔ θην οὐδ' αὐτὸς δηρὸν βέῃ.]
——— non me, quicunque es, inulto,
Victor, nec longum lætabere; te quoque fata
Prospectant paria, atque eadem mox arva tenebis. *Æn.* X, 739.
Quem locum *Macrobius* inter eos recenset, in quibus Poëtarum " *par penè splendor ambarum est.*" *Lib.* V, *cap.* 12.

Ver. 856.

Ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιὴ,
Χερσὶ δαμέντ' Ἀχιλῆος ἀμύμονος Αἰακίδαο.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε.
Ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἄϊδόσδε βεβήκει,
Ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην.
Τὸν καὶ τεθνειῶτα προσηύδα φαίδιμος Ἕκτωρ·
Πατρόκλεις, τί νύ μοι μαντεύεαι αἰπὺν ὄλεθρον;
Τίς δ' οἶδ' εἴκ' Ἀχιλεὺς, Θέτιδος παῖς ἠϋκόμοιο,
Φθήῃ ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι;
Ὣς ἄρα φωνήσας δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς
Εἴρυσε, λὰξ προσβάς· τὸν δ' ὕπτιον ὦσ' ἀπὸ δουρός.
Αὐτίκα δὲ ξὺν δουρὶ μετ' Αὐτομέδοντα βεβήκει,
Ἀντίθεον θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο·
Ἵετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι
Ἄμβροτοι, οὓς Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν, ἀγλαὰ δῶρα.

" Propè astat mors & fatum violentum,
" Manibus domando Achillis eximii Æacidæ.
Sic illum quidem locutum finis mortis obtexit.
Anima autem è membris volans ad orcum descendit,
Suam sortem lugens, relicto robore virili & juventâ.
Hunc & mortuum allocutus est illustris Hector:
" Patrocle, cur mihi vaticinaris grave exitium?
" Quis verò scit, an Achilles Thetidis filius comas-pulchræ,
" Prior meâ hastâ percussus animam perdiderit?
Sic sanè locutus hastam æream è vulnere
Traxit, calce impresso; illum verò supinum repulit ab hastâ.
Statim autem cum hastâ in Automedontem ibat,
Deo-parem famulum velocis Æacidæ;
Cupiebat enim percutere: Illum verò extulerunt veloces equi
Immortales, quos Peleo dii dederant, splendida dona.

Ver. 856. Ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων.]
Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras. *Æn.* XI, 831; XII, 952.

Ibid. — βεβήκει.] Similitérque *ver.* 864; Αὐτίκα —— βεβήκει. Vide suprà ad *ver.* 751.

Ver. 857. Ὃν πότμον γοόωσα.] Vituperat hunc locum *Plato*. Δεῖ δὴ (ὡς ἔοικεν) ἡμᾶς ἐπιστατεῖν καὶ περὶ τούτων τῶν μύθων τοῖς ἐπιχειροῦσι λέγειν, καὶ δεῖσθαι μὴ λοιδορεῖν ἁπλῶς οὕτω τὰ ἐν ᾅδου, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπαινεῖν, ὡς οὔτ' ἀληθῆ λέγοντας, οὔτ' ὠφέλιμα τοῖς μέλλουσι μαχίμοις ἔσεσθαι. ———— Ἐξαλείψομεν ἄρα —— πάντα τὰ τοιαῦτα ——, "Ψυχὴ δ' " ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἄϊδόσδε βεβήκει, Ὃν " πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην." —— Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, παραιτησόμεθα Ὅμηρόν τε καὶ τοὺς ἄλλους ποιητὰς μὴ χαλεπαίνειν, ἂν διαγράφωμεν· οὐχ ὡς οὐ ποιητικὰ καὶ ἡδέα τοῖς πολλοῖς ἀκούειν· ἀλλ', ὅσῳ ποιητικώτερα, τοσούτῳ ἧττον ἀκουστέον παισὶ καὶ ἀνδράσιν, οὓς δεῖ ἐλευθέρους εἶναι, δουλείαν θανάτου μᾶλλον πεφοβημένους. *De Republ. lib.* 3. Similitèr & *Plutarchus*: Ὅσοι —— τὸν θάνατον ὡς οἰκτρὸν, ἢ τὴν ἀταφίαν ὡς δεινὸν ὀλοφυρόμενοι καὶ δεδιότες, φωνὰς ἐξενηνόχασι, —— " Ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἄϊδόσδε " βεβήκει, Ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἁδρο- " τῆτα καὶ ἥβην." —— αὗται πεπονθότων εἰσὶ καὶ προεαλωκότων ὑπὸ δόξης καὶ ἀπάτης. Διὸ μᾶλλον ἅπτονται καὶ διαταράττουσιν ἡμᾶς, ἀναπιμπλαμένους τοῦ πάθους καὶ τῆς ἀσθενείας, ἀφ' ἧς λέγονται. *De audiend. Poëtis.*

Ibid. — ἀνδροτῆτα.] *Al.* ἁδροτῆτα. Quo modo & legit *Plutarchus*, loco suprà citato.

Ver. 858. — τεθνειῶτα.] Vide suprà ad β', 818.

Ver. 861. Φθήῃ.] *Al.* Φθαίη.

Ver. 862. Ὣς ἄρα φωνήσας δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς Εἴρυσε.]
—— Hoc dicens eduxit corpore telum. *Æn.* X, 744.

ΤΗΣ

ΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Ρ'.

Ὑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας Ρ'.

ΠΕρὶ τοῦ Πατρόκλου σώματος καρτερὰ συνίσταται μάχη, καθ' ἣν καὶ Εὔφορβος μὲν ἀναιρεῖται ὑπὸ Μενελάου· Ἕκτωρ δὲ τὴν Ἀχιλλέως ἐνδύεται πανοπλίαν, καὶ ἀνθίσταται τοῖς Ἕλλησιν. Οἱ δὲ περὶ Μενέλαον, Ἀντίλοχον διαπέμπονται πρὸς Ἀχιλλέα, τὸν Πατρόκλου θάνατον ἀγγέλλοντα. Ὑποδύντες δὲ καὶ ἀράμενοι τὸ σῶμα τοῖς ὤμοις, ἐκφέρουσι τῆς μάχης· οἱ δὲ Αἴαντες προμαχοῦσι καὶ ἀπείργουσι τοὺς πολεμίους.

Ἐπιγραφαί.

Ἀριστεία Μενελάου.

Ἄλλως.

Ῥῶ, Δαναοί, Τρῶές τε, νέκυν πέρι, χεῖρας ἔμισγον.

Ἄλλη.

Ῥῶ, Δαναοί, Τρῶές τε περὶ νέκυν ἀμφεμάχοντο.

Ἄλλη.

Ῥῶ, κρατερὴ ἔρις ὦρτο, Μενοιτιάδαο πεσόντος.

ΟΥΔ' ἔλαθ' Ἀτρέος υἱόν, ἀρηΐφιλον Μενέλαον,
Πάτροκλος Τρώεσσι δαμεὶς ἐν δηϊοτῆτι·
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖν', ὥς τις περὶ πόρτακι μήτηρ,
Πρωτοτόκος, κινυρή, οὐ πρὶν εἰδυῖα τόκοιο·

NEque latuit Atrei filium, bellicosum Menelaum,
Patroclus à Trojanis domitus in prælio:
Processit autem per primos-pugnatores armatus corusco ære,
Ipsúmque circumiens protegebat, tanquam aliqua circum vitulum mater,
Tum primùm enixa, querula, non antè experta partum:

Ver. 1. Οὐδ' Ἀτρέος υἱόν.] Cod. *Harleian.* Οὐδ' ἔλαθ' Ἀτρέως υἱόν. Quod & ferri possit. Vide suprà ad β', 811.

Ver. 4. — ἄρ'.] *Ut par erat*, ——.

Ver. 5. — οὐ πρὶν εἰδυῖα.] Quâ ratione, πρὶν, hic ultimam producat; item, δὲ, *ver.* 17; & ἀθλητῆρος, *ver.* 42; & Ἀντίπερ, *ver.* 49; & ἅλις, *ver.* 54; Vide suprà ad α', 41.

Ver. 10.

Ὣς περὶ Πατρόκλῳ βαῖνε ξανθὸς Μενέλαος·
Πρόσθε δέ οἱ δόρυ τ' ἔσχε καὶ ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
Τὸν κτάμεναι μεμαὼς, ὅστις τοῦ γ' ἄντιος ἔλθοι.
Οὐδ' ἄρα Πάνθου υἱὸς ἐϋμμελίης ἀμέλησε
Πατρόκλοιο πεσόντος ἀμύμονος· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
Ἔστη, καὶ προσέειπεν ἀρηΐφιλον Μενέλαον·
Ἀτρείδη Μενέλαε, διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Χάζεο, λεῖπε δὲ νεκρὸν, ἔα δ' ἔναρα βροτόεντα·
Οὐ γάρ τις πρότερος Τρώων κλειτῶν τ' ἐπικούρων
Πάτροκλον βάλε δουρὶ κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην·
Τῷ με ἔα κλέος ἐσθλὸν ἐνὶ Τρώεσσιν ἀρέσθαι,
Μή σε βάλω, ἀπὸ δὲ μελιηδέα θυμὸν ἕλωμαι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Ζεῦ πάτερ, οὐ μὲν καλὸν ὑπέρβιον εὐχετάασθαι.
Οὔτ' οὖν πορδάλιος τόσσον μένος, οὔτε λέοντος,
Οὔτε συὸς κάπρου ὀλοόφρονος, οὗ τε μέγιστος
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι περὶ σθένεϊ βλεμεαίνει,
Ὅσον Πάνθου υἷες ἐϋμμελίαι φρονέουσιν.
Οὐδὲ μὲν οὐδὲ βίη Ὑπερήνορος ἱπποδάμοιο
Ἧς ἥβης ἀπόνηθ', ὅτε μ' ὤνατο, καί μ' ὑπέμεινε·
Καί μ' ἔφατ' ἐν Δαναοῖσιν ἐλέγχιστον πολεμιστὴν

Ita circa Patroclum ibat flavus Menelaus:
Prætendit autem ipsi hastámque & clypeum undique æquale,
Illum interficere paratus, quicunque sibi adversum veniret.
Neque verò Panthi filius hastâ-præstans neglexit
Patroclum stratum eximium: prope autem ipsum
Stetit, & allocutus est bellicosum Menelaum:
" Atride Menelae, Jovis-alumne, dux populorum,
" Recede, & linque mortuum, finitóque spolia cruenta:
" Non enim quisquam prior Trojanorum inclytorúmque sociorum
" Patroclum percussit hastâ in asperâ pugnâ:
" Quare me sine gloriam magnam inter Trojanos reportare,
" Ne te percutiam, dulcémque animam eripiam.
Illum verò graviter indignans allocutus est flavus Menelaus:
" Jupiter pater, haud sanè decorum superbè gloriari.
" Nec verò pantheræ tanti spiritus, neque leonis,
" Neque suis apri infesti, (cujus tamen maximus
" Animus in pectoribus supra-modum robore truculentus-effertur)
" Quantam Panthi filii hastæ-peritiâ-insignes ferociam-spirant.
" Atqui neque vis Hyperenoris equûm-domitoris
" Suæ juventutis fructum-percepit, cùm me probris-incessit, & me expectavit,
" Et me dicebat inter Danaos ignavissimum bellatorem

Ver. 10. — ἄρ'.] *Proindè*, — — .
Ver. 14. — κλειτῶν.] Cod. *Harleian.* καλῶν.
Ver. 19. — καλὸν.] Vide suprà a β', 43.
Ver. 20. — πορδάλιος.] *Al.* παρδάλιος.
Ver. 12. — περὶ σθένεϊ.] *Al.* μέγα σθένεϊ.
Ver. 23. — φρονέουσιν.] *Al.* φρέουσιν.
Ver. 24. — βίη Ὑπερήνορος.] Vide suprà ad ν', 758.
Ibid. — ἱπποδάμοιο.] Vide suprà ad β', 23.

Ver. 30.

Ἔμμεναι· οὐδέ ἑ φημὶ πόδεσσί γε οἷσι κιόντα,
Εὐφρῆναι ἄλοχόν τε φίλην, κεδνούς τε τοκῆας.
Ὣς θὴν καὶ σὸν ἐγὼ λύσω μένος, εἴ κε μευ ἄντα
Στήῃς· ἀλλά σ' ἐγὼν ἀναχωρήσαντα κελεύω
Ἐς πληθὺν ἰέναι· μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
Πρίν τι κακὸν παθέειν· ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.
Ὣς φάτο, τὸν δ' οὐ πεῖθεν· ἀμειβόμενος δὲ προσηύδα·
Νῦν μὲν δὴ, Μενέλαε διοτρεφὲς, ἦ μάλα τίσεις
Γνωτὸν ἐμὸν, τὸν ἔπεφνες, ἐπευχόμενος δ' ἀγορεύεις·
Χήρωσας δὲ γυναῖκα μυχῷ θαλάμοιο νέοιο,
Ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας.
Ἦ κέ σφιν δειλοῖσι γόου κατάπαυμα γενοίμην,
Εἴ κεν ἐγὼ κεφαλήν τε τεὴν καὶ τεύχε' ἐνείκας,
Πάνθῳ ἐν χείρεσσι βάλω καὶ Φρόντιδι δίῃ.
Ἀλλ' οὐ μὰν ἔτι δηρὸν ἀπείρητος πόνος ἔσται,
Οὐδέ τ' ἀδήριτος, οὔτ' ἀλκῆς, οὔτε φόβοιο.
Ὣς εἰπὼν, οὔτησε κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην·
Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκὸν, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμὴ

"Esse: Neque ipsum autumo pedibus suis reversum,
"Oblectâsse uxorémque dilectam, venerandósque parentes.
"Sic certè & tuum ego solvam robur, si me contra
"Steteris: Sed te ego recedentem hortor
"In turbam abire; neque adversus consistas mihi,
"Antequàm aliquod malum passus fueris: Factum verò & stultus agnovit.
Sic dixit: Illi verò non persuasit; sed vicissim affatus est:
"Nunc ergo jam, Menelae Jovis-alumne, omninò certè ultionem-dabis
"Fratri meo, quem interfecisti; & jactabundus prædicas:
"Viduâsti autem uxorem in conclavi thalami recentis,
"Immensúmque parentibus luctum & mœrorem fecisti.
"Ipsis equidem miseris luctûs finis essem,
"Si quidem ego capútque tuum & arma reportata,
"Pantho in manus dedero & Phrontidi nobili.
"Sed non quidem jam diutiùs intentatus labor erit,
"Neque certaminis-expers, neque virtutis, neque terroris.
Sic fatus, feriit clypeum undique æquale:
Neque perrupit æs, recurvata autem est ei cuspis

Ver. 30. — ἐγὼν ἀναχωρήσαντα.] Cod. *Harleian.* ἐγώγ' ἀναχωρήσαντα.

Ver. 32. — ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.] Sic *Hesiodus*;

—— παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω.
Ἔργ. καὶ Ἡμερ. I, 216.

Atque hinc *Plato*; Εὐλαβηθῆναι, καὶ μὴ, κατὰ τὴν παροιμίαν, ὥσπερ νήπιον, παθόντα γνῶναι. *Convivium*, haud longè à fine.

Ver. 34. — τίσεις.] Vide suprà ad *l*, 508.

Ver. 35. — τὸν ἔπεφνες.] Cod. *Harleian.* ὃν ἔπεφνες.

Ver. 37. Ἀρητὸν.] *Al.* Ἄρρητον. Quo modo legit & Codex *Harleianus.*

Ibid. — τοκεῦσι.] γονεῦσι. Codd. à *Th. Bentleio* colati.

Ver. 42. Οὐδέ τ' ἀδήριτος, οὔτ' ἀλκῆς, οὔτε φόβοιο.] Cod. *Harleian.* Οὐδ' ἔτ' ἀδήριτος, ἠδ' ἀλκῆς ἠδὲ φόβοιο.

Ibid. — ἀδήριτος.] *Al.* ἀδήριτος.

Ver. 43, 44. — οὔτησε κατ' ἀσπίδα —— Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν.]

—— rauco quod protinus ære repulsum,
Et summo clypei nequicquam umbone pependit. *Æn.* II. 545.

Ibid. — οὔτησε.] Vide suprà ad λ', 260.

Ver. 44. Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν.] *Al.* Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκός.

Ἀσπίδι ἐν κρατερῇ· ὁ δὲ δεύτερος ὤρνυτο χαλκῷ
Ἀτρεΐδης Μενέλαος, ἐπευξάμενος Διὶ πατρί·
Ἂψ δ' ἀναχαζομένοιο κατὰ στομάχοιο θέμεθλα
Νύξ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἔρεισε, βαρείῃ χειρὶ πιθήσας·
Ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι, Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι,
Πλοχμοί θ', οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο.
Οἷον δὲ τρέφει ἔρνος ἀνὴρ ἐριθηλὲς ἐλαίης
Χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ, ὅθ' ἅλις ἀναβέβρυχεν ὕδωρ,
Καλὸν, τηλεθάον, τὸ δέ τε πνοιαὶ δονέουσι
Παντοίων ἀνέμων, καί τε βρύει ἄνθεϊ λευκῷ·
Ἐλθὼν δ' ἐξαπίνης ἄνεμος, σὺν λαίλαπι πολλῇ,
Βόθρου τ' ἐξέστρεψε καὶ ἐξετάνυσσ' ἐπὶ γαίῃ·
Τοῖον Πάνθου υἱὸν ἐϋμμελίην Εὔφορβον
Ἀτρεΐδης Μενέλαος, ἐπεὶ κτάνε, τεύχε' ἐσύλα.
Ὡς δ' ὅτε τίς τε λέων ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθὼς,

Scuto in valido: Secundus verò impetum-fecit ære
Atrides Menelaus, precatus Jovem patrem.
Pedem autem retrahentis gulam imam
Percussit, & ipse connixus-imprimebat, robustâ manu fretus:
E-regione autem mollem per cervicem abiit cuspis.
Fragorem verò edidit cadens, sonitúmque dedere arma super ipsum.
Sanguine ei rigabantur comæ, Gratiis similes,
Cincinnique, qui auróque & argento constricti erant.
Qualem verò nutrit plantam vir latè-frondentem olivæ
Loco in solitario, ubi abundè scaturit aqua,
Pulchram, germinantem, quam flatus motant
Omnium ventorum, & pullulat ea flore albo;
Veniens autem repentè ventus cum turbine multo,
Fossâque evertit, & extendit super terram:
Talem Panthi filium hastæ-peritiâ-insignem Euphorbum
Atrides Menelaus, postquam interfecerat, armis spoliabat.
Ut verò quando quis leo in-montibus-nutritus, robore fretus.

Ver. 45. Ἀσπίδι ἐν κρατερῇ.] *Al.* Ἀσπίδ' ἐνὶ κρατερῇ.

Ibid. — ὤρνυτο.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 49. — ἤλυθ'.] Vide suprà ad ό, 484; & ad ά, 37.

Ver. 50. Δούπησεν ——— ἀράβησε.] Vide suprà ad ν', 181.

Ver. 51. Αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι.] Τῶν Ὁμηρικῶν στίχων ἐκείνους μάλιστα ἐξύμνει [ὁ Πυθαγόρας,] καὶ πρὸς λύραν ἐμμελέστατα ἀνέπεμπεν. "Αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι χαρίτεσσιν "ὁμοῖαι, Πλοχμοί θ', &c." *Porphyrius de vitâ Pythagoræ.* Eadem & *Jamblichus de vitâ Pythagoræ, cap.* XIV; nisi quòd pro ἀνέπεμπεν, legatur ἀνέμελπε.

Ver. 53. Οἷον δὲ τρέφει ἔρνος.] Εὕροις δ' ἂν καὶ Ὅμηρον, τὸν μέγαν ποιητὴν, ἐκεῖνα τὰ ἔπη, "Οἷον δὲ τρέφει ἔρνος ἀνὴρ ἐριθηλὲς ἐλαί-"ης," καὶ τὰ ἑξῆς, κατὰ λέξιν μετενηνοχότα παρ' Ὀρφέως ἐκ τοῦ Διονύσου ἀφανισμοῦ. *Clemens Alexandrinus, Strom.* 6.

Ver. 43. — ἀναβέβρυχεν.] Vide suprà ad ν', 736; & ad ά, 37.

Ver. 58. — ἐξετάνυσσ'.] Ita rectè ex uno MS edidit *Barnesius. Al.* ἐξετάνυσ'. Quod penultimam corripit: ——— νύκτ' ὀλοὴν τάνυσε κρατερῇ ὑσμίνῃ, suprà π', 567.

Ver. 61. — ἀλκί.] Vide suprà ad έ, 299.

Ver. 62.

Βοσκομένης ἀγέλης βοῦν ἁρπάσῃ, ἥτις ἀρίστη·
Τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε, λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδοῦσι,
Πρῶτον, ἔπειτα δέ θ' αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει
Δηῶν, ἀμφὶ δὲ τόν γε κύνες τ' ἄνδρες τε νομῆες
Πολλὰ μάλ' ἰύζουσιν ἀπόπροθεν, οὐδ' ἐθέλουσιν
Ἀντίον ἐλθέμεναι· μάλα γὰρ χλωρὸν δέος αἱρεῖ·
Ὣς τῶν οὔ τινι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐτόλμα
Ἀντίον ἐλθέμεναι Μενελάου κυδαλίμοιο.
Ἔνθα κε ῥεῖα φέροι κλυτὰ τεύχεα Πανθοΐδαο
Ἀτρείδης, εἰ μή οἱ ἀγάσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ὅς ῥά οἱ Ἕκτορ' ἐπῶρσε, θοῷ ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
Ἀνέρι εἰσάμενος Κικόνων ἡγήτορι Μέντῃ·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἕκτορ, νῦν σὺ μὲν ὧδε θέεις, ἀκίχητα διώκων
Ἵππους Αἰακίδαο δαΐφρονος· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, ἠδ' ὀχέεσθαι,
Ἄλλῳ γ', ἢ Ἀχιλῆϊ, τὸν ἀθανάτη τέκε μήτηρ.
Τόφρα δέ τοι Μενέλαος, ἀρήϊος Ἀτρέος υἱὸς,
Πατρόκλῳ περιβὰς, Τρώων τὸν ἄριστον ἔπεφνε,
Πανθοΐδην Εὔφορβον, ἔπαυσε δὲ θούριδος ἀλκῆς.

Pascentis armenti bovem rapuerit, quæ optima:
Hujus autem cervicem frangit, correptam validis dentibus,
Primùm, deindè verò sanguinémque & viscera omnia haurit
Dilanians; circum autem hunc canésque virique pastores
Crebrò admodùm clamant è longinquo, neque animus fert
Contrà ire; valdè enim pallidus timor occupat:
Sic horum nemini animus in pectoribus audebat
Contra ire Menelaum gloria-sublimem.
Tunc quidem facilè abstulisset inclyta arma Panthœdæ
Atrides, nisi ipsi invidisset Phœbus Apollo,
Qui in eum Hectorem incitavit veloci parem Marti,
Viro se-cum-assimulâsset Ciconum ductori Mentæ:
Et ipsum editâ-voce verbis alatis allocutus est:
" Hector, nunc tu quidem sic curris, quos-non-assequêris persequens
" Equos Æacidæ bellicosi: illi verò difficiles
" Viris quidem mortalibus domitu, & equitatu,
" Alii saltem, quàm Achilli, quem immortalis peperit mater.
" Interim autem tibi Menelaus, Mavortius Atrei filius,
" Patroclum protegens, Trojanorum fortissimum occidit
" Panthœdem Euphorbum, finémque imposuit impetuosæ fortitudini.

Ver. 62. — ἁρπάσῃ.] Vide suprà ad ν', 192; & ad ά, 140.

Ver. 64. — αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει.] Vide suprà ad λ', 176.

Ver. 66. — ἰύζουσιν.] Vide suprà ad γ', 363; & ad δ', 455.

Ver. 72. — ἀτάλαντον.] Vide suprà ad β', 627.

Ver. 73. — εἰσάμενος.] Vide suprà ad ν', & ad γ', 141.

Ver. 78. Ἄλλῳ γ' ἢ Ἀχιλῆϊ.] Vide suprà ad ν'. 324.

Ibid. — ἀθανάτη.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 83.

Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖθις ἔβη θεὸς ἀμ πόνον ἀνδρῶν·
Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἀμφὶ μελαίνας.
Πάπτηνεν δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ στίχας· αὐτίκα δ' ἔγνω
Τὸν μὲν ἀπαινύμενον κλυτὰ τεύχεα, τὸν δ' ἐπὶ γαίῃ
Κείμενον· ἔῤῥει δ' αἷμα κατ' οὐταμένην ὠτειλήν.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
Ὀξέα κεκληγὼς, φλογὶ εἴκελος Ἡφαίστοιο
Ἀσβέστῳ· οὐδ' υἱὸν λάθεν Ἀτρέος ὀξὺ βοήσας·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγὼν, εἰ μέν κε λίπω κατὰ τεύχεα καλὰ,
Πάτροκλόν θ', ὃς κεῖται ἐμῆς ἕνεκ' ἐνθάδε τιμῆς,
Μή τις μοὶ Δαναῶν νεμεσήσεται, ὅς κεν ἴδηται·
Εἰ δέ κεν Ἕκτορι μοῦνος ἐὼν καὶ Τρωσὶ μάχωμαι
Αἰδεσθεὶς, μήπως με περιστείωσ' ἕνα πολλοί·

Sic fatus, rursus quidem abiit deus per-laborem virorum:
Hectori verò gravis dolor circumtexit mentem profundam:
Circumspectabat autem deinde per ordines; statim verò animadvertit
Hunc quidem auferentem inclyta arma, illum autem in terrâ
Jacentem: Fluebat verò sanguis per inflictum vulnus.
Processit autem per primos-pugnatores, armatus corusco ære,
Acutùm clamans, flammæ similis Vulcani
Inextinguibili; neque filium latuit Atrei acutùm vociferans:
Ingemiscens verò *is* dixit ad suum magnum animum:
"Hei mihi; si quidem dereliquero arma pulchra,
"Patroclúmque, qui jacet meum propter hîc honorem;
"*Vereor*, nè quis mihi Danaorum succenseat, qui viderit:
"Si verò cum Hectore solus & Trojanis pugnem
"Præ-verecundiâ-*fugæ*, *metuo* ne quà me circumveniant unum multi:

Ver. 83. — πύκασε.] Vide suprà ad ά, 140.

Ibid. — φρένας ἀμφὶ μελαίνας.] "Fallitur "— [*Hadrianus Junius*] quod φρένας μελαίνας, sive *nigra præcordia*, pro *prudentiæ* argumento haberi opinatur, ubi Homerus eas Hectori tribuit, *Il.* ρ', *ver.* 83: "cum *fortitudinis* sint potiùs; neque enim "illa, sed ista est Hectoris laus." *Gataker. in Antoninum, lib.* 4, §28. Vide & suprà ad ά, 103.

Ver. 85. — ἀπαινύμενον.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 86. — οὐταμένην ὠτειλήν.] *Al.* οὐταμένης ὠτειλῆς. Cæterùm non est hoc ταυτολόγον, sed *vulnus cominùs inflictum* denotat.

Ἀψ δ' ἀναχαζομένοιο κατὰ στομάχοιο θέμεθλα
Νύξ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἔρεισε βαρεῖῃ χειρὶ πιέσας. Supra *ver.* 47.

Οἱ νεώτεροι οὐκ ἴσασι τὴν διαφορὰν τοῦ "οὐτάσαι" καὶ "βαλεῖν." Ὅμηρος δὲ "οὐτάσαι" μὲν τὸ ἐκ χειρὸς καὶ ἐκ τοῦ συνεγγὺς τρῶσαι, "βαλεῖν" δὲ τὸ πόῤῥωθεν. *Schol. ad Euripid. Hippolyt.* 684. Vide & suprà ad δ', 540.

Ver. 88. Ὀξέα κεκληγὼς.] Vide suprà ad β', 222, & 314.

Ibid. — εἴκελος.] Ita ex uno MS edidit *Barnesius*. *Al.* ἴκελος· Minùs rectè. Vide suprà ad γ', 53.

Ver. 89. Ἀσβέστῳ· οὐδ' υἱὸν λάθεν Ἀτρέος.] Edidit *Barnesius* ex conjecturâ, Ἀσβέστῳ· οὐδ' υἷα λάθ' Ἀτρέος. Dubitari tamen potest, annon *media* vocis "Ἀσβέστῳ" hoc in loco corripiatur. Vide suprà ad β', 537.

Ver. 91. — καλὰ.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 95. — μήπως με περιστείωσ' ἕνα πολλοί· Τρῶας δ' ἐνθάδε πάντας ἄγει.] *Henricus Stephanus* legendum conjicit; — μήπως με περιστείωσ' ἕνα πολλοὶ, Τρῶας δ' ἐνθάδε πάντας ἄγῃ· Ut scilicèt vox "ἄγῃ" ad μήπως referatur.

Ibid. — περιστείωσ'.] *Al.* περιστιχόωσ'.

Τρῶας δ' ἐνθάδε πάντας ἄγει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
Ὁππότ' ἀνὴρ ἐθέλει πρὸς δαίμονα φωτὶ μάχεσθαι,
Ὅν κε θεὸς τιμᾷ, τάχα οἱ μέγα πῆμα κυλίσθη.
Τῷ μ' οὔτις Δαναῶν νεμεσήσεται, ὅς κεν ἴδηται
Ἕκτορι χωρήσαντ', ἐπεὶ ἐκ θεόφιν πολεμίζει.
Εἰ δέ που Αἴαντός γε βοὴν ἀγαθοῖο πυθοίμην,
Ἄμφω κ' αὖτις ἰόντες ἐπιμνησαίμεθα χάρμης,
Καὶ πρὸς δαίμονά περ, εἴ πως ἐρυσαίμεθα νεκρὸν
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ· κακῶν δέ κε φέρτερον εἴη.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ.
Αὐτὰρ ὅγ' ἐξοπίσω ἀνεχάζετο, λεῖπε δὲ νεκρὸν
Ἐντροπαλιζόμενος· ὥστε λὶς ἠϋγένειος,
Ὅν ῥα κύνες τε καὶ ἄνδρες ἀπὸ σταθμοῖο δίωνται
Ἔγχεσι καὶ φωνῇ· τοῦ δ' ἐν φρεσὶν ἄλκιμον ἦτορ
Παχνοῦται, ἀέκων δέ τ' ἔβη ἀπὸ μεσσαύλοιο·
Ὣς ἀπὸ Πατρόκλοιο κίε ξανθὸς Μενέλαος.

“ Trojanos enim huc omnes adducit pugnam expeditè-ciens Hector.
“ Sed cur mihi hæc meus secum-disserit animus?
“ Quandocunque homo velit adversus deum cum viro pugnare,
“ Quem deus honorat, statim in eum magna clades devolvitur:
“ Ideò mihi nemo Danaorum succensebit, qui viderit
“ Hectori cedentem, quoniam deo-jubente pugnat.
“ Sicubi verò Ajacem prælio strenuum audire-potuero,
“ Ambo tum reversi reminisceremur pugnæ,
“ Etiam adversus deum; si quo modo eripere poterimus mortuum
“ In gratiam Pelidæ Achillis: inter mala sanè melius esset.
Dum is hæc versabat in mente & in animo,
Intereà Troüm ordines supervenerunt; præibat autem Hector.
Hic verò retrocessit, reliquitque mortuum
Subindè-se-convertens; ut leo benè-barbatus,
Quem canésque & viri à stabulo abigunt
Contis & clamore: ejus autem in præcordiis forte cor
Cohorrescit, invitúsque *is* abit à caulâ:
Sic à Patroclo discessit flavus Menelaus.

Ver. 96. — κορυθαίολος. Vide suprà ad β', 816.

Ver. 98. — ἐθέλει.] *Al.* ἐθέλῃ.

Ver. 99. Ὅν κε θεὸς τιμᾷ.] Post hunc versum inserit *Barnesius*, nullâ satis idoneâ auctoritate;

Ζεὺς γάρ οἱ νεμέσησ'· ὃς ἀμείνονι φωτὶ μάχοιτο.

Vide suprà ad λ', 542.

Ver. 102. — *βοὴν ἀγαθοῖο.*] Vide suprà ad β', 408.

Ver. 104. — περ, εἰ.] Quâ ratione, περ, hîc producatur; item ultimæ vocum, Ἐντροπαλιζόμενος & ὥστε, *ver.* 119; vide suprà ad α', 51.

Ver. 106. Ἕως ὁ.] Pronuntiabatur ἇος, vel ὥος. Vide suprà ad ο', 339.

Ibid. — κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν.]
— mentem animumque. *Æn.* VI, 11.

Ver. 107. Τόφρα δ'.] Vide suprà ad ο', 540. Malè *Barnesius*, Τόφρ' ἄρ'.

Ibid. — ἄρ'.] *Ut solitus est*, ———.

Ver. 110. Ὅν ῥα.] *Quem scilicèt* ——.

Ver. 111. — τοῦ δ' ἐν φρεσὶν ἄλκιμον ἦτορ Παχνοῦται.] Sic apud *Hesiodum*;

——————— ἐπάχνωσεν φίλον ἦτορ.
Ἔργ. καὶ Ἡμερ. *ver.* 357.

Ver. 117.

Στῆ δὲ μεταστρεφθεὶς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων,
Παπταίνων Αἴαντα μέγαν, Τελαμώνιον υἱόν·
Τὸν δὲ μάλ' αἶψ' ἐνόησε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης,
Θαρσύνονθ' ἑτάρους, καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι·
Θεσπέσιον γάρ σφιν φόβον ἔμβαλε Φοῖβος Ἀπόλλων·
Βῆ δὲ θέειν, εἶθαρ δὲ παριστάμενος ἔπος ηὔδα·
Αἶαν, δεῦρο, πέπον, περὶ Πατρόκλοιο θανόντος
Σπεύσομεν, αἴ κε νέκυν περ Ἀχιλλῆϊ προφέρωμεν
Γυμνόν· ἀτὰρ τάγε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὣς ἔφατ'· Αἴαντι δὲ δαΐφρονι θυμὸν ὄρινε·
Βῆ δὲ διὰ προμάχων, ἅμα δὲ ξανθὸς Μενέλαος.
Ἕκτωρ μὲν Πάτροκλον, ἐπεὶ κλυτὰ τεύχε' ἀπηύρα,
Ἕλχ', ἵν' ἀπ' ὤμοιϊν κεφαλὴν τάμοι ὀξέϊ χαλκῷ,
Τὸν δὲ νέκυν Τρῳῇσιν ἐρυσσάμενος κυσὶ δοίη·
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος, ἠΰτε πύργον·
Ἕκτωρ δ' ἂψ ἐς ὅμιλον ἰὼν ἀνεχάζεθ' ἑταίρων·
Ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε· δίδου δ' ὅγε τεύχεα καλὰ
Τρωσὶ φέρειν προτὶ ἄστυ, μέγα κλέος ἔμμεναι αὐτῷ·
Αἴας δ' ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ σάκος εὐρὺ καλύψας,
Εἱστήκει, ὥς τίς τε λέων περὶ οἷσι τέκεσσιν·

Constitit autem conversus, postquam venit ad agmen sociorum,
Circumspectando-quærens Ajacem magnum Telamonium filium:
Hunc autem perquam celeritèr advertit pugnæ ad lævam totius,
Confirmantem socios, & concitantem ad pugnam;
Divinitùs enim iis terrorem immiserat Phœbus Apollo:
Perrexit autem currere, & statim astans verbum dixit:
" Ajax, huc, amice, de Patroclo mortuo *pugnaturi*
" Festinemus, si cadaver saltem Achilli referre possimus
" Nudum: arma autem habet expeditè-pugnam-ciens Hector.
Sic dixit; Ajaci verò bellicoso animum commovit:
Processit autem per primos-pugnatores, simúlque flavus Menelaus.
Hector quidem Patroclum, postquam inclytis armis exuerat,
Trahebat, ut ab humeris caput abscinderet acuto ære,
Et cadaver Trojanis raptatum canibus daret:
Ajax autem propè venit, gestans scutum, tanquam turrim.
Hector verò retrò in turbam abiens recedebat sociorum;
In currum autem concito-nisu-ascendit: deditque ille arma pulchra
Trojanis ferenda ad urbem, magna gloria ut essent ipsi.
Ajax verò Menœtiadæ scuto lato obtento,
Constitit, tanquam leo circumeundo-defensans suos natos:

Ver. 117. Θαρσύνονθ'.] Vide suprà ad ν', 823; & ad ά, 338.

Ibid. — ἐποτρύνοντα.] Vide suprà ad ν', 44.

Ver. 123. — Αἴαντι δὲ.] Quâ ratione, Αἴαντι, hîc ultimam producat; item ἐπακτῆρες, *ver.* 135; & Ἕκτορ, *ver.* 142; & πτόλεϊ, *ver.* 152; & Πάτροκλον, *ver.* 159; & μιν, *ver.* 161; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 130. — δίδου δ' ὅγε.] Vide suprà ad γ', 409.

Ver. 133—137—139. Εἱστήκει — βεβήκει — Εἱστήκει.] Vide suprà ad δ', 434, 492; & ad ά, 37.

Ibid. — ὥς τίς τε λέων περὶ οἷσι τέκεσσιν.] Ὁ δὲ Ὁμηρικὸς λέων ὅν ῥά τε
Νήπια τέκνα ἄγοντα συναντήσωνται ἐν ὕλῃ

Ὧι ῥά τε νήπι' ἄγοντι συναντήσονται ἐν ὕλῃ
Ἄνδρες ἐπακτῆρες, ὁ δέ τε σθένεϊ βλεμεαίνει,
Πᾶν δέ τ' ἐπισκύνιον κάτω ἕλκεται, ὄσσε καλύπτων·
Ὣς Αἴας περὶ Πατρόκλῳ ἥρωϊ βεβήκει.
Ἀτρεΐδης δ' ἑτέρωθεν, ἀρηΐφιλος Μενέλαος,
Εἱστήκει, μέγα πένθος ἐνὶ στήθεσσιν ἀέξων.
Γλαῦκος δ', Ἱππολόχοιο πάϊς, Λυκίων ἀγὸς ἀνδρῶν,
Ἕκτορ' ὑπόδρα ἰδὼν χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ·
Ἕκτορ, εἶδος ἄριστε, μάχης ἄρα πολλὸν ἐδεύεο·
Ἦ σ' αὔτως κλέος ἐσθλὸν ἔχει, φύξηλιν ἐόντα.
Φράζεο, νῦν, ὅππως κε πόλιν καὶ ἄστυ σαώσῃς
Οἶος σὺν λαοῖσι, τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν·
Οὐ γάρ τις Λυκίων γε μαχησόμενος Δαναοῖσιν
Εἶσι περὶ πτόλιος· ἐπεὶ οὐκ ἄρα τις χάρις ἦεν
Μάρνασθαι δηΐοισι μετ' ἀνδράσι νωλεμὲς αἰεί.
Πῶς κε σὺ χείρονα φῶτα σαώσειας μεθ' ὅμιλον,
Σχέτλι'· ἐπεὶ Σαρπηδόν' ἅμα ξεῖνον καὶ ἑταῖρον
Κάλλιπες Ἀργείοισιν ἕλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι·

Cui scymnos ducenti occurrerint in sylvâ
Viri venatores, hic autem præ robore truces-oculos volvit,
Totúmque supercilium deorsùm trahit, oculos tegens:
Sic Ajax Patroclum heroëm circumiens-protegebat.
Atrides autem ex-alterâ-parte, bellicosus Menelaus,
Stabat magnum luctum in pectoribus augens.
Glaucus verò, Hippolochi filius, Lyciorum ductor virorum,
Hectorem torvè intuitus gravi objurgavit sermone:
" Hector, formâ præstantissime, à bellicâ sanè virtute longè abes:
" Certè te sine causâ fama bona tenet, fugax cum-sis.
" Considera nunc, quomodò civitatem & urbem servare-possis
" Solus cum populis, qui in Ilio nati sunt:
" Non enim quisquam Lyciorum saltem pugnaturus cum Danaïs
" Ibit pro urbe; quoniam nulla utique gratia fuit
" Pugnare hostibus cum viris indesinenter usque.
" Quomodò tu deteriorem virum servaveris in turbâ,
" Improbe; cùm Sarpedonem simul hospitem & socium
" Reliquisti Argivis capturam & prædam fieri:

Ἄνδρες ἐπακτῆρες, ὁ δέ τε σθένεϊ βλεμεαίνει,
Πᾶν δέ τ' ἐπισκύνιον κάτω ἕλκεται, ὄσσε καλύπτων,
Ἀλλ' οὐχ ὁμοίως δεῖ διανενεμῆσθαι πρὸς τὸν κίνδυνον ἀπέωσται περὶ τῶν τέκνων; καθόλου γὰρ ἡ πρὸς τὰ ἔργα φιλοστοργία, καὶ τὰ τολμηρὰ δειλὰ ποιεῖ, καὶ φιλόπονα τὰ ῥάθυμα, &c. *Plutarch. de Amore prolis.*

Ver. 134. — ζυναντήσονται.] *Al.* ζυναντήσωνται.

Ibid. — ὕλῃ.] Vide suprà ad γ', 151.

Ver. 137. — περὶ Πατρόκλῳ.] Cod. *Harleian.* ἐπὶ Πατρόκλῳ.

Ver. 142. — ἐδεύεο.] Pronuntiabatur ἐδεύε, vel ἐδεύευ· quomodo & scribi posteà cœptum est.

Ver. 147. — πτόλιος· ἐπεί.] Edidit *Barnesius*, πτόλιος· ἐπεί. Sed nihil opus. Vide suprà ad ά, 51.

Ibid. — ἐπεὶ οὐκ ἄρα τις χάρις ἦεν Μάρνασθαι.] *Quippè haud ei gratia fuerit tributa, qui pugnaverit, &c.*

Ver. 151. — Ἀργείοισιν ἕλωρ.] Cod. *Harleian.* οἰωνοῖσι ἕλωρ.

Ὅς τοι πόλλ' ὄφελος γένετο πτόλεΐ τε καὶ αὐτῷ,
Ζωὸς ἐών· νῦν δ' οὔ οἱ ἀλαλκέμεναι κύνας ἔτλης.
Τῷ νῦν εἴ τις ἐμοὶ Λυκίων ἐπιπείσεται ἀνδρῶν,
Οἴκαδ' ἴμεν, Τροίῃ δὲ πεφήσεται αἰπὺς ὄλεθρος.
Εἰ γὰρ νῦν Τρώεσσι μένος πολυθαρσὲς ἐνείη
Ἄτρομον, οἷόν τ' ἄνδρας ἐσέρχεται, οἳ περὶ πάτρης
Ἀνδράσι δυσμενέεσσι πόνον καὶ δῆριν ἔθεντο·
Αἶψά κε Πάτροκλον ἐρυσαίμεθα Ἴλιον εἴσω.
Εἰ δ' οὗτος προτὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
Ἔλθοι τεθνειώς, καί μιν ἐρυσαίμεθα χάρμης,
Αἶψά κεν Ἀργεῖοι Σαρπηδόνος ἔντεα καλὰ
Λύσειαν, καί κ' αὐτὸν ἀγοίμεθα Ἴλιον εἴσω·
Τοίου γὰρ θεράπων πέφατ' ἀνέρος, ὃς μέγ' ἄριστος
Ἀργείων παρὰ νηυσί, καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες.
Ἀλλὰ σύγ' Αἴαντος μεγαλήτορος οὐκ ἐτάλασσας
Στήμεναι ἄντα, κατ' ὄσσε ἰδὼν δηΐων ἐν αὐτῇ,

" Qui magno commodo fuit urbique & ipsi tibi,
" Vivus existens: nunc verò non ab eo arcere canes sustinuisti.
" Itaque nunc si quis mihi Lyciorum obsequetur virorum,
" *Suadeo*, domum ire: Trojæ verò manifesta-aderit gravis pernicies.
" Si enim nunc Trojanis vis animosa inesset
" Intrepida, qualis viros subit, qui pro patriâ
" Adversus hostes laborem & certamen suscipiunt;
" Statim Patroclum traheremus in Ilium.
" Quòd si ille ad urbem magnam Priami regis
" Ascendisset mortuus, & ipsum traxissemus è pugnâ;
" Illicò certè Argivi Sarpedonis arma pulchra
" *Hoc* pretio-redderent, & ipsum duceremus in Ilium:
" Ejus enim famulus interfectus est viri, qui longè fortissimus
" Argivorum apud naves, & cominùs-pugnantes famuli.
" Sed tu Ajacem magnanimum non sustinuisti
" Stare contra, oculos intuitus hostium in pugnâ,

Ver. 157. — οἷόν τ' ἄνδρας ἐσέρχεται, οἳ περὶ πάτρης.] Ἡ μὲν γὰρ προαίρεσις ἔστω τοῦ πολιτικοῦ τῆς ἀσφαλείας ἐχομένη, καὶ φεύγουσα τὸ παράβολον τῆς κενῆς δόξης καὶ μανικόν, ὡς εἴρηται· τὸ μέντοι διαθέσει φρόνημα καὶ "μένος πολυθαρσὲς ἐνίσω Ἄτρομον, οἷόν τ' ἄνδρας ἐπέρχεται, οἳ περὶ πάτρης Ἀνδράσι δυσμενέεσσι" καὶ πράγμασι δυσκόλοις καὶ καιροῖς [illegible] καὶ διαμάχονται. *Plutarch.* Πολιτ. παραγγέλμ.

Non ille pro charis amicis,
Aut patriâ timidus perire.
Horat. Carm. Lib. 4, *Od.* 9, *ver.* 51.

Ibid. — ἐσέρχεται.] Apud *Plutarchum*, loco jam citato, ἐπέρχεται.

Ver. 158. — δῆριν ἔθεντο.] δῆριν ἔχουσιν· MS. *Cantab.* à *Barnesio*, item MSS. *Vatican.* & *Harleian.* à *Th. Bentleio* collati.

Ver. 164. — πέφατ'.] Postulat Temporum ratio, ut vox "πέφατ'" hoc in loco non πέφατο sed πέφαται intelligatur; eliso nempè "αι," ut *Il.* μ', 68;

——— ——— ἀλαπάζει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ βούλετ' ἀρήγειν.

Item δ', 235;

——— ——— Ζεὺς ἔσσετ' ἀρωγός.

Et *ver.* 271;

Ἔσσοντ', ἐπεὶ ———.

Sic infrà *ver.* 689. hujus libri;

——— πέφαται δ' ἄριστος Ἀχαιῶν.

Vide suprà ad β', 137; & ad α', 37. Cæterùm Codex *Vaticanus* hîc legit πέφνετ'.

Οὐδ' ἰθὺς μαχέσασθαι· ἐπεὶ σέο φέρτερός ἐστι.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Γλαῦκε, τίη δὲ σὺ τοῖος ἐὼν ὑπέροπλον ἔειπες;
Ὦ πέπον, ἦτ' ἐφάμην σε περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων
Τῶν, ὅσσοι Λυκίην ἐριβώλακα ναιετάουσι·
Νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπες·
Ὅς τέ με φῂς Αἴαντα πελώριον οὐχ ὑπομεῖναι.
Οὔτοι ἐγὼν ἔρριγα μάχην, οὐδὲ κτύπον ἵππων·
Ἀλλ' αἰεί γε Διὸς κρείσσων νόος αἰγιόχοιο,
Ὅστε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην
Ῥηϊδίως· ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μαχέσασθαι.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο, καὶ ἴδε ἔργον·
Ἠὲ πανημέριος κακὸς ἔσσομαι, ὡς ἀγορεύεις,
Ἦ τινα καὶ Δαναῶν, ἀλκῆς μέγα περ μεμαῶτα,
Σχήσω ἀμυνέμεναι περὶ Πατρόκλοιο θανόντος.
Ὣς εἰπὼν, Τρώεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
Ἀνέρες ἐστὲ φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.

" Neque ex-adverso pugnare: te nempè fortior est.
Hunc autem torvè intuitus allocutus est expeditè-pugnam-ciens Hector:
" Glauce, curnam tu talis existens superbè locutus es?
" O amice, putabam equidem te prudentiâ superare cæteros
" Eos, quotquot Lyciam glebosam habitant:
" Nunc verò tuam reprehendo omninò mentem, cùm ita dixisti;
" Qui me aïs Ajacem ingentem non sustinuisse.
" Nequaquam ego horrui pugnam, neque strepitum equorum;
" Sed semper Jovis validius consilium Ægiochi,
" Qui & fortem virum in-fugam-vertit, & aufert victoriam
" Facilè: aliàs & ipse excitat ad pugnam.
" Sed agè huc adsis, amice, prope me sta, & aspice opus:
" An totâ-die ignavus ero, ut dicis;
" An aliquem etiam Danaorum, bellicâ licèt virtute promptissimum,
" Reprimam à defensione Patrocli mortui.
Sic locutus, Trojanos hortabatur altùm clamans:
" Trojani, & Lycii, & Dardani cominùs-pugnantes,
" Viri estote, amici, recordaminique impetuosæ fortitudinis:

Ver. 170 & 173. —ἔειπες.] *Al.* ἔειπας. Quod perinde est.

Ver. 171. Ὦ πέπον.] *Al.* πέποι.

Ibid. Ὦ πέπον, ἦτ' ἐφάμην.] Μὴ τοῖς ἁμαρτάνουσι σὺν ὀργῇ καὶ πρὸς ὕβριν ἐπιτιμώμενον, ἀλλ', ὡς Ὅμηρος, ἠθικώτερον,

Ὦ πέπον, ἦτ' ἐφάμην σε περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων.

Plutarch. πολιτικὰ παραγγέλμ.

Ver. 175. Οὔτοι ἐγὼν ἔρριγα μάχην —— Ἀλλ' αἰεί γε Διός.] Cod. *Harleian.* Οὔτι ἐγὼν ἔρριγα ——.

—— non me tua fervida terrent
Dicta, ferox; Dii me terrent, & Jupiter hostis. *Æn.* XII, 894.

Ibid. — ἔρριγα.] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 176. Ἀλλ' αἰεί γε.] Ita *Barnesius*: Quam lectionem & probat *Henricus Stephanus*. Vide suprà ad π', 688. *Al.* Ἀλλ' αἰεί τε.

Ibid. — αἰγιόχοιο.] *Al.* ἠέ περ ἀνδρῶν. *Al.* ἠέ περ ἀνδρός.

Ver. 178. — ὅτι δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μαχέσασθαι.] Vide suprà ad π', 689, 690.

Ver. 181. — μέγα.] Cod. *Harleian.* μάλα.

Ibid. — μεμαῶτα.] Vide suprà ad ν', 46.

Ver. 186.

Ὄφρ' ἂν ἐγὼν Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἔντεα δύω,
Καλά, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξα κατακτάς.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαιόλος Ἕκτωρ
Δηΐου ἐκ πολέμοιο· θέων δ' ἐκίχανεν ἑταίρους
Ὦκα μάλ', οὔπω τῆλε, ποσὶ κραιπνοῖσι μεταςπών,
Οἳ προτὶ ἄστυ φέρον κλυτὰ τεύχεα Πηλεΐδαο.
Στὰς δ' ἀπάνευθε μάχης πολυδακρύτου, ἔντε' ἄμειβεν·
Ἤτοι ὁ μὲν τὰ ἃ δῶκε, φέρειν προτὶ Ἴλιον ἱρὴν,
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ὁ δ' ἄμβροτα τεύχε' ἔδυνε
Πηλείδεω Ἀχιλῆος, ἅ οἱ θεοὶ οὐρανίωνες
Πατρὶ φίλῳ ἔπορον· ὁ δ' ἄρα ᾧ παιδὶ ὄπασσε
Γηράς· ἀλλ' οὐχ υἱὸς ἐν ἔντεσι πατρὸς ἐγήρα.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἀπάνευθεν ἴδεν νεφεληγερέτα Ζεὺς
Τεύχεσι Πηλεΐδαο κορυσσόμενον θείοιο,
Κινήσας ῥα κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
Ἆ δείλ', οὐδέ τι τοι θάνατος καταθύμιός ἐστιν,
Ὃς δή τοι σχεδόν ἐστι· σὺ δ' ἄμβροτα τεύχεα δύνεις
Ἀνδρὸς ἀριστῆος, τόν τε τρομέουσι καὶ ἄλλοι·
Τοῦ δὴ ἑταῖρον ἔπεφνες ἐνηέα τε, κρατερόν τε·

" Dum ego Achillis eximii arma induam,
" Pulchra, quibus Patroclum fortem spoliavi interfectum.
Sic quidem locutus abiit pugnam-expeditè-ciens Hector
Ardenti è prælio: currens autem assecutus est socios
Citò admodùm, necdum longo-intervallo, pedibus velocibus insequutus,
Qui ad urbem portabant inclyta arma Pelidæ.
Stans verò seorsùm à prælio lacrymoso, arma mutabat:
Ille quidem sua dedit, ferenda ad Ilium sacram,
Trojanis bellicosis; ipse verò immortalia arma induebat
Pelidæ Achillis, quæ ejus dii cœlites
Patri charo dederant: Is autem suo filio præbuit
Jam senex: sed non filius in armis patris ad-senectutem-pervenit.
Illum verò ut seorsùm vidit nubes-cogens Jupiter
Armis Pelidæ armari divini,
Quassans utique caput ad suum locutus est animum:
" Ah miser, haudquaquàm tibi mors in animo est,
" Quæ jam te prope est: tu verò immortalia arma induis
" Viri fortissimi, quem tremunt & alii:
" Hujus jam socium interfecisti mitémque, fortémque;

Ver. 186. Ὄφρ' ἂν ἐγὼν Ἀχιλῆος.]
Quo nunc Turnus ovat spolio, gaudetque potitus. *Æn.* X, 500.

Ver. 187. — Πατρόκλοιο βίην.] Vide suprà ad ν', 758.

Ver. 191. — Πηλεΐδαο.] *Al.* Πηλείωνος.

Ver. 192. — μάχης πολυδακρύτου.]
——— lacrymabile bellum. *Æn.* VII, 604.

Ver. 196. — ἔπορον· ὁ δ' ἄρα ᾧ.] Quâ ratione, & ἔπορον, & ἄρα hîc ultimam producant; item ἐπασχόμενος, *ver.* 215; & τε *ver.* 217; & Αἴαντος, *ver.* 235; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 198. — οὖν.] *Ut dictum est*, — *ver.* 192.

Ibid. — ἀπάνευθεν.] Vide suprà ad ά, 349.

Ibid. — νεφεληγερέτα.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 200. Κινήσας ῥα κάρη.]
Ille caput quassans ———. *Æn.* XII, 89.

Ver. 206.

Τεύχεα δ' οὐ κατὰ κόσμον ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων
Εἵλευ· ἀτάρ τοι νῦν γε μέγα κράτος ἐγγυαλίξω,
Τῶν ποινὴν, ὅ τοι οὔτι μάχης ἐκνοστήσαντι
Δέξεται Ἀνδρομάχη κλυτὰ τεύχεα Πηλείωνος.
Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.
Ἕκτορι δ' ἥρμοσε τεύχε' ἐπὶ χροΐ· δῦ δέ μιν Ἄρης
Δεινὸς ἐνυάλιος· πλῆσθεν δ' ἄρα οἱ μέλε' ἐντὸς
Ἀλκῆς καὶ σθένεος· μετὰ δὲ κλειτοὺς ἐπικούρους
Βῆ ῥα μέγα ἰάχων· ἰνδάλλετο δέ σφισι πᾶσι,
Τεύχεσι λαμπόμενος μεγαθύμου Πηλείωνος.
Ὤτρυνεν δὲ ἕκαστον ἐποιχόμενος, ἐπέεσσι,
Μέσθλην τε, Γλαῦκόν τε, Μέδοντά τε, Θερσίλοχόν τε,
Ἀστεροπαιόν τε, Δεισήνορά θ', Ἱππόθοόν τε,
Φόρκυν τε, Χρομίον τε, καὶ Ἔννομον οἰωνιστήν·
Τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
   Κέκλυτε, μυρία φῦλα περικτιόνων ἐπικούρων,
Οὐ γὰρ ἐγὼ πληθὺν διζήμενος, οὐδὲ χατίζων,

" Arma autem contumeliosè à capitéque & humeris,
" Abstulisti: veruntamen tibi nunc saltem ingentem victoriam dabo,
" Eius compensationem, quòd tibi haudquaquam è pugnâ reverso,
" Excipiet Andromache inclyta arma Pelidæ.
Dixit, & nigris superciliis annuit Saturnius.
Hectori autem apta erant arma ad corpus; subiit verò eum Mars
Horrendus bellicus; impletáque sunt ei membra intùs
Vigoris & roboris: Ad inclytos autem socios
Ivit magno clamore: *Achilli* verò similis-videbatur ipsis omnibus,
Armis resplendens magnanimi Pelidæ.
Hortabatur autem unumquemque obiens verbis,
Mesthlémque, Glaucúmque, Medontáque, Thersilochúmque,
Asteropæúmque, Disenoráque, Hippothoúmque,
Phorcynque, Chromiúmque, & Ennomum augurem:
Hos ille incitans, verbis alatis allocutus est:
" Audite, innumeræ copiæ circumcircà-habitantium sociorum;
" Non enim ego multitudinem quærens, neque egens eâ,

Ver. 206. Εἵλευ.] *Al.* Εἷλες.

Ver. 209. —κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι.] Vide suprà ad ά, 528.

Ibid. —Κρονίων.] Vide suprà ad ά, 397.

Ver. 210. Ἕκτορι δ' ἥρμοσε τεύχε'.] *Hectori autem apta erant arma.* Sic supra γ', 333;

——— ἥρμοσε δ' αὐτῷ.

Item infrà τ', 385;

Πειρήθη δ' ἕο αὐτοῦ ἐν ἔντεσι δῖος Ἀχιλλεὺς,
Εἰ οἱ ἐφαρμόσσειε, ———.

Atque hoc modo accipit *Eustathius* in Comment. ad *ver.* 142. Ἕκτορι δ' ἥρμοσε τεύχεα ἐπὶ χροΐ, τουτέστι προσηρμόσθησαν——. Alitèr tamen explicare videntur Scholia inedita, in Cod. *Harleiano*, à *Tho. Bentleio* communicata; Τὸν Δία ἀκουστέον ἁρμόσαι τὰ ὅπλα τῷ Ἀχιλλεῖ [Ἕκτορι,] οὐ τὰ ὅπλα συγκαθίσαι· οὐ γὰρ Ἀχιλλεῖ ὁ Ἕκτωρ ἰσομεγέθης.

Ver. 213. Βῆ ῥα μέγα ἰάχων.] Vide suprà ad δ', 456.

Ver. 215—219. Ὤτρυνεν δὲ ——— Τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων.] Vide suprà ad ν', 44.

Ver. 216. —Γλαῦκόν τε, Μέδοντά τε, Θερσίλοχόν τε.]

——Glaucumque, Medontaque, Thersilochumque. *Æn.* VI, 483.

Ibid. —Θερσίλοχόν τε.] *Al.* Ὀρσίλοχόν τε.

Ver. 217. — Δεισήνορά θ'.] Ita ex *Etymolog. Magn.* edidit *Barnesius*. *Al.* Δεισήνορά θ'.

Ἐνθάδ᾽ ἀφ᾽ ὑμετέρων πολίων ἤγειρα ἕκαστον·
Ἀλλ᾽ ἵνα μοι Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα
Προφρονέως ῥύοισθε φιλοπτολέμων ὑπ᾽ Ἀχαιῶν·
Τὰ φρονέων, δώροισι κατατρύχω καὶ ἐδωδῇ
Λαοὺς, ὑμέτερον δὲ ἑκάστου θυμὸν ἀέξω.
Τῷ τις νῦν ἰθὺς τετραμμένος, ἢ ἀπολέσθω,
Ἠὲ σαωθήτω· ἡ γὰρ πολέμου ὀαριστύς.
Ὃς δέ κε Πάτροκλον, καὶ τεθνειῶτά περ, ἔμπης
Τρῶας ἐς ἱπποδάμους ἐρύσει, εἴξει δέ οἱ Αἴας,
Ἥμισυ τῷ ἐνάρων ἀποδάσσομαι, ἥμισυ δ᾽ αὐτὸς
Ἕξω ἐγώ· τὸ δέ οἱ κλέος ἔσσεται, ὅσσον ἐμοί περ.
Ὣς ἔφαθ᾽· οἱ δ᾽ ἰθὺς Δαναῶν βρίσαντες ἔβησαν,
Δούρατ᾽ ἀνασχόμενοι· μάλα δέ σφισιν ἔλπετο θυμὸς
Νεκρὸν ὑπ᾽ Αἴαντος ἐρύειν Τελαμωνιάδαο·
Νήπιοι· ἦ τε πολέσσιν ἐπ᾽ αὐτῷ θυμὸν ἀπηύρα.
Καὶ τότ᾽ ἄρ᾽ Αἴας εἶπε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον·
Ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε διοτρεφὲς, οὐκέτι νῶϊ
Ἔλπομαι αὐτώ περ νοστησέμεν ἐκ πολέμοιο.
Οὔτι τόσον νέκυος περιδείδια Πατρόκλοιο,
Ὅς κε τάχα Τρώων κορέσει κύνας, ἠδ᾽ οἰωνοὺς,

" Huc è vestris urbibus excivi quemque;
" Sed ut mihi Trojanorum uxores & infantes liberos
" Promptis-animis defenderetis bellicosis ab Achivis:
" Hæc in-animo-habens, donis-præbendis exhaurio & commeatu
" Populos, vestrúmque cujusque animum recreo.
" Idcircò aliquis nunc rectà conversus, aut pereat,
" Aut salvus fit: hoc enim belli commercium.
" Quicunque verò Patroclum, mortuum licèt, tamen
" Trojanos ad equûm-domitores pertraxerit, cesseritque ei Ajax;
" *Illi* dimidium exuviarum tribuam, dimidium verò ipse
" Habebo ego: gloria autem ei erit, quanta vel mihi.
Sic dixit: Illi verò rectà in Danaos magnâ-mole ferebantur,
Hastis elevatis; admodùm autem ipsis sperabat animus
Mortuum ab Ajace abstrahere Telamonio:
Stulti; certè multis super ipso animam abstulit.
Et tunc Ajax allocutus est pugnâ strenuum Menelaum:
" O amice, ô Menelae, Jovis-alumne, haud jam nos
" Spero vel ipsos redituros è prælio.
" Haudquaquàm tantum de cadavere timeo Patrocli,
" Qui mox utique Trojanorum saturabit canes atque alites,

Ver. 227. ἢ ἀπολέσθω, Ἠὲ σαωθήτω.]
—— aut cita mors venit, aut victoria læta.
Horat. Sermon. lib. 1. *Eclog.* 1, 8.

Ver. 229. — τεθνειῶτα.] Vide suprà ad ν', 46.

Ver. 230. — ἐρύσει, εἴξει δέ οἱ.] *Al.* ἐρύσῃ, εἴξῃ δέ οἱ.

Ver. 233. — βρίσαντες.] Vide suprà ad δ, 343.

Ver. 234. — μάλα δέ σφισιν ἔλπετο.] Cod. *Harleian.* μάλα δέ σφιν ἔλπετο. Unde fortassè legendum, μάλα δέ σφιν ἐέλπετο.

Ver. 237—246. — βοὴν ἀγαθὸν — βοὴν ἀγαθός.] Vide suprà ad β', 408.

Ver. 240, & 242. — δείδια.] Vide suprà ad γ', 481; & ad α', 37.

Ver. 241. — τάχα Τρώων κορέσει κύνας, ἠδ᾽ οἰωνούς.]

Heu!

Ὅσσον ἐμῇ κεφαλῇ περὶ δείδια, μήτι πάθῃσι,
Καὶ σῇ· ἐπεὶ πολέμοιο νέφος περὶ πάντα καλύπτει,
Ἕκτωρ· ἡμῖν δ' αὖτ' ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος.
Ἀλλ' ἄγ', ἀριστῆας Δαναῶν κάλει, ἤν τις ἀκούσῃ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
Οἵτε παρ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ,
Δήμια πίνουσιν, καὶ σημαίνουσιν ἕκαστος
Λαοῖς· ἐκ δὲ Διὸς τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.
Ἀργαλέον δέ μοι ἐστὶ διασκοπιᾶσθαι ἕκαστον
Ἡγεμόνων· τόσση γὰρ ἔρις πολέμοιο δέδηεν.
Ἀλλά τις αὐτὸς ἴτω, νεμεσιζέσθω δ' ἐνὶ θυμῷ,
Πάτροκλον Τρῳῇσι κυσὶν μέλπηθρα γενέσθαι.
Ὣς ἔφατ'· ὀξὺ δ' ἄκουσεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας·
Πρῶτος δ' ἀντίος ἦλθε, θέων ἀνὰ δηϊοτῆτα.

" Quantum meo capiti metuo, ne quid *gravius* patiatur,
" Et tuo; prælii enim nubes omnia contegit,
" Hector: nobis verò manifestus-imminet gravis interitus.
" Sed age, fortissimos Danaorum voca, si quis audierit.
Sic dixit; neque non-obsecutus-est pugna strenuus Menelaus:
Vociferatus autem est altâ-voce Danaos inclamans:
" O amici, Argivorum ductores, atque principes,
" Qui juxta Atridem Agamemnonem & Menelaum,
" Publicè-præbitum-*vinum* bibunt, & imperant singuli
" Copiis; à Jove autem honor & gloria sequitur.
" Difficile verò mihi est despicere unumquemque
" Ducum: tantum enim certamen pugnæ ardet.
" Sed aliquis sponte prodeat, indignetúrque animo,
" Patroclum Trojanis canibus ludibrium fieri.
Sic dixit: confestim autem exaudiit Oïlei *filius* velox Ajax;
Primúsque obvius prodiit, currens per prælium.

Heu! terrâ ignotâ, canibus data præda Latinis,
Alitibusque jaces! —— *Æn.* IX, 485.

Ibid. — κορέσει.] *Al.* κορέσῃ.

Ver. 243. — ἐπεὶ πολέμοιο νέφος περὶ πάντα καλύπτει, Ἕκτωρ.]

Μάντιν Οἰκλείδαν πολέμοιο νέφος.
Pindar. Nemeor. Od. X, 16.

—— obrutus undique telis
Æneas, *nubem belli*, dum detonet, omnem
Sustinet ——. *Æn.* X, 808.

Ver. 248, 249, 250. Ὦ φίλοι —— Οἵτε —— Δήμια πίνουσιν.]

Τοίγαρ πολυμηλοτάταν
Ἑστίαν οἰκεῖς ——,
Πόντιόν τ', Αἰγαίων ἐπ' ἀκτὰν
Ἀλίμενον Πηλίου κρατύνει.
Eurip. Alcest. ver. 588.

Ἔστι δὲ μετάβασις προσώπων ἀπὸ δευτέρου εἰς τρίτον· οἷον παρ' Ὁμήρῳ, "Ὦ φίλοι, οἱ παρ' "Ἀτρεΐδαις δήμια πίνουσιν." *Schol. ibid.*

Ver. 249. — παρ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ.] Cod. *Harleian.* παρ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν. Quæ & proba Lectio.

Ver. 250. — καὶ σημαίνουσιν ἕκαστος.] Cod. *Harleian.* καὶ σημαίνουσιν ἕκαστα.

Ver. 251. — ἐκ δὲ Διὸς τιμή.]
Τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι ——. *Iliad* β', 197.

Ver. 252. — ἕκαστον.] Cod. *Harleian.* & hîc legit ἕκαστα, exponuntque Scholia ibidem inedita ἕκαστα ἀξιώματα.

Ver. 253. — δέδηεν.] Vide suprà ad ν', 736.

Ver. 259.

Τὸν δὲ μετ' Ἰδομενεὺς καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος
Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ.
Τῶν δ' ἄλλων τίς ἂν ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶν οὐνόματ' εἴποι,
Ὅσσοι δὴ μετόπισθε μάχην ἤγειραν Ἀχαιῶν;
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ.
Ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προχοῇσι διϊπετέος ποταμοῖο
Βέβρυχεν μέγα κῦμα ποτὶ ῥόον, ἀμφὶ δέ τ' ἄκραι
Ἠϊόνες βοόωσιν, ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω·
Τόσση ἄρα Τρώων ἰαχὴ γένετ'· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Ἕστασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
Φραχθέντες σάκεσιν χαλκήρεσιν· ἀμφὶ δ' ἄρα σφιν

Hunc verò post Idomeneus & armiger Idomenei
Meriones, par Marti homicidæ.
Cæterorum verò quisnam suâ mente nomina dicere posset,
Quotquot jam posteà pugnam instaurârunt Achivorum?
Trojani verò priores *in eos* impetum-fecerunt conferti; præibat autem Hector.
Ut autem cum in ostiis à-Jove fluentis fluvii
Fremit ingens fluctus adversus *ejus* fluentum, circúmque extrema
Littora clamant, eructato mari extrá:
Tantus utique Trojanorum clamor ortus est: at Achivi
Stabant circum Menœtiadem, unum animum habentes,
Septi scutis æratis: illis autem

Ver. 259. — ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ.] Vide suprà ad β', 627, & 651.

Ver. 260. Τῶν δ' ἄλλων τίς ἂν ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶν οὐνόματ' εἴποι.] Ita ex conjecturâ edidit *Barnesius*. *Al.* Τῶν δ' ἄλλων τίς κεν ᾗσι φρεσὶν οὐνόματ' εἴπῃ. Codex unus *Italicus* legit Τῶν δ' ἄλλων τίς χ' ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶν οὐνόματ' εἴπῃ. Quæ fortè & vera lectio. Quod autem habent Vulgati, "Τῶν ἄλλων τίς ἂν "ᾗσι φρεσὶν οὐνόματ' εἴποι," vix (ut opinor) ferri potest.

Ver. 262. — ἄρ'.] *Ut solitus est.*

Ver. 263. Ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προχοῇσι.] Por-"phyrius in Scholiis MSS ad Iliada, o-"lim penes doctissimum Is. Vossium, obser-"vat Solonem, qui in reliquis omnibus Ho-"meri poëma fuerat æmulatus; cùm ad "hunc versum pervenisset, illius ac duorum "sequentium, quibus de hisce Nili ostiis à "Poëtâ agitur, admiratione motum, com-"bussisse sua Poëmata. Idem quoque fe-"cisse Platonem. Id verò haud prætereun-"dum videbatur, quòd alibi haud putem "legi." *Ezech. Spanhem. Notæ in Nubes Aristoph. ad ver.* 271.

Ibid. — διϊπετέος.] Vide suprà ad π', 174.

Ver. 264. Βέβρυχεν.] Vide suprà ad α', 37.

Ibid. — ποτὶ ῥόον.] ποτί ῥόον· Cod. à *Th. Bentleio* collati.

Ibid. — ἀμφὶ δέ τ' ἄκραι Ἠϊόνες βοόωσιν, ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω.] *Al.* ἀμφὶ δέ τ' ἄκραι Ἠϊόνος βοόωσιν.

—— & scopulis illisa reclamant
Æquora ———. *Georg.* III, 261.

Non assecutus est, hoc in loco, *Homeri* artem *Virgilius*. Nam, ut ait *Eustathius*, Τὸ δὲ, "Ἠϊόνες βοόωσιν," πάνυ τί φασιν οἱ Παλαιοὶ μιμητικὸν εἶναι τοῦ κατὰ θάλασσαν ἤχου πλέον τῶν ἄλλων. Similitèr & *Dionysius Halicarnassensis*; Οἱ χαριέστατοι ποιητῶν —— τὰ μὲν αὐτοί τε κατασκευάζουσιν ὀνόματα, συμπλέκοντες ἐπιτηδείως ἀλλήλοις τὰ γράμματα· καὶ τὰς συλλαβὰς δὲ οἰκείας, οἷς ἂν βούλωνται παραστῆσαι πάθεσι, ποικίλως φιλοτεχνοῦσι· ὡς ποιεῖ πολλάκις Ὅμηρος. Ἐπὶ μὲν προσκλυζόμενον αἰγιαλὸν τῇ παρεκτάσει τῶν συλλαβῶν τὸν ἄπαυστον ἐμφαίνειν βουλόμενος ἦχον· "Ἠϊόνες βοόωσιν, ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω." Περὶ συνθέσεως. § 15. Quod siquis pro Ἠϊόνες βοόωσιν, Ἠϊόνες κράζουσιν, vel aliud istiusmodi quicquam substituerit, τὸ ἁρμόττον ὅσον διαφέρει ἐπὶ τῶν ἐπῶν θεωρεῖσθαι· —— τὸ μὲν φαίνεται καλὸν, τὸ δὲ εὐτελές. Ut rectè observavit *Aristoteles*, *Poëtic. cap.* 22.

Ver. 266. Τόσση ἄρα Τρώων ἰαχὴ γένετ'.] Τόσση ἄρα Τρῶες ἰαχῇ ἴσαν· Cod. *Cantab.* & *Oxon.* à *Barnesio*, item Cod. *Vatican.* à *Tho. Bentleio*, collati,

Ver. 267. Ἕστασαν.] Vide suprà ad μ', 55.

Λαμπρῇσιν κορύθεσσι Κρονίων ἠέρα πολλὴν
Χεῦ'· ἐπεὶ οὐδὲ Μενοιτιάδην ἤχθαιρε πάρος γε,
Ὄφρα, ζωὸς ἐὼν, θεράπων ἦν Αἰακίδαο·
Μίσησεν δ' ἄρα μιν δηΐων κυσὶ κύρμα γενέσθαι
Τρωῇσιν· τῷ καί οἱ ἀμυνέμεν ὦρσεν ἑταίρους·
Ὦσαν δὲ πρότεροι Τρῶες ἑλίκωπας Ἀχαιούς·
Νεκρὸν δὲ προλιπόντες ὑπέτρεσαν, οὐδέ τιν' αὐτῶν
Τρῶες ὑπέρθυμοι ἕλον ἔγχεσιν, ἱέμενοί περ·
Ἀλλὰ νέκυν ἐρύοντο· μίνυνθα δὲ καὶ τοῦ Ἀχαιοὶ
Μέλλον ἀπέσσεσθαι· μάλα γὰρ σφέας ὦκ' ἐλέλιξεν
Αἴας, ὃς περὶ μὲν εἶδος, περὶ δ' ἔργα τέτυκτο
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
Ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων, συῒ εἴκελος ἀλκὴν
Καπρίῳ, ὅς τ' ἐν ὄρεσσι κύνας θαλερούς τ' αἰζηοὺς
Ῥηϊδίως ἐκέδασσεν, ἑλιξάμενος διὰ βήσσας·
Ὣς υἱὸς Τελαμῶνος ἀγαυοῦ φαίδιμος Αἴας,
Ῥεῖα μετεισάμενος Τρώων ἐκέδασσε φάλαγγας,
Οἳ περὶ Πατρόκλῳ βέβασαν, φρόνεον δὲ μάλιστα
Ἄστυ ποτὶ σφέτερον ἐρύειν, καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
Ἤτοι τὸν, Λήθοιο Πελασγοῦ φαίδιμος υἱὸς,

Splendidis galeis Saturnius caliginem multam
Circumfudit: Neque enim Menœtiadem oderat vel anteà,
Dum, vivus existens, famulus erat Æacidæ:
Odiosum autem habebat utique illum hostium canibus prædam fieri
Trojanis; ideóque eum ut-defenderent excitavit socios.
Moverunt autem loco priores Trojani nigris-oculis Achivos:
Mortuo verò *illi* derelicto trepidi-fugerunt, neminem tamen eorum
Trojani magnanimi interfecerunt hastis, cupidi licèt;
Sed cadaver trahebant: haud diù verò ab illo neque Achivi
Absfuturi erant: admodùm enim illos celeritèr convertit
Ajax, qui superabat quidem formâ, superabat & factis
Cæteros Danaos, post eximium Pelidem.
Rectà autem perrupit per primos-pugnatores, sui similis vi
Apro, qui in montibus canes florentésque-ætate juvenes
Facilè dissipat, se subito-impetu-convertens per fruticeta;
Sic filius Telamonis præclari illustris Ajax,
Facilè aggressus Troûm dissipavit phalangas,
Qui Patroclum circundederant, sperabántque maximè
Urbem ad suam trahere, & gloriam reportare.
Illum quidem, Lethi Pelasgi illustris filius,

Ver. 273. — τῷ καί οἱ.] *Al.* τῷ κέν οἱ.
Ver. 274. — Τρῶες ἑλίκωπας.] Quâ ratione, Τρῶες, hîc ultimam producat; item νέκυν, *ver.* 277; & μὲν, *ver.* 279; & σφέτερον, *ver.* 287; vide suprà ad α΄, 51.
Ver. 278. — σφέας ὦκ'.] Pronuntiabatur σφᾶς. Nam σφέας ultimam producit.
Ver. 281. — εἴκελος.] Vide suprà ad *ver.* 88. *Al.* ἴκελος.
Ver. 283, 285. — ἑλιξάμενος — μετεισάμενος.] Vide suprà ad π΄, 594; & ad ν΄, 90, & 168.

Ver. 290.

Ἱππόθοος ποδὸς ἕλκε κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην,
Δησάμενος τελαμῶνι παρὰ σφυρὸν ἀμφὶ τένοντας,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος· τάχα δ' αὐτῷ
Ἦλθε κακὸν, τό οἱ οὔτις ἐρύκακεν ἱεμένων περ.
Τὸν δ' υἱὸς Τελαμῶνος, ἐπαΐξας δι' ὁμίλου,
Πλῆξ' αὐτοσχεδίην, κυνέης διὰ χαλκοπαρήου·
Ἤρικε δ' ἱπποδάσεια κόρυς περὶ δουρὸς ἀκωκῇ,
Πληγεῖσ' ἔγχεΐ τε μεγάλῳ καὶ χειρὶ παχείῃ·
Ἐγκέφαλος δὲ, παρ' αὐλὸν, ἀνέδραμεν ἐξ ὠτειλῆς,
Αἱματόεις, τοῦ δ' αὖθι λύθη μένος· ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
Πατρόκλοιο πόδα μεγαλήτορος ἧκε χαμᾶζε
Κεῖσθαι· ὁ δ' ἄγχ' αὐτοῖο πέσε πρηνὴς ἐπὶ νεκρῷ,
Τῆλ' ἀπὸ Λαρίσσης ἐριβώλακος· οὐδὲ τοκεῦσι
Θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν
Ἔπλεθ', ὑπ' Αἴαντος μεγαθύμου δουρὶ δαμέντι.
Ἕκτωρ δ' αὖτ' Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος
Τυτθόν· ὁ δὲ Σχεδίον, μεγάθυμον Ἰφίτου υἱὸν,

Hippothous pede trahebat per acrem pugnam,
Ligatum loro ad malleolum circa tendines,
Hectori & Trojanis gratificans: Repentè autem ipsi
Venit malum, quod ab eo nemo arcuit cupientium licèt.
Illum utique filius Telamonis, impetu-facto per turbam,
Percussit comminùs, galeam per æneis-munitam-malis:
Scissa est autem equinis-setis-densa galea transfixa hastæ cuspide,
Percussa hastâque magnâ & manu robustâ:
Cerebrum verò, ubi hastile-spiculo-induitur, prosiliebat ex vulnere,
Cruentum; ejus autem ibidem solutum est robur: è manibus verò se
Patrocli pedem magnanimi remisit in terram
Jacere; prope autem ipsum cecidit cernuus super mortuum,
Longè à Larissâ glebosâ; neque parentibus
Nutritia charis reddidit; brevis autem ei ætas
Fuit, Ajacis magnanimi hastâ domito.
Hector verò in Ajacem jaculatus est hastâ fulgenti:
Sed is quidem ex-adverso conspicatus evitavit æream hastam
Paululùm: ille autem Schedium, magnanimum Iphiti filium,

Ver. 290. — ἀμφὶ τένοντας.] *Al.* ἀμφὶ τένοντε.

Ver. 292. — ἱεμένων περ.] *Al.* ἱεμένῳ περ. Uti in Vulgatis scriptum est suprà δ', 452.

Ver. 296. *Πληγεῖσ'*.] Vide suprà ad γ', 31.

Ibid. — τε μεγάλῳ.] Quâ ratione, τε, hîc producatur; item πόδα, *ver.* 299; & *μεγάθυμον*, etiam extra cæsuram, *ver.* 306; & ἐς, *ver.* 324; & σθένεϊ, *ver.* 329; vide suprà ad α', 51.

Ver. 297. Ἐγκέφαλος δὲ, παρ' αὐλὸν, ἀνέδραμεν ἐξ ὠτειλῆς, Αἱματόεις.]

Ossaque dispergit cerebro permixta cruento. *Æn.* X, 416.

Ver. 298. — ἐκ δ' ἄρα χειρῶν.] *Adeóque è manibus* ————.

Ver. 301. — οὐδὲ τοκεῦσι Θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε.] Sic apud *Hesiodum*:

———————— οὐδὲ μὲν οἵγε
Γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν.
Ἔργ'. καὶ Ἡμερ. I, 185.

Ver. 302. Θρέπτρα.] *Al.* Θρέπτα.

Ver. 304. — ἀκόντισε.] Vide suprà ad λ', 140.

Ver. 305. — ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο.] Vide suprà ad ν', 404.

Ver. 306. — μεγάθυμον.] *Al.* μεγαθύμου.

Ibid.

Φωκήων ὄχ' ἄριστον, ὃς ἐν κλειτῷ Πανοπῆϊ
Οἰκία ναιετάασκε, πολέσσ' ἄνδρεσσιν ἀνάσσων·
Τὸν βάλ' ὑπὸ κληῗδα μέσην· διὰ δ' ἀμπερὲς ἄκρη
Αἰχμὴ χαλκείη παρὰ νείατον ὦμον ἀνέσχε·
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Αἴας δ' αὖ Φόρκυνα δαΐφρονα, Φαίνοπος υἱὸν,
Ἱπποθόῳ περιβάντα, μέσην κατὰ γαστέρα τύψε·
Ῥῆξε δὲ θώρηκος γύαλον, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς
Ἤφυσ'· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
Χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ·
Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκροὺς,
Φόρκυν θ', Ἱππόθοόν τε· λύοντο δὲ τεύχε' ἀπ' ὤμων.
Ἔνθα κεν αὖτε Τρῶες, ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν,
Ἴλιον εἰσανέβησαν, ἀναλκείῃσι δαμέντες·
Ἀργεῖοι δέ κε κῦδος ἕλον, καὶ ὑπὲρ Διὸς αἶσαν,
Κάρτεϊ καὶ σθένεϊ σφετέρῳ· ἀλλ' αὐτὸς Ἀπόλλων
Αἰνείαν ὤτρυνε, δέμας Περίφαντι ἐοικὼς,
Κήρυκι Ἠπυτίδῃ, ὅς οἱ παρὰ πατρὶ γέροντι
Κηρύσσων γήρασκε, φίλα φρεσὶ μήδεα εἰδώς·

Phocensium longè fortissimum, qui in inclyto Panopeo
Domos habitabat, multis viris imperans:
Hunc percussit sub jugulum medium; penitùs autem extrema
Cuspis ærea prope summum humerum evasit:
Fragorem verò edidit cadens, sonitúmque-dedere arma super ipso.
Ajax autem Phorcyna bellicosum, Phænopis filium,
Hippothoum defendentem, medium ad ventrem percussit;
Rupitque thoracis cavitatem, intestina autem æs
Penetrans-hausit: ille verò in pulverem lapsus, prehendit terram palmâ.
Cesserunt autem retrò primique pugnatores & illustris Hector:
Argivi autem altùm clamârunt, traxerúntque mortuos,
Phorcynque, Hippothoúmque; solvebántque arma ab humeris.
Tum verò prorsùs Trojani, bellicosis acti ab Achivis,
In Ilium ascendissent, præ ignaviâ *suâ* domiti;
Argivi autem gloriam retulissent, etiam præter Jovis fatum,
Fortitudine & robore proprio: verùm ipse Apollo
Æneam instigavit, corpore Periphanti similis,
Præconi Epytidæ, qui ei apud patrem senem
Præconem-agens consenuerat, benevolis mentem consiliis instructus:

Ibid. —Ἰφίτε υἱὸν.] Vide suprà ad β', 518.

Ver. 308. —ἄνδρεσσιν.] Ita ex uno MS edidit *Barnesius*, quocum facit Cod. *Harleian.* *Al.* ἀνδράσιν.

Ver. 311. Δούπησεν δὲ —ἀράβησε.] Vide suprà ad ν', 181.

Ver. 315. —ἐν κονίῃσι.] Vide suprà ad ν', 508.

Ibid. —ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.] Vide suprà ad λ', 425.

Ver. 317. Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς.] Ita rectè edidit *Barnesius.* Vide suprà ad δ', 506. *Al.* Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, εἰρύσαντο δὲ νεκρούς.

Ver. 323. —Περίφαντι ἐοικώς.] Vide suprà ad ξ', 136.

Ver. 324. Κήρυκι Ἠπυτίδῃ.] Ita Codd. omnes. Pronuntiabatur, ut opinor, Κήρυκ' Ἠπυτίδῃ, quo modo & edidit *Barnesius*: Nam Κήρυκι mediam semper producit.

Τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Αἰνεία, πῶς ἂν καὶ ὑπὲρ θεὸν εἰρύσσαισθε
Ἴλιον αἰπεινήν, ὡς δὴ ἴδον ἀνέρας ἄλλους
Κάρτεΐ τε σθένεΐ τε πεποιθότας, ἠνορέῃ τε,
Πλήθεΐ τε σφετέρῳ, καὶ ὑπερδέα δῆμον ἔχοντας·
Ἡμῖν δὲ Ζεὺς μὲν πολὺ βούλεται, ἢ Δαναοῖσι,
Νίκην· ἀλλ' αὐτοὶ τρεῖτ' ἄσπετον, οὐδὲ μάχεσθε.
Ὣς ἔφατ'· Αἰνείας δ' ἑκατηβόλον Ἀπόλλωνα
Ἔγνω ἐσάντα ἰδών· μέγα δ' Ἕκτορα εἶπε βοήσας·
Ἕκτορ τ', ἠδ' ἄλλοι Τρώων ἀγοὶ, ἠδ' ἐπικούρων,
Αἰδὼς μὲν νῦν ἥδε γ' ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Ἴλιον εἰσαναβῆναι, ἀναλκείῃσι δαμέντας.
Ἀλλ' ἔτι γάρ τις φησὶ θεῶν, ἐμοὶ ἄγχι παραστὰς,
Ζῆν' ὕπατον μήστωρα μάχης ἐπιτάῤῥοθον εἶναι·
Τῷ ῥ' ἰθὺς Δαναῶν ἴομεν, μηδ' οἵ γε ἕκηλοι
Πάτροκλον νηυσὶν πελασαίατο τεθνειῶτα.
Ὣς φάτο· καί ῥα πολὺ προμάχων ἐξάλμενος ἔστη.
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.
Ἔνθ' αὖτ' Αἰνείας Λειόκριτον οὔτασε δουρὶ,

Huic se-cum-assimulâsset, ipsum allocutus est Jovis filius Apollo:
" Ænea, quo pacto etiam invito deo servare possetis
" Ilium excelsam? ut jam vidi viros alios
" Fortitudinéque roboréque confisos, virtutéque,
" Multitudinéque suâ, & immotas-pavore copias habentes:
" Nobis verò Jupiter quidem potiùs annuit, quàm Danais,
" Victoriam: sed ipsi fugitis-territi admodùm, neque pugnatis.
Sic dixit; Æneas autem longè-jaculantem Apollinem
Agnovit coràm intuitus: magnâ autem voce Hectorem allocutus est clamans:
" Hectórque, & cæteri Trojanorum ductores atque sociorum,
" Dedecus quidem nunc hoc *est nos* bellicosis *actos*-ab Achivis
" In Ilium ascendere per ignaviam domitos.
" Verùm enim & jam aliquis ait deorum, mihi propè astans,
" Jovem summum consiliarium in pugnâ auxiliatorem esse:
" Ideò rectà-in Danaos eamus, neque illi quieti saltem
" Patroclum navibus admoverint mortuum.
Sic dixit; & multò ante primos pugnatores-profiliens, stetit.
Illi verò conversi sunt, & adversi steterunt Achivis.
Tum verò Æneas Leocritum vulneravit hastâ,

Ver. 326. Τῷ μιν ἐεισάμενος.] Vide suprà ad γ', 389.

Ver. 333. — ἑκατηβόλον Ἀπόλλωνα.] Vide suprà ad α', 75.

Ver. 334. — εἶπε βοήσας.] Cod. *Harleian.* εἶπε παραστάς.

Ver. 340. — μηδ' οἵ γε ἕκηλοι.] Cod. *Harleian.* μὴ δή γε ἕκηλοι.

Ver. 341. — πελασαίατο.] Vide suprà ad α', 140.

Ibid. — τεθνειῶτα.] Vide suprà ad ν', 46.

Ver. 342, 343. Ὣς φάτο· —— Οἱ δ' ἐλελίχθησαν καὶ ἐναντίοι ἔσταν.]

Talibus accensi firmantur, & agmine denso
Consistunt ——. *Æn.* IX, 788.
—— densi cuneis se quisque coactis
Agglomerant ——. *Æn.* XII, 457.

Ibid. — ἔσταν Ἀχαιῶν.] Vide suprà ad α', 535.

Ver. 344—347. — οὔτασε —— ἀκόντισε.] Vide suprà ad ν', 192; & ad α', 140.

Ver. 348.

Υἱὸν Ἀρισβάντος, Λυκομήδεος ἐσθλὸν ἑταῖρον.
Τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν ἀρηΐφιλος Λυκομήδης·
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν Ἱππασίδην Ἀπισάονα, ποιμένα λαῶν,
Ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων· εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
Ὅς ῥ' ἐκ Παιονίης ἐριβώλακος εἰληλούθει,
Καὶ δὲ μετ' Ἀστεροπαῖον ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν ἀρήϊος Ἀστεροπαῖος,
Ἴθυσεν δὲ καὶ ὁ πρόφρων Δαναοῖσι μάχεσθαι·
Ἀλλ' οὔπως ἔτι εἶχε· σάκεσι γὰρ ἔρχατο πάντη
Ἑσταότες περὶ Πατρόκλῳ, πρὸ δὲ δούρατ' ἔχοντο·
Αἴας γὰρ μάλα πάντας ἐπῴχετο, πολλὰ κελεύων·
Οὔτε τιν' ἐξοπίσω νεκροῦ χάζεσθαι ἀνώγει,
Οὔτε τινὰ προμάχεσθαι Ἀχαιῶν ἔξοχον ἄλλων,
Ἀλλὰ μάλ' ἀμφ' αὐτῷ βεβάμεν, σχεδόθεν δὲ μάχεσθαι.
Ὣς Αἴας ἐπέτελλε πελώριος· αἵματι δὲ χθὼν
Δεύετο πορφυρέῳ· τοὶ δ' ἀγχηστῖνοι ἔπιπτον.
Νεκροὶ ὁμοῦ Τρώων καὶ ὑπερμενέων ἐπικούρων,
Καὶ Δαναῶν· οὐδ' οἳ γὰρ ἀναιμωτεί γ' ἐμάχοντο·

Filium Arisbantis, Lycomedis fortem socium.
Hunc autem lapsum miseratus est bellicosus Lycomedes:
Stetitque admodùm propè cum-accesserat, & jaculatus est hastâ fulgenti,
Et percussit Hippasidem Apisaonem, pastorem populorum,
Hepar subter præcordia; statímque genua solvit:
Qui utique à Pæoniâ glebosâ venerat,
Et post Asteropæum fortissimè-se-gerebat in pugnâ.
Hunc autem lapsum miseratus est Mavortius Asteropæus,
Rectáque prorupit & hic promptus cum Danais pugnare:
Sed haudquaquàm jam poterat; scutis enim obsepti erant undique,
Qui stabant circa Patroclum, hastásque prætendebant:
Ajax enim valdè omnes obibat, multis adhortans;
Nec quenquam vel retrò-à mortuo cedere sinebat,
Nec quenquam procurrere-ad-pugnandum Achivos ante alios,
Sed strenuè ipsum circumeuntes-defendere, cominúsque pugnare.
Sic Ajax præcipiebat ingens: sanguine autem terra
Rigabatur purpureo: illi verò alii-super-alios cadebant
Mortui simul Trojanorum, & animosorum sociorum,
Et Danaorum: neque enim vel illi sine sanguine pugnabant;

Ver. 348. — Ἀπισάονα.] *Al.* Ἀμυθάονα.

Ver. 349. Ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων.] Cod. *Harleian.* à *Tho. Bentleio* collatus, Ἧπαρ ὑπὸ πραπίδεσσιν. Cæterùm deest totus hic versus in Codd. *Italic.* ab eodem collatis.

Ver. 350. — Παιονίης.] Cod. *Harleian.* Παιωνίης.

Ibid. — εἰληλούθει.] Vide suprà ad λ', 230.

Ver. 354. — ἔρχατο.] Vide suprà ad π', 481.

Ver. 359. — σχεδόθεν δὲ μάχεσθαι.] Cod. *Harleian.* σχεδόθεν τε μάχεσθαι.

Ver. 361. — πορφυρέῳ.] Vide suprà ad ο', 338, & 482.

Ver. 363. — οὐδ' οἳ γὰρ ἀναιμωτεί γ' ἐμάχοντο.]

—— & Trojanis cum multo gloria venit
Sanguine, sunt illis sua funera, parque per omnes
Tempestas: —— *Æn.* XI, 421.

Ibid. — ἀναιμωτεί.] Ita edidit *Barnesius* ex *Odyss.* σ', 581. *Al.* ἀναιμωτί.

Ver. 364.

Παυρότεροι δὲ πολὺ φθίνυθον· μέμνηντο γὰρ αἰεὶ
Ἀλλήλοις ἀν' ὅμιλον ἀλεξέμεναι πόνον αἰπύν.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρός· οὐδέ κε φαίης
Οὔτε ποτ' ἠέλιον σόον ἔμμεναι, οὔτε σελήνην·
Ἠέρι γὰρ κατέχοντο μάχης ἔπι, ὅσσοι ἄριστοι
Ἕστασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ κατατεθνειῶτι.
Οἱ δ' ἄλλοι Τρῶές τε καὶ εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
Εὔκηλοι πολέμιζον ὑπ' αἰθέρι· πέπτατο δ' αὐγὴ
Ἠελίου ὀξεῖα, νέφος δ' οὐ φαίνετο πάσης
Γαίης, οὐδ' ὀρέων· μεταπαυόμενοι δὲ μάχοντο,
Ἀλλήλων ἀλεείνοντες βέλεα στονόεντα,
Πολλὸν ἀφεσταότες· τοὶ δ' ἐν μέσῳ, ἄλγε' ἔπασχον
Ἠέρι καὶ πολέμῳ· τείροντο δὲ νηλέϊ χαλκῷ,
Ὅσσοι ἄριστοι ἔσαν· δύο δ' οὔπω φῶτε πεπύσθην,
Ἀνέρε κυδαλίμω, Θρασυμήδης, Ἀντίλοχός τε,
Πατρόκλοιο θανόντος ἀμύμονος, ἀλλ' ἔτ' ἔφαντο
Ζωὸν ἐνὶ πρώτῳ ὁμάδῳ Τρώεσσι μάχεσθαι.
Τὼ δ' ἐπιοσσομένω θάνατον καὶ φύζαν ἑταίρων,
Νόσφιν ἐμαρνάσθην, ἐπεὶ ὣς ἐπετέλλετο Νέστωρ,

Pauciores tamen multò peribant: recordabantur enim perpetuò
A se mutuò per turbam arcere laborem gravem.
Sic hi quidem pugnabant instar ignis; neque prorsùs dixisses
Aut solem omninò salvum esse, aut lunam:
Caligine enim occupabantur in prælio, quotquot fortissimi
Stabant circa Menœtiadem mortuum.
Alii verò Trojaníque & benè-ocreati Achivi,
Liberi pugnabant sub aëre-sereno: expansus autem erat splendor
Solis acutus, nubésque non exurgebat à toto
Campo, neque montibus: interquiescentes autem pugnabant,
Sua-invicem evitantes tela luctuosa,
Longè distiti: Hi verò in medio, dolores patiebantur
Caligine & pugnâ; affligebantúrque sævo ære,
Quotquot fortissimi erant: Duo verò nondum viri audierant,
Viri gloriosi, Thrasymedes, Antilochúsque,
De Patroclo mortuo eximio, sed adhuc putabant
Vivum in primo tumultu cum Trojanis pugnare.
Hi autem intuentes cædem & trepidationem sociorum,
Seorsùm pugnabant, quoniam sic jusserat Nestor,

Ver. 364. —φθίνυθον.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 365. Ἀλλήλοις ἀν' ὅμιλον ἀλεξέμεναι πόνον αἰπύν.] Cod. *Harleian.* Ἀλλήλοις καθ' ὅμιλον ἀλεξέμεναι φόνον αἰπύν.

Ver. 366. —δέμας πυρός.] Vide suprà ad ν', 673.

Ver. 368. Ἠέρι γὰρ κατέχοντο μάχης ἔπι.]
——— fundunt simul undique tela
Crebra nivis ritu; cœlumque obtexitur umbrâ. *Æn.* XI, 610.

Ibid. —μάχης ἔπι, ὅσσοι ἄριστοι.] Cod. *Harleian.* μάχης ἔπι θ' ὅσσον ἄριστοι· explicántque Scholia ibidem inedita, ἐφ' ὅσον πέπον.

Ver. 369. Ἕστασαν.] Vide suprà ad μ', 55.

Ibid. —κατατεθνειῶτι.] Vide suprà ad ά, 265; & ad β', 818.

Ver. 370. — Τρῶές τε καὶ εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ.] *Al.* Τρῶές τε καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί.

Ver. 382—403. Νόσφιν ——— ἀπάνευθε.] Vide suprà ad ά, 349.

Ὀτρύνων πολεμόνδε μελαινάων ἀπὸ νηῶν.
Τοῖς δὲ πανημερίοις ἔριδος μέγα νεῖκος ὀρώρει
Ἀργαλέης· καμάτῳ δὲ καὶ ἱδρῷ νωλεμὲς αἰεὶ
Γούνατά τε, κνῆμαί τε, πόδες θ' ὑπένερθεν ἑκάστου,
Χεῖρές τ', ὀφθαλμοί τε, παλάσσετο μαρναμένοιϊν,
Ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ταύροιο βοὸς μεγάλοιο βοείην
Λαοῖσιν δώῃ τανύειν, μεθύουσαν ἀλοιφῇ·
Δεξάμενοι δ' ἄρα τοίγε διαστάντες τανύουσι
Κυκλόσ', ἄφαρ δέ τε ἰκμὰς ἔβη, δύνει δέ τ' ἀλοιφὴ,
Πολλῶν ἑλκόντων, τάνυται δέ τε πᾶσα διαπρό·
Ὡς οἵγ' ἔνθα καὶ ἔνθα νέκυν ὀλίγῃ ἐνὶ χώρῃ
Εἵλκεον ἀμφότεροι· μάλα γάρ σφισιν ἔλπετο θυμὸς,
Τρωσὶν μὲν, ἐρύειν προτὶ Ἴλιον, αὐτὰρ Ἀχαιοῖς,
Νῆας ἐπὶ γλαφυράς· περὶ δ' αὐτοῦ μῶλος ὀρώρει
Ἄγριος· οὐδέ κ' Ἄρης λαοσσόος, οὐδέ κ' Ἀθήνη
Τόν γε ἰδοῦσ' ὀνόσαιτ', οὐδ' εἰ μάλα μιν χόλος ἵκοι·
Τοῖον Ζεὺς ἐπὶ Πατρόκλῳ ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων
Ἤματι τῷ ἐτάνυσε κακὸν πόνον· οὐδ' ἄρα πώ τι
Ἤδεε Πάτροκλον τεθνηότα δῖος Ἀχιλλεύς·

Hortatibus-impellens ad pugnam nigris à navibus.
His autem per-totum-diem contentionis magnum certamen ortum erat
Gravis: defatigatione autem & sudore indefinentèr assiduè
Genuáque, tibiæque, pedésque subtùs uniuscujusque,
Manúsque, oculíque, fœdabantur pugnantium,
Circa strenuum famulum pedibus-velocis Æacidæ.
Ut verò cum vir tauri bovis magni pellem
Populis dederit distendendam, ebriam pinguedine;
Acceptam autem hi seorsùm-dispositi extendunt
In orbem statímque humor exiit, subitque adeps,
Multis trahentibus, tenditur autem tota undique:
Sic hi huc & illuc cadaver parvo in spatio
Trahebant utrique: admodùm enim ipsis sperabat animus,
Trojanis quidem, trahere ad Ilium, at Achivis,
Naves ad cavas: de ipso autem tumultus ortus erat
Atrox, neque omninò Mars copiarum-concitator, neque Minerva
Hunc conspicata vituperâsset, nè quidem si maximè ipsam ira cepisset:
Talem Jupiter super Patroclo virorúmque & equorum
Die illo intendit exitialem laborem: Nec dum quicquam
Sciebat Patroclum mortuum nobilis Achilles:

Ver. 384. — ὀρώρει.] Similitérque infrà *ver.* 397; vide suprà ad β', 810.

Ver. 387. — μαρναμένοιϊν.] *Al.* μαρναμένοισιν.

Ver. 391. — ἄρα.] *Proindè* ———.

Ver. 393. — τάνυται.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 394. — νέκυν ὀλίγῃ.] Quâ ratione νέκυν, hîc ultimam producat; item μὲν, *ver.* 396; & γε, *ver.* 403; & τις, *ver.* 414, & 423; & σφέτερον, *ver.* 419; vide suprà ad α', 51.

Ver. 395. — μάλα γάρ σφισιν.] Cod. *Harleian.* μάλα δέ σφισιν.

Ver. 401. — ἐτάνυσε.] Rectè cum duplici σ. Vide suprà ad *ver.* 58.

Ver. 402. — τεθνηότα.] Similitérque infrà *ver.* 435, τεθνηότος; vide suprà ad α', 265; & ad β', 818.

Ver. 403.

Πολλὸν γὰρ ἀπάνευθε νεῶν μάρναντο θοάων,
Τείχει ὕπο Τρώων· τό μιν οὔποτε ἔλπετο θυμῷ
Τεθνάμεν, ἀλλὰ ζωὸν ἐνιχριμφθέντα πύλῃσιν,
Ἂψ ἀπονοστήσειν· ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ἔλπετο πάμπαν,
Ἐκπέρσειν πτολίεθρον ἄνευ ἕθεν, οὐδὲ σὺν αὐτῷ.
Πολλάκι γὰρ τόγε μητρὸς ἐπεύθετο, νόσφιν ἀκούων,
Ἥ οἱ ἀπαγγέλλεσκε Διὸς μεγάλοιο νόημα.
Δὴ τότε γ' οὔ οἱ ἔειπε κακὸν τόσον, ὅσσον ἐτύχθη,
Μήτηρ, ὅττι ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὤλεθ' ἑταῖρος.
Οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ἀκαχμένα δούρατ' ἔχοντες,
Νωλεμὲς ἐγχρίμπτοντο, καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
Ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἧμιν ἐϋκλεὲς ἀπονέεσθαι
Νῆας ἔπι γλαφυράς, ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα μέλαινα
Πᾶσι χάνοι· τό κεν ἧμιν ἄφαρ πολὺ κέρδιον εἴη,
Ἢ τοῦτον Τρώεσσι μεθήσομεν ἱπποδάμοισιν
Ἄστυ ποτὶ σφέτερον ἐρύσαι, καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
Ὧδε δέ τις Τρώων μεγαθύμων αὐδήσασκεν·

Longè enim seorsùm-à navibus pugnabant velocibus,
Muro sub Trojanorum: quare illum nunquam existimabat animo
Mortuum esse; sed vivum, ubi accessisset ad portas,
Reversurum: neque enim hoc credebat omninò,
Eversurum urbem sine se, sed neque secum.
Sæpè enim hoc ex matre didicerat, seorsùm audiens,
Quæ ei referebat Jovis magni sententiam.
Tum tamen non ei dixerat malum tantum, quantum acciderat,
Mater, quòd scilicèt ei multò charissimus periisset socius.
Illi verò assiduè circa mortuum acutas hastas tenentes,
Indesinentèr concurrebant, & alii alios interficiebant:
Sic autem aliquis dicebat Achivorum ære-loricatorum:
" O amici, non sanè nobis honestum *est* redire
" Naves ad cavas, sed hîc terra nigra
" Omnibus dehiscat: hoc prorsùs-nobis continuò multò satius esset,
" Quàm *si* hunc Trojanis permittamus equûm-domitoribus
" Urbem ad suam trahere, & gloriam referre.
Sic autem aliquis & Trojanorum magnanimorum dicebat;

Ver. 403. — γὰρ ἀπάνευθε.] Cod. *Harleian.* γάρ ῥ' ἀπάνευθε.

Ver. 404. — ἔλπετο.] *Al.* ἔλπιτο.

Ver. 409. — ἀπαγγέλλεσκε.] *Renuntiare solita erat.* Ita optimè constat Temporum ratio. Vide suprà ad β', 221; & ad ά, 37.

Ver. 410. Δὴ τότε γ' οὔ οἱ ἔειπε κακὸν τόσον, ὅσσον ἐτύχθη.]

Nec vates Helenus, cum multa horrenda moneret,
Hos mihi prædixit luctus; ——
Æn. III, 712.

Ver. 411. — ὅττι ῥά.] Vide suprà ad ά, 56.

Ver. 415, 476. — ἀπονέεσθαι — ἀθανάτων.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 416. — ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα μέλαινα Πᾶσι χάνοι.]

Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat. *Æn.* IV, 24.
—— O quæ satis ima dehiscat
Terra mihi —— *Æn.* XII, 883.

Ver. 418. Ἢ τοῦτον.] Cod. *Harleian.* Εἰ τοῦτον.

Ver. 419. — ἐρύσαι.] Cod. *Harleian.* ἐρύσσειν.

Ver. 420. Ὧδε δέ τις Τρώων.] Ὣς δέ τις αὖ Τρώων· Cod. *Italic.* à *Tho. Bentleio* collatus.

Ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῖρα παρ' ἀνέρι τῷδε δαμῆναι
Πάντας ὁμῶς, μήπω τις ἐρωείτω πολέμοιο.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, μένος δ' ὄρσασκεν ἑταίρου.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο· σιδήρειος δ' ὀρυμαγδὸς
Χάλκεον οὐρανὸν ἷκε, δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο.
Ἵπποι δ' Αἰακίδαο, μάχης ἀπάνευθεν ἐόντες,
Κλαῖον, ἐπειδὴ πρῶτα πυθέσθην ἡνιόχοιο
Ἐν κονίῃσι πεσόντος ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο.
Ἦ μὰν Αὐτομέδων, Διώρεος ἄλκιμος υἱὸς,
Πολλὰ μὲν ἂρ μάστιγι θοῇ ἐπεμαίετο θείνων,
Πολλὰ δὲ μειλιχίοισι προσηύδα, πολλὰ δ' ἀρειῇ·
Τὼ δ' οὔτ' ἂψ ἐπὶ νῆας ἐπὶ πλατὺν Ἑλλήσποντον
Ἠθελέτην ἰέναι, οὔτ' ἐς πόλεμον μετ' Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ὥστε στήλη μένει ἔμπεδον, ἥτ' ἐπὶ τύμβῳ
Ἀνέρος ἑστήκει τεθνηότος, ἠὲ γυναικός·
Ὣς μένον ἀσφαλέως περικαλλέα δίφρον ἔχοντες,
Οὔδει ἐνισκίμψαντε κάρηατα· δάκρυα δέ σφιν
Θερμὰ κατὰ βλεφάρων χαμάδις ῥέε μυρομένοισιν,
Ἡνιόχοιο πόθῳ· θαλερὴ δὲ μιαίνετο χαίτη,

" O amici, etiam si fatale juxta virum hunc domari
" Omnes simul, nunquam aliquis recedat à pugnâ.
Sic utique aliquis dicebat, animósque excitabat socii.
Sic hi quidem pugnabant: ferreus autem strepitus
Æreum ad cœlum ibat, per aërem infructuosum.
Equi autem Æacidæ, à pugnâ seorsùm stantes,
Flebant, ut primùm senserunt aurigam
In pulvere prostratum Hectoris vi homicidæ.
Et Automedon quidem, Dioris fortis filius,
Sæpè & scuticâ argutâ urgebat verberans,
Sæpè & blandis *verbis* alloquebatur, sæpè & minis:
Illi verò neque retrò ad naves latum versùs Hellespontum
Volebant ire, neque in pugnam ad Achivos:
Sed veluti cippus manet firmitèr, qui super tumulo
Viri stat mortui, aut mulieris;
Sic manebant immotè perpulchro currui juncti,
Solo admotis capitibus: lachrymæ autem illis
Calidæ de palpebris in-terram fluebant plorantibus,
Aurigæ desiderio; floridáque fœdabatur juba,

Ver. 423. —ἑταίρου.] *Al.* ἑκάστου.

Ver. 424. —σιδήρειος δ' ὀρυμαγδὸς Χάλκεον οὐρανὸν ἷκε.]

——— it toto turbida cælo
Tempestas telorum, ac ferreus ingruit imber. *Æn.* XII, 283.

Ver. 424. —ἷκε.] *Al.* ἦκε.

Ibid. —ἀτρυγέτοιο.] Vide suprà ad ό, 27.

Ver. 428. —ἐν κονίῃσι πεσόντος.] Vide suprà ad ν', 508.

Ibid. —ἀνδροφόνοιο.] Vide suprà ad π', 77.

Ver. 432. —πλατὺν Ἑλλήσποντον.] Vide suprà ad ή, 86.

Ver. 437. Οὔδει ἐνισκίμψαντε κάρηατα· δάκρυα δέ σφιν Θερμὰ κατὰ βλεφάρων χαμάδις ῥέε.] *Al.* Οὔδει ἐνισκίμψαντε.

Post bellator equus positis insignibus Æthon
It lacrymans, guttisque humectat grandibus ora. *Æn.* XI, 89.

Ver. 439. —πόθῳ.] *Al.* ποθῇ.

Ver. 440.

Ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν ἀμφοτέροισι.
Μυρομένω δ' ἄρα τώ γε ἰδὼν, ἐλέησε Κρονίων,
Κινήσας δὲ κάρη, προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
Ἆ δειλὼ, τί σφῶϊ δόμεν Πηλῆϊ ἄνακτι
Θνητῷ; ὑμεῖς δ' ἐςὸν ἀγήρω τ', ἀθανάτω τε·
Ἦ ἵνα δυςήνοισι μετ' ἀνδράσιν ἄλγε' ἔχητον;
Οὐ μὲν γάρ τί πού ἐςιν ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς
Πάντων, ὅσα τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.
Ἀλλ' οὐ μὰν ὑμῖν γε καὶ ἅρμασι δαιδαλέοισιν
Ἕκτωρ Πριαμίδης ἐποχήσεται· οὐ γὰρ ἐάσω.
Ἦ οὐχ ἅλις, ὡς καὶ τεύχε' ἔχει, καὶ ἐπεύχεται αὔτως;
Σφῶϊν δ' ἐν γούνασι βαλῶ μένος, ἠδ' ἐνὶ θυμῷ,
Ὄφρα καὶ Αὐτομέδοντα σαώσετον ἐκ πολέμοιο
Νῆας ἐπὶ γλαφυράς· ἔτι γάρ σφισι κῦδος ὀρέξω,
Κτείνειν, εἰσόκε νῆας ἐϋσέλμους ἀφίκωνται,
Δύῃ τ' ἠέλιος, καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.

Circulo profusa juxta jugum ambobus.
Plorantes autem illos conspicatus, miseratus est Saturnius,
Motóque capite, ad suum dixit animum:
" Ah miseri, cur vos dedimus Peleo regi
" Mortali? vos autem estis senii expertes, immortalésque:
" An ut ærumnosos inter homines dolores haberetis?
" Non enim quicquam alicubi est calamitosius homine
" Omnium, quotquot s per terram spirántque & moventur.
" At non sanè vobis tamen & curribus artificiosè-factis
" Hector Priamides vehetur: haud enim permittam.
" Annon satis, quòd & arma habet, & gloriatur temeré?
" Vobis autem in genua mittam robur & in animum,
" Ut & Audomedontem salvum evehatis è pugnâ
" Naves ad cavas: Adhuc enim istis, [*Trojanis*,] gloriam præbebo,
" Ut cædem-edant, usque-dum ad naves bonis-transtris-instructas pervenerint,
" Occideritque Sol, & tenebræ sacræ supervenerint.

Ver. 440. — ἀμφοτέροισι.] *Al.* ἀμφοτέρωθεν.
Ver. 441. — ἄρα.] *Ut jam dictum est* —.
Ver. 442. Κινήσας δὲ κάρη.] Vide suprà ad *ver.* 200.
Ver. 444—449. — ἀθανάτω — Πριαμίδης.] Vide suprà ad ά, 398.
Ver. 446. Οὐ μὲν γάρ τί πού ἐςιν ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς
Πάντων, ὅσα τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.]
Τοῦτο οὐ ψεύδεται λέγων ἐπὶ ποιητὴς καὶ ἀξιόχρεως· οὐδὲν γάρ ἐστιν οὕτως ἀτελὲς, οὐδὲ ἄπορον, οὐδὲ γυμνὸν, οὐδὲ ἄμορφον, οὐδὲ μιαρὸν ὡς ἄνθρωπος ἐν γοναῖς ὁρώμενος· ᾧ μόνῳ σχεδὸν οὐδὲ καθαρὰν ἔδωκεν εἰς φῶς ὁδὸν ἡ φύσις· ἀλλ' αἵματι πεφυρμένος, καὶ λύθρου περίπλεως, καὶ φονευομένῳ μᾶλλον ἢ γεννωμένῳ ἐοικὼς, οὐδενός ἐστιν ἅψασθαι καὶ ἀνελέσθαι καὶ ἀσπάσασθαι καὶ περιλαβεῖν, ἢ τῷ φύσει φιλοῦντος, *Plutarch. de Amore prolis.* Ὅμηρος μὲν ἐπιβλέψας τὰ θνητὰ τῶν ζώων γένη καὶ πρὸς ἄλληλα συγκρίνας κατὰ τοὺς βίους καὶ τὰς διαθέσεις, ἐξεφώνησεν ὡς οὐδέν ἐστιν ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς, "Πάντων ὅσα τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει·" πρωτεῖον οὐκ εὐτυχὲς εἰς κακῶν ὑπεροχὴν ἀποδιδοὺς τῷ ἀνθρώπῳ. *Id. Animi ne an Corporis affectiones sint pejores; ipso initio.* Citat porrò hunc *Homeri* locum *Dio Chrysost. Orat.* 23, *sub initio.*

Ver. 447. — ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.] Codd. *Italic.* à *Tho. Bentleio* collati, ὀπιπνείει καὶ ἕρπει.

Ver. 449. — ἐάσω.] Vide suprà ad γ', 42.

Ver. 450. Ἦ οὐχ' ἅλις.] Pronuntiabatur οὐχ' ἅλις. Vide suprà ad ό, 18; & ad ί, 349.

Ibid. — αὔτως.] Cod. *Harleian.* ἄλλως.

Ver. 455. Δύῃ τ' ἠέλιος.] Deest hic versus,

Φωκήων ὄχ' ἄριστον, ὃς ἐν κλειτῷ Πανοπῆϊ
Οἰκία ναιετάασκε, πολέσσ' ἄνδρεσσιν ἀνάσσων·
Τὸν βάλ' ὑπὸ κληῗδα μέσην· διὰ δ' ἀμπερὲς ἄκρη
Αἰχμὴ χαλκείη παρὰ νείατον ὦμον ἀνέσχε·
Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Αἴας δ' αὖ Φόρκυνα δαΐφρονα, Φαίνοπος υἱόν,
Ἱπποθόῳ περιβάντα, μέσην κατὰ γαστέρα τύψε·
Ῥῆξε δὲ θώρηκος γύαλον, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς
Ἤφυσ'· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
Χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ·
Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς,
Φόρκυν θ', Ἱπποθόον τε· λύοντο δὲ τεύχε' ἀπ' ὤμων.
Ἔνθα κεν αὖτε Τρῶες, ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν,
Ἴλιον εἰσανέβησαν, ἀναλκείῃσι δαμέντες·
Ἀργεῖοι δέ κε κῦδος ἕλον, καὶ ὑπὲρ Διὸς αἶσαν,
Κάρτεϊ καὶ σθένεϊ σφετέρῳ· ἀλλ' αὐτὸς Ἀπόλλων
Αἰνείαν ὄτρυνε, δέμας Περίφαντι ἐοικώς,
Κήρυκι Ἠπυτίδῃ, ὅς οἱ παρὰ πατρὶ γέροντι
Κηρύσσων γήρασκε, φίλα φρεσὶ μήδεα εἰδώς·

Phocensium longè fortissimum, qui in inclyto Panopeo
Domos habitabat, multis viris imperans:
Hunc percussit sub jugulum medium; penitùs autem extrema
Cuspis ærea prope summum humerum evasit:
Fragorem verò edidit cadens, sonitúmque-dedere arma super ipso.
Ajax autem Phorcyna bellicosum, Phænopis filium,
Hippothoum defendentem, medium ad ventrem percussit;
Rupitque thoracis cavitatem, intestina autem æs
Penetrans-hausit: ille verò in pulverem lapsus, prehendit terram palmâ.
Cesserunt autem retrò primique pugnatores & illustris Hector:
Argivi autem altùm clamârunt, traxerúntque mortuos,
Phorcynque, Hippothoúmque; solvebántque arma ab humeris.
Tum verò prorsùs Trojani, bellicosis acti ab Achivis,
In Ilium ascendissent, præ ignaviâ *suâ* domiti;
Argivi autem gloriam retulissent, etiam præter Jovis fatum,
Fortitudine & robore proprio: verùm ipse Apollo
Æneam instigavit, corpore Periphanti similis,
Præconi Epytidæ, qui ei apud patrem senem
Præconem-agens consenuerat, benevolis mentem consiliis instructus:

Ibid. —Ἰφίτου υἱόν.] Vide suprà ad β', 518.

Ver. 308. —ἄνδρεσσιν.] Ita ex uno MS edidit *Barnesius*, quocum facit Cod. *Harleian.* *Al.* ἀνδράσιν.

Ver. 311. Δούπησεν δὲ —ἀράβησε.] Vide suprà ad ν', 181.

Ver. 315. —ἐν κονίῃσι.] Vide suprà ad ν', 508.

Ibid. —ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.] Vide suprà ad λ', 425.

Ver. 317. Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς.] Ita rectè edidit *Barnesius*. Vide suprà ad δ', 506. *Al.* Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς.

Ver. 323. —Περίφαντι ἐοικώς.] Vide suprà ad ξ', 136.

Ver. 324. Κήρυκι Ἠπυτίδῃ.] Ita Codd. omnes. Pronuntiabatur, ut opinor, Κήρυκ' Ἠπυτίδῃ, quo modo & edidit *Barnesius*: Nam Κήρυκι mediam semper producit.

Τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
   Αἰνεία, πῶς ἂν καὶ ὑπὲρ θεὸν εἰρύσσαισθε
Ἴλιον αἰπεινήν, ὡς δὴ ἴδον ἀνέρας ἄλλους
Κάρτεΐ τε σθένεΐ τε πεποιθότας, ἠνορέῃ τε,
Πλήθεΐ τε σφετέρῳ, καὶ ὑπερδέα δῆμον ἔχοντας·
Ἡμῖν δὲ Ζεὺς μὲν πολὺ βούλεται, ἢ Δαναοῖσι,
Νίκην· ἀλλ' αὐτοὶ τρεῖτ' ἄσπετον, οὐδὲ μάχεσθε.
   Ὣς ἔφατ'· Αἰνείας δ' ἑκατηβόλον Ἀπόλλωνα
Ἔγνω ἐσάντα ἰδών· μέγα δ' Ἕκτορα εἶπε βοήσας·
   Ἕκτορ τ', ἠδ' ἄλλοι Τρώων ἀγοὶ, ἠδ' ἐπικούρων,
Αἰδὼς μὲν νῦν ἥδε γ' ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Ἴλιον εἰσαναβῆναι, ἀναλκείῃσι δαμέντας.
Ἀλλ' ἔτι γάρ τις φησὶ θεῶν, ἐμοὶ ἄγχι παραστάς,
Ζῆν' ὕπατον μήστωρα μάχης ἐπιτάῤῥοθον εἶναι·
Τῷ ῥ' ἰθὺς Δαναῶν ἴομεν, μηδ' οἵ γε ἕκηλοι
Πάτροκλον νηυσὶν πελασαίατο τεθνειῶτα.
   Ὣς φάτο· καί ῥα πολὺ προμάχων ἐξάλμενος ἔστη.
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.
Ἔνθ' αὖτ' Αἰνείας Λειόκριτον οὖτασε δουρὶ,

Huic se-cum-assimulâsset, ipsum allocutus est Jovis filius Apollo:
  " Ænea, quo pacto etiam invito deo servare possetis
" Ilium excelsam? ut jam vidi viros alios
" Fortitudinéque roboréque confisos, virtutéque,
" Multitudinéque suâ, & immotas-pavore copias habentes:
" Nobis verò Jupiter quidem potiùs annuit, quàm Danais,
" Victoriam: sed ipsi fugitis-territi admodùm, neque pugnatis.
  Sic dixit; Æneas autem longè-jaculantem Apollinem
Agnovit coràm intuitus: magnâ autem voce Hectorem allocutus est clamans:
" Hectórque, & cæteri Trojanorum ductores atque sociorum,
" Dedecus quidem nunc hoc *est nos* bellicosis *actos*-ab Achivis
" In Ilium ascendere per ignaviam domitos.
" Verùm enim & jam aliquis ait deorum, mihi propè astans,
" Jovem summum consiliarium in pugnâ auxiliatorem esse:
" Ideò rectà-in Danaos eamus, neque illi quieti saltem
" Patroclum navibus admoverint mortuum.
  Sic dixit; & multò ante primos pugnatores-prosiliens, stetit.
Illi verò conversi sunt, & adversi steterunt Achivis.
Tum verò Æneas Leocritum vulneravit hastâ,

Ver. 326. Τῷ μιν ἐεισάμενος.] Vide suprà ad γ', 389.

Ver. 333. — ἑκατηβόλον Ἀπόλλωνα.] Vide suprà ad ά, 75.

Ver. 334. — εἶπε βοήσας.] Cod. *Harleian.* ἄγχι παραστάς.

Ver. 340. — μηδ' οἵ γε ἕκηλοι.] Cod. *Harleian.* μὴ δή γε ἕκηλοι.

Ver. 341. — πελασαίατο.] Vide suprà ad ά, 140.

Ibid. — τεθνειῶτα.] Vide suprà ad ν', 46.

Ver. 342, 343. Ὣς φάτο· — Οἱ δ' ἐλελίχθησαν καὶ ἐναντίοι ἔσταν.]
  Talibus accensi firmantur, & agmine denso
  Consistunt ——. *Æn.* IX, 788.
  —— densi cuneis se quisque coactis
  Agglomerant ——. *Æn.* XII, 457.

Ibid. — ἔσταν Ἀχαιῶν.] Vide suprà ad ά, 535.

Ver. 344—347. — οὖτασε — ἀκόντισε.] Vide suprà ad ν', 192; & ad ά, 140.

Ver. 348.

Υἱὸν Ἀρισβάντος, Λυκομήδεος ἐσθλὸν ἑταῖρον.
Τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν ἀρηΐφιλος Λυκομήδης·
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰών, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν Ἱππασίδην Ἀπισάονα, ποιμένα λαῶν,
Ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων· εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
Ὅς ῥ' ἐκ Παιονίης ἐριβώλακος εἰληλούθει,
Καὶ δὲ μετ' Ἀστεροπαῖον ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν ἀρήϊος Ἀστεροπαῖος,
Ἴθυσεν δὲ καὶ ὁ πρόφρων Δαναοῖσι μάχεσθαι·
Ἀλλ' οὔπως ἔτι εἶχε· σάκεσσι γὰρ ἔρχατο πάντη
Ἑσταότες περὶ Πατρόκλῳ, πρὸ δὲ δούρατ' ἔχοντο·
Αἴας γὰρ μάλα πάντας ἐπῴχετο, πολλὰ κελεύων·
Οὔτε τιν' ἐξοπίσω νεκροῦ χάζεσθαι ἀνώγει,
Οὔτε τινὰ προμάχεσθαι Ἀχαιῶν ἔξοχον ἄλλων,
Ἀλλὰ μάλ' ἀμφ' αὐτῷ βεβάμεν, σχεδόθεν δὲ μάχεσθαι.
Ὣς Αἴας ἐπέτελλε πελώριος· αἵματι δὲ χθὼν
Δεύετο πορφυρέῳ· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον
Νεκροὶ ὁμοῦ Τρώων καὶ ὑπερμενέων ἐπικούρων,
Καὶ Δαναῶν· οὐδ' οἱ γὰρ ἀναιμωτεί γ' ἐμάχοντο·

Filium Arisbantis, Lycomedis fortem socium.
Hunc autem lapsum miseratus est bellicosus Lycomedes:
Stetitque admodùm propè cum-accesserat, & jaculatus est hastâ fulgenti,
Et percussit Hippasidem Apisaonem, pastorem populorum,
Hepar subter præcordia; statímque genua solvit:
Qui utique à Pæoniâ glebosâ venerat,
Et post Asteropæum fortissimè-se-gerebat in pugnâ.
Hunc autem lapsum miseratus est Mavortius Asteropæus,
Rectáque prorupit & hic promptus cum Danais pugnare:
Sed haudquaquàm jam poterat; scutis enim obsepti erant undique,
Qui stabant circa Patroclum, hastásque prætendebant:
Ajax enim valdè omnes obibat, multis adhortans;
Nec quenquam vel retrò-à mortuo cedere sinebat,
Nec quenquam procurrere-ad-pugnandum Achivos ante alios,
Sed strenuè ipsum circumeuntes-defendere, cominúsque pugnare.
Sic Ajax præcipiebat ingens: sanguine autem terra
Rigabatur purpureo: illi verò alii-super-alios cadebant
Mortui simul Trojanorum, & animosorum sociorum,
Et Danaorum: neque enim vel illi sine sanguine pugnabant;

Ver. 348. — Ἀπισάονα.] *Al.* Ἀμυθάονα.

Ver. 349. Ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων.] Cod. *Harleian.* à *Tho. Bentleio* collatus, Ἧπαρ ὑπὸ πραπίσιν. Cæterùm deest totus hic versus in Codd. *Italic.* ab eodem collatis.

Ver. 350. — Παιονίης.] Cod. *Harleian.* Παιωνίης.

Ibid. — εἰληλούθει.] Vide suprà ad λ', 230.

Ver. 354. — ἔρχατο.] Vide suprà ad π', 481.

Ver. 359. — σχεδόθεν δὲ μάχεσθαι.] Cod. *Harleian.* σχεδόθεν τε μάχεσθαι.

Ver. 361. — πορφυρέῳ.] Vide suprà ad δ', 338, & 482.

Ver. 363. — οὐδ' οἱ γὰρ ἀναιμωτεί γ' ἐμάχοντο.]

—— & Trojanis cum multo gloria venit
Sanguine, sunt illis sua funera, parque per omnes
Tempestas: —— *Æn.* XI, 421.

Ibid. — ἀναιμωτεί.] Ita edidit *Barnesius* ex *Odyss.* σ', 581. *Al.* ἀναιμωτί.

Ver. 364.

Παυρότεροι δὲ πολὺ φθίνυθον· μέμνηντο γὰρ αἰεὶ
Ἀλλήλοις ἀν' ὅμιλον ἀλεξέμεναι πόνον αἰπύν.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρός· οὐδέ κε φαίης
Οὔτε ποτ' ἠέλιον σόον ἔμμεναι, οὔτε σελήνην·
Ἠέρι γὰρ κατέχοντο μάχης ἔπι, ὅσσοι ἄριστοι
Ἕσασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ κατατεθνειῶτι.
Οἱ δ' ἄλλοι Τρῶές τε καὶ εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
Εὔκηλοι πολέμιζον ὑπ' αἰθέρι· πέπτατο δ' αὐγὴ
Ἠελίου ὀξεῖα, νέφος δ' οὐ φαίνετο πάσης
Γαίης, οὐδ' ὀρέων· μεταπαυόμενοι δὲ μάχοντο,
Ἀλλήλων ἀλεείνοντες βέλεα στονόεντα,
Πολλὸν ἀφεσταότες· τοὶ δ' ἐν μέσῳ, ἄλγε' ἔπασχον
Ἠέρι καὶ πολέμῳ· τείροντο δὲ νηλέϊ χαλκῷ,
Ὅσσοι ἄριστοι ἔσαν· δύο δ' οὔπω φῶτε πεπύσθην,
Ἀνέρε κυδαλίμω, Θρασυμήδης, Ἀντίλοχός τε,
Πατρόκλοιο θανόντος ἀμύμονος, ἀλλ' ἔτ' ἔφαντο
Ζωὸν ἐνὶ πρώτῳ ὁμάδῳ Τρώεσσι μάχεσθαι.
Τὼ δ' ἐπιοσσομένω θάνατον καὶ φύζαν ἑταίρων,
Νόσφιν ἐμαρνάσθην, ἐπεὶ ὣς ἐπετέλλετο Νέστωρ,

Pauciores tamen multò peribant: recordabantur enim perpetuò
A ſe mutuò per turbam arcere laborem gravem.
Sic hi quidem pugnabant inſtar ignis; neque prorsùs dixiſſes
Aut ſolem omninò ſalvum eſſe, aut lunam:
Caligine enim occupabantur in prælio, quotquot fortiſſimi
Stabant circa Menœtiadem mortuum.
Alii verò Trojaníque & benè-ocreati Achivi,
Liberi pugnabant ſub aëre-ſereno: expanſus autem erat ſplendor
Solis acutus, nubéſque non exurgebat à toto
Campo, neque montibus: interquieſcentes autem pugnabant,
Sua-invicem evitantes tela luctuoſa,
Longè diſſiti: Hi verò in medio, dolores patiebantur
Caligine & pugnâ; affligebantúrque ſævo ære,
Quotquot fortiſſimi erant: Duo verò nondum viri audierant,
Viri glorioſi, Thraſymedes, Antilochúſque,
De Patroclo mortuo eximio, ſed adhuc putabant
Vivum in primo tumultu cum Trojanis pugnare.
Hi autem intuentes cædem & trepidationem ſociorum,
Seorsùm pugnabant, quoniam ſic juſſerat Neſtor,

Ver. 364. —φθίνυθον.] Vide ſuprà ad β', 43.

Ver. 365. Ἀλλήλοις ἀν' ὅμιλον ἀλεξέμεναι πόνον αἰπύν.] Cod. *Harleian.* Ἀλλήλοις καθ' ὅμιλον ἀλεξέμεναι φόνον αἰπύν.

Ver. 366. —δέμας πυρός.] Vide ſuprà ad ν', 673.

Ver. 368. Ἠέρι γὰρ κατέχοντο μάχης ἔπι.]
——— fundunt ſimul undique tela
Crebra nivis ritu; cœlumque obtexitur umbrâ. *Æn.* XI, 610.

Ibid. — μάχης ἔπι, ὅσσοι ἄριστοι.] Cod. *Harleian.* μάχης ἔπι θ' ὅσσον ἄριστοι· explicántque Scholia ibidem inedita, ἐφ' ὅσσον πίπτον.

Ver. 369. Ἕσασαν.] Vide ſuprà ad μ', 55.

Ibid. — κατατεθνειῶτι.] Vide ſuprà ad ά, 265; & ad β', 818.

Ver. 370. — Τρῶές τε καὶ εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ.] *Al.* Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί.

Ver. 382—403. Νόσφιν —— ἀπάνευθε.] Vide ſuprà ad ά, 349.

Ὀτρύνων πόλεμόνδε μελαινάων ἀπὸ νηῶν.
Τοῖς δὲ πανημερίοις ἔριδος μέγα νεῖκος ὀρώρει
Ἀργαλέης· καμάτῳ δὲ καὶ ἱδρῷ νωλεμὲς αἰεὶ
Γούνατά τε, κνῆμαί τε, πόδες θ' ὑπένερθεν ἑκάστου,
Χεῖρές τ', ὀφθαλμοί τε, παλάσσετο μαρναμένοιιν,
Ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ταύροιο βοὸς μεγάλοιο βοείην
Λαοῖσιν δώῃ τανύειν, μεθύουσαν ἀλοιφῇ·
Δεξάμενοι δ' ἄρα τοίγε διαστάντες τανύουσι
Κυκλόσ', ἄφαρ δέ τε ἰκμὰς ἔβη, δύνει δέ τ' ἀλοιφὴ,
Πολλῶν ἑλκόντων, τάνυται δέ τε πᾶσα διαπρό·
Ὡς οἵγ' ἔνθα καὶ ἔνθα νέκυν ὀλίγῃ ἐνὶ χώρῃ
Εἵλκεον ἀμφότεροι· μάλα γάρ σφισιν ἔλπετο θυμὸς,
Τρωσὶν μὲν, ἐρύειν προτὶ Ἴλιον, αὐτὰρ Ἀχαιοῖς,
Νῆας ἔπι γλαφυράς· περὶ δ' αὐτοῦ μῶλος ὀρώρει
Ἄγριος· οὐδέ κ' Ἄρης λαοσσόος, οὐδέ κ' Ἀθήνη
Τόν γε ἰδοῦσ' ὀνόσαιτ', οὐδ' εἰ μάλα μιν χόλος ἵκοι·
Τοῖον Ζεὺς ἐπὶ Πατρόκλῳ ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων
Ἤματι τῷ ἐτάνυσσε κακὸν πόνον· οὐδ' ἄρα πώ μι
Ἤιδεε Πάτροκλον τεθνηότα δῖος Ἀχιλλεύς·

Hortatibus-impellens ad pugnam nigris à navibus.
His autem per-totum-diem contentionis magnum certamen ortum erat
Gravis: defatigatione autem & sudore indesinentèr assiduè
Genuáque, tibiæque, pedésque subtùs uniuscusque,
Manúsque, oculíque, fœdabantur pugnantium,
Circa strenuum famulum pedibus-velocis Æacidæ.
Ut verò cum vir tauri bovis magni pellem
Populis dederit distendendam, ebriam pinguedine;
Acceptam autem hi seorsùm-dispositi extendunt
In orbem statimque humor exiit, subitque adeps,
Multis trahentibus, tenditur autem tota undique:
Sic hi huc & illuc cadaver parvo in spatio
Trahebant utrique: admodùm enim ipsis sperabat animus,
Trojanis quidem, trahere ad Ilium, at Achivis,
Naves ad cavas: de ipso autem tumultus ortus erat
Atrox, neque omninò Mars copiarum-concitator, neque Minerva
Hunc conspicata vituperâsset, nè quidem si maximè ipsam ira cepisset:
Talem Jupiter super Patroclo virorúmque & equorum
Die illo intendit exitialem laborem: Nec dum quicquam
Sciebat Patroclum mortuum nobilis Achilles:

Ver. 384. — ὀρώρει.] Similitérque infrà *ver.* 397; vide suprà ad β', 810.

Ver. 387. — μαρναμένοιιν.] *Al.* μαρναμένοισιν.

Ver. 391. — ἄρα.] *Proindè* ———.

Ver. 393. — τάνυται.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 394. — νέκυν ὀλίγῃ.] Quâ ratione νέκυν, hîc ultimam producat; item μὲν, *ver.* 396; & γε, *ver.* 403; & τις, *ver.* 414, & 423; & σφέτερον, *ver.* 419; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 395. — μάλα γάρ σφισιν.] Cod. *Harleian.* μάλα δὲ σφισιν.

Ver. 401. — ἐτάνυσε.] Rectè cum duplici σ. Vide suprà ad *ver.* 58.

Ver. 402. — τεθνηότα.] Similitérque infrà *ver.* 435, τεθνηότος; vide suprà ad ά, 265; & ad β', 818.

Ver. 403.

Πολλὸν γὰρ ἀπάνευθε νεῶν μάρναντο θοάων,
Τείχει ὑπὸ Τρώων· τό μιν ὔποτε ἤλπετο θυμῷ
Τεθνάμεν, ἀλλὰ ζωὸν ἐνιχριμφθέντα πύλῃσιν,
Ἂψ ἀπονοστήσειν· ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ἔλπετο πάμπαν,
Ἐκπέρσειν πτολίεθρον ἄνευ ἕθεν, οὐδὲ σὺν αὐτῷ.
Πολλάκι γὰρ τόγε μητρὸς ἐπεύθετο, νόσφιν ἀκούων,
Ἥ οἱ ἀπαγγέλλεσκε Διὸς μεγάλοιο νόημα.
Δὴ τότε γ' οὔ οἱ ἔειπε κακὸν τόσον, ὅσον ἐτύχθη,
Μήτηρ, ὅττι ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὤλεθ' ἑταῖρος.
Οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ἀκαχμένα δούρατ' ἔχοντες,
Νωλεμὲς ἐγχρίμπτοντο, καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
Ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἧμιν ἐϋκλεὲς ἀπονέεσθαι
Νῆας ἔπι γλαφυράς, ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα μέλαινα
Πᾶσι χάνοι· τό κεν ἧμιν ἄφαρ πολὺ κέρδιον εἴη,
Ἢ τοῦτον Τρώεσσι μεθήσομεν ἱπποδάμοισιν
Ἄστυ ποτὶ σφέτερον ἐρύσαι, καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
Ὧδε δέ τις Τρώων μεγαθύμων αὐδήσασκεν·

Longè enim seorsùm-à navibus pugnabant velocibus,
Muro sub Trojanorum: quare illum nunquam existimabat animo
Mortuum esse; sed vivum, ubi accessisset ad portas,
Reversurum: neque enim hoc credebat omninò,
Eversurum urbem sine se, sed neque secum.
Sæpè enim hoc ex matre didicerat, seorsùm audiens,
Quæ ei referebat Jovis magni sententiam.
Tum tamen non ei dixerat malum tantum, quantum acciderat,
Mater, quòd scilicèt ei multò charissimus periisset socius.
Illi verò assiduè circa mortuum acutas hastas tenentes,
Indesinentèr concurrebant, & alii alios interficiebant:
Sic autem aliquis dicebat Achivorum ære-loricatorum:
" O amici, non sanè nobis honestum *est* redire
" Naves ad cavas, sed hîc terra nigra
" Omnibus dehiscat: hoc prorsùs-nobis continuò multò satius esset,
" Quàm *si* hunc Trojanis permittamus equûm-domitoribus
" Urbem ad suam trahere, & gloriam referre.
Sic autem aliquis & Trojanorum magnanimorum dicebat;

Ver. 403. — γὰρ ἀπάνευθε.] Cod. *Harleian.* γάρ ῥ' ἀπάνευθε.

Ver. 404. — ἤλπετο.] *Al.* ἔλπετο.

Ver. 409. — ἀπαγγέλλεσκε.] *Renuntiare solita erat.* Ita optimè constat Temporum ratio. Vide suprà ad β', 221; & ad ά, 37.

Ver. 410. Δὴ τότε γ' οὔ οἱ ἔειπε κακὸν τόσον, ὅσσον ἐτύχθη.]

Nec vates Helenus, cum multa horrenda moneret,
Hos mihi prædixit luctus; ——
Æn. III, 712.

Ver. 411. — ὅττι ῥά.] Vide suprà ad ά, 56.

Ver. 415, 476. — ἀπονέεσθαι — ἀθανάτων.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 416. — ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα μέλαινα Πᾶσι χάνοι.]

Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat. *Æn.* IV, 24.
—— O quæ satis ima dehiscat
Terra mihi —— *Æn.* XII, 883.

Ver. 418. Ἢ τοῦτον.] Cod. *Harleian.* Εἰ τοῦτον.

Ver. 419. — ἐρύσαι.] Cod. *Harleian.* ἐρύσσειν.

Ver. 420. Ὧδε δέ τις Τρώων.] Ὣς δέ τις αὖ Τρώων· Cod. *Italic.* à *Tho. Bentleio* collatus.

Ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῖρα παρ' ἀνέρι τῷδε δαμῆναι
Πάντας ὁμῶς, μήπω τις ἐρωείτω πολέμοιο.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, μένος δ' ὄρσασκεν ἑταίρου.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο· σιδήρειος δ' ὀρυμαγδὸς
Χάλκεον οὐρανὸν ἷκε, δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο.
Ἵπποι δ' Αἰακίδαο, μάχης ἀπάνευθεν ἐόντες,
Κλαῖον, ἐπειδὴ πρῶτα πυθέσθην ἡνιόχοιο
Ἐν κονίῃσι πεσόντος ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο.
Ἦ μὰν Αὐτομέδων, Διώρεος ἄλκιμος υἱὸς,
Πολλὰ μὲν ἂρ μάστιγι θοῇ ἐπεμαίετο θείνων,
Πολλὰ δὲ μειλιχίοισι προσηύδα, πολλὰ δ' ἀρειῇ·
Τὼ δ' οὔτ' ἂψ ἐπὶ νῆας ἐπὶ πλατὺν Ἑλλήσποντον
Ἠθελέτην ἰέναι, οὔτ' ἐς πόλεμον μετ' Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ὥστε στήλη μένει ἔμπεδον, ἥτ' ἐπὶ τύμβῳ
Ἀνέρος ἑστήκει τεθνηότος, ἠὲ γυναικός·
Ὣς μένον ἀσφαλέως περικαλλέα δίφρον ἔχοντες,
Οὔδει ἐνισκήψαντε καρήατα· δάκρυα δέ σφιν
Θερμὰ κατὰ βλεφάρων χαμάδις ῥέε μυρομένοισιν,
Ἡνιόχοιο πόθῳ· θαλερὴ δὲ μιαίνετο χαίτη,

" O amici, etiam si fatale juxta virum hunc domari
" Omnes simul, nunquam aliquis recedat à pugnâ.
Sic utique aliquis dicebat, animósque excitabat socii.
Sic hi quidem pugnabant: ferreus autem strepitus
Æreum ad cœlum ibat, per aërem infructuosum.
Equi autem Æacidæ, à pugnâ seorsùm stantes,
Flebant, ut primùm senserunt aurigam
In pulvere prostratum Hectoris vi homicidæ.
Et Automedon quidem, Dioris fortis filius,
Sæpè & scuticâ argutâ urgebat verberans,
Sæpè & blandis *verbis* alloquebatur, sæpè & minis:
Illi verò neque retrò ad naves latum versùs Hellespontum
Volebant ire, neque in pugnam ad Achivos:
Sed veluti cippùs manet firmitèr, qui super tumulo
Viri stat mortui, aut mulieris;
Sic manebant immotè perpulchro currui juncti,
Solo admotis capitibus: lachrymæ autem illis
Calidæ de palpebris in-terram fluebant plorantibus,
Aurigæ desiderio; floridáque fœdabatur juba,

Ver. 423. — ἑταίρου.] *Al.* ἑκάστου.

Ver. 424. — σιδήρειος δ' ὀρυμαγδὸς Χάλκεον οὐρανὸν ἷκε.]

——— it toto turbida cælo
Tempestas telorum, ac ferreus ingruit imber. *Æn.* XII, 283.

Ver. 424. — ἷκε.] *Al.* ἦκε.

Ibid. — ἀτρυγέτοιο.] Vide suprà ad δ, 27.

Ver. 428. — ἐν κονίῃσι πεσόντος.] Vide suprà ad ν', 508.

Ibid. — ἀνδροφόνοιο.] Vide suprà ad π', 77.

Ver. 432. — πλατὺν Ἑλλήσποντον.] Vide suprà ad η', 86.

Ver. 437. Οὔδει ἐνισκήψαντε καρήατα· δάκρυα δέ σφιν Θερμὰ κατὰ βλεφάρων χαμάδις ῥέε.] *Al.* Οὔδει ἐνισκίμψαντε.

Post bellator equus positis insignibus Æthon
It lacrymans, guttisque humectat grandibus ora. *Æn.* XI, 89.

Ver. 439. — πόθῳ.] *Al.* ποθῇ.

Ver. 440.

Ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν ἀμφοτέροισι.
Μυρομένω δ' ἄρα τώ γε ἰδὼν, ἐλέησε Κρονίων,
Κινήσας δὲ κάρη, προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
Ἆ δειλὼ, τί σφῶϊ δόμεν Πηλῆϊ ἄνακτι
Θνητῷ; ὑμεῖς δ' ἐστὸν ἀγήρω τ', ἀθανάτω τε·
Ἦ ἵνα δυστήνοισι μετ' ἀνδράσιν ἄλγε' ἔχητον;
Οὐ μὲν γάρ τί πού ἐστιν ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς
Πάντων, ὅσα τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.
Ἀλλ' οὐ μὰν ὑμῖν γε καὶ ἅρμασι δαιδαλέοισιν
Ἕκτωρ Πριαμίδης ἐποχήσεται· οὐ γὰρ ἐάσω.
Ἦ οὐχ ἅλις, ὡς καὶ τεύχε' ἔχει, καὶ ἐπεύχεται αὔτως;
Σφῶϊν δ' ἐν γούνασι βαλῶ μένος, ἠδ' ἐνὶ θυμῷ,
Ὄφρα καὶ Αὐτομέδοντα σαώσετον ἐκ πολέμοιο
Νῆας ἐπὶ γλαφυράς· ἔτι γάρ σφισι κῦδος ὀρέξω,
Κτείνειν, εἰσόκε νῆας ἐϋσέλμους ἀφίκωνται,
Δύῃ τ' ἠέλιος, καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.

Circulo profusa juxta jugum ambobus.
Plorantes autem illos conspicatus, miseratus est Saturnius,
Motóque capite, ad suum dixit animum:
" Ah miseri, cur vos dedimus Peleo regi
" Mortali? vos autem estis senii expertes, immortalésque:
" An ut ærumnosos inter homines dolores haberetis?
" Non enim quicquam alicubi est calamitosius homine
" Omnium, quotquot s per terram spirántque & moventur.
" At non sanè vobis tamen & curribus artificiosè-factis
" Hector Priamides vehetur: haud enim permittam.
" Annon satis, quòd & arma habet, & gloriatur temeré?
" Vobis autem in genua mittam robur & in animum,
" Ut & Audomedontem salvum evehatis è pugnâ
" Naves ad cavas: Adhuc enim istis, [*Trojanis*,] gloriam præbebo,
" Ut cædem-edant, usque-dum ad naves bonis-transtris-instructas pervenerint,
" Occideritque Sol, & tenebræ sacræ supervenerint.

Ver. 440. — ἀμφοτέροισι.] *Al.* ἀμφοτέρωθεν.

Ver. 441. — ἄρα.] *Ut jam dictum est* —.

Ver. 442. Κινήσας δὲ κάρη.] Vide suprà ad *ver.* 200.

Ver. 444—449. — ἀθανάτω — Πριαμίδης.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 446. Οὐ μὲν γάρ τί που ἐστὶν ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς
Πάντων, ὅσα τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.]
Τοῦτο οὐ ψεύδεται λέγων ἐπὶ νηπίοις καὶ ἀρτιγενέσιν· οὐδὲν γάρ ἐστιν οὕτως ἀτελὲς, οὐδὲ ἄπορον, οὐδὲ γυμνὸν, οὐδὲ ἄμορφον, οὐδὲ μιαρὸν ὡς ἄνθρωπος ἐν γοναῖς ὁρώμενος· ᾧ μόνῳ σχεδὸν οὐδὲ καθαρὰν ἔδωκεν εἰς φῶς ὁδὸν ἡ φύσις· ἀλλ' αἵματι πεφυρμένος, καὶ λύθρου περίπλεως, καὶ φονευομένῳ μᾶλλον ἢ γεννωμένῳ ἐοικὼς, οὐδενός ἐστιν ἅψασθαι καὶ ἀνελέσθαι καὶ ἀσπάσασθαι καὶ περιλαβεῖν, ἢ τῷ φύσει φιλοῦντι, *Plutarch. de Amore prolis.* Ὅμηρος μὲν ἐπιβλέψας τὰ θνητὰ τῶν ζώων γένη καὶ πρὸς ἄλληλα συγκρίνας κατὰ τοὺς βίους καὶ τὰς διαθέσεις, ἐξεφώνησεν ὡς οὐδέν ἐστιν ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς, " Πάντων ὅσα " τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει·" πρωτεῖον οὐκ εὐτυχὲς εἰς κακῶν ὑπεροχὴν ἀποδιδοὺς τῷ ἀνθρώπῳ. *Id. Animi ne an Corporis affectiones sint pejores; ipso initio.* Citat porrò hunc *Homeri* locum *Dio Chrysost. Orat.* 23, *sub initio.*

Ver. 447. — ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.] Codd. *Italic.* à *Tho. Bentleio* collati, ἐπιπνείει καὶ ἕρπει.

Ver. 449. — ἐάσω.] Vide suprà ad δ', 42.

Ver. 450. Ἦ οὐχ' ἅλις.] Pronuntiabatur ἦυχ' ἅλις. Vide suprà ad ό, 18; & ad έ, 349.

Ibid. — αὔτως.] Cod. *Harleian.* ἄλλως.

Ver. 455. Δύῃ τ' ἠέλιος.] Deest hic versus.

Ὣς εἰπὼν, ἵπποισιν ἐνέπνευσεν μένος ἠΰ·
Τὼ δ' ἀπὸ χαιτάων κονίην οὖδάσδε βαλόντε,
Ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς.
Τοῖσι δ' ἔπ' Αὐτομέδων μάχετ', ἀχνύμενός περ ἑταίρου,
Ἵπποις ἀΐσσων, ὥς τ' αἰγυπιὸς μετὰ χῆνας.
Ῥέα μὲν γὰρ φεύγεσκεν ὑπὲκ Τρώων ὀρυμαγδοῦ,
Ῥεῖα δ' ἐπαΐξασκε πολὺν καθ' ὅμιλον ὀπάζων.
Ἀλλ' οὐχ ἥρει φῶτας, ὅτ' ἐσσεύαιτο διώκειν·
Οὐ γάρ πως ἦν, οἶον ἐόνθ' ἱερῷ ἐνὶ δίφρῳ,
Ἔγχει ἐφορμᾶσθαι, καὶ ἐπίσχειν ὠκέας ἵππους.
Ὀψὲ δὲ δή μιν ἑταῖρος ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν
Ἀλκιμέδων, υἱὸς Λαέρκεος Αἱμονίδαο·
Στῆ δ' ὄπιθεν δίφροιο, καὶ Αὐτομέδοντα προσηύδα·
Αὐτόμεδον, τίς τοί νυ θεῶν νηκερδέα βουλὴν
Ἐν στήθεσσιν ἔθηκε καὶ ἐξέλετο φρένας ἐσθλάς;
Οἷον πρὸς Τρῶας μάχεαι πρώτῳ ἐν ὁμίλῳ
Μοῦνος· ἀτάρ τοι ἑταῖρος ἀπέκτατο· τεύχεα δ' Ἕκτωρ
Αὐτὸς ἔχων ὤμοισιν ἀγάλλεται Αἰακίδαο.
Τὸν δ' αὖτ' Αὐτομέδων προσέφη, Διώρεος υἱός·
Ἀλκίμεδων, τίς γάρ τοι Ἀχαιῶν ἄλλος ὁμοῖος,

Sic locutus, equis inspiravit robur validum:
Illi verò à jubis pulvere in-solum excusso,
Velocitèr ferebant citum currum inter Trojanos & Achivos.
His autem *vectus* Automedon pugnabat, dolens licèt de socio,
Curru ruens, tanquam vultur in anseres.
Facilè enim & refugiebat è Trojanorum tumultu,
Facilè & irruebat confertam per turbam persequens.
Sed non interficiebat viros, cùm impetum sumebat ad persequendum:
Haudquaquàm enim licuit, solus cùm esset sacrâ in sellâ,
Hastâ impetum-facere, & inhibere veloces equos.
Tandem verò illum socius vir vidit oculis
Alcimedon, filius Laërcei Æmonidæ;
Stetit autem post currum, & Automedontem allocutus est:
" Automedon, quisnam tibi deorum inutile consilium
" Pectoribus indidit, & abstulit mentem sanam?
" Quòd ita in Trojanos pugnas primâ in turbâ
" Solus; tibi verò socius occisus est: arma autem Hector
" Ipse gerens humeris exultat Æacidæ.
Illum verò Automedon allocutus est, Dioris filius:
" Alcimedon, quisnam tibi Achivorum alius similis,

sus in uno ex MSS *Italicis* à *Th. Bentleio* collatis.

Ver. 459. ἀχνύμενος.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 461. Ῥέα μὲν γὰρ.] Ita ex duobus MSS edidit *Barnesius*. *Al.* Ῥεῖα μὲν γὰρ. Pronuntiabatur, ut opinor, Ῥᾶ μὲν γὰρ —. Vide suprà ad *l*, 5. Sic apud *Hesiodum*:
Ῥεῖα μὲν γὰρ βριάει ———.

Ver. 463. — ἐσσεύαιτο.] Ita MS *Cantab.* à *Barnesio* & MSS *Italic.* à *Tho. Bentleio* collati. *Al.* ἐσσεύετο. Quod nullo modo ferri potest.

Ver. 471. — πρώτῳ ἐν ὁμίλῳ.] Codd. à *Tho. Bentleio* collati, ἐν ὁμίλῳ πρώτῳ.

Ver. 475. — τίς γάρ τοι.] Cod. *Harleian.* τίς τ' ἄρ τοι.

Ver. 476.

Ἵππων ἀθανάτων ἐχέμεν δμῆσίν τε μένος τε,
Εἰ μὴ Πάτροκλος, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος,
Ζωὸς ἐών; νῦν δ' αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει·
Ἀλλὰ σὺ μὲν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα
Δέξαι, ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι, ὄφρα μάχωμαι.
Ὣς ἔφατ'· Ἀλκιμέδων δὲ βοηθόον ἅρμ' ἐπορούσας,
Καρπαλίμως μάστιγα καὶ ἡνία λάζετο χερσίν·
Αὐτομέδων δ' ἀπόρουσε· νόησε δὲ φαίδιμος Ἕκτωρ,
Αὐτίκα δ' Αἰνείαν προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε χαλκοχιτώνων,
Ἵππω τώδ' ἐνόησα ποδώκεος Αἰακίδαο
Ἐς πόλεμον προφανέντε σὺν ἡνιόχοισι κακοῖσι·
Τῶ κεν ἐελποίμην αἱρησέμεν, εἰ σύ γε θυμῷ
Σῷ ἐθέλεις· ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐφορμηθέντε γε νῶϊν
Τλαῖεν ἐναντίβιον στάντες μαχέσασθαι ἄρηϊ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησεν ἐῢς παῖς Ἀγχίσαο.
Τὼ δ' ἰθὺς βήτην, βοέῃς εἰλυμένω ὤμους
Αὔῃσι, στερεῇσι· πολὺς δ' ἐπελήλατο χαλκός.
Τοῖσι δ' ἅμα Χρομίος τε, καὶ Ἄρητος θεοειδής,
Ἤισαν ἀμφότεροι· μάλα δὲ σφισιν ἤλπετο θυμὸς
Αὐτώ τε κτενέειν, ἐλάαν τ' ἐριαύχενας ἵππους.

" Equorum immortalium qui teneat domituramque animósque,
" Nisi Patroclus, diis artifex par,
" Dum viveret? Nunc verò mors & fatum occupat.
" Quin tu scuticam & habenas miro-artificio-factas
" Accipe, ego verò de equis decedam, ut pugnem.
Sic dixit: Alcimedon autem celerem-prælio currum ut-conscendit,
Statim scuticam & habenas cepit manibus;
Automedon verò desiliit: Animadvertit autem illustris Hector,
Statimque Æneam allocutus est propè astantem:
" Ænea, Trojanorum princeps ære-loricatorum,
" Equos hos animadverti velocis Æacidæ
" In pugnam progressos, cum aurigis imbellibus:
" Ideò speraverim *me* capturum, si modò tu animo
" Tuo velis; neque enim irruentes utique nos
" Sustinuerint contrà stantes pugnare Marte.
Sic dixit: neque non-obsecutus-est fortis filius Anchisæ.
Hi autem rectà ibant, tergoribus boum tecti humeros,
Aridis, solidis: multiplex verò super inductum erat æs.
Cum his autem Chromiúsque, & Aretus divinâ-formâ-præditus,
Ibant ambo: admodùm verò iis sperabat animus
Ipsósque interficere, abigeréque arduos-cervicibus equos.

Ver. 477. — ἀτάλαντος.] Vide suprà ad β, 627.

Ver. 478. — νῦν δ' αὖ θάνατος.] *Al.* νῦν αὖ θάνατος.

Ibid. — κιχάνει.] *Al.* κάλυψεν.

Ver. 480. — ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι.] Vide suprà ad ε, 227.

Ver. 486. — ποδώκεος.] Vide suprà ad α, 58.

Ver. 494. — θεοειδής.] Vide suprà ad β, 623.

Ver. 495. — ἤλπετο.] *Al.* ἔλπετο.

Νήπιοι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον ἀναιμωτεί γε νέεσθαι
Αὖτις ἀπ' Αὐτομέδοντος· ὁ δ', εὐξάμενος Διῒ πατρὶ,
Ἀλκῆς καὶ σθένεος πλῆτο φρένας ἀμφιμελαίνας·
Αὐτίκα δ' Ἀλκιμέδοντα προσηύδα, πιστὸν ἑταῖρον·
Ἀλκίμεδον, μὴ δή μοι ἀπόπροθεν ἰσχέμεν ἵππους,
Ἀλλὰ μάλ' ἐμπνείοντε μεταφρένῳ· οὐ γὰρ ἔγωγε
Ἕκτορα Πριαμίδην μένεος σχήσεσθαι ὀΐω,
Πρίν γ' ἐπ' Ἀχιλλῆος καλλίτριχε βήμεναι ἵππω,
Νῶϊ κατακτείναντα, φοβῆσαί τε στίχας ἀνδρῶν
Ἀργείων· ἤ κ' αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισιν ἁλοίη.
Ὣς εἰπὼν, Αἴαντε καλέσατο, καὶ Μενέλαον·
Αἴαντ', Ἀργείων ἡγήτορε, καὶ Μενέλαε,
Ἤτοι μὲν τὸν νεκρὸν ἐπιτράπεθ' ὅσοι ἄριστοι,
Ἀμφ' αὐτῷ βεβάμεν, καὶ ἀμυνέσθαι στίχας ἀνδρῶν·
Νῶϊν δὲ ζωοῖσιν ἀμύνετε νηλεὲς ἦμαρ.
Τῇδε γὰρ ἔβρισαν πόλεμον κάτα δακρυόεντα
Ἕκτωρ, Αἰνείας θ', οἳ Τρώων εἰσὶν ἄριστοι.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.

Stulti, neque enim erant sine-sanguine utique reversuri
Retrò ab Automedonte: ille autem, precatus Jovem patrem,
Fortitudine & robore repletus est præcordia circumfusa-caligine:
Statim verò Alcimedontem affatus est fidum socium:
" Alcimedon, nè jam à me longè tene equos,
" Sed proximè inspirantes in tergum: haud enim ego
" Hectorem Priamidem à robore temperaturum puto,
" Antequam Achillis pulchrè-jubatos conscenderit equos,
" Nobis interfectis; fugaveritque ordines virorum
" Argivorum: vel ipse inter primos captus-fuerit.
Sic fatus, Ajaces vocavit, & Menelaum:
" Ajaces, Argivorum ductores, & Menelae,
" Mortui quidem curam committite *iis*, quotquot fortissimi,
" Ut eum circumeuntes defendant, & propulsent ordines virorum;
" A nobis verò vivis propulsate crudelem diem.
" Hàc enim ingruunt pugnam per lacrymosam
" Hector, Æneásque, qui Trojanorum sunt fortissimi.
" Sed hæc quidem Deorum in genibus posita-sunt:

Ver. 497. — ἀναιμωτεί.] Vide suprà ad *ver.* 363. *Al.* ἀνιδρωτί.

Ver. 499. — φρένας ἀμφιμελαίνας.] Vide suprà ad *ver.* 83.

Ver. 501. — ἵππους.] Cod. *Harleian.* ἵππω.

Ver. 503. — Πριαμίδην.] Vide suprà ad *ι*, 398.

Ver. 505. — φοβῆσαι τε στίχας ἀνδρῶν.] *Al.* φοβῆσαί τι στίχας ἀνδρῶν.

Ver. 506. — ἁλοίη.] Cod. *Harleian.* ἀλοίη.

Ver. 509. — ὅσοι ἄριστοι.] *Al.* οἵπερ ἄριστοι.

Ver. 512. — ἔβρισαν.] Vide suprà ad *μ'*, 359.

Ver. 513. Ἕκτωρ, Αἰνείας θ', οἳ Τρώων εἰσὶν ἄριστοι.]

Hectoris Æneæque manu victoria Graiûm
Hæsit; ————————
Ambo animis, ambo insignes præstantibus armis. *Æn.* XI, 289.

Ver. 514. Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.] Sic apud *Euripidem.*

Ἀλλ' οἱ θεοὶ χρὴ ταῦτ' ἀναρτήσαντ' ἔχειν. *Phœniss. ver.* 712.

Ἥσω γὰρ καὶ ἐγώ· τὰ δέ κεν Διῒ πάντα μελήσει.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Ἀρήτοιο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην·
Ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο χαλκὸς,
Νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστῆρος ἔλασσεν.
Ὡς δ' ὅταν ὀξὺν ἔχων πέλεκυν αἰζήϊος ἀνὴρ,
Κόψας ἐξόπιθεν κεράων βοὸς ἀγραύλοιο,
Ἶνα τάμῃ διὰ πᾶσαν, ὁ δὲ προθορὼν ἐρίπῃσιν·
Ὡς ἄρ' ὅγε προθορὼν πέσεν ὕπτιος· ἐν δέ οἱ ἔγχος
Νηδυΐοισι μάλ' ὀξὺ κραδαινόμενον λῦσε γυῖα.
Ἕκτωρ δ' Αὐτομέδοντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος·
Πρόσσω γὰρ κατέκυψε· τὸ δ' ἐξόπιθεν δόρυ μακρὸν
Οὔδει ἐνισκίμφθη, ἐπὶ δ' οὐρίαχος πελεμίχθη
Ἔγχεος· ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης.
Καί νύ κε δὴ ξιφέεσσ' αὐτοσχεδὸν ὡρμηθήτην,
Εἰ μή σφω Αἴαντε διέκριναν μεμαῶτε,

" Jaculabor enim & ego: hæc autem Jovi omnia curæ erunt.
Dixit, & vibratam emisit prælongam hastam,
Et intorsit Areti in clypeum undique æqualem:
Is verò non hastam inhibuit, penitùs autem transiit æs,
Imumque in ventrem per balteum trajecit.
Ut verò cum acutam tenens securim juvenis vir,
Ictu incusso post cornua bovis agrestis,
Nervum perscindit totum; hic autem saltu dato cadit:
Sic utique & ille saltu dato cecidit supinus: ei autem hasta
In visceribus perquàm acuta vibrata solvit membra.
Hector verò in Automedontem jaculatus est hastâ fulgenti:
Sed is quidem ex adverso conspicatus evitavit æream hastam;
In anteriorem enim partem proclinavit: à tergo verò hasta longa
Solo infixa est, supraque pars posterior quassabatur
Hastæ: tum verò deindè remisit impetum *suum* valida hasta.
Et omninò tunc ensibus cominùs concurrissent,
Si non ipsos Ajaces diremissent ardentes,

Ver. 518. — ἔρυτο.] Vide suprà ad ν', 555.

Ver. 520. Ὡς δ' ὅταν ὀξὺν ἔχων πέλεκυν.]

Quales mugitus, fugit cum saucius aram
Taurus, & incertam excussit cervice securim. *Æn.* II, 223.

Quo in loco *Virgilium Homero* longè superiorem existimat *Scaliger*; *Poëtic. lib* 5. *cap.* 3. Sed non rectè instituta est comparatio. *Virgilius* enim Taurum depingit, qui, priùs quàm interficiatur, ab arâ se proripuerit, maximósque edens mugitus, aufugiat; *Homerus* Taurum, qui lethali ictu percussus saltu dato moribundus humi decidat. Cæterùm quâ ratione, πέλεκυν, hîc ultimam producat; item ἐπερχόμενος. *ver.* 537; vide suprà ad α', 51.

Ver. 522. Ἶνα τάμῃ διὰ πᾶσαν.] Καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς δὲ ὅπου ἐρεῖ, "Ὡς γ' ὅταν ὀξὺν ἔχων "πέλεκυν ἀνὴρ, βοὸς ἶνα τάμῃ διὰ πᾶσαν," ἀντὶ τοῦ διατάμῃ τὴν ἶνα· φασὶν οἱ παλαιοὶ ὅτι τῇ τῆς λέξεως διακοπῇ μεμίμηται τὸ γινόμενον. *Eustath.* in Comment. ad ό, 1,

Ver. 524. Νηδυΐοισι.] *Al.* Νηδυίοισι.

Ver. 526. — ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο.] Vide suprà ad ν', 404.

Ibid. — χάλκεον ἔγχος.] Vide suprà ad γ', 380.

Ver. 529. — ἀφίει μένος.] Vide suprà ad ν', 444; & ad π', 613.

Ver. 531. — διέκριναν.] De hujus vocis prosodiâ, vide suprà ad α', 309.

Ibid.

Οἵ ῥ' ἦλθον καθ' ὅμιλον, ἑταίρου κικλήσκοντος.
Τοὺς δ' ὑποταρβήσαντες ἐχώρησαν πάλιν αὖτις
Ἕκτωρ, Αἰνείας τ', ἠδὲ Χρομίος θεοειδής·
Ἄρητον δὲ κατ' αὖθι λίπον, δεδαϊγμένον ἦτορ,
Κείμενον· Αὐτομέδων δὲ, θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
Τεύχεά τ' ἐξενάριξε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα.
Ἦ δὴ μὰν ὀλίγον γε Μενοιτιάδαο θανόντος
Κῆρ ἄχεος μεθέηκα, χερείονά περ καταπέφνων.
Ὣς εἰπὼν, ἐς δίφρον ἑλὼν ἔναρα βροτόεντα
Θῆκ', ἂν δ' αὐτὸς ἔβαινε, πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν
Αἱματόεις, ὥς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδώς.
Ἂψ δ' ἐπὶ Πατρόκλῳ τέτατο κρατερὴ ὑσμίνη,
Ἀργαλέη, πολύδακρυς· ἔγειρε δὲ νεῖκος Ἀθήνη,
Οὐρανόθεν καταβᾶσα· προῆκε γὰρ εὐρύοπα Ζεὺς
Ὀρνύμεναι Δαναούς· δὴ γὰρ νόος ἐτράπετ' αὐτοῦ.
Ἠΰτε πορφυρέην ἶριν θνητοῖσι τανύσσῃ
Ζεὺς ἐξ οὐρανόθεν, τέρας ἔμμεναι ἢ πολέμοιο,
Ἢ καὶ χειμῶνος δυσθαλπέος· ὅς ῥά τε ἔργων

Qui adveniebant per turbam, socio vocante.
Hos autem subveriti cesserunt rursùs retrò
Hector, Æneásque, atque Chromius divinâ-formâ-præditus;
Aretum verò ibidem dereliquerunt, laceratum corde,
Jacentem: Automedon autem, veloci par Marti,
Armisque spoliavit, & glorians verbum dixit:
" Profectò jam paululùm saltem de Menœtiade mortuo
" Cor dolore levavi, deteriorem licèt interfecerim.
Sic fatus, in currum sumptas exuvias cruentas
Posuit, ipséque-conscendebat, pedes & manus supernè
Sanguinolentus, tanquam leo taurum depastus.
Rursùs autem super Patroclo intendebatur aspera pugna,
Gravis, lacrymosa: excitabat nempè certamen Minerva,
E-cœlo delapsa; miserat enim latè-sonans Jupiter
Ut concitaret Danaos: jam enim animus conversus erat ejus.
Veluti cum purpuream irin mortalibus extendit
Jupiter cœlitùs, quæ portendat vel pugnam,
Vel etiam tempestatem frigidam; quæ continuò ab operibus

Ibid. — μεμαῶτι.] Vide suprà ad ν', 46.

Ver. 533. Τοὺς δ' ὑποταρβήσαντες.] *Al.* Τοὺς ὑποταρβήσαντες.

Ver. 534. — θεοειδής.] Vide suprà ad β', 623.

Ver. 538. — θανόντος.] Cod. *Harleian.* δαμέντος.

Ver. 542. — ὥς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδώς.] Καὶ τὸ " ὥς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον " ἐδηδὼς, " αἰτιολογοῦσι [οἱ παλαιοί·] τῇ γὰρ ἐγκοπῇ φασὶ τῆς λέξεως, τὸν εἰς πολλὰ διεσπασμένον ταῦρον παρίστησιν. Ου γὰρ τὸ μέτρον, φασὶν, ἠνάγκαζεν οὕτως εἰπεῖν, ἐπεί περ ἦν ἂν οὕτω γράψαι, " λέων ταῦρον κατεδηδώς." *Eustath.* in Comment. ad δ, 1.

Ver. 545. — εὐρύοπα Ζεύς.] Vide suprà ad α', 175.

Ver. 546. Ὀρνύμεναι.] Vide suprà ad γ', 260.

Ibid. — νόος ἐτράπετ' αὐτοῦ.] Vide suprà ad κ', 45.

Ver. 547—551. — πορφυρέην — πορφυρέῃ.] Vide suprà ad ά, 482.

Ver. 549. — ὅς ῥά τε.] *Quæ scilicet*—.

Ver. 551.

Ἀνθρώπους ἀνέπαυσεν ἐπὶ χθονὶ, μῆλα δὲ κήδει·
Ὣς ἡ, πορφυρέῃ νεφέλῃ πυκάσασα ἓ αὐτὴν,
Δύσετ' Ἀχαιῶν ἔθνος, ἔγειρε δὲ φῶτα ἕκαστον.
Πρῶτον δ' Ἀτρέος υἱὸν ἐποτρύνασα προσηύδα,
Ἴφθιμον Μενέλαον, ὃ γάρ ῥά οἱ ἐγγύθεν ἦεν,
Εἰσαμένη Φοίνικι δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·
Σοὶ μὲν δὴ, Μενέλαε, κατηφείη καὶ ὄνειδος
Ἔσσεται, εἴ κ' Ἀχιλῆος ἀγαυοῦ πιστὸν ἑταῖρον
Τείχει ὑπὸ Τρώων ταχέες κύνες ἑλκύσωσιν·
Ἀλλ' ἔχεο κρατερῶς, ὄτρυνε δὲ λαὸν ἅπαντα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Φοῖνιξ, ἄττα, γεραιὲ παλαιγενὲς, εἰ γὰρ Ἀθήνη
Δοίη κάρτος ἐμοὶ, βελέων δ' ἀπερύκοι ἐρωήν·
Τῷ κεν ἔγωγ' ἐθέλοιμι παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
Πατρόκλῳ· μάλα γάρ με θανὼν ἐσεμάσσατο θυμόν·
Ἀλλ' Ἕκτωρ πυρὸς αἰνὸν ἔχει μένος, οὐδ' ἀπολήγει

Homines cessare-facit super-terram, pecudésque contristat:
Sic hæc cæruleâ nube quùm contexerat se,
Ingressa est Achivorum gentem, excitabátque virum quemque.
Primùm verò Atrei filium incitans allocuta est,
Fortem Menelaum, hic enim eam prope erat,
Postquàm-semet-assimulaverat Phœnici corpore & indefessâ voce:
" Tibi certè jam, Menelaë, pudor & opprobrium
" Erit, si quidem Achillis illustris fidum socium
" Muro sub Trojanorum veloces canes discerpserint:
" Sed capesse *pugnam* strenuè, adhortaréque populum omnem.
Hanc autem vicissim affatus est pugnâ strenuus Menelaus:
" Phœnix, pater, senex olim-nate, utinam Minerva
" Daret robur mihi, telorúmque averteret impetum:
" Ita equidem vellem adesse & auxilium ferre
" Patroclo: gravitèr enim mihi mortuus desiderio-percussit animum.
" Sed Hector ignis horrendam habet vim, neque cessat

Ver. 551. — πορφυρέῃ νεφέλῃ πυκάσασα ἓ αὐτὴν.] Vide suprà ad π', 334.

Ibid. — πυκάσασα.] Vide suprà ad ά, 140.

Ibid. — ἓ αὐτὴν.] Ita ex uno MS edidit *Barnesius*: Ἑαυτὴν, ἢ μᾶλλον διαλελυμένως ἓ αὐτήν· ὡς Ὁμήρῳ γράφειν συνήθες. *Eustath.*

Ver. 552. Δύσετ'.] Vide suprà ad β', 35; & ad ί, 109.

Ver. 553. — ἐποτρύνασα.] *Al.* ἐποτρύνουσα.

Ver. 555. Εἰσαμένη Φοίνικι δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν.] Vide suprà ad ν', 45.

Ver. 558. — ἑλκύσωσι.] *Al.* ἑλκύσουσι, ἑλκύσωσι, & ἑλκύσαιεν.

Ver. 560. — βοὴν ἀγαθὸς.] Vide suprà ad β', 408.

Ver. 561. Φοῖνιξ.] Vide suprà ad β', 267.

Ibid. — παλαιγενὲς.] *Al.* διοτρεφές.

Ver. 564. — ἐσεμάσσατο.] *Barnesius* ex uno MS edidit ἐσεμάξατο, atque ita omnino scribendum contendit; " μάχομαι enim," inquit, " facit ἐμάξατο in *Aoristo primo Me-* " *dio*, non ἐμάσσατο." Atqui vox hæc sæpè apud *Homerum* in *Futuro* & *Aoristo primo* occurrit:

Ἕλκος δ' ἰητὴρ ἐπιμάσσεται, ἠδ' ἐπιθήσει. *Iliad.* δ', 190.
Χεῖρ' ἐπιμασσάμενος — *Odyss.* ί, 302.
Τῶν ἐπ' ἰθύσει' ὁ γέρων ἐπὶ χερσὶ μάσασθαι. *Ibid.* μ, 590.
——— αἳ δὲ σπόγγοισι τραπέζας
Πάσας ἀμφιμάσασθε — *Ibid.* ύ, 152.

Vide & infrà ad ύ, 425.

Ver. 565. — αἰνὸν.] αἰὲν· MS. *Italic.* à *Tho. Bentleio* collatus.

Ver. 567.

Χαλκῷ δηϊόων· τῷ γὰρ Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὅττι ῥά οἱ πάμπρωτα θεῶν ἠρήσατο πάντων·
Ἐν δὲ βίην ὤμοισι καὶ ἐν γούνασιν ἔθηκε,
Καί οἱ μυίης θάρσος ἐνὶ στήθεσιν ἐνῆκεν,
Ἥτε καὶ ἐργομένη μάλα περ χροὸς ἀνδρομέοιο,
Ἰσχανάᾳ δακέειν, λαρόν τέ οἱ αἷμ᾽ ἀνθρώπου·
Τοίου μιν θάρσευς πλῆσεν φρένας ἀμφιλελαίνας.
Βῆ δ᾽ ἐπὶ Πατρόκλῳ, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Ἔσκε δ᾽ ἐνὶ Τρώεσσι Ποδῆς, υἱὸς Ἠετίωνος,
Ἀφνειός τ᾽, ἀγαθός τε· μάλιστα δέ μιν τίεν Ἕκτωρ
Δήμου, ἐπεί οἱ ἑταῖρος ἔην φίλος εἰλαπιναστής·
Τόν ῥα κατὰ ζωστῆρα βάλε ξανθὸς Μενέλαος,
Ἀΐξαντα φόβονδε· διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε·
Δούπησεν δὲ πεσών· ἀτὰρ Ἀτρείδης Μενέλαος
Νεκρὸν ὑπ᾽ ἐκ Τρώων ἔρυσεν μετὰ ἔθνος ἑταίρων.
Ἕκτορα δ᾽ ἐγγύθεν ἱστάμενος ὤτρυνεν Ἀπόλλων,
Φαίνοπι Ἀσιάδῃ ἐναλίγκιος, ὅς οἱ ἁπάντων
Ξείνων φίλτατος ἔσκεν, Ἀβυδόθι οἰκία ναίων·

" Ære cædem edete: ei enim Jupiter gloriam præbet.
Sic dixit: Gavisa est autem oculos-cæsia Minerva,
Quòd se ante deos precatus esset omnes:
Vim autem humeris & genibus indidit,
Et ei muscæ audaciam pectoribus immisit,
Quæ licèt abacta crebrò à corpore humano,
Appetit mordere, dulcisque illi sanguis hominis *est*:
Tali eum audaciâ replevit præcordia circumfusa-caligine.
Accessit verò ad Patroclum, & jaculatus est hastâ fulgenti.
Erat autem in Trojanis Podes, filius Eëtionis,
Divésque, fortisque; maximè verò eum honorabat Hector
Inter populares, sibi enim sodalis erat charus conviva:
Hunc ad balteum percussit flavus Menelaus,
Ruentem in-fugam; penitúsque æs adegit:
Fragorem verò edidit cadens: at Atrides Menelaus
Mortuum à Trojanis subtrahebat ad agmen sociorum.
Hectorem autem propè stans hortans-excitabat Apollo,
Phænopi Asiadæ similis, qui illi omnium
Hospitum charissimus erat, in Abydo ædes habitans:

Ver. 567. — γλαυκῶπις Ἀθήνη.] Vide suprà ad α', 206.

Ver. 570. — ἐνῆκεν.] *Al.* ἔθηκεν.

Ver. 571. — ἐργομένη.] *Al.* εἰργομένη.

Ver. 573. — θάρσευς.] Ita ex MSS & *Schol.* edidit *Barnesius*. *Al.* θάρσους.

Ibid. — φρένας ἀμφιμελαίνας.] Vide suprà ad *ver.* 82.

Ver. 575. Ἔσκε δ᾽ ἐνὶ Τρώεσσι.] Cod. *Harleian.* Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι.

Ver. 577. — ἐπεί οἱ ἑταῖρος ἔην φίλος εἰλαπιναστής.] Τὸν γὰρ ἐν εἰλαπίνῃ φίλον ἑταῖρον, τὸν ἐν τῷ δειπνεῖν· διὸ καὶ ποιεῖ αὐτὸν ὑπὸ Μενελάου τιτρωσκόμενον, κατὰ τὴν γαστέρα. *Athenæus, lib.* VI. *cap.* 8.

Ver. 578. Τόν ῥα.] *Hunc utique* —— *Hunc inquam* ——.

Ver. 582. — ἱστάμενος ὤτρυνεν.] Quâ ratione ἱστάμενος, hîc ultimam producat; item ὅς, *ver.* 583; & κατὰ *ver.* 594; & μάλα, *ver.* 595; vide suprà ad α', 51.

Τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἕκτορ, τίς κέ σ' ἔτ' ἄλλος Ἀχαιῶν ταρβήσειεν;
Οἷον δὴ Μενέλαον ὑπέτρεσας, ὃς τὸ πάρος περ
Μαλθακὸς αἰχμητής, νῦν δ' οἴχεται οἶος ἀείρας
Νεκρὸν ὑπ' ἐκ Τρώων· σὸν δ' ἔκτανε πιστὸν ἑταῖρον,
Ἐσθλὸν, ἐνὶ προμάχοισι, Ποδῆν, υἱὸν Ἠετίωνος.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.
Καὶ τότ' Κρονίδης ἄρα Κρονίδης ἕλετ' αἰγίδα δυσσανόεσσαν,
Μαρμαρέην, Ἴδην δὲ κατὰ νεφέεσσι κάλυψεν·
Ἀστράψας δὲ, μάλα μεγάλ' ἔκτυπε· τὴν δ' ἐτίναξε·
Νίκην δὲ Τρώεσσι δίδου, ἐφόβησε δ' Ἀχαιούς.
Πρῶτος Πηνέλεως Βοιώτιος ἦρξε φόβοιο·
Βλῆτο γὰρ ὦμον δουρὶ, πρόσω τετραμμένος αἰεὶ,
Ἄκρον ἐπιλίγδην· γράψεν δέ οἱ ὀστέον ἄχρις
Αἰχμὴ Πουλυδάμαντος· ὁ γάρ ῥ' ἔβαλε σχεδὸν ἐλθών.
Λήϊτον αὖθ' Ἕκτωρ σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
Υἱὸν Ἀλεκτρυόνος μεγαθύμου· παῦσε δὲ χάρμης·

Huic sese cùm assimulâsset, ipsum affatus est longè-jaculans Apollo:
" Hector, quis omninò te ampliùs alius Achivorum formidaverit?
" Cùm ità nunc Menelaum territus fugis, qui tamen antehàc
" Mollis bellator, nunc verò abit solus sublatum auferens
" Mortuum è Trojanis: tuum autem interfecit fidum socium,
" Strenuum, inter primos-pugnatores, Poden, filium Eëtionis.
Sic dixit: Illum verò doloris nubes obtexit nigra:
Processit autem per primos-pugnatores armatus corusco ære,
Tum verò Saturnius sumpsit ægidem fimbriatam,
Splendentem, Idámque nubibus cooperuit:
Fulguribus etiam emissis, admodùm grande intonuit; eámque concussit:
Victoriam autem Trojanis dedit, inque-fugam-vertit Achivos.
Primus Peneleus Bœotius fuit-dux fugæ:
Percussus enim fuerat in humerum hastâ, cùm facie in-hostem-esset usque versâ,
Summum levitèr; perstrinxit nempè ei ad os usque
Cuspis Polydamantis: is enim percusserat propè accedens,
Leïtum deindè Hector cominùs percussit in manum ad carpum,
Filium Alectryonis magnanimi; cessare autem fecit à pugnâ:

Ver. 485. Τῷ μιν ἐεισάμενος.] Vide suprà ad γ', 389.

Ibid. — ἑκάεργος.] Vide suprà ad δ, 43, & 58.

Ver. 591. — τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.] Vide infrà ad σ', 22.

Ver. 593. Καὶ τότ' ἄρα Κρονίδης.]
——— Jovem: cum sæpè nigrantem
Ægida concuteret dextrâ; nimbosque
cieret, *Æn.* VIII, 353.

Ibid. — θυσσανόεσσαν.] Ita edidit *Barnesius*, ex ε, 738, & ο, 229. *Al.* δυσσανόεσσαν· ut opinor, minùs rectè; nam θύσανος primam corripit: ——— ἑκατὸν θυσάνοις ἀραρυῖαν· suprà ξ, 181.

Ver. 597. — ἦρξε φόβοιο.] Cod. *Harleian.* ἦρχε φόβοιο.

Ver. 599. — ἐπιλίγδην.] Vide suprà ad π', 174.

Ver. 600. — ὁ γάρ ῥ' ἔβαλε.] Cod. *Harleian.* ὁ γὰρ ἔβαλε.

Ver. 601. — οὔτασε.] Vide suprà ad ν', 192.

Ver. 603.

Τρέσσε δὲ παπτήνας, ἐπεὶ οὐκέτι ἤλπετο θυμῷ
Ἔγχος ἔχων ἐν χειρὶ μαχήσεσθαι Τρώεσσιν.
Ἕκτορα δ' Ἰδομενεὺς μετὰ Λήϊτον ὁρμηθέντα
Βεβλήκει θώρηκα κατὰ στῆθος παρὰ μαζόν·
Ἐν καυλῷ δ' ἐάγη δολιχὸν δόρυ· τοὶ δ' ἐβόησαν
Τρῶες· ὁ δ' Ἰδομενῆος ἀκόντισε Δευκαλίδαο
Δίφρῳ ἐφεσταότος· τοῦ μὲν ῥ' ἀπὸ τυτθὸν ἅμαρτεν·
Αὐτὰρ ὁ Μηριόναο ὀπάονά θ', ἡνίοχόν τε,
Κοίρανον, ὅς ῥ' ἐκ Λύκτου ἐϋκτιμένης ἕπετ' αὐτῷ·
Πεζὸς γὰρ τὰ πρῶτα, λιπὼν νέας ἀμφιελίσσας,
Ἤλυθε, καί κεν Τρωσὶ μέγα κράτος ἐγγυάλιξεν,
Εἰ μὴ Κοίρανος ὦκα ποδώκεας ἤλασεν ἵππους·
Καὶ τῷ μὲν φάος ἦλθεν, ἄμυνε δὲ νηλεὲς ἦμαρ·
Αὐτὸς δ' ὤλεσε θυμὸν ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο.
Τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος, ἐκ δ' ἄρ' ὀδόντας
Ὦσε δόρυ πρυμνόν, διὰ δὲ γλῶσσαν τάμε μέσσην·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ἡνία χεῦεν ἔραζε·
Καὶ τάγε Μηριόνης ἔλαβεν χείρεσσι φίλῃσι
Κύψας ἐκ πεδίοιο, καὶ Ἰδομενῆα προσηύδα·
Μάστιε νῦν, εἵως κε θοὰς ἐπὶ νῆας ἵκηαι·

Trepidus autem fugit circumspectans; haud enim ampliùs sperabat animo
Hastam tenentem manu se pugnaturum cum Trojanis.
Hectorem verò Idomeneus in Leïtum irruentem
Percussit thoracem ad pectus juxta papillam:
Ad cuspidis autem juncturam fracta est longa hasta; & clamaverunt
Trojani: Hic autem in Idomeneum jaculatus est Deucalidem
In curru stantem: ab eo quidem paululum aberravit;
Cæterùm hic Merionis armigerúmque aurigámque,
Cœranum, qui è Lycto benè-habitatâ comitabatur eum:
Pedes enim primò, relictis navibus utrinque-remis-actis
Venerat, & omninò Trojanis magnam victoriam præbuisset;
Nisi Cœranus confestim celeres adduxisset equos:
Et huic quidem salus venit, arcuitque sævum diem;
Ipse autem perdidit animam Hectoris vi homicidæ.
Hunc percussit sub malam & aurem; dentes autem
Excussit hasta extrema, linguámque perscidit mediam:
Cecidit autem è curru, habenásque effudit in-terram:
Et illas Meriones cepit manibus suis
Inclinans se à solo, & Idomeneum allocutus est:
" Urge nunc scuticâ *equos*, usque eum veloces ad naves perveneris:

Ver. 603. ἤλπετο] *Al.* ἔλπετο.

Ver. 604. Ἔγχος ἔχων.] *Al.* Ἕλκος ἔχων.

Ver. 606. Βεβλήκει.] Vide suprà ad δ', 492.

Ver. 607. — τοὶ δ' ἐβόησαν.] τοὶ δ' ἐφόβηθεν· MS *Cantab.* à *Barnesio*, & MS *Harleian.* à Cl. *Bentleio* collatus.

Ver. 608. — ἀκόντισε Δευκαλίδαο.] Cod. *Harleian.* ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.

Ver. 611. — ὅς ῥ',] *Qui utique* —— *Qui videlicet* ——.

Ver. 613. Ἤλυθε.] Vide suprà ad β', 484; & ad ά, 37.

Ver. 616, & 638. — ἀνδροφόνοιο.] Vide suprà ad π', 77.

Ver. 617. — ἐκ δ' ἄρ' ὀδόντας.] Cod. *Harleian.* ἐκ δ' ἄρ' ὀδόντων, *Dentium aliquos.*

4 *Ver.* 624.

Γινώσκεις δὲ καὶ αὐτὸς, ὅτ' οὐκέτι κάρτος Ἀχαιῶν.
Ὡς ἔφατ'· Ἰδομενεὺς δ' ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους
Νῆας ἐπὶ γλαφυράς· δὴ γὰρ δέος ἔμπεσε θυμῷ.
Οὐδ' ἔλαθ' Αἴαντα μεγαλήτορα καὶ Μενέλαον
Ζεὺς, ὅτε δὴ Τρώεσσι δίδου ἑτεραλκέα νίκην·
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
Ὢ πόποι, ἤδη μέν γε καὶ ὃς μάλα νήπιός ἐστι,
Γνοίη, ὅτι Τρώεσσι πατὴρ Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
Τῶν μὲν γὰρ πάντων βέλε' ἅπτεται, ὅστις ἀφείη,
Ἢ κακὸς, ἢ ἀγαθός· Ζεὺς δ' ἔμπης πάντ' ἰθύνει·
Ἡμῖν δ' αὔτως πᾶσιν ἐτώσια πίπτει ἔραζε.
Ἀλλ' ἄγετ', αὐτοί περ φραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην,
Ἠμὲν ὅπως τὸν νεκρὸν ἐρύσσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Χάρμα φίλοις ἑτάροισι γενώμεθα νοστήσαντες·
Οἵ που δεῦρ' ὁρόωντες ἀκηχέδατ', οὐδ' ἔτι φασὶν
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους
Σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι.
Εἴη δ' ὅστις ἑταῖρος ἀπαγγείλειε τάχιστα
Πηλείδῃ· ἐπεὶ οὔ μιν ὀΐομαι οὐδὲ πεπύσθαι
Λυγρῆς ἀγγελίης, ὅτι οἱ φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος.

" Sentis enim & ipse, quòd non ampliùs victoria *est* Achivorum.
Sic dixit: Idomeneus autem scuticâ impellebat pulchros jubis equos
Naves versus cavas; jam enim timor inciderat animo.
Neque latuit Ajacem magnanimum & Menelaum
Jupiter, quum jam Trojanis dabat alternantem victoriam:
Hisce autem sermonem orsus est magnus Telamonius Ajax:
" Eheu, jam quidem etiam qui admodùm stultus est,
" Senserit, quòd Trojanis pater Jupiter gloriam præbet.
" Illorum enim omnium tela assequuntur, quicunque emittat,
" Seu imbellis, seu strenuus; Jupiter nempè omninò omnia dirigit:
" Nobis verò incassum omnibus irrita cadunt in terram.
" Sed agite, per nos tamen excogitemus consilium optimum,
" Quo pacto & mortuum extrahamus, & ipsi
" Gaudio dilectis sociis simus reversi;
" Qui huc utique respicientes tristantur, neque jam putant
" Hectoris homicidæ robur & manus invictas
" Sustenturos *nos*, sed in navibus nigris casuros esse.
" Utinam verò esset socius, qui nunciaret citissimè
" Pelidæ: non enim illum opinor nè audiisse quidem
" Tristem nuncium, quòd sibi charus periit socius.

Ver. 624. — ἵμασεν.] Vide suprà ad δ', 140.

Ver. 626. — Αἴαντα μεγαλήτορα.] Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 630. — Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.] Ζεὺς αὐτοῖς ἀρήγει· Cod. *Harleian.* item Cod. *Cantab.* & *Oxon.* à *Barnesio* collati.

Ver. 631. — ἀφείη.] *Al.* ἀφίῃ. Quæ fortè & verior lectio. Vide suprà ad π', 762.

Ver. 636. — γενώμεθα.] *Al.* γενοίμεθα.

Ver. 637. Οἵ που.] Cod. *Harleian.* Ἢ που.

Ibid. — ἀκηχέδατ'] Vide suprà ad *ver.* 164.

Ver. 641. — πεπύσθαι.] Cod. *Harleian.* πυθέσθαι.

Ver. 643.

Ἀλλ' οὔπη δύναμαι ἰδέειν τοιοῦτον Ἀχαιῶν·
Ἠέρι γὰρ κατέχονται ὁμῶς αὐτοί τε καὶ ἵπποι.
Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας Ἀχαιῶν·
Ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι·
Ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον, ἐπεί νύ τοι εὔαδεν οὕτως.
Ὣς φάτο· τὸν δὲ πατὴρ ὀλοφύρατο δακρυχέοντα·
Αὐτίκα δ' ἠέρα μὲν σκέδασεν, καὶ ἀπῶσεν ὀμίχλην·
Ἠέλιος δ' ἐπέλαμψε, μάχη δ' ἐπὶ πᾶσα φαάνθη·
Καὶ τότ' ἄρ' Αἴας εἶπε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον·
Σκέπτεο νῦν, Μενέλαε διοτρεφὲς, αἴκεν ἴδηαι
Ζωὸν ἔτ' Ἀντίλοχον, μεγάθυμον Νέστορος υἱόν·
Ὄτρυνον δ' Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι θᾶσσον ἰόντα
Εἰπεῖν, ὅττι ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὤλεθ' ἑταῖρος.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Βῆ δ' ἰέναι, ὥς τίς τε λέων ἀπὸ μεσσαύλοιο,
Ὅς τ' ἐπεὶ ἄρ κεκάμησι κύνας τ' ἄνδρας τ' ἐρεθίζων,
Οἵτε μιν οὐκ εἰῶσι βοῶν ἐκ πῖαρ ἑλέσθαι,
Πάννυχοι ἐγρήσσοντες· ὁ δὲ, κρειῶν ἐρατίζων,

" Atqui nondum poſſum conſpicari talem inter Achivos:
" Caligine enim occupati ſunt ſimul ipſique & equi.
" Jupiter pater, quin tu libera à caligine filios Achivorum;
" Fácque ſerenitatem, dáque oculis videre:
" In hæc verò vel perde; quandoquidem tibi placuit ita.
Sic dixit: Eum autem pater miſeratus eſt lachrymantem;
Statim autem caliginem quidem diſſipavit, & amovit nebulam:
Sed verò affulſit, aciéſque tota illuſtrata eſt:
Et tunc Ajax allocutus eſt pugnâ ſtrenuum Menelaum:
" Circumſpice nunc, Menelaë Jovis-alumne, ſi quo modò videre poſſis
" Vivum adhuc Antilochum, magnanimum Neſtoris filium:
" Hortare verò, ut Achilli bellicoſo ocyùs profectus
" Nunciet, quòd quidem ei multò chariſſimus periit ſocius.
Sic dixit: Neque non-obſecutus-eſt pugnâ ſtrenuus Menelaus.
Perrexit autem ire, tanquam leo à caulâ,
Qui poſtquam fatigatus utique fuerit canéſque viróſque laceſſens,
Qui ipſum non ſinunt boum pinguedinem eripere,
Totam-noctem vigilantes; ille autem carnium cupidus,

Ver. 643. — οὔπη.] *Al.* οὔπω.

Ver. 645. Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι—— Ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον.] Ἔστιν ὡς ἀληθῶς τὸ πάθος Αἴαντος· οὐ γὰρ ζῆν εὔχεται, (ἦν γὰρ τὸ αἴτημα τοῦ ἥρωος ταπεινότερον) ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν ἀπράκτῳ σκότει τὴν ἀνδρείαν εἰς οὐδὲν γενναῖον εἶχε διαθέσθαι, διὰ ταῦτ' ἀγανακτῶν, ὅτι πρὸς τὴν μάχην ἀργεῖ, φῶς ὅτι τάχιστα αἰτεῖται, ὡς πάντως τῆς ἀρετῆς εὑρήσων ἄξιον ἐντάφιον, κἂν αὐτῷ Ζεὺς ἀντιτάττηται. *Longinus*, § 9.

Ver. 647. — εὔαδεν.] Vide ſuprà ad ά, 37.

Ver. 648. — ὀλοφύρατο.] Vide ſuprà ad ά, 338.

Ver. 649, — σκέδασεν.] Vide ſuprà ad ά, 140.

Ver. 651. Καὶ τότ' ἄρ'.] *Et tum deinceps* ——.

Ver. 651 — 656 — 665. — βοὴν ἀγαθὸν —— βοὴν ἀγαθὸς] Vide ſuprà ad β, 408.

Ver. 653. — μεγάθυμον.] *Al.* μεγαθύμου.

Ver. 657. — ὥς τίς τε λέων ἀπὸ μεσσαύλοιο.] Vide ſuprà ad λ', 547.

Ver. 659. Οἵτε.] *Qui ſcilicet* ——.

Ἰθύει, ἀλλ' οὔτι πρήσσει· θαμέες γὰρ ἄκοντες
Ἀντίοι ἀΐσσουσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
Καιόμεναί τε δεταί, τάς τε τρεῖ ἐσσύμενός περ·
Ἠῶθεν δ' ἀπονόσφιν ἔβη τετιηότι θυμῷ·
Ὣς ἀπὸ Πατρόκλοιο βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Ἤϊε πόλλ' ἀέκων· περὶ γὰρ δίε, μή μιν Ἀχαιοὶ
Ἀργαλέου πρὸ φόβοιο ἕλωρ δηΐοισι λίποιεν·
Πολλὰ δὲ Μηριόνῃ τε καὶ Αἰάντεσσι κέλευεν·
Αἴαντ', Ἀργείων ἡγήτορε, Μηριόνη τε,
Νῦν τις ἐνηείης Πατροκλῆος δειλοῖο
Μνησάσθω· πᾶσιν γὰρ ἐπίστατο μείλιχος εἶναι
Ζωὸς ἐών· νῦν δ' αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη ξανθὸς Μενέλαος,
Πάντοσε παπταίνων, ὥς τ' αἰετὸς, ὅν ῥά τε φασὶν
Ὀξύτατον δέρκεσθαι ὑπουρανίων πετεηνῶν,
Ὅν τε καὶ ὑψόθ' ἐόντα πόδας ταχὺς οὐκ ἔλαθε πτὼξ,

Rectà-irruit, sed nihil proficit: crebra enim jacula
Adversa volant audacibus à manibus,
Incensæque faces, quas quidem horrens-recedit incitatus licèt;
Manè autem seorsùm discedit mœsto animo:
Sic a Patroclo pugnâ strenuus Menelaus
Abibat perquàm invitus: admodùm enim timebat, nè ipsum Achivi
Gravi præ metu capturam hostibus relinquerent:
Multis autem Merionique & Ajacibus mandabat:
" Ajaces, Argivorum ductores, Merionéque,
" Nunc aliquis mansuetudinis Patrocli miseri
" Recordetur; omnibus enim nôrat mitis esse
" Dum viveret: nunc verò mors & fatum occupat.
Sic fatus abiit flavus Menelaus,
Quaquaversùm circumspectans, veluti aquila, quam aiunt
Acutissimè cernere inter aërias volucres,
Quam licèt in alto existentem pedibus velox non latet lepus,

Ver. 663. Ἰθύει.] *Al.* Ἰθύνει. Quod nullo modo ferri potest: Nam vox ἰθύω mediam semper producit. Quin & ipsum ἰθύει mediam *naturâ* habere longam, *positione* tantùm corripere crediderim. Nam in vocibus, ἰθύσει, ἴθυσαν, ἴθυσαι, ubi *duæ Vocales* non concurrunt, semper producitur τὸ ύ.

Ὅππῃ τ' ἰθύσει, τῇ τ' —— *Il.* μ', 48.
ubi nonnulli legunt Ὅππη τ' ἰθύει.

Ἴθυσαν δὲ διὰ προμάχων ——
π', 582, ρ', 281.

Ἴθυσαν δὲ, κυνέεσσιν ἐοικότες —— ρ', 725.
Vide suprà ad ν', 103.

Ibid. — πρήσσει.] Vide suprà ad ν', 192.

Ver. 662. Ἀντίοι ἀΐσσουσι.] *Al.* Ἀντίον ἀΐσσουσι.

Ver. 663. Καιόμεναί τε δεταί.] Αἱ συνδεδεμέναι δᾷδες· Schol. inedita in Cod. *Harleian.* Porrò impetum leonis subitò repressum, cursúque in medio identidem impeditum, pulchrè depingunt numeri isti quodammodo impediti, τάς τε τρεῖ ἐσσύμενός περ.

Ver. 668. — Αἰάντεσσι κέλευεν.] *Al.* Αἰάντεσσ' ἐπέτελλεν.

Ver. 672. — νῦν δ' αὖ θάνατος.] *Al.* νῦν αὖ θάνατος,

Ver. 674. — ὅν ῥά τε.] *Quam scilicèt* —

Ver. 676. — οὐκ ἔλαθε πτὼξ.] Sic apud *Virgilium:*

—— sæpe exiguus mus. *Georg.* I, 181.

Quem ad locum *Quintilianus*; " At Virgilii (inquit) miramur illud, *Sæpè exiguus mus.* Nam Epitheton, *exiguus*, aptum, proprium effecit nè plus expectaremus, & casus singularis magis decuit, & clausula ipsa unius syllabæ non usitata addit gratiam." *Lib.* VIII. *cap.* 3.

Θάμνῳ ὑπ' ἀμφικόμῳ κατακείμενος· ἀλλά τ' ἐπ' αὐτῷ
Ἔσσυτο, καί τέ μιν ὦκα λαβὼν ἐξείλετο θυμόν.
Ὣς τότε σοί, Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄσσε φαεινὼ
Πάντοσε δινείσθην, πολέων κατὰ ἔθνος ἑταίρων,
Εἴ που Νέστορος υἱὸν ἔτι ζώοντα ἴδοιο.
Τὸν δὲ μάλ' αἶψ' ἐνόησε, μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης,
Θαρσύνονθ' ἑτάρους, καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
  Ἀντίλοχ', εἰδ' ἄγε δεῦρο, διοτρεφὲς, ὄφρα πύθηαι
Λυγρῆς ἀγγελίης, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι.
Ἤδη μὲν σε καὶ αὐτὸν ὀΐομαι εἰσορόωντα
Γινώσκειν, ὅτι πῆμα θεὸς Δαναοῖσι κυλίνδει,
Νίκη δὲ Τρώων· πέφαται δ' ὥριστος Ἀχαιῶν
Πάτροκλος, μεγάλη δὲ ποθὴ Δαναοῖσι τέτυκται.
Ἀλλὰ σύ γ' αἶψ' Ἀχιλῆϊ, θέων ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Εἰπεῖν, αἴκε τάχιστα νέκυν ἐπὶ νῆα σαώσῃ
Γυμνόν· ἀτὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
  Ὣς ἔφατ'· Ἀντίλοχος δὲ κατέστυγε, μῦθον ἀκούσας.
Δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε· τὼ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.

Arbusto sub latè-comanti jacens; sed in ipsum *ea*
Impetum facit, eique celeritèr rapto eximit animam.
Sic tunc tibi, Menelaë Jovis-alumne, oculi lucidi
Quaquaversùm versabantur, multorum per agmen sociorum,
Sicubi Nestoris filium adhuc viventem videre posses.
Illum verò citissimà animadvertit, pugnæ ad sinistram totius,
Confirmantem socios, & concitantem ad-pugnandum:
Propè verò astans allocutus est flavus Menelaus:
  " Antiloche, eja age huc ades, Jovis-alumne, ut audias
" Tristem nuncium, qui non debuit fuisse.
" Jam quidem te quoque ipsum opinor inspicientem
" Sentire, quòd cladem deus Danais advolvit,
" Victoria autem Trojanorum: occisus est nempè fortissimus Achivorum
" Patroclus, magnúmque desiderium Danais contigit.
" Sed tu citò Achilli, currens ad naves Achivorum,
" Nuncia, si quo modo celerrimè cadaver ad navem integrum-auferre-potuerit
" Nudum: arma enim habet pugnam-expeditè-ciens Hector.
  Sic dixit: Antilochus autem horrore-correptus est, sermone audito:
Diu verò eum inopia vocis tenuit; eique oculi
Lacrymis impleti sunt, liquidáque ei hæsit vox.

Ver. 681. — ἴδοιο.] *Al.* ἴδοιτο.
Ver. 683. Θαρσύνονθ'.] Vide suprà ad ν', 823; & ad δ', 338.
Ver. 685. — εἰδ' ἄγε.] Vide suprà ad ι', 167.
Ver. 689, 690. — πέφαται —— τέτυκται.] Vide suprà ad *ver.* 164, & ad α', 37.
Ver. 692. — νέκυν ἐπὶ.] Quâ ratione, νέκυν, hîc ultimam producat; item ἐς, etiam extra cæsuram, *ver.* 699; & καλὸν, *ver.* 701; vide suprà ad α', 51.
Ver. 693. — κορυθαίολος.] Vide suprà ad β', 816.
Ver. 696. — θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.]
——— & vox faucibus hæsit.
Æn. IV, 280.

Ἀλλ' οὐδ' ὣς Μενελάου ἐφημοσύνης ἀμέλησε·
Βῆ δὲ θέειν, τὰ δὲ τεύχε' ἀμύμονι δῶκεν ἑταίρῳ
Λαοδόκῳ, ὅς οἱ σχεδὸν ἔστρεφε μώνυχας ἵππους.
Τὸν μὲν, δακρυχέοντα πόδες φέρον ἐκ πολέμοιο,
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ κακὸν ἔπος ἀγγελέοντα.
Οὐδ' ἄρα σοὶ, Μενέλαε διοτρεφὲς, ἤθελε θυμὸς
Τειρομένοις ἑτάροισιν ἀμυνέμεν, ἔνθεν ἀπῆλθεν
Ἀντίλοχος, μεγάλη δὲ ποθὴ Πυλίοισιν ἐτύχθη·
Ἀλλ' ὅγε τοῖσιν μὲν Θρασυμήδεα δῖον ἀνῆκεν,
Αὐτὸς δ' αὖτ' ἐπὶ Πατρόκλῳ ἥρωϊ βεβήκει·
Στῆ δὲ παρ' Αἰάντεσι κιὼν, εἶθαρ δὲ προσηύδα·
Κεῖνον μὲν δὴ νηυσὶν ἐπιπροέηκα θοῇσιν,
Ἐλθεῖν εἰς Ἀχιλῆα πόδας ταχύν· οὐδέ μιν οἴω
Νῦν ἰέναι, μάλα περ κεχολωμένον Ἕκτορι δίῳ,
Οὐ γάρ πως ἂν γυμνὸς ἐὼν Τρώεσσι μάχοιτο·
Ἡμεῖς δ' αὐτοί περ φραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην,
Ἠμὲν ὅπως τὸν νεκρὸν ἐρύσσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Τρώων ἐξ ἐνοπῆς θάνατον καὶ κῆρα φύγοιμεν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
Πάντα κατ' αἶσαν ἔειπες, ἀγακλεὲς ὦ Μενέλαε·

Sed nè sic quidem Menelai mandatum neglexit:
Perrexit autem currere, armáque eximio dedit socio
Laodoco, qui eum prope flectebat solidos-ungulis equos.
Hunc quidem, lacrymas-fundentem pedes ferebant è prælio,
Pelidæ Achilli tristem nuncium nunciaturum.
Neque tibi, Menelaë Jovis-alumne, voluit animus
Laborantibus sociis auxiliari, undè discesserat
Antilochus, magnum autem desiderium Pyliis factum-erat:
Sed ille his *ut-auxiliaretur* Thrasymedem nobilem excitavit;
Ipse verò rursùs ad Patroclum heroëm profectus est:
Constitit autem ut ad Ajaces venit, & statim allocutus est:
" Illum quidem jam ad naves misi celeres
" Ut-eat ad Achillem pedibus velocem: neque tamen illum puto
" Nunc venturum, vehementèr licèt iratum Hectori nobili;
" Nullo enim modo inermis cum Trojanis pugnaverit:
" Nos autem etiam per-nos excogitemus consilium optimum,
" Quo pacto & mortuum extrahamus, & ipsi
" Trojanorum è clamore mortem & fatum effugiamus.
Huic autem respondit deinde ingens Telamonius Ajax:
" Omnia rectè dixisti, admodùm-inclyte ô Menelaë:

Ver. 699. — ὅς οἱ.] *Al.* ὅς ῥ' οἱ.
Ver. 706. — ἐπὶ Πατρόκλῳ ἥρωϊ.] Cod. *Harleian.* ἐπὶ Πάτροκλον ἥρωα.
Ibid. — βεβήκει.] Vide suprà ad π', 751.
Ver. 707. Στῆ δὲ παρ' Αἰάντεσι.] Ita ex tribus MSS edidit *Barnesius*, quocum facit & Codex *Harleianus*: *Al.* Στῆ δ' ἄρ' ὑπ' Αἰάντεσσι.
Ibid. — κιών.] Cod. *Harleian.* θέων.
Ver. 714. — φύγοιμεν.] *Al.* φύγωμεν.

Ἀλλὰ σὺ μὲν, καὶ Μηριόνης, ὑποδύντε μάλ' ὦκα,
Νεκρὸν ἀείραντες φέρετ' ἐκ πόνου· αὐτὰρ ὀπίσσω
Νῶϊ μαχησόμεθα Τρωσίν τε καὶ Ἕκτορι δίῳ,
Ἶσον θυμὸν ἔχοντες ὁμώνυμοι, οἳ τὸ πάρος περ
Μίμνομεν ὀξὺν Ἄρηα παρ' ἀλλήλοισι μένοντες.
Ὣς ἔφαθ'· οἳ δ' ἄρα νεκρὸν ἀπὸ χθονὸς ἀγκάζοντο
Ὕψι μάλα μεγάλως· ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς ὄπισθε
Τρωϊκὸς, ὡς εἴδοντο νέκυν αἴροντας Ἀχαιούς·
Ἴθυσαν δὲ, κυνέσσιν ἐοικότες, οἵτ' ἐπὶ κάπρῳ
Βλημένῳ ἀΐξωσι πρὸ κούρων θηρητήρων·
Ἕως μὲν γάρ τε θέουσι, διαῤῥαῖσαι μεμαῶτες.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐν τοῖσιν ἑλίξεται, ἀλκὶ πεποιθὼς,
Ἄψ τ' ἀνεχώρησαν, διά τ' ἔτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος.
Ὣς Τρῶες, εἵως μὲν ὁμιλαδὸν αἰὲν ἕποντο,
Νύσσοντες ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν·
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' Αἴαντε μεταστρεφθέντε κατ' αὐτοὺς
Σταίησαν, τῶνδε τράπετο χρὼς, οὐδέ τις ἔτλη
Πρόσσω ἀΐξας, περὶ νεκροῦ δηριάασθαι.

" Sed tu quidem, & Meriones, subeuntes valdè citò,
" Mortuum sublatum ferte è prælio: à tergo autem
" Nos pugnabimus cum Trojanisque & Hectore nobili,
" Parem animum habentes cognomines, qui & anteà
" Sustinebamus acrem Martem propè invicem manentes.
Sic dixit: Illi verò mortuum à terrâ ulnis sustulerunt
Altè admodùm strenuè: acclamavit autem populus retrò
Trojanus, ut viderunt cadaver tollentes Achivos:
Rectà verò irruerunt, canibus similes, qui in aprum
Percussum impetum-faciunt ante juvenes venatores:
Aliquantispèr etenim currunt, dilacerare cupidi;
Sed cùm jam in illos convertitur, robore fretus,
Continuò retrò cedúntque, diffugiúntque, trepidi aliò alius:
Sic Trojani, aliquantispèr quidem catervatim assiduè sequebantur,
Ferientes ensibúsque & hastis utrinque-acutis;
At ubi jam Ajaces conversi contra ipsos
Constitissent, eorum mutabatur color, neque quis sustinebat
Impetu in-adversum facto, de mortuo pugnare.

Ver. 716. — ἔειπες;] *Al.* ἔειπας. Quod idem.

Ver. 718. — ὀπίσσω.] *Al.* ὄπισθεν· ut infrà, *ver.* 723.

Ver. 722. — ἄρα.] *Ut præceperat Ajax* — *ver.* 717.

Ver. 723. — μάλα μεγάλως.] Quâ ratione, μάλα, hîc ultimam producat; item νέκυν, *ver.* 724; & Τρῶες, *ver.* 750; & σίλαϊ, *ver.* 739; & δόρυ, *ver.* 744; & ἀδινοί, *ver.* 751; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 724. — αἴροντας.] Cod. *Harleian.* αἴραντας.

Ver. 727. Ἕως μὲν γάρ.] Enuntiabatur, ac si scriptum fuisset, Ὣς μὲν γάρ. Vide suprà ad *ver.* 106.

Ibid. — μεμαῶτες.] Vide suprà ad ί, 46.

Ver. 728, & 732. Ἀλλ' ὅτε δή.] Vide suprà ad ξ', 433.

Ver. 728. — ἑλίξεται.] Vide suprà ad *ver.* 283; & ad π', 594.

Ibid. — ἀλκί.] Vide suprà ad ί, 299.

Ver. 733. — τῶν δὲ τράπετο.] *Al.* τῶν δ' ἐκ τράπετο.

Ver. 734. — δηριάασθαι.] *Al.* δηρίσασθαι.

Ver. 735.

Ὣς οἵ γ' ἐμμεμαῶτε νέκυν φέρον ἐκ πολέμοιο
Νῆας ἐπὶ γλαφυράς· ἐπὶ δὲ πτόλεμος τέτατό σφιν
Ἄγριος, ἠΰτε πῦρ, τό, τ' ἐπεσσύμενον, πόλιν ἀνδρῶν
Ὄρμενον ἐξαίφνης φλεγέθει, μινύθουσι δὲ οἶκοι
Ἐν σέλαϊ μεγάλῳ· τὸ δ' ἐπιβρέμει ἲς ἀνέμοιο·
Ὣς μὲν τοῖς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν αἰχμητάων
Ἀζηχὴς ὀρυμαγδὸς ἐπήϊεν ἐρχομένοισιν.
Οἱ δ' ὥσθ' ἡμίονοι, κρατερὸν μένος ἀμφιβαλόντες,
Ἕλκωσ' ἐξ ὄρεος κατὰ παιπαλόεσσαν ἀταρπὸν,
Ἢ δοκὸν, ἠὲ δόρυ μέγα νήϊον· ἐν δέ τε θυμὸς
Τείρεθ' ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἱδρῷ σπευδόντεσσιν·
Ὣς οἵ γ' ἐμμεμαῶτε νέκυν φέρον· αὐτὰρ ὄπισθεν
Αἴαντ' ἰσχανέτην, ὥσπερ πρὼν ἰσχάνει ὕδωρ
Ὑλήεις, πεδίοιο διαπρύσιον τετυχηκώς·
Ὅστε καὶ ἰφθίμων ποταμῶν ἀλεγεινὰ ῥέεθρα
Ἴσχει, ἄφαρ δέ τε πᾶσι ῥόον πεδίονδε τίθησι
Πλάζων, οὐδέ τί μιν σθένει ῥηγνῦσι ῥέοντες·
Ὣς αἰεὶ Αἴαντε μάχην ἀνέεργον ὀπίσσω
Τρώων· οἱ δ' ἅμ' ἕποντο, δύω θ' ἐν τοῖσι μάλιστα,
Αἰνείας τ' Ἀγχεσιάδης, καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ.
Τῶν δ' ὥστε ψαρῶν νέφος ἔρχεται, ἠὲ κολοιῶν,

Sic hi utique alacres cadaver efferebant ex prælio
Naves versus cavas: pugna verò gliscebat ipsis
Atrox, velut ignis, qui ingruens, urbem hominum
Impetu-citato-latus ex-improviso incendit, percúntque ædes
In flammâ magnâ; eámque fremebunda agitat vis venti:
Sic quidem hos equorúmque & virorum bellicosorum
Horrisonus tumultus insequebatur abeuntes.
Illi verò tanquam muli, validum robur induti,
Trahunt ex monte per asperam viam,
Vel trabem, vel lignum ingens navale, in *ipsis* verò & animus
Affligitur simul laboréque & sudore magnoperè-contendentibus:
Sic illi alacres cadaver ferebant: at à tergo
Ajaces arcebant *Trojanos*, sicut agger arcet aquam
Sylvosus campum per totum porrectus;
Qui vel rapidorum fluminum violentos cursus
Reprimit, & continuò omnibus fluentum in campum dirigit
Repellens, haudquaquàm enim eum vi perrumpunt fluentes:
Sic usque Ajaces aciem reprimebant retrò
Trojanorum: illi tamen simul sequebantur, duóque in iis maximè,
Æneásque Anchisiades, & illustris Hector.
Ut verò sicut sturnorum nubes ausugit, vel graculorum

Ver. 735, 746. Ὣς οἵ γ' ἐμμεμαῶτε.] Rectè se habet ista syntaxis. Vide suprà ad ε', 566; & ad ε', 778.

Ibid. — ἐμμεμαῶτε.] Similitérque infrà *ver.* 746: Vide suprà ad ν', 46.

Ver. 731. — ἐξαίφνης.] *Al.* ἐξαπίνης.

Ver. 747. — ὥσπερ πρών.] *Al.* ὥστε πρών.

Ver. 748. Ὑλήεις.] Vide suprà ad γ', 151.

Ver. 754. Αἰνείας τ' Ἀγχισιάδης, καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ.] Vide suprà ad *ver.* 513.

Ver. 755. Τῶν δ' ὥστε ψαρῶν νέφος ἔρχεται.] Vide suprà ad π', 583.

Οὖλον κεκλήγοντες, ὅτε προΐδωσιν ἰόντα
Κίρκον, ὅ, τε σμικρῇσι φόνον φέρει ὀρνίθεσσιν·
Ὣς ἄρ' ὑπ' Αἰνείᾳ τε καὶ Ἕκτορι κοῦροι Ἀχαιῶν,
Οὖλον κεκλήγοντες ἴσαν, λήθοντο δὲ χάρμης.
Πολλὰ δὲ τεύχεα καλὰ πέσον περί τ' ἀμφί τε τάφρον,
Φευγόντων Δαναῶν· πολέμου δ' οὐ γίνετ' ἐρωή.

Acutùm vociferantium, cùm vident ingruentem
Circum, qui parvis cædem infert avibus:
Sic utique acti vi Æneæque & Hectoris filii Achivorum
Acutùm vociferantes abibant, obliviscebantúrque pugnæ.
Multa verò arma pulchra ceciderunt inque circúmque fossam,
Fugientium Danaorum: pugnæ autem non erat cessatio.

Ver. 756. & 759. — κεκλήγοντες.] Vide suprà ad β', 314; & ad γ', 31.
Ver. 758. — ἄρ'.] *Ut dictum est* ———.
Ver. 760. — καλά.] Vide suprà ad β', 43.

ΤΗΣ

ΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨῼΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Σ′.

Ὑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας Σ′.

Ἀχιλλεὺς τὸν Πατρόκλου θάνατον ἐπιγνοὺς ὀδύρεται· ἀνελθοῦσα δὲ ἡ Θέτις ἐκ τῆς θαλάσσης, παρηγορεῖ αὐτὸν, καὶ παραινεῖ ἀπέχεσθαι τοῦ πολέμου, ἕως ἂν αὐτῷ ὅπλα κομίσῃ παρὰ τοῦ Ἡφαίστου· κελευσάσης δὲ Ἥρας, ἄοπλος προστὰς ἐπὶ τὴν τάφρον, ἐπιφαίνεται τοῖς πολεμίοις, οἱ δὲ αὐτὸν ἐκπλαγέντες φεύγουσι· δὲ ἐν τῇ φυγῇ πολλοὶ διαφθείρονται· τὸ δὲ τοῦ Πατρόκλου σῶμα διασώσαντες οἱ Μυρμιδόνες λούουσιν· Ἥφαιστος δὲ Ἀχιλλεῖ πανοπλίαν κατασκευάζει.

Ἐπιγραφαί.

Ὁπλοποιΐα.

Ἄλλως.

Σῖγμα, Θέτις Ἀχιλῆϊ παρ' Ἡφαίστου φέρεν ὅπλα.

Ἄλλη.

Σῖγμα τ', τεύχεα τεῦξε καμὼν Ἥφαιστος Ἀχιλλεῖ.

Ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο·
Ἀντίλοχος δ' Ἀχιλῆϊ πόδας ταχὺς ἄγγελος ἦλθε.
Τὸν δ' εὗρε προπάροιθε νεῶν ὀρθοκραιράων,
Τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμὸν, ἃ δὴ τετελεσμένα ἦεν·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·

SIC illi quidem pugnabant instar ignis ardentis:
Antilochus verò Achilli pedibus celer nuncius venit.
Illum autem invenit ante naves puppibus excelsas,
Ea cogitantem animo, quæ jam perfecta erant:
Ingemiscens autem dicebat ad suum magnum animum;

Ver. 1. Ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρός.] Vide suprà ad ν′, 673.

Ver. 4. Τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμὸν, ἃ δὴ τετελεσμένα ἦεν.] Agnovit longè gemitum præsaga mali mens. *Æn.* X, 843.

Ver. 5. — ἄρα.] *Proinde* ———.

Ver. 6.

Ὤ μοι ἐγώ, τί τ' ἄρ' αὖτε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Νηυσὶν ἔπι κλονέονται, ἀτυζόμενοι πεδίοιο;
Μὴ δή μοι τελέσωσι θεοὶ κακὰ κήδεα θυμῷ,
Ὥς ποτέ μοι μήτηρ διεπέφραδε, καί μοι ἔειπε,
Μυρμιδόνων τὸν ἄριστον, ἔτι ζώοντος ἐμεῖο,
Χερσὶν ὕπο Τρώων λείψειν φάος ἠελίοιο.
Ἦ μάλα δὴ τέθνηκε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός,
Σχέτλιος· ἦ τ' ἐκέλευον ἀπωσάμενον δήϊον πῦρ,
Ἂψ ἐπὶ νῆας ἴμεν, μηδ' Ἕκτορι ἶφι μάχεσθαι.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Τόφρα οἱ ἐγγύθεν ἦλθεν ἀγαυοῦ Νέστορος υἱός,
Δάκρυα θερμὰ χέων, φάτο δ' ἀγγελίην ἀλεγεινήν.
Ὤ μοι, Πηλέος υἱὲ δαΐφρονος, ἦ μάλα λυγρῆς
Πεύσεαι ἀγγελίης, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι.
Κεῖται Πάτροκλος· νέκυος δὲ δὴ ἀμφιμάχονται
Γυμνοῦ· ἀτὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαιόλος Ἕκτωρ.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·

" Hei mihi, quid est, quòd rursùs comantes Achivi,
" Ad naves fugati-aguntur, turbati per campum?
" *Metuo*, nè jam mihi perfecerint dii tristes solicitudines animo,
" Ut olim mihi mater narravit, & mihi dixit,
" Myrmidonum fortissimum, adhuc vivente me,
" Manibus domitum Trojanorum deserturum esse lucem Solis.
" Certè omninò jam mortuus est Menœtii fortis filius,
" Miserandus: certè jusseram eum repulso-hostili igne,
" Ad naves redire, neque cum Hectore magno-animo pugnare.
Dum is hæc versabat in mente & in animo,
Intereà ad eum propè accessit illustris Nestoris filius,
Lacrymas calidas fundens, dixitque nuncium gravem:
" Hei mihi, Pelei fili bellicosi, profectò perquàm tristem
" Audies nuncium, qui non debuit fuisse.
" Jacet Patroclus; de cadavere autem jam pugnant
" Nudo: arma enim habet pugnam-expeditè-ciens Hector.
Sic dixit: Illum verò doloris nubes obtexit nigra:

Ver. 6. — *καρηκομόωντας.*] Vide suprà ad *θ*, 310.

Ver. 9. — *διεπέφραδε.*] Vide suprà ad *β*, 314; & ad *ξ*, 500.

Ver. 12. Ἦ *μάλα δὴ.*] Vide suprà ad *ξ*, 433, & 460.

Ibid. — *τέθνηκε.*] Vide suprà ad *α*, 37.

Ver. 14. Ἂψ *ἐπὶ νῆας ἴμεν.*] *Al.* Νῆας ἔπ' ἂψ ἴεναι.

Ver. 15. Ἕως *ὁ.*] Pronuntiabatur *ἧος*, vel *ἕος*. Vide suprà ad *ρ*, 106; & ad *ο*, 539.

Ver. 18. Ὤ *μοι, Πηλέος υἱὲ δαΐφρονος,* ——— Κεῖται Πάτροκλος.] " Narrare verò " quis *breviùs* [potest,] quàm qui mortem " nunciat Patrocli?" *Quintilian. Lib.* X, *cap.* I.

Ver. 22. Ὣς *φάτο· τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.*] Οὐκ ἤρεσκεν οὖν μοι — ὁ Ἱερώνυμος ἐν οἷς φησι γινομένης ἀλλὰ γεγενημένης καὶ οὔσης αἴσθησιν ὀργῆς οὐκ εἶναι διὰ τὸ τάχος. Οὐδὲν γὰρ οὕτω τῶν παθῶν συλλεγόμενον καὶ διακινούμενον ἔχει τὴν γένεσιν ἐμφανῆ καὶ τὴν αὔξησιν· ὡς δὴ καὶ Ὅμηρος ἐμπείρως διδάσκει, λυπηθέντα μὲν εὐθὺς ἐξαίφνης ποιῶν τὸν Ἀχιλλέα, τῷ λόγῳ προσπεσόντος, [ἐν οἷς λέγει, " Ὣς φάτο· τὸν " δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·") θυμούμενον δὲ βραδέως τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ διὰ λόγων πολλῶν ἐκκαιόμενον. *Plutarch. de Irâ cohibendâ.*

Ver. 23.

Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν,
Χεύατο κὰκ κεφαλῆς, χαρίεν δ' ᾔσχυνε πρόσωπον·
Νεκταρέῳ δὲ χιτῶνι μέλαιν' ἀμφίζανε τέφρη.
Αὐτὸς δ' ἐν κονίῃσι μέγας μεγαλωστὶ τανυσθεὶς
Κεῖτο, φίλῃσι δὲ χερσὶ κόμην ᾔσχυνε δαΐζων.
Δμωαὶ δ', ἃς Ἀχιλεὺς ληΐσσατο, Πάτροκλός τε,
Θυμὸν ἀκηχέμεναι μεγάλ' ἴαχον, ἐκ δὲ θύραζε
Ἔδραμον ἀμφ' Ἀχιλῆα δαΐφρονα· χερσὶ δὲ πᾶσαι
Στήθεα πεπλήγοντο, λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης.
Ἀντίλοχος δ' ἑτέρωθεν ὀδύρετο, δάκρυα λείβων,
Χεῖρας ἔχων Ἀχιλῆος· ὁ δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ·
Δείδιε γὰρ μὴ λαιμὸν ἀποτμήξειε σιδήρῳ.
Σμερδαλέον δ' ᾤμωξεν· ἄκουσε δὲ πότνια μήτηρ,
Ἡμένη ἐν βένθεσσιν ἁλὸς, παρὰ πατρὶ γέροντι,
Κώκυσέν τ' ἄρ' ἔπειτα· θεαὶ δέ μιν ἀμφαγέροντο
Πᾶσαι, ὅσαι κατὰ βένθος ἁλὸς Νηρηΐδες ἦσαν.
Ἔνθ' ἄρ' ἔην Γλαύκη τε Θάλειά τε, Κυμοδόκη τε,
Νησαίη, Σπειώ τε, Θόη θ', Ἁλίη τε βοῶπις,

Ambabus autem manibus ſublatos cineres,
Fudit ſuper caput, venuſtámque deturpabat faciem:
Divinæ porrò tunicæ niger undique-adhæſit cinis.
Ipſe verò in pulveribus ingens ingenti-ſpatio porrectus
Jacebat, ſuiſque manibus comam deturpabat ſcindens.
Ancillæ autem quas Achilles in-prædâ-ceperat, Patroclúſque,
Animo triſtatæ altùm ejulabant, & foràs
Procurrebant circa Achillem bellicoſum; manibus verò omnes
Pectora plangebant, reſolutáque ſunt membra cujuſque.
Antilochus autem ex-alterâ-parte lugebat, lacrymas fundens,
Manus tenens Achillis: Ille autem ſuſpirabat generoſo corde:
Timebat enim, ne jugulum diſcinderet ferro.
Horrendùm verò ejulabat: audivit autem veneranda mater,
Sedens in fundo maris, apud patrem ſenem;
Tum protinùs ululavit: Deæ autem circa ipſam congregabantur
Omnes, quotquot in fundo maris Nereïdes erant.
Illic quidem erat Glaucéque, Thaliáque, Cymodocéque,
Neſæa, Spióque, Thoáque, Haliáque bubulis-oculis-decora,

Ver. 23, 24. Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν, Χεύατο κὰκ κεφαλῆς.]

Canitiem immundo deformat pulvere, & ambas
Ad cælum tendit palmas. ———
Æn. X, 844.

Ver. 26. Αὐτὸς δ' ἐν κονίῃσι μέγας μεγαλωστὶ τανυσθεὶς Κεῖτο.] Vide ſupra ad π', 776.

Ver. 31. Στήθεα πεπλήγοντο.] Similitérque infra *ver.* 51; vide ſupra ad ὁ, 397.

Ver. 32. — ὀδύρετο, δάκρυα λείβων.]

Multa gemens, largoque humectat flumine vultum.

Ver. 35. — ἄκουσε δὲ πότνια μήτηρ, Ἡμένη ἐν βένθεσσιν ἁλός.]

At mater ſonitum thalamo ſub fluminis alti
Senſit: ——— ——— *Georg.* IV, 333.

Ver. 37. Κώκυσεν.] Producit hæc vox mediam, quippe ex κωκύω deducta; eâdem analogiâ ac μεμύκως ex μυκάω. Vide ſuprà ad ί, 426; & infrà ad τ', 284.

Ver. 40. — βοῶπις.] Vide ſupra ad ά, 551.

Ver. 43.

Κυμοθόη τε, καὶ Ἀκταίη, καὶ Λιμνώρεια,
Καὶ Μελίτη, καὶ Ἴαιρα, καὶ Ἀμφιθόη, καὶ Ἀγαύη,
Δωτώ τε, Πρωτώ τε, Φέρουσά τε, Δυναμένη τε,
Δεξαμένη τε, καὶ Ἀμφινόμη, καὶ Καλλιάνειρα,
Δωρὶς, καὶ Πανόπη, καὶ ἀγακλειτὴ Γαλάτεια,
Νημέρτης τε, καὶ Ἀψευδὴς, καὶ Καλλιάνασσα·
Ἔνθα δ' ἦν Κλυμένη, Ἰάνειρά τε, καὶ Ἰάνασσα,
Μαῖρα, καὶ Ὠρείθυια, ἐϋπλόκαμός τ' Ἀμάθεια·
Ἄλλαι θ', αἳ κατὰ βένθος ἁλὸς Νηρηΐδες ἦσαν.
Τῶν δὲ καὶ ἀργύφεον πλῆτο σπέος· αἱ δ' ἅμα πᾶσαι
Στήθεα πεπλήγοντο· Θέτις δ' ἐξῆρχε γόοιο·
Κλῦτε, κασίγνηται Νηρηΐδες, ὄφρ' εὖ πᾶσαι
Εἴδετ' ἀκούουσαι, ὅσ' ἐμῷ ἔνι κήδεα θυμῷ.
Ὤμοι ἐγὼ δειλὴ, ὤμοι δυσαριστοτόκεια,
Ἥ τ' ἐπεὶ ἂρ τέκον υἱὸν ἀμύμονά τε, κρατερόν τε,
Ἔξοχον ἡρώων, ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος,
Τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα, φυτὸν ὣς γουνῷ ἀλωῆς,
Νηυσὶν ἐπιπροέηκα κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω,
Τρωσὶ μαχησόμενον· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις

Cymothoéque, & Actæa, & Limnoréa,
Et Melita, & Iæra, & Amphithoë, & Agave,
Dotóque, Protóque, Pherusáque, Dynamenéque,
Dexamenéque, & Amphinome, & Callianira,
Doris, & Panope, & inclyta Galatea,
Nemertésque, & Apseudes, & Callianassa:
Illic erat & Clymene, Ianiráque, & Ianassa,
Mæra, & Orithya, & comas-pulchra Amanthea;
Aliæque, quæ in fundo maris Nereïdes erant.
Istis verò splendidus implebatur specus: hæ autem simul omnes
Pectora plangebant; Thetis verò exorsa est luctum:
" Audite, sorores Nereïdes, ut benè omnes
" Sciatis audientes, quanti meo insint dolores animo.
" Hei mihi miseræ, hei mihi infelicitèr-fortissimum enixæ,
" Quæ postquàm pepereram filium eximiúmque fortémque,
" Præstantissimum heroüm, isque succreverat plantæ similis;
" Hunc quidem ergo educatum, tanquam plantam in fœcundo-loco agri,
" Navibus misi recurvis ad Ilium,
" Contra Trojanos pugnaturum: hunc autem non receptura sum rursùs

Ver. 43—45. Δωτώ τε, —— καὶ ἀγακλειτὴ Γαλάτεια.]

——— qualis Nereïa *Doto*
Et *Galatea* secant spumantem pectore pontum. *Æn.* IX, 102.

Ver. 46. Νημέρτης.] Cod. *Harleian.* Νημέρτις.

Ver. 47. Ἔνθα δ' ἦν.] Cod. *Italic.* unus, Ἐνθάδ' ἔην.

Ver. 48. — Ἀμάθεια.] *Al.* Ἀμάθυια.

Ver. 52. Κλῦτε, κασίγνηται.]

Clamat: Io matres, audite ubi quæque, Latinæ. *Æn.* VII, 400.

Ver. 54. Ὤ, μοι ἐγὼ δειλή.] Vituperat hunc locum *Plato*; —— δεησόμεθα [Ὁμήρου] μήτοι θεούς γε ποιεῖν ὀδυρομένους καὶ λέγοντας, "Ὤμοι ἐγὼ δειλὴ, ὤμοι δυσαριστοτόκεια." *De Republ. lib.* 3.

Ibid. — δυσαριστοτόκεια.] Ἐπὶ κακῷ τεκοῦσα τὸν ἄριστον, ἄριστον καὶ δύστηνον· Schol. inedita in Codice *Harleiano*.

Ver. 55. — ἄρ.] *Ut nôstis*———.

Ver. 57. — φυτὸν ὥς.] Vide suprà ad á, 51.

Ver. 61.

Οἴκαδε νοστήσαντα, δόμον Πηλήϊον εἴσω.
Ὄφρα δέ μοι ζώῃ καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
Ἄχνυται, οὐδέ τί οἱ δύναμαι χραισμῆσαι ἰοῦσα.
Ἀλλ' εἶμ', ὄφρα ἴδω τε φίλον τέκος, ἠδ' ἐπακούσω,
Ὅ, ττι μιν ἵκετο πένθος, ἀπὸ πτολέμοιο μένοντα.
Ὣς ἄρα φωνήσασα λίπε σπέος· αἱ δὲ σὺν αὐτῇ
Δακρυόεσσαι ἴσαν, περὶ δέ σφισι κῦμα θαλάσσης
Ῥήγνυτο· ταὶ δ' ὅτε δὴ Τροίην ἐρίβωλον ἵκοντο,
Ἀκτὴν εἰσανέβαινον ἐπισχερώ, ἔνθα θαμειαὶ
Μυρμιδόνων εἴρυντο νέες ταχὺν ἀμφ' Ἀχιλῆα.
Τῷ δὲ βαρυστενάχοντι παρίστατο πότνια μήτηρ,
Ὀξὺ δὲ κωκύσασα κάρη λάβε παιδὸς ἑοῖο·
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
Ἐξαύδα, μὴ κεῦθε· τὰ μὲν δή τοι τετέλεσται
Ἐκ Διός, ὡς ἄρα δὴ πρίν γ' εὔχεο, χεῖρας ἀνασχών,
Πάντας ἐπὶ πρύμνῃσιν ἀλήμεναι υἷας Ἀχαιῶν,
Σεῦ ἐπιδευομένους, παθέειν τ' ἀεκήλια ἔργα.

" Domum reversum, intra ædes Peleïas.
" Sed & quamdiù mihi vivit & videt lumen solis,
" Tristatur, neque quid ei possum auxiliari profecta.
" Sed proficiscar, ut visámque dilectum filium, & audiam,
" Quinam ipsum invaserit luctus, seorsùm à pugnâ manentem.
Sic locuta reliquit specum: illæ verò cum ipsâ
Lacrymabundæ ibant; circum ipsas autem unda maris
Scindebatur: Hæ autem ubi jam ad Trojam glebosam venerant,
Littus conscenderunt ordine, ubi frequentes
Myrmidonum subductæ-erant naves velocem circum Achillem.
Huic autem graviter-suspiranti astitit veneranda mater,
Acuto autem edito-ululatu caput prehendit filii sui:
Et lugens, verbis alatis allocutus est:
" Fili, quid fles? quisnam tuam mentem invasit dolor?
" Eloquere, nè cela: Illa quidem jam tibi perfecta sunt
" A Jove, ut jam anteà precatus-es, manibus sublatis,
" Omnes ad puppes cogi filios Achivorum,
" Tuî indigentes, patique indignas res.

Ver. 61. — ζώῃ.] ζώει· Codd. *Italic.* & *Harleian.*

Ver. 62, 67. Ἄχνυται ——— Ῥήγνυτο.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 63. — ὄφρα ἴδω τε.] ὄφρα ἴδωμι· Codices ferè universi.

Ver. 66. — περὶ δέ σφισι κῦμα θαλάσσης Ῥήγνυτο.]

——————— at illum
Curvata in montis faciem circumstetit unda. *Virg. Georg.* IV, 360.

Ver. 69. — Ἀχιλῆα.] Vide suprà ad α', 265.

Ver. 71. — κωκύσασα.] Vide suprà ad *ver.* 37.

Ver. 73. Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος.]

Nate, quis indomitas tantus dolor excitat iras? *Æn.* II, 594.

Ver. 74. — τετέλεσται.] Vide suprà ad ν', 736; & ad α', 37.

Ver. 75. — ὡς ἄρα.] Codex unus *Italicus* legit ᾧ ἄρα.

Ver. 78.

Τὴν δὲ βαρυστενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Μῆτερ ἐμή, τὰ μὲν ἄρ μοι Ὀλύμπιος ἐξετέλεσσεν·
Ἀλλὰ τί μοι τῶν ἦδος, ἐπεὶ φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος,
Πάτροκλος; τὸν ἐγὼ περὶ πάντων τῖον ἑταίρων,
Ἶσον ἐμῇ κεφαλῇ, τὸν ἀπώλεσα· τεύχεα δ' Ἕκτωρ
Δῃώσας ἀπέδυσε πελώρια, θαῦμα ἰδέσθαι,
Καλά· τὰ μὲν Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν, ἀγλαὰ δῶρα,
Ἤματι τῷ, ὅτε σε βροτοῦ ἀνέρος ἔμβαλον εὐνῇ.
Ὡς ὄφελες σὺ μὲν αὖθι μετ' ἀθανάτῃς ἁλίῃσι
Ναίειν, Πηλεὺς δὲ θνητὴν ἀγαγέσθαι ἄκοιτιν.
Νῦν δ' ἵνα καὶ σοὶ πένθος ἐνὶ φρεσὶ μυρίον εἴη
Παιδὸς ἀποφθιμένοιο· τὸν οὐχ ὑποδέξεαι αὖτις
Οἴκαδε νοστήσαντ'· ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ θυμὸς ἄνωγε
Ζώειν, οὐδ' ἄνδρεσσι μετέμμεναι, αἴκε μὴ Ἕκτωρ
Πρῶτος ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃ,
Πατρόκλοιο δ' ἕλωρα Μενοιτιάδεω ἀποτίσῃ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα·

Illam autem gravitèr-suspirans allocutus est pedibus velox Achilles:
" Mater mea, hæc quidem mihi Olympius perfecit:
" Sed quæ mihi ex his voluptas, cùm charus periit socius,
" Patroclus? Quem ego supra omnes honorabam socios,
" Æquè ac meum caput, hunc perdidi: arma verò Hector,
" Postquam-trucidaverat, exuit ingentia, mirabilia visu,
" Pulchra; quæ quidem Peleo dii dederunt, splendida dona,
" Die illo, quandò te mortalis viri collocârunt in cubili.
" Utinam tu quidem ibidem inter immortales marinas
" Habitâsses, Peleúsque mortalem duxisset uxorem.
" Nunc verò *mortali nupsisti*, ut & tibi luctus in animo immensus esset,
" De filio interfecto; quem non recipies rursùs
" Domum reversum: Neque enim me animus jubet
" Vivere, neque hominibus interesse, nisi Hector
" Primus meâ hastâ percussus animam perdiderit,
" Patroclúmque ob-interfectum-pœnas Menœtiadem dederit.
Illum verò vicissim affata est Thetis lachrymas fundens:

Ver. 78. Τὴν δὲ βαρυστενάχων προσέφη.]
——— Quærenti talibus ille
Suspirans, imoque trahens à pectore vocem. *Æn.* I, 374.

Ver. 79. — τὰ μὲν ἄρ.] *Illa quidem, ut dixisti* ——. *ver.* 74.

Ver. 81. — τῖον.] Vide suprà ad ν', 103; & ad 6, 24.

Ver. 84. Καλά.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 86. — ἀθανάτῃς.] Vide suprà ad α, 398.

Ver. 89. — ἀποφθιμένοιο.] De syllabâ φθι correptâ, vide suprà ad β', 43; & ad ά, 309, & 314.

Ibid. — ἀποφθιμένοιο· τὸν οὐχ.] MS unus *Italicus* legit ἀποφθιμένοιο· τὸν δ' οὐχ. Unde fortasse legendum, ex conjecturâ *Tho. Bentleii*, ἀποφθιμένου· τόνδ' οὐχ.

Ver. 90. — νοστήσαντ'· ἐπεί.] Codex unus *Italicus*, νοστήσαντα· ἐπεὶ ———.

Ibid. — ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ θυμὸς ἄνωγε Ζώειν.]
Nunc vivo, neque adhuc homines lucemque relinquo
Sed linquam. ——— *Æn.* X, 855.
—— vitam moror invisam, Pallante perempto. *Æn.* XI, 175.

Ibid. — ἄνωγε.] *Al.* ἀνώγει.

Ver. 93. — Μενοιτιάδεω ἀποτίσῃ.] Pronuntiabatur Μενοιτιάδω. Vide suprà ad ά, 1.

Ibid. — ἀποτίσῃ.] Vide suprà ad ι, 508; Item infrà ad χ', 19.

Ver. 97.

Ὠκύμορος δή μοι, τέκος, ἔσσεαι, οἷ᾽ ἀγορεύεις·
Αὐτίκα γάρ τοι ἔπειτα μεθ᾽ Ἕκτορα πότμος ἑτοῖμος.
Τὴν δὲ μέγ᾽ ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Αὐτίκα τεθναίην, ἐπεὶ οὐκ ἄρ᾽ ἔμελλον ἑταίρῳ
Κτεινομένῳ ἐπαμῦναι· ὁ μὲν μάλα τηλόθι πάτρης
Ἔφθιτ᾽· ἐμεῖο δὲ δῆσεν ἀρῆς ἀλκτῆρα γενέσθαι.
Νῦν δ᾽ ἐπεὶ οὐ νέομαί γε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Οὐδέ τι Πατρόκλῳ γενόμην φάος, οὐδ᾽ ἑτάροισι
Τοῖς ἄλλοις, οἳ δὴ πολέες δάμεν Ἕκτορι δίῳ·
Ἀλλ᾽ ἧμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης,
Τοῖος ἐὼν, οἷος οὔτις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Ἐν πολέμῳ· ἀγορῇ δέ τ᾽ ἀμείνονές εἰσι καὶ ἄλλοι·
Ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν, ἔκ τ᾽ ἀνθρώπων ἀπόλοιτο,
Καὶ χόλος, ὅς τ᾽ ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπῆναι·

" Citò-moriturus certè mihi, fili, es, cùm ita dicis:
" Illicò enim tibi deindè poſt Hectorem fatum imminet.
Illam verò graviter ingemiſcens allocutus eſt pedibus velox Achilles:
" Illicò moriar, cùm in fatis non erat me ſocio
" Dum-interficeretur auxiliari: Ille quidem valdè procul à patriâ
" Interiit; me verò deſideravit, malum qui propulſarem.
" Nunc autem, quoniam non revertar utique charam in patriam terram,
" Neque ullam Patroclo attuli ſalutem, neque ſociis
" Cæteris, qui jam multi domiti ſunt ab Hectore nobili:
" Sed ſedeo apud naves inutile pondus terræ,
" Talis cùm ſim qualis nullus Achivorum ære-loricatorum
" In pugnâ; concione autem meliores ſunt & alii:
" Utinam contentio à Diis, & ab hominibus pereat;
" Et Ira, quæ impellit etiam admodum-prudentem ſævire:

Ver. 97. Τὴν δὲ μέγ᾽ ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.] *Æſchines, Orat. in Timarchum,* verſum hunc hoc modo citat:

Τὴν δ᾽ αὖτε προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς.

Ver. 100. — ἐμεῖο δὲ δῆσεν ἀρῆς ἀλκτῆρα γενέσθαι.] Vide ſuprà ad ξ΄, 485. Οὐκ ἔστι τὸ ἔδησεν, ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ· οὐδ᾽ ἄρης, πόλεμος νῦν, ἢ θεός· ἀλλὰ τὸ μὲν ἔδησε, κατὰ συγκοπὴν τοῦ ἐδέησε· περισπαστέον δὲ τὸ ἀρῆς, ἵν᾽ ᾖ βλάβης. —— Ἐμοῦ γὰρ ἐδέησε, καὶ χρείαν ἔσχε, τοῦ βλάβης βοηθὸν ἔχειν. *Porphyr. Quæſt. Homeric.* 18.

Ver. 104. — ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης.] Ita *Odyſſ.* υ΄, 379.

—— ἀλλ᾽ αὔτως ἄχθος ἀρούρης.

Ibid. — ἀρούρης.] Vide ſuprà ad ζ΄, 142.

Ver. 105. Τοῖος ἐὼν, οἷος οὔτις.] Ἐπὶ τοῖς προφανέσι πλεονεκτήμασιν, ἀνεμέσητον τὸ ἑαυτὸν ἐπαινεῖν· ἔθος γὰρ τοῖς παλαιοῖς ἑαυτοὺς ἐγκωμιάζειν· διὰ δὲ τῶν ἐγκωμίων, ἑαυτοῦ κατηγορεῖ, ὅτι γε τοῖς ταλαιπώροις οὐκ ἤμυνε τοιοῦτος ὤν. Schol. inedit. in Codice *Harleiano.*

Ver. 106. — ἀγορῇ δέ τ᾽ ἀμείνονές εἰσι καὶ ἄλλοι.] Εὖ δὲ καὶ ὁ ποιητικὸς Ἀχιλλεὺς, ὑπειπὼν, "Τοῖος ἐὼν, οἷος οὔτις Ἀχαιῶν χαλ- "κοχιτώνων," ἐπήνεγκεν, "Ἐν πολέμῳ· "ἀγορῇ δέ τ᾽ ἀμείνονές εἰσι καὶ ἄλλοι." *Plutarch. de animi tranquillitate.*

Ver. 107. Ὡς ἔρις.]

—— En quo diſcordia cives
Perduxit miſeros! *Virg. Eclog.* I, 72.

Ἡράκλειτος —— ἀντικρὺς πόλεμον ὀνομάζει πατέρα καὶ βασιλέα καὶ κύριον πάντων· καὶ τὸν μὲν Ὅμηρον, εὐχόμενον ἔκ τε θεῶν ἔριν, ἔκ τ᾽ ἀνθρώπων ἀπολέσθαι, λανθάνειν φησὶ τῇ πάντων γενέσει καταρώμενον ἐκ μάχης καὶ ἀντιπαθείας τὴν γένεσιν ἐχόντων. *Plutarch. de Iſide & Oſiride.*

Ver. 108. — ὅς τ᾽ ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπῆναι.] Οὐκοῦν αὐτὰς [ὀργὴν καὶ φθόνον καὶ πόθον, &c.] ἡδονῶν μεστὰς εὑρήσομεν ἀμηχάνων; ἢ δεόμεθα ὑπομιμνήσκεσθαι, τὸ "— ὅς "ἐφέηκε," τοῖς θυμοῖς καὶ ταῖς ὀργαῖς, τὸ "—— πολύφρονά περ χαλεπῆναι, Ὅς τε πο- "λὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο." *Plato in Philebo.*

Ὅς τε πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο
Ἀνδρῶν ἐν στήθεσσιν ἀέξεται, ἠΰτε καπνός·
Ὣς ἐμὲ νῦν ἐχόλωσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ,
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ.
Νῦν δ' εἶμ', ὄφρα φίλης κεφαλῆς ὀλετῆρα κιχείω
Ἕκτορα· κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι, ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλῆος φύγε κῆρα,
Ὅσπερ φίλτατος ἔσκε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι·
Ἀλλά ἑ μοῖρα δάμασσε καὶ ἀργαλέος χόλος Ἥρης.
Ὣς καὶ ἐγὼν, εἰ δή μοι ὁμοίη μοῖρα τέτυκται,

" Quæque multò dulcior melle ſtillante
" Hominum in pectoribus augeſcit, tanquam fumus:
" Adeò me nunc iraſci-fecit rex virorum Agamemnon.
" Sed hæc quidem antè-acta-eſſe finamus, dolentes licèt,
" Animo in pectoribus noſtro domito neceſſitate.
" Nunc verò ibo, ut chari capitis perditorem inveniam
" Hectorem: mortem autem ego tunc accipiam, quandocunque demùm
" Jupiter voluerit perficere, atque immortales dii cæteri.
" Neque enim nè vis quidem Herculis effugit mortem,
" Qui tamen chariſſimus erat Jovi Saturnio regi:
" Sed eum fatum domuit & gravis ira Junonis.
" Ita & ego, ſi jam mihi ſimile fatum eſt,

Ibid. — πολύφρονά περ.] *Al.* πολύφρονά τε.

Ver. 109. Ὅς τε πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο.] Καὶ τὸ ὀργίζεσθαι, ἡδύ· ὥσπερ καὶ Ὅμηρος ἐποίησε περὶ τοῦ θυμοῦ, "Ὅς τε πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο." *Ariſtoteles, Rhetoric. lib.* I, *cap.* 11. Καὶ πάσῃ ὀργῇ ἕπεσθαί τινα ἡδονὴν τὴν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ τιμωρήσασθαι. Οὐδεὶς γὰρ τῶν φαινομένων ἀδυνάτων ἐφίεται αὐτῷ. Ὁ δ' ὀργιζόμενος ἐφίεται αὐτῷ δυνατῶν. Διὸ καλῶς εἴρηται περὶ θυμοῦ, "Ὅς τε πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο, Ἀνδρῶν ἐν στήθεσσιν ἀέξεται·" ἀκολουθεῖ γὰρ καὶ ἡδονή τις διά τε τοῦτο, καὶ διότι διατρίβουσιν ἐν τῷ τιμωρεῖσθαι τῇ διανοίᾳ. *Id. Rhetoric. lib.* II. *cap.* 2.

Ver. 110. Ἀνδρῶν ἐν στήθεσσιν.] *Galen. de Hippocr. Dogm. lib.* III. *cap.* 2. legit, Ἀνδρὸς ἐνὶ στήθεσσιν, &c.

Ver. 111. Ὣς ἐμὲ νῦν ἐχόλωσεν.] Ἠρέμα ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀπολογεῖται. Schol. in Cod. *Harleian.*

Ver. 112. — προτετύχθαι.] διωχθέντα προγεγονότα· Schol. *ibid.*

——————— ἀλλὰ ταῦτα μὲν
Μεθῶμεν ———————.
Æſchylus Prometh. Vinct. ver. 261.

Ubi *Scholiaſtes* hunc verſum *Homeri* citat.

Ibid. — ἐάσομεν.] Vide ſuprà ad δ', 42.

Ibid. — ἀχνύμενοι.] Vide ſuprà ad γ', 260.

Ver. 115. — ὁππότε κεν δὴ.] De explementorum iſtorum, κεν δὴ, expectationem *longam* aptiſſimè depingentium, venuſtate; vide ſuprà ad ξ', 504.

Ver. 116. — ἀθάνατοι.] Vide ſuprà ad α', 398.

Ver. 117. Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλῆος φύγε κῆρα, Ὅσπερ φίλτατος ἔσκε Διί.] Vide infra ad φ', 107.

——— quin occidit unà
Sarpedon mea progenies: ——
Æn. X, 470.

Occidit & Pelopis genitor conviva Deorum.
Hor. Carm. lib. I. *Od.* xxviii. *ver.* 7.

Ibid. — βίη Ἡρακλῆος.] Vide ſuprà ad ν', 758.

Ver. 118. — Κρονίωνι.] De hujus vocis proſodiâ, vide ſuprà ad α', 397.

Ver. 119. — μοῖρα δάμασσε.] μοῖρ' ἐδάμασσε· Cod. *Oxon.* à *Barneſio*, item Codd. *Harleian.* & *Italic.* à *Tho. Bentleio* collati.

Ibid. — ἀργαλέος χόλος.] *Difficili bile tumet jecur. Horat. Carm. lib.* I. *Od.* xiii. *ver.* 4.

Ver. 120. — τέτυκται.] Vide ſuprà ad δ', 37.

Κείσομ', ἐπεί κε θάνω· νῦν δὲ κλέος ἐσθλὸν ἀροίμην,
Καί τινα Τρωϊάδων καὶ Δαρδανίδων βαθυκόλπων,
Ἀμφοτέρῃσιν χερσὶ παρειάων ἁπαλάων
Δάκρυ' ὀμορξαμένην, ἁδινὸν στοναχῆσαι ἐφείην·
Γνοῖεν δ', ὡς δὴ δηρὸν ἐγὼ πολέμοιο πέπαυμαι.
Μηδέ μ' ἔρυκε μάχης, φιλέουσά περ· οὐδέ με πείσεις.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
Ναὶ δὴ τοῦτό γε, τέκνον, ἐτήτυμον· οὐ κακόν ἐστι,
Τειρομένοις ἑτάροισιν ἀμυνέμεν αἰπὺν ὄλεθρον·
Ἀλλά τοι ἔντεα καλὰ μετὰ Τρώεσσιν ἔχονται,
Χάλκεα, μαρμαίροντα· τὰ μὲν κορυθαίολος Ἕκτωρ
Αὐτὸς ἔχων ὤμοισιν ἀγάλλεται· οὐδέ ἑ φημὶ
Δηρὸν ἐπαγλαϊεῖσθαι, ἐπεὶ φόνος ἐγγύθεν αὐτῷ.
Ἀλλὰ σὺ μὲν μήπω καταδύσεο μῶλον Ἄρηος,
Πρίν γ' ἐμὲ δεῦρ' ἐλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδηαι.
Ἠῶθεν γὰρ νεῦμαι, ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντι,
Τεύχεα καλὰ φέρουσα παρ' Ἡφαίστοιο ἄνακτος.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, πάλιν τράπεθ' υἷος ἑοῖο·
Καὶ στρεφθεῖσ', ἁλίῃσι κασιγνήτῃσι μετηύδα·

" Jacebo, ubi mortuus fuero: nunc autem gloriam bonam auferam;
" Et aliquam Troadum & Dardanidum profundos-finus-habentium,
" Ambabus manibus genis a teneris
" Lacrymas abstergentem, crebrò suspirare cogam:
" Sentiant autem, quòd jamdiu ego à pugnâ cessavi.
" Neque me prohibe à prælio, diligens licèt; neque enim mihi persuadebis.
Huic autem respondit deindè dea Thetis pedes-argentea:
" Sanè jam hoc, fili, verum; non malum est,
" Laborantibus sociis arcere gravem perniciem:
" Sed tibi arma pulchra inter Trojanos detinentur,
" Ærea, coruscantia: illa quidem pugnam-expeditè-ciens Hector
" Ipse ferens humeris exultat: neque tamen ipsum puto
" Diù exultaturum esse; cædes enim prope eum.
" Sed tu quidem neutiquàm ingredere pugnam Martis,
" Antequàm me huc profectam oculis videris.
" Manè enim revertar, simul ac sol ortus erit,
" Arma pulchra ferens à Vulcano rege.
Sic fata, retrò se vertit à filio suo:
Et conversa, inter marinas sorores dixit:

Ver. 123. Ἀμφοτέρῃσιν χερσί.] Codd. *Italic.* Ἀμφοτέρῃσι χερσί.

Ver. 124. Δάκρυ' ὀμορξαμένην.] Codd. *Italic.* & *Harleian.* Δάκρυ ὀμορξαμένην.

Ver. 125. Γνοῖεν.] Codd. *Italic.* Γνοίη.

Ibid. — πέπαυμαι.] Cod. *Harleian.* πεπαύμην. Quomodo & in uno MS scriptum repperit *Barnesius.*

Ver. 126. — φιλέουσα.] Vide suprà ad έ, 338; ad ά, 280; & infra ad ύ, 304.

Ver. 128. — τοῦτό γε.] Codices ferè universi ταῦτά γε.

Ibid. — οὐ κακόν ἐστι.] Vide suprà ad ν', 344; & ζ, 11.

Ver. 131. — κορυθαίολος.] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 134. — καταδύσεο.] Vide suprà ad ί, 109.

Ver. 138. — πάλιν τράπεθ'.] *Avertit se.* Vide supra ad κ', 594; & ad γ', 142.

Ver. 144.

Ὑμεῖς μὲν νῦν δῦτε θαλάσσης εὐρέα κόλπον,
Ὀψόμεναί τε γέρονθ' ἅλιον καὶ δώματα πατρὸς,
Καί οἱ πάντ' ἀγορεύσατ'· ἐγὼ δ' ἐς μακρὸν Ὄλυμπον
Εἶμι παρ' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην, αἴ κ' ἐθέλῃσιν
Υἱεῖ ἐμῷ δόμεναι κλυτὰ τεύχεα παμφανόωντα.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ὑπὸ κῦμα θαλάσσης αὐτίκ' ἔδυσαν.
Ἡ δ' αὖτ' Οὔλυμπόνδε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα
Ἤϊεν, ὄφρα φίλῳ παιδὶ κλυτὰ τεύχε' ἐνείκοι.
Τὴν μὲν ἄρ' Οὔλυμπόνδε πόδες φέρον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Θεσπεσίῳ ἀλαλητῷ ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Φεύγοντες, νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο.
Οὐδέ κε Πάτροκλόν περ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Ἐκ βελέων ἐρύσαντο νέκυν, θεράποντ' Ἀχιλῆος·
Αὖτις γὰρ δὴ τόν γε κίχον λαός τε καὶ ἵπποι,
Ἕκτωρ τε Πριάμοιο πάϊς, φλογὶ εἴκελος ἀλκήν.
Τρὶς μέν μιν μετόπισθε ποδῶν λάβε φαίδιμος Ἕκτωρ,
Ἑλκέμεναι μεμαὼς, μέγα δὲ Τρώεσσιν ὁμόκλα·
Τρὶς δὲ δύ' Αἴαντες, θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκὴν,
Νεκροῦ ἀπεστυφέλιξαν· ὁ δ' ἔμπεδον ἀλκὶ πεποιθὼς,

" Vos quidem nunc subite maris latum sinum,
" Visuræque senem marinum & ædes patris,
" Et ei omnia dicite: ego verò ad excelsum Olympum
" Vado ad Vulcanum arte-fabrili-clarum, si velit
" Filio meo dare inclyta arma collucentia.
Sic dixit: Illæ autem undam maris statim subierunt.
Ad Olympum verò dea Thetis pedes-argentea
Abiit, ut dilecto filio inclyta arma afferret.
Illam quidem ad Olympum pedes ferebant: at Achivi
Immenso cum fremitu acti vi Hectoris homicidæ
Fugientes, ad navésque & Hellespontum venerant.
Nec tamen Patroclum benè-ocreati Achivi
Extra tela extraxerant mortuum, famulum Achillis:
Rursùs enim jam illum affecuti fuerant peditésque & currus,
Hectorque, Priami filius, flammæque similis vi:
Ter quidem illum retrò pedibus prehendit illustris Hector,
Abstrahere cupiens, magnâque-voce Trojanos inclamabat:
Ter autem duo Ajaces, impetuosum induti fortitudinem,
A mortuo vi-repulerunt: ille verò constantèr robore fretus,

Ver. 144. — τεύχεα παμφανόωντα.]
——— fulgentiaque arma.
Æn. VI, 490. XI, 6.

Ver. 147. — ἐνείκοι.] *Al.* ἐνείκαι. *Al.* ἐνείκῃ.

Ver. 148. — ἄρ'.] *Ut jam dictum est* — *ver.* 146.

Ver. 149. — ἀνδροφόνοιο.] Vide suprà ad π', 77.

Ver. 154. — εἴκελος.] Ita ex uno MS edidit *Barnesius*. Rectè, ut opinor; vide suprà ad ε', 88; & ad ν', 53. *Al.* ἴκελος.

Ver. 157. Τρὶς δὲ δύ' Αἴαντες.] Cod. *Harleian.* Τρὶς δὲ δὴ Αἴαντες.

Ibid. — θοῦριν ἐπιειμένοι.] Quâ ratione θοῦριν, hîc ultimam producat; item ἐπ', *ver.* 159; & νέκυς, *ver.* 180; vide suprà ad α', 51.

Ver. 158. — ἀλκὶ.] Vide suprà ad ι', 299.

Ver. 160.

Ἄλλοτ' ἐπαΐξασκε κατὰ μόθον, ἄλλοτε δ' αὖτε
Στάσκε μέγα ἰάχων· ὀπίσω δ' οὐ χάζετο πάμπαν.
Ὡς δ' ἀπὸ σώματος οὔτι λέοντ' αἴθωνα δύνανται
Ποιμένες ἄγραυλοι μέγα πεινάοντα δίεσθαι·
Ὥς ῥα τὸν οὐκ ἐδύναντο δύω Αἴαντε κορυστὰ
Ἕκτορα Πριαμίδην ἀπὸ νεκροῦ δειδίξασθαι.
Καί νύ κεν εἴρυσσέν τε, καὶ ἄσπετον ἤρατο κῦδος,
Εἰ μὴ Πηλείωνι ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
Ἄγγελος ἦλθε θέουσ' ἀπ' Ὀλύμπου θωρήσσεσθαι,
Κρύβδα Διός, ἄλλων τε θεῶν· πρὸ γὰρ ἧκέ μιν Ἥρη·
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὄρσεο, Πηλείδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν·
Πατρόκλῳ ἐπάμυνον, οὗ εἵνεκα φύλοπις αἰνὴ
Ἕστηκε πρὸ νεῶν· οἱ δ' ἀλλήλους ὀλέκουσιν,
Οἱ μὲν, ἀμυνόμενοι νέκυος πέρι τεθνειῶτος,
Οἱ δὲ, ἐρύσσασθαι ποτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν
Τρῶες ἐπιθύουσι· μάλιστα δὲ φαίδιμος Ἕκτωρ
Ἑλκέμεναι μέμονεν· κεφαλὴν δέ ἑ θυμὸς ἀνώγει

Interdùm impetum-faciebat per tumultum, interdùm verò
Consistebat altâ-voce clamitans; retrò autem non cedebat omninò.
Ut verò à corpore haudquaquam leonem fervidum possunt
Pastores in agro-pernoctantes valdè esurientem summovere;
Sic utique non poterant duo Ajaces armis acres
Hectorem Priamidem à-mortuo absterrere.
Et jam prorsùs abstraxissétque, & immensam retulisset gloriam,
Nisi Pelidæ pedibus-ventosa velox Iris
Nuncia venisset currens ab Olympo ut-prodiret-in-pugnam,
Clam Jove, aliisque diis; miserat enim eam Juno:
Propè autem stans verbis alatis allocuta est:
“ Surge, Pelide, omnium terribilissime virorum:
“ Patroclo auxiliare, cujus gratiâ certamen grave
“ Stat ante naves: Illi verò se-invicem perdunt,
“ Hi quidem, pugnantes cadavere pro mortuo,
“ Ut autem trahant ad Ilium ventosam
“ Trojani rectà-irruunt: maximè verò illustris Hector,
“ Abstrahere cupit; caput autem ipsum animus jubet

Ver. 160. Στάσκε μέγα ἰάχων.] Vide suprà ad γ', 456.

Ver. 162. — δίεσθαι.] δίω, δίεμαι, ἀπὸ τοῦ δίημι· — ὥσπερ τὸ τίθεσθαι ἀπὸ τοῦ τίθημι. Schol. in Cod. *Harleiano*.

Ver. 164. — Πριαμίδην.] Vide suprà ad ἀ, 398.

Ver. 166. Πηλείωνι ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις Ἄγγελος ἦλθε θέουσ' ἀπ' Ὀλύμπου — πρὸ γὰρ ἧκέ μιν Ἥρη.]

Irim de cœlo misit Saturnia Juno
Iliacam ad classem ——
Illa viam celerans ——
Nulli visa cito decurrit tramite virgo.
Æn. V, 606, 609.

Ver. 172. Ἕστηκε.] Vide suprà ad δ', 434.

Ver. 173. — ἀμυνόμενοι.] Cod. *Vaticanus* à *Tho. Bentleio* collatus, ἀμυνόμεναι.

Ibid. — νέκυος πέρι τεθνειῶτος.] Vide suprà ad π', 526.

Ibid. — τεθνειῶτος.] Vide suprà ad ν', 46.

Ver. 174. — ἐρύσσασθαι.] Ita ex uno MS edidit *Barnesius*. *Vulgg.* ἐρύσασθαι. Minùs rectè; secundam enim corripit. Vide suprà ad ϖ', 781.

Ver. 176. — κεφαλὴν δέ ἑ θυμὸς ἀνώγει.] Cod. *Harleian.* κεφαλὴν δέ γε θυμὸς ἀνώγει.

Πῆξαι ἀνὰ σκολόπεσσι, ταμόνθ' ἁπαλῆς ἀπὸ δειρῆς.
Ἀλλ' ἄνα, μηδ' ἔτι κεῖσο· σέβας δέ σε θυμὸν ἱκέσθω,
Πάτροκλον Τρωῇσι κυσὶν μέλπηθρα γενέσθαι·
Σοὶ λώβη, αἴκεν τι νέκυς ᾐσχυμμένος ἔλθῃ.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἶρι θεά, τίς γάρ σε θεῶν ἐμοὶ ἄγγελον ἧκε;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
Ἥρη με προέηκε, Διὸς κυδρὴ παράκοιτις·
Οὐδ' οἶδε Κρονίδης ὑψίζυγος, οὐδέ τις ἄλλος
Ἀθανάτων, οἳ Ὄλυμπον ἀγάννιφον ἀμφινέμονται.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Πῶς τ' ἄρ' ἴω μετὰ μῶλον; ἔχουσι δὲ τεύχε' ἐκεῖνοι·
Μήτηρ δ' οὐ με φίλη πρίν γ' εἴα θωρήσσεσθαι,
Πρίν γ' αὐτὴν ἐλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι·
Στεῦτο γὰρ Ἡφαίστοιο πάρ' οἰσέμεν ἔντεα καλά.
Ἄλλου δ' οὐ θὴν οἶδα, τεῦ ἂν κλυτὰ τεύχεα δύω,

" Infigere palo, abscissum tenerâ à cervice.
" Sed surge, nec ampliùs jaceto; pudórque tum animum tangat,
" Patroclum Trojanis canibus ludibrium fieri:
" Tibi contumelia, si quid cadaver indignè-acceptum venerit.
Huic autem respondit deindè pedibus-celer nobilis Achilles:
" Iri dea, quisnam te deorum mihi nunciam misit?
Illum verò vicissim allocuta est pedibus-ventosa velox Iris:
" Juno me misit, Jovis gloriosa conjux:
" Neque scit Saturnius in-alto-sedens, neque quis alius
" Immortalium, qui Olympum valdè-nivosum habitant.
Hanc autem respondens allocutus est pedibus celer Achilles:
" Et quomodo ire possum ad pugnam? Habent enim arma isti:
" Mater autem me chara priùs vetuit armari,
" Quàm ipsam reversam oculis viderem:
" Pollicita enim est à Vulcano allaturam *se* arma pulchra.
" Alterius autem non ullius scio, cujus inclyta arma induere possim,

Ver. 178. — μηδ' ἔτι.] Cod. *Harleian.* μηκέτι.

Ver. 180. — ᾐσχυμμένος.] Codd. à *Tho. Bentleio* collati, ᾐχυμμένος.

Ibid. — ἔλθῃ.] *Al.* ἔλθοι.

Ver. 181—187. — ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς —— πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.] Vide suprà ad *α*, 58.

Ver. 182. Ἶρι θεά, τίς γάρ σε θεῶν ἐμοὶ ἄγγελον ἧκε;] *Al.* τίς τ' ἄρ σε θεῶν.

Iri, decus cœli, quis te mihi nubibus actam
Detulit in terras? —— *Æn.* IX, 18.

Ibid. — τίς γάρ σε.] Vide suprà ad *ο*, 201.

Ver. 184. Ἥρη με προέηκε.]

Hæc adeo tibi ——
Ipsa palam fari omnipotens Saturnia jussit. *Æn.* VII, 427.

Ver. 185. — ὑψίζυγος.]

—— ἐπὶ ζυγοῖς
Καθέζετ' ἀρχῆς ——
Euripid. Phœniss. ver. [illegible]

Ver. 186. Ἀθανάτων.] Vide suprà ad *α*, 398.

Ver. 188. Πῶς τ' ἄρ'.] *Et quomodo igitur* ——.

Ver. 189. Μήτηρ δ' οὐ με φίλη πρίν γ' εἴα θωρήσσεσθαι, Πρίν γ' αὐτὴν ἐλθοῦσαν.]

Hoc signum cecinit missuram Diva creatrix,
Si bellum ingrueret; Vulcaniaque arma per auras
Laturam auxilio —. *Æn.* VIII, 5[illegible]

Ibid. — πρίν γ' εἴα —— Πρίν γ' αὐτ[illegible]
Vide suprà ad *ι*, 287.

Ver. 192. Ἄλλου δ' οὐ θὴν οἶδα.] Ita [illegible] uno MS edidit *Barnesius.* *Al.* Ἄλλου δ' οὐ [illegible] οἶδα.

Ver. 1[illegible]

Εἰ μὴ Αἴαντός γε σάκος Τελαμωνιάδαο.
Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὅγ' ἔλπομ', ἐνὶ πρώτοισιν ὁμιλεῖ,
Ἔγχεϊ δηϊόων περὶ Πατρόκλοιο θανόντος.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν, ὅτι κλυτὰ τεύχε' ἔχονται·
Ἀλλ' αὔτως ἐπὶ τάφρον ἰὼν, Τρώεσσι φάνηθι,
Αἴκε σ' ὑποδδείσαντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
Τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
Ἡ μὲν ἄρ' ὡς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις.
Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς ὦρτο Διὶ φίλος· ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
Ὤμοις ἰφθίμοισι βάλ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν·
Ἀμφὶ δέ οἱ κεφαλῇ νέφος ἔστεφε δῖα θεάων
Χρύσεον, ἐκ δ' αὐτοῦ δαῖε φλόγα παμφανόωσαν.
Ὡς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν ἐξ ἄστεος αἰθέρ' ἵκηται
Τηλόθεν ἐκ νήσου, τὴν δήϊοι ἀμφιμάχονται,
Οἵτε πανημέριοι στυγερῷ κρίνονται ἄρηϊ

" Nisi Ajacis utique scutum Telamonii:
" Sed & ipse hic, spero, inter primos versatur,
" Hastâ cædem-edens Patrocli gratiâ mortui.
Illum verò vicissim allocuta-est pedibus-ventosa velox Iris:
" Benè quidem & nos scimus, quòd inclyta arma detinentur:
" Sed sic ad fossam profectus, Trojanis da-te-in-conspectum,
" Si fortè te veriti abstinuerint pugnâ
" Trojani, respiraverintque Mavortii filii Achivorum
" Afflicti *jam*: Exigua autem & respiratio à prælio.
Illa quidem sic locuta abiit pedibus velox Iris.
At Achilles surrexit Jovi charus: Minerva verò
Humeris validis circumposuit ægida fimbriatam:
Caput autem ei nube cinctum-ornavit augustissima dearum
Aureâ, éque ipsâ accendit flammam collucentem.
Ut verò cùm fumus ascendens ex urbe ad ætherem assurgit
Longè ex insulâ, quam hostes oppugnant,
Qui, toto die, horrendo decernunt Marte

Ver. 194. — ἐνὶ πρώτοισιν ὁμιλεῖ.] *Al.* ἐνὶ Τρώεσσιν ὁμιλεῖ.

Ver. 197. — ὅτι.] *Al.* ὅ τοι.

Ver. 201. — ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.] Vide suprà ad π', 43.

Ibid. — ἀνάπνευσις.] Cod. *Harleian.* ἀνάπαυσις. Cæterùm totus hic versus deest in Codice *Vaticano.*

Ver. 203. — Διὶ φίλος.] Quâ ratione, Διὶ, hic ultimam producat; item ἄϊον, *ver.* 222; & τρόπεον, *ver.* 224; & πόλεμον, *ver.* 238; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 204. — θυσσανόεσσαν.] Ita edidit *Barnesius.* Rectè, ut opinor: Vide suprà ad ζ, 593.

Ver. 205. ἀμφὶ δέ οἱ κεφαλῇ νέφος ἔστεφε δῖα θεάων Χρύσεον, ἐκ δ' αὐτοῦ δαῖε φλόγα παμφανόωσαν.]

——— galea alta chimæram
Sustinet, Ætnæos efflantem faucibus ignes. *Æn.* VII, 785.
Ardet apex capiti, cristisque à vertice flamma
Funditur, ———. *Æn.* X, 270.

Cæterùm de totius hujus loci venustate, quo *Achillis* ad pugnam redituri *FAMA* atque *EXPECTATIO* summo cum verborum splendore & magnificentiâ depingitur; vide suprà ad ί, 4.

Ver. 209. — κρίνονται.] De syllabâ κρι productâ, vide suprà ad ά, 309, & 314.

Ἄστεος ἐκ σφετέρου· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
Πυρσοί τε φλεγέθουσιν ἐπήτριμοι, ὑψόσε δ' αὐγὴ
Γίγνεται ἀΐσσουσα, περικτιόνεσσιν ἰδέσθαι,
Αἴκεν πως σὺν νηυσὶν ἄρεως ἀλκτῆρες ἵκωνται·
Ὡς ἀπ' Ἀχιλλῆος κεφαλῆς σέλας αἰθέρ' ἵκανε.
Στῆ δ' ἐπὶ τάφρον ἰὼν ἀπὸ τείχεος· οὐδ' ἐς Ἀχαιοὺς
Μίσγετο· μητρὸς γὰρ πυκινὴν ὠπίζετ' ἐφετμήν.
Ἔνθα στὰς ἤυσ'· ἀπάτερθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
Φθέγξατ'· ἀτὰρ Τρώεσσιν ἐν ἄσπετον ὦρσε κυδοιμόν.
Ὡς δ' ὅτ' ἀριζήλη φωνὴ, ὅτε τ' ἴαχε σάλπιγξ
Ἄστυ περιπλομένων δηΐων ὑπὸ θυμοραϊστέων·
Ὡς τότ' ἀριζήλη φωνὴ γένετ' Αἰακίδαο.
Οἱ δ' ὡς οὖν ἄϊον ὄπα χάλκεον Αἰακίδαο,
Πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἀτὰρ καλλίτριχες ἵπποι
Ἂψ ὄχεα τρόπεον· ὄσσοντο γὰρ ἄλγεα θυμῷ.
Ἡνίοχοι δ' ἔκπληγεν, ἐπεὶ ἴδον ἀκάματον πῦρ

Urbe *procurrentes* ex suâ; ut verò sol occiderit,
Continuò & faces-in-speculis ardent densæ, inque altum splendor
Emicat, finitimi ut-videant;
Si fortè cum navibus Martis propulsatores venire velint:
Sic ab Achillis capite splendor ad æthera pertingebat.
Stetit autem ad fossam profectus extra murum, nec tamen Achivis
Miscebatur: matris enim prudens revertebatur præceptum.
Ibi stans clamavit; seorsùm autem Pallas Minerva
Vociferata est; & inter Trojanos immensum excitavit tumultum.
Ut verò cum admodùm-luculenta vox *fit*, quando clangit tuba
Urbem cingentes hostes propter exitiales;
Si tunc admodùm-luculenta vox erat Æacidæ.
Illi verò ut audiverunt vocem æream Æacidæ,
Omnibus commotus-est animus: pulchri autem jubis equi
Retrò currus vertebant: præsagiebant enim clades animo.
Aurigæ autem perculsi sunt, ubi viderunt indefessum ignem

Τιτῆνεσσι δὲ τιμήεν κρίναντο βίηφι.
Hesiod. Theogon. ver. 822.

Ver. 212. Γίγνεται.] *Al.* Γίνεται. Quod perindè est. Nam γίνομαι primam producit.

Ver. 213. — σὺν νηυσὶν ἄρεως ἀλκτῆρες ἵκωνται.] Ita legit *H. Stephanus*; atque ita ex MSS edidit *Barnesius*. Quæ si vera sit lectio, pronuntiandum erit ἄρεως. *Al.* ἄρεος, & ἄρευς. Vide suprà ad ξ', 485.

Ver. 217. — ἀπάτερθε.] Vide suprà ad ά, 349.

Ver. 218. — Τρώεσσιν ἐν ἄσπετον.] Cod. *Harleian.* Τρώεσσιν ἂν ἄσπετον.

Ver. 220. — περιπλομένων.] Cod. *Harleian.* περὶ πλομένων.

Ibid. — θυμοραϊστέων.] Pronuntiabatur θυμοραϊστῶν. Vide suprà ad ν', 544.

Ver. 222. — ἄϊον.] Vide suprà ad ϐ, 253.

Ibid. — ὄπα χάλκεον.]
Ferrea vox ——— *Æn.* VI, 626.

Ver. 224. Ἂψ ὄχεα τρόπεον.] *Al.* Ἂψ ὄχεα τράπεον. Quæ si vera sit lectio, pronuntiandum erit τρόπεον; ut rectè hîc annotavit *Barnesius*.

Ver. 225. Ἡνίοχοι δ' ἔκπληγεν, ἐπεὶ ἴδον ἀκάματον πῦρ.] Μυρία ἐστὶν εὑρεῖν παρ' αὐτῷ [Ὁμήρῳ] ——— εἰργασμένα εἰς βραχύτητα, καὶ τάχος καὶ σπουδὴν, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια γένη· ὡς ἔχει ταυτί. ——— "Ἡνίοχοι δ' ἔκπληγεν, ἐπεὶ ἴδον ἀκάματον πῦρ." ——— ἐφ' ὧν [δηλοῦται] ——— ἡ τῆς διανοίας ἔκπληξις, καὶ τὸ τοῦ δείματος ἀπροσδόκητον· ποιεῖ δὲ [τοῦτο] ἡ τῶν συλλαβῶν τε καὶ γραμμάτων ἐλάττωσις. *Dionys. Halicarn.* περὶ συνθέσεως. § 15.

Ibid. — ἔκπληγεν.] Vide suprà ad γ', 31.

Ibid. — ἀκάματον.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 227.

Δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς μεγαθύμου Πηλείωνος
Δαιόμενον· τὸ δ' ἔδαιε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τρὶς μὲν ὑπὲρ τάφρου μεγάλ' ἴαχε δῖος Ἀχιλλεύς·
Τρὶς δ' ἐκυκήθησαν Τρῶες κλειτοί τ' ἐπίκουροι.
Ἔνθα δὲ καὶ τότ' ὄλοντο δυώδεκα φῶτες ἄριστοι
Ἀμφὶ σφοῖς ὀχέεσσι καὶ ἔγχεσιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Ἀσπασίως Πάτροκλον ὑπ' ἐκ βελέων ἐρύσαντες,
Κάτθεσαν ἐν λεχέεσσι· φίλοι δ' ἀμφέσαν ἑταῖροι
Μυρόμενοι· μετὰ δέ σφι ποδώκης εἵπετ' Ἀχιλλεύς,
Δάκρυα θερμὰ χέων, ἐπεὶ εἴσιδε πιστὸν ἑταῖρον
Κείμενον ἐν φερέτρῳ, δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
Τόν ῥ' ἤτοι μὲν ἔπεμπε σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
Ἐς πόλεμον, οὐδ' αὖτις ἐδέξατο νοστήσαντα.
Ἠέλιον δ' ἀκάμαντα βοῶπις πότνια Ἥρη
Πέμψεν ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοὰς ἀέκοντα νέεσθαι·
Ἠέλιος μὲν ἔδυ, παύσαντο δὲ δῖοι Ἀχαιοὶ
Φυλόπιδος κρατερῆς καὶ ὁμοιΐου πολέμοιο.

Horrendum super caput magnanimi Pelidæ
Ardentem: illum nempè accendebat dea oculis-cæsia Minerva.
Ter quidem super fossam magnâ-voce clamavit nobilis Achilles:
Ter verò turbati sunt Trojani inclytique socii.
Ibidem autem etiam tunc periêrunt duodecim viri fortissimi
Impediti & confixi suis curribus & hastis: At Achivi
Alacritèr Patroclum extra tela extractum,
Deposuerunt in lectis: chari autem circumstabant socii
Lugentes; atque eos pedibus-velox sequebatur Achilles,
Lacrymas calidas fundens, postquam aspexit fidum socium
Jacentem in feretro, laceratum acuto ære:
Quem quidem miserat cum equis & curribus
In prælium, neque rursùs recepit reversum.
Solem autem indefessum oculis-bubulis decora veneranda Juno
Misit ad Oceani fluenta invitum redire:
Sol quidem occidit, finémque fecerunt nobiles Achivi
Certaminis asperi & omnibus-æquè-gravis pugnæ.

Ver. 227. — γλαυκῶπις Ἀθήνη.] Vide suprà ad ά, 206.

Ver. 229. — κλειτοί τ' ἐπίκουροι.] *Al.* κλυτοί τ' ἐπίκουροι.

Ver. 232. Ἀσπασίως.] Similitérque infrà *ver.* 270; Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 233. — ἀμφέσταν ἑταῖροι.] Vide suprà ad ά, 535.

Ver. 235. Δάκρυα θερμὰ χέων, ἐπεὶ εἴσιδε πιστὸν ἑταῖρον Κείμενον ἐν φερέτρῳ.]

——— feretro Pallante reposto
Procumbit super, atque hæret lachrymansque gemensque. *Æn.* XI, 149.

Ver. 236. — φερέτρῳ.] *Al.* φέρτρῳ.

Ver. 237. Τόν ῥ'.] *Quem scilicèt* ———. *Quem, ut suprà dictum est* ———. π', 125.

Ver. 238. Ἐς πόλεμον, οὐδ'.] Malè hìc *Barnesius*; "At" (inquit) "legi etiam "potest, Ἐς πόλεμόνδ', ut τὸ, ἦ, παρέλκῃ "vel, τὸ, Ἐις." Quod Poëtâ omninò esset indignum. Vide suprà ad ν', 83; & ad ό, 540.

Ver. 239. βοῶπις πότνια Ἥρη.] Vide suprà ad ά, 551.

Ver. 240. Πέμψεν.] Cod. *Harleian.* Πέμπεν.

Ver. 241. — παύσαντο.] Vide suprà ad γ', 141.

Ver. 242. — ὁμοιΐου.] Ἰστέον ὅτι ὁ Ποιητὴς πανταχοῦ τὸ Ὁμοίιον ἐπὶ τοῦ φαύλου λαμβάνει· οἷον, ——· γῆρας ὁμοίϊον, —— θάνατον ὁμοίϊον, &c. *Schol.* ad δ', 315.

Ver. 282.

Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν, ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης
Χωρήσαντες, ἔλυσαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους.
Ἐς δ' ἀγορὴν ἀγέροντο, πάρος δόρποιο μέδεσθαι·
Ὀρθῶν δ' ἑσταότων ἀγορὴ γένετ', οὐδέ τις ἔτλη
Ἕζεσθαι· πάντας γὰρ ἔχε τρόμος, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
Ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς.
Τοῖσι δὲ Πουλυδάμας πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν
Πανθοΐδης· ὁ γὰρ οἶος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
Ἕκτορι δ' ἦεν ἑταῖρος, ἰῇ δ' ἐν νυκτὶ γένοντο·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἂρ μύθοισιν, ὁ δ' ἔγχεϊ πολλὸν ἐνίκα·
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἀμφὶ μάλα φράζεσθε, φίλοι· κέλομαι γὰρ ἔγωγε
Ἄστυδε νῦν ἰέναι, μὴ μίμνειν ἠῶ δῖαν
Ἐν πεδίῳ παρὰ νηυσίν· ἑκὰς δ' ἀπὸ τείχεός εἰμεν.
Ὄφρα μὲν οὗτος ἀνὴρ Ἀγαμέμνονι μήνιε δίῳ,
Τόφρα δὲ ῥηΐτεροι πολεμίζειν ἦσαν Ἀχαιοί.
Χαίρεσκον γὰρ ἔγωγε θοῇς ἐπὶ νηυσὶν ἰαύων,
Ἐλπόμενος νῆας γ' αἱρησέμεν ἀμφιελίσσας·

Trojani verò ex-alterâ-parte, ex aspero prælio
Ut excesserant, solveruntque à curribus veloces equos.
Ad concionem autem congregabantur, antequàm cœnam curarent;
Erectis autem stantibus concio habita est, neque quis sustinuit
Sedere: omnes enim tenebat tremor, eò quòd Achilles
In-conspectum-se-dederat; diù enim pugnâ abstinuerat tristi.
Illis autem Polydamas prudens cœpit concionari
Panthœdes; hic enim solus videbat futura & præterita:
Hectori autem erat sodalis, eâdemque nocte nati erant;
Sed hic quidem verbis, ille verò hastâ multùm superabat:
Qui inter eos sapiens concionatus est & dixit:
" In-utramque-partem diligentèr deliberate, amici: hortor enim ego
" In-urbem nunc ire, neque expectare auroram pulchram
" In campo prope naves: procul enim à muro sumus.
" Quamdiù quidem hic vir Agamemnoni irascebatur nobili,
" Tamdiù minùs-graves in-pugnâ erant Achivi,
" Gaudebam enim ego veloces juxta naves pernoctans
" Sperans nos naves utique capturos utrinque-remis-actas:

Ver. 248. — ἐπέπαυτ'.] *Al.* ἀπέπαυτ'.

Ver. 249—258. Τοῖσι δὲ ——— Τόφρα δὲ.] Vide suprà ad Θ', 160; & ad ά, 57.

Ver. 250. — ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω.

——— novit namque omnia vates,
Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur.
Virgil. Georgic. IV, 392.

Ver. 251. Ἕκτορι δ' ἦν ἑταῖρος, ἰῇ δ' ἐν νυκτὶ γένοντο.

——— Paridisque Mimanta
Æqualem comitemque; unâ quam nocte Theano
In lucem genitori Amyco dedit; & face prægnans
Cisseïs regina Parin creat ———.
Æn. X, 702.

Vide suprà ad ξ', 299; & ad π', 718.

Ver. 255. — μὴ μίμνειν ἠῶ δῖαν.] Longinquam auroræ expectationem optimè depingit *Spondæus* ipse in quinto pede. Vide suprà ad Θ', 561.

Ver. 257. — μήνιε.] Pronuntiabatur, ut opinor, μήνιι. Nam μηνίω secundam producit. Vide suprà ad ί, 488; & ad β', 772.

Ver. 261.

Νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα ποδώκεα Πηλεΐωνα·
Οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὐκ ἐθελήσει
Μίμνειν ἐν πεδίῳ, ὅθι περ Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ
Ἐν μέσῳ ἀμφότεροι μένος Ἄρηος δατέονται,
Ἀλλὰ περὶ πτόλιός τε μαχήσεται, ἠδὲ γυναικῶν.
Ἀλλ' ἴομεν προτὶ ἄστυ, πίθεσθέ μοι, ὧδε γὰρ ἔσται·
Νῦν μὲν νὺξ ἀπέπαυσε ποδώκεα Πηλεΐωνα
Ἀμβροσίη· εἰ δ' ἄμμε κιχήσεται ἐνθάδ' ἐόντας
Αὔριον ὁρμηθεὶς σὺν τεύχεσιν, εὖ νύ τις αὐτὸν
Γνώσεται· ἀσπασίως γὰρ ἀφίξεται Ἴλιον ἱρὴν,
Ὅς κε φύγῃ· πολλοὺς δὲ κύνες καὶ γῦπες ἔδονται
Τρώων· αἲ γὰρ δή μοι ἀπ' οὔατος ὧδε γένοιτο.
Εἰ δ' ἂν ἐμοῖς ἐπέεσσι πιθώμεθα, κηδόμενοί περ,
Νύκτα μὲν εἰν ἀγορῇ σθένος ἕξομεν, ἄστυ δὲ πύργοι,
Ὑψηλαί τε πύλαι, σανίδες τ' ἐπὶ τῇς ἀραρυῖαι
Μακραὶ, ἐΰξεστοι, ἐζευγμέναι εἰρύσσονται.
Πρωῒ δ' ὑπ' ἠοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
Στησόμεθ' ἀμπύργους· τῷ δ' ἄλγιον, αἴκ' ἐθέλῃσιν,

" Nunc verò graviter timeo velocem Pelidem:
" Qualis illius animus violentus, non volet
" Manere in campo, in-quo Trojani & Achivi
" In medio utrique vim Martis communem-experiuntur;
" Sed de urbéque pugnabit, atque uxoribus,
" Itaque eamus ad urbem, obſequimini mihi, ſic enim erit:
" Nunc quidem nox abſtinere-fecit velocem Pelidem
" Dulcis: ſi autem nos offenderit hîc manentes
" Cràs progreſſus cum armis, probè tunc aliquis illum
" Agnoſcet; libentèr enim pervenerit ad Ilium ſacram,
" Quicunque effugerit: multòs verò canes & vultures comedent
" Trojanorum: Utinam ſanè mihi omninò inauditum tale quid fuerit.
" Si verò meis verbis obſecuti fuerimus, triſtes licèt,
" Per-noctem quidem in concione nos-muniemus, urbem autem turres
" Excelſæque portæ, tabulæque ad has aptatæ
" Longæ, benè-politæ, coagmentatæ tutabuntur.
" Manè autem ſub aurorâ armis inſtructi
" Stabimus ſuper turribus: huic autem gravius *fuerit*, ſi voluerit,

Ver. 261. — δείδοικα.] *Timeo*; non *Timui*. Vide ſuprà ad ά, 37; & ad θ', 322.

Ver. 264. — μένος Ἄρηος.] Cod. *Harleian.* μένος ἄρεος. Undè fortaſsè legendum ἀμφότεροί γε μένος Ἄρεος.

Ver. 268. — ἄμμε.] Vide ſuprà ad ά, 59.

Ver. 271. — φύγῃ.] *Al.* φύγοι.

Ibid. — πολλοὺς δὲ κύνες καὶ γῦπες ἔδονται.] Vide ſuprà ad ρ', 241.

Ver. 272. — ἀπ' οὔατος.] *Al.* ἀπούατον.

Ibid. — γένοιτο.] *Al.* γένοιντο.

Ver. 273. — πιθώμεθα.] Cod. *Harleian.* πιθοίμεθα.

Ver. 276. — εἰρύσσονται.] Cod. *Harleian.* εἰρύαονται.

Ver. 277. — Σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες Στησόμεθ' ἀμπύργους.] Refertur iſtud Σὺν τεύχεσι non ad θωρηχθέντες, ſed ad Στησόμεθ' ἀμπύργους. Vide ſuprà ad θ', 530.

Ver. 278. — ἀμπύργους.] Ita edidit *Barneſius*, quocum facit & Codex *Harleianus*. Sic, ἀμβωμοῖσι, ſuprà θ', 441; ἀμφόνον, κ', 298; ἀμπόνοι, ε', 82; &c. Vulgati hîc legunt, ἂν πύργους.

Ἐλθὼν ἐκ νηῶν περὶ τείχεος ἄμμι μάχεσθαι.
Ἂψ πάλιν εἶσ' ἐπὶ νῆας, ἐπεί κ' ἐριαύχενας ἵππους
Παντοίου δρόμου ἄσῃ ὑπὸ πτόλιν ἠλασκάζων.
Εἴσω δ' οὔ μιν θυμὸς ἐφορμηθῆναι ἐάσει,
Οὐδέ ποτ' ἐκπέρσει· πρίν μιν κύνες ἀργοὶ ἔδονται.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Πουλυδάμα, σὺ μὲν οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις,
Ὃς κέλεαι κατὰ ἄστυ ἀλήμεναι αὖτις ἰόντας.
Ἦ οὔπω κεκόρησθε ἐελμένοι ἔνδοθι πύργων;
Πρὶν μὲν γὰρ Πριάμοιο πόλιν μέροπες ἄνθρωποι
Πάντες μυθέσκοντο πολύχρυσον, πολύχαλκον·
Νῦν δὲ δὴ ἐξαπόλωλε δόμων κειμήλια καλά·
Πολλὰ δὲ δὴ Φρυγίην καὶ Μῃονίην ἐρατεινὴν
Κτήματα περνάμεν' ἵκει, ἐπεὶ μέγας ὠδύσατο Ζεύς.
Νῦν δ' ὅτε πέρ μοι ἔδωκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω
Κῦδος ἀρέσθ' ἐπὶ νηυσί, θαλάσσῃ τ' ἔλσαι Ἀχαιούς,
Νήπιε, μηκέτι ταῦτα νοήματα φαῖν' ἐνὶ δήμῳ·
Οὐ γάρ τις Τρώων ἐπιπείσεται· οὐ γὰρ ἐάσω.

" Profectus à navibus, circa murum nobiscum pugnare.
" Retrò iterùm ibit ad naves, postquàm arduos cervicibus equos
" Vario cursu satiârit sub urbem vagans.
" Intùs verò nec ipsum sua magnanimitas irruere sinet,
" Nec unquam vastabit: priùs ipsum canes veloces edent.
Illum verò torvè intuitus allocutus-est pugnam-expeditè-ciens Hector:
" Polydama, tu quidem non ampliùs mihi grata hæc dicis,
" Qui hortaris in urbem *nos* cogi reversos.
" An nondum satiati-estis clausi-manendo intra turres?
" Anteà enim Priami urbem articulatè-loquentes homines
" Omnes prædicabant divitem-auri, divitem-æris;
" Nunc verò jam perierunt ex ædibus pretiosæ-res-reconditæ pulchræ:
" Multæ autem jam in Phrygiam & Mæoniam amabilem
" Opes venum-avectæ abiêre, postquàm magnus iratus fuit Jupiter.
" Nunc verò cùm mihi dedit Saturni filius versuti
" Gloriam retulisse apud naves, marique conclusisse Achivos,
" Stulte, nè jam hæc consilia ostende inter cives:
" Non enim quis Trojanorum obtemperabit: neque enim sinam.

Ver. 282—286. — ἐάσει ——— ἐάσω.] Vide suprà ad δ', 42. Malè *Barnesius* ——— ἐάσσει ——— ἐάσσω.

Ver. 284. — κορυθαίολος.] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 285. — οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα.] Indicat vocula ista, ἔτι, gratum fuisse Hectori, quod anteà date solebat consilium Polydamas, suprà μ', 60, 80; ν', 725, 748.

Ver. 287. Ἦ οὔπω κεκόρησθε ἐελμένοι ἔνδοθι πύργων;]

Non pudet obsidione iterum valloque teneri
——— & morti prætendere muros?
Æn. IX, 598.

Ibid. — ἐελμένοι.] *Al.* ἐεργμένοι.

Ver. 288. — μέροπες ἄνθρωποι.] Vide suprà ad α', 51.

Ver. 290. — ἐξαπόλωλε.] Si ἐξαπολώλει dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad κ', 186, 187; & ad α', 37.

Ver. 292. — ἵκει.] *Al.* ἧκει.

Ver. 293. — ἀγκυλομήτεω.] Pronuntiabatur ἀγκυλομήτω. Vide supra ad α', 1.

Ver. 294. — θαλάσσῃ τ' ἔλσαι Ἀχαιούς.] *Al.* θαλάσσῃ τ' ὀλλέσ' Ἀχαιούς.

Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
Νῦν μὲν δόρπον ἕλεσθε, κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσι,
Καὶ φυλακῆς μνήσασθε, καὶ ἐγρήγορθε ἕκαστος·
Τρώων δ' ὅς κτεάτεσσιν ὑπερφιάλως ἀνιάζει,
Συλλέξας, λαοῖσι δότω καταδημοβορῆσαι,
Τῶν τινα βέλτερόν ἐστιν ἐπαυρέμεν, ἤπερ Ἀχαιούς.
Πρωῒ δ' ὑπ' ἠοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα,
Εἰ δ' ἐτεὸν παρὰ ναῦφιν ἀνέστη δῖος Ἀχιλλεύς,
Ἄλγιον, αἴκ' ἐθέλησι, τῷ ἔσσεται· οὔ μιν ἔγωγε
Φεύξομαι ἐκ πολέμοιο δυσηχέος, ἀλλὰ μάλ' ἄντην
Στήσομαι· ἤ κε φέρησι μέγα κράτος, ἤ κε φεροίμην·
Ξυνὸς Ἐνυάλιος, καί τε κτανέοντα κατέκτα.
Ὣς Ἕκτωρ ἀγόρευ'· ἐπὶ δὲ Τρῶες κελάδησαν,
Νήπιοι· ἐκ γάρ σφεων φρένας εἵλετο Παλλὰς Ἀθήνη.
Ἕκτορι μὲν γὰρ ἐπῄνησαν κακὰ μητιόωντι,
Πουλυδάμαντι δ' ἄρ' οὔτις, ὃς ἐσθλὴν φράζετο βουλήν.
Δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο κατὰ στρατόν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ

" Sed agite, ficut ego dixero, pareamus omnes.
" Nunc quidem cœnam fumite per exercitum turmatim,
" Et excubiarum mementote, & vigilate quifque:
" Troûm verò quicunque de-opibus-*periclitantibus* admodùm follicitus eft,
" Collectas-in-unum copiis det publicè-abfumendas,
" Quorum aliquem melius eft, *illis* frui, quàm Achivos.
" Manè verò fub aurorâ armis inftructi,
" Naves juxta cavas excitemus acre prælium.
" Sin reverà apud naves furrexit-ad-certamen nobilis Achilles,
" Gravius, fi voluerit, ei erit: non illum ego fanè
" Fugiam è pugnâ horrifonâ, fed omninò contrà
" Stabo, feu referat magnam victoriam, feu referam:
" Communis Mars, & Occiforem fæpè occidit.
Sic Hector concionatus eft: Trojani autem acclamârunt,
Vecordes; eorum enim mentes eripuerat Pallas Minerva:
Hectori enim affenfi funt perniciofa confilia-danti,
Polydamanti verò nullus, qui bonum protulerat confilium
Cœnam deindè fumpferunt per exercitum: At Achivi

Ver. 300. — ὑπερφιάλως.] Cod. *Harleian.* ὑπερφιάλοις.

Ver. 303. — σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες —— ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα.] Vide fuprà ad *ver.* 277; & ad Θʹ, 530.

Ver. 309. Ξυνὸς Ἐνυάλιος.] Χρῆσθαι δὲ δεῖ καὶ ταῖς τεθρυλλημέναις καὶ κοιναῖς γνώμαις, ἐὰν ὦσι χρήσιμοι· διὰ γὰρ τὸ εἶναι κοιναὶ ὡς ὁμολογούντων ἁπάντων, ὀρθῶς ἔχειν δοκοῦσιν· οἷον παρακαλοῦντι, εἰς τὸ κινδυνεύειν —— ἤττους ὄντας· "Ξυνὸς ἐνυάλιος." *Ariftot. Rhetoric. Lib.* II. *cap.* 21. Αὖθίς τε ὁ Ἀρχίλοχος, τὸ Ὁμηρικὸν — τὸ ἔπος,

" Ξυνὸς ἐνυάλιος, καί τε κτανέοντα κατέκτα,"
μεταποιῶν αὐτὸς οὐδέπως ἐξήνεγκεν·
" ———————————— ἔρξω·
" Ἐτήτυμον γὰρ ξυνὸς ἀνθρώποις ἄρης."
Clemens Alexandrin. Strom. VI.

Similitèr apud *Livium*; "Communis Mars, " & incertus belli eventus." Et apud *Ciceronem*; "Cùm omnis belli Mars commu- " nis." *Epift. ad Familiares, Lib.* VI, *Ep.* 4.

Ver. 311. — ἐκ γάρ σφεων.] Pronuntiabatur σφῶν.

Ver. 318.

Παννύχιοι Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες.
Τοῖσι δὲ Πηλεΐδης ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
Χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσιν ἑταίρου,
Πυκνὰ μάλα στενάχων· ὥσπερ λὶς ἠϋγένειος,
Ὧι ῥά θ' ὑπὸ σκύμνους ἐλαφηβόλος ἁρπάσῃ ἀνὴρ
Ὕλης ἐκ πυκινῆς· ὁ δέ τ' ἄχνυται ὕστερος ἐλθών·
Πολλὰ δέ τ' ἄγκε' ἐπῆλθε μετ' ἀνέρος ἴχνι' ἐρευνῶν.
Εἴποθεν ἐξεύροι· μάλα γὰρ δριμὺς χόλος αἱρεῖ.
Ὣς ὁ βαρυστενάχων μετεφώνεε Μυρμιδόνεσσιν·
Ὢ πόποι, ἦ ῥ' ἅλιον ἔπος ἔκβαλον ἤματι κείνῳ,
Θαρσυνέων ἥρωα Μενοίτιον ἐν μεγάροισι·
Φῆν δέ οἱ εἰς Ὀπόεντα περικλυτὸν υἱὸν ἀπάξειν,
Ἴλιον ἐκπέρσαντα, λαχόντα τε ληΐδος αἶσαν.
Ἀλλ' οὐ Ζεὺς ἄνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ·
Ἄμφω γὰρ πέπρωται ὁμοίην γαῖαν ἐρεῦσαι
Αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ· ἐπεὶ οὐδέ με νοστήσαντα
Δέξεται ἐν μεγάροισι γέρων ἱππηλάτα Πηλεύς,
Οὐδὲ Θέτις μήτηρ, ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα καθέξει.

Totâ-nocte Patroclum edebant-gemitus lugentes.
Illis autem Pelides densum-suspiriis exorsus est luctum,
Manibus homicidis impositis pectoribus sodalis,
Crebros admodùm edens-gemitus: sicut leo benè-barbatus,
Cui nempè catulos venaticus surripuerit vir
Sylvâ ex densâ; ille verò tristatur serò cùm-advenerit:
Multas autem continuò convalles obit viri vestigia indagans,
Sicubi inveniat: perquàm enim acris ira corripit.
Sic is graviter-suspirans dixit inter Myrmidones:
" Papæ! irritum prorsùs verbum effudi die illo,
" Bono-animo-esse-jubens heroëm Menœtium in ædibus:
" Dicebam enim ei in Opunta inclytum filium reducturum,
" Ilium ut evastârat, nactusque erat prædæ portionem.
" Sed non Jupiter hominibus cogitata omnia perficit:
" Ambos enim fato-ratum-est eandem terram rubefacturos
" Hîc in Trojâ: neque enim me reversum
" Excipiet in ædibus senex equûm-agitator Peleus,
" Neque Thetis mater, sed hîc terra tenebit.

Ver. 318. — ὥσπερ λὶς.] *Al.* ὥστε λὶς. Quod & ferri potest. Vide suprà ad α', 51.

Ver. 319. Ὧι ῥά θ'.] *Cui scilicèt* ——. Cod. *Harleian.* Οὗ ῥά.

Ibid. — ἁρπάσῃ.] Vide suprà ad α', 140.

Ver. 320. Ὕλης.] Vide suprà ad γ', 151.

Ibid. — ἄχνυται.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 321. — μετ' ἀνέρος.] Cod. *Harleian.* μετ' ἀνέρι.

Ver. 324. — ἅλιον ἔπος.] Quâ ratione, ἅλιον, hîc ultimam producat; item τρίποδα *ver.* 344; vide suprà ad α', 51.

Ver. 325. Θαρσυνέων.] Vide suprà ad π', 70; & ad α', 338.

Ver. 328. Ἀλλ' οὐ Ζεὺς ἄνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ.]

Οὔτι μάλ' ἀνθρώποις καταθύμια πάντα τελεῖται. *Theogn. Gnom. ver.* 617.

Πολλὰ δ' ἀνθρώποις παρὰ γνώμαν ἔπεσεν. *Pindar. Olymp. Ode* XII, *ver.* 14.

Ver. 329. — πέπρωται.] Vide suprà ad α', 37.

Ibid. — γαῖαν ἐρεῦσαι.] *Æschines, Orat. in Timarchum*, legit, γαῖαν ἐρεύθειν. Cod. *Harleian.* γαῖαν ἐρεύσειν.

Ver. 331. — ἱππηλάτα.] Vide suprà ad δ', 175.

Νῦν δ' ἐπεὶ οὖν, Πάτροκλε, σεῦ ὕστερος εἶμ' ὑπὸ γαῖαν,
Οὔ σε πρὶν κτεριῶ, πρίν γ' Ἕκτορος ἐνθάδ' ἐνεῖκαι
Τεύχεα καὶ κεφαλὴν μεγαθύμου σεῖο φονῆος.
Δώδεκα δὲ προπάροιθε πυρῆς ἀποδειροτομήσω
Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, σέθεν κταμένοιο χολωθείς.
Τόφρα δέ μοι παρὰ νηυσὶ κορωνίσι κείσεαι αὔτως·
Ἀμφὶ δέ σε Τρῳαὶ καὶ Δαρδανίδες βαθύκολποι
Κλαύσονται, νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέουσαι·
Τὰς αὐτοὶ καμόμεσθα, βίηφί τε δουρί τε μακρῷ,
Πιείρας πέρθοντε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων.
Ὣς εἰπὼν, ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος Ἀχιλλεὺς
Ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα τάχιστα
Πάτροκλον λούσειαν ἄπο βρότον αἱματόεντα.
Οἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἵστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ,
Ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν· ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἑλόντες.
Γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ·
Αὐτὰρ ἐπειδὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ,
Καὶ τότε δὴ λοῦσάν τε, καὶ ἤλειψαν λίπ' ἐλαίῳ·

" Nunc verò quandoquidem, Patrocle, te posterior subeo terram,
" Non tibi antè justa-faciam, quàm Hectoris huc attulero
" Arma & caput magnanimi tui interfectoris.
" Duodecim autem ante rogum cervices-abscindam
" Trojanorum præclaris filiis, de te interfecto iratus.
" Intereà verò mihi apud naves recurvas jacebis sic:
" Circumque te Trojanæ & Dardanides profundos-sinus-habentes
" Plorabunt, noctésque & dies lacrymas-fundentes:
" Quas ipsi-labore-acquisivimus, vique hastâque longâ,
" Opulentas evastantes civitates articulatè-loquentium-hominum.
Sic fatus, socios jussit nobilis Achilles
Igne circumdare positum tripodem magnum, ut celerrimè
A Patroclo abluerent tabum cruentum.
Illi verò aptum-ad-lavacra tripodem statuerunt in ignem ardentem;
Aquam autem infuderunt, subtúsque ligna accenderunt allata.
Ventrem quidem tripodis ignis ambibat, calefiebátque aqua:
Ut verò fervefacta est aqua in sonoro ære,
Tum statim laverúntque, & unxerunt pingui oleo:

Ver. 333. Νῦν δ' ἐπεὶ οὖν, Πάτροκλε.] *Æschines*, loco suprà citato, legit, Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν, φίλ' ἑταῖρε ——.

Ver. 334. — ἐνεῖκαι.] *Al.* ἐνείκω.

Ver. 335. — σεῖο.] Cod. *Harleian.* σοῖο.

Ver. 338. Τόφρα δέ.] Male hîc edidit *Barnesius*, Τόφρ' αὖ, contenditque παρέλκειν τὸ "δέ." Quod nihili est.

Ver. 345. Πάτροκλον λούσειαν.] Cod. *Harleian.* Πατρόκλω λούσειαν.

Ver. 346. — κηλέῳ.] Pronuntiabatur, κηλῷ.

Ver. 347. Ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν· ὑπό.] Edidit *Barnesius* ex conjecturâ, Ἐν δ' ἄρ' ἔχευαν ὕδωρ. Sed nihil opus. Vide suprà ad ά, 51.

Ibid. — ἄρ'.] *Deinceps* ——.

Ver. 349. Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ, Καὶ τότε δὴ λοῦσάν τε καὶ ἤλειψαν.]

Pars calidos latices & ahena undantia flammis
Expediunt; corpusque lavant frigentis & ungunt. *Æn.* VI, 218.

Ver. 352.

Ἐν δ' ὠτειλὰς πλῆσαν ἀλείφατος ἐννεώροιο·
Ἐν λεχέεσσι δὲ θέντες, ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν
Ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς· καθύπερθε δὲ, φάρεϊ λευκῷ.
Παννύχιοι μὲν ἔπειτα πόδας ταχὺν ἀμφ' Ἀχιλῆα
Μυρμιδόνες Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες.
Ζεὺς δ' Ἥρην προσέειπε κασιγνήτην, ἄλοχόν τε·
    Ἔπρηξας καὶ ἔπειτα, βοῶπις, πότνια Ἥρη,
Ἀνστήσασ' Ἀχιλῆα πόδας ταχύν· ἦ ῥά νυ σεῖο
Ἐξ αὐτῆς ἐγένοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί.
    Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Καὶ μὲν δή πού τις μέλλει βροτὸς ἀνδρὶ τελέσσαι,
Ὅσπερ θνητός τ' ἐστὶ, καὶ οὐ τόσα μήδεα οἶδε·
Πῶς δὴ ἔγωγ', ἥ φημι θεάων ἔμμεν' ἀρίστη,
Ἀμφότερον, γενεῇ τε, καὶ οὕνεκα σὴ παράκοιτις
Κέκλημαι, σὺ δὲ πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις,
Οὐκ ὄφελον Τρώεσσι κοτεσσαμένη κακὰ ῥάψαι;
    Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.

Vulnera autem repleverunt unguento novenni:
In lectis verò positum, tenui linteo texerunt
Ad pedes à capite: desuper autem, pallâ candidâ.
Totâ-nocte quidem deinde pedibus celerem circa Achillem
Myrmidones Patroclum gemitus-edebant lugentes.
Jupiter autem Junonem allocutus est sororem, conjugémque:
" Et perfecisti opus tandem, bubulis-oculis-decora veneranda Juno,
" Excitato *scilicèt* Achille pedibus celeri: te nimirùm
" Ex ipsâ nati sunt comantes Achivi.
    Ei verò respondit deindè bubulis-oculis-decora veneranda Juno:
" Importunissime Saturnie, qualem orationem habuisti?
" Vel jam aliquis homo homini perfecerit,
" Qui tamen mortalisque est, neque tot consilia novit:
" Quomodò ergo ego, quæ aio, dearum me esse præstantissimam,
" Utrumque, generéque, & quòd tua uxor
" Vocor, tu verò omnibus immortalibus imperas;
" Non debui Trojanis irâ-accensâ mala machinata-esse?
    Sic illi quidem talia inter se loquebantur.

Ver. 352. Ἐν λεχέεσσι δὲ θέντες, ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν.]
——— tum membra toro defleta reponunt,
Purpureasque super vestes, velamina nota,
Conjiciunt ——— *Æn.* VI, 220.

Ibid. — ἑανῷ λιτὶ.] Non *peplo subtili*, (nam ἑανὸς *Peplum* mediam semper apud Homerum corripit;) sed *tenui linteo*. Vide suprà ad γ', 385.

Ver. 355. Ζεὺς δ' Ἥρην προσέειπε.]
Junonem interea compellat Juppiter ultro. *Æn.* X, 606.

Ibid. — κασιγνήτην ἄλοχόν τε.]
——— Jovisque
Et soror & conjux ——— *Æn.* I, 50.

Ver. 357 & 360. — βοῶπις.] Vide suprà ad α', 551.

Ver. 359. — καρηκομόωντες.] Vide suprà ad γ', 310.

Ver. 364, 367. Πῶς δὴ ἔγωγ', ἥ φημι θεάων ἔμμεν' ἀρίστη, — Οὐκ ὄφελον Τρώεσσι.]
Ast ego, quæ Divûm incedo regina —
——— unâ cum gente tot annos
Bella gero! ——— *Æn.* I, 50.

Ver. 366, & 370. — ἀθανάτοισιν.] Vide suprà ad α', 398.

Ἡφαίστου δ' ἵκανε δόμον Θέτις ἀργυρόπεζα
Ἄφθιτον, ἀστερόεντα, μεταπρεπέ' ἀθανάτοισι,
Χάλκεον, ὅν ῥ' αὐτὸς ποιήσατο Κυλλοποδίων.
Τὸν δ' εὗρ' ἱδρώοντα, ἑλισσόμενον περὶ φύσας,
Σπεύδοντα· τρίποδας γὰρ ἐείκοσι πάντας ἔτευχεν,
Ἑστάμεναι περὶ τοῖχον ἐϋσταθέος μεγάροιο.
Χρύσεα δέ σφ' ὑπὸ κύκλα ἑκάστῳ πυθμένι θῆκεν,
Ὄφρα οἱ αὐτόματοι θεῖον δυσαίατ' ἀγῶνα,
Ἠδ' αὖτις πρὸς δῶμα νεοίατο, θαῦμα ἰδέσθαι.
Οἱ δ' ἤτοι τόσον μὲν ἔχον τέλος, οὔατα δ' οὔπω
Δαιδάλεα προσέκειτο, τά ῥ' ἤρτυε, κόπτε δὲ δεσμούς.
Ὄφρ' ὅγε ταῦτ' ἐπονεῖτο ἰδυίῃσι πραπίδεσσι,
Τόφρα οἱ ἐγγύθεν ἦλθε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα.
Τὴν δὲ ἴδε προμολοῦσα Χάρις λιπαροκρήδεμνος
Καλή, τὴν ὤπυιε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τίπτε, Θέτι τανύπεπλε, ἱκάνεις ἡμέτερον δῶ,
Αἰδοίη τε φίλη τε; πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις·

Vulcani autem pervenit ad domum Thetis pedes-argentea
Immortalem, ſtellatam, inſignem inter immortales,
Æream, quam quidem ipſe fecerat Claudus.
Illum verò invenit ſudantem, verſantem ſe circa folles,
Studioſè-agentem: tripodas enim viginti omnes fabricabatur,
Qui-ſtarent ad parietem benè-fundatæ domûs.
Aureas autem ipſis rotas unicuique fundo ſubdiderat,
Ut ei ſponte-ſuâ divinum ingrederentur cœtum,
Ac rursùs domum redirent, mirabile viſu.
Illi autem in tantum quidem perfecti erant, aures verò nondum
Artificioſæ additæ-erant, quas quidem apparabat; cudebátque clavos.
Dum is hæc conficiebat peritis præcordiis,
Intereà ad eum propè acceſſit dea Thetis pedes-argentea.
Illam autem vidit progreſſa Charis vittis-elegantibus-nitida
Pulchra, quam uxorem-duxerat inclytus Vulcanus;
Inque ejus hæſit manu, verbáque fecit, dixitque:
" Quam-ob-rem, Theti ſinuoſo-peplo-induta, venis ad noſtram domum,
" Venerandáque dilectáque? anteà quidem nequaquàm ſæpè-veniebas:

Ver. 370. Ἄφθιτον.] De hujus vocis proſodiâ, vide ſuprà ad ν', 339.

Ver. 371. — ὅν ῥ',] *Quam ſcilicèt* ——.

Ibid. — ποιήσατο.] Vide ſuprà ad ν', 168; & ad γ', 141.

Ver. 373. — τρίποδας γὰρ ἐείκοσι πάντας ἔτευχεν.] *Non pauciores quàm viginti.* Malè igitur Scholiaſtes, Περισσὸν (inquit) τὸ πάντας· Nam in iſtâ voce Vis omnis ſententiæ conſiſtit; *tripodas uno eodémque tempore non minùs viginti fabricabatur.* Vide ſuprà ad ι', 161; item infrà ad *ver.* 470; & ad ψ', 247.

Ver. 333, 379. — ἔτευχεν ——— ἤρτυε, κόπτε δὲ.] Vide ſuprà ad ν', 84.

Ver. 375. Χρύσεα δέ σφ'.] *Barneſius* legendum contendit, Χρύσεια δέ σφ'. Sed minùs rectè.

Ver. 376. — δυσαίατ'.] *Al.* δύσοιντ', & δύσοντ'.

Ver. 380. — ἐπονεῖτο ἰδυίῃσι πραπίδεσσι.] *Al.* ἐπονεῖτ' εἰδυίῃσι πραπίδεσσι.

Ver. 383 — 390 — 408. Καλὴ —— Καλῇ —— Καλά.] Vide ſuprà ad β', 43.

Ver. 385. — Θέτι.] *Barneſius* ex duobus MSS edidit Θέτις. Sed, ut opinor, nihil opus. Vide ſuprà ad α, 51.

Ver. 386. — θαμίζεις.] *Al.* θαμίζεις.

Ver. 388.

Ἀλλ' ἕπεο προτέρω· ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, πρόσω ἄγε δῖα θεάων.
Τὴν μὲν ἔπειτα καθεῖσεν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
Καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν·
Κέκλετο δ' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην, εἶπέ τε μῦθον·
Ἥφαιστε, πρόμολ' ὧδε, Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις·
Ἦ ῥά νύ μοι δεινή τε καὶ αἰδοίη θεὸς ἔνδον,
Ἥ μ' ἐσάωσ', ὅτε μ' ἄλγος ἀφίκετο τῆλε πεσόντα,
Μητρὸς ἐμῆς ἰότητι κυνώπιδος, ἥ μ' ἐθέλεσκε
Κρύψαι χωλὸν ἐόντα· τότ' ἂν πάθον ἄλγεα θυμῷ,
Εἰ μή μ' Εὐρυνόμη τε, Θέτις θ' ὑπεδέξατο κόλπῳ,
Εὐρυνόμη θυγάτηρ ἀψορρόου Ὠκεανοῖο.
Τῇσι πάρ' εἰνάετες χάλκευον δαίδαλα πολλὰ,
Πόρπας τε, γναμπτάς θ' ἕλικας, κάλυκάς τε, καὶ ὅρμους,
Ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ· περὶ δὲ ῥόος Ὠκεανοῖο
Ἀφρῷ μορμύρων ῥέεν ἄσπετος· οὐδέ τις ἄλλος
Ἤδεεν, οὔτε θεῶν, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων,
Ἀλλὰ Θέτις τε, καὶ Εὐρυνόμη ἴσαν, αἵ μ' ἐσάωσαν.

" Sed sequere ulteriùs; ut tibi hospitales-epulas apponam.
Sic locuta, ulteriùs ducebat augustissima dearum,
Hanc quidem deindè sedere-fecit in sede argenteis-clavis-distinctâ,
Pulchrâ, vario-artificio-factâ; scabellum verò pedibus suberat:
Vocavit autem Vulcanum inclytum-artificem, dixitque sermonem:
" Vulcane, prodi huc, Thetis aliquâ utique in re tui indiget.
Huic verò respondit deindè inclytus Vulcanus:
" Profectò mihi omninò colendáque & veneranda dea intùs,
" Quæ me servavit, quandò me dolor occupavit prolapsum longè,
" Matris meæ propter consilium impudentis, quæ me volebat
" Occultâsse, claudus cùm essem: tum sanè passus forem dolores animo,
" Nisi me Eurynoméque, Thetisque excepisset sinu;
" Eurynome, filia reflui Oceani.
" Has apud per novennium fabricavi artificiosa multa,
" Fibulásque, tortilésque armillas, fistulásque, & torques,
" In specu concavâ; circùm autem fluentum Oceani
" Spumâ murmurans fluebat immensum: neque quis alius
" Nôrat neque Deorum, neque mortalium hominum,
" Sed Thetisque & Eurynome aderant, quæ me servârunt.

Ver. 388. Ὣς ἄρα φωνήσασα, πρόσω ἄγε.] *Al.* Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο.

Ver. 392. Ἥφαιστε, πρόμολ' ὧδε.] Παρῳδήθη ποτὲ ὑπό τινος σοφοῦ, καινίσαντος οἰκεῖα ποιήματα. —— ὁ σοφὸς ἐκεῖνος, ὃν δὴ ὁ φιλίας Πλάτων, εἰς πυρκαϊὰν, φασὶν, ὁρμήσας δὴ ἐρανίζων, κατέπρησεν ἃ ἔγραψεν, ὡς Ὁμήρου ὑστέρημα κατὰ πολύ. *Eustath.* Vide suprà ad ς', 263.

Ver. 396. — ἐθέλεσκε.] *Al.* ἤθελεν. Quo modo & legit Codex *Harleianus.*

Ver. 398. — ὑπεδέξατο.] *Sibi recepisset.* Vide suprà ad ν', 168.

Ver. 400. — πολλὰ.] *Al.* ποικίλα.

Ver. 402. — δὲ ῥόος.] Quâ ratione, δὲ hîc producatur; item ἐνὶ, *ver.* 435; & φωνὴν, *ver.* 438; & δὲ, *ver.* 448; & καὶ, *ver.* 455; vide suprà ad α', 51.

Ver. 403. — μορμύρων.] Vide suprà ad ε, 599.

Ver. 405. — ἴσαν.] Cod. *Harleian.* ἴσαν.

Ἣ νῦν ἡμέτερον δόμον ἵκει· τῷ με μάλα χρεὼ
Πάντα Θέτι καλλιπλοκάμῳ ζωάγρια τίνειν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν οἱ παράθες ξεινήϊα καλά,
Ὄφρ' ἂν ἐγὼ φύσας ἀποθείομαι, ὅπλα τε πάντα.
Ἦ, καὶ ἀπ' ἀκμοθέτοιο πέλωρ αἴητον ἀνέστη
Χωλεύων, ὑπὸ δὲ κνῆμαι ῥώοντο ἀραιαί.
Φύσας μὲν ῥ' ἀπάνευθε τίθει πυρός, ὅπλα τε πάντα
Λάρνακ' ἐς ἀργυρέην συλλέξατο, τοῖς ἐπονεῖτο·
Σπόγγῳ δ' ἀμφὶ πρόσωπα, καὶ ἄμφω χεῖρ', ἀπομόργνυ,
Αὐχένα τε στιβαρόν, καὶ στήθεα λαχνήεντα·
Δῦ δὲ χιτῶν'· ἕλε δὲ σκῆπτρον παχύ· βῆ δὲ θύραζε
Χωλεύων· ὑπὸ δ' ἀμφίπολοι ῥώοντο ἄνακτι,
Χρύσειαι, ζωῇσι νεήνισιν εἰοικυῖαι.
Τῆς ἐν μὲν νόος ἐστὶ μετὰ φρεσίν, ἐν δὲ καὶ αὐδή,
Καὶ σθένος, ἀθανάτων δὲ θεῶν ἄπο ἔργα ἴσασιν.
Αἱ μὲν, ὕπαιθα ἄνακτος ἐποίπνυον· αὐτὰρ ὁ ἔρρων,
Πλησίον, ἔνθα Θέτις περ, ἐπὶ θρόνου ἷζε φαεινοῦ,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τίπτε, Θέτι τανύπεπλε, ἱκάνεις ἡμέτερον δῶ,

" Hæc nunc nostram ad domum venit: ideò me admodùm decet
" Omnia Thetidi comas-pulchræ præmia-salutis solvere.
" Sed tu quidem nunc ei apponito epulas-hospitales lautas,
" Dum ego folles reponam, instrumentáque omnia.
Dixit, & ab incudis-stipite vastus ardens *deus* surrexit
Claudicans, subtùs autem tibiæ multò-molimine-ferebantur imbecillæ.
Folles quidem seposuit ab igne, instrumentáque omnia
Arcam in argenteam collecta-collocavit, quibus opus-faciebat:
Spongiâ autem undiquaque ora & ambas manus absterfit,
Cervicésque validas & pectora hirsuta:
Induit verò tunicam; accepitque sceptrum crassum; & exiit forâs
Claudicans; ancillæ verò validis-ibant-passibus sustentantes regem,
Aureæ, vivis adolescentulis similes.
Quibus quidem mens inest in præcordiis, inest & vox,
Et vis, ab immortalibus autem diis opera doctæ-sunt.
Hæ quidem, à latere regis sedulò-ibant: ille verò-ægrè-gradiens,
Propè, ubi Thetis, in throno consedit fulgido,
Inque ejus hæsit manu, verbáque fecit, dixitque:
" Quam-ob-rem, Theti sinuoso-induta-peplo, venis nostram ad domum,

Ver. 406. — ἵκει.] *Al.* ἵκει.
Ibid. — τῷ με μάλα χρεὼ.] Pronuntiabatur χρῶ. Vide & suprà ad κ', 43. Cod. *Harleian.* legit τῷ με μάλα χρή.
Ver. 407. — τίνειν.] Vide suprà ad γ', 279; & ad β', 43. *Al.* τείνειν.
Ver. 408. — ξεινήϊα.] Cod. *Harleian.* ξυνήϊα.
Ver. 412. Φύσας μὲν ῥ' ἀπάνευθε τίθει πυρός, ὅπλα τε πάντα.]
Tollite cuncta, inquit, cœptosque au-
. ferte labores. *Æn.* VIII, 439.
Ibid. — ῥ'.] *Ut dixerat* —— *ver.* 409.
Ver. 414. — πρόσωπα, καὶ ἄμφω.] *Al.* προσώπων, ἰδ' ἄμφω.
Ibid. — ἀπομόργνυ.] *Al.* ἀπεμόργνυ.
Ver. 420. — ἀθανάτων.] Vide suprà ad δ, 398.
Ver. 423. — ἄρα.] *Ut solent amici obviàm facti,* ——.
Ver. 424. — Θέτι τανύπεπλε.] Vide suprà ad *ver.* 385.

Ver. 425.

Αἰδοίη τε, φίλη τε; πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις.
Αὔδα, ὅ,τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
Εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστί.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα·
Ἥφαιστ', ἦ ἄρα δή τις, ὅσαι θεαί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
Τοσσάδ' ἐνὶ φρεσὶν ᾗσιν ἀνέσχετο κήδεα λυγρὰ,
Ὅσσ' ἐμοὶ ἐκ πασέων Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν;
Ἐκ μέν μ' ἀλλάων ἁλιάων ἀνδρὶ δάμασσεν,
Αἰακίδῃ Πηλῆϊ, καὶ ἔτλην ἀνέρος εὐνὴν,
Πολλὰ μάλ' οὐκ ἐθέλουσα· ὁ μὲν δὴ γήραϊ λυγρῷ
Κεῖται ἐνὶ μεγάροις ἀρημένος· ἄλλα δέ μοι νῦν.
Υἱὸν ἐπεί μοι δῶκε γενέσθαι τε, τραφέμεν τε,
Ἔξοχον ἡρώων, ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος·
Τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα, φυτὸν ὡς γουνῷ ἀλωῆς,
Νηυσὶν ἐπιπροέηκα κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω.
Τρωσὶ μαχησόμενον· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις
Οἴκαδε νοστήσαντα, δόμον Πηλήϊον εἴσω.
Ὄφρα δέ μοι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
Ἄχνυται, οὐδέ τί οἱ δύναμαι χραισμῆσαι ἰοῦσα.
Κούρην ἣν ἄρα οἱ γέρας ἔξελον υἷες Ἀχαιῶν,

" Venerandáque, dilectáque? Anteà quidem haudquaquam sæpè veniebas.
" Eloquere, quod habes-in animo; perficere autem me animus jubet,
" Si possum utique perficere, & si perfici potest.
Huic autem respondit deindè Thetis lacrymas-defundens:
" Vulcane, an omninò jam ulla, quotquot deæ sunt in Olympo,
" Tot mente suâ pertulit mœrores graves,
" Quot mihi præ omnibus Saturnius Jupiter dolores dedit?
" Unam quidem me ex aliis marinis homini conjugem-subjecit,
" Æacidæ Peleo, & sustinui hominis cubile,
" Admodùm invita: is quidem jam senio gravi
" Jacet in ædibus confectus: alios verò mihi nunc *dolores dedit Jupiter.*
" Filium postquàm mihi dedit peperisséque, enutriisséque,
" Præstantissimum heroüm, is autem succreverat plantæ similis;
" Eum quidem ego educatum, tanquam plantam in-fœcundo-loco agri,
" Navibus misi recurvis ad Ilium,
" Contra Trojanos pugnaturum: hunc autem non-recipiam rursùs
" Domum reversum, in ædes Peleïas.
" Sed & quamdiù mihi vivit & videt lumen solis,
" Tristatur, neque quid ei possum auxiliari profecta.
" Puellam quam quidem ei præmium-electum-dederant filii Achivorum,

Ver. 425. — θαμίζεις.] *Al.* θάμιζες.

Ver. 426. Αὔδα ὅ,τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν.]

——— Tuus, ô regina, quid optes,
Explorare labor; mihi jussa capessere
fas est. *Æn.* I, 80.

Vide suprà ad ξ', 195.

Ibid. — ἄνωγεν.] *Al.* ἀνώγει.

Ver. 431. — πασέων.] Pronuntiabatur, πασῶν. Nam prima necessariò producitur.

Ver. 440. — αὖτις.] *Al.* αὖθις.

Ver. 453. — ἄχνυται.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 444. — ἄρα.] *Ut nostri* ———.

Ver. 448.

Τὴν ἂψ ἐκ χειρῶν ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων.
Ἤτοι ὁ τῆς ἀχέων, φρένας ἔφθιεν· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Τρῶες ἐπὶ πρύμνῃσιν ἐείλεον, οὐδὲ θύραζε
Εἴων ἐξιέναι· τὸν δὲ λίσσοντο γέροντες
Ἀργείων, καὶ πολλὰ περικλυτὰ δῶρ' ὀνόμαζον.
Ἔνθ' αὐτὸς μὲν ἔπειτ' ἠνήνατο λοιγὸν ἀμῦναι·
Αὐτὰρ ὁ Πάτροκλον περὶ μὲν τὰ ἃ τεύχεα ἕσσε,
Πέμπε δέ μιν πόλεμόνδε, πολὺν δ' ἅμα λαὸν ὄπασσε.
Πᾶν δ' ἦμαρ μάρναντο περὶ Σκαιῇσι πύλῃσι·
Καί νύ κεν αὐτῆμαρ πόλιν ἔπραθον, εἰ μὴ Ἀπόλλων,
Πολλὰ κακὰ ῥέξαντα, Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν,
Ἔκταν' ἐνὶ προμάχοισι, καὶ Ἕκτορι κῦδος ἔδωκε.
Τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἴκ' ἐθέλῃσθα
Υἱεῖ ἐμῷ ὠκυμόρῳ δόμεν ἀσπίδα καὶ τρυφάλειαν,
Καὶ καλὰς κνημῖδας, ἐπισφυρίοις ἀραρυίας,
Καὶ θώρηχ'· ὃ γὰρ ἦν οἱ, ἀπώλεσε πιστὸς ἑταῖρος,
Τρωσὶ δαμείς· ὁ δὲ κεῖται ἐπὶ χθονὶ θυμὸν ἀχεύων.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις·
Θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Αἲ γάρ μιν θανάτοιο δυσηχέος ὧδε δυναίμην

" Hanc rursùs è manibus abstulit rex Agamemnon.
" Is sanè hujus gratiâ mœrens, præcordiis tabescebat: at Achivos
" Trojani ad puppes actos-concluserunt, neque foràs
" Sinebant exire: hunc autem precati-sunt primores
" Argivorum, & multa inclyta dona recensita-pollicebantur.
" Ibi ipse quidem deinceps abnuit exitium arcere:
" Sed ille Patroclum suis armis induit,
" Misitque eum in pugnam, multúmque unà populum præbuit.
" Toto verò die pugnârunt ad Scæas portas:
" Et omninò eo ipso die urbem expugnassent; nisi Apollo,
" Magnam cladem cùm-jam-fecerat, Menœtii fortem filium
" Occidisset inter primos pugnatores, & Hectori gloriam dedisset.
" Hujus-gratiâ nunc ad tua genua accedo, si volueris
" Filio meo brevi-morituro dare clypeum & galeam,
" Et pulchras ocreas fibulis aptè-junctas,
" Et thoracem: quicquid enim ei erat *armorum* perdidit fidus sodalis,
" A Trojanis domitus: hic verò jacet-super terram animo dolens.
Huic verò respondit deinde inclytus Vulcanus:
" Bono-sis-animo, ne tibi hæc menti tuæ solicitudini-sint.
" Utinam enim ipsum à morte horrisonâ sic possem

Ver. 448. — τὸν δὲ λίσσοντο.] *Al.* τὸν δ' ἐλλίσσοντο.

Ver. 450. — ἠνήνατο.] *Al.* ἠναίνετο.

Ver. 452. — πολὺν δ' ἅμα λαὸν ὄπασσε.] Codex *Harleianus* legit, πολὺν δ' ὅγε λαὸν ὄπασσε; atque ita etiam in uno MS scriptum repperit *Barnesius*. Quâ de syntaxi, vide suprà ad γ', 409.

Ver. 454. — ἔπραθον.] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 457. Τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι.]

Ergo eadem supplex venio; & sanctum mihi numen
Arma rogo, genitrix nato. ———
Æn. VIII, 382.

Ver. 459 — 466. — καλὰς ——— καλά.] Vide suprà ad β', 43.

Νόσφιν ἀποκρύψαι, ὅτε μιν μόρος αἰνὸς ἱκάνοι·
Ὥς οἱ τεύχεα καλὰ παρέσσεται, οἷά τις αὖτε
Ἀνθρώπων πολέων θαυμάσσεται, ὅς κεν ἴδηται.
Ὣς εἰπὼν, τὴν μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δ' ἐπὶ φύσας·
Τὰς δ' ἐς πῦρ ἔτρεψε, κέλευσέ τε ἐργάζεσθαι.
Φῦσαι δ' ἐν χοάνοισιν ἐείκοσι πᾶσαι ἐφύσων,
Παντοίην εὔπρηστον ἀϋτμὴν ἐξανιεῖσαι,
Ἄλλοτε μὲν σπεύδοντι παρέμμεναι, ἄλλοτε δ' αὖτε,
Ὅππως Ἥφαιστός τ' ἐθέλοι καὶ ἔργον ἄνοιτο.
Χαλκὸν δ' ἐν πυρὶ βάλλεν ἀτειρέα, κασσίτερόν τε,
Καὶ χρυσὸν τιμῆντα, καὶ ἄργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα
Θῆκεν ἐν ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα· γέντο δὲ χειρὶ
Ῥαιστῆρα κρατερὸν, ἑτέρηφι δὲ γέντο πυράγρην.
Ποίει δὲ πρώτιστα σάκος μέγα τε, στιβαρόν τε,
Πάντοσε δαιδάλλων, περὶ δ' ἄντυγα βάλλε φαεινὴν,

" Seorsùm abscondere, quandò eum fatum grave adierit;
" Ut ei arma pulchra aderunt, qualia quilibet certè
" Hominum multorum admirabitur, qui quidem viderit.
Sic locutus, illam quidem reliquit illic, abiitque ad folles:
Illos autem rectà contra ignem vertit, jussitque operari.
Folles autem in fornacibus viginti omnes spirabant,
Omnigenum facilem-inflatu spiritum emittentes,
Nunc quidem properanti *qualis* inserviret, nunc verò contrà,
Quemadmodum Vulcanúsque vellet & opus perfici-posset.
Æs autem in igne posuit indomitum, stannúmque,
Et aurum pretiosum, & argentum: deindè verò
Posuit in stipite magnam incudem; sumpsitque manu
Malleum gravem, alterâque sumpsit forcipem.
Fecit autem primùm Scutum magnúmque solidúmque,
Undiquaque artificio-vario exornans, orbémque extimum circumdedit fulgidum,

Ver. 465. — ἱκάνῃ.

Ver. 470. Φῦσαι δ' ἐν χοάνοισιν ἐείκοσι πᾶσαι ἐφύσων.] Malè hoc Anglicè vertit *Barnesius*, "*Twenty pair of Bellows in all:*" quum scilicèt vertendum esset, "*Twenty pair of Bellows at once.*" *Folles non minùs viginti omnes simul spirabant.* Vide suprà ad *ver.* 373; & ad ν, 161.

Ver. 473. — Ἥφαιστός τ' ἐθέλοι.] Cod. *Harleian.* Ἥφαιστός γ' ἐθέλοι.

Ibid. — ἄνοιτο.] *Al.* ἀνῦτο.

Ver. 474. Χαλκὸν δ' ἐν πυρὶ βάλλεν ἀτειρέα, κασσίτερόν τε, Καὶ χρυσόν.]

—— fluit æs rivis, aurique metallum;
Vulnificusque chalybs vastâ fornace liquescit. *Æn.* VIII, 445.

Οὐδὲ —— τὸν Ἥφαιστον Ὅμηρος ἐν τοῖς ἄλλοις πεποίηκεν ἐπιδεικνύμενον τὴν ἐμπειρίαν, ἀλλὰ τεχνίτην μὲν θεὸν εὐπόρησεν ἐπὶ τὸ τῆς ἀσπίδος ἔργον, ὕλην δὲ ἑτέραν οὐκ ἐφίκετο εὑρεῖν. Φησὶ γὰρ οὕτω· "Χαλκὸν δ' ἐν πυρὶ βάλλεν "&c." *Dio, Orat.* XII, *sub fine.*

Ver. 476. — ἐν ἀκμοθέτῳ.] *Al.* ἐπ' ἀκμοθέτῳ.

Ver. 476, & 477. — γέντο.] Vide suprà ad ν, 241.

Ver. 478. Ποίει δὲ πρώτιστα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε.]

Ingentem clypeum informant ——.
Æn. VIII, 447.

" Clypeum Achillis —— ante alia speciosè oppugnare Homeromastiges solent, cum risu quærentes, quibus spatiis tot ac tanta contineri potuerint. Magnos illo tempore clypeos in usu fuisse passim ex Homero patet. Dat jam clypeo Achillis quatuor pedes in diametrum: &, quòd sic exprimi omnia potuerint, ingeniosus pictor speciminis loco in multùm minori tabulâ exhibuit." *Acta Leips.* 1716, *pag.* 185.

Ver. 481.

Τρίπλακα, μαρμαρέην, ἐκ δ' ἀργύρεον τελαμῶνα.
Πέντε δ' ἄρ' αὐτοῦ ἔσαν σάκεος πτύχες· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
Ποίει δαίδαλα πολλὰ ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.
  Ἐν μὲν γαῖαν ἔτευξ', ἐν δ' οὐρανὸν, ἐν δὲ θάλασσαν,
Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα, σελήνην τε πλήθουσαν·
Ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται,
Πληϊάδας θ', Ὑάδας τε, τό τε σθένος Ὠρίωνος,
Ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
Ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει·
Οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο.

Triplicem, candentem, & ab *ea nexuit* argenteum lorum.
Quinque autem ipsius erant scuti plicæ: & in eo
Fecit artificiosa multa peritis præcordiis.
  In *eo* quidem terram finxit & cælum, finxit & mare,
Solémque indefessum, lunámque plenam.
Finxit & sidera omnia, quibus cœlum redimitum-ornatur,
Pleiadásque, Hyadásque, robúrque Orionis,
Ursámque, quam & Plaustrum vulgò vocant,
Quæ ibidem vertitur, & Orionem observat;
Sola autem exors est lavacrorum Oceani.

Ver. 481. —αὐτὰρ ἐν αὐτῷ.] *Al.* αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ.

Ver. 482. —πολλὰ ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.] *Al.* πόλλ' εἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.

Ver. 484—486. Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα,—— Πληϊάδας θ', Ὑάδας τε.]

Ἐν δὲ μέσῳ κατέλαμπε σάκει
Φαέθων κύκλος ἀελίοιο ——
Ἄστρων τ' αἰθέριοι χοροὶ,
Πλειάδες, Ὑάδες.
Euripid. Elect. ver. 464.

Ver. 484. —σελήνην τε πλήθουσαν, Ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα.]

Lucentemque globum Lunæ, Titaniaque Astra. *Æn.* VI, 725.

Ver. 485. Ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα — Πληϊάδας θ', &c.] Hinc *Ovidius*;

—— neque enim clypei cælamina norit
Oceanum & terras, cumque alto sidera cœlo,
Pleïadásque, Hyadasque, immunemque æquoris Arcton,
Diversasque urbes, nitidumque Orionis ensem. *Metamorph. Lib.* XIII, 291.

Porrò apud *Achillem Tatium* legitur, Ἐν δέ τε τείρεα πάντα. Quo modo habet & Codex *Harleianus*.

Ibid. — ἐστεφάνωται.] Vide suprà ad ν', 736; & ad ά, 37.

Ver. 486. Πληϊάδας θ', Ὑάδας τε, —— Ἄρκτον θ'.

Pleïadas, Hyadas, claramque Lycaonis Arcton. *Georg.* I, 137.

Ver. 487. —ἄμαξαν.] Vide infrà ad ώ, 711 & 782.

Ver. 488. Ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει.] Linea nempe per corpus & caput *Ursæ* ducta, in *Orionem* incidit. Βλέπει γὰρ ἡ μεγάλη Ἄρκτος πρὸς τὸ τοῦ Ὠρίωνος ἄστρον. *Schol.* Undè planè nihili est, quod ait *Terrassonus*; " —— qu'entend-il par " l'Ourse qui observe toûjours l' Orion? en " comparant une constellation de l'equino- " ctial, comme l' Orion, avec une constel- " lation voisine du pole, comme l'Ourse: " cela ne devroit estre dit que d'une constel- " lation qui se trouveroit dans le même cer- " cle de déclinaison que l'autre." *Dissertat. sur l'Iliade, Part.* IV, *cap.* 1.

Ver. 489. Οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο.]

Arctos Oceani metuentes æquore tingi. *Georgic.* I, 246.

" Hunc [polum] circum ἄρκτοι duæ ferun- " tur nunquam occidentes." *Cicero de Natura Deorum, Lib.* II, § 41.

Porrò & hic reprehendit *Homerum Terrassonus*, loco jam citato; " Voici," inquit, " une [objection] —— qui convainc de Po- " ëte d'une erreur énoncée en proposition " formelle. C'est d'avoir dit que l'Ourse " ou le Chariot est la seule Constellation " qui ne se baigne jamais dans les flots de l' " Ocean." *Aristoteles* verò, Τὸ, " Οἴη δ' " ἄμμορος," (inquit,) κατὰ μεταφοράν· τὸ γὰρ γνωριμώτατον μόνον. *Poëtic. Lib.* I, *cap.* 25. *Strabo* autem per " ἄρκτος " *Circulum Arcticum* videtur intellexisse: Διὰ μὲν γὰρ τῆς ἄρκτου, καὶ τῆς ἁμάξης, τὸν ἀρκτικὸν δηλοῖ· οὐ

Ἐν δὲ δύω ποίησε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων
Καλάς· ἐν τῇ μέν ῥα γάμοι τ' ἔσαν, εἰλαπίναι τε·
Νύμφας δ' ἐκ θαλάμων, δαΐδων ὑπολαμπομενάων,
Ἠγίνεον ἀνὰ ἄστυ. πολὺς δ' ὑμέναιος ὀρώρει.
Κοῦροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίνεον, ἐν δ' ἄρα τοῖσιν
Αὐλοὶ, φόρμιγγές τε βοὴν ἔχον· αἱ δὲ γυναῖκες
Ἱστάμεναι θαύμαζον ἐπὶ προθύροισιν ἑκάστη.
Λαοὶ δ' εἰν ἀγορῇ ἔσαν ἀθρόοι· ἔνθα δὲ νεῖκος
Ὠρώρει· δύο δ' ἄνδρες ἐνείκεον εἵνεκα ποινῆς
Ἀνδρὸς ἀποφθιμένου· ὁ μὲν εὔχετο, πάντ' ἀποδοῦναι,
Δήμῳ πιφαύσκων· ὁ δ' ἀναίνετο, μηδὲν ἑλέσθαι.
Ἄμφω δ' ἱέσθην ἐπὶ ἴστορι πεῖραρ ἑλέσθαι.
Λαοὶ δ' ἀμφοτέροισιν ἐπήπυον, ἀμφὶς ἀρωγοί·
Κήρυκες δ' ἄρα λαὸν ἐρήτυον· οἱ δὲ γέροντες
Εἵατ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοις, ἱερῷ ἐνὶ κύκλῳ·
Σκῆπτρα δὲ κηρύκων ἐν χέρσ' ἔχον ἠεροφώνων,

Fecit in eo & duas urbes articulatè-loquentium hominum
Pulchras: in unâ quidem nuptiæque erant, conviviáque-solennia:
Sponsas autem ex thalamis, tædis adlucentibus,
Ducebant per urbem, crebróque hymenæus excitabatur-clamore.
Adolescentes autem saltatores in orbem-agebant-se, intérque eos
Tibiæ, citharæque sonum edebant: mulieres verò
Stantes admirabantur in vestibulis unaquæque.
Populi autem in foro erant frequentes; ibi nempè contentio
Orta erat: duo enim viri contendebant gratiâ mulctæ,
Propter virum interfectum: alter quidem affirmabat, omnia reddidisse,
Populo declarans; alter verò negabat, quicquam accepisse.
Ambo itaque cupiebant testibus-datis litem ad exitum perducere.
Cives autem utrisque acclamabant, hinc-indè fautores:
Præcones verò populum sedebant: At seniores
Sedebant super politos lapides, sacro in circulo:
Sceptra verò præconum in manibus habebant vocibus-aërem-replentium;

γὰρ ἂν ποτε τῶν ἀστέρων ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ περιφερομένων τῷ αἰεὶ φανερῷ, οἴην ἄμμορον οὖσαν λοετρῶν Ὠκεανοῖο. *Geograph. Lib.* I. Sed quomodo *Circulus Arcticus Orionem* spectat? Fortassè per "Οἴη δ' ἄμμορός ἐστι, &c." intelligendum est; non solam esse *Arcton* ex omnibus Constellationibus quæ nunquam occidat, sed solam ex Constellationibus hic enumeratis.

Ver. 493. Ἠγίνεον.] Pronuntiabatur Ἠγίνευν vel Ἠγίνευν· Ut rectè hic annotavit *Barnesius*. Producitur enim antepenultima:

Ἐννῆμαρ μὲν τοίγε ἀγίνεον — *Il* ώ, 184.
—————— μᾶλλον ἀγινεῖ. *Odyss.* ξ', 105.
——— πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες.
ξ', 294.

Vide suprà ad ξ', 116.

Ver. 493,—498. — ὀρώρει —— Ὠρώρει.] Vide suprà ad β', 810.

Ver. 494. — ἄρα.] *Ut fieri solet* ——.

Ver. 497. — εἵνεκα ποινῆς Ἀνδρὸς ἀποφθιμένου.] Ποινὴς οὖν λέγει τὰ καλούμενα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ἀποφόνια, ἃ ἐδίδοσαν τοῖς οἰκείοις τῶν ἀνῃρημένων οἱ ἀνελόντες. *Schol.*

Ver. 499. — ἀποφθιμένου.] Vide suprà ad β', 43; & ad ά, 309, 314.

Ver. 500. — ἀναίνετο.] *Al.* ἀνίνατο. Sed, ut opinor, minùs rectè. Vide suprà ad ί, 84.

Ver. 501. Ἄμφω δ' ἱέσθην ἐπὶ ἴστορι πεῖραρ ἑλέσθαι.] Τοὺς γάρ τοι ἴστορας ἐνταῦθα καλεῖ ὁ Ποιητὴς τοὺς σοφοὺς ἄνδρας, καὶ δεινοὺς, καὶ τοὺς τῶνδε πράξεων καὶ τῶν παθῶν τῶν ἀνθρωπίνων εἰδήμονας καὶ ἐμπείρους, καὶ τοὺς τῷ φρονῆσαι πολὺ τῶν ἄλλων διαφέροντας. *Aristot. de Republ. Lib.* 9.

Ibid. — ἑλέσθαι.] *Al.* ἱκέσθαι.

Ver. 503. — ἄρα.] *Ut par erat* ——.

Ver. 506.

Τοῖσιν ἔπειτ' ἤϊσσον, ἀμοιβηδὶς δ' ἐδίκαζον.
Κεῖτο δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι δύο χρυσοῖο τάλαντα,
Τῷ δόμεν, ὃς μετὰ τοῖσι δίκην ἰθύντατα εἴπῃ.
Τὴν δ' ἑτέρην πόλιν ἀμφὶ δύο στρατοὶ εἵατο λαῶν,
Τεύχεσι λαμπόμενοι· δίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλὴ,
Ἠὲ διαπραθέειν· ἢ ἄνδιχα πάντα δάσασθαι,
Κτῆσιν, ὅσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἐέργει.
Οἱ δ' οὔπω πείθοντο, λόχῳ δ' ὑπεθωρήσσοντο.
Τεῖχος μέν ῥ' ἄλοχοί τε φίλαι, καὶ νήπια τέκνα,
Ῥύατ', ἐφεσταότες, μετὰ δ' ἀνέρες, οὓς ἔχε γῆρας.
Οἱ δ' ἴσαν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
Ἄμφω χρυσείω, χρύσεια δὲ εἵματα ἕσθην,
Καλὼ καὶ μεγάλω σὺν τεύχεσιν, ὥς τε θεώ περ,
Ἀμφὶς ἀριζήλω· λαοὶ δ' ὑπολίζονες ἦσαν.
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, ὅθι σφίσιν εἶκε λοχῆσαι,
Ἐν ποταμῷ, ὅθι τ' ἀρδμὸς ἔην πάντεσσι βοτοῖσιν,

Cum his deindè exurgebant, & alternatim sententias-ferebant.
Jacebant autem in medio duo auri talenta,
Ei danda qui inter hos sententiam rectissimè diceret.
Alteram verò urbem duo exercitus obsidebant copiarum,
Armis fulgentes: bifariàm autem ipsis placebat consilium,
Aut evertere; aut in-duas-partes omnia dividere,
Opes *scilicèt*, quantas oppidum amœnum intùs continet.
Illi verò nondum parebant, ad insidias autem clàm-armabantur,
Murum quidem conjugésque dilectæ & parvi liberi,
Custodiebant suprà-stantes, intérque viri, quos tenebat senectus.
Ipsi verò profecti sunt: dux-erat autem iis Mars & Pallas-Minerva,
Ambo aurei, aureasque vestes induti erant,
Pulchri & magni cum armis, sicut dii scilicèt,
Utrinque perinsignes: populi autem humiliores erant.
Ii autem cùm jam pervenerant, ubi illis videbatur insidiari,
Apud fluvium, ubi & aquatio erat omni pecori,

Ver. 506. — ἀμοιβηδὶς.] Cod. *Harleian.* ἀμοιβηδόν.

Ver. 508. — εἴπῃ.] *Al.* εἴποι.

Ver. 509. Τὴν δ' ἑτέρην πόλιν ἀμφὶ δύο στρατοί.] Ἀλέξανδρος μὲν ὁ Κοτιαεὺς οὕτω φησί. Δύο στρατοὶ περιεκάθηντο τὴν πόλιν πολέμιοι, ἢ πορθεῖν ἀξιοῦντες αὐτὴν, ἢ τὰ ἡμίση λαβόντες ἀπιέναι· οἱ δ' ἔνδον ὄντες οὐκ ἠνείχοντο τῆς προκλήσεως· οἱ οὖν πολέμιοι, φησὶν, ἐνέδραν τινὰ ἐποιήσαντο τῶν ποιμνίων, καὶ τῶν βουκόλων, [fortè βουκολίων] ἃ ἦν κτήματα τῶν ἐν τῇ πόλει· &c. *Porphyr. Quæst. Homeric.* 7. Ubi totus hic locus fusè explicatur.

Ver. 510. — λαμπόμενοι.] Cod. *Harleian.* λαμπετόμενοι. Quod æquè ferri potest. Vide suprà ad ά, 566.

Ver. 512. — ἐπήρατον.] Deductum hoc vocabulum, non ex ἐρῶμαι, (penultimam enim tum necessariò produceret; sed ex ἔραμαι. Vide suprà ad ά, 67.

Ibid. — ἐέργει.] *Al.* ἐεργεν.

Ver. 514. Τεῖχος μέν ῥ' ἄλοχοί τε φίλαι.] Καὶ ὁ Ποιητὴς ἐν τῇ ἀσπιδοποιΐᾳ ὕστερον ταῦτα ἐνεσήμηνε. Ἀμέλει τὴν γυναικείαν ἰσχὺν μέχρι πόσου τοῖς πολεμικοῖς ἔργοις ὀνήσιμον ἀπέδειξεν· ὄπισθεν γὰρ τῶν ἐπάλξεων καὶ τυχὸν αὐτὰς μετὰ νηπίων καὶ γερόντων καθίζει, ποιῶν· "Τεῖχος "μέν ῥ' ἄλοχοί τε φίλαι, καὶ νήπια τέκνα, Ῥύ-"ατ' ἐφεσταότες, μετὰ δ' ἀνέρες οὓς ἔχε γῆρας." *Aristot. de Republ. Lib.* IX.

Ver. 519. — ὑπολίζονες.] Quâ analogiâ ex μέγας deducitur μείζων, eâdem ex ὀλίγος fit ὀλίζων. Unde fortassè legendum — ὑπ' ὀλίζονες ἦσαν. Quo modo legitur apud *Porphyrium, Quæst. Homeric.* 7.

Ver. 520. — ὅτε δή.] Vide suprà ad ξ', 433.

Ibid. — ὅθι σφίσιν.] Cod. *Harleian.* ὅθι σφιν.

Ἔνθ' ἄρα τοί γ' ἵζοντ', εἰλυμένοι αἴθοπι χαλκῷ.
Τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε δύω σκοποὶ εἵατο λαῶν,
Δέγμενοι, ὁππότε μῆλα ἰδοίατο καὶ ἕλικας βοῦς.
Οἱ δὲ τάχα προγένοντο, δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες,
Τερπόμενοι σύριγξι· δόλον δ' οὔτι προνόησαν.
Οἱ μὲν τὰ προϊδόντες ἐπέδραμον, ὦκα δ' ἔπειτα
Τάμνοντ' ἀμφὶ βοῶν ἀγέλας καὶ πώεα καλὰ
Ἀργεννῶν οἰῶν· κτεῖνον δ' ἐπὶ μηλοβοτῆρας.
Οἱ δ' ὡς οὖν ἐπύθοντο πολὺν κέλαδον παρὰ βουσὶν,
Ἱρέων προπάροιθε καθήμενοι, αὐτίκ' ἐφ' ἵππων
Βάντες ἀερσιπόδων μετεκίαθον· αἶψα δ' ἵκοντο.
Στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην ποταμοῖο παρ' ὄχθας,
Βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
Ἐν δ' Ἔρις, ἐν δὲ Κυδοιμὸς ὁμίλεον, ἐν δ' ὀλοὴ Κὴρ,
Ἄλλον ζωὸν ἔχουσα νεούτατον, ἄλλον ἄουτον,

Ibi hi consederunt, tecti corusco ære.
His verò deindè seorsùm duo speculatores sedebant à copiis,
Observantes, siquando oves viderent & camuros boves.
Illi verò statim progrediebantur, duóque unà sequebantur pastores,
Oblectantes-se fistulis; insidias enim neutiquam præsenserant.
Ii quidem his prospectis incurrerunt, & continuò
Prædantes-abducebant boum armenta & greges pulchr o
Candidarum ovium; interficiebant autem insuper pastores.
Illi verò ut audierunt magnum tumultum apud boves,
Pro concione sedentes, confestim equos
Conscendentes pedes-in-altum-attollentes insecuti sunt; móxque pervenerunt.
Consistentes verò pugnabant pugnam fluvii propter ripas,
Feriebántque invicem se æratis hastis.
Inter eos autem Discordia, & Tumultus versabantur, & exitiale Fatum,
Alium vivum tenens recens-vulneratum, alium illæsum;

Ver. 523. — δύω σκοποὶ.] Ita ex uno MS edidit *Barnesius*. *Al.* δύο σκοποί.

Ver. 524, 525. — μῆλα — νομῆες.] Suggerunt mihi hæc verba, versum istum, λ', 696;

Εἵλετο, κρινάμενος κε τριηκόσι' ἠδὲ νομῆας,

quem ita conjecturâ pulcherrimâ & certissimâ, ex *Odyss.* φ', 18, 19, emendavit Vir summæ eruditionis *Richardus Bentleius*;

Εἵλετο, κρίνας μῆλα τριηκόσι' ἠδὲ νομῆας.

Vide ad locum.

Ver. 530. — οὖν.] Non hîc vacat istud "οὖν," sed vim habet in connectendâ sententiâ cum eo quod præcessit, *ver.* 527; Οἱ μὲν τὰ προϊδόντες ἐπέδραμον, &c.

Ibid. — παρὰ βουσὶν.] *Al.* περὶ βουσίν.

Ver. 531. Ἱρέων.] Cod. *Harleian.* Ἱεράων. Quo modo & in uno MS scriptum repperit *Barnesius*.

Ver. 533. Στησάμενοι.] Vide suprà ad π', 595; & ad γ', 141.

Ver. 535. Ἐν δ' Ἔρις, ἐν δὲ Κυδοιμὸς ὁμίλεον, ἐν δ' ὀλοὴ Κήρ.]

Ἐν δ' Ἔρις, ἐν δὲ Κυδοιμὸς ἐθύνεε ——

Hesiod. Ἀσπὶς Ἡρακλ. *ver.* 156.

—— sævit medio in certamine Mavors
Cælatus ferro, tristesque ex æthere Diræ,
Et scissâ gaudens vadit Discordia pallâ.

Æn. VIII, 700.

Ver. 536, 537. Ἄλλον ζωὸν —— ἄλλον ἄουτον, Ἄλλον τεθνειῶτα.] Λόγος δὲ, συνδέσμων ἐξαιρεθέντων, πολλάκις ἐμπαθεστέραν δὴ κινητικωτέραν ἔχει δύναμιν· ὡς ὁ τοιοῦτος,
" Ἄλλον ζωὸν ἔχουσα νεούταλον, ἄλλον ἄουτον,
" Ἄλλον τεθνειῶτα κατὰ μόθον ἕλκε ποδοῖιν."
Plutarch. *Quæst.* *Platonicæ*, sub finem.

Ver. 536. — νεούτατον.] Vox hæc non ex οὐτάω, sed ex οὐτάζω deducta est. Vide suprà ad ά, 140; ad δ', 525; & ad ν', 192.

Ver. 537.

Ἄλλον τεθνειῶτα κατὰ μόθον ἕλκε ποδοῖιν.
Εἷμα δ' ἔχ' ἀμφ' ὤμοισι δαφοινεὸν αἵματι φωτῶν·
Ὡμίλευν δ', ὥστε ζωοὶ βροτοὶ, ἠδ' ἐμάχοντο,
Νεκρούς τ' ἀλλήλων ἔρυον κατατεθνειῶτας.
Ἐν δ' ἐτίθει νειὸν μαλακὴν, πίειραν ἄρουραν,
Εὐρεῖαν, τρίπολον· πολλοὶ δ' ἀροτῆρες ἐν αὐτῇ
Ζεύγεα δινεύοντες ἐλάστρεον ἔνθα καὶ ἔνθα.
Οἱ δ' ὁπότε στρέψαντες ἱκοίατο τέλσον ἀρούρης,
Τοῖσι δ' ἔπειτ' ἐν χερσὶ δέπας μελιηδέος οἴνου
Δόσκεν ἀνὴρ ἐπιών· τοὶ δὲ στρέψασκον ἀν' ὄγμους,
Ἱέμενοι νειοῖο βαθείης τέλσον ἱκέσθαι.
Ἡ δὲ μελαίνετ' ὄπισθεν, ἀρηρομένῃ δὲ ἐῴκει,
Χρυσείη περ ἐοῦσα· τὸ δὴ περὶ θαῦμ' ἐτέτυκτο.
Ἐν δ' ἐτίθει τέμενος βαθυλήϊον· ἔνθα δ' ἔριθοι
Ἤμων, ὀξείας δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες·

Alium interfectum per prælium trahebat pedibus.
Vestem autem habebat circum humeros admodùm-cruentatam sanguine humano:
Versabantur verò, tanquam vivi homines, atque pugnabant,
Cadaveráque suorum-invicem trahebant interempta.
Posuit in *eo* & novale molle, pingue arvum,
Latum, tertiatum: multi autem aratores in ipso
Juga convertentes agebant huc & illuc.
Ii autem quoties reversi pervenirent ad finem arvi,
Iis tunc in manus poculum prædulcis vini
Dabat vir obiens: illi autem convertebant-se ad suos quisque sulcos,
Cupidi novalis profundi ad terminum perveniendi.
Ipsum autem *novale* nigricabat à-tergo, versóque-aratris simile-erat,
Aureum licet esset: hòc sane ingens miraculum effictum erat.
Posuit in *eo* & separatum agrum profundæ segetis; in quo operarii
Metebant, acutas falces in manibus tenentes:

Ver. 537, 540. — τεθνειῶτα —— κατατεθνειῶτας.] Vide suprà ad γ', 46.

Ibid. — κατὰ μόθον.] Vide suprà ad ά, 51. Cæterùm hìc legit *Heraclides Ponticus*, κατὰ χθονός.

Ver. 539. Ὡμίλευν.] Cod. *Harleian.* Ὡμίλεον. Quod eodem modo pronuntiandum est; *antepenultima* enim necessario producitur. Vide suprà ad *ver.* 533, & 493.

Ver. 540. Νεκροὺς —— κατατεθνειῶτας.] Vide suprà ad π', 521.

Ver. 541. Ἐν δ' ἐτίθει νειὸν μαλακὴν.] Πρῶτος τοίνυν Ὅμηρος τὰ τῆς πολιτείας διεῖλε. Ἐν γὰρ τῇ Ἀσπίδι —— ἡ μετέπειτα χορείας ἐποίησε δύο πόλεις, τὴν μὲν ἐν εἰρήνῃ καὶ εὐφροσύνῃ διάγουσαν, τὴν δὲ ἐν πολέμῳ χαλάζουσαν· καὶ παραθεὶς τὰ ἑκάτερα πρόσφορα, παρίστησιν ὅτι ὁ μὲν πολιτικός ἐστι βίος, ὁ δὲ στρατιωτικός. Οὐ παρεῖδε δὲ οὐδὲ τὸν τρίτον τὸν γεωργικόν· ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἔδειξεν, ἐναργέστατα ἅμα καὶ κάλλος περιθεὶς τῇς λέξεις. *Dionysius Halicarn.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, § 11.

Ver. 541, 544. — ἄρουραν —— ἀρούρης.] Vide suprà ad ζ, 142.

Ver. 542. — τρίπολον.] Τρὶς ἐστραμμένην, ἢ ἠροτριασμένην. *Schol.*

Ver. 544, 545, 548. Οἱ δ' —— Τοῖσι δ' —— Ἡ δὲ.] Vide suprà ad ά, 56; & ad θ', 160. Malè *Barnesius*, Οἵδ' — Τοῖσιδ' —— Ἥδε.

Ver. 544. — στρέψαντες.] Cod. *Harleian.* τρέψαντες.

Ver. 546. — τοὶ δὲ στρέψασκον.] Cod. *Harleian.* οἱ δὲ τρέψασκον.

Ver. 549. — θαῦμ' ἐτέτυκτο.] Si θαῦμα τέτυκτο dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 551. Ἤμων, ὀξείας δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες.] Τινὲς ἐνταῦθα, μετὰ τὸ, "Ἤμων, ὀξείας δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες,"

προσ-

Δράγματα δ' ἄλλα μετ' ὄγμον ἐπήτριμα πίπτον ἔραζε,
Ἄλλα δ' ἀμαλλοδετῆρες ἐν ἐλλεδανοῖσι δέοντο.
Τρεῖς δ' ἄρ' ἀμαλλοδετῆρες ἐφέστασαν· αὐτὰρ ὄπισθε
Παῖδες δραγμεύοντες, ἐν ἀγκαλίδεσσι φέροντες,
Ἀσπερχὲς πάρεχον· βασιλεὺς δ' ἐν τοῖσι σιωπῇ
Σκῆπτρον ἔχων ἑστήκει ἐπ' ὄγμου γηθόσυνος κῆρ.
Κήρυκες δ' ἀπάνευθεν ὑπὸ δρυῒ δαῖτα πένοντο·
Βοῦν σ' ἱερεύσαντες μέγαν, ἄμφεπον· αἱ δὲ γυναῖκες
Δεῖπνον ἐρίθοισιν, λεύκ' ἄλφιτα πολλὰ πάλυνον.
Ἐν δ' ἐτίθει σταφυλῇσι μέγα βρίθουσαν ἀλωὴν,
Καλὴν, χρυσείην· μέλανες δ' ἀνὰ βότρυες ἦσαν·
Ἑστήκει δὲ κάμαξι διαμπερὲς ἀργυρέῃσιν.
Ἀμφὶ δὲ, κυανέην κάπετον, περὶ δ' ἕρκος ἔλασσε
Κασσιτέρου· μία δ' οἴη ἀταρπιτὸς ἦεν ἐπ' αὐτὴν,
Τῇ νίσσοντο φορῆες, ὅτε τρυγόωεν ἀλωήν.
Παρθενικαὶ δὲ καὶ ἠΐθεοι, ἀταλὰ φρονέοντες,

Manipuli autem alii rectâ serie densi cadebant in-terram,
Alios verò manipulorum-ligatores vinculis constringebant.
Tres autem manipulorum-ligatores sequentes instabant: at ponè
Pueri manipulos-colligentes in ulnis ferentes,
Usque porrigebant: Rex verò inter hos silentio
Sceptrum tenens stabat super manipulorum-serie lætus corde.
Præcones autem seorsùm sub-quercu convivium apparabant;
Bovem nempè mactatum magnum hinc-indè-curabant: Mulieres autem
Cœnam operariis, albas farinas multas immiscebant.
Posuit in *eo* & uvis admodùm gravatam vineam,
Pulchram, auream; nigri autem per *eam* racemi erant:
Stabat autem innixa-palis-ex-ordine argenteis.
Circùm autem, cyaneam fossam, circùm & septum duxit
Stanni: una autem sola semita erat ad eam,
Quâ ibant bajuli, quando vindemiarent vineam.
Virgunculæ autem & adolescentuli, teneris animis,

προσγράφουσιν στίχον τοῦτον· "Καρπὸν Ἐλευ-"σινίης Δημήτερος ἀγλαοδώρου." *Eustath.* in Comment. ad *ver.* 509.

Ver. 553. ἀμαλλοδετῆρες.] Οἱ τὰ δράγματα συνδεσμοῦντες, ὅ ἐστι τὰς αὐλὰς τῶν ἀσταχύων. *Schol.*

Ver. 554. — ἐφέστασαν.] Vide suprà ad μ', 55.

Ver. 557, & 563. — ἑστήκει.] Vide suprà ad γ', 434, 492; & ad δ', 37.

Ver. 558. — ἀπάνευθεν.] Vide suprà ad α', 349.

Ver. 559. — αἱ δὲ γυναῖκες Δεῖπνον ἐρίθοισιν.]

Thestylis & rapido fessis messoribus æstu
Allia serpyllumque herbas contundit olentes. *Virg. Eclog.* II, 10.

Ver. 560. — πάλυνον.] Vide suprà ad α', 309, 338.

Ver. 561. — βρίθουσαν.] De hujus vocis prosodiâ, vide suprà ad μ', 359.

Ver. 562. — μέλανες δ' ἀνὰ.] *Al.* μέλανες δ' ἄρα.

Ver. 563. — κάμαξι.] Στύλοις, οἵ εἰσι ξύλα ὀρθὰ, παραπεπηγότα ταῖς ἀμπέλοις. *Schol.*

Ibid. — ἀργυρέῃσιν.] *Al.* ἀργυρέοισιν.

Ver. 564. — κυανέην.] Vide suprà ad λ', 398.

Ver. 566. — νίσσοντο.] *Al.* νείσσοντο. Atque ita legit Codex *Harleianus*.

Πλεκτοῖς ἐν ταλάροισι φέρον μελιηδέα καρπόν.
Τοῖσιν δ' ἐν μέσσοισι πάϊς φόρμιγγι λιγείῃ
Ἱμερόεν κιθάριζε· λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδε
Λεπταλέῃ φωνῇ· τοὶ δὲ ῥήσσοντες ὁμαρτῇ
Μολπῇ τ' ἰυγμῷ τε, ποσὶ σκαίροντες ἕποντο.
Ἐν δ' ἀγέλην ποίησε βοῶν ὀρθοκραιράων·
Αἱ δὲ βόες χρυσοῖο τετεύχατο, κασσιτέρου τε,
Μυκηθμῷ δ' ἀπὸ κόπρου ἐπεσσεύοντο νομόνδε
Πὰρ ποταμὸν κελάδοντα, περὶ ῥοδανὸν δονακῆα.
Χρύσειοι δὲ νομῆες ἅμ' ἐστιχόωντο βόεσσι
Τέσσαρες, ἐννέα δέ σφι κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
Σμερδαλέω δὲ λέοντε δύ' ἐν πρώτῃσι βόεσσι
Ταῦρον ἐρύγμηλον ἐχέτην· ὁ δὲ, μακρὰ μεμυκὼς
Ἕλκετο· τὸν δὲ κύνες μετεκίαθον, ἠδ' αἰζηοί.
Τὼ μὲν ἀναῤῥήξαντε βοὸς μεγάλοιο βοείην,

Textilibus in qualis portabant prædulcem fructum.
His verò in mediis puer citharâ argutâ
Suavitèr perfonabat; chordâque elegantèr fuccinebat
Tenellâ voce: hi autem ferientes-*terram* fimul
Cum cantúque fibilóque, pedibus tripudiantes fequebantur.
In *eo* & armentum fecit boüm capita-altè-ferentium:
Boves autem ex auro effictæ erant, ftannóque,
Cumque mugitu è ftabulo ruebant ad-pafcua
Præter fluvium refonantem, admodùm rapidum cannis-abundantem.
Aurei autem paftores unà ibant cum bobus
Quatuor, novémque illos canes pedibus celeres fequebantur.
Terribiles verò leones duo inter primas boves
Taurum graves-gemitus-edentem tenebant: is autem, altè mugiens
Trahebatur; eúmque canes recepturi-fequebantur & juvenes.
Illi quidem difcerptâ bovis magni pelle,

Ver. 569. Τοῖσιν δ' ἐν μέσσοισι.] Οἶδε δὲ ὁ Ποιητὴς καὶ τὴν πρὸς ᾠδὴν ὄρχησιν· —— καὶ ἐν τῇ ὁπλοποιΐᾳ δὲ παιδὸς κιθαρίζοντος, ἄλλοι δ' ἱμερτῇ μολπῇ τε ὀρχηθμῷ τε ἔσκαιρον. *Athenæus*, *Lib.* I, *cap.* 13.

—— ἐν δ' ἄρα μέσσῳ
Ἱμερόεν κιθάριζε Λητοῦς καὶ Διὸς υἱὸς
Χρυσείῃ φόρμιγγι ——.
Hefiod. Ἀσπὶς Ἡρακλ. *ver.* 201.

Ver. 570. —— λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδε.] Ὅμηρος —— ὅτι ᾆσμα Ἑλλήνων ἦν ἐπὶ τοῖς ἀμφὶ τοῦ Λίνου τὰ παθήματα, ἐπὶ τῆς Ἀχιλλέως ἔφη τῇ ἀσπίδι ἄλλα τε ἐργάσασθαι τὸν Ἥφαιστον καὶ κιθαρῳδὸν παῖδα ᾄδοντα ἐς Λίνον· "Τοῖσιν δ' ἐν μέσσοισι πάϊς φόρμιγγι λιγείῃ "Ἱμερόεν κιθάριζε, Λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄει- "δεν." *Paufanias*, *Lib.* IX, *cap.* 29. Sed quomodo in fcuto depingi potuit, *quem* caneret Citharifta?

Ver. 571. —— τοὶ δὲ ῥήσσοντες.] Quâ ratione, δὲ hîc producatur; item περὶ, *ver.* 476; & ἐρύγμηλον, *ver.* 580; & καλλιτρεφέας, *ver.* 589; & ἴκελον, *ver.* 591; vide fuprà ad α', 51. Cæterùm Codex *Harleianus* hîc legit τοὶ δὲ πρήσσοντες.

Ver. 576. Πὰρ ποταμὸν —— περὶ ῥοδανὸν δονακῆα.]

Hîc viridis tenerâ prætexit arundine ripas
Mincius ——.
Virg. Eclog. VII, 12.

Ibid. —— περὶ ῥοδανὸν.] *Al.* παρὰ ῥοδανὸν.

Ver. 580. —— ἐχέτην.] Cod. *Harleian.* ἔχετον.

Ibid. —— μεμυκὼς.] Vide fuprà ad β', 314.

Ἔγκατα καὶ μέλαν αἷμα λαφύσσετον· οἱ δὲ νομῆες
Αὔτως ἐνδίεσαν, ταχέας κύνας ὀτρύνοντες.
Οἱ δ᾽ ἤτοι δακέειν μὲν ἀπετρωπῶντο λεόντων,
Ἱστάμενοι δὲ μάλ᾽ ἐγγὺς ὑλάκτεον, ἔκ τ᾽ ἀλέοντο.
  Ἐν δὲ νομὸν ποίησε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Ἐν καλῇ βήσσῃ, μέγαν οἰῶν ἀργεννάων,
Σταθμούς τε, κλισίας τε, κατηρεφέας ἰδὲ σηκούς.
  Ἐν δὲ χορὸν ποίκιλλε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Τῷ ἴκελον, οἷον πότ᾽ ἐνὶ Κνωσσῷ εὐρείῃ
Δαίδαλος ἤσκησεν καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδνῃ.
Ἔνθα μὲν ἠΐθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
Ὀρχεῦντ᾽, ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχοντες·
Τῶν δ᾽ αἱ μὲν λεπτὰς ὀθόνας ἔχον, οἱ δὲ χιτῶνας
Εἵατ᾽ εὐνήτους, ἦκα στίλβοντας ἐλαίῳ·
Καί ῥ᾽ αἱ μὲν καλὰς στεφάνας ἔχον, οἱ δὲ μαχαίρας
Εἶχον χρυσείας ἐξ ἀργυρέων τελαμώνων.
Οἱ δ᾽ ὅτε μὲν θρέξασκον ἐπισταμένοισι πόδεσσι
Ῥεῖα μάλ᾽, ὡς ὅτε τις τροχὸν ἄρμενον ἐν παλάμῃσιν
Ἑζόμενος κεραμεὺς πειρήσεται, αἴκε θέῃσιν·

Viscera & nigrum sanguinem hauriebant: pastores verò
Frustrà insequebantur, veloces canes hortatibus incitantes.
Illi enim mordere quidem recusant aversi à leonibus,
Stantes autem admodùm propè latrabant, & evitabant.
  Fecit in *eo* & pascuum inclytus Vulcanus,
Amœno in saltu, magnum ovium candidarum,
Stabuláque, tuguriáque, tectáque ovilia.
  In *eo* & chorum vario-effinxit-artificio inclytus Vulcanus,
Ei similem, qualem olim in Cnosso latâ
Dædalus concinnavit comas-pulchræ Ariadnæ.
Ibi quidem adolescentes, & virgines formosæ
Tripudiabant, alter-alterius ad carpum manus tenentes:
Horum autem illæ quidem tenues linteas-vestes habebant, illi verò tunicas
Induti erant benè-textas, leniter nitentes oleo:
Et hæ quidem pulchras coronas gerebant, illi verò gladios
Habebant aureos pendentes ab argenteis balteis.
Hi autem quandoque quidem *in orbem* discurrebant doctis pedibus
Leviter admodùm, veluti cum aliquis rotam aptatam manibus
Sedens figulus tentaverit, si currat:

Ver. 583. Ἔγκατα καὶ μέλαν αἷμα λαφύσσετον.] Vide suprà ad λ', 176.

Ver. 584. — ὀτρύνοντες.] Vide suprà ad ν', 44.

Ver. 591. Τῷ ἴκελον, οἷόν ποτ᾽ ἐνὶ Κνωσσῷ εὐρείῃ Δαίδαλος ἤσκησεν.]

Hîc labor, ille domus & inextricabilis error. *Æn.* VI, 27.

Ver. 596. Εἷατο εὐνήτους.] *Al.* Εἵαται εὐνήτους. Quod hic ferri non potest. Vide suprà ad ά, 37. *Al.* Εἷατ᾽ ἐϋννήτους. *Al.* Εἶχον ἐϋννήτους.

Ver. 597. — οἱ δὲ μαχαίρας Εἶχον.] Κόσμον τε αὐτοῦ [χόρου] ἀφηγούμενος, ἵνα δῆλον ἡμῖν ποιήσειεν ὅτι ἡ τῶν ἀῤῥένων κίνησις ἐνόπλιος ἦν, τάδε λέγει· "Καί ῥ᾽ αἱ μὲν καλὰς στεφάνας ἔχον, οἱ δὲ μαχαίρας Εἶχον χρυσείας ἐξ ἀργυρέων τελαμώνων." *Dionys. Halicarn. Antiq. Rom. Lib.* VII.

Ver. 601. — αἴκε θέῃσιν.] Cod. *Harleian.* αἴκ᾽ ἐθέλῃσιν.

Ver. 604.

Ἄλλοτε δ' αὖ θρέξασκον σίχας ἀλλήλοισι.
Πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιΐσαθ' ὅμιλος
Τερπόμενοι· δοιὼ δὲ κυβισητῆρε κατ' αὐτὺς
Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσυς.
Ἐν δ' ἐτίθει ποταμοῖο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο,
Ἄντυγα πὰρ πυμάτην σάκεος πύκα ποιητοῖο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε σάκος μέγα τε στιβαρόν τε,
Τεῦξ' ἄρα οἱ θώρηκα φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς·
Τεῦξε δέ οἱ κόρυθα βριαρὴν, κροτάφοις ἀραρυῖαν,
Καλὴν, δαιδαλέην· ἐπὶ δὲ χρύσεον λόφον ἧκε·
Τεῦξε δέ οἱ κνημῖδας ἑανῦ κασσιτέροιο.

Quandoque autem rursus discurrebant per ordines invicem.
Multa verò pulchram choream circumstabat turba
Oblectantes-se: Duo autem saltantes-in-caput inter ipsos
Cantum exordientes agebant-se per medios.
Posuit in eo & fluvii magnum robur Oceani,
Orbem propter extremum scuti affabrè facti.
At postquam fabricatus erat Scutum manúmque solidúmque,
Fecit ei Thoracem fulgentiorem ignis splendore:
Fecit ei & Cassidem validam, temporibus quadrantem,
Pulchram, multo-exornatam-artificio; aureámque Cristam superimposuit:
Fecit ei & Ocreas è ductili stanno.

Ver. 604. Τερπόμενοι· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτὺς.] Sic *Odyss.* δ', 15;

Ὣς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑψερεφὲς μέγα δῶμα
Γείτονες ἠδὲ ἔται Μενελάου κυδαλίμοιο,
Τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς,
Φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτὺς
Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσυς.

Ὁ δ' Ἀρίσαρχος ἐ μόνον εἰς τὸ τῦ Μενελάου συμπόσιον ἐμβαλὼν ὗς προσῆκε σίχυς, ἐ τ' Λακώνων παιδείας ἀλλότριον ἐποίησε, ἢ τ' τῦ βασιλέως σωφροσύνης· ἀλλὰ ἢ τῦ Κρητικῦ χορῦ τ' ᾠδὴν ἐξεῖλεν, ἐπιτεμὼν τὰ ποιήματα τ' τρόπον τῦτον· "Πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν "περιΐσαθ' ὅμιλος Τερπόμενος· δοιὼ δὲ κυ"βιστητῆρε κατ' αὐτὺς Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδί"νευον κατὰ μέσσυς." Ὡς ἀνίατον γίνεσθαι παντάπασι τὸ ἐξάρχοντες, μηκέτι δυναμένης τ' ἐπὶ τ' ᾠδὴν ἀναφορᾶς σώζεσθαι. *Athenæus, Lib.* IV, *cap.* 27, 28.

Ver. 605. — ἐδίνευον.] Ita edidit *Barnesius* ex *Eustathio*; atque ita legit *Athenæus*, loco jam citato: Sic etiam legitur, *Odyss.* δ', 19. *Al.* ἐδίνευν. Quod, ut opinor, nullo modo ferri potest.

Ver. 606. Ἐν δ' ἐτίθει ποταμοῖο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο.]

Hæc inter tumidi late maris ibat imago
Aurea, sed fluctu spumabant cœrula cano. *Æn.* VIII, 671.
Ἀμφὶ δ' ἴτυν ῥέεν Ὠκεανὸς πλήθοντι ἐοικώς·
Πᾶν δὲ συνεῖχε σάκος πολυδαίδαλον—. *Hesiod.* Ἀσπὶς Ἡρακλ. *ver.* 314.

Ver. 609, &c. Τεῦξ' ἄρα οἱ θώρηκα φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς· Τεῦξε δέ οἱ κόρυθα βριαρὴν, —— Τεῦξε δέ οἱ κνημῖδας ἑανῦ κασσιτέροιο.]

Terribilem cristis galeam flammasque vomentem,
Fatiferumque ensem, loricam ex ære rigentem,
Sanguineam, ingentem: qualis cum cærula nubes
Solis inardescit radiis, longéque refulget.
Tum leves ocreas electro auroque recocto. *Æn.* VIII, 620.

Ibid. — ἄρα.] *Deinceps* ———.

Ver. 610. — κόρυθα βριαρὴν.] *Al.* κυνέην βριαρήν.

Ver. 611. — χρύσεον.] Pronuntiabatur χρυσῦν. Nam prima necessariò producitur. Vide suprà ad ν', 523.

Ver. 612. — ἑανῦ.] Vide suprà ad *ver.* 352; & ad γ', 385.

Ver. 615.

Αὐτὰρ ἐπεὶ πάνθ' ὅπλα κάμε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Μητρὸς Ἀχιλλῆος θῆκε προπάροιθεν ἀείρας.
Ἡ δ', ἴρηξ ὣς, ἆλτο κατ' Οὐλύμπου νιφόεντος,
Τεύχεα μαρμαίροντα παρ' Ἡφαίστοιο φέρουσα.

At postquàm omnia arma elaborârat inclytus Vulcanus,
Coram matre Achillis posuit sublata.
Illa verò, accipiter tanquam, desiliit ab Olympo nivoso,
Arma coruscantia à Vulcano ferens.

Ver. 615. Ἡ δ', ἴρηξ ὥς, ἆλτο κατ' Οὐλύμπου.]

At Venus æthereos inter Dea candida nimbos
Dona ferens aderat ————.
Æn. VIII, 608.

Ibid. — ἴρηξ.] Δασύνεται μὲν ὁ ἱέραξ, ψιλοῦται δὲ ἰωνικῶς ὁ "ἴρηξ." *Eustath.* Sic *Iliad* φ', 494; ἥ ῥά θ' ὑπ' ἴρηκος ————.

Ibid. — νιφόεντος.] De hujus vocis prosodia, vide suprà ad μ', 280.

Ver. 616. Τεύχεα μαρμαίροντα παρ' Ἡφαίστοιο φέρουσα.] Cod. *Harleian.* Τεύχεα καλὰ φέρουσα παρ' Ἡφαίστοιο ἄνακτος. Ut suprà ver. 137.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Τ.

Ὑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψωδίας Τ.

Θέτιδος κομισάσης Ἀχιλλεῖ τὰ ὅπλα παρὰ Ἡφαίστου, συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τοὺς Ἕλληνας ὁ ἥρως ἀπόῤῥησιν ποιεῖται τοῦ μήνιδος, καὶ λαμβάνει τὰ δῶρα, ἅπερ αὐτῷ Ἀγαμέμνων δώσειν ὑπέσχετο. Τροφὴν δὲ ἀναλαμβανόντων ἐκείνων, αὐτὸς ἄσιτος διαμείνας ὁπλίζεται, καὶ στρατείαν ἐξάγει ἐπὶ τὸν πόλεμον. Ὁ δὲ ὕστερος τῶν ἵππων αὐτοῦ Ξάνθος τὴν ἐσομένην αὐτῷ ἀναίρεσιν καταμαντεύεται· ᾧ καὶ ἐπιπλήττει.

Ἐπιγραφαί.

Μήνιδος ἀπόῤῥησις.

Ἄλλως.

Ταῦ δ' ἀπέληγε χόλοιο, καὶ ἔκδυνε δῖος Ἀχιλλεύς.

Ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἀπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
Ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι, ἠδὲ βροτοῖσιν.
Ἡ δ' ἐς νῆας ἵκανε, θεοῦ παρὰ δῶρα φέρουσα·
Εὗρε δὲ Πατρόκλῳ περικείμενον ὃν φίλον υἱόν,
Κλαίοντα λιγέως· πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι

Aurora quidem croceo-peplo-induta ab Oceani fluentis
Exoriebatur, ut immortalibus lucem ferret & mortalibus.
Illa verò ad naves pervenit à deo dona ferens:
Invenit autem Patroclo circumfusum suum charum filium,
Plorantem stridulè: multi autem circum ipsum socii

Ver. 1, 2. Ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἀπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων Ὤρνυθ'.]

Oceanum interea surgens Aurora relinquit. *Æn.* IV, 129.

—— croceum linquens Aurora cubile. *ibid.* 584.

Vide suprà ad ά, 477.

Ibid. — ἀπ' Ὠκεανοῖο.] Cod. *Harleian.* ἐπ' Ὠκεανοῖο.

Ver. 2. Ὤρνυθ'.] Vide suprà ad γ', 260.

Ibid. — ἀθανάτοισι.] Similitérque infrà *ver.* 22. ἀθανάτων. Vide suprà ad ά, 398.

Ibid. — φέροι.] Cod. *Harleian.* φέρῃ.

Ver. 3. Ἡ δ' ἐς νῆας ἵκανε, θεοῦ παρὰ δῶρα φέρουσα.] Vide suprà ad σ', 615.

Ver. 5. Κλαίοντα λιγέως.] Quâ ratione, Κλαίοντα hîc ultimam producat; item ἄγε, *ver.* 39; & ἔχον, *ver.* 43; & γὰρ, *ver.* 49; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 7.

Μύρονθ'· ἡ δ' ἐν τοῖσι παρίστατο δῖα θεάων,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τέκνον ἐμὸν, τοῦτον μὲν ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ,
Κεῖσθαι, ἐπειδὴ πρῶτα θεῶν ἰότητι δαμάσθη·
Τύνη δ' Ἡφαίστοιο πάρα κλυτὰ τεύχεα δέξο,
Καλὰ μάλ', οἷ' οὔπω τις ἀνὴρ ὤμοισι φόρησεν.
Ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ κατὰ τεύχε' ἔθηκε
Πρόσθεν Ἀχιλλῆος· τὰ δ' ἀνέβραχε δαίδαλα πάντα.
Μυρμιδόνας δ' ἄρα πάντας ἕλε τρόμος, οὐδέ τις ἔτλη
Ἄντην εἰσιδέειν, ἀλλ' ἔτρεσαν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ὡς εἶδ', ὥς μιν μᾶλλον ἔδυ χόλος· ἐν δέ οἱ ὄσσε
Δεινὸν ὑπὸ βλεφάρων, ὡσεὶ σέλας, ἐξεφάανθεν·
Τέρπετο δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων θεοῦ ἀγλαὰ δῶρα.

Lamentabantur: inter hos verò astitit augustissima dearum,
Inque ejus hæsit manu, verbáque fecit, dixitque:
" Fili mi, hunc quidem sinamus, dolentes licèt,
" Jacere, quandoquidem primùm Deorum consilio interfectus est:
" Tu verò à Vulcano allata inclyta arma accipe,
" Pulchra admodùm, qualia nondum quisquam vir humeris gestavit.
Sic sanè locuta Dea arma deposuit
Ante Achillem: illa verò sonitum-edidere facta-artificiosè omnia.
Myrmidonas verò omnes cepit tremor, neque quis sustinuit
Contrà aspicere, sed territi-diffugerunt: At Achilles
Ut vidit, statim ipsum magis subiit ira; intùs autem ei oculi
Terribilitèr sub palpebris, tanquam flamma, micuerunt:
Oblectabatur autem in manibus tenens dei splendida dona.

Ver. 7. — ἄρα.] *Ut fieri solet* ———.

Ver. 8. — ἐάσομεν.] Vide suprà ad δ', 42.

Ibid. — ἀχνύμενοι.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 10. Τύνη δ' Ἡφαίστοιο πάρα κλυτὰ τεύχεα δέξο.]

En perfecta mei promissâ conjugis arte
Munera ———. *Æn.* VIII, 612.

Ver. 12. — κατὰ τεύχε' ἔθηκε.] Cod. *Harleian.* κλυτὰ τεύχε' ἔθηκε. Quo modo & in uno MS scriptum repperit *Barnesius.*

Ver. 13. Πρόσθεν Ἀχιλλῆος.] *Al.* Αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν.

Ibid. — ἀνέβραχε.] De hujusmodi ὀνοματοποιίᾳ, vide suprà ad γ', 363; & ad δ', 125, & 455.

Ibid. — δαίδαλα.] *Al.* φαίδιμα.

Ver. 16. Ὡς εἶδ', ὥς μιν.] Sic apud *Virgilium:*

Ut vidi, ut perii, ut me malus abstulit
error! *Eclog.* VIII, 41.

Item apud *Theocritum:*

Χὼς ἴδον, ὣς ἐμάνην, ὥς μευ πυρὶ θυμὸς
ἰάφθη. *Idyll.* II, 82.
Ὡς ἴδεν, ὡς ἐμάνη, ὡς ἐς βαθὺν ἅλατ'
ἔρωτα. *Idyll.* III, 41.

Ver. 17. — ὑπὸ βλεφάρων.] *Al.* ὑπὸ βλεφάροις. Atque ita legit Codex *Harleianus.*

Ibid. — ἐξεφάανθεν.] Ita ex duobus MSS edidit *Barnesius.* *Al.* ἐξεφαάνθη. Utrumque, ut opinor, ferri potest. Vide suprà ad γ', 435, & 617.

Ver. 18. Τέρπετο δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων θεοῦ ἀγλαὰ δῶρα.]

Ille deæ donis & tanto lætus honore
Expleri nequit, atque oculos per singula
volvit:
Miraturque, interque manus & brachia
versat
Terribilem cristis galeam, ———.
Æn. VIII, 617.
Talia, per clypeum Vulcani, dona parentis
Miratur. ——— *ibid.* 729.

Quorum priore in loco *Virgilium Homero* superiorem existimat *Scaliger, Poetic. Lib.* V, *cap.* 3.

Αὐτὰρ ἐπεὶ φρεσὶν ἧσιν ἐτάρπετο, δαίδαλα λεύσσων,
Αὐτίκα μητέρα ἣν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Μῆτερ ἐμὴ, τὰ μὲν ὅπλα θεὸς πόρεν, οἷ' ἐπιεικὲς
Ἔργ' ἔμεν ἀθανάτων, μηδὲ βροτὸν ἄνδρα τελέσσαι·
Νῦν δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ θωρήξομαι· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
Δείδω, μή μοι τόφρα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν
Μυῖαι καδδῦσαι κατὰ χαλκοτύπους ὠτειλὰς
Εὐλὰς ἐγγείνωνται, ἀεικίσσωσι δὲ νεκρόν·
Ἐκ δ' αἰὼν πέφαται, κατὰ δὲ χρόα πάντα σαπείη.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
Τέκνον, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων·
Τῷ μὲν ἐγὼ πειρήσω ἀλαλκεῖν ἄγρια φῦλα
Μυίας, αἵ ῥά τε φῶτας ἀρηϊφάτους κατέδουσιν.
Ἤν περ γὰρ κεῖταί γε τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν,
Αἰεὶ τῷδ' ἔσται χρὼς ἔμπεδος, ἢ καὶ ἀρείων.
Ἀλλὰ σύ γ' εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιοὺς,
Μῆνιν ἀποειπὼν Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
Αἶψα μάλ' ἐς πόλεμον θωρήσσεο, δύσεο δ' ἀλκήν.

At postquàm mente suâ delectatus artificiosa aspiciens,
Continuò matrem suam verbis alatis allocutus est:
" Mater mea, hæc quidem arma deus dedit, qualia par
" Opera esse immortalium, neque mortalem virum perfecisse;
" Nunc verò ego quidem me armabo; sed perquàm gravitèr
" Timeo, nè mihi intereà Menœtii fortem filium
" Muscæ ingressæ per ære-inflicta vulnera
" Vermes intùs generent, deturpèntque cadaver;
" (Vita nempè adempta est,) inque corpore omnia putrescant.
Ei autem respondit deindè dea Thetis pedes-argentea:
" Fili, nè tibi hæc in animo tuo sint-curæ:
" Ab hoc quidem ego conabor arcere improba examina
" Muscas, quæ sanè viros pugnâ-interfectos comedunt.
" Etsi enim jaceat vel integrum in annum,
" Usque ei erit corpus incorruptum, aut etiam melius.
" Quin tu ad concionem vocatis heroibus Achivis,
" Irâ renuntiatâ Agamemnoni, pastori populorum,
" Continuò prorsùs ad pugnam armator, induéque fortitudinem.

Ver. 19. — φρεσὶν ἧσιν ἐτάρπετο.] Cod. *Harleian.* φρεσὶν ᾗσι τετάρπετο. *Al.* φρεσὶν ᾗσιν ἐτέρπετο, & φρεσὶ ᾗσι τ' ἐτέρπετο.

Ver. 23. — θωρήξομαι.] Notandus hîc maximè proprius vocis Mediæ Usus. *Me ipse armabo.* Vide suprà ad ν', 168; & ad γ', 141.

Ver. 26. — ἀεικίσσωσι.] Rectè, ut opinor, cum duplici σ. Vide supra ad ά, 140.

Ver. 27. — πέφαται.] Vide supra ad ά, 37; & ad ε', 164.

Ibid. σαπείη.] *Al.* σαπήῃ.

Ver. 31. — αἵ ῥά τε.] *Quæ scilicet* —.

Ver. 32. Ἤν περ.] Cod. *Harleian.* Εἴ περ.

Ver. 33. — τῷδ'.] *Al.* τῷγ'.

Ver. 35. Μῆνιν ἀποειπὼν.] Nullâ ex analogiâ produci potest istud ό. Pronuntiabatur fortè ἀποϝειπὼν, vel *apowweipon*. Vide suprà ad ά, 342. *Al.* ἀπαειπών. Ita infrà φ', 283:

Ὅν ῥά τ' ἔναυλος ἀποέρσῃ ——.

Et *ver.* 329 ejusdem libri:

Μή μιν ἀποέρσειε ——.

Ver. 36. — δύσεο.] Vide suprà ad ί, 109.

Ὣς ἄρα φωνήσασα, μένος πολυθαρσὲς ἐνῆκε.
Πατρόκλῳ δ' αὖτ' ἀμβροσίην καὶ νέκταρ ἐρυθρὸν
Στάξε κατὰ ῥινῶν, ἵνα οἱ χρὼς ἔμπεδος εἴη.
Αὐτὰρ ὁ βῆ παρὰ θῖνα θαλάσσης δῖος Ἀχιλλεύς,
Σμερδαλέα ἰάχων, ὦρσεν δ' ἥρωας Ἀχαιούς·
Καί ῥ' οἵπερ τὸ πάρος γε νεῶν ἐν ἀγῶνι μένεσκον,
Οἵ τε κυβερνῆται, καὶ ἔχον οἰήια νηῶν,
Καὶ ταμίαι παρὰ νηυσὶν ἔσαν, σίτοιο δοτῆρες·
Καὶ μὴν οἱ τότε γ' εἰς ἀγορὴν ἴσαν, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
Ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς.
Τὼ δὲ δύω σκάζοντε βάτην Ἄρεος θεράποντε,
Τυδείδης τε μενεπτόλεμος, καὶ δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἔγχει ἐρειδομένω· ἔτι γὰρ ἔχον ἕλκεα λυγρά·
Καδδὲ μετὰ πρώτῃ ἀγορῇ ἵζοντο κιόντες.
Αὐτὰρ ὁ δεύτατος ἦλθεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ἕλκος ἔχων· καὶ γὰρ τὸν ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
Οὖτα Κόων Ἀντηνορίδης χαλκήρεϊ δουρί.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντες ἀολλίσθησαν Ἀχαιοί,
Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.

Sic quidem fata, animos audentissimos immisit.
Patroclo verò ambrosiam & nectar rubrum
Instillavit per nares, ut ei corpus incorruptum esset.
Ibat autem præter littus maris nobilis Achilles,
Horrendùm vociferans, excitabátque heroas Achivos:
Et quicunque etiam anteà navium in cœtu solebant manere,
Quique gubernatores, & tenebant clavos navium,
Et promi-condi apud naves erant, cibi dispensatores:
Et hi tunc sanè ad concionem ibant, quòd Achilles
In conspectum-se-dederat; diù enim pugnâ abstinuerat tristi.
At duo claudicantes ibant Martis famuli,
Tydidésque bellicosus, & nobilis Ulysses,
Hastæ innitentes; adhuc enim habebant vulnera gravia:
In primâ autem concione consederunt profecti.
At ultimus venit Rex virorum Agamemnon,
Vulnus habens: etenim illum in asperâ pugnâ
Vulneraverat Coon Antenorides æratâ hastâ.
Verùm postquàm omnes congregati sunt Achivi,
Inter eos exurgens locutus est pedibus celer Achilles;

Ver. 39, 40. Στάξε — Αὐτὰρ.] Codex *Harleianus* inter hos duos versus inserit:
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασ' ἀπέβη Θέτις ἀργυρόπεζα,

Ver. 41. Σμερδαλέα ἰάχων.] Vide supra ad δ', 456.

Ver. 42. — μένεσκον.] *Manere solebant.* Ita optimè constat Temporum ratio. Vide suprà ad ν', 84; & ad ά, 37.

Ver. 43. — οἴϊα.] Cod. *Harleian.* ἴθια.

Ver. 46. — ἐπέπαυτ'.] Ita Cod. *Harleian.* *Al.* ἀπέπαυτ'.

Ver. 49. — ἕλκεα λυγρά.] *Al.* ἄλγεα λυγρά.

Ver. 53. Οὖτα.] Vide supra ad ν', 192.

Ibid. Οὖτα Κόων Ἀντηνορίδης.] Suprà, λ', 252.

Ver. 56.

Ἀτρείδη, ἦ ἄρ τι τόδ' ἀμφοτέροισιν ἄρειον
Ἔπλετο, σοὶ καὶ ἐμοί· ὅτε νῶΐ περ, ἀχνυμένω κῆρ,
Θυμοβόρῳ ἔριδι μενεήναμεν, εἵνεκα κούρης.
Τὴν ὄφελ' ἐν νήεσσι κατακτάμεν Ἄρτεμις ἰῷ,
Ἤματι τῷ, ὅτ' ἐγὼν ἑλόμην Λυρνησσὸν ὀλέσσας·
Τῷ κ' οὐ τόσσοι Ἀχαιοὶ ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας,
Δυσμενέων ὑπὸ χερσὶν, ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος.
Ἕκτορι μὲν καὶ Τρωσὶ τὸ κέρδιον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Δηρὸν ἐμῆς καὶ σῆς ἔριδος μνήσεσθαι ὀΐω.
Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ,
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκη.
Νῦν δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παύω χόλον, οὐδέ τί με χρὴ
Ἀσκελέως αἰεὶ μενεαινέμεν· ἀλλ' ἄγε θᾶσσον
Ὄτρυνον πόλεμόνδε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,

" Atride, omninò hoc utique utilius
" Foret, tibi & mihi; quandò nos quidem dolentes corde,
" Animum-rodente contentione irati fuimus, gratiâ puellæ.
" Hanc debuit in navibus occidisse Diana sagittâ,
" Die illo, quo ego cepi Lyrnessum populatus:
" Tum sanè non tot Achivi mordicùs prehendissent immensum solum,
" Hostium manibus-strati, me iram-fovente.
" Hectori quidem & Trojanis hoc utilius: at Achivos
" Diù meæ & tuæ contentionis memores-fore puto.
" Sed ea quidem antè-acta-esse sinemus, dolentes licèt,
" Animo in pectoribus nostro domito necessitate.
" Nunc verò ego sanè impono-finem iræ, neque omninò me par est
" Pertinacitèr usque irasci: sed age ocyùs
" Hortatibus-concita ad prælium comantes Achivos,

Ver. 56. Ἀτρείδη, ἦ ἄρ τι.] Συνάπτων δὲ [Ὅμηρος] αὐτοὺς [*Agamemnon & Achillem*] εἰς ταυτὸν ἀλλήλοις ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας μεταμελομένους· τὸν μὲν τῆς Θέτιδος ἐκβοῶντα, " Ἀτρείδη, ἦ ἄρ τι τόδ' ἀμφοτέροισιν ἄρειον " Ἔπλετό σοι καὶ ἐμοὶ," εἶτα ἐπαρώμενον τῇ πρόφασει τῆς ἀπεχθείας καὶ ἀπαριθμούμενον τὰς ἐκ τῆς μηνίδος συμφοράς· τὸν βασιλέα δὲ αἰτιώμενον Δία, καὶ μοῖρας, καὶ Ἐριννύν· δοκεῖ τέ μοι διδάσκειν, ὥσπερ ἐν ὑποδείγματι, (τοῖς προειρημένοις αὐτὸς ὅσα οἷον εἰκόσι χρώμενος,) ὅτι χρὴ τοὺς μὲν βασιλέας μηδὲν ὕβρει πράττειν, μηδὲ τῇ δυνάμει χρῆσθαι πρὸς ἅπαν, μηδὲ ἐφιέναι τῷ θυμῷ καθάπερ ἵππῳ, θρασεῖ χωρὶς χαλινοῦ, καὶ ἡνιόχου φερομένῳ· παραινεῖν δὲ αὐτοῖς στρατηγοῖς, ὑπερορᾶν βασιλικὴν μὴ δυσχεραίνειν, φέρειν δὲ ἐγκρατῶς καὶ πρᾴως τὰς ἐπιτιμήσεις, &c. *Julian. Imperat. Orat* II; *sub initio.*

Ibid. — — ἦ ἄρ τι τόδ'.] *Al.* ἦ ἄρ τι τόγ'.

Ver. 57—65. — ἀχνυμένω —— ἀχνύμενοι.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 58. Θυμοβόρῳ ἔριδι.] Cod. *Harleian.* Θυμοβόρου ἔριδος.

Ver. 59. Τὴν ὄφελ' ἐν νήεσσι κατακτάμεν Ἄρτεμις.] Ὅτι δὲ οἱ αἰφνίδιοι θάνατοι τῶν γυναικῶν Ἀρτέμιδι ἐδόκουν ἀνακεῖσθαι, ὡς οἱ τῶν ἀνδρῶν τῷ Ἀπόλλωνι, πολλαχοῦ λέγει ὁ Ποιητής. *Eustath.*

Ver. 60. — Λυρνησσὸν.] Πόλις τῆς Ὑποπλακίου Θήβης τῆς Κιλικίας. *Schol.*

Ver. 61. — ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.] Vide suprà ad β', 418.

Ver. 62. — ἀπομηνίσαντος.] Vide suprà ad ί, 426.

Ver. 65. — προτετύχθαι.] Δοκοῦντα προγεγονέναι· *Schol. inedita* in Codice *Harleiano*, ad σ', 112.

Ibid. — ἐάσομεν.] Vide suprà ad γ', 42.

Ver. 67. Νῦν δ' ἤτοι.] Cod. *Harleian.* Νῦν δή τοι.

Ver. 69. Ὄτρυνον πόλεμόνδε.] Vide suprà ad ν', 44.

Ibid. — καρηκομόωντας.] Vide suprà ad ν', 310.

Ὄφρ' ἔτι καὶ Τρώων πειρήσομαι ἀντίος ἐλθών,
Αἴκ' ἐθέλωσ' ἐπὶ νηυσὶν ἰαύειν· ἀλλά τιν' οἴω
Ἀσπασίως αὐτῶν γόνυ κάμψειν, ὅς κε φύγῃσι
Δηΐου ἐκ πολέμοιο ὑπ' ἔγχεος ἡμετέροιο.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐχάρησαν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί,
Μῆνιν ἀπειπόντος μεγαθύμου Πηλείωνος.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Αὐτόθεν ἐξ ἕδρης, οὐδ' ἐν μέσσοισιν ἀναστάς·
Ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοί, θεράποντες Ἄρηος,
Ἑσταότος μὲν καλὸν ἀκουέμεν, οὐδὲ ἔοικεν
Ὑββάλλειν· χαλεπὸν γάρ, ἐπιστάμενόν περ ἐόντα.
Ἀνδρῶν δ' ἐν πολλῷ ὁμάδῳ πῶς κέν τις ἀκούσαι,
Ἢ εἴποι; βλάβεται δέ, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής.
Πηλείδῃ μὲν ἐγὼν ἐνδείξομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Σύνθεσθ', Ἀργεῖοι, μῦθόν τ' εὖ γνῶτε ἕκαστος.

" Ut adhuc etiam Troüm periculum-faciam obvius profectus,
" Num velint apud naves pernoctare: sed aliquem puto
" Libentèr ipsorum genu flexurum esse, qui quidem effugerit
" Ardenti è prælio *fugatus vi* hastæ nostræ.
Sic dixit: Lætati autem sunt benè-ocreati Achivi,
Iræ cùm renunciâsset magnanimus Pelides.
Inter hos autem locutus est & rex virorum Agamemnon,
Ex-eo-ipso-loco, à sede neque in medios prodiens stabat:
" O amici, heroës Danai, famuli Martis,
" Stantem quidem decet *vos* audire, neque convenit
" Interpellare: grave enim, peritus licèt quis sit.
" Virorum autem in magno tumultu quomodo quis audire possit,
" Vel dicere? Impeditur autem, canorus licèt concionator.
" Ad Pelidem quidem ego orationem-dirigam: sed vos cæteri
" Intelligite, Argivi, sermonémque diligentèr cognoscite quisque.

Ver. 70. — ἀντίος ἐλθών.] *Al.* ἀντίον ἐλθών.

Ver. 72. Ἀσπασίως.] Vide supra ad α', 140,

Ibid. — γόνυ κάμψειν.] Recentiorum nonnullos hanc phrasin de *submissione & supplicatione* accepisse testatur *Eustathius*. Mirè autem *Barnesius*: " *Libentèr in genua se* " *submissurum, Deo gratias agentem, quòd* " *evaserit.*" Meliùs *Porphyrius*; Οἱ φεύγοντες, τεταμένον ἔχουσι τὸ γόνυ· οἱ δὲ καθήμενοι, κεκαμμένον. Ἀσπασίως οὖν, φησι, καθεδεῖται τῶν φευγόντων τις ἐκ τοῦ πολέμου· ὃς καὶ ἀναπαύσει ἑαυτὸν, καὶ τὰ σκέλη, ἐκ τοῦ συντόνου τῆς φυγῆς δρόμου καθίσας. *Quæst. Homeric.* 22.

Ver. 77. — ἐν μέσσοισιν ἀναστάς.] *Al.* ἐν μέσσοισι παραστάς.

Ver. 79. Ἑσταότος μὲν καλὸν ἀκουέμεν.] Εἰδὼς ὁ Ἀγαμέμνων, ὅτι μέλλει θορυβεῖσθαι, ὡς αἴτιος γεγονὼς φθορᾶς τῇ Ἑλληνικῇ στρατιᾷ, ἡσυχίαν ἑαυτῷ προκατασκευάζει, λέγων δύσκολον εἶναι ἐν πολλῷ θορύβῳ διαλέγεσθαι· ἔνιοι δὲ καθεζόμενον τὸν Ἀγαμέμνονα ὑποπτεύσαν δημηγορεῖν. *Schol.* MSS apud *Barnesium*. Ἀρίσταρχος ᾠήθη παραίτησιν ἔχειν τὸν λόγον· ὡς, διὰ τὸ τετρῶσθαι, τοῦ Ἀγαμέμνονος συγχωρεῖν ἀξιοῦντος, εἰ καθήμενος λέγοι· ὅθεν φασὶ, διὰ τοῦτο ἀνέθηκε τὸ, " Αὐτόθεν ἐξ ἕδρης, οὐδ' ἐν μέσσοισιν ἀναστάς." Ἄτοπος δὲ ἡ παραίτησις· οὐ γὰρ τὸν πόδα τέτρωται, ἀλλὰ τὴν χεῖρα· οὕτως δὲ τέτρωται, ὥστε μικρὸν ὕστερον αὐτὸς ἀποσφάττει τὸν κάπρον. Ἐὰν προσκείμενος δὲ ὁ στίχος ᾖ, τὸ, " Αὐτόθεν ἐξ ἕδρης," ἀκουσόμεθα ἐκ τοῦ τῶν Ἀριστέων συνεδρίου· ὡς ἐν ἐκείνοις ὄντα λέγειν αὐτὸν καὶ οὐκ ἐν μέσῳ τῷ πλήθει. *Porphyr. Quæst. Homeric.* 23. Τινὲς τοῦ ἑσταότος ἐκλείπουσι τὸ λέγουσαν· καὶ ἐπίρρημα λαβόντες αὐτὸ, ἑσταότος φασὶ τὸ εὐσταθῶς καὶ ἡσύχως· ἵνα λέγῃ, ὅτι δεῖ μετὰ ἡσυχίας ἀκούειν. *Eustath.*

Ver. 85.

Πολλάκι δή μοι τοῦτον Ἀχαιοὶ μῦθον ἔειπον,
Καί τέ με νεικείεσκον· ἐγὼ δ' οὐκ αἴτιός εἰμι,
Ἀλλὰ Ζεὺς, καὶ Μοῖρα, καὶ ἠεροφοῖτις Ἐριννὺς,
Οἵ τέ μοι εἰν ἀγορῇ φρεσὶν ἔμβαλον ἄγριον ἄτην,
Ἤματι τῷ, ὅτ' Ἀχιλλῆος γέρας αὐτὸς ἀπηύρων.
Ἀλλὰ τί κεν ῥέξαιμι; θεὸς διὰ πάντα τελευτᾷ.
Πρέσβα Διὸς θυγάτηρ Ἄτη, ἣ πάντας ἀᾶται,
Οὐλομένη, τῆς μέν θ' ἁπαλοὶ πόδες· οὐ γὰρ ἐπ' οὔδει
Πίλναται, ἀλλ' ἄρα ἥγε κατ' ἀνδρῶν κράατα βαίνει,
Βλάπτουσ' ἀνθρώπους· κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδησε.
Καὶ γὰρ δή νύ ποτε Ζῆν' ἄσατο, τόν περ ἄριστον
Ἀνδρῶν ἠδὲ θεῶν φασ' ἔμμεναι· ἀλλ' ἄρα καὶ τὸν
Ἥρη, θῆλυς ἐοῦσα, δολοφροσύνῃς ἀπάτησεν,
Ἤματι τῷ, ὅτ' ἔμελλε βίην Ἡρακληείην
Ἀλκμήνη τέξεσθαι ἐϋστεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ.
Ἤτοι ὅγ' εὐχόμενος μετέφη πάντεσσι θεοῖσι·

" Sæpe jam mihi hunc Achivi ſermonem dixerunt,
" Et mihi convitiari-ſoliti-ſunt: ego autem non in-causâ ſum,
" Sed Jupiter, & Fatum, & per-tenebras-vagans Erinnys,
" Qui mihi in concione menti injecerunt ſævam noxam,
" Die illo, quo Achillis præmium ipſe abſtuli.
" Sed quid facerem? Deus omnia perficit.
" Veneranda nempè Jovis filia Ate, [*Noxa,*] quæ omnes noxâ-afficit.
" Perniciosa: hujus quidem molles pedes; non enim ad ſolum
" Appropinquat, enimverò illa per virorum capita incedit,
" Lædens homines: alterum enim ſaltem *concertantium* malo-irretit.
" Etenim jam olim Jovem læſit, quem tamen potentiſſimum
" Hominum & deorum dicunt eſſe: ſed ſanè etiam hunc
" Juno, fœmina licèt, dolis decepit,
" Die illo, quo erat vim Herculeam
" Alcmena paritura pulchris-cinctâ muris in Thebe.
" Ille ſanè glorians dixerat inter omnes deos;

Ver. 85. — δή.] Vide ſuprà ad ξ', 433.

Ver. 86. — νεικείεσκον.] Vide ſuprà ad ver. 42; & ad ε', 221.

Ibid. — ἐγὼ δ' οὐκ αἴτιός εἰμι, Ἀλλὰ Ζεὺς.]

Non tibi Tyndaridis facies inviſa Lacænæ
Culpatuſve Paris; verùm inclementia Divûm
Has evertit opes, ——— *Æn.* II, 601.
Fati iſta culpa eſt ———
Senec. OEdip. ver. 1019.

Ver. 91 & 129. — ἀᾶται.] Vide ſupra ad ι, 116.

Ver. 92. — τῆς μέν θ' ἁπαλοὶ πόδες.] Ὅμηρος Ἄτην θεόν τι φησὶν εἶναι καὶ ἁπαλήν· τοὺς γοῦν πόδας αὐτῆς ἁπαλοὺς εἶναι λέγων· " — τῆς μέν θ' ἁπαλοὶ πόδες· οὐ γὰρ ἐπ' οὔδει " Πίλναται, ἀλλ' ἄρα ἥγε κατ' ἀνδρῶν κράατα " βαίνει." Καλῷ οὖν μοι δοκεῖ τεκμηρίῳ τὸ ἁπαλὸν ἀποφαίνειν, ὅτι οὐκ ἐπὶ σκληροῦ βαίνει, ἀλλ' ἐπὶ μαλθακοῦ. *Plato in Convivio.*

Ibid. — τῆς μέν.] Cod. *Harleian.* τῆς μὲν. Atque ita in uno MS ſcriptum repperit *Barneſius.*

Ver. 93. — ἀλλ' ἄρα ἥγε.] De hujuſmodi ſyntaxeos elegantiâ & venuſtate, vide ſuprà ad γ', 409.

Ver. 94. — κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδησε.] Ἕνα γοῦν τινα ἔβλαψεν, ὅτι μὴ πολλούς. *Schol.* Malè. Vox enim ἕτερον hoc ſenſu accipi nullo modo poteſt. *Euſtathius* rectè exponit, τῶν ἐριζόντων τὸν ἕτερον.

Ver. 95 Καὶ γὰρ δή νύ ποτε Ζῆν' ἄσατο.] *Al.* Καὶ γὰρ δή νύ ποτε Ζῆν' ἄσατο. *Al.* Καὶ γὰρ δή ποτε Ζῆν' ἀάσατο. Legendum fortaſsè Καὶ γὰρ δή ποτε Ζῆν' ἀάσατο. Vide ſuprà ad λ', 340.

Ver. 98. — βίην Ἡρακληείην.] Vide ſuprà ad ν', 758.

Ver. 99. — ἐϋστεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ.] Καλατετειχισμένῃ, μεταφορικῶς, διὰ τὸ ὑπὸ Ἀμφίονος καὶ Ζήθου αὐτὴν τετειχίσθαι. *Schol.*

Κέκλυτέ μευ, πάντες τε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι,
Ὄφρ' εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγει·
Σήμερον ἄνδρα φόωσδε μογοστόκος Εἰλείθυια
Ἐκφανεῖ, ὃς πάντεσσι περικτιόνεσσιν ἀνάξει,
Τῶν ἀνδρῶν γενεῆς, οἵ θ' αἵματος ἐξ ἐμεῦ εἰσί.
Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
Ψευστήσεις, οὐδ' αὖτε τέλος μύθῳ ἐπιθήσεις.
Εἰ δ' ἄγε, νῦν μοι ὄμοσσον, Ὀλύμπιε, καρτερὸν ὅρκον,
Ἦ μὴν τὸν πάντεσσι περικτιόνεσσιν ἀνάξειν,
Ὅς κεν ἐπ' ἤματι τῷδε πέσῃ μετὰ ποσσὶ γυναικὸς
Τῶν ἀνδρῶν, οἳ σῆς ἐξ αἵματός εἰσι γενέθλης.
Ὣς ἔφατο· Ζεὺς δ' οὔτι δολοφροσύνην ἐνόησεν,
Ἀλλ' ὄμοσεν μέγαν ὅρκον, ἔπειτα δὲ πολλὸν ἀάσθη.
Ἥρη δ' ἀΐξασα λίπεν ῥίον Οὐλύμποιο,
Καρπαλίμως δ' ἵκετ' Ἄργος Ἀχαιϊκὸν, ἔνθ' ἄρα ᾔδη
Ἰφθίμην ἄλοχον Σθενέλου Περσηϊάδαο·
Ἡ δ' ἐκύει φίλον υἱὸν, ὁ δ' ἕβδομος εἱστήκει μείς·
Ἐκ δ' ἄγαγε πρὸ φόωσδε, καὶ ἠλιτόμηνον ἐόντα·
Ἀλκμήνης δ' ἀπέπαυσε τόκον, σχέθε δ' Εἰλειθυίας.
Αὐτὴ δ' ἀγγελέουσα, Δία Κρονίωνα προσηύδα·

" Auſcultate mihi, omnéſque dii, omnéſque deæ,
" Ut dicam, quæ me animus in pectoribus jubet:
" Hodiè virum in-lucem partuum-doloris-præſes Ilithya
" Edet, qui omnibus finitimis imperabit,
" Eorum hominum ex genere, qui ſanguine ex meo ſunt.
Hunc verò dolos-meditans allocuta eſt veneranda Juno:
" Mentieris, neque finem tandem ſermoni impones.
" Eja autem age, nunc mihi jura, Olympie, firmum jusjurandum,
" Reverà eum omnibus finitimis imperaturum,
" Quiſquis die hoc ceciderit intra pedes mulieris
" Eorum hominum, qui tui ex ſanguine ſunt generis.
" Sic dixit: Jupiter autem neutiquàm fraudem ſenſit,
" Sed juravit magnum juramentum, deindè verò magnum malum-accepit.
" Juno autem impetu-facto reliquit verticem Olympi,
" Statimque pervenit Argos Achaïcum, ubi utique nôrat
" Generoſam uxorem Stheneli Perſeïdæ.
" Ea verò geſtabat-utero-charum filium, ſeptimo ineunte menſe:
" Eduxit autem in-lucem, nondum licèt aſſecutum juſtum-menſium-numerum;
" Alcmenæ verò inhibuit partum, repreſſitque Ilithyas:
" Ipſa autem renunciatura *factum*, Jovem Saturnium allocuta eſt:

Ver. 102. — ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγει.] *Al.* ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.

Ver. 105. — οἵ θ'.] *Qui ſcilicèt* ——.

Ver. 106. Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα.] ——— ſimulatâ mente locutam. *Æn.* IV, 105.

Ver. 108. Εἰ δ' ἄγε.] *Sin ita reverâ ſtatuiſti, age, &c.* Vide ſuprà ad ί, 167.

Ver. 113. — ἀάσθη.] Similitérque infrà ver. 136, ἀάσθην. Vide ſuprà ad θ', 116.

Ver. 114. Ἥρη δ' ἀΐξασα λίπεν ῥίον Οὐλύμποιο.] Vide ſuprà ad ξ', 225.

Ver. 115. — ἔνθ' ἄρα.] *Ubi videlicèt* —.

Ver. 117. — εἱστήκει.] Vide ſuprà ad γ', 434, 492; & ad ά, 37.

Ver. 120. — Κρονίωνα.] De hujus vocis proſodiâ, vide ſuprà ad ά, 265 & 397.

Ver. 122.

Ζεῦ πάτερ, ἀργικέραυνε, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω·
Ἤδη ἀνὴρ γέγον' ἐσθλὸς, ὃς Ἀργείοισιν ἀνάξει,
Εὐρυσθεὺς, Σθενέλοιο πάϊς Περσηϊάδαο,
Σὸν γένος· οὔ οἱ ἀεικὲς ἀνασσέμεν Ἀργείοισιν.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἄχος ὀξὺ κατὰ φρένα τύψε βαθεῖαν·
Αὐτίκα δ' εἷλ' Ἄτην κεφαλῆς λιπαροπλοκάμοιο,
Χωόμενος φρεσὶν ᾗσι, καὶ ὤμοσε καρτερὸν ὅρκον,
Μήποτ' ἐς Οὔλυμπόν τε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα
Αὖτις ἐλεύσεσθαι Ἄτην, ἣ πάντας ἀᾶται.
Ὣς εἰπὼν ἔρριψεν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Χειρὶ περιστρέψας· τάχα δ' ἵκετο ἔργ' ἀνθρώπων.
Τὴν αἰεὶ στενάχεσχ', ὅθ' ἑὸν φίλον υἱὸν ὁρῷτο,
Ἔργον ἀεικὲς ἔχοντα, ὑπ' Εὐρυσθῆος ἀέθλων.
Ὣς καὶ ἐγὼν, ὅτε δ' αὖτε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ
Ἀργείους ὀλέεσκεν ἐπὶ πρυμνῇσι νέεσσιν,
Οὐ δυνάμην λελαθέσθ' Ἄτης, ᾗ πρῶτον ἀάσθην.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, καί μευ φρένας ἐξέλετο Ζεὺς,

" Jupiter pater, rutili-fulminis-missor, rem quandam tibi in mentem ponam:
" Jamjam vir natus est nobilis, qui Argivis imperabit,
" Eurystheus, Stheneli filius Perseïdæ,
" Tuum genus: non ei indignum *est* imperare Argivis.
" Sic dixit: Eum verò dolor acutus in mente feriit profundâ:
" Illicò autem corripuit Aten capite nitentibus-capillis-ornato,
" Iratus animo suo, & juravit firmum juramentum,
" Nunquam in Olympúmque & cœlum stellatum
" Redituram Aten, quæ omnibus noxam-infert.
" Sic fatus, projecit à cœlo stellato,
" Manu circumrotatam: statim autem pervenit *ea* ad opera hominum.
" Hujus operâ semper ingemiscebat *is*, quandò suum charum filium videret,
" Opus indignum sustinentem, sub Eurysthei laboribus.
" Sic & ego, quandò nempè ingens pugnam-expeditè-ciens Hector
" Argivos perdebat ad puppes navium;
" Non poteram oblivisci noxæ, quâ semel læsus fueram.
" At postquàm noxam-accepi, & meam mentem eripuit Jupiter,

Ver. 122. — γέγον'.] Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 126. — λιπαροπλοκάμοιο.] *Al.* λιπαροκρηδέμνου.

Ver. 128—130. — οὐρανὸν ἀστερόεντα —— οὐρανοῦ ἀστερόεντος.] Vide suprà ad ό, 371.

Ver. 131. — περιστρέψας.] Cod. *Harleian.* περιτρέψας.

Ver. 132—135. — στενάχεσχ' —— ὀλέεσκεν.] Vide supra ad *ver.* 42; & ad ύ, 84.

Ver. 133. Ἔργον ἀεικὲς ἔχοντα, ὑπ' Εὐρυσθῆος ἀέθλων.

—— ut duros mille labores
Rege sub Eurystheo, fatis Junonis iniquæ,
Pertulerit ——. *Æn.* VIII, 191.

Ibid. — ὑπ' Εὐρυσθῆος.] *Al.* πρὸς Εὐρυσθῆος.

Ver. 134. — κορυθαίολος.] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 135. — ὀλέεσκεν.] Cod. *Harleian.* ὀλέκεσκεν.

Ver. 137. Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, καί μευ φρένας ἐξέλετο Ζεύς.] Post hunc versum, alium ex *Eustathio* inserit *Barnesius*;

" Ἢ οἴνῳ μεθύων· ἤ μ' ἔβλαψαν θεοὶ αὐτοί·"

qui tamen hoc in loco non satis aptè cohæreret. Vide suprà ad ί, 119.

Ἂψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα.
Ἀλλ' ὄρσεο πόλεμόνδε, καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαούς·
Δῶρα δ' ἐγὼν ὅδε πάντα παρασχεῖν, ὅσσα τοι ἐλθὼν
Χθιζὸς ἐνὶ κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῖος Ὀδυσσεύς.
Εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐπειγόμενός περ Ἄρηος·
Δῶρα δέ τοι θεράποντες, ἐμῆς παρὰ νηὸς ἑλόντες,
Οἴσουσ', ὄφρα ἴδηαι, ὅ τοι μενοεικέα δώσω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἀτρείδη, κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
Δῶρα μὲν αἴκ' ἐθέλῃσθα παρασχέμεν, ὡς ἐπιεικές,
Ἤτ' ἐχέμεν, πάρα σοί· νῦν δὲ μνησώμεθα χάρμης
Αἶψα μάλ'· οὐ γὰρ χρὴ κλοτοπεύειν ἐνθάδ' ἐόντας,
Οὐδὲ διατρίβειν· ἔτι γὰρ μέγα ἔργον ἄρεκτον·
Ὥς κέ τις αὖτ' Ἀχιλῆα μετὰ πρώτοισιν ἴδηται
Ἔγχεϊ χαλκείῳ Τρώων ὀλέκοντα φάλαγγας.
Ὧς δέ τις ὑμείων μεμνημένος ἀνδρὶ μαχέσθω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Μηδ' οὕτως, ἀγαθός περ ἐών, θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ,

" Iterùm volo placare, daréque infinita dona.
" At exurge ad pugnam & cæteras excita copias:
" Dona autem ego ipse omnia præbebo, quæcunque tibi profectus
" Hesternus in tentoriis promisit nobilis Ulysses.
" Sin vis, expecta, festinans licèt ad certamen;
" Dona autem tibi ministri, meâ ex nave sumpta,
" Ferent, ut videas, quòd tibi animum-placantia dabo.
Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles:
" Atride gloriosissime, rex virorum, Agamemnon,
" Dona quidem si vis præbere, ut æquum est,
" Vel retinere, in tuâ potestate est: nunc verò recordemur prælii
" Statim prorsùs; non enim decet verbis-tempus-terere hîc manentes,
" Neque moras-trahere: Adhuc enim magnum opus interfectum:
" Ut aliquis utique rursùs Achillem inter primos videat
" Hastâ æreâ Trojanorum perdentem phalangas.
" Sic verò & aliquis vestrûm memor cum viro pugnet.
Hunc autem respondens allocutus est abundans-consiliis Ulysses:
" Nè tamen sic, strennus licèt sis, deo-similis Achille,

Ver. 138. Ἂψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα.] Τῆς Βρισηΐδος τὴν ἀφαίρεσιν εἰς τὴν Ἄτην ἀναφέρων ὁ Ἀγαμέμνων, ὅμως φησὶν "Ἂψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄ-" "ποινα." Καὶ γὰρ τὸ δεινὸν, τῷ μὴ καταφρονεῖσθαι ἐστί· καὶ ταπεινὸς φανεὶς ὁ ἀδικήσας, ἔλυσε τὴν τῆς ὀλιγωρίας δίκην. *Plutarch.* περὶ ἀοργησίας.

Ver. 139. — ὄρνυθι.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 145. — πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.] Vide suprà ad α, 43 & 58.

Ver. 148. Ἤτ' ἐχέμεν, πάρα σοί.] *Al.* Εἴτ' ἐχέμεν, παρὰ σοί. Quo modo legit & Codex *Harleianus*.

Ver. 150. — ἔτι γὰρ μέγα ἔργον ἄρεκτον.] Ἤτοι περὶ τῆς Πατρόκλου ταφῆς λέγει, ἢ τῆς τοῦ Ἕκτορος ἀναιρέσεως. *Schol.* Rectius autem hoc in universum de bello nondum confecto dictum intelligas.

Ver. 153. Ὧς δέ τις.] *Al.* Ὧδέ τις.

Ver. 155. — θεοείκελ'.] Vide suprà ad β', 623.

Νήστιας ὀτρύνειν προτὶ Ἴλιον υἷας Ἀχαιῶν
Τρωσὶ μαχεσσομένους· ἐπεὶ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἔσται
Φύλοπις, εὖτ' ἂν πρῶτον ὁμιλήσωσι φάλαγγες
Ἀνδρῶν, ἐν δὲ θεὸς πνεύσῃ μένος ἀμφοτέροισιν.
Ἀλλὰ πάσασθαι ἄνωχθι θοῇς ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιοὺς
Σίτου καὶ οἴνοιο· τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή.
Οὐ γὰρ ἀνὴρ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἄκμηνος σίτοιο δυνήσεται ἄντα μάχεσθαι.
Εἴπερ γὰρ θυμῷ γε μενοινάᾳ πολεμίζειν,
Ἀλλά τε λάθρῃ γυῖα βαρύνεται, ἠδὲ κιχάνει
Δίψα τε καὶ λιμὸς, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι.
Ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς,
Ἀνδράσι δυσμενέεσσι πανημέριος πολεμίζῃ,
Θαρσαλέον νύ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσὶν, οὐδέ τι γυῖα
Πρὶν κάμνει, πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο.
Ἀλλ' ἄγε, λαὸν μὲν σκέδασον, καὶ δεῖπνον ἄνωχθι
Ὅπλεσθαι· τὰ δὲ δῶρα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Οἰσέτω ἐς μέσσην ἀγορὴν, ἵνα πάντες Ἀχαιοὶ
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδωσι, σὺ δὲ φρεσὶ σῇσιν ἰανθῇς.

" Jejunos impelle ad Ilium filios Achivorum
" Cum Trojanis pugnaturos: quia non in exiguum tempus erit
" Certamen, postquàm primùm congressæ-fuerint phalanges
" Virorum, Deúsque inspiraverit animos utrisque.
" Sed vesci jube velocibus in navibus Achivos
" Cibo & vino; hoc enim, robur est & vis.
" Neque enim vir totum diem usque ad solem occidentem
" Expers cibi poterit contra *hostem* pugnare.
" Licèt etenim animo utique prompto-sit ad pugnandum,
" Tamen simul sensim membra gravantur, & occupant *eum*
" Sitisque & fames, noxámque trahunt genua eunti.
" Qui verò vir vini satur & cibi,
" Cum viris hostibus totam diem pugnat,
" Audiens omninò ei animus in præcordiis, neque quicquam membra
" Priùs defatigantur, quàm omnes recedant à pugnâ.
" Sed age, populum quidem dimitte, & jentaculum jube
" Instrui: dona autem rex virorum Agamemnon
" Ferat in mediam concionem, ut omnes Achivi
" Oculis videant, túque animo tuo læteris.

Ver. 157. — μαχεσσομένους.] *Al.* μαχησομένους. *Al.* μαχησόμενος.

Ver. 159. — πνεύσῃ.] *Al.* πνεύσει.

Ver. 165. — βαρύνεται.] *Victorius*, *Var. Lect. Lib.* XXXVIII, *cap.* 21, ait, ex vetere Scholiaste, hoc vocabulum unum esse eorum, quæ σημασίαν ἐναργεστάτην ἔχουσι, & appellantur ἀναμίλλητα; quibus, omni contentione adhibitâ, melius nihil aptiusque excogitari possit.

Ver. 167. — κορεσσάμενος.] *Quum se ipse saturaverit.* Vide suprà ad *ver.* 23. & ad γ', 141.

Ver. 171. — σκέδασον.] Vide suprà ad α', 140. Cæterum Codex *Harleianus* hîc legit κίδνασον.

Ver. 174. — σὺ δὲ φρεσὶ σῇσιν ἰανθῇς.] Ita ex *Eustathio* edidit *Barnesius*. *Al.* σὺ δὲ φρεσὶν ᾗσιν ἰανθῇς.

Ὀμνυέτω δέ τοι ὅρκον, ἐν Ἀργείοισιν ἀναστὰς,
Μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι, ἠδὲ μιγῆναι,
Ἡ, θέμις ἐστὶν, ἄναξ, ἤτ᾽ ἀνδρῶν ἤτε γυναικῶν.
Καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ φρεσὶν ἵλαος ἔστω.
Αὐτὰρ ἔπειτά σε δαιτὶ ἐνὶ κλισίῃς ἀρεσάσθω
Πιείρῃ, ἵνα μή τι δίκης ἐπιδευὲς ἔχῃσθα.
Ἀτρείδη, σὺ δ᾽ ἔπειτα δικαιότερος καὶ ἐπ᾽ ἄλλῳ
Ἔσσεαι· οὐ μὲν γάρ τι νεμεσσητὸν, βασιλῆα
Ἄνδρ᾽ ἀπαρέσσασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.
Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγαμέμνων·
Χαίρω σεῦ, Λαερτιάδη, τὸν μῦθον ἀκούσας·
Ἐν μοίρῃ γὰρ πάντα διίκεο καὶ κατέλεξας.
Ταῦτα δ᾽ ἐγὼν ἐθέλω ὀμόσαι, κέλεται δέ με θυμὸς,
Οὐδ᾽ ἐπιορκήσω, πρὸς δαίμονος· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Μιμνέτω αὖθι τέως γε, ἐπειγόμενός περ ἄρηος,
Μίμνετε δ᾽ ἄλλοι πάντες ἀολλέες, ὄφρα κε δῶρα
Ἐκ κλισίης ἔλθωσι, καὶ ὅρκια πιστὰ τάμωμεν.
Σοὶ δ᾽ αὐτῷ τόδ᾽ ἐγὼν ἐπιτέλλομαι, ἠδὲ κελεύω,
Κρινάμενος κούρητας ἀριστῆας παναχαιῶν,

" Juret autem tibi jusjurandum, inter Argivcs surgens,
" Nunquam hujus cubile ascendisse *se*, vel mistum-fuisse,
" Quà mos est, Rex, & virorum & mulierum.
" Quin & tibi ipsi animus in præcordiis placidus sit.
" Ac deindè te convivio in tentoriis conciliet
" Lauto, ut nè quid juris mutilum habeas.
" Atride, tu verò deindè æquior & in alium
" Eris: Haudquaquam enim indignè-ferendum, regem
" Virum placare, quandò quis prior injuriam-fecerit.
Illum verò vicissim allocutus est rex virorum, Agamemnon:
" Gaudeo tuo, Laërtiade, hoc sermone audito:
" Rectè enim & ordine omnia obiisti & enumerâsti.
" Hæc sanè ego volo jurare, jubétque me animus,
" Neque pejerabo, per deum: Sed Achilles
" Maneat hîc eoúsque saltem, festinans licèt ad-certamen;
" Manete & alii omnes congregati, donec dona
" E tentoriis venerint, & fœdera fida ferierimus.
" Tibi verò ipsi hoc ego præcipio, & jubeo, *ó Ulysses*,
" Delectis juvenibus primoribus universorum-Achivorum,

Ver. 177. Ἡ, θέμις ἐστίν.] Deest hic versus in Codice *Harleiano*.

Ver. 180. —ἵνα μή τι δίκης ἐπιδευὲς ἔχῃσθα.] Ἵνα μηδὲν ἐλλίπῃ τῶν ὀφειλόντων πρὸς σὲ δικαίως προσχθῆναι. *Schol.*

Ver. 182. —οὐ μὲν γάρ τι νεμεσσητὸν, βασιλῆα Ἄνδρ᾽ ἀπαρέσσασθαι.] Ἀμφίβολον, διὰ τὴν αἰτιατικήν· ἔστι δὲ ὁ λόγος περὶ τοῦ βασιλέως· οὐ νεμεσητὸν, εἰ βασιλεὺς ἄνδρα βλάψας καὶ τῆς ἀδικίας προϋπάρξας, ἀπαρέσηται αὐτόν· ἔστι δὲ τὸ ἀπαρέσασθαι, τὸ τῆς ἀρχῆς ἐπᾶραι· ἤτοι τῆς βλάβης ἀπαλλάξαι, καὶ ἐξιλάσασθαι. *Porphyr. Quæst. Homeric.* 19. Ubi Editiones quidem *Porphyrii*, "βασιλεῖ", habent; ipse autem, "βασιλῆα," legisse videtur.

Ver. 183. —ἀπαρέσσασθαι.] *Barnesius* legendum conjicit ἐπαρέσσασθαι.

Ver. 188. —πρὸς δαίμονος.] *Al.* πρὸς δαίμονας.

Ver. 190. —ὄφρα κε δῶρα.] *Al.* εἰσόκε δῶρα.

Ver. 191. —ἔλθωσι.] *Al.* ἔλθῃσι.

Ver. 193. Κρινάμενος.] Vide suprà ad α, 309, 314, 338; & ad ζ, 434. *Ibid.*

Δῶρα ἐμῆς παρὰ νηὸς ἐνεικέμεν, ὅσσ' Ἀχιλῆϊ
Χθιζὸν ὑπέστημεν δώσειν, ἀγέμεν τε γυναῖκας.
Ταλθύβιος δέ μοι ὦκα κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
Κάπρον ἑτοιμασάτω ταμέειν Διΐ τ', Ἠελίῳ τε.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἀτρείδη, κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
Ἄλλοτέ περ καὶ μᾶλλον ὀφέλλετε ταῦτα πένεσθαι,
Ὁππότε τις μεταπαυσωλὴ πολέμοιο γένηται,
Καὶ μένος οὐ τόσον ᾖσιν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσι·
Νῦν δ' οἱ μὲν κέαται δεδαϊγμένοι, οὓς ἐδάμασσεν
Ἕκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν·
Ὑμεῖς δ' ἐς βρωτὺν ὀτρωύνετον· ἦτ' ἂν ἔγωγε
Νῦν μὲν ἀνώγοιμι πτολεμίζειν υἷας Ἀχαιῶν
Νήστιας, ἀκμήνους· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
Τεύξεσθαι μέγα δόρπον, ἐπὴν τισαίμεθα λώβην.
Πρὶν δ' οὔπως ἂν ἐμοί γε φίλον κατὰ λαιμὸν ἰείη
Οὐ πόσις, οὐδὲ βρῶσις, ἑταίρου τεθνειῶτος,
Ὅς μοι ἐνὶ κλισίῃ δεδαϊγμένος ὀξέϊ χαλκῷ

" Dona meâ à nave afferto, quot Achilli
" Heri polliciti-sumus *nos* daturos esse, adducitóque mulieres.
" Talthybius autem mihi ocyùs per castra lata Achivorum
" Aprum quæsitum-apparet mactandum Jovique, Solique.
Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles:
" Atride, gloriosissime, rex virorum, Agamemnon,
" Aliàs certè potiùs debetis hæc procurare,
" Quandò aliqua pòst-cessatio à pugnâ fuerit,
" Et martius ardor non tantus sit in pectoribus meis:
" Nunc verò illi quidem jacent confossi, quos domuit
" Hector Priamides, quandò ei Jupiter gloriam præbuit;
" Vos autem ad cibum urgete: Ego sanè omninò
" Nunc quidem hortarer pugnam-inire filios Achivorum
" Jejunos, impastos; ut verò sol occiderit,
" Parare magnam cœnam, postquàm ulti essemus contumeliam.
" Antè verò nequaquàm mihi quidem meum per guttur demittetur
" Nec potus, neque cibus, sodale mortuo,
" Qui mihi in tentorio confossus acuto ære

Ibid. — κούρητας ἀριστῆας.] Καὶ Ὅμηρος δὲ τοὺς νέους στρατιώτας [κουρῆτας] προσηγόρευσε· " Κρινάμενος κουρῆτας ἀριστῆας Παναχαι-" ῶν ———" Καὶ πάλιν [infrà *ver.* 248,] " — δῶρα φέρον κουρῆτες Ἀχαιῶν." *Strabo. Geograph. Lib.* X.

Ver. 194. Δῶρα ἐμῆς παρὰ νηὸς ἐνεικέμεν.] *Strabo*, loco jam citato, legit; Δῶρα θοῆς παρὰ νηὸς ἐνεγκεῖν. *Al.* ἐμῆς παρὰ νηὸς ἐνεγκέμεν.

Ver. 197. — ἑτοιμασάτω.] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 200. — ταῦτα.] *Al.* πάντα.

Ver. 202. — ᾖσιν.] Cod. *Harleian.* εἴσιν.

Ver. 204. — Πριαμίδης.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 205. — βρωτὺν ὀτρωύνετον.] Quâ ratione, βρωτὺν, hîc ultimam producat; item ὑιὲ, *ver.* 216; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 208. Τεύξεσθαι.] *Al.* Τεύξασθαι.

Ibid. — τισαίμεθα.] Vide suprà ad δ́, 116; & ad ý, 339.

Ver. 210. — τεθνειῶτος.] Vide suprà ad ý, 46.

Ver. 212.

Κεῖται, ἀνὰ πρόθυρον τετραμμένος· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Μύρονται· τό μοι οὔτι μετὰ φρεσὶ ταῦτα μέμηλεν,
Ἀλλὰ φόνος τε, καὶ αἷμα, καὶ ἀργαλέος στόνος ἀνδρῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ Ἀχιλεῦ, Πηλέως υἱὲ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
Κρείσσων εἷς ἐμέθεν καὶ φέρτερος οὐκ ὀλίγον περ
Ἔγχει, ἐγὼ δέ κε σεῖο νοήματί κεν προβαλοίμην
Πολλόν· ἐπεὶ πρότερος γενόμην, καὶ πλείονα οἶδα·
Τῷ τοι ἐπιτλήτω κραδίη μύθοισιν ἐμοῖσιν.
Αἶψά τε φυλόπιδος πέλεται κόρος ἀνθρώποισιν,
Ἧς τε πλείστην μὲν καλάμην χθονὶ χαλκὸς ἔχευεν·

" Jacet, in vestibulum pedibus conversis; circùm autem socii
" Lugent: Ideò mihi neutiquàm in mente hæc curæ sunt,
" Sed cædésque, & sanguis, & gravis gemitus virorum.
Illum verò respondens allocutus est abundans-consiliis Ulysses:
" O Achille, Pelei fili, longè fortissime Achivorum,
" Præstantior es me & fortior non parùm quidem
" Hastâ, ego verò te prudentiâ utique superavero
" Multùm; prior etenim natus sum, & plura cognovi:
" Itaque tibi acquiescat animus verbis meis.
" Statim prorsùs pugnæ fit satietas hominibus,
" Cujus plurimam quidem stipulam in terram æs fundit;

Ver. 212. — ἀνὰ πρόθυρον.] *Al.* ἀνὰ προθύροισι.

Ver. 213. — τό μοι οὔτι.] *Barnesius* in uno MS scriptum repperit, τῷ μοι οὔτι. Vide suprà ad μ', 9.

Ver. 213—224. — μέμηλεν —— τέτυκται.] Si μεμήλει —— τέτυκτο dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 214. — φόνος τε, καὶ αἷμα, καὶ ἀργαλέος στόνος.] Vide infrà ad ά, 548.

Ibid. — φόνος.] Cod. *Harleian.* Πόνος.

Ver. 216. Ὦ Ἀχιλεῦ, Πηλέως υἱέ.] Pronuntiabatur Πηλῶς. *Barnesius* edidit Πηλῆος υἱέ. Nec malè; cum Πηλῆος sit vox *Ionica*, & υἱὸς alibi priore correptâ occurrat:

Ἕκτορ υἱὲ Πριάμοιο —— *Il.* ή, 47.
—— Πόδης, υἱὸς Ἠετίωνος. ρ', 575.

Vide suprà ad ν', 103; & ad ό, 24. Cæterùm in uno MS scriptum repperit *Barnesius*, Πηλέος υἱέ. Quod & ipsum ferri posset, pronuntiando scilicèt Πηλεῦς.

Ver. 217. Κρείσσων εἷς ἐμέθεν.] Ὅρα τὸ ἀξίωμα τοῦ βουλευτοῦ, καὶ τὸν ἑαυτοῦ κρείττω καὶ ἀνεμέσητον ἔπαινον. *Eustath.* Ἐπιτίμησις —— ἐστι πικρὰ πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, καὶ δι' ἀπορρήτων λυπηρὰ παραίνεσις. Διὰ τοῦτο καὶ προοίμιον αὐτῷ μακρόν ἐστι· " Κρείσσων εἷς ἐμέθεν καὶ " φέρτερος οὐκ ὀλίγον περ Ἔγχει· ἐγὼ δέ κε " σεῖο νοήματί γε προβαλοίμην· Πολλὸν ἐπεὶ " πρότερος γενόμην καὶ πλείονα οἶδα." Αὕτη τὸ προοίμιον τοῦ σχήματός ἐστιν ἀρχὴ, Μὴ πάνυ θάῤῥει τῇ ἀνδρείᾳ τῇ σαυτοῦ· εἰ δὲ μὴ, ἐλέγξεις αὐτὴν τὸ μηδὲν εἶναι· ἀλλ' ἄκουε παρ' ἀνδρὸς ἐμπείρου καὶ ἐπιστήμονος ἐν πείρᾳ πραγμάτων. —— Ἐπειδὴ τοίνυν ταῦτα πικρά ἐστι, καὶ ἐπιτίμησιν ἔχει, εἰκόνος παραβολῇ [*ver.* 221, &c.] τὸ πικρὸν τῆς ἐπιτιμήσεως ἀσφαλὲς ἐποίησεν. *Dionys. Halicarn. Lib. qui inscribitur* Τέχνη, §9, *in fine.*

—— Tibi dextera bello
Utilis; ingenium est, quod eget moderamine nostri.
Ovid. Metam. Lib. XIII, *ver.* 361.

Ver. 218. — νοήματί κεν.] Cod. *Harleian.* νοήματί γε. Atque ita legit *Dionysius Halicarnassensis* loco jam citato. Quæ & proba Lectio.

Ver. 221. Αἶψά τε φυλόπιδος.] *Al.* Αἶψά κε, & Αἶψα δή. Ὅρα —— ὡς ἀπαθῶς καὶ ἀλύπως εἰπεῖν περὶ τῶν ἐν πολέμῳ τετελευτηκότων προῃρημένος, ὡς περὶ πυρῶν συγκομιδὴν ποιεῖται τὸν λόγον, λέγων· " Αἶψά τε φυλόπιδος " [ευλόπιδος] πέλεται κόρος ἀνθρώποισιν, " Ἧς τε πλείστην μὲν καλάμην χθονὶ χαλ- " κὸς ἔχευεν· Ἄμητος δ' ὀλίγιστος." *Aristid. Quintilian. de Musicâ, Lib.* II.

Ver. 222. Ἧς τε πλείστην.] *Heraclides Ponticus* legit Ὡς ὅτε πλείστην.

Ibid.

Ἄμητος δ' ὀλίγιστος, ἐπὴν κλίνησι τάλαντα
Ζεὺς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.
Γαστέρι δ' οὔπως ἐστὶ νέκυν πενθῆσαι Ἀχαιούς·
Λίην γὰρ πολλοὶ καὶ ἐπήτριμοι ἤματα πάντα
Πίπτουσι· πότε κέν τις ἀναπνεύσειε πόνοιο;
Ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν, ὅς κε θάνησι,
Νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας.
Ὅσσοι δ' ἂν πολέμοιο περὶ στυγεροῖο λίπωνται,
Μεμνῆσθαι πόσιος καὶ ἐδητύος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Ἀνδράσι δυσμενέεσσι μαχώμεθα νωλεμὲς αἰεὶ,
Ἑσσάμενοι χροῒ χαλκὸν ἀτειρέα· μηδέ τις ἄλλην
Λαῶν ὀτρυντὺν ποτιδέγμενος ἰσχαναάσθω.
Ἥδε γὰρ ὀτρυντὺς κακὸν ἔσσεται, ὅς κε λίπηται
Νηυσὶν ἐπ' Ἀργείων· ἀλλ' ἀθρόοι ὁρμηθέντες
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα.
Ἦ, καὶ Νέστορος υἷας ὀπάσσατο κυδαλίμοιο,
Φυλεΐδην τε Μέγητα, Θόαντά τε, Μηριόνην τε,

" Messis autem perexigua, postquàm inclinet lances
" Jupiter, qui hominum arbiter pugnæ est.
" Ventre verò haudquaquàm licet mortuum lugere Achivos:
" Admodùm enim multi & crebri diebus omnibus
" Cadunt: quandò igitur quis respirare poterit a dolore?
" Sed oportet eum quidem sepelire, quicunque mortuus sit,
" Patientem animum habentes, diem unam defletum.
" Quotquot verò pugnæ horrendæ superfuerint,
" Meminisse potûs & cibi, ut adhuc acriùs magis
" Viris *cum* hostibus pugnemus indefinentèr usque,
" Induti corpus ære indomito: neque quis aliâ
" Copiarum cohortatione expectatâ subsistat.
" Illa enim cohortatio malè ei cedet, quicunque relictus fuerit
" Apud naves Argivorum: sed omnes-simul *castris*-egressi
" In Trojanos equûm-domitores excitemus acre prælium.
Dixit, & Nestoris filios sibi comites delegit gloriâ-sublimis,
Phylidémque Megeta, Thoantáque, Merionémque,

Ibid. — πλείστην μὲν καλάμην χθονὶ χαλκὸς ἔχευεν.] Ἀλληγορικῶς οὖν καλάμην νῦν κέκληκε τὰ σώματα τῶν ἀνῃρημένων. *Schol.* " Quotiens multam necem significare vult, " *messem* hominum factam esse dicit." *Macrob. Saturnal. Lib.* V, *cap.* 15.

Ver. 223. —κλίνησι.] Vide suprà ad ά, 309, & 338.

Ver. 226. Λίην γὰρ πολλοί.

Namque nimis multos, atque omni luce cadentes
Cernimus; ut nemo possit mœrore vacare.
Quo magis est æquum tumulis mandare peremptos
Firmo animo, & luctum lacrymis finire diurnis.

Cic. Tusc. Disputat. Lib. 3.

Ver. 229. —δακρύσαντας.] *Al.* δακρυχέοντας.

Ver. 223. Ἑσσάμενοι χροῒ χαλκόν.] *Cum nosmet ipsi armaverimus.* Similitérque infrà *ver.* 238, —— Νέστορος υἷας ὀπάσσατο· *Nestoris filios sibi ipse comites ascivit.* Vide suprà ad *ver.* 23; & ad γ', 168.

Ver. 236. Νηυσὶν ἐπ' Ἀργείων.] *Al.* Νηυσὶ παρ' Ἀργείων. Quo modo legit & Codex *Harleianus.*

Ver. 242.

Καὶ Κρειοντιάδην Λυκομήδεα, καὶ Μελάνιππον·
Βὰν δ' ἴμεν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο.
Αὐτίκ' ἔπειθ' ἅμα μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον·
Ἑπτὰ μὲν ἐκ κλισίης τρίποδας φέρον, οὕς οἱ ὑπέστη,
Αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους·
Ἐκ δ' ἄγον αἶψα γυναῖκας ἀμύμονας, ἔργ' εἰδυίας,
Ἑπτ', ἀτὰρ ὀγδοάτην, Βρισηΐδα καλλιπάρῃον.
Χρυσοῦ δὲ στήσας Ὀδυσεὺς δέκα πάντα τάλαντα,
Ἦρχ', ἅμα δ' ἄλλοι δῶρα φέρον κούρητες Ἀχαιῶν.
Καὶ τὰ μὲν ἐν μέσσῃ ἀγορῇ θέσαν· ἂν δ' Ἀγαμέμνων
Ἵσατο· Ταλθύβιος δὲ, θεῷ ἐναλίγκιος αὐδὴν,
Κάπρον ἔχων ἐν χερσὶ, παρίστατο ποιμένι λαῶν.
Ἀτρείδης δὲ ἐρυσσάμενος χείρεσσι μάχαιραν,
Ἥ οἱ πὰρ ξίφεος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄωρτο,
Κάπρου ἀπὸ τρίχας ἀρξάμενος, Διὶ χεῖρας ἀνασχὼν,
Εὔχετο· τοὶ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτόφιν εἵατο σιγῇ,

Et Creontiadem Lycomedem, & Melanippum:
Perrexerunt autem ire ad tentorium Agamemnonis Atridæ.
Statim deinde simul verbum fuit, & perfectum est opus:
Septem quidem è tentorio tripodas ferebant, quos ei pollicitus erat,
Splendidósque lebetas viginti, duodecimque equos:
Eduxerunt confestim & mulieres formâ-egregias, operum scientes,
Septem; at octavam, Briseida genas-pulchram.
Auri autem appensa Ulysses decem omnia talenta,
Præibat *ferens*; simúlque alii dona ferebant juvenes Achivorum.
Et ea quidem in mediâ concione posuerunt: at Agamemnon
Surrexit: Talthybius autem, deo similis voce,
Aprum tenens manibus, adstabat pastori populorum.
Atrides autem, extracto manibus cultro,
Qui ei juxta ensis magnam vaginam semper pendebat,
Apri setis pro primitiis abscissis, Jovi manibus sublatis,
Precabatur: ii verò omnes ibidem sedebant tacitè

Ver. 242. — ἅμα μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον.] Sic apud *Virgilium*:

Sic ait, & *dicto citiùs* tumida æquora placat. *Æn.* I, 146.

Item apud *Terentium*;

—— *dictum factum* huc abiit ——.
Heautontimor. Act. V; *Sc.* I, 31.

Ibid. — τετέλεστο.] Vide suprà ad γ', 492; & ad ά, 37.

Ver. 245. — ἀμύμονας, ἔργ' εἰδυίας.] *Al.* ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας.

Ver. 247. Χρυσοῦ δὲ στήσας Ὀδυσσεὺς δέκα πάντα τάλαντα.] *Decem ipsa talenta*, vel *talenta non minùs decem*. Malè igitur vir eruditissimus *Dionysius Halicarnassensis*, περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, § 8; Τῶν δὲ σχημάτων τὰ μὲν κατὰ Πλεονασμὸν ποιεῖ· εἰσὶ τὰ μὲν διὰ τὸ μέτρον· ὡς ἐν τούτῳ· "Χρυσοῦ δὲ στήσας Ὀδυσσεὺς δέκα πάντα τάλαντα." Τὸ γὰρ "πάντα" μηδὲν συντελοῦν εἴρηται. Vide suprà ad σ', 373, & 470.

Ibid. — στήσας.] Διὰ ζυγοῦ στήσας· οὕτω γὰρ οἱ ἀρχαῖοι τὰ χρήματα ἐστάθμιζον. *Schol.* Vide infrà ad ώ, 232.

Ver. 248. — κούρητες Ἀχαιῶν.] *Strabo*, *Geograph. lib.* X, legit κουρῆτες Ἀχαιοί.

Ver. 253. — ἄωρτο.] *Al.* ἄορτο.

Ver. 254. — χεῖρας ἀνασχὼν, Εὔχετο.]

——— duplices tendens ad sidera palmas. *Æn.* I, 67.

——— oculos ad sidera lætus
Extulit, & cœlo palmas cum voce tetendit. *Æn.* II, 687.
Et duplices cum voce manus ad sidera tendit. *Æn.* X, 667.

Ver. 258.

Ἀργεῖοι κατὰ μοῖραν ἀκούοντες βασιλῆος.
Εὐξάμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα, θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
Γῆ τε, καὶ Ἠέλιος, καὶ Ἐριννύες αἵ θ' ὑπὸ γαῖαν
Ἀνθρώπους τίνυνται, ὅτις κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ·
Μὴ μὲν ἐγὼ κούρῃ Βρισηΐδι χεῖρ' ἐπενεῖκα,
Οὔτ' εὐνῆς πρόφασιν κεχρημένος, οὔτε τευ ἄλλου·
Ἀλλ' ἔμεν' ἀπροτίμαστος ἐνὶ κλισίῃσιν ἐμῇσιν.
Εἰ δέ τι τῶνδ' ἐπίορκον, ἐμοὶ θεοὶ ἄλγεα δοῖεν
Πολλὰ μάλ', ὅσσα διδοῦσιν, ὅτις σφ' ἀλίτηται ὀμόσσας.
Ἦ, καὶ ἀπὸ στόμαχον κάπρου τάμε νηλέϊ χαλκῷ·
Τὸν μὲν Ταλθύβιος πολιῆς ἁλὸς ἐς μέγα λαῖτμα
Ῥίψ' ἐπιδινήσας, βόσιν ἰχθύσιν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἀνστὰς Ἀργείοισι φιλοπτολέμοισι μετηύδα·
Ζεῦ πάτερ, ἦ μεγάλας ἄτας ἄνδρεσσι διδοῖσθα·
Οὐκ ἂν δήποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
Ἀτρείδης ὤρινε διαμπερές, οὐδέ κε κούρην
Ἦγεν, ἐμεῦ ἀέκοντος, ἀμήχανος· ἀλλά ποθι Ζεὺς
Ἤθελ' Ἀχαιοῖσιν θάνατον πολέεσσι γενέσθαι.

Argivi, ut par erat, auſcultantes regi.
Conceptis autem precibus dixit, ſuſpiciens in cœlum latum:
" Teſtis-ſit nunc Jupiter primùm, deorum ſummus & optimus,
" Terráque, & Sol, & Furiæ, quæ ſub terram
" Homines puniunt, quicunque perjurium jurârit:
" Nequaquàm ego puellæ Briſeïdi manum intuli,
" Neque concubitûs causâ indigens *ipsâ*, neque alicujus alterius *rei*:
" Sed manſit intacta in tentoriis meis.
" Si verò quid horum perjurium *eſt*, mihi dii dolores dent
" Multos admodùm, quot dant *ei*, qui in eos peccârit jurando.
Dixit, & jugulum apri abſcidit ſævo ære:
Hunc quidem Talthybius cani maris in magnum æquor
Projecit circumrotatum, eſcam piſcibus: At Achilles
Aſſurgens inter Argivos bellicoſos locutus eſt:
" Jupiter pater, magnas calamitates omninò mortalibus infers:
" Neque enim unquam animum in pectoribus meis
" Atrides commoviſſet prorsùs, neque puellam utique
" Abduxiſſet, me invito, mala-ſtruens; at nimirùm Jupiter
" Voluit Achivis mortem multis contingere.

Ver. 258. Ἴστω νῦν — Γῆ τε καὶ Ἠέλιος.] Eſto nunc ſol teſtis, & hæc mihi terra precanti. *Æn.* XII, 176.

Ver. 260. — τίνυνται, ὅτις κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ.]

—— φασὶν Ἐριννύας ἀμφιπολεύειν
Ὅρκον τιννυμένας, τὸν Ἔρις τέκε πῆμ' ἐπιόρκοις. *Heſiod.* Ἡμέραι, *ver.* 39.
Ὅρκον θ', ὃς δὴ πλεῖστον ἐπιχθονίους ἀνθρώπους
Πημαίνει, ὅτε κέν τις ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσῃ. *Id. Theogon. ver.* 231.

Ibid. — τίνυνται.] Vide ſuprà ad β', 438 & ad γ', 279. *Al.* τίννυνται.

Ver. 266. — ἀπὸ στόμαχον κάπρου τάμε.] Id eſt κάπρου στόμαχον ἀπέταμε.

Ver. 270. Ζεῦ πάτερ.] Vide ſuprà ad 6, 372.

Ver. 273. Ἦγεν, ἐμεῦ ἀέκοντος, ἀμήχανος· ἀλλά.] Ita ex *Euſtathio* edidit *Barneſius*. *Al.* Ἦγεν, ἐμεῦ ἀέκοντος· ἀμήχανος· ἀλλά.

Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· λῦσεν δ' ἀγορὴν αἰψηρήν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὴν ἐπὶ νῆα ἕκαστος.
Δῶρα δὲ Μυρμιδόνες μεγαλήτορες ἀμφεπένοντο,
Βὰν δ' ἐπὶ νῆα φέροντες Ἀχιλλῆος θείοιο·
Καὶ τὰ μὲν ἐν κλισίῃσι θέσαν, κάθισαν δὲ γυναῖκας·
Ἵππους δ' εἰς ἀγέλην ἔλασαν θεράποντες ἀγαυοί.
Βρισηῒς δ' ἄρ' ἔπειτ', ἰκέλη χρυσῇ Ἀφροδίτῃ,
Ὡς ἴδε Πάτροκλον δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἀμφ' αὐτῷ χυμένη, λίγ' ἐκώκυε, χερσὶ δ' ἄμυσσε
Στήθεά τ', ἠδ' ἁπαλὴν δειρὴν, ἰδὲ καλὰ πρόσωπα·
Εἶπε δ' ἄρα κλαίουσα γυνὴ, εἰκυῖα θεῇσι·
Πάτροκλέ, μοι δειλῇ πλεῖστον κεχαρισμένε θυμῷ,
Ζωὸν μέν σε ἔλειπον ἐγὼ, κλισίηθεν ἰοῦσα,
Νῦν δέ σε τεθνειῶτα κιχάνομαι, ὄρχαμε λαῶν,
Ἂψ ἀνιοῦσ'· ὥς μοι δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ αἰεί.

" Nunc verò abite ad jentaculum, ut committamus prælium.
Sic dixit: ſolvit autem concionem celerem.
Illi quidem diſpergebantur ſuam ad navem quiſque
Dona verò Myrmidones magnanimi procurabant,
Iverunt autem ad navem ferentes Achillis divini;
Et ea quidem in tentoriis poſuerunt, collocaverúntque-in-ſedibus mulieres:
Equos verò ad armentum egerunt famuli præclari.
Tum verò Briſeis, ſimilis aureæ Veneri,
Ut vidit Patroclum laceratum acuto ære,
Ipſi circumfuſa, ſtridulum edidit-ululatum, manibúſque laniabat
Pectoráque, & teneram cervicem, atque pulchra ora:
Dixit autem flens mulier, ſimilis deabus:
" Patrocle, mihi miſeræ chariſſime animo,
" Vivum quidem te reliqui ego, è tentorio abiens,
" Nunc verò te mortuum invenio, princeps populorum,
" Reverſa: Ut me excipit malum è malo ſemper!

Ver. 277. — ἄρ'.] *Ut juſſerat Achilles.— ver.* 275.

Ver. 282. — ἔπειτ', ἰκέλη.] Ita edidit *Barneſius*; *Al.* ἔπειθ', ἰκέλη.

Ibid. — χρυσῇ.] Edidit *Barneſius* χρυσέῃ. Quod eodem modo pronuntiandum; primam enim neceſſariò producit. Vide ſupra ad γ', 523.

Ver. 284. Ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγ' ἐκώκυε.]

Unguibus ora ſoror fœdans & pectora pugnis,
Per medios ruit ac morientem nomine clamat. *Æn.* IV, 673.

Ibid. — ἐκώκυε.] Pronuntiabatur, ut opinor, ἐκώκυ. Vide ſuprà ad σ', 37; & ad α, 488.

Ver. 287. Πάτροκλέ, μοι δειλῇ πλεῖστον κεχαρισμένε θυμῷ.] Πολλὰ σχήματα παρ' Ὁμήρῳ, πάμπολλα καὶ ἐν ἄλλαις ὑποθέσεσιν ἄλλα εἰσοικούμενα· ἐπεὶ καὶ ὁ τῆς Βρισηΐδος λόγος οὐκ ἀσχημάτιστος, ὅτε ἥκουσα παρὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, θεασαμένη τὸν Πάτροκλον κείμενον ἐπιπίπτει τῷ σώματι, καὶ θρηνεῖ Πάτροκλον. Καὶ οἴεται ὁ ἀκροατὴς ὅτι Πάτροκλον θρηνεῖ· ἐνδείκνυται δὲ ὁ ποιητὴς σοφίαν γυναικὸς ἐν ἀκμῇ καιροῦ ἀπαιτούσης τὰς τῆς γυναικὸς ὑποσχέσεις· καὶ διὰ τοῦτο θρηνοῦσα δίκην λεγούσης πρὸς Ἀχιλλέα· " Πάτροκλέ, μοι δειλῇ πλεῖστον κεχαρισμένε " θυμῷ, Ζωὸν, &c. *Dionyſ. Halicarn. Lib. qui inſcribitur* Τέχνη, *cap.* 9.

Ver. 289—300. — τεθνειῶτα — τεθνεότα.] Vide ſuprà ad γ', 46.

Ver. 290. — δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ αἰεί.]

Ἕτερα δ' ἀφ' ἑτέρων
Κακὰ κακῶν κυρεῖ.
Euripid. Hecuba, ver. 688.

Ἄνδρα μὲν, ᾧ ἔδοσάν με πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
Εἶδον πρὸ πτόλιος δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
Τρεῖς τε κασιγνήτους, τούς μοι μία γείνατο μήτηρ,
Κηδείους, οἳ πάντες ὀλέθριον ἦμαρ ἐπέσπον.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' ἔμ' ἔασκες, ὅτ' ἄνδρ' ἐμὸν ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
Ἔκτεινεν, πέρσεν δὲ πόλιν θείοιο Μύνητος,
Κλαίειν, ἀλλ' ἔμ' ἔφασκες Ἀχιλλῆος θείοιο
Κουριδίην ἄλοχον θήσειν, ἄξειν τ' ἐνὶ νηυσὶν
Ἐς Φθίην, δαίσειν δὲ γάμον μετὰ Μυρμιδόνεσσι.
Τῷ σ' ἄμοτον κλαίω τεθνηότα, μείλιχον αἰεί.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες,
Πάτροκλον πρόφασιν, σφῶν δ' αὐτῶν κήδε' ἑκάστη.
Αὐτὸν δ' ἀμφὶ γέροντες Ἀχαιῶν ἠγερέθοντο,
Λισσόμενοι δειπνῆσαι· ὁ δ' ἠρνεῖτο στεναχίζων·

" Virum quidem, cui collocârant me pater & veneranda mater,
" Vidi ante urbem confoſſum acuto ære;
" Trésque fratres, quos mihi eadem peperit mater,
" Conjunctiſſimos, qui omnes exitialem diem obierunt.
" Haudquaquàm tamen me ſinebas, quandò virum meum velox Achilles
" Interfecit, evertitque urbem divini Mynetis,
" Flere; ſed me dicebas Achillis divini
" Primam uxorem *te* facturum eſſe, abductúmque in navibus
" In Phthiam, inſtructurúmque epulas-nuptiales inter Myrmidonas.
" Ideò te inexpletùm fleo mortuum, animo ſemper manſuetum.
Sic dixit flens: adgemebant autem fœminæ,
De Patroclo, ſpecie; de ſuis autem *reverâ* ipſarum malis ſingulæ.
Ipſum verò circum *Achillem* ſeniores Achivorum congregabantur.
Precantes, ut jentaculum ſumeret: Is verò recuſabat gemebundus;

—— ἐπὶ δ' ἄλλοισιν ἄλλα κεῖται.
Id. Troades, ver. 591.
———— aliud ex alio malum.
Terent. Eunuch. Act. V, *Scen.* V, 17.

Ver. 294. — ἐπέσπον.] Cod. *Harleian.* ἐπίσπον.

Ver. 295. Οὐδὲ μὲν οὐδ'] Singularem habet vim duplex iſta negatio, quæ ſermone Romano exprimi non poteſt.

Ver. 295—297. — ἔασκες —— ἔφασκες.] Vide ſuprà ad *ver.* 42; & ad γ', 84.

Ver. 296. — πέρσεν δὲ πόλιν θείοιο Μύνητος.] Ἐμφαίνει γὰρ τὴν Λυρνησσὸν, λέγων, "πόλιν θείοιο Μύνητος," ὡς ἂν δυναστευομένην ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἐνταῦθα πεσεῖν αὐτὸν μαχόμενον. *Strabo, Geograph. Lib.* XIII. Recte; Ut liquet ex *Iliad.* β', 689;
Κούρης χωόμενος Βρισηΐδος ἠϋκόμοιο,
Τὴν ἐκ Λυρνησσοῦ ἐξείλετο, πολλὰ μογήσας,
Λυρνησσὸν διαπορθήσας καὶ τείχεα Θήβης,
Κὰδ δὲ Μύνητ' ἔβαλεν ———.
Cæterùm Codex *Harleianus* hîc legit, ἐν δὲ φίλην πόλιν.

Ver. 298. Κουριδίην ἄλοχον.] Vide ſuprà ad α', 114.

Ibid. — ἐνὶ νηυσὶν.] *Al.* ἐπὶ νηυσὶν.

Ver. 299. — δαίσειν δὲ γάμον μετὰ Μυρμιδόνεσσι.] Ita apud *Euripidem*;
Εἰς τὰς ἄλλας ὥρας γὰρ δὴ
Παιδὸς δαισόμεθ' ὑμεναίους.
Iphig. in Aul. ver. 122.
Ἐνταῦθ' ἔδαισαν Πηλέως γάμους θεοί.
Ibid. ver. 707.

Ver. 302. Πάτροκλον πρόφασιν, σφῶν δ' αὐτῶν κήδε' ἑκάστη.] " Selon mon goût particulier, voilà le trait le plus ſin qui ſoit dans toute l'Iliade: rien n'eſt plus naturel que l'image que le Poëte nous preſente de nos pauvres filles, qui ſe trouvant depuis aſſez longtemps entre les mains d'un vainqueur, renouvellent leur armes à l'occaſion des nouveaux objets de triſteſſe qui les environnent, quoiqu'elles y priſſent peu de part." *Terraſſon. Diſſertat. ſur l'Iliade, Part.* IV, *cap.* 4.

Ver. 307.

Λίσσομαι, εἴ τις ἐμοί γε φίλων ἐπιπείθεθ' ἑταίρων,
Μή με πρὶν σίτοιο κελεύετε, μηδὲ ποτῆτος
Ἄσασθε φίλον ἦτορ, ἐπεί μ' ἄχος αἰνὸν ἱκάνει·
Δύντα δ' ἐς ἠέλιον μενέω, καὶ τλήσομαι ἔμπης.
Ὣς εἰπὼν, ἄλλους μὲν ἀπεσκέδασεν βασιλῆας·
Δοιὼ δ' Ἀτρείδαι μενέτην, καὶ δῖος Ὀδυσσεύς,
Νέστωρ, Ἰδομενεύς τε, γέρων θ' ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
Τέρποντες πυκινῶς ἀκαχήμενον· οὐδέ τι θυμῷ
Τέρπετο, πρὶν πολέμου στόμα δύμεναι αἱματόεντος.
Μνησάμενος δ' ἀδινῶς ἀνενείκατο, φώνησέν τε·
Ἦ ῥά νύ μοι ποτὲ καὶ σὺ, δυσάμμορε, φίλταθ' ἑταίρων,
Αὐτὸς ἐνὶ κλισίῃ λαρὸν παρὰ δεῖπνον ἔθηκας
Αἶψα καὶ ὀτραλέως, ὁπότε σπερχοίατ' Ἀχαιοὶ
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισι φέρειν πολύδακρυν Ἄρηα.
Νῦν δὲ σὺ μὲν κεῖσαι δεδαϊγμένος· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
Ἄκμηνον πόσιος καὶ ἐδητύος, ἔνδον ἐόντων,
Σῇ ποθῇ· οὐ μὲν γάρ τι κακώτερον ἄλλο πάθοιμι,
Οὐδ' εἴ κεν τοῦ πατρὸς ἀποφθιμένοιο πυθοίμην,
Ὅς που νῦν Φθίηφι τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβει,

" Obsecro, siquis omninò mihi charorum obsequatur sociorum,
" Nè me antè cibo jubete, neque potu,
" Satiare meum animum; dolor enim me gravis invadit:
" Ad occidentem autem solem expectabo, & perferam prorsùs.
Sic fatus, alios quidem dimisit reges:
Duo autem Atridæ manebant & nobilis Ulysses,
Nestor, Idomeneúsque, senéxque equûm-agitator Phœnix,
Oblectantes assiduè tristem: neque quicquam animo
Oblectabatur, antequàm prælii aciem subiret sanguinolenti.
Recordatus verò crebros ex-imo-pectore-trahebat-*gemitus*, dixitque:
" Certè mihi olim & tu, infelix, charissime sodalium,
" Ipse in tentorio lautum jentaculum apponebas
" Properè & diligentèr, quandò festinarent Achivi
" Trojanis equûm-domitoribus inferre lacrymosum Martem.
" Nunc verò tu quidem jaces confossus; sed meum cor
" Expers potûs & cibi, intùs licèt sint,
" Tui desiderio: Neque enim quicquam pejus aliud paterer:
" Nè quidem si vel patrem mortuum audirem,
" Qui fortè nunc in Phthiâ molles lachrymas effundit,

Ver. 307. Ἄσασθε.] Vide suprà ad *ver.* 267; & ad γ', 141.

Ver. 309. —ἀπεσκέδασεν.] Vide suprà ad δ. 140.

Ver. 310. —Ἀτρείδαι.] Cod. *Harleian.* Ἀτρείδα.

Ver. 311. Νέστωρ, Ἰδομενεύς τε.] Cod. *Harleian.* Νέστωρ τ', Ἰδομενεύς τε.

Ibid. —ἱππηλάτα.] Vide suprà ad δ, 175.

Ibid. Φοῖνιξ.] Vide suprà ad β', 267.

Ver. 314. —ἀδινῶς ἀνενείκατο.] Ἀθρόως καὶ ἐλεεινῶς καὶ οἰκτρῶς ἀνέκραξεν· ἢ, συνεχῶς ἀνεστέναξε, καὶ πολὺ ἔλαβε πνεῦμα. *Schol. Al.* ἀδινῶς ἀνενείκατο.

Ver. 316. — ἐνὶ κλισίῃ λαρὸν.] *Al.* ἐνὶ κλισίῃσι λαρὸν. Minùs rectè; nam λαρὸν *priorem* producit. Vide suprà ad ε', 572.

Ver. 318. — πολύδακρυν Ἄρηα.]
——— lachrymabile bellum.
Æn. VII, 604.

Ver. 322. —ἀποφθιμένοιο.] Similitérque infrà *ver.* 337; Vide suprà ad β, 43.

Ver. 326.

Χήτεϊ τοιοῦδ' υἷος· ὁ δ' ἀλλοδαπῷ ἐνὶ δήμῳ
Εἵνεκα ῥιγεδανῆς Ἑλένης Τρωσὶν πολεμίζω·
Ἠὲ τὸν, ὃς Σκύρῳ μοι ἐνιτρέφεται φίλος υἱὸς,
Εἴ που ἔτι ζώει γε, Νεοπτόλεμος θεοειδής.
Πρὶν μὲν γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει,
Οἶον ἐμὲ φθίσεσθαι ἀπ' Ἄργεος ἱπποβότοιο,
Αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ, σὲ δέ τε Φθίηνδε νέεσθαι,
Ὥς ἄν μοι τὸν παῖδα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ
Σκυρόθεν ἐξαγάγοις, καί οἱ δείξειας ἕκαστα,
Κτῆσιν ἐμὴν, δμῶάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.
Ἤδη γὰρ Πηλῆά γ' ὀΐομαι ἢ κατὰ πάμπαν
Τεθνάμεν, ἤ που τυτθὸν ἔτι ζώοντ' ἀκαχῆσθαι,
Γήραΐ τε στυγερῷ, καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενον αἰεὶ
Λυγρὴν ἀγγελίην, ὅτ' ἀποφθιμένοιο πύθοιτο.
Ὣς ἔφατο κλαίων· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γέροντες,
Μνησάμενοι τὰ ἕκαστος ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπον.
Μυρομένους δ' ἄρα τούς γε ἰδὼν ἐλέησε Κρονίων,

" Desiderio talis filii: ipse verò alienigeno in populo
" Propter invisam Helenam contra Trojanos bellum-gero;
" Vel illum, qui in Scyro mihi nutritur charus filius,
" Si quidem adhuc vivit, Neoptolemus divinâ-formâ-præditus.
" Nam anteà quidem mihi animus in pectoribus sperabat,
" Solum me moriturum esse, longè ab Argo apto-equis,
" Hîc in Trojâ; te verò ad Phthiam rediturum esse,
" Ʋt mihi filium veloci cum nave nigrâ
" E Scyro educeres, & ei ostenderes singula,
" Possessionem meam, servósque, & altum-tectum-habentem magnam domum;
" Nunc enim Peleum utique puto vel prorsùs
" Interiisse, vel ægrè adhuc viventem tristari,
" Senióque inviso, & de me expectantem semper
" Tristem nuncium, quandò interfectum audiat.
Sic dixit flens; adgemebant autem primores,
Recordati quæ quisque in ædibus reliquerant.
Lugentes verò hos intuitus miseratus est Saturnius,

Ver. 326. Ἠὲ τὸν, ὃς Σκύρῳ] Τὸ δὲ "Ἠὲ τὸν," οὐ συνήθως ἐσχημάτισται, ἀλλά τι παρεξήλλακται· ἦν μὲν γὰρ τοῦ εἱρμοῦ, τὸ εἰπεῖν, Οὐδ' εἴ κεν τοῦ πατρὸς πυθοίμην, ἢ τοῦ, ἤγουν τοῦ, ὃς Σκύρῳ μοι ἐνιτρέφεται. Ἀχιλλεὺς δὲ, ὡς οἷον ἐκλαθόμενος ὑπὸ πάθους τῆς ἰδίας συντάξεως, ἔφη τὸ, "Ἠὲ τόν." *Eustath.* Consultò certè ita scripsit Poëta, cùm æquè facilè scribere potuisset, "Ἠὲ τοῦ, ὃς Σκύρῳ" &c.

Ibid. — Σκύρῳ.] Σκῦρος, νῆσος μία τῶν Κυκλάδων. *Schol.* ad *ver.* 332.

Ver. 327. — θεοειδής.] Vide suprà ad β', 623.

Ver. 329. — φθίσεσθαι.] Vide suprà ad β', 833.

Ver. 332. — ἐξαγάγοις.] *Al.* ἐξαγάγοιο.

Ver. 334. — Πηλῆά.] Vide supra ad ά, 265.

Ver. 336. — ποτιδέγμενον.] *Barnesius* edidit προτιδέγμενον. Quod perindè est.

Ver. 337. — πύθοιτο.] *Al.* πύθηται. Quo modo legit & Codex *Harleianus.*

Ver. 338. Ὣς ἔφατο κλαίων.]
Sic fatur lacrymans — *Æn.* VI, 1.

Ver. 339. — ἐνὶ μεγάροισιν.] Quâ ratione, ἐνὶ, hic ultimam producat; item ὀδυρόμενος, *ver.* 345; & τανυπτέρυγι, *ver.* 350; vide suprà ad ά, 51.

Ibid. — ἔλειπον.] *Al.* ἔλιπον. Cod. *Harleian.* ἔλειπε.

Ver. 340. — ἄρα.] *Eo modo quo dixi* — *Ibid.*

Αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τέκνον ἐμὸν, δὴ πάμπαν ἀποίχεαι ἀνδρὸς ἑῆος.
Ἦ νύ τοι οὐκέτι πάγχυ μετὰ φρεσὶ μέμβλετ' Ἀχιλλεύς;
Κεῖνος ὅγε προπάροιθε νεῶν ὀρθοκραιράων
Ἧσαι ὀδυρόμενος ἕταρον φίλον· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Οἴχονται μετὰ δεῖπνον, ὁ ἄκμηνος καὶ ἄπαστος.
Ἀλλ' ἴθι, οἱ νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
Στάξον ἐνὶ στήθεσσ', ἵνα μή μιν λιμὸς ἵκηται.
Ὣς εἰπὼν, ὄτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
Ἡ δ', ἅρπῃ εἰκυῖα τανυπτέρυγι, λιγυφώνῳ,
Οὐρανοῦ ἐκκατέπαλτο, δι' αἰθέρος· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Αὐτίκα θωρήσσοντο κατὰ στρατόν· ἡ δ' Ἀχιλῆϊ
Νέκταρ ἐνὶ στήθεσσι καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
Στάξ', ἵνα μή μιν λιμὸς ἀτερπὴς γούναθ' ἵκηται.
Αὐτὴ δὲ πρὸς πατρὸς ἐρισθενέος πυκινὸν δῶ
Ὤιχετο· τοὶ δ' ἀπάνευθε νεῶν ἐχέοντο θοάων.
Ὡς δ' ὅτε ταρφειαὶ νιφάδες Διὸς ἐκποτέονται,
Ψυχραὶ ὑπαὶ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο·

Confeſtimque Minervam verbis alatis allocutus eſt:
" Filia mea, jam prorsùs deſeris virum bonum.
" An utique tibi haud jam omninò, in animo curæ-eſt Achilles?
" En? ille ante naves puppibus-excelſas,
" Sedet plorans ſodalem charum: alii verò jam
" Abierunt ad jentaculum, is verò jejunus & impaſtus eſt.
" Quin abi, ei nectárque & ambroſiam amabilem
" Inſtilla in pectora, ut nè ipſum fames occupet.
Sic locutus, impulit anteà paratam-animo Minervam:
Illa verò, harpæ ſimilis alas-patulæ, vocem-argutæ,
E cœlo deſiliit, per æthera: At Achivi
Jam tum armabantur per caſtra: Illa verò Achilli
Nectar in pectora & ambroſiam amabilem
Inſtillavit, ut nè eum fames peracerba genua occuparet.
Ipſa verò ad patris præpotentis ſolidam domum
Abiit; illi autem ſeorsùm à navibus fundebantur velocibus.
Ut verò cùm denſæ nives à Jove devolant,
Gelidæ impetu actæ ſerenitatem-inducentis boreæ:

Ibid. — Κρονίων.] Vide ſuprà ad α', 265, & 397.

Ver. 349. — ὄτρυνε.] Vide ſuprà ad γ', 44.

Ver. 350. — ἅρπῃ.] Εἶδος ὀρνέου· τινὲς ἰκτῖνον καλοῦσιν, ἕτεροι δὲ φήνην· λέγεται δὲ καὶ τὸ δρέπανον. *Schol.*

Ibid. — τανυπτέρυγι, λιγυφώνῳ.] Hinc liquet Vocalem iſtam υ in vocibus, λιγὺς, λιγύφωνος, *Brevem* eſſe. Malè igitur *Phil. Labbeus*; " *Vocales longæ* (inquit) *corripi* " *poſſunt in carmine, per ſolam Syſtolam pu-* " *rámque Licentiam; cùm palàm & apertè* " *longa breviatur; ut ſecunda in* λιγύφθογ- " γος." Dialect. Linguæ Græcæ, cap. IX, § 2. Utique, Licentia iſta ſiqua eſſet, periiſſet omnis Proſodia. Quod autem " λιγύφ- " θογγος" ſecundam nonnunquam producat, id verò *poſitioni ſoli* debetur. Vide ſuprà ad β', 537.

Ver. 356. — ἀπάνευθε.] Vide ſuprà ad α', 349.

Ver. 357. — νιφάδες.] De hujus vocis proſodiâ, vide ſuprà ad μ', 280; & ad γ', 754.

Ver. 358. — ὑπαί.] *Al.* ὑπό.

Ver, 361

Ὡς τότε ταρφειαὶ κόρυθες, λαμπρὸν γανόωσαι,
Νηῶν ἐκφορέοντο, καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι,
Θώρηκές τε κραταιγύαλοι· καὶ μείλινα δοῦρα.
Αἴγλη δ' οὐρανὸν ἷκε, γέλασσε δὲ πᾶσα περὶ χθὼν
Χαλκοῦ ὑπὸ στεροπῆς· ὑπὸ δὲ κτύπος ὤρνυτο ποσσὶν
Ἀνδρῶν· ἐν δὲ μέσοισι κορύσσετο δῖος Ἀχιλλεύς·
Τοῦ καὶ ὀδόντων μὲν καναχὴ πέλε, τὼ δέ οἱ ὄσσε
Λαμπέσθην, ὡσεί τε πυρὸς σέλας· ἐν δέ οἱ ἦτορ
Δῦν' ἄχος ἄτλητον· ὁ δ' ἄρα Τρωσὶν μενεαίνων
Δύσετο δῶρα θεοῦ, τά οἱ Ἥφαιστος κάμε τεύχων.
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμησιν ἔθηκε

Sic tunc crebræ galeæ, lucidùm renidentes,
E navibus ferebantur, & clypei umbonibus-muniti,
Thoracésque concavis-firmi, & fraxineæ hastæ.
Fulgor autem ad-cœlum-usque ascendebat, ridebátque omnis circùm terra
Æris præ fulgure: strepitúsque ciebatur sub pedibus
Virorum: In mediis verò armabatur nobilis Achilles:
Cui & dentes quidem frendebant, oculique
Splendebant, velut ignis flamma; eique cor penitùs
Subiit dolor intolerabilis: ille quidem Trojanis irascens,
Induit dona Dei, quæ ei Vulcanus elaboraverat fabricans.
Ocreas quidem primùm circa tibias posuit

Ver, 361. Θώρηκές τε κραταιγύαλοι.] Ἰσχυρὰ γύαλα ἔχοντες, ἰσχυροί· Γύαλα δὲ, τὰ κοιλώματα. *Schol.* De hujusmodi *Thoracibus*, *Pausanias*: Δύο ἦν χαλκᾶ ποιήματα, τὸ μὲν στέρνῳ καὶ τοῖς ἀμφὶ τὴν γαστέρα ἁρμόζον, τὸ δὲ ὡς νώτου σκέπην εἶναι. Γύαλα ἐκαλοῦντο· τὸ μὲν ἔμπροσθεν, τὸ δὲ ὄπισθεν προσῆπτον. Ἔπειτα περόναι συνῆπτον πρὸς ἄλληλα. Ἀσφάλειαν δὲ ἀποχρῶσαν ἐδόκει παρέχεσθαι καὶ ἀσπίδος χωρίς. Ἐπὶ τούτῳ καὶ Ὅμηρος Φόρκυνα τὸν Φρύγα οὐκ ἔχοντα ἀσπίδα ἐποίησεν, [suprà ρ', 314;] ὅτι αὐτῷ γυαλοθώραξ ἦν. *Phocic. Lib.* X, *cap.* 26.

Ibid. — καὶ μείλινα δοῦρα.] Post hunc versum, in uno MS repperit *Barnesius*;
Ἐκ νηῶν ἐχέοντο· βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Quod videtur ex π', 267, huc irrepsisse.

Ver. 362. Αἴγλη δ' οὐρανὸν ἷκε, γέλασσε δὲ πᾶσα περὶ χθὼν Χαλκοῦ ὑπὸ στεροπῆς.] *al.* ἀπὸ στεροπῆς.

Fulgur ibi ad cœlum se tollit; totaqué circùm
Ære renidescit tellus ——.
Lucret. Lib. II, *ver.* 327.

—— ac latè fluctuat omnis
Ære renidenti tellus ——.
Virg. Georg. II, 281.

Ibid. — γέλασσε.] Ἤτοι λαμπρυνθεῖσα φαιδρὰ γέγονεν. *Porphyr. Quæst. Homeric.* 9.

Ver. 363. — ὑπὸ δὲ κτύπος ὤρνυτο ποσσὶν, Ἀνδρῶν.]

—— subterque virum vi
Excitur pedibus sonitus ——.
Lucret. Lib. II, *ver.* 328.

Ibid. & *ver.* 365. — κτύπος —— καναχή.] Vide suprà ad δ', 455.

Ibid. — ὤρνυτο.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 365. — τὼ δέ οἱ ὄσσε Λαμπέσθην, ὡσεί τε πυρὸς σέλας·]

—— stant lumina flammâ.
Æn. VI, 300.

—— totoque ardentis ab ore
Scintillæ absistunt; oculis micat acribus ignis. *Æn.* VII, 102.

Ver. 367. — ἄρα.] *Ut dictum est* —— *ver.* 364.

Ver. 368. Δύσετο.] Vide suprà ad δ', 352 & ad ε', 109.

Ver. 369. Κνημῖδας μὲν πρῶτα.]

Cingitur ipse ferens certatim in prælia Turnus:
Jamque adeò Rutulum thoraca indutus abenis
Horrebat squamis, surasque incluserat auro,
Tempora nudus adhuc; laterique accinxerat ensem;
Fulgebatque alta decurrens aureus arce.
Æn. XI, 486.

Καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
Δεύτερον αὖ, θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,
Χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε, στιβαρόν τε,
Εἵλετο, τοῦ δ' ἀπάνευθε σέλας γένετ', ἠΰτε μήνης.
Ὡς δ' ὅταν ἐκ πόντοιο σέλας ναύτῃσι φανείη
Καιομένοιο πυρὸς, τὸ δὲ καίεται ὑψόθ' ὄρεσφι,
Σταθμῷ ἐν οἰοπόλῳ· τοὺς δ' οὐκ ἐθέλοντας ἄελλαι
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φίλων ἀπάνευθε φέρουσιν·
Ὣς ἀπ' Ἀχιλλῆος σάκεος σέλας αἰθέρ' ἵκανε
Καλοῦ, δαιδαλέου· περὶ δὲ τρυφάλειαν ἀείρας
Κρατὶ θέτο βριαρήν· ἡ δ', ἀστὴρ ὣς, ἀπέλαμπεν
Ἵππουρις τρυφάλεια· περισσείοντο δ' ἔθειραι
Χρύσεαι, ἃς Ἥφαιστος ἵει λόφον ἀμφὶ θαμειάς.
Πειρήθη δ' ἕο αὐτοῦ ἐν ἔντεσι δῖος Ἀχιλλεὺς,
Εἴ οἱ ἐφαρμόσσειε, καὶ ἐντρέχοι ἀγλαὰ γυῖα·
Τῷ δ' ἠΰτε πτερὰ γίνετ', ἄειρε δὲ ποιμένα λαῶν.
Ἐκ δ' ἄρα σύριγγος πατρώϊον ἐσπάσατ' ἔγχος,

Pulchras, argenteis fibulis aptè-junctas:
Tum posteà, thoracem circa pectora induebat:
Circa humeros autem posuit ensem argenteis-clavis-distinctum,
Æreum: deindè autem scutum magnumque, solidúmque,
Sumpsit; ejus autem in longinquum fulgor ibat, tanquam lunæ.
Ut verò cùm è ponto flamma nautis relucet
Ardentis ignis, is autem ardet in-altum in montibus,
Loco in solitario; eos verò invitos procellæ
Ponto super piscoso seorsùm ab amicis ferunt:
Sic ab Achillis scuto splendor ad æthera ibat
Pulchro, affabrè-facto: Galeam verò sublatam
Capiti imposuit validam; hæc autem stella tanquam, refulgebat
Setis-equinis-comans galea: quassabantur autem comæ
Aureæ, quas Vulcanus fuderat conum circum densas.
Tentabat autem seipsum in armis nobilis Achilles,
An sibi apta-essent, & faciles-in-iis-moverentur pulchri artus:
Ei verò tanquam alæ erant, attollebántque pastorem populorum.
E thecâ verò paternam extraxit hastam,

Ver. 370—380—393. Καλὰς —— Καλοῦ —— καλά.] Vide supra ad β. 53.

Ver. 372. —ἄρ'.] *Deinceps* ———.

Ver. 374—379—381. — τοῦ δ' ἀπάνευθε σέλας γένετ', ἠΰτε μήνης. —— Ὣς ἀπ' Ἀχιλλῆος σάκεος σέλας αἰθέρ' ἵκανε ——— ἡ δ', ἀστὴρ ὡς, ἀπέλαμπεν Ἵππουρις τρυφάλεια.] Vide suprà ad ί, 4; & ad σ', 205.

Ver. 375. — σέλας.] Cod. *Harleian.* τέρας.

Ver. 377. — οἰοπόλῳ.] *Scholiastes* exponit, ἐν ᾧ οἶες πολοῦνται ἢ ἀναστρέφονται. Sed, ut opinor, minùs rectè. Vide suprà ad ι', 473; & ρ', 54: Item ad *Odyss.* λ', 573.

Ver. 380. — περὶ δὲ τρυφάλειαν ἀείρας Κρατὶ θέτο βριαρήν.]

——— cristatus Achilles. *Æn.* I, 472.

Ver. 383. — ἵει.] Vide suprà ad π', 762; & ad 6, 24.

Ver. 385. Εἴ οἱ ἐφαρμόσσειε.] Vide suprà ad ρ', 260.

Ibid. ἀγλαὰ γυῖα.] *Al.* ἀγλαὰ δῶρα.

Ver. 386. — ἠΰτε.] Cod. *Harleian.* αὖτε.

Ver. 387. — ἄρα.] *Deinceps* ———.

Ibid.

Βριθὺ, μέγα, στιβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν
Πάλλειν, ἀλλά μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεὺς,
Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ τάμε Χείρων
Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσιν.
Ἵππους δ' Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος ἀμφιέποντες
Ζεύγνυσαν, ἀμφὶ δὲ καλὰ λέπαδν' ἕσαν· ἐν δὲ χαλινοὺς
Γαμφηλῆσ' ἔβαλον, κατὰ δ' ἡνία τεῖναν ὀπίσσω
Κολλητὸν ποτὶ δίφρον· ὁ δ' ἄρ μάστιγα φαεινὴν
Χειρὶ λαβὼν ἀραρυῖαν, ἐπ' ἵπποιϊν ἀνόρουσεν
Αὐτομέδων· ὄπιθεν δὲ κορυσσάμενος βῆ Ἀχιλλεὺς,
Τεύχεσι παμφαίνων, ὥς τ' ἠλέκτωρ Ὑπερίων.
Σμερδαλέον δ' ἵπποισιν ἐκέκλετο πατρὸς ἑοῖο·
Ξάνθε τε, καὶ Βαλίε, τηλεκλυτὰ τέκνα Ποδάργης,
Ἄλλως δὴ φράζεσθε σαωσέμεν ἡνιοχῆα

Gravem, magnam, validam; quam quidem non poterat alius Achivorum
Vibrare, sed ipsam solus nôrat vibrare Achilles,
Peliadem fraxinum, quam patri ejus ceciderat Chiron
Pelii ex vertice, cædis-auctorem futuram heroïbus.
Equos autem Automedónque & Alcimus adornantes
Jungebant, pulchra autem lora-jugalia circumposita erant; frœnósque
Maxillis immiserunt, habenásque extenderunt retrò
Glutino-compactam ad sellam: scuticam autem splendidam
Manu capiens habilem, in currum insiliit
Automedon; retrò verò ad-pugnam-paratus conscendebat Achilles,
Armis collucens, tanquam fulgidus sol.
Terribilitèr autem equis imperitabat patris sui:
" Xanthéque, & Balie, inclyta soboles Podarges,
" Aliò jam modo deliberate salvum-referre aurigam

Ibid. — ζυγόφιν.] Τῆς δοράτοθήκης. *Schol.*

Ibid. — ἐπίστατο.] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 390. Πηλιάδα μελίην.] Quâ ratione, Πηλιάδα, hîc ultimam producat; item ἵπποιϊν, *ver.* 396; & Βαλίε, *ver.* 400; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 392. Ἵππους δ' Αὐτομέδων.]

——— equorum agitator Achillis
Armiger Automedon ———
Æn. II, 476.

Ver. 393. Ζεύγνυσαν.] Vide suprà ad γ', 260. *Al.* ζεύγνυον.

Ibid. — λέπαδν' ἕσαν.] Οἱ ὑποτραχήλιοι ἱμάντες, οἱ μασχαλιστῆρες. *Schol.* Porrò *Barnesius* hîc de suo edidit λέπαδν' ἕσαν· atque ita omninò legendum contendit. Atqui sine Codicibus nihil mutandum; præsertim cum & *Eustathius* " ἕσαν " legi planissimè testetur: Τὸ δὲ ἕσαν οὐ δασύνεται ὡς ἔοικεν, ἀλλὰ ψιλοῦται, δηλοῦν τὸ " ἦσαν ".

Ver. 395. Κολλητὸν ποτὶ δίφρον. ὁ δ' ἄρ μάστιγα.] Cod. *Harleian.* Κολλητὸν ἐπὶ δίφρον· ὁ δὲ μάστιγα.

Ver. 396. — ἐφ' ἵπποιϊν.] Cod. *Harleian.* ἐφ' ἵπποισιν.

Ver. 397. — κορυσσάμενος.] *Barnesius* edidit κορυσσόμενος, itáque legendum fidenter pronuntiat; sed, ut opinor, nullâ idoneâ auctoritate. Vide suprà ad *ver.* 23, & 167; & ad γ', 141. Quin & Codex *Harleianus* κορυσσάμενος legit.

Ver. 398. Τεύχεσι παμφαίνων.] *Al.* Τεύχεσι λαμπόμενος.

Ver. 399. — ἵπποισιν ἐκέκλετο —— Ξάνθε.]

——— equum ———
—— alloquitur mœrentem, & talibus infit:
Rhœbe ———. *Æn.* X, 858, 860.

Ver. 401. — ἡνιοχῆα.] *Al.* ἡνιοχῆας.

Ἂψ Δαναῶν ἐς ὅμιλον, ἐπεί χ' ἑῶμεν πολέμοιο·
Μηδ', ὡς Πάτροκλον, λίπετ' αὐτόθι τεθνειῶτα.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ ζυγόφιν προσέφη πόδας αἰόλος ἵππος
Ξάνθος, ἄφαρ δ' ἤμυσε καρήατι, πᾶσα δὲ χαίτη,
Ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν, οὖδας ἵκανεν·
Αὐδήεντα δ' ἔθηκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
Καὶ λίην σ' ἔτι νῦν γε σαώσομεν, ὄβριμ' Ἀχιλλεῦ·
Ἀλλά τοι ἐγγύθεν ἦμαρ ὀλέθριον, οὐδέ τι ἡμεῖς
Αἴτιοι, ἀλλὰ θεός τε μέγας καὶ μοῖρα κραταιή.
Οὐδὲ γὰρ ἡμετέρῃ βραδυτῆτί τε νωχελίῃ τε,
Τρῶες ἀπ' ὤμοιϊν Πατρόκλου τεύχε' ἕλοντο·
Ἀλλὰ θεῶν ὤριστος, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητὼ,
Ἔκταν' ἐνὶ προμάχοισι, καὶ Ἕκτορι κῦδος ἔδωκε.
Νῶϊ δὲ καί κεν ἅμα πνοιῇ Ζεφύροιο θέοιμεν,
Ἥνπερ ἐλαφροτάτην φάσ' ἔμμεναι· ἀλλά σοι αὐτῷ
Μόρσιμόν ἐστι, θεῷ τε καὶ ἀνέρι ἶφι δαμῆναι.
Ὡς ἄρα φωνήσαντος Ἐριννύες ἔσχεθον αὐδήν.

" Retrò Danaorum in agmen, ubi satiati-fuerimus pugnâ:
" Neque, ut Patroclum, relinquite illic mortuum.
Hunc autem sub jugo allocutus est pedibus celer equus
Xanthus, statim verò inclinavit caput; tota autem juba,
Circulo profusa juxta jugum, ad terram pervenit;
Vocalem verò reddidit dea ulnas-candida Juno:
" Et certè te etiam nunc saltem salvum-referemus, impetuose Achille:
" Sed tibi propè dies exitialis, neque quicquam nos
" In culpâ, sed deúsque magnus & fatum violentum.
" Neque enim nostrâ tarditatéque segnitiéque,
" Trojani ab humeris Patrocli arma detraxerunt:
" Sed deorum fortissimus, quem comas-pulchra peperit Latona,
" Interfecit inter primos-pugnatores, & Hectori gloriam dedit,
" Nos verò vel flatum Zephyri cursu æquaremus,
" Quem tamen velocissimum dicunt esse: quin & tibi ipsi
" Fatale est, à deóque & viro vi domari.
Sic sanè locuti Erinnyes inhibuerunt vocem.

Ver. 402. — ἐπεί χ' ἑῶμεν πολέμοιο.] Ἐπειδὰν κορεσθῶμεν. *Schol.* Pronuntiabatur autem ἐπεί χ' ἆμεν πολέμοιο. Vide suprà ad ί, 256. *Al.* ἐπεί χ' ἕωμεν· Quo modo legit & Codex *Harleianus.*

Ver. 403. — τεθνειῶτα.] Vide suprà ad ν', 46.

Ver. 404. — πόδας αἰόλος ἵππος.] Τὸ, αἰόλον, οὐκ οἶδ' ὅθεν τῶν γραμματικῶν τινες ὅτι τοῦ ποικίλου παρ' Ὁμήρῳ ἀκούειν ἀξιοῦσιν· οὕτω γοῦν τὸ, " αἰολόπωλον," ἀποδιδόασι· καὶ τὸ, " αἰόλος ἵππος," καὶ, " αἰόλον ὄφιν." Οὐκ ἔστι δὲ, ἀλλὰ σημαίνει τὴν ταχεῖαν, γινόμενον ἀπὸ τῆς ἀέλλης· ἥτις ἀπὸ τοῦ Ἄειν καὶ Εἴλειν πεποίηται. *Porphyr. Quæst. Homeric.* 3.

Ver. 407. — λευκώλενος Ἥρη.] Vide suprà ad ό, 92; & ad ά, 43, 58, & 551.

Ver. 409. — οὐδέ τι ἡμεῖς.] Cod. *Harleian.* οὐδέ τοι ἡμεῖς.

Ver. 411. — νωχελίῃ τε.] *Al.* νωθείᾳ τε.

Ver. 415. — ἅμα πνοιῇ Ζεφύροιο θέοιμεν.]

—— Illa Noto citius ——
—— fugit —— *Æn.* V, 242.
—— cursuque pedum prævertere ventos. *Æn.* VII, 807.
—— anteirent cursibus auras. *Æn.* XII, 84.
—— fugit ocior Euro. *Ibid.* 733.

Ver. 417. — θεῷ τε καὶ ἀνέρι.] Ὑπὸ θεοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἀνδρὸς Ἀλεξάνδρου. *Schol.*

Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ξάνθε, τί μοι θάνατον μαντεύεαι; οὐδέ τί σε χρή.
Εὖ νύ τοι οἶδα καὶ αὐτὸς, ὅ μοι μόρος ἐνθάδ' ὀλέσθαι,
Νόσφι φίλου πατρὸς καὶ μητέρος· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
Οὐ λήξω, πρὶν Τρῶας ἅδην ἐλάσαι πολέμοιο.
Ἦ ῥα, καὶ ἐν πρώτοις ἰάχων ἔχε μώνυχας ἵππους.

Hunc autem valdè indignatus allocutus eſt pedibus velox Achilles:
" Xanthe, quid mihi mortem vaticinaris? neque quid te oportet.
" Benè jam novi & ipſe, quòd mihi fatum hîc perire,
" Procul à dilecto patre & matre: attamen
" Non ceſſabo, antequàm Troës abundè ſatiaverint-ſe pugnâ.
Dixit, & inter primos clamans dirigebat ſolidos-ungulis equos.

Ver. 419. —πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.] Vide ſuprà ad ά, 58.
Ver. 423. —ἐλάσαι.] *Al.* ἐλάαν.
Ver. 424. —ἐν πρώτοις.] *Al.* ἐν Τρώεσσιν.

Ibid. —μώνυχας ἵππους.]
—— ſolido ——— ungula cornu.
Virg. Georg. III, 88.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Υ.

Ὑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψωδίας Υ.

Διὸς ἐπιτρέψαντος, καλέχονται βοηθήσοντες οἱ θεοὶ πάντες· τοῖς μὲν Ἕλλησιν, Ἥρα τε, καὶ Ἀθηνᾶ, καὶ Ποσειδῶν, καὶ Ἥφαιστος, καὶ Ἑρμῆς· τοῖς δὲ Τρωσὶν, Ἀφροδίτη, καὶ Ἀπόλλων· ἔτι δὲ καὶ Ἄρτεμις, καὶ Λητὼ, Ἄρης τε, καὶ Σκάμανδρος. Αἰνείαν δὲ, ἀντιστάντα Ἀχιλλεῖ, σώζει Ποσειδῶν, νεφέλῃ καλύψας. Ἀχιλλεὺς δὲ ἄλλους τε ἀναιρεῖ, καὶ Πολύδωρον, τὸν Πριάμου παῖδα. Ἕκτωρ δὲ, ἀντιστὰς αὐτῷ, φεύγει, Ἀπόλλωνος σώσαντος αὐτόν· τοὺς δὲ ἄλλους Ἀχιλλεὺς ἐπὶ τὴν πόλιν φεύγοντας καταπείγει.

Ἐπιγραφαί.

Θεῶν μάχη· ἢ Θεομαχία.

Ἄλλως.

Υ, Μακάρων ἐνοπὴ, καὶ φύλοπις Οὐρανιώνων.

Ἄλλη.

Υ, Μακάρων ἔρις ὦρτο, φέρει δ' ἐπὶ κάρτος Ἀχαιοῖς.

Ὣς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι θωρήσσοντο
Ἀμφὶ σὲ, Πηλέος υἱὲ, μάχης ἀκόρητον Ἀχαιοί.
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο.
Ζεὺς δὲ Θέμιστα κέλευσε θεοὺς ἀγορήνδε καλέσσαι

Sic hi quidem apud naves recurvas armabantur
Circum te Pelei fili, pugnæ insatiabilem Achivi.
Trojani verò ex-alterâ-parte in loco-editiore campi.
Jupiter autem Themidem jussit deos ad-concionem vocare

Ver. 2. —Ἀκόρητον.] Ita ex tribus MSS edidit *Barnesius*. *Al.* ἀκόρητοι.

Ver. 3. Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν.] *Al.* Τρῶες δ' αὖτ' ἑτέρωθεν.

Ver. 4. Ζεὺς δὲ Θέμιστα κέλευσε θεοὺς ἀγορήνδε καλέσσαι.]
Panditur interea domus omnipotentis
Olympi,
Conciliumque vocat Divûm pater atque
hominum rex
Sideream in sedem ——. *Æn.* X, 1.
Ubi quidam legunt, *omnipotentis Olympi.*

Ver. 5.

Κρατὸς ἀπ' Οὐλύμποιο πολυπτύχου· ἡ δ' ἄρα πάντῃ
Φοιτήσασα κέλευσε Διὸς πρὸς δῶμα νέεσθαι.
Οὔτε τις οὖν Ποταμῶν ἀπέην, νόσφ' Ὠκεανοῖο,
Οὔτ' ἄρα Νυμφάων, ταί τ' ἄλσεα καλὰ νέμονται,
Καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ πίσεα ποιήεντα.
Ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα Διὸς νεφεληγερέταο,
Ξεστῇς αἰθούσῃσιν ἐφίζανον, ἃς Διὶ πατρὶ
Ἥφαιστος ποίησεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.
Ὣς οἱ μὲν Διὸς ἔνδον ἀγηγέρατ'· οὐδ' Ἐνοσίχθων
Νηκούστησε θεᾶς, ἀλλ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε μετ' αὐτούς.
Ἷζε δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι, Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν·
Τίπτ' αὖ, Ἀργικέραυνε, θεοὺς ἀγορήνδ' ἐκάλεσσας;
Ἦ τι περὶ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν μερμηρίζεις;
Τῶν γὰρ νῦν ἄγχιστα μάχη πόλεμός τε δέδηε.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἔγνως, Ἐννοσίγαιε, ἐμὴν ἐν στήθεσι βουλήν,
Ὧν ἕνεκα ξυνάγειρα· μέλουσί μοι, ὀλλύμενοί περ.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ μενέω πτυχὶ Οὐλύμποιο
Ἥμενος, ἔνθ' ὁρόων φρένα τέρψομαι· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι

Vertice ab Olympi multas-convalles-habentis: illa autem quaquaversùm
Incedens jussit Jovis ad domum ire.
Neque quis igitur fluviorum aberat, præter Oceanum,
Neque Nympharum, quæ nemora pulchra habitant,
Et fontes fluviorum, & prata herbosa.
Cum-venerant autem ad domum Jovis nubes-cogentis,
Politis sedilibus-columnis-distinctis consederunt, quæ Jovi patri
Vulcanus fecerat peritis præcordiis.
Sic hi quidem Jovis in ædibus congregabantur: neque Neptunus
Non-paruit deæ, sed è mari venit ad illos.
Sedit autem in mediis, Jovisque interrogabat consilium:
" Cur rursùs, rutili-fulminis-missor, deos ad consilium vocâsti?
" Num quid de Trojanis & Achivis deliberas?
" Horum enim jam proximè est ut pugna præliúmque ardeat.
Hunc autem respondens allocutus est nubes-cogens Jupiter:
" Nôsti, Neptune, meum in pectoribus consilium,
" Quorum gratiâ congregavi: curæ-sunt mihi, pereuntes licét.
" Sed ego sanè manebo in cacumine Olympi
" Sedens, ibi spectans mentem oblectabo: at jam vos cæteri

Ver. 5. — *ἄρα.*] *Proindè, ut jusserat Jupiter* — *ver.* 4.

Ver. 8. — καλά.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 9. — πίσεα.] Cod. *Harleian.* πίσσεα. *Al.* πείσεα.

Ver. 11. — αἰθούσῃσιν.] Ἕδραις στυλωταῖς, ἀπὸ Παλαιοῖς, αἰθουσίαις, ὅ ἐστι καταλαμπομέναις φωτί. *Schol.*

Ver. 12. — ποίησεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.] *Al.* ποίησ' εἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.

Ver. 15. — ἐξείρετο.] *Al.* ἐξήρετο.

Ver. 16. Τίπτ' αὖ.] *Al.* Τίπτ' αὖτ'.

Ver. 18. — δέδηε.] Vide suprà ad ν', 736.

Ver. 19. — νεφεληγερέτα Ζεύς.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 21. — ὀλλύμενοι.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 23. — φρένα τέρψομαι.] Vide suprà ad τ', 23, & ad ν'. 168.

Ἔρχεσθ', ὄφρ' ἂν ἵκησθε μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς.
Ἀμφοτέροισι δ' ἀρήγεθ', ὅπη νόος ἐστὶν ἑκάστου.
Εἰ γὰρ Ἀχιλλεὺς οἶος ἐπὶ Τρώεσσι μαχεῖται,
Οὐδὲ μίνυνθ' ἕξουσι ποδώκεα Πηλείωνα.
Καὶ δέ τε μιν καὶ πρόσθεν ὑποτρομέεσκον ὁρῶντες·
Νῦν δ' ὅτε δὴ καὶ θυμὸν ἑταίρου χώεται αἰνῶς,
Δείδω, μὴ καὶ τεῖχος ὑπὲρ μόρον ἐξαλαπάξῃ.
Ὣς ἔφατο Κρονίδης, πόλεμον δ' ἀλίαστον ἔγειρε.
Βὰν δ' ἴμμεναι πόλεμόνδε θεοί, δίχα θυμὸν ἔχοντες.
Ἥρη μὲν μετ' ἀγῶνα νεῶν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
Ἠδὲ Ποσειδάων γαιήοχος, ἠδ' ἐριούνης
Ἑρμείας, ὃς ἐνὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσι κέκαστο·
Ἥφαιστος δ' ἅμα τοῖσι κίε, σθένεϊ βλεμεαίνων,
Χωλεύων, ὑπὸ δὲ κνῆμαι ῥώοντο ἀραιαί.
Ἐς δὲ Τρῶας Ἄρης κορυθαίολος· αὐτὰρ ἅμ' αὐτῷ
Φοῖβος ἀκερσεκόμης, ἠδ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
Λητώ τε, Ξάνθος τε, φιλομμειδής τ' Ἀφροδίτη.
Εἵως μέν ῥ' ἀπάνευθε θεοὶ θνητῶν ἔσαν ἀνδρῶν,
Τέως Ἀχαιοὶ μὲν μέγ' ἐκύδανον, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
Ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς·

" Abite, ut perveniatis ad Trojanos & Achivos;
" Utrisque verò auxilium ferte, prout animus fert cujusque.
" Si enim Achilles solus contra Trojanos pugnet,
" Ne paulisper quidem sustinebunt velocem Pelidem.
" Etenim ipsum etiam anteà territi-fugiebant *tantùm* aspicientes:
" Nunc verò, quum jam & animo ob-socium irascitur graviter,
" Vereor, nè & murum præter fatum evertat.
Sic dixit Saturnius, certaménque inevitabile excitavit.
Perrexerunt autem ire ad-pugnam dii, discordibus animis.
Juno quidem ad cœtum navium & Pallas Minerva,
Atque Neptunus terram-cingens, & utilitatum-auctor
Mercurius, qui mente prudenti ornatus erat:
Vulcanus item cum his ibat, fortitudine oculos-truces circumferens,
Claudicans; subtùs autem tibiæ multo molimine-ferebantur imbecillæ.
Ad Trojanos verò Mars pugnam-expeditè-ciens; cumque ipso
Phœbus intonsus, & Diana sagittis-gaudens,
Latonáque, Xanthúsque, amánsque-risum Venus.
Quamdiù quidem seorsùm dii à mortalibus erant viris,
Tamdiù Achivi sanè magnoperè se-efferebant, quòd Achilles
In-conspectum-se-dederat, diù enim pugnâ abstinuerat tristi:

Ver. 26. — μαχεῖται.] *Al* μάχηται.

Ver. 28. — ὑποτρομέεσκον.] *Contremiscere solebant.* Vide suprà ad β', 221.

Ver. 30. — ὑπὲρ μόρον.] Vide infrà ad ver. 336.

Ver. 32. Βὰν δ' ἴμμεναι.] *Al.* Βὰν δ' ἴμεναι.

Ver. 35. — κέκαστο.] Si, κέκασται, dixisset; jam non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad α', 37; & ad ε', 153.

Ver. 38. — κορυθαίολος.] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 39. Φοῖβος ἀκερσεκόμης.] " Apollo " chrysocomes cognominatur, à fulgore radiorum, quas vocant comas aureas solis. " Unde & ἀκερσεκόμης, quòd nunquam radii possunt à fonte lucis avelli." *Macrob. Saturnal. Lib.* I, *cap.* 17.

Ver. 42. Τέως Ἀχαιοὶ.] Pronuntiabatur, ut opinor, Τῶσι Ἀχαιοί. Vide supra ad σ', 15; & ad ω, 539.

Ver. 43. — ἐπέπαυτ'.] *Al.* ἀπέπαυτ'.

Ver. 45.

Τρῶας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον,
Δειδιότας, ὅθ' ὁρῶντο ποδώκεα Πηλείωνα
Τεύχεσι λαμπόμενον, βροτολοιγῷ ἶσον Ἄρηϊ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ μεθ' ὅμιλον Ὀλύμπιοι ἤλυθον ἀνδρῶν,
Ὦρτο δ' Ἔρις κρατερὴ, λαοσσόος· αὖε δ' Ἀθήνη,
Στᾶσ' ὁτὲ μὲν παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν, τείχεος ἐκτὸς,
Ἄλλοτ' ἐπ' ἀκτάων ἐριδούπων μακρὸν ἀΰτει·
Αὖε δ' Ἄρης ἑτέρωθεν, ἐρεμνῇ λαίλαπι ἶσος,
Ὀξὺ κατ' ἀκροτάτης πόλεως Τρώεσσι κελεύων,
Ἄλλοτε πὰρ Σιμόεντι θέων ἐπὶ Καλλικολώνῃ.
Ὣς τοὺς ἀμφοτέρους μάκαρες θεοὶ ὀτρύνοντες,
Σύμβαλον, ἐν δ' αὐτοῖς ἔριδα ῥήγνυντο βαρεῖαν.
Δεινὸν δ' ἐβρόντησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ὑψόθεν· αὐτὰρ ἔνερθε Ποσειδάων ἐτίναξε
Γαῖαν ἀπειρεσίην, ὀρέων τ' αἰπεινὰ κάρηνα.
Πάντες δ' ἐσσείοντο πόδες πολυπιδάκου Ἴδης,

Trojanos verò tremor gravis subiit membra cuique,
Timentes, quòd viderent pedibus-velocem Pelidem
Armis splendentem, hominum-perniciei parem Marti.
Sed postquàm ad turbam Olympii venerant virorum,
Orta-est Contentio vehemens, populi concitatrix: exclamabat verò Minerva.
Stans interdùm quidem ad fossam manu-factam, extra murum,
Interdum super littoribus resonis altùm vociferabatur:
Clamabat & Mars ex-aliâ-parte, obscuro turbini similis,
Acutè à summâ urbe Trojanos adhortans;
Interdum propter Simoënta currens super Callicolone.
Sic istos utrosque beati dii excitantes,
Commiserunt, interque eos contentionem irrumpere fecerunt gravem.
Horrendùm autem intonuit pater hominúmque deûmque
Ex alto: at subtùs Neptunus concussit
Terram immensam, montiúmque excelsos vertices.
Omnes autem concutiebantur radices riguæ fontibus Idæ,

Ver. 45. Δειδιότας ὅθ'.] Vide supra ad ά, 51.

Ver. 48 & 66. Ὦρτο.] Vide suprà ad β', 810.

Ibid. — κρατερὴ, λαοσσόος· αὖε δ' Ἀθήνη.] Nonnulli olim (notante *Eustathio*) ita interpungebant; κρατερή· λαοσσόος αὖε δ' Ἀθήνη· scilicèt ut vox λαοσσόος ad Ἀθήνη referatur. Sed minùs apté.

Ver. 49. — ἐκτός.] *Al.* ἐντός.

Ver. 50. Ἄλλοτ' ἐπ' ἀκτάων ἐριδούπων μακρὸν ἀΰτει.]

—— intendit vocem, quâ protinus omne
Contremuit nemus, & sylvæ intonuere profundæ. *Æn.* VII, 514.

Ver. 51. Αὖε δ' Ἄρης.] *Strabo, Geograph. lib.* XIII, legit, Ὦρτο δ' Ἄρης.

Ver. 52. — πόλεως.] *Al.* πόλιος. Quod perinde est.

Ver. 53. — θέων ἐπὶ Καλλικολώνῃ.] Ἀρίσταρχος ἀκούει παραπορευόμενος, τὸ χωρίον θέων λέγων· ἡ δὲ Καλλικολώνη ἐστὶν ὑψηλὸς τόπος. *Schol.*

Ver. 56. Δεινὸν δ' ἐβρόντησε πατὴρ.]

Hic pater omnipotens ter cœlo clarus ab alto
Intonuit ————. *Æn.*VII, 141.

Ibid. — πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.] Vide suprà ad ό, 12.

Ver. 59. Πάντες δ' ἐσσείοντο.] Ἐνεργείας ἕνεκεν φησὶ, "Πάντες δ' ἐσσείοντο πόδες πολυπιδάκου Ἴδης, Καὶ κορυφαί." Μᾶλλον γὰρ ἡμᾶς εἰς ἔννοιαν τῆς ταραχῆς ἤγαγεν· ἀπὸ τῶν φύσει κινουμένων τῶν ἡμετέρων σωμάτων, τὸ καὶ τὰ ἀκίνητα μετάστασιν πεπονθέναι. *Aristid. Quintil. de Musicâ, lib.* 2.

Ibid.

Καὶ κορυφαί, Τρώων τε πόλις, καὶ νῆες Ἀχαιῶν.
Ἔδδεισεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεύς,
Δείσας δ' ἐκ θρόνου ἆλτο, καὶ ἴαχε· μή οἱ ὕπερθε
Γαῖαν ἀναῤῥήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη

Et vertices, Trojanorúmque urbs, & naves Achivorum.
Timuit verò subtùs rex inferorum Pluto,
Territúsque solio exiliit, & exclamavit, *veritus*: nè ei supernè
Terram rescinderet Neptunus quassator-terræ,
Domúsque mortalibus & immortalibus panderentur

Ibid. — πολυπιδάκου.] *Al.* πολυπιδάκος. Quo modo legit & Codex *Harleianus.*

Ver. 61. Ἔδδεισεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων, &c.] Ὑπερφυᾶ καὶ τὰ ἐπὶ τῆς θεομαχίας φαντάσματα,—— "Ἔδδεισεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεύς· Δείσας, &c." Ἐπιβλέπεις, ἑταῖρε, ὡς, ἀναῤῥηγνυμένης μὲν ἐκ βάθρων γῆς, αὐτοῦ δὲ γυμνουμένου ταρτάρου, ἀνατροπὴν δὲ ὅλου καὶ διάστασιν τοῦ κόσμου λαμβάνοντος, πάνθ' ἅμα, οὐρανός, ᾅδης, τὰ θνητά, τὰ ἀθάνατα, ἅμα τῇ τότε συμπολεμεῖ καὶ συγκινδυνεύει μάχῃ; Ἀλλὰ ταῦτα φοβερὰ μέν, πλὴν εἰ μὴ κατ' ἀλληγορίαν λαμβάνοιτο, καὶ παντάπασιν ἄθεα, καὶ οὐ σώζοντα τὸ πρέπον. *Longinus*, § 9. Imitatus est hunc locum *Virgilius*:

Non secùs ac si quâ penitùs vi terra dehiscens,
Infernas reserat sedes, & regna recludas
Pallida, diis invisa; supérque immane barathrum
Cernatur; trepidentque immisso lumine Manes. *Æn.* VIII, 243.

Et *Ovidius*;

Inde tremit tellus, & rex pavet ipse silentum
Ne pateat, latoque solum retegatur hiatu,
Immissúsque dies trepidantes terreat umbras. *Metamorph.* V, 256.

Et *lib.* II, *ver.* 260;

Dissilit omne solum; penetratque in Tartara rimis
Lumen, & infernum terret cum conjuge regem.

Quorum de duobus prioribus locis *Tollius*, in annotationibus ad locum *Longini* jam suprà citatum; "Nitere" inquit "videntur hæc, "& magnitudinem præ se ferunt seorsim "lecta; verùm si cum illis Homeri com"parentur, facilè quivis animadvertet quan"tum πάθος in Homericis sit versibus, "quantaque sublimitas; sic ut nemo, nisi "qui planè harum rerum rudis sit, & ἄμουσος, non commoveatur, ubi hæc legerit, "& cum ipso Plutone dehiscentes sibi videre "videatur inferos." De *Virgilii* porrò loco ita *Macrobius*; "Interdum" inquit "sic "auctorem suum dissimulantèr imitatur "[*Virgilius*,] ut loci inde descripti solam "dispositionem mutet, & faciat velut aliud "videri. Homerus ingenti spiritu ex per"turbatione terræ ipsum Ditem patrem ter"ritum prosilire & exclamare quodammodò "facit. ——— Hoc *Maro* non narratio"nis, sed parabolæ loco posuit, ut aliud esse "videretur. *Saturnal. lib.* V, *cap.* 16.

Ver. 64. Οἰκία —— Σμερδαλέ' εὐρώεντα. Ingeniosè hæc ad *Terram nostram*, è serenis *Lunæ* regionibus prospectatam, transfert *Plutarchus*: Ἐκείνους δ' ἂν [τοὺς ἐν τῇ Σελήνῃ κατοικοῦντας] οἴομαι πολὺ μᾶλλον ἀποθαυμάσαι τὴν γῆν, ἀφορῶντας οἷον ὑποστάθμην καὶ ἰλὺν τοῦ παντὸς ἐν ὑγροῖς καὶ ὁμίχλαις καὶ νέφεσι διαφαινομένην ἀλαμπῆ καὶ ταπεινὴν καὶ ἀκίνητον χωρίον, εἰ ζῷα φύει [φέρει] καὶ τροφῆς μετέχοντα κινήσεως, ἀναπνοῆς, θερμότητος. Κἂν εἴ ποθεν αὐτοῖς ἐγγένοιτο τῶν Ὁμηρικῶν τούτων ἀκοῦσαι, "Σμερδαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ," —— ταῦτα φήσουσιν ἀτεχνῶς περὶ τοῦ χωρίου τούτου λέγεσθαι, καὶ τὸν ᾅδην ἐνταῦθα καὶ τὸν τάρταρον ἀπῳκίσθαι, γῆν δὲ μίαν εἶναι τὴν Σελήνην. *De facie in orbe Lunæ.* Cæterùm vituperat hunc locum *Plato*: Δεῖ δὴ (ὡς ἔοικεν) ἡμᾶς ἐπιστατεῖν καὶ περὶ τούτων τῶν μύθων τοῖς ἐπιχειροῦσι λέγειν· καὶ δεῖσθαι μὴ λοιδορεῖν ἁπλῶς οὕτω τὰ ἐν ᾅδου, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπαινεῖν, ὡς οὔτ' ἀληθῆ λέγοντας οὔτ' ὠφέλιμα τοῖς μέλλουσι μαχίμοις ἔσεσθαι.—— Ἐξαλείψομεν ἄρα —— πάντα τὰ τοιαῦτα —— "Οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ "ἀθανάτοισι φανείη Σμερδαλέ', εὐρώεντα, τά "τε στυγέουσι θεοί περ." ——— Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα παραιτησόμεθα Ὅμηρόν τε καὶ τοὺς ἄλλους ποιητὰς μὴ χαλεπαίνειν ἂν διαγράφωμεν, οὐχ ὡς οὐ ποιητικὰ καὶ ἡδέα τοῖς πολλοῖς ἀκούειν, ἀλλ' ὅσῳ ποιητικώτερα, τοσούτῳ ἧττον ἀκουστέον παισὶ καὶ ἀνδράσιν, οὓς δεῖ ἐλευθέρους εἶναι, δουλείαν θανάτου μᾶλλον πεφοβημένους. *De Republ. lib.* 3.

Ibid. — ἀθανάτοισι.] Similiterque infrà *ver.* 77, 87; Πριαμίδαο —— Πριαμίδη· & *ver.*

Σμερδαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ·
Τόσσος ἄρα κτύπος ὦρτο θεῶν ἔριδι ξυνιόντων.
Ἤτοι μὲν γὰρ ἔναντα Ποσειδάωνος ἄνακτος
Ἵστατ' Ἀπόλλων Φοῖβος, ἔχων ἰὰ πτερόεντα·
Ἄντα δ' Ἐνυαλίοιο θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἥρῃ δ' ἀντέστη χρυσηλάκατος, κελαδεινὴ,
Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, κασιγνήτη Ἑκάτοιο·
Λητοῖ δ' ἀντέστη Σῶκος, ἐριούνιος Ἑρμῆς·
Ἄντα δ' ἄρ' Ἡφαίστοιο μέγας ποταμὸς βαθυδίνης,
Ὃν Ξάνθον καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον.
Ὣς οἱ μὲν θεοὶ ἄντα θεῶν ἴσαν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἕκτορος ἄντα μάλιστα λιλαίετο δῦναι ὅμιλον
Πριαμίδεω· τοῦ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸς ἀνώγει
Αἵματος ἆσαι Ἄρηα, ταλαύρινον πολεμιστήν.

Visu-terribiles, situ-sentæ, quas horrent dii ipsi:
Tantus utique sonitus oriebatur, diis certamine congressis.
Nempè contra Neptunum quidem regem
Stabat Apollo Phœbus, ferens sagittas pennatas:
Contra Martem verò dea cæsia-oculis Minerva:
Junonem autem contra stabat aureo-arcu-insignis tumultuum-venaticorum-amans,
Diana sagittis gaudens, soror Longè-jaculantis:
Latonam autem contra stabat potens, utilitatum-auctor Mercurius:
Contra autem & Vulcanum magnus fluvius vorticibus-profundus,
Quem Xanthum vocant dii, homines verò Scamandrum.
Sic quidem dii contra deos ibant: At Achilles
Hectorem contra maximè cupiebat penetrare per turbam
Priamidem: hujus enim potissimùm animus jubebat
Sanguine satiare Martem, invictum bellatorem.

ver. 123, Ἀθανάτων· Vide suprà ad ά, 398.

Ibid. — φανείη.] Cod. *Harleian.* φανήη.

Ver. 65. Σμερδαλέ', εὐρώεντα.] Σμερδαλέα μὲν τὰ οἰκήματα τοῦ ᾅδε ἔφη, ἀπὸ τοῦ ὕφαιμα εἶναι καὶ φόνου πλήρη. *Porphyr. Quæst. Homeric.* 9.

Vimque Deûm infernam, & diri sacraria Ditis. *Æn.* XII, 199.

Sic apud *Hesiodum*, Ἐργ' καὶ Ἡμερ. *ver.* 152;

Βῆσαν ἐς εὐρώεντα δόμον κρυεροῦ ἀΐδαο.

Quem ad locum *Gatakerus*; "Εὐρώεντα (inquit) malim vertere, *situ obsitum*, quàm cum interpretibus, *latum*." *Annotat. in Antoninum*; *Lib.* IV, § 6.

Ver. 66. Τόσσος ἄρα κτύπος ὦρτο θεῶν ἔριδι ξυνιόντων.] Post hunc versum inserit *Barnesius*;

Δὴ τότε δηριόωντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων·

Sed, ut opinor, nullâ satis idoneâ auctoritate.

Ibid. Τόσσος ἄρα.] *Tantus utique* —.

Ibid. — κτύπος.] Vide suprà ad δ', 455.

Ver. 68. — ἰὰ πτερόεντα.] *Al.* πτερόεντας ὀϊστούς.

Ver. 69. — γλαυκῶπις Ἀθήνη.] Vide suprà ad ά, 206.

Ver. 72. — Σῶκος, ἐριούνιος.] Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 74. Ὃν Ξάνθον καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον.] Τῶν διωνύμων τὸ μὲν πρεσβύτερον ὄνομα εἰς θεοὺς ἀναφέρει ὁ Ποιητὴς, τὸ δὲ μεταγενέστερον εἰς ἀνθρώπους. *Schol.* Vide suprà ad ξ', 291; & ά, 403.

Ibid. — Ξάνθον καλέουσι.] Δοκεῖ δὲ καὶ ὁ Σκάμανδρος ποταμὸς ξανθὰ πρόβατα ποιεῖν· διὸ καὶ τὸν Ὅμηρόν φασιν ἀντὶ Σκαμάνδρου, Ξάνθον προσαγορεύειν αὐτόν. *Aristot. de Histor. Animal. lib.* III, *cap.* 2.

Hinc albi, Clitumne, greges ———.
Virg. Georg. XI, 146.

Ibid. — Σκάμανδρον.] Cod. *Harleian.* Κάμανδρον.

Ver. 77. — τοῦ γάρ ῥα μάλιστα.] Non hîc supervacaneum est istud ῥα· sed vim habet in connectendâ sententiâ cum eo quod præcessit; σ', 91, 114, 334.

Αἰνείαν δ' ἰθὺς λαοσσόος ὦρσεν Ἀπόλλων
Ἀντία Πηλείωνος, ἐνῆκε δέ οἱ μένος ἠΰ.
Υἱέϊ δὲ Πριάμοιο Λυκάονι εἴσατο φωνήν,
Τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε, ποῦ τοι ἀπειλαὶ
Τὰς Τρώων βασιλεῦσιν ὑπέσχεο οἰνοποτάζων,
Πηλείδεω Ἀχιλῆος ἐναντίβιον πολεμίζειν;
Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας ἀπαμειβόμενος προσέειπε·
Πριαμίδη, τί με ταῦτα καὶ οὐκ ἐθέλοντα κελεύεις,
Ἀντία Πηλείωνος ὑπερθύμοιο μάχεσθαι;
Οὐ μὲν γὰρ νῦν πρῶτα ποδώκεος ἄντ' Ἀχιλῆος
Στήσομαι, ἀλλ' ἤδη με καὶ ἄλλοτε δουρὶ φόβησεν,
Ἐξ Ἴδης, ὅτε βουσὶν ἐπήλυθεν ἡμετέρῃσι·
Πέρσε δὲ Λυρνησσὸν καὶ Πήδασον· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς
Εἰρύσαθ', ὅς μοι ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα.
Ἦ κ' ἐδάμην ὑπὸ χερσὶν Ἀχιλλῆος καὶ Ἀθήνης,
Ἥ οἱ πρόσθεν ἰοῦσα τίθει φάος, ἠδ' ἐκέλευεν
Ἔγχεϊ χαλκείῳ Λέλεγας καὶ Τρῶας ἐναίρειν.
Τῷ οὐκ ἔστ' Ἀχιλῆος ἐναντίον ἄνδρα μάχεσθαι·

Æneam autem rectà copiarum-concitator movit Apollo
Contra Pelidem, immisitque ei animos validos.
Filio autem Priami Lycaoni assimilavit-se voce:
Huic se cùm-assimilâsset, *eum* allocutus est Jovis filius Apollo:
" Ænea, Trojanorum princeps, ubi tibi minæ,
" Quas Trojanorum ducibus promisisti convivans,
" Pelidem Achillem contra pugnare?
Illum verò Æneas respondens allocutus est:
" Priamide, cur me hæc licèt invitum jubes,
" Contra Pelidem supra-modum-animosum pugnare?
" Non enim sanè jam primùm pedibus-velocem contra Achillem
" Stetero, sed dudùm me & aliàs hastâ fugavit,
" Ex Ida, quandò boves invasit nostras;
" Evertitque Lyrnessum & Pedasum: sed me Jupiter
" Servavit, qui mihi excitavit robur velociáque genua.
" Certè omninò domitus fuissem sub manibus Achillis & Minervæ,
" Quæ ante eum vadens dabat victoriam, atque hortabatur
" Hastâ æreâ Lelegas & Trojanos interficere.
" Ideò non potest contra Achillem vir *mortalis* pugnare:

Ver. 80. — ἐνῆκε δέ οἱ μένος.] Vide infrà ad *ver.* 110.

Ver. 81. — Λυκάονι εἴσατο φωνήν.] Vide suprà ad ν', 45.

Ver. 82. Τῷ μιν ἐεισάμενος.] Vide suprà ad γ', 389.

Ver. 85. Πηλείδεω.] Sic suprà *ver.* 77. Πριαμίδεω. Pronuntiabatur Πηλείδω —— Πριαμίδω. Vide suprà ad α', 1.

Ver. 91. — ἐπήλυθεν.] Vide suprà ad θ', 488; & ad γ', 205.

Ver. 92. — Λυρνησσόν.] Πόλις τῶν Ὑποπλακίων Θηβῶν. *Schol.*

Ibid. — Πήδασον.] Ποταμὸς Ἑλλησποντίας, ἢ τόπος. *Schol.*

Ver. 95. ἐκέλευεν.] Vide ad *Il.* α, 37; & ν', 84.

Ver. 96. — Λέλεγας.] Τοὺς ἐν Ἑλλησπόντῳ ἀπὸ τῆς Θετταλίας πρώτους κατοικοῦντας. *Schol.*

Ver. 99.

Αἰεὶ γὰρ πάρα εἷς γε θεῶν, ὃς λοιγὸν ἀμύνει.
Καὶ δ' ἄλλως τοῦ γ' ἰθὺ βέλος πέτετ', οὐδ' ἀπολήγει,
Πρὶν χροὸς ἀνδρομέοιο διελθέμεν· εἰ δὲ θεός περ
Ἶσον τείνειεν πολέμου τέλος, οὔ με μάλα ῥέα
Νικήσει, οὐδ' εἰ παγχάλκεος εὔχεται εἶναι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων·
Ἥρως, ἀλλά γε καὶ σὺ θεοῖς αἰειγενέτῃσιν
Εὔχεο· καὶ δέ σε φασὶ Διὸς κούρης Ἀφροδίτης
Ἐκγεγάμεν, κεῖνος δὲ χερείονος ἐκ θεοῦ ἐστίν.
Ἡ μὲν γὰρ, Διός ἐσθ', ἡ δ' ἐξ ἁλίοιο γέροντος.
Ἀλλ' ἰθὺς φέρε χαλκὸν ἀτειρέα, μηδέ σε πάμπαν
Λευγαλέοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ.
Ὣς εἰπὼν, ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν·
Βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.
Οὐδ' ἔλαθ' Ἀγχίσαο πάϊς λευκώλενον Ἥρην,
Ἀντία Πηλείωνος ἰὼν, ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν·
Ἡ δ' ἄμυδις καλέσασα θεοὺς μετὰ μῦθον ἔειπε·

" Semper enim adest unus saltem deorum, qui perniciem avertat.
" Tum aliàs ipsius utique rectà telum volat, neque desinit,
" Antequàm corpus humanum transadegerit: Si verò Deus ipse
" Æqualem traheret lancem victoriæ, non me valdè facilè
" Vinceret, nè quidem si totus æreus glorietur esse.
Hunc autem rursùs allocutus est rex, Jovis filius, Apollo:
" Heros, quin & tu deos sempiternos
" Precare; nam te aiunt Jovis filiâ Venere
" Satum esse; ille autem inferiore ex deâ est:
" Illa etenim, *ex* Jove est, hæc verò ex marino sene.
" Sed rectà infer æs indomitum, neque te omninò
" Sævis verbis avertat & minis.
Sic fatus, inspiravit animos magnos pastori populorum:
Processit autem per primos pugnatores, armatus corusco ære.
Nec latuit Anchisæ filius candidam-ulnas Junonem,
Contra Pelidem vadens, per turmas virorum:
Illa autem in-unum vocatos inter deos verbum dixit:

Ver. 99. — τοῦ γ'.] *Al.* τοῦ δ'.

Ver. 100. — εἰ δὲ θεός περ Ἶσον τείνειεν πολέμου τέλος.] Ἶσον ποιήσειε τὸ τέλος τοῦ πολέμου, μηδὲ ἑτέρῳ βοηθῇ. *Schol.* Sic apud *Euripidem*;

Οἱ δὲ Χαρμοσίους ὅπλα νίκας ἐκράτησαν
Ἄνδρες, ὅτ' ἴσω τὰ θεῶν ἐξίσου ἀμφοτέροις.
Ἡρακλείδαις.

Ver. 101. — οὔ με μάλα ῥέα.] Ita ex tribus MSS. & ex *Eustathio* edidit *Barnesius.* Æ. οὔ με μάλα ῥεῖα. Pronuntiabatur, ut opinor, οὔ με μάλαρ ῥᾶ. Vide suprà ad ρ', 461.

Ver. 103—132. Τὸν δ' —— Τίω δ'.] Vide suprà ad ά, 121; ad γ', 200; & ad θ', 160. Malè *Barnesius*, Τόνδ' —— Τήνδ'.

Ver. 104. — ἀλλά γε.] Cod. *Harleian.* ἀλλ' ἄγε.

Ver. 110. — ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν.] Καὶ περὶ τὰς μάχας τὸ παθητικὸν καὶ τὸ ἐνθουσιῶδες, ἀνυπόστατόν ἐστι καὶ ἀήττητον. Ὃ καὶ τοὺς θεοὺς Ὅμηρος ἐμποιεῖν φησι τοῖς ἀνθρώποις, (ὡς εἰπὼν —— " ἔμπνευσε " μένος μέγα ποιμένι λαῶν·") —— καθάπερ ὅρμημα τοῦ λογισμοῦ καὶ ὄχημα τὸ πάθος προστιθέντας. *Plutarch. de virtute morali, sub finem.* Vide suprà ad ί, 185.

Φράζεσθον δὴ σφῶϊ, Ποσείδαον, καὶ Ἀθήνη,
Ἐν φρεσὶν ὑμετέρῃσιν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Αἰνείας ὅδ' ἔβη, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
Ἀντία Πηλείωνος· ἀνῆκε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων.
Ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς πέρ μιν ἀποτρωπῶμεν, ὀπίσσω
Αὐτόθεν· ἤτις ἔπειτα καὶ ἡμείων Ἀχιλῆϊ
Παρσταίη, δοίη δὲ κράτος μέγα, μηδέ τι θυμῷ
Δευέσθω· ἵνα εἰδῇ, ὅ μιν φιλέουσιν ἄριστοι
Ἀθανάτων· οἱ δ' αὖτ' ἀνεμώλιοι, οἳ τὸ πάρος περ
Τρωσὶν ἀμύνουσιν πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα.
Πάντες δ' Οὐλύμποιο κατήλθομεν ἀντιόωντες
Τῆσδε μάχης, ἵνα μή τι μετὰ Τρώεσσι πάθῃσι
Σήμερον· ὕστερον αὖτε τὰ πείσεται, ἅσσα οἱ αἶσα
Γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
Εἰ δ' Ἀχιλεὺς οὐ ταῦτα θεῶν ἐκπεύσεται ὀμφῆς,
Δείσετ' ἔπειθ', ὅτε κέν τις ἐναντίβιον θεὸς ἔλθῃ
Ἐν πολέμῳ· χαλεποὶ δὲ θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·

" Confiderate jam vos, Neptune, & Minerva,
" In mentibus veftris, ut fe-habebunt hæc opera.
" Æneas ille ivit, armatus corufco ære
" Contra Pelidem: impulit nempè Phœbus Apollo.
" Sed agite, nos tamen eum avertamus retrò
" Illinc: aut aliquis utique etiam noftrûm Achilli
" Adftet, détque robur magnum, neque quid animo
" Egeat; ut fciat, ipfum diligere potentiffimos
" Immortalium: hi verò inanes, qui hactenùs utique
" Trojanis defendere-conantur prælium & cædem.
" Omnes autem de cælo defcendimus interfuturi
" Huic pugnæ; ut nè quid inter Trojanos patiatur
" Hodie: in-pofterum verò ea patietur, quæcunque ei Parca
" Nafcenti nevit lino, quandò ipfum peperit mater.
" Si verò Achilles non hæc deorum didicerit ex voce,
" Timebit utique, quandò quis contrà deus venerit
" In prælio: terribiles nempè dii, quum apparent manifefti.
Huic autem refpondit deindè Neptunus terræ-quaffator:

Ver. 115. — Ποσείδαον.] Cod. *Harleian.* Ποσειδάον.

Ver. 118, & 138. — Φοῖβος Ἀπόλλων.] Vide suprà ad α', 43.

Ver. 119. — ἀποτρωπῶμεν.] *Al.* ἀποτρωπέωμεν.

Ver. 122. — φιλέουσιν.] Vide infrà ad ver. 304.

Ver. 127. — πείσεται, ἅσσα οἱ αἶσα.]
—— ἔμπης δ' ὅ, τι μοῖρα παθεῖν, οὐκ
ἔσθ' ὑπαλύξαι.
Theogn. Gnom. ver. 815.

Ver. 129. — θεῶν ἐκπεύσεται.] *Al.* θεῶν ἐκ πεύσεται.

Ver. 131. — χαλεποὶ δὲ θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς.] Τὸν Ῥωμαῖον, ὃς ἐπετέτραπτο Αἴγυπτον, ἄνδρα ἔφη χρήμασιν ἀναπείσαντα ἐς τὸ ἄδυτον καταπέμψαι τῆς Ἴσιδος τῆς ἐν Κόπτῳ. Καὶ ὁ καταπεμφθεὶς ἀνέστρεψε μὲν ἐκ τοῦ ἀδύτου· διηγησάμενον δὲ ὁποῖα ἐθεάσατο, καὶ τοῦτον αὐτίκα ἐπιπυθανόμενον τελευτῆσαι. Τὸ ἔπος οὖν ἀληθεύειν ἔοικε τὸ Ὁμήρου, σὺν οὐδενὶ αἰσίῳ τοὺς θεοὺς τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων ἐναργεῖς ὁρᾶσθαι. *Paufan. Phocic. lib. X, cap.* 32, *fub fine.*

Ver. 134.

Ἥρη, μὴ χαλέπαινε παρὲκ νόον· οὐδέ τί σε χρή.
Οὐκ ἂν ἔγωγ᾽ ἐθέλοιμι θεοὺς ἔριδι ξυνελάσσαι
Ἡμέας τοὺς ἄλλους, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί ἦμεν.
Ἀλλ᾽ ἡμεῖς μὲν ἔπειτα καθεζώμεσθα κιόντες
Ἐκ πάτου ἐς σκοπιὴν, πόλεμος δ᾽ ἄνδρεσσι μελήσει.
Εἰ δέ κ᾽ Ἄρης ἄρχησι μάχης, ἢ Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἢ Ἀχιλῆ᾽ ἴσχωσι, καὶ οὐκ εἰῶσι μάχεσθαι.
Αὐτίκ᾽ ἔπειτα καὶ ἄμμι παρ᾽ αὐτόφι νεῖκος ὀρεῖται
Φυλόπιδος· μάλα δ᾽ ὦκα διακρινθέντας ὀΐω
Ἂψ ἴμεν Οὔλυμπόνδε, θεῶν μεθ᾽ ὁμήγυριν ἄλλων,
Ἡμετέρης ὑπὸ χερσὶν ἀνάγκῃ ἶφι δαμέντας.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο Κυανοχαίτης
Τεῖχος ἐς ἀμφίχυτον Ἡρακλῆος θείοιο,
Ὑψηλὸν, τό ῥά οἱ Τρῶες καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
Ποίεον, ὄφρα τὸ κῆτος ὑπεκπροφυγὼν ἀλέοιτο,

" Juno, nè sævi temerè: neque *enim* omninò te decet.
" Non ego sanè velim deos ad certamen committere
" Nos alios, quoniam multò fortiores sumus.
" Sed nos quidem jam confideamus profecti
" Ex viâ in speculam; prœlium verò mortalibus curæ-erit.
" Sin Mars incipiat pugnam, aut Phœbus Apollo,
" Vel Achillem inhibeant, & non sinant pugnare;
" Tum confestim & nobis è vestigio certamen orietur
" Conflictûs: perquàm autem celeritèr decreto *eos* prælio puto
" Redituros ad Olympum, deorum ad cœtum cæterorum,
" Nostrarum virtute manuum necessitate violentèr domitos.
Sic quidem locutus præibat Cæruleus-crines
Ad murum aggere-factum Herculis divini,
Altum, quem quidem ei Trojani & Pallas Minerva
Condidere, ut cœtum fugiens evitaret,

Ver. 134. — ξυνελάσσαι.] *Al.* ξυνελάσαι. Minùs rectè; secundam enim corripit:

— ἄλλων ἐλάσαι πολέμοιο. τ', 423.

Ver. 135. — Ἡμέας.] Pronuntiabatur Ἡμᾶς.

Ibid. — φέρτεροί ἦμεν.] *Al.* φέρτεροί εἰμεν. Quo modo legit & Codex *Harleianus*.

Ver. 137. Ἐκ πάτου ἐς σκοπιὴν.] Ἐκ τοῦ πεπατημένης ὁδοῦ· εἰς τόπον σκοπιὰν ἔχοντα. *Schol.*

Ibid. — πόλεμος δ᾽ ἄνδρεσσι μελήσει.]

Bella viri pacemque gerant. queis bella gerenda. *Æn.* VII. 444.

Ver. 138. Εἰ δέ κ᾽ Ἄρης ἄρχησι μάχης, ἢ Φοῖβος Ἀπόλλων.] *Al.* Εἰ δέ κ᾽ Ἄρης ἄρχωσι μάχης, ἰδὲ Φοῖβος Ἀπόλλων.

Ver. 140. — ὀρεῖται.] *Al.* ὄρηται.

Ver. 141. — διακρινθέντας.] *Al.* διακριθέντας. Quod ferri non potest; antepenultimam enim necessario corripit.

Ver. 143. — ἀνάγκῃ.] Cod. *Harleian.* ἀνάγκης.

Ver. 144. — Κυανοχαίτης.] Vide supra ad ά, 43, 58, & 528.

Ver. 145. — ἀμφίχυτον Ἡρακλῆος.] Qua ratione, ultima vocis ἀμφίχυτον hîc producatur; item παῖδες, *ver.* 183; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 146. — τό ῥά.] *Quem scilicet*——.

Ver. 147. — ὄφρα τὸ κῆτος.] Τί οὖν; (φήσαι τις ἄν·) οὐθὲν ταῦτα [τὰ Ἄρθρα] συμβάλλεται πρὸς λόγον; Ἔγωγε φήσαιμ᾽ ἄν, ὥσπερ ἅλας συμβάλλεσθαι πρὸς ὄψον, ὕδωρ δὲ πρὸς μάζαν.——Καὶ Ὅμηρος, ἑκάστῳ κόσμον περιγινόμενος, ὀλίγοις τῶν ὀνομάτων Ἄρθρα ὥσπερ λαβὰς ἐκπώμασι δεομένοις, ἢ λόφους κράνεσιν, ἐπιτίθησι. Διὸ καὶ παράσημα τῶν ἐπῶν, ἐν οἷς ταῦτα ποιεῖ, γέγονεν· Ὡς τὸ, ——
" Ποίεον, ὄφρα τὸ κῆτος ὑπεκπροφυγὼν ἀ-
" λέοιτο." *Plutarch. Quæst. Platonicæ*, sub finem.

Ὁππότε μιν σεύαιτο ἀπ' ἠϊόνος πεδίονδε.
Ἔνθα Ποσειδάων κατ' ἄρ' ἕζετο, καὶ θεοὶ ἄλλοι,
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄῤῥηκτον νεφέλην ὤμοισιν ἕσαντο.
Οἱ δ' ἑτέρωσε κάθιζον ἐπ' ὀφρύσι Καλλικολώνης,
Ἀμφὶ σὲ, ἤιε Φοῖβε, καὶ Ἄρηα πτολίπορθον.
Ὣς οἱ μὲν ῥ' ἑκάτερθε καθείατο μητιόωντες
Βουλάς· ἀρχέμεναι δὲ δυσηλεγέος πολέμοιο
Ὤκνεον ἀμφότεροι· Ζεὺς δ', ἥμενος ὕψι, κέλευε.
Τῶν δ' ἅπαν ἐπλήσθη πεδίον, καὶ ἐλάμπετο χαλκῷ
Ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων· κάρκαιρε δὲ γαῖα πόδεσσιν
Ὀρνυμένων ἄμυδις· δύο δ' ἀνέρες ἔξοχ' ἄριστοι
Ἐς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην, μεμαῶτε μάχεσθαι,
Αἰνείας τ' Ἀγχισιάδης, καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
Αἰνείας δὲ πρῶτος ἀπειλήσας ἐβεβήκει,
Νευστάζων κόρυθι βριαρῇ· ἀτὰρ ἀσπίδα θοῦριν
Πρόσθεν ἔχε στέρνοιο, τίνασσε δὲ χάλκεον ἔγχος.

Quando ipsum persequens-ageret à littore ad-planitiem.
Illic Neptunus quidem consedit & dii cæteri,
Nesciámque-scindi nubem humeris circumdederunt.
Ii verò ex-alterâ-parte sedebant in jugis Callicolones,
Circum te, arcitenens Phœbe, & Martem urbium-vastatorem.
Sic hi quidem utrinque sedebant consultantes
Consilia; incipere autem gravem pugnam,
Pigrabantur utrique: Jupiter autem, sedens altè, instigabat.
Illis verò totus impletus erat campus, & fulgebat ære
Virorum & equorum; resonabátque tremens terra pedibus
Concurrentium simul: duo autem viri longè fortissimi
In medium utrorumque congrediebantur, ardentes in pugnam,
Æneásque Anchisiades, & nobilis Achilles.
Æneas autem primùm minabundus processit,
Nutans casside validâ; clypeúmque cum-impetu-versatile
Prætendebat pectori, vibrabátque æream hastam.

Ibid. — ἀλέοιτο.] *Al.* ἀλέηται.

Ver. 148. — σεύαιτο.] Cod. *Harleian.* σεύοιτο.

Ver. 150. — νεφέλην ὤμοισιν ἕσαντο.]
Nube candentes humeros amictus.
Horat. Carm. lib. I, *Ode* II, *ver.* 31.

Ver. 151. — ἐπ' ὀφρύσι Καλλικολώνης.] Sic apud *Virgilium:*
——— *supercilio* clivosi tramitis undam
Elicit ——— *Georgic.* I, 108.

Ver. 152. — ἤιε Φοῖβε.] Ἄπολλον τοξικὲ, ἀπὸ τοῦ ἱέναι. *Schol. Al.* ἤιε. Vide suprà ad *α*, 43, 75, & ad *ο*, 365.

Ver. 153. — ῥ'.] *Ut jam dictum est* —— *ver.* 149, 151.

Ibid. — καθείατο.[*Al.* καθήατο.

Ver. 156. — καὶ ἐλάμπετο χαλκῷ.] Vide suprà ad τ', 362.

Ver. 157. — κάρκαιρε δὲ γαῖα πόδεσσιν.] Vide suprà ad τ', 363.

Ibid. — κάρκαιρε.] De hujusmodi ὀνοματοποιΐα, vide suprà ad δ', 455. διαφαίνει δὲ ἡ ἀρετὴ τῆς ὀνοματοποιΐας τοῦ καρκαίρειν, ὅτι τῆς γῆς μάλιστα παίεται καὶ ἐξηραμμένης, ἐπιθέουσι δι' αὐτῆς. *Eustath.*

Ver. 158. Ὀρνυμένων.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 159. — μεμαῶτε.] Vide suprà ad ν', 46.

Ver. 160. Αἰνείας τ'.] Versum hunc in uno MS deesse annotat *Barnesius.*

Ver. 161. — ἐβεβήκει.] Vide suprà ad π', 751; & ad δ', 492.

Ver. 162. Νευστάζων κόρυθι.] Ita infrà χ', 314;
——— κόρυθι δ' ἐπένευε φαεινῇ.

Ver.

Πηλείδης δ' ἑτέρωθεν ἐναντίον ὦρτο, λέων ὥς
Σίντης, ὅν τε καὶ ἄνδρες ἀποκτάμεναι μεμάασιν,
Ἀγρόμενοι, πᾶς δῆμος· ὁ δὲ, πρῶτον μὲν ἀτίζων,
Ἔρχεται, ἀλλ' ὅτε κέν τις ἀρηϊθόων αἰζηῶν
Δουρὶ βάλῃ, ἐάλη τε χανὼν, περί τ' ἀφρὸς ὀδόντας
Γίγνεται, ἐν δέ τέ οἱ κραδίῃ στένει ἄλκιμον ἦτορ,
Οὐρῇ δὲ πλευράς τε καὶ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν
Μαστίεται, ἑὲ δ' αὐτὸν ἐποτρύνει μαχέσασθαι·
Γλαυκιόων δ' ἰθὺς φέρεται μένει· ἤν τινα πέφνῃ
Ἀνδρῶν, ἢ αὐτὸς φθίεται πρώτῳ ἐν ὁμίλῳ·

Pelides verò ex-alterâ-parte contrà ruebat, leo veluti.
Exitialis, quem viri interficere animis-ardent,
Congregati, totus pagus: is verò, primum quidem contemnens,
Incedit; sed quandò quis prælio-impigrorum juvenum
Hastâ ferierit, contorquétque se hians, circúmque spuma dentes
Oritur, inque ei corde gemit generosus animus;
Caudâ verò lateráque & femora utrinque
Verberat, séque ipsum excitat ad pugnam:
Torvúmque-contuens fertur furore; si quem occidere-possit
Virorum, vel ipse perit primâ in turba:

Ver. 164. Πηλείδης δ' ἑτέρωθεν ἐναντίον ὦρτο, λέων ὥς] Similiter *Hesiodus:*

Δεινὸν ὁρῶν ὄσσοισι, λέων ὥς ——
Γλαυκιόων δ' ὄσσοις δεινὸν, πλευράς τε καὶ ὤμους
Οὐρῇ μαστιόων ποσσὶ γλάφει, οὐδέ τις αὐτὸν
Ἔτλη ἐς ἄντα ἰδὼν σχεδὸν ἐλθεῖν, οὐδὲ μάχεσθαι·
Τοῖος ἄρ' ——.
Ἀσπὶς Ἡρακλ. *ver.* 426, 430.

Et *Virgilius:*

Attollitque animos: Pœnorum qualis in arvis
Saucius ille gravi venantum vulnere pectus,
Tum demum movet arma leo; gaudetque comantes
Excutiens cervice toros, fixumque latronis
Impavidus frangit telum, & fremit ore cruento:
Haud secus accenso gliscit violentia Turno.
Æn. XII, 4.

Ut fera, quæ densâ venantum septa coronâ
Contra tela furit, seseque haud nescia morti
Injicit, & saltu supra venabula fertur.
Æn. IX, 551.

Et *Lucanus:*

—— sic cum squalentibus arvis
Æstiferæ Libyes viso leo cominus hoste,
Subsedit dubius, totam dum colligit iram;
Mox, ubi se sævæ stimulavit verbere caudæ,
Erexitque jubam, & vasto grave murmur hiatu
Infremuit: tum torta levis si lancea Mauri
Hæreat, aut latum subeant venabula pectus,
Per ferrum tanti securus vulneris exit.
Pharsal. lib. I, *ver.* 205.

Porrò *Macrobius* posteriorem *Virgilii* locum inter eos citat, in quibus *Virgilius Homerici* carminis Majestatem non æquat. "Videtis in angustum Latinam parabolam sic esse contractam, ut nihil possit sese jejunius. Græcam contra & verborum & rerum copiâ pompam veræ venationis implesse? *Lib.* V. *cap.* 13.

Ver. 169. Γίγνεται.] *Al.* Γίνεται· Quod perinde est. Nam γίνομαι primam producit.

Ibid. —κραδίῃ. *Al.* κραδίην.

Ver. 170. Οὐρῇ δὲ πλευράς τε καὶ ἰσχία.] "Leonum animi index cauda——. Immota ergo; placidus, clemens, blandientique similis, quod rarum est; crebrior enim iracundia ejus. In principio terra verberatur; incremento terga, ceu quodam incitamento, flagellantur." *Plin. Natural. Hist. lib.* VIII, *cap.* 16.

Ver. 171. —μαχέσασθαι.] Cod. *Harleian.* μαχέεσθαι. Quo modo & in uno MS scriptum repperit *Barnesius.*

Ὡς Ἀχιλῆ' ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
Ἀντίον ἐλθέμεναι μεγαλήτορος Αἰνείαο.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τὸν πρότερος προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Αἰνεία, τί σὺ, τόσσον ὁμίλου πολλὸν ἐπελθὼν,
Ἔστης; ἦ σέ γε θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθαι ἀνώγει,
Ἐλπόμενον Τρώεσσιν ἀνάξειν ἱπποδάμοισι
Τιμῆς τῆς Πριάμου; ἀτὰρ εἴκεν ἔμ' ἐξεναρίξης,
Οὔτοι τοὔνεκά γε Πρίαμος γέρας ἐν χερὶ θήσει·
Εἰσὶ γάρ οἱ παῖδες· ὁ δ' ἔμπεδος, οὐδ' ἀεσίφρων.
Ἦ νύ τί τοι Τρῶες τέμενος τάμον, ἔξοχον ἄλλων,
Καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμηαι,
Αἴκεν ἐμὲ κτείνῃς; χαλεπῶς δέ σ' ἔολπα τὸ ῥέξειν.
Ἤδη μὲν σέ γε, φημὶ, καὶ ἄλλοτε δουρὶ φόβησα.
Ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε πέρ σε, βοῶν ἄπο μοῦνον ἐόντα,
Σεῦα κατ' Ἰδαίων ὀρέων ταχέεσσι πόδεσσι
Καρπαλίμως; τότε δ' οὔτι μεταστρεφθεὶς φεύγων·

Sic Achillem incitabat robur & animus magnus
Contra ire magnanimum Æneam.
Illi verò quandò jam propè erant alter in alterum vadentes,
Hunc prior allocutus est pedibus-valens nobilis Achilles:
" Ænea, cur tu, tantum agminum spatium permensus,
" Constitisti: an te utique animus mecum pugnare jubet,
" Sperantem Trojanis *te* imperaturum equûm-domitoribus
" Dignitate, quâ Priamus? Sed si me interfeceris
" Non tibi propterea Priamus præmium in manibus ponet:
" Sunt enim ei filii: ipse autem constans, neque mente-levis.
" An verò tibi Trojani nemus tribuerunt, egregium præ aliis,
" Amœnum & vitiferum, & arabile, quod colas,
" Si me interfeceris? difficultèr autem te spero hoc facturum.
" Jam enim te, autumo, & aliàs hastâ fugavi.
" An non recordaris, quandò te à bobus, solus cùm-esses,
" Agitavi de Idæis montibus velocibus pedibus
" Celeritèr? tunc verò nusquam convertebaris fugiens:

Ver. 176. Οἱ δ' ὅτε δή.] Similitérque infrà, *ver.* 228; Ἀλλ' ὅτε δή. Vide suprà ad ξ', 433.

Ver. 178. —ἐπελθὼν.] Cod. *Harleian.* ἀπελθών.

Ver. 179. —μαχέσασθαι.] *Al.* μαχέσασθαι.

Ver. 180—186. —Ἐλπόμενον —— ῥέξειν.] Versus hosce septem repudiari notant Scholia MSS apud *Barnesium.* Nullâ, ut videtur, idoneâ ratione.

Ver. 181. —Τιμῆς τῆς Πριάμου.] Ἕνεκεν τῆς βασιλείας· ἀντιφέρει γὰρ, " Οὔτοι τοὔνεκα Πρί-" αμος γέρας." *Schol.*

Ibid.—ἐξεναρίξῃς.] *Al.* ἐξεναρίξεις.

Ver. 183. Εἰσὶ γάρ οἱ παῖδες· ὁ δ' ἔμπεδος.] *Al.* Εἰσιν γάρ οἱ παῖδες· ὁ δ' ἔμπεδος.

Ver. 185. —Καλόν.] Vide suprà ad β', 43. *Al.* ἐσθλόν.

Ibid. —ἀρούρης.] Vide suprà ad ζ, 142.

Ver. 105. —ἔολπα.] *Spero*; non *speravi.* Vide suprà ad ρ', 240; & ad υ', 736.

Ibid. —ῥέξειν.] *Al.* ῥέζειν.

Ver. 187. —φόβησα.] Cod. *Harleian.* φοβῆσαι. Quæ & proba lectio.

Ver. 188. Ἦ οὐ μέμνῃ.] *Al.* Ἦ οὐ μέμνησ'· Enuntiabatur autem (uti & notavit *Barnesius*) ac si scriptum fuisset οὐ μέμνῃ· Non licentiâ aliquâ *Poëticâ*, sed quia vulgò etiam in *solutâ* (ut opinor) oratione ita pronuntiabatur. Vide suprà ad ί, 349; ad ί, 533; & ad ξ', 471.

Ver. 190—τότε δ' οὔτι.] *Al.* πρὶν δ' οὔτι.

Ver. 191.

Ἔνθεν δ' ἐς Λυρνησσὸν ὑπέκφυγες· αὐτὰρ ἐγὼ τὴν
Πέρσα, μεθορμηθεὶς σὺν Ἀθήνῃ καὶ Διὶ πατρί·
Ληϊάδας δὲ γυναῖκας, ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας,
Ἦγον· ἀτὰρ σὲ Ζεὺς ἐρρύσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.
Ἀλλ' οὐ νῦν σ' ἐρύεσθαι ὀΐομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
Βάλλεαι· ἀλλά σ' ἔγωγ' ἀναχωρήσαντα κελεύω
Ἐς πληθὺν ἰέναι, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
Πρίν τι κακὸν παθέειν· ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.
Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
Πηλείδη, μὴ δή μ' ἐπέεσσί γε, νηπύτιον ὥς,
Ἔλπεο δειδίξεσθαι· ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτὸς,
Ἠμὲν κερτομίας, ἠδ' αἴσυλα μυθήσασθαι.
Ἴδμεν δ' ἀλλήλων γενεὴν, ἴδμεν δὲ τοκῆας,
Πρόκλυτ' ἀκούοντες ἔπεα θνητῶν ἀνθρώπων·
Ὄψει δ' οὔτ' ἄρ πω σὺ ἐμοὺς ἴδες, οὔτ' ἄρ' ἐγὼ σούς.
Φασί σε μὲν Πηλῆος ἀμύμονος ἔκγονον εἶναι,
Μητρὸς δ' ἐκ Θέτιδος, καλλιπλοκάμου ἁλοσύδνης·
Αὐτὰρ ἐγὼν υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο

" Inde autem in Lyrnessum evasisti: verùm ego hanc
" Everti, aggressus cum Minervâ & Jove patre;
" Captivas autem mulieres, libero die erepto,
" Abduxi: at te Jupiter servavit & dii cæteri.
" Sed non nunc te servaturos puto, ut in animum
" Inducis: verùm te ego sanè regressum hortor
" In multitudinem ire, neque adversus stes mihi,
" Antequàm quid mali passus fueris: jam factum vero & stultus sentit.
Huic vero Æneas respondit, dixitque:
" Pelide, nè jam me verbis, puerulum tanquam,
" Speres *te* territurum: facilè enim possum & ipse,
" Et convitia, & opprobria, proloqui.
" Scimus autem alter-alterius genus, scimus & parentes,
" Jam-olim-dicta audientes verba mortalium hominum:
" Visu verò certè neque tu meos nôsti, neque ego tuos,
" Aiunt te quidem Pelei eximii prolem esse,
" Matre verò ex Thetide, comas-pulchrâ marinâ nymphâ:
" At ego me filium magnanimo Anchisâ

Ver. 191. —ὑπέκφυγες.] Ita ex uno MS edidit *Barnesius*: *Al.* ὑπεξέφυγες.

Ver. 193. Ληϊάδας.] Cod. *Harleian.* Ληΐδας.

Ver. 195. —σ' ἐρύεσθαι.] Cod. *Harleian.* ἐρύσασθαι. Atque ita in uno MS scriptum reperit *Barnesius*.

Ver. 197. —πληθὺν ἰέναι.] Quâ ratione πληθὺν hîc ultimam producat; item νηπύτιον, *ver.* 200; & ἀκούοντες, *ver.* 204; & τίκτε, *ver.* 215; & ἐπὶ, *ver.* 229; vide suprà ad α', 51.

Ver. 198. —ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.] Vide suprà ad ρ', 32. *Al.* ῥεχθὲν δέ τε.

Ver. 200. Πηλείδη, μὴ δή μ' ἐπέεσσί γε, νηπύτιον ὥς, Ἔλπεο δειδίξεσθαι.]

Hostis amare, quid increpitas mortemque minaris? *Æn.* X, 900.

Ver. 202. —αἴσυλα.] Τὰς παρὰ τὸ καθῆκον λεγομένας ἀπειλάς. *Schol.* apud *Barnesium.*

Ver. 204. Πρόκλυτα.] Τὰ ὑπὸ τῶν προτέρων πεφημισμένα, παλαιά. *Schol.*

Ibid. —ἁλοσύδνης.] Ἐναλίας θεοῦ ἐν θαλάσσῃ καθοικούσης. *Schol.* *Al.* ἁλοσύδνης.

Εὔχομαι ἐκγεγάμεν, μήτηρ δέ μοι ἔστ' Ἀφροδίτη.
Τῶν δὴ νῦν ἕτεροί γε φίλον παῖδα κλαύσονται
Σήμερον· οὐ γάρ φημ' ἐπέεσσί γε νηπυτίοισιν
Ὧδε διακρινθέντε, μάχης ἐξαπονέεσθαι.
Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, ὄφρ' εὖ εἰδῇς
Ἡμετέρην γενεήν, (πολλοὶ δέ μιν ἄνδρες ἴσασι·)
Δάρδανον αὖ πρῶτον τέκετο νεφεληγερέτα Ζεύς·
Κτίσσε δὲ Δαρδανίην, ἐπεὶ οὔπω Ἴλιος ἱρὴ
Ἐν πεδίῳ πεπόλιστο, πόλις μερόπων ἀνθρώπων,
Ἀλλ' ἔθ' ὑπωρείας ᾤκεον πολυπιδάκου Ἴδης.
Δάρδανος αὖ τέκεθ' υἱὸν Ἐριχθόνιον βασιλῆα,
Ὃς δὴ ἀφνειότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
Τοῦ τρισχίλιαι ἵπποι ἕλος κάτα βουκολέοντο
Θήλειαι, πώλοισιν ἀγαλλόμεναι ἀταλῇσι·

" Profiteor prognatum esse, mater autem mihi est Venus.
" Horum jam nunc alterutri saltem charum filium plorabunt
" Hodiè: non enim puto verbis omninò puerilibus
" Sic diremptos, à pugnâ redituros esse.
" Quod si vis & hæc doceri, ut benè scias
" Nostrum genus, (multi autem ipsum homines nôrunt;)
" Dardanum quidem primùm genuit nubes-cogens Jupiter:
" Condidit autem is Dardaniam, quippè nondum Ilios sacra
" In campo ædificata erat, urbs articulatè-loquentium hominum;
" Sed adhuc radices habitabant irriguæ-fontibus Idæ.
" Dardanus verò genuit filium Erichthonium regem,
" Qui tum opulentissimus erat mortalium hominum:
" Hujus ter mille equæ per palustria pascebantur
" Fœminæ, pullis exultantes teneris:

Ver. 210. —ἕτεροί γε.] Eandem hîc vim habet particula γε, ac vox Latina *saltem*.

Ver. 212. —διακρινθέντε.] *Al.* διακριθέντε. Malé. Vide suprà ad *ver.* 141.

Ibid. —ἐξαπονέεσθαι.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 215. —νεφεληγερέτα Ζεύς.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 216. —Δαρδανίην.] Πόλις, Τρωΐας, *Schol.*

Ibid. —ἐπεὶ οὔπω Ἴλιος ἱρή.]

—nondum Ilium & arces
Pergameæ steterant; habitabant vallibus imis. *Æn.* III, 109.

Ver. 218. Ἀλλ' ἔθ' ὑπωρείας ᾤκεον.] Λέγει γὰρ δὴ ταῦτα τὰ ἔπη ——— κατὰ θεόν πως εἰρημένα καὶ κατὰ φύσιν. Θεῖον γὰρ οὖν δὴ καὶ τὸ ποιητικὸν ἐνθεαστικὸν ὂν γένος, ὑμνῳδοῦν, πολλῶν τῶν κατ' ἀλήθειαν γιγνομένων ξύν τισι Χάρισι καὶ Μούσαις ἐφάπτεται ἑκάστοτε. *Plato de legibus, lib.* 3.

Ibid. —ὑπωρείας.] Τὰ κάτω μέρη τῶν ὀρῶν. *Schol.*

Ibid. —ᾤκεον.] Pronuntiabatur, notante *Barnesio*, ᾤκουν vel ᾤκων· quomodo & scribi posteà cœptum est.

Ibid. —πολυπιδάκου.] *Al.* πολυπίδακος. Atque ita legit Codex *Harleianus*.

Ver. 220. Ὃς δὴ ἀφνειότατος γένετο.] Pronuntiabatur, ut opinor, Ὃς δὴ 'φνειότατος· Vide suprà ad *ver.* 188; & ad λ', 138. Γίνεται παῖς αὐτῷ [Δαρδάνῳ] Ἐριχθόνιος, ὃς ἁπάντων ἀνθρώπων εὐδαιμονέστατος λέγεται γενέσθαι, τήν τε πατρῴαν καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ μητροπάτορος γενομένης κληρονομήσας ἀρχῆς. *Dionys. Halicarn. Antiq. Rom. Lib.* I.

Ver. 221. —τρισχίλιαι.] Apud *Maximum Tyrium*, τρισχίλιοι. Quæ & forte melior lectio, ne scilicet vox, " θήλειαι," in sequenti versu, supervacanea videatur: Uti notavit *Barnesius*.

Ver. 222. —πώλοισιν.] Cod. *Harleian.* πώλησιν.

Ibid. —ἀταλῇσι.] *Al.* ἀπαλῇσι, & ἀπαλοῖσι.

Τάων καὶ Βορέης ἠράσσατο βοσκομενάων,
Ἵππῳ δ' εἰσάμενος παρελέξατο κυανοχαίτῃ·
Αἱ δ' ὑποκυσάμεναι ἔτεκον δυοκαίδεκα πώλους·
Αἱ δ' ὅτε μὲν σκιρτῷεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν,
Ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θέον, οὐδὲ κατέκλων·
Ἀλλ' ὅτε δὴ σκιρτῷεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
Ἄκρον ἐπὶ ῥηγμῖνος ἁλὸς πολιοῖο θέεσκον.
Τρῶα δ' Ἐριχθόνιος τέκετο Τρώεσσιν ἄνακτα·
Τρωὸς δ' αὖ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο,
Ἶλός τ', Ἀσσάρακός τε, καὶ ἀντίθεος Γανυμήδης,
Ὃς δὴ κάλλιστος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
Τὸν καὶ ἀνηρείψαντο θεοὶ Διῒ οἰνοχοεύειν,

" Harum *aliquas* & ipſe Boreas adamavit paſcentium,
" Equóque ſe-cum-aſſimulâſſet concubuit cyaneis-jubis-ornato:
" Illæ verò gravidæ factæ pepererunt duodecim equulas:
" Iſtæ autem quandocunque ſaltu-laſcivirent ſuper almâ terrâ,
" Summum ſuper ſpicarum fructum currebant, neque frangebant:
" At quum ſaltu laſcivirent ſuper latis dorſis maris,
" In ſuperficie ſuper colliſos-fluctus ſalis cani currebant.
" Troëm autem Erichthonius genuit Trojanis regem:
" Ex Troë verò tres filii eximii geniti ſunt,
" Ilúſque, Aſſaracúſque, & *formâ*-deo-par Genymedes,
" Qui ſanè pulcherrimus erat mortalium hominum;
" Quem & rapuerunt-in-cœlum dii, Jovi ut-pocillator-eſſet,

Ver. 223. Τάων καὶ Βορέης ἠράσσατο βοσκομενάων.] Poſt hunc verſum, alium addit Codex *Harleianus.*

Ἐν μαλακῷ λειμῶνι, καὶ ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι.

Ver. 224. — εἰσάμενος.] Vide ſuprà ad ι', 45.

Ibid. — παρελέξατο κυανοχαίτῃ.] *Al.* ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ.

Ibid. — παρελέξατο.] Vide ſuprà ad β', 515.

Ver. 225. — ὑποκυσάμεναι.] *Al.* ὑποκυσάμεναι.

Ver. 226. Αἱ δ' ὅτε μὲν σκιρτῷεν.]

Illa vel intactæ ſegetis per ſumma volaret
Gramina; nec teneras curſu læſiſſet ariſtas:
Vel mare per medium, fluctu ſuſpenſa tumenti,
Ferret iter; celeres nec tingeret æquore plantas. *Æn.* VII, 808.

Ubi notandum iſtud "*læſiſſet*" non pro "*læderet*" poſitum eſſe. Perinde enim eſt, five illam tum, quum gramina *pervolaret*, quas *percurreret* ariſtas *non lædere* dicas; ſive, quas *percurriſſet*, intereà *non læſiſſet*. Vide ſuprà ad α', 37.

Ibid. — ἄρουραν.] Vide ſuprà ad ζ', 142.

Ver. 227. — Ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπόν.] Νῦν τὸ ἐν τοῖς στάχυσι λεπτὸν ἀθέρα. *Schol.*

Ver. 229. — θέεσκον.] *Currere ſolebant.* Vide ſuprà ad *ver.* 28; & ad ν', 84.

Ver. 232. Ἶλός τ', Ἀσσάρακός τε.]

Iluſque, Aſſaracuſque — *Æn.* VI, 650.

Ibid. — καὶ ἀντίθεος Γανυμήδης, Ὃς δὴ κάλλιστος.] Καὶ ἐγὼ δέ φημι καὶ Γανυμήδην οὐ σώματος ἀλλὰ ψυχῆς ἕνεκα ὑπὸ Διὸς εἰς Ὄλυμπον ἀνενεχθῆναι. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ τοὔνομα αὐτοῦ. Ἔστι μὲν γάρ δήπου καὶ Ὁμήρῳ, "— γάνυται "δέ τ' ἀκούων." Τοῦτο δὲ φράζει, ὅτι ἥδεται δέ τ' ἀκούων. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλοθί που, "— πυκινὰ "φρεσὶ μήδεα εἰδώς." Τοῦτο δ' αὖ λέγει, σοφὰ φρεσὶ βουλεύματα εἰδώς. Ἐξ οὖν συναμφοτέρων τούτων οὐχ ἡδυσώματος ὀνομασθεὶς ὁ Γανυμήδης, ἀλλ' ἡδυγνώμων, ἐν θεοῖς τετίμηται. *Xenophon* Συμπόσιον *ſub finem.*

Ver. 234. — Τὸν καὶ ἀνηρείψαντο θεοί.]

— & rapti Ganymedis honores. *Æn.* I. 32.

— quem præpes ab Idâ
Sublimem pedibus rapuit Jovis armiger uncis. *Æn.* V. 254.

Cæterùm vituperat hunc locum *Cicero*: "Nec Homerum audio, qui Ganymedem à diis raptum ait propter formam, "ut Jovi bibere miniſtraret. — Finge-"bat

Κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
Ἶλος δ' αὖ τέκεθ' υἱὸν ἀμύμονα Λαομέδοντα·
Λαομέδων δ' ἄρα Τιθωνὸν τέκετο, Πρίαμόν τε,
Λάμπον τε, Κλυτίον θ', Ἱκετάονά τ', ὄζον Ἄρηος·
Ἀσσάρακος δὲ Κάπυν· ὁ δ' ἄρ' Ἀγχίσην τέκε παῖδα·
Αὐτὰρ ἔμ' Ἀγχίσης, Πρίαμος δ' ἔτεχ' Ἕκτορα δῖον.
Ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι.
Ζεὺς δ' ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε, μινύθει τε,
Ὅππως κεν ἐθέλησιν· ὁ γὰρ κάρτιστος ἁπάντων.
Ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, νηπύτιοι ὥς,
Ἑσταότ' ἐν μέσσῃ ὑσμίνῃ δηϊοτῆτος.
Ἔστι γὰρ ἀμφοτέροισιν ὀνείδεα μυθήσασθαι
Πολλὰ μάλ'· οὐδ' ἂν νηῦς ἑκατόνζυγος ἄχθος ἄροιτο.
Στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν, πολέες δ' ἔνι μῦθοι,
Παντοῖοι· ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα.

" Pulchritudem ob ipsius, ut immortalibus interesset.
" At Ilus genuit filium eximium Laomedonta:
" Laomedon autem Tithonum genuit, Priamúmque,
" Lampúmque, Clytiúmque, Hicetaonémque, ramum Martis:
" Assaracus verò Capyn: is autem Anchisem genuit filium;
" Et me Anchises: Priamus verò genuit Hectora nobilem.
" Ex hoc quidem generéque & sanguine profiteor esse me.
" At Jupiter virtutem viris augétque minuitque,
" Prout voluerit; ille enim potentissimus omnium.
" Sed age nè ampliùs hæc disseramus, pueruli tanquam,
" Stantes in mediâ acie prœlii.
" Licet enim ambobus opprobria proloqui
" Multa admodùm: nè navis quidem centiremis onus ferret.
" Volubilis enim lingua est hominum, multique insunt sermones,
" Omnigeni; verborum autem latus campus hinc atque indè.

" bat hæc Homerus, & humana ad deos " transferebat; divina mallem ad nos." *Tusc. Disputat. Lib.* I. § 26.

Ver. 235, 292, 314, & 334. —ἀθανάτοισι.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 237. —ἄρα.] *Deinceps*——.

Ver. 242. Ζεὺς δ' ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε, μινύθει τε.] Similitèr ferè *Hesiodus*:

> Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει, καὶ ἄδηλον ἀέξει——
> Ζεὺς ὑψιβρεμέτης——
> Ἐργ. καὶ Ἡμερ. *Lib.* I, *ver.* 6, 8.

Ibid. —τε, μινύθει.] Quâ ratione, τε, hìc producatur; item κεν, *ver.* 243; & ἔπειτα, *ver.* 255; & ἀπὸ, *ver.* 261, & 278; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 247. —ἑκατόνζυγος.] Ὑπὸ ἑκατὸν ἐρετῶν ἐλαυνομένη· ζυγὰ γὰρ αἱ τῶν ἐρεσσόντων καθέδραι. *Schol.*

Ver. 248. Στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν, πολέες δ' ἔνι μῦθοι.] Κινδυνεύει γὰρ εἶναι τὸ ἀνθρώπινον γένος ἁπάντων ἐνδεέστερον μᾶλλον ἢ φωνῆς καὶ λέξεως· τούτου δὲ μόνου κέκτηται θαυμαστόν τινα πλοῦτον. *Dio, Orat.* XII. Cæterùm *Clemens Alexandrinus, Strom. Lib.* I, citat; Στρεπτὴ γὰρ καὶ γλῶσσα βροτῶν.

Ver. 249. Παντοῖοι· ἐπέων δὲ πολὺς νομός.] Apud *Dionem*, loco jam citato, Παντοῖος δ' ἐπέων πολὺς νομός. Apud *Clementem Alexandrinum*, Παντοίων ἐπέων δὲ πολὺς νομός.

Ibid. —ἐπέων δὲ πολὺς νομός.] Sic apud *Hesiodum*:

> Ἀχρεῖος δ' ἔσται ἐπέων νομός.——
> Ἐργ. καὶ Ἡμερ. II, 21.

Quæ ad loca *Menagius*: " Legendum autem," inquit, " utrobique νομὸς, accentu " in ultimâ, id est, νέμησις, *partitio, distributio in utramque partem*: νόμος, accen" tu in penultimâ, quæ vox *legem* signifi" cat, apud Homerum non reperitur; quod

" præter

Ὁπποῖόν κ' εἴπησθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις.
Ἀλλὰ τίη ἔριδας καὶ νείκεα νῶϊν ἀνάγκη
Νεικεῖν ἀλλήλοισιν ἐναντίον, ὥστε γυναῖκας,
Αἵτε χολωσάμεναι ἔριδος πέρι θυμοβόροιο
Νεικεῦσ' ἀλλήλῃσι μέσην ἐς ἄγυιαν ἰοῦσαι,
Πόλλ' ἐτεά τε καὶ οὐκί· χόλος δέ τε καὶ τὰ κελεύει.
Ἀλκῆς δ' οὔ μ' ἐπέεσσιν ἀποτρέψεις μεμαῶτα.
Πρὶν χαλκῷ μαχέσασθαι ἐναντίον· ἀλλ' ἄγε, θᾶσσον
Γευσόμεθ' ἀλλήλων χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
Ἦ ῥα, καὶ ἐν δεινῷ σάκει ἤλασε χάλκεον ἔγχος,
Σμερδαλέῳ, μέγα δ' ἀμφὶ σάκος μύκε δουρὸς ἀκωκῇ.
Πηλεΐδης δὲ σάκος μὲν ἀπὸ ἕο χειρὶ παχείῃ
Ἔσχετο ταρβήσας· φάτο γὰρ δολιχόσκιον ἔγχος
Ῥεῖα δ' ἐλεύσεσθαι μεγαλήτορος Αἰνείαο·
Νήπιος, οὐδ' ἐνόησε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ὡς οὐ ῥηΐδι' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, οὐδ' ὑποείκειν.

" Qualecunque dixeris verbum, tale & audieris.
" Sed quid jurgiis & rixis nobis opus est
" Altercari inter nos, tanquam mulieres,
" Quæ iratæ per contentionem animum-radentem
" Probra-jactant altera-in-alteram mediam in viam prodeuntes,
" Multa veráque & non: ira nempè & ista jubet.
" A virtute verò non me verbis avertes animosum,
" Priusquàm ære pugnes contrá: Quin age, ocyùs
" Experiamur alter-alterum æratis hastis.
Dixit utique, & in terribile scutum intorsit æream hastam,
Visu-horrendum; ingénsque scutum mugiit hastæ cuspide.
Pelides verò scutum quidem à se procul manu robustâ
Tenuit perculsus: credebat enim prælongam hastam
Facilè penetraturam esse magnanimi Æneæ:
Imprudens, neque enim cogitabat in mente & in animo,
Quòd non facilè deorum inclyta dona
A viris mortalibus domantur, neque *eis* cedunt.

" præter Grammaticos, notavit etiam Josephus, lib. II, contra Appionem." *Annotat. in Laërtium, Lib.* IX.

Ver. 252. Νεικεῖν ἀλλήλοισιν ἐναντίον, ὥστε γυναῖκας.] Sic apud *Livium*; " *Sedemus domi desides, mulierum ritu altercantes inter nos.*"

Ver. 254. —*μέσην ἐς ἄγυιαν.*] *Dio Chrysost. Orat.* XII, legit, *ἀγορῆς ἐς μέσον.*

Ver. 255. Πόλλ' ἐτεά τε καὶ οὐκί.] *Al.* Πολλά τ' ἐόντα καὶ οὐκί· Notante *Eustathio.*

Ver. 256. —*μεμαῶτα.*] Vide suprà ad ν', 46.

Ver. 257. —*μαχέσασθαι.*] Cod. *Harleian.* *μαχέσσασθαι.*

Ver. 258. Γευσόμεθ' ἀλλήλων.] Ἀντὶ τοῦ ἀψώμεθα· ὅ ἐστιν ἀπόπειραν λαβώμεθα τῆς ἀλλήλων δυνάμεως. *Schol.*

Ver. 259. —ἤλασε χάλκεον ἔγχος.] Cod. *Harleian.* ἤλασεν ὄβριμον ἔγχος. Atque ita in Commentario legit *Eustathius. Al.* ὄβριμον ἔγχος.

Ver. 260. Σμερδαλέῳ.] *Al.* Σμερδαλέον.

Ibid. —ἀκωκῇ.] Ita ex *Eustathio* edidit *Barnesius: Al.* ἀκωκή. Sic ε', 295;

Ἤρικε δ' ἱπποδάσεια κόρυς περὶ δουρὸς ἀκωκῇ.

Ver. 263. Ῥεῖα δ' ἐλεύσεσθαι.] Vide suprà ad ν', 144.

Ver. 267.

Οὐδὲ τότ' Αἰνείαο δαΐφρονος ὄβριμον ἔγχος
Ῥῆξε σάκος· χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε, δῶρα θεοῖο.
Ἀλλὰ δύω μὲν ἔλασσε διὰ πτύχας, αἱ δ' ἄρ' ἔτι τρεῖς
Ἦσαν· ἐπεὶ πέντε πτύχας ἤλασε Κυλλοποδίων,
Τὰς δύο, χαλκείας, δύο δ' ἔνδοθι κασσιτέροιο,
Τὴν δὲ μίαν, χρυσῆν· τῇ ῥ' ἔσχετο χάλκεον ἔγχος.
Δεύτερος αὖτ' Ἀχιλεὺς προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Αἰνείαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην,
Ἄντυγ' ὑπὸ πρώτην, ᾗ λεπτότατος θέε χαλκός·
Λεπτοτάτη δ' ἐπέην ῥινὸς βοός· ἡ δὲ διὰ πρὸ
Πηλιὰς ἤϊξεν μελίη, λάκε δ' ἀσπὶς ὑπ' αὐτῆς.
Αἰνείας δ' ἐάλη, καὶ ἀπὸ ἕθεν ἀσπίδ' ἀνέσχε
Δείσας· ἐγχείη δ' ἄρ' ὑπὲρ νώτου ἐνὶ γαίῃ
Ἔστη ἱεμένη, διὰ δ' ἀμφοτέρους ἕλε κύκλους
Ἀσπίδος ἀμφιβρότης· ὁ δ' ἀλευάμενος δόρυ μακρὸν,
Ἔστη, κὰδ δ' ἄχος οἱ χύτο μυρίον ὀφθαλμοῖσι,
Ταρβήσας, ὅ οἱ ἄγχι πάγη βέλος· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς

Neque tunc Æneæ bellicosi rapida hasta
Perrupit scutum; aurum enim inhibuit, dona Dei:
Sed duas quidem transiit per plicas; tres verò
Supererant: quinque enim plicas superinduxerat Vulcanus,
Duas, æreas, duásque interiores stanni,
Unam verò, auream; quâ demùm detenta est ærea hasta.
Secundus verò Achilles emisit prælongam hastam,
Et percussit Æneæ ad clypeum undique æqualem,
Oram ad summam, ubi tenuissimum currebat æs;
Tenuissimum etiam inductum erat corium bovis: penitùs autem
Pelias prorupit fraxinus; crepuit verò clypeus ex ejus *ictu*.
Æneas autem corpore-contracto-subsedit, & à se procul scutum sustulit
Territus: hasta autem supra dorsum in terra
Stetit *ulteriùs*-pergendi-cupida; utrosque autem disruperat orbes
Clypei ingentis: Is verò evitatâ hastâ longâ,
Constitit (trepidatio autem cum dolore ei offusa-est immensa oculis,)
Perculsus, quòd prope se fixum-erat telum: verùm Achilles

Ver. 267, 268. Οὐδὲ —— Ῥῆξε σάκος· χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε δῶρα θεοῖο.] Ita *Hesiodus:*

—— σάκος ἔμβαλε χάλκεον ἔγχος·
Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκὸν, ἔρυτο δὲ δῶρα θεοῖο.
Ἀσπὶς Ἡρακλ. *ver.* 414.

Ver. 272. —χρυσῆν.] Edidit *Barnesius*, χρυσείην. Quod eodem modo pronuntiandum: Prima enim necessariò producitur. Vide suprà ad γ', 24, & 523.

Ibid. —τῇ ῥ'.] *Quâ utique* ——. *Quâ scilicèt* ——.

Ibid. —χάλκεον ἔγχος.] *Al.* μείλινον ἔγχος.

Ver. 273, 276. — προΐει δολιχόσκιον ἔγχος, —— ἡ δὲ διὰ πρό.]

—— hastam jacit: illa per orbem
Ære cavam triplici, per linea terga, tribusque
Transiit intextum tauris opus ——.
Æn. X, 783.

Ver. 275. Ἄντυγ' ὑπὸ πρώτην.] Κατὰ τὸν ἔξωθεν κύκλον τῆς ἀσπίδος. *Schol.*

Ver. 279. — ἄρ'.] *Ut par erat* ——. *Ut fieri oportebat* ——.

Ver. 280. —ἱεμένη.] Vide suprà ad δ, 317.

Ver. 283. —πάγη.] Vide supra ad γ, 185.

Ἐμμεμαὼς ἐπόρουσεν, ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ,
Σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ
Αἰνείας, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.
Ἔνθα κεν Αἰνείας μὲν ἐπεσσύμενον βάλε πέτρῳ,
Ἢ κόρυθ', ἠὲ σάκος, τό οἱ ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον·
Τὸν δέ κε Πηλείδης σχεδὸν ἄορι θυμὸν ἀπηύρα,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι θεοῖς μετὰ μῦθον ἔειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ μοι ἄχος μεγαλήτορος Αἰνείαο,
Ὃς τάχα Πηλείωνι δαμεὶς Ἀϊδόσδε κάτεισι,
Πειθόμενος μύθοισιν Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,
Νήπιος· οὐδέ τί οἱ χραισμήσει λυγρὸν ὄλεθρον.
Ἀλλὰ τίη νῦν οὗτος ἀναίτιος ἄλγεα πάσχει,
Μὰψ ἕνεκ' ἀλλοτρίων ἀχέων, κεχαρισμένα δ' αἰεὶ
Δῶρα θεοῖσι δίδωσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
Ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς πέρ μιν ὑπὲκ θανάτου ἀγάγωμεν,
Μήπως καὶ Κρονίδης κεχολώσεται, αἴκεν Ἀχιλλεὺς
Τόνδε κατακτείνῃ· μόριμον δέ οἵ ἐστ' ἀλέασθαι,
Ὄφρα μὴ ἄσπερμος γενεὴ καὶ ἄφαντος ὄληται

Animo-paratissimo irruit, stricto ense acuto,
Terribilem edens-clamorem: At saxum sumpsit manu
Æneas, vastum pondus, quod nè duo quidem viri ferrent,
Quales nunc homines sunt: is verò ipsum facilè agitabat & solus.
Tum certè Æneas quidem irruentem percussisset saxo,
Vel galeam, vel scutum, quod ab eo defendisset tristem mortem:
Illum verò Pelides cominùs ense animâ privâsset;
Nisi celeritèr animadvertisset Neptunus quassator-terræ:
Statim autem inter immortales deos verbum dixit:
" O dii, certè mihi dolor de magnanimo Æneâ,
" Qui citò à Pelide domitus ad orcum descendet,
" Persuasus verbis Apollinis longè-jaculantis,
" Demens: neque enim *is* ab eo omninò propulsabit triste exitium.
" Sed cur nunc hic insons mala patitur,
" Immeritò ob debitos-aliis dolores; grata autem semper
" Munera diis exhibet, qui cœlum latum habitant?
" Sed agite, nos ipsi eum è morte subducamus,
" Nè fortè & Saturnius irascatur, si Achilles
" Hunc interimat: Fatale verò ei est effugere,
" Ut nè sine-prole genus & prorsùs-extinctum pereat

Ver. 285. Σμερδαλέα ἰάχων.] Vide suprà ad Υ, 456. *Al.* Σμερδαλέως ἰάχων.

Ver. 286. — ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν.] Vide suprà ad ε, 303. *Al.* δύω ἄνδρε.

Ver. 295. — Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο.] Quâ ratione, Ἀπόλλωνος, hîc ultimam producat; item ζ, *ver.* 322; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 296. Νήπιος.]

Demens! qui ——, *Æn.* VI, 590.

Ver. 301. Μήπως καὶ Κρονίδης.] Cod. *Harleian.* Μήπως κε Κρονίδης.

Ibid. — αἴκεν Ἀχιλλεύς.] *Al.* εἴπερ Ἀχιλλεύς.

Ver. 302. — κατακτείνῃ.] *Al.* κατακτείνει.

Ibid. — μόριμον.] Cod. *Harleian.* μόρσιμον. Atque ita in tribus MSS scriptum reperit *Barnesius.* Quod versum perimit.

Ver. 303. Ὄφρα μὴ ἄσπερμος γενεὴ καὶ ἄφαντος.

Δαρδάνου, ὃν Κρονίδης περὶ πάντων φίλατο παίδων,
Οἳ ἕθεν ἐξεγένοντο, γυναικῶν τε θνητάων.
Ἤδη γὰρ Πριάμου γενεὴν ἤχθηρε Κρονίων·
Νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει,
Καὶ παῖδες παίδων, τοί κεν μετόπισθε γένωνται.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
Ἐννοσίγαι', αὐτὸς σὺ μετὰ φρεσὶ σῇσι νόησον
Αἰνείαν, ἤ κέν μιν ἐρύσεαι, ἤ κεν ἐάσεις
Πηλεΐδῃ Ἀχιλῆϊ δαμήμεναι, ἐσθλὸν ἐόντα.
Ἤτοι μὲν γὰρ νῶϊ πολεῖς ὠμόσαμεν ὅρκους
Πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν, ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
Μήποτ' ἐπὶ Τρώεσσιν ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ,
Μηδ' ὁπόταν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται

" Dardani, quem Saturnius præ omnibus dilexit liberis,
" Qui ex se nati sunt, mulieribúsque mortalibus.
" Dudùm enim Priami genus odit Saturnius.
" Nunc verò utique Æneæ vis Trojanis imperabit,
" Et filii filiorum, qui in-posterum nati fuerint.
Huic autem respondit deindè bubulis-oculis-decora veneranda Juno:
" Terræ quassator, ipse tu mente tuâ consule
" De Æneâ, an eum è periculo extrahas, an relinquas
" A Pelide Achille domandum, optimus licèt-sit.
" Nam sanè nos multa juravimus juramenta
" Omnes inter deos, ego & Pallas Minerva,
" Nunquam à Trojanis nos depulsuras-ope-allatâ malum diem,
" Ne quidem cùm Troja exitiali igne tota cremabitur

ἄφαντος ὄληται.] Apud *Maxim. Tyrium, Dissertat.* X; Ὥσπερ μὴ ἄσπερμος γενεὰ μετόπισθεν ὄληται.

Ver. 304. — φίλατο.] Quâ analogiâ dicitur μαρτύρομαι, ἐμαρτυρόμην, ἐμαρτυράμην, in Futuro autem μαρτυρῦμαι, indéque μαρτυρέομαι, quod per omnes Modos ac Tempora ῠ semper corripit; eâdem analogiâ ex φίλομαι deducitur ἐφιλάμην, ἐφίλατο, ex quo Futurum deducetur φιλῦμαι; indéque φιλέω, quod per omnes Modos & Tempora ῐ semper corripit. Vide suprà ad ε', 280; & ad ά, 338.

Ver. 309. — Κρονίων.] Vide suprà ad ά, 397.

Ver. 307. Νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει.] *Al.* Νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο γένος πάντεσσιν ἀνάξει.

> Hic domus Æneæ cunctis dominabitur oris,
> Et nati natorum, & qui nascentur ab illis. *Æn.* III, 97.

Εἰσὶ δ' οἳ τὸν ἐξ Ἀφροδίτης Αἰνείαν λέγουσι κατασκήσαντα λόχον εἰς Ἰταλίαν, ἀνακομισθῆναι πάλιν οἴκαδε, καὶ βασιλεῦσαι τῆς Τροίας· τελευτήσαντα δὲ καταλιπεῖν Ἀσκανίῳ τῷ υἱῷ τὴν βασιλείαν, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου γένος ἐπὶ πλεῖστον κατασχεῖν τὴν ἀρχήν· ὡς μὲν ἐγὼ εἰκάζω, τοῖς Ὁμήρου ἔπεσιν οὐκ ὀρθῶς λαμβανομένοις παρακρουσθέντες. Πεποίηται γὰρ αὐτῷ ἐν Ἰλιάδι Ποσειδῶν προλέγων τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι περὶ τὸν Αἰνείαν καὶ τοὺς ἐξ ἐκείνου γενησομένους δυναστείαν ὧδέ πως· " Νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν " ἀνάξει, Καὶ παῖδες παίδων, τοί κεν μετό-" πισθε γένωνται." Ὑπολαβόντες οὖν τὸν Ὅμηρον ἐν Φρυγίᾳ δυναστεύοντας εἰδέναι τοὺς ἄνδρας, ὡς δὴ οὐ δυνατὸν ἐν Ἰταλίᾳ οἰκοῦντας βασιλεύειν Τρώων, τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ Αἰνείου ἀναπλάττουσιν. Ἄρχειν δὲ δὴ τῶν Τρώων ἕως ἐνταῦθα, καὶ ἄλλοθι που ἱδρυμένον, οὐ δυνατὸν ἦν; *Dionys. Halicarn. Antiq. Rom. Lib.* I. Vide & *Strabonem, Geograph. lib.* XIII, *pag.* 905, *al.* 608.

Ibid. — Αἰνείαο βίη.] Vide suprà ad ν', 758.

Ver. 308. Καὶ παῖδες παίδων.] *Al.* Καὶ παίδων παῖδες.

Ibid. — μετόπισθε γένωνται.] *Al.* μετόπισθεν ἵκωνται.

Ver. 309. — βοῶπις.] Vide suprà ad ά, 551.

Ver. 311. — ἤ κεν μιν.] Cod. *Harleian.* εἴ κέν μιν.

Ibid. — ἐάσεις.] Vide suprà ad γ', 42.

Ver. 320.

Δαιομένη, δαίωσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκυσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἄν τε μάχην κ̓ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων·
Ἷξε δ', ὅθ' Αἰνείας, ἠδ' ὁ κλυτὸς ἦεν Ἀχιλλεύς.
Αὐτίκα τῷ μὲν ἔπειτα κατ' ὀφθαλμῶν χέεν ἀχλὺν,
Πηλεΐδῃ Ἀχιλῆϊ· ὁ δὲ μελίην εὔχαλκον
Ἀσπίδος ἐξέρυσεν μεγαλήτορος Αἰνείαο·
Καὶ τὴν μὲν προπάροιθε ποδῶν Ἀχιλῆος ἔθηκεν,
Αἰνείαν δ' ἐπέσσευεν ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀείρας·
Πολλὰς δὲ στίχας ἡρώων, πολλὰς δὲ κ̓ ἵππων
Αἰνείας ὑπεράλτο, θεοῦ ἀπὸ χειρὸς ὀρούσας·
Ἷξε δ' ἐπ' ἐσχατιὴν πολυάϊκος πολέμοιο·
Ἔνθα δὲ Καύκωνες πόλεμον μεταθωρήσσοντο.
Τῷ δὲ μάλ' ἐγγύθεν ἦλθε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἰνεία, τίς σ' ὧδε θεῶν ἀτέοντα κελεύει
Ἀντ' Ἀχιλλῆος πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
Ὃς σεῦ ἅμα κρείσσων, κ̓ φίλτερος ἀθανάτοισιν;

" Incensa, incenderint autem Mavortii filii Achivorum.
Ut verò hoc audivit Neptunus quassator-terræ,
Perrexit ire pérque pugnam & per stridorem hastarum;
Pervenitque, ubi Æneas, atque inclytus erat Achilles.
Confestim huic quidem deindè ob oculos fudit caliginem.
Pelidæ *nempè* Achilli: ipséque hastam ære-solido-præfixam
Clypeo extraxit magnanimi Æneæ;
Et eam quidem ante pedes Achillis posuit;
Æneam verò vi-impulsum-egit à terrâ in-altum sublatum:
Multos autem ordines heroüm, multos & equorum
Æneas superârat, saltu dei à manu impetu-sumpto:
Pervenit verò ad extremam-partem impetuosi prælii:
Ibi autem Caucones ad pugnam armabantur.
Eum verò admodùm propè accessit Neptunus quassator-terræ,
Et ipsum editâ-voce verbis alatis allocutus est:
" Ænea, quis te sic deorum præcordia-læsum instigat
" Contra Achillem præliari & pugnare,
" Qui te simul fortior, & charior immortalibus?

Ver. 320. Ἷξε δ', ὅθ' Αἰνείας.]
——— Pelidæ tunc ego forti
Congressum Æneam, nec Diis, nec viribus æquis,
Nube cavâ eripui———. *Æn.* V, 808.
Tu potes Æneam manibus subducere Graiûm,
Proque viro nebulam & ventos obtendere inanes. *Æn.* X, 81.

Ver. 325. Αἰνείαν δ' ἐπέσσευεν.] *Al.* Αἰνείαν δ' ἔσσευεν. Quo modo legit & Codex *Harleianus.*

Ver. 329. — Καύκωνες.] Οἱ μὲν, Τρωϊκὸν ἔθνος βάρβαρον· ἄλλοι δὲ Παφλαγονίας· οἱ δὲ τῆς Σκυθικῆς Καυκωνίτας· ἡ δὲ Καύκωνος πόλις παράλιος Λυκίας ἢ Καρίας, *Schol.*

Ver. 332. — ἀτέοντα.] *Al.* χατέοντα. *Al.* ἀέκοντα. *Al.* αἰκῆτι.

Ver. 333. Ἀντ' Ἀχιλλῆος πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.] Cod. *Harleian.* Ἀντία Πηλείωνος, ὑπερθύμοιο μάχεσθαι. Ut suprà *ver.* 88.

Ibid. — πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.] Vide suprà ad ή, 232, & 279.

Ver. 336.

Ἀλλ' ἀναχωρῆσαι, ὅτε κεν συμβλήσεαι αὐτῷ,
Μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηαι.
Αὐτὰρ ἐπεί κ' Ἀχιλεὺς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ,
Θαρσήσας δὴ ᾽πειτα μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι·
Οὐ μὲν γάρ τίς σ' ἄλλος Ἀχαιῶν ἐξεναρίξει.
Ὣς εἰπὼν, λίπεν αὐτόθ', ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.
Αἶψα δ' ἔπειτ' Ἀχιλῆος ἀπ' ὀφθαλμῶν σκέδασ' ἀχλὺν
Θεσπεσίην· ὁ δ' ἔπειτα μέγ' ἔξιδεν ὀφθαλμοῖσιν·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Ἔγχος μὲν τόδε κεῖται ἐπὶ χθονὸς, οὐδέ τι φῶτα
Λεύσσω, τῷ ἐφέηκα, κατακτάμεναι μενεαίνων.
Ἦ ῥα καὶ Αἰνείας φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Ἦεν· ἀτάρ μιν ἔφην μὰψ αὔτως εὐχετάασθαι.
Ἐῤῥέτω· οὔ οἱ θυμὸς ἐμεῦ ἔτι πειρηθῆναι
Ἔσσεται, ὃς καὶ νῦν φύγεν ἄσμενος ἐκ θανάτοιο.
Ἀλλ' ἄγε δὴ, Δαναοῖσι φιλοπτολέμοισι κελεύσας,
Τῶν ἄλλων Τρώων πειρήσομαι ἀντίος ἐλθών.

" Sed recede, quandocunque obvius-fueris-factus illi,
" Nè & præter fatum domum orci pervenias.
" At postquàm Achilles mortem & fatum assecutus fuerit,
" Audactèr deinceps inter primos pugna:
" Non enim aliquis te alius Achivorum interficiet.
Sic fatus, reliquit illic, postquàm præceperat omnia.
Tunc confestim Achillis ab oculis dispersit caliginem
Densam: Is verò continuò clarè vidit oculis:
Ingemiscens autem dixit ad suum magnum animum:
" Papæ, certè magnum miraculum hoc oculis video:
" Hasta quidem hæc jacet in terrâ, neque omninò virum
" Video, in quem immisi, interficere cupiens.
" Certè & Æneas igitur charus immortalibus diis
" Erat: sed ipsum putabam frustrà sic gloriari.
" Valeat: non ei animus me ampliùs experiri
" Erit, qui & nunc fugit lubens ex morte.
" Sed agedum, Danaos bellicosos adhortatus,
" Alios Trojanos experiar obvius profectus.

Ver. 336. Μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηαι.] Quicquid *inopinatum*, præter expectationem; quicquid *violentum*, præter naturam; quicquid *ex stultitiâ natum*, præter rationem; ea omnia ὑπὲρ μοῖραν γενέσθαι dicuntur. Vide suprà ad β', 155. " Nihil " autem dubium est, quin violentam & ino" pinatam mortem significaverit: quæ qui" dem potest rectè videri accidere præter na" turam." *Gell. lib.* XIII, *cap.* 1.

Ver. 338. Θαρσήσας.] Cod. *Harleian.* Θαῤῥήσας.

Ibid. — δὴ ᾽πειτα.] Ita edidit *Barnesius.* *Al.* δ' ἔπειτα.

Ibid. — μετὰ πρώτοισι.] *Al.* μετὰ Τρώεσσι.

Ver. 340. — διεπέφραδε.] Vide suprà ad β', 314; & ad ξ', 500.

Ver. 341. — σκέδασ'.] Vide suprà ad α', 140.

Ver. 345. — ἐπὶ χθονὸς.] *Al.* ἐπὶ χθονί.

Ver. 347, & 367. — ἀθανάτοισι.] Vide suprà ad α', 398.

Ver. 350. — ὃς καὶ.] Cod. *Harleian.* ὡς καί.

Ver. 331. — ἄγε δὴ.] *Age quæso.* Vide suprà ad β', 158.

Ἦ, καὶ ἐπὶ στίχας ἆλτο· κέλευε δὲ φωτὶ ἑκάστῳ·
Μηκέτι νῦν Τρώων ἑκὰς ἕστατε, δῖοι Ἀχαιοί,
Ἀλλ' ἄγ', ἀνὴρ ἄντ' ἀνδρὸς ἴτω, μεμάτω δὲ μάχεσθαι.
Ἀργαλέον δέ μοί ἐστι, καὶ ἰφθίμῳ περ ἐόντι,
Τοσσούσδ' ἀνθρώπους ἐφέπειν, καὶ πᾶσι μάχεσθαι.
Οὐδέ κ' Ἄρης, ὅσπερ θεὸς ἄμβροτος, οὐδέ κ' Ἀθήνη,
Τοσσῆσδ' ὑσμίνης ἐφέποι στόμα, καὶ πονέοιτο·
Ἀλλ' ὅσσον μὲν ἐγὼ δύναμαι χερσίν τε, ποσίν τε,
Καὶ σθένει, οὔ μ' ἔτι φημὶ μεθησέμεν οὐδ' ἠβαιόν·
Ἀλλὰ μάλα στιχὸς εἶμι διαμπερὲς, οὐδέ τιν' οἴω
Τρώων χαιρήσειν, ὅστις σχεδὸν ἔγχεος ἔλθῃ.
Ὣς φάτ' ἐποτρύνων· Τρώεσσι δὲ φαίδιμος Ἕκτωρ
Κέκλεθ' ὁμοκλήσας, φάτο δ' ἴμεναι ἄντ' Ἀχιλῆος·
Τρῶες ὑπέρθυμοι, μὴ δείδιτε Πηλείωνα.
Καί κεν ἐγὼν ἐπέεσσι καὶ ἀθανάτοισι μαχοίμην,
Ἔγχει δ' ἀργαλέον, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
Οὐδ' Ἀχιλεὺς πάντεσσι τέλος μύθοις ἐπιθήσει,
Ἀλλὰ τὸ μὲν τελέει, τὸ δὲ καὶ μεσσηγὺ κολούει.

Dixit, & in ordines saliit: adhortabatúrque virum quemque:
" Nè ampliùs nunc à Trojanis procul state, nobiles Achivi,
" Sed age, vir contra virum eat, animóque-præsenti capessat-pugnam.
" Difficile autem mihi est, etiam fortis licèt sim,
" Tot homines insequi, & cum omnibus pugnare:
" Neque enim vel Mars, qui tamen deus immortalis, neque Minerva,
" Tantæ aciei persequens-obire-possit adversos-ordines, & impigrè-agere.
" Sed quantum quidem ego valeo manibúsque, pedibúsque,
" Et animis, me jam nego contentionem-remissurum nè minimùm quidem:
" Sed omninò per ordines ibo penitùs, neque quenquam puto
" Troûm gavisurum esse, qui prope hastam venerit.
Sic dixit incitans: Trojanos verò illustris Hector
Hortabatur increpitans, affirmabátque *se* iturum contra Achillem:
" Trojani magnanimi, nè timete Pelidem.
" Et sanè ego verbis vel cum immortalibus pugnare-possem,
" Hastâ verò arduum, longè enim potentiores sunt.
" Neque Achilles omnibus finem sermonibus imponet.
" Sed aliud quidem perficiet, aliud verò in-medio-conatu imperfectum-relinquet.

Ver. 357—559. Τοσσούσδ' —— Τοσσῆσδ'.] *Barnesius* hic παρέλκειν τὸ " δὲ " contendit; quod, ut opinor, haud patitur linguæ Græcæ ratio. Ego potiùs voces istas " Τοσσούσδ' ", " Τοσσῆσδ'," *demonstrativas* esse arbitror; (κατὰ δεῖξιν· *Schol.*) quasi dicas, *Hos tot viros*; vel, *Hanc tantam hominum multitudinem: & Hujus tantæ aciei.* Cæterùm Codex *Harleianus* hîc legit Τόσους —— Τόσης.

Ibid. —ἀνθρώπους.] Cod. *Harleian.* ἀνθρώπων.

Ver. 362. —μάλα στιχὸς] *Al.* μάλ' ἂν στίχας.

Ibid. —οὐδέ τιν' οἴω Τρώων χαιρήσειν.] De venustate istius, χαιρήσειν, vide suprà ad ό, 11; ad ύ, 344; & ad δ, 333.

Ver. 363. —ἔλθῃ.] *Al.* ἔλθοι.

Ver. 368. —ἀργαλέον, ἐπειὴ.] Quâ ratione, ἀργαλέον, hîc ultimam producat; item ὑπὸ, *ver.* 385; & ἑλκόμενος, *ver.* 404; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 370. —κολούει.] Ἀκέφαλον καὶ ἀτελῆ ποιήσει, τοῦτ' ἔστιν, ἀπολύσει πρὸ τοῦ ποιῆσαι. *Schol.*

Ver. 371.

Τοῦ δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν,
Εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μένος δ' αἴθωνι σιδήρῳ.
Ὣς φάτ' ἐποτρύνων· οἱ δ' ἀντίοι ἔγχε' ἄειραν
Τρῶες· τῶν δ' ἄμυδις μίχθη μένος, ὦρτο δ' ἀϋτή.
Καὶ τότ' ἄρ' Ἕκτορα εἶπε παραστὰς Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἕκτορ, μηκέτι πάμπαν Ἀχιλλῆϊ προμάχιζε,
Ἀλλὰ κατὰ πληθύν τε καὶ ἐκ φλοίσβοιο δέδεξο,
Μήπως σ' ἠὲ βάλῃ, ἠὲ σχεδὸν ἄορι τύψῃ.
Ὣς ἔφαθ'· Ἕκτωρ δ' αὖτις ἐδύσατο οὐλαμὸν ἀνδρῶν,
Ταρβήσας, ὅτ' ἄκουσε θεοῦ ὄπα φωνήσαντος.
Ἐν δ' Ἀχιλεὺς Τρώεσσι θόρε φρεσὶν εἱμένος ἀλκήν,
Σμερδαλέα ἰάχων· πρῶτον δ' ἕλεν Ἰφιτίωνα
Ἐσθλὸν, Ὀτρυντεΐδην, πολέων ἡγήτορα λαῶν,
Ὃν νύμφη τέκε Νηῒς Ὀτρυντῆϊ πτολιπόρθῳ,
Τμώλῳ ὕπο νιφόεντι, Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ·
Τόν ῥ' ἰθὺς μεμαῶτα βάλ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεὺς,
Μέσσην κακκεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη·

" Illi autem ego obvius ibo, etiam si igni manuum-vi similis-est,
" Si igni manuum-vi similis-est, animóque rutilo ferro.
Sic dixit incitans: adversi verò hastas tollebant
Troës: horum autem in-unum congressa est vis, ortúsque est clamor.
Et tunc quidem Hectorem allocutus est astans Phœbus Apollo:
" Hector, ne jam omninò cum Achille congrediaris-ante-aciem,
" Sed in agminéque & ex turbâ excipe,
" Ne quà te vel missili-feriat, vel cominùs ense percutiat.
Sic dixit: Hector verò rursus immersit-se in agmen densum virorum,
Perculsus, ut audivit dei vocem locuti.
At Achilles in Trojanos insiliit, præcordia indutus robur,
Horrendè vociferans: Primum autem interfecit Iphitiona
Strenuum, Otryntidem, magnarum ductorem copiarum,
Quem nympha peperit Naïs Otrynteo urbium-eversori,
Tmolo sub nivoso, Hydæ in opulentâ civitate:
Hunc quidem rectà animosè-irruentem percussit hastâ nobilis Achilles,
Medio capite; illud verò in-duas-partes totum diffissum est:

Ver. 371. Τοῦ δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι.]
Audeo & Æneadûm promitto occurrere turmæ;
Solaque Tyrrhenos equites ire obvia contrà. *Æn.* XI, 503.

Ibid. — καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν, Εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε.] Vide infrà ad χ', 127; & ad ψ', 642.

Ver. 375. Καὶ τότ' ἄρ'.] *Et tum deinceps* ———.

Ver. 377. — δέδεξο.] *Al.* δέδεξαι.

Ver. 378. — ἠὲ βάλῃ, ἠὲ σχεδὸν.] Vide suprà ad δ', 540; & ad ε', 84.

Ver. 382. Σμερδαλέα ἰάχων.] Vide suprà ad δ', 456.

Ver. 385. Τμώλῳ.] Ὄρει Λυδίας. *Schol.*

Ibid. — νιφόεντι.] Quâ analogiâ vox νιφόεντι, quæ primam *corripit*, deducta sit ex νίφειν, quæ primam *producit*; vide suprà ad ά, 338; & ad μ', 280.

Ibid. — Ὕδης.] Πόλις Λυδίας, ἡ νῦν καλουμένη Σάρδεις. *Schol.*

Ver. 386. Τόν ῥ'.] *Hunc, inquam* ———. Cæterùm Codex *Harleianus* hîc legit, Τὸν δ'.

Ibid. — μεμαῶτα.] Vide suprà ad ν', 46.

Ver. 387. Μέσσην κακκεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα.]
Et mediam ferro gemina inter tempora frontem
Dividit; ————
———— atque illi partibus æquis
Huc caput atque illuc humero ex utroque pependit. *Æn.* IX, 750, 754.

Ver. 388.

4

Δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεύς·
Κεῖσαι, Ὀτρυντείδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν·
Ἐνθάδε τοι θάνατος· γενεὴ δέ τοι ἔστ' ἐπὶ λίμνῃ
Γυγαίῃ, ὅθι τοι τέμενος πατρώϊόν ἐστιν,
Ὕλλῳ ἐπ' ἰχθυόεντι, καὶ Ἕρμῳ δινήεντι.
Ὣς φάτ' ἐπευχόμενος· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε·
Τὸν μὲν Ἀχαιῶν ἵπποι ἐπισσώτροις δατέοντο
Πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ· ὁ δ' ἐπ' αὐτῷ Δημολέοντα,
Ἐσθλὸν ἀλεξητῆρα μάχης, Ἀντήνορος υἱόν,
Νύξε κατὰ κρόταφον, κυνέης διὰ χαλκοπαρήου.
Οὐδ' ἄρα χαλκείη κόρυς ἔσχεθεν, ἀλλὰ δι' αὐτῆς
Αἰχμὴ ἱεμένη ῥῆξ' ὀστέον, ἐγκέφαλος δὲ
Ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα.
Ἱπποδάμαντα δ' ἔπειτα καθ' ἵππων ἀΐξαντα,
Πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μετάφρενον οὖτασε δουρί·
Αὐτὰρ ὁ θυμὸν ἄϊσθε καὶ ἤρυγεν, ὡς ὅτε ταῦρος

Fragorem autem edidit cadens: super *eum* verò gloriabatur Achilles:
" Jaces, Otryntide, omnium terribilissime virorum:
" Hic tibi mors; genus autem tibi est ad lacum
" Gygæum, ubi tibi ager paternus est,
" Hyllum ad piscosum, & Hermum verticosum.
Sic dixit super *eum* glorians; Illum autem caligo oculos obtexit:
Hunc quidem Achivorum equi canthis-rotarum lacerârunt
Primâ in acie: Ille verò post hunc Demoleontem,
Strenuum propulsatorem pugnæ, Antenoris filium,
Percussit ad tempus per galeam æneis-munitam-malis.
Nec sanè ærea galea prohibuit, sed per ipsam
Cuspis pergendi-cupida rupit os; cerebrum verò
Intùs totum fœdatum est: domuit verò illum ardentem.
Hippodamantem autem deindè à curru desilientem,
Ante se fugientem, in dorso percussit hastâ:
Et is animum exhalabat & mugiebat, ut cùm taurus

Ver. 388. Δούπησεν δέ.] Vide suprà ad ν', 81.

Ver. 390. Ἐνθάδε τοι θάνατος· γενεὴ δέ.]
Hic tibi mortis erant metæ: domus alta sub Idâ. *Æn.* XII, 546.

Ibid. — ἐπὶ λίμνῃ.] *Al.* ἐνὶ λίμνῃ.

Ibid. — λίμνῃ Γυγαίῃ.] Οὕτως ἐν Λυδίᾳ λίμνη καλουμένη Γυγαίη· ἤτοι ἀπὸ Γύγου τοῦ Κανδαύλου, ὃν πρῶτόν φασι βασιλεῦσαι Λυδῶν· ἢ ἀπό τινος ἰσχυρᾶς ἡρωΐδος Γύγης καλουμένης. *Schol.*

Ver. 392. Ὕλλῳ ἐπ' ἰχθυόεντι.] Sic apud *Virgilium*:
——— *Piscosove* amne Padusæ. *Æn.* XI, 457.

Ver. 393. — τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.] Vide suprà ad δ', 461, & 503.

Ver. 399. Αἰχμὴ ἱεμένη.] Vide suprà ad ξ, 317.

Ibid. — ῥῆξ' ὀστέον, ἐγκέφαλος δέ.] Vide suprà ad λ', 97.

Ver. 400. — μεμαῶτα.] Vide suprà ad ν', 46.

Ver. 402. Πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μετάφρενον οὖτασε.]
Tum Pallas bijugis fugientem Rhætea præter
Trajicit ———. *Æn.* X, 399.

Ibid. — οὖτασε.] Vide suprà ad ν', 192; & ad δ', 525.

Ver. 403. — ἤρυγεν, ὡς ὅτε ταῦρος Ἤρυγεν ἑλκόμενος.]
Clamores simul horrendos ad sidera tollit:
Quales mugitus, fugit cum saucius aram
Taurus, & incertam excussit cervice securim. *Æn.* II, 222.

Ἤρυγεν ἑλκόμενος Ἑλικώνιον ἀμφὶ ἄνακτα,
Κούρων ἑλκόντων· γάνυται δέ τε τοῖς Ἐνοσίχθων·
Ὣς ἄρα τόν γ' ἐρυγόντα λίπ' ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ.
Αὐτὰρ ὁ βῆ σὺν δουρὶ μετ' ἀντίθεον Πολύδωρον
Πριαμίδην· τὸν δ' οὔ τι πατὴρ εἴασκε μάχεσθαι,
Οὕνεκά οἱ μετὰ πᾶσι νεώτατος ἔσκε γόνοιο,
Καί οἱ φίλτατος ἔσκε, πόδεσσι δὲ πάντας ἐνίκα.
Δὴ τότε νηπιέῃσι, ποδῶν ἀρετὴν ἀναφαίνων,
Θῦνε διὰ προμάχων, εἵως φίλον ὤλεσε θυμόν.
Τὸν βάλε μέσσον ἄκοντι ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς,
Νῶτα παραΐσσοντος, ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες
Χρύσειοι σύνεχον, καὶ διπλόος ἤντετο θώρηξ·
Ἀντικρὺ δὲ διέσχε παρ' ὀμφαλὸν ἔγχεος αἰχμή·
Γνὺξ δ' ἔριπ' οἰμώξας, νεφέλη δέ μιν ἀμφεκάλυψε
Κυανέη, προτὶ οἷ δ' ἔλαβ' ἔντερα χερσὶ λιασθείς.
Ἕκτωρ δ', ὡς ἐνόησε κασίγνητον Πολύδωρον,
Ἔντερα χερσὶν ἔχοντα, λιαζόμενον προτὶ γαίῃ,

Mugit vi-tractus Heliconium-circum regem,
Adolescentibus trahentibus; gaudet autem his Neptunus:
Sic utique hujus mugientis reliquit ossa animus ferox.
At ille ivit cum hastâ in deo-parem Polydorum
Priamidem: Eum verò neutiquam pater sinebat pugnare,
Quòd sibi inter omnes minimus erat natu,
Et sibi charissimus erat, pedibúsque omnes vincebat.
Tum verò juvenili-stultitiâ, pedum virtutem ostentans,
Ruebat per primos-pugnatores, donec suam perdidit animam.
Hunc percussit medium jaculo pedibus-valens nobilis Achilles,
Terga prætercurrentis, ubi baltei annuli
Aurei constringebant, & duplex occurrebat thorax;
In adversam verò partem perrupit ad umbilicum hastæ cuspis:
In-genua autem procidit ejulatu-edito; nubésque ipsum obtexit
Nigra; ad se verò collegit intestina manibus inclinatus.
Hector verò, ut vidit fratrem Polydorum,
Viscera manibus tenentem, advolutum terræ;

Quem locum inter eos recenset *Macrobius*, in quibus *Virgilius Homerici* carminis majestatem non æquat. *Lib.* V, *cap.* 13.

Ver. 404. — Ἑλικώνιον ἀμφὶ ἄνακτα.] Τὸν Ποσειδῶνα· ἤτοι, ὅτι ἐν Ἑλικῶνι ὄρει τῆς Βοιωτίας τιμᾶται· ἢ, ἐν Ἑλίκῃ· —— Ἑλίκη δὲ νῆσος Ἀχαΐας, ἐν ᾗ ἱερὸν Ποσειδῶνος. *Schol.* Vide & *Strabonem, Geograph. lib.* VIII. *pag.* 589. *Al.* 384.

Ver. 405. — γάνυται.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 406. — ἄρα.] *Ut dictum est*, —— *ver.* 403.

Ibid. — ἐρυγόντα.] Ita ex *Eustathio* edidit *Barnesius*. *Al.* ἐρύγοντα.

Ver. 408 — 418. Πριαμίδην —— Κυανέη.] Vide suprà ad δ', 398.

Ver. 409. — μετὰ πᾶσι.] Cod. *Harleian.* παίδεσσί τε.

Ver. 410. — πόδεσσι δέ.] Cod. *Harleian.* πόδεσσί τε.

Ibid. — ἐνίκα.] *Vincere solebat.* Vide suprà ad *ver.* 28; & ad ν', 84.

Ver. 414. — ὀχῆες.] Οἱ συνέχοντες τὸν ζωστῆρα ἱμάντες. *Schol.*

Ver. 416. Ἀντικρὺ δέ.] Quâ ratione, Ἀντικρὺ hîc ultimam producat; item ἀχνύμενος, *ver.* 424; & ἔτι, *ver.* 426; & νηπύτιον, *ver.* 431; vide suprà ad α', 51.

Ver. 421.

Κάῤῥα οἱ ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλὺς, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
Δηρὸν ἑκὰς στρωφᾶσθ', ἀλλ' ἀντίος ἦλθ' Ἀχιλῆϊ,
Ὀξὺ δόρυ κραδάων, φλογὶ εἴκελος· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ὡς εἶδ', ὡς ἀνέπαλτο, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Ἐγγὺς ἀνὴρ, ὃς ἐμόν γε μάλιστ' ἐσεμάσσατο θυμὸν,
Ὅς μοι ἑταῖρον ἔπεφνε τετιμένον· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Ἀλλήλους πτώσσοιμεν ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας.
Ἦ, καὶ ὑπόδρα ἰδὼν προσεφώνεεν Ἕκτορα δῖον·
Ἆσσον ἴθ', ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι.
Τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Πηλείδη, μὴ δή μ' ἐπέεσσί γε, νηπύτιον ὡς,
Ἔλπεο δειδίξεσθαι· ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτὸς
Ἠμὲν κερτομίας, ἠδ' αἴσυλα μυθήσασθαι·
Οἶδα δ', ὅτι σὺ μὲν ἐσθλὸς, ἐγὼ δὲ σέθεν πολὺ χείρων.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
Αἴκε σε χειρότερός περ ἐὼν ἀπὸ θυμὸν ἕλωμαι,
Δουρὶ βαλών· ἐπειὴ καὶ ἐμὸν βέλος ὀξὺ πάροιθεν.

Continuò ejus oculis offusa est caligo, neque ampliùs sustinuit
Diù procul versari, sed obvius venit Achilli,
Acutam hastam vibrans, flammæ similis: At Achilles
Ut vidit, ut exiliit, & jactabundus verbum dixit:
" Propè vir, qui meum quidem maximè intimum-pupugit animum,
" Qui mihi sodalem interfecit charissimum; neque sanè diutiùs
" Alter alterum trepidi-fugiamus per aciei semitas.
Dixit, & torvè intuitus allocutus est Hectorem nobilem;
" Propiùs accede, ut ocyùs ad mortis metas pervenias.
Illum verò interritus allocutus est pugnam-expeditè-ciens Hector:
" Pelide, nè jam me verbis saltem, puerulum tanquam,
" Speres te perterrefacturum; facilè enim possum & ipse
" Et convitia, & opprobria proloqui:
" Scio autem, quòd tu quidem strenuus, ego verò te multò inferior.
" Sed hæc quidem Deorum in genibus posita sunt,
" An tibi, inferior licèt sim, animum exemero,
" Hastâ percusso: nam & meum telum acutum cuspide.

Ver. 421. Κάῤῥα.] Id est, ut rectè notavit *Barnesius*, Κατὰ ῥα. Eodem modo ac καγγόνυ pro κατὰ γόνυ infrà *ver.* 451; κάδδὲ pro κατὰ δὲ· *&c.*

Ibid. — κέχυτ' ἀχλύς.] Cod. *Harleian.* κέχυτο χόλος.

Ver. 422. — Ἀχιλῆϊ.] Cod. *Harleian.* Ἀχιλῆος.

Ver. 423. — εἴκελος.] Ita ex uno MS edidit *Barnesius. Al.* ἴκελος. Minùs rectè. Vide supra ad σ', 154; & ad ν', 53.

Ver. 424. Ὡς εἶδ', ὡς ἀνέπαλτο.] Vide suprà ad ψ', 16.

Ibid. — ἀνέπαλτο.] Vide suprà ad θ', 85.

Ver. 425. — ἐσεμάσσατο.] *Barnesius* edidit ἐσεμάσσατο· rationibus, ut opinor, haud satis idoneis. Vide suprà ad ε', 564. *Al.* ἐσεμάξατο.

Ver. 427. — πτολέμοιο γεφύρας.] Τὰ μεταξὺ τῶν πολεμούντων διαστήματα. *Schol.* Vide suprà ad δ', 371; & ad θ', 378.

Ver. 430. — κορυθαίολος.] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 431. Πηλείδη, μὴ δή μ' ἐπέεσσι.] Vide suprà ad *ver.* 200.

Ver. 434. — ὅτι.] Edidit *Barnesius.* ὅ τοι. Sed nihil opus. Vide suprà ad α', 51.

Ver. 435. Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.] Vide suprà ad ρ', 514. *Al.* θεῶν ἐπὶ γούνασι κεῖσθαι.

Ver. 437. — ἐπειὴ καὶ ἐμὸν βέλος ὀξύ.]
Et nos tela, pater, ferrumque haud debile dextrâ

 Spargi-

Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δόρυ, καὶ τό γ' Ἀθήνη
Πνοιῇ Ἀχιλλῆος πάλιν ἔτραπε κυδαλίμοιο,
Ἦκα μάλα ψύξασα· τὸ δ' ἂψ ἵκεθ' Ἕκτορα δῖον,
Αὐτοῦ δὲ προπάροιθε ποδῶν πέσεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἐμμεμαὼς ἐπόρουσε, κατακτάμεναι μενεαίνων,
Σμερδαλέα ἰάχων· τὸν δ' ἐξήρπαξεν Ἀπόλλων
Ῥεῖα μάλ', ὥστε θεός, ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ.
Τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς
Ἔγχεϊ χαλκείῳ, τρὶς δ' ἠέρα τύψε βαθεῖαν·
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος,
Δεινὰ δ' ὁμοκλήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἐξ αὖ νῦν ἔφυγες θάνατον, κύον· ἦ τέ τοι ἄγχι
Ἦλθε κακόν, νῦν αὖτέ σ' ἐρύσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ὧι μέλλεις εὔχεσθαι, ἰὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων.
Ἦ θήν σ' ἐξανύω γε καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας,
Εἴπου τις καὶ ἔμοιγε θεῶν ἐπιτάῤῥοθός ἐστι·
Νῦν δ' ἄλλους Τρώων ἐπιείσομαι, ὅν κε κιχείω.

Dixit utique, & vibratam emisit hastam; & eam quidem Minerva
Flatu ab Achille retrò avertit glorioso,
Leniter admodùm afflatam; illa autem rediit ad Hectorem nobilem,
Ipsiúsque ante pedes cecidit: verùm Achilles
Animo-paratissimo irruit, occidere cupiens,
Horrendùm vociferans: Illum verò eripuit Apollo
Facilè admodùm, utpote Deus, operuitque caligine multâ.
Ter quidem deindè irruit pedibus valens nobilis Achilles
Hastâ æreâ, térque caliginem percussit profundam:
Sed quandò jam quartò irruebat, deo par,
Minacitèr tum verò increpitans verbis alatis allocutus est:
" Rursùs nunc effugisti mortem, canis; certè tibi propè
" Venerat malum; nunc verò te eripuit Phœbus Apollo,
" Cui scilicèt vota facis, cùm proficisceris in stridorem jaculorum.
" At certè te conficiam omninò & posthàc obvius-factus,
" Si fortè aliquis & mihi deorum adjutor est:
" Nunc verò alios Trojanorum persequar, quemcunque deprehendere-potuero.

Spargimus, & nostro sequitur de vulnere sanguis. *Æn.* XII, 50.

Ver, 438. — τό γ' Ἀθήνη Πνοιῇ Ἀχιλλῆος πάλιν ἔτραπε.]

Excepere auræ vulnus; Saturnia Juno
Detorsit veniens, portæque infigitur hasta. *Æn.* IX, 745.

Ver. 439. — Ἀχιλλῆος.] Ita edidit *Barnesius.* *Al.* Ἀχιλῆος.

Ver. 443. Σμερδαλέα ἰάχων.] Vide suprà ad γ, 456.

Ver. 444. — θεός, ἐκάλυψε.] Quâ ratione, θεὸς hîc ultimam producat; item ξίφεϊ, *ver.* 459; & θελέμυμνον, *ver.* 472; & θάνατον, *ver.* 481; vide suprà ad α, 51.

Ver. 441. Δεινὰ δ'.] Malè hîc *Barnesius*; " Manifestum est, (inquit,) vel ex hoc Unico loco, τὸ, " Δὲ," ἐκλειπτικὸν εἶναι, καὶ παρέλκειν." Vide suprà ad π', 706; & ad α, 57.

Ver. 450. — ἐρύσσατο.] *Al.* ἐρύσατο. Male; antepenultimam enim corripit. Vide suprà ad π', 781.

Ver. 451. — δοῦπον.] Vide suprà ad δ, 455.

Ver. 454. Νῦν δ' ἄλλους Τρώων.] Cod. *Harleian.* Νῦν δ' αὖ τοὺς ἄλλους.

Ver. 455. Ὣς εἰπὼν, Δρύοπ' οὖτα κατ' αὐχένα.]

——— rigidâ Dryopen ferit eminùs hastâ

Sub

Ὣς εἰπὼν, Δρύοπ' οὖτα κατ' αὐχένα μέσσον ἄκοντι·
Ἤριπε δὲ προπάροιθε ποδῶν· ὁ δὲ τὸν μὲν ἔασε,
Δημοῦχον δὲ Φιλητορίδην ἠΰν τε μέγαν τε
Κατγόνυ δουρὶ βαλὼν ἠρύκακε· τὸν μὲν ἔπειτα
Οὐτάζων ξίφεϊ μεγάλῳ, ἐξαίνυτο θυμόν.
Αὐτὰρ ὁ Λαόγονον καὶ Δάρδανον, υἷε Βίαντος,
Ἄμφω ἐφορμηθεὶς ἐξ ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
Τὸν μὲν δουρὶ βαλὼν, τὸν δὲ σχεδὸν ἄορι τύψας.
Τρῶα δ' Ἀλαστορίδην· ὁ μὲν ἀντίος ἤλυθε, γούνων,
Εἴπως εὖ πεφίδοιτο, λαβὼν, καὶ ζωὸν ἀφείη,
Μηδὲ κατακτείνειεν, ὁμηλικίην ἐλεήσας·
Νήπιος, οὐδὲ τὸ ᾔδη, ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν,
Οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ' ἀγανόφρων,
Ἀλλὰ μάλ' ἐμμεμαώς· ὁ μὲν ἥπτετο χείρεσσι γούνων,
Ἱέμενος λίσσεσθ', ὁ δὲ φασγάνῳ οὖτα καθ' ἧπαρ·
Ἐκ δέ οἱ ἧπαρ ὄλισθεν, ἀτὰρ μέλαν αἷμα κατ' αὐτοῦ

Sic locutus, Dryopem percussit ad cervicem mediam jaculo;
Cecidit autem *is ei* ante pedes: Ille autem hunc quidem reliquit;
Demuchum verò Philetoridem strenuúmque magnúmque
Ad genu hastâ percussum detinuit: huic quidem deindè,
Feriens ense magno, exemit animam.
Porrò ille Laogonum & Dardanum, filios Biantis,
Ambos cum-impetu-adortus ex curru depulit in terram,
Alterum hastâ percussum-eminùs, alterum verò cominùs ense.
Troëm etiam Alastoridem: hic quidem obviùs venerat, genibus,
Si quo modo sibi parceret, prehensis, & vivum dimitteret,
Neque interficeret, æqualem-ætatem miseratus:
Demens, neque hoc sciebat, quòd non persuasurus erat.
Haudquaquàm enim *Achilles* animo-mitis vir erat, neque lenis,
Sed valdè ferox: Hic quidem ceperat manibus genua,
Cupiens precari, ille autem ense percussit ad hepar;
Ejus autem hepar excidit, & ater sanguis ex ipso

Sub mentum graviter pressâ, pariterque loquentis
Vocem animamque rapit, trajecto gutture ———. *Æn.* X, 346.

Ver. 455, 469, & 472. — οὖτα.] Vide suprà ad ν', 192.

Ver. 456. — ἔασε.] Vide suprà ad Υ', 42.

Ver. 458. Κατγόνυ.] Cod. *Harleian.* Καγγόνυ.

Ver. 459. — ἐξαίνυτο.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 462. Τὸν μὲν δουρὶ βαλὼν, τὸν δὲ σχεδὸν.]

Turnus——Amycum, fratremque Dioren,
——hunc venientem cuspide longâ,
Hunc mucrone ferit ———.
Æn. XII, 409.

Ver. 463. — ἤλυθε.] Vide suprà ad ζ', 454; & ad α', 37.

Ver. 464. Εἴπως εὖ πεφίδοιτο.] Cod. *Harleian.* Εἴπως οἱ πεφίδοιτο.

Ver. 467. Οὐ γάρ τι γλυκύθυμος.]

Impiger, iracundus, inexorabilis, acer,
Jura negat sibi nata, nihil non arrogat armis. *Horat. Ars Poetic.* 121.

Exhibet nempè Heroëm suum Poëta, non qualis esse debuerit, sed qualem famâ accepisset.

Ver. 470. — ἀτὰρ μέλαν αἷμα κατ' αὐτοῦ Κόλπον ἐνέπλησεν.]

——— validum namque exigit ensem
Per medium Æneas juvenem ——
Implevitque sinum sanguis ———.
Æn. X, 815, 819.

Κόλπον ἐνέπλησεν, τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε,
Θυμοῦ δευόμενον· ὁ δὲ Μούλιον οὖτα παραστὰς
Δουρὶ κατ' οὖς· εἶθαρ δὲ δι' οὔατος ἦλθ' ἑτέροιο
Αἰχμὴ χαλκείη· ὁ δ' Ἀγήνορος υἱὸν Ἔχεκλον
Μέσσην κακκεφαλὴν ξίφει ἤλασε κωπήεντι·
Πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
Δευκαλίωνα δ' ἔπειθ', ἵνα τε ξυνέχουσι τένοντες
Ἀγκῶνος, τῇ τόν γε φίλης διὰ χειρὸς ἔπειρεν
Αἰχμὴ χαλκείη· ὁ δέ μιν μένε χεῖρα βαρυνθεὶς,
Πρόσθ' ὁρόων θάνατον· ὁ δὲ φασγάνῳ αὐχένα θείνας,
Τῆλ' αὐτῇ πήληκι κάρη βάλε, μυελὸς αὖτε
Σφονδυλίων ἔκπαλθ'· ὁ δ' ἐπὶ χθονὶ κεῖτο τανυσθείς.
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετ' ἀμύμονα Πείρεω υἱὸν,
Ῥίγμον, ὃς ἐκ Θρήκης ἐριβώλακος εἰληλούθει·
Τὸν βάλε μέσσον ἄκοντι, πάγη δ' ἐν νηδυϊ χαλκός·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων· ὁ δ' Ἀρηΐθοον θεράποντα,

Sinum implevit, eúmque tenebræ oculos contexere,
Animâ cassum: *Achilles* verò Mulium percussit propè astans
Hastâ ad aurem; móxque per aurem ivit alteram
Cuspis ærea: Ille verò Agenoris filium Echeclum
Medium ad caput ense feriit capulum-magnum-habente;
Totus autem incaluit ensis sanguine: hunc verò oculos
Occupavit purpurea mors & fatum violentum.
Deucalionem autem deindè, ubi connectuntur nervi
Cubiti, hâc illum dilectam per manum transfixit
Cuspis ærea; is verò illum expectavit manu gravatus,
Præ *se* videns mortem: Ille autem gladio cervice percussâ,
Procul cum ipsâ galeâ caput excussit: medulla verò
Vertebris exiliit: hic autem in terrâ jacuit extensus.
At ille perrexit ire in eximium Pirei filium,
Rhigmum, qui è Thraciâ glebosâ venerat:
Hunc percussit medium telo, fixúmque est in ventre æs;
Decidit autem è curru: Ille autem Areïthoum famulum,

Ver. 471. — τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.] Vide suprà ad δ', 461 & 503.

Ver. 473. — εἶθαρ δὲ δι' οὔατος ἦλθ' ἑτέροιο Αἰχμὴ χαλκείη.]

——— it hasta Tago per tempus utrumque
Stridens ———. *Æn.* IX, 418.

Ver. 475. Μέσσην κακκεφαλὴν ξίφει ἤλασε.] Vide suprà ad *ver.* 387.

Ver. 476. Πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι.] Ἔστι καὶ ἡ Ἔμφασις· ἥπερ, δι' ὑπονοίας, ἐπίτασιν τῶν λεγομένων παρίστησιν· Οἷον, "Πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι." Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ παρέσχε μείζονα ἔμφασιν, ὡς βαπτισθέντος οὕτω τοῦ ξίφους, ὥστε θερμανθῆναι. *Dionys. Halicarn.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, § 7.

Ver. 477. Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος.] Vide supra ad π', 334.

Ibid. — πορφύρεος.] Vide suprà ad ε', 482.

Ver. 481. — ὁ δὲ φασγάνῳ αὐχένα θείνας, Τῆλ' αὐτῇ πήληκι κάρη βάλε.]

——— huic uno dejectum cominus ictu
Cum galeâ longe jacuit caput ———. *Æn.* IX, 770.

Ver. 485. — Θρήκης.] Codd. *Harleian.* Θρᾴκης.

Ibid. — εἰληλούθει.] Vide suprà ad λ', 230.

Ver. 486. — πάγη.] Vide suprà ad γ', 185.

Ibid. — ἐν νηδυϊ.] Cod. *Harleian.* ἐν πνεύμονι. Ut suprà γ', 528.

Ver. 490.

Ἂψ ἵππους στρέψαντα, μετάφρενον ὀξέϊ δουρὶ
Νύξ', ἀπὸ δ' ἅρματος ὦσε· κυκήθησαν δέ οἱ ἵπποι.
Ὡς δ' ἀναμαιμάει βαθέ' ἄγκεα θεσπιδαὲς πῦρ
Οὔρεος ἀζαλέοιο, βαθεῖα δὲ καίεται ὕλη,
Πάντη τε κλονέων ἄνεμος φλόγα εἰλυφάζει·
Ὡς ὅγε πάντη θῦνε σὺν ἔγχεϊ, δαίμονι ἶσος,
Κτεινομένους ἐφέπων, ῥέε δ' αἵματι γαῖα μέλαινα.
Ὡς δ' ὅτε τις ζεύξῃ βόας ἄρσενας εὐρυμετώπους,
Τριβέμεναι κρῖ λευκὸν ἐϋτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ,
Ῥίμφα τε λέπτ' ἐγένοντο βοῶν ὑπὸ πόσσ' ἐριμύκων·
Ὡς ὑπ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου μώνυχες ἵπποι
Στεῖβον ὁμοῦ νέκυάς τε καὶ ἀσπίδας· αἵματι δ' ἄξων
Νέρθεν ἅπας πεπάλακτο, καὶ ἄντυγες αἳ περὶ δίφρον,
Ἃς ἄρ' ἀφ' ἱππείων ὁπλέων ῥαθάμιγγες ἔβαλλον,
Αἵ τ' ἀπ' ἐπισσώτρων· ὁ δὲ ἵετο κῦδος ἀρέσθαι
Πηλείδης, λύθρῳ δὲ παλάσσετο χεῖρας ἀάπτους.

Retrò equos convertentem, in dorsum acutâ hastâ
Feriit, currúque deturbavit: turbati sunt autem ejus equi.
Ut verò fertur-furens per profundas convalles immanè-ardens ignis
Montis aridi; profunda autem crematur sylva,
Et quaquaversùs agitans ventus flammam contorquet:
Sic ille quaquaversùs furibundus ferebatur cum hastâ, deo par,
Occidendos insequens; fluebat autem sanguine terra nigra.
Ut verò cum quis junxerit boves mares latis-frontibus,
Ut triturent hordeum album æquabili in areâ,
Facilè protinùs comminuuntur boûm sub pedibus vehementèr mugientium:
Sic ab Achille acti magnanimo solidi-ungulis equi
Calcabant simul cadaveráque & clypeos: sanguine autem axis
Subtùs totus fœdatus erat, & ambitus qui *erant* circa sellam-currûs,
Quos utique ab equinis ungulis guttæ aspergebant,
Atque à canthis: cupiebat verò gloriam referre
Pelides, cruore autem & sudore-pulverulento fœdabatur manus invictas.

Ver. 490. Ὡς δ' ἀναμαιμάει.] Vide suprà ad λ', 155.
Ver. 491. —ὕλη.] Vide supra ad ψ', 151.
Ver. 492 & 493. Πάντη.] *Al.* Πάντῃ.
Ver. 493. Ὡς ὅγε πάντη θῦνε σὺν ἔγχεϊ.]
Multa virûm volitans dat fortia corpora leto:
Semineces volvit multos, aut agmina curru
Proterit, aut raptas fugientibus ingerit hastas. *Æn.* XII, 328.
Ver. 496. — ἐϋτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ.] *Al.* ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ.
Ver. 498. Ὡς ὑπ' Ἀχιλλῆος.
Talis equos alacer media inter prælia Turnus
Fumantes sudore quatit miserabile cæsis
Hostibus insultans; spargit rapida ungula rores
Sanguineos, mixtâque cruor calcatur arenâ. *Æn.* XII, 337.
Quem locum inter eos recenset *Macrobius*, in quibus Poëtarum, "*par penè splendor amborum est.*" Lib. 5. cap. 12.
Ver. 500. —πεπάλακτο.] Vide suprà ad δ', 492; & ad 6, 153.
Ver. 501. Ἃς ἄρ' ἀφ' ἱππείων ὁπλέων ῥαθάμιγγες ἔβαλλον.] Ἃς ἀποπίπτουσαι τῶν ἱππείων ὁπλῶν, ὅ ἐστιν ὀνύχων, αἱ ῥανίδες ἔβαλλον. *Schol.*
Ibid. Ἃς ἄρ'.] *Quas utique,* ———, *Quas scilicèt* ———.
Ver. 503. — λύθρῳ.] Ὁ ἐκ τῆς πολεμικῆς ἐνεργείας μολυσμός· ἢ τὸ μετὰ κονιορτοῦ καὶ ἱδρῶτος ἀνθρώπειον αἷμα λύθρος καλεῖται. *Schol.*

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Φ'.

Ὑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας Φ'.

ΤΩΝ Τρώων εἰς δύο διαιρεθέντων μέρη, τοὺς μὲν εἰς τὴν πόλιν, τοὺς δὲ εἰς τὸν Σκάμανδρον Ἀχιλλεὺς διώκει, καὶ δώδεκα νέους ζωγρεῖ, εἰς ποινὴν Πατρόκλου· τὸν δὲ Λυκάονα, τὸν Πριάμου, καὶ Ἀστεροπαῖον ἀναιρεῖ. Ἔπειτα τοῦ ποταμοῦ πλημμύροντος, κινδυνεύοντα αὐτὸν σώζει Ἥφαιστος, ἐμπρήσας τὸν ποταμὸν καὶ τὸ πεδίον. Μετὰ ταῦτα θεῶν μάχη γίνεται πρὸς ἀλλήλους. Ἀχιλλέα δὲ Ἀπόλλων εἴργει, Ἀγήνορι ὁμοιωθεὶς, καὶ φεύγων ἐξαπατᾷ, ἕως οἱ Τρῶες διασώζονται εἰς τὴν πόλιν.

Ἐπιγραφαί.

Παραποτάμιος μάχη· ἢ, αἱ παραποτάμιαι· καὶ θεῶν μάχη.

Ἄλλως.

Φῖ, * μόγος Αἰακίδαο παρ' ἠϊόνας ποταμοῖο.

* *Al*, μόθος.

ΑΛΛ' ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἐϋρρεῖος ποταμοῖο
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς,
Ἔνθα διατμήξας, τοὺς μὲν πεδίονδ' ἐδίωκε
Πρὸς πόλιν, ᾗπερ Ἀχαιοὶ ἀτυζόμενοι φοβέοντο
Ἤματι τῷ προτέρῳ, ὅτε μαίνετο φαίδιμος Ἕκτωρ·

SED ubi jam ad meatum pervenerant pulchrè-fluentis fluvii
Xanthi vorticosi, quem immortalis genuit Jupiter;
Ibi tum divisos, hos quidem campum versus insequebatur
Ad urbem, quà Græci turbati fugerant,
Die superiori, quandò furebat illustris Hector:

Ver. 1. Ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἷξον.] Vide suprà ad ξ', 433.
Ibid. — πόρον — ποταμοῖο.] Τὸ διαβατὸν αὐτοῦ μέρος, καθ' ὃ διαπορεύονται αὐτόν. *Schol.*
Ver. 2. — ἀθάνατος.] Similitèr infrà *ver.* 13, ἀκάματον· & *ver.* 88. θυγατέρα· Vide suprà ad α', 398.
Ver. 4. — ᾗπερ Ἀχαιοί.] Ita ex uno MS, & ex *Eustathio* edidit *Barnesius*. *Al.* ᾗπερ οἱ ἄλλοι, Quæ lectio ex *ver.* 554, infrà fortassè huc irrepserit.

Ver. 6.

Τῇ ῥ' οἵ γε προχέοντο πεφυζότες· ἠέρα δ' Ἥρη
Πίτνα πρόσθε βαθεῖαν, ἐρυκέμεν· ἡμίσεες δὲ
Ἐς ποταμὸν εἱλεῦντο βαθύρροον, ἀργυροδίνην·
Ἐν δ' ἔπεσον μεγάλῳ πατάγῳ· βράχε δ' αἰπὰ ῥέεθρα,
Ὄχθαι δ' ἀμφὶ περὶ μεγάλ' ἴαχον· οἱ δ' ἀλαλητῷ
Ἔννεον ἔνθα καὶ ἔνθα, ἑλισσόμενοι κατὰ δίνας.
Ὡς δ' ὅθ' ὑπαὶ ῥιπῆς πυρὸς ἀκρίδες ἠερέθονται
Φευγέμεναι ποταμόνδε, τὸ δὲ φλέγει ἀκάματον πῦρ
Ὄρμενον ἐξαίφνης, ταὶ δὲ πτώσσουσι καθ' ὕδωρ·
Ὣς ὑπ' Ἀχιλλῆος Ξάνθου βαθυδινήεντος

Illàc hi profundebantur trepidâ-fugâ; caliginem autem Juno
Expandit antè densam, ut-inhiberet: dimidii verò
In fluvium volvebantur profundè-fluentem, vorticibus-argenteum;
Inciderunt autem magno strepitu: sonitum verò dedere alta fluenta,
Ripæque circumcircà graviter gemuere: Illi verò fremitum-edentes
Innatabant huc & illuc, agitati per vortices.
Ut verò cùm exactæ impetu ignis locustæ evolant
Ut fugiant ad-fluvium, ardet autem indefessus ignis
Excitatus derepentè; illæ vero metu-perculsæ-cadunt in aquam:
Sic Achille fugante Xanthi vorticibus-profundi

Ver. 6. Τῇ ῥ'.] *Eâ utique* ———. *Eâ inquam* ———.

Ibid. —ἠέρα δ' Ἥρη Πίτνα πρόσθε βαθεῖαν, ἐρυκέμεν.] Dna *Dacier* hæc ita accipit, ut *Juno Trojanos* nebulâ circumfusos ab *Achille* eripere ac servare dicatur: "Ἐρυκέμεν," inquit, "ne signifie pas ici, *pour les empêcher de fuir*, mais au contraire, *pour les sauver, pour les dérober à Achille*. Junon pour empêcher Achille de poursuivre cette moitié de l'armée ennemie, qui fuyoit vers la ville, la couvre d'un épais nuage." Ego verò vulgari explicandi rationi magis assentior; nempe, *Junonem Trojanos*, caligine offusâ, in fugâ impedire. Nam vox, ἐρύκω, semper apud *Homerum*, *detinere*, *inhibere*, *impedire*, significat:

Μηδέ μ' ἔρυκε μάχης———. *Il.* σ', 126.
———ἀέκοντα δέ σ' οὔτις ἐρύξει.
Odyss. ι, 315.
———ὡς ἀέκοντας ἐρυκάνε τάφρος ἐρύκει.
Il. π', 369.

Atque huic explicandi rationi favere videtur *Eustathius*: Τὸ δὲ, "ἠέρα Ἥρη Πίτνα πρόσθεν βαθεῖαν," ταὐτόν ἐστι τῇ ἀορασίαν πολλὴν καταπετάννυσι πρὸ ὀφθαλμῶν τοῖς Τρωσὶν, ὡς ἂν δηλαδὴ μὴ βλέποντες ἐν τῇ φεύγειν πίπτωσιν εἰς τὸν ποταμόν.

Ver. 7. —ἡμίσεες δὲ Ἐς ποταμὸν εἱλεῦντο.] Καὶ ὅρα, ὅτι κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς ἐπιτηδὲς ἐτράχυνε λέξεσι τὴν τοῦ λόγου προφορὰν, ἀναλόγως τῷ ἤχῳ τῷ εἰς τὸν ποταμὸν πτώσεως τῶν φευγόντων. *Eustath.*

Ver. 8. —ποταμὸν εἱλεῦντο.] Quâ ratione, ποταμὸν, hîc ultimam producat; item περὶ, *ver.* 10; & λιμένος, *ver.* 23; & κατὰ, *ver.* 25; vide suprà ad α', 51. *Barnesius* inter varias lectiones rettulit ποταμόν γ' εἱλεῦντο. Sed nihil opus.

Ver. 9. —μεγάλῳ πατάγῳ, βράχε δ'.] De hujus ὀνοματοποιΐας pulchritudine, vide supra ad β', 210; & ad δ', 455.

Ver. 11. —ἑλισσόμενοι κατὰ δίνας.]

———— ————Σκάμανδρος,
Καὶ Σιμόεις, ὅθι πολλὰ βοάγρια καὶ τρυφάλειαι
Κάππεσον ἐν κονίῃσι, καὶ ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν. Suprà μ', 21.

Ubi quum ψάμαθος propriè, non κονίη, sit *arena*; pro Κάππεσον ἐν κονίῃσι; ex hoc loco, itémque ex *ver.* 132, 213, & 329 hujus libri, scribendum conjicit Vir summæ eruditionis *Richardus Bentleius*, Κάππεσον ἐν δίνῃσι. Quacum & melius congruit *Virgilius* *Æn.* I, 104:

——ubi tot Simoïs correpta *sub undis*
Scuta virûm————————.

Porrò in eodem versu, cum ἡμίθεος non sit vox Homerica; pro ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν, ex δ', 447, scribendum conjicit Vir idem eruditissimus:

————ἰφθίμων πόδες ἀνδρῶν.

Atque ita *Virgilius* loco jam citato:

——virûm——*fortia* corpora volvit.

Ver. 13. —τὸ δὲ φλέγει ἀκάματον πῦρ.]

Sed non idcirco flammæ atque incendia vires
Indomitas posuere————*Æn.* V, 680.

Ver. 17.

Πλῆτο ῥόος κελάδων ἐπιμὶξ ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν.
Αὐτὰρ ὁ διογενὴς δόρυ μὲν λίπεν αὐτοῦ ἐπ' ὄχθαις,
Κεκλιμένον μυρίκῃσιν· ὁ δ' ἔνθορε, δαίμονι ἶσος,
Φάσγανον οἶον ἔχων, κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα·
Τύπτε δ' ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικὴς
Ἄορι θεινομένων, ἐρυθαίνετο δ' αἵματι ὕδωρ.
Ὡς δ' ὑπὸ δελφῖνος μεγακήτεος ἰχθύες ἄλλοι
Φεύγοντες, πιμπλᾶσι μυχοὺς λιμένος εὐόρμου,
Δειδιότες· μάλα γάρ τε κατεσθίει, ὅν κε λάβῃσιν·
Ὣς Τρῶες ποταμοῖο κατὰ δεινοῖο ῥέεθρα
Πτῶσσον ὑπὸ κρημνούς· ὁ δ', ἐπεὶ κάμε χεῖρας ἐναίρων,
Ζωοὺς ἐκ ποταμοῖο δυώδεκα λέξατο κούρους,
Ποινὴν Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος·
Τοὺς ἐξῆγε θύραζε τεθηπότας, ἠΰτε νεβρούς·
Δῆσε δ' ὀπίσσω χεῖρας ἐϋτμήτοισιν ἱμᾶσι,
Τοὺς αὐτοὶ φορέεσκον ἐπὶ στρεπτοῖσι χιτῶσι·
Δῶκε δ' ἑταίροισιν, κατάγειν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Αὐτὰρ ὁ ἂψ ἐπόρουσε, κατακτάμεναι μενεαίνων.

Implebatur fluentum resonans mixtim equisque & viris.
At ille nobilissimus hastam quidem reliquit illic in ripis
Acclinatam myricis; ipse autem insiliit, deo par,
Gladium solum habens, exitialiáque animo meditabatur opera:
Et feriebat quaquaversùm: eorum verò gemitus excitabatur fœdus
Ense dum-cædebantur; rubescebátque sanguine aqua.
Ut verò metu Delphinis ingentis pisces alii
Fugientes, implent recessus-intimos portûs stationibus-tuti,
Formidantes; omninò enim devorat, quemcunque ceperit:
Sic Trojani fluvii per impetuosi fluenta
Abdebant-se-perculsi sub crepidinibus: Ille verò ut lassatus erat manus cædendo,
Vivos e fluvio duodecim legit juvenes,
Pœnas-daturos e Patroclo Menœtiade mortuo:
Hos eduxit è fluvio metu-stupentes, tanquam hinnulos;
Ligavitque à tergo manus scitè-sectis loris,
Quæ ipsi ferebant innexa tortilibus-annulis tunicis:
Tradidit autem sociis, deducendos cavas ad naves.
At ipse iterum irruit, interficere cupiens.

Ver. 17. —ἐπ' ὄχθαις.] *Al.* ἐπ' ὄχθῃ.

Ver. 18. Κεκλιμένον μυρίκῃσιν.] Ὑπὸ μυρικῶν περιεχόμενον, κεκαλυμμένον. *Schol.* Minùs rectè.

Ibid. Κεκλιμένον.] Vide suprà ad ά, 309 & 314.

Ibid. —ἔνθορε.] *Al.* ἔσθορε.

Ver. 220. —ὤρνυτ'.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 23. —εὐόρμου.] *Al.* εὐόρμους.

Ver. 24. —μάλα.] *Al.* μέγα.

Ver. 25. —δεινοῖο.] Nonnulli, notante *Eustathio*, legerunt δινοῖο. Δινὰς δὲ συστροφὰς ἔχοντος.

Ver. 27. Ζωοὺς ἐκ Ποταμοῖο δυώδεκα.]

——— Sulmone creatos
Quatuor hic juvenes, totidem, quos educat Ufens,
Viventes rapit; inferias quos immolet umbris,
Captivoq; rogi perfundat sanguine flammas. *Æn.* X, 517.

Ver. 29. Τοὺς ἐξῆγε.] *Al.* Τοὺς δ' ἐξῆγε. Quo modo legit et Codex *Harleianus*.

Ver. 31. —φορέεσκον.] *Ferre solebant.* Vide suprà ad β', 221; & ad γ', 84.

Ver. 33. —κατακτάμεναι.] *Al.* δαϊζέμεναι.

Ver. 35.

Ἔνθ' υἱεῖ Πριάμοιο ξυνήντετο Δαρδανίδαο,
Ἐκ ποταμοῦ φεύγοντι, Λυκάονι· τόν ῥά ποτ' αὐτὸς
Ἦγε, λαβὼν ἐκ πατρὸς ἀλωῆς οὐκ ἐθέλοντα,
Ἐννύχιος προμολών· ὁ δ' ἐρινεὸν ὀξέϊ χαλκῷ
Τάμνε, νέους ὄρπηκας, ἵν' ἅρματος ἄντυγες εἶεν·
Τῷ δ' ἄρ' ἀνώϊστον κακὸν ἤλυθε δῖος Ἀχιλλεύς·
Καὶ τότε μέν μιν Λῆμνον ἐϋκτιμένην ἐπέρασσε,
Νηυσὶν ἄγων· ἀτὰρ υἱὸς Ἰήσονος ὦνον ἔδωκεν,
Κεῖθεν δὲ ξεῖνός μιν ἐλύσατο, πολλὰ δ' ἔδωκεν,
Ἴμβριος Ἠετίων, πέμψεν δ' ἐς δῖαν Ἀρίσβην·
Ἔνθεν ὑπεκπροφυγὼν, πατρώϊον ἵκετο δῶμα.
Ἕνδεκα δ' ἤματα θυμὸν ἐτέρπετο οἷσι φίλοισιν,
Ἐλθὼν ἐκ Λήμνοιο· δυωδεκάτῃ δέ μιν αὖτις
Χερσὶν Ἀχιλλῆος θεὸς ἔμβαλεν, ὅς μιν ἔμελλε
Πέμψειν εἰς Ἀΐδαο, καὶ οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς
Γυμνὸν ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος, οὐδ' ἔχεν ἔγχος,

Illic filio Priami obvius-factus-est Dardanidæ,
E fluvio fugienti, Lycaoni; quem olim ipsemet
Abduxerat, captum ex patris agro invitum,
Nocturnus progressus: is vero caprifici acuto ære
Incidebat novellos ramos, ut currûs ambitus essent:
Ei autem improvisum malum supervenit nobilis Achilles:
Et tunc quidem ipsum in Lemnum benè-habitatam vendidit,
Navibus abductum: filius autem Iasonis pretium dedit.
Illinc verò hospes ipsum redemit, multáque dedit,
Imbrius Eëtion, misitque ad nobilem Arisben:
Indè *is* clàm-arreptâ-fugâ, paternam venit in domum.
Undecim autem dies animum oblectabat cum suis amicis,
Reversus ex Lemno: duodecimâ verò ipsum rursùs
Manibus Achillis Deus injecit, qui ipsum erat
Missurus ad Orcum, etiam nolentem ire.
Hunc autem ut advertit pedibus-valens nobilis Achillès
Nudum sine galeâque & clypeo, neque habebat hastam,

Ver. 35. —τόν ῥά.] *Quem scilicèt.*—— *Schol.* Rectè; ut liquet ex *Iliad.* ή, 468; ψ', 747.

Ver. 37. —ἐρινεόν.] Vide suprà ad ζ', 433.

Ver. 38. Τάμνε.] Vide suprà ad θ', 87; & ad ν', 84.

Ver. 39. —ἄρ'.] *Ut dictum est* —— ver. 36, 37.

Ibid. —ἤλυθε.] Vide suprà ad ί, 454; & ad ά, 37.

Ver. 40. —ἐπέρασσε.] Rectè cum duplici σ. Nam περάσσε penultimam corripit, quippe ex περάσσω, non ex περάω deducta. Vide suprà ad ά, 67. *Al.* ἐπέρασε.

Ver. 41. —υἱὸς Ἰήσονος.] Ὁ Εὔνηος.

Ver. 42. —ἐλύσατο.] Vide suprà ad ά, 20.

Ver. 43. —Ἀρίσβην.] Πόλιν Θρᾴκης ὑπὸ Ἑλλήσποντον. *Schol.* *Eustathius* autem, Ἀρίσβη δὲ (inquit,) πόλις Τρῳάδος, Μιτυληναίων ἀποικίαν οὖσα. Vide & *Strabonem*, *Geograph. lib.* XIII, *pag.* 883. *Al.* 590.

Ver. 49. —οὖν.] Non hìc supervacaneum est istud οὖν· sed vim habet in connectendâ sententiâ cum eo quòd præcessit, *ver.* 34; Ἔνθ' υἱεῖ Πριάμοιο &c.

Ibid. —ποδάρκης.], Vide suprà ad ά, 58.

Ver. 51.

Ἀλλὰ τὰ μὲν ῥ' ἀπὸ πάντα χαμαὶ βάλε· τεῖρε γὰρ ἱδρὼς
Φεύγοντ' ἐκ ποταμοῦ, κάματος δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Ἦ μάλα δὴ Τρῶες μεγαλήτορες, οὕσπερ ἔπεφνον,
Αὖτις ἀναστήσονται ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος·
Οἷον δὴ καὶ ὅδ' ἦλθε, φυγὼν ὑπὸ νηλεὲς ἦμαρ,
Λῆμνον ἐς ἠγαθέην πεπερημένος· οὐδέ μιν ἔσχε
Πόντος ἁλὸς πολιῆς, ὃ πολέας ἀέκοντας ἐρύκει.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ δουρὸς ἀκωκῆς ἡμετέροιο
Γεύσεται, ὄφρα ἴδωμαι ἐνὶ φρεσὶν, ἠδὲ δαείω,
Ἢ ἄρ' ὁμῶς καὶ κεῖθεν ἐλεύσεται, ἦ μιν ἐρύξει
Γῆ φυσίζοος, ἥτε κατὰ καρτερόν περ ἐρύκει.
Ὣς ὅρμαινε μένων· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθε τεθηπὼς,
Γούνων ἅψασθαι μεμαώς· περὶ δ' ἤθελε θυμῷ
Ἐκφυγέειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν.
Ἤτοι ὁ μὲν δόρυ μακρὸν ἀνέσχετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
Οὐτάμεναι μεμαώς· ὁ δ' ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων

Namque ea quidem omnia in terram abjecerat; conficiebat enim sudor
Fugientem è fluvio, delassatioque genua subtùs domabat:
Indignatus utique dixit ad suum magnum animum:
"Papæ, ingens sanè miraculum hoc oculis video:
"Jam nimirùm Trojani magnanimi, quos interfeci,
"Rursùs resurgent ex infernis tenebris caliginosis;
"Ut jam & hic reversus est, postquàm effugit sævum diem,
"Lemnum in sacram *licèt* venundatus: neque ipsum tenuit
"Pontus sali cani, qui multos invitos coërcet.
"Sed agedum & hastæ cuspidem nostræ
"Gustabit, ut videam in mente & edocear,
"An similitèr & illinc reversurus sit, an ipsum coëercebit
"Terra alma, quæ & fortem licèt coërcet.
Hæc animo-versabat manens: Is verò propè eum venit animo-consternatus,
Genua tangere cupiens; valdè enim exoptat animo
Effugere mortémque exitialem & fatum nigrum.
At quidem hastam longam sustulit nobilis Achilles,
Percutere paratus: is autem currens subiit & prehendit genua

Ver. 51. —ἀπὸ πάντα χαμαὶ βάλε.] Id est, πάντα χαμαὶ ἀπέβαλε.

Ibid. —τεῖρε γὰρ ἱδρὼς] Cod. *Harleian.* τεῖρε δ' ἱδρώς.

Ver. 53. Ὀχθήσας δ'.] Edidit *Barnesius* Ὀχθήσασ δ'. "*Sensu* (ut ait) & *Syntaxi* cogentibus." Sed minùs rectè. Vide suprà ad α', 57; & ad ι', 439.

Ver. 60. —ἄγε δὴ.] Vide suprà ad ι', 249; & ad β', 158.

Ver. 64. —τεθηπὼς.] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 65. —ἅψασθαι.] *Al.* ἅψεσθαι.

Ver. 67. Ἤτοι μὲν δόρυ μακρὸν ἀνέσχετο.]

Inde Mago procul infensam cum tenderet hastam;
Ille astu subit, ac tremebunda supervolat hasta:
Et genua amplectens, effatur talia supplex;
Per patrios manes, & spes surgentis Iüli,
Te precor, hanc animam serves natoque patrique. *Æn.* X, 521.

Ibid. —ἀνέσχετο.] *Eustathius* legit ἀνέσχεθε.

Ver. 68. Οὐτάμεναι.] Non ex οὐτῶ, inde enim fit οὐτήμεναι, vel οὐτάμεναι quod antepenultimam

Κύψας· ἐγχείη δ' ἄρ' ὑπὲρ νώτου ἐνὶ γαίῃ
Ἔστη, ἱεμένη χροὸς ἄμμεναι ἀνδρομέοιο.
Αὐτὰρ ὁ τῇ ἑτέρῃ μὲν ἑλὼν ἐλλίσσετο γούνων,
Τῇ δ' ἑτέρῃ ἔχεν ἔγχος ἀκαχμένον, οὐδὲ μεθίει·
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
  Γουνοῦμαί σ', Ἀχιλεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον·
Ἀντί τοι εἰμ' ἱκέταο, διοτρεφὲς, αἰδοίοιο.
Πὰρ γάρ σοι πρώτῳ πασάμην Δημήτερος ἀκτὴν,
Ἤματι τῷ, ὅτε μ' εἷλες ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
Καί μ' ἐπέρασσας, ἄνευθεν ἄγων πατρός τε, φίλων τε,
Λῆμνον ἐς ἠγαθέην· ἑκατόμβοιον δέ τοι ἦλφον·
Νῦν δ' ἐλύμην τρὶς τόσσα πορών· ἠὼς δέ μοι ἐστιν
Ἥδε δυωδεκάτη, ὅτ' ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα,
Πολλὰ παθών, νῦν αὖ με τεῇς ἐν χερσὶν ἔθηκε
Μοῖρ' ὀλοή· μέλλω που ἀπέχθεσθαι Διὶ πατρὶ,
Ὅς με σοὶ αὖτις ἔδωκε· μινυνθάδιον δέ με μήτηρ

Pronus: hasta vero super dorsum in terrâ
Stetit, cupiens corpore satiari humano.
Cæterùm hic alterâ *manu* quidem prehensis supplicabat genibus,
Alterâ verò tenebat hastam acutam, neque dimittebat;
Et eum supplicans verbis allatis allocutus est:
  " Genua-amplexus te oro, Achille; tu autem me respice, meîque-miserere;
" Loco tibi sum supplicis, Jovis-alumne, reverendi.
" Apud te enim primùm gustavi Cereris fruges,
" Die illo, quandò me cepisti benè-culto in agro,
" Et me vendidisti, procul abductum à patréque, amicísque,
" Lemnum in sacram; centum autem boüm-pretium tibi peperi:
" Nunc verò redemptus-fuero ter tantis datis: Aurora autem mihi est
" Hæc duodecima, postquàm in Ilium perveni,
" Multa perpessus; nunc verò me tuis in manibus posuit
" Fatum exitiale: odio nimirùm sum Jovi patri,
" Qui me tibi rursùs tradidit: Brevis autem ævi me mater

penultimam necessariò producat: Sed, quâ analogiâ ex τίθημι fit τιθέναι; ex δίδωμι, διδόναι; eâdem ex ἵστημι fit ἱστάναι, indéque ἱστάμεναι, quod antepenultimam necessariò corripit.

Ver. 69. —ἄρ'.] *Ut necesse erat*——.

Ver. 70. —ἱεμένη χροὸς ἄμμεναι.] Vide suprà ad δ', 126; & ad ό, 317.

Ver. 71. —ἐλλίσσετο.] Ita restituit *Barnesius.* *Al.* ἐλίσσετο. Quod & ipsum ferri possit; eâdem scilicèt analogiâ, ac ἐλαφρα· Vide suprà ad α', 4. Ἐλλίσσετο tamen rectius videtur; non modò propter similia, ἔλλαβε, ἐλλιτάνευε; sed maximè propter eandem ipsam vocem, ἐλλισάμην, *Odyss.* λ', 35; & ί, 273; ubi exemplaria conveniunt.

Ver. 72. —οὐδὲ μεθίει] Vide suprà ad ό, 24, & 66; & ad π, 762.

Ver. 73. —λισσόμενος ἔπεα.] Vide suprà ad ά, 51. *Al.* φωνήσας ἔπεα.

Ver. 76. —πρώτῳ.] *Al.* πρῶτον.

Ver. 78. —ἐπέρασσας.] Cod. *Harleian.* ἐπέρασας. Minùs rectè. Vide suprà ad *ver.* 40.

Ver. 79. —ἑκατόμβοιον.] Τιμὴν ἑκατὸν βοῶν ἀξίαν. *Schol.*

Ver. 80. —Νῦν δ' ἐλύμην.] Ita edidit *Barnesius.* *Al.* Νῦν δὲ λύμην. Ἰστέον, ὅτι τὸ, " Νῦν δ' ἐλύμην τρὶς τόσσα πορών," οὐκ ἔστιν ἀπλικὸν, ἀλλ' ὁριστικὸν, ὑποσυνθετικὸς, ἀντὶ τοῦ ἐλελύμην. *Etymolog. Magn.* à *Barnesio* citatum. Vide infrà ad *ver.* 114; & ad ώ, 1.

Ver. 81. —εἰλήλουθα.] Hoc est, quod aiunt Galli, *Je suis venu.* Vide infrà ad ά, 37.

Ver. 85.

Γείνατο Λαοθόη, θυγάτηρ Ἄλταο γέροντος,
Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει,
Πήδασον αἰπήεσσαν ἔχων ὑπὸ Σατνιόεντι.
Τοῦ δ' ἔχε θυγατέρα Πρίαμος, πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας·
Τῆσδε δύω γενόμεσθα, σὺ δ' ἄμφω δειροτομήσεις·
Ἤτοι τὸν πρώτοισι μετὰ πρυλέεσσι δάμασσας,
Ἀντίθεον Πολύδωρον, ἐπεὶ βάλες ὀξέϊ δουρί·
Νῦν δὲ δὴ ἐνθάδε μοι κακὸν ἔσσεται· οὐ γὰρ ὀΐω
Σὰς χεῖρας φεύξεσθαι, ἐπεί ῥ' ἐπέλασσέ γε δαίμων.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
Μή με κτεῖν', ἐπεὶ οὐχ ὁμογάστριος Ἕκτορός εἰμι,
Ὅς τοι ἑταῖρον ἔπεφνεν ἐνηέα τε, κρατερόν τε.
Ὣς ἄρα μιν Πριάμοιο προσηύδα φαίδιμος υἱὸς,
Λισσόμενος ἐπέεσσιν· ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσε·
Νήπιε, μή μοι ἄποινα πιφαύσκεο, μηδ' ἀγόρευε·

" Peperit Laothoë, filia Altæ senis,
" Altæ, qui Lelegibus bellicosis imperat,
" Pedasum excelsam obtinens propè Satnioëntem.
" Hujus autem habuit filiam Priamus, multas etiam & alias:
" Ex hâc duo nati sumus, tu verò ambos obtruncaveris:
" Illum quidem primos inter pedites domuisti,
" Deo-parem Polydorum, postquàm percussisti acutâ hastâ:
" Nunc verò hîc mihi malum erit; non enim puto
" Tuas manus me effugiturum, postquàm propè-adduxit Deus,
" Aliud autem tibi dicam, tu verò in mente reconde tuâ;
" Nè me interfice, non enim uterinus-frater Hectoris sum,
" Qui tibi sodalem interemit mitémque, fortémque.
Sic utique eum Priami allocutus est illustris filius,
Supplicans verbis; immitem autem vocem audivit:
" Stulte, nè mihi pretia-redemptionis memora, neque narra:

Ver. 85, 86. Ἄλταο —— Ἄλτεω.] Vide suprà ad ά, 265.

Ver. 87. Πήδασον αἰπήεσσαν ἔχων ὑπὸ Σατνιόεντα.] Καὶ νῦν δὲ προσληπτέον ὅτι Πήδασόν τινα λέγει [Ὅμηρος] πόλιν αὐτῶν [Λελέγων] ὑπὸ Ἄλτῃ τεταγμένην. " Ἄλτεω ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει, Πήδασον αἰπήεσσαν ἔχων ἐπὶ Σατνιόεντι." Καὶ νῦν ὁ τόπος δείκνυται τῆς πόλεως ἔρημος. Γράφουσι δέ τινες οὐκ εὖ " ὑπὸ Σατνιόεντι," ὡς ὑπὸ ὄρει Σατνιόεντι κειμένης τῆς πόλεως· οὐδὲν δ' ἐστὶν ὄρος ἐνταῦθα Σατνιόεις προσαγορευόμενον· ἀλλὰ ποταμὸς ἐφ' οὗ ἵδρυται ἡ πόλις· νῦν δ' ἐστὶν ἐρήμη. *Strabo Geograph. lib.* XIII.

Ver. 91. Ἀντίθεον.] Insignem; non utique ad *omnem* virtutem, sed propter *agilitatem singularem.* Vide suprà ad ύ, 410.

Ibid. —ὀξέϊ δουρί.] Cod. *Harleian.* ὀξέϊ χαλκῷ.

Ver. 93. —ἐπέλασσε.] Vide suprà ad ύ, 1.

Ver. 94. Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.] Vide suprà ad π', 851.

Ver. 95. —ὁμογάστριος.] Ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς γαστρὸς ἀδελφός. *Schol.*

Ver. 98. Λισσόμενος ἐπέεσσιν.] *Al.* μειλιχίοις ἐπέεσσιν· Ut suprà λ', 137. Cui lectioni & aptiùs respondet sequens ἀμείλικτον. Porrò, quâ ratione, Λισσόμενος, hîc ultimam producat; item ἀπὸ, *ver.* 113; & ἀμφήκες, *ver.* 118; & ἐπευχόμενος, *ver.* 121; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 99. Νήπιε, *μή μοι ἄποινα πιφαύσκεο.*] *Al. μή μοι ταῦτα πιφαύσκεο.*

Argenti atque auri memoras quæ multa talenta,
Gnatis parce tuis: belli commercia Turnus
Sustulit illa prior, jam tum Pallante perempto. *Æn.* X, 531.

Ver. 100

3

Πρὶν μὲν γὰρ Πάτροκλον ἐπισπεῖν μόρσιμον ἦμαρ,
Τόφρα τί μοι πεφιδέσθαι ἐνὶ φρεσὶ φίλτερον ἦεν
Τρώων, καὶ πολλοὺς ζωοὺς ἕλον, ἠδ' ἐπέρασσα·
Νῦν δ' οὐκ ἔσθ', ὅς κεν θάνατον φύγῃ, ὅν κε θεός γε
Ἰλίου προπάροιθεν ἐμῇς ἐν χερσὶ βάλῃσι,
Συμπάντων Τρώων, περὶ δ' αὖ Πριάμοιό γε παίδων.
Ἀλλὰ, φίλος, θάνε καὶ σύ· τίη ὀλοφύρεαι αὔτως;
Κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.
Οὐχ ὁράας, οἷος κἀγὼ, καλός τε, μέγας τε,
Πατρὸς δ' εἴμ' ἀγαθοῖο, θεὰ δέ μ' ἐγείνατο μήτηρ·
Ἀλλ' ἔπι τοι καὶ ἐμοὶ θάνατος καὶ μοῖρα κραταιὴ
Ἔσσεται, ἢ ἠὼς, ἢ δείλης, ἢ μέσον ἦμαρ·
Ὁππότε τις καὶ ἐμεῖο ἄρει ἐκ θυμὸν ἕληται,

" Antequàm enim Patroclus assecutus esset fatalem diem,
" Intereà aliquantùm mihi parcere in animo gratum erat
" Trojanis; & multos vivos cepi, & vendidi:
" Nunc verò non est, qui mortem effugiat, quemcunque utique Deus
" Ilium ante meas in manus conjecerit,
" Universorum Trojanorum, præcipuè autem Priami filiorum.
" Sed, amice, morere & tu: cur lamentaris frustrà?
" Occubuit & Patroclus, qui tamen te multò præstantior.
" Nonne vides, qualis & ego, pulchérque, magnúsque;
" Quin & patre natus sum eximio, deáque me peperit mater:
" Et mihi tamen utique mors & fatum violentum
" Aderit, seu aurora *fuerit*, seu crepusculum, seu meridies;
" Quandò quis & mihi ære animum auferet,

Ver. 100. —*μόρσιμον ἦμαρ.*] *Al.* *αἴσιμον ἦμαρ.*

Ver. 102. —*ἐπέρασσα.*] Vide suprà ad ver. 40.

Ver. 103. —*ὅς κεν θάνατον φύγῃ.*] *Al.* *ὅστις θάνατον φύγοι.*

Ver. 104. *Ἰλίου προπάροιθεν.*] Vide suprà ad ί, 24, & 66.

Ver. 105. *Συμπάντων.*] *Al.* *Καὶ πάντων.* Atque ita legit Codex *Harleianus.*

Ver. 106. —*αὔτως.*] *Al.* *οὕτως.*

Ver. 107. *Κάτθανε καὶ Πάτροκλος.*]

Ipse Epicurus obît decurso lumine vitæ,
Qui genus humanum ingenio superavit; & omnes
Præstinxit, stellas exortus uti ætherius Sol:
Tu verò dubitabis, & indignabere obire.
Lucret. Lib. III, 1055.

Et *ver.* 1038 ejusdem libri:

Lumina sis [*Al.* sic] oculis etiam bonus Ancu' reliquit,
Qui melior multis, quàm tu, fuit——.

Similiter ferè & *Cicero*: " Ii viri hoc bello " occiderunt, ut impudentia videatur eandem fortunam, si res cogat, recusare." *Ad Familiares, Lib.* VI, *Epist.* 4. Λέγεται δὲ ποτε ——— τὸ ——— Καλλισθένην συνέντα τὴν ἀλλοτριότητα τοῦ βασιλέως, [Ἀλεξάνδρου,] δὶς ἢ τρὶς ἀπιόντα πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν, " Κάτθανε " καὶ Πάτροκλος, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων." *Plutarch. Vitæ Alexandri & Julii Cæsaris comparatæ.* Vide suprà ad σ', 117.

Ver. 108. Οὐχ ὁράας οἷος κἀγὼ.] Vide *Suetonium, Domitian. cap.* 18; Ubi versum hunc ab Imperatore usurpatum refert.

Ibid. —*οἷος κἀγὼ, καλός τε, μέγας τε.*] *Al.* *οἷος μὲν ἐγὼν, ἠΰς τε, μέγας τε.*

Ibid. —*καλός.*] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 110. —*τοι καὶ ἐμοὶ.*] *Al.* *τοι καὶ ἐμοί.* Atque ita legit Codex *Harleianus.*

Ver. 111. —*ἢ ἠὼς, ἢ δείλης.*] *Al.* *δείλη.* " Quæ Lectio" (inquit *Henricus Stephanus*) " mihi simplicior videtur, & aptius jungi " cum ἠώς." *Al.* *δείλῃ.*

Ver. 112. —*ἄρει.*] Cod. *Harleian.* *ἄρῃ.* *Al.* *ἄρης*· quo modo legit & *Scholiastes*; exponitque, Σίδηρος τὴν ψυχὴν ἀφέληται.

Ἤ ὅγε δουρὶ βαλὼν, ἢ ἀπὸ νευρῆφιν ὀϊστῷ.
Ὣς φάτο· τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
Ἔγχος μέν ῥ' ἀφέηκεν, ὁ δ' ἕζετο χεῖρε πετάσσας
Ἀμφοτέρας· Ἀχιλεὺς δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ
Τύψε κατὰ κληΐδα παρ' αὐχένα· πᾶν δέ οἱ εἴσω
Δῦ ξίφος ἄμφηκες· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ
Κεῖτο ταθείς· ἐκ δ' αἷμα μέλαν ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
Τὸν δ' Ἀχιλεὺς ποταμόνδε, λαβὼν ποδὸς, ἧκε φέρεσθαι,
Καί οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
Ἐνταῦθοι νῦν κεῖσο μετ' ἰχθύσιν, οἵ σ' ὠτειλῆς
Αἷμ' ἀπολιχμήσονται, ἀκηδέες· οὐδέ σε μήτηρ
Ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται· ἀλλὰ Σκάμανδρος
Οἴσει δινήεις εἴσω ἁλὸς εὐρέα κόλπον.
Θρώσκων τις κατὰ κῦμα μέλαιναν φρῖχ' ὑπαλύξει

" Sive is hastâ percusserit, sive à nervo sagittâ.
Sic dixit; illius verò ibi soluta sunt genua & charum cor:
Hastam quidem dimisit, conseditque manibus passis
Ambabus: Achilles verò stricto ense acuto
Percussit ad claviculam propè cervicem; totus autem ei intrò
Subiit ensis anceps: ille verò pronus in terrâ
Jacebat extensus; sanguis autem ater effluebat, rigabátque terram.
Illum verò Achilles in fluvium, prehensum pede, misit ferendum,
Et super eum glorians verba alata profatus est:
" Istic nunc jace inter pisces, qui tibi vulneris
" Sanguinem delambent, securi; neque te mater
" Impositum lectis deflebit, sed Scamander
" Feret vorticosus in mare latum sinum.
" Saltans quis per undam sub nigram horrescentem-superficiem evehetur

Ver. 113. —ὅγε.] De hujus Syntaxeos venustate; vide suprà ad γ', 409.

Ibid. —νευρῆφιν.] Vide suprà ad ν', 588.

Ver. 114. —λύτο.] Non ex ἐλύετο, inde unum fit λῦτο primâ productâ; sed ex ἐλέλυτο. Eodem modo ac λέκτο ex ἐλέλεκτο. Vide infrà ad ω', 1.

Ver. 115. —πετάσσας.] Rectè cum duplici σ. Nam πετάσας mediam corripit, quippe à πετάννυμι deducta. Vide suprà ad ε', 67; & ad ver. 40, hujus libri.

Ver. 117. Τύψε κατὰ κληΐδα παρ' αὐχένα: πᾶν δέ οἱ εἴσω Δῦ ξίφος.]

> Cervice orantis capulo tenus abdidit ensem. *Æn.* X, 736.

Ver. 118. —ἄρα.] *Ut ex tali vulnere necesse erat*——.

Ibid. —γαίῃ.] Cod. *Harleian.* γαίης.

Ver. 120, 148, 152. Τὸν δ' —— Οἱ δ' —— Τὸν δ'.] Vide suprà ad α', 57; & ϑ', 160.

Ver. 121. —ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν.] *Al.* ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Ver. 122. —Ἐνταῦθοι νῦν κεῖσο.]

> Istic nunc, metuende, jace: non te optima mater
> Condet humi, patriove onerabit membra sepulchro;
> Alitibus linquere feris, aut gurgite mersum
> Unda feret, piscesque impasti vulnera lambent. *Æn.* X, 557.

Ver. 123. —ἀκηδέες.] *Al.* ἀναλκεῖς.

Ver. 124, 223. —Σκάμανδρος —— Σκάμανδρε.] Cod. *Harleian.* Κάμανδρος — Κάμανδρε.

Ver. 126. Θρώσκων τις κατὰ κῦμα &c.] Ἐφαλλόμενος καὶ νηχόμενός τις τῶν ἰχθύων κατὰ θάλασσαν, καὶ ἐμπλησθεὶς τοῦ Λυκάονος στέατος πάλιν ὑπὸ τὴν μέλαιναν φρῖκα καταδύσεται. *Schol.*

Ibid. —μέλαιναν φρῖχ'.] Φρὶξ δέ ἐστιν ἡ ἠρεμαία τοῦ ὕδατος κίνησις. *Schol.* Ἀλλ' οὐδὲ τὴν φρῖκα ἀκούειν δυνάμαι τὸ ἀφρὸν, Ὁμήρου μὲν μέλαιναν φρῖκα λέγοντος, τότε δὲ ἀξύνετος λευκότητα ἀκούειν·—— Καὶ ἔστιν ἡ φρὶξ κινουμένη τοῦ πνεύματος ἀρχή. *Porph.* *Quæst.* *Homeric.* 7.

Ibid.

Ἰχθὺς, ὥς κε φάγῃσι Λυκάονος ἀργέτα δημόν.
Φθείρεσθ', εἰσόκεν ἄστυ κιχείομεν Ἰλίου ἱρῆς,
Ὑμεῖς μὲν, φεύγοντες, ἐγὼ δ' ὄπιθεν κεραΐζων·
Οὐδ' ὑμῖν ποταμός περ ἐΰῤῥοος ἀργυροδίνης
Ἀρκέσει, ᾧ δὴ δηθὰ πολέας ἱερεύετε ταύρους,
Ζωοὺς δ' ἐν δίνῃσι καθίετε μώνυχας ἵππους.
Ἀλλὰ καὶ ὣς ὀλέεσθε κακὸν μόρον, εἰσόκε πάντες
Τίσετε Πατρόκλοιο φόνον, καὶ λοιγὸν Ἀχαιῶν,
Οὓς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἐπέφνετε, νόσφιν ἐμεῖο.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Ποταμὸς δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον·
Ὅρμηνεν δ' ἀνὰ θυμὸν, ὅπως παύσειε πόνοιο
Δῖον Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λοιγὸν ἀλάλκοι.
Τόφρα δὲ Πηλέος υἱὸς, ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος,
Ἀστεροπαίῳ ἐπᾶλτο, κατακτάμεναι μενεαίνων,
Υἱεῖ Πηλεγόνος· τὸν δ' Ἀξιὸς εὐρυρέεθρος
Γείνατο, καὶ Περίβοια, Ἀκεσσαμενοῖο θυγατρῶν
Πρεσβυτάτη· τῇ γάρ ῥα μίγη Ποταμὸς βαθυδίνης.
Τῷ δ' Ἀχιλεὺς ἐπόρουσεν· ὁ δ' ἀντίος ἐκ ποταμοῖο

" Piscis, ut comedat Lycaonis albam pinguedinem.
" Pereatis, donec urbe potiamur Ilii sacræ,
" Vos quidem, fugientes, ego verò à-tergo contrucidans:
" Neque vobis ipse fluvius latè-fluens vorticibus-argenteus
" Proderit, cui jam sæpè multos sacrificatis tauros,
" Vivósque in vortices demittitis solidos-ungulis equos.
" Sed & sic peribitis dirâ morte, usque dum omnes
" Lueritis Patrocli cædem, & interitum Achivorum,
" Quos ad naves veloces interfecistis, absente me.
Sic utique dixit: Fluvius autem iram-concepit ipso penitùs corde;
Agitabátque animo, quomodo cessare faceret à labore bellico
Nobilem Achillem, & à Trojanis pestem averteret.
Intereà autem Pelei filius, tenens prælongam hastam,
Asteropæo insiliit, interficere cupiens,
Filio Pelegonis: illum autem Axius fluentis-latus
Genuit, & Peribœa, Acessameni filiarum
Natu-maxima: Huic enim mistus est Fluvius vorticibus-profundus.
In hunc utique Achilles impetum fecit: hic autem adversus è fluvio *prodiens*

Ibid. — φεῦγ' ὑπαλύξει.] Ita ex duobus MSS & ex *Eustathio* edidit *Barnesius*. *Al.* ὑπαΐξει. Quod, ut opinor, vix ferri potest. Nam vox ἀΐσσω (uti notavit *Barnesius*,) quàm sæpè apud *Homerum* occurrat, primam producit, corripit ne *semel* quidem.

Ver. 127. — ὥς κε φάγῃσι.] *Al.* ὅς κε φάγῃσι. Quo modo citat *Porphyrius* loco suprà citato. Atque ita etiam legit Codex *Harleianus*.

Ibid. — ἀργέτα δημόν.] Vide suprà ad θ', 206; & ad π, 185.

Ver. 132. Ζωοὺς—ἵππους.] Τὰ ὀρμητικώτατα τῶν ζώων τοῖς ποταμοῖς ἱερεύοντο. *Schol.* MS apud *Barnesium*.

Ibid. — καθίετε.] Vide suprà ad π', 762; & ad ό, 24.

Ver. 134. Τίσετε.] Vide suprà ad ύ, 257; & ad ί, 508; & ad ό, 116.

Ver. 136. — χολώσατο κηρόθι μᾶλλον.]
—— stetit acri fixa dolore.
Æn. VIII, 291.

Ver. 137. — πόνοιο.] Cod. *Harleian.* φόνοιο.

Ver. 138. — λοιγὸν ἀλάλκοι.] *Al.* λοιγὸν ἀμύνοι.

Ver. 144. Τῷ δ' Ἀχιλεύς.] *Al.* Τῷ ῥ' Ἀχιλεύς.

Ver. 145.

Ἕστη, ἔχων δύο δοῦρε· μένος δέ οἱ ἐν φρεσὶ θῆκε
Ξάνθος, ἐπεὶ κεχόλωτο δαϊκτομένων αἰζηῶν,
Τοὺς Ἀχιλεὺς ἐδάϊξε κατὰ ῥόον, οὐδ' ἐλέαιρεν.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τὸν πρότερος προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν, ὅ μευ ἔτλης ἀντίος ἐλθεῖν;
Δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσι.
Τὸν δ' αὖ Πηλεγόνος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
Πηλείδη μεγάθυμε, τίη γενεὴν ἐρεείνεις;
Εἴμ' ἐκ Παιονίης ἐριβώλου, τηλόθ' ἐούσης,
Παίονας ἄνδρας ἄγων δολιχεγχέας· ἥδε δέ μοι νῦν
Ἠὼς ἑνδεκάτη, ὅτ' ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα·
Αὐτὰρ ἐμοὶ γενεὴ ἐξ Ἀξιοῦ εὐρὺ ῥέοντος,
Ἀξιοῦ, ὃς κάλλιστον ὕδωρ ἐπὶ γαῖαν ἵησιν,
Ὃς τέκε Πηλεγόνα κλυτὸν ἔγχεϊ· τὸν δ' ἐμὲ φασὶ
Γείνασθ'· νῦν αὖτε μαχώμεθα, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ.
Ὣς φάτ' ἀπειλήσας· ὁ δ' ἀνέσχετο δῖος Ἀχιλλεὺς
Πηλιάδα μελίην· ὁ δ' ὁμαρτῇ δούρασιν ἀμφὶς

Constitit, tenens duas hastas: animos autem ei præcordiis indidit
Xanthus; indignabatur enim de cæsis-pugnâ-juvenibus.
Quos Achilles ceciderat per fluentum, neque miseratus erat.
Hi verò quandò jam propè erant alter in alterum vadentes,
Illum prior allocutus est pedibus-valens nobilis Achilles:
" Quis, unde es virorum, qui mihi ausus es obvius venire?
" Infelicium utique filii meo robori occurrunt.
Hunc verò Pelegonis allocutus est illustris filius:
" Pelide magnanime, cur genus interrogas?
" Sum ex Pæoniâ glebosâ, longè sitâ,
" Pæonas viros ducens longis-hastis-armatos; hæc autem mihi nunc
" Aurora undecima, postquàm in Ilium veni:
" At mihi genus ex Axio latè fluente,
" Axio, qui pulcherrimam aquam per terram fundit,
" Qui genuit Pelegonem inclytum hastâ: hunc me aiunt
" Genuisse: nunc verò pugnemus, illustris Achille.
Sic dixit minitans: At sustulit nobilis Achilles
Peliacam fraxinum; simúlque hastis utrinque

Ver. 145. — μένος δέ οἱ ἐν φρεσὶ θῆκε.] Vide suprà ad ύ, 110.

Ver. 147. — ἐδάϊξε.] *Al.* ἐδάϊζε. Quomodo legit & Codex *Harleianus*. Quæ &, ut opinor, melior lectio.

Ibid. — κατὰ ῥόον.] Quâ ratione, κατὰ, hîc ultimam producat; item Πηλιάδα, *ver.* 162; & ἄρα, *ver.* 174; & πρὶν, *ver.* 179; & ἀχόμενος, *ver.* 183; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 148. Οἱ δ' ὅτε δὴ.] Vide suprà ad ξ', 433.

Ver. 151. — ἀντιόωσι.] *Al.* ἀντιφέρονται.

Ver. 156. Ἠὼς ἑνδεκάτη, ὅτ' ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα.] Vide suprà ad β', 848.

Ibid. — εἰλήλουθα.] Vide suprà ad ver. 81; & ad ά, 37.

Ver. 157. — Ἀξιοῦ.] Ποταμὸς Παιονίας· ἡ δὲ Παιονία τῆς Θρᾴκης. *Schol.* *Al.* Ἀξίου.

Ver. 158. Ἀξιοῦ, ὃς κάλλιστον ὕδωρ ἐπὶ γαῖαν ἵησιν.] Vide suprà ad β', 850.

Ver. 160. — νῦν αὖτε μαχώμεθα.] Cod. *Harleian.* νῦν δ' αὖτι μαχώμεθα.

Ver. 161. — ἀνέσχετο. *Al.* ἀνέσχεθε.

Ver. 162. — ὁ δ' ὁμαρτῇ δούρασιν ἀμφίς.] Καὶ ἔστιν ὁ λόγος οὐκ ἀσυστατος· οὐ γὰρ ἀκολούθως πρὸς τὸ μελίην, ὅπερ ἐστὶν αἰτιατι-

Ἥρως Ἀστεροπαῖος, ἐπεὶ περιδέξιος ἦεν·
Καί ῥ' ἑτέρῳ μὲν δουρὶ σάκος βάλεν, οὐδὲ διὰ πρὸ
Ῥῆξε σάκος· χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε, δῶρα θεοῖο·
Τῷ δ' ἑτέρῳ μιν πῆχυν ἐπιγράβδην βάλε χειρὸς
Δεξιτερῆς, σύτο δ' αἷμα κελαινεφές· ἡ δ' ὑπὲρ αὐτοῦ
Γαίῃ ἐνεστήρικτο, λιλαιομένη χροὸς ἆσαι.
Δεύτερος αὖτ' Ἀχιλεὺς μελίην ἰθυπτίωνα
Ἀστεροπαίῳ ἐφῆκε, κατακτάμεναι μενεαίνων·
Καὶ τοῦ μέν ῥ' ἀφάμαρτεν· ὁ δ' ὑψηλὴν βάλεν ὄχθην,
Μεσοπαγὲς δ' ἄρ' ἔθηκε κατ' ὄχθης μείλινον ἔγχος.
Πηλεΐδης δ', ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Ἆλτ' ἐπί οἱ μεμαώς· ὁ δ' ἄρα μελίην Ἀχιλῆος
Οὐ δύνατ' ἐκ κρημνοῖο ἐρύσσαι χειρὶ παχείῃ·

Heros Asteropæus, ambidexter enim erat:
Atque alterâ quidem hastâ scutum percussit, neque penitùs
Perrupit scutum; aurum enim prohibuit, dona Dei:
Alterâ verò eum ad cubitum strictim percussit manûs
Dextræ; exiliit autem sanguis ater: ipsa verò super eum
Terræ infixa est, cupiens corpore satiare se.
Secundus verò Achilles hastam rectà-volantem
In Asteropæum immisit, occidere cupiens:
Et ab hoc quidem aberravit; at altam percussit ripam,
Medio-tenus autem impegit ripæ fraxineam hastam.
Pelides verò, ense acuto extracto à femore,
Saliit in eum ardenti-animo: at ille fraximum Achillis
Non poterat è crepidine evellere manu robustâ:

τῆς πλάσεως, εἴρηται τὸ δούρασιν, ὤφειλε γὰρ δοῦρα εἰπεῖν· ἀλλ' οὐδὲ ῥῆμα κεῖται ἵνα ᾖ ὅτι ὁ δὲ Ἀστεροπαῖος ὁμοῦ ὡς ἀμφιδέξιος δούρασιν ἔβαλεν, ὃ ἐκάλεσεν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν. *Eustath.* Scholia MS apud *Barnesium* hîc legunt ἀμαρτῆ· itaque exponunt Ἀμαρτῆ, ἐπίρρημα· καὶ σημαίνει τὸ ὁμοῦ, καὶ κατὰ τὸ αὐτό· ἀπὸ ἁμαρτήδην κατ' ἀποκοπήν. Καὶ ἐνταῦθα σημαίνει, Ἀμφότερα τὰ δόρατα ὁμοῦ ἀφῆκεν. *Eustathius* porrò hîc legit ἁμαρτῆ· eodémque modo in uno MS scriptum repperit *Barnesius*; Ipse autem edidit ὁμάρτει δούρασιν ἀμφοῖν· nullâ idoneâ auctoritate.

Ver. 163. — περιδέξιος.] Ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ δεξιῶς χρώμενος. *Schol.* Porro vocem hanc *æquimanum* reddit *Symmachus, Ep.* IX, 110.

Ver. 166. — ἐπιγράβδην βάλε.] Ἄχρι τοῦ ἐπιξύσαι μόνον τὸ δέρμα. *Schol.*

——— partim *stringentia* corpus.
Æn. X, 331.

Tandem etiam magno *strinxit* de corpore Turni. *Ibid.* 476.

Ver. 168. — λιλαιομένη χροὸς ἆσαι.] Οἱ ποιηταί, ——— πρὸς τὰς ἐμφάσεις καὶ τὰς μιμήσεις καὶ ἐναργείας χρῶνται καὶ μεταφοραῖς· ——— λέγοντες καὶ τὰ βέλη φέρεσθαι "λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι." *Plutarch. Symposiac. lib.* IX, *Probl.* 15. Vide suprà ad ό, 317; & ad γ', 126.

Ver. 169. μελίην ἰθυπτίωνα.] Ἐπ' εὐθείας φερομένην, καὶ οἱονεὶ ἱπταμένην. *Schol.*

Καὶ δ' ἄλλως τοῦ γ' ἰθὺ βέλος πέτετ' —
Suprà ύ, 99.

Quem ad locum *Eustathius*; Τὸ δὲ, "ἰθὺ πέτεται," ἀφορμὴ γίνεται τοῦ συνθέτως ἰθυπτίωνα εἰπεῖν τὴν Ἀχιλλέως μελίαν. *Al.* ἰθυκτίωνα.

Ver. 172. Μεσσοπαγὲς.] *Al.* Μεσσοπαλές.
Ibid. — μείλινον ἔγχος.] *Al.* χάλκεον ἔγχος.

Ver. 174. — ὁ δ' ἄρα μελίην Ἀχιλῆος
Οὐ δύνατ' ἐκ κρημνοῖο ἐρύσσαι.

Incubuit, voluitque manu convellere ferrum
Dardanides ——— *Æn.* XII, 774.
Namque diu luctans, lentoque in stirpe moratus
Viribus haud ullis valuit discludere morsus
Roboris Æneas ——— *Ibid.* 781.

Τρὶς μὲν μιν πελέμιξεν, ἐρύσασθαι μενεαίνων,
Τρὶς δὲ μεθῆκε βίη· τὸ δὲ τέτρατον, ἤθελε θυμῷ
Ἆξαι ἐπιγνάμψας δόρυ μείλινον Αἰακίδαο,
Ἀλλὰ πρὶν Ἀχιλεὺς σχεδὸν ἄορι θυμὸν ἀπηύρα·
Γαστέρα γάρ μιν τύψε παρ' ὀμφαλόν· ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι
Χύντο χαμαὶ χολάδες· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν
Ἀσθμαίνοντ'· Ἀχιλεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ στήθεσσιν ὀρούσας,
Τεύχεά τ' ἐξενάριξε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Κεῖσ' οὕτω· χαλεπόν τοι ἐρισθενέος Κρονίωνος
Παισὶν ἐριζέμεναι, Ποταμοῖό περ ἐκγεγαῶτι.
Φῆσθα σὺ μὲν Ποταμοῦ γένος ἔμμεναι εὐρὺ ῥέοντος·
Αὐτὰρ ἐγὼ γενεὴν μεγάλου Διὸς εὔχομαι εἶναι·
Τίκτε μ' ἀνὴρ, πολλοῖσιν ἀνάσσων Μυρμιδόνεσσι,
Πηλεὺς Αἰακίδης· ὁ δ' ἄρ' Αἰακὸς ἐκ Διὸς ἦεν·
Τῷ κρείσσων μὲν Ζεὺς Ποταμῶν ἁλιμυρηέντων·
Κρείσσων δ' αὖτε Διὸς γενεὴ, Ποταμοῖο τέτυκται.
Καὶ γάρ σοι ποταμός γε πάρα μέγας, εἰ δύναταί τι

Ter quidem ipsam concussit, extrahere cupiens;
Ter verò deseruit vi: at quartò, parabat animo
Frangere incurvatam hastam fraxineam Æacidæ;
Sed antè Achilles cominùs ense animam abstulit:
Ventrem enim ei percussit ad umbilicum: omnia autem
Effusa sunt in terram intestina; & eum continuò tenebræ oculos contexere
Expirantem: Achilles verò in pectora irruens,
Armáque detraxit, & glorians verbum dixit:
" Jaceto sic: arduum tibi præpotentis Saturnii
" Cum filiis contendere, è Fluvio licèt genito.
" Dicebas tu quidem Fluvii genus *te* esse latè fluentis;
" At ego genus magni Jovis glorior esse:
" Genuit me vir, multis imperans Myrmidonibus,
" Peleus Æacides; ipse verò Æacus ex Jove erat:
" Ideò potentior quidem Jupiter Fluviis in mare fluentibus:
" Potentius itidem Jovis genus, *quàm* Fluvii est.
" Etenim tibi *fluvius* utique adest magnus, si potest quid

Ver. 176. — ἐρύσασθαι.] *Al.* ἐρύσσεσθαι.

Ver. 177. — βίη.] *Barnesius* edidit βίης. Verùm, ut opinor, minùs rectè.

Ver. 181. Χύντο χαμαὶ χολάδες.] Rem *turpem* consultâ verborum κακοφωνίᾳ depingit. Similitèr *Virgilius* belli civilis horrorem;

Neu patriæ validas in viscera vertite vires. *Æn.* VI. 833.

Item Deæ vulnerandæ turpidinem:

—& Veneris violavi vulnere dextram. *Æn.* XI, 277.

Ibid. — τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.] Vide suprà ad δ', 461, & 503.

Ver. 182. Ἀχιλεὺς δ' ἄρ'.] *Al.* Ἀχιλεὺς γάρ.

Ibid. — ἄρ'.] *Deinceps* ———. *Ut facere solitus erat* ———.

Ibid. — ἐνὶ.] *Al.* ἐπὶ.

Ver. 184—193. — Κρονίωνος —— Κρονίωνι.] De prosodia vocis Κρονίωνος & Κρονίωνος, vide suprà ad α', 397; ad ζ', 464; & ad ν', 46.

Ver. 185. — ἐκγεγαῶτι.] Vide suprà ad β', 818; ad ζ', 464; & ad ν', 46.

Ver. 191—198. τέτυκται—δείδοικε.] Vide suprà ad σ', 261; & ad ν', 481, & 736.

Ver. 192. — πάρα μέγας.] Quâ ratione ultima vocis, πάρα, hîc producatur; item πρὶν, *ver.* 225; vide suprà ad α', 51.

Χραισμεῖν· ἀλλ' οὐκ ἔστι Διῒ Κρονίωνι μάχεσθαι·
Τῷ, οὔτε κρείων Ἀχελώϊος ἰσοφαρίζει,
Οὐδὲ βαθυῤῥείταο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο,
Ἐξ οὗπερ πάντες ποταμοὶ, καὶ πᾶσα θάλασσα,
Καὶ πᾶσαι κρῆναι, καὶ φρείατα μακρὰ νάουσιν·
Ἀλλὰ καὶ ὃς δείδοικε Διὸς μεγάλοιο κεραυνὸν,
Δεινήν τε βροντὴν, ὅτ' ἀπ' οὐρανόθεν σμαραγήσῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἐκ κρημνοῖο ἐρύσατο χάλκεον ἔγχος.
Τὸν δὲ κατ' αὐτόθι λεῖπεν, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα,
Κείμενον ἐν ψαμάθοισι, δίαινε δέ μιν μέλαν ὕδωρ.
Τὸν μὲν ἄρ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες ἀμφεπένοντο,
Δημὸν ἐρεπτόμενοι ἐπινεφρίδιον κείροντες.
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετὰ Παίονας ἱπποκορυστὰς,
Οἵ ῥ' ἔτι πὰρ ποταμὸν πεφοβήατο δινήεντα,

" Prodesse; sed non licet cum Jove Saturnio pugnare;
" Ideò, nè rex quidem Acheloïus æquiparatur,
" Neque profundè-fluentis ingens vis Oceani,
" Ex quo tamen omnes fluvii, & omne mare,
" Et omnes fontes, & putei alti fluunt:
" Sed & is metuit Jovis magni fulmen,
" Horrendúmque tonitru, quando è cœlo fragorem-dederit.
Dixit utique, & è crepidine evulsit æream hastam.
Illum verò ibidem reliquit, postquàm charam animam abstulerat,
Jacentem in arenis; alluebat autem ipsum nigra aqua.
Illum quidem anguillæque & pisces circum-occupati-erant,
Pinguedinem raptim comedentes renibus-obtensam carpentes.
At ille perrexit ire ad Pæonas bellatores-equestres,
Qui utique jam juxta fluvium in-fugam-conversi-erant vorticosum,

Ver. 193. — οὐκ ἔστι Διῒ Κρονίωνι μάχεσθαι.]
—— χρὴ δὲ πρὸς Θεὸν οὐκ ἐρίζειν.
Pyndar. Pythior. Od. II, *ver.* 161.

Ver. 194. — Ἀχελώϊος.] Ποταμὸς μεταξὺ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.

Ver. 195. — Ὠκεανοῖο, Ἐξ οὗπερ πάντες ποταμοί.] Pulchrè *Eustathius, Proœm. ad Iliad.* Ἐξ ὠκεανοῦ μὲν γὰρ ποταμοὶ πάντες· πηγαὶ πᾶσαι· φρέατα πάντα, κατὰ τὸν παλαιὸν λόγον. Ἐξ Ὁμήρου δὲ, εἰ καὶ μὴ πᾶσα, πολλὴ γοῦν παρεισῤῥέουσι τοῖς σοφοῖς λόγου ἐπιῤῥοή. Οὐδεὶς γοῦν οὔτε τῶν τὰ ἄνω περιεργαζομένων, οὔτε τῶν περὶ φύσιν, οὔτε τῶν περὶ ἦθος, οὐδ' ἁπλῶς τῶν περὶ λόγους τεχνολογικοὺς, ὁποῖος ἂν εἴποι τις, παρῆλθε τὴν Ὁμηρικὴν σκηνὴν ἀξεναγώγητος, ἀλλὰ πάντες παρ' αὐτῷ κατέλυσαν, &c. Item *Dionysius Halicarnassensis*; Κεφαλὴ μὲν οὖν ἁπάντων καὶ σκοπὸς, ἐξ οὗ πάντες ποταμοὶ, καὶ πᾶσα θάλασσα, καὶ πᾶσαι κρῆναι, δικαίως ἂν Ὅμηρος λέγοιτο. Περὶ Συνθέσεως, §24. Et *Quintilianus*; " Hinc " enim (quemadmodum ex oceano dicit ip-" se amnium vim fontiumque cursus initium " capere,) omnibus eloquentiæ partibus ex-" emplum & ortum dedit." *Lib.* X, *cap.* I.

Ver. 197. — νάουσιν.] *Al.* νάεσιν.

Ver. 199. — βροντὴν —— σμαραγήσῃ.] De hujusmodi ὀνοματοποιΐας venustate, vide suprà ad β', 210; ad γ', 363; & ad δ', 455.

Ibid. — σμαραγήσῃ.] *Al.* σμαραγήσει.

Ver. 200. — χάλκεον ἔγχος.] Vide suprà ad γ', 380.

Ver. 203. — ἄρ'.] *Ut fieri solet* ——.

Ibid. — ἐγχέλυες.] *Al.* ἐγχέλυες.

Ver. 205. — ἱπποκορυστάς.] Γελοίως ὁ Ἀπίων ἱπποκορυστὰς ἀπέδωκε, τοὺς κόρυθας ἔχοντας ἱππείαις θριξὶ κεκοσμημένας. Εἰ γὰρ παρὰ τὴν κόρυν συνέκειτο, ἱπποκόρυθος ἂν ἐλέγετο. Νῦν δὲ σημαίνει τοὺς ἐφίππους ὁπλίτας· κορυστὴς γὰρ ἀπὸ μέρους ὁ ὁπλίτης καὶ μαχητής. *Porphyr. Quæst. Homeric.* 15.

Ver. 206. Οἵ ῥ'.] *Qui utique* ——. *Qui scilicet* ——.

Ὡς εἶδον τὸν ἄριστον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
Χέρσ' ὑπὸ Πηλείδαο καὶ ἄορι ἶφι δαμέντα.
Ἔνθ' ἕλε Θερσίλοχόν τε, Μύδωνά τε, Ἀστύπυλόν τε,
Μνῆσόν τε, Θράσιόν τε, καὶ Αἴνιον, ἠδ' Ὀφελέστην·
Καί νύ κ' ἔτι πλέονας κτάνε Παίονας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς,
Εἰ μὴ χωσάμενος προσέφη Ποταμὸς βαθυδίνης,
Ἀνέρι εἰσάμενος, βαθέης δ' ἐκφθέγξατο δίνης·
Ὦ Ἀχιλεῦ, περὶ μὲν κρατέεις, περὶ δ' αἴσυλα ῥέζεις
Ἀνδρῶν· αἰεὶ γάρ τοι ἀμύνουσιν θεοὶ αὐτοί.
Εἴ τοι Τρῶας ἔδωκε Κρόνου παῖς πάντας ὀλέσσαι,
Ἐξ ἐμέθεν γ' ἐλάσας πεδίον κάτα, μέρμερα ῥέζειν.
Πλήθει γὰρ δή μοι νεκύων ἐρατεινὰ ῥέεθρα,
Οὐδέ τί πη δύναμαι προχέειν ῥόον εἰς ἅλα δῖαν,
Στεινόμενος νεκύεσσι· σὺ δὲ κτείνεις ἀϊδήλως.
Ἀλλ', ἄγε δὴ καὶ ἔασον· ἄγη μ' ἔχει, ὄρχαμε λαῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἔσται ταῦτα, Σκάμανδρε διοτρεφὲς, ὡς σὺ κελεύεις·

Ut viderunt illum fortissimum in asperâ pugnâ
Manibus Pelidæ & ense fortitèr domitum.
Tunc interfecit Thersilochúmque, Mydonáque, Astypylúmque.
Mnesúmque, Thrasiúmque, & Ænium, atque Opheleſtem:
Et omninò adhuc plures interemisset Pæonas velox Achilles,
Nisi iratus allocutus fuisset Fluvius vorticibus-profundus,
Viro se postquàm assimulârat, è profundo autem vocem-edidit vortice:
" O Achille, *aliis* quidem fortitudine superior es, superior & indignè factis,
" Hominibus: semper enim tibi auxiliantur dii ipsi.
" Si tibi Trojanos dedit Saturni filius omnes perdere,
" Ex me saltem cum exegeris per campum, ardua patrato:
" Referta enim jam sunt mihi cadaveribus amœna fluenta,
" Neque prorsùs aliquò possum effundere undas in mare vastum,
" Angustatus cadaveribus; tu autem interficis omnes penitús.
" Quin agedum & desiste; stupor me occupat, princeps populorum.
Hunc autem respondens allocutus est pedibus celer Achilles:
" Erunt hæc, Scamander Jovis-alumne, ut tu jubes:

Ver. 213. Ἀνέρι εἰσάμενος.] Vide suprà ad ν', 45; & ad γ', 141.

Ibid. — ἐκφθέγξατο.] Ita edidit *Barnesius*, ex emendatione *Isaaci Casauboni*. *Al.* ἐφθέγξατο.

Ver. 217. — ῥέζειν,] *Al.* ῥέζε. Atque ita legit Codex *Harleianus*.

Ver. 218. Πλήθει γὰρ δή μοι νεκύων.

——Cum —— Achilles ——
Millia multa daret leto, gemerentque repleti
Amnes, nec reperire viam atque evolvere posset
In mare se Xanthus ——

Æn. V, 804, 806.

Ver. 219. — ἅλα δῖαν.] *Mare magnum.* Quicquid enim *quâvis* de causâ *eximium* est δῖον appellatur. Vide suprà ad α', 141.

Ver. 220. — σὺ δὲ κτείνεις ἀϊδήλως.] Ἀφανίζων, ἢ ἀδήλως ποιῶν· οὐ κακῶς δὲ ὁ Σίκςος, ἀΐδηλον ἀπέδωκε, τὸ ἐξ ἀδήλου ἐμφανές. *Porphyr. Quæst. Homeric.* 26. Vide autem ad *Odyss.* π', 29.

Ver. 221. — ἄγε δή.] Vide suprà ad υ', 351; & ad β', 158.

Ibid. — ἔασον.] Vide suprà ad δ', 42. Malè *Barnesius*, ἔασσον. Τινὲς, ἀντὶ τοῦ ἔα με· οἰόμενοι τὸ ἔασον κατὰ διαίρεσιν τῆς πρώτης συλλαβῆς· ἵνα σημαίνῃ πληρώθητι. *Schol.* MS apud *Barnesium*.

Ver. 225

Τρῶας δ' οὐ πρὶν λήξω ὑπερφιάλους ἐναρίζων,
Πρὶν ἔλσαι κατὰ ἄστυ, καὶ Ἕκτορι πειρηθῆναι
Ἀντιβίην, ἤ κέν με δαμάσσεται, ἤ κεν ἐγὼ τόν.
Ὣς εἰπὼν, Τρώεσσιν ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος.
Καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη Ποταμὸς βαθυδίνης·
Ὢ πόποι, Ἀργυρότοξε, Διὸς τέκος, οὐ σύ γε βουλὰς
Εἰρύσαο Κρονίωνος, ὅ τοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλε
Τρωσὶ παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν, εἰσόκεν ἔλθῃ
Δείελος ὀψὲ δύων, σκιάσῃ δ' ἐρίβωλον ἄρουραν.
Ἦ, καὶ Ἀχιλλεὺς μὲν δουρικλυτὸς ἔνθορε μέσσῳ,
Κρημνοῦ ἀπαΐξας· ὁ δ' ἐπέσσυτο, οἴδματι θύων·
Πάντα δ' ὄρινε ῥέεθρα κυκώμενος· ὦσε δὲ νεκροὺς
Πολλοὺς, οἵ ῥα κατ' αὐτὸν ἅλις ἔσαν, οὓς κτάν' Ἀχιλλεύς·
Τοὺς ἔκβαλλε θύραζε, μεμυκὼς, ἠΰτε ταῦρος,
Χέρσονδε· ζωοὺς δὲ σάω κατὰ καλὰ ῥέεθρα,
Κρύπτων ἐν δίνῃσι βαθείῃσιν μεγάλῃσι.
Δεινὸν δ' ἀμφ' Ἀχιλῆα κυκώμενον ἵστατο κῦμα,

" Trojanos tamen non antè desinam fœdifragos interficere,
" Quàm conclusero in urbem, & Hectorem periculum-fecero
" Adversus, an utique me domabit, an ego ipsum.
Sic fatus, in Trojanos irruit, deo-par.
Et tunc Apollinem allocutus est Fluvius profundus-vorticibus:
" Proh, malum, Argenteo-arcu-insignis, Jovis fili, non tu sanè consilia
" Observâsti Saturnii, qui tibi multis admodùm mandavit
" Trojanis adesse & opem ferre, usque dum veniret
" Sol-vespertinus serò occidens, obumbrarétque glebosa arva.
Dixit, & Achilles quidem hastâ-inclytus insiliit medio,
A crepidine ruens: ille verò concitus-ingruit tumidis-fluctibus furens;
Omnia autem commovit fluenta turbidus: impulit verò mortuos
Multos, qui per eum affatim erant, quos occiderat Achilles:
Hos ejecit foras, mugiens, tanquam taurus,
In terram: vivos autem servavit in pulchris fluentis,
Occultans in vorticibus profundis ingentibus.
Horrenda autem circum Achillem turbida constitit unda,

Ver 225. Πρὶν ἔλσαι.] Cod. *Harleian.* Πρὶν ἔλασαι.

Ver. 230. Εἰρύσαο.] *Al.* Εἰρυσας.

Ver. 232. Δείελος ὀψὲ δύων, σκιάσῃ δ'.]
Sol ruit interea, & montes umbrantur
opaci. *Æn.* III, 508.

Ibid. Δείελος ὀψὲ δύων.] Ἡ ὀψινὴ καταδύσεως τοῦ ἡλίου, παρ' Ἀττικοῖς δείελος λέγομένη. *Schol.*

Ibid. — σκιάσῃ.] Vide suprà ad ά, 140. *Al.* σκιάσει.

Ibid. — ἄρουραν.] Vide supra ad ζ, 142.

Ver. 234. — ἀπαΐξας.] *Al.* ἐπαΐξας. Cod. *Harleian.* ὑπαΐξας.

Ver. 236. — οἵ ῥα.] *Qui videlicèt* ——. *Qui, ut suprà memoratum est* ——.

Ibid. — ἅλις ἔσαν.] Quâ ratione, ἅλις hîc ultimam producat; item σάκεϊ, *ver.* 241; & Εὐφυία, *ver.* 243; & ἔτεισο, *ver.* 256; vide suprà ad ά, 51. Cæterùm Cod. *Harleian.* hîc legit, ἔσαν ἅλις. Quo modo & in *Commentario* legit *Eustathius.*

Ver. 237. — μεμυκὼς.] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 238. — ζωοὺς δὲ σάω.] Τὸ ζ, σάω, ἀποκοπὴν ἔπαθεν· ὡς γὰρ οὔταζεν, οὖτα, οὕτω σάωζε σάω. *Eustath.* Vide suprà ad π', 363; & ad ν', 192.

Ibid. ver. 244, 301, 317, & 352. —— καλά.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 240. Δεινὸν δ' ἀμφ' Ἀχιλῆα.] Βιαζόμενον δέ τινα πρὸς ἐναντίον ῥεῦμα ποταμοῦ

Ὦθει δ' ἐν σάκεϊ πίπτων ῥόος, οὐδὲ πόδεσσιν
Εἶχε στηρίξασθαι· ὁ δὲ πτελέην ἕλε χερσὶν
Εὐφυέα, μεγάλην· ἡ δ' ἐκ ῥιζῶν ἐριποῦσα
Κρημνὸν ἅπαντα διῶσεν, ἐπέσχε δὲ καλὰ ῥέεθρα
Ὄζοισιν πυκινοῖσι· γεφύρωσεν δέ μιν αὐτὸν,
Εἴσω πᾶσ' ἐριποῦσ'· ὁ δ' ἄρ' ἐκ λίμνης ἀνορούσας,
Ἤϊξεν πεδίοιο ποσὶ κραιπνοῖσι πέτεσθαι,
Δείσας· οὐδ' ἔτ' ἔληγε μέγας θεὸς, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτὸν
Ἀκροκελαινιόων, ἵνα μιν παύσειε πόνοιο
Δῖον Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λοιγὸν ἀλάλκοι.
Πηλεΐδης δ' ἀπόρουσεν, ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ,
Αἰετοῦ οἴματ' ἔχων μέλανος, τοῦ θηρητῆρος,
Ὅς θ' ἅμα κάρτιστός τε καὶ ὤκιστος πετεηνῶν.
Τῷ εἰκὼς ἤϊξεν· ἐπὶ στήθεσσι δὲ χαλκὸς
Σμερδαλέον κονάβιζεν· ὕπαιθα δὲ τοῖο λιασθεὶς

Urgebátque scuto incumbens fluctus, neque pedibus
Poterat se stabilire: At ille ulmum prehendit manibus
Feliciter-crescentem, ingentem: ea autem radicitùs procidens
Crepidinem totam disjecit, repressitque pulchra fluenta
Ramis densis; junxit autem tanquam ponte illum ipsum,
Intùs tota prolapsa: Is verò è voragine prosiliens
Festinavit per campum pedibus rapidis volare,
Perculsus: Necdum destitit magnus deus, sed surrexit ruiturus in illum
In-summo-nigricans, ut ipsum arceret à bellico-labore
Nobilem Achillem, Trojanisque exitium averteret.
Pelides verò saltu-dato refugit, quantum est hastæ jactus,
Aquilæ impetus habens, nigræ venatricis,
Quæ simul fortissimáque & celerrima volucrum.
Huic similis ruit; circa pectus autem æs
Horrendùm resonabat: obliquè autem ab illo declinans

μετὰ τῶν ὅπλων, καὶ τὰ μὲν ἀντέχοντα, τὰ δὲ ὑποφερόμενον εἰσάγων, ἀνακοπάς τε ποιησὰς συλλαβῶν, καὶ ἀναβολὰς χρόνων, καὶ ἀντιστηριγμοὺς γραμμάτων· "Δεινὸν δ' ἀμφ' Ἀχιλῆα κυκώ- "μενον ἵστατο κῦμα, Ὦθει δ' ἐν σάκεϊ πίπτων "ῥόος, οὐδὲ πόδεσσιν Εἶχε στηρίξασθαι." *Dionys. Halicarn.* περὶ Συνθέσεως, § 16. Ubi in transitu, notandum, pro στηρίξασθαι legisse *Dionysium* στηρίζεσθαι.

Ibid. —κῦμα.] *Al.* ῥεῦμα.

Ver. 241. —οὐδὲ πόδεσσιν Εἶχε στηρίξασθαι.] Observandus hîc maximè proprius Vocis *Mediæ* Usus. *Nec potuit pedibus se ipse stabilire.* Vide suprà ad ν', 45; & ad γ', 141.

Ver. 244. Κρημνὸν ἅπαντα διῶσεν.] Τὴν συνεχομένην ὑπὸ τῶν ῥιζῶν γῆν πᾶσαν διέλυσεν. *Schol.* MS apud *Barnesium.*

Ver. 245. —γεφύρωσεν.] Διαβατὸν ἐποίησε. *Schol.*

Ver. 246. —ἐκ λίμνης.] *Al.* ἐκ δίνης.

Ver. 248. —ἐπ' αὐτὸν.] *Al.* ἐπ' αὐτῷ.

Ver. 250. —λοιγὸν ἀλάλκοι.] *Al.* λοιγὸν ἀμύνοι.

Ver. 251. —ἐρωή.] *Al.* ἐρωαί.

Ver. 252. —Αἰετοῦ οἴματ' ἔχων.] Sic suprà π', 752.

Οἶμα λέοντος ἔχων ———:

Et infra, χ', 308;

Οἴμησεν δὲ ἀλεὶς ———.

Al. Αἰετοῦ ὄμματ' ἔχων.

Ibid. —μέλανος, τοῦ.] *Al.* μελανόστου, & μελανόστου, & μέλανός τοι· notante *Scholiaste.*

Ver. 254. —ἐπὶ στήθεσσι δὲ χαλκὸς Σμερδαλέον κονάβιζεν.]

——— ——— &, arma
Horrendùm sonuere ——. *Æn.* IX, 731.

Ver. 255. Σμερδαλέον κονάβιζεν.] Vide suprà ad β', 210; & ad δ', 455.

Ver. 256.

Φεῦγ', ὁ δ' ὄπισθε ῥέων ἕπετο μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ὀχετηγὸς ἀπὸ κρήνης μελανύδρου
Ἀμφυτὰ καὶ κήπους ὕδατος ῥόον ἡγεμονεύῃ,
Χερσὶ μάκελλαν ἔχων, ἀμάρης δ' ἐξ ἔχματα βάλλων·
Τοῦ μέν τε προρέοντος, ὑπὸ ψηφῖδες ἅπασαι
Ὀχλεῦνται, τὸ δέ τ' ὦκα κατειβόμενον κελαρύζει
Χώρῳ ἔνι προαλεῖ, φθάνει δέ τε καὶ τὸν ἄγοντα·
Ὡς αἰεὶ Ἀχιλῆα κιχήσατο κῦμα ῥόοιο,
Καὶ λαιψηρὸν ἐόντα· θεοὶ δέ τε φέρτεροι ἀνδρῶν.
Ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς
Στῆναι ἐναντίβιον, καὶ γνώμεναι, εἴ μιν ἅπαντες
Ἀθάνατοι φοβέουσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
Τοσσάκι μιν μέγα κῦμα διϊπετέος ποταμοῖο
Πλάζ' ὤμους καθύπερθεν· ὁ δ' ὑψόσε ποσσὶν ἐπήδα,
Θυμῷ ἀνιάζων· ποταμὸς δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα

Fugiebat, is verò à-tergo fluens sequebatur magno sonitu.
Ut verò cum vir aquilex à fonte aquis-nigro
Per plantas & hortos aquæ rivum deducit,
Manibus ligonem tenens, & sulco obices ejiciens;
Et hâc quidem profluente subtùs calculi omnes
Agitantur, hæc autem-citò-defluens immurmurat
Loco in declivi, præcurritque etiam ipsum ductorem:
Sic perpetuò Achillem assequebatur fluctus fluvii,
Velocem licèt: Dii enim potentiores mortalibus.
Quoties verò conaretur pedibus-valens nobilis Achilles
Stare contrà, & cognoscere, an ipsum omnes
Immortales in fugam-agerent, qui cœlum latum tenent;
Toties ipsi magnus fluctus à Jove-fluentis fluvii
Alluebat humeros desupèr: Is autem in altum pedibus saliebat,
Animo mœstus: fluvius verò subtùs genua domabat

Ver. 256. Φεῦγ', ὁ δ' ὄπισθε ῥέων ἕπετο μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ.] Mirificâ hîc ὀνοματοποιΐᾳ rem ipsam auribus exhibere videtur verborum sonitus. Vide suprà ad γ', 363.

Ver. 257. Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ὀχετηγός.]
Deinde satis fluvium inducit rivosque sequentes.
Et cùm exustus ager morientibus æstuat herbis,
Ecce, supercilio clivosi tramitis undam
Elicit: illa cadens raucum per levia murmur
Saxa ciet, scatebrisque arentia temperat arva. *Virg. Georgic.* I, 106.

Ibid. — ὀχετηγός.] Ὑδρηγαγός, ὁ τὸν τοῦ ὕδατος ὀχετὸν καθαίρων· *Schol.*

Ver. 258. — ὕδατος ῥόον.] ὕδατι ῥόον· MS *Oxon.* à *Barnesio*, item MS *Harleian.* à *Tho. Benthio* collatus. Quod & ferri potest. Vide suprà ad δ', 51.

Ibid. — ἡγεμονεύει.] Cod. *Harleian.* ἡγεμονεύῃ.

Ver. 259. — ἀμάρης.] Τῆς ὑδροῤῥόης τοῦ ὀχετοῦ. *Schol.*

Ver. 261. — κελαρύζει.] De hujusmodi ὀνοματοποιΐᾳ, vide suprà ad β', 210; & ad γ', 363; ad δ', 455, 456 & 504.

Ver. 262. — φθάνει.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 267—298—380. — Ἀθάνατοι —— ἀθανάτους —— Ἀθάνατον.] Vide suprà ad α', 398.

Ibid. — φοβέουσι. *Al.* φοβέωσι.

Ver. 268 & 326. — διϊπετέος.] Vide suprà ad π', 174.

Ver. 270. Θυμῷ ἀνιάζων] De antepenultimâ vocis, ἀνιάζων, hoc in loco *productâ*; suprà autem σ', 300, *correptâ*; vide suprà ad ζ', 24.

Ver. 271.

Λάβρος, ὕπαιθα ῥέων, κονίην δ' ὑπέρεπτε ποδοῖιν·
Πηλείδης δ' ᾤμωξεν, ἰδὼν ἐς οὐρανὸν εὐρύν·
Ζεῦ πάτερ, ὡς οὔτις με θεῶν ἐλεεινὸν ὑπέστη
Ἐκ ποταμοῖο σαῶσαι· ἔπειτα δὲ καί τι πάθοιμι.
Ἄλλος δ' οὔτις μοι τόσον αἴτιος οὐρανιώνων,
Ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἥ με ψεύδεσσιν ἔθελγεν,
Ἥ μ' ἔφατο Τρώων ὑπὸ τείχεϊ θωρηκτάων
Λαιψηροῖς ὀλέεσθ' Ἀπόλλωνος βελέεσσιν.
Ὥς μ' ὄφελ' Ἕκτωρ κτεῖναι, ὃς ἐνθάδε τέτραφ' ἄριστος,
Τῷ κ' ἀγαθὸν μὲν ἔπεφν', ἀγαθὸς δέ κεν ἐξενάριξε·
Νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι,
Ἐρχθέντ' ἐν μεγάλῳ ποταμῷ, ὡς παῖδα συφορβὸν,
Ὅν ῥά τ' ἔναυλος ἀποέρσῃ χειμῶνι περῶντα.
Ὣς φάτο· τῷ δὲ μάλ' ὦκα Ποσειδάων καὶ Ἀθήνη
Στήτην ἐγγὺς ἰόντε, δέμας δ' ἄνδρεσσιν ἐΐκτην·
Χειρὶ δὲ χεῖρα λαβόντες ἐπιστώσαντ' ἐπέεσσι·
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·

Rapidus, obliquè fluens, pulverémque subtrahebat pedibus;
Pelides autem ejulavit, intuitus in cœlum latum:
" Jupiter pater, ut nullus me deorum miserabilem sustinet
" Ex fluvio eripere: in posterum verò vel quidvis patiar.
" Alius autem nullus mihi tantum in culpâ cœlestium,
" Quantum mea mater, quæ me mendaciis lactabat;
" Quæ me dicebat Trojanorum sub muro armatorum
" Velocibus periturum esse Apollinis jaculis.
" Utinam me Hector occidisset, qui hîc nutritus est fortissimus;
" Tum fortem quidem occidisset, & ipse fortis occisum spoliâsset:
" Nunc autem me ingloriâ-morte fatale-est corripi,
" Conclusum in magno fluvio, tanquam servulum subulcum,
" Quem torrens obrutum-perdit pluvio-tempore transeuntem.
Sic dixit: Hunc autem valdè citò Neptunus & Minerva
Steterunt propè accedentes, corpore autem hominibus similes-facti-erant;
Manúque manum prehendentes, confirmârunt verbis:
Inter hos autem sermonem orsus est Neptunus terræ quassator:

Ver. 271. — κονίην.] *Al.* γαῖαν.

Ver. 274. — ἔπειτα δὲ καί τι πάθοιμι.] Σωθείην ἐκ τοῦ ποταμοῦ· ἔπειτα δὲ καὶ πάθοιμί τι· *Schol.* Cæterùm legitur (notante *Henrico Stephano*) & καὶ τί πάθοιμι; *Quid me fiet?* Ut *Odyss.* ε, 465; Ὤ μοι ἐγὼ τί πάθω ——.

Ver. 276. — ἔθελγεν.] Vide suprà ad β', 221; & ad ν', 84.

Ver. 276. Ὥς μ' ὄφελ' Ἕκτωρ κτεῖναι.]

—— ô Danaûm fortissime gentis
Tydide, mene Iliacis occumbere campis
Non potuisse? tuâque animam hanc effundere dextrâ? *Æn.* I, 100.

Ibid. — ὃς ἐνθάδε τέτραφ' ἄριστος.] *Al.* ὃς ἐνθάδε γ' ἔτραφ' ἄριστος. Quam lectionem & præfert *Barnesius.*

Ver. 280. Τῷ κ' ἀγαθὸν μὲν ἔπεφν', ἀγαθὸς δέ κεν ἐξενάριξε.] Τῷ κ' ἀγαθὸς μὲν ἔπεφν', ἀγαθὸν δέ κεν ἐξενάριξε· Cod. *Oxon.* à *Barnesio*, item Cod. *Harleian.* à *Th. Bentleio* collatus.

Ver. 283. ἔναυλος.] Χειμάῤῥους ποταμὸς, διὰ στενοῦ ῥέων, *Schol.*

Ibid. — ἀποέρσῃ.] *Al.* ἀποέρσει.] Pronuntiabatur autem, ut opinor, ἀπουέρσει, vel *appouversei.* Vide suprà ad τ', 35.

Ver. 285. — δέμας δ' ἄνδρεσσιν ἐΐκτην.] Vide suprà ad ξ', 136.

Ver. 287. Τοῖσι δὲ.] Vide suprà ad θ', 160. Malè *Barnesius*, Τοῖσιν.

Ver. 288.

Πηλείδη, μήτ' ἄρ τι λίην τρέε, μήτε τι τάρβει·
Τοίω γάρ τοι νῶϊ θεῶν ἐπιταρρόθω εἰμὲν,
Ζηνὸς ἐπαινήσαντος, ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη·
Ὡς οὔ τοι ποταμῷ γε δαμήμεναι αἴσιμόν ἐστιν·
Ἀλλ' ὅδε μὲν τάχα λωφήσει, σὺ δὲ εἴσεαι αὐτός·
Αὐτάρ τοι πυκινῶς ὑποθησόμεθ', αἴκε πίθηαι,
Μὴ πρὶν παύειν χεῖρας ὁμοιΐου πολέμοιο,
Πρὶν κατὰ Ἰλιόφιν κλυτὰ τείχεα λαὸν ἐέλσαι
Τρωϊκὸν, ὅς κε φύγησι· σὺ δ' Ἕκτορι θυμὸν ἀπούρας
Ἂψ ἐπὶ νῆας ἴμεν· δίδομεν δέ τοι εὖχος ἀρέσθαι.
Τὼ μὲν ἄρ' ὡς εἰπόντε μετ' ἀθανάτους ἀπεβήτην·
Αὐτὰρ ὁ βῆ, (μέγα γάρ ῥα θεῶν ὤτρυνεν ἐφετμὴ,)
Ἐς πεδίον· τὸ δὲ πᾶν πλῆθ' ὕδατος ἐκχυμένοιο·
Πολλὰ δὲ τεύχεα καλὰ δαϊκταμένων αἰζηῶν
Πλῶον, καὶ νέκυες· τοῦ δ' ὑψόσε γούνατ' ἐπήδα
Πρὸς ῥόον ἀΐσσοντος ἀν' ἰθύν· οὐδέ μιν ἔσχεν
Εὐρὺ ῥέων ποταμός· μέγα γὰρ σθένος ἔμβαλ' Ἀθήνη·
Οὐδὲ Σκάμανδρος ἔληγε τὸ ὂν μένος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
Χώετο Πηλείωνι, κόρυσσε δὲ κῦμα ῥόοιο,
Ὑψόσ' ἀειρόμενος· Σιμόεντι δὲ κέκλετ' ἀΰσας·

" Pelide, neque jam valde trepida, neque turbare;
" Tales enim tibi nos ex diis auxiliatores sumus,
" Jove approbante, ego & Pallas Minerva:
" Quoniam haud tibi à fluvio utique domari fatale est;
" Sed hic quidem citò desinet, tu autem videbis ipse:
" At tibi prudens suggeremus consilium, si modò parueris,
" Nè priùs abstineas manus ab omnibus-æquè-gravi pugnâ,
" Quàm in Ilii inclytos muros populum concluseris
" Trojanum, quicunque effugere poterit: Tu verò Hectori animâ ereptâ
" Ad naves redito: damus nempè tibi gloriam referre.
Hi sanè sic loquuti ad immortales abierunt:
At ille ivit, (valdè enim deorum impellebat *eum* præceptum,)
In campum; Hic verò totus inundabatur aquâ effusâ:
Multa autem arma pulchra prælio-cæsorum juvenum
Fluitabant, & cadavera, illius autem in altum genua exiliebant
Adversus cursum ruentis rectâ; neque enim tenuit
Latè fluens fluvius; magnum enim robur immiserat Minerva:
Neque Scamander remisit suam vim, sed adhuc magis
Irascebatur Pelidæ, tumefaciebátque undam fluenti,
In altum sublatus: Simoëntem verò hortabatur vociferans;

Ver. 288. — ἄρ τι.] Ita edidit *Barnesius.* Quocum facit Codex *Harleianus. Al.* ἄρ τι.

Ver. 292. — λωφήσει.] Κοπάσει, παύσεται· μεταφορικῶς δὲ ἡ λέξις ἀπὸ τῶν τὰ φορτία ἀποθεμένων τοῦ λόφου ὑποζυγίων. *Schol.* MS. apud *Barnesium.*

Ver. 294. — ὁμοιΐου πολέμοιο.] Vide suprà ad φ', 242.

Ver, 296, — ἀπύρας.] Cod. *Harleian.* ἀπούρας.

Ver. 303. — ἀν' ἰθύν.] Ἐπ' εὐθείας· κατὰ τὸ ἐναντίον τοῦ ποταμοῦ. *Schol.*

Ver. 304. — μέγα γὰρ σθένος ἔμβαλ' Ἀθήνη.] Vide supra ad υ, 110.

Ver. 305, 603. — Σκάμανδρος — Σκάμανδρον.] Cod. *Harleian.* Κάμανδρος — Κάμανδρον.

Ibid. — ἔληγε τὸ ὂν μένος.] Vide suprà ad ι', 424.

Ver. 310.

Φίλε κασίγνητε, σθένος ἀνέρος ἀμφότεροί περ
Σχῶμεν, ἐπεὶ τάχα ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
Ἐκπέρσει, Τρῶες δὲ κατὰ μόθον οὐ μενέουσιν.
Ἀλλ' ἐπάμυνε τάχιστα, καὶ ἐμπίπληθι ῥέεθρα
Ὕδατος ἐκ πηγέων, πάντας δ' ὀρόθυνον ἐναύλους·
Ἵστη δὲ μέγα κῦμα· πολὺν δ' ὀρυμαγδὸν ὄρινε
Φιτρῶν καὶ λάων, ἵνα παύσομεν ἄγριον ἄνδρα
Ὃς δὴ νῦν κρατέει, μέμονεν δ' ὅγε ἶσα θεοῖσι.
Φημὶ γὰρ οὔτε βίην χραισμησέμεν, οὔτε τι εἶδος,
Οὔτε τὰ τεύχεα καλά, τά που μάλα νειόθι λίμνης
Κείσεθ' ὑπ' ἰλύος κεκαλυμμένα· κὰδ δέ μιν αὐτὸν
Εἰλύσω ψαμάθοισιν, ἅλις χεράδος περιχεύας
Μυρίον, οὐδέ οἱ ὀστέ' ἐπιστήσονται Ἀχαιοὶ
Ἀλλέξαι· τόσσην οἱ ἄσιν καθύπερθε καλύψω.
Αὐτοῦ οἱ καὶ σῆμα τετεύξεται, οὐδέ τι μιν χρεὼ
Ἔσται τυμβοχοῆς, ὅτε μιν θάπτωσιν Ἀχαιοί.
Ἦ, καὶ ἐπῶρτ' Ἀχιλῆϊ κυκώμενος, ὑψόσε θύων,

Chare frater, robur viri ambo saltem
" Cohibeamus, mox enim urbem magnam Priami regis
" Evertet; Trojani verò in pugnâ non manebunt.
" Sed auxilium affer celerrimè, & imple fluenta
" Aquâ ex fontibus, omnésque concita rivos;
" Atque erige magnam undam: multam verò turbam excita
" Truncorum & lapidum, ut compescamus immanem virum,
" Qui jamdudùm victor-grassatur, animóque-agitat paria diis.
" Aio enim neque vim *illius* profuturam, neque omninò formam,
" Neque illa arma pulchra, quæ alicubi in imo fundo voraginis
" Jacebunt sub limo tecta: quin & ipsum
" Involvam arenis, sabulo affatim circumfuso
" Immenso; neque ejus ossa poterunt Achivi
" Colligere: tantam ei colluviem desupèr obtendam.
" Ibidem ei & sepulchrum erit, neque omninò ei opus
" Erit humatione, quandò ei exequias-facient Achivi.
Dixit, & ingruit in Achillem turbidus in-altum furens,

Ver. 310. — κατὰ μόθον.] Quâ ratione, κατὰ, hîc ultimam producat; item δὲ, *ver.* 313, & 328; & πρὶν, *ver.* 340; & ἅλις, *ver.* 344; vide suprà ad α', 51.

Ver. 312. — πηγέων.] Pronuntiabatur πηγῶν.

Ibid. — ἐναύλους.] Τὰς τῶν ποταμῶν διώρυγας· ἢ τοὺς διὰ στενοῦ ῥέοντας ποταμούς. *Schol.*

Ver. 315. — μέμονεν.] Vide suprà ad ν', 481; & ad α', 37.

Ibid. — ὅγε.] Vide suprà ad γ', 409.

Ver. 318. Κείσεθ' ὑπ' ἰλύος.] Ὑπὸ τῆς ἰλύος τοῦ ποταμοῦ· ὅ ἐστι τοῦ πλήθους τοῦ πηλοῦ. *Schol.*

Ibid. — ἰλύος.] Τὸ δὲ ἰλύος ἐν ἄλλοις μὲν συστέλλει τὴν παραλήγουσαν· νῦν δὲ, ἐξέτεινεν. *Eustath.* Quod quâ ratione fiat, vide suprà ad β', 24.

Ver. 319. Εἰλύσω.] Cod. *Harleian.* Εἰλύσσω. *Al.* Ἰλύσω.

Ibid. — χεράδος.] Τῆς ὑπὸ ποταμῶν ἀθροιζομένης ψάμμου, καὶ ξύλων συγκομιδῆς. *Schol.*

Ver. 321. — ἄσιν.] Ἰλύν· ὅ ἐστι γλοιὸν ψαμμώδη. *Schol.*

Ver. 322. — σῆμα.] *Al.* μοῖρα.

Ibid. — χρεὼ.] Pronuntiabatur χρῶ. Vide & suprà ad κ', 43.

Ver. 323. — τυμβοχοῆς.] *Al.* τυμβοχόησ' pro τυμβοχοῆσαι.

Ibid. — θάπτωσιν.] Cod. *Harleian.* θάπτουσιν.

Ver. 325.

Μορμύρων ἀφρῷ τε, καὶ αἵματι, καὶ νεκύεσσι.
Πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα διιπετέος ποταμοῖο
Ἵστατ' ἀειρόμενον, κατὰ δ' ᾕρεε Πηλεΐωνα.
Ἥρη δὲ μέγ' ἄϋσε, περιδδείσασ' Ἀχιλῆϊ,
Μή μιν ἀποέρσειε μέγας ποταμὸς βαθυδίνης·
Αὐτίκα δ' Ἥφαιστον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν·
Ὄρσεο, Κυλλοπόδιον, ἐμὸν τέκος· ἄντα σέθεν γὰρ
Ξάνθον δινήεντα μάχῃ ἠΐσκομεν εἶναι·
Ἀλλ' ἐπάμυνε τάχιστα, πιφαύσκεο δὲ φλόγα πολλήν·
Αὐτὰρ ἐγὼ Ζεφύροιο καὶ ἀργεστᾶο Νότοιο,
Εἴσομαι ἐξ ἁλόθεν χαλεπὴν ὄρσουσα θύελλαν,
Ἥ κεν ἀπὸ Τρώων κεφαλὰς καὶ τεύχεα κήαι,
Φλέγμα κακὸν φορέουσα· σὺ δὲ Ξάνθοιο παρ' ὄχθας
Δένδρεα καῖ', ἐν δ' αὐτὸν ἵει πυρί· μηδέ σε πάμπαν
Μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ·
Μηδὲ πρὶν ἀποπαύε τεὸν μένος, ἀλλ' ὁπόταν δὴ
Φθέγξομ' ἐγὼν ἰάχουσα, τότε σχεῖν ἀκάματον πῦρ.

Murmurans spumâque, & sanguine, & cadaveribus.
Purpurea verò continuò unda à-Jove-fluentis fluvii
Stabat elevata, occupabátque Pelidem.
Juno autem altè-clamavit, admodùm-timens Achilli,
Nè ipsum abriperet magnus fluvius vorticibus-profundus:
Statim verò Vulcanum allocuta est suum dilectum filium:
" Exurge-ad-certamen, Vulcane, mi fili: contra te enim
" Xanthum vorticosum in pugnâ conjicimus parem esse:
" Quin opem-fer citissimè, & ostenta flammam multam:
" Ego verò Zephyri & velocis Noti
" Ibo è mari gravem excitatura procellam,
" Quæ Trojanorum capita & arma comburat,
" Incendium exitiale ferens: tu verò Xanthi præter ripas
" Arbores ure, ipsúmque immitte igni; neque te omninò
" Blandis verbis avertat, aut minis:
" Neque antè cohibeas tuam vim, quàm ubi
" Signum-dedero clamore; tunc compesce indefessum ignem.

Ver. 325. Μορμύρων.] Vide suprà ad ε, 599.

Ver. 326. Πορφύρεον.] Vide suprà ad α, 482.

Ibid. διιπετέος.] Τοῦ ἐκ τῶν ὄμβρων τοῦ Διὸς γενομένου. *Schol.*

Ver. 329. —ἀποέρσειε.] Vide suprà ad ver. 283.

Ver. 330. Αὐτίκα δ' Ἥφαιστον.] Ὅμηρος δὲ τῷ ποταμῷ τὸν Ἥφαιστον, καὶ τῷ Ποσειδῶνι τὸν Ἀπόλλωνα κατὰ τὴν μάχην φυσικῶς μᾶλλον ἢ μυθικῶς ἀντέταξεν. *Plutarch.* περὶ τοῦ πρώτου ψυχροῦ.

Ver. 331. Ὄρσεο, Κυλλοπόδιον.] Pulcherrima super hâc re *Plutarchi* observatio. Ὁ Θερσίτης ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως, οὐ χωλὸς, οὐ φαλακρὸς, οὐ κυρτὸς, ἀλλ' ἀκριτόμυθος λοιδορεῖται· Τὸν δ' Ἥφαιστον ἡ τεκοῦσα καὶ φιλοφρονουμένη προσηγόρευσεν ἀπὸ τῆς χωλότητος, " Ὄρσεο, Κυλλοπόδιον, ἐμὸν τέκος." —— *De audiend. Poëtis.*

Ver. 332. —μάχῃ ἠΐσκομεν εἶναι.] Κατὰ σοῦ γὰρ ἄξιον ἀνταγωνιστὴν ἠΐσμεθα τὸν Ξάνθον. *Schol.*

Ver. 335. —ὀρέουσα.] *Al.* ὀρέουσα.

Ver. 339. — καὶ ἀρειῇ.] Cod. *Harleian.* ἢ ἀρειῇ· Quo modo legit & *Eustathius.*

Ver. 641. —ἀκάματον πῦρ.] Vide suprà ad *ver.* 13; & ad α, 398.

Ὣς ἔφαθ᾽· Ἥφαιστος δὲ τιτύσκετο θεσπιδαὲς πῦρ.
Πρῶτα μὲν ἐν πεδίῳ πῦρ δαίετο, καῖε δὲ νεκροὺς
Πολλοὺς, οἵ ῥα κατ᾽ αὐτὸν ἅλις ἔσαν, οὓς κτάν᾽ Ἀχιλλεύς·
Πᾶν δ᾽ ἐξηράνθη πεδίον, σχέτο δ᾽ ἀγλαὸν ὕδωρ.
Ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ὀπωρινὸς Βορέης νεοαρδέ᾽ ἀλωὴν
Αἶψ᾽ ἂν ξηραίνῃ, χαίρει δέ μιν ὅστις ἐθείρῃ·
Ὣς ἐξηράνθη πεδίον πᾶν, κὰδ δ᾽ ἄρα νεκροὺς
Κῆεν, ὁ δ᾽ ἐς ποταμὸν τρέψε φλόγα παμφανόωσαν.
Καίοντο πτελέαι τε, καὶ ἰτέαι, ἠδὲ μυρῖκαι,
Καίετο δὲ λωτός τ᾽, ἠδὲ θρύον, ἠδὲ κύπειρον,
Τὰ περὶ καλὰ ῥέεθρα ἅλις ποταμοῖο πεφύκει·
Τείροντ᾽ ἐγχέλυές τε, καὶ ἰχθύες, οἳ κατὰ δίνας,
Οἳ κατὰ καλὰ ῥέεθρα κυβίστων ἔνθα καὶ ἔνθα,
Πνοιῇ τειρόμενοι πολυμήτιος Ἡφαίστοιο.
Καίετο δ᾽ ἲς Ποταμοῖο, ἔπος τ᾽ ἔφατ᾽, ἔκ τ᾽ ὀνόμαζεν·
  Ἥφαιστ᾽, οὔτις σοί γε θεῶν δύνατ᾽ ἀντιφερίζειν,
Οὐδ᾽ ἂν ἐγὼ σοί γ᾽ ὧδε πυρὶ φλεγέθοντι μαχοίμην·

Sic dixit: Vulcanus autem jaculabatur immanè-ardentem ignem.
Primùm quidem in campo ignis accendebatur, cremabátque mortuos
Multos, qui in eo affatim erant, quos interfecerat Achilles:
Totus verò siccatus est campus, coërcitáque est limpida aqua.
Ut verò cùm autumnalis Boreas recèns-irrigatum-hortum
Statim exiccaverit, gaudet verò, ipsum quisquis de-more-colit:
Sic exiccatus est campus totus, atque mortuos
Exussit; at is in fluvium vertit flammam collucentem.
Urebantur ulmique & salices, atque myricæ;
Urebatur etiam lotúsque, & ulva, atque cyperus,
Quæ circum pulchra fluenta affatim fluvii nascebantur:
Laborabant anguillæque, & pisces, qui per vortices,
Qui per pulchra fluenta urinabantur huc illuc,
Spiritu laborantes varii-artificiis Vulcani.
Urebatur & vis Fluvii, verbáque fecit, dixitque:
  " Vulcane, nullus tibi certè deorum potest ex-æquo-adversari,
" Neque omninò ego tibi sic igne ardenti pugnavero:

Ver. 343. — καῖε.] *Al.* δαῖε.

Ver. 344. — ῥα.] *Ut dictum est* ——.

Ver. 346. — ὀπωρινὸς.] Vide suprà ad ε, 5.

Ibid. — νεοαρδέ᾽ ἀλωὴν.] Νεωστὶ ποτισθεῖσαν ἄμπελον ἢ ἀρδευθεῖσαν. *Schol.*

Ver. 347. — ἐθείρῃ.] Ἐξ ἔθους ἐπιμελοῖτο. *Schol. Al.* ἐθείρει.

Ver. 348. — ἄρα.] *Ut fit* ——. *Ut par erat* ——.

Ver. 351. — δὲ λωτός.] Quâ ratione, δὲ, hîc producatur; item Τὰ, *ver.* 352; & καιόμενος, *ver.* 361; & μελδόμενος, *ver.* 363; & κνισόμενος, *ver.* 368; vide suprà ad α, 51.

Ibid. λωτός τ᾽ ἠδὲ θρύον.] *Al.* λωτός τε ἠδὲ θρύον. Quo modo legit Codex *Harleianus.*

Ibid. — θρύον.] Εἶδος σχοίνου, ὁ λεγόμενος θρύσις. *Schol.*

Ver. 352. — πεφύκει.] Si πέφυκε dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad α, 37; & ad γ, 492.

Ver. 353. Τείροντ᾽ ἐγχέλυές τε, καὶ ἰχθύες.] Καὶ ὁ ποιητὴς ἂν θέλων δηλῶσαι τὸ εἰς βάθος τοῦ ποταμοῦ καιόμενον, οὕτως ἔφη· " Τείροντ᾽ " ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες" ἰδιαίτερον δὲ καὶ ἐξαίρετον ἐγχέλυς, ἵνα δὴ τὸ βάθος τοῦ καιομένου ὕδατος δηλώσῃ. *Athenæus, Lib.* VII, *cap.* 13.

Ver. 354, 361, 365, & 382. — καλὰ.] Vide suprà ad β, 43.

4 *Ver.* 362.

Λῆγ' ἔριδος· Τρῶας δὲ καὶ αὐτίκα δῖος Ἀχιλλεὺς
Ἄστεος ἐξελάσειε· τί μοι ἔριδος καὶ ἀρωγῆς;
Φῆ πυρὶ καιόμενος· ἀνὰ δ' ἔφλυε καλὰ ῥέεθρα.
Ὡς δὲ λέβης ζεῖ ἔνδον, ἐπειγόμενος πυρὶ πολλῷ,
Κνίσσῃ μελδόμενος ἁπαλοτρεφέος σιάλοιο,
Πάντοθεν ἀμβολάδην, ὑπὸ δὲ ξύλα κάγκανα κεῖται·
Ὣς τοῦ καλὰ ῥέεθρα πυρὶ φλέγετο, ζέε δ' ὕδωρ·
Οὐδ' ἔθελε προρέειν, ἀλλ' ἴσχετο. τεῖρε δ' ἀϋτμὴ
Ἡφαίστοιο βίηφι πολύφρονος, αὐτὰρ ὅγ' Ἥρην,
Πολλὰ λισσόμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἥρη, τίπτε σὸς υἱὸς ἐμὸν ῥόον ἔχραε κήδειν
Ἐξ ἄλλων; οὐ μέν τοι ἐγὼ τόσον αἴτιός εἰμι,
Ὅσσον οἱ ἄλλοι πάντες, ὅσοι Τρώεσσιν ἀρωγοί.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼν ἀποπαύσομαι, εἰ σὺ κελεύεις·

" Deſine à certamine: Trojanos verò vel ſtatim nobilis Achilles
" Urbe expellat: Quid mihi cum contentione & auxilio?
Dixit igne ardens: ebulliebant autem pulchra fluenta.
Ut verò lebes fervet intùs, dum urgetur igne multo,
Adipedem liquefaciens ſaginati porci,
Undique eructans, ſubtùs nempè ligna ſicca jacent:
Sic hujus pulchra fluenta igne ardebant, bulliebátque aqua;
Nec poterat profluere, ſed inhibebatur: infeſtabat enim vapor,
Vulcani per vim multiſcii: At ille Junonem,
Multis ſupplicans, verbis allatis allocutus eſt:
" Juno, cur tuus filius in meum fluentum furentèr-incubuit, ut infeſtaret
" Præ cæteris? non ſanè tibi ego tantum in culpâ ſum,
" Quantum cæteri omnes *dii*, quotquot Trojanis auxiliatores.
" Sed certè quidem ego deſiſtam, ſi tu jubes:

Ver. 362. Ὡς δὲ λέβης.]
——— Magno veluti cum flamma ſonore
Virgea ſuggeritur coſtis undantis aheni,
Exultantque æſtu latices; furit intus aquæ vis,
Fumidus atque alte ſpumis exuberat amnis:
Nec jam ſe capit unda; volat vapor ater ad auras. *Æn.* XII, 462.
Quo de loco *Macrobius*; " Græci verſus aëni continent mentionem multo igne ebullientis: & totum ipſum locum hæc verba ornant πάντοθεν ἀμβολάδην· nam ſcaturigines ex omni parte emergentes ſic elegantèr expreſſit. In Latinis verſibus tota rei pompa deſcripta eſt, ſonus flammæ; & pro hoc quod ille dixerat, πάντοθεν ἀμβολάδην, *exſultant æſtu latices*, & amnem fumidum exuberantem ſpumis atque intus furentèm (unius enim verbi non reperiens ſimilem dignitatem, compenſavit quod deerat copiæ varietate deſcriptionis,) adjecit poſt omnia; *Nec jam ſe capit unda*: quo expreſſit quod ſemper uſu " evenit ſuppoſiti nimietate caloris." *Lib.* V, *cap.* 11.

Ver. 363. Κνίσσῃ μελδόμενος.] Οἱ μὲν διορθοῦντες, ἠξίουν μετὰ τοῦ ν γράφειν, "Κνίσσην μελδόμενος," ἀντὶ τοῦ, τήκων, ἀκούοντες· ἵνα ᾖ, τὴν κνίσσαν τήκων· σημαίνει γὰρ κυρίως τὸ μέλδειν, τὸ τὰ μέλη ἔδειν. *Porphyr. Quæſt. Homeric.* 10. Similitèr exponit *Scholiaſtes*: Ἀντὶ τοῦ, τὰ λίπη τήκων.

Ver. 366. — προρέειν.] Codd. *Harleian.* προχέειν.

Ver. 368. — Πολλὰ λισσόμενος.] Vox, πολλὰ, ultimam hîc, etiam extra cæſuram, mihi videtur eâdem de causâ *conſulto* producere, ac vox μέγα, in μέγα ἰάχουσα, & ſimilibus. Vide ſuprà ad γ', 456. *Barneſius* ex conjecturâ edidit, πολλὰ δὲ λισσόμενος. Quam lectionem " omninò *ſenſui* " *Verſuique* aptiorem" contendit. Sed, ut opinor, minùs rectè.

Ver. 372, 384. — ἀποπαύσομαι ——— Παυσάσθην.] Vide ſuprà ad χ', 141.

Παυέσθω δὲ καὶ οὗτος· ἐγὼ δ' ἐπὶ καὶ τόδ' ὀμοῦμαι,
Μήποτ' ἐπὶ Τρώεσσιν ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ,
Μηδ' ὁπότ' ἂν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται
Καιομένη, καίωσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Αὐτίκ' ἄρ' Ἥφαιστον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν·
Ἥφαιστε, σχέο, τέκνον ἀγακλεές· οὐ γὰρ ἔοικεν
Ἀθάνατον θεὸν ὧδε βροτῶν ἕνεκα συφελίζειν.
Ὣς ἔφαθ'· Ἥφαιστος δὲ κατέσβεσε θεσπιδαὲς πῦρ·
Ἄψοῤῥον δ' ἄρα κῦμα κατέσσυτο καλὰ ῥέεθρα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Ξάνθοιο δάμη μένος, οἱ μὲν ἔπειτα
Παυσάσθην· Ἥρη γὰρ ἐρύκακε χωομένη περ.
Ἐν δ' ἄλλοισι θεοῖσιν ἔρις πέσε βεβριθυῖα,
Ἀργαλέη, δίχα δέ σφιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἄητο·
Σὺν δ' ἔπεσον μεγάλῳ ὀμάδῳ, βράχε δ' εὐρεῖα χθών·
Ἀμφὶ δὲ σάλπιγξεν μέγας οὐρανός· ἄϊε δὲ Ζεὺς

" Desistat autem & hic: ego verò insupèr & hoc juro,
" Nunquam à Trojanis *me* depulsurum-ope-allatâ malum diem
" Nè quidem cum Troja exitiali igne tota cremabitur
" Incensa, incenderint autem Mavortii filii Achivorum.
Ut verò hoc audierat dea ulnas-candida Juno,
Confestim Vulcanum allocuta est suum dilectum filium:
" Vulcane, abstine, fili inclyte: haud enim par est
" Immortalem Deum ità mortalium gratiâ torquere.
Sic dixit: Vulcanus autem extinxit immanè-ardentem ignem:
Et reflua continuò unda dejecit se in pulchros rivos.
At postquàm Xanthi domita est vis, hi quidem posteà
Quieverunt: Juno enim coërcuit irata licét.
Cæteris verò diis contentio incubuit gravis,
Importuna; in diversa nempè iis in præcordiis animus ferebatur:
Concurrerunt autem ingenti tumultu, remugiit verò lata tellus;
Circúmque clangorem reddidit magnum cœlum; audivit autem Jupiter

Ver. 376. Καιομένη, καίωσι δ'.] Cod. *Harleian.* Δαιομένη, δαίωσι δ'. Ut suprà φ', 317.

Ver. 378. Αὐτίκ' ἄρ'.] *Statim deinceps; Statim proindè* ——.

Ver. 380. — συφελίζειν.] *Al.* συφελίξειν.

Ver. 382. — κατέσσυτο.] *Al.* κατέσχετο.

Ver. 385. — βεβριθυῖα.] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 386. — δίχα δέ σφιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἄητο.] Διχῶς δὲ αὐτῶν ἐμερίσθη ἡ ψυχὴ, τουτέστι διάφορον εἶχον τὴν γνώμην. *Schol.*

Ver. 387. — μεγάλῳ ὀμάδῳ, βράχε δ' εὐρεῖα χθών.] Vide suprà ad ε', 210; & ad δ', 455.

Ibid. — ὀμάδῳ.] *Al.* πατάγῳ· Ut suprà ver. 9.

Ver. 388. Ἀμφὶ δὲ σάλπιγξεν μέγας οὐρανός· ἄϊε δὲ Ζεύς.]

It clamor cœlo: —— *Æn.* V, 451.
Tyrrhenusque tubæ mugire per æthera clangor. *Æn.* VIII, 526.
At tuba terribilem sonitum procul ære canoro
Increpuit: sequitur clamor, cœlumque remugit. *Æn.* IX, 503.
It cœlo clamorque virûm, clangorque tubarum: *Æn.* XI, 192.

Ubi in transcursu notandum, istud, "*It cœlo clamor,*" non esse, "*It clamor ad cœlum;*" vel, "*Clamor tollitur ad cœlum,*" uti minùs rectè reddit *Ruæus*; sed, "*It clamor per totum cœlum;*" vel, "*Totum cœlum clamore resonat.*" Εἶναι μεταφορὰς μικροπρεπεῖς ποιοῦσι μᾶλλον ἢ μέγεθος. —— οὐρανὸν γὰρ ὅλον ἠχοῦντα, καὶ ἐχεῖν προσεικάσαι ἠχούσῃ σάλπιγγι. Πλὴν οὐ μή τις ἅμα ἀπολογοῖτο ὑπὲρ τοῦ Ὁμήρου λέγων, ὡσαύτως

Ἥμενος Οὐλύμπῳ, ἐγέλασσε δέ οἱ φίλον ἦτορ
Γηθοσύνῃ, ὅθ' ὁρᾶτο θεοὺς ἔριδι ξυνιόντας.
Ἔνθ' οἵ γ' οὐκ ἔτι δηρὸν ἀφέστασαν· ἦρχε γὰρ Ἄρης
Ῥινοτόρος, καὶ πρῶτος Ἀθηναίῃ ἐπόρουσε,
Χάλκεον ἔγχος ἔχων· καὶ ὀνείδειον φάτο μῦθον·
Τίπτ' αὖ, ὦ κυνόμυια, θεοὺς ἔριδι ξυνελαύνεις,
Θάρσος ἄητον ἔχουσα; μέγας δέ σε θυμὸς ἀνῆκεν.
Ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε Τυδεΐδην Διομήδε' ἀνῆκας
Οὐτάμεναι; αὐτὴ δὲ πανόψιον ἔγχος ἑλοῦσα,
Ἰθὺς ἐμεῦ ὦσας, διὰ δὲ χρόα καλὸν ἔδαψας·
Τῷ σ' αὖ νῦν ὀΐω ἀποτισέμεν, ὅσσα μ' ἔοργας.
Ὣς εἰπὼν, οὔτησε κατ' αἰγίδα θυσανόεσσαν,
Σμερδαλέην, ἣν οὐδὲ Διὸς δάμνησι κεραυνός,
Τῇ μιν Ἄρης οὔτησε μιαιφόνος ἔγχεϊ μακρῷ·

Sedens in Olympo; risitque ei suum cor
Lætitiâ, ut vidit deos certamine congredientes.
Tum ii non ampliùs diù seorsùm stetere: incepit enim Mars
Clypeorum-perforatòr, & primus in Minervam irruit,
Æream hastam tenens; & probrosa dixit verba:
" Cur verò jam, ô impudentissima, deos ad certamen committis,
" Audaciâ immensâ prædita? Magnus autem te animus extimulavit.
" Annon recordaris, quando Tydidem Diomedem impulisti,
" Ut me percuteret? Ipsáque fulgidâ hastâ sumptâ,
" Rectà in me adegisti, corpúsque pulchrum dilaceràsti:
" Ideò te vicissim nunc puto luituram esse, quæcunque in me fecisti.
Sic fatus, feriit ægidem fimbriatam,
Horrendam, quam ne Jovis quidem domuerit fulmen;
In hâc eam Mars percussit cæde-inquinatus hastâ longâ:

ὁποίας ἤχησεν μέγας οὐρανὸς, ὡς ἂν ἠχήσειε σαλπίζων ὅλος οὐρανός. *Demetr. Phaler.* § 84. *Longinus* autem; Ὑπερφυᾶ, inquit, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς θεομαχίας φαντάσματα·

" Ἀμφὶ δ' ἐσάλπιγξεν μέγας οὐρανὸς,
Οὔλυμπός τε."

Ubi notandum pro vulgato, ἄϊε δὲ Ζεὺς, legisse hîc *Longinum*, aut memoritèr citâsse Οὔλυμπός τε. Cæterùm hæc de *tonitru* accipit *Popius*; minùs rectè. Quod autem de hoc loco ait *Terrassonus*, id verò planè est ineptum; " Pour moi, je dis, que le ciel " n'ayant ni ne pouvant avoir une bouche, " & n'etant point dans l'ordre des animaux " qui sont doüez de la parole ou de la voix; " nôtre regle condamne ce merveilleux, " comme n'etant point analogique à ce qui " se passe dans la nature," *Dissertat. sur l' Iliade, Part. IV, cap.* 1.

Ibid. — ἄϊε δὲ Ζεὺς Ἥμενος Οὐλύμπῳ.]

At non hæc nullis hominum sator atque Deorum
Observans oculis, summo sedet altus Olympo. *Æn.* XI, 725.

Ver. 391. — ἀφέστασαν.] Vide suprà ad μ', 55.

Ver. 394. Τίπτ' αὖ.] *Al.* Τίπτ' αὖτ'.

Ibid. — κυνόμυια.] *Impudens & molesta.*

Ver. 396. Ἦ οὐ μέμνῃ.] Pronuntiabatur ἦν μέμνῃ. Vide suprà ad α, 188; & ad ι, 349.

Ver. 397. Οὐτάμεναι.] Vide suprà ad *ver.* 68.

Ibid. — πανόψιον.] Ἐν τῷ πάντων ὄψει ὁρώμενον. *Schol.* Ἀντίμαχος δὲ, ὑπονόσφιον γράφει. *Eustath.*

Ver. 399. — ἀποτισέμεν. Vide suprà ad ι, 508.

Ver. 400 & 402. — οὔτησε. Vide suprà ad δ', 469.

Ver. 400. — αἰγίδα.] *Eustathius* videtur legisse ἀσπίδα.

Ibid. — θυσανόεσσαν.] Rectè cum duplici σ. Vide suprà ad ρ, 593.

Ἡ δ' ἀναχασσαμένη λίθον εἵλετο χειρὶ παχείῃ,
Κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύ τε, μέγαν τε·
Τόν ῥ' ἄνδρες πρότεροι θέσαν ἔμμεναι οὖρον ἀρούρης·
Τῷ βάλε θοῦρον Ἄρηα κατ' αὐχένα, λῦσε δὲ γυῖα·
Ἑπτὰ δ' ἐπέσχε πέλεθρα πεσὼν, ἐκόνισε δὲ χαίτας·
Τεύχεά τ' ἀμφαράβησε· γέλασσε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη,
Καί οἱ ἐπευχομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Νηπύτι', οὐδέ νύ πώ περ ἐπεφράσω, ὅσσον ἀρείων
Εὔχομ' ἐγὼν ἔμμεναι, ὅτι μοι μένος ἀντιφερίζεις;
Οὕτω κεν τῆς μητρὸς ἐριννύας ἐξαποτίνοις,
Ἥ τοι χωομένη κακὰ μήδεται, οὕνεκ' Ἀχαιοὺς
Κάλλιπες, αὐτὰρ Τρωσὶν ὑπερφιάλοισιν ἀμύνεις.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ·
Τὸν δ' ἄγε χειρὸς ἑλοῦσα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Πυκνὰ μάλα στενάχοντα· μόγις δ' ἐσαγείρετο θυμόν.

Illa verò retro-cedens ſaxum prehendit manu robuſtâ,
Jacens in campo, nigrum, aſperúmque, magnúmque,
Quod homines priſci poſuerant, ut eſſet terminus arvi;
Hoc percuſſit impetuoſum Martem ad cervicem, ſolvitque membra:
Septem autem *is* occupavit jugera ſtratus, fœdavítque pulvere crines;
Armáque circùm ſonitum-dedere: Riſit verò Pallas Minerva,
Et ſuper eum glorians verbis alatis allocuta eſt:
" Stulte, nè adhuc quidem ſenſiſti, quantò fortior
" Glorior ego eſſe, quòd mihi vires opponis?
" Sic ſanè tuæ matris furias luas,
" Quæ tibi irata mala machinatur; quod Achivos
" Deſeruiſti, ac Trojanis fœdifragis auxiliaris.
Sic quidem loquuta, avertit oculos lucidos:
Hunc verò abduxit manu prehenſum Jovis filia Venus,
Crebrò admodum ſuſpirantem: ægrè autem *is* collegit animum.

Ver. 403. — λίθον εἵλετο χειρί.]

Saxum antiquum, ingens, campo quod forte jacebat
Limes agro poſitus, litem ut diſcerneret arvis.
Vix illud, lecti bis ſex cervice ſubirent,
Qualia nunc hominum producit corpora tellus.
Ille manu raptum trepidâ torquebat in hoſtem
Altior inſurgens —— *Æn.* XII, 897.

Quo in loco *Virgilium Homero* ſuperiorem exiſtimat *Scaliger:* " Plus (inquit) ad rem " facit *antiquum*, quàm nigrum, declarat " enim magnitudinem; & verò ſimilius eſt, " non eſſe aſperum, ſi pro termino poſitum " fuerat." Ipſe tamen paulò poſt; " Etiam illud (inquit) notare poſſumus, *Saxum antiquum* aptè deſignare verba illa; " ἄνδρες πρότεροι." *Poëtic. Lib.* V, *cap.* 3.

Ver. 404. — τρηχύ.] Vide ſuprà ad β', 633.

Ver. 405. Τόν ῥ'.] *Quod ſcilicèt.* ——

Ibid. & *ver.* 464. — ἀρούρης.] Vide ſuprà ad ζ, 142.

Ver. 408. — ἀμφαράβησε.] Vide ſuprà ad δ', 455.

Ver. 410. — ἐπεφράσω.] Vide ſuprà ad α', 140.

Ver. 411. — ἀντιφερίζεις.] *Al.* ἰσοφαρίζεις.

Ver. 412. — ἐξαποτίνοις.] Vide ſuprà ad β', 43.

Ver. 414. — ἀμύνεις.] Cod. *Harleian.* ἀρήγεις.

Ver. 415. — τρέπεν.] Cod. *Harleian.* τρέψεν.

Ver. 416. — Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη.] Cod. *Harleian.* φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη.

Ver. 418.

Τὴν δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἀτρυτώνη,
Καὶ δ' αὖθ' ἡ κυνόμυια ἄγει βροτολοιγὸν Ἄρηα
Δηΐου ἐκ πολέμοιο κατὰ κλόνον· ἀλλὰ μέτελθε.
Ὣς φάτ'· Ἀθηναίη δὲ μετέσσυτο. χαῖρε δὲ θυμῷ·
Καί ῥ' ἐπιεισαμένη, πρὸς στήθεα χειρὶ παχείῃ
Ἤλασε, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
Τὼ μὲν ἄρ' ἄμφω κεῖντο ποτὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ·
Ἡ δ' ἄρ' ἐπευχομένη ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευε·
Τοιοῦτοι νῦν πάντες, ὅσοι Τρώεσσιν ἀρωγοί,
Εἶεν, ὅτ' Ἀργείοισι μαχοίατο θωρηκτῇσιν,
Ὧδέ τε θαρσαλέοι καὶ τλήμονες, ὡς Ἀφροδίτη
Ἦλθεν Ἄρει ἐπίκουρος, ἐμῷ μένει ἀντιόωσα·
Τῷ κεν δὴ πάλαι ἄμμες ἐπαυσάμεθα πτολέμοιο,
Ἰλίου ἐκπέρσαντες ἐϋκτίμενον πτολίεθρον.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη.

Hanc verò ut advertit dea ulnas-candida Juno,
Statim Minervam verbis alatis allocuta-eſt:
" Proh mirum, Ægiochi Jovis filia indomita,
" En rursùs illa impudentiſſima abducit hominum-perniciem Martem
" Ardenti è prælio per tumultum: at inſequere.
Sic dixit: Minerva autem ibidem concito-gradu-perſequebatur, gaudebátque animo;
Et impetu in eam facto, ad pectora manu robuſtâ
Percuſſit: ejus autem ibidem ſoluta ſunt genua & charum cor.
Illi itaque ambo jacebant in terrâ almâ:
Illa verò ſuper eos glorians verba alata dixit:
" Tales nunc omnes, quotquot Trojanis auxiliatores,
" Sint, quandò cum Argivis pugnant armatis,
" Et æquè audaces & tolerantes, ac Venus
" Venit Marti auxiliatrix, meo robori occurrens:
" Tum prorsùs jam olim nos deſtitiſſemus pugnâ,
" Ilii everſâ benè-ædificatâ urbe.
Sic dixit: Subriſit autem dea ulnas-candida Juno.

Ver. 411, 434, & 512. — λευκώλενος Ἥρη.] Vide ſuprà ad ά, 572; & ad ό, 92.

Ver. 420. — αἰγιόχοιο Διός.] Vide ſuprà ad ά, 202.

Ibid. — ἀτρυτώνη.] Vide ſuprà ad β', 157.

Ver. 421. — κυνάμυια.] Vide ſuprà ad *ver.* 394.

Ver. 425, 432. — ἐπιεισαμένη —— ἐπαυσάμεθα.] Vide ſuprà ad ύ, 90; & ad γ', 141,

Ver. 425. — λύτο.] Vide ſuprà ad *ver.* 114.

Ver, 426. — ποτὶ.] *Al.* ἐπί.

Ver. 429. — θωρηκτῇσιν.] Ita ex uno MS edidit *Barnesius*. Ut ſit videlicèt ex θωρηκτής· quam vocem (uti ipſe annotat) uſurpat Poëta ſuprà μ', 317; ό, 689, 739; itémque *ver.* 277. hujus libri. *Al.* θωρηκτοῖσιν· ſcilicèt ex θωρηκτός· quæ vox alibi apud *Homerum* non reperitur.

Ver. 431. — Ἄρει ἐπίκουρος.] Cod. *Harleian.* Ἄρηι ἐπίκουρος. Quæ ſi vera ſit lectio, pronuntiandum erit, Ἄρη' ἐπίκουρος.

Ver. 432, 442, 450. — κεν δὴ —— ὅτε δὴ —— Ἀλλ' ὅτε δή.] Vide ſuprà ad ξ', 433, 304; & ad β', 158.

Ver. 434. Ὣς φάτο.] Deeſt hic verſus in codice *Harleiano*.

Αὐτὰρ Ἀπόλλωνα προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων·
Φοῖβε, τίη δὴ νῶϊ διέσταμεν; οὐδὲ ἔοικεν,
Ἀρξάντων ἑτέρων· τὸ μὲν αἴσχιον, αἴκ' ἀμαχητὶ
Ἴομεν Οὔλυμπόνδε, Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
Ἄρχε· σὺ γὰρ γενεῆφι νεώτερος· οὐ γὰρ ἔμοιγε
Καλὸν, ἐπεὶ πρότερος γενόμην, καὶ πλείονα οἶδα·
Νηπύτι', ὡς ἄνοον κραδίην ἔχες· οὐδέ νυ τῶν περ
Μέμνηαι, ὅσα δὴ πάθομεν κακὰ Ἴλιον ἀμφὶ,
Μοῦνοι νῶϊ θεῶν, ὅτ' ἀγήνορι Λαομέδοντι
Πὰρ Διὸς ἐλθόντες θητεύσαμεν εἰς ἐνιαυτὸν,
Μισθῷ ἐπὶ ῥητῷ, ὁ δὲ σημαίνων ἐπέτελλεν;
Ἤτοι ἐγὼ Τρώεσσι πόλιν καὶ τεῖχος ἔδειμα
Εὐρύ τε καὶ μάλα καλὸν ἵν' ἄῤῥηκτος πόλις εἴη·
Φοῖβε, σὺ δ' εἰλίποδας ἕλικας βοῦς βουκολέεσκες
Ἴδης ἐν κνημοῖσι πολυπτύχου ὑληέσσης.

At Apollinem allocutus est rex Terræ-quassator:
" Phœbe, cur jam nos seorsùm-stamus? Neque enim par est,
" Cùm cœperint alii: Hoc quidem turpe, si sine-pugnâ
" Redierimus in Olympum, Jovis ad ære-fundatam domum.
" Incipe; tu enim natu junior: Non enim mihi quidem
" Honestum, quippe qui prior natus sum, & plura cognovi.
" Stulte, cùm ita mente-cassum cor habes: neque prorsùs eorum saltem
" Recordaris, quot jam passi sumus mala Ilium circa,
" Soli nos deorum, cùm superbo Laomedonti
" A Jove profecti operam locavimus in annum,
" Mercede condictâ; is autem præcipiens mandata dabat?
" Ego quidem Trojanis urbem & muros ædificavi
" Latósque & admodùm pulchros, ut inexpugnabilis urbs esset:
" Phœbe, tu verò flexipedes camuros boves pascebas
" Idæ in saltibus multas-convalles-habentis sylvosæ.

Ver. 438, & 505. — χαλκοβατὲς δῶ.] Vide suprà ad *ά*, 426.

Ver. 439. — γενεῆφι.] Vide suprà ad *ν'*, 588.

Ver. 440 & 447. Καλὸν.] Vide suprà ad *β'*, 43.

Ver. 445. — ἐπὶ ῥητῷ.] Quâ ratione, ἐπὶ, hîc ultimam producat; itèm, εἰλίποδας, *ver.* 448; & ἐνὶ, *ver.* 475; vide suprà ad *ά*, 51. *Al.* ἐπί ῥ' ῥητῷ.

Ver. 446. Ἤτοι ἐγὼ Τρώεσσι πόλιν καὶ τεῖχος ἔδειμα.]

Structa meis manibus perjuræ mœnia Trojæ. *Æn.* V, 811.

Ibid. — πόλιν καὶ τεῖχος.] Cod. *Harleian.* πόλιν ἀμφὶ τεῖχος.

Ver. 448. Φοῖβε, σὺ δ' εἰλίποδας.] " Sol " pascit omnia, quæ terra progenerat: Un- " de non unius generis, sed omnium peco- " rum Pastor canitur. Ut apud Homerum " Neptuno dicente;

" Φοῖβε, σὺ δ' εἰλίποδας ἕλικας βοῦς βουκολέεσκες."

Macrob. Lib. I, *cap.* 17.

Ibid. — ἕλικας βοῦς.] Ἕλικας δὲ τὰς βοῦς φησιν ἐπιθετικῶς, ἤτοι ἀπὸ τῆς κινήσεως τῶν ποδῶν, καθ' ὃ εἰλίποδας λέγει· ἢ διὰ τὸ ἑλικοειδῆ τὰ κέρατα ἔχοντας, ὅ ἐστιν ἐπικαμπῆ. *Schol.* At si vera esset prior interpretatio, tum præcedens εἰλίποδας omninò esset supervacaneum. Vide suprà ad *ί*, 462.

Ibid. — βουκολέεσκες.] *Pascere solebas.* Vide suprà ad *ver.* 31; & ad *ν'*, 84.

Ver. 449. — κνημοῖσι.] Ταῖς προβάσεσι τῶν ὀρῶν. *Schol.*

Ibid. — πολυπτύχου.] Πολλὰς ἐξοχὰς καὶ ἀναπαύσεις ἔχοντος. *Schol.*

Ibid. — ὑληέσσης.] *Nemorosæ. Æn.* III. 270. Vide suprà ad *γ'*, 151.

Ver. 45

Ἀλλ' ὅτε δὴ μισθοῖο τέλος πολυγηθέες Ὧραι
Ἐξέφερον, τότε νῶϊ βιήσατο μισθὸν ἅπαντα
Λαομέδων ἔκπαγλος, ἀπειλήσας δ' ἀπέπεμπε.
Σοὶ μὲν ὅγ' ἠπείλησε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθε
Δήσειν, καὶ περάαν νήσων ἔπι τηλεδαπάων·
Στεῦτο δ' ὅγ' ἀμφοτέρων ἀποκοψέμεν οὔατα χαλκῷ.
Νῶϊ δέ τ' ἄψορροι κίομεν, κεκοτηότι θυμῷ,
Μισθοῦ χωόμενοι, τὸν ὑποσχὰς οὐκ ἐτέλεσσε.
Τοῦ δὴ νῦν λαοῖσι φέρεις χάριν; οὐδὲ μεθ' ἡμέων
Πειρᾷ, ὥς κεν Τρῶες ὑπερφίαλοι ἀπόλωνται
Πρόχνυ κακῶς, σὺν παισὶ καὶ αἰδοίῃς ἀλόχοισι;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἐννοσίγαι', οὐκ ἄν με σαόφρονα μυθήσαιο
Ἔμμεναι, εἰ δὴ σοί γε, βροτῶν ἕνεκα, πτολεμίζω,
Δειλῶν, οἳ φύλλοισιν ἐοικότες, ἄλλοτε μέν τε
Ζαφλεγέες τελέθουσιν, ἀρούρης καρπὸν ἔδοντες,

" Sed cùm jam mercedis terminum gratissimæ Horæ
" Attulerunt, tunc nos vi fraudavit mercede totâ
" Laomedon violentus, minatúsque dimisit.
" Tibi quidem is minabatur pedes & manus desuper *se*
" Ligaturum, & venditurum insulas in longinquas;
" Affirmabátque idem utriusque *se* abscissurum aures ære.
" Nos verò continuò revertebamur, irato animo,
" Ob mercedem indignantes, quam pollicitus non persolvit.
" Propter hoc jam nunc populis gratificaris? Neque nobiscum
" Tentas, ut Trojani fœdifragi pereant
" Funditùs malè, cum filiis & pudicis uxoribus?
Illum verò vicissim allocutus est rex longè-jaculans Apollo:
" Neptune, haudquaquàm me prudentem dixeris
" Esse, si jam tecum, mortalium gratiâ, dimicem,
" Miserorum, qui foliis similes, interdum quidem
" Admodùm-vegeti sunt, terræ fructu vescentes,

Ver. 450. — πολυγηθέες Ὧραι.] Πολλὴν χαρὰν τοῖς ἀνθρώποις τῇ αὐτῶν ἐπελεύσει ἐμποιοῦσαι. *Schol.* Cæterùm alii, notante *Eustathio*, hîc scribunt πολυγηθέος· ut ad μισθοῖο referatur.

Ver. 453. Σοὶ.] Cod. *Harleian.* Σεῦ.

Ver. 555. — ἀποκοψέμεν.] Nonnulli, notante *Eustathio*, quibuscum facit & *Scholiastes*, hîc legunt ἀπολεψέμεν· Ut suprà ά, 236;

περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε.

Al. ἀποκόψειν.

Ver. 459. Πειρᾷ.] Cod. *Harleian.* Πειρᾶς.

Ver. 461—472—478. — ἑκάεργος —— Ἑκάεργε —— ἑκάεργος.] Vide suprà ad ά, 43, & 58.

Ver. 463. — βροτῶν ἕνεκα πτολεμίζω.] *Plutarchus, de Consolat. ad Apollonium,* locum hunc hoc modo citat;

——— βροτῶν δ' ἕνεκα πτολεμίζειν
Δειλῶν, οἳ φύλλοισιν ἐοικότες, ἄλλοτε μέν τε
Ζαφλεγέες τελέθουσιν, ἀρούρης καρπὸν ἔδοντες,
Ἄλλοτε δὲ φθινύθουσιν ἀκήριοι, οὐδέ τις ἀλκή.

Ibid. — πτολεμίζω.] *Al.* πτολεμίξω.

Ver. 464. — φύλλοισιν ἐοικότες, —— ἄλλοτε —— τελέθουσιν, —— ἄλλοτε δ' αὖ φθινύθουσιν.] Vide suprà ad ζ', 146.

Ver. 465. Ζαφλεγέες.] Μεγάλως ἔνθερμοι, ἐνεργεῖς. *Schol.*

Ἄλλοτε δ' αὖ φθινύθουσιν ἀκήριοι· ἀλλὰ τάχιστα
Παυσώμεσθα μάχης· οἱ δ', αὐτοὶ δηριαάσθων.
Ὣς ἄρα φωνήσας πάλιν ἐτράπετ'· αἴδετο γάρ ῥα
Πατροκασιγνήτοιο μιγήμεναι ἐν παλάμῃσι.
Τὸν δὲ κασιγνήτη μάλα νείκεσε, πότνια θηρῶν
Ἄρτεμις ἀγροτέρη, καὶ ὀνείδειον φάτο μῦθον·
Φεύγεις δή, Ἑκάεργε; Ποσειδάωνι δὲ νίκην
Πᾶσαν ἐπέτρεψας; μέλεον δέ οἱ εὖχος ἔδωκας;
Νηπύτιε, τί νυ τόξον ἔχεις ἀνεμώλιον αὔτως;
Μή σευ νῦν ἔτι πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἀκούσω
Εὐχομένου, ὡς τὸ πρὶν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Ἄντα Ποσειδάωνος ἐναντίβιον πολεμίζειν.
Ὣς φάτο· τὴν δ' οὔτι προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἀλλὰ χολωσαμένη Διὸς αἰδοίη παράκοιτις,
Νείκεσεν Ἰοχέαιραν ὀνειδείοις ἐπέεσσι·
Πῶς δὲ σὺ νῦν μέμονας, κύον ἀδδεές, ἀντί' ἐμεῖο
Στήσεσθαι· χαλεπή τοι ἐγὼ μένος ἀντιφέρεσθαι,
Τοξοφόρῳ περ ἐούσῃ· ἐπεί σε λέοντα γυναιξὶ

" Interdum verò contrà pereunt exanimes: Sed citissimè
" Desistamus à pugnâ; illi verò, ipsi prælientur.
Sic utique locutus retrò se vertit; verebatur enim
Cum patruo conserere manus.
Hunc autem soror vehementèr objurgavit, domina ferarum
Diana agrestis, & probrosa dixit verba:
" Fugis jam, Longè-jaculans? Neptunóque victoriam
" Totam concessisti? Impunéque ei gloriam dedisti?
" Stulte, cur omninò arcum gestas inutilem frustrá?
" Non te nunc ampliùs patris in ædibus audiam
" Gloriantem, sicut anteà inter immortales deos,
" Contra Neptunum adversis-viribus *te* pugnaturum.
Sic dixit: Eam verò neutiquàm allocutus est longè-jaculans Apollo:
Sed irata Jovis veneranda uxor,
Increpuit Sagittis-gaudentem contumeliosis verbis:
" Quomodò verò tu nunc sustines, canis audax, contra me
" Stare? Difficilis tibi ego, cui vires opponas,
" Sagittifera licèt sis: te nempè leonem inter mulieres

Ver. 466. —φθινύθουσιν.] De hujus vocis prosodiâ, vide suprà ad β', 43.

Ver. 467. Παυσώμεσθα.] *Al.* Παυώμεσθα.

Ver. 468. — πάλιν ἐτράπετ'.] *Retrò se convertit.* Vide supra ad *ver.* 241; & ad π', 594.

Ver. 473. —μέλεον.] Vide suprà ad π', 336.

Ver. 474. Νηπύτιε.] *Barnesius* ex conjecturâ edidit Νηπύτιος; " Et sæpè aliàs," inquit, " *Nominativus* pro *Vocativo* ponitur." Quod ferri non potest. Vide suprà ad α', 175. Prætereà mutato hîc nihil opus. Vide ad α', 51.

Ver. 476, 500, & 513. — ἀθανάτοισι.] Similitérque infrà *ver.* 504, θυγάτηρ· & *ver.* 561, ἀποτάμνεσθαι· Vide suprà ad α', 398.

Ver. 480. Νείκεσεν.] Deest hic versus in Codice *Harleiano.*

Ibid. —ὀνειδείοις.] Vide suprà ad π', 628.

Ver. 481. —μέμονας,] Vide suprà ad ι', 481, & 736.

Ver. 482. Στήσεσθαι.] *Al.* Στήσασθαι.

Ibid. —ἀντιφέρεσθαι,] *Al.* ἀντιφερίζειν.

Ver. 484.

Ζεὺς θῆκεν, καὶ ἔδωκε κατακτάμεν, ἥν κ' ἐθέλησθα.
Ἤτοι βέλτερόν ἐςι κατ' ὄρεα θῆρας ἐναίρειν,
Ἀγροτέρας τ' ἐλάφους, ἢ κρείσσοσιν ἶφι μάχεσθαι.
Εἰ δ' ἐθέλεις πολέμοιο δαήμεναι· ὄφρ' εὖ εἰδῇς,
Ὅσσον φερτέρη εἴμ', ὅτι μοι μένος ἀντιφερίζεις.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρας ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔμαρπτε
Σκαιῇ, δεξιτερῇ δ' ἄρ' ἀπ' ὤμων αἴνυτο τόξα·
Αὐτοῖσιν δ' ἄρ' ἔθεινε παρ' οὔατα μειδιόωσα
Ἐντροπαλιζομένην· ταχέες δ' ἔκπιπτον ὀϊςοί·
Δακρυόεσσα δ' ἔπειτα θεὰ φύγεν, ὥς τε πέλεια,
Ἥ ῥά θ' ὑπ' ἴρηκος κοίλην εἰσέπτατο πέτρην,
Κηραμόν: οὐδ' ἄρα τῇ γε ἁλώμεναι αἴσιμον ἦεν·
Ὣς ἡ δακρυόεσσα φύγεν, λίπε δ' αὐτόθι τόξα.
Λητῶ δὲ προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
Λητοῖ, ἐγὼ δέ τοι οὔτι μαχήσομαι· ἀργαλέον δὲ
Πληκτίζεσθ' ἀλόχοισι Διὸς νεφεληγερέταο·
Ἀλλὰ μάλα πρόφρασσα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.

" Jupiter constituit, & dedit interficere quamcunque velis.
" Certè satius est per montes feras interficere,
" Agrestésque cervas, quàm cum potentioribus vi pugnare.
" Sed si vis pugnæ periculum-facere, *fac*; ut benè scias,
" Quanto fortior sim, quandoquidem mihi vires opponas.
Dixit, & ambas ad carpum manus prehendit
Sinistrâ; dextrâ autem ab humeris detraxit pharetram:
Ipsâque verberabat *eam* ad aures subridens
Huc illuc se versantem; veloces autem excidebant sagittæ:
Lacrymabunda verò deindè dea fugit, veluti columba,
Quæ nempè metu accipitris cavam volat in petram,
In latebram; (neque enim illi capi fatale erat:)
Sic illa lacrymabunda fugit, reliquitque illic pharetram.
Latonam autem allocutus est internuntius Argicida:
" Latona, ego verò tecum haudquaquàm pugnabo; arduum enim
" Confligere cum uxoribus Jovis nubes-cogentis:
" Sed promptissima inter immortales deos

Ver. 484. — ἥν κ' ἐθέλησθα.] Cod. *Harleian*, ἥν κ' ἐθέλῃσθα.

Ver. 487. Εἰ δ' ἐθέλεις πολέμοιο δαήμεναι —] Στιγμὴ εἰς τὸ δαήμεναι· ἔςι γὰρ ἀντὶ τοῦ ἴδηθι. *Schol.* MSS. apud *Barnesium*. Elegantiùs tamen, ut opinor, reticeri hîc intelligetur sententiæ Apodosis: "Ινα λέγῃ ἡ "Ηρα, ὡς εἴπερ ἐθέλεις γνῶναι, ἰδοὺ πάρεςι. *Eustath.* Vide suprà ad ά, 135, 127; & 340.

Ver. 490 — 502. — αἴνυτο —— συναίνυτο. Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 491. — ἔθεινε.] Vide suprà ad ν', 34.

Ver. 492. Ἐντροπαλιζομένην.] *Al.* Ἐντροπαλιζομένη.

Ver. 493. — ὥς τε πέλεια, "Η ῥά θ' ὑπ' ἴρηκος.]

Quam facilè accipiter saxo sacer ales ab alto
Consequitur pennis sublimem in nube columbam. *Æn.* XI, 721.

Ver. 494. "Η ῥά θ'.] *Quæ scilicèt* ——.

Ibid. — ὑπ' ἴρηκος.] Vide suprà ad ο', 615.

Ver. 497. — Λητῶ.] Ita *Barnesius*. *Al.* Λητώ.

Ver. 398. — μαχήσομαι.] Cod. *Harleian.* μαχέσομαι.

Εὔχεσθαι ἐμὲ νικῆσαι κρατερῆφι βίηφιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Λητὼ δὲ συναίνυτο καμπύλα τόξα,
Πεπλεότ' ἄλλυδις ἄλλα μετὰ στροφάλιγγι κονίης·
Ἡ μὲν τόξα λαβοῦσα πάλιν κίε θυγατέρος ἧς·
Ἡ δ' ἄρ' Ὄλυμπον ἵκανε, Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
Δακρυόεσσα δὲ πατρὸς ἐφέζετο γούνασι κούρη,
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιος ἑανὸς τρέμε· τὴν δὲ προτὶ οἷ
Εἷλε πατὴρ Κρονίδης, καὶ ἀνήρετο, ἡδὺ γελάσσας·
Τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε, φίλον τέκος, Οὐρανιώνων
Μαψιδίως, ὡσεί τι κακὸν ῥέζουσαν ἐνωπῇ;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἐϋστέφανος Κελαδεινή·
Δή μ' ἄλοχος στυφέλιξε, πάτερ, λευκώλενος Ἥρη,
Ἐξ ἧς ἀθανάτοισιν ἔρις καὶ νεῖκος ἐφῆπται.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Αὐτὰρ Ἀπόλλων Φοῖβος ἐδύσετο Ἴλιον ἱρήν·
Μέμβλετο γάρ οἱ τεῖχος ἐϋδμήτοιο πόληος,

" Gloriator *te* me vicisse asperâ vi.
Sic utique dixit: Latona verò collegit incurvos arcus & sagittas,
Quæ ceciderant aliò aliæ in vertigine pulveris:
Hæc quidem sagittandi-instrumentis sumptis secuta est filiam suam:
Illa verò ad Olympum pervenerat, Jovis ad ære-fundatam domum;
Lacrymabunda autem patris insedit genibus filia,
Circúmque divinum peplum tremebat: hanc verò ad se
Recepit pater Saturnius, & interrogavit, suavitèr ridens:
" Quisnam tibi talia fecit, chara filia, cœlestium
" Temerè; ac si quid flagitii patrâsses palàm?
Illum verò vicissim allocuta est pulchrè-coronata Tumultuum-venaticorum-amans;
" Tua me conjux malè-excepit, pater, ulnas-candida Juno,
" A quâ immortalibus contentio & lis impendet.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
At Apollo Phœbus subiit Ilium sacram:
Curæ-erat enim ei murus benè-ædificatæ urbis,

Ver. 501. — κρατερῆφι βίηφιν.] Vide suprà ad υ', 588.

Ver. 503. Πεπλεότ'.] Vox hæc *singularis* est; nec, ut opinor, ullâ ex analogiâ defendi potest. Vide suprà ad α', 265; ad β', 818; & ad υ', 46. Codex *Harleianus* habet Πεπτεῶτ': quam & veram esse crediderim lectionem propter similia τεθνεῶτ', μεμαῶτ', &c. Pronuntiabatur autem Πεπτεῶτ'.

Ver. 504. θυγατέρος ἧς.] Quâ ratione, θυγατέρος, hîc ultimam producat; item ἀμβρόσιος & περὶ, *ver.* 507; & γὰρ, *ver.* 516; & δὲ, *ver.* 519; vide suprà ad α', 51.

Ver. 507. — ἄρ'.] *Ut sit.* ——

Ibid. — ἑανὸς.] Vide suprà ad ε', 352; & ad γ', 385.

Ver. 508. — ἀνήρετο.] *Al.* ἀνείρετο. Atque ita legit Codex *Harleianus*.

Ver. 509. — τοιάδ'.] Vide suprà ad ε', 357.

Ver. 510. Μαψιδίως.] Deest hic versus in Codice *Harleiano*.

Ver. 511. — Κελαδεινή.] Παρὰ τὸ γεγενῆσθαι ἐν τοῖς Κυνηγετικοῖς κέλαδον, ἤγουν θόρυβον. *Schol.* MSS apud *Barnesium*.

Ver. 513. — ἐφῆπται.] *Al.* ἐφῆπτο. Utrumque hoc quidem in loco ferri possit. *Al.* ὑφῆπται.

Ver. 515. — ἐδύσετο.] Vide suprà ad β', 353; & ad ι', 109.

Ver. 517.

Μὴ Δαναοὶ πέρσειαν ὑπὲρ μόρον ἤματι κείνῳ·
Οἱ δ' ἄλλοι πρὸς Ὄλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Οἱ μὲν, χωόμενοι, οἱ δὲ, μέγα κυδιόωντες.
Κὰδ δ' ἷζον παρὰ πατρὶ κελαινεφεῖ· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Τρῶας ὁμῶς αὐτούς τ' ὄλεκεν καὶ μώνυχας ἵππους.
Ὡς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανῃ
Ἄστεος αἰθομένοιο, θεῶν δέ ἑ μῆνις ἀνῆκε·
Πᾶσι δ' ἔθηκε πόνον, πολλοῖσι δὲ κήδε' ἐφῆκεν·
Ὡς Ἀχιλεὺς Τρώεσσι πόνον καὶ κήδε' ἔθηκεν.
  Εἱστήκει δ' ὁ γέρων Πρίαμος θείου ἐπὶ πύργου,
Ἐς δ' ἐνόησ' Ἀχιλῆα πελώριον· αὐτὰρ ὑπ' αὐτοῦ
Τρῶες ἄφαρ κλονέοντο πεφυζότες, οὐδέ τις ἀλκὴ
Γίνεθ'· ὁ δ' οἰμώξας ἀπὸ πύργου βαῖνε χαμᾶζε,
Ὀτρύνων παρὰ τεῖχος ἀγακλειτοὺς πυλαωρούς·
  Πεπταμένας ἐν χερσὶ πύλας ἔχετ', εἰσόκε λαοὶ
Ἔλθωσι προτὶ ἄστυ πεφυζότες· ἦ γὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἐγγὺς ὅδε κλονέων· νῦν οἴω λοίγι' ἔσεσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἐς τεῖχος ἀναπνεύσωσιν ἀλέντες,
Αὖτις ἐπ' ἂψ θέμεναι σανίδας πυκινῶς ἀραρυίας·

Nè Danai everterent præter fatum die illo:
At cæteri ad Olympum rediêre dii sempiterni,
Alii quidem, irati, alii verò, admodùm gloriâ-exultantes;
Assederúntque patri atras-nubes cogenti: At Achilles
Trojanos simul ipsósque perdebat & solidos-ungulis equos.
Ut verò cum fumus ascendens ad cœlum latum pervenit
Urbe ardente, Deorum nempè eum ira excitat;
Omnibus autem affert laborem, multísque mala immittit:
Sic Achilles Trojanis laborem & mala attulit.
  Stabat autem senex Priamus sacrâ in turri,
Animadvertitque Achillem ingentem: At sub illo
Trojani facilè turbabantur trepidâ-fugâ, neque ulla vis
Erat: ille autem ejulatu edito à turri descendit in terram,
Mandata-daturus ad murum inclytis portarum-custodibus:
  " Apertas in manibus portas tenete, usque dum copiæ
" Venerint ad urbem trepidâ-fugâ: Certè enim Achilles
" Propè iste perturbans; nunc existimo exitialia futura.
" Sed postquàm intra murum respiraverint conclusæ,
" Rursùs obserate tabulas peritè-aptatas:

Ver. 517. — ὑπὲρ μόρον.] Vide suprà ad υ', 336.

Ver. 520. — παρὰ πατρί.] *Al.* πὰρ Ζηνί.

Ver. 525. — πόνον.] Cod. *Harleian.* φόνον.

Ver. 526, 549.] Εἱστήκει ——— κεκάλυπτο.] Vide suprà ad γ', 434, 492; & ad δ', 37.

Ibid. — θείου ἐπὶ πύργου.]

Turrim in præcipiti stantem, summisque sub astra
Eductam tectis, unde omnis Troja videri,
Et Danaûm solitæ naves, & Achaïca castra. *Æn.* II, 460.

Ver. 529. Γίνεθ'.] *Al.* Γίγνεθ'. Quod perinde est. Nam γίνομαι primam producit.

Ibid. — βαῖνε.] Vide suprà ad θ', 87; & ad ν', 84.

Ver. 530. Ὀτρύνων.] Vide suprà ad δ', 309.

Δείδια γὰρ, μὴ οὖλος ἀνὴρ ἐς τεῖχος ἅληται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄνεσάν τε πύλας, καὶ ἀπῶσαν ὀχῆας·
Αἱ δὲ πετασθεῖσαι τεῦξαν φάος· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Ἀντίος ἐξέθορε, Τρώων ἵνα λοιγὸν ἀλάλκοι.
Οἱ δ' ἰθὺς πόλιος καὶ τείχεος ὑψηλοῖο,
Δίψῃ καρχαλέοι, κεκονιμένοι, ἐκ πεδίοιο
Φεῦγον· ὁ δὲ σφεδανὸν ἔφεπ' ἔγχει· λύσσα δέ οἱ κῆρ
Αἰὲν ἔχε κρατερὴ, μενέαινε δὲ κῦδος ἀρέσθαι.
Ἔνθα κεν ὑψίπυλον Τροίην ἕλον υἷες Ἀχαιῶν,
Εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος Ἀγήνορα δῖον ἀνῆκε,
Φῶτ', Ἀντήνορος υἱὸν, ἀμύμονά τε, κρατερόν τε.
Ἐν μέν οἱ κραδίῃ θάρσος βάλε, πὰρ δέ οἱ αὐτὸς
Ἔστη, ὅπως θανάτοιο βαρείας χεῖρας ἀλάλκοι,
Φηγῷ κεκλιμένος· κεκάλυπτο δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ.
Αὐτὰρ ὅγ', ὡς ἐνόησεν Ἀχιλλῆα πτολίπορθον,
Ἔστη, πολλὰ δέ οἱ κραδίη πόρφυρε μένοντι·

" Metuo enim, nè exitialis vir in murum irrumpat.
Sic dixit: Illi autem aperuerúntque portas, & retruserunt obices;
Hæ autem apertæ pepererunt salutem: At Apollo
Obvius exiliit, à Trojanis ut perniciem arceret.
Ii autem rectâ ad urbem & murum altum,
Siti aridi, pulvere-obliti, ex campo
Fugiebant; ille verò vehementèr insequebatur hastâ: rabies nempè ei cor
Continentèr tenebat violenta, irâque-percitus-cupiebat gloriam referre.
Tum certè altam-portis Trojam cepissent filii Achivorum,
Nisi Apollo Phœbus Agenora nobilem excitâsset,
Virum, Antenoris filium, eximiúmque, fortémque.
Ejus quidem cordi audaciam immisit, eique ipse
Astitit, ut mortis graves manus arceret,
Fago tectus: coopertus autem erat caligine multâ.
At ille, ut advertit Achillem urbium vastatorem,
Constitit; multáque ei cor volvebat-æstuans manenti:

Ver. 536. Δείδια.] Vide suprà ad ε', 240; & ad ν', 736.

Ibid. — ἅληται.] *Al.* ἄληται.

Ver. 538. — τεῦξαν φάος.] Παρέχων τοῖς φυγοῦσι τὴν σωτηρίαν. *Schol.* MS apud *Barnesium.*

Ver. 541. Δίψῃ.] *Al.* Δίψει.

Ibid. — καρχαλέοι.] *Al.* καρφαλέοι.

Ibid. — κεκονιμένοι.] *Al.* κεκονισμένοι.

Ver. 542. — σφεδανὸν ἔφεπ'.] Quâ ratione, σφεδανὸν, hîc ultimam producat; item μὲν, etiam extra cæsuram, *ver.* 547; & πεδίον, *ver.* 558; & τε, *ver.* 559; & αὐτὰρ, iterùm extra cæsuram, *ver.* 570; vide suprà ad α', 51. *Al.* σφεδανὸν μέθεπ'. Et σφεδανὸν ἔφεπ'· ἀντὶ τοῦ σφοδρῶς δίωκεν. Notante *Eustathio.*

Ver. 545. — Ἀπόλλων Φοῖβος.] Vide suprà ad α', 43.

Ver. 546. Φῶτ', Ἀντήνορος υἱόν.] Vox, φῶτα, non hîc παρέλκει; Quod est ridiculum, & Poëtâ omninò indignum. Sed, ut opinor, *virum inclytum* denotat.

Ver. 547. Ἐν μέν οἱ.] *Barnesius* meliùs legi posse existimat, Ἐν μέν ἑοῖ. Sed nihil opus.

Ver. 548. — χεῖρας.] *Barnesius de suo* edidit κῆρας. Verùm, ut opinor, rationibus haud satis idoneis. Præsertim cum haud dissimilem phrasin usurpat Poëta suprà α', 97;

Οὐδ' ὅγε πρὶν λοιμοῖο βαρείας χεῖρας ἀφέξει.

Ver. 549. — κεκλιμένος.] Vide suprà ad α', 309 & 314.

Ver. 550. — Ἀχιλλῆα πτολίπορθον.] Vide suprà ad β', 278.

Ver. 551. — πόρφυρε.] Vide suprà ad ι', 538, & 482.

Ibid.

Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγὼν, εἰ μέν κεν ὑπὸ κρατεροῦ Ἀχιλῆος
Φεύγω, τῇπερ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι φοβέονται,
Αἱρήσει με καὶ ὧς, καὶ ἀνάλκιδα δειροτομήσει·
Εἰ δ' ἂν ἐγὼ τούτους μὲν ὑποκλονέεσθαι ἐάσω
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ, ποσὶν δ' ἀπὸ τείχεος ἄλλῃ
Φεύγω πρὸς πεδίον Ἰλήϊον, ὄφρ' ἂν ἵκωμαι
Ἴδης τε κνημοὺς, κατά τε ῥωπήϊα δύω,
Ἑσπέριος δ' ἂν ἔπειτα λοεσσάμενος ποταμοῖο,
Ἱδρῶ ἀποψυχθεὶς, ποτὶ Ἴλιον ἀπονεοίμην·
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
Μή μ' ἀπαειρόμενον πόλεως πεδίονδε νοήσῃ,
Καί με μεταΐξας μάρψῃ ταχέεσσι πόδεσσιν·
Οὐκ ἔτ' ἔπειτ' ἔσαι θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξαι.
Λίην γὰρ κρατερὸς περὶ πάντων ἔς' ἀνθρώπων.
Εἰ δέ κέν οἱ προπάροιθε πόλεως κατεναντίον ἔλθω·
Καὶ γάρ θην τούτῳ τρωτὸς χρὼς ὀξέϊ χαλκῷ,

Ingemiscens autem dixit ad suum magnum animum:
" Hei mihi, siquidem metu violenti Achillis
" Fugero, quâ & alii turbati fugantur;
" Capiet me etiam sic, & imbellem obtruncabit:
" Si verò ego hos quidem turbari finam
" A Pelide Achille, pedibúsque a muro aliò
" Fugero per campum Iliacum, donec pervenero
" Idæque ad saltus, senticetáque ingrediar;
" Vespertinus autem deindè cùm me lavero in fluvio,
" A sudore refrigeratus, ad Ilium reverterer:
" Sed cur mihi hæc meus secum-differit animus?
" Nè me abeuntem ab urbe ad campum advertat,
" Et me rapidè-persecutus consequatur velocibus pedibus:
" Non ampliùs deindè licebit mortem & fatum effugere.
" Valdè enim fortis suprà omnes est mortales.
" Quod si ipsi ante urbem obviam venero;
" Etenim huic certè vulnerabile corpus acuto ære,

Ibid. — μένοντι.] *Al.* κιόντι.

Ver. 554. — φοβέονται.] *Al.* κλονέονται.

Ver. 556. — ἐάσω.] Vide suprà ad γ', 42.

Ver. 558. — πεδίον Ἰλήϊον.] Τόπος ἐν ᾧ Ἴλου τάφος ἐστί. *Schol.* Τινὲς δὲ Ἰδήϊον πεδίον γράφουσι, τὸ τῇ Ἴδῃ ὑποκείμενον· διὰ τὸ εὐθὺς ἐπαγαγεῖν τὸν Ποιητὴν, " ὄφρ' ἂν ἵκωμαι " Ἴδης κνημούς." *Eustath.*

Ver. 559. — ῥωπήϊα.] Ἱμαντώδη φυτὰ, ἀφ' οὗ τὰ δάσεα τῆς ὕλης. *Schol.*

Ver. 560. — λοεσσάμενος.] *Quum me ipse lavero.* Vide suprà ad *ver.* 241; & ad γ', 141.

Ver. 561. — ποτὶ.] *Al.* προτί. Quod perindè est.

Ibid. — ἀπονεοίμην.] *Al.* ἀπονέεσθαι.

Ver. 563. — ἀπαειρόμενον.] Ἐκ μεταφορᾶς τῶν νεῶν ἀπαιρουσῶν. *Schol.* MS apud *Barnesium.*

Ibid. — πόλεως.] Ita edidit *Barnesius.* *Al.* πόληος. Quod idem.

Ver. 565. — ἔσαι.] *Al.* ἔσται.

Ver. 567. Εἰ δέ κεν οἱ προπάροιθε πόλεως.] Vide suprà ad β', 811. *Al.* πόλιος.

Ver. 568. Καὶ γάρ θην τούτῳ τρωτὸς χρώς.]

——— mortali urgemur ab hoste
Mortales: totidem nobis animæque manusque. *Æn.* X, 375.

Ἐν δ᾽ ἴα ψυχή, θνητὸν δέ ἑ φάσ᾽ ἄνθρωποι
Ἔμμεναι· αὐτάρ οἱ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
Ὣς εἰπών, Ἀχιλῆα ἀλεὶς μένεν· ἐν δέ οἱ ἦτορ
Ἄλκιμον ὁρμᾶτο πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ἠΰτε πάρδαλις εἶσι βαθείης ἐκ ξυλόχοιο
Ἀνδρὸς θηρητῆρος ἐναντίον, οὐδέ τι θυμῷ
Ταρβεῖ, οὐδὲ φοβεῖται, ἐπεί κεν ὑλαγμὸν ἀκούσῃ·
Εἴπερ γὰρ φθάμενός μιν ἢ οὐτάσῃ, ἠὲ βάλῃσιν,
Ἀλλά τε καὶ περὶ δουρὶ πεπαρμένη οὐκ ἀπολήγει
Ἀλκῆς, πρίν γ᾽ ἠὲ ξυμβλήμεναι, ἠὲ δαμῆναι·
Ὣς Ἀντήνορος υἱὸς ἀγαυοῦ, δῖος Ἀγήνωρ,
Οὐκ ἔθελεν φεύγειν, πρὶν πειρήσαιτ᾽ Ἀχιλῆος.
Ἀλλ᾽ ὅ γ᾽ ἄρ᾽ ἀσπίδα μὲν πρόσθ᾽ ἔσχετο πάντοσε ἴσην,
Ἐγχείῃ δ᾽ αὐτοῖο τιτύσκετο, καὶ μέγ᾽ ἀΰτει·
Ἦ δή που μάλ᾽ ἔολπας ἐνὶ φρεσί, φαίδιμ᾽ Ἀχιλλεῦ,
Ἤματι τῷδε πόλιν πέρσειν Τρώων ἀγερώχων·
Νηπύτι᾽, ἦ τ᾽ ἔτι πολλὰ τελεύξεται ἄλγε᾽ ἐπ᾽ αὐτῇ.
Ἐν γάρ οἱ πολέες τε καὶ ἄλκιμοι ἀνέρες εἰμέν,

" Inéstque una anima, mortalémque ipsum dicunt homines
" Esse: atqui ei Saturnius Jupiter gloriam præbet.
Sic fatus, Achillem conversus expectabat; intúsque ei cor
Forte gestiebat præliari atque pugnare.
Veluti panthera prodit alto ex fruticeto
Virum venatorem contra, neque quicquam animo
Percellitur; neque in fugam vertitur, latratu audito;
Etsi enim prior eam cominùs percusserit, aut eminùs,
Tamen vel hastâ transfixa non desistit
A strenuâ pugnâ, antequàm vel cominùs congrediatur, vel dometur:
Sic Antenoris filius præclari, nobilis Agenor,
Nolebat fugere, antequàm periculum faceret Achillis.
Sed clypeum quidem sibi prætendit undique æqualem,
Hastâ autem in eum collimabat, & altùm clamabat:
" Certè jam omninò sperabas apud animum, illustris Achille,
" Die hoc urbem *te* eversurum Troüm gloriosorum;
" Stulte, certè adhuc multi efficientur dolores de eâ:
" In eâ enim multique & fortes viri in-sumus,

Ver. 572. —πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.] Vide suprà ad ή, 232, & 279.

Ver. 573. —πάρδαλις.] Cod. *Harleian.* πόρδαλις.

Ibid. —ξυλόχοιο.] Ὑλώδεις τόπους συνδένδρους. *Schol.*

Ver. 574. ἐναντίον.] *Al.* ἐναντίη.

Ver. 575. —κεν ὑλαγμὸν.] Scribunt nonnulli, teste *Eustathio*, κυνυλαγμόν.

Ver. 576. —φθάμενος.] Vide suprà ad β', 43.

Ibid. —ἢ οὐτάσῃ, ἠὲ βάλῃσιν.] *Vel cominùs, vel eminùs vulneraverit.* Vide suprà ad δ', 540; & ad ε', 84.

Ibid. —οὐτάσῃ.] Vide suprà ad ν', 192; & ad ά, 140.

Ver. 581. —πρόσθ᾽ ἔσχετο.] Cod. *Harleian.* πρόσθε σχέτο.

Ver. 583. Ἦ δή που.] *Al.* Ἦ δὴ που.

Ibid. ἔολπας.] Vide suprà ad ά, 37; & ύ, 186.

Ver. 585. —ἦ τ᾽ ἔτι πολλὰ.] *Al.* οὐ μάλα πολλά.

Ver. 586. Ἐν γάρ οἱ.] Edidit *Barnesius* Ἐν γάρ τοι. Sed nihil opus. Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 587.

Οἵ κεν πρόσθε φίλων τοκέων, ἀλόχων τε, καὶ υἱῶν,
Ἴλιον εἰρυόμεσθα· σὺ δ' ἐνθάδε πότμον ἐφέψεις,
Ὧδ' ἔκπαγλος ἐὼν καὶ θαρσαλέος πολεμιστής.
Ἦ ῥα, καὶ ὀξὺν ἄκοντα βαρείης χειρὸς ἀφῆκε·
Καί ῥ' ἔβαλε κνήμην ὑπὸ γούνατος, οὐδ' ἀφάμαρτεν·
Ἀμφὶ δέ μιν κνημὶς νεοτεύκτου κασσιτέροιο
Σμερδαλέον κονάβησε· πάλιν δ' ἀπὸ χαλκὸς ὄρουσε
Βλημένου, οὐδ' ἐπέρησε· θεοῦ δ' ἠρύκακε δῶρα.
Πηλείδης δ' ὡρμήσατ' Ἀγήνορος ἀντιθέοιο
Δεύτερος· οὐδὲ τ' ἔασεν Ἀπόλλων κῦδος ἀρέσθαι,
Ἀλλά μιν ἐξήρπαξε, κάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ,
Ἡσύχιον δ' ἄρα μιν πολέμου ἔκπεμπε νέεσθαι.
Αὐτὰρ ὁ Πηλείωνα δόλῳ ἀποέργαθε λαοῦ·
Αὐτῷ γάρ ῥ' Ἑκάεργος Ἀγήνορι πάντα ἐοικὼς,
Ἔστη πρόσθε ποδῶν, ὁ δ' ἐπέσσυτο ποσσὶ διώκειν.
Ἕως ὁ τὸν πεδίοιο διώκετο πυροφόροιο,
Στρέψας πὰρ ποταμὸν βαθυδινήεντα Σκάμανδρον,
Τυτθὸν ὑπεκπροθέοντα· δόλῳ δ' ἄρ' ἔθελγεν Ἀπόλλων,

" Qui utique propugnantes charis parentibus, uxoribúsque, & liberis,
" Ilium tutemur: tu verò fatum hic consequêris,
" Adeò terribilis licèt sis & audax bellator.
Dixit utique, & acutum telum gravi manu emisit;
Et percussit tibiam sub genu, neque aberravit;
Circáque ipsam ocrea recens-elaborati stanni
Horrendùm resonuit: æs verò resiliit
A percusso, neque penetravit; dei enim prohibuere dona.
Pelides verò impetum-fecit in Agenora deo-parem
Secundus: at non sivit Apollo gloriam referre,
Sed ipsum eripuit, texitque caligine multâ,
Quietúmque ipsum è prælio misit ut-abiret.
At hic Pelidem dolo avertit à populo:
Ipsi enim longè-jaculans Agenori omnia cum se assimulârat,
Stetit ante pedes; ille verò festinabat pedibus persequi.
Dum ille hunc per campum persequebatur tritici-feracem,
Conversus præter fluvium vorticibus-profundum Scamandrum,
Parvo intervallo præcurrentem; dolo etenim lactabat Apollo,

Ver. 587. — τοκέων, ἀλόχων τε.] *Al.* ἀλόχων, τοκέων τε. Quam lectionem & præfert *Barnesius*. Sed, ut opinor, minùs rectè.

Ver. 588. — εἰρυόμεσθα.] *Al.* εἰρυοίμεσθα.

Ver. 590. — βαρείης.] *Al.* παχείης. Quo modo legit & Codex *Harleianus*.

Ver. 593. Σμερδαλέον κονάβησε.] Vide suprà ad β', 210; & ad δ', 455.

Ver. 594. — ἐπέρησε.] Vide suprà ad α', 67.

Ver. 596. — ἔασεν.] Vide suprà ad δ', 42.

Ver. 598. — ἄρα.] *Deinceps* ———.

Ver. 600. — Ἀγήνορι πάντα ἐοικώς.] Vide suprà ad ξ', 136.

Ver. 602. Ἕως ὁ τ.] Pronuntiabatur Ὥσο vel Ὥσυ. Vide suprà ad σ', 15; & ad ε, 539.

Ver. 603. Στρέψας.] *Al.* Τρέψας.

Ver. 604. — δόλῳ δ' ἄρ'.] *Henricus Stephanus* legendum hîc δόλῳ γὰρ, verbáque δόλῳ γὰρ ἔθελγεν Ἀπόλλων parenthesi includenda censet. Sed, ut opinor, minùs aptè. Porrò sententiam connectit vocula ἄρ' cum eo quod præcessit *ver.* 599, 600.

Ὡς αἰεὶ ἔλποιτο κιχήσεσθαι ποσὶν οἷσι·
Τόφρ' ἄλλοι Τρῶες πεφοβημένοι ἦλθον ὁμίλῳ
Ἀσπάσιοι προτὶ ἄστυ· πόλις δ' ἔμπλητο ἀλέντων.
Οὐδ' ἄρα τοί γ' ἔτλαν πόλεως καὶ τείχεος ἐκτὸς
Μεῖναι ἔτ' ἀλλήλους, καὶ γνώμεναι, ὅς τε πεφεύγοι,
Ὅς τ' ἔθαν' ἐν πολέμῳ· ἀλλ' ἀσπασίως ἐσέχυντο
Ἐς πόλιν, ὅντινα τῶν γε πόδες καὶ γοῦνα σάωσαν.

Ut semper speraret *se* assecuturum pedibus suis:
Interim cæteri Trojani fugati venerunt conferti
Læti ad urbem; urbs verò implebatur conclusis.
Neque enim illi sustinebant urbem & murum extra
Expectare jam se-invicem, & cognoscere, & quis effugisset,
Et quis occubuisset in pugnâ; sed cupidè infundebantur
In urbem, quemcunque eorum pedes & genua incolumem-retulerant.

Ver. 607. — ἔμπλητο.] *Al.* ἔμπληντο.
Ver. 607—610. Ἀσπάσιοι ——— ἀσπασίως.] Vide suprà ad ά, 140.
Ver. 608. — πόλεως.] Vide suprà ad ver. 563.
Ver. 610. — ἀσπασίως.] *Al.* ἐσσυμένως.
Ibid. — ἐσέχυντο.] *Al.* ἐπέχυντο.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Φ'.

Ὑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας Φ'.

ΤΩΝ λοιπῶν Τρώων εἰς τὸ Ἴλιον ἀναχωρησάντων, μόνος Ἕκτωρ ἔξω μένει. παρακαλούντων δὲ αὐτὸν τῶν γονέων εἰσελθεῖν ἐς τὴν πόλιν, ἀπαρνεῖται· καὶ ὁ μὲν ὑπαντίον Ἀχιλλέως ἐλθὼν, διώκεται τρὶς περὶ τὰ τείχη. Ζεὺς δὲ ταλαντεύει ἀμφοτέρων τὰς μοίρας· καὶ αἱ μὲν τοῦ Ἕκτορος, ἐπὶ γῆς χωροῦσιν· αἱ δὲ τοῦ Ἀχιλλέως ἄνω φέρονται· καὶ οὕτω Ζεὺς κελεύει Ἀπόλλωνα ἀποχωρεῖν τῆς μάχης· καὶ ὁ μὲν ὑποχωρεῖ· ἡ δὲ Ἀθηνᾶ, καθομοιωθεῖσα τῷ Πριάμου παιδὶ, Δηϊφόβῳ, παρορμᾷ Ἕκτορα ἀντιτάξασθαι τῷ Ἀχιλλεῖ· ὁ δὲ πεισθεὶς ἀνθίσταται, καὶ ἀναιρεῖται δεθείς τε ὑπὸ τοῦ ἅρματος Ἀχιλλέως, σύρεται εἰς τὸ στρατόπεδον Ἑλλήνων.

Ἄλλη Ὑπόθεσις.

ΤΩΝ Τρώων ἐγκλεισθέντων εἰς τὴν πόλιν, μόνος Ἕκτωρ ὑπομείνας Ἀχιλλέα, τὸ μὲν πρῶτον φεύγει· ἔπειτα δὲ ἀνθίσταται, Ἀθηνᾶς αὐτὸν πεισάσης, καὶ ἀναιρεῖται· ἐξάψας δὲ αὐτὸν τοῦ ἅρματος Ἀχιλλεὺς, διὰ τοῦ πεδίου ἐπὶ τὸν ναύσταθμον ἕλκει· οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν ὀδύρονται ταῦτα ὁρῶντες ἐγκεκλεισμένοι.

Ἐπιγραφαί.

Ἕκτορος ἀναίρεσις.

Ἄλλως.

Χῖ Θέτιδος γόνος ὠκὺς ἀπώλεσεν Ἕκτορα δῖον.

Ἄλλη.

Χῖ δ' ἄρ', τρὶς περὶ τεῖχος ἄγων κτάνεν Ἕκτορ' Ἀχιλλεύς.

ὩΣ οἱ μὲν κατὰ ἄστυ πεφυζότες, ἠΰτε νεβροὶ,
Ἱδρῶ ἀπεψύχοντο, πίον τ', ἀκέοντό τε δίψαν,
Κεκλιμένοι καλῇσιν ἐπάλξεσι· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ

SIC hi quidem per urbem trepidâ-fugâ-dissipati, velut hinnuli,
A sudore se refrigerabant, bibebántque, medebanturque siti,
Acclinati pulchris propugnaculis: at Achivi

Ver. 3. Κεκλιμένοι καλῇσιν ἐπάλξεσιν.] τειχῶν· ἐπάλξεις γὰρ, αἱ τῶν τειχῶν καλύμματα. Παρακεκλιμένοι, ἢ ἐπιστηριζόμενοι, ὑπὸ τῶν προμαχώνων. *Schol.*

Τείχεος ἆσσον ἴσαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες.
Ἕκτορα δ' αὐτοῦ μεῖναι ὀλοιὴ Μοῖρ' ἐπέδησεν,
Ἰλίου προπάροιθε, πυλάων τε Σκαιάων·
Αὐτὰρ Πηλείωνα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
Τίπτε με, Πηλέος υἱὲ, ποσὶν ταχέεσσι διώκεις,
Αὐτὸς θνητὸς ἐὼν θεὸν ἄμβροτον; οὐδέ νύ πώ με
Ἔγνως ὡς θεός εἰμι, σὺ δ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις.
Ἦ νύ τοι οὔτι μέλει Τρώων πόνος, οὓς ἐφόβησας,
Οἳ δή τοι εἰς ἄστυ ἄλεν, σὺ δὲ δεῦρο λιάσθης.
Οὐ γάρ με κτανέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἔβλαψάς μ', Ἑκάεργε, θεῶν ὀλοώτατε πάντων,
Ἐνθάδε νῦν τρέψας ἀπὸ τείχεος· ἦ κ' ἔτι πολλοὶ
Γαῖαν ὀδὰξ εἷλον, πρὶν Ἴλιον εἰσαφικέσθαι.

Ad murum propè accedebant, scuta humeris inclinantes.
Hectorem verò ibi manere exitiale Fatum tanquam-compede-vinctum-coëgit,
Ilium ante, portásque Scæas.
At Pelidem allocutus est Phœbus Apollo:
" Cur me, Pelei fili, pedibus velocibus persequeris,
" Ipse mortalis cùm sis deum immortalem? nec dum omninò me
" Agnovisti, quòd Deus sum; tu autem indesinentèr furis.
" Tibi nimirùm nihil curæ est contra Troas labor-bellicus, quos fugâsti,
" Qui jam in urbem conclusi-sunt, tu verò huc divertisti:
" Neque enim me interficies, quoniam haud mortalis sum.
Hunc autem gravitèr indignatus allocutus est pedibus velox Achilles:
" Læsisti me, longè-jaculans, Deorum perniciosissimè omnium,
" Qui huc nunc avertisti à muro: Certè adhuc multi
" Terram mordicùs prehendissent, antequàm in Ilium pervenissent.

Ibid. & *ver.* 73, 154, & 155. — *καλῆσιν* —— *καλὰ* —— *καλοὶ* —— *καλαί.*] Vide suprà ad *β*, 43.

Ibid. & *ver.* 4. Κεκλιμένοι —— *κλίναντες.*] Vide suprà ad *α*, 309, & 314.

Ver. 5. — ὀλοιὴ.] Ita & Codex *Harleianus*. *Barnesius* autem ex conjecturâ edidit ὀλοή. Vide suprà ad *α*, 342.

Ver. 6. Ἰλίου προπάροιθε.] Vide suprà ad *ζ*, 24, & 76.

Ibid. — πυλάων τε Σκαιάων.] Ἐν ἀριστερᾷ τοῦ τείχους κεῖνται αἱ πύλαι αὗται· καλοῦνται δὲ Δαρδάνιαι. *Schol.* MSS apud *Barnesium*.

Ver. 7. — Φοῖβος Ἀπόλλων.] Vide suprà ad *α*, 43.

Ver. 8. Τίπτε με, Πηλέος υἱὲ, ποσὶν ταχέεσσι διώκεις.] Οὐχ ἁλωτὸν γὰρ εἶναι θνητῷ, οὐδὲ καταληπτὸν τὸ θεῖον, οὔτε ποσὶν, οὔτε χερσὶν, οὔτε ὀφθαλμοῖς, οὐδ' ὅλως τῷ σώματι, δεδήλωκεν. *Clemens Alexandrin. Strom.* V, ubi hunc *Homeri* locum adducit.

Ver. 11. Τρώων πόνος.] Τὸ κατὰ Τρώων ἔργον. *Schol.*

Ver. 13. Οὐ γάρ με.] Refertur istud γὰρ, non ad id quod proximè præcessit, sed ad id quod elegantiùs reticetur: *Atqui frustrà me insequeris*; vel, *Ne me ampliùs insequere*; *non* ENIM, &c. Cæterùm Codex *Harleianus* hîc legit, Οὐ μὲν με.

Ibid. — κτανέεις.] *Al.* κτενέεις.

Ver. 15. Ἔβλαψάς μ', Ἑκάεργε.] Vituperat hunc locum *Plato*; Οὐκοῦν δὲ γε — ἂν Ὅμηρον λέγειν, ὅτι οὐδ' ὅσιον ταῦτά γε κατὰ Ἀχιλλέως φάναι καὶ ἄλλων λεγόντων πείθεσθαι. Καὶ αὖ ὡς πρὸς τὸν Ἀπόλλω εἶπεν, " Ἔβλαψάς μ', " Ἑκάεργε, θεῶν ὀλοώτατε πάντων. Ἦ σ' " ἂν τισαίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη." *De Republ. Lib.* III.

Ibid. — ὀλοώτατε.] *Al.* δολοέστατε.

Ver. 17. Γαῖαν ὀδὰξ εἷλον.]

Procubuit moriens & humum semel ore momordit. *Æn.* XI, 418.

Vide suprà ad *β*, 418.

Ibid. — πρὶν Ἴλιον.] Quâ ratione, πρὶν, hîc, etiam extra cæsuram, producatur; item πρῶτος, *ver.* 25; vide suprà ad *α*, 51.

Ver. 19.

Νῦν δ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦδος ἀφείλεο, τοὺς δ' ἐσάωσας
Ῥηϊδίως, ἐπεὶ οὔτι τίσιν γ' ἔδδεισας ὀπίσσω·
Ἦ σ' ἂν τισαίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη.
Ὣς εἰπὼν, προτὶ ἄστυ μέγα φρονέων ἐβεβήκει,
Σευάμενος, ὥσθ' ἵππος ἀεθλοφόρος, σὺν ὄχεσφιν,
Ὅς ῥά τε ῥεῖα θέησι τιταινόμενος πεδίοιο.
Ὣς Ἀχιλεὺς λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα.
Τὸν δ' ὁ γέρων Πρίαμος πρῶτος ἴδεν ὀφθαλμοῖσι,
Παμφαίνονθ', ὥς' ἀςέρ', ἐπεσσύμενον πεδίοιο·
Ὅς ῥά τ' ὀπώρης εἶσιν· ἀρίζηλοι δέ οἱ αὐγαὶ
Φαίνονται πολλοῖσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῷ·
Ὅν τε κύν' Ὠρίωνος ἐπίκλησιν καλέουσι·
Λαμπρότατος μὲν ὅγ' ἐςὶ, κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται,
Καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν·

" Nunc verò mihi quidem magnam gloriam eripuisti, illósque servâsti
" Facilè; non enim ultionem ullam veritus es in posterum:
" Profectò te ulciscerer, si mihi facultas utique adesset.
Sic fatus, ad urbem magnis elatus animis abiit,
Ruens, velut equus certamine-victor, cum curru,
Qui celeritèr currit magno nisu contendens per campum.
Sic Achilles celeritèr pedes & genua movebat.
Hunc verò senex Priamus primus vidit oculis,
Collucentem tanquam stellam, ruentem per campum,
Quæ scilicèt Autumno oritur: perillustres autem ejus radii
Lucent multa inter astra nocte intempestâ;
Quam canem Orionis vulgò vocant:
Splendidissima quidem haec est, at exitiale signum est,
Atque immittit magnum æstum miseris mortalibus:

Ver. 19, 20. —τίσιν —— τισαίμην.] Quâ analogiâ ex λύω, λύσω, deducitur λύσις· ex φθίνω, φθίσω, φθίσις· ex κρίνω, κρίσις· ex φαίνω, φάσις· eâdem ex τίω, τίσω, deducitur τίσις. Vide suprà ad ζ, 434; ad γ', 414; et ad ξ', 484.

Ver. 21. Ὣς εἰπὼν —ἐβεβήκει.] Vide suprà ad φ', 352; & ad π', 751.

Ver. 22. Σευάμενος.] Vide infrà ad *ver.* 33; item suprà ad γ', 141; & ad θ', 199.

Ver. 23, & 27. Ὅς ῥά τε.] *Qui scilicèt.*——

Ver. 26. Παμφαίνονθ', ὥς' ἀςέρ'.]

—————— ——— ipse agmine Pallas
In medio, chlamyde & pictis conspectus in armis:
Qualis ubi Oceani perfususLucifer undâ,
Quem Venus ante alios astrorum diligit ignes,
Extulit os sacrum cœlo.———
Æn. VIII, 587.

Non secùs ac liquidâ siquando nocte cometæ
Sanguinei lugubre rubent, aut Sirius ardor;
Ille sitim morbosque ferens mortalibus ægris
Nascitur, & lævo contristat lumine cœlum.
Æn. X, 272.

Vide suprà ad ε', 4; ad λ', 62; & infrà ad *ver.* 317.

Ibid. & *ver.* 62. —ἐπεσσύμενον——ὀλλυμένους.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 27. Ὅς ῥά τ' ὀπώρης εἶσιν.] Ἔδει, πρὸ ὀπώρης, εἰπεῖν· τότε γὰρ ἡ τοῦ Κυνὸς ἐπιτολή. *Schol.* MSS apud *Barnesium.* Ὀπώρα δὲ καὶ νῦν μέρος θέρους τὸ τελευταῖον, μεθ' ὃ τὸ μετόπωρον. *Eustath.*

Ver. 29. Ὅν τε κύν' Ὠρίωνος.] Τὸν ἀστρῷον κύνα οὕτως ἔφη. *Schol.*

Ver. 30. ὅγ'.] *Al.* ὅδ'. Atque ita legit & Codex *Harleianus.*

Ibid. —τέτυκται.] Vide suprà ad γ', 481. & 736; & ad α', 37.

Ver. 31. —πυρετόν.] Ἤτοι κυρίως, ὡς ἡμεῖς λέγομεν· ἢ τὴν τοῦ ἀέρος ἔκκαυσιν. *Schol.*

Ibid. —δειλοῖσι βροτοῖσι.]

——mortalibus ægris. *Georgic.* I, 237.
——miseris mortalibus———
Georgic. III, 66.

Ὣς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ σήθεσι θέοντος.
Ὤμωξεν δ' ὁ γέρων, κεφαλὴν δ' ὅγε κόψατο χερσὶν,
Ὑψόσ' ἀνασχόμενος, μέγα δ' οἰμώξας ἐγεγώνει,
Λισσόμενος φίλον υἱόν· ὁ δὲ προπάροιθε πυλάων
Εἱςήκει, ἄμοτον μεμαὼς Ἀχιλῆϊ μάχεσθαι·
Τὸν δ' ὁ γέρων ἐλεεινὰ προσηύδα, χεῖρας ὀρεγνύς·
Ἕκτορ, μή μοι μίμνε, φίλον τέκος, ἀνέρα τοῦτον
Οἶος, ἄνευθ' ἄλλων· ἵνα μὴ τάχα πότμον ἐπίσπῃς,
Πηλεΐωνι δαμείς· ἐπεὶ πολὺ φέρτερός ἐςιν.
Σχέτλιος, αἴθε θεοῖσι φίλος τοσσόνδε γένοιτο,
Ὅσσον ἐμοί· τάχα κέν ἑ κύνες καὶ γῦπες ἔδονται
Κείμενον· ἦ κέ μοι αἰνὸν ἀπὸ πραπίδων ἄχος ἔλθοι.
Ὅς μ' υἱῶν πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν εὖνιν ἔθηκε,
Κτείνων, καὶ περνὰς νήσων ἔπι τηλεδαπάων.
Καὶ γὰρ νῦν δύο παῖδε Λυκάονα καὶ Πολύδωρον
Οὐ δύναμαι ἰδέειν, Τρώων εἰς ἄςυ ἀλέντων,
Τούς μοι Λαοθόη τέκετο, κρείουσα γυναικῶν.
Ἀλλ' εἰ μὲν ζώουσι μετὰ ςρατῷ, ἦ τ' ἂν ἔπειτα
Χαλκοῦ τε χρυσοῦ τ' ἀπολυσόμεθ'· ἔςι γὰρ ἔνδον·

Sic hujus æs splendebat circa pectora currentis.
Ejulabat verò senex, capútque pulsabat manibus,
In altum sublatis, magnóque edito ejulatu clamabat
Supplex-orans dilectum filium: is autem ante portas
Stabat, vehementèr animis-ardens cum Achille pugnare:
Illum verò senex miserabilitèr allocutus est, manus extendens:
" Hector, nè mihi expecta, dilecte fili, virum hunc
" Solus, absque aliis; ut nè mox mortem assequaris,
" A Pelidâ domitus: longè enim viribus præstat.
" Crudelis, utinam diis charus tantùm esset,
" Quantum mihi; citò prorsùs eum canes & vultures vorarent
" Jacentem: certè mihi gravis ex præcordiis dolor abiret.
" Iste me filiis multisque & strenuis orbum fecit,
" Interficiens, & deportatos-vendens insulas in longinquas.
" Quin & nunc duos filios Lycaonem & Polydorum
" Non possum videre, Trojanis in urbem conclusis,
" Quos mihi Laothoë peperit præcellens mulieribus.
" At si quidem vivunt in castris, certè postmodùm
" Æréque auróque redimemus; est enim domi:

Ver. 33. —ὄγε.] Vide suprà ad γ', 409.
Ibid. —κόψατο.] Observandus hîc maximè proprius Vocis *mediæ* Usus. *Caput sibi ipse percussit.* Vide suprà ad φ', 241; & ad γ', 141.
Ver. 36. Εἱςήκει.] Vide suprà ad δ', 434; & 492.
Ver. 42. —τάχα κέν ἑ.] Quâ ratione vox κέν, hîc producatur; item μέν, *ver.* 57; & σε, *ver.* 88; & τις, *ver.* 106; vide suprà ad ά, 51.
Ver. 43. —ἔλθοι.] Cod. *Harleian.* ἔλθῃ.
Ver. 44. —εὖνιν.] Ἔρημον, χήραν, ἐςερημένον. *Schol.*
Ver. 48. —Λαοθόη.] *Al.* Λαόθοη.
Ver. 49. —μετὰ ςρατῷ.] *Al.* μετὰ ςρατοῦ.
Ver. 50. —ἀπολυσόμεθ'.] Vide suprà ad ά, 20.

Πολλὰ γὰρ ὤπασε παιδὶ γέρων ὀνομακλυτὸς Ἄλτης.
Εἰ δ' ἤδη τεθνᾶσι, καὶ εἰν ἀΐδαο δόμοισιν,
Ἄλγος ἐμῷ θυμῷ καὶ μητέρι, τοὶ τεκόμεσθα.
Λαοῖσιν δ' ἄλλοισι μινυνθαδιώτερον ἄλγος
Ἔσσεται, ἢν μὴ καὶ σὺ θάνῃς, Ἀχιλῆϊ δαμασθείς·
Ἀλλ' εἰσέρχεο τεῖχος, ἐμὸν τέκος, ὄφρα σαώσῃς
Τρῶας καὶ Τρῳάς, μηδὲ μέγα κῦδος ὀρέξῃς
Πηλεΐδῃ, αὐτὸς δὲ φίλης αἰῶνος ἀμερθῇς·
Πρὸς δέ με τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέαιρε,
Δύσμορον, ὅν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῷ
Αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ φθίσει, κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα,
Υἷάς τ' ὀλλυμένους, ἑλκυθείσας τε θύγατρας,
Καὶ θαλάμους κεραϊζομένους, καὶ νήπια τέκνα
Βαλλόμενα προτὶ γαίῃ, ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,

" Multa enim dedit filiæ senex famâ-inclytus Altes.
" Si verò jam mortui sunt, & in orci domo,
" Dolor meo animo & matri, qui genuimus.
" Populo autem cætero brevior dolor
" Erit, modò non & tu moriaris, ab Achille domitus.
" Sed ingredere murum, mi fili, ut serves
" Trojanos & Trojanas, neque magnam gloriam præbeas
" Pelidæ, ipséque dilectâ vitâ priveris:
" Prætereà & meî infelicis adhuc mentis compotis miserere,
" Calamitosi, quem pater Saturnius in senectutis limine
" Fortunâ in acerbâ perdet, mala multa conspicatum,
" Filiósque interemptos, raptatásque filias,
" Et thalamos direptos, & infantes liberos
" Allisos terræ, in gravi cæde,

Ver. 51. —ὤπασε.] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 57. —Τρῳάς.] *Plutarchus* loco infrà ad *ver.* 60 citato legit Τρωϊάδας.

Ver. 59. Πρὸς δέ με τὸν δύστηνον]
———— miserere parentis
Longævi. ———— *Æn.* XII, 43.

Ibid. —ἔτι φρονέοντ'.] Scholia MSS apud *Barnesium* exponunt; Ἔτι ζῶντα· τὸ γὰρ ζωὸν, φρένας καλεῖ ὁ Ὅμηρος. Sed (ut videtur) minùs rectè.

Ibid. —ἐλέαιρε.] Cod. *Harleian.* ἐλέησον. Quo modo & legit *Plutarchus*, loco jam infrà citato.

Ver. 60. Δύσμορον, ὅν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῷ Αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ φθίσει, &c.] Πολλαὶ γὰρ μεταβολαὶ γίνονται καὶ παντοῖαι τύχαι κατὰ τὸν βίον· καὶ ἐνδέχεται τὸν μάλιστα εὐθηνοῦντα μεγάλαις συμφοραῖς περιπεσεῖν ἐπὶ γήρως, καθάπερ ἐν τοῖς ἡρωϊκοῖς περὶ Πριάμου μυθεύεται. *Aristot. Ethic. Lib.* I, *cap.* 10. *sub fine.* δῆλον οὖν ὅτι καὶ ὁ λεγόμενος ἄωρος θάνατος ἀπαραμύθητός ἐστι. ———— μεῖον γὰρ ὄντως Τρωΐλος ἐδάκρυσεν ἢ Πρίαμος· οὗτος δ', εἰ προετελεύτησεν, ἔτι ἀκμαζούσης αὐτῷ τῆς βασιλείας, καὶ τῆς τοσαύτης τύχης, ἧς ἐθρήνει. Οἷα γοῦν πρὸς τὸν ἑαυτοῦ διελέχθη υἱὸν Ἕκτορα, παραινῶν ἀναχωρεῖν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν Ἀχιλλέα μάχης, ἐν οἷς φησιν, " Δύσμορον, ὅν ῥα πατὴρ " Κρονίδη ἐπὶ γήραος οὐδῷ, &c." Ὄντων οὖν σοι παμπόλλων παραδειγμάτων περὶ τούτου, ἐννοήθητι τὸν θάνατον οὐκ ὀλίγους ἀπαλλάττειν μεγάλων καὶ χαλεπῶν κακῶν, ὧν, εἰ ἐπεβίωσαν, πάντως ἂν ἐπειράθησαν. *Plutarch. de Consolat. ad Apoll.* Citat porrò totum hunc locum *Dio Chrysostomus, Orat.* XI. Vide & infrà ad ψ', 222.

Ibid. —ὅν ῥα.] *Quem utique* ————

Ibid. —ἐπὶ γήραος οὐδῷ.] Ἐπὶ τῇ τοῦ γήρως ἐξόδῳ· ἐπὶ τῷ τέρματι. *Schol.*

Ver. 61. —φθίσει.] Vide suprà ad *ver.* 193 & ad β', 43 & 883.

Ver. 62. —ἑλκυθείσας.] Ἀντὶ τοῦ αἰχμαλωτισθείσας. *Schol.* *Al.* ἑλκηθείσας & ἑλκυσθείσας.

Ἑλκομένας τε νυοὺς ὀλοῇς ὑπὸ χερσὶν Ἀχαιῶν.
Αὐτὸν δ' ἂν πύματόν με κύνες πρώτῃσι θύρῃσιν
Ὠμησαὶ ἐρύουσι, ἐπεί κέ τις ὀξέϊ χαλκῷ
Τύψας, ἠὲ βαλὼν ῥεθέων ἐκ θυμὸν ἕληται,
Οὓς τρέφον ἐν μεγάροισι, τραπεζῆας πυλαωροὺς,
Οἵ κ' ἐμὸν αἷμα πιόντες, ἀλύσσοντες περὶ θυμῷ,
Κείσοντ' ἐν προθύροισι· νέῳ δέ τε πάντ' ἐπέοικε
Ἄρηϊ κταμένῳ, δεδαϊγμένῳ ὀξέϊ χαλκῷ,
Κεῖσθαι· πάντα δὲ καλὰ θανόντι περ, ὅ, ττι φανείη·
Ἀλλ' ὅτε δὴ πολιόν τε κάρη, πολιόν τε γένειον,
Αἰδῶ τ' αἰσχύνωσι κύνες κταμένοιο γέροντος,
Τοῦτο δὴ οἴκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
Ἦ ῥ' ὁ γέρων, πολιὰς δ' ἄρ' ἀνὰ τρίχας ἕλκετο χερσὶ,
Τίλλων ἐκ κεφαλῆς· οὐδ' Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθε.
Μήτηρ δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ὀδύρετο δακρυχέουσα,
Κόλπον ἀνιεμένη, ἑτέρηφι δὲ μαζὸν ἀνέσχε,
Καί μιν δακρυχέουσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἕκτορ, τέκνον ἐμὸν, τάδε τ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον

" Tractásque nurus perniciosis manibus Achivorum.
" Ipsum verò forsitàn extremum me canes in primis foribus
" Cruda-vorantes raptabunt, postquàm aliquis acuto ære
" Cominùs vel eminùs feriens ex artubus animam eripuerit,
" Quos nutrivi in ædibus, mensæ assectas janitores,
" Qui meo sanguine hausto, rabie-acti animis,
" Jacebunt in vestibulis: Juveni autem omninò decorum-est
" Pugnâ cæso, lacerato acuto ære,
" Jacere; omnia nempè honesta etiam mortuo quicquid apparuerit:
" Sed quum jam canúmque caput, canámque barbam,
" Pudendáque deturpent canes occisi senis,
" Hoc utique miserrimum accidit miseris mortalibus.
Dixit quidem senex, canósque capillos extrahebat manibus,
Vellens è capite; neque Hectori animum flectebat.
Mater verò deinceps ex-aliâ parte lamentabatur lacrymas-fundens
Sinum denudans, alterâ autem *manu* mamillam exeruit,
Et illum lachrymas-fundens verbis alatis allocuta est:
" Hector, fili mi, & hæc reverere, & mei miserere

Ver. 65. —ὀλοῆς.] *Al.* ὀλοῶν.

Ver. 67. —ἐρύουσι.] Apud *Plutarchum* loco suprà citato, ἐρύσσωσιν.

Ibid. —ἐπεί κέ τις.] *Al.* ἐπεί μέ τις.

Ver. 68. Τύψας, ἠὲ βαλὼν.] Vide suprà ad φ', 76; & ad ρ', 84.

Ver. 70. —πιόντες.] *Al.* πίνοντες. Quòd ferri non potest; nam πίνω primam semper producit.

Ibid. —ἀλύσσοντες.] Ὑπὸ πλησμονῆς ἀλύοντες· οἷον ἐν ἄλῃ ὄντες, δυσφοροῦντες· Οἱ δὲ εἶσον, ἄγαν λυττῶντες. *Schol.*

Ver. 72. Ἄρηϊ κταμένῳ.] *Al.* Ἀρεϊ κτειναμένῳ.

Var 74, 76. Ἀλλ' ὅτε δὴ.—— Τοῦτο δὴ.] Vide suprà ad β', 158; & ad ξ, 433.

Ver. 77. —ἄρ'.] *Deinceps.*——

Ver. 78. —οὐδ' Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθε.]
—— haudquaquam dictis violentia Turni
Flectitur: exuperat magis——
Æn. XII, 45.

Ver. 80. —ἑτέρηφι.] Vide suprà ad ν', 588.

Ver. 82, 85. —τάδε τ' αἴδεο καί μ' ἐλέησον——μηδὲ πρόμος ἵστασο τούτῳ.]

Turne,

Αὐτὴν, εἴ ποτέ τοι λαθικηδέα μαζὸν ἐπέσχον,
Τῶν μνῆσαι, φίλε τέκνον· ἄμυνε δὲ δήϊον ἄνδρα
Τείχεος ἐντὸς ἰών· μηδὲ πρόμος ἵστασο τούτῳ·
Σχέτλιος· εἴπερ γάρ σε καλακλάνῃ, οὔ σέ τ' ἔγωγε
Κλαύσομαι ἐν λεχέεσσι, φίλον θάλος, ὃν τέκον αὐτὴ,
Οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος· ἄνευθε δέ σε μέγα νῶϊν
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ κύνες ταχέες καλέδονται.
Ὣς τώ γε κλαίοντε προσαυδήτην φίλον υἱόν,
Πολλὰ λισσομένω· οὐδ' Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθον·
Ἀλλ' ὅγε μίμν' Ἀχιλῆα πελώριον ἇσσον ἰόντα.
Ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειῇ ὀρέστερος ἄνδρα μένῃσι,
Βεβρωκὼς κακὰ φάρμακ', ἔδυ δέ τέ μιν χόλος αἰνὸς,

" Ipsius, si unquam tibi vagitus-sedantem mammam præbui,
" Horum reminiscere, chare fili; arcéque infestum virum
" Mœnia ingressus: Neque prostes pugnator adversus ipsum;
" Præferox: si enim te interemerit, haudquaquàm te ego
" Deflebo in lectis, charum germen, quem peperi ipsa,
" Neque uxor magnificè-dotata; seorsùm autem te longè à nobis
" Argivorum apud naves canes veloces comedent.
Sic hi lugentes alloquebantur dilectum filium,
Multis supplicantes; neque Hectori animum flectebant:
Sed is expectabat Achillem ingentem propiùs accedentem.
Ut verò draco ad lustrum ferus virum expectat,
Pastus mala venena; subit autem & ipsum ira gravis,

Turne, per has ego te lachrymas, per
siquis Amatæ
Tangit honos animum ———
Unum oro, desiste manum committere
Teucris. *Æn.* XII, 56, 60.

Ver. 83. —λαθικηδέα μαζόν.] Τὸν λήθην ἐμποιοῦντα τοῖς παισὶ τῶν κακῶν πάντων. *Schol.*

Ibid. —ἐπέσχον.] *Al.* ἀνέχον.

Ver. 85. —ἰών.] *Al.* ἐών.

Ver. 86. καλακλάνῃ.] Cod. *Harleian.* καλακλενεῖ.

Ibid. —οὐ σέ τ' ἔγωγε Κλαύσομαι.]

Heu! terrâ ignotâ, canibus data præda
Latinis
Alitibusque jaces! nec te tua funera
mater
Produxi, pressive oculos, aut vulnera
lavi. *Æn.* IX, 485.

Ver. 88. —πολύδωρος.] Πολλὰ δωρησαμένη εἰληφυῖα· ἤ, ἡ μετὰ πολλῶν δώρων καὶ ἕδνων γαμηθεῖσα. *Schol.* *Al.* πολύεδνος.

Ver. 91. Πολλὰ λισσομένω.] Edidit *Barnesius* Πολλὰ δὲ λισσομένω. Sed nihil opus. Vide suprà ad φ', 368.

Ver. 93. Ὡς δὲ δράκων.]

Qualis ubi in lucem coluber mala gramina pastus,
Frigida sub terrâ tumidum quem bruma tegebat,
Nunc positis novus exuviis, nitidusque juventâ
Lubrica convolvit sublato pectore terga;
Arduus ad Solem, & linguis micat ore trisulcis. *Æn.* II, 471.

Scaliger hæc à *Virgilio* φυσικωτέρως quam ab *Homero* depicta existimat. " Solis appetentem atque apricantem, etiam *arduus ad Solem.* Erigit enim se, ac vibrantem linguam exerit. Proinde ait——— *linguis micat ore trisulcis.* Obtutum tantùm torvum Homerus, optimè. Nihil enim illo acrius. Prætereà cubilis sui propugnationem, à quo non discedit. Icircò dixit; ἑλισσόμενος περὶ χειῇ, quo etiam propiùs tutum habeat receptum. Perpendes *tumidum.*" *Poëtic. Lib.* V, *cap.* 3. Atqui, ut opinor, utraque ad rem aptata est similitudo. *Homerus* nempè virum depingit, qui, vultu feroci, animóque ad pugnam parato, hostem ingruentem expectet; *Virgilius*, virum, qui in prælio emicet, & ad domum regiam expugnandam acerrimè aggrediatur.

Ibid. —χειῇ.] Σχισμῇ· λέγει δὲ, τῇ τοῦ δράκοντος καταδύσει. *Schol.*

Ver. 94. Βεβρωκὼς κακὰ φάρμακ'.] Οἱ δράκοντες —— μέλλοντές τινα ἐλλοχᾷν ἢ ἄνθρωπον ἢ θῆρα, τὰς θανατηφόρους ῥίζας ἐσθίουσι, καὶ τὰς

Σμερδαλέον δὲ δέδορκεν, ἑλισσόμενος περὶ χειῇ·
Ὣς Ἕκτωρ, ἄσβεστον ἔχων μένος, οὐχ ὑπεχώρει,
Πύργῳ ἔπι προὔχοντι φαεινὴν ἀσπίδ' ἐρείσας·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤμοι ἐγὼν, εἰ μέν κε πύλας καὶ τείχεα δύω,
Πουλυδάμας μοι πρῶτος ἐλεγχείην ἀναθήσει,
Ὅς μ' ἐκέλευσε Τρωσὶ ποτὶ πτόλιν ἡγήσασθαι,
Νύχθ' ὕπο τήνδ' ὀλοὴν, ὅτε τ' ὤρετο δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην· ἦτ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν·
Νῦν δ' ἐπεὶ ὤλεσα λαὸν ἀτασθαλίῃσιν ἐμῇσιν,
Αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους,
Μήποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος ἐμεῖο,
Ἕκτωρ ἧφι βίηφι πιθήσας ὤλεσε λαόν.
Ὣς ἐρέουσιν· ἐμοὶ δὲ τότ' ἂν πολὺ κέρδιον εἴη,
Ἄντην ἢ Ἀχιλῆα κατακτείναντα νέεσθαι,

Horrendúmque aſpicit, convolvens ſe circa latibulum:
Sic Hector, inextinguibili præditus animorum-vi, non recedebat,
Turrim ad prominentem fulgido clypeo-acclinato:
Indignabundus verò dixit ad ſuum magnum animum:
" Hei mihi, ſi quidem portas & mœnia ingreſſus fuero,
" Polydamas me primus probris onerabit,
" Qui me hortatus-eſt Trojanos ad urbem ducere,
" Nocte iſtâ exitiali, quando ſurrexit-ad-certamen nobilis Achilles,
" At ego non parui; certè multò utilius fuiſſet:
" Nunc verò poſtquàm perdidi populum damnoſâ-pertinaciâ meâ,
" Vereor Trojanos & Trojanas longa-peplorum-ſyrmata-trahentes,
" Nè quandò quis dicat deterior alius me;
" Hector ſuis viribus fretus perdidit copias.
" Sic dicent: mihi verò tunc multò ſatius eſſet,
" Contrà *pugnando*, aut Achille interfecto redire,

τὰς ὀπὰς μέντοι τὰς τοιαύτας. Οὐκ ἦν δὲ ἄρα οὐδὲ Ὅμηρος αὐτῆς τῆς τροφῆς ἀμαθής. Λέγει γοῦν ὅπως ἀναμένει, περὶ τὸν φωλεὸν εἱλούμενος, προεμπλησθεὶς σιτίων πολλῶν φαρμακωδῶν καὶ κακῶν. *Ælian. de Animal. lib.* VI, *cap.* 4.

Ver. 95. —δέδορκεν.] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 100. Πουλυδάμας μοι πρῶτος.] Ἀνδρειότατοι δοκοῦσιν εἶναι, παρ' οἷς οἱ δειλοὶ ἄτιμοι, οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἔντιμοι. Τοιούτους δὲ καὶ Ὅμηρος ποιεῖ, οἷον τὸν ——— Ἕκτορα· " Πουλυδάμας " μοι πρῶτος ἐλεγχείην ἀναθήσει·" *Ariſtot. Ethic. Nicom. Lib.* III, *cap.* 11. Πάλιν ἐστὶν ἄλλη ἀνδρεία πολιτικὴ δοκοῦσα εἶναι· οἷον οἱ δι' αἰσχύνην τὴν εἰς τοὺς πολίτας ὑπομένουσι τοὺς κινδύνους, καὶ δοκοῦσιν ἀνδρεῖοι εἶναι. Σημεῖον δὲ τούτου· καὶ γὰρ Ὅμηρος πεποίηκε τὸν Ἕκτορα λέγοντα, " Πουλυδάμας μοι πρῶτος ἐλεγχείην " ἀναθήσει." Διὸ οἴεται δεῖν μάχεσθαι. *Idem, Ethic. Magn. Lib.* I, *cap.* 21. Οἱ διὰ τὴν αἰδῶ ὑπομένοντες, μάλιστα φανοῖεν ἀνδρεῖοι· καθάπερ καὶ Ὅμηρος τὸν Ἕκτορά φησιν ὑπομεῖναι τὸν κίνδυνον τὸν πρὸς Ἀχιλλέα. Ἕκτορα δ' αἰδὼς εἷλε, " Πουλυδάμας μοι πρῶτος ἐλεγχείην ἀναθήσει." Καὶ ἔστιν ἡ πολιτικὴ ἀνδρεία αὕτη. *Id. Ethic. Eudem. Lib.* III, *cap.* 1.

Ibid. —πρῶτος ἐλεγχείην ἀναθήσει.] *Al.* πρῶτον ἐλεγχείην καταχεύει.

Ver. 101. Ὅς μ' ἐκέλευσε Τρωσὶ ποτὶ πτόλιν ἡγήσασθαι.] Suprà σ', 254, 266.

Ibid. —ἐκέλευσε.] Cod. *Harleian.* ἐκέλευε. Quo modo & in duobus MSS ſcriptum repperit *Barneſius.* Verùm, ut opinor, hoc quidem in loco præſtat vulgata lectio. Vide ſuprà ad υ', 84; & ad α, 37.

Ver. 102. —ὅτε τ'.] *Quandò utique*—— *Quandò videlicèt.*——

Ver. 107. —βίηφι.] Vide ſuprà ad ν', 588.

Ver. 109. Ἄντην ἢ Ἀχιλῆα.] *Al.* Ἢ ἄντην Ἀχιλῆα.

Ibid. —κατακτείναντα.] Cod. *Harleian.* κατακτείναντι.

Ver. 110.

Ἠέ κεν αὐτῷ ὀλέσθαι ἐϋκλειῶς πρὸ πόληος,
Εἰ δέ κεν ἀσπίδα μὲν καταθείομαι ὀμφαλόεσσαν,
Καὶ κόρυθα βριαρήν, δόρυ δὲ πρὸς τεῖχος ἐρείσας,
Αὐτὸς ἰὼν Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἀντίος ἔλθω,
Καί οἱ ὑπόσχωμαι Ἑλένην, καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ
Πάντα μάλ', ὅσσα τ' Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν
Ἠγάγετο Τροίηνδ', ἥ τ' ἔπλετο νείκεος ἀρχή,
Δωσέμεν Ἀτρείδῃσιν ἄγειν, ἅμα τ' ἀμφὶς Ἀχαιοῖς
Ἄλλ' ἀποδάσσεσθαι, ὅσσα πτόλις ἥδε κέκευθε·
Τρωσὶν δ' αὖ μετόπισθε γερούσιον ὅρκον ἕλωμαι,
Μήτι καταχρύψειν, ἀλλ' ἄνδιχα πάντα δάσασθαι,
Κτῆσιν ὅσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἐέργει.
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
Μή μιν ἐγὼ μὲν ἵκωμαι ἰών· ὁ δέ μ' οὐκ ἐλεήσει,
Οὐδέ τι μ' αἰδέσεται, κτενέει δέ με, γυμνὸν ἐόντα,
Αὔτως ὥστε γυναῖκα, ἐπεί κ' ἀπὸ τεύχεα δύω·
Οὐ μέν πως νῦν ἐστὶν ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης

" Aut ab ipso interfici gloriosè pro urbe.
" Quòd si clypeum quidem deposuero umbonibus munitum,
" Et cassidem validam, hastâque ad murum acclinatâ,
" Ipse profectus Achilli eximio obvius venero,
" Et ei pollicear Helenam, & opes cum ipsâ
" Omnes prorsùs, quascunque Alexander cavis in navibus
" Duxit ad Trojam, quæ fuit certaminis origo,
" Daturum Atridis abducendas, simúlque separatim Achivis
" Alias distributurum, quascunque urbs hæc abditas-habet:
" A Trojanis verò deindè honorabile jusjurandum exigam,
" Nihil occultaturos, sed bifariàm omnia divisuros,
" Facultates quascunque urbs amabilis intùs continet.
" Sed cur mihi hæc meus secum-differit animus?
" *Vereor*, ne ei ego quidem supplicem profectus; is autem meî non misereatur,
" Neque omninò me revereatur, interficiat verò me, inermem existentem,
" Temerè, tanquam mulierem, postquàm arma exuero.
" Non sanè prorsùs nunc licèt à quercu neque à petrâ

Ver. 110. Ἠέ κεν αὐτῷ ὀλέσθαι.] Ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως δαμασθῆναι. *Schol.* MSS apud *Barnesium.* Cæterùm Codex *Harleianus* hîc legit Ἠέ κεν αὐτὸν ὀλέσθαι. *Al.* Ἦ κεν ὑπ' αὐτῷ ὀλέσθαι.

Ver. 116. —ἥ τ' ἔπλετο νείκεος ἀρχή.]

——Primus leti primusque malorum
Causa fuit. ——— *Æn.* IV, 169.
———Quæ prima malorum
Causa fuit.——— *Æn.* VII, 481.

Ver. 117. —ἅμα τ' ἀμφίς.] *Al.* ἅμα δ' ἀμφίς.

Ver. 118. ἀποδάσσεσθαι.] *Al.* ἀποδάσσασθαι.

Ibid. —κέκευθε.] Vide suprà ad α', 37.

Ver. 120. —δάσασθαι.] *Henricus Stephanus* reponendum censet, δάσεσθαι propter præcedentem καταχρύψειν.

Ver. 121. —ἐπήρατον.] Vide suprà ad σ', 512.

Ver. 124. κτενέει.] *Al.* κτανέει.

Ver. 126. —ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης Τῷ ὀαριζέμεναι.]

Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα περὶ δρῦν ἢ περὶ πέτρην; *Hesiod. Theogon.* 35.

Οὐκ ἔστι, φησὶν, ἄντικρυς Ἀχιλλέως μύθους διηγεῖσθαι, ὁποίους ἂν παρθένοι, καὶ ἠΐθεοι· ——— οἱ γὰρ παλαιοὶ νομαδικῷ ἐχρῶντο βίῳ, οἰκίας μηδέπω κεκτημένοι· αἱ οὖν γυναῖκες τίκτουσαι ἐν τοῖς ὄρεσιν ὑπὸ τὰ κοιλώματα τῶν πετρῶν καὶ δρυῶν [τὰ βρέφη] ἀνέστρεφον· εὑρίσκοντες δέ τινες, ἐνόμιζον ἐκεῖθεν γεγεννῆσθαι· ἡ ἱστορία παρὰ Διδύμῳ. *Schol.*

Gensque

Τῷ ὀαριζέμεναι, ἅτε παρθένος ἠΐθεός τε,
Παρθένος ἠΐθεός τ', ὀαρίζετον ἀλλήλοισιν.
Βέλτερον αὖτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν· ὅττι τάχιστα
Εἴδομεν, ὁπποτέρῳ κεν Ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξῃ.
Ὣς ὥρμαινε μένων· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθεν Ἀχιλλεὺς,
Ἶσος Ἐνυαλίῳ κορυθάϊκι πτολεμιστῇ,
Σείων Πηλιάδα μελίην κατὰ δεξιὸν ὦμον,
Δεινήν· ἀμφὶ δὲ χαλκὸς ἐλάμπετο εἴκελος αὐγῇ
Ἢ πυρὸς αἰθομένοιο, ἢ ἠελίου ἀνιόντος.
Ἕκτορα δ', ὡς ἐνόησεν, ἕλε τρόμος, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
Αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς·
Πηλείδης δ' ἐπόρουσε, ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς.
Ἠΰτε κίρκος ὄρεσφιν ἐλαφρότατος πετεηνῶν,
Ῥηϊδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν·
Ἡ δέ θ' ὕπαιθα φοβεῖται· ὁ δ' ἐγγύθεν ὀξὺ λεληκὼς

" Cum hoc confabulari, ceu virgo juvenisque,
" Virgo juvenisque confabulantur inter se.
" Satius verò certamine congredi: quàm celerrimè
" Videamus, utri Olympius gloriam præbiturus sit.
Hæc animo versabat manens: Ast ad eum propè accessit Achilles,
Par Marti galeam-quassanti bellatori,
Vibrans Peliacam hastam ad dextrum humerum
Terribilem; circùm verò æs splendebant simile fulgori
Vel ignis ardentis, vel solis orientis.
Hectorem verò, ut vidit, cepit tremor, neque ampliùs sustinuit
Illic manere, à tergo autem portas reliquit, abiitque perterritus.
Pelides verò irruit, pedibus rapidis fretus;
Veluti Circus in montibus, velocissimus volucrum,
Facilè impetum-dat in pavidam columbam:
Hæc autem oblique fugit: iste verò in-proximo acutum-edens-clangorem,

Gensque virûm truncis & duro robore nata. *Æn.* VIII, 315.

Ver. 127. ἅτε παρθένος ἠΐθεός τε, Παρθένος ἠΐθεός τ'.] " Nascitur pathos & de repetitione, quam Græci ἐπαναφορὰν vocant, cum sententiæ ab iisdem nominibus incipiunt. Hinc *Virgilius*, (*Georg.* IV. 525:
" ———Eurydicen vox ipsa & frigida lingua,
" Ah miseram Eurydicen, animâ fugiente, vocabat.
" Eurydicen toto referebant flumine ripæ."
Macrob. Lib. IV, *cap.* 6. Τὸ δὲ σχῆμα, ἐπανάληψις δι' ἐπαναστροφῆς. ὅμοιον τῷ, " εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν, Εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μένος δ' αἴθωνι σιδήρῳ." *Eustath.* Vide suprà ad υ', 371; & infrà ad ψ', 641.

Ver. 128. —ἀλλήλοισιν.] Cod. *Harleian.* ἀλλήλοιιν.

Ver. 130. —ὀρέξῃ.] Cod. *Harleian.* ὀρέξει.

Ver. 132. —κορυθάϊκι.] Κορυθαίολος,— ὁ συνεχῶς κινῶν τὴν κόρυθα· ὁ μέλλων πολεμεῖν, ὡς ἐπὶ τοῦ Ἄρεος, ἔφη, "Ἶσος Ἐνυαλίῳ κορυθάϊκι," *Porphyr. Quæst. Homeric.* 3. Vide suprà ad β', 816.

Ver. 133. —Πηλιάδα μελίην.] Quâ ratione, Πηλιάδα, hîc ultimam producat; item ὕδατι, *ver.* 149; & πυρὶ, *ver.* 156; vide suprà ad α', 51.

Ver. 134. —εἴκελος.] Vide suprà ad ε', 423; & ad ν', 53.

Ver. 135. —αἰθομένοιο.] Cod. *Harleian.* αἰθομένου.

Ver. 138—141. —πεποιθώς———λεληκώς.] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 139. Ἠΰτε κίρκος.] Vide suprà ad φ', 493.

Ταρφέ' ἐπαΐσσει, ἑλέειν τέ ἑ θυμὸς ἀνώγει·
Ὣς ἄρ' ὅγ' ἐμμεμαὼς ἰθὺς πέτετο· τρέσε δ' Ἕκτωρ
Τεῖχος ὑπὸ Τρώων, λαιψηρὰ δὲ γοῦνατ' ἐνώμα.
Οἱ δὲ παρὰ σκοπιὴν καὶ ἐρινεὸν ἠνεμόεντα
Τείχεος αἰὲν ὑπ' ἐκ καί' ἀμαξιτὸν ἐσσεύοντο·
Κρουνὼ δ' ἵκανον καλλιῤῥόω, ἔνθα δὲ πηγαὶ
Δοιαὶ ἀναΐσσουσι Σκαμάνδρου δινήεντος.
Ἡ μὲν γάρ θ' ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς
Γίνεται ἐξ αὐτῆς, ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο·
Ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει, εἰκυῖα χαλάζῃ,
Ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ.
Ἔνθα δ' ἐπ' αὐτάων πλυνοὶ εὐρέες ἐγγὺς ἔασι
Καλοὶ, λαΐνεοι, ὅθι εἵματα σιγαλόεντα
Πλύνεσκον Τρώων ἄλοχοι, καλαί τε θύγατρες,

Crebros faciens impetus, insequitur, capereque illum animus jubet:
Sic utique ille ardens rectà volabat: trepidus autem fugiebat Hector
Muro sub Trojanorum, velociáque genua movebat.
Hi verò præter speculam & caprificum ventosam
Murum usque subter per viam-publicam rapido-cursu-ferebantur:
Ad scaturigines autem pervenerunt pulchrè-fluentes, ubi nempè fontes
Duo erumpunt Scamandri vorticosi.
Alter quidem aquâ calidâ fluit, circúmque fumus
Oritur ex ipso, velut *ab* igne ardenti:
Alter verò æstate profluit, similis grandini,
Vel nivi frigidæ, vel ex aquâ *concretæ* glaciei.
Illic autem ad ipsos labra-ad lavandum lata propè sunt,
Pulchra, lapidea, ubi vestes speciosas
Lavabant Trojanorum uxores, pulchræque filiæ,

Ver. 142. —ἑλέειν τέ ἑ.] *Al.* ἑλέειν δέ τε.

Ver. 143. —ἄρ'.] *Ut dictum est* ——. ver. 138.

Ibid. —τρέσε δ' Ἕκτωρ.]

Ergo amens diversa fugâ petit æquora Turnus,
Et nunc huc, inde huc incertos implicat orbes. *Æn.* XII, 742.

Ver. 144. — τεῖχος.] *Al.* τείχη.

Ver. 145. — ἐρινεὸν.] Vide suprà ad ζ, 433.

Ver. 146. Τείχεος αἰὲν ὑπ' ἐκ καί' ἀμαξιτὸν ἐσσεύοντο.] Τὸ ἑξῆς, Καί' ἀμαξιτὸν ἐσσεύοντο, ὑπ' ἐκ τείχεος, ὁ μὲν ὑποδιῶξαι τὸ τεῖχος σπουδάζων· ὁ δὲ ἐκτὸς αὐτὸν ἀεὶ κωλύων. *Schol.* MSS. apud *Barnesium.*

Ibid. — ὑπ' ἐκ.] *Al.* ὑπέρ.

Ver. 148. — Σκαμάνδρου.] Cod. *Harleian.* Καμάνδρου.

Ver. 151. Ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει.] "Est adeò invenire apud nobiles poëtas hu- "juscemodi suavitatis multa, quæ apparet "novata esse non fortuita; sed præter cæ- "teros omnes apud Homerum plurima. U- "no quippe in loco tales tanquam hiatus & "sonitus in assiduis vocibus pluris facit: "

"Ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει, εἰκυῖα χα- "λάζῃ
"Ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυ- "στάλλῳ." *Gell. lib.* VII, *cap.* 20.

Ver. 153, 155. — πλυνοὶ —— Πλύνεσκον.] Quâ analogiâ ex λύω fit λύσις, λυτὸς; ex κρίνω, κρίσις, κριτὸς; ex μαρτύρομαι, μάρτυρος; ex νίφειν, νίφαδες; ex φαίνω, ἔμφασις, ἐμφανής; eâdem ex πλύνω fit πλυνοὶ, εὔπλυνής·

Πλυνέσῃ τις πρῶτα —— *Odyss.* ό, 319.
—— πολλὸν γὰρ ἀπὸ πλυνοί εἰσι πόληος. ζ, 40.
Τὸν οἱ ἕκαστος φᾶρος ἐΰπλυνὲς, ἠδὲ χιτῶνα. θ', 392.

Vide suprà ad ά, 338; ad ζ, 434; ad μ', 280; & ad ν', 414.

Ver. 155. Πλύνεσκον.] *Lavare solebant.* Vide suprà ad β', 221; & ad γ', 84.

Ver. 157.

Τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν.
Τῇ ῥα παραδραμέτην, φεύγων, ὁ δ' ὄπισθε διώκων·
Πρόσθε μὲν ἐσθλὸς ἔφευγε, δίωκε δέ μιν μέγ' ἀμείνων
Καρπαλίμως· ἐπεὶ οὐχ ἱερήϊον, οὐδὲ βοείην
Ἀρνύσθην, ἅ, τε ποσσὶν ἀέθλια γίνεται ἀνδρῶν,
Ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.
Ὡς δ' ὅτ' ἀεθλοφόροι περὶ τέρματα μώνυχες ἵπποι
Ῥίμφα μάλα τρωχῶσι· τὸ δὲ μέγα κεῖται ἄεθλον,
Ἢ τρίπος, ἠὲ γυνή, ἀνδρὸς κατατεθνειῶτος·
Ὣς τὼ τρὶς Πριάμοιο πόλιν περιδινηθήτην
Καρπαλίμοισι πόδεσσι· θεοὶ δέ τε πάντες ὁρῶντο.

Olim tempore pacis, priusquàm venissent filii Achivorum.
Hàc utique prætercurrerunt, *alter* fugiens, altérque à tergo persequens;
Antè quidem fortis fugiebat, persequebatur verò ipsum multò fortior
Rapidè: Neque enim victimam, neque bubulam pellem
Adipisci-conabantur, qualia pedibus præmia sunt virorum;
Sed de animâ *certantes* currebant Hectoris equûm-domitoris.
Ut verò cum assueti-vincere circa metas solidi-ungulis equi
Celeritèr admodùm currunt; magnum autem propositum est præmium,
Vel tripos, vel mulier, viri *in honorem* defuncti:
Sic hi ter Priami urbem gyro-circum-acti sunt
Rapidis pedibus: Dii verò omnes spectabant.

Ver. 157. Τῇ ῥα.] *Eà utique* ——— *Eà inquam* ———.

Ver. 159. — ἐπεὶ οὐχ ἱερήϊον ——— Ἀλλὰ περὶ ψυχῆς.]

——— nec enim levia aut ludicra petuntur
Præmia, sed Turni de vitâ & sanguine certant. *Æn.* XII, 764.

" Ἱερήϊον, quod propriè est *sacrificium*, significat etiam *quodvis animal quod in cibum mactatur*: ἱερεῖα sunt ἁπλῶς τὰ θρέμματα, *pecudes quæ mactantur in usum & in esum hominibus; animantes, quarum vescimur carnibus.* ——— Neque certè aliter sumi videtur hæc vox apud Homerum, in loco illo insigni *Iliad* χ'.
" ——— ἐπεὶ οὐχ' ἱερήϊον, οὐδὲ βοείην
" Ἀρνύσθην, ἅ τε ποσσὶν ἀέθλια γίνεται
" ἀνδρῶν,
" Ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον Ἕκτορος ἱπ-
" ποδάμοιο."
Duport. Prælect. in Theophrast. cap. 9.

" Ἱερεῖα sunt animantes, quarum vescimur carnibus. ——— Atqui non alitèr veteres grammatici illud Homeri interpretantur; ἐπεὶ οὐχ' ἱερήϊον, οὐδὲ βοείην. Rectéque notant iidem, ἱερεῖα dici ἁπλῶς τὰ θρέμματα, pecudes & quæcunque esui solent esse mortalibus." *Casaub. in Athenæum, Lib. I, cap.* 11.

Ver. 161. Ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον.] Τὸ δὲ "περὶ ψυχῆς θέον" παροιμίαν ἀνέτειλε λέγουσαν τὸ περὶ ψυχῆς θέειν, ὅτε τις ἀγωνιῶν ἐπὶ ἐσχάτῳ κινδύνῳ διαγωνίζεταί τι. *Eustath.*

Ibid. & *ver.* 211. — ἱπποδάμοιο.] Vide suprà ad β', 23.

Ver. 162. — τέρματα.] Τέλη τῆς νίκης δὲ τοῦ ἀγῶνος· οἱ καμπτῆρες· ὅπως οἱ ἵπποι ἐξώτερον θέωσι, πλησιάζοντες ἐγγύτερον τῆς νύσσης. *Schol.* MSS. apud *Barnesium.*

Ver. 163. — τρωχῶσι.] *Al.* τροχόωσι.

Ibid. — τὸ δὲ μέγα.] Edidit *Barnesius*, τὸ δὲ μέγα. Sed nihil opus. Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 164. — ἀνδρὸς κατατεθνειῶτος.] Legitur & ἀνδρὸς περὶ τεθνειῶτος· notante *Henrico Stephano.*

Ibid. — κατατεθνειῶτος.] Vide suprà ad ύ, 46. & ad ζ, 464. *Al.* κατατεθνηῶτος.

Ver. 165. — πόλιν περιδινηθήτην.] Οὐδὲ ὁ τοῦ Ἕκτορος δὲ περίδρομος ὁ περὶ τὴν πόλιν ἔχει τι εὔλογον· οὐ γάρ ἐστι περίδρομος ἡ νῦν, διὰ τὴν συνεχῆ ῥάχιν· ἡ δὲ παλαιὰ ἔχει περιδρομήν. *Strabo, Geograph. lib.* XIII. Cæterum Codex *Harleianus* legit πόλιν πέρι δινηθήτην.

Ver. 167.

Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Ὢ πόποι, ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τεῖχος
Ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι· ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ
Ἕκτορος, ὅς μοι πολλὰ βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηεν,
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἐν πόλει ἀκροτάτῃ· νῦν αὖτέ ἑ δῖος Ἀχιλλεὺς
Ἄστυ πέρι Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκει.
Ἀλλ' ἄγετε, φράζεσθε, θεοί, καὶ μητιάασθε,
Ἠέ μιν ἐκ θανάτοιο σαώσομεν, ἠέ μιν ἤδη
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ δαμάσσομεν, ἐσθλὸν ἐόντα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ὢ πάτερ, ἀργικέραυνε, κελαινεφές, οἷον ἔειπες;
Ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,
Ἂψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι;
Ἕρδ'· ἀτὰρ οὔτοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Θάρσει, Τριτογένεια, φίλον τέκος· οὔ νύ τι θυμῷ
Πρόφρονι μυθέομαι, ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι·
Ἕρξον, ὅπῃ δή τοι νόος ἔπλετο, μηδέ τ' ἐρώει.

Inter hos autem sermonem orsus est pater hominúmque deûmque:
" Proh malum, profectò dilectum virum agitari circa murum
" Oculis video: meum autem dolet cor
" *De* Hectore, qui mihi multa boüm femora adolevit,
" Idæ in verticibus multas convalles-habentis; interdum etiam
" In urbe summâ: nunc verò eum nobilis Achilles
" Urbem circa Priami pedibus velocibus insequitur.
" Sed agite, deliberate, dii, & consultate,
" An eum è morte salvum eripiemus, an eum jam
" Sub Pelidâ Achille domabimus, bonum licèt.
Hunc verò allocuta est dea oculis-cæsia Minerva:
" O pater, rutuli-fulminis-missor, atras-nubes-cogens, quale dixisti?
" Virum mortalem, jam olim destinatum fato,
" Jam vis à morte tristi liberare?
" Fac: at non tibi omnes assentiemur dii cæteri.
Hanc autem respondens allocutus est nubes-cogens Jupiter:
" Bono esto animo, Tritonia, dilecta filia: neutiquam animo
" Serio loquor, volo autem tibi mitis esse:
" Fac, prout tibi animus est, neque quid cessa.

Ver. 167. — πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.] Vide suprà ad ό, 12.

Ver. 168. Ὢ πόποι, ἦ φίλον ἄνδρα.] Vituperat hunc locum *Plato*; Δεησόμεθα [Ὁμήρου] μή τοι——τόν γε μέγιστον τῶν θεῶν τολμῆσαι οὕτως ἀνομοίως μιμήσασθαι, ὥστε, "Ὢ πό-" "ποι, (φάναι) ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ ἄ-" "στυ Ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι· ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται" "ἦτορ" *De Republ. lib.* 3. Ubi in transcursu notandum, pro τεῖχος, legisse *Platonem*, ἄστυ.

Ver. 172. Ἐν πόλει ἀκροτάτῃ.] Sic apud *Virgilium*,

Urbe —— summâ —— *Æn.* VII, 171.

Ver. 177. — γλαυκῶπις Ἀθήνη.] Vide suprà ad ά, 206.

Ver. 178. — ἔειπες.] *Al.* ἔειπας. Ut alibi sæpé.

Ver. 182. — νεφεληγερέτα.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 187.

Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Ἕκτορα δ' ἀσπερχὲς κλονέων ἔφεπ' ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Ὡς δ' ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι κύων ἐλάφοιο δίηται,
Ὄρσας ἐξ εὐνῆς, διά τ' ἄγκεα, καὶ διὰ βήσσας·
Τὸν δ', εἴπερ τε λάθησι καταπτήξας ὑπὸ θάμνῳ,
Ἀλλά τ' ἀνιχνεύων θέει ἔμπεδον, ὄφρα κεν εὕρῃ·
Ὣς Ἕκτωρ οὐ λῆθε ποδώκεα Πηλείωνα.
Ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε πυλάων Δαρδανιάων
Ἀντίον ἀΐξασθαι, ἐϋδμήτους ἐπὶ πύργους,
Εἴπως οἱ καθύπερθεν ἀλάλκοιεν βελέεσσι·
Τοσσάκι μιν προπάροιθεν ἀποστρέψασκε παραφθὰς
Πρὸς πεδίον γ'· αὐτὸς δὲ ποτὶ πτόλιος πέτετ' αἰεί.
Ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν·

Sic locutus, impulit anteà paratam animo Minervam;
Descendit autem *ea* ab Olympi verticibus impetu-facto.
Hectorem verò indefinentèr urgens sequebatur celer Achilles.
Ut verò quum hinnulum in montibus canis cervæ insequitur,
Excitatum è cubili: pérque convalles & per fruticeta;
Eum autem, etiam si lateat metu-perculsus sub arbusto,
Tamen vestigia-legens currit perpetuò, donec inveniat:
Sic Hector non latebat pedibus-velocem Pelidem.
Quoties verò impetum-sumeret ad portas Dardanias
Rectà ruere benè-ædificatas versus turres,
Si quo modo ei desupèr auxiliarentur telis;
Toties eum avertebat prævertens
In campum: ipse autem prope urbem volabat semper.
Ut verò in somno non potest fugientem consequi;

Ver. 187. Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.]

Illa viam celerans ———
——— cito decurrit tramite virgo.
Æn. V, 609.

Ver. 188. Ἕκτορα δ' ἀσπερχὲς κλονέων ἔφεπ' ὠκὺς Ἀχιλλεύς.] Ὡς δ' ὅτε νεβρόν.

Nec minùs Æneas ———
Insequitur; trepidique pedem pede fervidus urget.
Inclusum veluti siquando in flumine nactus
Cervum, aut puniceæ septum formidine pennæ,
Venator cursu canis & latratibus instat:
Ille autem insidiis & ripâ territus altâ,
Mille fugit refugitque vias; at vividus Umber
Hæret hians ——— Æn. XII, 746, 748.

Ver. 190. — διά τ' ἄγκεα καὶ διὰ βήσσας.] Οὕτω καλοῦνται οἱ κοῖλοι καὶ βάσιμοι τῶν ὀρῶν τόποι.] *Schol.*

Ver. 191. — ὑπὸ θάμνῳ.] Θάμνοι καλοῦνται οἱ σύμφυτοι καὶ ὑλώδεις τόποι, παρὰ τὸ θαμινόν. *Schol.*

Ver. 195. ἐπὶ πύργους.] *Al.* ὑπὸ πύργους.

Ver. 197. — παραφθάς.] Ita ex uno MS edidit *Barnesius*; quocum facit & Codex *Harleianus*. *Al.* παραστάς.

Ver. 198. — πεδίον γ' αὐτός.] Cod. *Harleian.* πεδίον· αὐτός. Quod & ferri possit. Vide suprà ad *α*, 51.

Ver. 199. Ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ.

Ac velut in somnis oculos ubi languida pressit
Nocte quies, nequicquam avidos extendere cursus
Velle videmur, & in mediis conatibus ægri
Succidimus; non lingua valet, non corpore notæ
Sufficiunt vires, nec vox nec verba sequuntur. Æn. XII, 908.
——— jam jamque tenet, similisque tenenti

Increpuit

Οὔτ' ἄρ' ὁ τὸν δύναται ὑποφεύγειν, οὔθ' ὁ διώκειν·
Ὣς ὁ τὸν οὐ δύνατο μάρψαι ποσὶν, οὐδ' ὃς ἀλύξαι.
Πῶς δέ κεν Ἕκτωρ κῆρας ὑπεξέφυγεν θανάτοιο,
Εἰ μή οἱ πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤντετ' Ἀπόλλων
Ἐγγύθεν, ὅς οἱ ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα;
Λαοῖσιν δ' ἀνένευε καρήατι δῖος Ἀχιλλεύς,
Οὐδ' ἔα ἱέμεναι ἐπὶ Ἕκτορι πικρὰ βέλεμνα·
Μήτις κῦδος ἄροιτο βαλὼν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθοι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπὶ κρουνοὺς ἀφίκοντο,
Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα·

Neque alter alterum potest effugere, neque alter consequi:
Sic hic illum non poterat assequi pedibus, neque ille effugere.
Quo verò tandem pacto Hector fata effugere potuisset mortis;
Nisi ei postremúmque & ultimùm occurrisset Apollo
Propè, qui ei excitavit robur velociáque genua?
Copiis autem renuebat capite nobilis Achilles,
Neque sinebat mittere in Hectorem amara tela;
Nè quis gloriam auferret percutiens, ipséque secundus veniret.
Sed quandò jam quartum ad scaturigines pervenerant,
Tum verò aureas pater attollebat lances,

Increpuit malis, & morsu elusus inani
est. *Ibid.* 754.

Quorum priorem ad locum *Scaliger*; "Etiam numerus (inquit) nobis notandus est. "Extendit enim, aut extendere conatur "cursum accentus medius in verbo illo, *vi*"*demur*. In aliis enim versibus ferè est cæ"sura; hìc autem superest adhuc una syl"laba." *Poëtic. Lib.* V, *cap.* 3. Similis ferè cæsuræ dispositio hìc apud Homerum in voce ὀνείρῳ observanda est.

Ver. 201. —δύνατο μάρψαι.] *Barnesius* inter varias lectiones rettulit δύναται μάρψαι. Quo modo non constaret Temporum ratio. Vide suprà ad *α*, 37. Porrò, quâ ratione δύνατο hìc ultimam producat; item ὅς, *ver.* 204; & ἐπὶ, *ver.* 225; & μένος, *ver.* 282; vide suprà ad *α*, 51.

Ver. 205. Λαοῖσιν δ' ἀνένευε.] *Al.* Ἄλλοισιν δ' ἀνένευε. Quo modo legit & Codex *Harleianus.*

Æneas mortem contra præsensque minatur
Exitium, si quisquam adeat.——
Æn. XII, 760.

Ver. 206. Οὐδ' ἔα ἱέμεναι.] *Al.* Οὐδ' ἔα ἵεμαι.

Ver. 207. Μήτις κῦδος.] Οὐδὲ γὰρ τὸ Ἀχιλλέα ποιεῖν ἀνδρὸς ἔργον, ἀλλὰ μειρακίου παντάπασιν ἐμπλήκτου καὶ σεσοβημένου πρὸς δόξαν, ἀναπαύοντα τοὺς ἄλλους καὶ διακωλύοντα βάλλειν Ἕκτορα· "Μή τις κῦδος ἄροιτο βαλὼν, "ὁ δὲ δεύτερος ἔλθοι." *Plutarch. in Pompeio.*

Ibid. —βαλών.] *Al.* ἑλών.

Ver. 208. Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον.]

Quinque orbes explent cursu, totidemque retexunt
Huc, illuc—— *Æn.* XII, 763.

Ver. 209. Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα.]

Jupiter ipse duas æquato examine lances
Sustinet, & fata imponit diversa duorum;
Quem damnat labor, & quo vergat pondere letum. *Æn.* XII, 725.

Inferiorem hìc Virgilium Homero observavit *Macrobius*, eò quòd Homerus hæc, jam antequàm appareret utram in partem propenderet victoria; *Virgilius* autem eadem serò dicat, postquàm & prævisum & prædictum fuisset (*Æn.* XII, 149, 150.) Turnum utique periturum. "Hæc autem ratio fuit non "æquandi omnia quæ ab auctore transcripsit, quod in omni operis sui parte alicujus "Homerici loci imitationem volebat inserere, nec tamen humanis viribus illam "divinitatem ubique poterat æquare.—— "Sed hæc & alia ignoscenda Virgilio, qui "studii circa Homerum nimietate excedit "modum; & reverà non poterat non in "aliquibus minor videri, qui per omnem poësim suam hoc uno est præcipuè usus archetypo. Acritèr enim in Homerum oculos intendit, ut æmularetur non modò "magnitudinem, sed & simplicitatem, & "præsentiam orationis, & tacitam majestatem.

Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο,
Τὴν μὲν, Ἀχιλλῆος, τὴν δ', Ἕκτορος ἱπποδάμοιο·
Ἕλκε δὲ μέσσα λαβών· ῥέπε δ' Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ.
Ὤχετο δ' εἰς Ἀΐδαο· λίπεν δέ ἑ Φοῖβος Ἀπόλλων.
Πηλεΐωνα δ' ἵκανε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Νῦν δὴ νῶϊ γ' ἔολπα, Διῒ φίλε, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
Οἴσεσθαι μέγα κῦδος Ἀχαιοῖσι προτὶ νῆας,
Ἕκτορα δηϊώσαντε, μάχης ἄτον περ ἐόντα.
Οὔ οἱ νῦν ἔτι γ' ἐστὶ πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι,
Οὐδ' εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Προπροκυλινδόμενος πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν στῆθι καὶ ἄμπνυε· τόνδε δ' ἐγώ τοι
Οἰχομένη πεπιθήσω ἐναντίβιον μαχέσασθαι.

Impoſuitque duo fata longum-ſomnum-adferentis mortis,
Hoc quidem, Achillis, illud verò, Hectoris equûm-domitoris:
Suſtinuitque medias prehenſas: Inclinata autem eſt Hectoris fatalis dies,
Deſcenditque ad orcum; reliquitque illum Phœbus Apollo.
Aſt ad Pelidem acceſſit dea cæſia-oculis Minerva,
Et propè ſtans verbis alatis allocutus eſt:
" Nunc demùm nos utique ſpero, Jovi dilecte, illuſtris Achille,
" Relaturos magnam gloriam Achivis ad naves,
" Hectore cæſo, pugnæ inſatiabilis licèt ſit.
" Non ei nunc ampliùs certè licet nos effugere,
" Nè quidem ſi perquam multum laboret longè-jaculans Apollo,
" Advolvens ſe pedibus patris Jovis Ægiochi.
" Sed tu quidem nunc ſta & reſpira; huic verò ego tecum
" Accedens perſuadebo adverſis-viribus pugnare.

" tem. Hinc diverſarum inter heroas ſuos " perſonarum varia magnificatio; hinc deo- " rum interpoſitio; hinc auctoritas fabulo- " ſorum; hinc affectuum naturalis expreſ- " ſio; hinc monumentorum perſecutio; " hinc parabolarum exaggeratio; hinc tor- " rentis orationis ſonitus; hinc rerum ſin- " gularum cum ſplendore faſtigium." *Macrob. Lib.* V, *cap.* 13.

Ver. 210. Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε.] Τραγῳδίαν ὁ Αἰσχύλος ὅλην τῷ μύθῳ περιέθηκε, ἐπιγράψας Ψυχοστασίαν, καὶ παραστήσας ταῖς πλάστιγξι τοῦ Διὸς, ἔνθεν μὲν τὴν Θέτιν, ἔνθεν δὲ τὴν Ἠῶ, δεομένας ὑπὲρ τῶν υἱέων μαχομένων· τοῦτο δὲ παντὶ δῆλον, ὅτι μυθοποίημα καὶ πλάσμα, πρὸς ἡδονὴν ἢ ἔκπληξιν ἀκροατοῦ γέγονε. *Plutarch. de audiend. Poetis.*

Ver. 212. Ἕλκε δὲ μέσσα λαβών.] Χρύσιππος, ἀντὶ τοῦ, μέσσα, "ῥῦμα" γράφει· τὸ μὲν γὰρ ῥοπὸν τοῦ ζυγοῦ ῥῦμα καλεῖσθαι. *Schol.* MSS apud *Barneſium.*

Ver. 213. —λίπεν δέ ἑ Φοῖβος Ἀπόλλων.]
——Jam jam linquo acies
Æn. XII, 875.

Ver. 214, & 238. —γλαυκῶπις Ἀθήνη.] Vide ſuprà ad ά, 206.

Ver. 216. —ἔολπα.] *Spero*, non *Speravi.* Vide ſuprà ad γ', 481, & 736.

Ver. 218. δηϊώσαντε.] *Al.* δηώσαντε.

Ibid. —ἄτον.] *Al.* ἄατον.

Ver. 219. —πεφυγμένον.] *Barneſius* edidit πεφυλαγμένον· Sed vide ſuprà ad ζ, 488.

Ver. 220. —πάθοι.] *Al.* πάθῃ. *Al.* κάμοι.

Ver. 221. Προπροκυλινδόμενος.] Sic apud *Virgilium*; *proſubigit.* *Georg.* III, 256. Οἱ χαριέστατοι ποιητῶν καὶ συγγραφέων, τὰ μὲν αὐτοί τε κατασκευάζουσιν ὀνόματα συμπλέκοντες ἐπιτηδείως ἀλλήλοις τὰ γράμματα· καὶ τὰς συλλαβὰς δὲ οἰκείας, οἷς ἂν βούλωνται παραστῆσαι πάθεσι, ποικίλως φιλοτεχνοῦσιν, ὡς ποιεῖ πολλάκις Ὅμηρος· ——δέησεν ἐνδείξασθαι κυλινδόμενον πολλὴν καὶ κατασπουδασμένην, " Οὐδ' " εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἑκάεργος Ἀπόλ- " λων, Προπροκυλινδόμενος πατρὸς Διὸς αἰ- " γιόχοιο." *Dionyſ. Halicarn.* περὶ Συνθέσεως, § 15.

Ibid.

Ὣς φάτ' Ἀθηναίη· ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ·
Στῆ δ' ἄρ' ἐπὶ μελίης χαλκογλώχινος ἐρεισθείς.
Ἡ δ' ἄρα τὸν μὲν ἔλειπε, κιχήσατο δ' Ἕκτορα δῖον,
Δηϊφόβῳ εἰκυῖα δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἠθεῖ', ἦ μάλα δή σε βιάζεται ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Ἄστυ πέρι Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκων·
Ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν, καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Δηΐφοβ', ἦ μέν μοι τὸ πάρος πολὺ φίλτατος ἦσθα
Γνωτῶν, οὓς Ἑκάβη ἠδὲ Πρίαμος τέκε παῖδας·
Νῦν δ' ἔτι καὶ μᾶλλον νοέω φρεσὶ τιμήσεσθαι,
Ὡς ἔτλης, ἐμεῦ εἵνεκ', ἐπεὶ ἴδες ὀφθαλμοῖσι,
Τείχεος ἐξελθεῖν· ἄλλοι δ' ἔντοσθε μένουσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἠθεῖ', ἦ μὲν πολλὰ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Λίσσονθ' ἑξείης γουνούμενοι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι,
Αὖθι μένειν· (τοῖον γὰρ ὑποτρομέουσιν ἅπαντες)
Ἀλλ' ἐμὸς ἔνδοθι θυμὸς ἐτείρετο πένθεϊ λυγρῷ.

Sic dixit Minerva; Ille verò paruit, gavisusque est animo:
Stetit autem fraxineæ hastæ ære-præfixæ innixus.
Hæc verò hunc quidem reliquit, assecutáque est Hectorem nobilem,
Deïphobo cum se assimulâsset corpore & indefessâ voce.
Propè autem stans verbis alatis allocuta est:
" Venerande frater, profectò admodùm jam te urget celer Achilles,
" Urbem circa Priami pedibus velocibus persequens:
" Sed age jam stemus, & propulsemus manentes.
Hanc autem vicissim allocutus est ingens pugnam-expeditè ciens Hector;
" Deïphobe, profectò quidem mihi anteà multò charissimus eras
" Fratrum, quos Hecuba atque Priamus genuit filios:
" Nunc verò adhuc etiam magis habeo in animo honorare,
" Cùm sustinuisti meî gratiâ, ut vidisti oculis,
" Mœnibus egredi, cæteri verò intùs manent.
Hunc autem rursùs allocuta est dea cæsia-oculis Minerva:
" Venerande frater, profectò quidem multùm pater & veneranda mater
" Supplicabant, deinceps genua-amplectentes, circùm & sodales,
" Ut illic manerem; (adeò enim metu tremunt omnes:)
" Sed meus intùs animus conficiebatur dolore gravi.

Ibid. —Διὸς αἰγιόχοιο.] Vide suprà ad α', 202.

Ver. 225. —ἄρ'.] *Ut jusserat Minerva, ver.* 222.

Ibid. —χαλκογλώχινος.] Χαλκᾶς ἔχουσα γωνίας. *Schol.*

Ver. 227. Δηϊφόβῳ εἰκυῖα δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν. Vide suprà ad ξ', 136.

Ver. 229, & 239. Ἠθεῖ'.] Ὅτι τὸ "ἠθεῖος" ———θὲν Ἰωνικὴ προσφώνησις τιμητικὴ νεωτέρου πρὸς πρεσβύτερον ἀδελφόν. *Eustath.*

Ver. 231. —στέωμεν.] Pronuntiabatur στῶμεν. Cod. *Harleian.* στέομεν. Quod & ipsum ferri possit. Vide suprà ad λ', 348.

Ver. 235. —τιμήσεσθαι.] Cod. *Harleian.* τιμήσασθαι. Quo modo & in uno MS scriptum repperit *Barnesius.*

Ver. 236. Ὡς ἔτλης.] Cod. *Harleian.* Ὃς ἔτλης.

Νῦν δ' ἰθὺς μεμαῶτε μαχώμεθα, μηδ' ἔτι δούρων
Ἔστω φειδωλὴ, ἵνα εἴδομεν, εἴ κεν Ἀχιλλεὺς
Νῶϊ κατακτείνας, ἔναρα βροτόεντα φέρηται
Νῆας ἔπι γλαφυρὰς, ἦ κεν σῷ δουρὶ δαμείη.
Ὣς φαμένη, καὶ κερδοσύνῃ ἡγήσατ' Ἀθήνη.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τὸν πρότερος προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Οὔ σ' ἔτι, Πηλέος υἱὲ, φοβήσομαι, ὡς τὸ πάρος περ·
Τρὶς περὶ ἄστυ μέγα Πριάμου δίον, οὐδέ ποτ' ἔτλην
Μεῖναι ἐπερχόμενον· νῦν αὖτέ με θυμὸς ἀνῆκε,
Στήμεναι ἀντία σεῖο· ἕλοιμί κεν, ἤ κεν ἁλοίην.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο θεοὺς ἐπιδώμεθα· τοὶ γὰρ ἄριστοι
Μάρτυροι ἔσσονται καὶ ἐπίσκοποι ἁρμονιάων·
Οὐ γὰρ ἐγώ σ' ἔκπαγλον ἀεικιῶ, αἴ κεν ἐμοὶ Ζεὺς
Δώῃ καμμονίην, σὴν δὲ ψυχὴν ἀφέλωμαι·
Ἀλλ' ἐπεὶ ἄρ κέ σε συλήσω κλυτὰ τεύχε', Ἀχιλλεῦ,
Νεκρὸν Ἀχαιοῖσιν δώσω πάλιν· ὣς δὲ σὺ ῥέζειν.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·

" Nunc verò adversi præsentibus-animis pugnemus, neque jam hastarum
" Sit parsimonia, ut videamus an Achilles,
" Nobis interfectis, spolia sanguinolenta referat
" Naves ad cavas, an tuâ hastâ dometur.
Sic locuta, continuò astu præivit Minerva.
Illi verò cum jam propè erant alter in alterum vadentes,
Hunc prior allocutus est ingens pugnam-expeditè-ciens Hector:
" Non te ampliùs, Pelei fili, fugiam, ut anteà:
" Ter circa urbem magnam Priami fugi, nec unquam sustinui
" Expectare *te* ingruentem; nunc verò me animus impulit
" Stare contra te: interimam certè, vel interimar.
" Sed agedum deos testes-faciamus; hi enim optimi
" Testes erunt & custodes pactorum:
" Non enim ego te immanitèr deturpabo, si mihi Jupiter
" Dederit victoriam, tuámque animam abstulero;
" At postquàm tibi detraxero pulchra arma, Achille,
" Cadaver Achivis reddam: sic & tu facito.
Illum verò torvè intuitus allocutus est pedibus-velox Achilles;

Ver. 243, 284. —μεμαῶτε—μεμαῶτι.] Vide suprà ad ν', 46; & ad ζ', 464.

Ver. 249. —κορυθαίολος.] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 250. —Πηλέος.] *Al.* Πηλέως. Quod & ferri possit; pronuntiando scilicet Πηλῶς. Vide suprà ad τ', 216.

Ver. 251. —δίον.] Ἐδιωκόμην, ἔφυγον. *Schol.*

Ver. 253. —ἕλοιμί κεν, ἤ κεν ἁλοίην.] *Al.* ἤ κεν ἑλοίμην.

Aut spoliis ego jam raptis laudabor opimis,
Aut leto insigni——— *Æn.* X, 449.

Ver. 254. —θεοὺς ἐπιδώμεθα.] Ὀμόσωμεν καλοῦντες καὶ μάρτυρας τῶν λεγομένων ποιησώμεθα. *Schol.*

Ver. 255. Μάρτυροι.] Vide suprà ad ά, 338.

Ver. 257. —καμμονίην.] Τὴν ἐκ καταμονῆς νίκην, ὅ ἐστιν ἐκ μονομαχίας. *Schol.*

Ver. 259. —ῥέζειν.] *Al.* ῥέξειν.

Ver. 260. —πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.] Similitérque infrà *ver.* 344. Vide suprà ad ά, 58.

Ver. 261.

Ἕκτορ, μή μοι, ἄλαστε, συνημοσύνας ἀγόρευε.
Ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά,
Οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,
Ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισιν·
Ὣς οὐκ ἔστ' ἐμὲ καί σε φιλήμεναι, οὔτε τι νῶϊν
Ὅρκια ἔσσονται, πρίν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
Αἵματος ἆσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν.
Παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο· νῦν σε μάλα χρὴ
Αἰχμητήν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν.
Οὔ τοι ἔτ' ἔσθ' ὑπάλυξις, ἄφαρ δέ σε Παλλὰς Ἀθήνη
Ἔγχει ἐμῷ δαμάα· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀποτίσεις
Κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οὓς ἔκτανες ἔγχεϊ θύων.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος·
Καὶ τὸ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο φαίδιμος Ἕκτωρ·
Ἕζετο γὰρ προϊδών, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος,
Ἐν γαίῃ δ' ἐπάγη· ἀνὰ δ' ἥρπασε Παλλὰς Ἀθήνη,

" Hector, nè mihi, acerbiſſime, pacta memora.
" Ut non ſunt leonibus & hominibus fœdera fida,
" Neque lupi & agni concordem animum habent,
" Sed hoſtili animo ſunt perpetuò ſibi-invicem :
" Sic non fas eſt me, & te amicitiam contrahere, neque prorsùs nobis
" Fœdera erunt, antequàm utique alter ſtratus
" Sanguine ſatiârit Martem invictum bellatorem.
" Omnigenæ virtutis recordare ; nunc te admodùm oportet
" Haſtâque acerrimum eſſe & audacem bellatorem.
" Non tibi eſt ampliùs effugium ; ſtatim enim te Pallas Minerva
" Haſtâ meâ domat : nunc verò ſimul omnes lues
" Dolores meorum ſociorum, quos interfeciſti haſtâ furens.
Dixit quidem, & vibratam emiſit prælongam haſtam :
Et hunc quidem ex adverſo conſpicatus evitavit illuſtris Hector :
Subſedit enim prævidens, ſupervolavit autem ærea haſta,
Terræque infixa eſt : evulſit verò *eam* Pallas Minerva,

Ver. 261. — ἄλαστε.] Ἀλάθητε, δεινὰ καὶ ἀνήκεστα εἰργασμένε. *Schol.*

Ver. 263. Οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες.] Sic apud *Ariſtophanem* :

Οὐ γάρ πω τοῦτ' φίλον μακάρεσσι θεοῖσιν
Φυλόπιδος λῆξαι, πρίν κεν λύκος οἶν ὑμεναιοῖ· *Pax, ver.* 1075.

Similitèr & apud *Horatium* ;

Lupis & agnis quanta ſortitò obtigit,
Tecum mihi diſcordia eſt. *Epod.* IV, 1.

Ibid. — ἄρνες.] *Al.* ἄνδρες.

Ver. 265. — φιλήμεναι.] Vide ſuprà ad υ', 304.

Ibid. — οὔτε τι.] *Al.* οὐδέ τι.

Ver. 268. Παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο.]

Verte omnes tete in facies ; & contrahe quicquid
Sive animis, ſive arte vales ——.
Æn. XII, 891.

Ver. 270. Οὔ τοι ἔτ' ἔσθ' ὑπάλυξις.] Ita ex duobus MSS edidit *Barneſius*. *Al.* Οὔ τοι ἔσθ' ὑπάλυξις.

Ver. 271. — δαμάα.] *Al.* δαμάσῃ.

Ibid, — νῦν δ' ἀθρόα.] *Al.* νῦν ἀθρόα.

Ibid. — ἀποτίσεις.] Vide ſuprà ad σ', 37; & ad ι', 508.

Ver. 274. ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο.] Vide ſuprà ad ν', 404.

Ver. 275. Ἕζετο γὰρ προϊδών, τὸ δ' ὑπέρπτατο.]

Ille aſtu ſubit, ac tremebunda ſupervolat haſta. *Æn.* X, 522.

Ver. 276. — ἐπάγη.] Vide ſuprà ad γ', 185.

Ibid. & *ver.* 286. — ἥρπασε —— κομίσαιο.] Vide ſuprà ad δ', 140.

Ἂψ δ' Ἀχιλῆϊ δίδου, λάθε δ' Ἕκτορα, ποιμένα λαῶν.
Ἕκτωρ δὲ προσέειπεν ἀμύμονα Πηλείωνα·
Ἤμβροτες, οὐδ' ἄρα πώ τι, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Ἐκ Διὸς ἠείδεις τὸν ἐμὸν μόρον, ἤτοι ἔφης γε·
Ἀλλά τις ἀρτιεπὴς καὶ ἐπίκλοπος ἔπλεο μύθων,
Ὄφρα σ' ὑποδδείσας μένεος ἀλκῆς τε λάθωμαι.
Οὐ μέν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξεις,
Ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στήθεσφιν ἔλασσον,
Εἴ τοι ἔδωκε θεός· νῦν αὖτ' ἐμὸν ἔγχος ἄλευαι
Χάλκεον, ὡς δή μιν σῷ ἐν χροῒ πᾶν κομίσαιο·
Καί κεν ἐλαφρότερος πόλεμος Τρώεσσι γένοιτο,
Σεῖο καταφθιμένοιο· σὺ γάρ σφισι πῆμα μέγιστον.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλε Πηλεΐδαο μέσον σάκος, οὐδ' ἀφάμαρτε·
Τῆλε δ' ἀπεπλάγχθη σάκεος δόρυ· χώσατο δ' Ἕκτωρ,
Ὅττι ῥά οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός·
Στῆ δὲ κατηφήσας, οὐδ' ἄλλ' ἔχε μείλινον ἔγχος·

Achillique reddidit, latuitque Hectorem, pastorem populorum.
Hector verò allocutus est eximium Pelidem:
" Aberrâsti, nec dum utique, diis similis Achille,
" Ex Jove nôras meum fatum; dixisti certé:
" Sed quidam loquax & subdolus es verbis,
" Ut tui præ metu animorum virtutisque oblivi scerer.
" Haud tamen mihi fugienti dorso hastam infiges,
" Sed rectà-ruenti animis-præsentibus per pectora adige,
" Si tibi dedit deus: nunc vicissim meam hastam evita
" Æream; utinam jam tuo in corpore totam recipias:
" Tum certè levius bellum Trojanis esset,
" Te interfecto: tu enim ipsis pernicies maxima.
Dixit, & vibratam emisit prælongam hastam,
Et percussit Pelidæ medium scutum, neque aberravit:
Longè verò excussa est scuto hasta: Iratus autem est Hector;
Quòd sibi telum velox irritum evolâsset è manu:
Stetit autem vultu-dejecto, neque enim aliam habebat fraxineam hastam:

Ibid. — ἀνὰ δ' ἥρπασε Παλλὰς Ἀθήνη, Ἂψ δ' Ἀχιλῆϊ δίδου.]
Procurrit, fratrique ensem Dea Daunia reddit. *Æn.* XII, 785.

Ver. 280. ἠείδεις.] *Al.* ᾔδης.

Ver. 281. — ἀρτιεπής.] Ἀπηρτισμένος καὶ ἱκανὸς εἰπεῖν, ἢ ἄρτι ἐσκευασμένος, δεινός. *Schol.*

Ibid. — ἐπίκλοπος.] Παραλογιστικός, ἀπατεών, διὰ λόγων κλέπτειν τὴν ἀλήθειαν εἰδώς. *Schol.*

Ibid. — μύθων.] *Al.* μύθῳ, & μύθοις.

Ver. 282. — μένεος ἀλκῆς τε.] *Barnesius* legendum conjicit, μένεός τ' ἀλκῆς τε. Sed nihil opus.

Ibid. — λάθωμαι.] *Al.* λαθοίμην.

Ver. 283. Οὐ μέν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξεις.] Τούτου δὲ τοῦ ἔπους οἱ Λάκωνες ζηλωταί· παρ' οἷς οὐκ ἦν θέμις ὁσίας τυχεῖν ἄνδρα νεκρὸν, βεβλημένον τὰ ὀπίσω. *Eustath.*

Ver. 285. — ἄλευαι.] *Al.* ἄλευε.

Ver. 288. — καταφθιμένοιο.] De hujus vocis prosodiâ, vide suprà ad β', 433 & ad ε', 309, & 314.

Ver. 292. Ὅττι ῥά.] *Quòd scilicet* ———

Ver. 293. Στῆ δὲ κατηφήσας.]
Cunctaturque metu ———
Nec quo se eripiat, nec quâ vi tendat in hostem;
Nec currus usquam videt, aurigamque sororem. *Æn.* XII, 916.

Ver. 297.

Δηΐφοβον δ' ἐκάλει λευκάσπιδα, μακρὸν ἀΰσας,
Ἤτεέ μιν δόρυ μακρόν· ὁ δ' οὔτι οἱ ἐγγύθεν ἦεν.
Ἕκτωρ δ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε·
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με θεοὶ θάνατόνδ' ἐκάλεσσαν·
Δηΐφοβον γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωα παρεῖναι·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν τείχει, ἐμὲ δ' ἐξαπάτησεν Ἀθήνη.
Νῦν δὲ δὴ ἐγγύθι μοι θάνατος κακὸς, οὐδέ τ' ἄνευθεν·
Οὐδ' ἀλέη· ἦ γάρ ῥα πάλαι τό γε φίλτερον ἦεν
Ζηνί τε, καὶ Διὸς υἷι Ἑκηβόλῳ, οἵ με πάρος γε
Πρόφρονες εἰρύαται· νῦν αὖτέ με μοῖρα κιχάνει·
Μὴ μὰν ἀσπουδεί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
Ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
Ὣς ἄρα φωνήσας, εἰρύσατο φάσγανον ὀξὺ,
Τό οἱ ὑπὸ λαπάρην τέτατο μέγα τε, στιβαρόν τε·
Οἴμησεν δὲ ἀλεὶς, ὥς τ' αἰετὸς ὑψιπετήεις,

Deïphobum verò vocabat albo-clypeo-insignem, alto clamore,
Poscebat eum hastam longam; is verò neutiquam illum prope erat.
Hector autem sensit suo in animo, dixitque:
"Eheu, profectò omninò jam me Dii ad mortem vocârunt:
"Deïphobum enim ego putabam heroëm adesse;
"Sed ille quidem in muro, me verò decepit Minerva.
"Nunc autem propè mihi mors exitialis, nec jam longè;
"Neque effugium: Certè enim olim hoc gratum erat
"Jovique, & Jovis filio longè-jaculanti; qui tamen me anteà
"Propenso-animo è-periculis eripuerunt: nunc verò me fatum assequitur:
"Haud tamen ignavitèr saltem & ingloriè perierim,
"Sed magnifico aliquo facinore edito & posteris audiendo.
Sic fatus, strinxit ensem acutum,
Qui ei ad latus pendebat magnúsque, validúsque;
Impetum autem dedit conversus, velut aquila altivolans,

Ver. 297. — ἦ μάλα δή.] Vide supra ad ξ', 433.

Ver. 301. — πάλαι τόγε φίλτερον ἦεν Ζηνί.] Τοῦτο, δηλονότι ἐμὲ ἀλεείνειν, τὸ πρόσθε θεοῖς φίλτερον ἦν· ἀλλὰ νῦν οὐκ ἔστι φίλτερον. *Schol. MSS.* apud *Barnesium.*

Ibid. — τόγε.] *Al.* τότε.

Ver. 302. — Ἑκηβόλῳ.] Vide suprà ad ά, 43, & 75.

Ibid. — οἵ με πάρος γε.] Cod. *Harleian.* οἵ με πάρος περ.

Ver. 303. — εἰρύαται.] *Scholiastes* legit εἰρύατο, exponitque εἰρύοντο, ἔσωζον. Quo modo meliùs constabit Temporum ratio. Vide suprà ad ά, 37 & 51.

Ver. 304. Μὴ μὰν ἀσπουδεί γε.]

———nunquam———moriemur inulti.
Æn. II, 670.

Ver. 305. — μέγα ῥέξας.] Quâ ratione, μέγα, hic ultimam producat; item ὑπὸ & τέτατο, *ver.* 307; & διὰ, *ver.* 309; & κόρυθι, *ver.* 314; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 306. — εἰρύσατο.] *Barnesius* in uno MS scriptum repperit εἰρύσσατο. Minús rectè. Antepenultimam enim corripit. Vide suprà ad π', 781.

Ver. 307. Τό οἱ.] Pronuntiabatur, ut opinor, Τοwwοι. *Al.* Τό ῥ' οἱ. Vide suprà ad π', 228.

Ibid. — τέτατο.] *Barnesius* inter Varias Lectiones rettulit τέταται; Quo modo non constaret Temporum ratio. Vide suprà ad φ', 352; & ad ά, 37.

Ver. 308. Οἴμησεν δὲ ἀλεὶς, ὥς τ' αἰετὸς.]

Qualis ubi, aut leporem, aut candenti corpore cycnum
Sustulit alta petens pedibus Jovis armiger uncis:
Quæsitum aut matri multis balatibus agnum

Ὅς τ' εἶσιν πεδίονδε διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν,
Ἁρπάξων, ἢ ἄρν' ἀμαλὴν, ἢ πτῶκα λαγωόν·
Ὣς Ἕκτωρ οἴμησε τινάσσων φάσγανον ὀξύ.
Ὡρμήθη δ' Ἀχιλεὺς, μένεος δ' ἐμπλήσατο θυμὸν
Ἀγρίου· πρόσθεν δὲ σάκος στέρνοιο κάλυψε
Καλὸν, δαιδάλεον· κόρυθι δ' ἐπένευε φαεινῇ,
Τετραφάλῳ, καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι
Χρύσεαι, ἃς Ἥφαιστος ἵει λόφον ἀμφὶ θαμειάς.
Οἷος δ' ἀστὴρ εἶσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῷ
Ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ·
Ὣς αἰχμῆς ἀπέλαμπ' εὐήκεος, ἣν ἄρ' Ἀχιλλεὺς
Πάλλεν δεξιτερῇ, φρονέων κακὸν Ἕκτορι δίῳ,

Quæ descendit in campum per nubes obscuras,
Raptura vel agnam teneram, vel pavidum leporem:
Sic Hector impetum dabat vibrans ensem acutum.
Irruit & Achilles, irâque sibi implevit animum
Atroci; scutum verò pectori prætendit
Pulchrum, artificiosè factum: galeâ autem nutabat fulgidâ,
Quatuor-conos-habenti; pulchræque motabantur concussæ comæ
Aureæ, quas Vulcanus fuderat conum circum densas.
Qualis verò stella procedit inter stellas nocte intempestâ
Hesperus, quæ pulcherrima in cœlo posita est stella:
Sic à cuspide *fulgor* emicabat peracutâ, quam Achilles
Vibrabat dexterâ, struens malum Hectori nobili,

Martius à stabulis rapuit lupus. Undique clamor
Tollitur ——— *Æn.* IX, 563.

Quem locum inter eos recenset *Macrobius*, in quibus Poëtarum "*par penè splendor amborum est.*" *Lib.* V, *cap.* 12.

Ver. 308. Οἴμησεν δὲ ἀλεὶς.] *Servius*, ad locum *Virgilii* jam citatum, legit, Ὅρμησεν δ' ἐ ἀλείς.

Ibid. — ἀλεὶς.] Ἀθρόον ἑαυτὸν συστρέψας· οἱ γὰρ ἑαυτοὺς εἰς δρόμον δόντες, συστρέφονται ὡς καὶ αἰετοί· *Schol.* MSS. apud *Barnesium.*

Ver. 310. — ἄρν' ἀμαλὴν.] *Al.* ἄρνα μαλὴν· notante *Eustathio.*

Ver. 312. — ἐμπλήσατο θυμὸν.] *Animum sibi ipse implevit.* Vide suprà ad *ver.* 33.

Ver. 313. Ἀγρίου· πρόσθεν δὲ.] Vide suprà ad ό, 24, & 66; & ad φ', 318. "Mirum autem (inquit *Barnesius*) Artificium *Metri*, rem & passionem notantis; cùm enim *Achilles* iram penè efferatam exprimeret, ——— subitò Dactyli rapiditatem sistens, Heroïs curam & prudentiam clypeo se tutando depingit, Ἀγρίου· πρόσθεν δὲ σάκος." Vide suprà ad γ', 363.

Ver. 314, 315, 321, 323. Καλὸν ——— καλαὶ ——— καλὸν ——— Καλά.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 315. — περισσείοντο.] Cod. *Harleian.* περὶ σείοντο. Quod eodem modo pronuntiandum. Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 316. Ἥφαιστος ἵει.] Vide suprà ad π', 762.

Ver. 317. Οἷος δ' ἀστὴρ.]

Qualis ubi Oceani perfusus Lucifer undâ,
Quem Venus ante alios astrorum diligit ignes,
Extulit os sacrum cœlo ———
Æn. VIII, 589.

Vide suprà ad *ver.* 26.

Ver. 319. — ἣν ἄρ' Ἀχιλλεὺς Πάλλεν.]

Cunctanti telum Æneas fatale coruscat,
Sortitus fortunam oculis ———
Æn. XII, 919.

Ver. 321. Εἰσορόων χρόα καλὸν, ὅπη εἴξειε μάλιστα.]

——— ——— partes rimatur apertas,
Quà vulnus letale ferat ———
Æn. XI, 748.

Ibid. — ὅπη εἴξειε μάλιστα.] Ὅπου χωρήσειεν ἡ αἰχμή. *Schol.* MSS apud *Barnesium.*

Ver. 324.

Εἰσορόων χρόα καλὸν, ὅπη εἴξειε μάλιστα.
Τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ἔχε χρόα χάλκεα τεύχη,
Καλὰ, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξε κατακτάς·
Φαίνετο δ' ᾗ κληῖδες ἀπ' ὤμων αὐχέν' ἔχουσι,
Λαυκανίης, ἵνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος·
Τῇ ῥ' ἐπὶ οἷ μεμαῶς ἔλασ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή·
Οὐδ' ἄρ' ἀπ' ἀσφάραγον μελίη τάμε χαλκοβάρεια,
Ὄφρα τί μιν προτιείποι ἀμειβόμενος ἐπέεσιν.
Ἤριπε δ' ἐν κονίῃσ'· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἕκτορ, ἀτάρ που ἔφηθα, Πατροκλῆ' ἐξεναρίζων,
Σῶς ἔσεσθ', ἐμὲ δ' οὐδὲν ὀπίζεο νόσφιν ἐόντα·
Νήπιε, τοῖο δ' ἄνευθεν ἀοσσητὴρ μέγ' ἀμείνων
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγὼ μετόπισθε λελείμμην,
Ὅς τοι γούνατ' ἔλυσα· σὲ μὲν κύνες ἠδ' οἰωνοὶ

Rimans-oculis corpus pulchrum, ubi acciperet vulnus facillimè.
Hujus autem cæteras quidem partes tegebant corpus ærea arma,
Pulchra, quibus Patrocli vim exuerat occiſi;
Apparebat autem *ea pars,* quâ claviculæ ab humeris cervicem dirimunt,
Gutturis, ubi animæ citiſſima pernicies:
Hâc in eum ardenti-animo-latus feriit haſtâ nobilis Achilles;
E regione autem teneram per cervicem abiit cuſpis:
Nec tamen arteriam fraxinus abſcidit ære gravis,
Ut aliquid ipſum alloqueretur reſpondens verbis.
Cecidit autem in pulveribus; & ſuper *eum* gloriatus eſt nobilis Achilles:
" Hector, at aliquandò putabas, Patroclum interfectum ſpolians,
" Salvum *te* fore, me autem nihil veritus es ultorem abſentem:
" Stulte, hujus enim ſeorsùm ultor longè fortior
" Navibus in cavis ego pòſt relictus eram,
" Qui tibi genua ſolvi: Te quidem canes & alites

Ver. 324. Ἡ κληῖδες ἀπ' ὤμων αὐχέν' ἔχουσι.] Καθ' ὃ μέρος αἱ κατακλεῖδες συνάπτουσι, διείργουσαι τὸν αὐχένα ἀπὸ τῶν ὤμων. *Schol.*

Ver. 325. Λαυκανίης, ἵνα τε.] Ὁ γραμματικὸς Πρωτογένης συνεωρακέναι [ἔφη] πρῶτον Ὅμηρον ὅτι τῆς μὲν τροφῆς ὁ στόμαχος ἀγγεῖόν ἐστι, τοῦ δὲ πνεύματος βρόγχος, ὃν ἀσφάραγον ἐκάλουν οἱ παλαιοί. Διὸ καὶ τοὺς μεγαλοφώνους, ἐρισφαράγους ἐπονομάζειν εἰώθασιν. Εἰπὼν οὖν ὅτι τοῦ Ἕκτορος ὁ Ἀχιλλεὺς ἤλασε "λαυκανίην ἵνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος," "Οὐδ' ἄρ' ἀσφάραγον," ὄντα φωνῆς ἴδιον ὀχετὸν καὶ πνεύματος, τὴν δὲ λαυκανίην ἐσθίουσι. *Plutarch. Sympoſiac. Lib.* VII, *Probl.* I.

Ibid. — Λαυκανίης.] *Al.* Λευκανίης. Quo modo & legiſſe videtur *Plutarchus* loco jam citato. *Al.* Λαυκανίη & Λαυκανίην.

Ver. 326. Τῇ ῥ'.] *Eâ, inquam* ——.

Ibid. — μεμαώς.] Cod. *Harleian.* μεμαῶτ'.

Ver. 327. Ἀντικρὺ δ'.] Quâ ratione, Ἀντικρὺ, hîc ultimam producat; item ἀμειβόμενος, *ver.* 329; & Πρίαμος, *ver.* 352; & μιν, *ver.* 361; vide ſuprà ad ά, 51.

Ibid. — ἤλυθε.] Vide ſupra ad ό, 454; & ad ά, 37.

Ver. 328. — ἄρ'.] *Ut ex tali vulnere fieri veriſimillimum erat* ————.

Ibid. — ἀπ' ἀσφάραγον.] *Al.* ἀπὸ σφάραγον.

Ibid. — μελίη τάμε χαλκοβάρεια.] *Al.* μελίη τάμε χαλκοβαρείη.

Ver. 330. — ἐν κονίῃσ'.] Vide ſuprà ad ν', 508.

Ver. 331. — ἔφηθα.] Cod. *Harleian.* ἔφης. Quo modo & in uno MS ſcriptum repperit *Barneſius.*

Ver. 333. & 368. — ἄνευθεν.] Vide ſuprà ad ά, 349.

Ver. 335. — σὲ μὲν κύνες· ἠδ' οἰωνοὶ Ἑλκήσουσ'.] Vide ſuprà ad π', 836.

Ἑλκύσουσ' ἀϊκῶς, τὸν δὲ κτεριοῦσιν Ἀχαιοί.
  Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαιόλος Ἕκτωρ·
Λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς, καὶ γούνων, σῶν τε τοκήων,
Μή με ἔα παρὰ νηυσὶ κύνας καταδάψαι Ἀχαιῶν·
Ἀλλὰ σὺ μὲν χαλκόν τε ἅλις, χρυσόν τε δέδεξο,
Δῶρα, τά τοι δώσουσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
Σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με
Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
  Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Μή με, κύον, γούνων γουνάζεο, μηδὲ τοκήων.
Αἲ γάρ πως αὐτόν με μένος καὶ θυμὸς ἀνείη
Ὤμ' ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, οἷά μ' ἔοργας·
Ὡς οὐκ ἔσθ', ὃς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι·
Οὐδ' εἴ κεν δεκάκις τε καὶ εἰκοσινήριτ' ἄποινα
Στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες, ὑπόσχωνται δὲ καὶ ἄλλα·
Οὐδ' εἴ κέν σ' αὐτὸν χρυσῷ ἐρύσασθαι ἀνώγοι

" Lacerabunt turpitèr, illi verò exequias-facient Achivi,
  Illum verò languens allocutus est pugnam-expeditè-ciens Hector:
" Supplex-oro, per animam, & genua, tuósque parentes,
" Nè me sinas apud naves canes dilaniatum-vorare Achivorum:
" Sed tu quidem æsque abundè, aurúmque accipe,
" Dona, quæ tibi dabunt pater & veneranda mater:
" Corpus autem domum meum reddito, ut rogi me
" Trojani & Trojanorum uxores participem-faciant mortuum.
  Hunc autem torvè intuitus allocutus est pedibus velox Achilles:
" Nè me, canis, *per* genua supplex-precare, neque *per* parentes.
" Utinam enim ullo-pacto ipsum me furor & animus stimularet,
" Crudas dissecantem *tuas* carnes comedere, cum talia in me fecisti:
" Adeò non est, qui tuo utique canes capite arceat:
" Nè quidem si deciésque & vicies tanta dona
" Appenderint huc adducentes, promiserint etiam & alia:
" Nec si te ipsum auro compensare velit

Ver. 336. Ἑλκήσουσ'.] *Al.* Ἑλκύσουσ'.
Ibid. — ἀϊκῶς.] Hinc fortè vox Latina, *Saucius.* *Al.* ἀεικῶς. Malè.
Ver. 338. Λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς.]

Ille, humilis supplexque, oculos dextramque precantem
Protendens ——— ———
——— miseri te siqua parentis
Tangere cura potest, oro (fuit & tibi talis
Anchises genitor) Dauni miserere senectæ;
Et me, seu corpus spoliatum lumine mavis,
Redde meis ——— *Æn.* XII, 930.
Unum hoc, per, siqua est victis venia hostibus, oro;
Corpus humo patiare regi. ———
Æn. X, 903.

Ver. 344—355. Τὸν δ' —— Τὸν δὲ.] Vide suprà ad ά, 57; & ad θ', 160. Malè *Barnesius*, Τόνδ' —— Τόνδε.
Ver. 345. — κύον.] κυον.
Ver. 346. — ἀνείη.] *Al.* ἀνίη.
Ver. 347. — ἀποταμνόμενον.] *Al.* ἀποτεμνόμενον· minùs rectè. Vide suprà ad ν', 707.
Ver. 349. — εἰκοσινήριτ'.] Εἰκοσιπλασίονα, εἰκοσάκις ἐξισούμενα τῇ τοῦ σώματός σου ἀξίᾳ· τὸ γὰρ ἐρίζειν, ἐξισοῦσθαί ἐστιν. *Schol.*
Ver. 350. Στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες.] Vide suprà ad ν', 745.
Ibid. — ὑπόσχωνται.] *Al.* ὑπόσχωνται.
Ver. 351. Οὐδ' εἴ κέν σ' αὐτὸν χρυσῷ ἐρύσασθαι.]

Δαρδανίδης Πρίαμος· οὐδ' ὧς σέ γε πότνια μήτηρ
Ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, ὃν τέκεν αὐτή,
Ἀλλὰ κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατὰ πάντα δάσονται.
Τὸν δὲ καταθνήσκων προσέφη κορυθαιόλος Ἕκτωρ·
Ἦ σ' εὖ γινώσκων προτιόσσομαι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον
Πείσειν· ἦ γὰρ σοί γε σιδήρεος ἔνδοθι θυμός·
Φράζεο νῦν, μήτοι τι θεῶν μήνιμα γένωμαι
Ἤματι τῷ, ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἐσθλὸν ἐόντ', ὀλέσωσιν ἐνὶ Σκαιῇσι πύλῃσιν.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε·
Ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη ἄϊδόσδε βεβήκει,
Ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἀδροτῆτα καὶ ἥβην.
Τὸν καὶ τεθνειῶτα προσηύδα δῖος Ἀχιλλεύς·
Τέθναθι· κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ

" Dardanides Priamus: ne sic quidem te utique veneranda mater
" Impositum lectis deflebit, quem peperit ipsa;
" Sed canésque & alites totum discerpent.
Illum verò jam-moriens allocutus est pugnam expeditè-ciens Hector:
" Profectò te probè noscens præsensi, neque sanè eram
" Persuasurus; certè enim tibi utique ferreus intùs animus:
" Considera nunc, nè tibi aliqua deorum iræ causa sim
" Die illo, quandò te Paris & Phœbus Apollo,
" Strenuum licèt, interiment in Scæis portis.
Sic quidem ipsum locutum finis mortis cooperuit:
Anima verò ex artubus volans ad orcum descendit,
Suam sortem lugens, relicto vigore & juventâ.
Hunc etiam mortuum allocutus est nobilis Achilles:
" *Tu* Morere: fatum verò ego tunc accipiam, quandocunque

σασθαι.] Οὐδ' εἰ χρυσῷ σταθμίσασθαι θελήσει τὸ σῶμα ὁ Πρίαμος. Ἐρύσασθαι γὰρ νῦν, τὸ ζυγοστατῆσαι. *Schol.*

Ibid. — ἐρύσασθαι.] Ἀπὸ τῶν ἑλκόντων τὸν ζυγόν. *Porphyr. Quæst. Homeric.* 25.

Ver. 352. — οὐδ' ὧς σέ γε πότνια μήτηρ.]

— non te optima mater
Condet humi, | patriove onerabit membra sepulcro;
Alitibus linquere feris — *Æn.* X, 557.

Ver. 356. Ἦ σ' εὖ γινώσκων προτιόσσομαι.] Καλῶς γιγνώσκων καὶ προορῶν ταῦτά σοι λέγω· μάτην δὲ, οὐ γάρ σε πείθω. *Schol.*

Ibid. — γινώσκων.] *Al.* γιγνώσκων. Quod perinde est. Vide suprà ad φ', 529.

Ibid. — προτιόσσομαι.] *Al.* πρό τι ὄσσομαι.

Ver. 357. — ἔνδοθι.] *Al.* ἐν φρεσί.

Ver. 358. — μήτοι τι θεῶν μήνιμα γένωμαι.] Μή πως τῆς ἐκ θεῶν βλάβης αἴτιός σοι καταστῶ. *Schol.*

Ver. 359. — ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων.]

Phœbe — — —
Dardana qui Paridis direxti tela manusque
Corpus in Æacidæ — *Æn.* VI, 56.

Ver. 362. Ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων.] Vide suprà ad π', 856.

Ibid. — βεβήκει.] Vide suprà ad π', 751; & ad ά, 37.

Ver. 363. Ὃν πότμον γοόωσα.] Vide suprà ad π', 857.

Ibid. — ἀδροτῆτα.] Cod. *Harleian.* ἀνδροτῆτα. Atque ita in duobus MSS repperit *Barnesius.* Vide suprà ad π', 857.

Ver. 364. — τεθνειῶτα.] Vide suprà ad ν', 46. *Al.* τεθνηῶτα.

Ver. 365. Τέθναθι· κῆρα δ' ἐγώ.]

Nunc morere; ast de me Divûm pater atque hominum rex
Viderit. — *Æn.* X, 743.

Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσι νεώμεθα, τόνδε δ' ἄγωμεν·
Ἠράμεθα μέγα κῦδος· ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον,
Ὧι Τρῶες κατὰ ἄστυ, θεῷ ὥς, εὐχετόωντο.
Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα·
Ἀμφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέτρηνε τένοντε
Ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης, βοέους δ' ἐξῆπτεν ἱμάντας,
Ἐκ δίφροιο δ' ἔδησε· κάρη δ' ἕλκεσθαι ἔασεν·
Ἐς δίφρον δ' ἀναβὰς, ἀνά τε κλυτὰ τεύχε' ἀείρας,
Μάστιξέν ῥ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην·

" Naves ad cavas redeamus, & hunc ducamus:
" Retulimus magnam gloriam: interfecimus Hectora nobilem,
" Cui Trojani per urbem velut deo, vota faciebant.
Dixit, & in Hectora nobilem indigna moliebatur opera:
Amborum retrò pedum perforavit tendines
Ad talum usque à calce, bubuláque innexuit lora,
De currúque ligavit; caput verò trahi sivit:
Currúque conscenso, & inclytis armis *in eum* elevatis,
Scuticâ percussit *equos*, ut inirent-cursum; ii autem non inviti volabant:

Conclamant Socii, lætum Pæana secuti.
Æn. X, 738.

Ὅτι οὐ μόνον συμποτικὴ ἡ πάλαι Μουσικὴ, ἀλλὰ καὶ εἰς θρήνους καὶ εἰς θριάμβους. Παιᾶνες μὲν, κῶμος καὶ εὐφημίαι ἦσαν. ——Δύο δὲ Παιᾶνας ᾖδον οἱ Παλαιοὶ, τὸν μὲν πρὸ τῆς μάχης τῷ Ἄρει· τὸν δὲ, μετὰ τὸν πόλεμον, τῷ Ἀπόλλωνι· τοῦτον δὲ μετὰ τὴν νίκην τῷ Ἀπόλλωνι ᾖδον Ἀχιλλεύς. *Schol.* MSS apud *Barnesium.*

Ver. 393. Ἠράμεθα μέγα κῦδος.]

Maxima res effecta, viri; ——
—— hæc sunt spolia, & de rege superbo
Primitiæ: manibusque meis Mezentius hic est. *Æn.* XI, 14.

Porrò conjicit *Barnesius* Distichon hoc, " Ἠράμεθα —— εὐχετόωντο," *Achillis* fuisse *Pæana*; vel *Chorum* à toto exercitu repetitum.

Ver. 394. —εὐχετόωντο.] *Vota facere solebant.* Vide suprà ad ν', 84; & ad β', 221.

Ver. 395. —ἀεικέα μήδετο ἔργα.] Vide infrà ad ψ', 176.

Ibid. —μήδετο.] *Al.* μήσατο.

Ver. 396. Ἀμφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέτρηνε.]

Raptatus bigis, ut quondam, aterque cruento
Pulvere, perque pedes trajectus lora tumentes. *Æn.* II, 272.

Ibid. —τένοντε.] *Dionysius Halicarnassensis* περὶ Συνθέσεως § 18, legit τένοντας.

Ver. 597. Ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης.] Ἀντὶ τοῦ, ἀπὸ σφυροῦ ἕως πτέρνης. *Schol.* Malè omninò. Quidni enim & scribere potuisset *Homerus* (si id dicere voluisset) " Ἐκ σφυροῦ ἐς πτέρνην."

Ibid. —βοέους δ' ἐξῆπτεν.] Cod. *Harleian.* βοέας ἐξῆπτεν.

Ver. 398.] Ἐκ δίφροιο δ' ἔδησε. Ὁ δὲ Καλλίμαχός φησιν ὅτι πάτριόν ἐστι Θετταλοῖς τοὺς τῶν φιλτάτων φονέας σύρειν περὶ τοὺς τῶν φονευθέντων τάφους. *Schol.*

Ibid. —ἔασεν.] Similitérque infrà *ver.* 416, ἐάσατε. Vide suprà ad γ', 42. Malè *Barnesius*; ἔασσεν —— ἐάσσατε.

Ibid. —κάρη δ' ἕλκεσθαι ἔασεν.]

——huic cervixque comæque trahuntur
Per terram —— *Æn.* I, 481.

Ver. 399. Ἐς δίφρον δ' ἀναβὰς &c.] *Virgilius Hectorem* ter circa Trojam raptatum refert:

Ter circum Iliacos raptaverat Hectora muros. *Æn.* I, 487;

Verùm ejus rei non meminit *Homerus.* Ter quidem circa urbem vivum *Hectorem* fugisse narratur *Achilles* suprà *ver.* 165 hujus libri: hoc in loco interfectum & à curru ligatum ad naves trahere dicitur; (Vide *ver.* 465:) iterumque infrà ω', 18 ter circa *Patrocli* sepulchrum traxisse dicitur: at circa urbem raptâsse nusquam memoratur. Uti observavit *Barnesius.*

Ver. 400. Μάστιξεν ῥ' ἐλάαν.] *Dionysius Halicarnassensis* loco jam citato legit, Μάστιξεν δ' ἐλάαν.

Ibid. ἄκοντε.] Cod. *Harleian.* ἀέκοντε.

Τοῦ δ' ἦν ἑλκομένοιο κονίσαλος· ἀμφὶ δὲ χαῖται
Κυάνεαι πίλναντο, κάρη δ' ἅπαν ἐν κονίῃσι
Κεῖτο πάρος χαρίεν· τότε δὲ Ζεὺς δυσμενέεσσι
Δῶκεν ἀεικίσσασθαι ἑῇ ἐν πατρίδι γαίῃ·
Ὣς τοῦ μὲν κεκόνιτο κάρη ἅπαν· ἡ δέ νυ μήτηρ
Τίλλε κόμην, ἀπὸ δὲ λιπαρὴν ἔρριψε καλύπτρην
Τηλόσε· κώκυσεν δὲ μάλα μέγα, παῖδ' ἐσιδοῦσα.
Ὤιμωξεν δ' ἐλεεινὰ πατὴρ φίλος, ἀμφὶ δὲ λαοὶ
Κωκυτῷ τ' εἴχοντο, καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστυ·
Τῷ δὲ μάλις' ἄρ' ἔην ἐναλίγκιον, ὡς εἰ ἅπασα
Ἴλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης,
Λαοὶ μέν ῥα γέροντα μόλις ἔχον ἀσχαλόωντα,
Ἐξελθεῖν μεμαῶτα πυλάων Δαρδανιάων·

Ab illo verò oriebatur inter trahendum pulvis: at circùm comæ
Cyaneæ *terræ* admovebantur, capútque totum in pulveribus
Jacebat, antè venustum: tunc verò Jupiter hostibus
Dederat deturpandum ipsius in patriâ terrâ:
Sic hujus quidem pulvere fœdabatur caput totum: tum verò mater
Evellebat comam, nitidúmque abjecit velum
Procul: ejulatúmque edidit admodùm altum, filium intuita.
Lamentabatur miserabilitèr & pater dilectus, circúmque populi
Ejulatúque tenebantur, & lamentis per urbem:
Huic autem maximè erat simile, ac si tota
Ilios excelsa igni cremaretur à culmine.
Populi quidem senem vix tenebant dolore-indignantem,
Egredi cupientem portis Dardaniis:

Ver. 401. —ἀμφὶ δὲ χαῖται Κυάνεαι πίλναντο.]

——ὡς ὅτε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν
Πίλναντο·——*Hesiod. Theogon. ver.* 702.

Ver. 402. Κυάνεαι.] Vide suprà ad ά, 398.

Ibid. —πίλναντο.] *Al.* πίμπλαντο. Quam lectionem & præfert *Barnesius*. *Synesius* autem, notante itidem *Barnesio*, citat πεφόρυντο.

Ver. 404. —ἀεικίσσασθαι.] Vide suprà ad τ', 26.

Ver. 405. —κεκόνιτο.] Vide suprà ad φ', 352; & ad Υ, 492. *Al.* κεκόνιστο.

Ver. 406. —δὲ λιπαρὴν.] Quâ ratione vox, δὲ, hîc producatur; item μάλα, *ver.* 407; & μόλις, *ver.* 412; vide suprà ad ά, 31.

Ver. 407. —κώκυσεν.] Vide suprà ad σ', 37.

Ver. 410. Τῷ δὲ μάλις' ἄρ' ἔην ἐναλίγκιον.]

Non aliter quam si immissis ruat hostibus omnis
Carthago, aut antiqua Tyros; flammæque furentes
Culmina perque hominum volvantur perque Deorum *Æn.* IV, 669.

Quo de loco *Macrobius*; "A majore (inquit) negaverunt quidam rem augeri posse. Sed elegantèr hoc circa Didonem *Virgilius* induxit: dixit enim non minorem luctum fuisse ex unius morte, quam si tota urbs, quod sine dubio esset majus, ruisset. Et *Homerus* idem fecit:

"————————ὡς εἰ ἅπασα
"Ἴλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ'
"ἄκρας."

Saturnal. Lib. IV, *cap.* 6.

Ibid. —ὡς εἰ.] Ita *Barnesius*. *Vulgg.* ὡσεί.

Ver. 411. —σμύχοιτο.] *Al.* σμύχοιντο. Quo modo legit & *Macrobius* loco jam citato.

Ibid. —κατ' ἄκρης.] Vide suprà ad ό, 557.

Ver. 412. μόλις.] *Al.* μόγις.

Ver. 413, 432. —μεμαῶτα——ἀποτεθνειῶτος.] Vide suprà ad ι', 46.

Ver. 416.

I

Πάντας δ' ἐλλιτάνευε, κυλινδόμενος κατὰ κόπρον,
Ἐξονομακλήδην ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον·
Σχέσθε, φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε, κηδόμενοί περ,
Ἐξελθόντα πόληος, ἱκέσθ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Λίσσομαι ἀνέρα τοῦτον ἀτάσθαλον, ὀβριμοεργὸν,
Ἤν πως ἡλικίην αἰδέσσεται, ἠδ' ἐλεήσῃ
Γῆρας· καὶ δέ νυ τῷδε πατὴρ τοιόσδε τέτυκται
Πηλεὺς, ὅς μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε, πῆμα γενέσθαι
Τρωσί· μάλιστα δ' ἐμοὶ περὶ πάντων ἄλγε' ἔθηκε·
Τόσσους γάρ μοι παῖδας ἀπέκτανε τηλεθάοντας·
Τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
Ὡς ἑνὸς, οὗ μ' ἄχος ὀξὺ κατοίσεται Ἄϊδος εἴσω,
Ἕκτορος· ὡς ὄφελεν θανέειν ἐν χερσὶν ἐμῇσι·
Τῷ κε κορεσσάμεθα κλαίοντέ τε, μυρομένω τε,
Μήτηρ θ', ἥ μιν ἔτικτε δυσάμμορος, ἠδ' ἐγὼ αὐτός.
Ὣς ἔφατο κλαίων· ἐπὶ δὲ στενάχοντο πολῖται·
Τρωῇσιν δ' Ἑκάβη ἀδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο·
Τέκνον, ἐγὼ δειλή· τί νυ βείομαι, αἰνὰ παθοῦσα,

Omnes autem supplex orabat, provolutus in luto,
Nominatim compellans virum quemque:
" Abstinete, amici, & me solum finite, soliciti licèt,
" Egressum urbe ire ad naves Achivorum:
" Supplicabo viro huic pernicioso, violentiâ-effræni,
" Si fortè ætatem revereatur, atque misereatur
" Senectutis: etenim & huic pater talis est
" Peleus, qui ipsum genuit & nutrivit, perniciem futurum
" Trojanis; maximè autem mihi præ omnibus dolores fecit:
" Tot enim mihi filios interemit ætate florentes:
" De quibus omnibus non tantùm lugeo, tristis licèt,
" Quantum uno, de quo me dolor vehemens *conceptus* deferet ad orcum,
" Hectore: Utinam obiisset inter manus meas:
" Sic enim satiati fuissemus flentésque, lugentésque,
" Matérque, quæ eum peperit infelix, atque ego ipse.
Sic dixit flens: adgemebant autem cives.
Inter Troadas verò Hecuba densum, suspiriis exorsa est luctum:
" Fili, ego misera cur nam vivam, gravia passa,

Ver. 416. —κηδόμενοί περ.] Cod. *Harleian.* κηδόμενόν περ.

Ver. 418. Λίσσομαι ἀνέρα.] *Al.* Λίσσωμ' ἀνέρα.

Ver 420. —καὶ δέ νυ τῷδε πατὴρ.] Vide infrà ad ώ, 486.

Ibid. —δέ] Cod. *Harleian.* γε.

Ibid. —τοιόσδε.] Vide suprà ad ύ, 357.

Ibid. —τέτυκται.] Similitérque infrà *ver.* 450; Vide suprà ad ί, 736; & ad ά, 37.

Ver. 423. —τηλεθάοντας.] *Al.* τηλεθόωντας.

Ver. 424. —ἀχνύμενός.] Similitérque infrà *ver.* 453, Πήληται· Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 427. —κορεσσάμεθα.] Vide suprà ad τ', 167; & ad *ver.* 33, hujus libri.

Ver. 429—437. Ὣς ἔφατο κλαίων.—Ὣς ἔφατο κλαίουσ'.]

Sic fatur lacrymans. —— *Æn.* VI, 1.

Ver. 431. Τέκνον, ἐγὼ δειλή.] *Scholiastes* citat Ἕκτορ, τέκνον ἐμόν.

Σεῦ ἀποφθιμένοιο; ὅ μοι νύκτας τε καὶ ἦμαρ
Εὐχωλὴ κατὰ ἄστυ πελέσκεο, πᾶσί τ' ὄνειαρ
Τρωσί τε καὶ Τρῳῇσι κατὰ πτόλιν, οἵ σε, θεὸν ὣς,
Δειδέχατ'· ἦ γάρ κε σφι μάλα μέγα κῦδος ἔησθα,
Ζωὸς ἐών· νῦν αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἄλοχος δ' οὔπω τι πέπυστο
Ἕκτορος· οὐ γάρ οἵ τις ἐτήτυμος ἄγγελος ἐλθὼν
Ἤγγειλ', ὅττι ῥά οἱ πόσις ἔκτοθι μίμνε πυλάων·
Ἀλλ' ἥγ' ἱστὸν ὕφαινε, μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
Δίπλακα μαρμαρέην, ἐν δὲ θρόνα ποικίλ' ἔπασσε·
Κέκλετο δ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοις κατὰ δῶμα
Ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγα, ὄφρα πέλοιτο
Ἕκτορι θερμὰ λοετρὰ μάχης ἐκνοστήσαντι·
Νηπίη, οὐδ' ἐνόησεν, ὅ μιν μάλα τῆλε λοετρῶν
Χερσὶν Ἀχιλλῆος δάμασεν γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Κωκυτοῦ δ' ἤκουσε καὶ οἰμωγῆς ἀπὸ πύργου,

" Te mortuo? qui mihi noctesque & dies
" Gloria per urbem eras, omnibúsque emolumentum
" Trojanisque & Troadibus per urbem, qui te deum tanquam
" Excipiebant: Certè enim ipsis admodùm magna gloria esses,
" Vivus existens: nunc verò mors & fatum occupat.
Sic dixit flens: Uxor autem nondum aliquid audierat
De Hectore; non enim ei aliquis certus nuncius profectus
Nunciârat, quòd ei maritus extra mansisset portas:
Sed illa telam texebat, in secessu domûs altæ,
Duplicem splendidam *vestem*, operáque picta varia sparsim-intexebat:
Jusserat autem ancillas comis-pulchras per domum
Igne circumdare positum tripodem magnum, ut essent
Hectori calida lavacra è pugnâ reverso:
Demens, neque enim sciebat, quòd ipsum admodùm procul à lavacris
Manibus Achillis domuerat oculis-cæsia Minerva.
Ejulatum autem exaudiit & lamenta à turri;

Ver. 434. —θεὸν ὥς.] Quâ ratione, θεὸν, hîc ultimam producat; item μάλα, *ver.* 435; & γάρ, etiam extra cæsuram *ver.* 338; & τρίποδα, *ver.* 443; vide suprà ad α', 51.

Ver. 435. —κέ σφι.] *Al.* καί σφι. Minùs rectè.

Ver. 437. —πέπυστο.] Si, πέπυσται, dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad φ', 352; & ad α', 37.

Ver. 439. —ὅττι ῥά.] *Quòd scilicèt.*——

Ver. 441. —μαρμαρέην.] *Al.* πορφυρέην.

Ibid. —θρόνα.] Ποικίλματα, ἄνθη. *Schol.* *Al.* θρόα.

Ver. 444. —μάχης ἐκνοστήσαντι.] *Al.* μάχης ἐκ νοστήσαντι.

Ver. 446. —γλαυκῶπις.] Vide suprà ad α', 206.

Ver. 447. —Κωκυτοῦ δ' ἤκουσε.]

Agnovit longè gemitum præsaga mali
mens. *Æn.* X, 843.
Interea pavidam volitans pennata per
urbem
Nuncia fama ruit, matrisque adlabitur
aures
Euryali: ac subitus miseræ calor ossa
reliquit:
Excussi manibus radii, revolutaque
pensa.
Evolat infelix———*Æn.* IX, 473.

Quem *Virgilii* locum laudat *Quintilianus*, quòd *affectus non aliter, quàm si rebus intersimus* commoveat. *Lib.* IV, *cap.* 2. " Et
" luctus

Τῆς δ' ἐλελίχθη γυῖα, χαμαὶ δέ οἱ ἔκπεσε κερκίς·
Ἡ δ' αὖτις δμωῇσιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα·
Δεῦτε, δύω μοι ἕπεσθον, ἴδωμ', ὅτιν' ἔργα τέτυκται·
Αἰδοίης ἑκυρῆς ὀπὸς ἔκλυον, ἐν δέ μοι αὐτῇ
Στήθεσι πάλλεται ἦτορ ἀνὰ στόμα, νέρθε δὲ γοῦνα
Πήγνυται· ἐγγὺς δή τι κακὸν Πριάμοιο τέκεσσιν.
Αἲ γὰρ ἀπ' οὔατος εἴη ἐμεῦ ἔπος· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
Δείδω, μὴ δή μοι θρασὺν Ἕκτορα δῖος Ἀχιλλεὺς
Μοῦνον ἀποτμήξας πόλιος, πεδίονδε δίηται·
Καὶ δή μιν καταπαύσῃ ἀγηνορίης ἀλεγεινῆς,
Ἥ μιν ἔχεσκ'· ἐπεὶ οὔποτ' ἐνὶ πληθυῖ μένεν ἀνδρῶν,
Ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων.
Ὣς φαμένη, μεγάροιο διέσσυτο, μαινάδι ἴση,
Παλλομένη κραδίην· ἅμα δ' ἀμφίπολοι κίον αὐτῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πύργον τε καὶ ἀνδρῶν ἷξεν ὅμιλον,
Ἔστη παπτήνασ' ἐπὶ τείχει· τὸν δ' ἐνόησεν
Ἑλκόμενον πρόσθεν πόλιος, ταχέες δέ μιν ἵπποι
Ἕλκον ἀκηδέστως κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.

Ejúsque continuò succussi sunt artus, inque terram ei excidit radius:
Ipsáque statim inter ancillas comis-pulchras locuta est:
" Adeste, duæ me sequimini, ut videam, quænam opera *fiant:*
" Venerandæ socrûs vocem audivi, mihique ipsi
" In pectoribus saliens vibratur cor sursùm ad os, subtúsque genua
" Glaciata torpent: propè certè aliquod malum Priami filiis.
" Utinam verò procul ab aure sit meum verbum; sed perquàm gravitèr
" Timeo, nè jam mihi audacem Hectorem nobilis Achilles
" Solum interclusum ab urbe, in campum agitet;
" Et jam eum cessare-faciat *ab* audaciâ exitiali,
" Quæ ipsum tenebat: quippè nunquam in turbâ manebat virorum;
" Sed longè procurrebat, suâ animi vi nulli cedens.
Sic locuta, per domum ruit, lymphatæ similis,
Vehementèr palpitans corde; simul & ancillæ ibant cum ipsâ.
At postquàm ad turrímque & hominum pervenerat turbam,
Stetit circumspiciens in muro: illúmque advertit
Raptatum ante urbem; celeres autem eum equi
Raptabant immanitèr cavas ad naves Achivorum.

" luctus habitu proditur: ut in Euryali ma-" tre: *Expulsi manibus radii*, &c." *Macrob. Saturnal. Lib.* IV, *cap.* 1. Cæterùm hoc in loco, pro "*Pensa*," scribendum conjicit *Barnesius*, "*Membra*." Sed minùs rectè.

Ver. 448. Τῆς δ' ἐλελίχθη γυῖα, χαμαὶ δέ οἱ ἔκπεσε κερκίς.] Rem ipsam aptissimè depingunt & quasi ob oculos ponunt versûs hujus Numeri. Vide suprà ad γ', 363.

Ver. 450. —ὅτιν' ἔργα.] *Al.* ἅτιν ἔργα.

Ver. 452. —νέρθε δὲ γοῦνα Πήγνυται.] Καλλίμαχος, "——— ἐπάλλασαν γὰρ αὐλαὶ Γάλα." *Schol.* MSS apud *Barnesium.*

Ver. 454. —εἴη.] *Al.* ἦεν.

Ver. 458, 459. —ἔχεσκ' ——— προθέεσκε.] Vide suprà ad *ver.* 394; & ad ι', 84.

Ver. 458. —πληθυῖ μένεν ἀνδρῶν.] Ita edidit *Barnesius* ex *Eustathio. Vulgg.* πληθυῖ μέν' ἀνδρῶν. *Al.* πληθυῖ μίμνεν ἀνδρῶν. Vide suprà ad π', 321, & 526. Confirmatur porrò *Barnesii* lectio, *Odyss.* π', 105;

Εἰ δ' αὖ με πληθυῖ δαμασαίατο——

Ver. 465. Ἕλκον.] *Al.* Εἷλκον.

Ver. 469.

Τὴν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψεν·
Ἤριπε δ' ἐξοπίσω, ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσε.
Τῆλε δ' ἀπὸ κρατὸς χέε δέσματα σιγαλόεντα,
Ἄμπυκα, κεκρύφαλόν τ', ἠδὲ πλεκτὴν ἀναδέσμην,
Κρήδεμνόν θ', ὅ ῥά οἱ δῶκε χρυσῆ Ἀφροδίτη,
Ἤματι τῷ, ὅτε μιν κορυθαίολος ἠγάγεθ' Ἕκτωρ
Ἐκ δόμου Ἠετίωνος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα·
Ἀμφὶ δέ μιν γαλόῳ τε καὶ εἰνατέρες ἅλις ἔσαν,
Αἵ ἑ μετὰ σφίσιν εἶχον ἀτυζομένην ἀπολέσθαι.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
Ἀμβλήδην γοόωσα μετὰ Τρῳῇσιν ἔειπεν·
Ἕκτορ, ἐγὼ δύστηνος· ἰῇ ἄρα γεινόμεθ' αἴσῃ
Ἀμφότεροι, σὺ μὲν ἐν Τροίῃ Πριάμου κατὰ δῶμα,
Αὐτὰρ ἐγὼ Θήβῃσιν, Ὑποπλάκῳ ὑληέσσῃ,

Illam verò oculos obscura nox cooperuit:
Collapsa autem est retrò, animámque efflavit.
Procul verò a capite fudit redimicula admiranda,
Vittas, reticulúmque, atque textile crinale,
Velúmque, quod ei dedit aurea Venus,
Die illo, quo ipsam pugnam-expeditè-ciens duxit Hector
Ex domo Eëtionis, postquàm dederat infinita dona-sponsalia:
Circum verò ipsam glorésque & fratriæ frequentes stabant,
Quæ ipsam inter se tenebant præ-dolore-cupidam interitûs.
Ea verò ut ad se rediit, & in præcordia anima collecta est,
Crebris gemitibus plorans, inter Troadas dixit:
"Hector, ego infelix! eodem igitur nati sumus fato
"Ambo, tu quidem in Trojâ Priami in domo,
"Ego autem Thebis, Hypoplaco sylvosâ,

Ver. 469. Ἄμπυκα.] Κόσμον τινὰ περὶ τὴν κεφαλὴν, ἀνέχοντα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς. *Schol.*

Ibid. —κεκρύφαλον.] Τὸν πρὸς ἡμῶν λεγόμενον κρωκύφαντον. *Schol.*

Ibid. —κεκρύφαλόν τ' ἠδὲ.] *Al.* κεκρύφαλόν τε ἰδέ. Atque ita legit Codex *Harleianus.*

Ver. 470. —ὅ ῥά.] *Quòd scilicet.*——

Ibid. —χρυσῆ.] Edidit *Barnesius* χρυσέη· Quod eodem modo pronuntiandum. Vide suprà ad υ', 272; & ad ν', 523.

Ver. 471. —κορυθαίολος.] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 472. —μυρία ἕδνα.] *Al.* μυρί' ἔεδνα.

Ibid. —ἕδνα.] Τὰ ὑπὸ τοῦ νυμφίου διδόμενα δῶρα τῇ γαμουμένῃ. *Schol.*

Ver. 473. —εἰνατέρες.] Αἱ τῶν ἀδελφῶν γυναῖκες. *Schol.*

Ibid. —εἰνατέρες ἅλις.] Quâ ratione, εἰνατέρες, hîc ultimam producat; item αἰνόμορον, *ver.* 481; & γδ, 489; & παῖς, *ver.* 492, & 499; vide suprà ad α', 51.

Ibid. —ἔσαν.] *Al.* ἤσαν.

Ver. 474. —ἀπολέσθαι.] *Al.* ὀλέσθαι.

Ver. 475. —ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη.] "Pro θυμὸς hîc——legitur etiam θυμὸν, perinde ac si diceretur ἀγηγερμένον ἔχε τὸν θυμὸν ἐς φρένα." *Henric. Stephan.*

Ver. 476. —Ἀμβλήδην γοόωσα.] Versum hunc citat *Dionysius Halicarnassensis* isto modo;

Ἀμβλήδην γοόωσα μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν.
Περὶ Συνθέσεως, § 15.

Ibid. Ἀμβλήδην.] Ἀναφέρουσα ἀθρόως τὸ πνεῦμα. *Schol.*

Ibid. —γοόωσα.] Vide suprà ad β', 97.

Ver. 477. —γεινόμεθ'.] *Al.* γεινάμεθ', & γινόμεθ'.

Ver. 478. —Πριάμου κατὰ δῶμα.] *Strabo Geograph. lib.* XIII, citat Πριάμου ἐνὶ οἴκῳ.

Ver. 479. —Θήβῃσιν.] *Al.* Θήβηθεν, apud *Strabonem ibid.*

Ibid. —ὑληέσσῃ.] Vide suprà ad φ', 449; & ad γ', 151.

Ver. 48

Ἐν δόμῳ Ἠετίωνος· ὅ μ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐοῦσαν,
Δύσμορος αἰνόμορον· ὡς μὴ ὤφελλε τεκέσθαι.
Νῦν δὲ σὺ μὲν Ἀΐδαο δόμους ὑπὸ κεύθεσι γαίης,
Ἔρχεαι, αὐτὰρ ἐμὲ στυγερῷ ἐνὶ πένθεϊ λείπεις
Χήρην ἐν μεγάροισι· πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὔτως,
Ὃν τέκομεν, σύ τ' ἐγώ τε, δυσάμμοροι· οὔτε σὺ τούτῳ
Ἔσσεαι, Ἕκτορ, ὄνειαρ, ἐπεὶ θάνες· οὔτε σοὶ οὗτος.
Ἤνπερ γὰρ πόλεμόν γε φύγῃ πολύδακρυν Ἀχαιῶν,
Αἰεί τοι τούτῳ γε πόνος καὶ κήδε' ὀπίσσω
Ἔσσοντ'· ἄλλοι γάρ οἱ ἀπουρίσσουσιν ἀρούρας.
Ἦμαρ δ' ὀρφανικὸν, παναφήλικα παῖδα τίθησι·
Πάντα δ' ὑπεμνήμυκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί.
Δευόμενος δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς πατρὸς ἑταίρους,
Ἄλλον μὲν χλαίνης ἐρύων, ἄλλον δὲ χιτῶνος·
Τῶν δ' ἐλεησάντων κοτύλην τις τυτθὸν ἐπέσχε,
Χείλεα μέν τ' ἐδίην', ὑπερῴην δ' οὐκ ἐδίηνε.
Τὸν δὲ καὶ ἀμφιθαλὴς ἐκ δαιτύος ἐστυφέλιξε,

" In domo Eëtionis, qui me enutriit, parvula cùm essem,
" Infelix infelicem: utinam non genuisset.
" Nunc verò tu quidem in orci domos, sub latebris terræ,
" Abis, & me gravissimo in luctu relinquis
" Viduam in ædibus: At filius adhuc infans prorsùs,
" Quem genuimus, túque egóque calamitosi: neque tu huic
" Eris, Hector, emolumento; quippe occubuisti: neque tibi hic.
" Nam etsi bellum quidem effugerit lachrymosum Achivorum,
" Semper tamen ei labor & mala in posterum
" Erunt: alii enim ei terminis-mutatis-adiment arva.
" Dies nempè pupillaris omnibus-æqualibus-destitutum puerum reddit:
" Semper verò dejecto-est-vultu, lachrymisque madidæ sunt genæ.
" Egens autem vadit puer ad patris sodales,
" Alium quidem chlænâ prensans, alium verò tunicâ:
" Horum autem miserantium pocillum aliquis tantillùm admovet,
" Labráque quidem rigat, palatum verò non rigat.
" Hunc & *aliquis* utroque-parente-vivo-florens è convivio exturbat,

Ver. 482. Νῦν δὲ σὺ μὲν ἀΐδαο.] *Barnesius* edidit Νῦν δὲ σὺ μέν ῥ' ἀΐδαο. Sed nihil opus. Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 487. —πόλεμον —— πολύδακρυν.] Vide suprà ad τ', 318.

Ibid. —φύγῃ.] *Al.* φύγοι.

Ver. 489. —ἀπουρίσσουσιν.] Cod. *Harleian.* ἀπουρίσουσιν.

Ibid. —ἀρούρας.] Vide suprà ad ζ, 142.

Ver. 490, 498. Ἦμαρ —— ἡμῖν.] Versus hosce novem a nonnullis repudiatos fuisse testatur *Eustathius*.

Ibid. —παναφήλικα.] Πάντων ἡλικιωτῶν ἐστερημένον· τουτέστιν, ἐλαττούμενον τῆς ἀπ' αὐτῶν διατριβῆς. *Schol.*

Ver. 491. —ὑπεμνήμυκε.] Καταμέμυκε, κατεστύγνακε, κάτω βλέπει. Ὁ δὲ Ἀρίσταρχος, ἐπὶ τοῦ καταμένευκε ἐνδέχεται. Οἱ δὲ, ἀντὶ τοῦ, εἰς ἀνάμνησιν ἔρχεται τοῦ πατρός. *Schol.* Cæterùm *Barnesius* edidit ὑπεμνημύκηκε ex ὑπομνημονεύω· Sed nullâ, ut videtur, satis idoneâ auctoritate. Codex *Harleianus* habet ὑπομνήμυκε.

Ibid. —παρειαί.] Cod. *Harleian.* παρειά.

Ver. 492—499. —πάϊς ἐς.] *Barnesius* utrobique legendum censet πάϊς πρὸς. Sed nihil opus.

Ver. 496. —ἀμφιθαλὴς] Κατὰ ἀμφότερα τοὺς γονεῖς θάλλων· ὁ ἔτι ἔχων τοὺς γονεῖς ἀμφοτέρους. *Schol.*

Ver. 497.

Χερσὶν πεπληγὼς, καὶ ὀνειδείοισιν ἐνίσσων,
Ἔῤῥ' οὕτως· οὐ σός γε πατὴρ μεταδαίνυται ἡμῖν·
Δακρυόεις δὲ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς μητέρα χήρην,
Ἀστυάναξ, ὃς πρὶν μὲν ἑοῦ ἐπὶ γούνασι πατρὸς
Μυελὸν οἶον ἔδεσκε, καὶ οἰῶν πίονα δημόν·
Αὐτὰρ ὅτ' ὕπνος ἕλοι, παύσαιτό τε νηπιαχεύων,
Εὕδεσκ' ἐν λέκτροισιν, ἐν ἀγκαλίδεσσι τιθήνης,
Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ, θαλέων ἐμπλησάμενος κῆρ·
Νῦν δ' ἂν πολλὰ πάθησι, φίλου ἀπὸ πατρὸς ἁμαρτὼν,
Ἀστυάναξ, ὃς Τρῶες ἐπίκλησιν καλέουσιν·
Οἶος γάρ σφιν ἔρυσο πύλας καὶ τείχεα μακρά.
Νῦν δὲ σὲ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι, νόσφι τοκήων,
Αἰόλαι εὐλαὶ ἔδονται, ἐπεί κε κύνες κορέσωνται,

" Manibus verberans, & probris insectans;
" Abi in malam rem sic; non tuus utique pater convivatur nobiscum:
" Lacrymabundus autem redit puer ad matrem viduam,
" Astyanax, qui antè quidem sui super genibus patris
" Medullam tantùm comedebat, & ovium pinguem adipem:
" At quandò somnus occuparet, desiissetque puerilitèr-lusitare,
" Dormiebat in lectis, in ulnis nutricis,
" Cubili in molli, deliciis repletus corde:
" Nunc verò multa patietur, charo patre privatus,
" Astyanax, quem Troës cognomine vocant:
" Solus enim ipsis, ô *Hector*, defendebas portas & muros altos.
" Nunc verò te quidem ad naves recurvas, procul à parentibus,
" Mobiles vermes edent, postquàm canes se satiaverint,

Ver. 497. —πεπληγώς.] Vide suprà ad β', 314.

Ibid. —ὀνειδείοισιν.] Cod. *Harleian.* ὀνειδίοισιν. Sed, ut opinor, minùs rectè. Vide suprà ad ψ', 628.

Ibid. —ἐνίσσων.] *Al.* ἐνίπτων.

Ver. 498. —μεταδαίνυται.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 501—503. —ἔδεσκε ——— Εὕδεσκ'.] *Comedere solebat* —*Dormire solebat.* Vide suprà ad *ver.* 394; & ad β', 221.

Ver. 502. —ἕλοι.] *Al.* ἕλη.

Ver. 504. —ἐνὶ μαλακῇ.] Quâ ratione, ἐνὶ, hîc item infrà *ver.* 510, ultimam producat; & ὄφελος, *ver.* 513; vide suprà ad ά, 51.

Ibid. —ἐμπλησάμενος.] Vide suprà ad *ver.* 383.

Ver. 506. Ἀστυάναξ, ὃν Τρῶες ἐπίκλησιν καλέουσιν· Οἶος γάρ.] Sic suprà ζ, 402.

Τόν ῥ' Ἕκτωρ καλέεσκε Σκαμάνδριον, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Ἀστυάνακτ'· οἶος γὰρ ἐρύετο Ἴλιον Ἕκτωρ.

Τὸν Ἀστυάνακτα ἄρα ὀρθότερον ᾤετο καλεῖσθαι τῷ παιδὶ [τῷ Ἕκτορος,] ἢ τὸν Σκαμάνδριον——Σκοπῶμεν δὴ διὰ τί ποτε· ἢ αὐτὸς ἡμῖν κάλλιστα ὑφηγεῖται τὸ διότι; φησὶ γὰρ, " Οἶος γὰρ " σφιν ἔρυτο πόλιν καὶ τείχεα μακρά." Διὰ ταῦτα δὴ, ὡς ἔοικεν, ὀρθῶς ἔχει καλεῖν τὸν τοῦ σωτῆρος υἱὸν, Ἀστυάνακτα τούτου ὃ ἔσωζεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὥς φησιν Ὅμηρος. *Plato in Cratylo.*

Ibid. —Τρῶες.] *Al.* πάντες.

Ver. 507. Οἶος γάρ σφιν ἔρυσο πύλας.] Apud *Platonem*, loco jam citato; Οἶος γάρ σφιν ἔρυτο πόλιν.

Ver. 509. Αἰόλαι εὐλαί.] Τὸ, αἴολον, οὐκ οἶδ' ὅθεν τῶν γραμματικῶν τινες ἐπὶ τοῦ Ποικίλου παρ' Ὁμήρῳ ἀκούειν ἀξιοῦσιν·——Οὐκ ἔστι δὲ, ἀλλὰ σημαίνει τὸ Ταχύ· γεγονὸς ἀπὸ τοῦ Ἀέλλης, ἥτις ἀπὸ τοῦ Ἄειν καὶ Εἰλεῖν πεποίηται. ——— " Αἰόλαι εὐλαί," ἀπὸ τοῦ εἰλεῖσθαι ταχέως λέγονται. *Porphyr. Quæst. Homeric.* 3

Ibid. —κορέσωνται.] Vide suprà ad τ', 167. Cod. *Harleian.* κορέσονται.

Γυμνόν· ἀτάρ τοι εἵματ' ἐνὶ μεγάροισι κέονται,
Λεπτά τε καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν.
Ἀλλ' ἤτοι τάδε πάντα καταφλέξω πυρὶ κηλέῳ,
Οὐδὲν σοί γ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ ἐγκείσεαι αὐτοῖς,
Ἀλλὰ πρὸς Τρώων καὶ Τρωϊάδων κλέος εἶναι.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.

" Nudum: at tibi vestes in ædibus jacent
" Tenuésque & venustæ, factæ manibus mulierum.
" Verùm enimverò hæc omnia comburam igne ardenti,
" Nihil tibi utique usui *futura*, neque enim jacebis in ipsis;
" Sed coram Trojanis & Troadibus gloria *tibi* sunto.
Sic dixit flens: adgemuerunt autem mulieres.

Ver. 511. —τετυγμένα.] Vide suprà ad *Il*, ζ, 488.

Ver. 512. —κηλέῳ.] Vide suprà ad ver. 374.

ΤΗΣ

ΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Ψ.

Ὑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας Ψ.

Ἀχιλλεὺς τῆς κομισθεῖσαν ἐπὶ τοῖς νεκροῖς μεταδίδωσι Πατρόκλῳ, πυρὰν νήσας, καὶ σφάξας ἐπ' αὐτῇ δυοκαίδεκα Τρωϊκοὺς νεανίσκους, καὶ κύνας, καὶ ἵππους, καὶ ἄλλα ἱερεῖα· ἔπειτα καὶ ἀγῶνα ἐπιτάφιον ποιεῖ, ἐν ᾧ νικᾷ ἵπποις μὲν Διομήδης, δρόμῳ δὲ Ὀδυσσεὺς, ἄλλοι δὲ ἄλλως· καὶ οὕτως ὁ ἀγὼν διαλύεται.

Ἐπιγραφαί.

Ἀγὼν ἐπιτάφιος.

Ἄλλως.

Ψῖ Δαναοῖσιν ἀγῶνα διδοὺς ἐτέλεσσεν Ἀχιλλεύς.

Ἄλλη.

Ψῖ Πάτροκλον θάπτει καὶ ἐξετέλεσσεν ἀγῶνας.

Ὣς οἱ μὲν στενάχοντο κατὰ πτόλιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο,
Οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὴν ἐπὶ νῆα ἕκαστος·

SIC hi quidem ingemiscebant per urbem: at Achivi
Postquàm ad navésque & Hellespontum pervenerant,
Alii quidem dispersi-ibant suam ad navem quisque:

Ver. 2. Ἐπειδὴ νῆας.] Πολλοὺς ἀκεφάλους ποιεῖ [Ὅμηρος] στίχους ———· ἀκέφαλοι δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τὴν χωλότητα ἔχοντες·
"Ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο."
Athenæus, Lib. XIV, *cap.* 8.
Porrò & in *hoc eodem vocabulo* versus ἀκεφάλους plures efficit Poëta; Suprà χ', 379;
Ἐπειδὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν.
Item *Odyss.* γ', 133

Ἐπειδὴ τοπρῶτον ἐγείναο παῖδ' ἐρατεινήν.
Et *Odyss.* θ', 452;
Ἐπειδὴ λίπε δῶμα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο.
Et *Odyss.* φ', 25;
Ἐπειδὴ Διὸς υἱὸν ἀφίκετο καρτερόθυμον.
Vide & suprà ad α', 342.
Ibid. — καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο.] Ἑλλήσποντον καλεῖ τὴν περὶ Ἴλιον θάλασσαν. *Schol.*
Ver. 3. — ἄρ'.] *Ut par erat.* ———

Μυρμιδόνας δ' οὐκ εἴα ἀποσκίδνασθαι Ἀχιλλεύς,
Ἀλλ' ὅγε οἷς ἑτάροισι φιλοπτολέμοισι μετηύδα·
Μυρμιδόνες ταχύπωλοι, ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι,
Μὴ δήπω ὑπ' ὄχεσφι λυώμεθα μώνυχας ἵππους,
Ἀλλ' αὐτοῖς ἵπποισι καὶ ἅρμασιν ἆσσον ἰόντες,
Πάτροκλον κλαίωμεν· ὃ γὰρ, γέρας ἐστὶ θανόντων.
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ὀλοοῖο τεταρπώμεσθα γόοιο,
Ἵππους λυσάμενοι δορπήσομεν ἐνθάδε πάντες.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ᾤμωξαν ἀολλέες· ἦρχε δ' Ἀχιλλεύς.
Οἱ δὲ τρὶς περὶ νεκρὸν ἐΰτριχας ἤλασαν ἵππους
Μυρόμενοι, μετὰ δέ σφι Θέτις γόου ἵμερον ὦρσε.
Δεύοντο ψάμαθοι, δεύοντο δὲ τεύχεα φωτῶν
Δάκρυσι· τοῖον γὰρ πόθεον μήστωρα φόβοιο.
Τοῖσι δὲ Πηλείδης ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
Χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσιν ἑταίρου·
Χαῖρέ μοι, ὦ Πάτροκλε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι·
Πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω, τὰ πάροιθεν ὑπέστην,
Ἕκτορα δεῦρ' ἐρύσας δώσειν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι·

Myrmidonas verò non sinebat dispersos-abire Achilles,
Sed is inter socios bellicosos dixit:
" Myrmidones pernices-equites, mei chari socii,
" Nè jam à curribus solvamus solidos-ungulis-equos,
" Sed cum ipsis equis & curribus propiùs accedentes,
" Patroclum defleamus: Hoc enim, honor est mortuorum.
" At postquàm tristi satiati-fuerimus luctu,
" Equis solutis cœnabimus hîc omnes.
Sic dixit: Illi autem lamentabantur frequentes; præibat vero Achilles:
Hi verò ter circa mortuum pulchre-jubatos egerunt equos
Lugentes; intérque ipsos Thetis luctûs desiderium excitavit.
Rigabantur arenæ, rigabantur & arma virorum
Lacrymis: talem itaque desiderabant artificem fugandi *hostes*.
Illis autem Pelides densum-suspiriis exorsus est luctum,
Manibus homicidis impositis pectori sodalis:
" Salve mihi, ô Patrocle, etiam in orci ædibus:
" Omnia enim jam tibi perficiam, quæ anteà pollicitus sum,
" Hectorem huc tractum daturum canibus, crudum ut-discerpant:

Ver. 5. —ὅγε.] De hujusmodi syntaxeos elegantiâ, vide suprà ad γ', 409.

Ver. 7. Νὴ δήπω.] Cod. *Harleian.* Μὴ δή πω. *Nequaquam quæso.* Vide supra ad ξ', 433.

Ver. 9. —ὃ γὰρ, γέρας ἐστὶ θανόντων.] Vide suprà ad π', 674.

Ver. 10. —τεταρπώμεσθα.] *Nos ipsi satiaverimus.* Vide suprà ad χ', 33; & ad γ', 45.

Ver. 13. Οἱ δὲ τρὶς περὶ νεκρὸν.]

Ter circum accensos cincti fulgentibus armis
Decurrêre rogos: ter mœstum funeris ignem
Lustravêre in equis, ululatusque ore dedere. *Æn.* XI, 188.

Ver. 15. Δεύοντο ψάμαθοι, δεύοντο δὲ τεύχεα φωτῶν Δάκρυσι.

Spargitur & tellus lachrymis, sparguntur & arma. *Æn.* XI, 191.

Ver. 19. Χαῖρέ μοι, ὦ Πάτροκλε.]

——Salve æternum, mihi maxime Palla,
Æternumque vale.—— *Æn.* XI, 97.

Ver. 21

Δώδεκα δὲ προπάροιθε πυρῆς ἀποδειροτομήσειν
Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, σέθεν κταμένοιο χολωθείς.
Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα,
Πρηνέα πὰρ λεχέεσσι Μενοιτιάδαο τανύσσας
Ἐν κονίῃσ'· οἱ δ' ἔντε' ἀφωπλίζοντο ἕκαστος
Χάλκεα, μαρμαίροντα· λύον δ' ὑψηχέας ἵππους.
Κὰδ δ' ἷζον παρὰ νηῒ ποδώκεος Αἰακίδαο
Μυρίοι· αὐτὰρ ὁ τοῖσι τάφον μενοεικέα δαίνυ.
Πολλοὶ μὲν βόες ἀργοὶ ὀρέχθεον ἀμφὶ σιδήρῳ,
Σφαζόμενοι, πολλοὶ δ' ὄϊες καὶ μηκάδες αἶγες·
Πολλοὶ δ' ἀργιόδοντες ὕες, θαλέθοντες ἀλοιφῇ,
Εὑόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἡφαίστοιο·
Πάντῃ δ' ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρυτον ἔρρεεν αἷμα.
Αὐτὰρ τόν γε ἄνακτα ποδώκεα Πηλείωνα

" Duodecim autem ante pyram cervices abscissurum
" Trojanorum claris filiis, de te interfecto iratus.
Dixit quidem, & in Hectora nobilem indigna machinabatur opera,
Pronum ad feretrum Menœtiadæ extendens
In pulveribus: illi verò arma exuebant quisque
Ærea, coruscantia; solvebántque alti-sonos equos.
Consederunt autem juxta navem pedibus-velocis Æacidæ
Frequentissimi; at is eis epulum funebre lautum præbebat.
Multi quidem boves candidi humi-extendebantur vi ferri,
Inter jugulandum, multæ enim oves & balantes capræ:
Multi & albis-dentibus sues, florentes pinguedine,
Torrendi extendebantur per flammam Vulcani:
Undique autem circum cadaver multus fluebat sanguis.
At regem quidem pedibus-celerem Pelidem

Ver. 22. Δώδεκα δέ.] Vide infrà ad *ver.* 175.

Ver. 24. —ἀεικέα μήδετο ἔργα.] Τὸ ἐπὶ στόμα τε ἐκτεῖναι κατὰ κόνεως, καὶ ἐνυβρίζειν τῷ οὐκ ἀντιλαμβανομένῳ, καὶ γελῶ οἷον αἰκίζεσθαι κωφὴν, καὶ τὸ τρὶς ἕλκεσθαι περὶ τὸ σῆμα τοῦ Πατρόκλου· ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ἱστορεῖται. *Eustath.* Τοῦ τε Ἀχιλλέως τοὺς θρασεῖς λόγους ἐπιτίθησιν, (*Il.* ά, 225.) " Οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, " κραδίην δ' ἐλάφοιο," ἢ αὐτίκα κρίσιν ὑπεικων, (ά, 223;) " Πηλείδης δ' ἐξαῦτις " ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν, &c." Καλὸν γὰρ εἰκὸς οὐδὲν εἶναι μετ' ὀργῆς καὶ αὐστηρῶς λεγόμενον. Ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν πράξεων, " Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα " δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα, Πρηνέα πὰρ λέ- " χέεσσι Μενοιτιάδαο τανύσσας." *Plutarch. de audiendis Poëtis.* Vide suprà ad ί, 467; & ά, 2.

Ibid. —μήδετο.] *Al.* μήσατο.

Ver. 25. —πὰρ λεχέεσσι.] Παρὰ τὸ φέρετρον, ἤγουν τῇ κλίνῃ. *Schol.*

Ibid. —τανύσσας.] Rectè cum duplici σ', Vide suprà ad ε', 58.

Ver. 26. —ἕκαστος.] Cod. *Harleian.* ἕκαστοι.

Ver. 27. —λύον δ' ὑψηχέας ἵππους.] *Al.* λύοντο δὲ μώνυχας ἵππους. Ut suprà, *ver.* 7.

Ver. 29. —τάφον μενοεικέα δαίνυ.] Τάφον, τὸ περίδειπνον, τὸ ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι παρασκευαζόμενον. *Schol.*

Ver. 30. Πολλοὶ μὲν βόες.]

Multa boüm circa mactantur corpora morti;
Setigerosque sues, raptasque ex omnibus agris
In flamman jugulant pecudes———

Æn. XI, 197.

Ibid. —ὀρέχθεον.] Ἀπετείνοντο ἀναιρούμενοι· ἢ ἐφθέγγοντο, καὶ ὥσπερ ἐπέστενον· μεμίμηται γὰρ τὸ ἰδίωμα τῆς φωνῆς, ὃ προΐενται ἀναιρούμενοι οἱ βοῦς. Οἱ δὲ, ἐκόπτοντο. *Schol.*

Ver. 33. —διὰ φλογὸς] Vide suprà ad β', 267; & ad ί, 213.

Ver. 34. κοτυλήρυτον.] Τοσοῦτον τὸ πλῆθος, ὥστε καὶ κοτύλῃ ἀρύσασθαι, *Schol.* *Al.* κοτυλήρρυτον.

Εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον βασιλῆες Ἀχαιῶν,
Σπουδῇ παρπεπιθόντες, ἑταίρου χωόμενον κῆρ.
Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίην Ἀγαμέμνονος ἷξον ἰόντες,
Αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσεν,
Ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν· εἰ πεπίθοιεν
Πηλείδην, λούσασθαι ἀπὸ βρότον αἱματόεντα.
Αὐτὰρ ὅγ' ἠρνεῖτο στερεῶς, ἐπὶ δ' ὅρκον ὄμοσσεν·
Οὐ μὰ Ζῆν', ὅστις τε θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
Οὐ θέμις ἐστὶ λοετρὰ καρήατος ἆσσον ἱκέσθαι,
Πρίν γ' ἐνὶ Πάτροκλον θέμεναι πυρὶ, σῆμά τε χεῦσαι,
Κείρασθαί τε κόμην· ἐπεὶ οὔ μ' ἔτι δεύτερον ὧδε
Ἵξετ' ἄχος κραδίην, ὄφρα ζωοῖσι μετείω.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν νῦν στυγερῇ πειθώμεθα δαιτί·
Ἠῶθεν δ' ὄτρυνον, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Ὕλην τ' ἀξέμεναι, παρά τε σχεῖν, ὡς ἐπιεικὲς
Νεκρὸν ἔχοντα νέεσθαι ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα·

Ad Agamemnonem nobilem ducebant reges Achivorum,
Ægrè persuasum, de sodali iratum corde.
Illi verò cùm jam ad tentorium Agamemnonis venissent euntes,
Statim is præconibus canoris imperavit,
Igne circundare positum tripodem magnum; si qua persuadere possent
Pelidi; ut-ablueret tabum cruentum.
At ille recusabat constantèr, insupèr & juramentum juravit:
" Non per Jovem, qui deorum summus & optimus,
" Non fas est lavacra ad caput propè accedere,
" Antequàm Patroclum imposuero igni, tumulúmque aggestâ-terrâ fecero,
" Totonderóque comam: haud enim mihi posthàc iterùm sic
" Invadet dolor cor, quamdiù vivis interero.
" At tamen nunc inviso pareamus epulo;
" Manè verò jube-adhortans, Rex virorum Agamemnon,
" Lignáque comportent, apponántque, uti par est
" Mortuum habentem subire tenebras obscuras:

Ver. 38. Οἱ δ' ὅτε δή.] Vide suprà ad ξ', 433.

Ver. 39. —κέλευσεν.] Cod. *Harleian.* κέλευσαν. *Al.* κέλευεν.

Ver. 40. —τρίποδα μέγαν.] Quâ ratione, τρίποδα, hîc ultimam producat: item εὐρυπυλές, *ver.* 74; & διξάμενος, *ver.* 89; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 41, 46, 53. —λούσασθαι. ——— Κείρασθαι ——— τράπεζαν.] Vide suprà ad π', 594; & ad φ', 560.

Ver. 45. —χεῦσαι.] Cod. *Harleian.* χεῦαι.

Ver. 46. —ἐπεὶ οὔ μ' ἔτι δεύτερον ὧδε Ἵξετ' ἄχος κραδίην.] Ἰστέον δὲ, ὅτι μὴ τοιοῦτον δεύτερον ἄχος ἵξεσθαι αὐτῷ ζῶντί φησιν Ἀχιλλεὺς, οἷα εἰδὼς ὅτι προτεθνήξεται τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ υἱοῦ. *Eustath.* Atqui profitetur ipse Achilles (quod nec *Eustathium* fugit) suprà τ', 321, 326;

——οὐ μὲν γάρ τι κακώτερον ἄλλο πάθοιμι,
Οὐδ' εἴ κεν τοῦ πατρὸς ἀποφθιμένοιο πυθοίμην·——
Ἠὲ τὸν, ὃς Σκύρῳ μοι ἐντρέφεται φίλος υἱός.

Ver. 48. —μὲν νῦν.] Cod. *Harleian.* νῦν μέν. Quo modo & in uno MS scriptum repperit *Barnesius*.

Ibid. —στυγερῇ πειθώμεθα δαιτί.]

——positæque movent fastidia Mensæ,
Et queror invisi quum venit hora cibi.
Ovid. de Pont. Lib. I, *Eleg.* xi, 7.

Ver. 50. Ὕλην.] Vide suprà ad γ', 151.

"Ὄφρ' ἤτοι τοῦτον μὲν ἐπιφλέγῃ ἀκάματον πῦρ·
Θᾶσσον ἀπ' ὀφθαλμῶν, λαοὶ δ' ἐπὶ ἔργα τράπωνται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
Ἐσσυμένως δ' ἄρα δόρπον ἐφοπλίσσαντες ἕκαστοι
Δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν κλισίηνδε ἕκαστος·
Πηλείδης δ' ἐπὶ θινὶ πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
Κεῖτο βαρυστενάχων, πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
Ἐν καθαρῷ, ὅθι κύματ' ἐπ' ἠϊόνος κλύζεσκον·
Εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε, λύων μελεδήματα θυμοῦ,
Νήδυμος ἀμφιχυθείς· μάλα γὰρ κάμε φαίδιμα γυῖα,
"Ἕκτορ' ἐπαΐσσων προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πατροκλῆος δειλοῖο,
Πάντ' αὐτῷ μέγεθός τε καὶ ὄμματα κάλ' εἰκυῖα,
Καὶ φωνήν· καὶ τοῖα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο·

" Ut hunc quidem comburat indefessus ignis
" Ocyùs ab oculis, copiæque ad munia revertantur.
Sic dixit; Illi autem ei maximè auscultârunt, atque paruerunt:
Sedulò verò cœnâ paratâ singuli
Convivabantur: neque quicquam animus indigebat epuli æqualis.
Sed postquàm potûs & cibi desiderium exemerant,
Alii quidem decubituri iverunt ad tentorium quisque:
Pelides verò in littore multo-strepitu-resonantis maris
Jacebat-graviter-gemens multos inter Myrmidonas,
In *loco* puro, ubi fluctus littus alluebant:
Quandò hunc somnum cepit, solvens curas animi,
Suavis circumfusus: valdè enim lassatus-erat pulchris membris,
Hectorem persequendo ad Ilium ventosam.
Supervenit verò anima Patrocli miseri,
Omnia ipsi magnitudinéque & oculis pulchris similis,
Et voce; & tales corpori vestes induta erat.

Ver. 52. —ἐπιφλέγῃ.] *Al.* ἐπιφλέγοι.
Ibid. —ἀκάματον πῦρ.] Vide suprà ad ε', 398; & ad φ', 13.
Ver. 53. —τράπωνται.] *Al.* τρέπωνται.
Ver. 54. —ἄρα.] *Ut æquum erat*——— *Ut debuerunt.*———
Ver. 55. ἐφοπλίσσαντες.] Ita ex uno MS edidit *Barnesius.* *Al.* ἐφοπλίσαντες. Minùs rectè; antepenultimam enim corripit: " Δόρ-" πα τ' ἐφοπλισόμεσθα.——" suprà ι', 66.
Ver. 56. —οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.] Vide suprà ad α', 468.
Ver. 57. Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο.]

Postquàm exempta fames, & amor
compressus edendi. *Æn.* VIII, 184.

Vide suprà ad α', 469.
Ver. 59. Πηλείδης δ' ἐπὶ θινί.]

Cum pater in ripâ, gelidique sub ætheris axe,
Æneas, tristi turbatus pectora bello
Procubuit, seramque dedit per membra quietem. *Æn.* VIII, 28.

Ver. 61. —κλύζεσκον.] *Alluere solebant.* Vide suprà ad χ', 155; & ad β', 221. Cod. *Harleian.* κλύζεσκεν.
Ver. 62. —ὕπνος —— λύων μελεδήματα θυμοῦ.]

Λυσιμέριμνε, κόποιο ἡδεῖαν ἔχων ἀνάπαυσιν.
Orpheus, Hymn. in Somnum, ver. 5.
Somne quies rerum,———
Pax animi, quem cura fugit.———
Ovid. Metam. Lib. XI, *ver.* 623.

Ver. 65. Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχή.]

In somnis ecce ante oculos mœstissimus Hector
Visus adesse mihi——— *Æn.* II, 270.

Στῆ δ᾽ ἄρ᾽ ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Εὕδεις, αὐτὰρ ἐμεῖο λελασμένος ἔπλευ, Ἀχιλλεῦ;
Οὐ μέν μευ ζώοντος ἀκήδεις, ἀλλὰ θανόντος·
Θάπτε με ὅττιτάχιστα, πύλας ἀίδαο περήσω.
Τῆλέ με εἴργουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων,
Οὐδέ μέ πως μίσγεσθαι ὑπὲρ ποταμοῖο ἐῶσιν·
Ἀλλ᾽ αὔτως ἀλάλημαι ἀν᾽ εὐρυπυλὲς ἄϊδος δῶ.
Καί μοι δὸς τὴν χεῖρ᾽, ὀλοφύρομαι· οὐ γὰρ ἔτ᾽ αὖτις
Νίσομαι ἐξ ἀίδαο, ἐπήν με πυρὸς λελάχητε.
Οὐ μὲν γὰρ ζωοί γε φίλων ἀπάνευθεν ἑταίρων
Βουλὰς ἑζόμενοι βουλεύσομεν· ἀλλ᾽ ἐμὲ μὲν κὴρ

Conſtitit autem ſuper capite, & eum ſermone allocuta eſt:
" Dormis, & meî oblitus es, Achille?
" Non quidem me viventem negligebas, ſed mortuum *negligis*:
" Sepeli me quàm citiſſimè, portas orci *ut* intrem.
" Procul me arcent animæ, ſimulachra defunctorum,
" Neque me omninò miſceri trans flumen ſinunt:
" Sed temerè erro circum portis-amplam orci domum.
" Et mihi da tuam manum, obteſtor: Non enim ampliùs poſthàc
" Redibo ex orco, poſtquàm me ignis participem feceritis.
" Haudquaquàm etenim vivi dilectis ſeorsùm à ſociis,
" Conſilia ſedentes conſultabimus; ſed me quidem Fatum

Ver. 68. Στῆ δ᾽ ἄρ᾽ ὑπὲρ κεφαλῆς.]
Deveniat & ſupra caput aſtitit——
Æn. IV, 702.

Ver. 69. Εὕδεις;]
——potes hoc ſub caſu ducere ſomnos?
Æn. IV, 560.

Ibid. Εὕδεις, αὐτὰρ ἐμεῖο λελασμένος ἔπλευ, Ἀχιλλεῦ;] Ita edidit *Barneſius.* Quam lectionem & probat *Henricus Stephanus.* *Vulgg.* ſine interrogatione.

Ibid. —ἐμεῖο.] *Al.* ἐμοῖο.

Ver. 70. ἀκήδεις.] *Al.* ἀκήδεες.

Ver. 71. Θάπτε με ὅττιτάχιστα, πύλας ἀίδαο περήσω. Τῆλέ μοι εἴργουσι ψυχαί.]
Nec ripas datur horrendas, nec rauca fluenta
Tranſportare prius, quam ſedibus oſſa quiêrunt. *Æn.* VI, 327.
———— ———— tu mihi terram
Injice———— ———— ——
Sedibus ut ſaltem placidis in morte quieſcam. *Ibid.* 365, 371.

Ὅτι σχῆμα ἐλλείψεως καὶ ἐνταῦθα ἐν τῷ, " Θάπτε με ὅττι τάχιστα, πύλας ἀίδαο περή-" σω." Λείπει γὰρ τὸ, ἵνα, ἢ ἕτερόν τινα ὅμοιον, ὡς ἂν λέγῃ, Θάπτε με ἵνα περήσω. *Euſtath.* *Henricus Stephanus* omninò legendum cenſet; " Θάπτε με ὅττιτάχιστα· πύλας ἀίδαο " περῆσαι Τῆλε με εἴργουσι, &c." Sed voces εἴργω, ἔεργω, cum iſtiuſmodi infinitivo conſtructas vix uſquam reperias. *Barneſius* legendum conjicit: " Θάπτε με, ὄφρα τά-" χιστα πύλας ἀίδαο περήσω." Quin &, ut opinor, mutatâ interpunctione, ferri poteſt vulgata lectio: Θάπτε με, ὅττι τάχιστα πύλας ἀίδαο περήσω. Eâdem ſcilicèt ratione ac ſuprà χ', 129, 130;
Βέλτερον αὖτ᾽ ἔριδι ξυνελαυνέμεν· ὅττι τάχιστα
Εἴδομεν, ὁπποτέρῳ κεν Ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξῃ.

Ibid. —περήσω.] Vide ſuprà ad ά, 67.

Ver. 72. —ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων.]
Umbræ ibant tenues, ſimulacraque luce carentûm. *Georg.* IV, 472.

Ibid. —καμόντων.] Vide ſuprà ad γ', 278.

Ver. 73. Οὐδέ μέ πως.] Cod. *Harleian.* Οὐδέ με πω.

Ver. 75. Καί μοι δὸς τὴν χεῖρ᾽, ὀλοφύρομαι.]
Da dextram miſero—— *Æn.* VI, 370.
———— ———— Da jungere dextram
Ibid. 697.

Ver. 76. Νίσομαι.] Cod. *Harleian.* Νεῖσομαι.

Ver. 77. Οὐ μὲν γὰρ ζωοί γε.] *Æſchines*, *Orat. in Timarch.* legit, Οὐ γὰρ ἔτι ζωοί γε.

Ibid. —ἀπάνευθεν.] Vide ſuprà ad ά, 349.

Ver. 80.

Ἀμφέχανε στυγερὴ, ἥπερ λάχε γεινόμενόν περ·
Καὶ δέ σοι αὐτῷ μοῖρα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Τείχει ὑπὸ Τρώων εὐηγενέων ἀπολέσθαι.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω καὶ ἐφήσομαι, αἴκε πίθηαι.
Μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὀστέ', Ἀχιλλεῦ.
Ἀλλ' ὁμοῦ ὡς ἐτράφημεν ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν,
Εὖτέ με τυτθὸν ἐόντα Μενοίτιος ἐξ Ὀπόεντος
Ἤγαγεν ὑμέτερόνδ', ἀνδροκτασίης ὕπο λυγρῆς,
Ἤματι τῷ, ὅτε παῖδα κατέκτανον Ἀμφιδάμαντος,
Νήπιος, οὐκ ἐθέλων, ἀμφ' ἀστραγάλοισι χολωθείς·
Ἔνθα με δεξάμενος ἐν δώμασιν ἱππότα Πηλεὺς
Ἔτρεφέ τ' ἐνδυκέως, καὶ σὸν θεράποντ' ὀνόμηνεν·

" Absorbuit invisum, quod sortitò obvenit etiam nascenti:
" Quin & tibi ipsi fatum, diis similis Achille,
" Muro sub Trojanorum nobilium perire.
" Aliud autem tibi dicam & mandabo, si obsequi velis,
" Nè mea à tuis seorsùm condas ossa, Achille.
" Sed simul sicut nutriti fuimus in vestris ædibus,
" Quando me tum parvulum Menœtius ex Opunte
" Duxit ad vestram *domum*, homicidium propter triste,
" Die illo, quandò filium interfeci Amphidamantis,
" Imprudens, invitus, de talis iratus;
" Quum me exceptum in ædibus eques Peleus
" Nutrivítque diligentèr, & tuum famulum nominavit:

Ver. 80—85. Καὶ δέ σοι αὐτῷ —— Εὖτέ με.] *Æschines*, loco jam citato, versus hosce aliis interjectis versibus hoc modo legit:

Καὶ δέ σοι αὐτῷ μοῖρα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Τείχει ὑπὸ Τρώων εὐηγενέων ἀπολέσθαι,
Μαρνάμενον δηΐοις Ἑλένης ἕνεκ' ἠϋκόμοιο.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
Μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὀστέ', Ἀχιλλεῦ,
Ἀλλ' ἵνα περ σε καὶ αὐτὸν ὁμοίη γαῖα κεκεύθῃ
Χρυσέῳ ἐν ἀμφιφορεῖ, τόν τοι πόρε πότνια μήτηρ·
Ὡς ὁμοῦ ἐτράφεμέν περ ἐν ὑμετέροισι δόμοισι,
Εὖτέ με τυτθὸν ἐόντα &c.

Ibid. Καὶ δέ σοι αὐτῷ μοῖρα.]

—— te quoque fata prospectant paria ——. *Æn.* X. 740.

Ver. 82. Ἄλλο δέ τοι ἐρέω καὶ ἐφήσομαι.] " Poscit nunc manum ultimam & vis & " syntaxis verbi, ἐρέω, quod Maittairius *apud* " *Homerum frequens cum accusativo aut da-* " *tivo solis*; *neque sensu* jubendi *statuit*. Sed " hoc ipso sensu, & syntaxi non dissimili, " Patrocli umbra alloquitur Achillem, ju- " bens scilicèt & injungens sua cum illius " ossibus, uno tumulo componere. Ἄλλο " δέ τοι ἐρέω καὶ ἐφήσομαι, &c. —— Quin " & ἐρέω pro *jubebo* positum illustrat ejus " contrarium ἀπερῶ *vetabo* significans. In- " terim nec Græcum ἐρέω nec Latinum *ju-* " *beo* notione imperandi capio; sed *hortandi*, " *rogandi*, *volendi*." *Chishul*, *Annotat.* in Inscriptionem Sigeam, *sub finem*.

Ibid. —αἴκε.] *Al.* εἴκε.

Ver. 83. Μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε.]

Et me consortem nati concede sepulchro. *Æn.* X, 906.

Ver. 85. —Ὀπόεντος.] Ὀποῦς, πόλις τῆς Λοκρίδος. *Schol.*

Ver. 86. —ὕπο λυγρῆς.] *Al.* ἀλεγεινῆς.

Ver. 87. —παῖδα κατέκτανον Ἀμφιδάμαντος.] Κλυσώνυμος ἦν ὁ ὑπὸ Πατρόκλου ἀναιρεθείς. *Schol.*

Ibid. —Ἀμφιδάμαντος.] Cod. *Harleian.* Ἰφιδάμαντος.

Ver. 88. Νήπιος.] *Æschines* loco suprà citato legit Νήπιον.

Ibid. —ἀστραγάλοισι.] *Al.* ἀστραγάλῃσι.

Ver. 89. —ἱππότα Πηλεύς.] Vide suprà ad Δ, 175.

Ver. 90. Ἔτρεφέ τ' ἐνδυκέως.] *Æschines* loco suprà citato legit, Ἔτρεφεν ἐνδυκέως. *Al.* Ἔτρεφέ τ' ἐνδυκέως.

Ὡς δὲ καὶ ὀστέα νῶϊν ὁμὴ σορὸς ἀμφικαλύπτοι,
Χρύσεος ἀμφιφορεύς, τόν τοι πόρε πότνια μήτηρ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Τίπτε μοι, ἠθείη κεφαλή, δεῦρ' εἰλήλουθας,
Καί μοι ταῦτα ἕκαστ' ἐπιτέλλεαι; αὐτὰρ ἐγώ τοι
Πάντα μάλ' ἐκτελέω, καὶ πείσομαι, ὡς σὺ κελεύεις.
Ἀλλά μοι ἆσσον στῆθι· μίνυνθά περ ἀμφιβαλόντε
Ἀλλήλους, ὀλοοῖο τεταρπώμεσθα γόοιο.
Ὣς ἄρα φωνήσας ὠρέξατο χερσὶ φίλῃσιν,
Οὐδ' ἔλαβε· ψυχὴ δὲ κατὰ χθονός, ἠΰτε καπνός,
Ὤχετο τετριγυῖα· ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεύς,
Χερσί τε συμπλατάγησεν, ἔπος τ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ ῥά τις ἐστὶ καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι

" Sic & ossa nobis idem loculus contegat,
" Aurea Amphora, quam tibi dedit veneranda mater.
Illum verò respondens allocutus est pedibus velox Achilles:
" Cur mihi, venerandum caput, huc venisti,
" Et mihi hæc singula mandas? Atqui ego tibi
" Omnia diligentèr perficiam, & obsequar, ut tu jubes.
" Sed me propiùs sta: paululùm saltem complexi
" *Nos* invicem, tristi satiemur luctu.
Sic fatus, captavit protensis manibus charis,
Neque prehendit; anima enim sub terram, tanquam fumus,
Abiit stridens: Attonitus autem exurrexit Achilles,
Manibúsque complosit, verbúmque lugubre dixit:
" Papæ! certè igitur aliqua est & in orci ædibus

Ver. 94. Τίπτε μοι.] *Al.* Τίπτε με.

Ibid. — ἠθείη κεφαλή.] *Al.* ὦ θείη κεφαλή· notante *Eustathio.*

Ibid. — εἰλήλουθας.] Vide suprà ad φ', 81; & ad ά, 37.

Ver. 97. — ἀμφιβαλόντε.] Cod. *Harleian.* ἀμφιβαλόντες. Quod & ferri possct. Vide suprà ad α, 566; & ad ι, 487. *Al.* ἀμφιχυθέντε.

Ver. 98. — τεταρπώμεσθα.] Vide suprà ad *ver.* 10.

Ver. 99. — ὠρέξατο χερσὶ φίλῃσιν, Οὐδ' ἔλαβε.]

Ter conatus ibi collo dare brachia circum;
Ter frustra comprensa manus effugit imago,
Par levibus ventis, volucrique simillima somno. *Æn.* II, 792; VI, 700.

Ver. 100. — ψυχὴ δὲ κατὰ χθονός, ἠΰτε καπνός.]

Dixerat, & tenues fugit ceu fumus in auras. *Æn.* V, 740.

Ver. 100—103. — ψυχὴ δὲ κατὰ χθονός, ἠΰτε καπνός, Ὤχετο τετριγυῖα —— ἦ ῥά τις ἐστὶ καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι Ψυχὴ καὶ εἴδωλον.] Vituperat hæc *Plato*; Δεῖ δὴ (ὡς ἔοικεν) ἡμᾶς ἐπιστατεῖν καὶ περὶ τούτων τῶν μύθων τοῖς ἐπιχειροῦσι λέγειν· καὶ δεῖσθαι μὴ λοιδορεῖν ἁπλῶς οὕτω τὰ ἐν ᾅδου, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπαινεῖν, ὡς οὔτ' ἀληθῆ λέγοντας οὔτ' ὠφέλιμα τοῖς μέλλουσι μαχίμοις ἔσεσθαι ——. Ἐξαλείψομεν ἄρα —— πάντα τὰ τοιαῦτα, —— "Ὢ πόποι, ἦ ῥά τις
" ἐστὶ καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι Ψυχὴ καὶ εἴδωλον, ἀ-
" τὰρ φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν·" καὶ ——
" Ψυχὴ δὲ κατὰ χθονός, ἠΰτε καπνός, Ὤχετο
" τετριγυῖα." *De Republ. Lib.* III.

Ver. 101. — τετριγυῖα.] Vide suprà ad β, 314.

Ver. 102. — συμπλατάγησεν.] Vide suprà ad γ', 363; & ad δ', 455. *Al.* συμπαλάγησεν.

Ver. 103. — ἦ ῥά τις ἐστὶ καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι Ψυχὴ καὶ εἴδωλον.]

—— tenues sine corpore vitas
—— volitare cavâ sub imagine formæ.
Æn. VI, 292.

Ψυχὴ καὶ εἴδωλον, ἀτὰρ φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν·
Παννυχίη γάρ μοι Πατροκλῆος δειλοῖο
Ψυχὴ ἐφεστήκει γοόωσά τε, μυρομένη τε,
Καί μοι ἕκαστ' ἐπέτελλεν· ἔικτο δὲ θέσκελον αὐτῷ.
Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο·
Μυρομένοισι δὲ τοῖσι φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς
Ἀμφὶ νέκυν ἐλεεινόν. Ἀτὰρ κρείων Ἀγαμέμνων
Οὐρῆάς τ' ὤτρυνε καὶ ἀνέρας, ἀξέμεν ὕλην,
Πάντοθεν ἐκ κλισιῶν· ἐπὶ δ' ἀνὴρ ἐσθλὸς ὀρώρει
Μηριόνης, θεράπων ἀγαπήνορος Ἰδομενῆος.
Οἱ δ' ἴσαν ὑλοτόμους πελέκεας ἐν χερσὶν ἔχοντες,
Σειράς τ' εὐπλέκτους· πρὸ δ' ἄρ' οὐρῆες κίον αὐτῶν·
Πολλὰ δ' ἄναντα, κάταντα, πάραντά τε, δόχμιά τ', ἦλθον·
Ἀλλ' ὅτε δὴ κνημοὺς προσέβαν πολυπίδακος Ἴδης,

" Anima & simulachrum, sed præcordia non insunt omninó:
" Pernox enim mihi Patrocli miseri
" Anima superstitit ploránsque, lugénsque,
" Et mihi singula præcepit: similis autem erat mirum-in-modum ipsi.
Sic dixit: Illis verò omnibus desiderium excitavit luctus:
Lugentibus autem illis apparuit rosea-digitis Aurora
Circa mortuum miserandum. At rex Agamemnon
Mulósque excivit & viros, qui conveherent ligna,
Undique à tentoriis; & ad hoc vir strenuus exortus est
Meriones, famulus virtutem-amantis Idomenei.
Hi verò ibant aptas-materiæ-cædendæ secures in manibus ferentes,
Funésque benè tortos; muli autem præibant ipsis:
Multa verò ardua, declivia, acclivíaque, transversáque, transierunt.
Sed cùm jam ad saltus venerunt irriguæ-fontibus Idæ,

Ver. 106. — ἐφεστήκει.] Vide suprà ad δ', 434, & 492.

Ver. 108. — τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.] Καὶ ἐν τοῖς πένθεσι καὶ θρήνοις ἐπιγίνεταί τις ἡδονή. Ἡ μὲν γὰρ λύπη, ἐπὶ τῷ μὴ ὑπάρχειν· ἡδονὴ δὲ ἐν τῷ μεμνῆσθαι καὶ ὁρᾶν πως ἐκεῖνον, καὶ ἃ ἔπραττε, καὶ οἷος ἦν. Διὸ καὶ τοῦτο εἴρηται, "Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ἐφ' ἵμερον "ὦρσε γόοιο." *Aristot. Rhetoric. Lib.* I, *cap.* 11.

Ibid. — ὑφ' ἵμερον.] *Al.* ἐφ' ἵμερον. Quo modo & legit *Aristoteles* loco jam citato,

Ver. 109. — ῥοδοδάκτυλος ἠώς.] Vide suprà ad α', 477.

Ver. 110. Ἀμφὶ νέκυν ἐλεεινόν.]

Corpus ubi exanimi positum Pallantis ———. *Æn.* XI, 30.

Cæterùm quâ ratione, νέκυν, hîc ultimam producat; item δὲ, *ver.* 119, & 133; & διὰ, *ver.* 122; & Ἀχνύμενος, *ver.* 137; vide suprà ad δ', 51.

Ver. 111, 127, 139, & 163. — ὕλην.] Vide suprà ad γ', 151.

Ver. 112. — ὀρώρει.] Vide suprà ad β', 810.

Ver. 114. Οἱ δ' ἴσαν.]

Itur in antiquam sylvam, stabula alta ferarum;
Procumbunt piceæ: sonat icta securibus ilex,
Fraxineæque trabes: cuneis & fissile robur
Scinditur: advolvunt ingentes montibus ornos. *Æn.* VI, 179.

Ibid. — πελέκεας.] Enuntiabatur, ac si scriptum fuisset πελέκκας, vel πελέκκς. Ut rectè hic annotavit *Barnesius.*

Ver. 115. — ἄρ'.] *Ut fieri solet* ———.

Ver. 116. Πολλὰ δ' ἄναντα, κάταντα, πάραντά τε.] Μεμίμηται τῇ κακοφωνίᾳ τὴν ἀνωμαλίαν· πᾶσα δὲ μίμησις ἐναργές τι ἔχει. *Demetr. Phaler.* § 226.

Ver. 117. Ἀλλ' ὅτε.] Apud *Scholiasten.* Ἄλλοτε. Malé.

Ibid. — κνημούς.] Τὰς προβάσεις τῶν ὀρῶν. *Schol.* *Al.* κρημνούς. Quo modo & legit Codex *Harleianus.*

Αὐτίκ' ἄρα δρῦς ὑψικόμους ταναήκεϊ χαλκῷ
Τάμνον ἐπειγόμενοι· ταὶ δὲ μεγάλα κτυπέουσαι
Πῖπτον· τὰς μὲν ἔπειτα διαπλήσσοντες Ἀχαιοὶ,
Ἔκδεον ἡμιόνων, ταὶ δὲ χθόνα ποσσὶ δατεῦντο,
Ἐλδόμεναι πεδίοιο, διὰ ῥωπήϊα πυκνά.
Πάντες δ' ὑλοτόμοι φιτροὺς φέρον· ὣς γὰρ ἀνώγει
Μηριόνης, θεράπων ἀγαπήνορος Ἰδομενῆος·
Κὰδ δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς βάλλον ἐπισχερὼ, ἔνθ' ἄρ' Ἀχιλλεὺς
Φράσσατο Πατρόκλῳ μέγα ἠρίον, ἠδὲ οἱ αὐτῷ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πάντη παρακάββαλον ἄσπετον ὕλην,
Εἵατ' ἄρ' αὖθι μένοντες ἀολλέες· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Αὐτίκα Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι κέλευσε,
Χαλκὸν ζώννυσθαι, ζεῦξαι δ' ὑπ' ὄχεσφιν ἕκαστον
Ἵππους· οἱ δ' ὄρνυντο, καὶ ἐν τεύχεσσιν ἔδυνον.
Ἂν δ' ἔβαν ἐν δίφροισι παραιβάται, ἡνίοχοί τε·
Πρόσθε μὲν ἱππῆες, μετὰ δὲ νέφος εἵπετο πεζῶν,

Protinùs quidem quercus altè-comantes longâ-acie-munito ære
Cædebant festinantes; eæ verò magnum sonitum-edentes
Cadebant: Eas quidem deindè diffindentes Achivi,
Alligabant mulis, hi verò terram pedibus carpebant,
Cupientes-pervenire-ad campum, per senticeta densa.
Omnes autem lignatores stipites ferebant; sic enim jusserat
Meriones, famulus amantis virtutem Idomenei:
Atque in littus dejecerunt ordine, ubi Achilles
Designaverat Patroclo magnum sepulchrum, atque sibi ipsi.
At postquàm undique apposuerant immensam materiem,
Considebant ibidem manentes conferti: at Achilles
Confestim Myrmidonibus bellicosis jussit
Ære cingi, jungeréque sub curribus quemque
Equos; Illi verò festini surrexerunt, & arma induerunt:
Conscenderunt autem currus propugnatores, aurigæque;
Antè quidem curribus-vecti, ponè verò nubes sequebatur peditum,

Ver. 118. Αὐτίκ' ἄρα.] *Statim deinceps* ———.

Ver. 119. Τάμνον.] Vide suprà ad ν', 84; & ad θ', 87.

Ibid. — μεγάλα κτυπέουσαι.] Vide suprà ad δ', 455, & 504.

Ver. 120. — διαπλήσσοντες.] *Al.* διαπρίσσοντες.

Ver. 121. — χθόνα ποσσὶ δατεῦντο.] Διέκοπτον τὴν γῆν βαδίζουσαι. *Schol.* MSS apud *Barnesium.*

Ver. 122. — διὰ ῥωπήϊα πυκνά.]
Hîc inter densas corylos ———.
Virg. Eclog. I, 14.

Ver. 125. — ἔνθ' ἄρ'.] *Ubi scilicèt* ———.

Ver. 126. Φράσσατο.] Rectè cum duplici σ'. Primam enim corripit. Vide suprà ad ι, 234; & ad ά, 140.

Ver. 127. — παρακάββαλον.] *Al.* παρακάμβαλον.

Ver. 129. — κέλευσε.] *Al.* κέλευε.

Ver. 130. Χαλκὸν ζώννυσθαι.] *Al.* Χαλκῷ ζώννυσθαι.

Ver. 132. Ἂν δ' ἔβαν ἐν δίφροισι παραιβάται.]
——Tum mœsta phalanx Teucrique sequuntur
Tyrrhenique duces, & versis Arcades armis.
Æn. XI, 92.

Ibid. — ἔβαν.] Vide suprà ad θ', 229.

Ibid. — παραιβάται.] Οἱ ἐπὶ τῶν ἁρμάτων συμπολεμοῦντες. *Schol.* Vide suprà ad λ', 103.

Ver. 133. — μετὰ δὲ νέφος εἵπετο πεζῶν.]
Insequitur nimbus peditum ——.
Æn. VII, 793.

Μυρίοι· ἐν δὲ μέσοισι φέρον Πάτροκλον ἑταῖροι.
Θριξὶ δὲ πάντα νέκυν καταείνυον, ἃς ἐπέβαλλον
Κειρόμενοι· ὄπιθεν δὲ κάρη ἔχε δῖος Ἀχιλλεὺς
Ἀχνύμενος· ἕταρον γὰρ ἀμύμονα πέμπ' Ἄϊδόσδε.
Οἱ δ' ὅτε χῶρον ἵκανον, ὅθι σφίσι πέφραδ' Ἀχιλλεὺς,
Κάτθεσαν· αἶψα δέ οἱ μενοεικέα νήεον ὕλην.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Στὰς ἀπάνευθε πυρῆς ξανθὴν ἀπεκείρατο χαίτην,
Τήν ῥα Σπερχειῷ ποταμῷ τρέφε τηλεθόωσαν·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν, ἰδὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον·
Σπερχεῖ', ἄλλως σοί γε πατὴρ ἠρήσατο Πηλεὺς,
Κεῖσέ με νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Σοί τε κόμην κερέειν, ῥέξειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην·
Πεντήκοντα δ' ἔνορχα παρ' αὐτόθι μῆλ' ἱερεύσειν
Ἐς πηγὰς, ὅθι τοι τέμενος βωμός τε θυήεις.
Ὡς ἠρᾶτ' ὁ γέρων, σὺ δέ οἱ νόον οὐκ ἐτέλεσσας.
Νῦν δ' ἐπεὶ οὐ νέομαί γε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Πατρόκλῳ ἥρωϊ κόμην ὀπάσαιμι φέρεσθαι.
Ὡς εἰπὼν, ἐν χερσὶ κόμην ἑτάροιο φίλοιο

Frequentissimi: in mediis autem ferebant Patroclum socii.
Capillis verò totum mortuum tegebant, quos injiciebant
Tondentes: Ponè autem caput manibus-ferebat nobilis Achilles
Mœstus; sodalem enim eximium pompâ-funebri-mittebat ad orcum.
Illi verò quandò ad locum pervenerunt ubi ipsis indicaverat Achilles,
Deposuerunt; statimque ei affatim accumulârunt materiam.
Tum porrò aliud animo-designavit pedibus-valens nobilis Achilles:
Stans seorsùm à pyra flavam abscidit comam,
Quam sanè Sperchio fluvio alebat, florescentem:
Ingemiscens autem dixit conversis-oculis in nigrum pontum:
" Sperchie, frustrà tibi utique pater vovit Peleus,
" Illuc me reversum dilectam in patriam terram,
" Tibique comam abscissurum, mactaturúmque sacram hecatomben:
" Quinquaginta insupèr masculas ibidem oves sacrificaturum
" Ad fontes, ubi tibi ager-sacer altaréque odoratum.
" Sic vovit senex, tu verò ei votum non perfecisti.
" Nunc autem quoniam haudquaquam redibo dilectam in patriam terram,
" Patroclo heroï comam dabo secum-ferendam.
Sic fatus, in manibus comam dilecti sodalis

Ver. 135. —καταείνυον.] *Al.* καταίνυον.
Ver. 137, 284. Ἀχνύμενος —— ἀχνυμένη.] Vide suprà ad γ', 260.
Ver. 138. —πέφραδ'.] Vide suprà ad β', 314; & ad ξ', 500.
Ver. 141. —ἀπεκείρατο.] Vide suprà ad ver. 10; & ad χ', 33.
Ver. 142. Τήν ῥα.] *Quam scilicet* ——.
Ibid. —Σπερχειῷ.] Ποταμὸς Θετταλίας. *Schol.*

Ver. 144. —ἠρήσατο.] Vide suprà ad δ', 97.
Ver. 146. Σοί τε κόμην κερέειν.] Ἔθος ἦν τοῖς ἀρχαίοις, μετὰ τὸ παρακμάσαι τῆς νεότητος, τὰς κόμας ἀποκείρειν τοῖς ποταμοῖς· τούτους γὰρ ἐνόμιζον τῆς ἀνατροφῆς αἰτίους εἶναι. *Schol.*
Ibid. —ῥέξειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην.] Vide suprà ad δ', 444.
Ver. 151. —ὀπάσαιμι.] Vide infrà ad ω', 140.

Θῆκεν· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
Εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αἶψ' Ἀγαμέμνονι εἶπε παραστάς·
Ἀτρείδη, (σοὶ γάρ τε μάλιστά γε λαὸς Ἀχαιῶν
Πείσονται μύθοισι,) γόοιο μὲν ἔστι καὶ ἆσαι·
Νῦν δ' ἀπὸ πυρκαϊῆς σκέδασον, καὶ δεῖπνον ἄνωχθι
Ὅπλεσθαι· τάδε δ' ἀμφιπονησόμεθ', οἷσι μάλιστα
Κήδεός ἐστι νέκυς· παρὰ δ' οἵ τ' ἀγοὶ ἄμμι μενόντων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Αὐτίκα λαὸν μὲν σκέδασεν κατὰ νῆας ἐΐσας,
Κηδεμόνες δὲ παρ' αὖθι μένον, καὶ νήεον ὕλην.
Ποίησαν δὲ πυρὴν ἑκατόμπεδον ἔνθα καὶ ἔνθα·
Ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν, ἀχνύμενοι κῆρ.
Πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς

Posuit: his autem omnibus desiderium excitavit luctûs:
Et omninò lamentantibus occidisset lumen solis,
Nisi Achilles statim Agamemnoni dixisset astans:
" Atride, (tibi enim maximè certè populus Achivorum
" Parebunt dictis,) luctu quidem licet etiam *aliàs*, satiari:
" Nunc autem à pyrâ dimitte, & cœnam jube
" Parare; Hæc verò curabimus, quibus maximè
" Cura-justorum pertinet mortui: duces verò nobiscum maneant.
Ut verò hoc audivit rex virorum Agamemnon,
Confestim populum quidem dimisit per naves æquales,
Funeratores autem ibidem manserunt, & accumulârunt ligna.
Struxerunt verò pyram centum-pedum quaquaversûs;
Et in pyrâ summâ cadaver posuerunt dolentes corde.
Multas verò pingues oves & flexipedes camuros boves

Ver. 153. —τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.] Vide suprà ad *ver.* 108.

Ver. 154. Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν.] Ἔστιν, ὥς αὐτός [ὁ Περιξιφάνης] φησι, τὸ, " Καί " νύ κ' ὀδυρομένοισι," ἔμφασίν τινα ἔχον οἰκτροῦ ὀνόματος. *Demetr. Phaler.* § 57. Vide & suprà ad ξ', 433.

Ibid. —ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο.]
——— neque avelli possunt, nox humida donec
Invertit cœlum stellis fulgentibus aptum. *Æn.* XI, 201.

Ver. 156. σοὶ γάρ τε.] *Al.* σοὶ μέν τε.

Ver. 158—162. —σκέδασον ——— σκέδασεν.] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 160. Κήδεος.] Φροντίδος ἄξιος, κηδεύσιμος. *Schol.*

Ibid. —οἵ τ' ἀγοὶ.] Cod. *Harleian.* οἱ ταγοί. Quo modo & legit *Eustathius.* Atqui vox ἀγὸς sæpè alibi apud *Homerum* occurrit; vox ταγὸς nusquam. Uti & notavit *Barnesius.*

Ver. 162. —νῆας ἐΐσας.] Vide suprà ad ά, 306.

Ver. 164. Ποίησαν δὲ πυρὴν.]
Ingentem struxere pyram ——— *Æn.* VI, 215.

Ibid. —ἑκατόμπεδον ἔνθα καὶ ἔνθα.] Τετράγωνον, ὥστε ἑκάστην πλευρὰν ἑκατὸν ποδῶν μέτρον ἔχειν. *Schol.* ἑκατόμποδον.

Ver. 165. Ἐν δὲ πυρῇ.]
Fit gemitus: tum membra toro defleta reponunt. *Ibid.* 220.

Ibid. — ἀχνύμενοι.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 166. Πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα.]
——— cædit quinas de more bidentes,
Totque sues, totidem nigrantes terga juvencos. *Æn.* V, 96.
Vide & suprà ad *ver.* 30.

Ibid. —εἰλίποδας ἕλικας.] Quâ ratione, εἰλίποδας, hîc ultimam producat; item ἔπαι, *ver.* 196; & ἐπὶ, *ver.* 202; & ἔδυ, *ver.* 206; & ὑπὸ, *ver.* 215; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 168.

Πρόσθε πυρῆς ἔδερόν τε, καὶ ἄμφεπον· ἐκ δ' ἄρα πάντων
Δημὸν ἑλὼν ἐκάλυψε νέκυν μεγάθυμος Ἀχιλλεὺς
Ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς, περὶ δὲ δρατὰ σώματα νήει.
Ἐν δὲ τίθει μέλιτος καὶ ἀλείφατος ἀμφιφορῆας,
Πρὸς λέχεα κλίνων· πίσυρας δ' ἐριαύχενας ἵππους
Ἐσσυμένως ἐνέβαλλε πυρῇ, μεγάλα στοναχίζων.
Ἐννέα τῷ γε ἄνακτι τραπεζῆες κύνες ἦσαν.
Καὶ μὲν τῶν ἐνέβαλλε πυρῇ δύο δειροτομήσας·
Δώδεκα δὲ Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς,
Χαλκῷ δηϊόων· κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα·
Ἐν δὲ πυρὸς μένος ἧκε σιδήρεον, ὄφρα νέμοιτο.
Ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον·
  Χαῖρέ μοι, ὦ Πάτροκλε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι·
Πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω, τὰ πάροιθεν ὑπέστην.
Δώδεκα μὲν Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς,
Τοὺς ἅμα σοι πάντας πῦρ ἐσθίει· Ἕκτορα δ' οὔτι

Ante pyram excoriârunt & curârunt; at ex omnibus
Adipe sumptâ obtexit cadaver magnanimus Achilles
Ad pedes à capite, circúmque excoriata corpora accumulabat.
Imposuit & mellis & olei amphoras,
Ad feretrum acclinans: quatuor & arduos-cervicibus equos
Festinantèr injecit pyræ, magnos ciens gemitus.
Novem huic regi mensarii canes erant,
Horum etiam injecit pyræ duos obtruncatos:
Duodecim & Troüm magnanimorum filios strenuos,
Ære cædens; Mala enim mente struebat opera:
Immisit & ignis vim invictam, ut depasceret.
Ejulavítque deinde, charúmque nomine-ciebat sodalem:
  " Salve mihi, ô Patrocle, etiam in Orci domo:
" Omnia enim jam tibi perficio, quæ anteà pollicitus sum.
" Duodecim quidem Trojanorum magnanimorum filios strenuos,
" Hos unà tecum omnes ignis absumit: Hectorem autem neutiquam

Ver. 168. Δημὸν ἑλὼν ἐκάλυψε νέκυν.] Πρὸς τὸ ταχὺ τῆς πιμελῆς ἐξαρθῆναι, τοῦτο ποιεῖ Ἀχιλλεύς. *Schol.*

Ver. 170. Ἐν δὲ τίθει.]

Hic duo rite mero libans carchesia Baccho
Fundit humi, duo lacte novo, duo sanguine sacro. *Æn.* V, 77.

Ver. 171. —κλίνων.] Vide suprà ad ά, 309.

Ibid. —πίσυρας δ' ἐριαύχενας ἵππους.]

Addit equos ———— *Æn.* XI, 80.

Ver. 172. — στοναχίζων.] *Al.* στεναχίζων.

Ver. 175. Δώδεκα δὲ Τρώων.]

Vinxerat & post terga manus, quos mitteret umbris
Inferias, cæso sparsuros sanguine flammam. *Æn.* XI, 81.
———— Sulmone creatos
Quatuor hic juvenes, totidem quos educat Ufens,
Viventes rapit: inferias quos immolet umbris,
Captivoque rogi perfundat sanguine flammas. *Æn.* X, 517.

Qu m locum inter alios citat *Macrobius* ad demonstrandum, " *totam Æneïda effigiatam esse ad exemplar Iliados atque Odysseæ Homericæ.*" Lib. V, cap. 2.

Ver. 176. — κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα.] Vide suprà ad *ver.* 22.

Ibid. μήδετο.] *Al.* μήσατο.

Ver. 198. — φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον· Χαῖρέ μοι.]

———— ac talia fatur;
Salve, sancte parens: iterum salvete, recepti
Nequicquam cineres, animæque umbræque paternæ. *Æn.* V, 79.

Ver. 183.

Δώσω Πριαμίδην πυρὶ δαπτέμεν, ἀλλὰ κύνεσσιν.
Ὣς φάτ' ἀπειλήσας· τὸν δ' οὐ κύνες ἀμφεπένοντο·
Ἀλλὰ κύνας μὲν ἄλαλκε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
Ἤματα καὶ νύκτας· ῥοδόεντι δὲ χρῖεν ἐλαίῳ,
Ἀμβροσίῳ, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι ἑλκυστάζων·
Τῷ δ' ἐπὶ κυάνεον νέφος ἤγαγε Φοῖβος Ἀπόλλων
Οὐρανόθεν πεδίονδε· κάλυψε δὲ χῶρον ἅπαντα,
Ὅσσον ἐπεῖχε νέκυς, μὴ πρὶν μένος ἠελίοιο
Σκήλῃ ἀμφὶ περὶ χρόα ἴνεσιν, ἠδὲ μέλεσσιν.
Οὐδὲ πυρὴ Πατρόκλου ἐκαίετο τεθνειῶτος.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
Στὰς ἀπάνευθε πυρῆς, δοιοῖς ἠρᾶτ' ἀνέμοισι,
Βορέῃ καὶ Ζεφύρῳ, καὶ ὑπέσχετο ἱερὰ καλά.
Πολλὰ δὲ καὶ σπένδων χρυσέῳ δέπαϊ, λιτάνευεν
Ἐλθέμεν, ὄφρα τάχιστα πυρὶ φλεγεθοίατο νεκρὸν,
Ὕλη τ' ἐσσεύοιτο καήμεναι· ὠκέα δ' Ἶρις

"Dabo Priamidem igni vorandum, sed canibus.
Sic dixit minitans: Circa illum verò canes non occupabantur;
Sed canes quidem arcebat Jovis filia Venus
Dies & noctes; rosaceóque unxit oleo,
Divino, ut nè ipsum laceraret raptans:
Huic verò cyaneam nubem induxit Phœbus Apollo
A cœlo usque ad terram: texitque locum totum,
Quantum obtinebat cadaver, nè prius vis solis
Siccaret circum circà corpus nervis, atque artubus.
Neque pyra Patrocli ardebat mortui:
Ibi rursùs alia animo excogitavit pedibus-valens nobilis Achilles;
Stans-seorsùm à pyrâ, duobus vota fecit ventis,
Boreæ & Zephyro, & pollicitus est sacra pulchra:
Multis etiam libans aureo poculo, supplicavit,
Ut venirent, quò citissimè igne comburerent cadaver,
Lignáque propere arderent: velox autem Iris

Ver. 181—188. — Πριαμίδην — κυνέσσιν.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 186. — ῥοδόεντι δὲ χρῖεν ἐλαίῳ.] Ὁ δὲ Ὅμηρος τὴν μὲν χρῖσιν οἶδε τῶν μύρων· ἔλαια δ' αὐτὰ καλεῖ μετ' ἐπιθέτου, "Ῥοδόεντι δ' "ἔχρεισεν ἐλαίῳ." Καὶ ἀλλαχοῦ δὲ [suprà ξ', 172] λέγει τι τεθυωμένον. Καὶ ἡ Ἀφροδίτη τε παρ' αὐτῷ τὸν Ἕκτορος νέκρον "ῥοδόεντι "χρίσει ἐλαίῳ Ἀμβροσίῳ." *Athenæus, lib.* XV, *cap.* 11.

Ver. 188. — Φοῖβος Ἀπόλλων.] Vide suprà ad ά, 43.

Ver. 192. — Πατρόκλου ἐκαίετο.] Ita ex duobus MSS & ex *Eustathio* edidit *Barnesius*. *Al.* Πατρόκλου καίετο. Vide suprà ad γ', 449.

Ibid. — τεθνειῶτος.] Vide suprà ad ν', 46; & ad ζ', 464.

Ver. 194. — ἀπάνευθε.] Vide suprà ad ί, 349.

Ver. 195. Βορέῃ καὶ Ζεφύρῳ.] Pronuntiabatur Βόῤῥῃ. Vide suprà ad ί, 5.

Ibid. — ὑπέσχετο.] *Al.* ὑπίσχετο.

Ver. 196. — χρυσέῳ.] Pronuntiabatur χρύσεῳ. Vide suprà ad ύ, 272.

Ver. 197. Ἐλθέμεν.] Cod. *Harleian.* Ἐλθεῖν.

Ibid. — πυρὶ.] Cod. *Harleian.* πυρῖ.

Ibid. — νεκρὸν.] *Al.* νεκροί. Quæ & proba Lectio.

Ver. 198. Ὕλη.] Vide suprà ad γ', 151.

Ibid. — τ' ἐσσεύοιτο.] *Al.* τ' ἐσσεύαιτο. *Al.* τε σεύαιτο.

Ver. 199.

Ἀράων ἀΐουσα μετάγγελος ἦλθ' Ἀνέμοισιν.
Οἱ μὲν ἄρα Ζεφύροιο δυσαέος ἀθρόοι ἔνδον
Εἰλαπίνην δαίνυντο. θέουσα δ' Ἶρις ἐπέστη
Βηλῷ ἔπι λιθέῳ· τοὶ δ' ὡς ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
Πάντες ἀνήϊξαν, κάλεόν δέ μιν εἰς ἓ ἕκαστος·
Ἡ δ' αὖθ' ἕζεσθαι μὲν ἀνήνατο, εἶπε δὲ μῦθον·
Οὐχ ἕδος· εἶμι γὰρ αὖθις ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥέεθρα,
Αἰθιόπων ἐς γαῖαν, ὅθι ῥέζουσ' ἑκατόμβας
Ἀθανάτοις, ἵνα δὴ καὶ ἐγὼ μεταδαίσομαι ἱρῶν·
Ἀλλ' Ἀχιλεὺς Βορέην ἠδὲ Ζέφυρον κελαδεινὸν
Ἐλθεῖν ἀρᾶται, καὶ ὑπίσχεται ἱερὰ καλά,
Ὄφρα πυρὴν ὄρσητε καήμεναι, ᾗ ἔνι κεῖται
Πάτροκλος, τὸν πάντες ἀναστενάχουσιν Ἀχαιοί.
Ἡ μὲν ἄρ' ὡς εἰποῦσ' ἀπεβήσετο· τοὶ δ' ὀρέοντο
Ἠχῇ θεσπεσίῃ, νέφεα κλονέοντε πάροιθεν·
Αἶψα δὲ πόντον ἵκανον ἀήμεναι· ὦρτο δὲ κῦμα
Πνοιῇ ὕπο λιγυρῇ· Τροίην δ' ἐρίβωλον ἱκέσθην,
Ἐν δὲ πυρῇ πεσέτην, μέγα δ' ἴαχε θεσπιδαὲς πῦρ·
Παννύχιοι δ' ἄρα τοί γε πυρῆς ἄμυδις φλόγ' ἔβαλλον,

Vota exaudiens internuncia venit ad Ventos.
Illi quidem Zephyri gravitèr-spirantis frequentes in domo
Convivium celebrabant; currens autem Iris superstitit
Limine lapideo: Illi verò ut viderunt oculis,
Omnes properè surrexerunt, vocabántque eam ad se quisque:
Hæc verò sedere quidem recusavit, dixit autem sermonem:
" Non est sedendi tempus: vado enim rursùs super Oceani fluentis,
" Æthiopum ad terram, ubi sacrificant hecatombas
" Immortalibus, ut jam & ego particeps sim sacrificiorum:
" Sed Achilles Boream & Zephyrum sonorum
" Venire orat, & pollicetur sacra pulchra,
" Ut pyram suscitetis, ut ardeat; in quâ jacet
" Patroclus, quem omnes gemunt Achivi.
Hæc quidem sic loquuta abiit; illi verò ire-properabant
Sonitu immenso, nubes vi-agentes præ *se*:
Confestim verò ad pontum venerunt, flando; excitatus autem est fluctus
Flatûs vi canori: Trojam verò ad glebosam pervenerunt,
Rogóque incubuerunt, magnúmque sonitum edidit immane-ardens ignis:
Totâ autem nocte hi pyræ simul flammam jactabant,

Ver. 199. — μετάγγελος.] *Al.* μετ' ἄγγελος.
Ver. 202. Βηλῷ ἔπι λιθέῳ.] *Al.* Οὐδῷ ἔπι λιθέῳ.
Ver. 203. — κάλεον δέ.] *Al.* κάλεόν τε.
Ver. 205. Οὐχ ἕδος.] Ita suprà λ' 47; Οὐχ ἕδος ἐστί, γεραιὲ ——.
Ver. 206. — ῥέζουσ' ἑκατόμβας.] Vide suprà ad ά, 444.
Ver. 207, 277. Ἀθανάτοις —— Ἀθάνατοι.] Vide suprà ad δ, 398.
Ibid. & *ver.* 228. — μεταδαίσομαι —— μεταδαίσαιο.] Vide suprà ad *ver.* 10; & ad γ', 141.
Ver. 212. — ἀπεβήσετο.] *Al.* ἀπεβήσατο. Vide suprà ad β', 35; & ad ι, 109.
Ver. 214. — ἀήμεναι.] *Al.* ἀέμεναι.
Ver. 216. Ἐν δὲ πυρῇ.] Ita ex duobus MSS, & ex *Eustathio* edidit *Barnesius*. *Al.* Ἐν δὲ πυρί.

Φυσῶντες λιγέως· ὁ δὲ πάννυχος ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
Χρυσέου ἐκ κρητῆρος, ἔχων δέπας ἀμφικύπελλον,
Οἶνον ἀφυσσόμενος χαμάδις χέε, δεῦε δὲ γαῖαν,
Ψυχὴν κικλήσκων Πατροκλῆος δειλοῖο.
Ὡς δὲ πατὴρ οὗ παιδὸς ὀδύρεται ὀστέα καίων
Νυμφίου, ὅστε θανὼν δειλοὺς ἀκάχησε τοκῆας·
Ὡς Ἀχιλεὺς ἑτάροιο ὀδύρετο ὀστέα καίων,
Ἑρπύζων παρὰ πυρκαϊὴν, ἀδινὰ στοναχίζων.
Ἦμος δ' Ἑωσφόρος εἶσι, φόως ἐρέων ἐπὶ γαῖαν,
Ὅν τε μέτα κροκόπεπλος ὑπεὶρ ἅλα κίδναται Ἠώς,
Τῆμος πυρκαϊὴ ἐμαραίνετο, παύσατο δὲ φλόξ.
Οἱ δ' Ἄνεμοι πάλιν αὖτις ἔβαν οἶκόνδε νέεσθαι,

Flantes stridulè: Totâ-nocte & velox Achilles
Aureo ex cratere, tenens poculum rotundum,
Vinum hauriens in humum fundebat, rigabátque terram,
Animam vocans Patrocli miseri.
Ut verò pater sui filii lamentatur ossa cremans
Desponsi, qui morte miseros dolore-affecit parentes:
Sic Achilles sodalis lamentabatur ossa cremans,
Reptans propter pyram, crebrò ingemiscens.
Quandò verò Lucifer venit, luminis nuncius super terram,
Post quem croceo-peplo-induta super mare spargitur Aurora,
Tunc pyra elanguit, cessavitque flamma.
Venti autem rursùs abierunt domum-ut-redirent.

Ver. 219. —ἔχων.] Cod. *Harleian.* ἑλών. Atque ita in uno MS scriptum repperit *Barnesius.*

Ibid. —ἀμφικύπελλον.] Vide supra ad *α*, 584.

Ver. 220. Οἶνον ἀφυσσόμενος χαμάδις χέε, δεῦε δὲ γαῖαν, Ψυχὴν κικλήσκων.]

Vinaque fundebat pateris, animamque vocabat
Anchisæ magni, manesque Acheronte remissos. *Æn.* V, 98.
Inferimus tepido spumantia cymbia lacte,
Sanguinis & sacri pateras; animamque sepulcro
Condimus, & magnâ supremum voce ciemus. *Æn.* III, 66.
Libabat cineri Andromache; manesque vocabat
Hectoreum ad tumulum. ——— *Ibid.* 303.

Ibid. — ἀφυσσόμενος.] Cod. *Harleian.* ἀφυσσάμενος.

Ver. 221. — Πατροκλῆος.] Apud *Eustathium* commentario Πατρόκλοιο. Quod & ferri posset. Vide ad *Il. α*, 51.

Ver. 222. Ὡς δὲ πατὴρ οὗ παιδὸς ὀδύρεται.] *Plutarchus de Consolat. ad Apoll.* locum hunc alio adjecto versu citat:

Ὡς δὲ πατὴρ οὗ παιδὸς ὀδύρεται ὀστέα καίων
Νυμφίου, ὅστε θανὼν δειλοὺς ἀκάχησε τοκῆας,
Ἄῤῥηκτον δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκε.

Ex *ρ'*, (ut videtur) 37. Quin & pulchra ejusdem super hâc re observatio: Καὶ ταῦτα μὲν οὔπω δῆλον, εἰ δικαίως ὀδύρεται ——. Τίς γὰρ οἶδεν, εἰ ὁ θεὸς πατρικῶς προνοούμενος, καὶ κηδόμενος τῶν ἀνθρωπίνων γενῶν, προορώμενος τὰ μέλλοντα συμβήσεσθαι, προεξάγει τινὰς ἐκ τοῦ ζῆν ἀώρους; *Id. Ibid.*

Ver. 225. — στοναχίζων.] *Al.* στεναχίζων.

Ver. 226. Ἦμος δ' Ἑωσφόρος.]

Tertia lux gelidam cœlo dimoverat umbram.
Mœrentes altum cinerem & confusa ruebant
Ossa focis, tepidoque onerabant aggere terræ. *Æn.* XI, 210.

Ibid. Ἑωσφόρος.] Pronuntiabatur Ἑωσφόρος.

Ver. 227. — κροκόπεπλος ὑπεὶρ ἅλα κίδναται Ἠώς.] Vide suprà ad *θ*, 477.

Ver. 228, & 251. — φλόξ.] Vide suprà ad *β*, 267.

Ver. 229. — Ἵκαν οἶκόνδε.] Quâ ratione, vox Ἵκαν, hic ultimam, alioqui brevem, (Vide

Θρηΐκιον κατὰ πόντον· ὁ δ' ἔστενεν, οἴδματι θύων.
Πηλείδης δ' ἀπὸ πυρκαϊῆς ἑτέρωσε λιασθεὶς,
Κλίνθη κεκμηὼς, ἐπὶ δὲ γλυκὺς ὕπνος ὄρουσεν.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρείωνα ἀολλέες ἠγερέθοντο,
Τῶν μιν ἐπερχομένων ὅμαδος καὶ δοῦπος ἔγειρεν·
Ἕζετο δ' ὀρθωθεὶς, καί σφεας πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἀτρείδη τε, καὶ ἄλλοι, ἀριστῆες Παναχαιῶν,
Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσατ' αἴθοπι οἴνῳ
Πᾶσαν, ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα
Ὀστέα Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο λέγωμεν,
Εὖ διαγινώσκοντες· ἀριφραδέα δὲ τέτυκται·
Ἐν μέσσῃ γὰρ ἔκειτο πυρῇ, τοὶ δ' ἄλλοι ἄνευθεν
Ἐσχατιῇ καίοντ' ἐπιμὶξ ἵπποι τε καὶ ἄνδρες·
Καὶ τὰ μὲν ἐν χρυσέῃ φιάλῃ καὶ δίπλακι δημῷ
Θείομεν, εἰσόκεν αὐτὸς ἐγὼν Ἄϊδι κεύθωμαι·

Thracium per pontum: hic verò gemebat, tumidis-fluctibus furens.
At Pelides à pyrâ in-aliam-partem separatus,
Procubuit fessus, dulcísque somnus ei citò supervenit.
Illi verò circa Atridem frequentes congregabantur,
Quorum ipsum adeuntium tumultus & strepitus excitavit:
Resedit verò erectus, & ipsos sermone allocutus est:
" Atridéque, & cæteri principes universorum Achivorum,
" Primùm quidem pyram extinguite nigro vino
" Totam, quantum occupavit ignis vis; at deindè
" Ossa Patrocli Menœtiadæ legamus,
" Benè discernentes; cognitu-facilia enim sunt:
" In mediâ namque jacebat pyrâ, alii verò seorsùm
" In extremâ-orâ cremabantur promiscuè equique & viri:
" Et ea quidem in aureâ phialâ & duplici adipe
" Ponamus, donec ipse ego inferorum domo condar:

de suprà ad θ', 229) producat; item ἀρι-φραδέα, *ver.* 240; & γδ, *ver.* 298: & μῆτιν, *ver.* 313; vide suprà ad α', 51.

Ibid. — οἰκόνδε νέεσθαι.] *Al.* οἶκόνδ' ἱκέσθαι.

Ver. 232. — κεκμηὼς.] Cod. *Harleian.* κεκμηκώς.

Ver. 234. — ὅμαδος καὶ δοῦπος.] Vide suprà ad β', 210; & ad δ', 455.

Ver. 235. — Ϲφέας.] Pronuntiabatur Ϲφᾶς.

Ver. 236. Ἀτρείδη τε.] Cod. *Harleian.* Ἀτρείδαι τε.

Ver. 237. Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν Ϲβέσατ'.] Vide infrà ad *ver.* 250.

Ibid. — αἴθοπι οἴνῳ.] " *Conjectare me,* " *vinum quòd semina quædam Caloris in se* " *haberet, essetque naturâ ignitius; ob eam* " *rem dictum esse ab Homero αἴθοπα οἶνον;* " *non, ut alii putarent, propter Colorem,*" Gell. lib. XVII, cap. 8. " *Num quia Vi-* " *num semina quædam in se Caloris habet, &* " *ob eam rem Homerus dixit αἴθοπα οἶνον;* " *non, ut quidam putant, propter Colorem?*" Macrob. Lib. VII, cap. 12.

Ver. 240. — διαγινώσκοντες.] *Al.* διαγιγνώσκοντες. Quod perinde est. Nam γινώσκω primam producit.

Ibid. — τέτυκται.] Vide suprà ad γ', 736; & ad α', 37.

Ver. 243. — ἐν χρυσέῃ φιάλῃ καὶ δίπλακι δημῷ.] Ἔστι δὲ ἡ μὲν φιάλη ὡς οἷα σορός· ὁ δὲ δίπλαξ δημὸς φυλακτικὸς τῶν ὀστέων εἰς χρῦν ἀλλαγῆς ἐξ ἄκρας ξηρότητος. *Eustath.*

Ibid. — χρυσέῃ.] Pronuntiabatur χρυσῇ. Vide suprà ad υ', 272.

Ver. 244. — Ἄϊδι κεύθωμαι.] *Barnesius* edidit Ἄϊδη κεύθωμαι. Sed, ut opinor, nihil opus. Vide suprà ad α', 51. Cæterùm alii, notante *Barnesio*, hîc legerunt Ἄϊδι κλεύθωμαι. Quibuscum facit & *Scholiastes*; exponitque, Εἰς ᾅδου τὴν κέλευθον, ὃ ἔστι τὴν ὁδὸν ποιήσομαι.

Τύμβον δ' οὐ μάλα πολλὸν ἐγὼ πονέεσθαι ἄνωγα,
Ἀλλ' ἐπιεικέα τοῖον· ἔπειτα δὲ καὶ τὸν Ἀχαιοὶ
Εὐρύν θ' ὑψηλόν τε τιθήμεναι, οἵ κεν ἐμεῖο
Δεύτεροι ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι λίπησθε.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐπίθοντο ποδώκεϊ Πηλείωνι·
Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἴθοπι οἴνῳ,
Ὅσσον ἐπὶ φλὸξ ἦλθε, βαθεῖα δὲ κάππεσε τέφρη·
Κλαίοντες δ' ἑτάροιο ἐνηέος ὀστέα λευκὰ
Ἄλλεγον ἐς χρυσέην φιάλην, καὶ δίπλακα δημόν.
Ἐν κλισίῃσι δὲ θέντες, ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν·
Τορνώσαντο δὲ σῆμα, θεμείλιά τε προβάλοντο
Ἀμφὶ πυρήν· εἶθαρ δὲ χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν·
Χεύαντες δὲ τὸ σῆμα, πάλιν κίον. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Αὐτοῦ λαὸν ἔρυκε, καὶ ἵζανεν εὐρὺν ἀγῶνα.
Νηῶν δ' ἔκφερ' ἄεθλα, λέβητάς τε, τρίποδάς τε,
Ἵππους θ', ἡμιόνους τε, βοῶν τ' ἴφθιμα κάρηνα,

" Tumulum autem non admodùm magnum ego fieri volo,
" Sed mediocrem quendam: postmodùm verò & hunc Achivi
" Latúmque altúmque facite, qui quidem me
" Posteriores in navibus multa-transtra-habentibus relinquemini.
Sic dixit; illi verò obsecuti sunt pedibus-veloci Pelidæ:
Primum quidem pyram extinxerunt nigro vino,
Quantum flamma pervaserat, profundúsque corruit cinis:
Flentes verò socii mitis ossa alba
Collegerunt in auream phialam, & duplicem adipem;
In tentoriisque posita tenui linteo texerunt:
Circulo autem designârunt tumulum, fundamentáque jecerunt
Circa pyram; & statim fusilem terram aggesserunt:
Aggesto verò tumulo, redierunt. At Achilles
Ibidem populum detinuit, & sedere-fecit lato-ambitu spectatores:
E navibus autem extulit præmia, lebetásque, tripodásque,
Equósque, mulósque, boúmque robusta capita,

Ver. 245. — ἄνωγα.] Vide suprà ad θ', 322.

Ver. 250. Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν.]

> Postquam collapsi cineres, & flamma quievit,
> Relliquias vino & bibulam lavêre favillam:
> Ossaque lecta cado texit Chorinæus aheno. *Æn.* VI, 226.

Ibid. — αἴθοπι οἴνῳ.] Vide suprà ad *ver.* 237.

Ver. 253. χρυσέην.] Vide suprà ad *ver.* 243.

Ibid. — χρυσέην φιάλην καὶ δίπλακα δημόν.] Vide suprà ad *ver.* 243; & infrà ad *ver.* 270.

Ver. 254. — ἑανῷ λιτί.] Non, *Peplo subtili*; quo modo reddunt versiones plurimæ: Sed, *Tenui linteo.* Vide suprà ad σ', 351; & ad γ', 385. Malè itaque interpretatur *Scholiastes*, Ἁπαλῷ καὶ λεπτῷ ἱματίῳ.

Ver. 256. — εἶθαρ δὲ χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν.] Sic apud *Euripidem*;

> Ὡς οὔτις ἀμφὶ σῶμ' ὑγρὰν θήσει κόνιν.
> *Phœniss. ver.* 1658.

Ubi *Scholiastes* hunc locum citat.

Ver. 259. Νηῶν ἔκφερ' ἄεθλα.]

> Munera principio ante oculos, circoque locantur
> In medio: sacri tripodes, viridesque coronæ,
> Et palmæ, pretium victoribus; armaque, & ostro
> Perfusæ vestes, argenti aurique talenta.
> *Æn.* V, 109.

Ver. 260. — Βοῶν τ' ἴφθιμα κάρηνα.] Sic apud *Virgilium*:

Bina

Ἠδὲ γυναῖκας ἐϋζώνους, πολιόν τε σίδηρον.
Ἱππεῦσιν μὲν πρῶτα ποδώκεσιν ἀγλά' ἄεθλα
Θῆκε, γυναῖκα ἄγεσθαι, ἀμύμονα, ἔργ' εἰδυῖαν,
Καὶ τρίποδ' ὠτώεντα δυω καὶ εἰκοσίμετρον,
Τῷ πρώτῳ· ἀτὰρ αὖ τῷ δευτέρῳ ἵππον ἔθηκεν
Ἑξέτε', ἀδμήτην, βρέφος ἡμίονον κυέουσαν·
Αὐτὰρ τῷ τριτάτῳ ἄπυρον κατέθηκε λέβητα,
Καλὸν, τέσσαρα μέτρα κεχανδότα, λευκὸν ἔτ' αὔτως·
Τῷ δὲ τετάρτῳ θῆκε δύο χρυσοῖο τάλαντα·
Πέμπτῳ δ' ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον ἔθηκε·
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
  Ἀτρείδη τε, καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
Ἱππῆας τάδ' ἄεθλα δεδεγμένα κεῖτ' ἐν ἀγῶνι.
Εἰ μὲν νῦν ἐπὶ ἄλλῳ ἀεθλεύοιμεν Ἀχαιοὶ,
Ἦτ' ἂν ἐγὼ τὰ πρῶτα λαβὼν κλισίηνδε φεροίμην.
Ἴστε γὰρ, ὅσσον ἐμοὶ ἀρετῇ περιβάλλετον ἵπποι·
Ἀθάνατοί τε γάρ εἰσι· Ποσειδάων δ' ἔπορ' αὐτοὺς
Πατρὶ ἐμῷ Πηλῆϊ, ὁ δ' αὖτ' ἐμοὶ ἐγγυάλιξεν.

Et fœminas elegantèr cinctas, splendidúmque ferrum:
Aurigis quidem primùm velocibus præclara præmia
Posuit, mulierem abducendam, eximiam-formâ, operum scientem,
Et tripodem ansatum duarum & viginti-mensurarum,
Primo: secundo autem deindè equam posuit
Sexennem, indomitam, fœtum mulum utero-gestantem:
At tertio igni-nunquam-admotum deposuit lebetem,
Pulchrum, quatuor mensuras capientem, album etiamnum ita:
Quarto verò posuit duo auri talenta:
Quinto autem duplicem phialam ignem-non-expertam posuit:
Surrexit verò, & verba inter Argivos fecit:
  " Atridéque, & ceteri benè-ocreati Achivi,
" Aurigas hæc præmia expectantia jacent in circo.
" Si quidem jam alterius gratiâ certaremus Achivi,
" Tum certè ego prima accepta ad tentorium ferrem.
" Scitis enim, quantum mei virtute superant equi:
" Nam & immortales sunt: Neptunus autem dedit ipsos
" Patri meo Peleo, is verò vicissim mihi tradidit.

Bina *boum* vobis Trojâ generatus Acestes
Dat numero *capita* ——. *Æn.* V, 61.

Ver. 263. Θῆκε γυναῖκα ἄγεσθαι, ἀμύμονα, ἔργ' εἰδυῖαν,] *Al.* ἀμύμονα ἔργ' εἰδυῖαν.

Olli serva datur, operum haud ignara
Minervæ. *Æn.* V, 284.

Ver. 264. —δυω καὶ εἰκοσίμετρον.] *Al.* δυωκαιεικοσίμετρον, & δύω καὶ εἴκοσι μέτρων.

Ver. 268. Καλόν.] Vide suprà ad β', 43.

Ibid. — λευκὸν ἔτ' αὔτως.] Ita edidit *Barnesius*. *Vulgg.* λευκὸν ἔτ' αὔτως. *Al.* λευκὸν ἔθ' αὔτως.

Ver. 270. — ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον.] Ἐστὶ δὲ χαλκοῦν ἐκπέταλον λεβητῶδες. Ὑποθέσεως ἔχον πρὸς ὑδάτων ψυχρῶν ὑποδοχάς. *Athenæus, Lib.* XI, *cap.* 5. Ὅμηρος μὲν ὅταν λέγῃ " ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον ἔθηκε," καὶ, " χρυσέην φιάλην καὶ δίπλακα δημόν," οὐ τὸ ποτήριον λέγει, ἀλλὰ χάλκειόν τι καὶ ἐκπέταλον λεβητῶδες, ἴσως δύο ὦτα ἔχον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. ———— Ἀρίσταρχος δὲ [ἀμφίθετον δηλοῖ] τὴν δυναμένην ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τίθεσθαι κατὰ τὴν πυθμένα καὶ κατὰ τὸ στόμα. *Id. Lib.* XI, *cap.* 14. Quo posteriori modo exponit *Scholiastes*. Vide & suprà ad ά, 584.

Ver. 272. Ἀτρείδη τε.] *Al.* Ἀτρείδαί τε.

Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ μενέω, καὶ μώνυχες ἵπποι·
Τοίου γὰρ σθένος ἐσθλὸν ἀπώλεσαν ἡνιόχοιο
Ἠπίου, ὅς σφῶϊν μάλα πολλάκις ὑγρὸν ἔλαιον
Χαιτάων κατέχευε, λοέσας ὕδατι λευκῷ.
Τὸν τώ γ' ἑσταότες πενθείετον, οὔδεϊ δέ σφιν
Χαῖται ἐρηρέδαται, τὼ δ' ἕστατον ἀχνυμένω κῆρ·
Ἄλλοι δὲ στέλλεσθε κατὰ στρατὸν, ὅστις Ἀχαιῶν
Ἵπποισίν τε πέποιθε καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν.
Ὣς φάτο Πηλείδης· ταχέες δ' ἱππῆες ἔγερθεν·
Ὦρτο πολὺ πρῶτος μὲν ἄναξ ἀνδρῶν Εὔμηλος,
Ἀδμήτου φίλος υἱὸς, ὃς ἱπποσύνῃ ἐκέκαστο·
Τῷ δ' ἔπι Τυδείδης ὦρτο κρατερὸς Διομήδης,
Ἵππους δὲ Τρωοὺς ὕπαγε ζυγὸν, οὕς ποτ' ἀπηύρα
Αἰνείαν, ἀτὰρ αὐτὸν ὑπεξεσάωσεν Ἀπόλλων·
Τῷ δ' ἄρ' ἔπ' Ἀτρείδης ὦρτο ξανθὸς Μενέλαος,
Διογενὴς, ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν ὠκέας ἵππους,
Αἴθην τὴν Ἀγαμεμνονέην, τὸν ἑόν τε Πόδαργον·

" Sed certè quidem ego quiescam, & solidi-ungulis equi:
" Talis enim vim eximiam amiserunt aurigæ
" Benigni, qui ipsis admodùm sæpè humidum oleum
" Jubis superfundebat, quum lavisset aquâ limpidâ.
" Hunc hi stantes lugent, solóque ipsis
" Jubæ profusæ sunt, ipsique stant dolentes corde:
" *Vos* verò cæteri accingimini per exercitum, quicunque Achivorum
" Equisque fidit & curribus benè-compactis.
Sic dixit Pelides; celeres autem aurigæ surrexerunt:
Surrexit multò primus quidem rex virorum Eumelus,
Admeti dilectus filius, qui aurigandi-peritiâ ornatus erat:
Post hunc autem Tydides surrexit fortis Diomedes,
Equósque Troïos duxit sub jugum, quos quondam abstulit
Æneæ; at ipsum è mediâ morte eripuit Apollo:
Post hunc autem Atrides surrexit flavus Menelaus,
Nobilissimus, subque jugum duxit veloces equos,
Æthen Agamemnoniam, suúmque Podargum:

Ver. 280. — σθένος.] *Al.* κλέος.

Ver. 281. — ὑγρὸν ἔλαιον.] Ἠπορήθη ποτὲ καὶ διὰ τί, πολλῶν ὑγρῶν ὄντων, τὰ μὲν ἄλλα τοῖς ἰδίοις ἐπιθέτοις ὁ ποιητὴς οἴεται κοσμεῖν, τὸ γάλα τε λευκὸν, καὶ τὸ μέλι χλωρὸν, καὶ τὸν οἶνον ἐρυθρὸν καλῶν· τὸ δὲ ἔλαιον ἀπὸ κοινοῦ τοῦ πᾶσι συμβεβηκότος μόνου ἐπιεικῶς ὑγρὸν προσαγορεύει· Εἰς τοῦτο ἐλέχθη, ὅτι καὶ γλυκύτατόν ἐστι τὸ δι' ὅλου γλυκύ· καὶ λευκότατον τὸ δι' ὅλου λευκόν· (δι' ὅλου δὲ τοιοῦτό ἐστιν, ᾧ μηδὲν ἐμμέμικται τῆς ἐναντίας φύσεως·) Οὕτω δὲ καὶ τὸ ὑγρὸν μάλιστα ῥητέον, οὗ μηδὲν μέρος ξηρόν ἐστι. Τοῦτο δὲ τῷ ἐλαίῳ συμβέβηκε. *Plutarch. Sympos. Lib.* VI. *Probl.* 9.

Ver. 283. — ἑσταότες.] Cod. *Harleian.* ἑσταῶτε. Sed & rectè se habet Vulgata lectio. Vide suprà ad ά, 566, & ad ί, 778.

Ibid. — πενθείετον.] Cod. *Harleian.* πενθείετον. Atque ita in uno MS scriptum reperit *Barnesius.*

Ver. 284 — 286. — ἐρηρέδαται —— πέποιθε.] Vide suprà ad ν', 96, & 736; & ad ά, 37. Cod. *Harleian.* ἐρηρείδαται.

Ver. 286. — πέποιθε.] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 287. — ἔγερθεν.] Ita edidit *Barnesius* ex uno MS. Quocum facit & Codex *Harleianus. Al.* ἄγερθεν.

Ver. 288, 289, 290, & 293. Ὦρτο —— ἐκέκαστο —— ὦρτο.] Vide suprà ad φ', 352; & ad δ', 492.

Ver. 291. — οὕς ποτ' ἀπηύρα Αἰνείαν.] Suprà έ, 323.

Ver. 297.

Τὴν Ἀγαμέμνονι δῶκ' Ἀγχισιάδης Ἐχέπωλος
Δῶρ', ἵνα μή οἱ ἕποιθ' ὑπὸ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν,
Ἀλλ' αὐτοῦ τέρποιτο μένων· μέγα γάρ οἱ ἔδωκε
Ζεὺς ἄφενος, ναῖεν δ' ὅγ' ἐν εὐρυχόρῳ Σικυῶνι·
Τὴν ὅγ' ὑπὸ ζυγὸν ἦγε μέγα δρόμου ἰσχανόωσαν·
Ἀντίλοχος δὲ, τέταρτος ἐΰτριχας ὁπλίσαθ' ἵππους,
Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς ὑπερθύμοιο ἄνακτος
Τοῦ Νηληϊάδαο· Πυληγενέες δέ οἱ ἵπποι
Ὠκύποδες φέρον ἅρμα· πατὴρ δέ οἱ ἄγχι παραστὰς
Μυθεῖτ' εἰς ἀγαθὰ φρονέων νοέοντι καὶ αὐτῷ·
Ἀντίλοχ', ἤτοι μέν σε νέον περ ἐόντ' ἐφίλησαν
Ζεύς τε Ποσειδάων τε, καὶ ἱπποσύνας ἐδίδαξαν
Παντοίας· τῷ κέν σε διδασκέμεν οὔτι μάλα χρεώ.
Οἶσθα γὰρ εὖ περὶ τέρμαθ' ἑλισσέμεν· ἀλλά τοι ἵπποι
Βάρδιστοι θείειν, τῷ τ' οἴω λοίγι' ἔσεσθαι·
Τῶν δ' ἵπποι μὲν ἔασιν ἀφάρτεροι, οὐδὲ μὲν αὐτοὶ
Πλείονα ἴσασιν σέθεν αὐτοῦ μητίσασθαι.

Illam Agamemnoni dedit Anchisiades Echepolus
Dona, ut nè ipsum sequeretur ad Ilium ventosam,
Sed ibidem deliciis-frueretur manens; magnas enim ei dederat
Jupiter opes; habitabat autem hic in spatiosâ Sicyone:
Hanc iste sub jugum duxit admodùm cursûs cupidam.
Antilochus autem quartus pulchris-comantes-jubis instruxit equos
Nestoris præclarus filius magnanimi regis
Neleïdæ; Pylo autem nati ei equi
Pedibus veloces agebant currum: Pater verò ipsi propè astans
Dixit in bonum monens intelligentem etiam per se:
" Antiloche, certè quidem te juvenem licèt dilexerunt
" Jupitérque Neptunúsque, & aurigandi-artes docuerunt
" Omnigenas: ideò te docere nequaquam multùm opus est.
" Nosti enim rectè circa metas *equos* flectere; sed tibi equi
" Tardissimi cursu, ideóque puto damnosa eventura:
" Horum autem equi quidem sunt perniciores, nec tamen ipsi
" Plura sciunt te ipso solertèr-machinari.

Ver. 297. Δῶρ', ἵνα μή οἱ ἕποιθ'.] Αὐτίκα γοῦν ἐπαινετός ἐστιν ὁ Ἀγαμέμνων, ὡς διὰ δωροδοκίαν ἀφεὶς τῆς στρατείας τὸν πλούσιον ἐκεῖνον, καὶ τὴν Αἴθην χαρισάμενον αὐτῷ, "Δῶρ', ἵνα μή "οἱ ἕποιθ' ὑπὸ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν, Ἀλλ' αὐτοῦ "τέρποιτο μένων· μέγα γάρ οἱ ἔδωκε Ζεὺς "ἄφενος." Ὀρθῶς δέ γε ἐποίησεν (ὡς Ἀριστοτέλης φησὶν) ἵππον ἀγαθὴν ἀνθρώπου τοιούτου προτιμήσας, Οὐδὲ γὰρ κυνὸς ἀντάξιος, οὐδ' ἔτι μὰ Δία, δειλὸς ἀνὴρ καὶ ἄναλκις, ὑπὸ πλούτου καὶ μαλακίας διεῤῥυηκώς. *Plutarch. de audiendis Poëtis.*

Ver. 401. — ὁπλίσαθ'.] Vide suprà ad *ver.* 55; & ad ά, 140.

Ver. 303. — Πυληγενέες.] *Al.* Πολυηγενέες.

Ver. 306. — ἐφίλησαν.] Vide suprà ad ύ, 304; & ad ά, 338.

Ver. 308. — τῷ κέν σε.] Codd. *Harleian.* τῷ καί σε.

Ibid. — οὔτι μάλα χρεώ.] Pronuntiabatur οὔτι μάλα χρεῶ. *Al.* οὔτι μάλα χρεών.

Ver. 310. — τῷ τ' οἴω.] Cod. *Harleian.* τῷ κ' οἴω.

Ver. 312. — μητίσασθαι.] *Barnesius* cum duplici σ scribendum contendit, μητίσσασθαι. Sed, ut opinor, nihil opus. Fit enim non ex μητίζω, cujusmodi Verba *Aoristos* & *Futura* corripiunt; sed ex μητίω, cujus formæ verba *Aoristos* & *Futura* producunt. Vide suprà ad δ', 37; & ad ί, 426, & 508.

Ἀλλ' ἄγε δὴ σὺ, φίλος, μῆτιν ἐμβάλλεο θυμῷ
Παντοίην, ἵνα μή σε παρεκπροφύγῃσιν ἄεθλα.
Μήτι τοι δρυτόμος μέγ' ἀμείνων, ἠὲ βίηφι·
Μήτι δ' αὖτε κυβερνήτης ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ
Νῆα θοὴν ἰθύνει ἐρεχθομένην ἀνέμοισι·
Μήτι δ' ἡνίοχος περιγίνεται ἡνιόχοιο.
Ἀλλ' ὃς μὲν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασιν οἷσι πεποιθὼς,
Ἀφραδέως ἐπὶ πολλὸν ἑλίσσεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἵπποι δὲ πλανόωνται ἀνὰ δρόμον, οὐδὲ κατίσχει·
Ὃς δέ κε κέρδεα εἰδῇ, ἐλαύνων ἥσσονας ἵππους,
Αἰεὶ τέρμ' ὁρόων, στρέφει ἐγγύθεν, οὐδέ ἑ λήθει,
Ὅππως τὸ πρῶτον τανύσῃ βοέοισιν ἱμᾶσιν·
Ἀλλ' ἔχει ἀσφαλέως, καὶ τὸν προὔχοντα δοκεύει.
Σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδὲς, οὐδέ σε λήσει·
Ἕστηκε ξύλον αὖον, ὅσον τ' ὄργυι', ὑπὲρ αἴης,
Ἢ δρυὸς, ἢ πεύκης, τὸ μὲν οὐ καταπύθεται ὄμβρῳ·
Λᾶε δὲ τοῦ ἑκάτερθεν ἐρηρέδαται δύο λευκὼ,
Ἐν ξυνοχῇσιν ὁδοῦ· λεῖος δ' ἱππόδρομος ἀμφίς·

" Sed agedum tu, dilecte, consilium reconde animo
" Omnigenum, nè quo te casu fugiant præmia
" Arte tibi faber-lignarius longè præstantior, quàm viribus:
" Arte verò & gubernator in nigro ponto
" Navem celerem dirigis jactatam ventis;
" Arte & auriga superat aurigam.
" Sed qui equis & curribus suis fretus *est*,
" Imprudentèr latè flectit huc & illuc;
" Equique vagantur per stadium, neque *eos* continet:
" Qui verò peritus fuerit, agens deteriores equos,
" Semper metam spectans, flectit propè, neque eum latet,
" Quo pacto primùm adducat bubulis loris:
" Sed continet perpetuò, & præcedentem observat.
" Metam autem tibi indicabo admodùm cognitu-facilem, neque te latebit:
" Stat lignum aridum, quantum ulna, supra terram,
" Vel quercûs, vel laricis, quod quidem non putrescit imbre:
" Lapides verò ejus ex-utrâque parte positi sunt duo albi,
" In angustiis viæ: planum autem curriculum equorum hinc indé.

Ver. 313. —ἄγε δὴ.] *Age quæso.*

Ver. 315. Μήτι τοι δρυτόμος μέγ' ἀμείνων, ἠὲ βίηφι.] Γράψαντός τι Μουσαίου, " Ὡς " αἰεὶ τέχνη μέγ' ἀμείνων ἰσχύος ἐστὶν," Ὅμηρος λέγει, " Μήτι τοι δρυτόμος περιγί- " νεται, ἠὲ βίηφι." *Clemens Alexandrinus*, *Strom. Lib.* 6. Ubi notandum in transcursu pro μέγ' ἀμείνων, legisse hîc *Clementem*, περιγίνεται· ex versu (ut videtur) 318. " Non " viribus aut velocitatibus aut celeritate cor- " porum res magnæ geruntur, sed consi- " lio" ———. *Cicero de Senectute.*

Ver. 318. — περιγίνεται.] *Al.* περιγίγνεται.] Quod idem. Nam γίνομαι primam producat.

Ver. 319. — πεποιθὼς.] *Al.* πίσυνος. Vide suprà ad β', 314.

Ver. 324. τὸ πρῶτον.] *Al.* τὸ πρῶτον.

Ibid. τανύσῃ.] Vide suprà ad ε', 58.

Ibid. — βοέοισιν ἱμᾶσιν.] Ἡνίαις. *Schol.*

Ver. 327. Ἕστηκε.] Vide suprà ad γ', 434.

Ibid. —ὄργυι'.] Ἡ τῶν δύο χειρῶν εἰς πλάτος ἔκτασις. *Schol.* *Al.* ὄργυι'.

Ver. 329. —ἐρηρέδαται.] Vide suprà ad ι', 736; & ad α', 37.

Ver. 330. Ἐν ξυνοχῇσιν ὁδοῦ.] Ἐν τῷ ξυμβολαῖς, καθ' ὃ μάλιστα ἱστέαται ἡ ὁδός. *Schol.*

Ver. 331.

Ἢ τεῦ σῆμα βροτοῖο πάλαι κατατεθνειῶτος,
Ἢ τό γε νύσσα τέτυκτο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων,
Καὶ νῦν τέρματ᾽ ἔθηκε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Τῷ σὺ μάλ᾽ ἐγχρίμψας, ἐλάαν σχεδὸν ἅρμα καὶ ἵππους·
Αὐτὸς δὲ κλινθῆναι ἐϋπλέκτῳ ἐνὶ δίφρῳ,
Ἦκ᾽ ἐπ᾽ ἀριστερὰ τοῖιν· ἀτὰρ τὸν δεξιὸν ἵππον
Κένσαι ὁμοκλήσας, εἶξαί τέ οἱ ἡνία χερσίν.
Ἐν νύσσῃ δέ τοι ἵππος ἀριστερὸς ἐγχριμφθήτω,
Ὡς ἄν τοι πλήμνη γε δοάσσεται ἄκρον ἱκέσθαι
Κύκλου ποιητοῖο· λίθου δ᾽ ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν,
Μήπως ἵππους τε τρώσῃς, κατά θ᾽ ἅρματα ἄξῃς·
Χάρμα δὲ τοῖς ἄλλοισιν, ἐλεγχείη δέ σοι αὐτῷ
Ἔσσεται· ἀλλά, φίλος, φρονέων πεφυλαγμένος εἶναι·
Εἰ γάρ κ᾽ ἐν νύσσῃ γε παρεξελάσῃσθα διώκων,
Οὐκ ἔσθ᾽, ὅς κέ σ᾽ ἕλῃσι μετάλμενος, οὐδὲ παρέλθῃ·

" Seu alicujus monumentum hominis jam pridem defuncti,
" Sive hoc meta fuit tempore priscorum hominum,
" Et nunc pro termino esse voluit pedibus-valens nobilis Achilles:
" Huic tu proximè admotos agito juxtà currum & equos:
" Sed & ipse inclinator elegantèr-concinnatâ in sellâ,
" Paululùm ad sinistram eorum; at dextrum equum
" Stimula minaci clamore-increpitans, concedéque ei habenas manibus.
" Ad metam autem tibi equus sinister admoveatur,
" Ita ut tibi modiolus utique summum videatur strinxisse
" Rotæ affabrè-factæ: in lapidem verò vites impingere,
" Nè fortè equósque vulneres, currúsque confringas;
" Gaudium nempè aliis, opprobriúmque tibi ipsi
" Erit: Sed, dilecte, si sapis, cautus esto:
" Si enim ad metam prætervectus fueris urgens,
" Non erit, qui te assequatur perniciter insecutus, neque prætereat:

Ver. 331. κατατεθνειῶτος.] Vide suprà ad γ', 46. *Al.* κατατεθνηῶτος.

Ver. 332. Ἢ τό γε νύσσα τέτυκτο.] Ἐν δὲ τῷ, "Ἢ τό γε νύσσα τέτυκτο" καὶ ἑξῆς, φασιν οἱ παλαιοὶ ὅτι Ἀρίσταρχος γράφει, "Ἢ τό γε σημεῖον ἦεν· νῦν αὖ θέτο τέρματ᾽ Ἀχιλλεύς," ἑνὸς τούτου στίχου τεθέντος ὑπ᾽ αὐτοῦ, ἀντὶ τῶν ἀνωτέρω γραφέντων δύο. *Eustath.*

Ver. 333. —τέρματ᾽ ἔθηκε.] *Al.* τέρμα τίθησι aut τίθηκε. Quod & hoc quidem in loco ferri posset. Εἰ γάρ τις γράψει ἐν χρόνῳ παρακειμένῳ αὐτὸ, ἵνα ᾖ τέθεικε τέρμα, ἔχει ἂν καὶ οὕτω λόγον, καὶ οὐκ ἐξωθοῖτο. *Eustath.*

Ver. 334. —ἐγχρίμψας.] Cod. *Harleian.* ἐγχρίψας.

Ver. 335. Αὐτὸς δὲ κλινθῆναι ἐϋπλέκτῳ ἐνὶ δίφρῳ.] *Plato in Ione* legit, "Κλινθῆναι δὲ καὶ αὐτὸς ἐϋξέστῳ ἐνὶ δίφρῳ." Cæterum *Xenophon* locum hunc citat hoc modo:

Αὐτὸν δὲ κλινθῆναι ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου,
Ἦκ᾽ ἐπ᾽ ἀριστερὰ τοῖιν· ἀτὰρ τὸν δεξιὸν ἵππον
Κένσαι ὁμοκλήσαντ᾽, εἶξαί τέ οἱ ἡνία χερσί.
Συμπόσιον.

Ibid. —ἐϋπλέκτῳ ἐνὶ δίφρῳ.] Sic apud *Hesiodum*:

—————ἐϋπλεκέων δ᾽ ἐπὶ δίφρων
Ἡνίοχοι βεβαῶτες.—————
Ἀσπὶς Ἡρακλ. 306.

Ver. 339. Ὡς ἄν τοι.] *Plato* loco suprà citato legit, Ὡς μή τοι.

Ibid. —πλήμνη.] Apud *Scholiasten*, notante *Barnesio*, πλήμνῃ.

Ibid. —πλήμνη γε δοάσσεται ἄκρον ἱκέσθαι Κύκλου.] Ἐπὶ τῷ καμπτῆρί σοι ὁ ἀριστερὸς ἵππος οὕτως ἐμπελασάτω ἀκριβῶς, ὥστε τὴν ἔξωθεν περιφέρειαν τοῦ τροχοῦ δόξαι ψαύειν τοῦ χοινικίδος. *Schol.*

Ver. 345. —παρέλθῃ.] Cod. *Harleian.* παρέλθοι.

Οὐδ' εἴ κεν μετόπισθεν Ἀρείονα δῖον ἐλαύνοι,
Ἀδρήστου ταχὺν ἵππον, ὃς ἐκ θεόφιν γένος ἦεν,
Ἢ τοὺς Λαομέδοντος, οἳ ἐνθάδε τέτραφεν ἐσθλοί.
Ὣς εἰπὼν Νέστωρ Νηλήϊος ἂψ ἐνὶ χώρῃ
Ἕζετ', ἐπεὶ ᾧ παιδὶ ἑκάστου πείρατ' ἔειπε.
Μηριόνης δ' ἄρα πέμπτος ἐΰτριχας ὁπλίσαθ' ἵππους.
Ἂν δ' ἔβαν ἐς δίφρους, ἐν δὲ κλήρους ἐβάλοντο·
Πάλλ' Ἀχιλεύς, ἐκ δὲ κλῆρος θόρε Νεστορίδαο
Ἀντιλόχου· μετὰ τὸν δ' ἔλαχε κρείων Εὔμηλος·
Τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρεΐδης δουρικλειτὸς Μενέλαος·
Τῷ δ' ἐπὶ Μηριόνης λάχ' ἐλαυνέμεν· ὕστατος αὖτε
Τυδεΐδης, ὄχ' ἄριστος ἐών, λάχ' ἐλαυνέμεν ἵππους.
Στὰν δὲ μεταστοιχεί· σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεὺς,
Τηλόθεν ἐν λείῳ πεδίῳ· παρὰ δὲ σκοπὸν εἷσεν
Ἀντίθεον Φοίνικα, ὀπάονα πατρὸς ἑοῖο,
Ὡς μεμνέῳτο δρόμους, καὶ ἀληθείην ἀποείποι.
Οἱ δ' ἅμα πάντες ἐφ' ἵπποισιν μάστιγας ἄειραν,

" Nè quidem si à tergo Arionem divinum ageret,
" Adrasti velocem equum, qui ex deo genere erat,
" Aut illos Laomedontis, qui hic nutriti sunt eximii.
Sic loquutus Nestor Neleïus iterùm in loco
Resedit, postquàm suo filio uniuscujusque-rei summam dixerat.
Meriones autem quintus pulchris comantes-jubis instruxit equos.
Ascenderunt verò in sellas, sortésque injecerunt galeæ:
Concutiebat Achilles, & sors exiliit Nestoridæ
Antilochi: post hunc sortitus est rex Eumelus:
Post illum autem Atrides inclytus hastâ Menelaus:
Post eum verò Meriones sortitus est agere: at postremus
Tydides, longè fortissimus, sortitus est agere equos.
Steterunt autem ordine: monstravit verò metas Achilles,
Procul in plano campo; & juxta speculatorem collocavit
Deo-parem Phœnicem, armigerum patris sui,
Ut memori-animo-contemplaretur cursum, & veritatem referret.
Illi verò simul omnes super equos scuticas sustulerunt,

Ver. 346. —Ἀρείονα δῖον ἐλαύνοι.]
——μέγαν ἵππον Ἀρείονα κυανοχαίτην.
Hesiod. Ἀσπὶς Ἡρακλ. 120.
Cæterùm alii, notante *Eustathio*, scribunt Ἀρίονα.

Ver. 348. —τέτραφεν.] *Al.* ἔτραφεν.

Ver. 351. —ὁπλίσαθ'.] Vide suprà ad ver. 55; ad ά, 140.

Ver. 355. —δουρικλειτὸς.] Ita edidit *Barnesius.* *Al.* δουρικλυτὸς· minùs rectè. Vide suprà ad έ, 55.

Ver. 357. —λάχ' ἐλαυνέμεν.] *Al.* τάχ' ἐλαυνέμεν. Quam lectionem & probat *Barnesius*; sed minùs rectè.

Ver. 358. Στὰν δὲ μεταστοιχεί.]
Hæc ubi dicta; locum capiunt.——
Æn. V, 315.

Ver. 361. Ὡς μεμνέῳτο δρόμους, καὶ ἀληθείην ἀποείποι.] *Barnesius* ex conjecturâ edidit, Ὡς μεμνέῳτο δρόμοιο, ἀληθείαν τ' ἀποείποι· Rationibus, ut opinor, haud satis idoneis.

Ibid. —μεμνέῳτο.] Cod. *Harleian.* μεμνέῳτο. *Al.* μεμνῴτο, μεμνοῖτο, & μεμνῇτο.

Ver. 362. —ἅμα.] Cod. *Harleian.* ἄρα.

Ibid. —ἐφ' ἵπποισιν μάστιγας ἄειραν, Πέπληγόν θ'.] Cod. *Harleian.* ἐφ' ἵπποιιν.
——pronique in verbera pendent.
Æn. V, 147.
Vide & infrà ad ver. 368.

Πέπληγόν θ' ἱμᾶσιν, ὁμόκλησάν τ' ἐπέεσσιν
Ἐσσυμένως· οἱ δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο,
Νόσφι νεῶν, ταχέως· ὑπὸ δὲ στέρνοισι κονίη
Ἵστατ' ἀειρομένη, ὥστε νέφος, ἠὲ θύελλα·
Χαῖται δ' ἐῤῥώοντο μετὰ πνοιῇς ἀνέμοιο·
Ἅρματα δ' ἄλλοτε μὲν χθονὶ πίλνατο πουλυβοτείρῃ,
Ἄλλοτε δ' ἀΐξασκε μετήορα· τοὶ δ' ἐλατῆρες
Ἕστασαν ἐν δίφροισι· πάτασσε δὲ θυμὸς ἑκάστου
Νίκης ἱεμένων· κέκλοντο δὲ οἷσιν ἕκαστος
Ἵπποις, οἱ δ' ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον ὠκέες ἵπποι
Ἂψ ἐφ' ἁλὸς πολιῆς, τότε δὴ ἀρετή γε ἑκάστου
Φαίνετ', ἄφαρ δ' ἵπποισι τάθη δρόμος· ὦκα δ' ἔπειτα
Αἱ Φηρητιάδαο ποδώκεες ἔκφερον ἵπποι.

Percusserúntque loris, exhortatíque sunt verbis,
Magno-ardore: ii autem ocyùs percurrebant campum,
Procul à navibus celeritér: Sub pectoribus verò pulvis
Surgebat excitatus, tanquam nubes, vel procella:
Jubæ autem agitabantur flatibus venti:
Currus verò interdùm quidem terræ appropinquabant almæ,
Interdùm autem subsultabant sublimes; at aurigæ
Stabant in sellis: palpitabat autem animus cujusque
Victoriæ cupidorum; & hortabatur suos quisque
Equos: ii verò volabant pulverem excitantes per campum.
Sed quum jam extremum peragerent cursum veloces equi
Retrò mare versùs canum, tum demùm virtus utique cujusque
Apparuit, statimque equis intendebatur cursus: celeritèr autem deindè
Pheretiadæ pedibus veloces ante cæteros efferebant *currum* equæ

Ver. 363. Πέπληγον.] Vide suprà ad γ', 31.

Ver. 364. —διέπρησσον.] Vide suprà ad γ', 192.

Ver. 365. —ὑπὸ δὲ στέρνοισι κονίη.]

Hic subitam nigro glomerari pulvere nubem
Prospiciunt Teucri.—— *Æn.* IX, 33.

Ver. 366. —ὥστε νέφος.] Quâ ratione, ὥστε, hîc ultimam producat; item τε, *ver.* 395; & χειμάῤῥων, *ver.* 420; vide suprà ad ά, 51. *Barnesius* legendum conjicit ἠΰτε νέφος. Sed nihil opus.

Ver. 368. Ἅρματα δ' ἄλλοτε μὲν.]

Nonne vides? cum præcipiti certamine campum
Corripuere, ruuntque effusi carcere currus;
Cum spes arrectæ juvenum, exultantiaque haurit
Corda pavor pulsans: illi instant verbere torto;
Et proni dant lora; volat vi fervidus axis:
Jamque humiles, jamque elati sublime videntur
Aëra per vacuum ferri; atque assurgere in auras.
Nec mora nec requies. At fulvæ nimbus arenæ
Tollitur: ———— ————
Tantus amor laudum, tantæ est victoria curæ. *Virgil. Georg.* III, 103.

Quem locum inter eos recenset *Macrobius*, in quibus "*Virgilius Homerici carminis majestatem non æquet.*" Lib. V, cap. 13.

Ver. 369. —μετήορα.] Vide suprà ad β, 818.

Ver. 370. Ἕστασαν.] Vide suprà ad μ', 55.

Ibid. —πάτασσε δὲ θυμὸς ἑκάστου Νίκης ἱεμένων.]

————exultantiaque haurit
Corda pavor pulsans, laudumque arrecta cupido. *Æn.* V, 137.

Ver. 374. Ἂψ ἐφ' ἁλὸς.] *Al.* Ἂψ ἐφ' ἁλός. Atque ita legit Codex *Harleianus*.

Τὰς δὲ μετεξέφερον Διομήδεος ἄρσενες ἵπποι
Τρώϊοι· οὐδέ τι πολλὸν ἄνευθ' ἔσαν, ἀλλὰ μάλ' ἐγγύς·
Αἰεὶ γὰρ δίφρου ἐπιβησομένοισιν ἐΐκτην.
Πνοιῇ δ' Εὐμήλοιο μετάφρενον, εὐρέε τ' ὤμω,
Θέρμετ'· ἐπ' αὐτῷ γὰρ κεφαλὰς καταθέντε πετέσθην·
Καί νύ κεν ἢ παρέλασσ', ἢ ἀμφήριστον ἔθηκεν,
Εἰ μὴ Τυδέος υἷι κοτέσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ὅς ῥά οἱ ἐκ χειρῶν ἔβαλεν μάστιγα φαεινήν.
Τοῖο δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν χύτο δάκρυα χωομένοιο,
Οὕνεκα τὰς μὲν ὅρα ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἰούσας,
Οἱ δέ οἱ ἐβλάφθησαν, ἄνευ κέντροιο θέοντες.
Οὐδ' ἄρ' Ἀθηναίην ἐλεφηράμενος λάθ' Ἀπόλλων
Τυδείδην, μάλα δ' ὦκα μετέσσυτο ποιμένα λαῶν·
Δῶκε δέ οἱ μάστιγα, μένος δ' ἵπποισιν ἐνῆκεν.
Ἡ δὲ μετ' Ἀδμήτου υἱὸν κοτέουσ' ἐβεβήκει,
Ἵππειον δέ οἱ ἦξε θεὰ ζυγόν· αἱ δέ οἱ ἵπποι

Post eas autem ante-alios efferebant Diomedis masculi equi
Troïi; neque ita multùm aberant, sed admodùm propè:
Semper enim currum ascensuris similes erant.
Flatu verò Eumeli dorsum, latique humeri,
Calefiebant: super ipsum enim capitibus repositis volabant.
Et certè vel prævertisset, vel dubiam *victoriam* fecisset,
Nisi Tydei filio iratus fuisset Phœbus Apollo,
Qui ei è manibus excussit scuticam splendidam.
Ejus verò ex oculis effusæ sunt lachrymæ indignantis,
Quòd illas quidem videret jam etiam multò celeriùs euntes,
Sui verò divinitùs-affligerentur, sine stimulo currentes.
Nec sanè Minervam fraude-lædens latuit Apollo
Tydidem, valdè autem celeriter assecuta est pastorem populorum;
Et reddidit ei scuticam, vimque equis immisit.
Ipsa verò ad Admeti filium indignata accessit,
Equinúmque ei fregit dea jugum: ei adeò equæ

Ver. 377. —μετεξέφερον.] *Al.* μετ' ἐξέφερον.

Ver. 380. Πνοιῇ δ' Εὐμήλοιο μετάφρενον— Θέρμετ'.

——Humescunt spumis flatuque sequentum. *Virg. Georg.* III, 111.

Macrobius & hunc locum inter eos citat, in quibus *Virgilius Homerici carminis majestatem non æquet.* "*In curuli certamine* (inquit) "*Homerus alterum currum paululùm antecedentem & alterum pænè conjunctim sequendo quâ luce signavit?*" Lib. V, cap. 13.

Ver. 382. Καί νύ κεν ἢ παρέλασσ', ἢ ἀμφήριστον.] Vide infrà ad *ver.* 526.

Ibid. —παρέλασσ' ἢ ἀμφήριστον.] *Al.* παρέλασσ' οὐδ' ἀμφήριστον· Ut infrà *ver.* 526.

Ibid. —ἀμφήριστον.] Τὸν ἀμφοτέρωθεν ἐξεστέμμενον, ἢ ἀμφισβητήσιμον. *Schol.*

Ver. 384. Ὅς ῥά.] *Qui scilicèt.*

Ver. 385. Τοῖο δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν χύτο δάκρυα χωομένοιο.]

Tum vero exarsit juveni dolor ossibus ingens;
Nec lacrymis caruêre genæ.——
Æn. V, 172.

Ibid. —χύτο.] *Al.* σύτο.

Ver. 387. Οἱ δέ οἱ.] *Al.* Οἱ δὲ οἱ, & Οἱ δ' ἑοί.

Ibid. —θέοντες.] *Al.* θέουσαι. Sed minùs rectè; propter præcedentem ἄρσενες ἵπποι *ver.* 377: Uti notavit *Barnesius.*

Ver 391. —ἐβεβήκει.] Vide suprà ad φ', 352; ad π', 751; & ad ά, 37.

Ver. 393.

Ἀμφὶς ὁδοῦ δραμέτην, ῥυμὸς δ' ἐπὶ γαῖαν ἐλύσθη.
Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη,
Ἀγκῶνάς τε περιδρύφθη, στόμα τε, ῥῖνάς τε,
Θρυλλίχθη δὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι· τὼ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
Τυδείδης δὲ παρατρέψας ἔχε μώνυχας ἵππους,
Πολλὸν τῶν ἄλλων ἐξάλμενος· ἐν γὰρ Ἀθήνη
Ἵπποις ἧκε μένος, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῦδος ἔθηκε.
Τῷ δ' ἄρ' ἐπ', Ἀτρείδης εἶχε ξανθὸς Μενέλαος.
Ἀντίλοχος δ' ἵπποισιν ἐκέκλετο πατρὸς ἑοῖο.
"Ἔμβητον, καὶ σφῶϊ τιταίνετον ὅττι τάχιστα.
"Ἤτοι μὲν κείνοισιν ἐριζέμεν οὔτι κελεύω
Τυδείδεω ἵπποισι δαΐφρονος, οἷσιν Ἀθήνη
Νῦν ὤρεξε τάχος, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῦδος ἔθηκεν·
"Ἵππους δ' Ἀτρείδαο κιχάνετε, μηδὲ λίπησθον,
Καρπαλίμως, μὴ σφῶϊν ἐλεγχείην καταχεύῃ
Αἴθη, θῆλυς ἐοῦσα· τίη λείπεσθε, φέριστοι;
"Ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται·
Οὐ σφῶϊν κομιδὴ παρὰ Νέστορι ποιμένι λαῶν

Utrinque extra viam currebant, temóque in terram devolutus est.
Ipse verò è sellâ juxta rotam provolutus est,
Cubitósque circumcirca laceratus est, osque, narésque,
Collisáque est frons ad supercilia: ei autem oculi
Lacrymis impleti sunt, liquidáque ei hæsit vox.
Tydides verò prævertens dirigebat solidos-ungulis equos,
Longè præ aliis emicans: Minerva enim
Equis immisit vim, & ei gloriam imposuit.
Post illum autem Atrides agebat *equos* flavus Menelaus.
Antilochus verò equos adhortabatur patris sui:
" Incumbite, & vos intendite quàm celerrimé.
" Cum illis quidem contendere haud jubeo
" Tydidæ equis bellicosi, quibus Minerva
" Nunc præbuit celeritatem, & ipsi gloriam imposuit:
" Sed equos Atridæ assequimini, neque relinquimini,
" Rapidè, nè vobis dedecus offundat
" Æthe, fœmina cùm sit: Cur deficitis, præstantissimi?
" Sic enim denuncio, & certè perfectum erit:
" Non *ampliùs* vobis curatio-benigna apud Nestorem pastorem populorum

Ver. 393. —ῥυμός.] Τὸ δίπηχον ἀπὸ τοῦ ἅρματος ἕως τοῦ ζυγοῦ ξύλον. *Schol.*

Ver. 397. —θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.] Vide suprà ad ρ', 696.

Ver. 391. Τυδείδης δὲ παρατρέψας.]

Radit iter lævum interior, subitusque priorem
Præterit —————— *Æn.* V, 170.

Ver. 404. Ἤτοι μὲν κείνοισιν ἐριζέμεν οὔτι κελεύω.]

Non jam prima peto Mnestheus, neque vincere certo.
Quanquam ô! sed superent, quibus hoc, Neptune, dedisti.
Extremos pudeat rediisse: hoc vincite ——
Et prohibete nefas—— *Æn.* V, 194.

Ver. 405. Τυδείδεω.] Pronuntiabatur Τυδείδω.

Ver. 408. —καταχεύῃ.] Cod. *Harleian.* καταθείῃ.

Ver. 411. —κομιδή.] *Al.* βοιδή.

Ver. 417.

Ἔσεται, αὐτίκα δ' ὔμμε κατακτενεῖ ὀξέϊ χαλκῷ,
Αἴκ' ἀποκηδήσαντε φερώμεθα χεῖρον ἄεθλον·
Ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον, καὶ σπεύδετον ὅττι τάχιστα·
Ταῦτα δ' ἐγὼν αὐτὸς τεχνήσομαι, ἠδὲ νοήσω,
Στεινωπῷ ἐν ὁδῷ παραδύμεναι· οὐδέ με λήσει.
  Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ, ἄνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν
Μᾶλλον ἐπιδραμέτην ὀλίγον χρόνον· αἶψα δ' ἔπειτα
Στεῖνος ὁδοῦ κοίλης ἴδεν Ἀντίλοχος μενεχάρμης·
Ῥωχμὸς ἔην γαίης, ᾗ χειμέριον ἀλὲν ὕδωρ
Ἐξέρρηξεν ὁδοῖο, βάθυνε δὲ χῶρον ἅπαντα·
Τῇ ῥ' εἶχεν Μενέλαος, ἁματροχιὰς ἀλεείνων.
Ἀντίλοχος δὲ παρατρέψας ἔχε μώνυχας ἵππους
Ἐκτὸς ὁδοῦ, ὀλίγον δὲ παρακλίνας ἐδίωκεν·
Ἀτρεΐδης δ' ἔδδεισε, καὶ Ἀντιλόχῳ ἐγέγωνει·
  Ἀντίλοχ', ἀφραδέως ἱππάζεαι· ἀλλ' ἄνεχ' ἵππους·

" Erit, statim autem vos interficiet acuto ære,
" Si remissi referamus vilius præmium:
" Sed insequimini, & festinate quàm citissimè:
" Hæc autem ego ipse machinabor, atque dispiciam,
" Angustâ in viâ astu-præterire: neque me fallet.
  Sic dixit: Illi verò, domini veriti minas,
Acriùs concurrerunt exiguo tempore; statimque deindè
Angustiam viæ cavæ vidit Antilochus bellicosus:
Scissura erat terræ, quâ hyemalis collecta aqua
Ruperat viæ *partem*, profundúmque fecerat locum totum:
Hâc dirigebat Menelaus, rotarum-concursum vitans.
Antilochus autem deflectens impellebat solidos-ungulis equos
Extra viam, parumpérque avertens insequebatur:
Atrides verò extimuit, & Antilocho inclamavit:
  " Antiloche, temerè equos agis; sed contine equos:

Ver. 417. —οἱ δὲ ἄνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν Μᾶλλον ἐπιδραμέτην.]

——————Olli certamine summo
Procumbunt.—————— *Æn.* V, 197.

Ver. 422. Τῇ ῥ' εἶχεν Μενέλαος.]

——————Sed cæca Menœtes
Saxa timens, proram pelagi detorquet ad undas:
Quo diversus abis? iterum, Pete saxa, Menœte,
Cum clamore Gyas revocabat; & ecce Cloanthum
Respicit instantem tergo, & propiora tenentem. *Æn.* V, 164.

Ibid. Τῇ ῥ'.] *Eâ utique*—— *Eâ, inquam.*——

Ibid. —ἁματροχιάς.] Τὰς τῶν τροχῶν συγκρούσεις τὰς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἁρμάτων. *Schol.* Τὸν ——Καλλίμαχον ἔλαθεν ἡ διαφορὰ τῆς ἁματροχίας· ἣν ἔχει πρὸς τὴν χωρὶς τοῦ ρ λεγομένην ἁματροχίαν· ἔστι δὲ ἁματροχία, τὸ ἅμα τρέχειν καὶ μὴ ἀπολείπεσθαι οἷον ὁμοδρομία τις ἐστιν· τροχὶς γὰρ τοὺς δρόμους ἔλεγον· ἁματροχία δὲ, τῶν τροχῶν τὸ ἴχνος· ἄμφω δὲ παρ' Ὁμήρῳ κεῖται, δυνάμεις αὐτοῦ τῷ Ποιητῇ ἐξητασμένας· ὅτι γὰρ τὸ ἅμα τρέχειν δηλοῖ ἁματροχία, παρίστησιν, ἐπὶ τοῦ Μενελάου λέγων· " Τῇ ῥ' εἶχεν " Μενέλαος, ἁματροχίας ἀλεείνων·" ὑπελείπετο γὰρ, διὰ τὸν ῥωχμὸν τῆς γῆς, τὴν συνέμπλεκτον τοῦ δρόμου φυλασσόμενος· ——ἁματροχία δὲ, ὅτι τὸ ἀπὸ τῶν τροχῶν ἴχνος δηλοῖ, αὐτὸς πάλιν παρίστησι λέγων " οἱ δ' ἄρα πολ- " λὴ γίγνετ' ἐπισσώτρων ἁματροχιὴ καθύπερ- " θεν, Ἐν λεπτῇ κονίῃ·" διὰ γὰρ τὸ λεπτὴν καὶ ὀλίγην τὴν κόνιν, μὴ πολὺ γίγνεσθαι τὸ τῶν ἐπισσώτρων ἴχνος φησίν. *Porphyr. Quæst. Homeric.* 4.

Ver. 423. Ἀντίλοχος δὲ παρατρέψας.] Vide suprà ad ver. 398.

Ver. 424. —παρακλίνας.] Vide suprà ad δ, 309; & 338.

Ver. 427.

Στεινωπὸς γὰρ ὁδὸς, τάχα δ' εὐρυτέρη παρελάσσεις·
Μήπως ἀμφοτέρους δηλήσεαι, ἅρματι κύρσας.
Ὣς ἔφατ'· Ἀντίλοχος δ' ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἔλαυνε,
Κέντρῳ ἐπισπέρχων, ὡς οὐκ ἀΐοντι ἐοικώς.
Ὅσσα δὲ δίσκου οὖρα κατωμαδίοιο πέλονται,
Ὅντ' αἰζηὸς ἀφῆκεν ἀνὴρ, πειρώμενος ἥβης,
Τόσσον ἐπιδραμέτην· αἱ δ' ἠρώησαν ὀπίσσω
Ἀτρεΐδεω· αὐτὸς γὰρ ἑκὼν μεθέηκεν ἐλαύνειν,
Μήπως συγκύρσειαν ὁδῷ ἔνι μώνυχες ἵπποι,
Δίφρους τ' ἀνστρέψειαν ἐϋπλεκέας, κατὰ δ' αὐτοὶ
Ἐν κονίῃσι πέσοιεν, ἐπειγόμενοι περὶ νίκης.
Τὸν καὶ νεικείων προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Ἀντίλοχ', οὔτις σεῖο βροτῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
Ἔρρ', ἐπεὶ οὐ σ' ἔτυμόν γε φάμεν πεπνῦσθαι Ἀχαιοί.
Ἀλλ' οὐ μὰν οὐδ' ὧς ἄτερ ὅρκου ἄεθλον.
Ὣς εἰπὼν, ἵπποισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε·
Μή μοι ἐρύκεσθον, μηδ' ἕστατον ἀχνυμένω κῆρ·
Φθήσονται τούτοισι πόδες καὶ γοῦνα καμόντα,
Ἢ ὑμῖν· ἄμφω γὰρ ἀτέμβονται νεότητος.

" Angusta enim via; mox verò latiore prætertages:
" Nè fortè utrosque lædas, curru curru impacto.
Sic dixit: Antilochus autem adhuc etiam multò magis agebat,
Stimulo adurgens, tanquam non audienti similis.
Quantus verò disci jactus ab humero vibrati est,
Quem juvenis emittit vir, periculum-faciens juvenilis vigoris;
Tantum cursu emicârunt: illæ verò cesserunt retrò
Atridæ; ipse enim sponte remisit agitare,
Nè fortè colliderentur in viâ solidi-ungulis equi,
Currúsque everterent elegantèr compactos, ipsi autem
In pulveres deciderent, festino-cursu-contendentes de victoriâ.
Hunc & objurgans allocutus est flavus Menelaus:
" Antiloche, nemo te mortalium perniciosior alius;
" Vale, neque enim te omninò dicebamus sapere Achivi:
" Sed certè nè sic quidem sine juramento auferes præmium.
Sic locutus, equos exhortatus est, dixitque:
" Nè mihi inhibemini, néve stetis dolentes corde:
" Antè istis pedes & genua lassabuntur,
" Quàm vobis; ambo enim privati sunt juventute.

Ver. 427. —παρελάσσεις.] *Al.* παρελάσσῃς.

Ver. 430. —ἀΐοντι.] Vide suprà ad ό, 252.

Ver. 431. —κατωμαδίοιο.] Ὃν ἀφιᾶσι κατὰ τῶν ὤμων τείχοντες. *Schol.*

Ver. 432. Ὅντ'.] *Quem scilicet.*———

Ibid. —πειρώμενος ἥβης.] Vide suprà ad ό, 359; & ad ύ, 168.

Ver. 434. Ἀτρεΐδεω.] Vide suprà ad *ver.* 405.

Ver. 437. Ἐν κονίῃσι πέσοιεν.] Vide suprà ad ύ, 508.

Ver. 443. —ἀχνυμένω.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 444. Φθήσονται.] Apud *Scholiasten*, notante *Barnesio*, Φ.ισονται. Cujus vocis de prosodiâ, vide suprà ad β', 833.

Ver. 446.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ, ἄνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν,
Μᾶλλον ἐπιδραμέτην, τάχα δὲ σφίσιν ἆγχι γένοντο.
Ἀργεῖοι δ' ἐν ἀγῶνι καθήμενοι εἰσορόωντο
Ἵππους, τοὶ δὲ πέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
Πρῶτος δ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἐφράσαθ' ἵππους·
Ἧστο γὰρ ἐκτὸς ἀγῶνος ὑπέρτατος ἐν περιωπῇ·
Τοῖο δ' ἄνευθεν ἐόντος, ὁμοκλητῆρος ἀκούσας
Ἔγνω· φράσσατο δ' ἵππον ἀριπρεπέα προὔχοντα,
Ὃς τὸ μὲν ἄλλο τόσον φοῖνιξ ἦν, ἐν δὲ μετώπῳ
Λευκὸν σῆμ' ἐτέτυκτο περίτροχον, ἠΰτε μήνη·
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
Οἶος ἐγὼν ἵππους αὐγάζομαι, ἦε καὶ ὑμεῖς;
Ἄλλοι μοι δοκέουσι παροίτεροι ἔμμεναι ἵπποι,
Ἄλλος δ' ἡνίοχος ἰνδάλλεται· αἳ δέ που αὐτοῦ
Ἔβλαβεν ἐν πεδίῳ, αἳ κεῖσέ γε φέρτεραι ἦσαν·
Ἤτοι γὰρ τὰς πρῶτα ἴδον περὶ τέρμα βαλούσας,
Νῦν δ' οὔπω δύναμαι ἰδέειν, πάντη δέ μοι ὄσσε

Sic dixit: illi verò, regis veriti hortatum,
Acriùs concurrerunt, & statim ipsis proximi facti sunt.
Argivi verò in circo sedentes spectabant
Equos, illi autem volabant pulverem-excitantes per campum;
Primus verò Idomeneus, Cretum dux, visos-agnovit equos:
Sedebat enim extra circum sublimis in speculâ:
Illum autem, procul licèt esset, *equos*-increpantem ut audiit,
Agnovit; & vidit equum notabilem praeeuntem,
Qui quidem caetero toto *corpore* spadix erat, at in fronte
Alba macula erat rotunda, tanquam luna:
Surrexit autem, & sermonem inter Argivos dixit:
" O amici, Argivorum ductores, atque principes,
" Solúsne ego equos noscito, an & vos?
" Alii mihi videntur priores esse equi,
" Alius & auriga videtur: Illae verò alicubi fortè
" Laesae sunt in campo, quae eoúsque utique praestantiores erant:
" Profectò enim illas primùm vidi metam circumflexisse,
" Nunc verò nequaquam possum videre; undique autem mihi oculi

Ver. 446. —οἱ δὲ, ἄνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν, Μᾶλλον ἐπιδραμέτην.] Vide suprà ad *ver.* 417.

Ver. 449. —τοὶ δὲ.] *Al.* οἱ δὲ.

Ver. 450—453. —ἐφράσαθ' —— φράσσατο.] Vide suprà ad *ver.* 126.

Ver. 451—455.] Ἧστο—ἐτέτυκτο.] Vide suprà ad φ', 352; & ad δ', 492.

Ibid. —περιωπῇ.] Τόπος ὑψηλὸς, ἀφ' οὗ ἔστι περιβλέψαι καὶ ἰδεῖν πάντα. *Schol.*

Ver. 453. —φράσσατο δ' ἵππον ἀριπρεπέα προὔχοντα.]

——— quem Thracius albis
Portat equus bicolor maculis, vestigia primi
Alba pedis, frontemq; ostentans arduus albam. *Æn.* V, 565.

Ver. 454. —φοῖνιξ.] Vide suprà ad β', 267.

Ver. 455. —σῆμ' ἐτέτυκτο.] Cod. *Harleian.* σῆμα τέτυκτο.

Ver. 460. —ἡνίοχος ἰνδάλλεται.] Quâ ratione, ἡνίοχος, hîc ultimam producat; item ἀμείβεσθον, *ver.* 492; & ἄρα, *ver.* 510; & Σθένελος, *ver.* 511; vide suprà ad α', 51. *Al.* ἡνίοχός μ' ἰνδάλλεται.

Ver. 463. Νῦν δ' οὔπω.] *Al.* Νῦν δ' οὔπη. Quo modo legit & Codex *Harleianus.*

Ver. 465.

Τρωϊκὸν ἀμπεδίον παπταίνετον εἰσορόωντι·
Ἠὲ τὸν ἡνίοχον φύγον ἡνία, οὐδὲ δυνάσθη
Εὖ σχεθέειν περὶ τέρμα, καὶ οὐκ ἐτύχησεν ἑλίξας·
Ἔνθα μιν ἐκπεσέειν ὀΐω, σύν θ' ἅρματα ἆξαι·
Αἱ δ' ἐξηρώησαν, ἐπεὶ μένος ἔλλαβε θυμόν.
Ἀλλὰ ἴδεσθε καὶ ὔμμες ἀνασταδόν· οὐ γὰρ ἔγωγε
Εὖ διαγινώσκω· δοκέει δέ μοι ἔμμεναι ἀνὴρ
Αἰτωλὸς γενεήν, μετὰ δ' Ἀργείοισιν ἀνάσσει
Τυδέος ἱπποδάμου υἱός, κρατερὸς Διομήδης.
    Τὸν δ' αἰσχρῶς ἐνένιπτεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας·
Ἰδομενεῦ, τί πάρος λαβρεύεαι; αἱ δέ τ' ἄνευθεν
Ἵπποι ἀερσίποδες πολέος πεδίοιο δίενται·
Οὔτε νεώτατός ἐσσι μετ' Ἀργείοισι τοσοῦτον,
Οὔτε τοι ὀξύτατον κεφαλῆς ἐκδέρκεται ὄσσε·
Ἀλλ' αἰεὶ μύθοις λαβρεύεαι· οὐδέ τί σε χρὴ
Λαβραγόρην ἔμμεναι· πάρεισι γὰρ καὶ ἀμείνονες ἄλλοι.
Ἵπποι δ' αὐταὶ ἔασι παροίτεροι, αἳ τὸ πάρος περ,
Εὐμήλου, ἐν δ' αὐτὸς ἔχων εὔληρα βέβηκε.

" Troïcum per campum lustrant prospectanti:
" Aut aurigam fugerunt habenæ, neque potuit
" Benè continere circa metam, & non felicitèr flexit:
" Illic eum excidisse reor, currúsque confregisse;
" Ipsæque extra-viam-concurrerunt, postquàm furor occupavit animum.
" Sed intuemini & vos surgentes: non enim ego sanè
" Cernens-dignosco; videtur autem mihi esse vir
" Ætolus genere, intérque Argivos imperat
" Tydei equûm domitoris filius, fortis Diomedes.
Hunc autem probrosis verbis-objurgavit Oilei *filius* velox Ajax:
" Idomeneu, cur continuò garris? Illæ verò procul
" Equæ pedes-in-altum-attollentes amplum per campum currunt:
" Neque minimus-natu es inter Argivos tantùm,
" Neque tibi acutissimè ex capite prospiciunt oculi:
" Sed semper verbis garris; Nec tamen omninò te decet
" Loquacem esse: adsunt enim & præstantiores alii.
" Equæ verò sunt priores, quæ & anteà
" Eumeli, ipséque tenens lora vehitur.

Ver. 465. —φύγον.] *Al.* φύγεν.

Ver. 466. —ἑλίξας.] Συστρέψας περὶ τὸ κάμψαι τοὺς ἵππους. *Schol.*

Ver. 467. —σύν θ' ἅρματα ἆξαι] Cod. *Harleian.* κατά θ' ἅρματα ἆξαι. Ut suprà ver. 341.

Ver. 470. —διαγινώσκω.] Vide suprà ad ver. 243.

Ver. 472. —ἱπποδάμου.] Vide suprà ad β, 23.

Ver. 473. —ἐνένιπτεν.] *Barnesius* in uno MS scriptum repperit ἐνένιπεν· Quæ & proba Lectio. Vide suprà ad 6, 546.

Ver. 474. —τί πάρος λαβρεύεαι.] Λοιδοροῦσιν οὐδὲν ἐφαπτόμενοι τῆς σωματικῆς ἀλλὰ τοῖς ἁμαρτήμασι τοὺς ψόγους ἐπιφέροντες —— " Ἰδομενεῦ, τί πάρος λαβρεύεο; οὐδέ τι σὲ χρὴ " Λαβραγόρην ἔμμεναι." *Plutarch. de audiendis Poëtis.* Vide suprà ad β', 246.

Ibid. —λαβρεύεαι.] Apud *Plutarchum*, loco jam citato, λαβρεύεο.

Ver. 475. —δίενται.] *Al.* δίονται.

Ver. 479. Λαβραγόρην.] Πρέπει ἐν τοῖς λόγοις.

Ibid. —ἀμείνονες.] Cod. *Harleian.* ἀμύμονες.

Ver. 481. —βέβηκε.] Vide suprà ad γ', 736; & ad ά, 37.

Τὸν δὲ χολωσάμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα·
Αἶαν, νείκει ἄριστε, κακοφραδὲς, ἄλλα τε πάντα
Δεύεαι Ἀργείων, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής·
Δεῦρό νυν ἢ τρίποδος περιδώμεθον, ἠὲ λέβητος·
Ἴστορα δ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα θείομεν ἄμφω,
Ὁππότεραι πρόσθ' ἵπποι· ἵνα γνοίης ἀποτίνων.
Ὣς ἔφατ'· ὤρνυτο δ' αὐτίκ' Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
Χωόμενος, χαλεποῖσιν ἀμείψασθαι ἐπέεσσι·
Καί νύ κε δὴ προτέρω ἔτ' ἔρις γένετ' ἀμφοτέροισιν,
Εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αὐτὸς ἀνίστατο, καὶ φάτο μῦθον·
Μηκέτι νῦν χαλεποῖσιν ἀμείβεσθον ἐπέεσσιν,
Αἶαν, Ἰδομενεῦ τε, κακοῖς· ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε·
Καὶ δ' ἄλλῳ νεμεσᾶτον, ὅ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι·
Ἀλλ' ὑμεῖς ἐν ἀγῶνι καθήμενοι εἰσοράασθε
Ἵππους· οἱ δὲ τάχ' αὐτοὶ ἐπειγόμενοι περὶ νίκης
Ἐνθάδ' ἐλεύσονται· τότε δὲ γνώσεσθε ἕκαστος
Ἵππους Ἀργείων, οἳ δεύτεροι, οἵ τε πάροιθεν.

Hunc autem iratus Cretum dux contra allocutus est:
" Ajax, rixâ optime, maledice, inque cæteris omnibus
" Inferior es Argivis, tibi quippè mens est insolens:
" Agè vel tripode-deposito certemus, vel lebete;
" Arbitrum autem Atridem Agamemnonem faciamus ambo,
" Utræ anteriores equæ: ut sentias persolvens.
Sic dixit: Surrexit verò protinùs Oïlei *filius* velox Ajax,
Iratus, asperis ut exciperet *eum* verbis:
Et omninò jam ulteriùs adhuc contentio progressa-esset utrisque,
Si non Achilles ipse surrexisset, & dixisset:
" Ne ampliùs nunc asperis altercemini verbis,
" Ajax, Idomeneúque, malis; neque enim par est:
" Quin & alii succenseretis, quicunque talia faceret:
" Sed vos in circo sedentes spectate
" Equos; ii autem citò ipsi festino-cursu-contendentes de victoriâ
" Huc venient: tum verò cognoscetis singuli
" Equos Argivorum, qui secundi, quique priores.

Ver. 483. —νείκει ἄριστε.] Cod. *Harleian.* νείκη ἄριστε. *Al.* νεῖκος ἄριστε.

Ver. 485. Δεῦρό νυν ἢ τρίποδος περιδώμεθον.] Ita *Odyss.* ψ', 73;

—αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς.

Et apud *Aristophanem*,

——ἐθέλω περὶ τῆς κεφαλῆς περιδόσθαι.
Equites, ver. 788.

Ubi *Scholiastes* locum hunc hoc modo citat:

Δεῦρό γε νῦν τρίποδος περιδώμεθα.

Quin & Cod. *Harleian.* à *Tho. Bentleio*, itémque Cod. *Oxon.* à *Barnesio* collatus, hîc legunt περιδώμεθα. Vide suprà ad κ', 105.

Ver. 487. —γνοίης.] *Al.* γνώῃς.

Ibid. —ἀποτίνων.] Vide suprà ad β', 43; & ad γ', 79.

Ver. 488. —ὤρνυτο.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 492. —ἀμείβεσθον ἐπέεσσι.] Cod. *Harleian.* ἀμείβεσθε ἐπέεσσι. Quæ quidem Syntaxis satis rectè se haberet, quia omne *Duale* est necessariò *Plurale*; (Vide suprà ad α', 566:) Prosodia autem nullâ, ut opinor, ratione ferri posset.

Ver. 493. Αἶαν, Ἰδομενεῦ τε.] Edidit *Barnesius* Αἶάν τ', Ἰδομενεῦ τε. Sed nihil opus: Quâ enim ratione, vox, Αἶαν, ultimam hîc, etiam extra cæsuram, producat; vide suprà ad α', 51.

Ver. 494. —ῥέζοι.] *Al.* ῥέζοι.

Ver. 500.

Ὣς φάτο· Τυδείδης δὲ μάλα σχεδὸν ἦλθε διώκων,
Μάστι δ' αἰὲν ἔλαυνε κατωμαδόν· οἱ δέ οἱ ἵπποι
Ὑψόσ' ἀειρέσθην ῥίμφα πρήσσοντε κέλευθον·
Αἰεὶ δ' ἡνίοχον κονίης ῥαθάμιγγες ἔβαλλον·
Ἅρματα δὲ χρυσῷ πεπυκασμένα κασσιτέρῳ τε,
Ἵπποις ὠκυπόδεσσιν ἐπέτρεχον· οὐδέ τε πολλὴ
Γίνετ' ἐπισσώτρων ἁρματροχιὴ κατόπισθεν
Ἐν λεπτῇ κονίῃ· τὼ δὲ σπεύδοντε πετέσθην.
Στῆ δὲ μέσῳ ἐν ἀγῶνι, πολὺς δ' ἀνεκήκιεν ἱδρὼς
Ἵππων, ἔκ τε λόφων καὶ ἀπὸ στέρνοιο χαμᾶζε.
Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο χαμαὶ θόρε παμφανόωντος,
Κλῖνε δ' ἄρα μάστιγα ποτὶ ζυγόν· οὐδὲ μάτησεν
Ἴφθιμος Σθένελος, ἀλλ' ἐσσυμένως λάβ' ἄεθλον·
Δῶκε δ' ἄγειν ἑτάροισιν ὑπερθύμοισι γυναῖκα,
Καὶ τρίποδ' ὠτώεντα φέρειν· ὁ δ' ἔλυεν ὑφ' ἵππους,

Sic dixit: Tydides autem valdè propè venit urgens,
Scuticâ verò assiduè feriebat super humeros; ei autem equi
In altum tollebantur citò conficientes viam:
Assiduè verò aurigam pulveris guttæ percutiebant:
Currus autem auro accuratè elaborati stannóque
Pone equos veloces currebant; neque profunda
Fiebat canthorum orbita retrò
In tenui pulvere: hi nempè festinantes volabant.
Stetit autem medio in circo, multúsque exiliebat sudor
Equorum, éque cervicibus & à pectore in-terram.
Ipse verò è sellâ in terram desiliit collucente,
Acclinavítque scuticam ad jugum: neque segnis erat
Fortis Sthenelus, sed properè accepit præmium;
Deditque abducendam sociis magnanimis mulierem,
Et tripodem ansatum asportandum; ipse verò solvit equos.

Ver. 500. Μάστι δ' αἰὲν.] Ita edidit *Barnesius*. *Vulgg.* Μάστιγι δ' αἰὲν. Quod, ut opinor, ferri non potest; nam Μάστιγι, ut ipse notavit *Barnesius*, *mediam* semper producit. Τὸ δὲ, Μάστιγι, Μάστι τινὲς γράφουσι, ἐκτείνοντες τὴν λήγουσαν· ὁμοίως τῷ, "Μήτι τοι δρυτόμος μέγ' ἀμείνων." [supra *ver.* 315.] Καὶ ἔστιν, ὥσπερ μῆτις, μήτιος, μήτιϊ, καὶ κατὰ κρᾶσιν, μήτι· οὕτω καὶ μάστις, μάστιος, μάστιϊ, μάστι. *Eustath.* Firmatur porrò hæc lectio *Odyss.* ζ, 187;

Ἦ καὶ ἐφ' ἵπποιιν μάστιν βάλεν.——

Ver. 501. —πρήσσοντε.] Vide suprà ad γ', 192.

Ver. 504. —οὐδέ τε πολλὴ.] Cod. *Harleian.* οὐδέ τι πολλή. Quo modo & in uno MS scriptum repperit *Barnesius*. *Porphyrius* autem *Quæst. Homeric.* 4, legit; οὐδ' ἄρα πολλή.

Ibid. —οὐδέ τε πολλὴ Γίνετ' ἐπισσώτρων ἁρματροχιὴ.] Vide suprà ad *ver.* 422.

Ver. 507. —πολὺς δ' ἀνεκήκιεν ἱδρώς.]

——sudor fluit undique rivis.
Æn. V, 200.

Ver. 510. Κλῖνε.] Vide suprà ad ά, 309.

Ibid. —ἄρα.] *Ut fieri solet.*——

Ver. 512. Δῶκε δ' ἄγειν.]

—— ——quem Thracius olim
Anchisæ genitori in magno munere Cisseus
Ferre sui *dederat* monimentum & pignus amoris
Æn. V, 536.

Ver. 513. Καὶ τρίποδ' ὠτώεντα.] Ὃν [τρίποδα] εἰκὸς ὑπὸ Διομήδους ἀνατεθῆναι ὕστερον ἐν Δελφοῖς, ὡς δῆλον ἐξ ἐπιγράμματος τοῦδε·

Χάλκεός εἰμι τρίπους, Πυθοῖ δ' ἀνάκειμαι ἄγαλμα,
Καί μ' ἐπὶ Πατρόκλῳ θῆκε πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Τυδείδης δ' ἀνέθηκε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Νικήσας ἵπποισι παρὰ πλατὺν Ἑλλήσποντον.
Eustath.
Ibid.

Τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀντίλοχος Νηλήϊος ἤλασεν ἵππους,
Κέρδεσιν, οὔτι τάχει γε παραφθάμενος Μενέλαον·
Ἀλλὰ καὶ ὣς Μενέλαος ἔχ' ἐγγύθεν ὠκέας ἵππους·
Ὅσσον δὲ τροχοῦ ἵππος ἀφίσταται, ὅς ῥά τ' ἄνακτα
Ἕλκῃσιν πεδίοιο τιταινόμενος σὺν ὄχεσφιν,
Τοῦ μέν τε ψαύουσιν ἐπισσώτρου τρίχες ἄκραι
Οὐραῖαι, ὁ δέ τ' ἄγχι μάλα τρέχει, οὐδέ τι πολλὴ
Χώρη μεσσηγὺς, πολέος πεδίοιο θέοντος·
Τόσσον δὴ Μενέλαος ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
Λείπετ'· ἀτὰρ τὰ πρῶτα καὶ ἐς δίσκουρα λέλειπτο,
Ἀλλά μιν αἶψα κίχανεν· ὀφέλλετο γὰρ μένος ἠΰ
Ἵππου τῆς Ἀγαμεμνονέης καλλίτριχος Αἴθης·
Εἰ δέ κ' ἔτι προτέρω γένετο δρόμος ἀμφοτέροισι,
Τῷ κέν μιν παρέλασσ', οὐδ' ἀμφήριστον ἔθηκεν.
Αὐτὰρ Μηριόνης, θεράπων ἐῢς Ἰδομενῆος,
Λείπετ' ἀγακλῆος Μενελάου δουρὸς ἐρωήν.
Βάρδιστοι μὲν γάρ οἱ ἔσαν καλλίτριχες ἵπποι,
Ἥκιστος δ' ἦν αὐτὸς ἐλαυνέμεν ἅρμ' ἐν ἀγῶνι.

Poſt eum autem Antilochus Neleïus agebat equos,
Dolis, haud quidem celeritate præveniens Menelaum;
Sed & ſic Menelaus agebat propè veloces equos:
Quantum verò à rotâ equus diſtat, qui quidem dominum
Trahit per campum niſu-contento cum curribus;
Hujus quidem attingunt canthum pili extremi
Caudæ, is autem propè admodum currit, neque prorsùs magnum
Spatium in medio, per amplum campum currente:
Tantum jam Menelaus eximio Antilocho
Poſterior erat: quanquam priùs etiam ad diſci-jactum relictus erat;
Sed & ipſum ſtatim aſſecutus eſt; augebatur enim vis valida
Equæ Agamemnoniæ jubis-pulchræ Æthes:
Quod ſi adhuc ulteriùs fuiſſet curſus ambobus,
Eo certè eum præteriiſſet, neque dubiam *victoriam* reliquiſſet.
Sed Meriones, famulus ſtrenuus Idomenei,
Poſterior erat inclyto Menelao haſtæ jactu.
Tardiſſimi enim ei erant pulchri-jubis equi,
Minimè-peritus erat & ipſe agendi currum in certamine.

Ibid. —ἔλυσεν ὑφ'.] Vide ſuprà ad ν', 103; & ad ϐ, 24. *Al.* ἔλυσεν ὑφ', & ἐλύσαθ' ὑφ'.

Ver. 514. —ἄρ'.] Non hîc vacat iſtud ἄρ'· ſed vim habet in connectendâ ſententiâ cum eo quod præceſſit, *ver.* 433.

Ver. 515. —παραφθάμενος.] Vide ſuprà ad β', 43.

Ver. 517. —ὅς ῥά τ'.] *Qui ſcilicèt.*——

Ver. 520. —οὐδέ τι πολλή.] *Al.* οὐδέ τε πολλή. Ut ſuprà *ver.* 504.

Ver. 523. —δίσκουρα.] *Al.* δίσκ' οὖρα. Vide ſuprà ad *ver.* 431.

Ibid. —λέλειπτο.] Vide ſuprà ad φ', 352; & ad δ', 492.

Ver. 526. Εἰ δέ κ' ἔτι προτέρω γένετο δρόμος.]

——ſpatia & ſi plura ſuperſint,
Tranſeat elapſus prior, ambiguumve
relinquat. *Æn.* V, 325.

Ver. 527. Τῷ κέν μιν.] *Al.* Τῷ καί μιν.

Ver. 529. —δουρὸς ἐρωήν.] Ita ſuprà ο, 358;

——ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωή.

Ver. 530. —γάρ οἱ.] Quâ ratione, γὰρ hîc producatur; item ultima vocis, ἀμειβόμενος, *ver.* 557; & τίς, *ver.* 575; & Χωόμενος, *ver.* 603; vide ſuprà ad α', 51.

Ver. 53[illegible]

Υἱὸς δ' Ἀδμήτοιο πανύστατος ἤλυθεν ἄλλων,
Ἕλκων ἅρματα καλά, ἐλαύνων πρόσσοθεν ἵππους.
Τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Στὰς δ' ἄρ' ἐν Ἀργείοις ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευε·
Λοῖσθος ἀνὴρ ὤριστος ἐλαύνει μώνυχας ἵππους·
Ἀλλ' ἄγε δή οἱ δῶμεν ἀέθλιον, ὡς ἐπιεικές,
Δεύτερ'· αὐτὰρ τὰ πρῶτα φερέσθω Τυδέος υἱός.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ὡς ἐκέλευε·
Καί νύ κεν οἱ πόρεν ἵππον, (ἐπῄνησαν γὰρ Ἀχαιοί)
Εἰ μὴ ἄρ' Ἀντίλοχος, μεγαθύμου Νέστορος υἱός,
Πηλείδην Ἀχιλῆα δίκῃ ἠμείψατ' ἀναστάς·
Ὦ Ἀχιλεῦ, μάλα τοι κεχολώσομαι, αἴκε τελέσσῃς
Τοῦτο ἔπος· μέλλεις γὰρ ἀφαιρήσεσθαι ἄεθλον,
Τὰ φρονέων, ὅτι οἱ βλάβεν ἅρματα καὶ ταχέ' ἵππω,
Αὐτός τ' ἐσθλὸς ἐών· ἀλλ' ὤφελεν ἀθανάτοισιν
Εὔχεσθαι, τό κεν οὔτι πανύστατος ἦλθε διώκων·
Εἰ δέ μιν οἰκτείρεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
Ἔστι τοι ἐν κλισίῃ χρυσὸς πολύς, ἔστι δὲ χαλκός,

Filius verò Admeti omnium ultimus venit,
Trahens currus pulchros, agens antè equos.
Hunc autem ut vidit miseratus est pedibus-valens nobilis Achilles:
Stans autem inter Argivos verba alata dixit:
" Ultimus vir præstantissimus agit solidos-ungulis equos:
" Sed agedum ei demus præmia, ut par est,
" Secunda: at prima ferat Tydei filius.
Sic dixit: Illi autem omnes comprobârunt, sicut jubebat:
Et ei sanè dedisset equam, (comprobârunt enim Achivi;)
Si non Antilochus, magnanimi Nestoris filius,
Pelidæ Achilli jure respondisset surgens:
" O Achille, valdè tibi irascar, si perfeceris
" Hoc verbum; ablaturus enim es *mihi* præmium,
" His motus, quòd ei divinitùs læsi sunt currus & veloces equæ,
" Ipséque peritus licèt esset: sed debuit immortalibus
" Vota facere, tum nequaquam ultimus omnium venisset *equos* urgens;
" Si verò ejus misereris, & tibi gratum est animo,
" Est tibi in tentorio aurum multum, est & æs,

Ver. 532. —ἤλυθεν.] Vide supra ad ζ, 454; & ad ι, 37.

Ver. 533. —καλά.] Vide suprà ad β', 43.

Ibid. —πρόσσοθεν.] *Al.* πρόσσωθ'.

Ver. 536. —ἄριστος.] *Al.* ὤριστος & ὁ ἄριστος.

Ver. 437. —ἄγε δή.] Vide suprà ad ver. 313.

Ver. 540. Καί νύ κεν οἱ.] Codices plurimi habent Καί νύ κέ οἱ.

Ver. 541. —ἄρ.] *Ut par erat.*———— Vide suprà ad ver. 514.

Ver. 543. —μάλα τοι κεχολώσομαι, αἴκε τελέσσῃς Τοῦτο ἔπος.]

Hic totum caveæ consessum ingentis, & ora
Prima patrum magnis Salius clamoribus implet;
Ereptumque dolo reddi sibi poscit honorem. *Æn.* V, 340.

Ver. 456. Αὐτός τ' ἐσθλὸς ἐών.] Cod. *Harleian.* Αὐτὸς ἐσθλὸς ἐών. Quod & ferri potest. Vide suprà ad ά, 51.

Ibid. —ἀθανάτοισιν.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 548. —φίλον.] Cod. *Harleian.* φίλος.

Καὶ πρόβατ', εἰσὶ δέ τοι δμωαὶ, καὶ μώνυχες ἵπποι·
Τῶν οἱ ἔπειτ' ἀνελὼν δόμεναι καὶ μεῖζον ἄεθλον,
Ἠὲ καὶ αὐτίκα νῦν, ἵνα σ' αἰνήσωσιν Ἀχαιοί.
Τὴν δ' ἐγὼ οὐ δώσω· περὶ δ' αὐτῆς πειρηθήτω
Ἀνδρῶν, ὅς κ' ἐθέλῃσιν ἐμοὶ χείρεσσι μάχεσθαι.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς,
Χαίρων Ἀντιλόχῳ, ὅτι οἱ φίλος ἦεν ἑταῖρος·
Καί μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀντίλοχ', εἰ μὲν δή με κελεύεις οἴκοθεν ἄλλο
Εὐμήλῳ ἐπιδοῦναι, ἐγὼ δέ κε καὶ τὸ τελέσσω·
Δώσω οἱ θώρηκα, τὸν Ἀστεροπαῖον ἀπηύρων,
Χάλκεον, ᾧ πέρι χεῦμα φαεινοῦ κασσιτέροιο
Ἀμφιδεδίνηται· πολέος δέ οἱ ἄξιος ἔσται.
Ἦ ῥα, καὶ Αὐτομέδοντι φίλῳ ἐκέλευσεν ἑταίρῳ
Οἰσέμεναι κλισίηθεν· ὁ δ' ᾤχετο, καί οἱ ἔνεικεν·
Εὐμήλῳ δ' ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων.
Τοῖσι δὲ καὶ Μενέλαος ἀνίστατο, θυμὸν ἀχεύων,
Ἀντιλόχῳ ἄμοτον κεχολωμένος· ἐν δ' ἄρα κῆρυξ

" Et pecora, ſunt & tibi ancillæ, & ſolidi ungulis equi:
" Ex his ipſi poſteà ſumptum date vel majus præmium,
" Sive etiam jam nunc, ut te collaudent Achivi.
" Hanc verò ego non dabo: de ipsâ autem periculum-faciat
" Virorum, quicunque velit mecum manibus pugnare.
Sic dixit: ſubriſit autem pedibus-valens nobilis Achilles,
Gratulans Antilocho, quòd ſibi dilectus erat ſodalis:
Et eum reſpondens verbis alatis allocutus eſt:
" Antiloche, ſi quidem jam me jubes è domo aliud
" Eumelo dare, ego verò & hoc perficiam:
" Dabo ei thoracem, quam Aſteropæo abſtuli,
" Æreum, quem circum ora fulgidi ſtanni
" Funditur: multo autem *pretio* ei æſtimandus erit.
Dixit, & Automedonta dilectum juſſit ſodalem
Ferre è tentorio: Is verò abiit, & ad eum attulit:
Eumelo autem in manibus poſuit; at is accepit gaudens,
Inter hos autem & Menelaus ſurrexit, animo dolens,
Antilocho immensùm iratus: præco verò

Ver. 550. —μώνυχες ἵπποι.] Vide ſuprà ad τ', 424.
Ver. 554. —ὅς κ' ἐθέλῃσιν.] *Al.* ὅς κε θέλῃσιν.
Ver. 555. —μείδησεν δὲ ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς.]
——Riſit pater optimus olli;
Et clypeum efferri juſſit.—*Æn.* V, 358.
Ver. 558. —εἰ μὲν δή.] *Siquidem revera.*——
Ver. 559.—ἐγὼ δέ κε καὶ τό.] *Al.* ἐγὼ δὴ καὶ τό.
Ver. 560. Δώσω οἱ θώρηκα, τὸν Ἀστεροπαῖον ἀπηύρων.]
Levibus huic hamis conſertam, auroque trilicem
Loricam, quam Demoleo detraxerat ipſe
Victor apud rapidum Simoënta ſub Ilio alto,
Donat habere viro, decus & tutamen in armis. *Æn.* V, 259.
Ibid. —τὸν Ἀστεροπαῖον ἀπηύρων.] Suprà φ', 183.
Ibid. —ἀπηύρων.] *Al.* ἀπηῦρον.
Ver. 561. —πέρι χεῦμα.] *Al.* ἀμφιχεῦμα.
Ver. 562. Ἀμφιδεδίνηται.] Vide ſuprà ad ν', 736; & ad α', 37.
Ver. 567, —ἄρα.] *Ut ſolitus erat* ——

Ver. 568.

Χερσὶ σκῆπτρον ἔθηκε, σιωπῆσαί τ' ἐκέλευσεν
Ἀργείους· ὁ δ' ἔπειτα μετηύδα ἰσόθεος φώς·
Ἀντίλοχε, πρόσθεν πεπνυμένε, ποῖον ἔρεξας;
Ἤισχυνας μὲν ἐμὴν ἀρετήν, βλάψας δέ μοι ἵππους,
Τοὺς σοὺς πρόσθε βαλών, οἵ τοι πολὺ χείρονες ἦσαν.
Ἀλλ' ἄγετ', Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
Ἐς μέσον ἀμφοτέροισι δικάσσατε, μηδ' ἐπ' ἀρωγῇ·
Μήποτέ τις εἴπῃσιν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Ἀντίλοχον ψεύδεσσι βιησάμενος Μενέλαος
Οἴχεται ἵππον ἄγων, ὅτι οἱ πολὺ χείρονες ἦσαν
Ἵπποι, αὐτὸς δὲ κρείσσων ἀρετῇ τε, βίῃ τε.
Εἰ δ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς δικάσω, καί μ' οὔτινα φημὶ
Ἄλλον ἐπιπλήξειν Δαναῶν· ἰθεῖα γὰρ ἔσται·
Ἀντίλοχ', αἰ δ' ἄγε δεῦρο, διοτρεφές, ἣ θέμις ἐστί,
Στὰς ἵππων προπάροιθε καὶ ἅρματος, αὐτὰρ ἱμάσθλην
Χερσὶν ἔχων ῥαδινήν, ᾗπερ τὸ πρόσθεν ἔλαυνες,
Ἵππων ἁψάμενος, γαιήοχον Ἐννοσίγαιον
Ὄμνυθι, μὴ μὲν ἑκὼν τὸ ἐμὸν δόλῳ ἅρμα πεδῆσαι.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίλοχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·

In manibus sceptrum posuit, silerique jussit
Argivos: At is deindè inter *eos* dixit par-deo vir:
“ Antiloche, antehàc prudens, quale fecisti?
“ Dedecorâsti quidem meam virtutem, læsisti autem mihi equos,
“ Tuis antè actis, qui multò inferiores erant.
“ Sed agite, Argivorum ductores, & principes,
“ In medium utrisque dijudicate; neque in gratiam:
“ Nè quandò quis dicat Achivorum ære loricatorum,
“ Antilocho mendaciis oppresso Menelaus
“ Abiit equam ducens; nam ei longè deteriores erant
“ Equi, ipse verò melior armísque, viribúsque.
“ Eja verò age ego ipse dijudicabo, & me nullum puto
“ Alium increpaturum Danaorum: rectum enim erit *judicium*:
“ Antiloche, age huc ades, Jovis-alumne, ut fas est,
“ Stans ante equos & currum, & flagellum
“ Manibus tenens argutum, quo anteà agitabas,
“ Equos tangens, terram-cingentem Neptunum
“ Jurato, te non volentem quidem meum dolo currum impedivisse.
Eum verò Antilochus prudens contrà allocutus est:

Ver. 568. Χερσὶ.] *Al.* Χειρί.
Ibid. Χερσὶ σκῆπτρον ἔθηκε.] Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἱ δημηγοροῦντες σκῆπτρα ἐκράτουν. *Schol.*
Ibid. —ἐκέλευσεν.] *Al.* ἐκέλευεν.
Ver. 574—579. —δικάσσατε——δικάσω.] Vide suprà ad ά, 140.
Ibid. —μηδ' ἐπ' ἀρωγῇ.] Μηδ' ἑτέρῳ ἡμῶν βοηθοῦντες. *Schol.*
Ibid. —δικάσσατε.] *Al.* δικάζετε.
Ver. 579. Εἰ δ' ἄγ'.] Vide suprà ad ί, 167.
Ver. 581. —αἰ δ' ἄγε.] *Al.* εἰ δ' ἄγε. Ut *ver.* 579.
Ibid. —ἣ.] *Al.* ἤ.
Ver. 583. —ἔχων.] *Al.* ἔχε.
Ver. 585. Ὄμνυθι.] Vide suprà ad γ', 260.
Ver. 586. —ἀντίον ηὔδα.] Vide suprà ad γ', 203.

Ἄνσχεο νῦν, πολλὸν γὰρ ἔγωγε νεώτερός εἰμι
Σεῖο, ἄναξ Μενέλαε, σὺ δὲ πρότερος καὶ ἀρείων.
Οἶσθ', οἷαι νέου ἀνδρὸς ὑπερβασίαι τελέθουσι·
Κραιπνότερος μὲν γάρ τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις·
Τῷ τοι ἐπιτλήτω κραδίη· ἵππον δέ τοι αὐτὸς
Δώσω, τὴν ἀρόμην· εἰ καί νύ κεν οἴκοθεν ἄλλο
Μεῖζον ἀπαιτήσειας, ἄφαρ κέ τοι αὐτίκα δοῦναι,
Βουλοίμην, ἢ σοί γε, διοτρεφὲς, ἤματα πάντα
Ἐκ θυμοῦ πεσέειν, καὶ δαίμοσιν εἶναι ἀλιτρός.
Ἦ ῥα, καὶ ἵππον ἄγων μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς
Ἐν χείρεσσι τίθει Μενελάου· τοῖο δὲ θυμὸς
Ἰάνθη, ὡσεί τε περὶ σταχύεσσιν ἐέρση
Ληΐου ἀλδήσκοντος, ὅτε φρίσσουσιν ἄρουραι·
Ὣς ἄρα σοὶ, Μενέλαε, μετὰ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη·
Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀντίλοχε νῦν μέν τοι ἐγὼν ὑποείξομαι αὐτὸς,
Χωόμενος· ἐπεὶ οὔτι παρήορος, οὐδ' ἀεσίφρων,
Ἦσθα πάρος· νῦν αὖτε νόον νίκησε νεοίη.
Βέλτερον αὖτ' ἀλέασθαι ἀμείνονας ἠπεροπεύειν·

" Perfer nunc: multò enim ego junior sum
" Te, rex Menelaë, tu autem natu-major & præstantior.
" Nôsti, qualia juvenis errata sunt:
" Velocior etenim mens, tenue autem consilium.
" Ideò tibi toleret cor: equam verò tibi ipse
" Dabo, quam accepi: Sed & si è meis aliud
" Majus postulaveris, promptè omninò jam-statim dare
" Mallem, quàm tibi utique, Jovis-alumne, in dies omnes me
" Animo ejectum esse, & in deos fieri sceleratum.
Dixit sanè, & equam ducens magnanimi Nestoris filius
In manus tradidit Menelai: illius autem animus
Lætitiâ-perfusus est, velut circa spicas ros *funditur*
Segetis crescentis, quando horrescunt arva:
Sic & tibi, Menelaë, in præcordiis animus lætitiâ-perfusus est:
Et ipsum editâ-voce verbis alatis allocutus est:
" Antiloche, nunc quidem tibi ego cedam ipse,
" Iratus; quoniam non mente-vagus, neque levis,
" Eras anteà: nunc verò mentem vicit juventus.
" Satius autem *fuerit* cavere præstantiores decipere:

Ver. 587. —πολλὸν γὰρ ἔγωγε] *Al.* πολὺ μὲν γὰρ ἔγωγε.

Ver. 590. Κραιπνότερος μὲν γάρ τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις.] —φρονεῖν γὰρ οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς. *Sopbocl. OEdip. Tyrann.* 625.

Ver. 593. —ἀπαιτήσειας.] Cod. *Harleian.* ἐπ' αἰτήσειας. *Al.* ἐπαιτήσειας.

Ver. 594. —διοτρεφές.] *Al.* διαμπερές.

Ver. 599. —ἄρουραι.] Vide suprà ad ζ, 142.

Ver. 600. —ἄρα.] *Ut dictum est* ——— *ver.* 597.

Ver. 602. Ἀντίλοχε, νῦν.] Edidit *Barnesius* ex conjecturâ Ἀντίλοχ', οὐ νῦν. Sed, ut opinor, nihil opus. Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 603. —οὔτι παρήορος.] Οὐ κεχαλασμένος τὸν λογισμὸν, παράφρων. *Schol.*

Ver. 605. Βέλτερον.] Cod. *Harleian.* Λώϊτερον. Quo modo & in duobus MSS scriptum repperit *Barnesius.* Atque ita etiam legit *Eustathius.*

Οὐ γάρ κέν με τάχ' ἄλλος ἀνὴρ παρέπεισεν Ἀχαιῶν,
Ἀλλὰ σὺ γὰρ δὴ πόλλ' ἔπαθες, καὶ πόλλ' ἐμόγησας,
Σός τε πατὴρ ἀγαθὸς, καὶ ἀδελφεὸς, εἵνεκ' ἐμεῖο·
Τῷ τοι λισσομένῳ ἐπιπείσομαι, ἠδὲ καὶ ἵππον
Δώσω, ἐμήν περ ἐοῦσαν· ἵνα γνώωσι καὶ οἵδε,
Ὡς ἐμὸς οὔποτε θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής.
Ἦ ῥα, καὶ Ἀντιλόχοιο Νοήμονι δῶκεν ἑταίρῳ
Ἵππον ἄγειν· ὁ δ' ἔπειτα λέβηθ' ἕλε παμφανόωντα.
Μηριόνης δ' ἀνάειρε δύο χρυσοῖο τάλαντα
Τέτρατος, ὡς ἔλασεν· πέμπτον δ' ὑπελείπετ' ἄεθλον,
Ἀμφίθετος φιάλη, τὴν Νέστορι δῶκεν Ἀχιλλεὺς,
Ἀργείων ἀν' ἀγῶνα φέρων, καὶ εἶπε παραστάς·
Τῆ νῦν, καὶ σοὶ τοῦτο, γέρον, κειμήλιον ἔστω,
Πατρόκλοιο τάφου μνῆμ' ἔμμεναι· οὐ γὰρ ἔτ' αὐτὸν
Ὄψει ἐν Ἀργείοισι· δίδωμι δέ τοι τόδ' ἄεθλον

" Non enim omninò me citò alius quifquam flexiffet Achivorum,
" Verùm tu jam multa paffus es, & multa fecifti,
" Tuúfque pater bonus, & frater, mei causâ,
" Ideò tibi fupplicanti obfequar: fed & equam
" Dabo, mea licèt fit; ut fentiant & hi,
" Quòd meus nunquam animus fuperbus & immitis.
Dixit utique, & Antilochi Noëmoni dedit focio
Equam abducendam: ipfe verò deindè lebetem accepit collucentem.
Meriones autem fuftulit duo auri talenta
Quartus, quo-ordine egerat *currum*: Quintum verò relictum erat præmium,
Duplex phiala quam Neftori dedit Achilles,
Argivorum per confeffum ferens; & dixit aftans:
" Accipe nunc; & tibi hoc, fenex, munus recondatur,
" Patrocli fepulturæ monimentum ut fit; non enim ampliùs illum
" Videbis inter Argivos: Do autem tibi hoc præmium

Ver. 607. — δή.] Vide fuprà ad ξ', 433, & 504.

Ver. 613. — ὁ δ' ἔπειτα λέβηθ' ἕλε.]

Tertia dona facit geminos ex ære lebe-
tas. *Æn.* V, 266.

Ver. 614. Μηριόνης δ' ἀνάειρε δύο χρυσοῖο τάλαντα.]

——& argenti magnum dat ferre talen-
tum. *Æn.* V, 248.

Ver. 615. — πέμπτον δ' ὑπελείπετ' ἄεθλον.]

—— fed lætum amplexus Aceften
Muneribus cumulat magnis, ac talia
fatur;
Sume, pater, nam te voluit rex mag-
nus Olympi
Talibus aufpiciis exortem ducere hono-
rem.
Ipfius Anchifæ longævi hoc munus ha-
bebis;
Cratera impreffum fignis— *Ibid.* 531.

Ver. 616. Ἀμφίθετος φιάλη.] Vide fuprà ad ver. 270.

Ver. 618. Τῆ νῦν.] Vide fuprà ad ξ', 219.

Ver. 620. — δίδωμι δέ τοι τόδ' ἄεθλον Αὔτως· οὐ γὰρ, &c.] Πρῶτον γὰρ ἀεὶ πυγμὴ παρ' αὐτῷ, δεύτερον πάλη, καὶ τελευταῖον ὁ δρόμος τῶν γυμνικῶν ἀεὶ τέτακται. —— Ὅτι μὲν αἱ Πατρόκλου ταφαὶ ταύτην ἔχουσι τῶν ἀγωνισμάτων τὴν τάξιν, ἅπασιν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἐναυλόν ἐστι· Διατηρῶν δὲ τὴν τάξιν, ὁμαλῶς ὁ ποιητὴς, τὸν μὲν Ἀχιλλέα λέγοντα τῷ Νέστορι πεποίηκε, "—— δίδωμι δέ σοι τόδ' ἄεθλον Αὔτως· οὐ γὰρ πύξ γε μαχήσεαι, οὐδὲ παλαίσεις, οὐδὲ τ' ἀκοντιστὴν ἐνδύσεαι, οὐδὲ πόδεσσι θεύσεαι." Τὸν δὲ πρεσβύτην ἐν τῷ ἀποκρίνεσθαι παραδολεσχοῦντα γεροντικῶς ὅτι, "Πὺξ μὲν ἐνίκησα Κλυτομήδεα Οἴνοπος υἱόν, Ἀγκαῖον δὲ πάλῃ Πλευρώνιον,—Ἴφικλον δὲ πόδεσσι παρέδραμον." *Plutarch. Sympofiac. Lib.* II, *Probl.* 5. Τρία γὰρ ἀθλήματα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ταῦτα [δρόμος τε καὶ πυγμὴ καὶ πάλη] ἦν Ἕλλησιν, ὡς Ὅμηρος ἐπὶ τῇ Πατρόκλου δηλοῖ ταφῇ. *Dionyf. Halicarn. Antiq. Rom. Lib.* VII. *fub fin.*

Ver. 621.

Αὔτως· οὐ γὰρ πύξ γε μαχήσεαι, οὐδὲ παλαίσεις,
Οὐδέ τ' ἀκοντιστὺν ἐνδύσεαι, οὐδὲ πόδεσσι
Θεύσεαι· ἤδη γὰρ χαλεπὸν κατὰ γῆρας ἐπείγει.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, τέκος, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Οὐ γὰρ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα, φίλος, πόδες, οὐδέ τε χεῖρες
Ὤμων ἀμφοτέρωθεν ἐπαΐσσονται ἐλαφραί.
Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
Ὡς ὁπότε κρείοντ' Ἀμαρυγκέα θάπτον Ἐπειοὶ
Βουπρασίῳ, παῖδες δ' ἔθεσαν βασιλῆος ἄεθλα·
Ἔνθ' οὔτις μοι ὁμοῖος ἀνὴρ γένετ', οὔτ' ἄρ' Ἐπειῶν,
Οὔτ' αὐτῶν Πυλίων, οὔτ' Αἰτωλῶν μεγαθύμων.
Πὺξ μὲν ἐνίκησα Κλυτομήδεα, Ἤνοπος υἱόν·
Ἀγκαῖον δὲ πάλῃ Πλευρώνιον, ὅς μοι ἀνέστη·
Ἴφικλον δὲ πόδεσσι παρέδραμον, ἐσθλὸν ἐόντα·
Δουρὶ δ' ὑπειρέβαλον Φυλῆά τε, καὶ Πολύδωρον.

" Gratis: Neque enim cæstibus omninò pugnabis, neque luctaberis,
" Neque jaculorum-certamen inibis, neque pedibus
" Curres: jam enim gravis senectus urget.
Sic fatus, in manibus posuit: Ille verò accepit gaudens,
Et ipsum editâ voce verbis alatis allocutus est:
" Certè jam hæc quidem omnia, fili, rectè dixisti.
" Non enim ampliùs firma membra, amice, pedes, neque manus
" Ab humeris utrinque celeri impetu moventur agiles.
" Utinam sic pubescerem, robúrque mihi firmum esset.
" Ut quandò regem Amaryncea sepelierunt Epëi
" In Buprasio, filiique posuerunt regis præmia:
" Illic nullus mihi similis vir erat, neque Epëorum,
" Neque ipsorum Pyliorum, neque Ætolorum magnanimorum.
" Cæstu quidem vici Clytomedea, Enopis filium:
" Ancæum verò luctâ Pleuronium, qui in me surrexit:
" Iphiclum autem pedibus prætercurri, præstantem licèt:
" Hastâ verò mittendâ superavi Phyleúmque, & Polydorum.

Ver. 621. — πύξ γε μαχήσεαι.] *Al.* πὺξ μεμαχήσεαι.

Ver. 622. — ἐνδύσεαι.] Codices plurimi ἐσδύσεαι.

Ver. 623. — γῆρας ἐπείγει.] Cod. *Harleian.* γῆρας ἔπεισιν. Ut suprà ά, 29. Atque ita in uno MS scriptum repperit *Barnesius.* *Al.* γῆρας ἱκάνει.

Ver. 625. — ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.] *Al.* ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευε.

Ver. 626. — κατὰ μοῖραν.] Vide suprà ad ώ, 367.

Ibid. — ἔειπες.] *Al.* ἔειπας. Quod idem.

Ver. 627. — οὐδέ τι χεῖρες.] Cod. *Harleian.* οὐδέ τι χεῖρες. *Al.* οὐδ' ἔτι χεῖρες.

Ver. 628. — ἐπαΐσσονται.] *Al.* ἀπαΐσσονται.

Ver. 629. Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι.] Vide suprà ad ή, 249, & 260.

O mihi præteritos referat si Jupiter annos!
Qualis eram, cum primam aciem Præneste sub ipsâ
Stravi, scutorumque incendi victor acervos:
Et regem hâc Herilum dextrâ sub Tartara misi. *Æn.* VIII, 560.

Ver. 634. Πὺξ μὲν ἐνίκησα.] Vide suprà ad *ver.* 620.

Ibid. — Ἤνοπος.] *Al.* Οἴνοπος. Quo modo & legit *Plutarchus*, loco suprà citato.

Ver. 637. — Φυλῆα.] Vide suprà ad β', 265.

Ver. 396.

Οἴοισίν μ' ἵπποισι παρήλασαν Ἀκτορίωνε,
Πλήθει πρόσθε βαλόντες, ἀγασσάμενοι περὶ νίκης,
Οὕνεκα δὴ τὰ μέγιστα παρ' αὐτόφι λείπετ' ἄεθλα.
Οἱ δ' ἄρ' ἔσαν δίδυμοι· ὁ μὲν ἔμπεδον ἡνιόχευεν,
Ἔμπεδον ἡνιόχευ', ὁ δ' ἄρα μάστιγι κέλευεν·
Ὣς ποτ' ἔον, νῦν αὖτε νεώτεροι ἀντιοώντων
Ἔργων τοιούτων· ἐμὲ δὲ χρὴ γήραϊ λυγρῷ
Πείθεσθαι, τότε δ' αὖτε μετέπρεπον ἡρώεσσιν.
Ἀλλ' ἴθι, καὶ σὸν ἑταῖρον ἀέθλοισι κτερέϊζε.
Τοῦτο δ' ἐγὼ πρόφρων δέχομαι, χαίρει δέ μοι ἦτορ,
Ὥς μευ ἀεὶ μέμνησαι ἐνηέος· οὐδέ σε λήθω,
Τιμῆς ἧς τέ μ' ἔοικε τετιμῆσθαι μετ' Ἀχαιοῖς.
Σοὶ δὲ θεοὶ τῶνδ' ἀντὶ χάριν μενοεικέα δοῖεν.
Ὣς φάτο· Πηλείδης δὲ πολὺν καθ' ὅμιλον Ἀχαιῶν
Ὤχετ', ἐπεὶ πάντ' αἶνον ἐπέκλυε Νηλείδαο.
Αὐτὰρ ὁ πυγμαχίης ἀλεγεινῆς θῆκεν ἄεθλα·

" Solis me equis prætereregerunt Actoridæ duo,
" Numero superantes, invidentes *mihi* victoriam,
" Quòd nempè maxima illi *certamini* relicta erant præmia.
" Hi verò erant sanè gemini: alter quidem constantèr equos-regebat,
" Constantèr equos-regebat, alter verò scuticâ incitabat:
" Sic olim eram, nunc vicissim juniores obeant
" Opera ejusmodi: me oportet senectæ tristi
" Parere; tum verò excellebam inter heroas.
" Sed abi, & tuo sodali certaminibus justa facito.
" Hoc autem ego lubens accipio, gaudétque mihi cor,
" Quod ita mei semper memor es benevoli: neque te lateo,
" Quo honore me par est honorari inter Achivos.
" Tibi autem dii pro his gratiam largam referant.
Sic dixit: Pelides verò ingentem per cœtum Achivorum
Abiit, postquàm omnem laudationem audierat Nelidæ.
Atque ille pugnæ-cæstu decernentium duræ posuit præmia:

Ver. 639. Πλήθει πρόσθε βαλόντες.] Ἢ τῷ τῶν χειρῶν, ἢ τῶν ἁρμάτων· ἢ τῷ συμπεφραγμένῳ αὐτοῖς θεάτρῳ, τῷ πλήθει ἐμὲ νικήσαντες. Διφυεῖς γὰρ καὶ ἀντὶ τέσσαρας χεῖρας ἔχοντες ἰσορροποῦντο. *Schol.*

Ver. 640. —αὐτόφι.] *Al.* αὐτόθι.

Ver. 641. —ὁ μὲν ἔμπεδον ἡνιόχευεν, Ἔμπεδον ἡνιόχευ'.] De hujusmodi ἐπαναφορᾷ, vide suprà ad χ', 127.

Ille, velut pelagi rupes immota resistit;
Ut pelagi rupes ——— *Æn.* VII, 586.

Quod autem hîc ex *Ovidii, Epist. Sapph.* *ver.* 39, affert *Barnesius:*

" Si nisi quæ Facie poterit te digna videri,
" Nulla futura tua est, nulla futura tua est;

Id verò prorsus ab hâc re alienum est. Hoc enim ait *Ovidius*; " *Si nulla tua futura est,* " *nisi quæ Facie te digna videri poterit;* " *nulla* omninò *tua est futura.*" Quod planè aliud est ac quod dicit *Homerus.*

Ver. 642. —ὁ δ' ἄρα μάστιγι.] Quâ ratione, ἄρα, hîc ultimam producat; item τε, *ver.* 673; & ἔπι, *ver.* 690; & δὲ, *ver.* 715; vide suprà ad α', 51.

Ver. 649. —ἧς τέ.] Cod. *Harleian.* ἥ τε.

Ver. 650. —Σοὶ δὲ θεοὶ τῶνδ' ἀντὶ χάριν μενοεικέα δοῖεν.]

Dii tibi (si qua pios respectant numina, si quid
Usquam justitiæ est, & mens sibi conscia recti)
Præmia digna ferant.——*Æn.* I, 607.

Ver. 653. Αὐτὰρ ὁ πυγμαχίης.]

Nunc

Δῶκεν ἱμάντας ἐϋτμήτους βοὸς ἀγραύλοιο.
Τὼ δὲ, ζωσαμένω βήτην ἐς μέσσον ἀγῶνα·
Ἄντα δ' ἀνασχομένω χερσὶ στιβαρῇσιν ἅμ' ἄμφω,
Σὺν ῥ' ἔπεσον, σὺν δέ σφι βαρεῖαι χεῖρες ἔμιχθεν·
Δεινὸς δὲ χρόμαδος γενύων γένετ', ἔρρεε δ' ἱδρὼς
Πάντοθεν ἐκ μελέων· ἐπὶ δ' ὤρνυτο θεῖος Ἐπειὸς,
Κόψε δὲ παπτήναντα παρήϊον, οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Εἱστήκειν· αὐτοῦ γὰρ ὑπήριπε φαίδιμα γυῖα.
Ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ φρικὸς Βορέω ἀναπάλλεται ἰχθὺς
Θῖν' ἐπὶ φυκιόεντι, μέλαν δέ ἑ κῦμα κάλυψεν·
Ὣς πληγεὶς ἀνέπαλτ'· αὐτὰρ μεγάθυμος Ἐπειὸς

Dedit lora scitè-secta bovis agrestis.
Hi autem, cum se accinxissent prodierunt in medium circum;
Ex adverso verò elevatis manibus robustis simul ambo,
Continuò congressi sunt, ipsisque graves manus consertæ sunt:
Vehemens autem crepitus maxillarum ortus est, fluebátque sudor
Undique ex membris: Irruit verò nobilis Epéus,
Percussítque circumspectantem ad genam, neque jam *is* diutiùs
Stetit: ejus enim succiderunt pulchra membra.
Ut verò cùm sub primo-impetu Boreæ exilit piscis
Littus versùs algosum, nigérque continuò ipsum fluctus operit:
Sic percussus exiliit: At magnanimus Epéus

Ὀλυμπιάδα Ὀρσίππῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ λυθὲν ἀγωνιζομένῳ τὸ περίζωμα, αἴτιον αὐτῷ ἥττης ἐγένετο· ἐξ οὗ νόμος ἐτέθη γυμνοὺς τρέχειν. *Schol.* Vide infrà ad *ver.* 710.

Ibid. — αὐτὰρ ἔπειτα Δῶκεν ἱμάντας.]

Tum satus Anchisa cæstus pater extulit æquos,
Et paribus palmas amborum innexuit armis. *Æn.* V, 424.

Ver. 684. ἐϋτμήτους.] *Al.* ἐϋδμήτους.

Ver. 685. Τὼ δὲ ζωσαμένω.] Notandus hîc maximè proprius Vocis *Mediæ* Usus. *Hi autem, quum se ipsi accinxissent, &c.* Vide suprà ad γ', 141.

Ver. 686. Ἄντα δ' ἀνασχομένω χερσὶ στιβαρῇσιν.]

Constitit in digitos extemplo arrectus uterque,
Brachiaque ad superas interritus extulit auras. *Æn.* V, 426.

Ver. 688. Δεινὸς δὲ χρόμαδος γενύων γένετ'.]

—— duro crepitant sub vulnere malæ. *Ibid.* 436.

Ibid. — χρόμαδος.] Χρόμαδος δὲ κατὰ ὀνοματοποιΐαν, ὁ ἐν ταῖς γένυσι ψόφος καὶ οἷον τρισμὸς, ὃς μάλιστα ἐν ταῖς πληγαῖς γίνεται. *Eustath.* Similitèr & *Etymolog. Magn.* à *Barnesio* citatum; Τὸν ἐν ταῖς γένυσιν ὑπὸ τῶν πληγῶν γινόμενον ψόφον, ὀνοματοποιήσας χρόμαδον εἶπεν ὁ Ποιητής. Vide suprà ad δ', 455.

Ibid. — ἔρρεε δ' ἱδρὼς Πάντοθεν ἐκ μελέων.] Vide suprà ad *ver.* 507.

Ver. 689—701. — ὤρνυτο — Δαινύμενος.] Vide suprà ad γ', 260.

Ibid. — θεῖος Ἐπειὸς.] *Al.* δῖος Ἐπειὸς.

Ver. 690. Κόψε δὲ παπτήναντα παρήϊον.]

—— erratque aures & tempora circum
Crebra manus; duro crepitant sub vulnere malæ. *Æn.* V, 435.

Ver. 691. Εἱστήκειν.] *Al.* Ἑστήκει.

Ibid. — αὐτοῦ γὰρ ὑπήριπε φαίδιμα γυῖα.]

Ipse gravis gravitérque ad terram pondere vasto
Concidit ——————. *Ibid.* 447.

Ver. 692. — φρικός.] Φρὶξ, ἡ ἐπιπόλαιος τοῦ κύματος κίνησις. *Schol.* Vide suprà ad φ', 126.

Ver. 693. — ἐπὶ φυκιόεντι.] *Al.* ἐν φυκιόεντι.

Ibid. — φυκιόεντι.] Φυκία ἔχοντι· φῦκος δέ ἐστιν, ἤτοι ἡ ἄχνη τῆς θαλάσσης, ἢ πόα παραθαλασσία ἤτοι καλχεδών. *Schol.*

Ibid. — μέλαν δέ ἑ.] *Al.* μέλαν τέ ἑ.

Ver. 694. — πληγείς.] Vide suprà ad γ', 31.

Ibid. — ἀνέπαλτ'.] Vide suprà ad θ', 85.

Ibid. — αὐτὰρ μεγάθυμος Ἐπειὸς Χερσὶ λαβὼν ὤρθωσε.]

—— primusque accurrit Acestes,
Æquævumque ab humo miseratus attollit amicum. *Æn.* V, 451.

Ver. 695.

Χερσὶ λαβὼν ἄρθωσε· φίλοι δ' ἀμφέσαν ἑταῖροι,
Οἵ μιν ἄγον δι' ἀγῶνος ἐφελκομένοισι πόδεσσιν,
Αἷμα παχὺ πλύοντα, κάρη βάλλονθ' ἑτέρωσε·
Κὰδ δ' ἀλλοφρονέοντα μετὰ σφίσιν εἷσαν ἄγοντες·
Αὐτοὶ δ' οἰχόμενοι κόμισαν δέπας ἀμφικύπελλον.
Πηλείδης δ' αἶψ' ἄλλα καὶ τρίτα θῆκεν ἄεθλα,
Δεικνύμενος Δαναοῖσι, παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς,
Τῷ μὲν νικήσαντι, μέγαν τρίποδ' ἐμπυριβήτην,
Τὸν δὲ δυωδεκάβοιον ἐνὶ σφίσι τῖον Ἀχαιοί·
Ἀνδρὶ δὲ νικηθέντι γυναῖκ' ἐς μέσσον ἔθηκε·
Πολλὰ δ' ἐπίστατ' ἔργα· τίον δέ ἑ τεσσαράβοιον·
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
"Ὄρνυσθ', οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
Ἂν δ' Ὀδυσσεὺς πολύμητις ἀνίστατο, κέρδεα εἰδώς·
Ζωσαμένω δ' ἄρα τώ γε βάτην ἐς μέσσον ἀγῶνα,

Manibus prehensum erexit; dilecti autem circumsteterunt socii,
Qui ipsum duxerunt per circum pedibus labantibus,
Cruorem crassum expuentem, caput jactantem in-alteram-partem;
Mente autem alienatum inter se collocârunt ducentes:
Ipsique euntes acceperunt poculum rotundum.
Pelides verò statim alia tertia deposuit præmia,
Ostentans Danais, luctæ duræ;
Victori quidem, magnum tripodem igni-aptum,
Eum autem duodecim boüm-pretio inter se æstimabant Achivi:
Viro autem victo mulierem in medio posuit;
Multorum autem perita-erat operum; æstimabántque ipsam quatuor boûm-pretio:
Surrexit autem, & verba inter Argivos fecit:
"Surgite, qui & hujus certaminis periculum facietis.
Sic dixit: Surrexit verò ingens Telamonius Ajax;
Surrexit & Ulysses abundans-consiliis, dolis instructus:
Accincti autem hi prodierunt in medium circum,

Ver. 695. —φίλοι δ' ἀμφέσαν ἑταῖροι, Οἵ μιν.]

Ast illum fidi æquales, genua ægra trahentem,
Jactantemque utroque caput, crassumque cruorem
Ore rejectantem, mixtosque in sanguine dentes,
Ducunt ad naves; galeamque ensemque vocati
Accipiunt ——————. *Ibid.* 468.

Quo de loco *Macrobius*; "Sed & tota (inquit] Daretis fatigatio habitu depingitur: "*Ast illum fidi, &c.* Sociorum quoque ejus trepidationem breviter ostendit: *Galeamque ensemque vocati Accipiunt*; quasi "non sponte accepturi munus, quod erat "damnum verecundiæ." *Saturnal. Lib.* IV, *cap.* 1.

Ibid. —ἀμφέσαν ἑταῖροι.] Vide suprà ad *δ*, 535.

Ver. 699. —κόμισαν.] Vide suprà ad *α*, 140.

Ver. 702. —τρίποδ' ἐμπυριβήτην.] *Al.* τρίποδα πυριβήτην. Quod & ferri potest. Vide suprà ad *α*, 51.

Ver. 703. —τῖον.] De hujus vocis primâ hîc *productâ*, infrà autem *ver.* 705, *correptâ*; vide suprà ad *ν*, 103; & ad *ο*, 24.

Ver. 704. —ἔθηκε.] Cod. *Harleian.* ἔθηκαν.

Ver. 707. —πειρήσεσθε.] Cod. plurimi πειρήσεσθον.

Ver. 710. Ζωσαμένω.] Vide suprà ad *ver.* 685.

Ibid. Ζωσαμένω δ' ἄρα τώ γε βάτην.] Ὁ δὲ πρῶτος ἐπιχειρήσας ἀποδύθηναι τὸ σῶμα, καὶ γυμνὸς ὀλυμπιᾶσι δραμὼν ἐπὶ τῆς πεντεκαιδεκάτης

κάτης

Ἀγκὰς δ' ἀλλήλων λαβέτην χερσὶ στιβαρῇσιν·
Ὡς δ' ὅτ' ἀμείβοντες, τούς τε κλυτὸς ἤραρε τέκτων,
Δώματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων·
Τέτριγε δ' ἄρα νῶτα, θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
Ἑλκόμενα στερεῶς, κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἱδρώς·
Πυκναὶ δὲ σμώδιγγες ἀνὰ πλευράς τε καὶ ὤμους
Αἵματι φοινικόεσσαι ἀνέδραμον· οἱ δὲ μάλ' αἰεὶ
Νίκης ἱέσθην, τρίποδος πέρι ποιητοῖο·
Οὔτ' Ὀδυσεὺς δύνατο σφῆλαι, οὔδει τε πελάσσαι,
Οὔτ' Αἴας δύνατο, κρατερὴ δ' ἔχεν ἲς Ὀδυσῆος.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀνίαζον ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
Δὴ τότε μιν προσέειπε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἦ μ' ἀνάειρ', ἢ ἐγὼ σέ· τὰ δ' αὖ Διῒ πάντα μελήσει.
Ὣς εἰπὼν, ἀνάειρε· δόλου δ' οὐ λήθετ' Ὀδυσσεύς·

Complexúque se invicem corripuerunt manibus robustis:
Ut cum tigna culminis, *mutuò sibi inseruntur*, quæ inclytus aptat faber,
Domûs altæ, impetus ventorum vitans:
Stridebant autem dorsa, validis à manibus
Attracta fortitèr, humidúsque defluebat sudor;
Densæque vibices per lateráque & humeros
Sanguine rubentes extiterunt: Illi autem admodùm usque
Victoriam cupiebant, tripodem ob affabrè-factum:
Neque Ulysses poterat supplantare, solóque affligere,
Neque Ajax poterat; valida enim prohibebat vis Ulyssis.
Sed cum jam tædio-afficerentur benè-ocreati Achivi,
Tunc ipsum allocutus est ingens Telamonius Ajax:
" Nobilissime Laërtiade, solertiâ-pollens Ulysse,
" Aut me tolle, aut ego te; hæc verò Jovi omnia curæ-erunt.
Sic fatus, sustulit: Doli autem non oblitus est Ulysses:

κάτης ὀλυμπιάδος. Ἄκανθος ὁ Λακεδαιμόνιος ἦν. Τὰ δὲ πρὸ τούτου δι' αἰσχύνης εἶχον ἅπαντες Ἕλληνες, ὅλα γυμνὰ φαίνειν ἐν τοῖς ἀγωνίαις τὰ σώματα, ὡς Ὅμηρος τεκμηριοῖ μαρτύρων ἀξιοπιστότερός [fortè ἀξιοπιστότατός] τε καὶ ἀρχαιότατος ὢν, ζωννυμένους τοὺς ἥρωας ποιῶν. Τὴν γοῦν Αἴαντος καὶ Ὀδυσσέως πάλην ἐπὶ τῇ Πατρόκλου ταφῇ γινομένην ἀφηγούμενος, φησιν· " Τὼ δὲ ζωσαμένω βήτην ἐς μέσσον ἀγῶνα." *Dionys. Halicarn. Antiq. Rom. Lib.*VII, *sub fine*. Ubi obitèr notandum legisse, hîc *Dionysium*, Τὼ δὲ ζωσαμένω βήτην; Ex versu (ut videtur) 685.

Ibid. —ἄρα.] *Ut facere solebant* ——.

Ver. 711. Ἀγκάς.] Vide suprà ad ξ', 346.

Ver. 712. —ἀμείβοντες.] Δοκοὶ μεγάλαι, ἀλλήλαις προσπίπτουσαι, ὥστε βαστάζειν τὴν ὀροφήν· αἵτινες καὶ συστάται καλοῦνται. *Schol.*

Ibid. —κλυτὸς ἤραρε τέκτων.] *Al.* σοφὸς ἤραρε τέκτων.

Ibid. —ἤραρε.] Non à præterito medio ἤραρα, tunc enim non constitisset Temporum ratio; sed ab aoristo ἤραρον. Vide suprà ad ό, 454; ad β', 810; & ad ά, 37.

Ver. 714. Τέτριγε.] Vide suprà ad β', 314; ad δ', 492; & ad φ', 352.

Ibid. —ἄρα.] *Ut fit* ——.

Ver. 716. —σμώδιγγες.] Vide suprà ad β', 267.

Ver. 717. —φοινικόεσσαι.] Pronuntiabatur φοινικοῦσαι. Secundum enim necessariò producit. Vide suprà ad ύ, 272.

Ver. 719. —πελάσσαι.] Vide suprà ad ν', 1; & ad ά, 140.

Ver. 721. —ἀνίαζον.] Vide suprà ad φ', 270.

Ibid. —ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί.] *Al.* ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς. Quo modo legit & Codex *Harleianus*.

Ver. 725, 729, & 756. —ἀνάειρε—εἶπε.] Vide suprà ad ν', 84.

Ver. 726.

Κόψ' ὄπιθεν κώληπα τυχών, ὑπέλυσε δὲ γυῖα·
Κὰδ δ' ἔβαλ' ἐξοπίσω· ἐπὶ δὲ στήθεσσιν Ὀδυσσεὺς
Κάππεσε· λαοὶ δ' αὖ θηεῦντό τε, θάμβησάν τε.
Δεύτερος αὖτ' ἀνάειρε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Κίνησεν δ' ἄρα τυτθὸν ἀπὸ χθονός, οὐδέ τ' ἄειρε·
Ἐν δὲ γόνυ γνάμψεν· ἐπὶ δὲ χθονὶ κάππεσον ἄμφω
Πλησίοι ἀλλήλοισι, μιάνθησαν δὲ κονίῃ.
Καί νύ κε τὸ τρίτον αὖτις ἀναΐξαντ' ἐπάλαιον,
Εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αὐτὸς ἀνίστατο, καὶ κατέρυκε·
Μηκέτ' ἐρείδεσθον, μηδὲ τρίβεσθε κακοῖσι·
Νίκη δ' ἀμφοτέροισιν, ἀέθλια δ' ἶσ' ἀνελόντες
Ἔρχεσθ', ὄφρα καὶ ἄλλοι ἀεθλεύωσιν Ἀχαιοί.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο·
Καί ῥ' ἀπομορξαμένω κονίην, δύσαντο χιτῶνας.
Πηλείδης δ' αἶψ' ἄλλα τίθει ταχυτῆτος ἄεθλα,
Ἀργύρεον κρητῆρα τετυγμένον· ἓξ δ' ἄρα μέτρα
Χάνδανεν, αὐτὰρ κάλλει ἐνίκα πᾶσαν ἐπ' αἶαν
Πολλόν, ἐπεὶ Σιδόνες πολυδαίδαλοι εὖ ἤσκησαν,

Percussit ponè poplitis-flexum assecutus, solvítque membra;
Dejecit autem supinum: in pectora verò Ulysses
Decidit: populi autem admirabundi-spectabant, stupebántque.
Secundus vicissim tollebat laboriosus nobilis Ulysses,
Movit autem paululùm à terrâ, neque levavit:
Genu verò implicuit: Et in terram ceciderunt ambo
Propè invicem, fœdabantúrque pulvere.
Et certè jam tertio rursùs surgentes luctati fuissent,
Nisi Achilles ipse surrexisset, & cohibuisset:
“ Nè ampliùs luctâ-obnitimini, neque conterimini malis:
“ Victoria enim utrisque, præmiis autem æqualibus ablatis
“ Abite, ut & alii certent Achivi.
Sic dixit; illi autem ei maximè quidem auscultârunt, atque obsecuti sunt:
Et abterso pulvere, induerunt vestes.
Pelides verò statim alia posuit velocitatis præmia,
Argenteum cratera elaboratè factum; sex autem mensuras
Capiebat, & pulchritudine excellebat omnem per terram
Multum, Sidones enim ingeniosi scitè elaborârant,

Ver. 726. — κώληπα.] Κώληπα δὲ λέγει, τὴν ἀγκύλην κατὰ τοὺς παλαιούς, ἣν ἀεὶ τὰς ἰγνύας. *Eustath.*

Ver. 732, 739. — κονίῃ —— κονίην.] Vide suprà ad π', 762; & ad ό, 24.

Ver. 733. — ἀναΐξαντ' ἐπάλαιον.] Cod. *Harleian.* ἀναΐξαντε πάλαιον.

Ver. 734. Εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς.]

Tum pater Æneas procedere longius iras,
Et sævire animis Entellum haud passus acerbis;
Sed finem imposuit pugnæ ——
Æn. V, 461.

Ver. 735. — ἐρείδεσθον.] *Al.* ἐρίζεσθον.

Ver. 738. — ἄρα.] *Ut par erat* ——.

Ver. 739. — ἀπομορξαμένω κονίην, δύσαντο χιτῶνας.] *Quum pulverem sibi ipsi abstersissent, vestes sibi induerunt.* Vide suprà ad *ver.* 685; & ad γ', 141.

Ver. 743. Πηλείδης δ' αἶψ' ἄλλα τίθει ταχυτῆτος ἄεθλα.]

Hic qui forte velint rapido contendere cursu,
Invitat pretiis animos & præmia ponit.
Æn. V, 291.

Ver. 743. — Σιδόνες πολυδαίδαλοι.] Οἱ Φοίνικες· Σιδὼν γὰρ πόλις Φοινίκης. *Schol.* Σι-

Φοίνικες δ' ἄγον ἄνδρες ἐπ' ἠεροειδέα πόντον,
Στῆσαν δ' ἐν λιμένεσσι, Θόαντι δὲ δῶρον ἔδωκαν·
Υἷος δὲ Πριάμοιο Λυκάονος ὦνον ἔδωκε
Πατρόκλῳ ἥρωϊ Ἰησονίδης Εὔνηος.
Καὶ τὸν Ἀχιλλεὺς θῆκεν ἀέθλιον οὗ ἑτάροιο,
Ὅστις ἐλαφρότατος ποσσὶ κραιπνοῖσι πέλοιτο.
Δευτέρῳ αὖ βοῦν θῆκε μέγαν καὶ πίονα δημῷ·
Ἡμιτάλαντον δὲ χρυσοῦ λοισθήϊ ἔθηκε.
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
"Ὄρνυσθ', οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε.
Ὣς ἔφατ'· ὤρνυτο δ' αὐτίκ' Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
Ἂν δ' Ὀδυσεὺς πολύμητις, ἔπειτα δὲ Νέστορος υἱὸς
Ἀντίλοχος, ὁ γὰρ αὖτε νέους ποσὶ πάντας ἐνίκα·
Σταν δὲ μεταστοιχεί· σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεύς·
Τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος· ὦκα δ' ἔπειτα

Phœnices autem vexerant viri fuper nigrum pontum,
Collocârántque in portubus. Thoantíque dono dederant:
Pro filio autem Priami Lycaone pretium dedit
Patroclo heroï Iafonides Euneus.
Et hunc Achilles pofuit præmium, de quo certaret in *honorem* fui focii,
Quicunque leviffimus pedibus velocibus effet.
Secundo autem bovem pofuit magnum & pinguem adipe:
Semitalentum verò auri ultimo pofuit.
Surrexit autem, & verba inter Argivos fecit;
" Surgite, qui & hujus certaminis periculum facietis.
Sic dixit: Surrexit autem ftatim Oïlei *filius* velox Ajax:
Surrexit & Ulyffes abundans confiliis; deindè autem Neftoris filius
Antilochus, hic enim juvenes pedibus omnes vincebat:
Steterunt autem ordine; oftendit verò metas Achilles:
Illis autem à carceribus extendebatur curfus: tum verò celeritèr

δόνιοι δὲ πολύτεχνοί τινες παραδίδονται καὶ καλλίτεχνοι, καθάπερ καὶ ὁ ποιητὴς δηλοῖ· πρὸς δὲ, καὶ φιλόσοφοι, περί τε ἀστρονομίαν καὶ ἀριθμητικὴν, ἀπὸ τῆς λογιστικῆς ἀρξάμενοι καὶ τῆς νυκτιπλοΐας. *Strabo, Geograph. Lib.* xvi.

Ver. 745. —Θόαντι.] Τῷ τῆς Λήμνου βασιλεῖ. *Schol.*

Ver. 746. Υἷος.] Ita ex duobus MSS, & ex *Etymolog. Magn.* edidit *Barnefius. Al.* Υἱός.

Ver. 748. Καὶ τὸν Ἀχιλλεὺς θῆκεν ἀέθλιον ———, Ὅστις ἐλαφρότατος ποσσὶ.] Vide fuprà ad *ver.* 740.

Ver. 750. Δευτέρῳ αὖ.] Nonnulli hîc legunt Δευτέρῳ δ' αὖ. Quæ fi vera fit lectio, pronunciandum erit Δεύτερῳ δ' αὖ. Vide fuprà ad *β*, 811.

Ver. 754, & 759. — ὄρνυτο.] Vide fuprà ad *γ*', 260.

Ver. 756. Ἀντίλοχος· ὁ.] Quâ ratione, Ἀντίλοχος, hîc ultimam producat; item ἀπὸ, *ver.* 758; & τε, *ver.* 777; & φιλόμμειδος, *ver.* 779; & μέλεος, *ver.* 795; vide fuprà ad *α*', 51.

Ver. 757. Σταν δὲ μεταστοιχεί· σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεύς.]

Hæc ubi dicta; locum capiunt, fignoque repente
Corripiunt fpatia audito, limenque relinquunt
Effufi nimbo fimiles—— *Æn.* V, 315.

Ver. 758. — τέτατο.] Vide fuprà ad *φ*', 352; & ad *δ*', 492.

Ibid. — ὦκα δ' ἔπειτα Ἔκφερ' Ὀϊλιάδης.]

Primus abit, longeque ante omnia corpora Nifus
Emicat, & ventis & fulminis ocior alis. *Æn.* V, 318.

Ver. 759.

Ἔκφερ' Ὀϊλιάδης· ἐπὶ δ' ὤρνυτο δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἄγχι μάλ', ὡς ὅτε τίς τε γυναικὸς ἐϋζώνοιο
Στήθεός ἐστι κανὼν, ὅντ' εὖ μάλα χερσὶ τανύσσῃ,
Πηνίον ἐξέλκουσα παρὲκ μίτον· ἀγχόθι δ' ἴσχει
Στήθεος· ὣς Ὀδυσεὺς θέεν ἐγγύθεν· αὐτὰρ ὄπισθεν
Ἴχνια τύπτε πόδεσσι, πάρος κόνιν ἀμφιχυθῆναι·
Κὰδ δ' ἄρα οἱ κεφαλῆς χέ' ἀϋτμένα δῖος Ὀδυσσεὺς,
Αἰεὶ ῥίμφα θέων· ἴαχον δ' ἐπὶ πάντες Ἀχαιοὶ
Νίκης ἱεμένῳ, μάλα δὲ σπεύδοντι κέλευον·
Ἀλλ' ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον, αὐτίκ' Ὀδυσσεὺς
Εὔχετ' Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι ὃν κατὰ θυμόν·
Κλῦθι, θεά, ἀγαθή μοι ἐπίρροθος ἐλθὲ ποδοῖιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη·

Emicuit Oïliades: concito autem cursu sequebatur nobilis Ulysses
Propè admodùm, ut quum aliquis mulieris elegantèr-cinctæ
Propè pectus est radius, quem scitè admodum manibus projicit *huc illuc*,
Stamen extrahens ad licium, propèque tenet
Pectus: sic Ulysses currebat propè; atque à tergo
Vestigia premebat pedibus, antequàm pulvis spargeretur circúm.
In ejus autem caput fundebat halitum nobilis Ulysses
Usque citò currens: Acclamabant verò omnes Achivi
Victoriæ cupido, magnóque adnitentem studio hortabantur.
Sed quum jam extremum peragerent cursum, confestim Ulysses
Precatus est Minervam oculis-cæsiam suo in animo:
" Exaudi, Dea, propitia mihi auxiliatrix veni pedibus.
Sic dixit precans: illum autem exaudivit Pallas Minerva:

Ver. 759. — ἐπὶ δ' ὤρνυτο δῖος Ὀδυσσεύς.]
Proximus huic ——— ———
Insequitur Salius ——— *Ibid.* 320.

Ver. 761. — κανών.] Ὁ κάλαμος περὶ ὃν εἰλεῖται ὁ μίτος ὁ ἱστεργικός. *Schol.*

Ibid. — χερσί.] *Al.* χειρί.

Ibid. — τανύσσῃ.] *Al.* τανύσσει. Minùs rectè: Media enim semper corripitur. Vide suprà ad ε', 58.

Ver. 762. Πηνίον.] Εἴλημα κρόκης. *Schol.*

Ver. 763. — ὣς Ὀδυσεὺς θέεν ἐγγύθεν· αὐτὰρ ὄπισθεν Ἴχνια τύπτε.]
——— calcemque terit jam calce Diores.
Æn. V, 324.

Quem locum inter eos recenset *Macrobius* in quibus, " *Virgilius Homerici carminis majestatem non æquet.* Est autem (inquit) hujus versus [Ἴχνια τύπτε πόδεσσι, πάρος κόνιν ἀμφιχυθῆναι] hic sensus: Si per solum pulvereum forte curratur; ubi pes fuerit de terrâ à currente sublatus, vestigium sine dubio signatum videtur, & tamen celeriùs cogitatione pulvis, qui ictu pedis fuerat excussus, vestigio superfunditur. Ait ergo divinus Poëta ita proximum fuisse qui sequebatur, ut occuparet antecedentis vestigium, antequam pulvis ei superfunderetur." *Saturnal. Lib.* V, *cap.* 13. Notandum etiam cursûs celeritatem aptissimè depingere hosce tres versus [763, 764, 765,] pedibus dactylicis totus incedentes. Vide suprà ad γ', 23, & 363.

Ver. 765. Κὰδ δ' ἄρα οἱ κεφαλῆς χέ' ἀϋτμένα.] Vide suprà ad *ver.* 380.

Ibid. — ἄρα.] *Ut fieri solet* ——.

Ver. 767. — ἱεμένῳ.] *Al.* ἱεμένων, & ἱέμενοι.

Ver. 768. Ἀλλ' ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον.]
Jamque fere spatio extremo, fessique sub ipsum
Finem adventabant; ——. *Æn.* V, 327.

Ibid. — αὐτίκ' Ὀδυσσεὺς Εὔχετ'.]
Ni palmas ponto tendens utrasque Cloanthus
Fudissetque preces, Divosque in vota vocasset. *Æn.* V, 233.

Ver. 770. Κλῦθι, θεά.]
Tu, Dea, tu præsens nostro succurre labori. *Æn* IX, 404.

Ver. 771. Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε.] Vide suprà ad π', 527.

Γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρὰ, πόδας, καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλον ἐπαΐξεσθαι ἄεθλον,
Ἔνθ' Αἴας μὲν ὄλισθε θέων· βλάψεν γὰρ Ἀθήνη,
Τῇ ῥα βοῶν κέχυτ' ὄνθος ἀποκταμένων ἐριμύκων,
Οὓς ἐπὶ Πατρόκλῳ πέφνεν πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἐν δ' ὄνθου βοέου πλῆτο στόμα τε, ῥῖνάς τε.
Κρητῆρ' αὖτ' ἀνάειρε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ὡς ἦλθε φθάμενος· ὁ δὲ βοῦν ἕλε φαίδιμος Αἴας·
Στῆ δὲ κέρας μετὰ χερσὶν ἔχων βοὸς ἀγραύλοιο,
Ὄνθον ἀποπτύων, μετὰ δ' Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ μ' ἔβλαψε θεὰ πόδας, ἣ τὸ πάρος περ,
Μήτηρ ὣς, Ὀδυσῆϊ παρίσταται, ἠδ' ἐπαρήγει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν·
Ἀντίλοχος δ' ἄρα δὴ λοισθήϊον ἔκφερ' ἄεθλον,
Μειδιόων, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Εἰδόσιν ὔμμ' ἐρέω πᾶσιν, φίλοι, ὡς ἔτι καὶ νῦν
Ἀθάνατοι τιμῶσι παλαιοτέρους ἀνθρώπους·

Membráque reddidit levia, pedes, & manus superné.
Sed quum jamjam involaturi erant in præmium,
Tunc Ajax quidam lapsus est in cursu; læsit enim Minerva,
Ubi boüm fusum erat stercus interfectorum graviter-mugientium,
Quos super Patroclum mactârat pedibus velox Achilles:
Stercore autem bubulo impletus est ósque, naréſque.
Cratera verò sustulit laboriosus nobilis Ulysses,
Ut venit præcurrens; at bovem accepit illustris Ajax:
Stetit autem cornu manibus tenens bovis agrestis,
Stercus expuens, intérque Argivos dixit:
" Proh malum, certè mihi læsit Dea pedes, quæ & olim,
" Mater tanquam, Ulyssi astat, atque auxilio-est.
Sic dixit: Illi autem omnes super ipso suavitèr riserunt.
Antilochus verò extremum quidem abstulit præmium,
Subridens, & verba inter Argivos fecit:
" Scientibus vobis dicam omnibus, amici, quod adhuc etiam nunc
" Immortales honorant ætate-provectiores homines:

Ver. 773. Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλον.]
Jamque fere spatio extremo, fessique sub ipsum
Finem adventabant: levi cum sanguine Nisus
Labitur infelix; cæsis ut forte juvencis
Fusus humum viridesque super madefecerat herbas:
Hic juvenis, jam victor ovans, vestigia presso
Haud tenuit titubata solo: sed pronus in ipso
Concidit immundoque fimo sacroque cruore. *Æn.* V, 327.

Ver. 775. Τῇ ῥα.] *Ubi scilicèt* ——.

Ver. 777. — ῥῖνάς τε.] Cod. *Harleian.* ῥῖνάς τε.

Ver. 779. — φθάμενος.] Vide suprà ad *β*, 43.

Ver. 780. — Στῆ δὲ κέρας μετὰ χερσὶν ἔχων.] Vide suprà ad *ver.* 666.

Ver. 781. Ὄνθον ἀποπτύων.]
Et simul his dictis faciem ostentabat, & udo
Turpia membra fimo —. *Æn.* V, 357.

Ibid. — ὄνθον.] *Al.* ὄνθου.

Ver. 785. — ἄρα.] *Ut necesse erat* ——. Vide suprà ad *ver.* 778, 779.

Ver. 788. Ἀθάνατοι.] Vide suprà ad *δ*, 398.

Αἴας μὲν γὰρ ἐμεῖ' ὀλίγον προγενέστερός ἐστιν·
Οὗτος δὲ προτέρης γενεῆς, προτέρων τ' ἀνθρώπων,
Ὠμογέροντα δέ μιν φάσ' ἔμμεναι· ἀργαλέον δὲ
Ποσσὶν ἐριδδήσασθαι Ἀχαιοῖς, εἰ μὴ Ἀχιλλεῖ.
Ὣς φάτο· κύδηνεν δὲ ποδώκεα Πηλείωνα.
Τὸν δ' Ἀχιλλεὺς μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Ἀντίλοχ', οὐ μέν τοι μέλεος εἰρήσεται αἶνος,
Ἀλλά τοι ἡμιτάλαντον ἐγὼ χρυσοῦ ἐπιθήσω.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων·
Αὐτὰρ Πηλείδης κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος
Θῆκ' ἐς ἀγῶνα φέρων, κατὰ δ' ἀσπίδα, καὶ τρυφάλειαν,
Τεύχεα Σαρπήδοντος, ἅ μιν Πάτροκλος ἀπηύρα·
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ἄνδρε δύω περὶ τῶνδε κελεύομεν, ὥπερ ἀρίστω,
Τεύχεα ἑσσαμένω, ταμεσίχροα χαλκὸν ἑλόντε,
Ἀλλήλων προπάροιθεν ὁμίλου πειρηθῆναι·
Ὁππότερός κε φθῇσιν ὀρεξάμενος χρόα καλὸν,
Ψαύσῃ δ' ἐνδίνων, διά τ' ἔντεα, καὶ μέλαν αἷμα,

" Ajax enim me paulò natu-grandior est:
" Iste verò prioris seculi, priorúmque hominum,
" Crudæ autem senectæ ipsum dicunt esse: difficile verò
" Pedibus *cum eo* contendere Achivis, excepto Achille.
Sic dixit: laudéque extulit pedibus-velocem Pelidem.
Eum verò Achilles verbis respondens allocutus est:
" Antiloche, non quidem tibi inanis dicta erit laus,
" Sed tibi semitalentum ego auri addam.
Sic fatus, in manibus posuit: is autem accepit gaudens.
At Pelides quidem prælongam hastam
Deposuit in circo ferens, deposuit & clypeum & galeam,
Arma Sarpedonis, quæ ei Patroclus abstulerat:
Surrexit autem & verba inter Argivos fecit:
" Viros duos de his jubemus, qui fortissimi,
" Armis indutis, acuto ære sumpto,
" Alterum alterius ante consessum facere periculum:
" Uter autem prior percusserit corpus pulchrum,
" Attigeritque intùs membra, perque arma & nigrum sanguinem.

Ver. 791. Ὠμογέροντα.] Οὕτω λέγουσι, ἤτοι τοὺς ἔτι συνεστῶτας, καὶ μή πω πάνυ γέροντας, ἀλλὰ πλησίον τοῦ γήρως· ἢ τοὺς πρὸ ὥρας καὶ παρ' ἡλικίαν γεγηρακότας. *Schol.*

Ver. 794. Τὸν δ'.] Vide suprà ad α, 57; & ad θ', 160. Malè *Barnesius* Τόνδ'.

Ver. 795. — μέλεος εἰρήσεται.] Vide suprà ad π', 336. Porrò *Barnesius* hîc edidit μέλεός κ' εἰρήσεται· insertâ particulâ κε, quam omninò addendam contendit. Sed minùs rectè.

Ver. 800. Τεύχεα Σαρπήδοντος, ἅ μιν Πάτροκλος ἀπηύρα.] Suprà π', 663.

Ver. 802. — κελεύομεν.] *Al.* κελεύομαι,

Ver. 803. Τεύχεα ἑσσαμένω.] Vide suprà ad *ver.* 685.

Ver. 805. Ὁππότερός κε φθῇσιν ὀρεξάμενος.] Ἐνταῦθα δὲ κατὰ τοὺς Παλαιοὺς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς —— μεταγράφει τὸ τρόπον τοῦτον οὕτω "Ὁππότερός κεν πρῶτον ἐπιγράψας χρόα καλὸν, Φθήῃ ἐπενδυξάμενος διά τ' ἔντεα καὶ φόνον ἀνδρός." *Eustath.* Satis inficetè.

Ibid. & *ver.* 808. — καλὸν.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 806. — ἐνδίνων.] Τῶν ἐντὸς ἔσωθεν μελῶν. *Schol.*

Τῷ μὲν ἐγὼ δώσω τόδε φάσγανον ἀργυρόηλον,
Καλὸν, Θρηΐκιον, τὸ μὲν Ἀστεροπαῖον ἀπηύρων·
Τεύχεα δ' ἀμφότεροι ξυνήϊα ταῦτα φερέσθων·
Καί σφιν δαῖτ' ἀγαθὴν παραθήσομαι ἐν κλισίῃσιν.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
Ἂν δ' ἄρα Τυδείδης ὦρτο κρατερὸς Διομήδης.
Οἱ ἐπεὶ οὖν ἑκάτερθεν ὁμίλου θωρήχθησαν,
Ἐς μέσον ἀμφοτέρω συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι,
Δεινὸν δερκομένω· θάμβος δ' ἔχε πάντας Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τρὶς μὲν ἐπήϊξαν, τρὶς δὲ σχεδὸν ὡρμήθησαν·
Ἔνθ' Αἴας μὲν ἔπειτα κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην
Νύξ', οὐδὲ χρό' ἵκανεν· ἔρυτο γὰρ ἔνδοθι θώρηξ.
Τυδείδης δ' ἄρ' ἔπειτα ὑπὲρ σάκεος μεγάλοιο,
Αἰὲν ἐπ' αὐχένι κῦρε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκῇ.
Καὶ τότε δή ῥ' Αἴαντι περιδείσαντες Ἀχαιοὶ,
Παυσαμένους ἐκέλευσαν ἀέθλια ἶσ' ἀνελέσθαι.
Αὐτὰρ Τυδείδῃ δῶκεν μέγα φάσγανον ἥρως,
Σὺν κολεῷ τε φέρων, καὶ ἐϋτμήτῳ τελαμῶνι.

" Huic quidem ego dabo hunc ensem argenteis-clavis-distinctum,
" Pulchrum, Threïcium, quem quidem Asteropæo abstuli;
" Arma autem utrique communia hæc ferant:
Et eis convivium lautum apponam in tentoriis.
Sic dixit: Surrexit autem deindè ingens Telamonius Ajax,
Surrexit & Tydides fortis Diomedes.
Illi verò postquàm hinc indè seorsùm à turbâ armati erant,
In medium utrique congrediebantur prompti pugnare,
Horrendo obtutu; stupor autem tenebat omnes Achivos:
Sed quùm jam propè erant alter in alterum vadentes,
Ter quidem irruerunt, térque cominùs impetum-fecerunt:
Tum verò Ajax quidem per clypeum undique æquale
Percussit, neque ad corpus pervenit; tutabatur enim intùs thorax.
At Tydides deindè supra scutum magnum,
Usque cervicem assequi conabatur fulgidæ hastæ cuspide.
Et tum quidem Ajaci metuentes Achivi,
Fine imposito jusserunt præmia paria referre.
At Tydidæ dedit magnum ensem heros,
Cum vaginâque proferens, & scitè-secto balteo.

Ver. 807. Τῷ μὲν ἐγὼ δώσω.] Vide suprà ad *ver.* 560.

Ver. 808. — ἀπηύρων.] *Al.* ἀπηῦρον.

Ver. 812. — ἄρα.] *Deinceps* ——

Ver. 813. — ἑκάτερθεν.] Vide suprà ad δ', 349.

Ver. 814. Ἐς μέσον ἀμφοτέρω.] Ita edidit *Barnesius* ex uno MS. *Al.* Ἐς μέσον ἀμφοτέρων.

Ibid. — μεμαῶτε.] Vide suprà ad γ', 465 & ad ζ', 464.

Ver. 815. — δερκομένω.] Cod. *Harleian.* δερκόμενοι. Quod & ferri posset. Vide suprà ad α', 566.

Ver. 816. Ἀλλ' ὅτε δὴ.] Vide suprà ad ξ', 433, & 504.

Ver. 819. — ἔρυτο.] Vide suprà ad ι', 555.

Ver. 820. — ἄρ'.] *Ut æquum erat* ——

Ver. 821. — ἀκωκῇ.] *Al.* ἀκωκῆ.

Ver. 823. Παυσαμένους.] Vide suprà ad γ', 141.

Ver. 825. — ἐϋτμήτῳ τελαμῶνι.] *Al.* ἐϋδμήτῳ τελαμῶνι.] Vide suprà ad ι', 304.

Αὐτὰρ Πηλείδης θῆκεν σόλον αὐτοχόωνον,
Ὃν πρὶν μὲν ῥίπτασκε μέγα σθένος Ἠετίωνος·
Ἀλλ' ἤτοι τὸν ἔπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
Τὸν δ' ἄγετ' ἐν νήεσσι σὺν ἄλλοισι κτεάτεσσι.
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ὄρνυσθ', οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε·
Εἴ οἱ καὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι πίονες ἀγροὶ,
Ἕξει μιν καὶ πέντε περιπλομένους ἐνιαυτοὺς
Χρεώμενος· οὐ μὲν γάρ οἱ ἀτεμβόμενός γε σιδήρου
Ποιμὴν, οὐδ' ἀροτὴρ, εἶσ' ἐς πόλιν, ἀλλὰ παρέξει.
Ὡς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα μενεπτόλεμος Πολυποίτης,
Ἂν δὲ Λεοντῆος κρατερὸν μένος ἀντιθέοιο,
Ἂν δ' Αἴας Τελαμωνιάδης, καὶ δῖος Ἐπειός·
Ἑξείης δ' ἵσταντο· σόλον δ' ἕλε δῖος Ἐπειὸς,
Ἧκε δὲ δινήσας· γέλασαν δ' ἐπὶ πάντες Ἀχαιοί.
Δεύτερος αὖτ' ἀφέηκε Λεοντεὺς, ὄζος Ἄρηος·
Τὸ τρίτον αὖτ' ἔρριψε μέγας Τελαμώνιος Αἴας

Cæterùm Pelides posuit orbem à fornace-rudem,
Quem priùs quidem mittebat ingens robur Eëtionis:
Verùm enimverò illum interfecerat pedibus-valens nobilis Achilles,
Húncque advexerat in navibus cum aliis possessionibus:
Surrexit autem & verba inter Argivos fecit:
" Surgite, qui & hujus certaminis periculum-facietis:
" Si ei etiam perquam longinqui pingues agri,
" Habebit ipsum etiam quinque volventes in annos
" Utens: non enim illi omninò indigens ferro
" Pastor, vel arator, ibit in urbem, sed præbebit.
Sic dixit: Surrexit autem deindè bellator stabilis Polypœtes,
Surrexit & Leontei validum robur deo-paris,
Surrexit & Ajax Telamonius, & nobilis Epeus:
Ordine autem steterunt: Orbem verò prehendit nobilis Epeus,
Misitque rotatum: riserunt autem omnes Achivi.
Secundus verò emisit Leonteus, ramus Martis:
Tertio verò projecit ingens Telamonius Ajax

Ver. 826. — σόλον.] Δίσκον· διαφέρει δὲ σόλος καὶ δίσκος, ὅτι ὁ μὲν δίσκος πλατύς ἐστι καὶ κοιλότερος, ὁ δὲ σόλος στρογγύλος καὶ σφαιροειδής. *Schol.*

Ibid. — αὐτοχόωνον.] Ἐκ χυομένης ὕλης εἰκῆ κεχωνευμένον· αὐτοχώνευτον, οἷον μὴ ἔχοντα καλασκευὴν τερπνὴν, οὔτ' οὖν τεχνικὴν, ἀλλ' ἐκ μόνης χωνείας ἀναληφθέντα. *Schol.*

Ver. 827. — ῥίπτασκε.] *Projicere solitus erat.* Vide suprà ad β', 221; & ad ν', 84.

Ver. 828. — ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς.] Vide suprà ad ά, 58.

Ver. 829. Τὸν δ' ἄγετ' ἐν.] Cod. *Harleian.* Τὸν δ' ἄγαγ' ἐν.

Ver. 835. Χρεώμενος.] Pronuntiabatur Χρεώμενος· uti notavit *Barnesius.* Vide suprà ad *ver.* 308.

Ver. 836, 837, 838. Ὡς ἔφατ'· &c.] Cod. *Harleian.* versus hosce hoc modo legit:

Ὡς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα μενεπτόλεμος Πολυποίτης,
Ἂν δ' Αἴας Τελαμωνιάδης, καὶ δῖος Ἐπειὸς,
Ἂν δὲ Λεοντῆος κρατερὸν μένος ἀντιθέοιο.

Ver. 836 & 859. — ὦρτο.] Vide suprà ad φ', 342; & ad β', 810.

Ver. 839. Ἑξείης δ' ἵσταντο.] Vide suprà ad *ver.* 358.

Ver. 840. — γέλασαν.] Vide suprà ad ά, 67.

Χειρὸς ἀπὸ στιβαρῆς, καὶ ὑπέρβαλε σήματα πάντα·
Ἀλλ' ὅτε δὴ σόλον εἷλε μενεπτόλεμος Πολυποίτης,
Ὅσσον τίς τ' ἔρριψε καλαύροπα βουκόλος ἀνὴρ,
Ἡ δέ θ' ἑλισσομένη πέτεται διὰ βοῦς ἀγελαίας·
Τόσσον παντὸς ἀγῶνος ὑπέρβαλε· τοὶ δ' ἐβόησαν.
Ἀνστάντες δ' ἕταροι Πολυποίταο κρατεροῖο
Μῆας ἐπὶ γλαφυρὰς ἔφερον βασιλῆος ἄεθλον.
Αὐτὰρ ὁ τοξευτῇσι τίθει ἰόεντα σίδηρον,
Κὰδ δ' ἐτίθει δέκα μὲν πελέκεας, δέκα δ' ἡμιπέλεκκα.
Ἱστὸν δ' ἔστησεν νηὸς κυανοπρώροιο
Τηλοῦ ἐπὶ ψαμάθου· ἐκ δὲ τρήρωνα πέλειαν
Λεπτῇ μηρίνθῳ δῆσεν ποδὸς, ἧς ἄρ' ἀνώγει
Τοξεύειν· ὃς μέν κε βάλῃ τρήρωνα πέλειαν,
Πάντας ἀειράμενος πελέκεας, κλισίηνδε φερέσθω·
Ὃς δέ κε μηρίνθοιο τύχῃ, ὄρνιθος ἁμαρτὼν,
(Ἥσσων γὰρ δὴ κεῖνος,) ὁ δ' οἴσεται ἡμιπέλεκκα.

Manu è robustâ, & jecit ultra signa omnia:
Sed quum jam orbem prehendit bellator-stabilis Polypœtes,
Quantum quis projicit pedum bubulcus,
Id autem rotatum volat per boves armentales;
Tantum per totum spatium jactu-superavit: illi verò exclamârunt.
Surgentes autem socii Polypœtæ fortis
Naves ad cavas retulerunt regis præmium.
At ille sagittariis posuit spiculis-conficiendis-aptum ferrum,
Deposuit quidem decem bipennes: decémque securiculas:
Malum autem erexit navis prorâ-cæruleæ
Procul in arenâ; indéque pavidam columbam,
Tenui funiculo ligavit pede, in quam jussit
Sagittari: Qui quidem percusserit pavidam columbam,
Omnes sublatas bipennes ad tentorium ferat:
Qui verò funiculum attigerit, ab ave aberrans,
(Inferior etenim is) ille ferat securiculas.

Ver. 843. —σήματα πάντα.] *Al.* σήματα πάντων. Ut *Odyss.* Θ', 192.

Ver. 845. —καλαύροπα.] Τὴν βουκολικὴν ῥάβδον· ἔστι δὲ ξύλον κατὰ τὸ ἕτερον μέρος ῥοπὴν ἔχον, ὅ ἐστι βάρος. *Schol.* Cod. *Harleian.* καλάβροπα.

Ver. 850. Αὐτὰρ ὁ τοξευτῇσι.]

Protinus Æneas celeri certare sagittâ
Invitat, qui forte velint, & præmia ponit. *Æn.* V, 485.

Ibid. —ἰόεντα σίδηρον.] Ἢ τοι ἰὸν χρώματα, ἢ μέλανα· ἄμεινον δὲ τὸ παρὰ ἰῶν κατασκευὴν ἐπιτήδειον, ὅ ἐστι βέλος. *Schol.*

Ver. 852. Ἱστὸν δ' ἔστησεν.]

Ingentique manu malum de nave Seresti
Erigit; & volucrem trajecto in fune columbam,
Quo tendant ferrum, malo suspendit ab alto. *Ibid.* 487.

Ver. 853. —ἐκ δέ.] *Barnesius* edidit ἐν δέ· Sed malé.

Ibid. —ψαμάθου.] Ita edidit *Barnesius.* *Al.* ψαμάθοιο. Cod. *Harleian.* ψαμάθοις. Quæ fortè & vera lectio.

Ver. 854. —ἧς. Cod. *Harleian.* ἣν.

Ver. 856, 858. —ἀειράμενος —οἴσεται.] Vide supra ad ν', 168.

Ver. 856. —πελέκεας.] Ἀξίνας διστόμους. *Schol.*

Ibid. —κλισίηνδε.] *Al.* οἶκόνδε.

Ver. 858. —ἡμιπέλεκκα.] Ἡμιπέλεκκα, τὸ ἥμισυ τῆς πελέκεως· τὸ ἐκ τῆς ἑνὸς μόνου μέρους ἔχον ἀκμὴν, ὃ δὲ διστομον πέλεκυν καλοῦσιν. *Schol.*

Ver. 859.

Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα βίη Τεύκροιο ἄνακτος,
Ἂν δ' ἄρα Μηριόνης, θεράπων ἐῢς Ἰδομενῆος·
Κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλον ἑλόντες.
Τεῦκρος δὲ πρῶτος κλήρῳ λάχεν· αὐτίκα δ' ἰὸν
Ἧκεν ἐπικρατέως, οὐδ' ἠπείλησεν ἄνακτι
Ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην.
Ὄρνιθος μὲν ἅμαρτε, μέγηρε γάρ οἱ τόγ' Ἀπόλλων,
Αὐτὰρ ὁ μήρινθον βάλε πὰρ πόδα, τῇ δέδετ' ὄρνις·
Ἀντικρὺ δ' ἀπὸ μήρινθον τάμε πικρὸς ὀϊστός.
Ἡ μὲν ἔπειτ' ἤϊξε πρὸς οὐρανόν, ἡ δὲ παρείθη
Μήρινθος προτὶ γαῖαν· ἀτὰρ κελάδησαν Ἀχαιοί.
Σπερχόμενος δ' ἄρα Μηριόνης ἐξείρυσε χειρὸς
Τόξον· ἀτὰρ δὴ ὀϊστὸν ἔχεν πάλαι, ὡς ἴθυνεν.
Αὐτίκα δ' ἐπείλησεν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι

Sic dixit: Surrexit autem deinde vis Teucri regis;
Surrexit & Meriones, famulus ſtrenuus Idomenei:
Sortes autem in galeâ æreâ concuſsêre ſumptas.
Teucer verò primus ſorte ſortitus eſt: ſtatim autem ſagittam
Miſit vi-validâ, neque vovit regi
Agnorum primigeniorum ſacrificaturum *ſe* inclytam hecatomben.
Ab ave quidem aberravit, invidit enim ei hoc Apollo;
Sed is funiculum percuſſit ad pedem, quo ligata erat avis:
Prorsùs autem funiculum abſcidit amara ſagitta.
Illa quidem deindè evolans fugit ad cœlum, at demiſſus eſt
Funiculus terram verſus; & magnum-plauſum-dederunt Achivi.
Feſtinans autem Meriones extraxit manu *Teucri*
Arcum; & jam ſagittam tenebat dudum, ut direxerat.
Statim autem vovit longè-jaculanti Apollini

Ver. 859. —βίη Τεύκροιο.] Sic ſuprà *ver.* 837. Λεοντεὺς κρατερὸν μένος. Vide ſupra ad γ', 758.

Ver. 861. Κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ ——Τεῦκρος δὲ πρῶτος κλήρῳ λάχεν.]

Convenere viri, dejectamq; ærea ſortem
Accepit galea: & primus clamore ſecundo
Hyrtacidæ ante omnes exit locus Hippocoontis. *Æn.* V, 490.

Ver. 864, & 873. —ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην.] Vide ſuprà ad α', 444.

Ver. 865. Ὄρνιθος μὲν ἅμαρτε.]

Aſt ipſam miſerandus avem contingere ferro
Non valuit; nodos & vincula linea rupit,
Queis innexa pedem malo pendebat ab alto.
Illa Notos atque atra volans in nubila fugit. *Æn.* V, 509.

Ibid. —τόγ' Ἀπόλλων.] *Al.* τότ' Ἀπόλλων.

Ver. 867. Ἀντικρὺ δ' ἀπό.] Sic infrà *ver.* 876; Ἀντικρὺ δὲ διῆλθε. Vide ſuprà ad δ', 51.

Ver. 870. Σπερχόμενος δ' ἄρα Μηριόνης.]

Tum rapidus jamdudum arcu contenta parato
Tela tenens, fratrem Eurytion in vota vocavit. *Æn.* V, 513.

Ibid. Σπερχόμενος δ' ἄρα——ὡς ἴθυνεν.] Ἡ μασσαλιωτικὴ ἔκδοσις, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, δυσὶ τόξοις χρωμένους ἐνταῦθα τοὺς ἀγωνισαμένους ποιεῖ, μεταγράψασα οὕτως, " Σπερχόμενος " δ' ἄρα Μηριόνης, ἐπέθηκ' ὀϊστὸν τόξῳ· " ἐν γὰρ χερσὶν ἔχεν πάλαι ὡς ἴθυνεν." Ἀντίμαχος δὲ οὕτω γράφει, " Σπερχόμενος δ' " ἄρα Μηριόνης ἐξείρυσε Τεύκρου τόξον· χερσὶ " δ' ὀϊστὸν ἔχεν πάλαι, ὡς ἴθυνεν." Συντρέχουσι μὲν αὐτοὺς τοῦ Ὁμήρου, σαφέστερον δὲ μεταγράψας· ἐπὶ γὰρ τόξῳ ἠγωνίσαντο οἱ τοξόται, ὡς καὶ οἱ δισκευταὶ σόλῳ ἑνί· διὸ τοξεύσαντος Τεύκρου, ἁρπάζει τόξον ὁ Μηριόνης, κατὰ σπουδὴν, ὡς ἂν μὴ φύγῃ τὸ πτηνόν. *Euſtath.*

Ibid. —ἄρα.] *Ut oportebat.*——

Ibid. —ἐξείρυσε χειρός.] Δηλονότι, τοῦ Τεύκρου· τοῦ γὰρ αὐτοῦ τόξῳ ἐχρῶντο. *Schol.*

Ver. 871. —ἴθυνεν.] *Al.* ἰθύνῃ.

Ver. 872. —ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι.] Vide ſuprà ad α', 75.

Ver. 874.

Ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην·
Ὕψι δ' ὑπαὶ νεφέων εἶδε τρήρωνα πέλειαν,
Τὴν ῥ' ὅγε δινεύουσαν ὑπὸ πτέρυγος βάλε μέσσην·
Ἀντικρὺ δὲ διῆλθε βέλος· τὸ μὲν ἂψ ἐπὶ γαίῃ
Πρόσθεν Μηριόναο πάγη ποδός· αὐτὰρ ἡ ὄρνις
Ἱστῷ ἐφεζομένη νηὸς κυανοπρώροιο,
Αὐχέν' ἀπεκρέμασεν, σὺν δὲ πτερὰ πυκνὰ λίασθεν.
Ὠκὺς δ' ἐκ μελέων θυμὸς πτάτο, τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ
Κάππεσε· λαοὶ δ' αὖ θηεῦντό τε, θάμβησάν τε.
Ἂν δ' ἄρα Μηριόνης πελέκεας δέκα πάντας ἄειρε,
Τεῦκρος δ' ἡμιπέλεκκα φέρεν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Αὐτὰρ Πηλείδης κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος,
Κὰδ δὲ λέβητ' ἄπυρον βοὸς ἄξιον ἀνθεμόεντα
Θῆκ' ἐς ἀγῶνα φέρων· καί ῥ' ἥμονες ἄνδρες ἀνέσταν·
Ἂν μὲν ἄρ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
Ἂν δ' ἄρα Μηριόνης, θεράπων ἐῢς Ἰδομενῆος.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·

Agnorum primigeniorum sacrificaturum *se* inclytam hecatomben:
Altè verò sub nubibus speculatus est pavidam columbam,
Hanc is in-gyrum-se-flectentem sub alâ percussit mediam;
Penitùs autem transiit telum: id quidem rursus in terram
Ante Merionis fixum est pedem: At avis
Malo insidens navis prorâ cæruleæ,
Collum suspendit, simul & alæ densæ distensæ sunt.
Velox autem ex membris anima avolavit, longéque ab illo *Malo*
Decidit: populi verò admirabundi-spectabant, stupebántque.
Meriones autem bipennes decem omnes sustulit;
Teucer verò securiculas portavit cavas ad naves.
At Pelides deposuit quidem prælongam hastam,
Deposuit & lebetem igni-nunquam-admotum bovis-pretio-æstimandum floribus-varium
In circo ferens; Et continuò jaculatores viri surrexerunt:
Surrexit quidem Atrides latè-dominans Agamemnon,
Surrexit & Meriones, famulus strenuus Idomenei.
Inter eos autem ipse dixit pedibus-valens nobilis Achilles;

Ver. 874. Ὕψι δ' ὑπαὶ νεφέων.]
Jam vacuo lætam cœlo speculatus & alis
Plaudentem, nigra figit sub nube columbam.
Decidit exanimis, vitamque reliquit in astris
Aëriis, fixamque refert delapsa sagittam. *Æn.* V, 515.

Ibid. —ὑπαί.] *Al.* ὑπό·
Ibid. —εἶδε.] *Al.* ἴδετο.
Ver. 875. μέσσην.] *Al.* μέσσης.
Ver. 877. —πάγη.] Vide suprà ad δ', 185.
Ver. 879. —ἀπεκρέμασεν.] Vide suprà ad α', 67.
Ibid. —πτερὰ πυκνὰ λίασθεν.] Συνεκρότησε τὰ πτερά. *Schol.*
Ver. 882. —ἄρα.] *Ut æquum erat.*——
Ibid. —πελέκεας.] Vide suprà ad ver. 114, & 856.
Ibid. —δέκα πάντας.] Vide suprà ad τ', 247.
Ver. 885. —ἀνθεμόεντα.] Ἤτοι, οὐκ εἰς πῦρ χρήσιμον, ἀλλ' ἀναθηματικόν· ἢ ἀνθώδη. *Schol.*
Ver. 886. —ἥμονες.] Ἀκοντισταί. *Schol.*
Ver. 887. —εὐρυκρείων.] Vide suprà ad α', 102.

Ἀτρείδη, ἴδμεν γὰρ, ὅσον προβέβηκας ἁπάντων,
Ἠδ' ὅσσον δυνάμει τε καὶ ἥμασιν ἔπλευ ἄριστος·
Ἀλλὰ σὺ μὲν τόδ' ἄεθλον ἔχων κοίλας ἐπὶ νῆας.
Ἔρχευ, ἀτὰρ δόρυ Μηριόνῃ ἥρωϊ πόρωμεν,
Εἰ σύ γε σῷ θυμῷ ἐθέλοις· κέλομαι γὰρ ἔγωγε.
Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Δῶκε δὲ Μηριόνῃ δόρυ χάλκεον· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
Ταλθυβίῳ κήρυκι δίδου περικαλλὲς ἄεθλον.

" Atride, scimus enim, quantùm antecellis omnibus,
" Et quantùm viribúsque & jaculationibus es præstantissimus:
" Quare tu quidem hoc præmium habens cavas ad naves
" Vade, at hastam Merioni heroï demus,
" Si tu utique tuo animo velis: hortor enim ego sané.
Sic dixit: Neque non obsecutus est rex virorum Agamemnon.
Dedit autem Merioni hastam æream: sed ille heros
Talthybio præconi dedit perpulchrum præmium.

Ver. 890. —ἴδμεν γὰρ.] Refertur istud γὰρ ad id quod eleganter reticetur; " *Nihil opus* " *ut tu certamen ineas, scimus* ENIM &c."

Ibid. —προβέβηκας.] *Antecellis*; non *antecelluisti.* Vide suprà ad ν', 736; & ad α', 37.

Ver. 894. —ἐθέλοις.] Cod. *Harleian.* ἐθέλεις. *Al.* ἐθέλῃς.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Ω'.

Ὑπόθεσις τοῦ ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας Ω'.

Ζεὺς κηδόμενος Ἕκτορος, Θέτιν πρὸς Ἀχιλλέα πέμπει, ὅπως ἀποδῷ τοῦ ἥρωος τὸ σῶμα· Ἶριν δὲ πρὸς Πρίαμον ὅπως λύτρα κομίσας Ἀχιλλεῖ, τὸν νεκρὸν τοῦ παιδὸς ἀπολάβοι. Ὁ δὲ, προπεμφθεὶς ὑπὸ Ἑρμοῦ, κοιμίσαντος τοὺς Ἑλληνικοὺς φύλακας, παραγίνεται πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, καὶ ἱκετεύσας αὐτὸν ἀπολαμβάνει τὸν υἱόν· καὶ ἀνακομίσας εἰς τὴν πόλιν, θάπτει, καὶ ἐπ' αὐτῷ δεῖπνον ἄγει.

Ἐπιγραφαί.

Ἕκτορος λύτρα.

Ἄλλως.

Ὦ, Πρίαμος νέκυν υἷα λαβὼν, γέρα δῶκεν Ἀχιλλεῖ.

Ἄλλη.

Ὦ, νέκυν Ἕκτορα πατρὶ λύτρων πόρεν εἵνεκ' Ἀχιλλεύς.

Λῦτο δ' ἀγών, λαοὶ δὲ θοὰς ἐπὶ νῆας ἕκαστοι
Ἐσκίδναντ' ἰέναι· τοὶ μὲν δόρποιο μέδοντο
Ὕπνου τε γλυκεροῦ ταρπήμεναι· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Κλαῖε, φίλου ἑτάρου μεμνημένος, οὐδέ μιν ὕπνος
Ἥρει πανδαμάτωρ, ἀλλ' ἐστρέφετ' ἔνθα καὶ ἔνθα
Πατρόκλου ποθέων ἀδροτῆτά τε καὶ μένος ἠΰ·

Solutus autem est spectatorum-consessus, populique celeres ad naves quisque
Dispergebantur ituri; Illi quidem cœnæ curam-gerebant,
Séque somno dulci ut-satiarent: At Achilles
Flebat, chari sodalis memor, neque illum somnus
Capiebat cuncta-domans, sed volvebatur huc & illuc
Patrocli desiderans vigorémque & animos magnos:

Ver. 1. Λῦτο δ' ἀγών.] Recte hîc *Barnesius*; "Λῦτο, inquit, pro ἐλύθη *Atticè*; —— nam λύτο, pro ἐλέλυτο, *primam* corripit." Vide suprà ad φ', 114.

Ibid. —ἀγών.] Νῦν τὸ ἄθροισμα τῶν θεατῶν. *Schol.*

Ver. 4. Κλαῖε.] Vide suprà ad υ', 84.

Ver. 6. —ἀδροτῆτα.] *Al.* ἀνδροτῆτα. Vide suprà ad π', 857.

Ver. 7.

Ἠδ' ὁπόσα τολύπευσε σὺν αὐτῷ, καὶ πάθεν ἄλγεα,
Ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων·
Τῶν μιμνησκόμενος, θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἶβεν,
Ἄλλοτ' ἐπὶ πλευρὰς κατακείμενος, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ὕπτιος, ἄλλοτε δὲ πρηνής· τοτὲ δ' ὀρθὸς ἀναστὰς
Δινεύεσκ' ἀλύων, παρὰ θῖν' ἁλός· οὐδέ μιν ἠὼς
Φαινομένη λήθεσκεν ὑπεὶρ ἅλα τ' ἠϊόνας τε·
Ἀλλ' ὅγ', ἐπεὶ ζεύξειεν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους,
Ἕκτορα δ' ἕλκεσθαι δησάσκετο δίφρου ὄπισθεν·
Τρὶς δ' ἐρύσας περὶ σῆμα Μενοιτιάδαο θανόντος,
Αὖτις ἐνὶ κλισίῃ παυέσκετο· τόνδε δ' ἔασκεν
Ἐν κόνι ἐκτανύσας προπρηνέα· τοῖο δ' Ἀπόλλων
Πᾶσαν ἀεικείην ἄπεχε χροῒ, φῶτ' ἐλεαίρων
Καὶ τεθνειότα περ· περὶ δ' Αἰγίδι πάντα κάλυπτε

Et quot peregerat cum ipso, & passus fuerat labores,
Virorúmque prælia, periculosósque fluctus emensus:
Hæc recordans, uberes lachrymas defundebat,
Interdùm in latera jacens, interdùm verò
Supinus, interdùm autem pronus; & mox rectus exurgens
Oberrabat mœsto-animo, præter littus maris: neque ipsum auroræ
Apparens latebat super maríque littoribúsque:
Sed is, postquàm junxerat sub curribus veloces equos,
Hectorem trahendum ligabat post currum;
Ter autem cum raptârat circa sepulchrum Menœtiadæ mortui,
Rursùs in tentorio quiescebat, illúmque relinquebat
In pulvere extensum pronum: At ejus Apollo
Omnem turpitudinem arcebat à corpore, virum miserans
Etiam mortuum: Ægide autem totum contegebat

Ver. 7. —ὁπόσα τολύπευσε.] Edidit *Barnesius*, ὁπόσ' ἐτολύπευσε. Sed nihil opus. Vide suprà ad ά, 51.

Ibid. —καὶ πάθεν ἄλγεα.] Pronuntiabatur ἄλγη.

Ver. 8. Ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.] Τὸ δὲ, πείρων, τοῖς κύμασι προσνεμηθέν· τοῖς δέ γε πολέμοις ἐπιτελεστέον οἰκείαν τινὰ ἑτέραν μετοχήν. Συνήθη δὲ τῷ ποιητῇ καὶ τὰ τοιαῦτα· ὁποῖον, σὺν πολλοῖς ἄλλοις, καὶ τὸ, Σῖτον καὶ οἶνον ἔδοντες. *Eustath.* Porro & πειρῶν hîc legi notat idem *Eustathius*; Πάμφιλος δέ, φησι, περισπᾷ τὸ πειρῶν, παράγων εἰς ὁμοιότητα τὸ, περόωσι, καὶ τὸ, Περάα μέγα λαῖτμα· ἀφ' ὧν φασιν εἶναι καὶ τὸ πειρῶν. Atqui iterùm occurrit idem hîc versus, *Odyss.* θ', 183; ν', 91, & 264; quibus omnibus in locis scriptum est πειρῶν, nec variant Codices.

Ibid. —πτολέμους, ἀλεγεινά τε.] Cod. *Harleian.* πολέμους, ἀλγεινά τε.

Ver. 10. Ἄλλοτ' ἐπὶ πλευρὰς κατακείμενος.] Vituperat hunc locum *Plato*; Πάλιν δὴ Ὁμήρου τε δεησόμεθα καὶ τῶν ἄλλων ποιητῶν, μὴ ποιεῖν Ἀχιλλέα, θεᾶς παῖδα, "Ἄλλοτ' "ἐπὶ πλευρὰς κατακείμενον, ἄλλοτε δ' αὖτε "Ὕπτιον, ἄλλοτε δὲ πρηνῆ· τοτὲ δ' ὀρθὸν ἀ-"νασάντα, πλωΐζοντ', ἀλύοντ' ἐπὶ θῖν' ἁλὸς "ἀτρυγέτοιο." *De Republ. Lib.* III. Ubi in transcursu notandæ variæ lectiones.

Ver. 12, 13. Δινεύεσκ' —— λήθεσκεν.] Vide suprà ad β', 221; & ad γ', 84.

Ver. 15. Ἕκτορα δ' ἕλκεσθαι.] *Barnesius* edidit Ἕκτορα δ' ἕλκεσθαι, & τὸ "δὲ" παρέλκειν contendit; Sed, ut opinor, minùs rectè. Vide suprà ad έ, 439; & ad μ', 12.

Ver. 16. Τρὶς δ' ἐρύσας.]

Ter circum Iliacos raptaverat Hectora muros. *Æn.* I, 487.

Vide suprà ad χ', 398.

Ver. 18. —ἐκτανύσας.] Vide suprà ad ζ', 58.

Ver. 22. —τεθνειῶτα.] Vide suprà ad γ', 46; & ad ά, 265.

Ver. 26.

Χρυσείῃ, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι ἑλκυστάζων.
Ὣς ὁ μὲν Ἕκτορα δῖον ἀεικίζεν μενεαίνων·
Τὸν δ' ἐλεαίρεσκον μάκαρες θεοὶ εἰσορόωντες,
Κλέψαι δ' ὀτρύνεσκον ἐΰσκοπον Ἀργειφόντην.
Ἔνθ' ἄλλοις μὲν πᾶσιν ἑήνδανεν, οὐδέ ποθ' Ἥρῃ,
Οὐδὲ Ποσειδάων', οὐδὲ Γλαυκώπιδι κούρῃ·
Ἀλλ' ἔχον, ὥς σφιν πρῶτον ἀπήχθετο Ἴλιος ἱρὴ,
Καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς, Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἄτης·
Ὃς νείκεσσε θεὰς, ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο,
Τὴν δ' ᾔνησ', ἥ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠὼς,
Καὶ τότ' ἄρ' ἀθανάτοισι μετηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
Σχέτλιοί ἐστε, θεοὶ, δηλήμονες· οὐ νύ ποθ' ὑμῖν
Ἕκτωρ μηρί' ἔκηε βοῶν αἰγῶν τε τελείων;
Τὸν νῦν οὐκ ἔτλητε, νέκυν περ ἐόντα, σαῶσαι,

Aureâ, ut nè ipsum laceraret raptans.
Sic ille quidem Hectorem nobilem indignè-tractabat iratus:
Eum autem miserabantur beati dii inspicientes,
Furtóque surripere hortabantur speculatorem Argicidam.
Cæteris quidem omnibus placuit, nequaquam tamen Junoni,
Neque Neptuno, neque oculis-cæsiæ virgini:
Sed perstabant, sicut ipsis primùm invisa-reddita est Ilios sacra,
Et Priamus & populus, Alexandri propter injuriam;
Qui contumeliosè-damnavit deas, quandò ejus ad tugurium venerunt;
Eámque sententiâ-comprobavit, quæ ei præbuit libidinem damnosam.
Sed quandò jam exindè duodecima orta erat aurora,
Tum quidem inter immortales dixit Phœbus Apollo:
"Crudeles estis, dii, noxii: nónne quondam vobis
"Hector femora adolevit boum caprarúmque lectarum?
"Eum nunc non sustinuistis, vel mortuum, eripere,

Ver. 26. —Ποσειδάων', οὐδέ.] Cod. *Harleian.* Ποσειδάων, οὐδέ. Quod eodem modo pronuntiandum.

Ibid. —Γλαυκώπιδι.] Vide suprà ad *α*, 206.

Ver. 27. Ἀλλ' ἔχον, ὥς σφιν πρῶτον ἀπήχθετο.]

—Manet altâ mente repostum
Judicium Paridis, spretæq; injuria formæ. *Æn.* I, 30.

Ver. 28. —Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἄτης. Ὃς νείκεσσε θεάς.] Καὶ ὅρα ὅπως τὸ τῶν Τρώων καὶ πολέμου αἰτιώτατον πρᾶξιν τῷ τέλει τῆς Ἰλιάδος ἐταμιεύσατο· ἐπὶ τοσοῦτον ἀναβλήσας τὴν ἀφήγησιν. Τινὲς δὲ ἀθετοῦσι καὶ τοῦτον τὸν τόπον· εἰ γὰρ ᾔδει, φασὶ, τὴν περὶ τοῦ κάλλους κρίσιν ὁ ποιητὴς, πολλαχοῦ ἂν ἐμνήσθη αὐτῆς. Καὶ μὴν ἔστι πρὸς τοῦτο εἰπεῖν, ὅτι πολλῶν καὶ ἄλλων ἅπαξ ὁ ποιητὴς ἐμνήσθη, ἅπερ οὐκ ἠθέτηνται. *Eustath.* *Macrobius* ex eorum numero, qui locum hunc repudiârunt, videtur fuisse; "Nullam," inquit, "commemorationem de "Judicio Paridis *Homerus* admittit." *Lib.* V, *cap.* 16. Quâ de re acriùs à *Scaligero* reprehenditur, *Poetic. Lib.* V, *cap.* 3. *sub fine.*

Ver. 30. Τὴν δ' ᾔνησ', ἥ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν.] Τινὲς γράφουσιν οὕτως· Τὴν δὲ ᾔνεσεν, ἥ οἱ κεχαρισμένα δῶρ' ὀνόμηνεν. *Eustath.*

Ver. 32. Καὶ τότ' ἄρ'.] *Et tunc utique.*—

Ibid. —ἀθανάτοισι.] Vide suprà ad *α*, 398.

Ibid. —Φοῖβος Ἀπόλλων.] Vide suprà ad *α*, 43.

Ver. 33. —δηλήμονες.] *Al.* ζηλήμονες· uti *Odyss.* ε, 118.

Ibid. —ὑμῖν.] Cod. *Harleian.* ὔμμιν· Quo modo & in MS *Cantab.* scriptum reperit *Barnesius.*

Ἥ τ' ἀλόχῳ ἰδέειν, καὶ μητέρι, καὶ τέκεϊ ᾧ,
Καὶ πατέρι Πριάμῳ, λαοῖσί τε· τοί κέ μιν ὦκα
Ἐν πυρὶ κήαιεν, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερίσειαν.
Ἀλλ' ὀλοῷ Ἀχιλῆϊ, θεοὶ, βούλεσθ' ἐπαρήγειν,
Ὧ, οὔτ' ἄρ φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι, οὔτε νόημα
Γναμπτὸν ἐνὶ στήθεσσι· λέων δ' ὥς, ἄγρια οἶδεν,
Ὅς' ἐπεὶ ἂρ μεγάλῃ τε βίῃ καὶ ἀγήνορι θυμῷ
Εἴξας, εἶσ' ἐπὶ μῆλα βροτῶν, ἵνα δαῖτα λάβῃσιν·
Ὣς Ἀχιλεὺς ἔλεον μὲν ἀπώλεσεν, οὐδέ οἱ αἰδὼς
Γίνεται, ἥ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται, ἠδ' ὀνίνησι.
Μέλλει γάρ πού τις καὶ φίλτερον ἄλλον ὀλέσαι,
Ἠὲ κασίγνητον ὁμογάστριον, ἠὲ καὶ υἱόν·
Ἀλλ' ἤτοι κλαύσας καὶ ὀδυρόμενος μεθέηκε·
Τλητὸν γὰρ Μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν.
Αὐτὰρ ὅγ' Ἕκτορα δῖον, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα,
Ἵππων ἐξάπτων, περὶ σῆμ' ἑτάροιο φίλοιο

" Suæque uxori videndum, & matri, & filio suo,
" Et patri Priamo, populisque; qui eum celeritèr
" Igne comburerent, & justa persolverent:
" Sed pernicioso Achilli, Dii, vultis favere,
" Cui neque mens est æqua, neque animus
" Flexibilis in pectoribus: sed leo tanquam, agrestia sapit,
" Qui magnisque viribus & superbo animo
" Obsecutus, vadit ad pecudes hominum, ut dapes accipiat:
" Sic Achilles misericordiam quidem perdidit, neque ei pudor
" Est, qui viros valdè lædit, atque juvat.
" Aliquis enim utique etiam chariorem alium perdidit,
" Sive fratrem uterinum, seu & filium;
" Et tamen postquàm deflevit, statim luctum remittit:
" Patientem enim Fata animum indiderunt hominibus.
" Sed hic Hectora nobilem, postquàm *eum* charâ vitâ privavit,
" A curru religans, circum sepulchrum sodalis dilecti

Ver. 36. —τέκεϊ ᾧ.] Quâ ratione, τέκεϊ hîc ultimam producat; item κασίγνητον, *ver.* 47; & τεὸν, *ver.* 56; & πυκινὸν, *ver.* 75; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 38. —κτερίσειαν.] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 39. —ὀλοῷ Ἀχιλῆϊ.] Vide suprà ad ά, 2.

Ver. 40. —ἄρ.] *Ut nôstis.*——*Ut videtis.*——

Ver. 42. Ὅς'.] *Qui scilicet.*——

Ibid. —βίῃ καὶ ἀγήνορι θυμῷ Εἴξας.]
——irarumque omnes effundit habenas. *Æn.* XII, 499.
Vide suprà ad ί, 594.

Ver. 44. —οὐδέ οἱ αἰδὼς Γίνεται, ἥ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται, ἠδ' ὀνίνησι.] Sic *Hesiodus*,
Αἰδὼς, ἥτ' ἄνδρας μέγα σίνεται ἠδ' ὀνίνησι.
Ἔργ. καὶ Ἡμερ. I, 316.

Et *Euripides:*
Αἰδώς τε· δισσαὶ δ' εἰσίν· ἡ μὲν οὐ κακὴ,
Ἡ δ' ἄχθος οἴκων.——
Hippolyt. Cor. 385.

Ὁμήρου τε εἰπόντος, "Αἰδὼς, ἥτ' ἄνδρας μέ-" "γα σίνεται ἠδ' ὀνίνησι·" Εὐριπίδης ἐν Ἐρεχ-" "θεῖ γράφει·
" Αἰδοῦς καὶ αὐτὸς δυσκρίτως ἔχω πέρι·
" Καὶ δεῖ γὰρ αὐτῆς, κἄστιν αὖ κακὸν μέγα." *Clem. Alexandr. Strom. Lib.* vi.

Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ προΐκτῃ. *Odyss.* ρ', 347.

Ver. 46. Μέλλει γάρ που.] *Al.* Μέλλει μέν που.

Ver. 51. Ἵππων ἐξάπτων.] *Al.* Ἅρματος ἐξάπτων.

Ver. 54.

Ἕλκει· οὐ μήν οἱ τό γε κάλλιον, οὐδέ τ' ἄμεινον,
Μὴ, ἀγαθῷ περ ἐόντι, νεμεσσηθῶμέν οἱ ἡμεῖς·
Κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων.
Τὸν δὲ χολωσαμένη προσέφη λευκώλενος Ἥρη·
Εἴη κεν καὶ τοῦτο τεὸν ἔπος, Ἀργυρότοξε,
Εἰ δὴ ὁμὴν Ἀχιλῆϊ καὶ Ἕκτορι θήσετε τιμήν.
Ἕκτωρ μὲν θνητός τε, γυναῖκά τε θήσατο μαζόν·
Αὐτὰρ Ἀχιλλεύς ἐστι θεᾶς γόνος, ἣν ἐγὼ αὐτὴ
Θρέψα τε, καὶ ἀτίτηλα καὶ ἀνδρὶ πόρον παράκοιτιν
Πηλέϊ, ὃς περὶ κῆρι φίλος γένετ' ἀθανάτοισι·
Πάντες δ' ἀντιάασθε, θεοὶ, γάμου· ἐν δὲ σὺ τοῖσι
Δαίνυ', ἔχων φόρμιγγα, κακῶν ἕταρ', αἰὲν ἄπιστε.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἥρη, μὴ δὴ πάμπαν ἀποσκύδμαινε θεοῖσιν.
Οὐ μὲν γὰρ τιμή γε μί' ἔσσεται· ἀλλὰ καὶ Ἕκτωρ
Φίλτατος ἔσκε θεοῖσι βροτῶν, οἳ ἐν Ἰλίῳ εἰσίν·
Ὣς γὰρ ἐμοί γ'· ἐπεὶ οὔτι φίλων ἡμάρτανε δώρων.
Οὐ γάρ μοι ποτὲ βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,

" Trahit: haud tamen ei hoc honestum, neque utile,
" Nè, forti licèt, succenseamus ei nos:
" Insensilem enim jam terram contumeliâ-afficit furens.
Hunc autem irata allocuta est ulnas-candida Juno:
" Sit sane & hoc tuum verbum, Argenteo-arcu-insignis,
" Si quidem parem Achilli & Hectori constituetis honorem,
" Hector quidem mortalisque, mulierisque suxit mammam:
" At Achilles est deæ proles, quam ego ipsa
" Nutrivique, & educavi, & viro dedi uxorem
" Peleo, qui ex animo charus fuit immortalibus:
" Omnes autem interfuistis, dii, nuptiis, intérque tu hos
" Epulabaris, tenens citharam, ô malorum sodalis, semper perfide.
Illam verò respondens allocutus est nubes-cogens Jupiter:
" Juno, nè jam omninò irascaris diis.
" Haud etenim honor idem erit: sed & Hector
" Charissimus erat diis hominum, qui in Ilio sunt;
" Sic enim mihi quidem: quià nunquam jucunda prætermittebat munera.
" Non enim mihi unquam ara caruit convivio æquali,

Ver. 54. Κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει.] Ἀντὶ τοῦ, ἀναίσθητον σῶμα ὑβρίζει. *Schol.* Οὔτε τοὺς ἄλλους, ὅσοι μὴ αἰσθάνονται, ὀργίζονται· οὔτε τοὺς τεθνεῶσιν ἔτι, ὡς πεπονθόσι τε τὸ ἔσχατον, καὶ οὐκ ἀλγήσουσιν οὐδ' αἰσθησομένοις οὗ οἱ ὀργιζόμενοι ἐφίενται. Διὸ εὖ περὶ τοῦ Ἕκτορος ὁ ποιητὴς, παῦσαι βουλόμενος τὸν Ἀχιλλέα τῆς ὀργῆς τεθνεῶτος, "Κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων." *Aristot. Rhetoric. Lib.* II, *cap.* 3.

Ver. 55. —λευκώλενος Ἥρη.] Vide suprà ad α', 572; & ad ϐ', 92.

Ver. 60. —ἀτίτηλα.] Cod. *Harleian.* ἀτίταλα.

Ver. 61. Πηλέϊ.] *Al.* Πηλέϊ, & Πηλεῖ.

Ver. 61. 91 & 107. —ἀθανάτοισι.] Vide suprà ad α', 398.

Ver. 63. Δαίνυ'.] *Barnesius* in uno MS scriptum repperit, Δαίνυσ'.

Ver. 64. —νεφεληγερέτα Ζεύς.] Vide suprà ad α', 175.

Ver. 67, 68, 69. Φίλτατος ἔσκε —— ἡμάρτανε δώρων —— ἐδεύετο δαιτός.] *Charissimus esse solebat —— dona prætermittere solebat —— convivio carere solebat.* —— Vide suprà ad β', 221; & ad γ', 84.

Ver. 69. —δαιτὸς ἐΐσης.] Καὶ τοῦ κρεῶς καὶ μοίρας ἐτίμων· ὅθεν ἐΐσας φησὶ τὰς δαῖτας,

Δίδ

Λοιβῆς τε, κνίσσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.
Ἀλλ' ἤτοι κλέψαι μὲν ἐάσομεν, (οὐδέ πη ἔστι
Λάθρῃ Ἀχιλλῆος) θρασὺν Ἕκτορα· ἦ γάρ οἱ αἰεὶ
Μήτηρ παρμέμβλωκεν ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
Ἀλλ' εἴτις καλέσειε θεῶν Θέτιν ἆσσον ἐμεῖο,
Ὄφρα τί οἱ εἴπω πυκινὸν ἔπος, ὥς κεν Ἀχιλλεὺς
Δώρων ἐκ Πριάμοιο λάχῃ, ἀπό θ' Ἕκτορα λύσῃ.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα.
Μεσσηγὺς δὲ Σάμου τε, καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης,
Ἔνθορε μείλανι πόντῳ, ἐπεστονάχησε δὲ λίμνη.
Ἡ δὲ, μολυβδαίνῃ ἰκέλη, ἐς βυσσὸν ὄρουσεν,
Ἥτε κατ' ἀγραύλοιο βοὸς κέρας ἐμβεβαυῖα,
Ἔρχεται ὠμηστῇσιν ἐπ' ἰχθύσι κῆρα φέρουσα·

" Libaminéque, nidoréque: hunc enim fortiti fumus honorum nos.
" Sed tamen furto quidem furripere omittamus (neque ullo modo licet
" Clam Achille) audacem Hectora: certè enim ei affiduè
" Mater adeft fimul noctéfque & dies:
" Sed fiquis vocet Deorum Thetin ad me,
" Ut quoddam ei dicam prudens verbum; ut Achilles
" Dona à Priamo accipiat, atque Hectora redemptum-reddat.
Sic dixit: Surrexit autem Iris curfu-procellas-æquans nunciatura.
Inter itaque Samúmque, & Imbrum afperam,
Infiliit nigro ponto, ingemuítque palus.
Ipfa autem glandulæ-plumbeæ fimilis, in imum delapfa eft,
Quæ agreftis bovis cornu impofita,
Defcendit cruda-vorantibus pifcibus mortem ferens:

ἀπὸ τοῦ ἰσότητος. —— Ἐπεί ἐστι δὲ Ζηνόδοτος, δαῖτα ἐΐσην, τὴν ἀγαθὴν λέγεσθαι. *Athenæus*, *Lib.* I, *cap.* 10. Vide fuprà ad α', 468.

Ver. 71. —ἐάσομεν.] Vide fuprà ad δ', 42.

Ver. 73. —παρμέμβλωκεν.] Vide fuprà ad ν', 736; & ad α', 37.

Ver. 74. Ἀλλ' εἴτις καλέσειε.] Τὸ, " Ἀλλ' " εἴτις καλέσειε Θέτιν," —— ταὐτόν ἐστι τῷ, Ἀλλ' ἄγε τις καλεσάτω. Καθ' ἔλλειψιν δὲ δοκεῖ καὶ αὐτὸ ἐσχηματίσθαι, ὡς τοῦ ὅλου τοιούτου ὄντος· Ἀλλ' εἴτις καλέσειε τὴν Θέτιν, θέλοιμι ἂν τοῦτο, ἢ βουλοίμην, ἢ τοιόνδε τι. *Euftath.* De hujufmodi Apofiopefi, vide fuprà ad κ', 111; item ad α', 135, & 340. *Barnefius*, hoc in loco, pro εἴτις legi poffe conjicit, Ἶρις. Sed hoc longè minùs effet venuftum.

Ver. 76. —ἀπό θ' Ἕκτορα λύσῃ.] Vide fuprà ad α', 20.

Ver. 77. —ἀελλόπος ἀγγελέουσα.]

——at illa leves cœli demiffa per auras. *Æn.* XI, 595.

Ver. 78. Μεσσηγὺς.] Vide fuprà ad ε', 769.

Ver. 79. Ἔνθορε μείλανι πόντῳ.] Τῷ καὶ ἔτι νῦν καλουμένῳ Μέλανι Πόντῳ. *Schol.* Μέλας δὲ πόντος ὁ ὕστερον Καρδιανὸς κόλπος ἀπὸ Καρδίας πόλεως. *Euftath.* Equidem crediderim potiùs Epitheton hoc [μείλανι] apud Poëtam omni Mari commune, ut ἠεροειδεῖ, οἴνοπι, &c.

Ibid. —ἐπεστονάχησε.] *Al.* ἐπεστονάχησε. Quo modo et legit Codex *Harleianus*. Cæterùm in uno MS fcriptum repperit *Barnefius*, ἐπεστονάχισε. Quod ferri non poteft. Vide fuprà ad α', 140.

Ver. 80, 81, 82. Ἡ δὲ, μολυβδαίνῃ ἰκέλη &c.] *Plato* in *Ione* verfus hofce legit, aut memoritèr citat, hoc modo:

Ἡ δὲ, μολυβδαίνῃ ἰκέλη, ἐς βυσσὸν ἵκανεν,
Ἥτε κατ' ἀγραύλοιο βοὸς κέρας ἐμμεμαυῖα,
Ἔρχεται ὠμηστῇσι μετ' ἰχθύσι πῆμα φέρουσα.

Τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λεγόμενον, " Ἡ δὲ, μο- " λυβδαίνῃ ἰκέλη, ἐς βυσσὸν ὄρουσεν, Ἥ τε &c." παρακούοντες ἔνιοι, βοείαις θριξὶν αὐτὸν πρὸς τὰς ὁρμιὰς χρῆσθαι τοὺς παλαιούς· κέρας γὰρ τὴν τρίχα λέγεσθαι, καὶ τὸ κείρασθαι διὰ τοῦτο,

καὶ

Εὗρε δ' ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ Θέτιν, ἀμφὶ δέ τ' ἄλλαι
Εἵαθ' ὁμηγερέες ἅλιαι θεαί· ἡ δ' ἐνὶ μέσσῃς
Κλαῖε μόρον οὗ παιδὸς ἀμύμονος, ὅς οἱ ἔμελλε
Φθίσεσθ' ἐν Τροίῃ ἐριβώλακι, τηλόθι πάτρης.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Ὄρσο, Θέτι, καλέει Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
Τίπτε με κεῖνος ἄνωγε μέγας θεός; αἰδέομαι δὲ
Μίσγεσθ' ἀθανάτοισιν, ἔχω δ' ἄχε' ἄκριτα θυμῷ.
Εἶμι μέν· οὐδ' ἅλιον ἔπος ἔσσεται, ὅ, τι κεν εἴποι.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, κάλυμμ' ἕλε δῖα θεάων
Κυάνεον, τοῦ δ' οὔτι μελάντερον ἔπλετο ἔσθος.
Βῆ δ' ἰέναι, πρόσθεν δὲ ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
Ἡγεῖτ'· ἀμφὶ δ' ἄρα σφι λιάζετο κῦμα θαλάσσης·
Ἀκτὴν δ' εἰσαναβᾶσαι, ἐς οὐρανὸν ἀϊχθήτην·
Εὗρον δ' εὐρύοπα Κρονίδην, περὶ δ' ἄλλοι ἅπαντες

Invenit autem in specu cavâ Thetin, circum autem & aliæ
Sedebant frequentes marinæ deæ: ipsa verò in mediis
Flebat fatum sui filii eximii, qui ei erat
Periturus in Trojâ glebosâ, longè à patriâ.
Propè autem stans allocuta est pedibus velox Iris:
" Surge, Theti, vocat Jupiter æternis consiliis pollens.
Huic autem respondit deindè dea Thetis pedes-argentea:
" Curnam me ille jubet *venire* magnus Deus? Vereor autem
" Misceri immortalibus; habeo enim dolores innumeros animo.
" Ibo tamen; neque irritum verbum erit, quodcunque dixerit.
Sic fata, velum accepit augustissima dearum
Atrum, eóque nullum nigrius erat vestimentum.
Perrexit autem ire, pedibúsque ventosa velox Iris
Præibat; & circum ipsas diducebatur unda maris.
Littus verò ut conscenderant, in cœlum se-proripuerunt:
Invenerunt autem latè-sonantem Saturnium, circúmque cæteri omnes

καὶ κηρόν· ἢ τὸ παρ' Ἀρχιλόχῳ κηροπλάστην, φιλόκοσμον εἶναι περὶ κόμην, καὶ καλλωπιστήν. Ἔστι δὲ οὐκ ἀληθές· ἱππείαις γὰρ θριξὶ χρῶνται. *Plutarch. de Solertiâ Animalium.*

Ibid. —μολυβδαίνῃ.] Μολυβδίνῃ, ὁρμιᾷ· μόλυβδος δὲ ἐπίκειται τῷ ἀγκίστρῳ εἰς τὸ καθέλκειν αὐτὸ τῷ βάρει κάτω. *Schol.*

Ver. 81. —βοὸς κέρας.] Οἱ μὲν κυρίως· οἱ δὲ τὴν τρίχα· ἄμεινον δὲ νοεῖν κεράτιόν τι προκεῖσθαι τοῦ ἀγκίστρου, ἵνα μὴ οἱ ἰχθύες ἀποβιβρώσκωσι τὴν ὁρμιάν. *Schol.* Vide ad *ver.* 80.

Ver. 84. —ὁμηγερέες ἅλιαι.] Quâ ratione, ὁμηγερέες, hîc ultimam producat; item μόρον, & ὅς, *ver.* 85; & ἅλιον, *ver.* 92; vide suprà ad ά, 51.

Ibid. —μέσσῃς.] *Al.* μέσσαις.

Ver. 85. Κλαῖε.] Vide suprà ad ύ, 84.

Ver. 86—88. Φθίσεσθ'——ἄφθιτα.] Vide supra ad ύ, 339.

Ver. 88. Ὄρσο, Θέτι.] Edidit *Barnesius*, Ὄρσο, Θέτις. Sed nihil opus. Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 91. —ἄκριτα.] Vide suprà ad ί, 309, & 314.

Ver. 92. —εἴποι.] *Al.* εἴπῃ.

Ver. 94. Κυάνεον.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 96. —ἀμφὶ δ' ἄρα σφι λιάζετο κῦμα θαλάσσης.]

——Simul alta jubet discedere latè
Flumina, quà juvenis gressus inferret; at illum
Curvata in montis faciem circumstetit unda,
Accepitque sinu vasto.——

Georg. IV, 359.

Ver. 98. —εὐρύοπα Κρονίδην.] Malè hic *Barnesius*; " Pro εὐρυόπην Κρονίδην, (inquit,)

Εἵαθ' ὁμηγερέες μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες·
Ἡ δ' ἄρα πὰρ Διὶ πατρὶ καθέζετο, εἶξε δ' Ἀθήνη.
Ἥρη δὲ χρύσειον καλὸν δέπας ἐν χειρὶ θῆκε,
Καί ῥ' εὔφρην' ἐπέεσσι· Θέτις δ' ὤρεξε πιοῦσα.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Ἤλυθες Οὔλυμπόνδε, θεὰ Θέτι, κηδομένη περ,
Πένθος ἄλαστον ἔχουσα μετὰ φρεσίν· οἶδα καὶ αὐτός·
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἐρέω, οὗ σ' εἵνεκα δεῦρο κάλεσσα·
Ἐννῆμαρ δὴ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρωρεν
Ἕκτορος ἀμφὶ νέκυϊ, καὶ Ἀχιλλῆϊ πτολιπόρθῳ·
Κλέψαι δ' ὀτρύνεσκον ἐΰσκοπον Ἀργειφόντην·
Αὐτὰρ ἐγὼ τόδε κῦδος Ἀχιλλῆϊ προτιάπτω,
Αἰδῶ καὶ φιλότητα τεὴν μετόπισθε φυλάσσων.
Αἶψα μάλ' ἐς στρατὸν ἐλθὲ, καὶ υἱεῖ σῷ ἐπίτειλον·
Σκύζεσθαί οἱ εἰπὲ θεοὺς, ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων
Ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένῃσιν
Ἕκτορ' ἔχει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδ' ἀπέλυσεν·
Αἴκεν πώς ἐμέ τε δείσῃ, ἀπό θ' Ἕκτορα λύσῃ.

Sedebant frequentes beati dii immortales:
Ipsa autem Jovi patri assedit, cessítque Minerva.
Juno verò aureum pulchrum poculum in manu posuit;
Et consolabatur verbis: Thetis autem reddidit, postquàm-bibisset.
Inter hos vero sermonem orsus est pater hominúmque deûmque:
" Venisti ad-Olympum, dea Theti; mœsta licèt,
" Luctum non obliviscendum habens in præcordiis; novi & ipse:
" Sed & sic dicam, cujus te gratiâ huc vocavi:
" Novem-dies jam contentio inter immortales orta-est
" Hectoris de cadavere, & Achille urbium-vastatore:
" Furto autem surripere hortabantur speculatorem Argicîdam;
" At ego hanc gloriam Achilli tribuo,
" Reverentiam in te & amicitiam in posterum servans.
" Ocyùs ad castra descende, & filio tuo præcipe:
" Irasci ei dic Deos, méque supra omnes
" Immortales indignatum esse, quòd animo furenti
" Hectorem detinet apud naves recurvas, neque redemptum-reddidit:
" Si quo pacto méque vereatur, Hectorémque redemptum-reddat.

" quit,) *Vocativus* pro *Accusativo*." Quod planè est absurdum; & nè de *nominativo* quidem ullâ ratione ferri potest. Vide suprà ad ά, 175, & 498; item ad π', 185. Εὐφρόνα, hoc in loco, est ab Εὔφρων.

Ver. 101. —χρύσειον.] Pronuntiabatur χρύσειον. Prima enim necessariò producitur. Vide suprà ad ύ, 272; & ad ν', 523.

Ver. 103. —πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.] Vide suprà ad ό, 12.

Ver. 107. —ὄρωρεν.] Vide suprà ad β', 810; & ad ά, 37.

Ver. 108. —ἀμφὶ νέκυϊ.] Vide suprà ad π', 321, & 526.

Ibid. —Ἀχιλλῆϊ πτολιπόρθῳ.] Vide suprà ad β', 278.

Ver. 110. —προτιάπτω.] *Al.* προϊάπτω.

Ver. 114, & 135. Ἀθανάτων.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 115, 116, 118. —ἀπέλυσεν —— λύσῃ —— Λύσασθαι.] Vide suprà ad ά, 20.

Ver. 116. —τε δείσῃ.] Quâ ratione, τε, hic producatur; item Ἀχιλλῆϊ, *ver.* 119, & 147; & τις, *ver.* 149; & γάρ, *ver.* 153; vide suprà ad ά, 51.

Αὐτὰρ ἐγὼ Πριάμῳ μεγαλήτορι Ἶριν ἐφήσω,
Λύσασθαι φίλον υἱὸν, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα.
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Ἷξεν δ' ἐς κλισίην οὗ υἱέος, ἐν δ' ἄρα τόν γε
Εὗρ' ἀδινὰ στενάχοντα· φίλοι δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Ἐσσυμένως ἐπένοντο, καὶ ἐντυνόντ' ἄριστον·
Τοῖσι δ' ὄϊς λάσιος μέγας ἐν κλισίῃ ἱέρευτο.
Ἡ δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτοῖο καθέζετο πότνια μήτηρ,
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τέκνον ἐμὸν, τέο μέχρις ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων,
Σὴν ἔδεαι κραδίην, μεμνημένος οὐδέ τι σίτου

" Cæterùm ego ad Priamum magnanimum Irin mittam,
" Ut redimat dilectum filium, profectus ad naves Achivorum,
" Donáque Achilli ferat, quæ animum placent.
Sic dixit: Neque non-obsecuta est dea Thetis pedes-argentea:
Descendit verò ab Olympi verticibus impetu-facto.
Pervenit autem ad tentorium sui filii, intúsque illum
Invenit crebros effundentem gemitus; dilecti autem circum ipsum socii
Properè curabant, & apparabant prandium:
Illis verò ovis villosa magna in tentorio mactata erat.
Admodùm autem prope ipsum consedit veneranda mater,
Manúque ipsum demulsit, verbáque fecit, dixítque:
" Fili mi, quoúsque lugens & mœrens,
" Tuum edes cor, memor neque cibi omninò,

Ver. 121. Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.] Vide suprà ad χ', 187.

Ver. 122. —ἄρα.] Non hîc supervacaneum est istud "ἄρα." Sententiam enim connectit cum eo quod praecessit *ver.* 3, &c.

Ver. 124. —ἐντυνόντ' ἄριστον.] Ita necessariò legendum: *Al.* ἐντύνοντο ἄριστον. Quod nullo modo ferri potest; nam ἄριστον, *prandium*, primam producit:

Ὥρα ὅμως κ' εἰς οἶκον· ἀνάριστος Διοκλείδας. *Theocrit. Idyll.* XV, 146.

Καὶ πρὸς τούτοις ἀριστᾷσιν τὴν Πειραιᾶ προσέμαξεν. *Aristoph. Equit.* 812.

Εἰς σὲ βλέψαι, καὶ τὴν ταμίαν ὁπότ' ἄριστον παραθήσει. *Id. Vesp.* 611.

Ἐπὶ τοῖσδε τοὺς πρέσβεις ἐπ' ἄριστον καλῶ. *Id. Avib.* 1601.

Ἄριστον προὔθεντο καὶ αὖθ' ἥδιστα μάσασθαι. *Id. Pace*, 1280.

Ἀρᾷ ταῦθ' ἵν' ἀριστᾶτε.——— *Id.* Ἐκκλησιαζ. 468.

Cæterum de duorum priorum *Aristophanis* versuum rhythmo, vide suprà ad ζ, 146.

Porrò idem error irrepsit, *Odyss.* π', 2;

Ἐντύνοντο ἄριστον ἅμ' ἠοῖ·———

qui tamen versus rectè scriptus occurrit apud *Athenæum*, *lib.* I, *cap.* 9;

Ἐντυνόντ' ἄριστον ἅμ' ἠοῖ.———

Malè igitur *Phil. Labbé*; "Ἄριστον, *prandium*," (inquit) "melius primam breviat, "quamvis ἀνάριστος, *impransus*, secundam "extendat apud plerosque." *Prosodia*, *p.* 124. Vide suprà ad κ', 299.

Ibid. —ἄριστον.] Ἄριστον δὲ λέγει νῦν τὸ πρωϊνὸν, ὃ ἡμεῖς λέγομεν ἀκράτισμα· ὥσπερ αὖ πάλιν τὸ παρ' ἡμῖν ἄριστον ὁ Ποιητής φησι δεῖπνον·——— τὸ δὲ δεῖπνον, δόρπον. *Schol.* Vide *Athenæum*, *lib.* I, *cap.* 9, 10: Item *Plutarchum Symposiac. lib.* VIII, *Probl.* 6.

Ver. 127. Χειρί τέ μιν κατέρεξεν.]

——— dextrâque prehensum
Continuit, roseoque hæc insuper addidit ore. *Æn.* II, 592.

Ver. 128. —τέο μέχρις ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων, Σὴν ἔδεαι κραδίην.] Ita suprà ζ, 202;

Ὃν θυμὸν κατέδων.———

Nec te tantus edat tacitam dolor.——— *Æn.* XII, 801.

Ver. 129. —οὐδέ τι σίτου.] *Al.* οὔτε τι σίτου. Quo modo legit & Codex *Harleianus*.

Ver. 130.

Οὔτ' εὐνῆς; ἀγαθὸν δὲ γυναικί περ ἐν φιλότητι
Μίσγεσθ'· οὐ γάρ μοι δηρὸν βέῃ, ἀλλά τοι ἤδη
Ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
Ἀλλ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα, Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι·
Σκύζεσθαί σοι φησὶ θεοὺς, ἐκ δ' ἔξοχα πάντων
Ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένῃσιν
Ἕκτορ' ἔχεις παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδ' ἀπέλυσας.
Ἀλλ' ἄγε δὴ λῦσον, νεκροῖο δὲ δέξαι ἄποινα
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Τῇδ' εἴη, ὃς ἄποινα φέροι, καὶ νεκρὸν ἄγοιτο,
Εἰ δὴ πρόφρονι θυμῷ Ὀλύμπιος αὐτὸς ἀνώγει.
Ὣς οἵγ' ἐν νηῶν ἀγύρει μήτηρ τε καὶ υἱὸς
Πολλὰ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον.
Ἶριν δ' ὤτρυνε Κρονίδης εἰς Ἴλιον ἱρήν·
Βάσκ' ἴθι, Ἶρι ταχεῖα, λιποῦσ' ἕδος Οὐλύμποιο,
Ἄγγειλον Πριάμῳ μεγαλήτορι, Ἴλιον εἴσω,
Λύσασθαι φίλον υἱὸν, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ,

" Neque cubilis? Bonum verò mulieri in amore
" Misceri: Non enim mihi diù vives, sed tibi jam
" Propè adest mors & fatum violentum.
" Sed mihi ausculta ocyùs; Jovis enim tibi nuncia sum:
" Irasci tibi ait deos, séque supra omnes
" Immortales indignatum esse, quòd animo furenti
" Hectorem detines apud naves recurvas, neque redimi-passus-es.
" Sed agedum redemptum-redde, mortuíque accipe pretia.
Hanc verò respondens allocutus est pedibus-velox Achilles:
" Huc adsit, qui pretium ferat, & cadaver asportet,
" Si quidem serio animo Olympius ipse jubet.
Sic hi quidem in navium cœtu matérque & filius
Multa inter se verba alata dicebant.
Irin autem impulit Saturnius ad Ilium sacram:
" Vade age, Iri velox, relictâ sede Olympi,
" Nuntia Priamo magnanimo, ad Ilium,
" Ut-redimat charum filium, profectus ad naves Achivorum;
" Donáque Achilli ferat, quæ animum placent,

Ver. 130. —ἀγαθὸν δὲ.] Πάλιν αἴσχιστα δοκεῖ τὸν υἱὸν ἡ Θέτις ἐφ' ἡδονὰς παρακαλεῖν, καὶ ἀναμιμνήσκειν ἀφροδισίων· ἀλλὰ κἀνταῦθα δεῖ παραθεωρεῖν τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἐγκράτειαν, ὅτι τῆς Βρισηΐδος ἐρῶν, ἡκούσης πρὸς αὐτὸν, εἰδὼς τὴν τοῦ βίου τελευτὴν ἐγγὺς οὖσαν, οὐ σπεύδει τῶν ἡδονῶν πρὸς ἀπόλαυσιν. οὐδ' (ὥσπερ οἱ πολλοὶ) πενθεῖ τὸν φίλον ἀπραξίᾳ, καὶ παραλείψει τῶν καθηκόντων, ἀλλὰ τῶν μὲν ἡδονῶν διὰ τὴν λύπην ἀπέχεται, ταῖς δὲ πράξεσι καὶ ταῖς στρατηγίαις ἐνεργός ἐστι. *Plutarch. de audiendis Poëtis.* Cæterùm locum hunc à Veterum nonnullis repudiatum testatur *Eustathius*.

Ver. 132. —παρέστηκεν.] Vide suprà ad δ', 434.

Ver. 138. Τὴν δ'.] Vide suprà ad ά, 573 & ad θ', 160.

Ver. 139. Τῇδ' εἴη ὃς ἄποινα φέροι.] Ἐνταῦθα ἔστω, ἐνθάδε ἡκέτω ὁ κομίζων τὰ λύτρα, *Schol.*

Ibid. —ἄγοιτο.] *Al.* ἄροιτο.

Ver. 140. Εἰ δὴ.] *Si reverà, ut dixisti.*—

Ver. 144. Βάσκ' ἴθι, Ἶρι ταχεῖα.]

Labere Nympha polo, finesque invise Latinos. *Æn.* XI, 588.

Vide & suprà ad ό, 158.

Οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνήρ.
Κήρυξ τίς οἱ ἕποιτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνοι
Ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν ἐΰτροχον, ἠδὲ καὶ αὖτις
Νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ, τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς·
Μηδέ τί οἱ θάνατος μελέτω φρεσί, μηδέ τι τάρβος·
Τοῖον γάρ οἱ πομπὸν ὀπάσσομεν Ἀργειφόντην,
Ὃς ἄξει, εἵως κεν ἄγων Ἀχιλῆϊ πελάσσῃ.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἀγάγῃσιν ἔσω κλισίην Ἀχιλῆος,
Οὔτ' αὐτὸς κτενέει, ἀπό τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει·
Οὔτε γάρ ἐστ' ἄφρων, οὔτ' ἄσκοπος, οὔτ' ἀλιτήμων·
Ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἱκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα·
Ἶξεν δ' ἐς Πριάμοιο· κίχεν δ' ἐνοπήν τε γόον τε.
Παῖδες μὲν πατέρ' ἀμφὶ καθήμενοι ἔνδοθεν αὐλῆς,
Δάκρυσιν εἵματ' ἔφυρον· ὁ δ' ἐν μέσσοισι γεραιὸς
Ἐντυπὰς ἐν χλαίνῃ κεκαλυμμένος, ἀμφὶ δὲ πολλὴ

" Solus, neque quis alius una Trojanorum eat vir.
" Præco aliquis eum comitetur senior, qui dirigat
" Mulas & rhedam volubilem, atque retrò
" Mortuum asportet ad urbem, quem interfecit nobilis Achilles.
" Neque omninò ei mors obversetur animo, neque omninò terror;
" Talem enim ei ducem-viæ dabimus Argicîdam,
" Qui ducet, usquedum ducendo propè Achillem constituerit.
" At postquam duxerit intra tentorium Achillis,
" Neque ipse interficiet: aliósque omnes prohibebit:
" Neque enim est imprudens, neque temerarius, neque officii-negligens
" Sed perquàm humanè supplici parcet viro.
Sic dixit: Surrexit autem Iris cursu-procellas-æquans nunciatura:
Pervenit autem in Priami *domum*; invenit verò clamorémque, luctúmque.
Filii quidem patrem circumsedentes in aulâ.
Lacrymis vestimenta perfundebant: ipse verò in mediis senex
Obvolutâ chlænâ tectus, circúmque multus

Ver. 149. Κήρυξ.] Edidit *Barnesius* Κῆρυξ. Verum, ut opinor, minùs rectè. Vide suprà ad β', 267.

Ibid. —ἰθύνοι.] Cod. *Harleian.* ἰθύνει. *Al.* ἰθύνῃ.

Ver. 150, 179, & 189. —ἄμαξαν.] Vide infrà ad *ver.* 711, & 782.

Ver. 153. —ὀπάσσομεν.] Rectè cum duplici σ. Vide suprà ad α', 140.

Ver. 154. Ὃς ἄξει.] Edidit *Barnesius* ex conjecturâ Ὅς σφ' ἄξει· Minùs rectè: præsertim cùm hoc ad Priamum solum referri videatur. Cæterùm quâ ratione ferri possit Vulgata Lectio, vide suprà ad α', 51.

Ver. 157. Οὔτε γὰρ ἔστ' ἄφρων, οὔτ' ἄσκοπος, οὔτ' ἀλιτήμων.] Ἐνταῦθα δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς διέλαβεν ὁ Ποιητὴς διαλαχών, ὅθεν ἔρχονται εἰς τὸ ἀδικεῖν ἄνθρωποι· ἢ γὰρ δι' ἀσυνεσίαν, ὃ δηλοῦται διὰ τὸ " ἄφρων·" ἢ ἀκόντως, ὃ δηλοῖ Ὅμηρος διὰ τοῦ " ἄσκοπος," ὁ σημαίνει τὸν μὴ τοῦ συμφέροντος προνοούμενον·——ἢ ἑκουσίως, ὃ διὰ τοῦ " ἀλιτήμων" ἐδήλωσεν· ἀλιτήμων γὰρ, ὁ ἑκουσίως ἁμαρτάνων. *Eustath.*

Ver. 158, & 187. —ἱκέτεω πεφιδήσεται.] Pronuntiabatur ἱκέτω.

Ver. 161. Παῖδες μὲν πατέρ' ἀμφί.]

Hic matres, miseræque nurus, hic cara sororum
Pectora mœrentum, puerique parentibus orbi. *Æn.* XI, 215.

Ibid. —αὐλῆς.] Τοῦ περιτετειχισμένου καὶ ὑπαίθρου τόπου. *Etymol. Magn.* à *Barnesio* citatum.

Ver. 163. Ἐντυπὰς ἐν χλαίνῃ κεκαλυμμένος.] Οὕτως φησὶν αὐτὸν κατακαλύψαι τῇ χλανίδι ἐντετυπωμένοις ἱματίοις ὅλον τὸ σῶμα, ὥστε μόνον τὸν τῶν μελῶν τύπον φαίνεσθαι. *Schol.*

Κόπρος ἔην κεφαλῇ τε καὶ αὐχένι τοῖο γέροντος,
Τήν ῥα κυλινδόμενος καταμήσατο χερσὶν ἑῇσι.
Θυγατέρες δ' ἀνὰ δώματ', ἰδὲ νυοὶ, ὠδύροντο,
Τῶν μιμνησκόμεναι, οἳ δὴ πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ
Χερσὶν ὑπ' Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες.
Στῆ δὲ παρὰ Πρίαμον Διὸς ἄγγελος, ἠδὲ προσηύδα,
Τυτθὸν φθεγξαμένη, (τὸν δὲ τρόμος ἔλλαβε γυῖα·)
Θάρσει, Δαρδανίδη Πρίαμε, φρεσὶ, μηδέ τι τάρβει·
Οὐ μὲν γάρ τοι ἐγὼ κακὸν ὀσσομένη τόδ' ἱκάνω,
Ἀλλ' ἀγαθὰ φρονέουσα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
Ὅς σεῦ, ἄνευθεν ἐὼν, μέγα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει·
Λύσασθαί σ' ἐκέλευσεν Ὀλύμπιος Ἕκτορα δῖον,
Δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ,
Οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνήρ.
Κῆρυξ τίς τοι ἕποιτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνοι
Ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν ἐΰτροχον, ἠδὲ καὶ αὖτις
Νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ, τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς.

Fimus *affusus* erat, capitique & cervici senis,
Quem quidem volutatus affatim-injecerat manibus suis.
Filiæ verò per ædes, & nurus, lamentabantur,
Illorum recordantes, qui jam multique & strenui
Manibus sub Argivorum jacebant, vitâ privati.
Stetit autem juxta Priamum Jovis nuncia, atque allocuta est,
Summissâ voce, (illum autem tremor occupabat artus:)
" Confide, Dardanide Priame, animo, neque omninò formida:
" Non enim tibi ego malum vaticinatura huc venio,
" Sed benevolo animo; Jovis autem tibi nuncia sum,
" Qui tuî, procul licèt sit, magnam curam habet, & miseretur:
" Redimere te jubet Olympius Hectora nobilem,
" Donáque Achilli ferre, quæ animum placent,
" Solum, neque quis alius una Trojanorum eat vir.
" Præco aliquis te comitetur senior, qui regat
" Mulas & rhedam volubilem, atquè retrò
" Mortuum asportet ad urbem, quem interfecit nobilis Achilles.

Ver. 164. Κόπρος.] Κοινῶς μὲν, τὰ κόπρεια· νῦν δὲ, ἡ κόνις. *Schol.*

Ver. 165. Τήν ῥα.] *Quam utique.*——*Quam scilicèt.*——

Ibid. —καταμήσατο.] *Al.* κατεμήσατο. Malé: Fit enim ex ἀμάω. Uti notavit *Barnesius.*

Ver. 166. Θυγατέρες.] Vide suprà ad ά, 398.

Ibid. —ἰδὲ νυοὶ.] Quâ ratione, ἰδὲ, hîc ultimam producat; item Ἀχιλλῆϊ, *ver.* 176; & τις, *ver.* 178; vide suprà ad ά, 51.

Ibid. —ὠδύροντο.] *Al.* ὠδύραντο. Sed minùs rectè. Vide suprà ad ν', 84.

Ver. 171. —μηδέ τι τάρβει.]
——timor omnis abesto. *Æn.* XI, 14.

Ver. 172. Οὐ μὲν γάρ τοι ἐγὼ κακὸν ὀσσομένη τόδ' ἱκάνω.] Τελέσειν οὐ κακὸν κληδονιζομένη. *Porphyr. Quæst. Homeric.* 16. Vide suprà ad ά, 105.

Ver. 173. —Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι, Ὅς σεῦ, ἄνευθεν ἐὼν,——ἐλεαίρει.]
Imperio Jovis huc venio, qui——
——cœlo tandem miseratus ab alto est.
Æn. V, 726.

Ver. 175, & 195. Λύσασθαι.] Vide suprà ad ά, 20.

Ver. 178. Κῆρυξ.] Vide suprà ad *ver.* 149.

Ibid. —ἰθύνοι.] *Al.* ἰθύνῃ. Ut suprà *ver.* 149.

Μηδέ τί τοι θάνατος μελέτω φρεσί, μηδέ τι τάρβος·
Τοῖος γάρ τοι πομπὸς ἅμ' ἕψεται Ἀργειφόντης,
Ὅς σ' ἄξει, εἵως κεν ἄγων Ἀχιλῆϊ πελάσσῃ.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἀγάγῃσιν ἔσω κλισίην Ἀχιλῆος,
Οὔτ' αὐτὸς κτενέει, ἀπό τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει·
Οὔτε γάρ ἐστ' ἄφρων, οὔτ' ἄσκοπος, οὔτ' ἀλιτήμων·
Ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἱκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.
  Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις.
Αὐτὰρ ὅγ' υἷας ἄμαξαν ἐΰτροχον ἡμιονείην
Ὁπλίσαι ἠνώγει, πείρινθα δὲ δῆσαι ἐπ' αὐτῆς·
Αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσετο κηώεντα,
Κέδρινον, ὑψόροφον, ὃς γλήνεα πολλὰ κεχάνδει·
Ἐς δ' ἄλοχον Ἑκάβην ἐκαλέσσατο, φώνησέν τε·
  Δαιμονίη, Διόθεν μοι Ὀλύμπιος ἄγγελος ἦλθε,
Λύσασθαι φίλον υἱόν, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ, τί τοι φρεσὶν εἴδεται εἶναι;
Αἰνῶς γάρ μ' αὐτόν γε μένος καὶ θυμὸς ἀνώγει,

" Neque omninò tibi mors obverſetur animo, neque omninò terror:
" Talis enim te dux-viæ comitabitur Argicîda,
" Qui te ducet, uſquedùm ducendo prope Achillem conſtituerit,
" At poſtquàm duxerit intra tentorium Achillis,
" Neque ipſe interficiet, alióſque omnes prohibebit:
" Neque enim eſt imprudens, neque temerarius, neque officii-negligens;
" Sed perquam humanè ſupplici parcet viro.
  Illa quidem ſic locuta abiit pedibus velox Iris.
Sed is filios rhedam volubilem mulinam
Apparare juſſit, arcámque ligare ſuper ipsâ:
Ipſe autem in thalamum deſcendit odoratum,
Cedrinum, tecto-excelſo, qui pretioſa multa continebat,
Introque uxorem Hecubam vocavit, dixitque:
  " Infelix à Jove mihi Olympia nuncia venit,
" Ut-redimerem dilectum filium, profectus ad naves Achivorum,
" Donáque Achilli ferrem, quæ animum placent.
" Sed age mihi hoc dic, quid tibi in præcordiis videtur eſſe?
" Valdè enim me ipſum quidem animus & mens jubet,

Ver. 185. —πελάσσῃ.] Sic ſuprà *ver.* 154; vide ſuprà ad ν', 1.

Ver. 190. Ὁπλίσαι ἠνώγει.] Vide ſuprà ad α', 140.

Ibid. —πείρινθα.] Τὸ ἐπικείμενον τῇ ἁμάξῃ πλινθίον, ἐφ' οὗ φέρουσι τὰ φορτία. *Schol.* Πείρινθα δὲ τὸ πλινθίον τὸ ἄνω τῆς ἁμάξης, ὅπου τὰ φορτία ἐπιτίθενται· ὃ καὶ ὑπερτερίαν λέγεται, διὰ τὸ ὑπερκεῖσθαι τοῦ ἄξονος. *Euſtath.*

Ibid. —ἐπ' αὐτῆς.] *Al.* ἀπ' αὐτῆς.

Ver. 191. —κατεβήσετο.] *Al.* κατεβήσατο. Vide ſuprà ad β', 35; & ad ι', 109.

Ver. 192. —ὑψόροφον ὅς.] Quâ ratione, ὑψόροφον, hîc ultimam producat; item ἄλοχον, *ver.* 193; & Ἀχιλλῆϊ, *ver.* 196; & ἐπὶ, *ver.* 219; & ἄλλοι, *ver.* 224; vide ſuprà ad α', 51.

Ibid. —γλήνεα.] Τὰ μὲν ῥερυπωμένα ἱμάτια, ἀλλὰ στιλπνά, διὰ καθαρότητα. *Porphyr. Quæſt. Homeric.* 9.

Ibid. —κεχάνδει.] Cod. *Harleian.* κεχάνδη.

Ver. 194. Δαιμονίη.] Habet hæc vox apud *Homerum* ſemper aliquam *Increpationis* ſignificationem, ſed non ſemper acerbam. *Camerarius.*

Ver. 197. —τί τοι φρεσὶν εἴδεται εἶναι;]
  Nate Dea, quæ nunc animo ſententia
    ſurgit? *Æn.* I, 586.

Ver. 200.

Κεῖσ' ἴεναι, ἐπὶ νῆας ἔσω στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο· κώκυσεν δὲ γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
Ὤ μοι, πῇ δή τοι φρένες οἴχονθ', ᾗς τὸ πάρος περ
Ἔκλε' ἐπ' ἀνθρώπους ξείνους, ἠδ' οἷσιν ἀνάσσεις;
Πῶς ἐθέλεις ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος,
Ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμοὺς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
Υἱέας ἐξενάριξε; σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ·
Εἰ γάρ σ' αἱρήσει καὶ ἐσόψεται ὀφθαλμοῖσιν
Ὠμηστὴς καὶ ἄπιστος ἀνὴρ ὅδε, οὔ σ' ἐλεήσει,
Οὐδέ τί σ' αἰδέσεται· νῦν δὲ κλαίωμεν ἄνευθεν
Ἥμενοι ἐν μεγάρῳ· τῷ δ' ὥς ποθι Μοῖρα κραταιὴ
Γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκον αὐτή,
Ἀργίποδας κύνας ἆσαι, ἑῶν ἀπάνευθε τοκήων,
Ἀνδρὶ πάρα κρατερῷ, τοῦ ἐγὼ μέσον ἧπαρ ἔχοιμι
Ἐσθέμεναι προσφῦσα· τότ' ἄντιτα ἔργα γένοιτο
Παιδὸς ἐμοῦ· ἐπεὶ οὔ ἑ κακιζόμενόν γε κατέκτα,
Ἀλλὰ πρὸ Τρώων καὶ Τρωϊάδων βαθυκόλπων
Ἑσταότ', οὔτε φόβου μεμνημένον, οὔτ' ἀλεωρῆς.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε γέρων Πρίαμος θεοειδής·

" Illuc ire, ad naves in castra lata Achivorum.
Sic dixit: Ejulavit autem uxor, & respondit verbis:
" Hei mihi, quo jam tibi prudentia abiit, quâ antehàc quidem
" Celebris-eras per homines exteros, atque quibus imperas?
" Quo pacto vis ad naves Achivorum ire solus,
" Viri in conspectum, qui tibi multósque & fortes
" Filios interfecit? ferreum certè tibi cor:
" Si enim te capiet & inspiciet oculis
" Crudelis & infidus vir iste, non tuî miserebitur,
" Neque omninò te reverebitur: nunc verò defleamus seorsùm
" Sedentes in ædibus: huic autem sic olim fatum violentum
" Nascenti nevit lino, quandò eum peperi ipsa,
" Pedibus-celeres canes ut satiaret, seorsùm à parentibus,
" Virum apud violentum; cujus ego medium hepar utinam tenerem
" Comedendum adhærens: tunc repensa quæ fecit essent
" Filio meo: haud enim ipsum ignavè-se-gerentem occidit,
" Sed pro Trojanis & Troadibus profundos-sinus-habentibus
" Stantem, neque fugæ memorem, neque declinationis.
Eam verò rursùs allocutus est senex Priamus diis-similis:

Ver. 200. — κώκυσεν.] Vide suprà ad σ', 37. *Al.* κώκυσε.

Ver. 201. Ὤ μοι, πῇ δή τοι φρένες οἴχονθ'.] Infelix! quæ tanta animum dementia cepit? *Æn.* V, 465.

Ver. 202. Ἔκλε'.] *Al.* Ἔκλεο.

Ver. 207. — ὅδε.] *Al.* ὅγε.

Ver. 211. — ἀπάνευθε.] Vide suprà ad δ, 349.

Ver. 213. — τότ' ἄντιτα ἔργα γένοιτο.] Vide suprà ad ξ, 484; & ad χ', 19.

Ver. 214. — ἐπεὶ οὔ ἑ κακιζόμενον.] Αἱ κοιναὶ, οὔ μιν αἱ πλείους ἐκδόσεις γράφουσιν, "ἐπεὶ οὔ τι κακιζόμενον." *Eustath.* Vide & suprà ad ν', 344; & ο, 11.

Ver. 217. — θεοειδής.] Ἀποβλέποιεν πρός τε τὸ φύσει δίκαιον καὶ καλὸν καὶ σῶφρον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, καὶ πρὸς ἐκεῖνο αὖ ὃ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐμποιοῖεν, ξυμμιγνύντες τε καὶ κεραννύντες ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων, τὸ "Ἀνδρείκελον·" ἀπ' ἐκείνου τεκμαιρόμενοι, ὃ δὴ καὶ Ὅμηρος ἐκάλεσεν, ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐγγιγνόμενον, "Θεοειδές" τε, καὶ "Θεοείκελον." *Plato de Republ. Lib.* VI.

Ver. 218.

Μή μ' ἐθέλοντ' ἰέναι κατερύκανε, μηδέ μοι αὐτὴ
Ὄρνις ἐνὶ μεγάροισι κακὸς πέλευ· οὐδέ με πείσεις.
Εἰ μὲν γάρ τίς μ' ἄλλος ἐπιχθονίων ἐκέλευεν,
Ἢ οἳ μάντιές εἰσι, θυοσκόοι, ἢ ἱερῆες,
Ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον.
Νῦν δ', αὐτὸς γὰρ ἄκουσα θεοῦ, καὶ ἐσέδρακον ἄντην,
Εἶμι, καὶ οὐχ ἅλιον ἔπος ἔσσεται· εἰ δέ μοι αἶσα
Τεθνάμεναι παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Βούλομαι· αὐτίκα γάρ με κατακτείνειεν Ἀχιλλεὺς,
Ἀγκὰς ἑλόντ' ἐμὸν υἱὸν, ἐπὴν γόου ἐξ ἔρον εἵην.
Ἦ, καὶ φωριαμῶν ἐπιθήματα κάλ' ἀνέῳγεν·
Ἔνθεν δώδεκα μὲν περικαλλέας ἔξελε πέπλους,
Δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
Τόσσα δὲ φάρεα καλὰ, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας.

" Nè me volentem ire retine, neque mihi ipsa
" Avis in ædibus mala sis: neque enim mihi persuadebis.
" Nam si alius quidem me aliquis terrestrium jussisset,
" Seu qui vates sunt, aruspices, vel sacerdotes,
" Mendacium certè crederemus, & aversaremur magis:
" Nunc verò, (ipse enim audivi deum, & aspexi coràm,)
" Ibo, & non irritus sermo erit: si verò mihi fatum
" Mori apud naves Achivorum ære-loricatorum,
" Volo: Statim enim me interfecerit Achilles,
" Ulnis complexum meum filium, postquàm luctûs desiderium exemero.
Dixit; & arcarum opercula pulchra aperuit:
Indè duodecim quidem perpulchros exemit peplos,
Duodecimque simplices chlænas, totidémque tapetas,
Totidémque pallia pulchra, totidem ad hæc tunicas.

Ver. 218. Μή μ' ἐθέλοντ' ἰέναι κατερύκανε.]
Ne, quæso, ne me lachrymis, neve omine tanto
Prosequere, in duri certamina Martis euntem. *Æn.* XII, 72.
———— absiste morari;
Quò Deus, & quò dura vocat fortuna, sequamur. *Ibid.* 676.

Ver. 219. — κακὸς.] Cod. *Harleian.* κακή.

γὰρ, non ad id quod proximè præcessit, sed ad id quod elegantiùs reticetur: *Neque me temeritatis incuses*; Vel, *Neque me istiusmodi iter rationibus inidoneis suscepisse credideris*; *Si ENIM &c.* Vide suprà ad ί, 22.

Ver. 221. Ἢ οἳ.]. *Al.* Οἷοι.

Ibid. — μάντιες.] Codd. *Harleian.* μάντιας.

Ibid. — θυοσκόοι.] Οἱ τὰς θυσίας ἐπιτελοῦντες, καὶ δι' αὐτῶν μαντευόμενοι· ἢ οἱ λιβανομάντεις. *Schol.* *Al.* θυοσκόων.

Ver. 223. Νῦν, δ' αὐτὸς γὰρ ἄκουσα θεοῦ, καὶ ἐσέδρακον ἄντην.]
Nunc etiam interpres Divûm, Jove missus ab ipso
(Testor utrumque caput) celeres mandata per auras
Detulit; ipse Deum manifesto in lumine vidi
Intrantem muros, vocemque his auribus hausi. *Æn.* IV, 356.

Ibid. — ἐσέδρακον.] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 224. — ἅλιον ἔπος ἔσσεται.] *Al.* ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται· Uti *Odyss.* β', 318. Quam lectionem & præfert *Barnesius*. Verùm, ut opinor, minùs rectè.

Ver. 227. Ἀγκὰς.] Vide suprà ad ξ', 546.

Ver. 228, 241, 267. — κάλ'. —— καλὰ —— Καλὼ.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 230. Δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας.] *Heraclides Ponticus* legit Δώδεκα διπλοΐδας χλαίνας.

Χρυσοῦ δὲ στήσας ἔφερεν δέκα πάντα τάλαντα·
Ἐκ δὲ δύ᾽ αἴθωνας τρίποδας, πίσυρας δὲ λέβητας,
Ἐκ δὲ δέπας περικαλλὲς, ὅ οἱ Θρῆκες πόρον ἄνδρες
Ἐξεσίην ἐλθόντι, μέγα κτέρας· οὐδέ νυ τοῦ περ
Φείσατ᾽ ἐνὶ μεγάροις ὁ γέρων· περὶ δ᾽ ἤθελε θυμῷ
Λύσασθαι φίλον υἱόν· ὁ δὲ Τρῶας μὲν ἅπαντας
Αἰθούσης ἀπέεργεν, ἔπεσσ᾽ αἰσχροῖσιν ἐνίσσων·
Ἔῤῥετε, λωβητῆρες, ἐλέγχεες· οὔ νυ καὶ ὑμῖν
Οἴκοι ἔνεστι γόος, ὅτι μ᾽ ἤλθετε κηδήσοντες;
Ἦ οὔνεσθ᾽, ὅτι μοι Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε᾽ ἔδωκε,
Παῖδ᾽ ὀλέσαι τὸν ἄριστον; ἀτὰρ γνώσεσθε καὶ ὔμμες·
Ῥηΐτεροι γὰρ μᾶλλον Ἀχαιοῖσιν δὴ ἔσεσθε,
Κείνου τεθνειῶτος, ἐναιρέμεν· αὐτὰρ ἔγωγε,
Πρὶν ἀλαπαζομένην τε πόλιν, κεραϊζομένην τε,
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, βαίην δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Ἦ, καὶ σκηπανίῳ δίεπ᾽ ἀνέρας· οἱ δ᾽ ἴσαν ἔξω,

Auri etiam appensa extulit decem omnia talenta.
Extulit & duos splendidos tripodas, quatuórque lebetas,
Extulit & poculum perpulchrum, quod ei Thraces dederant viri
In legationem profecto, magnum donum: Nec tamen ei
Pepercit in ædibus senex; summè enim cupiebat animo
Redimere dilectum filium: Hic autem Trojanos quidem omnes
A porticu arcebat, verbis contumeliosis increpans:
" Abite, perditi, probris-digni: non utique & vobis
" Domi inest luctus, quòd me venistis tristitiâ affecturi?
" An parvi-penditis, quòd mihi Saturnius Jupiter dolores dedit,
" Filium ut perderem fortissimum? Sed sentietis & ipsi:
" Faciliores enim multò Achivis jam eritis,
" Illo mortuo, occisu: at ego certè,
" Antequàm direptámque urbem, vastatámque,
" Oculis videro, descendero in domum orci.
Dixit, & scipione persequens-abigebat viros; illi autem exibant,

Ver. 232. Χρυσοῦ δὲ στήσας.] Τὸ δὲ στήσας, ἀντὶ τοῦ σταθμίσας, ὡς πρὸς ἀκρίβειαν, ἵνα μὴ καὶ ψεύσηται τοῦ σταθμὸν τυχὼν ἐξαπατηθείς. *Eustath.* Vide suprà ad ν', 745.

Ibid. — δέκα πάντα τάλαντα.] *Talenta non pauciora quàm decem.* Vide suprà ad σ', 373, & 470; & ad τ', 247.

Ver. 235. Ἐξεσίην ἐλθόντι.] Κατὰ δημοσίας ἐξόδου πρεσβείας. *Schol.* *Al.* Ἐξεσίῃ δ᾽ ἐλθόντι.

Ver. 236. Φείσατ᾽ ἐνὶ μεγάροις.] Quâ ratione, ἐνὶ hîc ultimam producat; item Πρὶν, *ver.* 245; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 237. Λύσασθαι.] Vide suprà ad ά, 20.

Ver. 238. — ἀπέεργεν.] Vide suprà ad ν', 84; & ad ά, 37. *Al.* ἀπέεργε.

Ibid. — ἐνίσσων.] *Al.* ἐνίπτων. Quæ & proba lectio. Vide suprà ad ό, 546. *Al.* ἐνίσσων.

Ver. 239. Ἔῤῥετε, λωβητῆρες, ἐλέγχεες.] Δεῖ δὲ μήτε ——— αὐτῇ (ὀργῇ) διδόναι τόπον ——— δυστυχοῦντας· ἀφαιρεῖ γὰρ τὸν ἔλεον, ὅταν δυσκολαίνωσι, καὶ μάχωνται τοῖς συναχθομένοις· ὡς ὁ Πρίαμος, "Ἔῤῥετε λωβητῆρες, ἐλέγχεες· " οὔ νυ καὶ ὑμῖν Ἔστι γόος, ὅτι μ᾽ ἤλθετε κηδή-" σοντες." *Plutarch.* περὶ ἀοργησίας.

Ver. 241. Ἦ οὔνεσθ᾽.] Ἦ ἐφήδεσθέ μοι, καὶ ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς εὐφραίνεσθε; ἀπὸ τοῦ ὄνασθαι· ἢ, ἐκφαυλίζετε καὶ μικρὸν ἡγεῖσθε; *Schol.* *Al.* Ἦ τ᾽ οὔνεσθ᾽.

Ver. 244. — τεθνειῶτος.] Vide suprà ad ν', 46; & ad ζ', 464.

Σπερχομένοιο γέροντος· ὁ δ' υἱάσιν οἷσιν ὁμόκλα
Νεικείων, Ἕλενόν τε, Πάριν τ', Ἀγάθωνά τε δῖον,
Πάμμονά τ', Ἀντίφονόν τε, βοὴν ἀγαθόν τε Πολίτην,
Δηΐφοβόν τε, καὶ Ἱππόθοον, καὶ Δῖον ἀγαυόν.
Ἐννέα τοῖς ὁ γεραιὸς ὁμοκλήσας ἐκέλευε·
Σπεύσατέ μοι, κακὰ τέκνα, κατηφόνες· αἴθ' ἅμα πάντες
Ἕκτορος ὠφέλετ' ἀντὶ θοῇς ἐπὶ νηυσὶ πεφάσθαι.
Ὤ μοι ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὔτινά φημι λελεῖφθαι·
Μήστορά τ' ἀντίθεον, καὶ Τρωΐλον ἱππιοχάρμην,
Ἕκτορά θ', ὃς θεὸς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, οὐδὲ ἐῴκει
Ἀνδρός γε θνητοῦ πάϊς ἔμμεναι, ἀλλὰ θεοῖο·
Τοὺς μὲν ἀπώλεσ' Ἄρης, τὰ δ' ἐλέγχεα πάντα λέλειπται,
Ψεῦσταί τ', ὀρχησταί τε, χοροιτυπίῃσιν ἄριστοι,

Urgente sene: Is verò filios suos increpabat
Objurgans, Helenúmque, Parínque, Agathonáque nobilem,
Pammonáque, Antiphonúmque, pugnâque strenuum Politen,
Deïphobúmque, & Hippothoum, & nobilem Dium.
Novem his senex increpans mandabat:
" Festinate mihi, ignavi filii, probrosi; utinam simul omnes
" Pro Hectore veloces ad naves interfecti fuissetis.
" Hei mihi infelicissimo; genui enim filios fortissimos
" Trojâ in latâ, quorum nullum dico reliquum esse:
" Mestoráque divinum, & Troïlum ex-curru-pugnacem,
" Hectoráque, qui deus erat inter viros, neque videbatur
" Viri utique mortalis filius esse, sed Dei:
" Hos quidem perdidit Mars, hæc verò probra mera supersunt,
" Mendaces, saltatoréſque, choreis præstantissimi,

Ver. 250. — *βοὴν ἀγαθόν.*] Vide suprà ad β', 408.

Ver. 251. Δηΐφοβόν τε.] Ἀλεξάνδρου τοξευθέντος ὑπὸ Φιλοκτήτου, Πρίαμος τῆς Ἑλένης γάμον ἔπαθλον ἔθηκε τῷ ἀριστεύσαντι κατὰ τὴν μάχην. Δηΐφοβος δὲ γενναῖος [*Al.* γενναίως] ἀγωνισάμενος ἔγημεν αὐτήν· ἡ ἱστορία παρὰ Λυκόφρονι. *Schol.* Vide ad *Odyss.* δ', 276; & θ', 517.

Ibid. — Δῖον ἀγαυόν.] Ita ex *Eustathio* edidit *Barnesius*. *Al.* δῖον Ἀγαυόν.

Ver. 254. — ἀντὶ θοῇς ἐπὶ νηυσὶ πεφάσθαι.] Vide suprà ad ξ', 471.

Ver. 255. Ὤ μοι ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας.] Ita *Hecuba* apud *Euripidem*:

Κἄπειτα τίκτω παῖδας... ἀριστεύοντ' ἐν εὐνάμενον τέκνα —
Κἀκεῖνά τ' εἶδον δορὶ πεσόνθ' Ἑλληνικῷ.
Euripid. Troad. ver. 475, 479.

Ver. 258. — ἔσκε.] *Esse solebat.* Vide suprà ad *ver.* 67.

Ibid. — οὐδὲ ἐῴκει Ἀνδρός γε θνητοῦ πάϊς ἔμμεναι.] Τῶν περὶ τὰ ἤθη φευκτῶν τρία ἐστὶν εἴδη, κακία, ἀκρασία, θηριότης. Τὰ δ' ἐναντία, τοῖς μὲν δυσὶ, δῆλα· τὸ μὲν γὰρ ἀρετὴν, τὸ δ' ἐγκράτειαν καλοῦμεν· πρὸς δὲ τὴν θηριότητα, μάλιστ' ἂν ἁρμόττοι λέγειν τὴν ὑπὲρ ἡμᾶς ἀρετὴν ἡρωϊκήν τινα καὶ θείαν, ὥσπερ Ὅμηρος περὶ Ἕκτορος πεποίηκε λέγοντα τὸν Πρίαμον ὅτι σφόδρα ἦν ἀγαθὸς, " ——— οὐδὲ ἐῴκει Ἀν" δρός γε θνητοῦ παῖς ἔμμεναι, ἀλλὰ θεοῖο." *Aristot. Ethic. Lib.* VII, *cap.* 1.

Ver. 260. — τὰ δ' ἐλέγχεα πάντα λέλειπται.]

At non in Venerem segnes nocturnaque bella,
Aut ubi curva choros indixit tibia Bacchi,
Expectare dapes, & plenæ pocula mensæ.
Hic amor, hoc studium ———.
Æn. XI, 736.

Ibid. — λέλειπται.] Si λέλειπτο dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad α', 37.

Ver. 261. Ψεῦσται.] *Dion. Chrysostomus*, *Orat.* 32, legit Μῖμοι.

Ibid. — ὀρχησταί τε, χοροιτυπίῃσιν ἄριστοι.]

Vobis

Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες.
Οὐκ ἂν δή μοι ἅμαξαν ἐφοπλίσαιτε τάχιστα,
Ταῦτά τε πάντ' ἐπιθεῖτε, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο;
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πατρὸς ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν
Ἐκ μὲν ἅμαξαν ἄειραν ἐΰτροχον ἡμιονείην,
Καλὴν, πρωτοπαγῆ· πείρινθα δὲ δῆσαν ἐπ' αὐτῆς,
Κὰδ δ' ἀπὸ πασσαλόφιν ζυγὸν ᾕρεον ἡμιόνειον,
Πύξινον, ὀμφαλόεν τ', εὖ οἰήκεσσιν ἀρηρός.
Ἐκ δ' ἔφερον ζυγόδεσμον ἅμα ζυγῷ ἐννεάπηχυ·
Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκαν ἐϋξέστῳ ἐπὶ ῥυμῷ,
Πέζῃ ἔπι πρώτῃ, ἐπὶ δὲ κρίκον ἕστορι βάλλον·

" Agnorum atque hœdorum publici raptores.
" Non tandem mihi rhedam apparaveritis celerrimè,
" Hæcque omnia imposueritis, ut perficiamus iter?
Sic dixit: hi verò patris veriti increpationem,
Rhedam quidem extulerunt volubilem mulinam,
Pulchram, recens compactam; arcámque ligârunt super ipsâ,
Atque à paxillo jugum detraxerunt mulinum,
Buxeum, & umbilico-ornatum, scitè annulis aptatum.
Extulerunt & lorum jugale unà cum jugo novem-cubitorum;
Et hoc quidem benè accommodârunt elegantèr polito temoni,
Parte in extremâ, annulúmque clavo-temonis superposuerunt:

Vobis picta croco & fulgenti murice vestis;
Desidiæ cordi: juvat indulgere choreis;
Et tunicæ manicas, & habent redimicula mitræ. *Æn.* IX, 614.
——— choreis aptior & jocis,
Ludoque dictus; non sat idoneus
Pugnæ ———
Horat. Carm. lib. II, *Od.* xix, *ver.* 25.

Ibid. — χοροιτυπίῃσιν.] Cod. *Harleian.* χοροιτυπίεσσιν.

Ver. 262. — ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες.] Τὰ τῶν πολιτῶν ἁρπάζοντες. *Schol.* Πρίαμος δὲ παρὰ τῷ Ποιητῇ καὶ ὀνειδίζει τοῖς υἱοῖς ἀναλίσκουσι τὰ μὴ νενομισμένα, "Ἀρνῶν ἠδ' ἐρί-" "φων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες." *Athenæus, lib.* I, *cap.* 8.

Ver. 263 & 266. — ἅμαξαν.] Vide infrà ad *ver.* 711, & 782. *Al.* ἄμαξαν.

Ibid. — ἐφοπλίσαιτε.] Ita edidit *Barnesius*, *Al.* ἐφοπλίσσαιτε, & ἐφοπλίσητε. Quæ ferri non possunt. Vide suprà ad *ver.* 190; & ad ψ', 55.

Ver. 264. — ἐπιθεῖτε.] *Al.* ἐπιθῆτε.

Ibid. — πρήσσωμεν.] Vide suprà ad ν', 392.

Ver. 265. — ἄρα.] *Ut par, ut æquum erat* ——. *Ut debuerunt* ——.

Ver. 267. — πρωτοπαγῆ] Cod. *Oxon.* à *Barnesio*, itémque Cod. *Harleian.* à *Tho. Bentleio* collatus habet πρωτοπαγία. Quod eodem modo pronuntiandum.

Ibid. — πείρινθα.] Vide suprà ad *ver.* 190.

Ver. 268. — πασσαλόφιν.] Vide suprà ad ν', 588.

Ver. 269. — ὀμφαλόεν τ' εὖ.] Ita edidit *Barnesius* propter sequentem ἀρηρός· Quocum facit *Henricus Stephanus*. *Vulgg.* ὀμφαλόεντ' εὖ. *Eustathius* itémque Codex *Harleianus* legit ὀμφαλόεν εὖ. Quæ fortè & verior lectio. Vide suprà ad ά, 51. Porrò vocem ὀμφαλόεν *Scholiastes* exponit κεκοσμημένον. *Eustathius* autem, Ὀμφαλόεν δὲ, inquit, τὸ ἢ κύκλους τινὰς κοίλους ἔχον ὀμφαλοειδεῖς, ἢ γλύμμα τι κοῖλον περὶ τὸ μέσον τοῦ ζυγοῦ, ὥστε οἱ ἱμάντες περιτίθενται ——. Οἱ δὲ ἀκριβέστεροι ὀμφαλόεν φασὶ τὸ ἀνοχάς τινας ἔχον ἐν μέσῳ, αἷς οἱ ἱμάντες περιειλοῦνται· ἢ τὸ ἔχον μέσον ὀμφαλὸν, ᾧ προσδεῖται ἱμᾶσιν ὁ ῥυμός.

Ibid. — εὖ οἰήκεσσιν ἀρηρός.] Οἴηκες δὲ νῦν, οἱ κρίκοι τινὲς συνέχοντες τὸν ζυγὸν, ἢ δι' ὧν ἀνείρονται αἱ ἔσω ἡμιόνους οἰακίζουσαι ἡνίαι. *Eustath.*

Ver. 270. — ἐννεάπηχυ.] *Al.* ἐννεάπηχυν.

Ver. 272. — ἐπὶ δὲ κρίκον ἕστορι βάλλον.] Ἀντὶ τοῦ, τῷ δὲ ἐγκάλῳ τὸν ἕστορα ἔβαλον. *Schol.*

Ibid. — ἕστορι.] Τῷ ἀνεστομωμένῳ πασσάλῳ κατὰ τοῦ ῥυμοῦ τοῦ ζυγοῦ. Τινὲς δὲ γράφουσιν ἕκτορι, οἷον ἐχέτορι. *Schol.*

Ver. 273.

Τρὶς δ' ἑκάτερθεν ἔδησαν ἐπ' ὀμφαλόν· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἑξείης κατέδησαν, ὑπὸ γλωχῖνα δ' ἔγναμψαν·
Ἐκ θαλάμου δὲ φέροντες ἐϋξέστου ἐπ' ἀπήνης,
Νήεον Ἑκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα.
Ζεῦξαν δ' ἡμιόνους κρατερώνυχας, ἐντεσιεργούς,
Τούς ῥά ποτε Πριάμῳ Μυσοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα.
Ἵππους δὲ Πριάμῳ ὕπαγον ζυγόν, οὓς ὁ γεραιὸς
Αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλεν ἐϋξέστῳ ἐπὶ φάτνῃ·
Τὼ μὲν ζευγνύσθην ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσι
Κῆρυξ καὶ Πρίαμος, πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθ' Ἑκάβη τετιηότι θυμῷ,
Οἶνον ἔχουσ' ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῆφι,
Χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην·
Στῆ δ' ἵππων προπάροιθεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·

Ter verò utrinque ligârunt ad umbilicum; & deindè
Simplici ferie alligârunt, fúbque angulo flexum innexuerunt,
Ex thalamo autem ferentes elegantèr-politam in rhedam,
Accumulârunt Hectorei capitis infinita pretia.
Junxerunt verò mulos ungulis validos, jugales,
Quos olim Priamo Myfi dederant fplendida dona.
Equos autem Priamo duxerunt fub jugum, quos fenex
Ipfe curans alebat politum ad præfepe:
Hos quidem jungebant in ædibus altis
Præco & Priamus, prudentia mentibus confilia tenentes.
Propè autem ipfos acceffit Hecuba mœfto animo,
Vinum tenens in manu fuave dextrâ,
Aureo in poculo, ut libatione-factâ abierint:
Stetit verò ante equos, verbáque fecit, dixítque:

Ver. 273. — ἐπ' ὀμφαλόν.] Ἐπὶ τὸ μέσον τοῦ ζυγοῦ. *Schol.*

Ver. 274. — γλωχῖνα.] Τὴν γωνίαν· λέγει δὲ τὸ τέλος τοῦ ἱμάντος. *Schol.*

Ibid. — ἔγναμψαν.] *Al.* ἔκαμψαν. Quo modo & legit Codex *Harleianus*.

Ver. 275, 280. — ἐϋξέστου —— ἐϋξέστῳ.] *Al.* ἐϋξέστης —— ἐϋξέστῃ.

Ver. 277. — ἐντεσιεργούς.] Τοὺς ὑποζυγίους, μὴ ψιλοὺς νωτόφους, ἀλλὰ τὴν τε ἅμαξαν, καὶ τὸ σπέρεινθον ἕλκοντες, ἅπερ καὶ ἔντεα φασί. *Schol.* Καὶ ἄλλως ἐντεσιεργοὺς λέγει τοὺς ἑτοίμους εἰς ἔργον. *Eustath.* *Al.* ἐντεσιεργέας.

Ver. 278. — Τούς ῥα.] *Quos scilicet* ——.

Ver. 281, 282. Τὼ μὲν ζευγνύσθην ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσι Κῆρυξ καὶ Πρίαμος.] Versionem vulgarem hoc in loco retinui, ut *Priamus* & Præco equos jungere dicantur. Verùm cùm hoc à *Priami* filiis (fuprà *ver.* 279.) jam factum dicitur, neque *Priamum* officio hoc fungi verifimile eft, neque binos tantùm equos fuiffe fatis conftat; cúmque iftâ ratione ζευγνύτην, aut ζευξάτην, ut fuprà *ver.* 277, potiùs quàm ζευγνύσθην, dicendum erat; Ego iftud, Τὼ, non ad equos, fed ad fequentem Κῆρυξ καὶ Πρίαμος referri crediderim. Quo pacto cum ifto, Τὼ μὲν ζευγνύσθην —— Κῆρυξ καὶ Πρίαμος, longè aptiùs congruet quod fequitur, Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθ' Ἑκάβη &c. Porrò fortaffè hîc legendum fit Τὼ μὲν ζωννύσθην &c.

Ver. 282. Κῆρυξ.] Vide fuprà ad *ver.* 149.

Ver. 283. — τετιηότι.] Vide fuprà ad ν', 46.

Ver. 284. — δεξιτερῆφι.] Vide fuprà ad ι', 588.

Ver. 285. — δέπαϊ, ὄφρα.] Nullâ ex analogiâ produci poteft iftud ι. Pronuntiabatur fortè *depaïvvophra*. Vide fuprà ad τ', 35; & ad ά, 342.

Ibid. — ὄφρα λείψαντε.] Quâ ratione, ὄφρα hîc ultimam producat; item πίτυος, *ver.* 295, & 313; & δὲ, *ver.* 343; & σε, *ver.* 370; vide fuprà ad ά, 51.

Ver. 286. — ἔκ τ' ὀνόμαζε.]
—— nomine clamat. *Æn.* IV, 674.

Ver. 287.

Τῆ, σπεῖσον Διὶ πατρὶ, καὶ εὔχεο οἴκαδ' ἱκέσθαι
Ἂψ ἐκ δυσμενέων ἀνδρῶν· ἐπεὶ ἄρ σέ γε θυμὸς
Ὀτρύνει ἐπὶ νῆας, ἐμεῖο μὲν οὐκ ἐθελούσης.
Ἀλλ' εὔχου σύγ' ἔπειτα κελαινεφέϊ Κρονίωνι
Ἰδαίῳ, ὅστε Τροίην κατὰ πᾶσαν ὁρᾶται·
Αἴτει δ' οἰωνὸν ταχὺν ἄγγελον, ὅστε οἱ αὐτῷ
Φίλτατος οἰωνῶν, καὶ εὖ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
Δεξιόν· ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας,
Τῷ πίσυνος ἐπὶ νῆας ἴῃς Δαναῶν ταχυπώλων.
Εἰ δέ τοι οὐ δώσει ἑὸν ἄγγελον εὐρύοπα Ζεὺς,
Οὐκ ἂν ἔγωγέ σ' ἔπειτα ἐποτρύνουσα κελοίμην
Νῆας ἔπ' Ἀργείων ἰέναι, μάλα περ μεμαῶτα.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Πρίαμος θεοειδής·
Ὦ γύναι, οὐ μέν τοι τόδ' ἐφιεμένῃ ἀπιθήσω·
Ἐσθλὸν γὰρ Διὶ χεῖρας ἀνασχέμεν, αἴκ' ἐλεήσῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφίπολον ταμίην ὤτρυν' ὁ γεραιὸς
Χερσὶν ὕδωρ ἐπιχεῦαι ἀκήρατον· ἡ δὲ παρέστη,
Χέρνιβον ἀμφίπολος, πρόχοόν θ' ἅμα, χερσὶν ἔχουσα.

“ Accipe, liba Jovi patri. & supplica, domum ut pervenias
“ Redux ex hostibus: siquidem te animus
“ Impellit ad naves, me quidem non volente.
“ Sed supplica tu jam atras-nubes-cogenti Saturnio
“ Idæo, qui Trojam omnem despicit:
“ Pete autem alitem velocem nuncium, qui ipsi
“ Gratissimus alitum, & cujus robur est maximum,
“ Dextrum: ut eum ipse oculis conspicatus,
“ Eo fretus ad naves eas Danaorum pernicium-equitum.
“ Quòd si tibi non dabit suum nuncium latè-sonans Jupiter,
“ Non ego omninò te tum impellens hortarer
“ Naves ad Argivorum ire, admodùm licèt cupidum.
Illam verò respondens allocutus est Priamus deo-similis:
“ O uxor, haud sanè tibi hoc præcipienti negabo:
“ Bonum enim Jovi manus elevare, si fortè misereatur.
Dixit quidem, & ancillam dispensatricem jussit senex
Manibus aquam infundere puram: astitit verò,
Pelvim ancilla, gutturniúmque simul, manibus tenens.

Ver. 287. Τῆ, σπεῖσον Διὶ πατρὶ.] Vide suprà ad ζ', 319.

Ver. 288. —ἐπεὶ ἄρ σέ γε.] *Al.* ἐπεί σε γε. Verùm non hîc supervacaneum est istud ἄρ, sed vim habet in connectendâ sententiâ cum eo quod præcessit, *ver.* 198, 224.

Ver. 289—297—302. Ὀτρύνει —— ἐποτρύνουσα —— ὤτρυν'.] Vide suprà ad υ', 44.

Ver. 290. —εὔχου.] Ita ex *Eustathio* edidit *Barnesius*. *Al.* εὔχευ.

Ver. 293. —καὶ εὖ κράτος ἐστὶ μέγιστον.] Cod. *Harleian.* καὶ οἱ κράτος ἐστὶ μέγιστον. Quo modo & in uno MS repperit *Barnesius*. *Al.* καί οἱ κράτος ἐστὶ μάλιστα.

—— rerum cui summa potestas.
Æn. X, 100.

Ver. 296. Εἰ δέ τοι οὐ δώσει.] *Al.* Εἰ δέ τι οὐ δώσει.

Ibid. —εὐρύοπα Ζεὺς.] Sic infrà *ver.* 314, μητίετα Ζεύς. Vide suprà ad α', 175.

Ver. 298. —μεμαῶτα.] Vide suprà ad υ', 463; & ad ζ', 464.

Ver. 299. — θεοειδής.] Vide suprà ad *ver.* 217.

Ver. 301. —Διὶ χεῖρας ἀνασχέμεν.] Vide suprà ad τ', 254.

Ver. 304. Χέρνιβον.] Νῦν τὸ ἀγγεῖον τὸ ὑπο-

Νιψάμενος δὲ, κύπελλον ἐδέξατο ἧς ἀλόχοιο·
Εὔχετ' ἔπειτα στὰς μέσῳ ἕρκεϊ, λεῖβε δὲ οἶνον,
Οὐρανὸν εἰσανιδών· καὶ φωνήσας ἔπος ηὔδα·
Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
Δός μ' ἐς Ἀχιλλῆος φίλον ἐλθεῖν, ἠδ' ἐλεεινόν·
Πέμψον δ' οἰωνὸν ταχὺν ἄγγελον, ὅστε σοὶ αὐτῷ
Φίλτατος οἰωνῶν, καὶ εὖ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
Δεξιόν· ὄφρα μιν αὐτὸς, ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας,
Τῷ πίσυνος ἐπὶ νῆας ἴω Δαναῶν ταχυπώλων.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς·
Αὐτίκα δ' αἰετὸν ἧκε, τελειότατον πετεηνῶν,
Μόρφνον, θηρητῆρ', ὃν καὶ Περκνὸν καλέουσιν.
Ὅσση δ' ὑψορόφοιο θύρη θαλάμοιο τέτυκται

At postquàm se laverat, poculum accepit suæ uxoris:
Precabatur deindè stans medio in septo; libavitque vinum,
Cœlum suspiciens: & editâ voce dixit:
" Jupiter pater, qui indè ab Ida imperas, gloriosissime, maxime,
" Da me ad Achillis *tentorium* gratum venire, atque miserandum:
" Mitte autem alitem velocem nuncium, qui tibi ipsi
" Gratissimus alitum, & cujus robur est maximum,
" Dextrum: ut eum ipse oculis conspicatus,
" Eo fretus ad naves eam Danaorum pernicium-equitum.
Sic dixit precans: Eum verò exaudiit providus Jupiter:
Statímque aquilam misit certissimum-augurium-facientem ex volucribus,
Morphnon, venatricem, quam & Percnon vocant.
Quanta autem excelsi janua thalami est

ὑποδεχόμενον τὸ τῶν χερσὶν ἐπιβαλλόμενον ὕδωρ· ὃ καὶ λέβητά φησι. *Schol.*

Ibid. — πρόχοον.] Τὸν παρ' ἡμῖν καλούμενον ξέστην. *Schol.*

Ver. 305. Νιψάμενος.] *Quum se ipse lavässet.* Vide suprà ad ψ', 685; & ad γ', 141.

Ibid. — κύπελλον ἐδέξατο —— Εὔχετ' ἔπειτα.]

> Tum pater Anchises magnum cratera coronâ
> Induit, implevitque mero: Divosque vocavit,
> Stans celsâ in puppi ————.
> *Æn.* III, 525.

Ver. 306. ἕρκεϊ.] Νῦν περιβολαίῳ, περιφράγματι. *Schol.*

Ver. 307. Οὐρανὸν εἰσανιδών.]

> Tum breviter supera aspectans convexa precatur. *Æn.* X, 251.

Ubi notandum vocem, *convexus*, apud Romanos non, ut in linguis recentioribus fit, *concavo* oppositam esse; sed (ut opinor) idem ferè sonâsse quod *concavus*: nisi fortè in Sphærâ, Hemisphærii *Superioris* potiùs, quàm *Inferioris*, facies *Interior*, *convexa* dicta sit. Sic iterùm apud *Virgilium*;

> ——— tædet cœli *convexa* tueri.
> *Æn.* IV, 451.
> ——— —— sese halitus atris
> Faucibus effundens supera ad *convexa* ferebat. *Æn.* VI, 240.
> ——— supera ut *convexa* revisant.
> *Ibid.* 750.

Quod autem Recentiores *convexum*, id Romani *gibbum* dicebant.

Ver. 308. Ζεῦ πατήρ.] Vide suprà ad ί, 372.

Ver. 310. Πέμψον δ' οἰωνόν.]

> Da deinde auxilium, pater, atque hæc omina firma. *Æn.* II, 691.
> Da, pater, augurium, atque animis illabere nostris. *Æn.* III, 89.

Ver. 311. — καὶ εὖ κράτος.] Vide suprà ad *ver.* 293.

Ver. 314. Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε.] Vide suprà ad π', 527.

Ver. 315. — πετεηνῶν.] Cod. *Harleian.* πετεινῶν.

Ver. 316. Μόρφνον.] Occurrit hæc vox apud *Hesiodum* accentu diverso:

> ——————— αὐτὰρ ὄπισθε
> Μορφνῷ

Ἀνέρος ἀφνειοῖο ἐΰκληῒς ἀραρυῖα·
Τόσσ' ἄρα τοῦ ἑκάτερθεν ἔσαν πτερά· εἴσατο δέ σφιν
Δεξιὸς ἀΐξας ὑπὲρ ἄστεος· οἱ δὲ ἰδόντες
Γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
  Σπερχόμενος δ' ὁ γέρων ξεστοῦ ἐπεβήσετο δίφρου·
Ἐκ δ' ἔλασε προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου·
Πρόσθε μὲν ἡμίονοι ἕλκον τετράκυκλον ἀπήνην,
Τὰς Ἰδαῖος ἔλαυνε δαΐφρων· αὐτὰρ ὄπισθεν
Ἵπποι, τοὺς ὁ γέρων ἐφέπων μάστιγι κέλευε
Καρπαλίμως κατὰ ἄστυ· φίλοι δ' ἅμα πάντες ἕποντο,
Πόλλ' ὀλοφυρόμενοι, ὡσεὶ θάνατόνδε κιόντα.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν πόλιος κατέβαν, πεδίον δ' ἀφίκοντο,
Οἱ μὲν ἄρ' ἄψορροι ποτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο,
Παῖδες καὶ γαμβροί· τὼ δ' οὐ λάθον εὐρύοπα Ζῆν,
Ἐς πεδίον προφανέντε· ἰδὼν δ' ἐλέησε γέροντα,
Αἶψα δ' ἄρ' Ἑρμείαν, υἱὸν φίλον, ἀντίον ηὔδα·

Viri opulenti obserata affabrè-aptata;
Tantæ hujus utrinque erant alæ: Visa autem est ipsis
Dextera ruens supra urbem: Illi verò conspicati
Gavisi sunt, & omnibus in præcordiis animus lætitiâ-p…fusus-est.
  Festinans autem senex politum conscendit currum:
Egitque è vestibulo & porticu resonanti.
Antè quidem muli trahebant quatuor-rotarum rhedam,
Quas Idæus agebat prudens; sed ponè
Equi, quos senex urgens flagello hortabatur
Celeritèr per urbem: Amici autem simul omnes sequebantur,
Multùm lugentes, tanquam ad mortem proficiscentem.
Postquàm verò ex urbe descenderant, ad campumque pervenerant,
Hi quidem retrò ad Ilium redierunt,
Filii & generi: illi autem non latuerunt latè sonantem Jovem,
In campum progressi: Conspicatus verò misertus est senis,
Et confestim Mercurium, filium dilectum, coram allocutus est:

Μόρφνοιο φλεγύαο καλυπτόμενοι πτερύγεσσιν. Ἀσπὶς Ἡρακλ. ver. 134.
De Ave ita *Aristoteles*; Ἕτερον δὲ γένος ἐστὶν ἀετῶν, ὃ πλάγγος καλεῖται —— οἰκεῖ δὲ βήσσας καὶ ἄγκη καὶ λίμνας· ἐπικαλεῖται δὲ νηττοφόνος καὶ μορφνός· οὗ καὶ Ὅμηρος μέμνηται ἐν τῇ Πριάμου ἐξόδῳ. *Aristot. de Histor. Animal. lib.* IX, *cap.* 32.

Ver. 317 & 354. — τέτυκται.] Vide suprà ad ν', 736; & ad ά, 37.

Ver. 318. — ἐΰκληῒς ἀραρυῖα.] Εὖ τῇ κλειδὶ ἡρμοσμένη, ἀσφαλής. Δύναται καὶ ὑφ' ἓν, ἵν' ᾖ εὔκληϊς. *Schol.*

Ver. 319. Τόσσ' ἄρα.] *Tantæ utique* —— *Tantæ, inquam* ——. Non enim supervacuum est illud ἄρα.

Ver. 322. — ἐπεβήσετο.] *Al.* ἐπεβήσατο. Vide suprà ad β', 35; & ad έ, 109.

Ver. 325, 326. — ἔλαυνε —— κέλευε.] Vide suprà ad ν', 84.

Ver. 327. Καρπαλίμως κατ' ἄστυ.] *Irenæus. Lib.* I, *cap.* 1, *sub fine*, legit Καρπαλίμως ἀνὰ ἄστυ.

Ibid. — φίλοι δ' ἅμα πάντες ἕποντο, Πόλλ' ὀλοφυρόμενοι.]

—— Perculsâ mente dederunt
Dardanidæ lacrymas ——. *Æn.* IX, 292.

Ver. 328. Πόλλ' ὀλοφυρόμενοι.] *Irenæus* loco suprà citato legit Ἀλλ' ὀλοφυρόμενοι.

Ibid. ὡσεὶ θάνατόνδε κιόντα.] *Al.* ὡς εἰς θάνατόν γε κιόντα.

Ver. 330. — ἄρ'.] *Ut fieri solet* ——.

Ibid. — ποτὶ.] *Al.* προτὶ.

Ibid. — ἀπονέοντο.] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 331. — εὐρύοπα Ζῆν.] Vide suprà ad ver. 98.

Ver. 333. Αἶψα δ' ἄρ', *Statimque deinceps* ——. *Statimque proindè* ——.

Ἑρμεία, σοὶ γάρ τε μάλιστά γε φίλτατόν ἐστιν
Ἀνδρὶ ἑταιρίσσαι, καί τ' ἔκλυες, ᾧ κ' ἐθέλῃσθα,
Βάσκ' ἴθι, καὶ Πρίαμον κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
Ὣς ἄγαγ'. ὡς μήτ' ἄρ τις ἴδῃ, μήτ' ἄρ τε νοήσῃ
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, πρὶν Πηλείωνάδ' ἱκέσθαι.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργειφόντης·
Αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
Ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο·
Εἵλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
Ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
Τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργειφόντης.
Αἶψα δ' ἄρα Τροίην τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκανε·
Βῆ δ' ἰέναι, κούρῳ αἰσυμνητῆρι ἐοικὼς,
Πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦπερ χαριεστάτη ἥβη.

" Mercuri, tibi enim præ aliis gratiſſimum eſt
" Homini te-comitem-adjungere, & exaudis, quemcunque volueris;
" Vade agè, & Priamum cavas ad naves Achivorum
" Sic ducito, ut neque aliquis videat, neque animadvertat
" Aliorum Danaorum, antequàm ad Pelidem pervenerit.
Sic dixit: Neque non-obſecutus eſt internuncius Argicîda.
Statim deindè ſub pedibus ligavit pulchra talaria,
Ambroſia, aurea, quæ ipſum ferebant & ſupra mare,
Et ſupra immenſam terram, paritèr cum flatibus venti:
Cepit & virgam, quâ virorum oculos demulcet,
Quorum vult, alios verò & dormientes excitat:
Hanc manibus tenens volabat potens Argicîda.
Confeſtim autem Trojámque & Helleſpontum pervenit;
Perrexit verò ire juveni-regio ſimilis,
Primùm pubeſcenti, cujus venuſtiſſima juventa.

Ibid. — Αἶψα δ' ἄρ' Ἑρμείαν — βάσκ' ἴθι.]
Tunc ſic Mercurium alloquitur, ac talia mandat;
Vade, age, nate ——. *Æn.* IV, 222.

Ver. 335. Ἀνδρὶ ἑταιρίσσαι.] *Al.* Ἀνδράσ' ἑταιρίσσαι.

Ver. 336. Βάσκ' ἴθι.] Vide ſuprà ad β, 158.

Ver. 339. Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε.]
Dixerat: Ille patris magni parere parabat
Imperio; & primum pedibus talaria nectit
Aurea; quæ ſublimem alis, ſive æquora ſupra,
Seu terram, rapido pariter cum flamine portant.
Tum virgam capit; hâc animas ille evocat Orco
Pallentes, alias ſub triſtia Tartara mittit:
Dat ſomnos adimitque, & lumina morte reſignat. *Æn.* IV, 238.

Ver. 340. ἐδήσατο.] Vide ſuprà ad ver. 305; & ad ψ', 68; & 739.

Ver. 344. — ἐθέλει.] *Al.* ἐθέλῃ.

Ibid. — τοὺς δ' αὖτε.] Cod. *Harleian.* τοὺς δ' αὖ.

Ibid. — ὑπνώοντας.] Cod. *Harleian.* ὑπνώοντας.

Ver. 346. Αἶψα δ' ἄρα Τροίην.] Cod. *Harleian.* Αἶψα δ' ἄρ' ἐς Τροίην.

Ver. 347. — αἰσυμνητῆρι.] Βασιλικῷ νέῳ· οἱ γὰρ αὐτοὶ τῆς ἐντίμου, τηροῦντι τὰ αἴσια, ὅ ἐστι τὰ δίκαια. *Schol.* *Barneſius* in tribus MSS ſcriptum repperit αἰσυμνητῆρι. Καὶ τὸ παλαιὸν ἐν τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν· ἐγίνοντό τινες μόναρχοι —— οὓς ἐκάλουν Αἰσυμνήτας. *Ariſtot. de Republ. lib.* IV, *cap.* 10.

Ver. 348. Πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦπερ χαριεστάτη ἥβη.] Ἀρχομένῳ γενειάζειν· ὑπήνην γὰρ καλοῦσι τὰς τρίχας τὰς περὶ τὸ χεῖλος· ὁ μύσταξ

I

Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν μέγα σῆμα παρὲξ Ἴλοιο ἔλασαν,
Στῆσαν ἄρ' ἡμιόνους τε καὶ ἵππους, ὄφρα πίοιεν
Ἐν ποταμῷ· δὴ γὰρ καὶ ἐπὶ κνέφας ἤλυθε γαῖαν·
Τὸν δ' ἐξ ἀγχιμόλοιο ἰδὼν ἐφράσατο κῆρυξ
Ἑρμείαν, ποτὶ δὲ Πρίαμον φάτο, φώνησέν τε·
Φράζεο, Δαρδανίδη· φραδέος νόου ἔργα τέτυκται·
Ἄνδρ' ὁρόω, τάχα δ' ἄμμε διαρραίσεσθαι οἴω·
Ἀλλ' ἄγε δὴ φεύγωμεν ἐφ' ἵππων· ἤ μιν ἔπειτα
Γούνων ἁψάμενοι λιτανεύσομεν, αἴκ' ἐλεήσῃ.
Ὣς φάτο· σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο, δείδιε δ' αἰνῶς·
Ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσταν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι·
Στῆ δὲ ταφών· αὐτὸς δ' Ἐριούνιος ἐγγύθεν ἐλθὼν,

Illi verò postquàm prater magnum sepulchrum Ili egerant,
Inhibuerunt mulásque & equos, ut biberent
In fluvio; jam enim & crepusculum venerat super terram:
At ex propinquo conspicatus animadvertit praeco
Mercurium, & Priamum allocutus est, dixitque:
"Considera, Dardanide, prudentis animi res est:
"Virum video, citò autem nos perditurum existimo:
"Sed agedum fugiamus in equis; vel ipsum jam
"Genibus prehensis oremus, si forte misereatur.
Sic dixit: Seni autem animus confusus est, timuítque graviter:
Rectae autem comae steterunt in flexilibus membris:
Stetítque attonitus: Ipse autem Mercurius propè veniens,

σαξ ἄρτι φυόμενος· αἱ δὲ κοινῶς οὕτω τὸ γένειον. *Schol.* Οὐ σὺ μέν τοι Ὁμήρου ἐπαινέτης εἶ, ὃς ἔφη χαριεστάτην ἥβην εἶναι τοῦ ὑπηνήτου; *Plato in Protagorâ sub initio.*

Ora puer primâ signans intonsa juventâ.
Æn. IX, 181.

Quo de loco *Macrobius*; "Praetermissa gratia (inquit) incipientis pubertatis, τῆς πρῶς χαριεστάτη ἥβη minus gratam fecit Latinam descriptionem." *Saturnal. Lib.* V, *cap.* 13.

Ibid. Πρῶτον ὑπηνήτῃ.] *Al.* Πρώτῳ ὑπηνήτῃ.

Ver. 351. — ἤλυθε.] Vide suprà ad β, 454; & ad α, 37.

Ver. 353. — ποτὶ.] *Al.* προτί. Ut suprà ver. 330.

Ver. 354. — φραδέος νόου ἔργα τέτυκται.] Συνετοῦ νοῦ, καὶ ἄριστα βουλεύεσθαι δυναμένου, ὁ παρὼν καιρὸς δεῖται. *Schol.*

Ver. 356. — ἄγε δὴ.] Vide suprà ad ψ', 313.

Ver. 358. — σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο.] Τὸ, "σὺν δὲ γέροντι χύτο νόος," ἤγουν συνεχύθη ὁ νοῦς τῷ Πριάμῳ, τὴν ταραχὴν φασι [οἱ παλαιοὶ] τῆς διανοίας μιμεῖσθαι τῇ τῆς συλλαβῆς διαιρέσει. *Eustath.* in comment. ad β, 1.

Ver. 359. Ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσταν —— Στῆ δὲ ταφών.]

Obstupui, steteruntque comae ——.
Æn. III, 48.

De cujus versûs prosodiâ inusitatâ, vide suprà ad γ', 363.

At verò Æneas aspectu obmutuit amens;
Arrectaeque horrore comae ——.
Æn. IV, 279.

Arrectaeque horrore comae ——.
Æn. XII, 868.

Ibid. — ἔσταν ἐνὶ.] Vide suprà ad ά, 535.

Ibid. — γναμπτοῖσι μέλεσσι.] *Al.* γναμπτοῖς μελέεσσι.

Ver. 360. — αὐτὸς δ' Ἐριούνιος ἐγγύθεν ἐλθών.] Καὶ σφόδρα τὸ Ἑρμοῦ ἐναργῶς ἀποπλανῶντα Πρίαμον διαδείκνυσιν ἀλληγορίας. Οὐδὲν γὰρ ἔοικεν οὕτω πεισθῆναι ἀνθρώπων ὀργιζομένους. οὐκ ἄργυρος οὐ χρυσὸς, οὐδὲ οἱ διὰ δώρων ἐπιτηδεύματα· μάλιστα δὲ καὶ πεισθέντας ἱκεσίας [illegible] [illegible], οἱ διὰ τοῦ λόγου πειθώ. Πάνυ γοῦν ἀληθῶς Εὐριπίδης. "Οὐκ ἔστι πειθοῦς ἱερὸν ἄλλο πλὴν λόγος." Τοῦτό τε Πρίαμος ἄνευ ὀχυρὰ πανταχοῦ καθάπτεσθαι, ὃ καὶ μάλιστα τὴν Ἀχιλλέως ἐπέλασεν ὀργὴν, οὐκ ἐν ἀρχῇ δείξας δῶρα πολλὰ, δώματα πεπληθότας χλαίνας, τοῦτο λοιπὰ τὴν προσθήκην δώρων, ἀλλ' αὐτοῦ τῆς ἱκεσίας φωναὶ ἄλλως ἀρχόμενος αὐτὸν θυμοὺς ἐξεθέλγειν· "Μνῆσαι πατρὸς σοῖο, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ, Τηλίκου ὥσπερ ἐγὼν, ὀλοῷ

Χεῖρα γέροντος ἑλὼν, ἐξείρετο καὶ προσέειπε·
Πῆ, πάτερ, ὧδ' ἵππους τε καὶ ἡμιόνους ἰθύνεις
Νύκτα δι' ἀμβροσίην, ὅτε θ' εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
Οὐδὲ σύ γ' ἔδδεισας μένεα πνείοντας Ἀχαιοὺς,
Οἵ τοι δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι ἐγγὺς ἔασιν;
Τῶν εἴ τίς σε ἴδοιτο, θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
Τοσσάδ' ὀνείατ' ἄγοντα, τίς ἂν δή τοι νόος εἴη,
Οὔτ' αὐτὸς νέος ἐσσὶ, γέρων δέ τοι οὗτος ὀπηδεῖ,
Ἄνδρ' ἀπαμυνάσθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ·
Ἀλλ' ἐγὼ οὐδέν σε ῥέξω κακὸν, ἀλλά κεν ἄλλον
Σεῦ ἀπαλεξήσαιμι· φίλῳ δέ σε πατρὶ ἐΐσκω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
Οὕτω πῃ τάδε γ' ἐστὶ, φίλον τέκος, ὡς ἀγορεύεις·
Ἀλλ' ἔτι τις καὶ ἐμεῖο θεῶν ὑπερέσχεθε χεῖρα,

Manu senis prehensâ, interrogavit & allocutus est:
"Quò, pater, sic equos & mulas dirigis
"Noctem per dulcem, quandò dormiunt mortales caeteri?
"Neque tu timuisti robur spirantes Achivos,
"Qui tibi hostes & infensi propè sunt?
"Quorum si quis te videret, celerem per noctem nigram,
"Tot opes vehentem, quae tunc tibi mens esset?
"Neque ipse juvenis es, senéxque te hic comitatur,
"Virum ut arceas, quandò quis prior infestârit:
"Sed ego nullo te afficiam malo, imò & alium
"A te propulsaverim: charo enim te patri comparo.
Huic autem respondit deindè senex Priamus deo-similis:
"Sic sanè haec utique sunt, dilecte fili, ut dicis:
"Sed adhuc aliquis & me Deorum protegit manu,

"ὀλοῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ." Δι' ὅλου τοῦ προοιμίου τὸν λόγον συμπέπηχεν Ἀχιλλεὺς, καὶ σχεδὸν ἀντὶ Πριάμου γέγονε Πηλεύς. Διὰ τοῦτο ἠλέηται μὲν ἄχρι τραπέζης, λοιποῖς δὲ κοσμίως διασώζεται τὸ Ἕκτορος σῶμα. Τοσοῦτον ἰσχύουσιν ὁ τῶν παθῶν ἐμφαντικῶς λόγος, ὃν ἀνέστειλεν Ὅμηρος αὐτῆς τῆς ἱκεσίας παράκλητον. *Heraclid. Pontic.*

Ver. 361. —ἐξείρετο.] *Al.* ἐξήρετο. Quo modo legit & Codex *Harleianus.*

Ver. 363. —ὅτε θ'.] *Quum scilicet* ——.

Ver. 367. Τοσσάδ'.] Sic infrà *ver.* 375, τοιόνδ'. Vide suprà ad ὑ, 357.

Ibid. —ἄγοντα.] *Al.* ἔχοντα.

Ver. 369. Ἄνδρ' ἀπαμυνάσθαι.] *Eustathius* haec ad praecedentem "γέρων" refert. Τὸ δὲ γέρων οὗτος ὀπηδεῖ ἄνδρ' ἀπαμυνάσθαι —— χαλεπήναντα, ὁμοίως ἐπὶ τοῦ αὐθεντεῖν. Ἀντιλαμβάνονται γὰρ φύσει πρὸς ἄμυναν ἰσχυρὰν οἱ γέροντες. Eodem modo & accipit D^na^ *Dacier. Henricus Stephanus* autem haec ad vocem "νέος" referri, vocésque "γέρων δέ τοι οὗτος ὀπηδεῖ" parenthesi includi mavult. Cui sententiae nonnihil favere videtur locus iste *Odyss.* π', 71;

Αὐτὸς μὲν νέος εἰμὶ, καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
Ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι ——.

Et iterùm *Odyss.* φ', 132;

Ἠὲ νεώτερός εἰμι, καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
Ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι ——.

Ibid. —ἀπαμυνάσθαι.] Cod. *Harleian.* ἐπαμυνάσθαι. *Al.* ἀπαμυνέσθαι. Porrò versum hunc pro signo militibus usurpâsse *Claudium* Imperatorem refert *Suetonius* in *Claudio, cap.* 42.

Ver. 370. —ἀλλά κεν ἄλλον.] *Al.* ἠδέ κεν ἄλλον.

Ver. 372, 316 & 405. —θεοειδής.] Vide suprà ad *ver.* 217.

Ver. 374. Ἀλλ' ἔτι τις] Cod. *Harleian.* Ἀλλ' εἴ τις.

Ibid. —τις καὶ ἐμεῖο θεῶν ὑπερέσχεθε χεῖρα.] Ita suprà ι, 419;

—— μάλα

Ὅς μοι τοιόνδ' ἧκεν ὁδοιπόρον ἀντιβολῆσαι,
Αἴσιον, οἷος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητὸς,
Πέπνυσαί τε νόον, μακάρων δ' ἐξ ἐστὶ τοκήων.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπας·
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Ἠέ πη ἐκπέμπεις κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
Ἄνδρας ἐς ἀλλοδαποὺς, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνῃ;
Ἦ ἤδη πάντες καταλείπετε Ἴλιον ἱρὴν
Δειδιότες; τοῖος γὰρ ἀνὴρ ὤριστος ὄλωλε
Σὸς παῖς· οὐ μὲν γάρ τι μάχης ἐπεδεύετ' Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
Τίς δὲ σύ ἐσσι, φέριστε, τέων δ' ἐξ ἐσσι τοκήων,
Ὅς μοι καλὰ τὸν οἶτον ἀπότμου παιδὸς ἔνισπες;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
Πειρᾷ ἐμεῖο, γεραιὲ, καὶ εἴρεαι Ἕκτορα δῖον·
Τὸν μὲν ἐγὼ μάλα πολλὰ μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
Ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα, καὶ εὖτ' ἐπὶ νηυσὶν ἐλάσσας

" Qui mihi talem misit viæ comitem obvium fieri,
" Faustum, qualis jam tu corpore & specie admirabilis,
" Prudénsque es animo, beatisque prognatus es parentibus.
Eum verò vicissim allocutus est internuncius Argicida:
" Næ jam hæc omnia, senex, rectè dixisti:
" Sed age mihi hoc dic & verè narra,
" An aliquò mittis thesauros multos & pretiosos
" Viros ad alienigenas, ut saltem hi tibi salvi maneant?
" An jam omnes deseritis Ilium sacram
" Metu-perculsi? Talis enim vir fortissimus ille periit
" Tuus filius: Nec enim quidquam pugnâ inferior-erat Achivis.
Huic autem respondit deindè senex Priamus deo similis:
" Quis verò tù es, optime, quibúsque prognatus es parentibus,
" Qui mihi commodè interitum infelicis filii memorâsti?
Illum verò vicissim allocutus est internuncius Argicida:
" Tentas me, senex, & interrogas super Hectore nobili:
" Hunc quidem ego perquàm sæpè pugnâ in gloriosâ
" Oculis vidi, & quandò ad naves actos

——μάλα γὰρ ἕθεν εὐρύοπα Ζεὺς
Χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε——.

Ver. 377. —νόον.] *Al.* νόῳ. Quo modo legit & Codex *Harleianus*.

Ibid. & *ver.* 387. —ἐξ ἐστι,] *Al.* ἔξεσσι.

Ver. 379. — κατὰ μοῖραν.] Vide suprà ad π', 367.

Ibid. — ἔειπας.] *Al.* ἔειπες. Quod idem.

Ver. 380. Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον.]

——mihique hæc edissere vera roganti. *Æn.* II, 149.

Ver. 382. — ἵνα περ τάδε τοι σόα.] *Al.* ἵνα τοι τάδε περ σόα.

Ver. 384. — ὄλωλε.] Vide suprà ad π', 521; & infrà ad *ver.* 392.

Ver. 388. Ὅς μοι.] *Al.* Ὥς μοι.

Ver. 389, 405 & 410. Τὸν δ'.] Vide suprà ad ά, 57; & ad δ', 160.

Ver. 391. —κυδιανείρῃ.] Ἐν ᾗ δοξάζονται οἱ ἄνδρες. *Schol.*

Ver. 392. — ὄπωπα.] Differunt inter se μάλα πολλὰ εἶδον, & μάλα πολλὰ ὄπωπα, eodem modo atque apud Anglos, *I often saw*, &, *I have often seen.* Vide suprà ad ά, 37. & ad ζ, 124.

Ἀργείους κτείνεσκε, δαΐζων ὀξέϊ χαλκῷ·
Ἡμεῖς δ' ἑσταότες θαυμάζομεν· οὐ γὰρ Ἀχιλλεὺς
Εἴα μάρνασθαι, κεχολωμένος Ἀτρείωνι.
Τοῦ γὰρ ἐγὼ θεράπων, μία δ' ἤλασε νηῦς εὐεργής·
Μυρμιδόνων δ' ἔξ εἰμι· πατὴρ δέ μοί ἐστι Πολύκτωρ·
Ἀφνειὸς μὲν ὅδ' ἐστὶ, γέρων δὲ δὴ, ὡς σύ περ ὧδε·
Ἓξ δέ οἱ υἷες ἔασιν, ἐγὼ δέ τοι ἕβδομός εἰμι·
Τῶν μεταπαλλόμενος, κλήρῳ λάχον ἐνθάδ' ἕπεσθαι·
Νῦν δ' ἦλθον πεδίονδ' ἀπὸ νηῶν· ἠῶθεν γὰρ
Θήσονται περὶ ἄστυ μάχην ἑλίκωπες Ἀχαιοί.
Ἀσχαλόωσι γὰρ οἵγε καθήμενοι, οὐδὲ δύνανται
Ἴσχειν ἐσσυμένους πολέμου βασιλῆες Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
Εἰ μὲν δὴ θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
Εἶς, ἄγε δή μοι πᾶσαν ἀληθείην κατάλεξον,
Ἢ ἔτι πὰρ νήεσσιν ἐμὸς πάϊς, ἠέ μιν ἤδη
Ἧσι κυσὶν μελεϊστὶ ταμὼν προὔθηκεν Ἀχιλλεύς;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
Ὦ γέρον, οὔπω τόνδε κύνες φάγον, οὐδ' οἰωνοί·
Ἀλλ' ἔτι κεῖνος κεῖται Ἀχιλλῆος παρὰ νηῒ

“ Argivos interficiebat, cædens acuto ære:
“ Nos verò ftantes mirabamur; non enim Achilles
“ Sinebat pugnare, iratus Atridæ
“ Hujus enim ego famulus, eadémque advexit navis affabrè-facta:
“ Ex Myrmidonibus autem fum, pater verò mihi eft Polyctor;
“ Dives quidem is eft, fenéxque jam, ficut tu;
“ Sex autem ei filii funt, egóque tibi feptimus fum:
“ Inter hos, factâ fortitione, mihi fors obtigit hùc *Achillem* comitari:
“ Nunc verò veni in campum à navibus; manè enim
“ Edent circa urbem pugnam nigri-oculos Achivi.
“ Ægrè-ferunt enim illi defidentes, neque poffunt
“ Continere cupidos prælii reges Achivorum.
Huic autem refpondit deindè fenex Priamus deo-fimilis:
“ Si quidem famulus Pelidæ Achillis
“ Es, agedùm mihi omnem veritatem dic,
“ An adhuc apud naves meus filius, an ipfum jam
“ Suis canibus membratim difciffum objecit Achilles?
Illum verò viciffim allocutus eft internuncius Argicida:
“ O fenex, nondum hunc canes ederunt, neque alites:
“ Sed adhuc ille jacet Achillis apud navem

Ver. 393. — κτείνεσκε.] *Interficere folebat.* Vide fuprà ad γ', 84; & ad β', 221.

Ver. 396. — μία δ' ἤλασε νηῦς,] Ἑταῖρον καὶ φίλον ἑαυτὸν βούλεται συστῆσαι Ἀχιλλεῖ ὁ Ἑρμῆς πρὸς πλείονα πίστιν· οἱ γὰρ τοιοῦτοι μιᾶς νεὼς ἐπιβαίνουσιν. *Schol.*

Ver. 397. — ἔξ εἰμι,] *Al.* ἔξειμι.

Ver. 398. — ὧδ'.] Cod. *Harleian.* ἔγ'.

Ver. 400. — μεταπαλλόμενος.] Μετ' αὐτῶν κληρούμενος· πάλος γὰρ κλῆρος. *Schol.* *Al.* μέτα παλλόμενος. Quo modo legit & Codex *Harleianus.*

Ver. 403. — οἵγε.] Cod. *Harleian.* οἵδε.

Ver. 406. Εἰ μὲν δή.] *Siquidem reverà* ——. Vide fuprà ad ξ', 433.

Ver. 411. — τόνδε.] Cod. *Harleian.* τόν.

Ver. 413.

Αὔτως ἐν κλισίῃσι· δυωδεκάτη δέ οἱ ἠὼς
Κειμένῳ, ἐδέ τί οἱ χρὼς σήπεται, ἐδέ μιν εὐλαὶ
Ἔσθεσ', αἵ ῥά τε φῶτας ἀρηϊφάτες κατέδεσιν.
Ἦ μέν μιν περὶ σῆμα ἑῦ ἑτάροιο φίλοιο
Ἕλκει ἀκηδέςως, ἠὼς ὅτε δῖα φανείη·
Οὐδέ μιν αἰσχύνει· θηοῖό κεν αὐτὸς ἐπελθὼν,
Οἷον ἐερσήεις κεῖται, περὶ δ' αἷμα νένιπται,
Οὐδέ ποθι μιαρός· σὺν δ' ἕλκεα πάντα μέμυκεν,
Ὅσσ' ἐτύπη· πολέες γὰρ ἐπ' αὐτῷ χαλκὸν ἔλασσαν·
Ὥς τοι κήδονται μάκαρες θεοὶ υἷος ἑῆος,
Καὶ νέκυός περ ἐόντος· ἐπεί σφι φίλος περὶ κῆρι.
Ὣς φάτο· γήθησεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
Ὦ τέκος, ἦ ῥ' ἀγαθὸν καὶ ἐναίσιμα δῶρα διδῦναι
Ἀθανάτοις· ἐπεὶ ἔποτ' ἐμὸς παῖς, εἴποτ' ἔην γε,
Λήθετ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχεσι·
Τῷ οἱ ἀπεμνήσαντο καὶ ἐν θανάτοιό περ αἴσῃ.

" Neglectum in tentoriis: duodecimus autem ei dies
" Jacenti, neque tamen omninò ei corpus putrescit, neque eum vermes
" Edunt, qui sanè viros prælio-occisos comedunt.
" Certè quidem ipsum circa sepulchrum sui sodalis dilecti
" Raptat immanitèr, aurora quandò pulchra apparet;
" Nec tamen ipsum deturpat: Admirareris certè contemplans ipse cum accesseris,
" Ut roscidus jacet, circúmque sanguis ablutus est,
" Neque ullâ parte fœdatus: vulnera autem omnia clausa sunt,
" Quotquot inflicta fuerant; multi enim ipsi æs impegerunt:
" Adeò tibi curam gerunt beati dii filii tui,
" Mortui licèt: ipsis enim charus ex animo.
Sic dixit: Gavisus est autem senex, & respondit verbis:
" O fili, certè bonum etiam debita dona dare
" Immortalibus: neque enim unquam meus filius, siquidem fuit,
" Oblitus est in ædibus deorum, qui Olympum tenent:
" Ideò illius recordati sunt etiam in ipso mortis fato.

Ver. 413. Αὔτως ἐν κλισίῃσι.] Μελέως, ἀνεπιμελήτως ἐν τῇ σκηνῇ. *Schol.* *Al.* Οὕτως ἐν κλισίῃσι.

Ibid. — δυωδεκάτη δέ οἱ ἠώς.] *Al.* δυωδεκάτη δέ οἱ ἤδε.

Ver. 414. — ἐδέ τί οἱ.] *Al.* ἐδ' ἔτι οἱ.

Ver. 415. — αἵ ῥά τε.] *Qui scilicèt* ——.

Ibid. — ἀρηϊφάτες.] Τὲς ἐν πολέμῳ ἀνῃρημένες. *Schol.*

Ver. 417. — φανείη.] *Al.* φανείη.

Ver. 418. — θηοῖο.] *Al.* θηοῖο, & θηεῖο.

Ver. 419. — ἐερσήεις.] Ita edidit *Barnesius.* *Al.* ἑερσήεις.

Ver. 419, 420. — νένιπται —— μέμυκεν.] Si νένιπτο —— μεμύκει dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad *ver.* 392; & ad ά, 37.

Ver. 420. — ποθι μιαρός.] Quâ ratione ποθι, hic ultimam producat; item ἐνὶ, *ver.* 428; & τι, *ver.* 430; vide suprà ad ά, 51.

Ibid. — μέμυκεν.] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 421. — ἐπ' αὐτῷ.] Cod. *Harleian.* ἐν αὐτῷ.

Ver. 425. — δῶρα διδῦναι.] Quâ ratione dicitur δώσειν & διδώσειν, eâdem fortasse dicitur δῦναι & διδῦναι. Cæterùm nonnulli hîc legunt διδόμεν.

Ver. 426, 464. Ἀθανάτοις —— ἀθάνατον.] Vide suprà ad ά, 398.

Ibid. — εἴποτ' ἔην γε.] *Scholiastes* exponit, ἕως περ ἔζη. Sed, ut opinor, minùs rectè. Vide suprà ad γ', 180.

Ver. 427. Λήθετ' ἐνὶ μεγάροις.] *Al.* Λάθετο ἐν μεγάροις.

Ver. 428. — ἀπεμνήσαντο.] *Al.* ἐπεμνήσαντο. Sic apud *Hesiodum*;

Οἵ οἱ ἀπεμνήσαντο χάριν εὐεργεσιάων.
Theogon. ver. 503.

Ἀλλ' ἄγε δὴ τόδε δέξαι ἐμεῦ πάρα καλὸν ἄλεισον·
Αὐτόν τε ῥῦσαι, πέμψον δέ με, σύν γε θεοῖσιν,
Ὄφρα κεν ἐς κλισίην Πηληϊάδεω ἀφίκωμαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
Πειρᾷ ἐμεῖο, γεραιὲ, νεωτέρου, οὐδέ με πείσεις·
Ὅς με κέλῃ σέο δῶρα παρὲξ Ἀχιλῆα δέχεσθαι.
Τὸν μὲν ἐγὼ δείδοικα, καὶ αἰδέομαι περὶ κῆρι
Συλεύειν, μή μοί τι κακὸν μετόπισθε γένηται.
Σοὶ δ' ἂν ἐγὼ πομπὸς καί κε κλυτὸν Ἄργος ἱκοίμην,
Ἐνδυκέως ἐν νηῒ θοῇ, ἢ πεζὸς ὁμαρτέων·
Οὐκ ἄν τίς τοι πομπὸν ὀνοσσάμενος μαχέσαιτο.
Ἦ, καὶ ἐπαΐξας Ἐριούνιος ἅρμα καὶ ἵππους,
Καρπαλίμως μάστιγα καὶ ἡνία λάζετο χερσίν·
Ἐν δ' ἔπνευσ' ἵπποισι καὶ ἡμιόνοις μένος ἠΰ.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πύργους τε νεῶν καὶ τάφρον ἵκοντο,
Οἱ δὲ νέον περὶ δόρπα φυλακτῆρες πονέοντο,
Τοῖσι δ' ἐφ' ὕπνον ἔχευε διάκτορος Ἀργειφόντης
Πᾶσιν· ἄφαρ δ' ὤϊξε πύλας, καὶ ἀπῶσεν ὀχῆας,
Ἐς δ' ἄγαγε Πρίαμόν τε καὶ ἀγλαὰ δῶρ' ἐπ' ἀπήνης.

" Sed agedum, hoc accipe à me pulchrum poculum:
" Ipsúmque tutare, & deduc me, faventibus utique diis,
" Usque dum in tentorium Pelidæ pervenero.
Illum verò vicissim allocutus est internuncius Argicida:
" Tentas me, senex, juniorem, nec tamen mihi persuadebis;
" Qui me jubes tua dona clam Achille accipere:
" Eum quidem ego timeo, & vereor ex animo
" Spoliare, nè mihi aliquod malum in-posterum fiat.
" Tibi verò ego viæ-dux vel ad inclytum Argos proficiscerer,
" Sedulò in navi veloci, aut viâ-terrestri comitans:
" Non sanè aliquis tecum duce contempto pugnaverit.
Dixit, & saltu-dato Mercurius in currum & equos,
Statim scuticam & habenas prehendit manibus;
Inspiravit autem equis & mulabus animos validos.
Sed cum jam ad turrésque navium & fossam pervenissent,
Custodes tum verò primùm circa cœnas occupati erant;
Iis autem somnum infudit internuncius Argicida
Omnibus: statímque aperuit portas, & retrusit vectes,
Introque duxit Priamúmque & splendida dona in rhedâ,

Ver. 431. — Πηληϊάδεω ἀφίκωμαι.] Sic suprà *ver.* 406, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος· & infrà *ver.* 448, Πηληϊάδεω ἀφίκοντο· Pronuntiabatur Πηληϊάδου. Vide suprà ad α', 1.

Ver. 434. — παρὲξ Ἀχιλῆα δέχεσθαι.] *Al.* παρὲξ Ἀχιλῆος ἔχεσθαι.

Ver. 435. — δείδοικα καὶ αἰδέομαι.] Vide suprà ad ν', 481, & 736.

Ver. 436. — γένηται.] *Al.* γένοιτο.

Ver. 438. — ὁμαρτέων.] Pronuntiabatur ὁμαρτεῦν. Quomodo & scribi posteà cœptum est.

Ver. 439. — πομπὸν ὀνοσσάμενος.] Καταφρονήσας ἐμοῦ τοῦ συμπομποῦ. *Schol.*

Ver. 440. — ἐπαΐξας.] Cod. *Harleian.* ἀναΐξας. Quo modo & in uno MS scriptum repperit *Barnesius*. *Al.* ἐπ' ἀΐξας.

Ver. 445. Τοῖσι δ'.] Vide suprà ad θ', 160; & ad μ', 12. *Barnesius* minùs rectè Τοῖσιδ'.

Ibid. — ἔχευε.] *Al.* ὄρουσε.

Ἀλλ' ὅτε δὴ κλισίην Πηληϊάδεω ἀφίκοντο
Ὑψηλὴν, τὴν Μυρμιδόνες ποίησαν ἄνακτι,
Δοῦρ' ἐλάτης κέρσαντες· ἀτὰρ καθύπερθεν ἔρεψαν
Λαχνήεντ' ὄροφον, λειμωνόθεν ἀμήσαντες·
Ἀμφὶ δέ οἱ μεγάλην αὐλὴν ποίησαν ἄνακτι
Σταυροῖσιν πυκινοῖσι· θύρην δ' ἔχε μοῦνος ἐπιβλὴς
Εἰλάτινος, τὸν τρεῖς μὲν ἐπιῤῥήσσεσκον Ἀχαιοὶ,
Τρεῖς δ' ἀναοίγεσκον μεγάλην κληῗδα θυράων,
Τῶν ἄλλων· Ἀχιλεὺς δ' ἄρ' ἐπιῤῥήσσεσκε καὶ οἶος.
Δή ῥα τόθ' Ἑρμείας ἐριούνιος ὦξε γέροντι,
Ἐς δ' ἄγαγε κλυτὰ δῶρα ποδώκεϊ Πηλείωνι,
Ἐξ ἵππων δ' ἀπέβαινεν ἐπὶ χθονὶ, φώνησέν τε·
Ὦ γέρον, ἤτοι ἐγὼ θεὸς ἄμβροτος εἰλήλυθα
Ἑρμείας· σοὶ γάρ με πατὴρ ἅμα πομπὸν ὄπασσεν·
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ πάλιν εἴσομαι, οὐδ' Ἀχιλῆος
Ὀφθαλμοὺς εἴσειμι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη,
Ἀθάνατον θεὸν ὧδε βροτοὺς ἀγαπαζέμεν ἄντην.
Τύνη δ' εἰσελθὼν λαβὲ γούνατα Πηλείωνος,
Καί μιν ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητέρος ἠϋκόμοιο

Sed quandò jam ad tentorium Pelidæ pervenerant
Excelsum, quod Myrmidones fecerant regi
Lignis abietis cæsis; & desuper texerant
Lanuginoso culmine, ex prato ubi demessuerant;
Circum autem ei magnum septum fecerant regi
Palis densis: januam autem tenebat unus obex
Abiegnus, quem tres quidem obdebant Achivi,
Tres item reserabant ingens claustrum forium,
Ex aliis; Achilles verò obdedat etiam solus.
Et tum quidem Mercurius utilitatum-auctor aperuit seni,
Introque duxit inclyta dona pedibus veloci Pelidæ;
E curruque descendit in terram, dixitque:
" O senex, ego quidem deus immortalis veni
" Mercurius; tibi enim me Jupiter ut-comitarer ducem-viæ præbuit:
" Sed ego quidem redibo, neque Achillis
" In conspectum veniam: indignum enim esset,
" Immortalem deum sic mortales fovêre palàm.
" Tu verò ingressus prehende genua Pelidæ,
" Et eum per patrem & matrem comas-pulchram

Ver. 448. Ἀλλ' ὅτε δὴ κλισίην.] Sic suprà *ver.* 443; Ἀλλ' ὅτε δὴ πύργους· Vide suprà ad ξ', 433, & 504.

Ver. 451. Λαχνήεντ' ὄροφον.] Τὸν δασύν· λέγει δὲ τὴν ἀπὸ τῆς καλάμης ὕλην, καὶ τῆς τούτων κόμης· ὄροφος γὰρ εἶδος καλάμου πρὸς ὀροφὴν ἐπιτήδειον. *Schol.*

Ver. 453. Σταυροῖσιν.] Ὀξέσι ξύλοις, σκόλοψι. *Schol.*

Ibid. —ἐπιβλής.] Ὁ τῇ θύρᾳ ἐπιβαλλόμενος μοχλός. *Schol.*

Ver. 454, 455, 456. —ἐπιῤῥήσσεσκον —ἀναοίγεσκον —ἐπιῤῥήσσεσκον.] Vide suprà ad *ver.* 393; & ad β', 221. Cæterum Codex *Harleianus* utrobique legit ἐπιῤῥήσσεσκον.

Ver. 460. —εἰλήλυθα.] Vide suprà ad φ', 81; & ad ά, 37.

Ver. 466. Καί μιν ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητέρος.] Σημειῶσαι δὲ, ὅτι εἰ καὶ προσπαθητικῶς τῷ γέροντι ἔδοξε καὶ ἀπὸ μητρὸς, ὡς εἰρήσεται, καὶ τέκνου, ἱκετεύσειν τὸν Ἀχιλλέα, ὅμως οὐ γίνεται τοῦτο· τάχα μὲν καὶ διότι ἐξήρκεσεν ὁ λέγων τὸ τῆς γέροντος ψυχῆς ἐκ τῆς διδασκαλίας Ἑρμοῦ μέθοδον. *Eustath.* Vide infrà ad *ver.* 486.

Λίσσεο, καὶ τέκεος· ἵνα οἱ σὺν θυμὸν ὀρίνῃς.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον
Ἑρμείας· Πρίαμος δ' ἐξ ἵππων ἆλτο χαμᾶζε,
Ἰδαῖον δὲ κατ' αὖθι λίπεν· ὁ δὲ μίμνεν ἐρύκων
Ἵππους ἡμιόνους τε· γέρων δ' ἰθὺς κίεν οἴκου,
Τῇ ῥ' Ἀχιλεὺς ἵζεσκε, Διῒ φίλος· ἐν δέ μιν αὐτὸν
Εὗρ'· ἕταροι δ' ἀπάνευθε καθείατο· τῷ δὲ δύ' οἴω
Ἥρως Αὐτομέδων τε, καὶ Ἄλκιμος ὄζος Ἄρηος,
Ποίπνυον παρεόντε· (νέον δ' ἀπέληγεν ἐδωδῆς
Ἔσθων καὶ πίνων, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα.)
Τοὺς δ' ἔλαθ' εἰσελθὼν Πρίαμος μέγας, ἄγχι δ' ἄρα στὰς,
Χερσὶν Ἀχιλλῆος λάβε γούνατα καὶ κύσε χεῖρας
Δεινὰς, ἀνδροφόνους, αἵ οἱ πολέας κτάνον υἷας.
Ὡς δ' ὅταν ἄνδρ' ἄτη πυκινὴ λάβῃ, ὅς τ' ἐνὶ πάτρῃ

" Supplex-ora, & filium: ut ei animum commoveas.
Sic quidem fatus abiit ad excelsum Olympum
Mercurius: Priamus verò de curru desiliit in terram,
Idæúmque ibidem reliquit: is verò manebat continens
Equos mulásque: Senex autem rectà ivit per domum,
Ubi Achilles sedebat, Jovi charus; intúsque eum ipsum
Invenit; socii verò seorsùm sedebant: ei autem duo soli
Heros Automedónque, & Alcimus ramus Martis,
Ministrabat astantes: (modò autem destiterat à cibo,
Postquàm ederat & biberat; adhuc etiam aderat mensa.)
Hos autem latuit ingressus Priamus magnus, propè verò stans,
Manibus Achillis prehendit genua, & osculatus est manus
Terribiles, homicidas, quæ ei multos interfecerant filios.
Ut verò cùm virum malum magnum cepit, qui in patriâ,

Ver. 467. —τέκεος· ἵνα.] Quâ ratione, τέκεος, hîc ultimam producat; item λίπεν, *ver.* 470; & Διῒ, *ver.* 472; & ἄλλων, *ver.* 481; & ἐνὶ, *ver.* 497; vide suprà ad *α*, 51.

Ver. 469. —ἐξ ἵππων ἆλτο χαμᾶζε.]

—— è curru saltum dedit ocyùs arvis.
Æn. XII, 681.

Vide suprà ad *γ*, 29.

Ver. 470. —κατ' αὖθι.] *Al.* καταῦθι.

Ver. 472. Τῇ ῥ'.] *Ubi utique.* ——*Ubi scilicèt.*——

Ibid. —ἵζεσκε.] *Sedere solebat.*——Vide suprà ad *β*, 221.

Ver. 473. —ἀπάνευθε.] Vide suprà ad *α*, 849.

Ibid. —καθείατο.] *Al.* καθίατο.

Ibid. —τῷ δὲ δύ'.] *Al.* τὼ δὲ δύ'. Atque ita legit Codex *Harleianus*.

Ver. 475. Ποίπνυον.] De hujus vocis mediâ hôc in loco *productâ*, suprà autem *α*, 421, *correptâ*; vide suprà ad *γ*, 103; & ad *ι*, 24.

Ver. 476. Ἔσθων καὶ πίνων, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα.] Φασὶ γὰρ τοῖς παλαιοῖς μὴ ὅλως αἴρεσθαι τὴν τράπεζαν· χωρὶς εἰ μὴ διὰ τὴν τοῦ Πατρόκλου λύπην. *Schol.* Τῷ δὲ μὴ αἴρεσθαι τὰς τραπέζας, ἐμφανίζεσθαι δοκεῖ τὸ ἐν Ἰλιάδι· "Ἔσθων καὶ πίνων, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα." Ἀναγνωστέον δὲ οὕτω, "Ἔσθων καὶ πίνων ἔτι, "καὶ παρέκειτο τράπεζα." Ἢ τὸν καιρὸν εἰπεῖν τῆς παρουσίας δεῖ. Πῶς γὰρ ἐν πένθει τῷ Ἀχιλλεῖ συνήθει παρακεῖσθαι τράπεζαν, καθάπερ τοῖς [illegible], παρ' ἄλλοις τῆς [illegible]; *Athenæus Lib.* I, *cap.* 10. Verùm, ut opinor, præstat Vulgata Lectio. Neque omninò, uti ad hunc *Athenæi* locum annotat *Casaubonus*, inde sequitur, mensas post cœnam auferri non solitas; hoc enim ait Poëta, *Achillem* tam exiguo tempore à comedendo & bibendo destitisse, ut ei adhuc mensa adesset.

Ver. 478. Χερσὶν Ἀχιλλῆος λάβε γούνατα.]

Tendentemque manus Priamum conspexit inermes.
Æn. I, 491.

Ver. 480. Ὡς δ' ὅταν ἄνδρ' &c.] Ἔθος ἦν παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸν ἀκούσιον φόνον ἐργασάμενον φεύγειν ἐκ τῆς πατρίδος, καὶ παραγίνεσθαι εἰς τινος οἰκίαν ἀνδρὸς πλουσίου, καὶ καθέζεσθαι ἐπὶ τῆς οὐδοῦ συγκεκαλυμμένον, καθαρσίου δεόμενον. *Schol.*

Ver. 481.

Φῶτα κατακτείνας, ἄλλον ἐξίκετο δῆμον,
Ἀνδρὸς ἐς ἀφνειοῦ, θάμβος δ' ἔχει εἰσορόωντας·
Ὣς Ἀχιλλεὺς θάμβησεν, ἰδὼν Πρίαμον θεοειδέα·
Θάμβησαν δὲ καὶ ἄλλοι, ἐς ἀλλήλους δὲ ἴδοντο.
Τὸν καὶ λισσόμενος Πρίαμος πρὸς μῦθον ἔειπε·
Μνῆσαι πατρὸς σεῖο, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Τηλίκου, ὥσπερ ἐγὼν, ὀλοῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ.
Καὶ μέν που κεῖνον περιναιέται ἀμφὶς ἐόντες
Τείρουσ', οὐδέ τις ἐστὶν, ἀρὴν καὶ λοιγὸν ἀμῦναι·
Ἀλλ' ἤτοι κεῖνός γε, σέθεν ζώοντος ἀκούων,
Χαίρει τ' ἐν θυμῷ, ἐπί τ' ἔλπεται ἤματα πάντα
Ὄψεσθαι φίλον υἱὸν, ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντα·

Homine interfecto, ad aliam pervenit civitatem,
Viri ad divitis *domum*, stupor autem tenet aspicientes;
Sic Achilles obstupuit, conspicatus Priamum deo-similem:
Obstupuerunt & cæteri, altérque in alterum intuebatur.
Hunc etiam supplicans Priamus verò bis allocutus est:
" Recordare patris tui, diis similis Achille,
" Ejusdem ætatis, quâ & ego, gravi in senectutis limine.
" Et illum quidem fortè vicini circumsistentes
" Premunt, neque quis est, qui malum & perniciem arceat:
" Et tamen ille quidem, te vivere audiens,
" Gaudétque in animo, sperátque dies omnes
" Visurum dilectum filium, à Trojâ reversum:

Ver. 481. —ἄλλον 'ἐξίκετο δῆμον.] *Barnesius* ex uno MS edidit ἄλλον 'ἐξίκετο δῆμον· itáque omninò scribendum censet propter id quod legitur, *Odyss.* ζ, 238;

——— ——— ὁ δ' ἄλλον ἵκετο δῆμον.

Et *Odyss.* ζ, 219;

Ἄλλων δῆμον ἱκέσθαι.———

sed mutato nihil opus. Nam & alibi occurrit ἄλλον δῆμον, ubi codices inter se conveniunt:

Δὴ τότε γ' ἄλλων δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φεύγων. *Odyss.* ο, 228.
———ἄλλον δ' ἀφικοίμεθα δῆμον.
π', 382.

Ver. 482. —ἔχει.] *Al.* ἔχεν.

Ver. 483. —θεοειδέα.] Sic infrà, ver. 486, θεοῖς ἐπιείκελ'. Vide suprà ad ver. 217. Pronuntiabatur autem θεοειδῆ.

Ver. 486. Μνῆσαι πατρὸς σεῖο — Τηλίκου ὥσπερ ἐγών.]

———miseri te siqua parentis
Tangere cura potest, oro, fuit & tibi talis
Anchises genitor,) Dauni miserere senectæ.
Æn. XII, 932.

Καὶ τὰ μέτρα τῆς ἱκετηρίας μελετῶν ἡμᾶς ὁ Ὅμηρος, ὅτι οὐ (forte οὐ μόνον) τῆς δυναστείας δεῖται, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν χρείᾳ συντομίας. Τῶν γὰρ πάντων χρεία ἐστίν· ὅσων μὲν ἡ χρεία παραδίδωσι, ταῦτα ὁ καιρὸς παραιτεῖται. Διδάσκει δὲ τοῦτο ἐν τοῖς Ἑρμοῦ λόγοις πρὸς Πρίαμον Ὅμηρος. Τοῦτον γὰρ Ἑρμῆς, ὥσπερ διδάσκαλος ὤν, παιδεύει πῶς χρὴ ἐντυχεῖν Ἀχιλλεῖ, καὶ παραδίδωσι τὰς μεθόδους τῆς ἱκετείας· " Τῶν δ' εἰσελθὼν λάβε γούνατα &c." (suprà ver. 465.) Καὶ πάντας τοὺς ἀριθμοὺς τῆς ἱκετείας παραλαμβάνει, τὸ γένος τοῦ Ἀχιλλέως, πατρὸς, μητρὸς, υἱοῦ. Ταῦτα μαθὼν ὁ γέρων, οἶδε τέχνην κατὰ τέχνας. Προσελθὼν γὰρ τῷ Ἀχιλλεῖ, τῶν γονάτων ἐπιλαμβάνεται, καὶ λέγει· " Μνῆσαι πατρὸς σεῖο, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ." Καὶ ἔτι τοῦ παιδὸς μέμνηται, ὅτι τῆς μητρὸς, ἀλλὰ τοῦ προγόνου· τὴν πολλὴν γὰρ χορηγίαν παρέλιπε τῇ χρείᾳ τοῦ παιδός. *Dionys. Halicarn. Lib. qui inscribitur* Τέχνη, § 9. " Epilogus quidem quis unquam poterit " illis Priami rogantis Achillem precibus " æquari?" *Quintilian. Lib.* X, *cap.* 1. Vide & suprà ad ver. 360.

Ibid. —σεῖο.] *Al.* σοῖο.

Ver. 487. —ὥσπερ ἐγών.] *Heraclides Ponticus* loco suprà (ver. 360) citato legit οἷος ἐγών.

Ver. 489. —ἀρὴν.] Vide suprà ad σ', 100; & ad ξ', 485.

Ver. 492. —Τροίηθεν ἰόντα.] *Al.* Τροίηθε μολόντα.

Ver. 493.

Αὐτὰρ ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὔτινά φημι λελεῖφθαι.
Πεντήκοντά μοι ἦσαν, ὅτ' ἤλυθον υἷες Ἀχαιῶν·
Ἐννεακαίδεκα μέν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν,
Τοὺς δ' ἄλλους μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες.
Τῶν μὲν πολλῶν θοῦρος Ἄρης ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
Ὃς δέ μοι οἶος ἔην, εἴρυτο δὲ ἄστυ καὶ αὐτοὺς,
Τὸν σὺ πρώην κτεῖνας, ἀμυνόμενον περὶ πάτρης,
Ἕκτορα· τοῦ νῦν εἵνεχ' ἱκάνω νῆας Ἀχαιῶν,
Λυσόμενος παρὰ σεῖο, φέρω δ' ἀπερείσι' ἄποινα.
Ἀλλ' αἰδεῖο θεοὺς, Ἀχιλεῦ, αὐτόν τ' ἐλέησον,
Μνησάμενος σοῦ πατρός· ἐγὼ δ' ἐλεεινότερός περ,
Ἔτλην δ', οἷ' οὔπω τις ἐπιχθόνιος βροτὸς ἄλλος,
Ἀνδρὸς παιδοφόνοιο ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
Ἁψάμενος δ' ἄρα χειρὸς, ἀπώσατο ἦκα γέροντα.
Τὼ δὲ μνησαμένω, ὁ μὲν Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο,

" Sed ego infeliciffimus, genui enim filios fortiffimos
" Trojâ in latâ, eorúmque neminem autumo relictum esse.
" Quinquaginta mihi erant, quando venerunt filii Achivorum:
" Undeviginti quidem uno ex ventre erant,
" Cæteros autem mihi pepererunt in sedibus mulieres.
" *Ex his* plerorumque quidem impetuosus Mars genua solvit:
" Qui verò mihi unicus erat, tutabatúrque urbem & ipsos,
" Hunc tu nuper interfecisti, pugnantem pro patriâ,
" Hectorem: hujus nunc gratiâ venio ad naves Achivorum,
" Redempturus à te, feróque infinita dona.
" Sed reverere deos, Achille, meíque ipsius miserere,
" Recordatus tui patris: ego autem adhuc miserabilior,
" Sustinui enim, qualia nequaquam aliquis super terram mortalis alius,
" Viri filiorum-interfectoris ad os manus admovere.
Sic dixit: Ei autem de patre desiderium excitavit luctûs,
Prehensâque manu, removit à se leniter senem.
Hi verò recordati, hic quidem Hectoris homicidæ,

Ver. 493. —ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους.] Vide suprà ad *ver.* 255.

Ver. 496. Ἐννεακαίδεκα· μέν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος.] *Theocritus Hecubæ* viginti filios tribuit:

> Οὐδ' Ἕκτωρ, Ἑκάβας γεραίτερος εἴκατι παίδων. *Idyll.* XV, *ver.* 139.

Quem ad locum *Scholiastes*, citante hîc *Barnesio*: Τὸν γὰρ ἀκριβῆ ἀριθμὸν· ἀποκέχρηται, ὡς καὶ Σιμωνίδης· Ὅμηρος δὲ, Ἐννεακαίδεκα λέγει.

Ver. 499. —εἴρυτο δὲ ἄστυ καὶ αὐτούς.] Vide suprà ad χ', 507; & ad ζ', 402.

Ver. 502. Λυσόμενος παρὰ σεῖο.]

> Exanimumque auro corpus vendebat Achilles. *Æn.* I, 488.

Ver. 503. Ἀλλ' αἰδεῖο θεοὺς, Ἀχιλεῦ.] *Al.* Ἀλλ' αἰδεῖο, φέριστε, θεούς. *Al.* αἴδεο.

Ver. 504. Μνησάμενος σοῦ πατρός.] Vide suprà ad *ver.* 486.

Ver. 506. —χεῖρ' ὀρέγεσθαι.] *Al.* χεῖρας ὀρέξαι.

Ver. 507. —ἄρα.] *Ut par erat.*——

Ibid. —ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.] Ἐπιθυμίαν θρήνου ἐνέβαλεν.] *Schol.* Vide suprà ad ψ', 108.

Ver. 509. —ἀνδροφόνοιο.] Vide suprà ad σ', 77.

Ver. 510,

Κλαῖ' ἀδινὰ, προπάροιθε ποδῶν Ἀχιλῆος ἐλυσθείς·
Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς κλαῖεν ἑὸν πατέρ', ἄλλοτε δ' αὖτε
Πάτροκλον· τῶν δὲ στοναχὴ κατὰ δώματ' ὀρώρει.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥα γόοιο τετάρπετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
Καί οἱ ἀπὸ πραπίδων ἦλθ' ἵμερος, ἠδ' ἀπὸ γυίων,
Αὐτίκ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, γέροντα δὲ χειρὸς ἀνίστη,
Οἰκτείρων πολιόν τε κάρη, πολιόν τε γένειον·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἆ δείλ', ἦ δὴ πολλὰ κάκ' ἄνσχεο σὸν κατὰ θυμόν.
Πῶς ἔτλης ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος
Ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμοὺς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
Υἱέας ἐξενάριξα; σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ κατ' ἄρ' ἕζευ ἐπὶ θρόνου· ἄλγεα δ' ἔμπης
Ἐν θυμῷ κατακεῖσθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ·
Οὐ γάρ τις πρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο.
Ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι,

Flebat crebris lachrymis, ante pedes Achillis provolutus;
At Achilles flebat suum patrem, interdúmque vicissim
Patroclum: Eorum autem gemitus per ædes excitabatur.
At postquàm luctu satiatus est nobilis Achilles,
Et ei è præcordiis abiit desiderium, atque ex artubus,
Protinùs è sede surrexit, senémque manu *prehensum* erexit,
Miseratus canúmque caput, canúmque mentum:
Et ipsum editâ-voce verbis alatis allocutus est:
" Ah miser, certè jam multa mala tolerâsti tuo in animo.
" Quomodo sustinuisti ad naves Achivorum venire solus,
" Viri in conspectum, qui tibi multosque & strenuos
" Filios interfeci? Ferreum certè tibi cor.
" Sed agè jam conside in sede; dolores autem prorsùs
" In animo residere sinamus, dolentes licét:
" Nullus enim profectus est tristis luctûs.
" Sic enim fato-tribuunt dii miseris mortalibus,

Ver. 510, 511. Κλαῖ'—κλαῖεν.] Vide suprà ad ν', 84.

Ver. 512. —ὀρώρει.] Vide suprà ad φ', 352; & ad β', 810.

Ver. 513. Αὐτὰρ ἐπεί ῥα γόοιο.] *Galenus de Hippocratis & Platonis Dogmatibus, Lib.* IV, *cap.* 7. locum hunc hoc modo citat:

Ἀλλ' ὅτε δὴ κλαίων τε κυλινδόμενός τ' ἐκορέσθη,
Καί οἱ ἀπὸ πραπίδων ἦλθ' ἵμερος ἠδ' [ἵμερος, ἠδ'] ἀπὸ γυίων.

Uti *Odyss.* δ', 541.

Ibid. —τετάρπετο.] Vide suprà ad ψ', 10.

Ver. 522. Ἀλλ' ἄγε δὴ κατ' ἄρ' ἕζευ.] Ὑπερφυῶς δὲ φαίνεται ἀεὶ τὴν συμπαραμυθίαν ὁ ποιητὴς [illegible], ποιήσας τὸν Ἀχιλλέα λέγοντα πρὸς τὸν Πρίαμον ἥκοντα ἐπὶ λύτρα τοῦ Ἕκτορος, ταυτί, " Ἀλλ' ἄγε δὴ κατ' ἄρ' ἕζευ &c." *Plutarch. de Consolat. ad Apoll.*

Ver. 523. —ἐάσομεν.] Vide suprà ad δ', 42.

Ibid. —ἀχνύμενοι.] Sic infrà *ver.* 526, ἀχνυμένους· Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 524. —πρῆξις.] Vide suprà ad ν', 192.

Ver. 525. Ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι.] Οὐ —— ἁπλῶς εἶπε καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπὸ θεῶν ἐπικεκλῶσθαι λυπηρὸν βίον, ἀλλὰ τοῖς ἄφροσι καὶ ἀνοήτοις, οὓς δειλαίους καὶ οἰκτροὺς διὰ μοχθηρίαν ὄντας, εἴωθε δειλοὺς καὶ οἰζυροὺς προσαγορεύειν. *Plutarch. de audiendis Poëtis.*

Ibid. —αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδέες εἰσί.] Ita ferè apud *Hesiodum:*

Ὥστε θεοὶ δ' ἔζωον, ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες,
Νόσφιν ἄτερ τε πόνων καὶ ὀϊζύος ——
Ἔργ. καὶ Ἡμερ. I, 112.

Et

Ζώειν ἀχνυμένους· αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδέες εἰσί.
Δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει
Δώρων, οἷα δίδωσι κακῶν· ἕτερος δὲ, ἑάων·
Ὧι μὲν καμμίξας δώῃ Ζεὺς τερπικέραυνος,
Ἄλλοτε μέν τε κακῷ ὅγε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ·
Ὧι δέ κε τῶν λυγρῶν δώῃ, λωβητὸν ἔθηκε·
Καί ἑ κακὴ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει·
Φοιτᾷ δ' οὔτε θεοῖσι τετιμένος, οὔτε βροτοῖσιν.
Ὣς μὲν καὶ Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα
Ἐκ γενετῆς· πάντας γὰρ ἐπ' ἀνθρώπους ἐκέκαστο
Ὄλβῳ τε, πλούτῳ τε, ἄνασσε δὲ Μυρμιδόνεσσι,
Καί οἱ θνητῷ ἐόντι θεὰν ποίησαν ἄκοιτιν·
Ἀλλ' ἐπὶ καὶ τῷ θῆκε θεὸς κακὸν, ὅττι οἱ οὔτι

" Ut vivant tristes; ipsi verò sine-curis sunt.
" Duo quippe dolia jacent in Jovis limine
" Donorum, quæ dat, *alterum* malorum; alterum verò, bonorum:
" Cui quidem miscens dederit Jupiter fulmine-gaudens,
" Interdum quidem in malum ille incidit, interdum & in bonum:
" Cui verò ex malis dederit, injuriis obnoxium facit;
" Et illum exitialis dira calamitas super terram almam exercet:
" Vagatúrque nec diis honoratus, neque mortalibus.
" Sic quidem & Peleo dii dederunt illustria dona
" A natalibus: omnes enim inter homines *eminentèr* ornatus-erat
" Opibúsque, divitiísque, imperabat verò Myrmidonibus,
" Et ei mortali licèt deam fecerunt uxorem:
" Sed & huic imposuit deus malum, quod ei nequaquàm

Et apud *Lucretium*;

———Deos securum agere ævum.

Lib. V, 83; VI, 57.

Et *Lib.* I, *ver.* 57, 60;

Omnis enim per se Divûm natura necesse est
Immortali ævo summâ cum pace fruatur;———
———privata dolore omni, privata periclis.

Ver. 526. —ἀχνυμένους.] *Plutarchus* locis suprà citatis legit ἀχνυμένοις.

Ver. 527. —Δοιοὶ γάρ τε πίθοι.] Εἰς παραμυθίαν Πριάμου ὁ Ποιητὴς εἰσήγαγε τὸν Ἀχιλλέα λέγοντα ταῦτα. *Schol.* Porrò *Plutarchus* versus hosce cum loco isto *Hesiodi* de *Pandoræ* Dolio, Ἔργ. καὶ Ἡμερ. I, 94 &c. conferens; Ὁ δὲ (inquit) μετὰ τοῦτον [Ὅμηρον] καὶ τῇ δόξῃ καὶ τῷ χρόνῳ, καίτοι τῶν Μουσῶν ἀναγορεύων ἑαυτὸν μαθητὴν Ἡσίοδος, καὶ οὗτος ἐν πίθῳ καθείρξας τὰ κακὰ, τὴν Πανδώραν ἀνοίξασαν ἀποφαίνει σκεδάσαι τὸ πλῆθος ἐπὶ πᾶσαν γῆν καὶ θάλατταν. *De consolat. ad Apollon.* Ubi in transcursu notandum, *Plutarcho Hesiodum Homero* recentiorem esse visum. Cæterùm vituperat hæc *Homerum Plato*; Οὐκ ἄρα ἀποδεκτέον οὔτε Ὁμήρου οὔτ' ἄλλου ποιητοῦ ταύτην τὴν ἁμαρτίαν περὶ τοὺς θεοὺς ἀνοήτως ἁμαρτάνοντος, καὶ λέγοντος ὡς δοιοὶ πίθοι "—κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει, Κηρῶν ἔμπλειοι· ὁ " μὲν ἐσθλῶν, αὐτὰρ ὁ, δειλῶν." *De Republ. Lib.* ii.

Ver. 528. Δώρων, οἷα δίδωσι, κακῶν· ἕτερος δὲ, ἑάων.] *Al.* Κηρῶν ἔμπλειοι· ὁ μὲν ἐσθλῶν, αὐτὰρ ὁ δειλῶν. Quomodo legit *Plutarchus de audiendis Poëtis*, itémque *Plato* loco jam citato.

Ἓν παρ' ἐσλὸν πήματα σύνδυο δαίονται βροτοῖς
Ἀθάνατοι.———

Pindar. Pythior. Od. III, *ver.* 145.

Ubi *Scholiastes*, citante *Duport. Gnomolog. Homeric.* ad hunc locum; Οὕτως ἐδέξατο δύο πίθους τὸν φαῦλον καὶ τὸν ἀγαθόν.

Ver. 532. —βούβρωστις.] Κυρίως μὲν ὁ μέγας καὶ χαλεπὸς λιμός· νῦν δὲ ἀντὶ τῆς μεγάλης ἀνίας καὶ λύπης κεῖται ἡ λέξις. Ἔνιοι δὲ βούβρωστιν τὸν οἶστρον ἐξεδέξαντο. *Schol.* Ita *Callimachus*;

Νῦν δὲ κακὰ βούβρωστις ἐν ὀφθαλμοῖσι κάθηται. *Hymn. in Cererem, ver.* 102.

Ver. 540.

Παίδων ἐν μεγάροισι γονὴ γένετο κρειόντων,
Ἀλλ' ἕνα παῖδα τέκεν παναώριον· οὐδέ νυ τόν γε
Γηράσκοντα κομίζω, ἐπεὶ μάλα τηλόθι πάτρης
Ἧμαι ἐνὶ Τροίῃ, σέ τε κήδων, ἠδὲ σὰ τέκνα.
Καί σε, γέρον, τοπρὶν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι,
Ὅσσον Λέσβος ἄνω Μάκαρος ἕδος ἐντὸς ἐέργει,
Καὶ Φρυγίη καθύπερθε, καὶ Ἑλλήσποντος ἀπείρων.
Τῶν σε, γέρον, πλούτῳ τε καὶ υἱάσι φασὶ κεκάσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεί τοι πῆμα τόδ' ἤγαγον Οὐρανίωνες,
Αἰεί τοι περὶ ἄστυ μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε·
Ἄνσχεο, μηδ' ἀλίαστον ὀδύρεο σὸν κατὰ θυμόν.
Οὐ γάρ τι πρήξεις ἀκαχήμενος υἷος ἑῆος,
Οὐδέ μιν ἀνστήσεις, πρὶν καὶ κακὸν ἄλλο πάθησθα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων, Πρίαμος θεοειδής·
Μή με πω ἐς θρόνον ἵζε, διοτρεφὲς, ὄφρα κεν Ἕκτωρ

" Filiorum in ædibus soboles nata-est regno-successurorum,
" Sed unum filium genuit immaturâ-morte-peritum: nec tamen nunc
" Jam senem foveo: valde enim procul a patriâ
" Sedeo in Trojâ, téque contristans, atque tuos liberos.
" Et te, senex, olim quidem audimus opibus floruisse,
" Quantas Lesbus suprà Macaris sedes intùs continet,
" Et Phrygia desuper, & Hellespontus immensus:
" Inter hos, te, senex, divitiisque & filiis aiunt ornatum-excelluisse.
" At postquàm tibi cladem hanc intulerunt cælites,
" Assiduè tibi circa urbem, præliáque cædésque virorum:
" Perfer *tamen*, nec perpetuo mœre tuo in animo.
" Nihil enim proficies, tristatus de filio tuo,
" Neque ipsum resurgere facies, priùs etiam malum aliud passus fueris.
" Ei verò respondit deindè senex, Priamus deo-similis:
" Ne me dum in sede colloca, Jovis alumne, quamdiù Hector

Ver. 540. —παναώριον.] Ἢ τὸν πάντη ἄωρον λέγει, παρὰ τὴν ὥραν, τὸν καιρόν· —— ἢ παρὰ τὴν ὥραν, τὴν φροντίδα, τὸν πάνυ ἀπεφροντισμένον. *Eustath.*

Ver. 544. Ὅσσον Λέσβος ἄνω Μάκαρος ἕδος.] Vide supra ad *α*, 51. *Julianus, Orat.* 2. legit, Ὅσσον Λέσβος ἔσω μακάρων ἕδος. *Dion. Chrysostomus*, § 33, legit, Ὅσσον Λέσβος ἄνω Μακάρων ἕδος. *Suidas* autem, notante *Barnesio* citat, Ἠδ' ὅσα Λέσβος ἄνω Μάκαρος ἕδος. Cæterùm *Strabo. Geograph. lib.* viii, legisse videtur, Μάκαρος πόλιν.

Ibid. —Μάκαρος ἕδος.] Ἀντὶ τοῦ οἰκητήριον· ἔκτισε γὰρ τὴν Λέσβον Μάκαρ ὁ Κρινάκου, καὶ ἐβασίλευσεν αὐτῆς. *Schol.*

Ver. 546. Τῶν σε.] *Al.* Τῷ σε.

Ver. 547, 549. —ἐπεί τοι πῆμα τόδ' ἤγαγον οὐρανίωνες, —— Ἄνσχεο.]

—— ἀνθρώποισι τὰς μὲν ἐκ θεῶν
Τύχας δοθείσας ἔστ' ἀναγκαῖον φέρειν.
Sophocl. Philoctet. ver. 1309.

Ver. 548. —μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε.] Sic *Odyss.* λ', 611;

" Ὑσμῖναί τε, μάχαι τε, φόνοι τ', ἀνδροκτασίαι τε.

Quo de loco *Gellius*: " Ante omnes (inquit) apud Homerum, ejusdem rei atque " sententiæ luculenta exaggeratio est —— " Ὑσμῖναί τε, &c. Nam quum omnia ista " —— multa & continua nomina nihil " plus demonstrent quàm prælium, hujus " tamen rei varia facies delectabilitèr ac decorè multis variisque verbis depicta est." *Lib.* XIII, *cap.* 22.

Ver. 550. —πρήξεις.] Vide suprà ad γ', 192.

Ver. 551. —οὐδέ μιν ἀνστήσεις.]

Τόλμα δ'· οὐ γὰρ ἀνάξεις ποτ' ἔνερθεν
Κλαίων τοὺς φθιμένους ἄνω.
Euripid. Alcest. ver. 986.

Ver. 555.

Κεῖται ἐνὶ κλισίῃσιν ἀκηδής· ἀλλὰ τάχιστα
Λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω· σὺ δὲ δέξαι ἄποινα
Πολλά, τά τοι φέρομεν· σὺ δὲ τῶνδ' ἀπόναιο, καὶ ἔλθοις
Σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν, ἐπεί με πρῶτον ἔασας
Αὐτόν τε ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Μηκέτι νῦν μ' ἐρέθιζε, γέρον· νοέω δὲ καὶ αὐτὸς
Ἕκτορά τοι λῦσαι· Διόθεν δέ μοι ἄγγελος ἦλθε,
Μήτηρ, ἥ μ' ἔτεκεν, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος·
Καὶ δέ σε γιγνώσκω, Πρίαμε, φρεσίν, οὐδέ με λήθεις,
Ὅττι θεῶν τίς σ' ἦγε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Οὐ γάρ κεν τλαίη βροτὸς ἐλθέμεν, οὐδὲ μάλ' ἡβῶν
Ἐς στρατόν· οὐδὲ γὰρ ἂν φυλάκους λάθοι, οὐδέ κ' ὀχῆας

"Jacet in tentoriis insepultus; sed citissimè
"Redemptum-redde, ut oculis videam: Tu verò accipe dona
"Multa, quæ tibi afferimus: tu autem his fruaris *utinam*, & pervenias
"Tuam in patriam terram, postquàm me primùm sivisti
"Ipsum vivereque & aspicere lumen solis.
Hunc autem torvè intuitus allocutus est pedibus velox Achilles:
"Nè ampliùs nunc me irrita senex: habeo enim in animo & ipse
"Hectorem tibi redemptum-reddere; à Jove enim mihi nuncia venit,
"Mater, quæ me peperit, filia marini senis:
"Sed & te sentio, Priame, animo, neque me lates,
"Quòd Deorum aliquis te duxerit celeres ad naves Achivorum:
"Haud enim ausus esset *mortalis* ullus intrare, nè ætate quidem admodum florens
"In castra: neque enim custodes latuisset, neque obices

Ver. 555 — 561. Λῦσον ——— λῦσαι.] Vide suprà ad *α*, 51.

Ver. 556. —φερομεν.] *Al.* φέρομαι.

Ver. 557. —πρῶτον.] *Al.* πρῶτος.

Ibid. & *ver.* 69. —ἔασας—ἐάσω.] Vide suprà ad *γ*, 42. Malè *Barnesius* ἐάσσας ——— ἐάσσω. Porrò *Etymolog. Magn.* notante *Barnesio*, hîc legit ἴασας· exponitque, ἀχαριστήσας, ἀπὸ τοῦ ἴδω, ἴσω· ἴσας, καὶ ἐν διαιρέσει ἴασας. *Scholiastes* itidem exponit εὐφράνας. Sed hoc, ut rectè observavit *Barnesius*, cum sequenti, "Αὐτόν τε ζώειν &c." parùm aptè congruit. Vide & *ver.* 569.

Ver. 559. —ὑπόδρα ἰδὼν.] Ἐπεὶ δεῖρον ὑποβλέπουσι. *Schol.*

Ver. 560. Μηκέτι νῦν μ' ἐρέθιζε.] Ἐπεὶ δὲ μεγάλου δεινοῦ ὄντος καὶ ὄντος τοῦ κρατεῖν ὀργῆς, μείζων ἐστὶν ἡ φυλακὴ καὶ ἡ πρόνοια τοῦ μὴ περιπεσεῖν ὀργῇ μηδὲ ἁλῶναι· καὶ ταῦτα δεῖ τοῖς ἀναγινώσκουσιν ὑποδεικνύειν μὴ παρέργως, ὅτι τὸν Πρίαμον ὁ Ἀχιλλεὺς οὐκ ἀνασχετικὸς ὢν οὐδὲ πρᾶος, ἡσυχίαν ἄγειν κελεύει καὶ μὴ παροξύνειν αὐτόν, οὕτως, "Μηκέτι νῦν μ' ἐρέθιζε, γέρον, &c." Καὶ τὸ "Ἕκτορα λύσας καὶ περιστείλας αὐτὸς ἐπὶ τὴν ἀπήνην τίθησιν, πρὶν ἠκισμένον ὑπὸ τοῦ πατρὸς ὀφθῆναι, "Μὴ ὁ μὲν "ἀχνυμένῃ κραδίῃ, &c." (infrà *ver.* 584.) Τὸ γὰρ ἐπισφαλῶς πρὸς ὀργὴν ἔχοντα, καὶ φύσει τραχὺν ὄντα, καὶ θυμοειδῆ μὴ λανθάνειν ἑαυτόν, ἀλλ' ἐξευλαβεῖσθαι καὶ φυλάττεσθαι τὰς αἰτίας, καὶ προκαταλαμβάνειν τῷ λογισμῷ πόρρωθεν, ὅπως οὐδὲ ἄκων τῷ πάθει περιπεσεῖται, θαυμαστῆς ἐστι προνοίας. *Plutarch. de audiendis Poëtis.*

Ibid. —νοέω δὲ καὶ αὐτός.]

———Nec fallunt jussa superba
Magnanimi Jovis.———

Æn. XII, 877.

Ver. 563. —γιγνώσκω.] Ita edidit *Barnesius*. *Al.* γινώσκω. Quod perinde est: Nam primam producit.

Ver. 564. Ὅττι θεῶν τίς σ' ἦγε.] Voculam, σε, inseruit *Barnesius* ex duorum MSS auctoritate; quorum alter, Ὅττι θεῶν σ' ἦγε legit; alter, ὅττι θεός σέ τις ἦγε. *Vulg.* Ὅττι θεῶν τις ἦγε.

Ver. 566. —λάθοι.] *Al.* λάθῃ.

Ῥεῖα μετοχλίσσειε θυράων ἡμετεράων.
Τῷ νῦν μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνῃς,
Μή σε, γέρον, οὐδ' αὐτὸν ἐνὶ κλισίῃσιν ἐάσω,
Καὶ ἱκέτην περ ἐόντα, Διὸς δ' ἀλίτωμαι ἐφετμάς.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Πηλείδης δ' οἴκοιο, λέων ὥς, ἆλτο θύραζε,
Οὐκ οἶος· ἅμα τῷ γε δύω θεράποντες ἕποντο,
Ἥρως Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος, οὕς ῥα μάλιστα
Τῖ' Ἀχιλεὺς ἑτάρων, μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
Οἳ τόθ' ὑπὸ ζυγόφιν λύον ἵππους ἡμιόνους τε,
Ἐς δ' ἄγαγον κήρυκα καλήτορα τοῖο γέροντος·
Κὰδ δ' ἐπὶ δίφρου εἷσαν· ἐϋξέστου δ' ἀπ' ἀπήνης
Ἥιρεον Ἑκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα.
Κὰδ δ' ἔλιπον δύο φάρε', ἐΰννητόν τε χιτῶνα,
Ὄφρα νέκυν πυκάσας δώῃ οἶκόνδε φέρεσθαι.
Δμωὰς δ' ἐκκαλέσας λοῦσαι κέλετ', ἀμφί τ' ἀλεῖψαι,
Νόσφιν ἀειράσας, ὡς μὴ Πρίαμος ἴδοι υἱόν·

" Facilè reſeraſſet portarum noſtrarum.
" Ideò nunc nè mihi magis doloribus animum commoveas,
" Nè te, ſenex, nè ipſum quidem in tentoriis ſinam,
" Quantumvis ſupplicem, Jovis autem violem mandata.
Sic dixit: Timuit autem ſenex, & paruit ſermoni.
Pelides verò è domo, leo tanquam, proſiliit foràs.
Non ſolus; eum nempè duo famuli comitabantur,
Heros Automedónque & Alcimus, quos quidem maximè
Honorabat Achilles ex ſociis, poſt Patroclum utique mortuum.
Hi tunc à jugo ſolverunt equos muláſque,
Intróque duxerunt præconem vocalem ſenis:
Et in ſedili collocârunt: elegantèr-politâ autem de rhédâ
Detraxerunt Hectorei capitis infinita pretia.
At reliquerunt duo pallia, textámque benè tunicam,
Ut cadaver contectum redderet domum aſportandum.
Ancillas autem evocatas lavare *is* juſſit circúmque ungere,
Seorsùm ſublatum, ut nè Priamus videret filium:

Ver. 567. — μετοχλίσσειε.] Ita edidit *Barneſius*. *Al.* μετοχλίσσει. Quod, ut opinor, ferri non poteſt. Vide ſuprà ad μ', 448; & ad ά, 140.

Ver. 568. — μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνῃς.] Vide ſuprà ad *ver.* 560.

Ver. 569. Μή σε, γέρον, οὐδ'.] Edidit *Barneſius*, Μή σε, γέρον, οὐδ'. Sed nihil opus. Vide ſuprà ad ά, 51. Quanquam *Plutarchus*, *de audiendis Poëtis*, Μή σε, γέρον, οὐδ' legit.

Ver. 574. — Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος.] *Al.* Αὐτομέδων ἠδ' Ἄλκιμος.

Ibid. — οὕς ῥα.] *Quos ſcilicet* ——.

Ver. 575. Τῖ' Ἀχιλεύς.] Vide ſuprà ad ψ', 703; & ad ν', 103.

Ver. 576, 600. — ζυγόφιν —— φαινομένηφιν.] Vide ſuprà ad ν', 588.

Ver. 577. — κήρυκα καλήτορα.] Ἀπὸ τοῦ βοᾶν καὶ συγκαλεῖν τὸν ὄχλον. *Schol.*

Ver. 578. — εἷσαν.] Cod. *Harleian.* ἵσαν.

Ver. 580. — ἐΰννητον.] Ita ex uno MS edidit *Barneſius*. Quocum facit & Codex *Harleianus*. *Al.* ἐΰννητον.

Ver. 581. — πυκάσας.] Vide ſuprà ad ά, 140.

Ver. 583. Νόσφιν.] Vide ſuprà ad ά, 349.

Ibid. — Πρίαμος ἴδοι υἱόν.] *Al.* Πρίαμος

Μὴ ὁ μὲν ἀχνυμένη κραδίῃ χόλον οὐκ ἐρύσαιτο,
Παῖδα ἰδών, Ἀχιλῆϊ δ' ὀρινθείη φίλον ἦτορ,
Καί ἑ κατακτείνειε, Διὸς δ' ἀλίτηται ἐφετμάς.
Τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλον, ἠδὲ χιτῶνα,
Αὐτὸς τόνγ' Ἀχιλεὺς λεχέων ἐπέθηκεν ἀείρας,
Σὺν δ' ἕταροι ἤειραν ἐϋξέστην ἐπ' ἀπήνην.
Ὤιμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον·
Μή μοι, Πάτροκλε, σκυδμαινέμεν, αἴκε πύθηαι,
Εἰν ἄϊδός περ ἐών, ὅτι Ἕκτορα δῖον ἔλυσα
Πατρὶ φίλῳ· ἐπεὶ οὔ μοι ἀεικέα δῶκεν ἄποινα·
Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ καὶ τῶνδ' ἀποδάσσομαι, ὅσσ' ἐπέοικεν.
Ἦ ῥα, καὶ ἐς κλισίην πάλιν ἤϊε δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ πολυδαιδάλῳ, ἔνθεν ἀνέστη,
Τοίχου τοῦ ἑτέρου, προτὶ δὲ Πρίαμον φάτο μῦθον·
Υἱὸς μὲν δή τοι λέλυται, γέρον, ὡς ἐκέλευες·
Κεῖται δ' ἐν λεχέεσσ', ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφιν
Ὄψεαι αὐτὸς ἄγων· νῦν δὲ μνησώμεθα δόρπου.

Nè is quidem dolenti corde iram non contineret.
Filium conſpicatus, Achilli autem commoveretur charum cor,
Et ipſum interficeret, Joviſque violaret mandata.
Illud verò poſtquàm ancillæ laverant & unxerant oleo,
Circúmque ipſum pallium pulchrùm jecerant, atque tunicam,
Ipſe illud Achilles lectis impoſuit ſublatum,
Simúlque ſocii elevârunt elegantèr-politam in rhedam.
Ingemuit autem deindè, dilectúmque nomine ciebat ſodalem:
" Nè mihi, Patrocle, iraſcaris, ſi fortè audiveris,
" In orco licèt, me Hectora nobilem redemptum-reddidiſſe
" Patri ejus; haud enim mihi indecora dedit dona:
" Tibi verò ego ex his etiam impertiam, quantum par-eſt.
Dixit, & in tentorium rediit nobilis Achilles:
Reſedit autem in ſellâ affabrè-factâ, unde ſurrexerat,
Pariete ex adverſo, Priamúmque allocutus eſt ſermone:
" Filius quidem jam tibi redemptus eſt, ſenex, ut juſſiſti:
" Jacet autem in lectis, & cum aurorâ apparente
" Videbis ipſe abducens: nunc verò memores ſimus cœnæ.

μος ἴδῃ υἱόν. *Al.* Πρίαμός γ' ἴδοι υἱόν. *Al.* Πρίαμός μιν ἴδοιτο. Cæterùm quâ ratione, Πρίαμος, hîc ultimam producat; item ἐπὶ, *ver.* 603; & ἄγε, *ver.* 607; vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 584. Μὴ ὁ μὲν ἀχνυμένη.] Vide ſuprà ad *ver.* 560.

Ibid. — ἀχνυμένη.] Vide ſuprà ad γ', 260.

Ver. 587. — οὖν.] *Ut juſſerat Achilles — ver.* 582.

Ver. 588. — καλόν.] Vide ſuprà ad β', 43.

Ver. 591. — φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον.] Vide ſuprà ad ψ', 178; & 220.

Ver. 598. — προτὶ.] *Al.* ποτί. Quod perindè eſt.

Ver. 599. — λέλυται.] Vide ſuprà ad ά, 37.

Ibid. ἐκέλευες.] *Al.* ἐκέλευσας.

Ver. 604.

Καὶ γάρ τ' ἠΰκομος Νιόβη ἐμνήσατο σίτου,
Τῇπερ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροισιν ὄλοντο,
Ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἡβώοντες·
Τοὺς μὲν Ἀπόλλων πέφνεν ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο,
Χωόμενος Νιόβῃ· τὰς δ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
Οὕνεκ' ἄρα Λητοῖ ἰσάσκετο καλλιπαρῄῳ.
Φῆ δοιὼ τεκέειν, ἡ δ' αὐτὴ γείνατο πολλούς·
Τὼ δ' ἄρα, καὶ δοιώ περ ἐόντ', ἀπὸ πάντας ὄλεσσαν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐννῆμαρ κέατ' ἐν φόνῳ, οὐδέ τις ἦεν
Καθθάψαι· λαοὺς δὲ λίθους ποίησε Κρονίων·
Τοὺς δ' ἄρα τῇ δεκάτῃ θάψαν θεοὶ οὐρανίωνες.
Ἡ δ' ἄρα σίτου μνήσατ', ἐπεὶ κάμε δακρυχέουσα.
Νῦν δέ που ἐν πέτρῃσιν, ἐν οὔρεσιν οἰοπόλοισιν,
Ἐν Σιπύλῳ, ὅθι φασὶ θεάων ἔμμεναι εὐνὰς
Νυμφάων, αἵτ' ἀμφ' Ἀχελώϊον ἐῤῥώσαντο,
Ἔνθα, λίθος περ ἐοῦσα, θεῶν ἐκ κήδεα πέσσει.

" Nam & comas-pulchra Niobe memor-fuit cibi,
" Cui tamen duodecim liberi in ædibus perierant,
" Sex quidem filiæ, sex autem filii pubescentes:
" Hos quidem Apollo interfecit ab argenteo arcu,
" Iratus Niobæ, illas autem Diana sagittis gaudens,
" Quoniam Latonæ se æquiparabat genas-pulchræ.
" Dixit *illam* duos peperisse, se verò peperisse multos:
" Illi verò, duo *tantùm* licèt essent, omnes perdiderunt.
" Et ii quidem novem-dies jacebant in cæde, neque quis erat,
" Qui sepeliret; populos enim lapides fecerat Saturnius:
" Eos autem decimâ die sepellierunt dii cœlites.
" Et hæc quidem cibi memor fuit, postquàm fatigata erat lacrymas fundens.
" Nunc verò alicubi in petris, in montibus desertis,
" In Sipylo, ubi aiunt Dearum esse cubilia
" Nympharum, quæ circa Acheloüm choreas-ducunt,
" Illic, lapis licèt sit, immissos à diis dolores concoquit.

Ver. 604. — θυγατέρες.] Vide suprà ad *ά*, 398.

Ver. 605, 606. Τοὺς μὲν Ἀπόλλων πέφνεν, ——— τὰς δ' Ἄρτεμις.] Δοκεῖ δὲ ὁ τῶν παίδων τῆς Νιόβης θάνατος, ἐξ αἰτίας λοιμώδους γενέσθαι, ἢ καὶ ἄλλως ἀπὸ αἰφνιδίου πάθους τινός. Ὅθεν Ἀπόλλωνι καὶ Ἀρτέμιδι ἀνάπτεται, οἳ τοῦ τοιούτου θανάτου εἰσὶν αἴτιοι, τόξοις λεγόμενοι βάλλειν τοὺς οὕτω θνήσκοντας. *Eustath.* Vide suprà ad *τ*΄, 59.

Ver. 607. Οὕνεκ' ἄρα.] *Quòd scilicet* ———.

Ver. 608. — ἡ δ' αὐτή.] *Eustathius* in commentario legit ἡδ' αὐτή.

Ver. 611. — Κρονίων.] De hujus vocis prosodiâ, vide suprà ad *ά*, 265, & 397.

Ver. 613. Ἡ δ' ἄρα.] Non hîc supervacuum est istud ἄρα· sed vim habet in connectendâ sententiâ cum eo quod præcessit, *ver.* 602; Καὶ γάρ τ' ἠΰκομος Νιόβη ———.

Ver. 615. Ἐν Σιπύλῳ.] Ἐν ὄρει τῆς Λυδίας καὶ Μαγνησίας. *Schol.*

Ver. 616. — αἵτ' ἀμφ' Ἀχελώϊον ἐῤῥώσαντο.] Αἵτινες περὶ τὸ ὕδωρ χορεύουσιν· ἤτοι ἀπὸ τοῦ Ἀχελῴου ποταμοῦ τοῦ ἐν Αἰτωλίᾳ ——— ἢ διὰ τοῦ ἐν Ἀχελήϊον. Ἀχέλης γὰρ ποταμὸς ἀπὸ Σιπύλου ῥεῖ εἰς τὴν Σμυρναίων γῆν. *Schol.*

Ver. 617. Ἔνθα λίθος περ ἐοῦσα.] Θρηνοῦσαν τὴν Νιόβην ἀφάτως τὸ τοιοῦτον δυστύχημα Ζεὺς ἐλεήσας, εἰς λίθον μετέβαλεν, ὃς καὶ μέχρι νῦν ἐν Σιπύλῳ τῆς Φρυγίας ὁρᾶται πᾶσιν πάντων, πηγὰς δακρύων προϊέμενος. *Schol.* ad *ver.* 602. suprà.

Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα, δῖε γεραιὲ,
Σίτου, ἔπειτά κεν αὖτε φίλον παῖδα κλαίοισθα,
Ἴλιον εἰσαγαγών· πολυδάκρυτος δέ τοι ἔσται.
Ἦ, καὶ ἀναΐξας ὄϊν ἄργυφον ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
Σφάξ'· ἕταροι δ' ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον εὖ κατὰ κόσμον,
Μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως, πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτομέδων δ' ἄρα σῖτον ἑλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ
Καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Ἤτοι Δαρδανίδης Πρίαμος θαύμαζ' Ἀχιλῆα,
Ὅσσος ἔην, οἷός τε· θεοῖσι γὰρ ἄντα ἐῴκει.
Αὐτὰρ Δαρδανίδην Πρίαμον θαύμαζεν Ἀχιλλεὺς,
Εἰσορόων ὄψιν τ' ἀγαθὴν, καὶ μῦθον ἀκούων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες,

" Sed agè jam & nos curam-geramus, nobilis senex,
" Cibi; deindè verò dilectum filium defleas,
" In Ilium vectum: multis autem lacrymis-prosequendus tibi erit.
Dixit, & properè-surgens ovem candidam velox Achilles
Mactavit: Socii verò excoriârúntque & curârunt scitè & decorè,
Minutatim dein secuerunt peritè, & verubus transfixerunt,
Assârúntque accuratè, detraxerúntque omnia.
Automedon autem panem sumptum distribuit in mensâ
Pulchris in canistris: at carnes distribuit Achilles.
Ii verò ad cibos paratos appositos manus porrigebant.
At postquàm potûs & cibi amorem exemerant,
Dardanides quidem Priamus admirabatur Achillem,
Quantus erat, qualisque: diis enim visu similis erat.
At Dardanidem Priamum admirabatur Achilles,
Aspiciens vultúsque egregios, & sermonem audiens.
At postquàm satiati sunt alter alterius aspectu,

Ver. 622. — ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον.]
Illi se prædæ accingunt dapibusque futuris:
Tergora diripiunt costis, & viscera nudant:
Pars in frusta secant, verubusque trementia figunt.
Littore ahena locant alii, flammasque ministrant.
Tum victu revocant vires ———.
Æn. I, 214.

Ver. 624. Ὤπτησάν τε.] Καὶ πως' Ὁμήρῳ τά γε τοιαῦτα μάθοι ἄν τις. Οἶσθα γὰρ ὅτι ἐπὶ στρατιᾶς ἐν ταῖς τῶν ἡρώων ἑστιάσεσιν, οὔτε ἰχθύσιν αὐτοὺς ἑστιᾷ, καὶ ταῦτα ἐπὶ θαλάττῃ ἐν Ἑλλησπόντῳ ὄντας, οὔτε ἑφθοῖς κρέασιν, ἀλλὰ μόνον ὀπτοῖς. *Plato de Republ. lib.* III.

Ver. 625. — ἄρα.] *Ut solitus erat* ——.

Ver. 626. — 644. Καλοῖς ——— καλά.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 628. Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο.]
Postquam exempta fames epulis, mensæque remotæ. *Æn.* I, 220.
Vide & suprà ad ψ', 57.

Ver. 631. — Πρίαμον θαύμαζεν Ἀχιλλεύς, Εἰσορόων ὄψιν.]
Obstupuit primo aspectu Sidonia Dido. *Æn.* I, 617.

Ver. 634.

Τὸν πρότερος προσέειπε γέρων Πρίαμος θεοειδής·
Λέξον νῦν με τάχιστα, διοτρεφὲς, ὄφρα κεν ἤδη
Ὕπνῳ ὑπὸ γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες·
Οὐ γάρ πω μύσαν ὄσσε ὑπὸ βλεφάροισιν ἐμοῖσιν,
Ἐξ οὗ σῆς ὑπὸ χερσὶν ἐμὸς παῖς ὤλεσε θυμόν·
Ἀλλ' αἰεὶ στενάχω καὶ κήδεα μυρία πέσσω,
Αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον.
Νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμην, καὶ αἴθοπα οἶνον
Λαυκανίης καθέηκα· πάρος γε μὲν οὔτι πεπάσμην.
Ἦ ῥ'· Ἀχιλεὺς δ' ἑτάροισιν, ἰδὲ δμωῇσι κέλευσε,
Δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
Πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
Χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
Αἶψα δ' ἄρ' ἐστόρεσαν δοιὼ λέχε' ἐγκονέουσαι.

Illum prior allocutus eſt ſenex Priamus deo-ſimilis:
" Mitte nunc cubitum me quam primùm, Jovis alumne, ut jam
" Somno dulci oblectemur cubantes:
" Nondum enim clauſi ſunt oculi ſub palpebris meis,
" Ex quo tuis ſub manibus meus filius amiſit animam:
" Sed aſſiduè ingemiſco & dolores innumerabiles concoquo,
" Aulæ in ſeptis volutatus in fimo.
" Nunc tandem etiam cibum guſtavi, & nigrum vinum
" Per guttur demiſi: anteà ſanè nequaquam guſtaveram.
Dixit: Achilles verò ſocios & ancillas juſſit,
Lectos ſub porticu ponere, & ſtragula pulchra
Purpurea injicere, ſternerèque deſupèr tapetas,
Chlænáſque imponere villoſas supernè obducendas.
Illæ verò exierunt domo, facem in manibus tenentes:
Statim autem ſtraverunt duos lectos feſtinantes.

Ver. 634, & 695. — θεοειδής.] Vide ſuprà ad *ver.* 217.

Ver. 635. Λέξον.] Vide ſuprà ad β', 515; & ad ι', 613.

Ver. 636. — ταρπώμεθα.] *Nos ipſi oblectemus.* Vide ſuprà ad ψ', 10, & 685.

Ver. 640. Αὐλῆς ἐν χόρτοισι.] Ἐν τοῖς περιφράγμασι τῆς αὐλῆς· ὅ ἐστιν, ὑπαιθρίοις. *Schol.* Ὅμηρος δὲ τὴν αὐλὴν ἀεὶ τάττει ἐπὶ τοῦ ὑπαίθρου τόπου. —— Ὁ μὲν τοί γε Πηλεὺς κατακαμβάνει (*Iliad.* λ', 773) "Αὐλῆς ἐν χόρτῳ &c." Ὁ δὲ Πρίαμος, "Αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον." *Athenæus, lib.* V, *cap.* 3.

Ibid. — ἐν χόρτοισι.] Latini, vocem Græcam retinentes, villæ *cohortem* appellabant; indéque *aves cohortales*, &c. apud *Columellam.*

Ver. 641. — αἴθοπα οἶνον.] Vide ſuprà ad ψ', 237.

Ver. 642. Λαυκανίης.] Cod. *Harleian.* Λευκανίης. Quo modo & in duobus MSS ſcriptum repperit *Barneſius.* Vide ſuprà ad χ', 325.

Ver. 644. — ῥήγεα καλὰ Πορφύρε'.] Τὰ βαπτὰ στρώματα. *Schol.* Ὅμηρος δὲ ὁ θαυμασιώτατος τῶν στρωμάτων τὰ μὲν καλλίτερα, λῖτα εἶναι φησὶ, ἤτοι λευκὰ δὲ καὶ βεβαμμένα, ἢ ποικιλμένα. Τὰ δὲ ὑποστρώματα, ῥήγεα καλὰ, πορφύρεα. *Athenæus lib.* II, *cap.* 9. "Stragulam veſtem, quæ injicitur, "non ſubſternitur, Homerus vocat ῥῆγα." *Caſaubon. ibid.*

Ver. 645. Πορφύρε'.] Vide ſuprà ad δ', 238, & 482.

Ver. 647. — δάος.] *Al.* φάος.

Ver. 648. Αἶψα δ' ἄρ'.] *Statimque proinde ut præceperat Achilles* ——— *ver.* 643.

Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἐκτὸς μὲν δὴ λέξο, γέρον φίλε· μή τις Ἀχαιῶν
Ἐνθάδ' ἐπέλθῃσιν βουληφόρος, οἵ τέ μοι αἰεὶ
Βουλὰς βουλεύουσι παρήμενοι, ἣ θέμις ἐστί·
Τῶν εἴ τις σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
Αὐτίκ' ἂν ἐξείποι Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
Καί κεν ἀνάβλησις λύσιος νεκροῖο γένηται.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Ποσσῆμαρ μέμονας κτερεϊζέμεν Ἕκτορα δῖον,
Ὄφρα τέως αὐτός τε μένω, καὶ λαὸν ἐρύκω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
Εἰ μὲν δή μ' ἐθέλεις τελέσαι τάφον Ἕκτορι δίῳ,
Ὧδέ κέ μοι ῥέζων, Ἀχιλεῦ, κεχαρισμένα θείης.

Hunc autem falso-metu-ludens allocutus est pedibus velox Achilles:
" Extrà quidem jam cuba, senex optime; ne quis Achivorum
" Huc adveniat consiliarius, qui mecum assiduè
" Consilia consultant assidentes, ut mos est:
" Harum si quis te viderit celerem per noctem nigram,
" Continuò diceret Agamemnoni pastori populorum,
" Et fortè dilatio redemptionis cadaveris fieret.
" Verùm agè mihi hoc dic, & accuratè narra,
" Quot-diebus cupis justa-facere Hectori nobili,
" Ut tamdiù ipséque quiescam, & copias contineam.
Illi autem respondit senex Priamus deo-similis:
" Siquidem jam me vis celebrare funus Hectori nobili,
" Sic certè mihi faciens, Achille, grata feceris.

Ver. 649. — ἐπικερτομέων.] Ἔνθα δὲ σημειῶσαι, τὸ κερτομεῖν, οὐ τραχύτητα ἔχον ὑβριστικὴν, ἢ ὀνειδιστικὴν, ἀλλ' εἰσήγησιν φόβου ψευδοῦς, ἵνα μὴ ὁ γέρων βασιλεὺς λυπηθῇ, ὡς ἔξω παραῤῥιπτόμενος. *Eustath.*

Ibid. — πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.] Sic infrà *ver.* 668, ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς. Vide suprà ad α', 58.

Ver. 650. — λέξο, γέρον φίλε.] Τὸ δὲ ῥηθὲν "λέξο" ἐκ τοῦ ἐλελέγμην, ἐλέλεξο, κλιθὲν, κατὰ τὸ ἐτέτυψο, ἀφαιρέσει συλλαβῆς τῆς αὐξήσεων. *Eustath.* Immò verò, uti notavit *Barnesius*, ex *Imperativo* λέλεξο fit λέξο, eodem modo ac δέξο ex δέδεξο, *Iliad.* τ', 10. Alii autem, notante itidem *Barnesio*, malè hîc legunt, λέξον γέρον φίλε· & λέξον γερὸν φίλε. Vide & suprà ad β', 515.

Ver. 651. — οἵ τέ μοι αἰεὶ Βουλὰς βουλεύουσι· ——— ἣ θέμις ἐστί.] Τὸ δὲ καθὰ θέμις ἐστὶ, καὶ τὸ αἰεὶ, τὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἐστὶ σεμνότητος, ὡς ἀεί τε τῶν βουληφόρων περὶ αὐτὸν ἀθροιζομένων, καὶ ὡς θεμιτὸν ὂν οὕτω γίνεσθαι, διὰ τὸ ὑπερφανὲς τοῦ ἥρωος. *Eustath.*

Ver. 655. — λύσιος.] *Marcus Meibomius*, notante *Barnesio*, hîc legit ῥύσιος.

Ver. 656. — κατάλεξον.] *Barnesius* in uno MS scriptum repperit ἀγόρευσον.

Ver. 657. Ποσσῆμαρ μέμονας κτερεϊζέμεν Ἕκτορα δῖον.] Occurrit apud *Julianum Imperatorem*, *Orat.* 2;

Ἐννῆμαρ μὲν ὅλας κτερεΐζομεν Ἕκτορα δῖον.

Quem versum ex hoc loco corruptè citâsse *Julianum* existimat *Barnesius*; "Cum Auctor," inquit, "ipse ostendat, hanc esse *Achillis* interrogatiunculæ partem." Atqui ex Auctoris contextu liquet, versum hunc non ex *Achillis* interrogatione, sed ex *Priami* responso esse desumptum; adeóque non hinc, sed ex versu 664 infrà, à *Juliano* negligenter ac fortassè memoriter citatum.

Ibid. — μέμονας.] Vide suprà ad *ver.* 542; & ad υ', 481, & 736.

Ver. 660. Εἰ μὲν δή.] Vide suprà ad *ver.* 406; & ad ξ', 493.

Ver. 661. — ῥέζων.] *Al.* ῥέξας.

Ver. 662.

Οἶσθα γὰρ, ὡς κατὰ ἄστυ ἐέλμεθα, τηλόθι δ' ὕλη
Ἀξέμεν ἐξ ὄρεος· μάλα δὲ Τρῶες δεδίασιν.
Ἐννῆμαρ μέν κ' αὐτὸν ἐνὶ μεγάροις γοάοιμεν,
Τῇ δεκάτῃ δέ κε θάπτοιμεν, δαινῦτό τε λαός·
Ἑνδεκάτῃ δέ κε τύμβον ἐπ' αὐτῷ ποιήσαιμεν,
Τῇ δὲ δυωδεκάτῃ πολεμίξομεν, εἴπερ ἀνάγκη.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἔσται τοι καὶ ταῦτα, γέρον Πρίαμ', ὡς σὺ κελεύεις.
Σχήσω γὰρ τόσον πόλεμον χρόνον, ὅσον ἄνωγας.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ἐπὶ καρπῷ χεῖρα γέροντος
Ἔλλαβε δεξιτερὴν, μήπως δείσῃ ἐνὶ θυμῷ.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο
Κῆρυξ καὶ Πρίαμος, πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες·

" Scis enim, ut intra urbem concludimur, longéque lignum
" Devehendum ex monte: Admodùm verò Trojani metuunt.
" Novem dies quidem ipsum in ædibus lugeremus,
" Decimâ autem sepeliremus, epularetúrque populus.
" Undecimâ autem tumulum super ipso faceremus;
" Duodecimâ verò pugnabimus, siquidem necesse *erit*.
Eum autem rursùs allocutus est pedibus-valens nobilis Achilles:
" Erunt tibi & hæc, senex Priame, ut tu jubes:
" Inhibebo enim tanto pugnam tempore, quanto jubes.
Sic utique locutus, ad carpum manum senis
Prehendit dexteram, nè forte timeret in animo.
Illi quidem in vestibulo domûs illic dormierunt
Præco & Priamus, prudentia mentibus consilia tenentes:

Ver. 662. — τηλόθι δ' ὕλη Ἀξέμεν ἐξ ὄρεος.]
Bis senos pepigere dies: & pace sequestrâ
Per sylvas Teucri, mixtique impunè Latini,
Erravêre jugis. Ferro sonat alta bipenni
Fraxinus ———. *Æn.* XI, 133.
Ibid. — ὕλη.] Vide suprà ad γ', 152.
Ver. 663. — μάλα δὲ.] *Al.* μάλα γάρ.
Ibid. — δεδίασιν.] Sic infrà *ver.* 670, ἄνωγας· Vide suprà ad ν', 481; & 736.
Ver. 664. — ἐνὶ μεγάροις.] Quâ ratione, vox ἐνὶ, hîc ultimam producat; item συνεών, *ver.* 744; vide suprà ad ά, 51.
Ver. 665. — δαινῦτο.] Ita ex *Etymolog. Magn.* edidit *Barnesius*, ut sit contractùm ex δαινύοιτο. Rectè, ut opinor; nam vox δαίνυτο, quod habent Vulgati, mediam necessariò corripit:
——— νῦν δ' αἴνυσθ' εὔφρων.
Iliad. ί, 99.
——————— μετὰ δαίνυσθ' ἡμῖν.
χ', 498.
Porrò, uti hîc annotat *Eustathius*, optimè congruit δαινῦτο sive δαινύοιτο cum præcedente θάπτοιμεν. Κεῖται δὲ ἂν ἐνταῦθα τὸ, δαίνυτο, [δαινῦτο,] συγκοπὲν ἴσως ἐκ τοῦ δαινύοιτο· ἵνα ὁμοιογκλίτως εἴη, θάπτοιμεν, δαινύοιτό τε λαός.
Ver. 667. — πολεμίξομεν.] Cod. *Harleian.* πολεμίζομεν.
Ver. 670. — τόσον πόλεμον χρόνον.] *Al.* πόλεμον τόσσον χρόνον.
Ibid. — ὅσον ἄνωγας.] *Al.* ὡς σὺ ἄνωγας Ex versu (ut videtur) præcedenti.
Ver. 673. Οἱ μέν.] Cod. *Harleian.* Τῶ μέν. Utrumque ferri possit. Vide suprà ad ά, 566.
Ibid. — ἄρ'.] *Ut jusserat Achilles* —— *ver.* 650.
Ver. 674. Κῆρυξ.] Vide suprà ad *ver.* 149.

Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς εὗδε μυχῷ κλισίης εὐπήκτου·
Τῷ δ' ἄρ' Βρισηῒς παρελέξατο καλλιπάρηος.
Ἄλλοι μὲν ῥά θεοί τε καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ
Εὗδον παννύχιοι, μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ·
Ἀλλ' οὐχ Ἑρμείαν ἐριούνιον ὕπνος ἔμαρπτεν,
Ὁρμαίνοντ' ἀνὰ θυμὸν, ὅπως Πρίαμον βασιλῆα
Νηῶν ἐκπέμψειε, λαθὼν ἱεροὺς πυλαωρούς.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν.
Ὦ γέρον, οὔ νύ τι σοί γε μέλει κακόν· οἷον ἔθ' εὕδεις
Ἀνδράσιν ἐν δηΐοισιν, ἐπεί σ' εἴασεν Ἀχιλλεύς.
Καὶ νῦν μὲν φίλον υἱὸν ἐλύσαο, πολλὰ δ' ἔδωκας·
Σεῖο δέ κεν ζωοῦ καὶ τρὶς τόσα δοῖεν ἄποινα
Παῖδες τοὶ μετόπισθε λελειμμένοι, αἴκ' Ἀγαμέμνων
Γνοίη σ' Ἀτρεΐδης, γνώωσι δὲ πάντες Ἀχαιοί.
Ὡς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων, κήρυκα δ' ἀνίστη·
Τοῖσι δ' ἄρ' Ἑρμείας ζεῦξ' ἵππους ἡμιόνους τε·

At Achilles dormiit in recessu tentorii benè compacti:
Ei autem Briseïs accubuit genas-pulchra.
Alii quidem diique & mortales bellatores-equestres
Dormiebant totam per noctem molli domiti somno:
Sed non Mercurium utilitatum auctorem somnus cepit,
Versantem-animo, quomodò Priamum regem
E navium-cœtu educeret, clàm sacris portarum-custodibus.
Stetit autem supra caput, & eum sermone allocutus est:
" O senex, non utique tibi curæ-est malum; cùm ita adhuc dormis
" Viros inter hostes, postquàm te intactum-sivit Achilles:
" Et nunc quidem dilectum filium redemisti, multáque dedisti:
" Pro te aut m vivo vel ter tot dederint dona
" Filii qui sunt relicti, si Agamemnon
" Rescierit de te Atrides, rescierintque omnes Achivi.
Sic dixit: Timuit autem senex, præconémque excitavit:
Iis autem Mercurius junxit equos mulásque:

Ver. 676. Τῷ δ' ἄρ' Βρισηῒς.] Cod. *Harleian.* Τῷ δὲ Βρισηῒς. *Al.* Τῷ δ' ἄρα Βρισηῒς.

Ibid. — ἄρ'.] *Ut solita erat* ——.

Ibid. — παρελέξατο.] Vide suprà ad β', 515.

Ver. 617. — ἱπποκορυσταὶ.] Vide supra ad φ', 205.

Ver. 678. Εὗδον παννύχιοι ——· Ἀλλ' οὐχ Ἑρμείαν.]

Nox erat, & placidum carpebant fessa soporem
Corpora: ——————
—— Somno positæ sub nocte silenti
Lenibant curas, & corda oblita laborum:
At non infelix animi Phœnissa; neque unquam
Solvitur in somnos, oculisve aut pectore noctem
Accipit ——. *Æn.* IV, 522.

Ver. 679. — Ἑρμείαν.] Cod. *Harleian.* Ἑρμείαν.

Ver. 680. Ὁρμαίνοντ' ἀνὰ θυμὸν.] Vide suprà ad π', 647.

Ibid. — βασιλῆα.] Vide suprà ad δ, 265.

Ver. 684. — εἴασεν.] Vide suprà ad δ', 42.

Ver. 690. Τοῖσι δ' ἄρ' Ἑρμείας.] Cod. *Harleian.* Τοῖσιν δ' Ἑρμείας.

Ῥίμφα δ' ἄρ' αὐτὸς ἔλαυνε κατὰ στρατὸν, οὐδέ τις ἔγνω.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεὺς,
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον,
Ἠὼς δὲ κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν·
Οἱ δ' εἰς ἄστυ ἔλων οἰμωγῇ τε στοναχῇ τε
Ἵππους, ἡμίονοι δὲ νέκυν φέρον· οὐδέ τις ἄλλος
Ἔγνω πρόσθ' ἀνδρῶν καλλιζώνων τε γυναικῶν·
Ἀλλ' ἄρα Κασσάνδρη, ἰκέλη χρυσῇ Ἀφροδίτῃ,
Πέργαμον εἰσαναβᾶσα, φίλον πατέρ' εἰσενόησεν
Ἑσταότ' ἐν δίφρῳ, κήρυκά τε ἀστυβοώτην·
Τὸν δ' ἄρ' ἐφ' ἡμιόνων ἴδε κείμενον ἐν λεχέεσσι·
Κώκυσέν τ' ἄρ' ἔπειτα, γέγωνέ τε πᾶν κατὰ ἄστυ·
Ὄψεσθε, Τρῶες, καὶ Τρῳάδες, Ἕκτορ' ἰόντες,
Εἴποτε καὶ ζώοντι μάχης ἐκνοστήσαντι

Citò verò ipse egit per castra, neque ullus sensit.
Sed cùm jam ad meatum pervenissent pulchrè-fluentis fluvii
Xanthi verticosi, quem immortalis genuit Jupiter,
Mercurius quidem tum abiit ad excelsum Olympum,
Aurora autem croceo-induta-peplo spargebatur totam super terram:
Ii verò ad urbem agebant lamentísque gemitúque
Equos, mulæ verò cadaver ferebant: neque quis alius
Sensit priùs virorum aut elegantèr-cinctarum mulierum;
Sed Cassandra, similis aureæ Veneri,
Pergamo conscenso, dilectum patrem conspexit
Stantem in sellâ, præconémque vocalem:
Illum verò super mulabus vidit jacentem in lectis:
Tum verò ejulavit, clamavitque totam per urbem:
" Visite, Troës, & Troades, Hectora progressi,
" Si quandò & vivo è pugnâ reverso

Ver. 692. Ἀλλ' ὅτε δὴ.] Vide suprà ad ξ', 433.

Ver. 693. — ἀθάνατος.] Vide suprà ad ά, 398. Cæterùm totum hunc versum omittit Codex *Harleianus*.

Ver. 695. Ἠὼς δὲ κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν.]

Et jam prima novo spargebat lumine terras
Tithoni croceum linquens Aurora cubile. *Æn.* IV, 584.

Vide suprà ad ά, 477.

Ver. 699. — Κασσάνδρη. Cod. *Harleian.* Κάσανδρη.

Ibid. — χρυσῇ.] Edidit *Barnesius* χρυσίῃ. Quod eodem modo pronuntiandum. Vide suprà ad ύ, 272; & ad ί, 523.

Ver. 701. Ἑσταότ'.] Cod. *Harleian.* Ἑστῶτ'. Quæ si vera sit lectio, pronuntiandum erit Ἑστῶτ'.

Ibid. — ἀστυβοώτην.] Ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ ἄστει βοᾶν. *Schol.*

Ver. 702. — ἄρ'.] Non hîc supervacaneum est istud ἄρα· sententiam enim connectit cum eo quod præcessit *ver.* 697, ——— ἡμίονοι δὲ νέκυν φέρον ———.

Ibid. ἐφ' ἡμιόνων.] *Al.* ὑφ' ἡμιόνων.

Ver. 703. Κώκυσεν.] Vide suprà ad σ', 37.

Ibid. — γέγωνε.] Vide suprà ad ξ', 469.

Ver. 704. — Τρῳάδες.] *Al.* Τρωϊάδες. Quo modo legit & Codex *Harleianus*.

Ver. 705. — μάχης ἐκνοστήσαντι.] *Al.* μάχης ἐκ νοστήσαντι.

Ver. 707.

Χαίρετ'· ἐπεὶ μέγα χάρμα πόλεϊ τ' ἦν, παντί τε δήμῳ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδέ τις αὐτόθ' ἐνὶ πτόλεϊ λίπετ' ἀνὴρ,
Οὐδὲ γυνή· πάντας γὰρ ἀάσχετον ἵκετο πένθος·
Ἀγχοῦ δὲ ξύμβληντο πυλάων νεκρὸν ἄγοντι.
Πρῶται τόν γ' ἄλοχός τε φίλη καὶ πότνια μήτηρ
Τιλλέσθην ἐπ' ἄμαξαν ἐΰτροχον ἀΐξασαι,
Ἁπτόμεναι κεφαλῆς· κλαίων δ' ἀμφίσταθ' ὅμιλος.
Καί νύ κε δὴ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἕκτορα δακρυχέοντες ὀδύροντο πρὸ πυλάων,
Εἰ μὴ ἄρ' ἐκ δίφροιο γέρων λαοῖσι μετηύδα·
Εἴξατέ μοι, οὐρεῦσι διελθέμεν· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἄσεσθε κλαυθμοῖο, ἐπὴν ἀγάγοιμι δόμονδε.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ διέστησαν, καὶ εἶξαν ἀπήνῃ.
Οἱ δ' ἐπεὶ εἰσάγαγον κλυτὰ δώματα, τὸν μὲν ἔπειτα
Τρητοῖς ἐν λεχέεσσι θέσαν, παρὰ δ' εἷσαν ἀοιδοὺς,
Θρήνων ἐξάρχους, οἵτε στονόεσσαν ἀοιδὴν

"Gavisi estis: magnum enim gaudium urbique erat, totique populo.
Sic dixit: neque aliquis illic in urbe relictus est vir,
Neque mulier; omnes enim intolerandus invasit luctus:
Prope autem portas occurrerunt cadaver advehenti.
Primæ super hoc uxorque dilecta & veneranda mater
Vellebant-crines ad rhedam volubilem ruentes,
Tangentes caput: flens autem circumstabat turba.
Et certè totum diem usque ad solis occasum
Hectora lachrymas-fundentes delamentati-fuissent ante portas,
Si non è sellâ senex populum allocutus fuisset:
"Cedite mihi viâ, ut mulabus transeam: at deindè
"Satiabitis vos fletu, postquàm vexero domum.
Sic dixit: Hi autem diducti-sunt, & cesserunt viâ rhedæ.
Illi verò postquàm vexerant in inclytas ædes, eum quidem deindè
Tornatis in lectis posuerunt, juxtáque collocârunt cantores,
Qui nænias auspicarentur; qui quidem gemitibus mistum cantum

Ver. 707. — οὐδέ τις αὐτόθ' ἐνὶ πτόλεϊ λίπετ' ἀνὴρ.]

Contra turba Phrygum veniens plangentia jungit
Agmina — — — *Æn.* XI, 145.

Ibid. — αὐτόθ' ἐνὶ πτόλεϊ λίπετ' ἀνήρ.] Ita ex duobus MSS edidit *Barnesius*. Quæ lectio quâ ratione ferri possit, vide suprà ad *ά*, 51. *Eustathius* in Commentario legit, αὐτόθ' ἐνὶ πτόλεϊ λείπετο ἀνήρ. *Vulgg.* αὐτόθι ἐνὶ πόλεϊ λίπετ' ἀνήρ.

Ver. 710. — τόν γ' ἄλοχος.] Cod. *Harleian.* τοῦ δ' ἄλοχος.

Ver. 711. Τιλλέσθην ἐπ' ἄμαξαν.] Τὸ δὲ, ἐπ' ἄμαξαν. Ἰωνικὴν φύλασσει τ' ἀμάξης δηλοῖ. *Eustath.* Vide infrà ad *ver.* 782. *Al.* Τιλλέσθην ἐφ' ἄμαξαν.

Ver. 713. Καὶ νύ κε δὴ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα.] Vide suprà ad ψ', 154.

Ver. 716. — αὐτὰρ ἔπειτα.] Vide suprà ad ά, 464; & ad ξ', 101.

Ver. 717. Ἄσεσθε.] Vide suprà ad ψ', 10; & ad γ', 141. Cæterùm Codex *Harleianus* hîc legit Ἄσεσθε.

Ver. 719. Οἱ δ' ἐπεί.] *Al.* Ἀλλ' ἐπεί.

Ver. 721. Θρήνων.] Cod. *Harleian.* Θρήνους.

Ibid. — οἵτε στονόεσσαν ἀοιδήν.]

Τίνα δὲ προσῳδὸν,
Ἢ τίνα μουσοπόλον στοναχὰν ἐπὶ δάκρυσι,
— — — — ἀναμαλέσομαι;
Euripid. Phœniss. ver. 1505.

Ibid. — οἵτε.] *Al.* οἱ δέ.

Ver. 722.

Οἱ μὲν ἄρ' ἐθρήνεον, ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.
Τῇσιν δ' Ἀνδρομάχη λευκώλενος ἦρχε γόοιο,
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο κάρη μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
Ἆνερ, ἀπ' αἰῶνος νέος ὤλεο, κὰδ δέ με χήρην
Λείπεις ἐν μεγάροισι· πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὔτως,
Ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε δυσάμμοροι, οὐδέ μιν οἴω
Ἥβην ἵξεσθαι· πρὶν γὰρ πόλις ἥδε κατ' ἄκρης
Πέρσεται· ἦ γὰρ ὄλωλας ἐπίσκοπος, ὅστε μιν αὐτὴν
Ῥύσκευ, ἔχες δ' ἀλόχους κεδνάς, καὶ νήπια τέκνα·
Αἳ δή τοι τάχα νηυσὶν ὀχήσονται γλαφυρῇσι,
Καὶ δὴ ἐγὼ μετὰ τῇσι· σὺ δ' αὖ, τέκος, ἢ ἐμοὶ αὐτῇ
Ἕψεαι, ἔνθα κεν ἔργα ἀεικέα ἐργάζοιο,
Ἀεθλεύων πρὸ ἄνακτος ἀμειλίχου· ἤ τις Ἀχαιῶν
Ῥίψει, χειρὸς ἑλών, ἀπὸ πύργου, λυγρὸν ὄλεθρον,
Χωόμενος· ᾧ τινι δήπου ἀδελφεὸν ἔκτανεν Ἕκτωρ,

Lugubre canebant, adgemebántque mulieres.
Illis autem Andromache ulnas-candida exorsa-est luctum,
Hectoris homicîdæ caput inter manus tenens:
" *Mi* vir, vitâ juvenis excidisti, méque viduam
" Deseris in ædibus; filius autem infans adeò,
" Quem genuimus túque egóque calamitosi, neque ipsum puto
" Ad pubertatem perventurum; priùs enim urbs hæc à culmine
" Evertetur: Certè enim periisti custos, qui illam ipsam
" Servabas, tuebarísque uxores venerandas, & infantes liberos:
" Quæ jam citò navibus avehentur cavis,
" Et sanè ego inter has: Tu verò, fili, vel me ipsam
" Comitaberis *illuc*, ubi certè indignis operibus exerceberis,
" Laborans pro domino immiti: vel aliquis Achivorum
" Projiciet, manu correptum, à turri, tristem ad interitum,
" Iratus; cui fortè fratrem interfecit Hector,

Ver. 722. — ἄρ.] *Ut iis præceptum erat* ———.

Ibid. — ἐθρήνεον.] Enuntiabatur ac si scriptum esset ἐθρηνῶν, vel ἐθρήνευν. Uti & notavit *Barnesius*. Vide suprà ad ξ', 116; & σ', 493. Porrò *Barnesius* in uno MS scriptum repperit ἐθρήνουν.

Ver. 723. — λευκώλενος.] Vide suprà ad α', 572; & ad ζ, 92.

Ver. 724. Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο κάρη μετὰ χερσὶν ἔχουσα.]

——— ambas
Ad cœlum tendit palmas, & corpore inhæret. *Æn.* X, 844.

Ibid. — ἀνδροφόνοιο.] Vide suprà ad π', 77.

Ver. 728. — πόλις ἥδε κατ' ἄκρης Πέρσεται.]

——— ruit alto à culmine Troja. *Æn.* II, 290.

Ver. 729. — ὄλωλας.] Vide supra ad ν', 481, & 736; & ad α', 37.

Ver. 731. — νηυσὶν ὀχήσονται.] Cod. *Harleian.* νηυσ' ὀχήσονται.

Ver. 732. Καὶ δὴ ἐγώ.] *Al.* Καὶ μὲν ἐγώ.

Ver. 734. Ἀεθλεύων.] Pronuntiabatur Ἀθλεύων. Quomodo & in nonnullis scriptum est.

Ver. 735. Ῥίψει, χειρὸς ἑλών, ἀπὸ πύργου.] Ἐντεῦθεν κινηθέντες οἱ μεθ' Ὅμηρον ποιηταί, ῥιπτόμενον κατὰ τοῦ τείχους ὑπὸ τοῦ Ἑλλήνων εἰσάγουσι τὸν Ἀστυάνακτα. *Schol.*

Ver. 736. Χωόμενος· ᾧ τινι.] Pronuntiabatur Χώμενος, vel Χούμενος. *Al.* Χωόμενος· ᾧ δή που. Quod quâ ratione ferri possit, vide suprà ad α', 51.

Ver. 737.

Ἢ πατέρ', ἠὲ καὶ υἱόν· ἐπεὶ μάλα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἕκτορος ἐν παλάμῃσιν ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.
Οὐ γὰρ μείλιχος ἔσκε πατὴρ τεὸς ἐν δαῒ λυγρῇ·
Τῷ καί μιν λαοὶ μὲν ὀδύρονται κατὰ ἄστυ.
Ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας,
Ἕκτορ, ἐμοὶ δὲ μάλιστα λελείψεται ἄλγεα λυγρά.
Οὐ γάρ μοι θνήσκων λεχέων ἐκ χεῖρας ὄρεξας·
Οὐδέ τί μοι εἶπες πυκινὸν ἔπος, οὗτε κεν αἰεὶ
Μεμνήμην νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέουσα.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.
Τῇσιν δ' αὖθ' Ἑκάβη ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο·
Ἕκτορ, ἐμῷ θυμῷ πάντων πολὺ φίλτατε παίδων,
Ἦ μέν μοι ζωός περ ἐὼν, φίλος ἦσθα θεοῖσιν,
Οἱ δ' ἄρα σεῦ κήδοντο καὶ ἐν θανάτοιό περ αἴσῃ·
Ἄλλους μὲν γὰρ παῖδας ἐμοὺς πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
Πέρνασχ', ὅντιν' ἕλεσκε, πέρην ἁλὸς ἀτρυγέτοιο,

" Aut patrem, vel & filium: Perquam enim multi Achivorum
" Hectoris manibus mordicùs prehenderunt immensum solum.
" Non enim mitis erat pater tuus in pugna tristi:
" Ideò & illum cives quidem lugent per urbem.
" Infandum autem parentibus luctum & mœrorem attulisti,
" Hector, mihi verò præcipuè relicti sunt dolores graves.
" Non enim mihi moriens è lectis manus porrexisti:
" Neque aliquod mihi dixisti prudens dictum, cujus utique perpetuò
" Recordarer noctesque & dies lacrymas fundens.
Sic dixit flens: adgemebant autem mulieres.
Illis verò & Hecuba vehementem exorsa est luctum:
" Hector, meo animo omnium longè charissime filiorum,
" Certè mihi etiam dum viveres, charus eras diis.
" Illi enim tuî curam gesserunt etiam in ipso mortis fato:
" Alios etenim filios meos pedibus velox Achilles
" Vendebat, quemcunque caperet, trans mare infructuosum,

Ver. 737. —ἐπεὶ μάλα πολλοὶ Ἀχαιῶν Ἕκτορος ἐν παλάμῃσιν.]
——— cæsis Volscorum millibus ante
Ducentem in Latium Teucros, cecidisse juvabit. *Æn.* XI, 167.

Ver. 738. —ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.] Vide suprà ad β', 418.

Ver. 739. —μείλιχος ἔσκε.] Vide suprà ad *ver.* 67.

Ver. 741. Ἀρητόν.] *Al.* Ἄῤῥητον.

Ver. 743. Οὐ γάρ μοι θνήσκων.]
——— nec te sub tanta pericula missum
Affari extremum miseræ data copia matri? *Æn.* IX, 483.

Ver. 744. Οὐδέ τί μοι εἶπες πυκινὸν ἔπος.] Pulchra super hâc re *Plutarchi* observatio; Οἱ δὲ πολλοὶ πάντα καταμέμφονται, καὶ πάντα τὰ παρὰ τὰς ἐλπίδας αὐτοῖς συμβεβηκότα, ἐξ ἐπηρείας τύχης καὶ δαιμόνων γενέσθαι νομίζουσι. Διὸ καὶ ἐπὶ πᾶσιν ὀδύρονται, στένοντες, καὶ τὴν ἑαυτῶν ἀτυχίαν αἰτιώμενοι. — Ἐὰν ἄφνως· [τις ἀποθάνῃ,] μηδὲν προσειπὼν περὶ μηδενός· κλαίοντες λέγουσιν· " Οὐδέ τί μοι εἶπες πυκινὸν ἔ-" πος, ὅτε κεν αἰεὶ Μεμνῄμην." Ἐὰν προσομιλήσας τι, τοῦτ' αἰεὶ πρόχειρον ἔχουσιν ὥσπερ ὑπέκκαυμα τῆς λύπης. Ἐὰν τεχθῶσι, &c. *Plutarch. de Consolat. ad Apoll.*

Ibid. —εἶπες.] *Al.* εἶπας.

Ver. 750. —ἄρα.] *Ut par erat* ——.

Ver. 752. Πέρνασχ'.] *Vendere solebat* —— Vide suprà ad *ver.* 67.

Ibid. —ὅντιν'.] *Al.* ὅν τιν'.

Ibid. —ἀτρυγέτοιο.] Vide suprà ad ἁ, 27.

Ver. 755.

Ἐς Σάμον, ἔς τ᾽ Ἴμβρον καὶ Λῆμνον ἀμιχθαλόεσσαν·
Σεῦ δ᾽ ἐπεὶ ἐξέλετο ψυχὴν ταναήκεϊ χαλκῷ,
Πολλὰ ῥυστάζεσκεν ἑοῦ περὶ σῆμ᾽ ἑτάροιο,
Πατρόκλου, τὸν ἔπεφνες· ἀνέστησεν δέ μιν οὐδ᾽ ὧς.
Νῦν δέ μοι ἑρσήεις καὶ πρόσφατος ἐν μεγάροισι
Κεῖσαι, τῷ ἴκελος, ὅν τ᾽ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
Ὣς ἔφατο κλαίουσα, γόον δ᾽ ἀλίαστον ὄρινε.
Τῇσι δ᾽ ἔπειθ᾽ Ἑλένη τριτάτη ἐξῆρχε γόοιο·
Ἕκτορ, ἐμῷ θυμῷ δαέρων πολὺ φίλτατε πάντων,
Ἦ μέν μοι πόσις ἐστὶν Ἀλέξανδρος θεοειδής,
Ὅς μ᾽ ἄγαγε Τροίηνδ᾽· ὡς πρὶν ὤφελλον ὀλέσθαι.
Ἤδη γὰρ νῦν μοι τόδε εἰκοστὸν ἔτος ἐστὶν,
Ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθα πάτρης·
Ἀλλ᾽ οὔπω σεῦ ἄκουσα κακὸν ἔπος, οὐδ᾽ ἀσύφηλον·
Ἀλλ᾽ εἴ τίς με καὶ ἄλλος ἐνὶ μεγάροισιν ἐνίπτοι

" In Samum, inque Imbrum, & Lemnum importuosam:
" Tibi verò postquàm eripuit animam longâ-acie-munito ære,
" Sæpè raptavit sui circa sepulchrum socii,
" Patrocli, quem interfeceras: excitavit tamen illum nè sic quidem.
" Nunc autem mihi roscidus & recens in ædibus
" Jaces, illi similis quem argenteo-arcu-insignis Apollo
" Suis mitibus telis superveniens interfecit.
Sic dixit flens, luctúmque vehementem excitavit.
Illis verò deindè Helena tertia exorsa est luctum:
" Hector, meo animo levirûm longè charissime omnium,
" Namque mihi maritus est Alexander divinâ-formâ-præditus,
" Qui me duxit ad Trojam; utinam anteà periissem.
" Qui me duxit ad Trojam: utinam anteà periissem.
" Jam enim nunc mihi hic vigesimus annus est,
" Ex quo huc veni, & à meâ decessi patriâ;
" Nunquam tamen à te audivi malum dictum, neque ignominiosum:
" Verùm si quis me etiam alius in ædibus increparet

Ver. 755. Πολλὰ ῥυστάζεσκεν.] Quâ ratione, Πολλὰ, ultimam hic, etiam extra cæsuram, producat; item ἴκελος, *ver.* 758; & πρὶν, *ver.* 764; & εἰκοστὸν, *ver.* 765; & κακὸν, *ver.* 767; & ἐνὶ, *ver.* 768; vide suprà ad α΄, 51. Cæterùm edidit *Barnesius*, Πολλά σε ῥυστάζεσκεν. Sed nihil opus.

Ver. 759. Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.] Ἀντὶ τοῦ ἐν συντόμῳ αἰφνιδίῳ καὶ ὀξεῖ θανάτῳ τελευτήσασα —— ἀνώδυνοι γὰρ οἱ ὀξεῖς θάνατοι. *Schol.* Vide suprà ad *ver.* 605, 606; & ad τ΄, 59.

Ibid. — κατέπεφνεν.] *Al.* κατεπέφνη.

Ver. 760. — ὄρινε.] *Al.* ἔγειρε.

Ver. 761. Τῇσι δ᾽ ἔπειθ᾽,] Cod. *Harleian.* Τῇσι δ᾽ αὖθ᾽.

Ver. 763. — Ἀλέξανδρος θεοειδής.] Vide suprà ad ζ΄, 290.

Ver. 764. Ὅς μ᾽ ἄγαγε Τροίηνδ᾽.] Cod. *Harleian.* Ὅς μ᾽ ἄγαγ᾽ ἐς Τροίηνδ᾽· Unde legendum fortassè Ὅς μ᾽ ἄγαγ᾽ ἐς Τροίην.

Ibid. — ὡς πρὶν ὤφελλον ὀλέσθαι.] *Al.* ὡς πρὶν ὤφελλ᾽ ἀπολέσθαι.

Ver. 765. — τόδε εἰκοστὸν.] *Al.* τόδ᾽ ἐεικοστόν.

Ibid. — εἰκοστὸν ἔτος ἐστὶν, Ἐξ οὗ κεῖθεν Ἔβην.] Δεκαετία γὰρ ἠθροίσθη ὁ στρατὸς τῶν Ἑλλήνων· δεκαετία δὲ ἄλλη ἐπορθήθη ἡ Ἴλιος.

Ver. 766. — ἀπελήλυθα.] Vide suprà ad φ΄, 81; & ad α΄, 37.

Ver. 768. — ἐνίπτοι.] *Al.* ἐνίσσοι, & ἐνίσποι.

Ver. 769.

Δαέρων, ἢ γαλόων, ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων,
Ἢ ἑκυρή, (ἑκυρὸς δὲ, πατὴρ ὥς, ἤπιος αἰεί,)
Ἀλλὰ σὺ τόνγ' ἐπέεσσι παραιφάμενος κατέρυκες,
Σῇ τ' ἀγανοφροσύνῃ, καὶ σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσι.
Τῷ σέ θ' ἅμα κλαίω καὶ ἔμ' ἄμμορον, ἀχνυμένη κῆρ·
Οὐ γάρ τίς μοι ἔτ' ἄλλος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Ἤπιος, οὐδὲ φίλος· πάντες δέ με πεφρίκασιν.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δ' ἔστενε δῆμος ἀπείρων.
Λαοῖσιν δὲ γέρων Πρίαμος μετὰ μῦθον ἔειπεν·
Ἄξετε νῦν, Τρῶες, ξύλα ἄστυδε, μηδέ τι θυμῷ
Δείσητ' Ἀργείων πυκινὸν λόχον· ἦ γὰρ Ἀχιλλεὺς
Πέμπων μ' ὧδ' ἐπέτελλε μελαινάων ἀπὸ νηῶν,
Μὴ πρὶν πημανέειν, πρὶν δωδεκάτη μόλῃ ἠώς.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ὑπ' ἀμάξῃσιν βόας ἡμιόνους τε
Ζεύγνυσαν· αἶψα δ' ἔπειτα πρὸ ἄστεος ἠγερέθοντο.
Ἐννῆμαρ μὲν τοί γε ἀγίνεον ἄσπετον ὕλην·

" Levirûm, vel glorum, vel fratriarum elegantibus-peplis-indutarum,
" Vel socrus, (socer enim, pater tanquam, mitis semper;)
" Tu contrà illum verbis admonens cohibebas,
" Tuâque humanitate & tuis lenibus verbis.
" Quocircà te simul fleo & me infelicem, dolens corde;
" Non enim quisquam mihi jam alius in Trojâ latâ
" Benignus, neque amicus; sed omnes me abominantur.
Sic dixit flens: adgemuit autem plebs immensa.
Apud populum verò senex Priamus verba dixit:
" Convehite nunc, Trojani, ligna ad urbem, neque quicquam animo
" Timeatis Argivorum densas insidias; nam Achilles
" Dimittens me sic pollicitus-est nigris à navibus,
" Non priùs se infestaturum, quàm duodecima venisset aurora.
Sic dixit: Illi verò sub rhedis boves mulósque
Junxerunt: statimque deindè ante urbem congregati sunt.
Novem dies quidem hi adducebant immensam materiam:

Ver. 769. Δαέρων.] Pronuntiabatur, Δά-ρων. Quod enim hic ait *Barnesius*, " *Anapæstus* in *Primâ* sede;" id verò ferri nullo modo potest. Vide suprà ad *ver.* 734.

Ver. 770. — αἰεί.] *Al.* αἰέν. *Al.* ἦεν.

Ver. 773. — ἀχνυμένη.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 775. — πεφρίκασιν.] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 777. Λαοῖσιν δὲ γέρων.] Cod. *Harleian.* Λαοῖσιν δ' ὁ γέρων.

Ver. 778. Ἄξετε.] *Al.* Ἄξατε. Atque ita legit Codex *Harleianus.*

Ver. 782. — οἱ δ' ὑπ' ἀμάξῃσιν.]

Nec plaustris cessant vectare gementibus ornos. *Æn.* XI, 138.

Ibid. — ὑπ' ἀμάξῃσιν.] Ita ex uno MS edidit *Barnesius.* Quocum facit & Codex *Harleianus.* *Vulgg.* ὑφ' ἁμάξῃσιν. Τὸ δὲ, ἅμαξα, οἱ μὲν παλαιοὶ ψιλοῦσι. Καὶ φασὶ ἡ συναλοιφὴ τοῦτο δηλοῦσαι· οἷον, " Τηλόθεν ἐπ' ἄμαξαν·" &c. *Eustath.* ad σ', 487. Vide suprà ad *ver.* 711; item ad μ', 448; & ad χ', 146.

Ver. 783. Ζεύγνυσαν.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 784. — τοί γε ἀγίνεον.] *Al.* τοὶ ἐπαγίνεον.

Ibid. — ὕλην.] Vide suprà ad γ', 151.

Ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη φαεσίμβροτος ἠὼς,
Καὶ τότ' ἄρ' ἐξέφερον θρασὺν Ἕκτορα δακρυχέοντες·
Ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν, ἐν δ' ἔβαλον πῦρ.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Τῆμος ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κλυτοῦ Ἕκτορος ἔγρετο λαός.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἴθοπι οἴνῳ
Πᾶσαν, ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα
Ὀστέα λευκὰ λέγοντο κασίγνητοι, ἕταροί τε,
Μυρόμενοι, θαλερὸν δὲ κατείβετο δάκρυ παρειῶν.
Καὶ τά γε χρυσείην ἐς λάρνακα θῆκαν ἑλόντες,
Πορφυρέοις πέπλοισι καλύψαντες μαλακοῖσιν·
Αἶψα δ' ἄρ' ἐς κοίλην κάπετον θέσαν· αὐτὰρ ὕπερθε
Πυκνοῖσιν λάεσσι κατεστόρεσαν μεγάλοισι.
Ῥίμφα δὲ σῆμ' ἔχεαν, περὶ δὲ σκοποὶ εἵατο πάντη,
Μὴ πρὶν ἐφορμηθεῖεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί.

At cùm jam decima apparuit lucem-mortalibus-afferens aurora,
Tum verò extulerunt audacem Hectora lachrymas fundentes:
In pyrâ autem summâ cadaver posuerunt, injecerúntque ignem.
Quandò autem manè-genita apparuit rosea-digitos aurora,
Tum quidem circa pyram inclyti Hectoris congregatus est populus.
Sed postquàm congregati sunt, frequentésque fuerunt,
Primùm quidem pyram extinxerunt nigro vino
Totam, quantum occupârat ignis vis; at deindè
Ossa alba legerunt fratres, sodalésque,
Lugentes, ~~uberésque defundebantur lachrymæ per genas.~~
Et hæc aureum in loculum posuerunt suscepta,
Purpureis peplis obtecta mollibus:
Mox autem in cavam fossam posuerunt; & supernè
Densis lapidibus straverunt magnis.
Citò verò tumulum aggesserunt, circúmque speculatores sedebant quaquaversùs,
Ne priùs ingruerent benè-ocreati Achivi.

Ver. 786. — ἄρ'.] *Ut dixerat Priamus* — *ver.* 665.

Ver. 787. Ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν, ἐν δ' ἔβαλον πῦρ.]

Constituere pyras: huc corpora quisque suorum
More tulere patrum; subjectísque ignibus atris
Conditur in tenebras altum caligine cœlum. *Æn.* XI, 185.

Vide & suprà ad ψ', 165.

Ver. 788. — ῥοδοδάκτυλος ἠώς.] Vide suprà ad α', 477.

Ver. 790. — ἐπεὶ ῥ'.] *Postquam, ut dictum est* ———. *ver.* 789.

Ver. 791. Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν.] Vide suprà ad ψ', 250.

Ibid. — αἴθοπι οἴνῳ.] Vide suprà ad ψ', 237.

Ver. 792. — αὐτὰρ ἔπειτα Ὀστέα λευκὰ λέγοντο.]

Ossaque lecta cado texit Chorinæus aheno. *Æn.* VI, 228.

Ver. 796. Πορφυρέοις πέπλοισι καλύψαντες.]

Purpureasque super vestes, velamina nota,
Conjiciunt ——— *Ibid.* 221.

Ver. 797. Αἶψα δ' ἄρ'.] *Statimque deinceps* ———.

Ver. 799. — εἵατο.] Vide suprà ad φ', 352; ad σ', 596; & ad γ', 492.

Ver. 802.

Χεύαντες δὲ τὸ σῆμα, πάλιν κίον· αὐτὰρ ἔπειτα
Εὖ συναγειράμενοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα,
Δώμασιν ἐν Πριάμοιο διοτρεφέος βασιλῆος.
Ὣς οἵγ' ἀμφίεπον τάφον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.

Aggesto autem tumulo, redierunt, & deindè
Frequentes congregati, epulati sunt splendidum-epulum,
Ædibus in Priami Jovis-alumni regis.
Sic illi utique curaverunt funus Hectoris equûm-domitoris.

Ver. 802. Εὖ συναγειράμενοι.] Cod. *Harleian.* Εὖ τ' ἀναγειράμενοι. *Al.* Εὖ δ' ἀγειράμενοι.

Ibid. — συναγειράμενοι.] Vide suprà ad ψ', 685; & ad γ', 141.

Ver. 803. — βασιλῆος.] Vide suprà ad α', 265.

Ver. 804. — ἱπποδάμοιο.] Vide suprà ad β', 23.

INDEX

INDEX

RERUM ET VERBORUM

DE QUIBUS

In præcedentibus annotationibus præcipuè agitur; AUCTORUMQUE ibidem citatorum.

Ἀνε-

B

Βελ-

E.

Φόως,

INDEX

INDEX RERUM

IN

ILIADE

MAXIME MEMORABILIUM.

gredi-

B.

C.

D.

Miny-

FINIS.